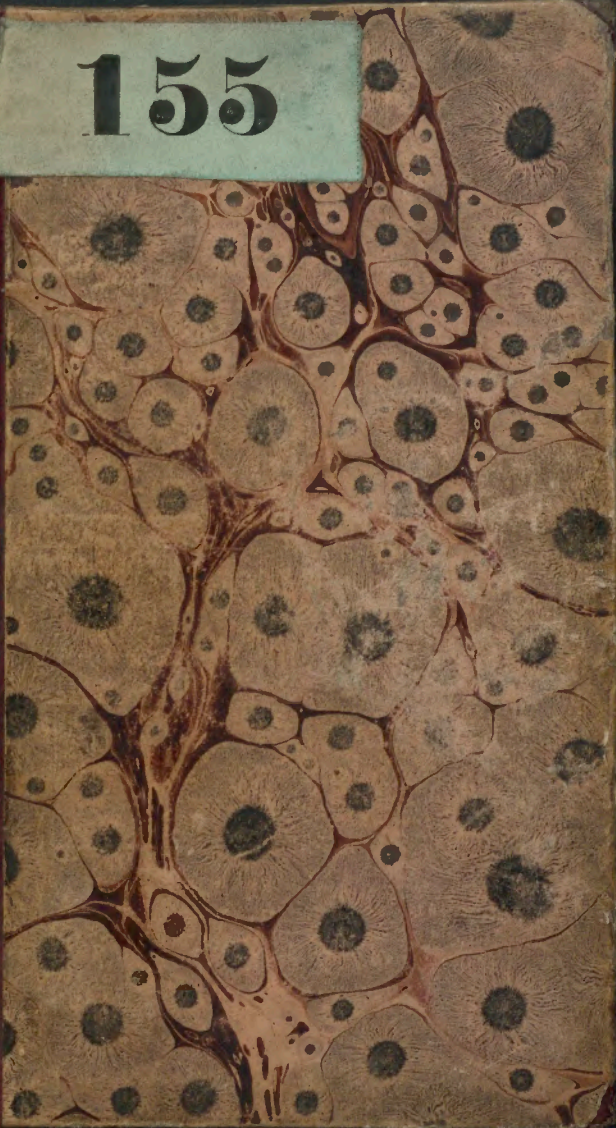

155

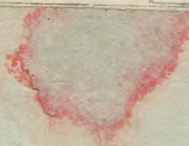
1171

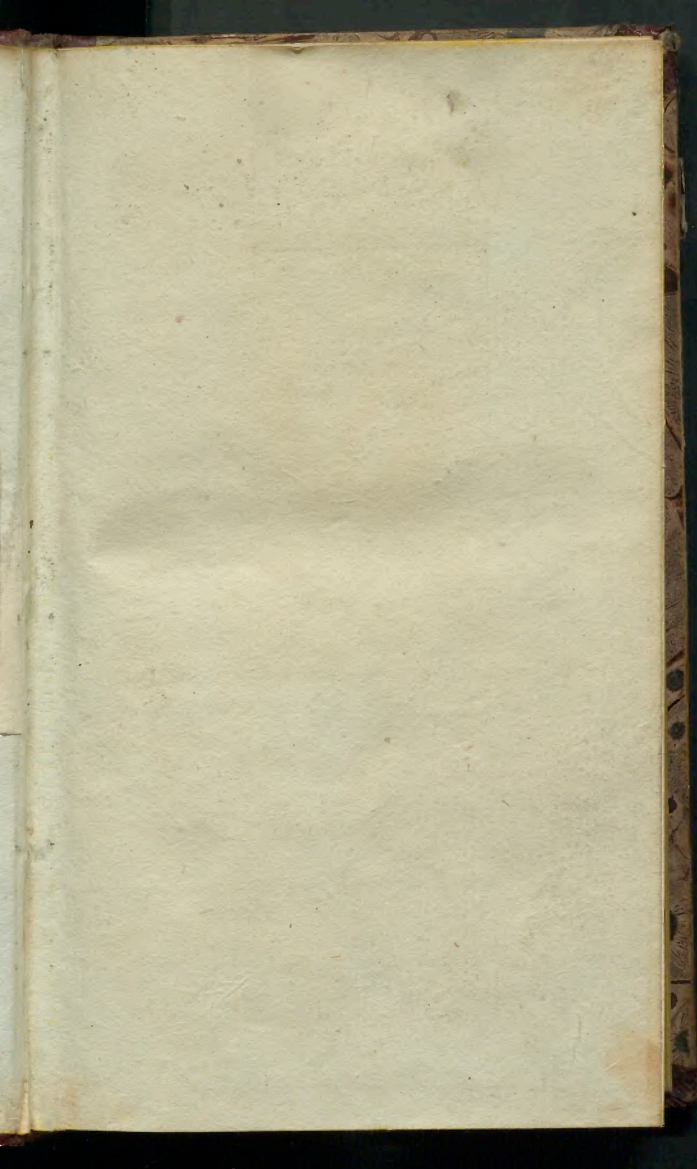
M. 155.

1171.1

1171.1

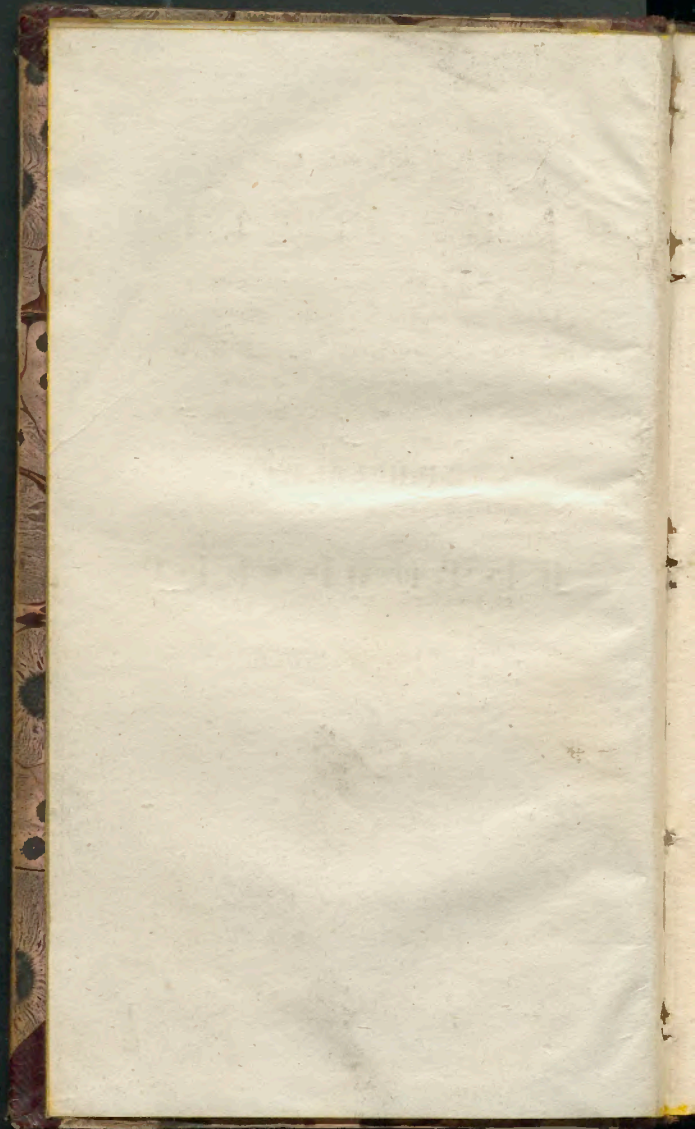

W.

ՖԼՍՈՒԳԻԱՐԻ

ՄԷՔԹՈՒՊԼԷՐ

ՖԱՍԸԼՔԵԱՐԻ

ՄԼՔԹՈՒՊԼԼՐ

ՍԻԹԻՄ ՎԷ ԼԱԹԻՖԷ ՍՈՒՐԷԹԻ ԻԼԷ
ԷՏԷՊԻԻ ԷՐՔԵԱՆ ԹԱԼԻՄԻ ԶԸՄՆԸՆՏԱ
ՃՈՒԶԷՓ-ԱՆԹՕՆԵՕ ԳՕՍԹԱՆԹԻՆԻ
ՆԱՄ ՄԻԻԹԷՇԷՐՐԻ ԱԼԻՄԻՆ
ԻԹԱԼԵԱՆՃԱ ԹԷ՛ԼԻՖԻ ՎԷ ՕՆ ԻՔԻՆՃԻ ՏԷՖ՛Ա
ՎԷՆԷՏԻՔ ՇԷՀՐԻՆՏԷ ՊԱՍՄԱ ԷԹՏԻՐՏԻԵԻ
ՔԻԹԱՊՏԷՆ
ԸՍԹԱՄՊՕԼՏԱ ՏԱՆԻՄԱՐԳԱ ՊԱՇ ԹԷՐՃԻՄԱՆԸ
ՊԱՐՕՆ ՅՈՀԱՆՆԷՍ ԵՐԷՄԵԱՆ
ԻՇՊՈՒ ԼԻՍԱՆԸ ԹԻՐԻՔԻԵԻ
ԹԷՐՃԻՄԷ ԷԹԼԷՄԻՇ ՏԻՐ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՃԻԼՏ

ՎԷՆԷՏԻՔ ՇԷՀՐԻՆՏԷ
Ս . ՂԱԶԱՐ ՄԱՆԱՍԹԱՆԸՆՏԱ ՊԱՍՄԱ

1844

1844

1844

1844

1844

1844

1844

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՕԳՈՒՅԱՆԱ

ԹԻՐՃԻՒՄ Է ԷՏԷՆԻՆ

ՄԷՔՐՈՒՊՈՒ

Աւիգիւմ,

Ընտանիք առեթ ոլտուղու կիպի, սէն
տէ պու քիթապըն պաշնտա տիպաճէ ա-
րարսըն: Պէլի, քիթապըն մէֆհումու-
նու, վէ թէրթիպինի, վէ միւէլլիֆին նիյ-
եթինի, վէ թէտպիրինի մուխթասար-
ճա անղլաթմաղ իչին, պիր տիպաճէ իդ-
թիղա էտէր. անճադ պու քիթապըն եթ-
քեուսի մէքթուպտան իպարէթ ոլտու-
ղունտան, տիպաճէսինի տէ մէքթուպ շէք-
լինտէ եաղմադ միւնասիպ կեօրիւլտիւ.
պինաէն ալէյհ կերէք միւէլլիֆին մէրամը-
նը, կերէք պու կետանըն նիյեթինի իֆա-

տէ էթմէք իշին, տիպաճէ մէսապէսինտէ՝
 իշպու մէթուպ թահրիր օլունմուշ տուր:

Միւէլլիֆիմիդ Գօսթանթինի իշպու
 օնիքինճի տէֆա՝ Վէնէտիք շէհրինտէ պաս-
 մա էթտիրտիւի քիթապըն տիպաճէսինտէ
 էօյլէ խապէր վէրիր քի, թա ագլը պալիդ
 օլուպ, էյիսի ֆէնայը ֆարդ էթմէյէ պաշ-
 լատըղը վազըթտան, իքի շէյէ փէք տըգ-
 գաթ էտէր իմիշ. պիրի՝ թապիաթըն պի-
 նասը, օպիրի՝ ինսանլարըն աթվարը վէ
 թագսիրաթը: Պիրինի տիւշիւնտիւքճէ,
 Ալլահըն գուտըէթինի կեօրիւր, հայրան
 օլուր. օպիրինէ պագտըգճա, ինսանլարըն
 սէֆիլլիսինի, զէմանէնին պօղուգլուղու-
 նու կեօրիւր, իքրահ էտէր: Պիրի իլէ ին-
 սանըն եարատանընա օլան պօրճու հիսս
 էտէր, օպիրի իլէ ինսանլարտա կեօրտիւլիւ
 պէտ խուլլարտան՝ գապիլի մէրթէպէ սա-
 վընմանըն եօլունու աբար:

Պիր թարաֆտան թապիաթըն հիքմէթ-
 լէրինէ հայրան օլուպ, կերչի իլիմ հագ-
 վընտա հիչ պիր ալիմին սէօղիւնէ պաղլան-
 մազ մուհայեէր տուրուր ումուշ, լաքին
 էլլէրին թագսիրաթինէ տըգգաթ էթտիք-
 ճէ, կենճիք հարարէթի իլէ՝ թէհամիւլ
 էտէմէյիպ, հէր քեսին գապահաթինի

երևէ վուրարադ՝ սիթէմ վէ թաղեր իլէ ա-
լէմի թաճիզ հտէր օլմուշ : Թա քի պազը
տօթլարը՝ պու տա քենտիտէ պիր թագ-
սիրաթ օլտուղունու խապէր վերիպ, նա-
սիհաթլէրինէ իլլամ օլուր : Անճագ հէր
կիւն կեօրիւպ իշիթտիւի շէյլէր՝ էյէրչի
տինէ մէզհէպէ գարշը տա տէյիլ իսէ, քեն-
տի մէշրէպինէ զտտ օլուպ, սապրէ թա-
գաթ կեթիրէմէզ : Լաքին էվվէլքի կիպի
խալլա բուպէրու թաղեր էթսէ, օտա եօլ-
սուղ օլույօր, գալպինտէ օլան ղայրէթի
տաիրէի ուսուլտէն չըվարմայարադ՝ կերէք
քենտի նէֆսինի թէտիպ, վէ կերէք պիր
կիւն էլլէրի իրշատ էթմէք իչին, կեօրիւպ
իշիթտիւի թագսիրաթլէրի քեաղիտէ իշա-
րէթ էթմէյէ պաշլար : Նիհայէթ նիչէ էյ-
եամ տէվլէթ հիղմէթլէրինտէ իստիխտամ
օլունուպ, սէնէլէր տէվրինտէն սօնղրա,
էլլի եաշընա վարընճա, իշարէթ էթտիւի
մատտէլէրին պիր միգտարընը պիր էյրէ-
թի իամ իլէ մէթուպ սուրէթլէրինտէ
պասմա էթտիրիր, մէյտանա չըգարըր, վէ
ալէմէ պէյէնտիրիր :

Պատէհու պիր միգտար տահա իլավէ է-
տիպ, քենտի իսմի իլէ պասմա էթտիրիր :
Նիհայէթ պու օն իքինճի պասմատու պիր

միգտար տահա իլավէտէն մանտա՝ «Պուռն տան սօնդրա տէֆթէրիմտէ հալա եազըլ մըշ, վէ ֆիքրիմտէ տահա եազըլաճագ չօգ մատտէլէր վար, ամմա եաշ եէթմիշ ալ թըլա վարտը, էլիմ գալէմթուլթմազ օլ տու, եազմազա գուտրէթիմ գալմատը », տէյի՝ էօղը էտիպ, քենտի ամէլտէն գալ մըշ. լաքին գալպինտէ ղայրէթ սէօնմէմիշ օլտուղունու պէյան էտէր :

Կերջի պու քիթապին զաթի օն ճիլտ տիր, վէ տէրունինտէ 240 տան միւթէ ճապիղ մէքթուպլէր վար, լաքին քիմի իւ մէ, քիմի հիքմէթէ տաիր, քիմի էտէպէ, քիմի տէ միւէլլիֆին՝ պու քիթապը խու սուսունտա պաղը ալիմլէր իլէ էյլէտիյի միւճատէլէ, վէ մէքեաթէպէ զըմնտա օլմաղլէ, իշպու թէրճիւմէտէ հէփսինի պէր թարաֆ էտիպ, եալընըղ էտէպէ միւ թաալլիգ օլան մէքթուպլէրի թէրճիւմէ էյլէտիմ: Պուռնլարըն տախի սանա մուգ թաղի օլանլարը, վէ միլլէթին ատէթու աթվարինէ միւնասիպէթի օլանլարը, եա խօտ միւէլլիֆին եազտըղը մատտէլէրէ՝ սէնտէ պէտէլ օլանլարը թէրճիւմէ էթ միշիմ :

Պու քիթապըն իթալեանճասը պուն.

տան ագտէմ պիր գաչ տէ՛ֆ'ա պասմա, վէ
պիր գաչ ֆրէնկի լիսանէրէ թէրճիւմէ
օլունմուշ, լաքին հէփիսինտէ թէպտիլ վէ
թաղերի էթմիշէր տէյի, քիթապ սահի
պիշիքեայէթ էտէր. անճագ պու խուսուս,
տա պիզի աֆվ էթսին, զիրա քենտի իթա,
լեանճա եաղմըշ, պու հագիր թիւրքէյէ
թէրճիւմէ էտէյօրում. քենտի ֆրէնկ իշին
եաղմըշ, հագիր էրմէնի իշին եաղայօրում:

Պու իքի լիսանէ էյի աշնա օլանլար՝ պիւ
րինտէն օպիրինէ թէրճիւմէ էթմէք նէ
միւշքիլ հալ օլտուղունու կիւզէլ ֆարդ է
տէրլէր. լաֆղարը ույտուրուրսուն՝ թա
պիրի ույմազ, թապիրի ույտուրուրսուն՝
մէֆհումու ույմազ. իլլա քի թէրճիւմէնին
հիւնէրի՝ տիլին թաւլընը իպթալ էթմէյէ,
րէք՝ մէֆհումունու ույտուրմագ տըր. պու
կետանըն տախի մէրամը՝ նէ լուղաթ քի
թապը եափմագ տըր, նէ լիսանը թիւրքի
տէ պիլկիճլիք սաթմագ, իլլա միւշլիֆին
ֆիքրինի անղլաթմագ օլտուղունտան, իվ
թիղա էթտիյի եէրտէ, պի էյեի հալին լա
ֆըղարը տա, թապիրլէրի տէ թէպտիլ,
վէ մէֆհումա ըիքեաքէթ կէթիրմէյիպ,
լիսանը թիւրքինին տէ նիղամընը պօղմա
մագ իշին, պաղէն թէպտիլ, պաղէն իխ

րաճ, վէ պազէն իլաւէ էթմիշիմ: Աերջի
սէյլէյիշ կիւզէլ օլմատը, պէն տէ պիլի-
րիմ. լաքին մէրամ սանա լիսան պէյէն,
աիրմէք տէյիլ, իլա եուգարտա տէտիլիմ
կիպի, մատտէլէրի անղլաթմագ օլտուղու
իչին, նէ իսթիլահա պադտըմ, նէ սէյլէ-
յիշին կիւզէլլիլինի արատըմ. վէ հաթ-
թա փէք պայաղի թիւրքի եազտըղլմտան
մատա, իգթիզա էթտիլի եէրուէ էրմէնի
լուղաթլէրի պիլէ գաթտըմ. զիրա լիսա-
նը թիւրքի քրիսթիյան լիսանի օլմատը-
ղլնտան, տինէ տաիր պազը լուղաթլէրի
էքսիք օլուպ, մութլագա այնի թէրճիւմէ
օլսուն տէյի, լագըրտըլարը չէքսէմ չէքիշ-
տիրսէմ, մէֆհում անղլաշըլմատըղլնտան
մատա, պազը թէրճիւմէլէրուէ կեօրտիւ-
յիւմիւզ կիպի, թէճնիս մանալէր չըգմագ
իհթիմալի օլտուղու սէպէպճէ, հէմ էրմէ-
նի լուղաթլէրի գաթտըմ, հէմ սէյլէյիշ
զարիֆ օլսուն տէյի՝ լուղաթլէրի էզիպ
պիւզմէքտէն սագընտըմ. հէման թիւրքի-
տէ նէ իմլա իլէ եազըլըրսա, նէ թէլաֆ-
ֆուզ ուլա օգունուր սէյլէնիւր իսէ, էր-
մէնի եազըսըլլա տա օ թէլաֆֆուզա ույ-
տ ուրմաղա ճահտ էթտիմ:

Պու թէրճիւմէմտէ պիլէ պիլէ իշլէտիլիմ

էն սիւլիւք գապահաթը սէյլէյիմ: Միւ-
հլլիֆիմիդ պու քիթապըն իսմինէ Թեհ-
էիլ Տէքնուպէրի տէմիշ. վէ չիւնքի Բեհէիլ լաֆ-
զը նաս պէյնինտէ գուլլանըլըր սէօզ օլմա-
տըղընտան՝ հէր քեսին անղլայա պիլէճէյի
պիր լուղաթ աբատըմ: Թեհէիլ լաֆզընա
իթալեանճա Գրիմիթա տէրլէր քի, Եուենա-
նի լիսանինտէ Գրիմիթա եանի շէրիաթ կեօր-
մէք, տավա ֆասլ էթմէք լաֆզընտան ա-
լընմըշ տըր: Վէ Գրիմիթա՝ եանի Բեհէիլ լաֆ-
զընըն ասըլ մանասը՝ Բասհէիլ Էմէք, Էյիյի
Փէնայը Գասլ Էմէք, վէ զէմ, վէ Խիմէմ Էմէք օլ-
տուղընտան՝ լիսանը թիւրքիտէ պէտէլ
օլաճագ՝ Գասլ լաֆզը՝ հէմ շէրիաթ Էեօրմէք.
Էյիյի Փէնայը այլրա Էմէք, Կէմ զէմ Էմէք ան-
լաշըտըղը իչին, Բեհէիլ Տէքնուպէրի տէյէ-
ճէյիմէ. Գասլէքարի Տէքնուպէր տէմիշիմ:
Վէ պու սէպէպլէր իչին, տահա պուենուեն
կիպի նիչէ լուղաթլէր՝ միւնասիպէթինէ
կեօրէ՝ թէպտիլ էթտիլիմէ ինքեարըմ եօզ:

Պուենտան գաթի նաղար միւհլլիֆիմիդ
էֆրէնճ միլլէթինէ խիթապ էտէր, պու
կետա միլլէթիմիդէ խիթապէն եաղայօ-
րում. ֆրէնկին ատէթի աթվարը պիր
տիւրլիւ, պիղիմ միլլէթին պիր տիւրլիւ:
Միլլէթտէ օլմայան գապահաթը պէն իֆ-

Թիրամը հտէյիմ, եախօտ տաճա փուսու
տա օլան պաղը Թագսիրաթը՝ աշխբեար
հտիպ տէ, ճիւհէլանըն ֆիքրինէ շէյմի
պրագայըմ. եօգսա ֆրէնկտէ օլմայըպ, պիզ
տէ տէրքեար օլան գապահաթլարը՝ եէ
րի կելմիշ իքեն՝ լիսանէ կեթիրմէյիպ,
սիւքիւթ հտէրէք՝ Թահսին հտէր կիպլի մի
տուրայըմ: Պունլար օլմասըն իչին, միւ
լէթտէ օլմայան գապահաթլարը. եախօտ
տաճա պաղը հօրթիւլիւ օլանլարը Թէր
ճիւմէտէ իխրաճ, վէ ֆրէնկտէ օլմայըպ
պիղտէ պուլունան գապահաթլարը, եա
խօտ օնլարընքինէ պէնղէր օլանլարը, իւա
վէ էյլէմիշիմ:

Աղիղիմ. պունլարը եաղմամտան մէրամ՝
իշպու քիթապըն իթալեանճասընը ալըպ,
պու Թէրճիւմէմիլէ բուպար հտիպ, եա
պրագըլմըշ, եա Թէպտիլ օլմուշ մատտէ
լէր պուլուրսան, կերչի չօգ տէյիլ, լաքին
պունտա կիրմիշ չըգմըշ շէյլէր վար տէմէյ
հսին. ֆիլասըլ Թէրթիպիմպու օլտուղու
նու փիշինճէ խապէր վէրմիշ օլայըմ: Պագը
էյէր մէֆհումտա պիր Թագսիրաթ պու
լուրսան, ճէհլիմէ համլ հտիպ, ղայրէթիմ
հիւրմէթինէ՝ ինշա Ալլահ աֆլ հտէր
դուսուրա պագմագսըն մէմուլինտէյիմ:

Գալտը քի, պու քիթապըն հէր պապը
պիրէր մէքթուպ տուր, լաքին առէթ օւ
տուղու կիպի էվլէլինտէ սօնունտա պաս-
մա գալըպ սէլամլար տուալար, խաթըր
սօրմալար, վէ թարիխէր եօգ տուր. զերա
պունլար պիղիմ մասլահաթըմըղտան խա-
րըճ շէյլէր տիր: Աերջի իթալեանճատա
թարիխ վար, ամմա նաֆիլէ քեաղիտ գա-
րալամագ օլտուղունտան թէրճիւմէյէ գօ-
մատըմ: Իլլա քի, սէլամէ թմէք, խաթըր
սօրմագ խուսուսունտա, մէքթուպլարըն
մէֆհումունտան մանալը սէլամ, վէ խա-
թըր սուալի օլամագ: Տուալարը տէրսէն,
օնլու օնսուլ՝ սէնին հագդընտա պէնիմ
գուսուր էթմէտիլմէ՝ իշպու էմէյիմ իս-
պաթ տըր. սէնին տէ պանա էտէճէյին
տուա վէ սէլամ՝ պու քիթապըն մէֆհու-
մունտան ֆաիտէմէնտ օլման տըր քի,
էսէրի պու տիւնեատէ տէյիլ իսէ տէ, ին-
շա Ալլահու թաալա արտըմսըրա կեւլպ
ախրէթտէ պէնի պուլուր:

ՖԱՍԸԼՔԵԱՐԻ

ՄԼՎԹՈՒՊԼԼՐ

1

ՊԻՐ ԵԿՆԻ ԽՈՍՏՈՎԱՆԱՀԱՅՐԱ

Պէնիմ էֆէնտիմ,

ՍԵՆԻՆ հագգընտա առաջնորդունա ըէ-
ճա էթտիյիմէ փէք մէմնուն օլմուշուն . լաքին
պէնիմ թավսիյէմ սէնին լիագէթինէ մէպնի ի-
տի . առաջնորդ տախի հագգը թասհիհ էթմէ-
տիքճէ՝ ըէճամը դապուլ էթմէտի . զիրա խոս-
տովանանք մատտէսի փէք նաղիք շէյ տիր , թէ-
վէքելլի իզն վէրիլմէզ : Թէշէքքիւրիւ սէն իփ-
թիտա Ալլահա էյլէ , սօնրա թահսիլ էյլէտիյին
իլմէ :

Իմտի սէն եէնի խոստովանահայր օլտուն ,
լաքին պէն գըրգ իքի սէնէ տիր պու սէնաթէ
խզմէթ էտէյօրում . կերէք քի՝ պէն պու խու-

սուստա սանա տօսթանէ պիր գաջ նասիհաթ վերէյիմ: Ահրէճէյիմ նասիհաթլարըն ֆաիտէ սի՝ օգուտուղուն իլիմէր դատար տէյիլ իսէ տէ, չօգ էքսիք տէյիլ տիր. պու ճիւմէ իլէ օգումա նը էլտէն պրագմամալըսըն. զերա ճանլարը իր շատ էթմէյէ, պա խուսուա պու աղղըն վադ թիմիլտէ, նէ դատար իլմին օլսա ազ տըր, քի ֆայէթ էթմէյօր:

Խոստովանանք եէրինէ օթուրտուղուն վա գըթ՝ իաթրընա կէթիր քի, սէն պիր սէֆիլ յէ նի առէմ սին, Ալահ վէքիլ օլմուշտուն, վէ պու հիզմէթաէ հէր ամէլինին ճէվապընը սա հիպինէ պիր պիր վէրէճէքսին. սագըն խաթըր սայմա, թէքըլֆսիզ օլմա, ֆաւաթ պի թարաֆ հաքիմ կիպի տուր:

Հաքիմ օլ, անճագ մէրհամէթսիզ օլմա. հաթ թա դարտաշ մուհապպէթինի գալպինտէն չը դարմա քի, Գրիստոս Էֆէնտիմիզին թարի գինէ ույասըն. Եօլտան չըգան գօյունու աէյ նէյիլէ գօվմազ, թաթըլըլլա թուլթար, օմուղունա ալըր՝ իրատէթլիլէ աղըլա սօւար:

Պէն պիր տէֆա պիր գաթլ օլաճագ տտամ խոստովանանք էթտիմ, էթտիլի Եարամաղըդլարա սէպէպ մէյէր պիր սէրթ խոստովանահայր օլմուշ: “ Օն պիր օն իքի Եաշընտա չօ, ” ճուղ ուտում, տէտի, պէնտէն պիւլիւք չէ, ” ըիքըրիմ խօճասաշլարըմ պաղը Էտէպսիզ սօհ, ” պէթլէր իլէ ֆիքրիմի սուլլանտըրտըլար. պէն, ” աէ Եաշտաշըմ օլան չօճուգլար ըլա չըգըպ, ” իշիթսիլիմիզ սէօղէրին իճրասընը էթտիք. ” կերչի կիւնահ իշլէմէտիք, լաքին կիւնահըն

„ ատընը պիր քիթապտա րոսթ հէլախիմ, վէ պէն
 „ պու կիւնահըն ոահիպխիմ տէյի, վարըպ կիւ-
 „ նահը ատըյլա՝ պիր քահանայա խոստովանանք
 „ օլտում. պէն կիւնահըն ատընը վէրեր վէր-
 „ մէզ, պու քահանայ տօլապտան ախարը ուզ-
 „ րայըպ, սէն Ալահտան գօրգումդմըսըն, գալց
 „ շուրատան, պէն սանա արծակում վէրէմէմ
 „ տէյի, եիւքսէք սէս իլէ պէնի տօլապտան գօվ-
 „ տու : Ալտը պէնի պիր գօրգու. պէն օ եաշ-
 „ տա չօճուգ՝ վերտպահեալ կիւնահլար օլտու-
 „ դունու պիլմէմ, պու կիւնահլարա արծակում
 „ վէլմէյէ իզինլի քահանալար օլտուդունու պիլ-
 „ մէմ, նիհայէթ՝ յուսահատու թիւնա տիւշ-
 „ տիւմ. մին պատ խոստովանանք տօլապընա
 „ եագլաշմաղա ճէսարէթ էտէմէախիմ. հաթ-
 „ թա սլոզը պիւյիւք կիւնէրոտէ պապամ պէնի
 „ զօր ուլա քիլիսէյէ կեօթիւրիւր իաի. խոստո-
 „ վանանքա օթուրուր՝ պիր գաջ պօշ շէյ սէյ-
 „ լէր, սրբութիւն ալըր, իքի գաթ սրբապղծու-
 „ թիւն էտէրտիւմ : Պէյլէ պէյլէ՝ էթմէտիյիմ
 „ եարամազըդ գալմաուր, հէր տիւրլիւ կիւնա-
 „ հա տիւշտիւմ, վէ ադրպէթ պու գաթլէ մոու-
 „ թահագ օլտում, , տէյի՝ խոստովանանք օլտու :

Հայ հայ. օ քահանանըն շէրիաթընը պէն կե-
 րէճէք օլտայարմ, պու սէֆիլին հէր իլլէտիյի
 կիւնահը օնա եիւքլէտիրախիմ : Պու չօճուդուն
 եաշընա պազըպ, պու լազըրտըտան սէն նէ ապ-
 րարըն տէյի, ուսուլ ուլա պարագալարընը
 ալլայըպ, կերէք քէնտի տէ արծակում վէրէմէգ
 սէ իտի, թաթըլըդըլա նասիհաթ էտիպ՝ ար-
 ձակում վէրէ պիլէճէք պիր քահանայ կեօթէր-

մէլի տէյլը մի իտի : Էօմիւր էքմէյի քիշլէյէ պէօյ-
լէ մի վէրիւրի . հաշա , էքմէյի թաշ էտիպ , խըշմ
ըլա քիշնինն եիւզիւնէ աթմագ տըր :

Իմսի սէնինն եիւրէյինն երմըշագ օլտուն , տիւ-
շիւն քի , սէն տէ ինսան սըն , օ կիւնահլարա
սէն տէ տիւշէ պիւրիսին . վէ հաթթա կիւնահ
նէ գատար պիւյիւք իսէ , կիւնահքեարը թէվ
պէյէ կեթիթմէյէ օլ գատար զիյատէ ղայրէթ իլէ
չալըշ : Կիւնահքեարըն սէֆիլ հալիննի քենտիյէ
սիլլաթ . Ալլահըն թիւքենմէզ մէրհամէթինի
կեօսթէր , վէ թէվպէյի գապուլ էտիպ , կիւնահը
աֆիլ էտէճէյիննի ինանտըրմաղա ճահտ էյլէ :

Խաթըր կեօնիւլ պադմա . տիւշիւն քի , խոս
տովանանքա կեւտիքտէ , տիւնեանըն պիւյիւք-
լէրի տէ օպիւրէր կիպի գապահաթըր տըր , վէ
սէն հաքիւմի օլմուշսուն , շէրիտթընը կեօրէճէք-
սին : Պայաղը ասամլարա աֆիլ էթմէյէճէյին
պաղը շէյլէրտէ , պիւյիւքլէրէ խաթըր էտիպ ,
կեօշ գըրգմաղըլա քենտիննի սլչագլամա : Պու-
նու սէօյլէմէմտէն մէրամ ինսանիյէթսիզ օլ
տէմէք տէյիլ , վէ իլա հէր քեսէ հագգը սէօյ-
լէյէրէք՝ պօրճուկու էտա էյլէ : Պիր ճէրրահ
եարայէ թիմար էտէրքեն , եարալընըն ըիւթպէ-
սիննէ պագըպ՝ եարայը օիշամաղ , իլէթի գաթ՝
էթմէք իշին իգթիզա էթտիյի եէրտէն տօղար
քեսէր , եարանըն սահիպի իսթէր քիպար օլ-
սուն , իսթէր ֆապիյր :

Սէն ֆապաթ վէքիլի օլտուղուն Ալլահըն խաթ-
րընը սայմալսըն . վէ նիճէ քի Ալլահ տիւնեա
տէքի ինսանլարըն հէփիսիննի սիւր նաղար ըլա
պագար , պիւյիւք քիւշիւք պիլմէզ , սէն տէ

կեօզիւնիւ եռամուս, կիւնահ թէֆթիշի խու-
սուսունտա տիւնեա պիւլիւքէրինի էն էսնա
ֆազըր ըլա պիր թուծմալըսն :

Հաթթա թէրպիյէ օլմուշ պիր ալիւմ քիւպար
տա պուլունան պիր կիւնահ՝ իհթիմալ քիւպալը
էէթիմէզպիր թէրպիէսիզ ֆազըրըն կիւնահըն
տան ալըր օլա : Պու պապտէ ատիւ Ալլահըն
վէշնէսինի էլտէն գօմա . զիրա էֆէնտիմիզին ,
չօգ վէրիւնտէն չօգ իսթէնէճէք (Ղուկ . Ժք .
48 .) տէյի՝ պուլուրտուղու սէօզէրին մանասը
փէք աշիքեար տըր :

Էջլէ օլտուգտան սօկրա , պուլունաուլուն
փօսթուն հիւքմիւնէ կէօրէ՝ զիյատէ գապա-
հաթըր օլանըն էիւզիւնէ նի՛ջին զիյատէ կիւլմէլի
իմիշ . նի՛ջին ղայրըլարտան զիյատէ երմըշագ
թուծմալըյմը : Եօգ , էօգ , իգպալ փէրաէսիւ-
լէ քէօրէնիմիշ կեօզէրինին փէրաէսինի երլթուպ,
հուզըրիւ պարիտէ գապահաթըրընէ գատար
պիւլիւք օլտուլունու կեօսթէրմէլի : Վերէք
եարատանտան ալտըգլարը քերէմէրի քէնտիւն
գարշը գուլլանորըլարընը , կերէք թիւթպէտար
օլմալարըլա տիւնեանըն պէտ հալլէրինէ գար-
շը սուրուպ . քէնտիւլէրտէն էսնա օլանլարա էյի
իպրէթ վէրմէյէ պօրճլու օլտուգլարընը սն-
լաթմալը :

Ամմա պիր աղ՝ զէմանէ խոստովանահայրըլարը
վար քիւ պազը հէքիմէրինէ թուլի կիպի , զարիպ
էիլիտ խասթայա սէրթ իլաճլար վէրիւր , քիւպար
օլանա թաթըր իլաճ գուլլանըր . պու քահա-
նալար կիւնահքեարը նանըլ իլզում էտէ պիլիւր :
Քիւպարտան պիր քիւմէ ալըր խասթա ետթըր ,

քահանասը կեօրմէյէ կիտէր, խառնա « Ղալի,
,, պա պէնի խոստովանանք էթմէյէ կեւաին,
,, լաքին պէն սէնի իսթէմէմ, սիզ պալաղը խաւ,
,, դը խոստովանանք էթմէյէ ալըշմըշսընըղ. պէն
,, ֆիլան քահանաւարտան իսթէրիմ, քիպար
,, առամը խոստովանանք էթմէնին եօլունու օն,
,, լար պիլիր ,, տէր :

Պաշնա պէօյէ պիր շէյ կեւիրսէ, սէն պօր-
ճունու էտա էթմէյէ պադ. պիր քիպարը խոս-
տովանանք էտէճէք օլուրսան, ըիւթ պէսինէ
լայըդ օլան թարղ ըլա սէօյէշ, ուսոռք ուլա
ճանընըն դարէսինի կեօղիւ էօնիւնէ գօ, կիւ-
նահըլըրնտան օլաճադ մաղարրաթը թաթըլըղ-
լա անլաթ, վէ քիպար պէյնինսէ՝ Ալլահ պի-
ղի պաշգա նազար ըլա պադար տէյի, առէթ կի-
պի օլմուշ ֆիքրի՝ տէֆ՝ էթմէյէ չալըշ. վէ պոն-
լարը գանաղըրմադ իջին, խմաստութիւն քիթա-
սընըն ալթընճը պասընտա՝ հադ թաալա ֆու-
դարսյա մէրհամէթ վատ էտիս, պիւլիւքէրէ
դօրդու վերսինի թարիֆ էլէ :

Էյէր խոստովանահայրլար խաթըր սայմայըս,
պիւլիւքէրէ տօղըու սէօյէսէլէր, իթիմատ էյ-
լէ, տիւնեա պէօյէ պօղուգ օլմաղ, տիւնեայէ
էյի իպրէթ վերմէյէ քենաիլէր չալըլըրլարը :

Ահ, ահ. խոստովանահայրլար տօղըու սէօյ-
լէսէլէր, նէ կիւնահլար, վէ նէ ճէսիմ կիւնահ-
լար էքսիք օլուրտու. պիւլիւքէրին իպրէթլ-
լէ ուֆսիւ թադըմտա օլան ըուսվայըդ նէ գա-
տար էքսիլիրսի :

Պիր աղ շէյ տէ գարըրոր հադգընա սէօյէյ-
ին մի : Գարըլար վիւճուտլարընըն էքսիլիւ-

ինի ստգլամաղա նէ գատար մուգայեէտ իսէ-
լէր, թապիաթլէրինին տէ թագսիրաթընը էօրթ-
մէյէ օ գատար մուգայեէտ տիրէր : Տիշար-
տան կիւղէլ կեօրիւնմէյէ օլան հէվէսլէրի կիսլի,
իչէրինին տէ չիւրիւքլէյիւնէ էօղիւրլէր պուլ-
մաղա չալըշըրլար : Խոստովանահայրլարըն չօ-
ղու պուլ էղիյէէթէ պիլմէմ նասըլ թէհամմիւլ
էտէր՝ ուսանմաղ. դապահաթլարընքիւլչիւլթ-
մէք իչին տօլապլար չէվիւրիպ, ալւրլիւ նագլիւ-
եէթլէր իճաս էտէրլէր. վէ պաղը քերրէ շու-
կիւնահը իչլէմէ տէյի՝ քենտիյէ նասիհաթ էտէ-
նի՝ նասիմ էթմէք իչին, ութանմատան իլմի
մանթըգտան պահա էտէրլէր : Պու մագուլէ-
լէրի սէյլէթմէմէլի. հէման աղարլայըպ, էա-
լընըղ մատտէյի նագլ էթտիրիպ, կիւնահընը
իգրար էթտիրմէլի :

Աղ լագըրտըյլա մատտէյի անլլաթմանըն էօ-
լունու էյրէթ, վէ իշլէմէյէ ութանմատըգլարը
կիւնահը՝ խոստովանանք օլմաղա տա ութանմա-
սընլար : Պիր մատտէյի ուղատըպ, պիհուտէ նա-
գիլէր իլէ անլլաթտըգլարը վագըթ, պուլ գա-
տար նագլին նաֆիլէ օլտու, շու կիւնահա տիւշ-
տիւմ տէյէյալին՝ եէթիշիր իաի տէյերէք՝ քենտի-
լէրինի սէվմէքտէն հասըլ օլան պօշ լագըրտըլա-
րը վաղ կէչիրմէյէ ճահտ էյլէ :

Աճաիպ տիր քի, գարըլլարըն չօղու՝ խոստո-
վանանքա կիտէ կելէ տօլապլարը էսքիտիրլէր
տէ, նէ պիր քեմալիյէէթ թահսիլ էտէրլէր,
նէ թապիաթլէրինի թասհիհ էտէրլէր. եինէ
աւելորդապաշտութիւնա մաիլ, պիւյիւյէ՝ ճի-
նէ ինանըրլար, եինէ զէվլէ զէֆայէ՝ օյունա

էյլէնճէյէ հէվէս, ագըլարը ֆիքերլէրի կիսինիս
գուշանմատա, քենտիլէրինի խալգա կեսութէր-
մէք, խալգա կիւզէլ կեօրինմէք սէվտալարլըյա
վագըթլարընըն չօղունու՝ քենտիլէրինի տօնաթ-
մատա կեջիրլէր • եինէ կիսիմտէ զարիֆլիքտէ՝
էլլէրտէն իւսթ օլմագ իտտիասընա գուրպան
օլուլար :

Գապահաթ խոստովանահայրարըն տըր քի,
սըգճա սըգճա խոստովանաքլարընը տինլէյիս,
ուզուն ուզուն սօհպէթլէր էսէրլէր տէ, պու-
գապահաթլարընը եիւզլէրինէ վուրուս՝ օլան
հալլէրինի անլաթմազլար :

Պուշլարտան մանտա պաղը կիւլէրճինլէր տէ
վար, շահընըն կեօղունէ մաիլ օլուր, փէք դօ-
լայ գաիլըրլար • իպթիտասը զարարսըզ կեօրիւ-
նիւր ամմա, վարա վարա շահընըն փէնչէսինէ
սիւշէրլէր • պունլարա թէհլիքէտէ օլտուգլարըն
անլատըպ, օ երթընըն ճանալարլարըն տէքքին-
սէն իւլլաս էթմէյէ ճահո էյլէ :

Զէմանէմիլտէ ալթընըն թէնպիհէ գարլը
օլան կիւնահ նիլին պու գատար արթմըշ • ու-
թանմագ նիլին գալգմըշ • սէպէպի նէ՞ տիր • զա-
րարը եօգ, զարարը եօգ տէյի՝ քենտիլէրինի ալ-
տաթմագտան օլույօր : Պու միսիլի կիւնահալ-
ըն թօխումունու քեօքլէնմէտէն գըրմալըսըն
քի, չիլլէնիս տէ զէհրինի տէօքմէսին :

Խոստովանորդիլէրինէ հէր չէյտէն զիստէ
Ալահըն պիւլիքլիւլիւնիւ, ինսանըն սէֆիլլի-
ինի անլաթ • վէ պիր կիւնահը պիր քերրէ խոս-
տովանանք օլտուգլայն, հագ թաալա քիւլ-
լիէն աֆվ էթաի տէյի՝ չօգլարըն ֆիքրինտէ օլան

էննիյէնէթի դառտըր : Պու խուսուսու ումմադ
ճախզ տիր, լաքին լօթրանլար կիպի տինճէ ի-
նանմալը տէյիլիզ. զերա ինսան ալիմէզ քի "Մու-
,, հապպէթէ մի լայըգ, զազապամը մուսթա-
,, հադ, ,, (Ժող. Թ. 1.) : Վէ Սիրաք պէշինճի
սլապընտա, "Աֆվ օլունմուշ կիւնահըն աճը-
,, սընը դալալինտէն չըգարմա, ,, տէր : Ալ-էլ-
խուսուս ալիմէյիզ քի, օլան փիւ շմանըլըմըլ, վէ
պիր տահա տիւշմէմէք նիյէնէթիմիզ լաղըմ օլտու-
ղու դատար մը տըր : Պունա քեզալիք պիր ազ
տահա միւլահաղալար վար քի, շիմտի էաղսամ
փէք ուղուն օլուր, սէն օգումայը էլտէն դօմա.
պա խուսուս Պօղոս առաքեալը օգու տա, հէփ-
սինի էօյրէնիրսին :

Խոսստովանորդիւերին իլէ Թէքլիֆսիզ օլուպ,
էարան կիպի գօնուշմա. զերա գապահաթընըն
տշնաուր օլան հաքիմ՝ մէմուրիյէնէթինի իճրա
էտէմէզ : Գարըլար ըլա հիւ սէրպէսթէնմէ. ալ-
էլ-խուսուս վէքիլի օլտուղուն Ալահըն էվինտէ
լաֆա սօհպէթէ Թութունմա. զերա Ալահըն
էվի իպատէթ խանէ տիր. սէն քիլիսէ իյինտէ
գարըլար ըլա սօհպէթէ տո՛ւրտուղունլա, օլ
ազիզ եէրի իպթիտա սէն քիրլէթմիշ օլուրսուն,
վէ որդիւերինէ փէք Ֆէնա իպրէթ վէրիրսին :

Որդիւերինէ հէր շէյտէն զիյատէ Թէնպիհ
էյլէ, պօրճլարընը, իշճի հագլարընը վէրսին-
լէր, վատիյէնէթլէրի էտա էթսինլէր. կերէյի կի-
պի գանաուր քի, էլլին գանընը իչէն աուամ՝ քեն,
տի խաթըր իչին գանընը տէգքեն Յնա ուլաշա-
մաղ, զերա պունլար քեսիճիլիքտէն պէթէր կիւ-
նահլար տըր, էլլի խարապ էթմէյէ սէպէպ օլուր :

Նիհայէթ՝ խոստովանանք վագթինտէ ինսաֆ-
լէ օլ, կիւնահրետորը աճը, վէ ճէմլէէթ իչին-
տէ գուլլանորըն ինսանլէէթի խոստովանանք-
տա տա էլտէն գամա . եանի, որդին՝ կիւն ահը
սէյլէրքեն, օնուհ նագլի պիթմէտէն՝ սէն ա-
ղըչ աջմա, զիրա հէր կիւնահտա պիր պիր թա-
ղիր էտէճէք օլուրսան, հէմ ֆիքրինի շաշըրաւը-
սըն, հէմ նագլին սըրասընը շաշըրտըրսըն, հէմ
քենալի ութանտըրըրսըն, կերիտէ գալանը
սէյլէյէմէզ : Խոստովանանքը եօլու էթմէք
իսթէրսէն, պրագ իպթիտա որդին սէյլէյէ-
ճէյինի սէյլէսին, սօնլըա սէն պաշլա սէյլէ-
մէյէ : Պագը հորդին սուրբուն շնորհքու տալմա
իւզէրինտէ օլսուն :

2

ԵԸԼ ՊԱՇԸԸ ԹԵՊՐԻՔԻ

Պէնիմ տօսթում,

Դալպինտէ օլան մուհապպէթի՝ իշպու սէնէ
պաշընտա իֆատէ էթտլին չէլէպիւլքէր իլէ
պէյան էթտլինէ՝ զայէթ մէմնուն վէ միննէթ-
տար օլմուշում, վէ պու եազտըլըն խալը տուա-
լէր եիւրէյինտէ օլան տօսթըւպտան ճէրէյան
էթտլինի պիլիպ, պէն տէ սէնին խալը ու իգ-
պալին զմնընտա տուալէր թէպլիլ էթմէլլիմ :
Անճագ պու մէթում սուլմուհ՝ զէմանէ չէլէ-

պիլքերէրի կիպի՝ մուհապպէթ լաֆզարոյն
տօլտուրմադսամ, վէ խուսուսա պու կիւնլէրոն
ասէթ օլան՝ չօգ ելլարա եթթիշէսին, Սիմէոն
ծերունի կիպի փիր իիթխար օլապն՝ միսիլի
տուալար օգուամադսամ, պանա նէ խօյրոթ Ը-
մըշտն տէմէ . վէ սէնին էթաիյին ինսանիյէ-
թէ գարչըլդ՝ սիթէմ էտէյօրում սանմա . զի-
րա պէնիմ մէրամըմ նէ սանա խօճալըգ էթմէք
տիր, նէ վէրտիյին էքմէյէ գարչըլդ՝ Թաշ փար-
չասը վէրմէք տիր :

Լաքին չիւքի պէյնիմիդտէ տօլտու սէօյլէշմէյի
ատէթ էթմիշիզ, իպթիտա շու պէնիմ րասը-
թասըզըլդմը, վէ աշղըր ֆէյլէսօֆուղումու
տինլէ աէ, ոսիրա պէնի ֆասլ էյլէ :

Ճիւմլէտէն էվվէլ, գըյասըմ՝ պու տուալար
փութփէրէսթլիք վազթինտէն գալմա շէյլէր
տիր . զիրա աւետարանն թէնպիհի՝ գարսաշը-
մըղա կերչի ամէլ իլէ էյլէք էթմէք, վէ տիլ իլէ
Ալլահն իզգէթինէ տաիր՝ վէ մուրատընա մու-
թապըգ խոյըրլար տիլէմէք վար, լաքին պու էյ-
լիքլէր, պու տուալար եալընըզ տօսթլարա, պիւյ-
իւքլէրէ, ագրապալարա տէյիլ . իլլա աոմէնին
հագգընա տըր : Պու միսիլի տուալար վէ սաիւ
թէ չէլէպիլիքլէր աւետարանա նամըլ ույար
քի, աօլը միւտահէնէտէն տօլար, վէ տօլտու-
ղու սանթտա եալան օլտուղու աննընտա եա-
լըլը տուրուր . տօլտուղու սանթ տէյիլ իսէ,
սօնուհտա օլտուն, պէլլի օլուր : Ամնա պունլար
քրիսթիանճա գարտաշ մուհապպէթինէ տաիր
տուալար տըր . զիրա սէօյլէտիյին ատամա Ալ-
լահտան խոյըրլար տիլէմէք տիր, վէ ինսանլար

պէնինտէ մուհապպէթէ վէսիլէ օլուր ասէթ տէն օլմալլա, միւտահէնէ պիլէ օլսա, եինէ սէնէ պաշընտա իսթիմալի ճախզ տիր տէյի, էօզը էտէրսէն, պագ պէն տէ նէ տիւշիւնիւրիւմ:

Էյէր տինիմիզ վար ըսա, վէ էյէր ալթը պին երլտան պէրի տիւնեանըն տէվը օլան հիւքմիւնէ պագարուագ, պիզ պու տիւնեատէ միւսաֆիր իզ. վէ հագ տինտէ օլան՝ պու տիւնեատէն չըգարգտան սօկրա, չօգ ալա պիր էօմիւրէ իւմիտ էտէր քի, հիչ պու տիւնեայէ պէնպէր եէրի էօգ: Սէֆիլլէք, դասավէթ, տէրտ, միհ. նէթ, աղըր, աճը, կէօնիւլ ազասուր, սիրի պիրի արտը սրրա պաշըմըզաան էքսիք օլմայրապ, պիզիմ պու էօմրիւմիւզ պիր մէշագդաթ զէնճիւրի օլտուղունա իսպաթ տրր: Էյլէ իսէ պու տիւնեատէ ազ եաշայան՝ պու տէրտլէրի ազ չէքէր, պու մուսիպէթլէրին ազընը կէօրիւր, վէ օլրահաթ էօմիւրէ չափուք վասըլ օլուր: Պու տիւնեանըն պիւթիւն սէսի տուասը, պիւթիւն գուվվէթի վէ զայրէթի պիր եէրէ կէլսէ, եինէ նէ պիր ատամըրահաթ էտէ պիլլըր, նէ տիւնեանըն մուսիպէթլի հալինի թէպտիլ էտէ պիլլըր:

Իմսի սահիհի պուլուսա, սէնէ պաշընտա օգունան տուալարտան նէ խայր մանա չըգա պիլլըր. էօմիւրլէր կէօր, չօգ եաշա, ինշա Ալլահ տահա չօգ երլար կէօրիւշիւրիւզ, փիր իսթիւար օլասըն, էօլմէ, պին եաշա, տէմէլէր՝ ադըլլէ սէօզիւ միւ տիւր, էօգսա սայըգլամադ մը սըր, պիլմէմ: Պու սէօզլէրտէ գարտաշ մուհապպէթ ինտէն պիլատէ իլէնճ վար. պուլնլար տուատէյիլ, պէս տուա տըր. պու էօմրիւմիւզ տէրտ.

տէն մէջս֊դ գաթտան ի պարէթ պիր ե֊օլճուլուգ տուր, վէ պու է֊օմիւրտէն ս֊օկրա պիր էպէտի սէֆայէ վարաճալըզ, տ֊օսթուՊուճ օլան՝ տէրուլէրին էքսիք օլմասըն, րահաթըզա եէթիչ մէյէսին տէյի, էթտիյի տուալար ըլա, պիզէ մուհասպէթինն մի պէյան էթմիշ օլուր :

Քերէմ էյլէ. Է֊օլտա կիտէրքէն, իւթիւ պաշը էպքիմիշ, աճ, թագսիր, գուվլէթտէն գուլմըշ պիր սիլաճը ր֊օսթ կէլսէն, վիլայէթինէ տահա չ֊օգ երլար էէթիշմէյէսին, Է֊օլուն կիթսիքճէ ուղանսըն, Է֊օլուն թիւքէնմէզ օլտուն տէսէն, ֊ֆագըրա տ֊օսթընգմու էթմիշ օլուրսուն. Է֊օյլէ իսէ պիր ատամա չ֊օգ էաշ֊օյսսըն տէմէք՝ նիճէ տ֊օսթըլուգ օլա պիլիր :

Պէնիմ գըյասըմ, պիր էյի թէֆթիշ էտէրուէք՝ պուլնլար հէ֊փ քէնսի քէնտիմիղի սէվմէքսէն հասըլ օլուր. թապիւաթ է֊օլմէք իսթէմէզ, ֊նուն իչին է֊օրիւմիւ հէր շէյտէն ֆէնա սայարըզ, ֊պիր տիւնէայը՝ եա հիչ ինանմայըզ, եա ամէլլէրիմիղի վէզն էտէր, նասըլ օլաճալընա վէսվէսէ էսէրիզ. վէսվէսէ էթտիյիմիզէ սէհագգըմըզ վար ա. իմսի է֊օլտիւքտէն ս֊օկրա էյի կիւն կէ֊օրմէք իւմիտինէ ճահտ էտէճէյիմիզէ, օլան սէֆիլլիքտէ գալմայը իրթիքէտապ էտէրիզ, ուղուն է֊օմիւր տուալարը՝ պունուն իչին հ֊օլմուղա կէլիր : Նաքին նէ գատար ուղուն, գութըլ օլտուն տէյի տուա ֊գուսալար, եինէ գըսաա տըր, եինէ գութուղ տուր :

Փէք աճսիպ տիր քի, էֆէնտիմիզ պիզէ ֊պիր տիւնէայը տիլէյիպ արղուլէմէք է֊օյրէթմիշ իքէն, քիլիսէմիղ՝ պու տիւնէա կէ֊օղ էաշը տէ.

րէսի տիր , սիւրկիւն եւրի տիր տէր իբէն , պիղ տէ հէր կիւն՝ Եկէսդէ արտայո-ւիւն Կո , Տէվէ-
թին եւթիւսին . Յայտ արտատուայ Վայրի , Պու
կեօզ եաշը տէրէսինտէ . Ի Վարանդո-ւիւն ,
Պու սիւրկիւնտէ տէյի , աղլայըս սըզատըղընդ
եէրտէ , Ալլահըն տէվէթի կերի գալըն , պիղ
տահա պու տէրէտէ , պու սիւրկիւնտէ եաշայա-
լըմ տէյի տուալար էթմէնին միւնասիպէթի վար
մը . զէնճիր իլէ պաղլանաճագ տէլիէր իղ :

Պունլարըն աւը նէ տիր պիլըրմիսին : Պէն
սանա սէյլէյիմ : Պիրի , պու տուալարը էթտիլ-
իմիղ եէրտէ Ֆիքրիմիղ իւթթիւմիւղտէ տէյիլ ,
ատէթ տիր տէյի սէյլէրիղ . տուա էթտիլիմիղ
եէրտէ ագլըմըղ Ֆիքրիմիղ՝ պիր կիւն պրագա-
ճալըմըղ շէյլէրտէ տիր . իբինճի , մասալլարտա
նապլ ոլունան Ֆարէ կիպի , ճէվիղ սէփէթին
տէ սոյլմուշ , ճէվիղէ սէվինիր , ճէվիղտէն ղայ-
րը շէյ եօգ սանրը . պիր տէ սէփէթտէն չըգար-
սա՝ պասթըրմա , փէյնիր , վէ ճէվիղտէն ալա
տիւնէալար ոլտուղունու օ զաման անլար : Կեր-
ջի պիղ պիր ղայրը տիւնէա տահա ոլտուղու-
նու սահիհ պիլըրիղ , վէ օպիր տիւնէա պիղիմ
ճէվիղտէն էյի ոլտուղունու պիլըրիղ , լոքին
տահա քեօթիւսինէ տիւլմէյէլիմ տէյի գօրգա-
րըղ : Պիլըրիղ քի , ճէվիղէ փէք միւպթէլա ոլ-
տուղումուղտան , ամէլլէրիմիղ քեօթիւյէ մէյիլ-
լի տիր , ճէվիղտէն սօյրա վարըպ գուրու տի-
քէն կէմիրմէյէ միւհթաճ օլմայալըմ տէյի գօր-
գարըպ : Օնուն իչին պիղիմ ճէվիղ հէփիսինտէն
էյի տիր տէր , ուզուն էօմիւր տուալարընը՝
իւթթիւնէ շէրպէթ փայէսիլէ իչէրիղ . հիչ տէ-

մէյիդ քի, պու տուալար միւտահէնէ տէյիլ՝
կերէք ճանտան պիլէ օլտա, սահիպինին թագ-
աիր էթալինտէն զըյատէ պիր նէֆէս պիլէ
արթըրամազ :

Պիլմէմ ինտոնլար պէօյլէ սախթէ տօսթլուգ-
լարտան նիճէ խօշանա պիլեր . պիր սէօշ քի
մանասը եօգ, էօմրիւմիւզիւ եըլ տէյիլ, կիւն
տէյիլ, պիր ան պիլէ ուզատամազ : Տէյէճէք,
սին քի, պուալար տօսթլուգ, մուհապպէթ,
միւրիւվլէթ նիշանէլէրի տիր, հէր քէսին խօ-
շունա կէլըր : Պէն տէ ինսան ըմ, պանա տու սօր
սանա . հէփ տէլիլք տիր . դապուլ օլունմայա-
ճագ տուալարն, Ֆընտըգ դապուզու տօլ-
տուրմազ սօշ լագըրաըլարն, տօսթլուգ նէրէ-
սինտէ տիր : Պուհտան մանտաքրիսթիտնճա պիր
ճէվապ տահա իսթէրմիսին . պուշլար տուա
տէյիլ, միւտահէնէ տիր, զիրա մէֆհումու՝
սախթէ էյլիլէր, տէրտէր, պէլալար աըր :

Էօլիւմ գօրգուսունու կերի աթըպ տա, պու
մուսիպէթտէ չօգ հաշամագ Ֆիքրի՝ արզու է-
տէճէք շէյ տէյիլ . էօյլէ իսէ սանա պու իւմիտի
վէրէն՝ սանա էյլիք իսթէմէզ . խալպ նէ Ֆիքրի-
տէ օլուլսա օլսուն, պէն լագըրտըլ տօլըու
սէօյլէրիմ . սատըգ մուհապպէթ, սատըգ տօսթ-
լուգ՝ քիշիյէ կերէք էյլիլէր օգումագ, օլա
պիլէճէք Փախտէլ շէյլէր իսթէմէք տիր :

Պիլմէմ հագդըմ վսր մը եօգ մու . սէն տէ
տիւշիւն տէ, Ֆիքրինի պանա պիլտիր : Պէնիմ
ճէ՝ խայըլը տուալար՝ պու սէնէ պաշընտա
հագ թաալանըն խայր տուալընա նաիլ օլաըն,
սէնի լութֆունտա սագլաըն, էմն իւ էմա-

նընտա հըֆզ էթսին, սէնի քէնտի խայր հիզ
մէթինտէ ոադլասըն, վէ պունա քեզալիք տուա-
լար տըր: Պագը էյէր ղալաթըմ տախի վար ըսա,
էինէ իշպու մէքթուպուժու պու տուալար ըլա
իմլա էտէրիմ:

3

ԳԼՈՏԱԸ ՄՈՒՆԱՊՊԵԹԻ

Պէնիմ աղիզ տօսթում,

Աերէք շիքէյէթին հագ արը: Գարտաշ մու-
հապպէթի Պօլոս առաքեալն տէտլի կիպի,
հաթթա էֆէնտիմիզին էմրինէ կեօրէ, քրիս-
թիանըղըն նիշանէսի իքէն, զտնն էտէրիմ, մու-
հապպէթտէն պիր մէնֆատթ օլմատրգճա, սա-
հիհ գարտաշ մուհապպէթի պիր գաջ սուրբտան
մանտա, հայլանլարտան ղայրը՝ քիմէտէ եօդ
տէսէմ եալան տէյիլ:

Սէնի պիր աղ թէսէլլա էտիպ, օլան տէրսլէ-
րինի խաֆիֆլէթմէք իւլն, պու կիւնլէրտէ պա-
նա վագը օլանը նագլ էտէյիմ տինլէ: Պու կիւն-
լէրտէ պունա տաիր պիր միւզաքերէմիղ օլմուշ
տուր քի, սէյլէտլիմ սէօղիւ խալաթ էթմէյէ
մէճպուր օլմուշում:

Տօսթուն պիրի պիր գաջ կիւն էվվէլ ալթը
պէյիիր սլմըշ, սէյրինէ կիթտիք. ախօրտա տու-
րուրքէն, օ տօսթուն չիֆթլիյինտէն պիր քեյ-

լիւ պէյկիրինէ պինձիւ չիՖթլիք քեահայասը
կեւաի . քեօյլիւ պէյկիրինի թէրի ագարագ օ-
պիրլէրին եանընա չէքտիլէր . հէման եանընտա,
քի պէյկիր եադլաշլապ , քեօյլիւ պէյկիրինին ոյօյ-
նունտան թէրինի եալամաղա պաշլաուր : Պէն
պունա պիր էյի արգգաթ էթտիքտէն սօնրա ,
եանըմտաքիլէրէ՝ կեօրիւն իմաի դարտաշ մու-
հապպէթինի տէտիմ : Պու լադըրուրմա քիմի
կիւլաիւ , քիմի էյի պադտը , քիմի տէ հերե-
տիկոսլուպ տուր տէյի սիթէմսէօյլէտի :

Սէօյլէմիշ պուլունտուլմ , սէօյլէտիյիմի իս-
պաթ էթմէլ . էօյլէ տիր տէտիմ . էյէր դար-
տաշ մուհապպէթի՝ մէրթէպէ Ֆարգ էթմէյէ-
րէք , վէ քենտիյէ Ֆաիտէ օլմայարագ , դարտա-
շընա խայր էթմէյսէ , իշթէ շու քիպար պէյկի-
րի՝ քենտիյէ հիչ պիր Ֆաիտէ օլմայարագ , եօր-
ղուն քեօյլիւ պէյկիրինին թէրինի եալայօր տէ-
տիմ :

Պու էթտիյիմ թապիրէ հէր քես կիւլաիւ .
պէն տէ մէշուր ուրպինօլու թասվիրճի Բա-
Ֆաիլին Ֆասլընընագլէթտիմ : Պու Ֆասլը էյէր
պիլմէզսէն , սանա տա եաղայըմ քի , օգուլուպ
էյլէնէսին , վէ սօհպէթիմ թաստիգ օլտուն :

Պու մէշուր ուսթա հայաթտէ իքեն , Բօ-
մատա՝ իսմի լաղըմ տէյիլ , պիր մանասթըրըն
կրօնաւորլարը՝ խորանա դօմաղա պիր պատկեր
իսթէսիլէր քի , մանասը դարտաշ մուհապպէ-
թինի կեօսթէրսին . պու ԲաՖաիլի պուլուրլար ,
պիլէսինճէ փաղար էտէրլէր , լաքլին մոնասըն
էյի պէնղէթսին տէյի թէնպիհ էտէրլէր : Պու
սա թասվիրի եաղըպ , պիր կիւն էօյլէտէն սօն-

եօգ մու. միւճէրրէտ թասվերի գաւորը տէյի
խարամէտէրէր: Թասվերձի սիզ գարտաշ մու-
հասպէթինէ պունտան մանալը էօրնէք, վէ
ղայրը մանա տկլաշըմաղ պիր թասվեր պու-
լուպ, պէնի խքեաթ էթմէտիքտէն սօկրա,
պէն պունու գաւորմամ, սիզինլէ գաւլ էթտիյ-
իմադէյի խթէրիմ տէյերէք՝ սրտգըր կիտէր:

Պու նիզա Բօմա իջինտէ պիր հէվատիս օլուպ,
փափաղար տլէմէ կիւլինճ՝ օլտուլար: Նիհայ-
էթ մատտէ ֆափըն գուլաղընա գատար վարըր,
թասվերի կէթիրսիպ կեօրիւր, վադ'ա պէյէնիլէ-
ճէք շէյ: Տէր ագտպ թասվերձինին հագգընը
վէրիր, թասվերի ալը գօր. սիլմէմ հանկի տա-
իրէտէ հալա տուրուր տէրլէր:

Քերէմ էլլէ. պու թասվերին գօնաճագ եէ-
րինի պէր թարաֆ էթտիքտէն սօկրա, մուհասպ-
պէթ հագգընտա Պօլոս առաքեալ պիղէ կերէք
տիլ իլէ, կերէք ամէլ իլէ խօճալըգ էթմիշ, մէք-
թուպլարընըն չօգ եէրինտէ պիղէ եօլունու էօյ-
րէթմիշ տիր. հէփիտի Ալլահըն թիւքենմէղ մու-
հասպէթինէ տայանըր. պիղ օնտան էօրնէք ալ-
մալըրըղ: Ալլահ տիւնէայը օլ գատար սէվտիքի,
պիղի սէլամէթէ չըգարմագ իջին, պիր էվտաղ-
նը ֆիսա էթտի. վէ հալա ինսանլար թէօվպէյէ
կէլին տէյի, հէր թագսիրաթլմըղա սապր է-
տէր, հէր եարամաղլըլմըղա թէհամմիւլ էտէր
պէլլէր:

Գարտաշ մուհասպէթինին խմինի հէր քէս
պիլըր, լաքին ճիսմինի պիլէն փէք աղ տըր. հէր
քէս վաղ էտէր, լաքին իճրա էտէն նաւոր տըր:
Հէրքէս պիլըր.քի, գարտաշ մուհասպէթի՝ պիր

մէնֆառած իւմիտի օլմայարագ սէւմէք տիր . լաքին իճրայէ կելինճէ , հէր քէս պիրէր վէսիլէ պոլլուր կերի տուրուր : Գարտաշ մոհհասպէթ լէրի օլանլար կերչի փէք աղ տոր , լաքին օ օլանլարտա թէֆթիշ էթսէք , քիմի խալդ պէնի կէօրսիւն տէյի տիր , քիմինին տէ պաշգա մէրամը վար . հիչ պիր մէրամը օլմայանլար տա՝ հտէճէյի տօսթլուղու փարմագ ուճուլլա եափըշըր քի , ղաճիլ քէնտի ինճինմէտին , եախօտ վլլատէ շէյէ մէճպուր օլմաուն . ֆագաթ նէֆսինէ , արղուսունա , քէսէսինէ , վէ րահաթընա քէտէր օլմայաճագ ճիւղի շէյ իլէ պիթիլմէյէ պագսոր :

Պաղիլէր պիր մէնֆառած , պիր հիլլմէթ , վէ սէլլէի պիր հարամ տօսթլուգ իւմիտիլէ դարտաշընա եարտըմ էտէր , սահիպ օլուր , իլէրի չէքեր . լաքին պոլանլար մոհհասպէթ տէյիլ , ալըշ վէրիշ տիր , վէ պաղըքերրէ շէյթանի թիւ ճարէթ տիր : Մաղտուրա էլ թութար , միւհթաճ օլանա իմտատ էտէր . նիլլին . մահճուպում օլսուն , պանա մէճպուր օլսուն , պէնի խաթընտան չըդարմասըն տէյի . եօգսա էյլը պիլմէղ նամքէօր տիւր տէր , պիր տահա իգթիղա էթսէ՝ եիւզիւնէ պագմագ : Պու միսիլլի առամլարըն սօհպէթինի էթմէք պիլէ ճաիղ տէյիլ :

Պիրինին պիր տէրտի վար , միւհթաճ տոր . փէք էյի , էլ թութար . ամմա պիր հէտիլէսի օլմայլնճա , իզանսըղ օլուր , էշէք օլուր : Գօ ճասընա եարտըմ էտէր . նիլլին . դարըսըլլա , գըղըլլա , եախօտ գըղ գալընտաշլլա միւնասիպէթ փէյտա էթմէք իշին : Պիր քիւլլանի թէլսիտի իլէրի չէքեր , ասամ էտէր . նիլլին .

պիր նահապետաւամբ օլուրսա , պիր միւլէվզէս
իշիմ օլուրսա , պիթիրսին տէյի : Պիր իշիմէն էլ
թուլթար , նիշին . պէնիմ իշիմի ուճուզ իշիմին ,
եախօսա փարօս ալմասըն տէյի : Գըշ օրթասընտա
քեօյլիւ ըէնճպէրէ էքմէք վէրիր . սուստան
պիւյիւք էյլէք օլուր մու . լաքին հարման վադթի
պէտէլինէ ալաճաղը սուլտայը՝ կեչէր ֆիյտէն
էքսիւէ վէրսին տէյի տիր :

Պիր տիւրլիւ գարտաշ մուհապպէթի տահա
վար քի , պէօն ատամլար հիչ պիր մէնֆաաթ
եօգ դըյաս էտէր . օյուսա Ալլահըն ինտինտէ ,
վէ սրիֆ օլան ինսանլար էօնիւնտէ պիլէ , ծն
տան մէնֆաաթը մուհապպէթ օլամազ . սու
պիր գարտաշ մուհապպէթի տիր քի , գուրտու
իչէրիսինտէ տիր , քեօքիւնէ վարընճա կեմիրբի ,
շէօյլէ քի կեօթէրիշտէ կիւղէլ , լաքին իչի չիւ
րիւք օլուր :

Պիր ատամ կերէք ալա , կերէք էվաթ , հալի
նէ կեօրէ սօլ սօլ սատագալար սաղտոր . հէմ
քենտի վէրիր , հէմ էվինտէն վէրտիր . հէրքե
սէ սէվէ սէվէ եարտում էտէր՝ էլ թուլթար . քի
մին պիր մապահաթը վար ըսա , արայա կիրիր՝ ի
շինի կեօրիր . հէր քես իլէ կիւլէր եիւղիւ ,
խաթըրը ինսա , թաթը տիլլի , ինսանիւէթլի ,
միւրիւվզէթլի տիր . հէր քեսի տինլէր , թէոհէ
լա էտէր , նատիհաթ վէրիր . տէրալի օլանը քեն
տի սրար սուլուր եարտում էտէր : Կիւղէլ թա
պիւթ տէյլիմի , էյլէք սէվէր ատամ տէյի սու
նա տէմէղլէրմի :

Հայ հայ . սու ճիւմլէ իլէ թախթընտա մէն
ֆաաթ վար . մէրամը՝ եա պիւյիւքլիւք էթմէք

տիր, եա խալգա քենտիսի պէյէնտիրմէք տիր. պու պիր կիզլէ քիպիր տիր քի, քենտիսի էլէէր-տէն էյի կեօսթերիպ, ատընը ալիճէնապ ճէօմէրտ չըգարմադ խաթէր. էյլէք էտիճի, միւրիւվ լէթ սահիպի, ալչագ կեօնիւլլիւ տէտիրմէք խաթէր: Թուլթուուգլարը եօլ գարտաշըգտա օլան պօրճլարընը էտա էթմէք իչին տէյիլ, իլա խալգ քենտիլէրինի մէտհ էթսին տէյի տիր. վէ էֆէն տիմիզլին պուլուրուղու կիպի, իլէտիքէրի խայր ամէլին իւճրէթինի պուլնուլա սլըպ էօտէշիրլէր, պուլնտան ղայրը ալաճագլարը դաւմադ:

Էօյլէ օլտուգտան սօկրա, սահիհ գարտաշ մուհապէթինի՝ հիչ պիր քեար վէ խաթըր օլ մայարագ, գարտաշնա էյլէք էտէնլէտի արա-մալը: Պիլիրիմ պէօյլէլէր վար, լաքին տիւրլիւսիւ օլ գատար չօգ տուր քի, պիր պիրինտէն ֆարգ էտիպ, հիչ պիրինէ սահիհ գարտաշ մուհապէթի տէյէմէյօրում:

Պաղըլար ստաագա էտէր, լաքին էթտիքէրի սատագա՝ քեսէլէրինէ տօգուլմայարագ, պիր ճիւզլի շէյ իտէ էտէր: Պիր պիւյիւք ատամ, պիր զէնկին ատամ՝ պիր ֆագըրըն էվլինէ եարարմ էթսէ, պիր ղարիպ էիլիալին գըզընը ճէ հիզլէյիպ, ըրզընը սէլամէթէ չըգարտա նէ՝ օլուր. լաքին պիր-ֆագըրըն ըրզընը գուրթարմաղա, ետիստ պիր էվ երգըլլիւօրքեն՝ էլ թուլթուպ գալարմաղա, եա ղիյատէ մասրաֆ էթմէլի, եա չալըջս եօրուլմալը. մասրաֆ էթսէ՝ քեսէսինէ տօգա-նըր տէյի գօրգար, չալըջմաղա զտհմէթ տէն գա-չար. եա պիր սայընթը էտէ ճէք պէհանէսի օլուր:

եախօտ պիր էյլիք էաէճէք տէ օլտա , էօյլէ կեւլ
չէք թու թար քի , հիչ պիր ֆախտէսի օլմազ :

Տիլէնճի կրօնաւորուն պիրի նազլէ թախի
զաման ալլարաւ . օլտուլու մանասթըրտա եիւզ
գատար միաբան վար , շարապլարը թիւքենմիշ .
հէր կիւն քիլեսէլէրինէ կելիւ ջերմեռանդու-
թիւն թասլար պիր զէնկին ատամ վար ըմը ,
հալլերինի օնա աչըսլ րէճա էտէրլէր . օ տա պու
գատար ալլաշմարարնաւ մէրհամէթ էտէր , ալթը
մէսրէ շարապ կեօնտէրիւ . էօյլէ պիր ատամ
քի , ալթմըշ այար կեօնտէրսէ՝ շարապը էքսիւ-
մէզ :

Ալաուր տա պէօյլէ , էվսաթը տա պէօյլէ ,
էռնուսը տա պէօյլէ . իթիմաստ էյլէ , պիր մէն-
ֆաաթը օլմայըս , էալլենըզ գարտաշնա էյլիք
էթմէք հէվէսիլէ զայրէթ էտիսլ չալըշան , հէր
միւլահազայը պէր թարաֆ էտիսլ , գարտաշ ու-
ղուրունա մոլֆիտա էտէն պուլամազսըն :

Անճադ քեար իչին , մէնֆաաթ իչին , եա պիր
քիմնէյէ էարանմադ իչին , եախօտ պիր քիմնէյի
ճէլսլ էտիսլ , պաղը հէլսլ՝ պաղը հարամ իշլէ-
րինէ հիմէթ էթաիրմէք իչին էյլիք էտէնլէր , նէ
ղահմէթէ պագարլար , նէ լագըրտըտան ուսա-
նըրլար , նէ մաորաֆտան գաշարլար , մէրամլա-
րըր իճրա էաինճէյէտէք , հէր տէքքի հէր սօ-
լասլը ամէլէ գօյուսլ , տիւնեալարը պիր պիրինէ
գաթարլար : Պագ նէ գատար զըտ շէյ տիր .
սաթիթէ մուհապպէթ իչին պու գատար չալը-
շըրլար տա , սահիհ մուհապպէթ՝ Ալլահն թէն .
պիհի իքեն , նէ գատար սօուգ պագարլար :

Պէօյլէ օլտուգտան սօկրա , սէն աուրնը փաքէ

չըգարմադ իջին, քիմնէտէն եարտում պուլամա-
տըղընա նիջին Թաաճճիւպ էտէրսին: Հիչ Թա-
աճճիւպ էտէճէք շէյ տէյիւ. զիրա գարտաշ
մուհապպէթի ագրապա պէյնինտէ սիլէ եօգ.
էլ ԹուԹուպ իմաաա էթմէք իջին տէյիւ պիր պի-
րինէ Թէհամիւլ էթմէք, պիր պիրինին էքսիք-
լիյինէ գալմամապ պու գաաար դօլայ շէյ իքեն,
օնտա սիլէ մուհապպէթ եօգ:

Էվլատար պապալարընըն սապըրսըղըղընը
չէքեմէզէր, նաոիհաթլարընա պէյէնմէզէր,
պուրնու ալթընտա օլուէն՝ մըրըլտանըրըլար, վէ
քենտի ճահիլլէքլէրինէ օւյմաադգլայն, հէփ
պիրտէն տիւշման օլուըլար: Պապալար տա էվ
լատլարընա իպթիտա եիւզ վէրիս, սօնրա
փիւշման օլուըլար. ամմա նէֆ ֆաիտէ. օնտան
սօնրա արթըգ Թաթըլ տիւ իլէ, մուհապպէթ
իլէ Թէրսիլէ էտէմէզէր, չաղըրըլար, պաղը-
րըլար, տիւշման ըլա չէքիշիւ կիպի՝ գօրգու
վէրէրէք սէյլէշիւլէր. հիչ տիւշիւնմէզէր քի,
պու ԹուԹտուգլարը եօլ աւետարանա գարը
օլտուլունտան մաաա, էվլատ տա քենտիլէրէ
տահա զըտտ օլուըլ: Պապալա էվլատ՝ պաղը եաշ
հիւքմիւնտէն, պաղը Թապիաթը իգթիզապընտան
օլան էքսիքլէքլէրի չէքեմէյիս, տաիմա պիր պի-
րինէ զըտտ օլուըլար:

Պաղը գարը դօճա արասընտա նիզա էքսիք
տէյիւ, պօշ շէյլէր իջին սէօլ փէյտա էտէրլէր.
սէսէպի՝ պիր պիրինին ուֆադ Թէֆէք էքսիք-
լիյինէ սապը էթմէտիքլէրի տիր. ճէսիմ մաա-
տէլէրտէ օլան Թագսիրաթը տէմէմ, ալլար-
սըն ա:

Գարտաշ գարտաշա տիւնէն օլուր, պիր
պիրինտէն շիքեայեթ էտեր, տիւնշիւրէր, չէ-
քիշիւրէր, մնգ-Ալլահ էիւղէ չըգմասընլար.
պիր քերրէ տէ էիւղէ չըգարլարսա, փէք Ֆէնա
օլուր, պիր պիրինին գանընը իշմէյէ դապլարը
վար. հագգ իճրա էթմէք իչին տէյիլ, ֆագաթ
պիր պիրինի թէլէֆ էթմէյէ ճահտ էտէրէր:
Հաքիմին իւասը պու միսիլլի գարտաշար սըր:
Եա պիր ճիւղի մուհապպէթէրի օլսա, պէօյլէ
քետի իլէ քեօփէք կիպի պիր պիրէրինի փարա-
լամազլար ա:

Ալանըն հիլմէթքեարա մուհապպէթի եօգ.
իւճրէթինի վէրմէյիպ հագգընը քետէնլէրի,
հայլան կիպի պէա մուամէլէ իլէ հիլմէթքեար
գուլանանլարը սէօյլէմէմ. ֆագաթ հիլմէթ-
քեարըն պօշ պիր թագսիրաթընա սապր էտէ-
մէյիպ, հէր սասթ տարըլըպ ազարլայանլարը
սէօյլէրիմ: Օպիր եանտա հիլմէթքեարլար սա
աղալարընը չէքեմէյիպ զէմմ էտէրլէր, զալմա-
տամ հազարլըլա պագարլար:

Պաշընը նէ աղըրտայըմ. պուհլար նէտէն հա-
սըլօլուր պիլլիրմիսին. կերէք գարլար, կերէք
երքեքլէր, հէփիմիզ պիր թէնտէն օլտուղու-
մուղու, Ալլահըն ինսինտէ պիւյիւք քիւչիւք
օլմայըպ՝ հէփիմիզ պիր ըիւթպէտէ օլտուղու-
մուղու, վէ Ալլահ ինսանլարըն հէփիսինի պիր
թէն նազարլըլա սլագտըղընը միւլահազա էթմէ-
տիլիմիզտէն տիր: Ատգա վիւճուտուն պիր
ազարը ինճինտէ, ազալարըն հէփիսի օնա եարտըմ
էթտէքլէրի կիպի, եարտտան Ալլահ իսթէր քի,
հէր պիրիմիզ պու ազլիմ վիւճուտուն պիրէր

աղաար օլմաղլա, պիր պիրիմիզէ խնատա էտէլիմ,
պիր պիրիմիզի աճըլալմ. պու պաղըլա տըր քի,
ինսանլար հէփ պիր պիրինէ պաղլանըր, վէ հէփ-
սի պիրտէն Ալլահա պաղլանմաղա սէպէպ օլուր:

Կէ սանըրսըն. ինսանլար պէյնինաէ զէրդէ
գատար մուհապպէթ օլա, պու գատար շիւպ-
հէլէր, պաղը թէհի Ֆիլիլէրէ պիլէ մանա վէր-
մէլէր զուհուր էտէրմի. պու գատար զէմ վէ
Փատըլար, վէ պաղը սէօյլէմէտէն զիյաաէ զէմ
անլաշըլըր՝ սուս տուրմալար օլմըմու. պու
գատար Փօտուլուգլար, էլի խօրլամալար, էլի
զէվգէնմէլէր, հասէտլէր, գըզգանճըգլար զու-
հուր էտէր մի: Սահիհ գարտաշ մուհապպէ-
թի օլանը պուլ, պագ նիճէ հէր քէսի էօզը
էտէր, աճըր, աշիքեար Փէնա օլմայան շէյէ էյի
մանա վէրիր, Փէնա օլանա սապը էտէր, էօրթ-
մէյէ պագար, էյլէյինէ խօշլանըր, էլինտէն կէլ-
տիյի գատար էյլէք էթմէյէ չալըշըր, սապըրը, խա-
թըր շինաս, միւրիւվլէթ սահիպի օլուր. գար-
շըսընա պիր էյլէք պիլմէզ չըգսա, կիւճէնմէզ
աֆվ էտէր, զիրա էթտիյի էյլէք մէնֆաաթ
իւմիտի իլէ աէյիլ, անճագ պօրճունու իճրա
էթմէք Փիքրի իլէ տիր:

Հագ թատլա էրքէքէրին գարըլարըն տա հէր
պիրինի պիրէր մէշէպտէ պիրէր իսթիտատտէ եա-
րաթմըշ տըր. պունա պինաէն հէր պիրինաէ պի-
րէր տիւրլիւ թադսիրաթ վար. հէփիսի պիր թա-
պիաթտէ օլա, գարտաշ մուհապպէթի նաֆիլէ
օլմըրտու: Կէ սըր տըր քի, հէր քէս միւհթաճ
օլտուլու հալտէ՝ եարսըմ իսթէր. էլէ եարսըմ
էթմէյէ կէլինճէ՝ հիսապիլէք էտէր, վէսիլէլէր

սուղուր, միւլահաղալար էտէր, գաշընրը. խալփ
պէնիմ թագսիրաթումա պագմանըն, ափվ էթսնն
էր տէր, օնտան սօկրա էլն թագսիրաթընը
ափվ էթմէյէ կէլննճէ՝ քէնտի ոտսըր գալմաղ,
էօլքէլէնիր, վիւր աթէշ օլուր :

Պու գոտար պաշ աղընը վէրաիմ եէթիշիր .
ինշա Դւլահ սու մէք թուպուամոան սանա պիր
միգտար գարտաշ մուհապլէթի թէ՛սիր էտէր,
վէ սու հալննտէ՝ սահիհ վէ զայրը սահիհ վէ
սիլէլէր իլէ, սէնի եիւղիւն իւթիւնէ պրագան
լարն գարտաշ մուհապլէթի օլմատըղընը ափվ
էտիպ գուսուրա պագմաղըն :

Պէն սէնին գալպլնի թէսէլա էտէրէք իզհար
էթտիյիմ մուհապլէթէ մուգապէլէ, սէն տէ
պանա սու վէրտիյիմ պաշ աղըրընը ափվ էտիպ
մուհապլէթ կէօսթէր, զիրա հէր եաղուղըմ
գալպլմտէն նէշէթ էթմիշ տիր, վէ սէնին սա
տըգ տօսթուն օլտուղումու՝ եալընըղ սէօղ իւլէ
տէյիլ, իլլա ամէլ իլէ տէ իսպաթ էթմէք իշթիւ
ագընտա օլտուղումու սահիհ պիլ :

4

ԷՕՎՔԵ ԻԼԻ ԳԱԼԳԱՆ ՁԻՅԱՆ ԸԼԱ
ՕԹՈՒՐՈՒՐ

Պէնիմ ազիզիմ,

Պուշտանն ագտէմ՝ ճէ եազտորդըն մէքթու-
պու աշտրմ . վէ օ տօսթունն օլաճագ չէլէսիինին
ճէմիյէթ արասընտա սէնին էհլինէ էթտիյի
միւլահագասըզ թալը մալըմոււմ օլտու . լաքին
սէնին թէլաշ էթտիյինն զլյատէ տիր : Եյի քի
պու էօվքէն արասընտա՝ նասիհաթ սօրաճադ
գատուար ագլըն գալմըշ . վէ նասիհաթը պէնտէն
սօրսուղունա փէք հաղղ էթաիմ :

Պու մատտէտէ ֆէնա օլան՝ սէնին տարըլըպ
ճէմիյէթի պրագըպ տահէր քեստէն էվլէլըգ-
տըլըն տըր քի, օնուն էթտիյի էտէպտիզ թավ-
ը՝ հէփսինէ սէն աշիքէար էթմիշ սին . զիրա
էհլին՝ օնու ապուղու չէհրէ իլէ ազտըլատըլըն-
տան պաշգա , սանա տա խապէր վերտիքտէն
սօնրա , սէն օնու իշ էէրլինէ դօմամալըյալըն :
Եհլին իղմաղ էթսէ, հիչ թընմասա , օ վադըթ
ֆէնա օլմագ իհթիմալի վար ըտը :

Հէր նէ հալ խսէ՝ չիւնքի միւլահագա էտէճէք
վապթիմիզ վար, կեղսէն եիւրէյինի էնտիր : Կեր-
չէք , պիր տօսթտա պու միսիլլի հարէքէթ՝ սապր

օլունուր շէյ տէյիւ. զերա էօյլէ առամա տօսթ
տէնմէզ. թանրննն տանա վէրտիյի շէյէ կիօզ
տիքմիշ խախն տիր, գափըճը սայըլըր: Լաքին
նէ ետփաճադսն. էօվքէյէ չըգըպ, տէօյիւպ
տէօյիւշէճէքմիսին. Ալմահ պէքլէսին. պուն-
տան յիւյիւք շաշգընլըդ օլումազ: Շիմտի մաս-
լահաթը պիր սէն պիլիրսին, պիր էհլին. սէն
վարըպ տիւնեայէ թէվաթուր էթմէնին ասլը
նէ: Իսթիմալքի պազը քեամիլ ատամլար՝ մատ-
տէնին նազիքլիյինէ պադըպ, սէնի աճըպ. լա-
քին պունլար օլտա տա, պիր գաջ քիշէտէն ի-
պարէթ տիր. պադըսը՝ Ֆասսալ քիւլլսանիլէր
տիր, կէճէ կիւնտիւղ արտարգլարը՝ մուրտար
ալըղլարընա մէզէ էտէճէք՝ անճագ պու միսիւ-
լի շէյէր տիր:

Էլվերտէ տիւքքեանլարտա մէյիւանէլէրտէ
պլլէ առնըր սէօյլէթմէյէ սէպէպ օլուրսուն:
Պէօյլէ շէյլէրի իշ եէրինէ դօյուպ տա, պիր քիւ-
չիւք սիվիլճիք իքեն՝ պիւյիւսիւպ մաթեա էթ-
մէք քեամիլլիք տէյիւ տիր: Թապիւթ պիլլէ՝
այըպըմըղը էօրթմէյի էօյրէտիր իքեն, պիլլ քեն-
տիմիղ աշիքեար էթմէք՝ ագըլըրլըդ սըր: Վէ
էյէր պիր էյի միւլահաղա էտէրսէն, պու պապ-
տէ սէնին ըրզընա հիչ պիր քետէր օլմատըղընը
անլարըն: Պիր առամ սէնի պըչաղ ըլա վու-
րաճադ օլտա տա, սէն եարալանմատան՝ պըչա-
ղը սըլըրսան, պէնի վուրսուն մու տէրսին, եօգ-
սա վուրաճաղ ըտը մը տէրսին: Պու տա օնուն
կիպի տիր. ըրզընա դաստ էթտի, լաքին տօգու-
նամատը. կերչի քենտի տօգունմուշ գատար
գապահաթը տըր. լաքին սէնին ըրզընա տօգու-

նամանորդտան սօնրա, պրադ քի, հագգընտան՝
խաթըրընը ինձիթտիյի Թանդըր կեւիին :

Սէն՝ըրզընա զարար կեթիրէճէք շէյտէն տա-
գըն, պօշ շէյի թէլաշ էթմէ : Այնիհիքիպար-
տան պիրիինին գըզը պիր կիւնահա տիւշմիւշ,
գըզըն էթրաֆը՝ գապահաթ սահիպինի տույ-
տուգւայն, զապիտէ խապէր վերիպ, քիւրէյէ
աթաորըտըլար : Վէ պու միւլահաղասըզըզ ըլա՝
կիզլիտէ գալա պիլէճէք այըպը՝ ալէմէ տույուր-
տուլար . համմալըն ընէնճալէրին աղզընա տիւ-
շիւպ, քենտի քենտիլէրինի ըէզիլ էթտիլէր :
Ելէր պէյլէ շէյլէրտէ՝ խալգ՝ սօնուհու տիւ-
շիւնիւպ սըրր էթմէսէ, չօգ ֆէնա շէյ օլուր :

Խալգ տիշարտան կեօրիւնէնէ պագար, օնա
կեօրէ ֆասլ էտէր . օնուհ իշին հէր քեն՝ քեն-
տի էքսիբլիյինի սըրր էթմէյէ չալըշըր : Ինսան
արասընտա եաշամայը՝ գարըլարըն էքսիբլիբլէ-
րինի էօրթմէյէ օլան տըգգաթլարընտան էօրէն-
մէլի : Վիւճուտլարընտա օլան էքսիբլիյի էօրթ-
մէյէ՝ օ գատար ուսթալըգ գուլանըրլար քի,
այալը թօփալ մը, պէնզի սօլուգ մու, աղզը
պիւշիւք միւ, սըրթը գամպուր մու, փէք կիւճ
Թանըլըր :

Պիզտէ ըրզըմըզա քիր կեթիրէճէք շէյի, վէ
քիր կեթիրէճէք շէյտէն ղիյատէ՝ խալգըն տի-
լինտէ ճէսիմ մատտէ օլաճագ՝ պիր թէմէլիզ
շէյի՝ ապըլ պիզէ սըրր էթմէյէ նասիհաթ էտէր :
Չօգ շէյ օլուր քի, զաթինտէ ըրզա քետէրի էօգ,
լաքին միւլահաղա էթմէտիյիմիզտէն՝ քետէրի
զանն էտէրիզ . օ տա օ քենտի քենտիմիզէ օլան
իթիպարըն փէք իֆրաթը սըրր քի, ասըլ ասը-

նա քիտլոր տէրէր. վէ օ քիտլորն էսերի տիր՝
պիղէ պազը յէյի Ֆէնա կեսթերիւր . օյուսա՝
սիւր էյի վէզն օլուհասա, զաթինտէ պօշ պիր շէյ
չըգար : Վէ էյէր պօշ տա աէյիլ իսէ, իշիմիզէ
էլ վէրէն՝ օնու սըրը էտիպ կիզէմէք սիւր քի,
էլլէրէ կիւլլանձ օլմայտըմ, պէլայէ ուլըամայ-
ալըմ, վէ մաղարրաթընը չէքմէյէլիմ :

Պէն պիր գաչ մատտէ պիլիւրիմ քի, գօճալար՝
մասլահաթըն սօնունու տիւշիւնմէյլէ, գարըլա-
լըն չօգ այըպընը էօրթմիւշ, քիմնէյէ տույուր-
մամըշ տըր . լաքին նասըլ էթմիւշէր աէրսէն,
քիշի հէր պիլալիյնի սէօյլէմէք ճաիզ տէյիլ . զի-
րա պիր ճիւզի նիշանէ իլէ, սըր գալմըշ պիր
մասլահաթ՝ աշիքէար օլմագ միւմքին տիր : Ան-
ճագ պէնիմ միւլահազա տէտիլիմ՝ սալթ պու-
նուն հագգընա տէյիլ, հէր նէ մատտէ օլսա,
էօլէ իլէ գալթան՝ պէյան ըլա օնուրուր տէրէր :
Քիշի պիր շէյին զաթինի միւլահազա էթմէտէն՝
կիւրիւլթիւյէ պինսիրիւրսէ, էլպէթսէ զարարը
չըգար . ըրզըսա՝ քէսը օլուր, միւլ իսէ՝ զայ օ-
լուր, տալայ ըսա՝ եէնիլըր, վէլ-հասըլ տիլլէրէ
տէսթան օլուպ՝ քէնտի ըրզընը վէ մասլահա-
թընը քէնտի էլի իլէ պօզար : Քէամիլլիք իս-
թէր տսսթում, միւլահապա իսթէր, զիրա պէօյ-
լէ էօվքէյէ չըգմանըն՝ խալգա կիւլլանձ օլմագ-
տան զայրի Ֆախտէսի եօգ :

Իմտի պիր սահիհ մատտէյի թէվաթուր էթ-
մէմէք լազըմ կելլիօրուս, թէմէլիզ պիր մատտէյի
թանթանայէ պինսիրմէք՝ նէ գատար ադըլըզ-
լըգ տըր : Պիղ էօյլէ նազիք առամլար ըզ քի,
պիր փիրէնին ըսըրմասընտան ինճինիլիզ . օնտան

սօհրա էքսիբլիյիմիզն հիշ միւլահազա էթմէզ՝
քենտի աղզմըզ ըլա թէվաթուր էտէր, խաւզը
իւզէրիմիզէ սէօյլէտիրիզ:

Պուհա դարչըզ, էլնն խաթրնը ինճիթմէյէ
կէլննճէ, պիզ օ չէլէսի միզաճը նսպիք առամ
լար տէյիլ իզ. հաթթա եէրին կէօյիւն սահիւ
պինին հադգընտա պիլէ՝ խաթըր կէօնիւլ սոյ-
տըզմըզ եօք: Պարի օնա պագըս տա, օ քէն-
տիյէ մախսուս օլան քերէմ՝ իլէ, պիղէ սապը
էթտիյի կիսի, պիզ աէ էլէրին էքսիբլիյինէ
դալմայալմ:

Իմտի պու պասպտէ պէնտէն նասիհաթ սօրար.
սան, կերէք քի՝ սէն պիր պէտ մուամէլէ էթ-
մէտէն, օ առամ ըլա էվլէլէի եագընըզը. քէսէ-
սին, վէ էհլնն ինսանիյէէթտէ գուսուր էթմէյ-
էրէք, թէքլիֆսիզլիք կէօսթէրմէսին. չէօյլէ
քի էթտիյի հարէքէթէ սիզ կիւլէնմիշ օլտու-
ղունուղուն՝ պու սօուգ թալընըլտան ան-
լասըն: Վէ էյէր քենտի տէ ինսան ըսա, փիւշ-
ման օլտուղունու էլպէթտէ սիզէ թալըրլա
անլատըր, խաթրնըզը էլէ ալմաղա ճահա է-
տէր, վէ եինէ տօսթըլունուղուն էտինմէյէ
չալըզը: Օնուն էօյլէ էթտիյի հալտէ, սէն նի-
չին աֆիլ էթմէզսին:

Եօք, էյէր զաթի մէշրէպի ալջաղ ըսա, սիզն
սօուգ թալընըզա ինֆաալ էտիպ՝ տօսթըլունու
քէսէրսէ, սիզլննլէ գօնուշմաղա լայըգ օլմայըս,
նէ տէրէճէաէ ալջաղ. առամ օլտուղունուն՝ քէն-
տիլիյինտէն իդրար էթմիշ օլուր:

Սէն պէօյլէ էյլէ տէ, օ հէվաի ըրը էքսիբլի-
էրի չէքէն սոյըսըզ առամլարնն սըրասընտա օլ

մատուցեալ շուքըր էսէրէք , ըսհաթ եիւրէյիլէ
եաշայըպ , պէնիմ կիսի սիր տօթ ունու ըսհա
թինլէ մէսուր էյլէ :

5

ՀԻԶՄԻԹՔԵԱՐ ԱՏԱՄԸՆ ԱԼԷՅՀԻՆԷ
ՏԻԻՇՄԻԹ

Պէնիմ աղեղիմ ,

Պ ունտան ադտէմ հիլմէթինտէն չըգարտը
ղն գաֆթանճը կելպ պէնի պուլտու , նադ
լնէ կեօրէ՝ պօշ պիր շէյ իշլն տարըմը հիլմէ
թինտէն չըգարտըսըն . իքի սէնէ հիլմէթսիպ
կեզմիշ , քիմսէնին եանընտա օթուրթմամըսըն .
նիհայէթ պէյին հիլմէթինէ ինթիսապ էթմիշ ,
օնտան տա հիշ պիր գապահաթի եօլ իքէն չը
գարթտըգտան սօնրա , փաշանըն էմրի իլէ հէմ
վիլպէթտէն , հէմ պիւթիւն այալէթտէն սիւր
աիւրիւս՝ պիր գաշ սաաթըն զարֆընտա այա
լնտէն եատ էթմէյէ սէպէպ օրմուշտուն :

Պու ֆադըր՝ քիշիզատէ օրմուշտուն իֆ
րաթ աճըտըմ . լաքին սանա ըէճա էտիպ , թէք
րար եանընա ալ տէմէմ . պէն օնու ինթիսապ
էթտիրէճէք եէր պուլուրում , օ պէնիմ իշլմ
օրմուն . սանա մէշրէպինէ զըտ ըէճա էտիպ տէ ,
միննէթին սլթընտա գալմամ . անճադ թութ

տողուն եօլ ինսաֆտան խարըճ օլտողունու՝
սանա անլաթմաղա մէճպուր օլտում :

Պիր հիզմէթքեար պիր աղայա եարամամագ ,
վէ թէճրիւսէ էթտիքաէն սօկրա եօլ վէրմէք՝
թաաճճիւս էտէճէք շէյ տէյիւ . կերչի հէփի .
միզ ինսան ըզ , ամմա հէր պիրիմիզ պիրէր մէշ-
րէպտէյիզ . պիրիմիզէ էյի կեօրիւնէն օպիրիմիզէ
ֆէնա կեօրիւնիւր . հիզմէթքեար՝ պիւմէյերէք
գապահաթ էտէ պիրիւր , զերա պիր իշ եա զա-
թինտէ ֆէնա օլուր , եա աղանըն րապըթասըզը-
լընտան ֆէնա կեօրիւնիւս , հիզմէթքեարըն էյի
գըյաս էթտիյի՝ աղայա ֆէնա կեօրիւնէ պիրիւր :

Պունա պինաէն պիր աղա հիզմէթքեարըն
տա քենտի կիպի ինսան օլտողունու , քենտի
եափըլըլը խամուրսան եափըլմըշ օլտողու-
նու տիւշիւնիւսէ , քենտի կիպի պիր ճանը
օլուս , էֆէնտիմիզին գանըլլա տաթըն ալընմըշ ,
վէ քենտիէ վէրիւն խորհուրդլարա հիսսէտար
օլտողունու միւլահաղա էտէրսէ , սապր է-
տէր . եօգսաքրիսթիյանըլըն շարթը օլան գար-
ասշ մուհասպէթինի իճրա էտէմէզ : Ալիմին
պիրի տէր իտի քի , չիւնքի գուսուրսուզ ինսան
օլմազ , պիր աղա՝ հիզմէթքեարըն էյիլիյի մի չօգ ,
ֆէնալըլը մը չօգ , վէզն էտիս տէ՝ ազ ֆէնա-
լըլա սապր էթմէլի քի , պէթէրինէ տիւշմէյիս՝
օլան էյինին սէֆասընը չըգարա պիւսին :

Պունտան մատա պիր պիւլիւք թագսիրսթ
տահա վար . հիզմէթքեարըն էքսիքիլինէ սապր
էտիս , թաթըլըլլա թէրսիյէ էթմէզ , հէման
տարըլըր գօվարսան , պիր էհլի ըրզ հիզմէթքեար
պուլամազ օլուրսուն : Օյուսա էհլի ըրզ հիզմէթ-

քեար պուլմագ՝ զաթինտէ կիւճ տիւր . զիրա
հէր քիմ պուլմուշ ուսա , էլտէն չըդարմամա
ղա պագար . պուլմտան գաթի նաղար սըդճա
սըդճա հիզմէթքեար տէյիշմէյլէ , էվէ մուհապ
պէթլի պիր սատուդ հիզմէթքեար պուլունա
մալ . հաթթա սուրբ Չէրոնիմոս՝ շայըրսը փաւ
լայա եաղար քի , “Եւ դատար չօդ հիզմէթքեա
րն օլուրսա , օլ դատար չօդ տիւշմէնին օլուր , :
Աղա հիզմէթքեարը խըրիալատուրլը իչն , պա
ղը քերրէ հիզմէթքեար տա գալպինտէն աղա
սընա տիւշմէն օլուր :

Հիզմէթքեար պիզէ տիւշմէն օլուրսա , գապա
հաթ օնուն տէյիլ , պիզիմ տիր տէր Սենեքա
Ֆէյլէոֆ . “Օնլար տիւշմէն տէյիլ պիզ տիւշմէն
” էտէրիզ , : Ալալար հիզմէթքեարլարընը ին
սան նաղսըլլայ պագըպ , հայվան էէրինէ գօ
մասալար , էքսիքլինէ սապը էտիպ՝ մուհապ
պէթ կեօսթէրսէլէր , էլպէթտէ հիզմէթքեար
լար տա քենտիլէրէ էյլլք էտէնէ զլտո օլուպ
տիւշմէն օլամաղլար : Հագգը պու տուր քի ,
պիզ տէ օնլարը ինսան նաղսըլլայ պագմայօ
րուզ . պիզտէն այրը ճինս ճանավար էէրինէ
գօմուշուզ , վէ հայվան կիպի սէրթ թութար ,
փիս տիլ իլէ սէյլէշիլիզ . իսթէմէյէրէք պիլէ
պիր գապահաթ էթսէ , նէ գապահաթընը
աֆվ էտէրիզ , նէ ֆագըրըլընա միւրիւվլէթ
էտէրիզ :

Հիզմէթքեար գըամը զարիպ էիլիտ էվլատը
աըր , իսթիմալ քի թէրպիլէսիզ օլա . պիզ քի
շի զատէ առամլարըզ , օնլարը թէրպիլէ էթմէ
լիլիզ . լաքին թէրպիլէ էտէճէյիմիզ էէրտէ՝ թէք

տիր էտէր, խօրլար, եէրինտիրիսէք, էլակեթ տէ կիւճէնիրէր : Հալ պու քի, քիշնի խօրլայ ըպ թէքտիր էթմէք նէ տիր, եէրինտիրիպ կիւճէնտիրմէք նէ տիր, վէ թէրպլէ էթմէք նա սըլ օլուր, ծնարը ֆարդ էթմէյէ՝ պիզտէ տէ թէրպլէ կէրէք :

Չէհրէ իլէ պույուրմագ, տախմա ազարլա մագ, վէ պազը քերրէ տէ էլ գալտըրմագ՝ պիւյլիւքլիւք տիւր սանըրըզ. խուսուսա պիր քիւճիւք էքսիքլիւ օլուրսա, ծնար քէնտիլէրինի տէ պիզիմ կիպի ինսան ուրասընա գօմուշ իքեն, քէնտիլէրէ պէնդէր ինսան՝ քէնտիլէրինի էշէք կիպի խօրլամասընը չէքէմէյիպ եէրինիր, վէ էվին իչինտէ հէր պիրի պիրէր տիւշմէն օլուր : Սէնէքա տէտլիմիզ ասամ՝ մէզհպտէ փութփէրէսթ խաի, վէ կիւնիւնտէ օլան հիզմէթքեարլար՝ նագտ ոգճէ իլէ սաթըն ալընիւրշ քեօլէ հալայըլ ըտը . պու ճիւմլէ իլէ հայվան կիպի գուլլանըպ՝ պէօյլէ զսըմանէ ճէվը էթ տիքլէրինտէն իքրահ էտէր, « Ինտան կիպի տէյիլ՝ », հայվան կիպի գուլլանըրըզ . ծնուն իչին պիզէ ,, տիւշմէն օլուրլար ,, տէր իտի : Շիմտի սաղ օլսա տա, ինսանլար հէփ ազաս իքեն, աւետարանակոն մուհապպէթ թասլոյան ատամլար՝ հիզմէթքեարլարընա պէօյլէ հիւրմէթսիզ օլուրգլարընը կէօրսէ, նէ տէր իտի :

Վագ՝ա չօգ չիրքին շէյ տիր քի, պազը քերրէ հիզմէթքեարլարըմըզը հայվանտան պիլէ աշաղա թութարըզ . քէտիմիզի քէօփէյիմիզի նասըլ պէսլէրիզ, աթլարըմըզա նէ գատար մուգայէնտ օլուրուր . պիր պիւլպիւլիւմիւր օլսա,

պիր փափաղանման զլսա նա՛սըլ պագարըզ . պի-
րիսի խաւթա զլսա , էվճէ ալթ իւսթ զլուրուզ .
հիզմէթքեար քեյֆինի պօղսա , էվի վար ըսա
էվինէ եօլարըզ , եօլ ուսա թուվխանէյէ գաւ-
աըրտըրըզ . պիր տա՛հա իմաաա էթմէք տէյիլ
հալինի պիլէ սօրմագ խաթըրմըղա կէլմէզ : Է-
վինտէ սագլատըղըն հայվանլարտա պուռնտան
իթիպարսըղը վա՛ր մը . օնտան սօնրա տա՛հա պա-
հա էյի հիզմէթ էթսինլէր , սատագաթ էթսին-
լէր տէրսին : Պիր տէֆ՛ա պէն կեօրտիւմ , գա-
տընըն պիրի ըէչէլ իւթէտի . պէսլէմէլէր ըէչէ-
լի վէրիլքէն “ Ըու թաթըտան սիզէ տէ վէրսէմ
” հօշանըրմըրտընըզ , լաքին սիղին աղըղնըզա
” եադըլաճագ լօգմա տէյիլ , տէտլի եէրտէ ,
էթրաֆընաա իւչ տանէ քեօլէք վար՝ օյնաշըպ
տուրույօր , պէսլէմէլէրին կեօլիւ էօնիւնտէ
ըէչէլի գաշըգ գաշըգ քեօվէքլէրէ տաղըթաթ :
Եիւրէք փէքլիլինէ սէօզ վա՛ր մը : Եիւրէքտէ
աճը տույմամագ՝ հայվանա մախսուս տուր .
ինսան զլանը՝ հայվան գատար աճըմամագ նէ՛
միւրիւվլէթսիզլլէ տիր :

Պուռնտան մատա հիզմէթքեարը հիզմէթտէն
չըգարտըգտան սօնրա , փիշինէ տիւշիւպ դայըր
եէրաէ օթուրթմամագ նէ՛ ինաաֆըղըդ տըր .
սէնին իշինէ եարամաղսա , մութըդ էվինտէ
սագլա տէյի սանա ճէպը հաէն եօլ ա . դայըր-
լար ալաճագ զլուրսա , տիւնեայը վէլվէլէյէ
վէրիպ օթուրթմամանըն աղըղնէ . սուլ նէ՛ զու-
լուվէթարըգ տըր . հա՛նիլի քիթապտա եէրի
վար . ֆագըրըն հագգընը իպթալ էթմէք տէյիլ
մի պու : Ատամը էօլաիւրմէտէն պէթէր շէյ

տիր . զիրա վուրուպ էօլտիւրսէն , պիր ն էֆէա . տէ տիւնեանըն մուսիպէթինտէն գուրթարըր . սըն . ամմա պէօյլէ գօվալատըգճա օ ֆադըրըն տէրտի մուսիպէթի կիւնտէն կիւնէ սըթմատա օլուր . վէրտիլին զարարը օ ֆադըրա էօտէմէյէ պօրճուսուն . քէնտիյէ տէօքտիւրտիւյին կեօզ եաշընը , օլլունա ուշաղընա չէքտիւրտիլին ա՛հ ու զարը՝ Ալլահա էօտէմէլիսին : Մահէր տէֆթէրինտէ պու պիր ճէսիմ էսամէ տիր քի , տէյմէտէ պիր էյրի պիւյրիւ խաչըլա , տտէթ տիր տէյի կեօրիւլէն պատարագըլա էօտէնիր պօրճ տէյիլ : Հիզմէթքեարա պէօյլէ ճէվը է . տէնլէր՝ պիր զաման քրիսթկանլարա սիյասէթ էտէն՝ էհլի էօրֆ զալըվլարա պէնզէր . նահա . տակըն էզլիէթի ուզուլն օլլուն տէյի՝ էօլտիւր . մէզլէր , թէնինի լօգմա լօգմա փարալարլարտը : Սէն իսէ պուլարը միգտար պիլտիլմէք տիր տէրսին հա . էօյլէ իսէ , տղալըգտա գարտաշ մուհասպիթի օլմամագ իգթիզա էտէր . պու սուրէթտէ ախրէթի տէ ֆիքիրտէն չըգարմադ իգթիզա էտէր . եախօտ էֆէնտիմիզ պիր տա . հա տիւնեայէ կեղիպ , պու միսիլլի առամլար իչին պիր պաշգա Աւետարան եափմալը :

Սէնին պապան պէօյլէ տէյիլ իտի , հիզմէթ . քեարլարըն հէփսինի էվլաու կիպի կեօզէտիր , հիչ պիր էքսիքլիք կեօսթէրմէզ իտի . տտիմա Ալլահ գօրգուսունու նասիհատ էտէր , իսթէր իտի քի սըգճա սըգճա հոգևոր էթսինլէր , տիլլէրի . նի թէմիզ թուլթսունլար , քեօթիւ եարանըլա կեօրիւլմէսինլէր . կեօզիւնիւ իւզէրլէրինտէն փալլըրմազըլա : Պագայըմ օտայը էյի տէօշէ .

միշէր մի , էվի Թէմիզ տիւրմիւրմիւշէր մի , պի-
նիշիմի սիւզ տիւրմիւշէր մի տէյի պագմազտը .
իլլա ճանլարընա մուգայեէտ մի տիրէր տէյի
պագարտը : Պիր չանագ գըրտը տէյի տարըլլու
գօմազտը . ամէլէրինտէ քեօթիւլիւք կեօրիւր-
սէ եօլ վէրիւրտի : Ալլահն վերտիւն քերէմլէրի
պէն էօլէշտիրէճէյիմ . Ալլահ պէնի պու էվէ
պաշ նասպ էթմիշ , էն աշաղա հիզմէթքեարըմ
էվլատընլա պերասպեր տիր տէր իտի : Էվլիտէ
գըրգ էրլլըգ էմէքտար վար ըսը . իխթէյար օ-
լանլարա եօլ վէրիւ պիւնիւրմէգ իտի . չըրալ
էտէր , էվլիտէ սագլար , Խճէմլէրի ուսթալըգ
էթտիրիւրտի : Հիզմէթքեալըն պիւրի խաւթա
օլա , էվտէ եսթըրըր ետնընա պիր ուշագ գօր ,
սէվէ սէվէ մուգայեէտ օլուր պագտըրլտը :
Ուշաղըն պիրինէ եօլ վէրսէ , նիչին չըգարտըն
տէյի սօրանա , պանա ուշմատը տէր , էօյլէ ճէ-
վալ վէրիւրտի քի , պանա ուշմատը ամինա , ա-
խէրէ ուշա պիւրի կիպի անլաշըլըրտը :

Էօրտիւյիւ դաման , սէն մէտրէսէտէն հէնուզ
չըգմըշ ըտըն , կեօղլէնլէ կեօրտիւն , հիզմէթ-
քեարլար՝ պապամըզ էօլտիւ տէյի չըղըշըպ տէյ-
իւտիւլէր իտի : Օ վագըթ էվտէ օլան եիրմի
հիզմէթքեարտան՝ շիմաի աէյմէտէ իքի.քիշի գալ
մամըշ տըր :

Պու Ֆագըր ատամ պաղը էթտիւն շէյլէրի
րուպար էտէր , պագարըմ հագգը վար . պաղը
էտէպսիզ եարամաղլարը հիմայէ էտիպ , զասթ
էլինտէն քուրթարըրսըն տա , պէօյլէ պիր էհլի
ըրգ Ֆագըրա՝ պօշ պիր սէպէպ իչին նահադ
եէրէ անըը ինթիգամ սէվտասընտա օլուրսուռն :

Պիր էյի տիւշիւն , պիր էյի տիւշիւն , սէն կիւ-
նաճընըն աղըրըղընը պիլմէյօրսոււն . պէլքի
խղճմոսնք պիլէ էթմէյօրսոււն :

Ալլա՛ս սէնի պիւյիւք եարաթմըլ ըսա , քիւ-
շիւքլէրի այագ ալթընտա ջլընէմէք իջին տէյիւ ,
իլլա էլընտէն թուլթուպ՝ եարաթմ էթմէք իջին
եարաթմըլ . պիւյիւքլիւք իճրաի նէֆստէ տէյ-
իւ , իլլա նէֆսլէրի զապթ էթմէքտէ տիր :

Հայ հայ . օլան մոսլին տէվլէթին՝ քեօր պախ .
թըն վէրկիլէրի օլտուղունու տիւշիւնսէն , եա-
խօտ քրիսթիյանլըղը խաթըրնա կեթիրիպ ,
պունշար դասէր ուլլահըն քերէմլէրի տիր , Ալ-
լահ սէնի էն աշաղա հիզմէթքեարընտան էտնա
էտէ պիլէճէյինի միւլահաղա էթսէն , պու գա ,
տար ինսաֆսըղ օլմագտըն :

Քենտի պաշընա նէ կէլէճէյինի պիլլիրմիտին .
սէն տէ ինսան ոըն , պիր գապահաթ էտէ պի-
լըրսին . փատիլահ սանա զաղսպ էթսէ , մալին
էլինտէն կիտիպ , սէն վաթանընտան եատ օլմագ՝
օլմագ շէյ մի . քիպար պէյնիտէ սու վէճհ իլէ
ֆիւլուս ահմէրէ միւհթաճ օլանլարըն իլքի
սէն օլմագտըն ա : Պիր էվի անի վահիտտէ ալթ
իւսթ էթմէք՝ եերին կէօյիւն սահապինին ին-
տինտէ պիր իշտէն տէյիւ տիր :

Աճըրըմ սէնի , տահա տիւնեանըն հալինի
պիլմէյօրսոււն . լաքին ագլընը գուլտնամատը-
ղընա ճանըմ սըգըլըյօր . պէն սէնտէն պիր կեօմ-
լէք զկատտէ էսքիթմիշիմ , սէնտէն զկատտէ քի-
թապ օգուսուշում , վէ պուլունտուղում մաս-
լահաթըն իգթիզասընա կեօրէ՝ տիւնեանըն հալ-
լէրինի սէնտէն էյի պիլլիրմ . նէ քիպար էվլէրի

կեօրտիւմքի, տէվէթլէրինն քեմալի սոն տէ-
րէճէ զէվայէ թէպտիլ օլմուշ. վէ պաշլարընա
կէլէն պէլա՝ չօդ քերրէ էթտիլէրի զատըն
զուլմուշն ճէզասը օլտուղու աշխքեար կեօրիւն-
միւշ տիւր:

Տօսթուն պիրի կիւզէլ սէյլէր իտի. հիզմէթ-
քեար դուլլանմըշ ատամոան էյի հիզմէթքեար-
լըդ էտէն օլամաղ տէր իտի. էյլէճէ տէ հիզ-
մէթքեար դուլլանան ատամ հիզմէթքեարըղա
ալըշմը օլմալը: Հայ հայ, էլ հիւքմիւնտէ օլ-
մադ նէ օլտուղունու պիւլէն, պիր ազ տահա
ինսաֆը օրուրտուն, վէ պու Ֆադըրա էթտիլին
քիւլլի զատրտան ութանըր նասիւմ օրուրտուն:

Պիր ատամ սէնին եա ըրզընա, եա մալինէ
գաուտ էթսէ, պու Ֆադըրա էթտիլինտէն պէ-
թէր նէ էտէ պիլլիրտին: Ինսանլարըն գըսմէթի
թանրիրըն էլինտէ տիր. սէն գարտաշընըն պիր
քիւլլէք էքիլլէլինէ թէհամմիւլ էթմէլիպ,
Ալլահըն էտէճէլի թադտիրի քենտին զապթ
էթմէք խտխալընտա օլուր՝ գարտաշընըն գա-
նընա էքմէք սօլլարտան, քենտի կիւնահլարըն
հագգընտա, Ալլահտան նէ շէքիլ մէրհամէթ
ումա պիլլիրտին: Սէն քենտինտէն աշաղալարա
մէրհամէթ էթմէզսէն, ատալէթ սահիպի էպէ-
տի հաքիմին հուզուրունա՝ նէ եիւզ իւլէ չը-
գըպ մէրհամէթ պուլաճագսըն:

Նիհայէթ՝ հէմ ամուճան պուլունմուշում,
հէմ եկեղեցական ատամըմ, նասիհաթըրի տին-
լէ տէ, պէմանէնին քեօթիւ ատէթլէրինտէն
կերի տուր: Ճահտ էյլէ փէտէրինէ պէնզէյե-
սին, վէ հաթթա Աւետարանա ույ, գարտաշ

մուհապպէթի իլէ եաշա քի, սիր կիւն կիւնա-
հընըն զազապընը չէքմէյէսին . գանտան ղէյառէ
գալպտէն տօսթ , վէ մուհապպէթլի ամուճան
օլտուղում իլին , սանա պու գատար թէքլիֆ-
սիզ եազտում : Պագըսըն սէն պիլիւսին :

6

ՀԱՄԻԼԵԼԻՔ

Սէվկիւլիւ գըզում ,

Զէլէ մուրատընա էրտին . հիլինին տէ ար-
զուսու եէր պուլտու , օսիր ագրապալարըն
տա . հվլատ օլմայօր տէյի տէրտլի օլմուշար
ըսը , իշթէ իւշ սէնէտէն սօկրա մուրատարը-
նա էրտիլէր : Պազը հվլէրին՝ հվլատ օլմայօր
տէյի էթտիքլէրի գառավէթէ կիւլէրիւմ , վէ հվ-
լատըն օլմայօր տէյի պազը գարըլարը խօրլատը-
լարընա թաաճճիւս էտէրիւմ . կեօյա համիլէ
օլմոգ օլմամագ՝ Ֆագըր գարընըն էլինտէ տիր
կիւպի : Տիւնեա պեօյլէ տիր , լաքին տիւնեայը
խտարէ հտէն գատըր Ալլահ տա էօյլէ եափար .
պազըլարըն մէրամը վար՝ հվլատ իսթէմէզ , Աւ-
լահ օնլարա հվլատ վէրիր . պազըլար հվլատ իս-
թէր , Ալլահըն մէրամը վար քի պիզիւմ ապլմըզ
էրմէզ , օնլարա հվլատ վէրմէզ . սէպէպի զայրը
շէյ տէյիլիսէ տտիսի , տիւնեհվի շէյլէրտէ իսթէ-

ժելիմիզի պիլմէզ օլտուլումուզու անկլաթմագ
իչին, պազը քերրէ Ալլահ տուալարմըզը գա-
սուլ էթմէզ :

Հէր նէ հալ իսէ՝ կեօղեմիւզ այտը . անճագ
պէնիմ կեօղեմիւն այտըը սէնին համիլէ օլ-
տուղուն իչին տէյիլ . զերա պէն սանա նէ էվ-
լատ օլմալընը արղուէր իտիմ, նէ օլմամասընը .
պէնիմ կեօղեմ այտը քի , պունտան սօկրա սէն
էյրի չհհրէտէն դուրթուլաճագ սըն , հէր քես
սանա կիւէր եիւզ կեօսթէրէճէք :

Գալըը քի փէտէրին իմ, սանա մուհասպէ-
թիմ վար , էյլլինի իսթէրիմ, փէտէրանէ պիր
գաչ նասիհաթ վէրէյիմ . զէմանէնին գասա
թասալագ ատէթէրինէ ույուս , ապընը պիլմէ-
տին շէյլէրի՝ էօյլէ տիր , էօյլէ օլմալը տըր տէյի
թութուս տուրմայասըն :

Էքսէրիյեսա սիր տիշ էհլի համիլէ օլտուգ-
լանի , քենտիսի էօյլէ նաղիք պադար քի . սիր
ճիւղի՝ ըիւղկեար սօգունսա ինճինիլիմ տէյի
գօրդար, զաֆիլ պիր գազայէ կելըրիմ տէյի եէ-
րինտէն գըմըլտանմաղ : Խաֆիֆ եէմէքլէր եէ-
սին , պահարը շէյ եէմէսին , գօգու ալմասըն ,
աճըլաճագ սօհպէթ իշիթմէսին . նիհայէթ էօյ-
լէ նաղիք օլուր քի , հէման պիր պիլլուր շէշ
իչինէ գօյուս գափամալը . նէ պիր եէրէ սօ-
գանսըն , նէ պիր գօգու ալսըն , վէ նէ ըիւզ-
կեար ինճիթսին :

Սագըն , սագըն կեօնիլ սիր շէյ իսթէմէսին , ա-
գըլտէքէճէք շէյ օտուր : Վերչի համիլէնին կեօն-
իլ սիր շէյի զլսատէ արղուլէմէնին զարարը օլ-
մազ տէմէմ . պազը տէֆա արղու էթտիսի շէյ

իճրա օլմագսա , չօճուգտա պաղը նիշան , պաղը սագաթըղգ, վէ պաղը քերըէ դայ օլմագ իհթիմալի վար . լաքին չօլու տա պու վէսիլէ իլէ օլմայա-
ճագ մէրամլարընը իճրա էթմէք իշին , պուլուն-
մագ թուհաֆ եէյէճէք իչէճէք շէյլէր իսթէյ-
իպ , էվլէրինի կեճէ կիւնտիւզ էզլէէթէ գար-
լար : Ինչա Ալլահ սէն օնլարտան տէյիլ սին .
անճագ պունլարը սէօյլէմէմտէն մէրամ' աա-
լընտան պերի կեսթէրաթիին քեամիլլէյի' շիմոի
տէ գուլանասըն տէյի իսթըրա կէթիրմէք տիր
Իսփանէատա պաղը վիլայէթլէր վար քի ,
համիլէ գարըլար ըլա լագըրտը օլունմագ , հէր
էմիլլէրի եէր պուլմալը , հէր մէրամլարը իճրա
օլմալը . պիր տէսթիմէլ , պիր էնթարի , պիր
ըղզգ , հէփիսի ճանը իսթէմէք տիր , հէփսինաէ
կէօնլիւհիւ խօշ էթմէլի : Բահմինտէքի չօճուգ
գան ըլա պէսլէնիլր պիլլիլզ , պու տիշարտան
օլան շէյլէր իլէ պիր միւնասիպէթի օլա պիլլիլ-
մի . սիլ չարէ գօճաւը քենտիլի թէփէլէմէլի ,
էթմէլէ գուտրէթի վար մը Եօգ մու , ճանը իս-
թէյօր' լա իլաճ իսթըրընը խօշ էթմէլի : Ղայըր
զաման գօճալարընըն գուտրէթինէ էլ վէրէնէ
րազի օլուրլարսա , համիլլէլիք վագթիլնի պուլ-
տուգլայն , հէր մէզագլարընը իճրա էթմէք իս-
թէրլէր :

Տահա նէ սէօյլէյիմ . ճանը իսթէյօր' իսթ-
ըրընը խօշ էսէլիմ խուսուսունա' օլ գատար միւ-
սատտէ էտէրլէր քի , ֆիլան պէյին հինթօ-
վիլլա ճանըմ կէզմէք իսթէյօր , ֆիլան պէյ-
զատէ գատընընըն ըղզլարընը թագլըմագ իս-
թէյօր , վէ պունա քեզալիք' օլմագ շէյլէր իսթէր .

լէր . հէր քեւ տէ համիլէնին սեօզիւնիւ գար-
շըւամաղա խղճմտանք էտէր , իսթէտիլինի էթ-
մէմէյի կիւննահ սայարլար :

Պու սէօյլէտիքլէրիմ՝ ումարմսէնին հագ-
գընա տէյիլ տիր . սնճադ պու մէքթուպու
եազմագտան ասըլ մէրամլում , վէ փէք իգթիզալը
գըյաս էթտիլիմ՝նասիհաթլար պուսլար տըր :

Գարըլար համիլէ օլտուգլարը զաման՝ պիր
աղ քեօթիւ ատէթլէրէ պաղլանըպ , տինի պի-
լէ սայմաղ օլուրլար . էվլինին հէր խտարէսինտէն
էլ չէքտիքտէն սօնրա , էն իգթիզալը պօրճլա-
րընը պիլէ էտա էթմէզլէր . կիւնիւն եարըտըն-
տան զիյատէտինի տէօշէքտէ կեչիրիպ , հէր իշի
թէրք էթաիքլէրի եէթիլմէզ , էվլտուլարընըն
թէրպիլէսինի պիլէ պագմազլար . պսգ զէմա-
նէ գատընլարընըն ֆէնա ատէթլէրի , ֆէնա
խուլլարընէլէր եափար :

Կերչի պու տտէթլէրտէ հապլարը վար տէն-
մէզ , լաքին պաղը կիւճ համիլէլիքտէ տէ քեն-
տիլի էսիրկէմէք իգթիզալ էթտիլինի ինքեար է-
տէմէմ : Պէնիմ կիւճիւմէ կելէն՝ պուղը շէյլէր-
տէ հաճէթսիզ օլուս , եիւրէքլէրինի լոսհաթ
էթտիքլէրի տիր քի , հիսապ վապթինտէ պիլ-
մէմ՝նասըլ ճէվապ վէրէ պիլէճէքլէր : Լաքին
չիւքիւրլէր օլտու զէմանէնին եէնի չըգմա ա-
տէթլէրինէ . պաղը երքէքլէր պիլէ էվլէրինէ
հաճէթսիզ իսէ , տիւչիւն պիւ քերրէ գարըլար
նիճէ օլմասըն :

Հէփսինտէն զիյատէ զըտտըմա կելէն՝ պուղը
համիլէ գատընլար՝ պատտրագ կեօրմէյէ պիլէ
կիթմէյի վաղ կեչէրլէր . վէ էն իգթիզալը պօրճ-

լարնը սիւն թէրք էտէրէր . էյէր Ֆիւ-վադը
աղլըր օլուպ , եաթագտան մինտէրտէն գաղգա-
մազլարսա , էօյլէլէր փէք նատըր սըր , ամա վար
ըսա , քիլիսէ պիր մէրհամէթլի վալիսէ տիր ,
օնլարա աֆվ էտէր . անճադ պիր գարընըն՝ հէր
համիլէլէք սէսէսի իլէ՝ Ալլահ օլան պօրճու
աֆվ օլունուր տէմէք՝ հերետիկուսլուգ տուր .
պիր կիւնահ տըր քի՝ մահացուտան Ֆարգ օլմազ :

Տահա պէթէրինի կեօրտիւմ . պիր դազա օլ-
մասըն տէյի քիլիսէյէ կիթմէյիպ , սէյրէ սէյրա-
նա կիտէրէր , կեճէ վազթի էվտէն էվէ կեզէր-
լէր , համամա կիտէրէր , զարարը եօգ :

Պու միսիլի գատընլար՝ Ալլահ քիմ տիր , տին
նէ տիր պիլիլըլէր մի . կերջի սէն էօյլէ պիր էվ-
տէ թէրպիյէ օլմուշտուն քի , իլք իշիմիզ Ալլահ
օլան պօրճումուղա մուգայէէտ օլմազ օլտու-
ղուն պիլիլտին . լաքին պու ճիւմէլէ իլէ , գըղար
պապալարընըն էվլինտէն պիր քերրէ չըգտը-
լայն , պասպա դօրդուսու դարմազ , ասէթլէր
տէյիշիլըր , վէ զէմանէնին քեօթլու խարէթլէ-
րի , պօղուգ թապիտթին մէյլի , պիր պաշգա
թավը փէյտա էթտիրիլըր :

Պունուռն իչին այ օղուլ , կերէք պու տէֆ'ա ,
կերէք պունտան սօկրա համիլէլիյին օլտուգ-
ճա , օլմայա քի Ալլահ օլան պօրճունուտ գու-
սուր էտէսին : Վէ գօրգմա , խալգըն սանա՝ պու
կիւնահ տէյիլ , պունուռն զարարը եօգ տէտիք-
լէրի՝ պաղը պօրճուն օլան շէյլէրի էտա էտէր-
սէն , եէրին կեօյիւն սահիպի միւքեաֆաթլընը
ունուլթմազ , տուր սաաթընը սանա դօլայլըլ
ըլա կեզիրտիր :

Ալահաւան պիր քէյֆսիզլիք կելիրսէ , շիւքը
էլլէ , սապը ըլա չէք լաքին օ նաղիք դաւորն ,
ճըգլար կիպի , սէպէպ վէրմէյիմ տէյի քիլմէյէ
կիթմէյիպ տէ՛ կեճէ կիւնտիւզ էվլնտէն տի-
շարը կեզմէ :

Պիր շէյ տահա վար՝ փէք զըտտըմ տըր քի ,
զէմանէտէ պայաղը ատամ գարըլարը պիլէ ա-
տէթ էթմիլէր , համլինի վազ՝ էթաիքտէն սօկ-
լա , հիչ պիր սէպէպի եօղ իքէն , դըրդ կիւն
տիշարը չըգմաղլար , պո՛ւ նէ օլտու՛ն : Պու խու-
սուստա հէքիմ իլէ էպէնին սէօղիւնէ պագ-
մալը . կերչի օնլար տա փէք չօգ միւսաատէ է-
տէլլէր ամմա , էօյլէ միւնասիպ կեօրտիւքէրի
վազըթ , Ֆէպիհա . վէ իլա դարընըն գուվվէ-
թի եէրինտէ , հիչ պիր քէյֆսիզլիք եօգ , քի-
լմէյէ վարըպ տա Ալահա թէշէքքիւր էթմէլի
տէյիլ մի . պուհու Ֆուգարա գարըլարը էտէյ-
օր , զէնկինէր նի՛չին էթմէսին . նէ տէյէլիմ ,
օնլար տա պուհլար կիպի ինսան տէյիլէր մի ,
եօգսա պուհլար ինսան տըր , օնլար հայվան մը
տըր : Պու՝ զէնկինի դարիպ ելիտտէն Ֆարգ
էթմէք՝ ագլմա սըլար շէյ տէյիլ . Ալահըն հու-
զուրոնտա հէփիմիզ պիր իզ , գուվվէթիմիզ
սաղլըղմըլ տա պիր տէրէճէտէ օլտուգաան
սօնրա , պօրճուհուզու էտա էթմէքսէ նի՛չին
Ֆարգըմըլ օլմալլիմըլ :

Պիլիլիմ զէմանէտէ եէնի չըգմա սինիր իլէթի,
պայըլմալար , ետթագտա էօրթիւնիւս կաթ-
մաղա պիր պիւյիւք էօղիւր տիւր . կերչի սա-
ղըլարա փէք մուգայիէտ օլմալը քի չըլորմա-
սընլար , լաքին պաղըլարա տա ճանընըն իսթէ-

մէտիսի շէյի էթմէմէյէ պիր պիւսիւք վէսիլէ տիր :

Նէթիճէի մէրամ, սանա նասիհաթըմ պու տուր քի, քենտինի փէք նաղիք պաղմա, վէ քենտի գալսլին էտէ պիլէճէյինի խապէր վէրտիսի սլորճտան կերի տուրմա. զիրա պիզիմ պաշտիւշմէնիմիզ շէյթան տէյիլ, իլլա քենտի նէֆտիմիզէ օլան մուհապպէթիմիզ տիր քի, կիւնան օլանը սէվապ գըլաս էթտիրր :

Ա'հ, ա'հ, Ալլահ նէ գատար պիւսիւք օլտուղունու պիլէք, պիղ նէ դատար քիւշիւք օլտուղումուղու տիւշիւսէք, վէ Ալլահ պիլէ միւհթաճ օլմատըղընը, պիզ քիւլլէյէն Ալլահա միւհթաճ օլտուղումուղու միւլահաղա էթսէք, տինճէ օլան ազորճլարըմըլտա թէնպէլլէք էտիպ, պէյլէ հաճէթտիզ տուրմազտըղ. իլլա քի պու պորճլար՝ էինէ քենտի մէնֆաաթիմիզ իջին տիր :

Տիլլէրտէ էզպէր էթմիշիզ, Ալլահ մէրհամէթլի տիր, սֆիլ էտէր տէրիզ, պէլի. Ալլահ մէրհամէթլի տիր, ամմա քենտիսի սայմայտնա մէրհամէթ էթմէզ. զիրա սախթէ վէսիլէլէր պուլուպ, վաճիպ օլան հիզմէթի խպատէթի էթմէմէք քենտիսի սայմամագ տըր, մէրհամէթլինի ումմագ տէյիլ, զազապընը տալէթ էթմէք տիր :

Կեօղիւնիւ աջ այ օղուլ, մուգայիէտ օլ, վէրտիսիմ նասիհաթ քենտի մէնֆաաթըմ իջին տէյիլ. իլլա սէնին տիւնետտէ օլան էն պիւսիւք մասըհաթըն իջին տիր : Օ րապըթասըզ տէլլէրէ ույմա, քենտի ագընը դուլլան, սանա վէր տիսիմ հոգւոր նասիհաթլարը իլլէթ. պէն փէտէրին պուլլունումուղում, ումարըմ մուհապպէ

Թիմաէն շիւպհէ էտէմէզսին, վէ սէնի եիւրէք,
տէն սէվալսլմի սահիհ պիլլիքսին :

7

ՊԱԽԹԸ ՔԻՒՇԱՏԷ ԱՀՄԱԳԼԱՐ

Պէնիմ ազիզ տօսթում,

Պախթընտան շիքէայէթ էթալլինէ հապաըն
վար . ինսան պուլունմուշուզ, էլպէթտէ պազը
քերրէ ամէշիմիլի տէգքիւպ տէրթէշմէք ճախլ
տիր . պիլի գայա օլմագ հէր քեսէ վէրիլմիշ տէյ .
իլ . պիլի ատամ նէ դատար քեամիլ օլտա , զա-
րուրէթէ տայանմագ կիւճ շէյ տիր . մէյեր ԱԼ-
լահտան մախսուս պիր լուծֆ օլա : Պիզիմ պու-
տիւնեատէ օլան միրասըմըզ սէֆիլլէք աիր . սէ-
ֆիլլէք պիր մաթա տըր քի , տըզ սաթմանըն
եօլունու պիլլիքսէք , օպիր տիւնեատէ պիզէ չօգ
քէար պրագըր . լաքին տէրա շունտա տըր քի ,
զաիֆ Թէնիմիզ սըգընթըյա տայանամտորդըն-
տան , օպիր տիւնեատէ սէվապըմըզ պիր ազ
էքիլք օլտուն , Թէք պու տիւնեատէ պիր ազ
տահա րահաթ օլտըմ տէրիլ :

Պու ճիւմլէ իլէ քէնտիմիլի էլլէրէ բուպար
էթմէսէք՝ տէրտէրիմիլ չօգ խաֆիֆ օլուրտու .
Թագտիրի իլահի՝ պիզտէն աշաղա եարաթտըզ
քիմնէլէրէ սրագտագ , պիլլ օնլարտան պախթ-

ընդ օլառուղու մուտքու կեօրիւրիւզ ա . խա՛յր , պիւզ
տէն եռագարը օլանլարա պագար եէրինիւրիւզ : Օն-
լարա պագար պ եէրինէճէյիմիզէ , պիզաէն զիյա-
տէ սէֆիլլէք չէքէնլէրի տիւշիւնսէք , պիզ օնլար
կիպի օլմատըղըմըղը կեօրիւր , հալիմիզէ չիւքը է-
տէրիզ ա : Սէնէքա Ֆէյլէսօֆ՝ կերջի սանսըղըն-
տա եէտի միլիօն նուդուտու եաթըրուր , լաքին
ֆագըղըղը սապը ըլա չէքմէյէ պիր կիւզէն հասի .
հաթ վէրիր . « Ինսան քենտիյի քենտիտէն տլա
օլանլարա նէ դատար ըուպար էտէրսէ , սէֆիլ-
լիւի օլ դատար զիյատէ օլուր , , տէր խոի :

Պիւրիւմ , սէնին զիյատէ կիւշիւնէ կեւէն , սէն
իլիմ թահսիլ էթմէյէ պու գատար եօրուլուպ
թէրլէմիշ իքէն՝ ճահիլ աաումլար իլէրի կիտիպ
տէ , սէն կերի գաւման կիւճ կեւիւ : Օնլար էշէք
տիր , էօնէ կեւիպ , պախթըն քերէմլէրինի տէնկ
տէնկ եիւքլէնիւրլար . սէն օլան իլմին իլէ կերի-
տէ տուրուպ պագայօրսուն . վագ՝ա ինսան օլա-
նա՝ պու պիր տէմիր լէպլէպի տիր չիյնէնմէզ .
լաքին պուշլար պէօյլէ օլմագ մուգթէզանի հալ
օլառուղունու տիւշիւնսէն , եիւրէյինի պու գա-
տար գալտըրմապսըն :

Քերէմ էյլէ , պիր էհլէ մարիֆէթին իլէրի
կեւմէսի նէտէն տիր , միւշթէրինին չօղուղուն-
տան տէյիլլի . պու միւշթէրի օլանլարքիմ տիր .
հէփ մարիֆէթ սահիպլէրի մի տիր . հաշա ,
չօղու ահմագ տըր . մարիֆէթ սահիպի աաում
փէք ազ տըր : Պու սուրէթտէ ահմագ աաում
քենտի կիպի ահմաղըն արտը սըրա սէյիրտիրսէ ,
քեամիլ օլան հիւնէրլի աաում նիշին կիւճէն .
մէլի լիմիշ . էյէր պու ըէվայըշ ադլ ըլա օլսա ,

կիւճէնէճէք շէյ տիր, լաքին ադլ ըլա տէյիլ.
խալզ դոյուն կիսլի տիր, սլիրի նէ եանա տէօ.
նէրոէ, հէփիսի օ եանա ագար: խալզըն կէօ.
զիւ քեօր իւսէ, ըջըը նիշին կէօրմէյօրսունուզ
տէյի տարըընալլը մը:

Տիւնեա հէր զաման պէօյլէ իտի. ահմագ ա.
տամ ըլա էօնիւնիւ արսընը սայմնյան ատամըն
պախթը աջըդ օլուր. իսլթիտատան իթիպար
պուլուռ ալիմ ատամ փէք նատըր սըր. իլմէ մա.
րիֆէթէ չալըչան ատամլարըն քիմի չէքտիւի
զահմէթին մէյվէսինի կէճ ալըր, քիմի տէ հիւ
ալամազ էօլիւր:

Անճագ պախթըն աջըդ գափալը օլմաը՝
տալմա գաղա տէյիլ տիր, չօգ տէֆ'ա գաղատան
զիյատէ թէրթիս տիր. զիւրա տլիմ վէ հիւ.
նէրլի օլան տաամ՝ հէր քեսէ իթիպար էտիպ
հէր. քեսի մէսհ էտէր, քեհալիլ քիւչիւք կէօա.
թէրիւր. լաքին ճահիլ ատամ էօյլէ տէյիլ. օթու.
րուր գալգար քեհաի իշկիւզարըընը սէօյլէր,
քեհալիլ մէտհ էտէր՝ էֆլաքէ չըգարըր. մէհա.
գըպտա նագլ օլունան գարղա կիսլի, թաուս
գուշունուն թիւյլէրինի թադընըս, էլին էթտիլի
շէյի՝ պէն էթտիմ տէյի էօյիւնիւր: Օգումուշ.
լուգ թասըլյան՝ ֆիքրինտէ պիր գաչ ազիւմ
նագլիյաթ թուլմուշ, պազը էպքի զաման ա.
լիմէրինիլ սլիր իքի սէօլունիւ էզպէր էթմիշ.
օնլարը նագլ էտէր տուրուր. սլիր գաչ գըրըդ
տէօքիւք էպեաթ՝ եա մէճմաստա կէօրմիւշ, եա
պլիրինտէն իշլիթմիշ, ույար ույմազ սէօյլէր եա.
թըր. օնտան պուլնտան պիր գաչ իլիմ մատաէ.
լէրի տինէմիշ. ատընը սէպէպլինի սօրսան, նէ

սէպէս սէօյլէյէ պիւր, նէ ներէտէն չըգմըշ
օլտուղունու: Պաղը ֆէթվա սէօյլէր, օնու տա
եա սէօյլէյէնի պիւմէզ, եա ֆէթվա տէյի
սէօյլէսիյինի քենտի իճատ էթմիշ: Էլին սօհ-
պէթի օլա՝ հէփօինի եերեր. հզ ճիւմլէ՝ հալ
մաղսուր օլանը ալապար զէմմ հտէր. ինտինտէ
մաղսուրուն հեր շէյի գաաւահաթ սըր. վէ պու
ոհօյլէտիքէրինին էն պիւլիւք խապաթը, «Բիմնէ
իլէ կեօրիւշաիլիւ եօգ, նաւըլ իշ պիւսին», տեր.
մէյեր ճահիլէր իլէ կեօրիւշմէք իշ պիւմմէք
իմիշ: Սանա փէք միւրիւվլէթ հտէճէք օլա, սէ.
նին պէօնլիլիւնիւ մէահ հտէր. վէ պու պիւ
մէտհ հտիշ աիւ քի, մէահ էթտիյի եերտէ՝ էթ-
տիլի զէմմի թաստիգ հտէր:

Պունլար էն էյիլէր տիւ. սահա ալապար
վար քի, սէնի՝ սէրսէմ տիւ, իշէ եարար ա-
տամ տէյիլ սէյի զէմմ՝ էթտիքէրի ելթիշմէզ,
սէնին ըրզընը պօզուպ՝ խալգա լէզիլ էթմէք
իշին, հագգընտա պիւր ազ մէնգըպէլէր իճատ
հաիպ, խալգա նազլ հտէր. ալէմէ խօճալդ
հտէճէյիմիշսին. տիւնեայէ նիզամ վէրմէք խա-
տիսարնտայըմըշսին. ֆիլան մատտէաէ ֆիլան
գապահաթը իլէմիշսին. ինատճըսին. սօֆու-
լուգ թասլարսին. իլք իշիթտիյինի թութար օու
լուրտուն. քիմնէյէ պէյէնմէզսին. էլինաէն
իշ չըգմազ. հիլէպազ սըն. գալպազան սըն. վէ
պունա քեզալք պին տիւրիւ իֆթիւրալար ըլա՝
սէնի խալգա ֆէնա կեօթէրիլէր. պու վէճհ
իլէ հեր քես սէնտէն եիւզ չէվիւրի լքրահ է-
տէր: Վէ էօյլէ թէրթիպլէր իլէ նազլ հաէրլէր
քի, տիւտէն տիլէ եայըլպ՝ ալէմէ սէթման

օլուրսուն : Սանա խապէր վերմէյէ քիւնէ ճէ-
սարէթ էթմէզ . սէնին տէ խապէրին եօգ քի ,
քենտինի փաքէ չըգարասըն . պէօյլէճէ ալէմէ
րէգիլ օլուրսուն , խապէրին եօգ :

Պու սուրէթտէ չօգլար ճահիլ ահմագ օլուպ ,
խալգըն տա կեօզիւ պաղլը , պիր շէյտէն խա-
պէրի եօգ , պուռլարըն տիլինէ գափըմը՝ պուռ-
լարա ուշարսա , պիր էհլի ըրզ ատամա պախթ
նէ՛ր եափսըն . թալիի նամըլ իշէսին . միւմքին
տէյիլ տէսէմ ճախզ : Աէ պիր իլմէ պիր հիւ-
նէրէ հիզմէթ էթմիշ պիր Գաչ քիշի օլտուղու
էէրտէ , պիրինին պախթը իշէմիշ իլէրի կէմիշ
վար ըտա : հիքմէթէ վերմէլի : Ահմագ խալգըն
նողարը Կըսսա տըր , կեօքտէքի եըլտըզըն
նուրուսու կեօրէմէզ , ղիրա եըլտըզըն նուրու
հէմ ուֆագ տըր , հէմ ուզագ . լաքին գըզըն
թալաշ աթէշի եադըն տըր , պիւյիւք կեօրիւ-
նիւր,օնուն իշին խալգ եըլտըզը պրագըր՝ աթէշին
ալէվինէ սէյիրտիր : Պախթըն աչըգ օլմասը Գա-
փալը օլմասը պուռլարտան նաշի տիր :

Լաքին պու ճիւմէ իլէ գասալէթ էթմէ ,
սանա տա պիր կիւն սօղար , վէ սէնին պիր
կիւնիւն չօգ եըլըգ ահմաղըն կիւնիւնտէն
նուրու օլուր : "Ալիմին պիր կիւնիւ" ճահիլին
փէք ուզուն էօմրիւնտէն ղիյատէ կեօզէ կեօրիւ-
նիւր , տէր Սենէքա : Աէ էյեր էօմրիւն իշինտէ կիւ-
նէշին շաֆգընը կեօրմէսէն պիլէ , էլսէթտէ
պիր կիւն էպէտի կիւնէշին նուրուսու կեօրիւր
սիւն , շիւպհէ էթմէ :

Պէնի սօրսլսան , էյէր պախթըմ եալան ըլա
ալըլմադսա , քիսր իլէ՝ զէմ իլէ իլէրի կէլէ-

ճէքսէմ, հասէտ իլէ՝ ճիլէ իլէ, զուլմ ուլա , էլին հադգընը եհմէյլէ , վէ պունա քեզալըք շէյթան, լըդլար ըլա մալ ճէմ էտէճէքսէմ, հադգը ատալէթի ֆիտա էթմէտէն խէ՝ էօմիւ միւ ֆադըր, լըգտա կէշէրմէյի իրթիքեապ էտէրիմ:

Նէթիճէի. քեւամ, «Քիշի ճանընա զարար վէր տիքտէն սօկրա , տիւնեայը գազանմանըն նէ ֆաիտէսի վար,, . (Մատթ . ք. 36:) Լայըգտըլ թարիդ իլէ մէրթէպէլէրէ էրմիշսին, տիւնեանըն մալինի էտինմիշսին, հէփսինի պերապէր թէրու զինին պիր կէօզիւնէ գօ, օպիր կիօզիւնէ տէ ճանընա էթտիլին զարարը գօ, վէզն էյլէ, պադ պէտէլ օրուրմու :

Էօյլէ իսէ ֆազիլէթ սահիպի օլանա՝ մալ պի ըլքտիրմէք միւշքիլ իսէ, գօ հադգը ատալէթի սայմայանլար արշա չըգտնլար, մանի տէյիլ. էֆէնաթմիզին պույուրաուղու կիպի, օնլար իւճ, ըէթլէրին ալմըշ օլուրլար, օնտան զիյաաէսինէ իւմիտլէրի գալմաղ:

Հիչ տէյիլ իսէ պու միսիլլի ատամլարըն թաւլընա պադ , նէ ոալթանաթա պինէրլէր, նէ քիպիր, նէ էտէպսիզլէք թադընըրլար, նէ պիւյիւքլիւք իտտիասը էտինիրլէր. պունլարըն էա ասը տօլուշու ալլադ տըր, ըրզտան նամուստան խապէրլէրի էօդ, մալլէրի արթարդճա կէօզլէրի քիօր օլուալ՝ էտէպսիզլէք թէրադգըր գօր, էա խօտ էհլի ըրզ տօղմուշ ուսա՝ էտինտիլի պիւյիւքլիւք ասըլ թապիաթընը ունուլթաուրուպ, քէնսիտէն աշալա գալմնլարը տյադ ալթընա տարըրըր :

Պանա պու թանթանալը պիւյիւքլիւքլէրտէն

իբրահէն Եթարիւն՝ եալընըղ պու իօշ Թապիւթը
Թէպտիլ Եթմէք տիր . Խնանիւիէթի , Թաթըլը
լը , դարսաշ մուհապպէթինի ունու Թմադ , վէ
քեամիլ առամըն Թէսէլասար օլան Ֆաղիլէթէր .
տէն կերի դալմադ դօրդուլարը տըր քի , պէնի
պու պիւյիւքըլէքըլտէն ուզադ տուրաուրուօր :

Էջլէ խէ կիւնահը իր Թիքեապ Եթմէլինճէ
սէնին կիպի առամըն իւերի կէլէճէյի եօգ տէյէ .
ճէքսին : Պէնիմ կիպի առամըն իւերի կէլմէսի
դապիլտիդ տիր տէմէմ , լաքին միւշքիլ տիր .
Ֆադաթ Ֆըրուաթա պէքլէմէլի : Լքէր պիր
կիւնահսըղ Թարիգ իլէ իլէրի վարըպ քենտինի
կեօսթէրէ պիլիւրսէն , իշթէ սէնին կիւնիւն օ
աուր , Ֆըրսաթը դալըրմա , էյի գուլան , հիլէ
Եթմէ , քեամիլ օլ , վէ գըսմէթինի Թէպմէ : Օ
վադըթ սըլմըդ սագլանաճադ վադըթ տէյիլ ,
խալըն մէտհինտէն հիճապ էսիպ չէքինմէք
ուլմազ , հաթ Թա թալընը խալըն սէջլէտիլ
նէ ույտուրմադա պադ , ղիրա պուլնլար հէփ կէ
լէճէք իգպուլին գլալուղու տուր : Սէնի իլէրի
չէքմէյէ գաուրը օլան քիմնէլէրին պիլի սէնի
մէս հտիպ լալըդ կեօրիւրսէ , դօրգմա , ահմադ
լարը մէրթէպէյէ էրաիւրէն հիմմէթէր , պիր
մարիֆէթը առամը տա իլէրի չէքմէյէ եարայա
պիլիւր :

Վէ իլա Էօմրիւնտէ պաիթընըն ալըլարըղ
կիւնիւ կեօրէմէզսէն , սահիհ պիլ քի , հադ Թաա
լա սէնի Եթէյի ալթընտան չըդարմադ իսթէ
մէյօր . ղիրա տիւնեա մալի իլէ եիւքըլ օլան
առամ : Ալլուհ ըլա գօնուլմադ կիւճ չէյ տիր :
Տիւնեա մալի ինտանըն պօյիուլնտա պիր եիւք

տիւր քի, պաշտօնը կեօյէ քալողըրմաղա պրագ-
մազ: Այաղընտա զէնճիր օլան գարթալ՝ եէր
եիւզիւնաէ ուշար, այաղընտա պաղ օլմայան՝ հա-
վաշտըր կիւնէշէ եադըն վարըր: “Եէրլէր կեօյ-
լէր զայ օլմագ՝ գապիլ տիր տէր ալիմին պիրի,
լաքին Ալլահա սըղընան սալիհ ատամ՝ զայ օլմագ
գապիլ աէյիլ,:

Սէնին կեօնիւնիւ լահաթ կեօրմէք արղուսու
տուր՝ պանա պու գատար ուզուն լաֆ էթտի-
րէն. կերջ տէրտի օլանա թէսէլա պօշ շէյ
տիր, լաքին ինշա Ալլահ պէնիմ՝ կիպի եաշընը
ալմըշ՝ տիւնեայր թէճրիւպէ էթմիշ ոտարգ տօս
թունուն վէրտիլի թէսէլա՝ նաֆիլէ օլմազ:

8

ԷՎԼԻԵՄԻՔ ԽՈՒՍՈՒՍՈՒՆՏԱ

Ազիզ տօսթում,

Պու զէվդի. պէնիմ կիպի սէրպէսթիւէ-
թի սէվէն աոտամա՝ պաշտըն սաթմանըն եօլու-
նու սօրմագ՝ աճաիպ շէյ տէյիլ մի: Պու պիր չօր-
պա սըր քի, պէն աշճըր օլմամա. եա փէք
թուղու փիշիրիրիմ, եա փէք թուղսուղ: Էվ-
վէլա պէնիմ տիւնեայէ կիրմէտիլիմէն անլա-
մաը սըն քի, էվլէնմէտէն իսէ՝ էվլէնմէմէյի
պէն էվլա ուշարմ: Սանիյա պէն պու խու-

սուսաւ գարանըդոտ կեզէյօրում, սանա նի՛ճէ
եօլ կեօսթէրէ պիւրիւմ . քիչի հիզմէթ էթմէ
տիյի սէնաաթը էլէ էջրէտէ պիւրի մի :

Պու ճիւմէ իլէ չիւնքի սօրայօրսուն , պէն
տէ նէ ֆիքիրտէ օլտուղումու սէջլէյիւմ : Պիրա
տէր , գարը տէտիլին պիր այադ պաղը տրը քի ,
պէնիւմ ինտիմտէ էվէնիպ գարը ալմագ՝ տիւ
չիւպ էօլմէքտէն թէհլքէլ տիր : Պիւրիւմ սէն
պու սէօղիւմէ եիւղիւնիւ էքչիտիր՝ պանա րա
պըթապըղ տտամ սըն տէրսին . ամմա սապը
էյլէ , իպթիտա պէնի տինլէ տէ , սօկրա հագ
դըն եօգ տէյէ պիւրիւնէն , ֆասլ էյլէ :

Սէն թանրտըղըն էվիլէրտէ հաղինտէն խօշ
նուտ պիր տտամ պիւրիւմիսին . հէլէ պէն պիւ
մէմ , էյէր սէն պիւրիւմ տէրտէն՝ ալտանըրսըն .
ֆագաթ հէր քէսին խօշնուպուղու՝ քէն
տի քէամիլլիլինտէ տիր քի , իչէրինին աթէ
չինի ուսուլ ուլա էօրթէր , սապը էտէր՝ տիշար
տան կեօսթէրմէզ . աթէչինի արթըրմամագ ի
չին , վէ էլէրէ կիւլիւնճ օլմամագ իչին՝ տէրտի
նի եուլթգոււնուլ տուրուր : Եօգսա գարըսըն
տան աշիքէարտէ էն խօշնուտ կեօրիւնէն տտամ
լարը կեօրիւպ տինլէմէք միւմքին օլա , պէյնլէ
րինտէ նէ խըրըլթըլար , նէ սիթէմ սօգում
սէօղէր , նէ տէրալէր պէլալար չէքիւլէր , լա
քին ֆագըրլար խալլտան ութանտըղլարընտան ,
էթրաֆտան հիճապ էթտիքլէրինաէն , աճը
աճը էօտլէրի քէամիլլիք տէյի եուլթարլար :

Պէճէլէրտէ մուհապպէթ մէքէանը օլաճագ
էէրտէ պուլլունուպ տա՝ կէչէն ճէնկլէրի ճիտալ
լէրի տինլէմէլ : Պագը տօսթլարըմլա թէքլիֆ .

սիւղ օլտուղումտան էյի վագըֆ օլմուշում .
 ֆագըրատամ կիւնտիւղ մասլահաթլա եօրուլ
 մուշ, կեճէ պիր աղրահաթ էտէճէք եէրտէ,
 զէհիրէնիր, կեօնիւլ աղապըլա սապահա գա-
 տար կեօզլունէ ույգու կիրմէզ : Պու սէյլէսիյ
 խմտէն՝ էվլի օլանլարըն պազը սիւքիւթ էթտիյ-
 իմ՝ տէրտլէրինի տէ անլայա պիլիրսին . վէ էվ-
 լլէրտէ հալինտէն խօշնուտ եօք տէտիյիմ՝ եա-
 լան օլմատըլընա սէն տէ իսքեաթ օլուրտուն :
 Էրքէյին քեամիլլէի տիր քի, գարըյա պիր շէյ
 սէյլէյէճէք օլսա, հիզմէթքեարլար տույմասըն
 տէյի՝ կեճէ եաթմաղա կիտէճէք վագըթա
 սէքլէր . լաքին դարըլարըն քիսլիի նասիհաթ
 գապուլ էթմէտիլինտէն, հէր էթտիի ըսալը-
 թասըլըրըն սէպէսի հազըր տըր . դօճասը իս-
 քեաթ էտէյիմ տէտիքճէ, օ գարըն սէյլէր .
 ազըպէթ իքիսի տէ հարարէթլէնիպ, չէքիլէ չէ-
 քիլէ կեճէյի սապահ էտէլլէր : Պիրի պրագըպ
 տիշարը չըգսա, էվտէքիլէր պիր շէյ սէզէր, իս-
 թէր իսթէմէզ պերապէր օթուրուպ՝ սապա-
 հատէք տիլլէշիրլէր : Պանա ինանմազսան Եուվէ-
 նալ շաիրէ սօր քի, թա քէնտի օլտուղու ասիր-
 տէն էյլէ խապէր վէրիբ :

Վագ՝ա պու տէրտլէրի՝ հագ թասալա կեօն-
 տէրիր . պուլնլար ըլա էվլիլլէին սէֆատընը գար-
 չըլայրպ, պու տիւնեատէ ըսահաթլըգ ումմայա-
 լըմ տէյի պիլի թէրպիլէ էտէր . պու սուրէթ-
 տէ պիր էվլի առամ հալինտէն նիճէ խօշնուտ
 օլսա պիլիր : Պու պէյլէ օլաուգտան սօկրա, պիր
 ասամ նէ գատար տէլի օլմալը քի, էօլլւպ
 տիւնեանըն տէրտլէրինտէն դուրթուլմատան

ըստ , հվէնիպ տէ մէշտգդաթ իշինոնէ եաշա-
մայը արզուէյէ : Ա՛հ . գաւլլա արաարնտա ճամի
կեօնիւ լտէն հօլիւմէրինի արայան գարըլարը
գօճալարը սայա սլիւէմ , հօլմէք՝ հվէնմէք գա-
ռար թէհլիքիլ տէյիլ տիր տէտիյիմէ սէնին տէ
տպլն հաթըրալ : Ձիքը էթտլիւմ Եռվէնալ
“ Իվէնէճէքսին հա՛ , աէր իտի . հվէնէճէյինէ
պօյնունա պիր իփ թագ , տար աղաճընա սարլ .
պօղաղընա սլիր թաշ պաղլա , քէնտինի տէնիզէ
աթ , պիր եիւքսէք եէրտէն աշաղա աթըլ , տէր
իտի :

Պէն տէ պլիւրիւմ . չէշնիտինի ալմայան՝ հվէն-
մէք կիպի նէֆիւ լօգմա օլամաղ սանըր . լտքին
պէն օ լօգմայը գրախտըն էլմասընա պէնղէտի-
րիւմ . կեօսթէրիչի կիւզէլ , լէզզէթի թաթըլ .
լտքին լօգմասըն եոլմառուգլայն , տիւնեայէ հօ-
լիւմ կէթիրտի , խալլը պէլայէ ուղըսթտը ,
տիւնեայը տէրտ իլէ տօլտուրտու :

Իվլատ թօրուն արզուէյէն առտմար՝ հվ-
լատըրընը նիչին կենճ հվէնտիրիլէր պիլըրմի-
սին . տիւնեայէ կիրմէնին մուսիպէթինէ ագըլ
էրտիրմիլ օլմասընլար տէյի . զիրա թապիաթ օ
եաշտա առտմարա նէֆինի հարարէթինտէն
ղայըր շէյ էօյրէթմիլ տէյիլ : Պիր առտմըն եալը
տօլիուն օլմալը քի , կէօրէ կէօրէ թէճրիւպէ
իլէ քէամիլլիք փիլքինլիք փէյտա էթսին . եօգ-
սա խալլ գըրգ եաշընտա էլլի եաշընտա հվէն-
մէք իգթիլա էթսէ , տիւնեա չափուք թիւքէ-
նիրտի : Տէլն գանլըլդգ հարարէթի սօռտուգտան
սօկրա , հվլատ էտինմէք հէվէսի կէչտիքտէն սօկ-
րա , հվլիլէրին սէֆասընա մուգապէլէ օլան ճէ-

Ֆաւերիսի կեօրէն ատաւնն՝ էվէնմէյէ կեօնլիւ
էքմէզ :

Արիստոտէլ Ֆէյլէսօֆ մէմլէքէթ նիղամը
խոռոռոռոնտա եազորղը քիթապտա , էվէնմէյի
նասիհաթ էթալլինի այրփլամամ , զիրա
“Գըզլար օն սէքիզ հաշնա եագըն , վէ էրքէքէր
օթուզ ալթը եաշնա եագըն էվէնսինէր” տէր
վադա օն սէքիզ հաշնտաքի գըղ չօճուդուդ
վագթի կէշմիշ , լաքին գարը հիւլէլէրինտէ տա
հա թէֆէննիւն էթմիշ տէյիւ վէ օթուզ ալթը
եաշնտա էրքէքէրամիլ օլմուշ , տիւնեայը կեօր
միւշ , էվինին մասլահաթընը իտարէյէ գատըր
օլուր :

Արիստոտէլին եաշատըղը աէվլրտէ , տիւն
եատէ պու գատար մուսիպէթ եօղ ուտու .
նասիհաթ էթտիյի ասամլար՝ կերէի փութփէ
րէսթ իտիլէր , լաքին ութանալմ գարտաշ ,
ութանալմ պիզտէն չօգ փէրհիզքեար ըտըլար
օնուն վագթինտէ պէօյլէ խանէտանլար երգըմ
սալթանաթ եօղուտու . գարը դօճա պէյնինտէ
օլան սատագաթ՝ շիմփիքինաէն չօգ զիյատէ իտիւ

Լաքին Ֆէյլէսօֆուն պու միւլահազալարը
ասիրիմիզտէ իշէ եարամայաճագ զանն էատէրլմ .
զիրա շիմփիքի օն սէքիզ հաշնտա գըղ՝ հէր ֆիթ
նէյէ ադըլ երաիրմիշ տիր . օթուզ ալթը եաշնա
վարան էրքէք տէ , զէմանէմիզտէ տիւնեայէ կիր
մէնին հէր տէրտինի պէլաւընը ալլամըշ տույ
մուշ , տիւնեատէն իպա էթմիշ տիր :

Պիրստէր , էյէր էվէնմէք պէօյլէ գազալը պէ
լալը շէյ իտէ , խոստուսա պու ասիրիմիզտէ ,
դանըմը իշէն տիւլմանըմա պիլէ էվէն տէյէմէմ :

Գարըլարսէֆէնքտէսի պիրինի պաստրմադ
խափառը , վէ գարըլարըն միւսէյէպլըինէ գօ-
ճալարըն միւսաաաէսի՝ զէմանէտէ նիքեաճըն
չարթը էվլէլն օլմուշ տուր . պուռլար օլմասըգ-
ճա , նիքեաճ օլտմազ : Պու իքի մատտէ էվլէրի
երգայօր , խալգը . կեօնիւլ ազապլըլա մէզարա
դօյօր :

Էվլէլքի մատտէյի սօրսարսան , պիր ատտմա
օլլունու էվլէնտիլմէք սօճպէթի օլտուգտա ,
նիճէ նուզուլխաապէթ էթմէզ շաշարմ . էվ-
լատընը եաուգլատըղը սասթտան՝ ադճէսի
պաշար գափուտան փէնճէրէաէն տիշարը ագ-
մալա . կիւն եօգ քի՝ պիր մասրաֆա միւսթաճ
օլմայա . վէ ազ շէյիլէ պիթմէզ , եիւզի . ք , պիլէ-
ղիք , կերտանըգ , վէ պուռնա քեզալիք ինճի
ճէվաճիր օլմալը : Էվլն թամիր էթմէլն , նազըը-
նը եէնիլէմէլն , էվլն նիաէն տէօէնմէլն , թա-
գըրը եէնի չըգմա զարիֆ օլմալը . էպիլէր պա-
րիտտիր , եօգ պահասընա էպիլէլէ սաթմալը .
էվաէ նէ գատար առամ վար ըսա , հէփ եէնի
տէն րուպալար սիլիլմէլն . էվլն իլինտէ էպի
շէյ պուլունմալմալը : Պէօյլէ պէօյլէ չօլա վարմազ՝
մութպաղըն ախօրուն թադըմլարընը սա զա-
րիֆ թագըմ եափմազա միւսթաճ օլլուրուզ :

Պուռլար օլլունճա , աաէք խազինէլէր թէլէլթ
օլուր . տահա կելին էվլէ կիրմէտէն , ֆադըր
առամըն չարիը պօղուլուր , իրաուը միլքի վար
ըսա սաթար . օ սոս եէթիլմէզ , պազըրկէսանըն
տէֆթէրինէ տօլտուրուր , էսնաֆա պօրճ է-
տէր . նիլին . կելին կելրսէ՝ հէր շէյ եէնի կեօ-
րիւնսին , հէփ զարիֆ օլլուն , էպիլ շէյ գալ-

մասըն քի , կելնին ճանը սրդըրհտըն , կելնին էթրաֆը կեօրիւս տէ՛ էվի թապիւսթճէ աս նաթմամըշար , գըղըմըղըն խաթըրըն սայմայօր լար տէմէսին տէյի :

Տիւյիւն կիւնէրի ետդըշըր , ըղդը թէմիզ օլմալը , զիրա հէր քես կեօրէճէք , սենինքի էլ էրաէն աշաղա՞ մը օլտուն . ճէվահիրին ուֆաղը նը ճէվահիրճինին գարըսը գուլանսըն . պիղմ հէմ իշաէ , հէմ կեօսթէրիշաէ կիրան պահա պի նազիր սալթանաթըլը օլմալը : Զի գիւմէթ տիր , կիւզէլ իշ տիր տէյի ֆէքրիմիզէ գօտուղու մուզ շէյլէրէ խազնէ թէլէֆ էթմէլէիզ . արա մա խուրտէ շէյլէր իշին կիտէն փարայը , այնա ոլ , սանտըգճասը , էիւզիւք գուլթուլարը , ուս թուճլար , սիւրմէտէնէր , հէփ ալթուն միւճէվ հէր օլմալը . կեօրէնէր հայրան օլմալը : Հատ տին վար ըսա պիր փարչասընը էքսիք էյլէ , եա պահատա սշաղա եափտըր . կելն կելն եա ա նասընտան տէրս տըմը , եա էլէրտէն էօյրէն միշ , թէքըլֆսիզճէ էիւզիւնէ վուրուր , սաամ արասընտա սլիէ լազըրտընըն եէրի կելիսէ՝ սադընմազ սէօյլէք :

Նիհայէթ տիւյիւն կիւնիւ կելր , սիւրուր , շաղըդ օլմալը , ճէօմէրտըլք էթմէլի . տահա էվէ պիր ադճէլէք ճէհիզ կիրմէտէն՝ իօրաֆըն կերիսի ոլընմազ , աուճ՝ աուճ՝ սլազըշլար , էթէյ իէ մասրաֆլար , հէփ օլմալը , չսրէ եօդ : Հէլէ ճէհիզ էվէ կելր . նէ՞ վար . սանտըգ տօլուսու չուլ չափութ , իշէմէլէր , շալսար , թէլլի խարճ լը ըուպալար , պիր ազ տա սանտըգ սիւփրիւն թիւսիւ անասընըն ճէհիզլնտէն գալմա պէղէր .

հէփսինի սիր եէրէ դօստն՝ տընան պահանքն
րիւսիւնիւ թուծմազ:

Տիւլիւն սալթանաթը թէքմիւ Օլոուգլայն ,
ալաճագը գափույա կելըր , գույումճուսու ,
ճէվահիրճիօի , հսնաֆը , պաղըրկէանը , էօ-
տիւնճփարա վէրէնի , հէփիսի կելըր ալաճաղըն
իսթէր : Տահա պուսկարըն փարասը վէրիլմէ-
տէն , կելնին ըզզըր րուպասը պարիս օլուր ,
եէնիտէն զարիֆ շէյէր չըգար . կելնի պարիս
շէյէր իլէ կեզսիրմէք այըպ սըր , էպելլէրի պօ-
ղուպ եափմագ ճիմրիլէք տիր . օնու նէ կելնի
չէքեր , նէ էթրաֆը հաղմ էտէր , հէփ մագաս-
տան քեամէ օլմալ : Ալթը այ կեջմէղ՝ ճէվա-
հիրլէրի պարիս օլուր , վերիպ եէնիտէն եափ-
տըրմալ : Պուսկար հէփ փարայա միւհթաճ :

Կելնի կեզտիրմէլի , էմսալ ագրան արասըն-
տա քիւչիւք տիւշմէլի . պիր շէյի էքսիք օլտա ,
ատամ եիւղիւնէ չըգամագ . ֆիւան ատամըն
կելնի շէյլէ պիր պարիս էոպապ կիլմիշ իտի
տէսինլէր՝ այըպ տէյիլմի . խալգա կիւլննճ միւ-
օլալմ . էօյլէ շէյ օլմալ : Զիւաֆէթլէր , տէր-
նէքլէր , սէյրէ կիթմէլէր . նիլն . պիր գարըյա
զէվգ պաղըլամագ իլն . վէ պէլքի էօյլէ պիր
գարը սըր քի , վարտըղ էվն օլանճա մալնի
թէլէֆ էթաիրտիլէտէն սօկրա , տիրլիւնի պիլէ
սլօզար :

Զավալըր գայնաթա՝ օլան մասրաֆա թա-
գաթ կէթրէմէլ , իրասը եէթիլմէլ , գափու-
սուն քիւչիւլթմէլէ ութանըր , սանաղգլարըն
իլի էօրիւմճէք պաղլար , ալաճագը փարասըն
իսթէր : Պու սա պիր շէյ տէյիլ պի չարէ ուլա-

ճապը՝ տէֆթէրի պու միտիւր ալաճադար
ըլա սուրմուշ, օ տա պօրճուսունա ճէվապ վէ-
րէմէզ. նիհայէթ չարիւր գորրըր, տիւշիւն
օլուր, տիլէնմէյէ միւհթաճ օլուր: Պէրիքինին
խթիզալի վար ըսա, իրասընը զապթ հտէրէր.
իրատ էքոնիւր, մասրաֆ արթար. նիհայէթ-
իւլէմիր ֆագըր ատամ ահ ըլա, վահ ըլա էօ-
լուր կիտէր: Աէ էյէր սրսը մէշուսթէլէր՝ վա-
զըֆ հէրէր գալմըշ ըսա, էվյաալար՝ օնլարը
գուրթարմադ իշին, պապամըղն նէ միրասընա
գարըշըրզ, նէ պօրճունա տէյէրէք, միւֆլիս
էտիպ, ֆագըր ատամը պօրճու եաթըրըրար:

Ասր խմաի ճանընա էլ վէրիրսէ, պու պա-
հայա պիր գարը ալ: Լաքին պունոնլա սիթէր-
մի տանըրըն, էյ զավալը, տահա նէ զէհիր կի-
պի աճը լօգմալար վար եութաճապ:

Գասընըն ճանը խթէտիքճէ ֆէրրաճէսին
կիլիս՝ տիշարը չըգմալը, սէն գարըշամազըն.
օնուն վարաղըր եէրէ սէն կիտէմէզսին, եօգաս
գըսգանճ օլուրսուն, գարընա ինանըն օլմազ,
միլէթին ատէթինի պիլմէզ օլուրսուն. խուլա-
սա րահաթընը տիպի տիւզ զոյսլ էտէրսին: Գա-
րըն չէքիշիր, էթրաֆը սիթէմ տէյէր, խալ-
զէվգլէնիր, սէնի խաչա չըգարըրար. պէլքի
գարըր պօշա պիլէ տէրէր. գարըր էսիրմի ալ-
աըն. գարը տիւնեայա կիրտիսէ, տիւնեանըն
զէվգիին չըգարմադ իշին խաի:

« Ճէհիզ էվէ երլաըրմ կեթիրիր՝ աէր խաի
Եուվէնալ շաիր, վարաղըր էվին մալնին միլէքինի
հագար,,: Պէլքի շաիր պաշգա ֆիքիրէ տէյէր.
տի, լաքին գարըլար կեթիրաիքլէրի ճէհիզ իէ

սէրպէսթիյէթ սաթըն ալմըշլար , պաշլարը պօշ
օլմուշ զանն էսէրլէր : Պու սէրպէսթիյէթ տէն
նէլէր հասըլ օլուր , ճանըմ չէքմէշ քի սէօյ-
լէիմ :

Ալլահ պէքլէսին՝ դարըն գումարա հէվէս
էթմէսին . օնու տա էսէրսէ , քետէրոիզ գուր-
թուլմագ խթէրմիտին , հէման եէնիլտիյի փա-
րայը վէրմէնին գօլայլնա պագ . զարար փարա-
նա կէլսին : Եօգ , էյէր սէն վէրմէզսէն , սէնաէն
կիզլի վէրէնլէր պուլոււնուր , օ վագըթ փարանըն
զարարընա րազլ օլուրսուն ամմա , չի Ֆաիտէ :
Գարընըն գումարպաղը նէ գոտար խըրսը օ-
լուր պիլմըմիտին . նէ էօլլիւ պիլիւ , նէ ինսաֆ
սայար . հէմ քէնտիյի երգար , հէմ էվլնի
երգար . եիւզիւնիւն փէրաէսի երթթըլարդլայի ,
ըրզընը պիլէ սաթար :

Գարըն պէօյլէ սէրպէսթ օլտուգլայի , Ալլա-
հըն էրքէյէ եար տէյի վէրտիյի եարտըմճըտան
եատ օլուրսուն . էվլնին խարէսի հիզմէթքեար-
լարըն էլինտէ դալըր , ճանտան պիր պագանըն
օլմազ , հար վուրուպ՝ հարման սաուրուրլար :
Էվլատլարըն՝ քէօթիւլիւք եօգ քի՝ հիզմէթ-
քեարլարտան էօյրէնմէսին . թէրպիյէլէրի Ալլա-
հա ամանէթ . գըղլար անալարընա պագար , օն-
տան էօրնէք սլըր : Նէթիճէի քէլամ , Ալլահա
իզգէթ էսէճէք , վէ ինսանըզըն շանը՝ Ֆազիլէ-
թին էօրնէյի օլաճադ՝ էվլատլար սահիպի օլա-
ճաղընա , պիր ալայ պէտ խույ էտէպսիզէրին
պապարը օլուրսուն . օնլար պիւյիւտիւքճէ սէ-
նին տէ տէրաին պիլէլէրինճէ պիւյիւր , կիօ-
նիւլ ազապըն արթար :

Պիրատէր, տիւնեա նէտէն պօղուլմուշ սանըր, աղն.պէա խոշլար տիւնեատէ պու գատար.քեօք լէնմիշ իսէ , սէպէպի նէ՞ տիր : Քիչի զտտէ տտամլար՝ շէհվէթլի , քիւլիրլի , զուլուքեար, տինի մեղհէպի սայմաղ , տիլի փիս , քիւֆիւր. պաղ . Ալլահըն ազիղ իսմինէ հիւ իբրամը եօգ , հէք պօշ լուգըլուցա եէմին էտէր . էտէպսիղ մատտէլէրուէ պիլէ , Ալլահըն իսմի շէրիֆինի տիլինտէ եզպէր էթմիշ : Քիմի մէշըէպինին ալ չադըղընտան ֆուգարայը փամալ էտէր , քիմի տէ խալգը թէրպիլէ էթմէյէ պիր սախթէ զայ. րէթ վէսիլէ էթմիշ՝ էլի այագ ալթընա ալմայը քենուլյէ պիր զէվգ տատ էտէր : Քիմի տիւնե ա. տէ քենտիտէն պիւյիւք եօգ սանըր . էլին մալի. նի գափումաղա հէք հիլէյի իրթիքեապ էտէր , էլին ըրղընա պիլէ գատ էտէր , ըրղընը սագը. նան ատամըն՝ ճանընա վարընճա գըլար :

Պուշլար խալգա պիւյիւք շէյլէր կեօրիւնիւր , տիւնեա պօղուլմուշ տէյի հէք քես շիքէայէթ էտէր . լաքին սէպէպինի արայան եօգ , չարէսի. նէ պագան եօգ . պուշլարըն սէպէպի էվվէլի թէրպիլէսիզլիք տիր : Պիր էվլատ տօլտուգլայն սիւթ անայա թէսլիմ էտէրլէր , անասը պիր տահա պագմաղ . սիւթ անալար էքսէրիյեա թէրպիլէսիզ թագըմտան օլուր , չօճուգլար՝ իպ թիտալարսա մուգայէէտ օլուլմաղա քենտի պաշլարընա պիւյիւր , սէրմայէլէրի կեօղ եաջ տըր , ալլասըրգլայն հէք իսթէտիքլէրինի իճրա էթսիրմէյէ ալըշըր . սօկրա պիւյիւր , գուշտագ. տան չրգար , վալիտէսի արատա պիր կեօրիւր. սէ , էլ վէրիր. պագը իլք թէրպիլէլէրի քիմաէն

էջրէնիր , սիւթ անասան , պէսլէմէտէն , հիզմէթքարտան , պունլարըն ըսա քենտի թէրպիլէէլէրի եօգ : Օնտան մնտա չօճուղա իբրամէթմէլի , սէօղիւնտէն չըգմամալը , օնաօրլ թէր . պիլէ օլուր : Պէօլէ պէօլէ պէտ խոյլարընա գարը կէլէն եօգ , հաթթա էջրէտէնլէր էքսիք տէյիլ . թէք անասը սըգընթը չէքմէտին , ղէվգին տէն սէֆասընտան կերի գալմասըն տէյի , չօճուղուհ հիչ պիր իսթէտիլինէ եօգ օլմազ , էվիտթէլէ պիլէ վէրէճէք օլսա մանի տէյիլ :

Պիր ազ տահա պիւյիւր թէրպիլէ վադթի օլուր . էյէր էվտէ սագլայաճադլարուա , պիր ուսթա թայիլին էթտիքլէյն ղայլը շէյէ միւհթաճ տէյիլ . եօգ , էյէր պիր մէթէպէ գօրլարսա , պիլմէմ օնտա նէ էջրէնիր . հէլէ պէն մէքթէպէ մէլէք կիրտիմ , շէյթան չըգտըմ : Մէքթէպտէ չօճուղլարըն հէր պօյու վար , կէօղիւ աչըլը տա վար , գափալըսը տա . պիր պիրլէրինէ պիլմէտիքլէրինի էջրէտիլլէր . վէ պիր էյէամ տէն ոսկրա , հէր քէօթիւլիյէ ագըլ էրտիրիպէ էյլէ չըգարլար :

Քենտի պաշարընա օլտուգլայն , հէր քէօթիւլիլին եօլունու էջրէնմիլլէր , իճրա էթմէյէ չալըլըրլար . իշթէ տիւնեայէ պիր եանկըն տահա . էօմրիւնտէ թէրպիլէ կէօրմէմիշ , խուսուսա չօճուղլուգտա անասը մուգայէէտ օլուպ՝ պիր թէրպիլէ էջրէթմէմիշ , մէյտան պոլլուղլայն , պէտ խոյլարըլա տիւնեայը եագար գաուրուր :

Իմտի պու սօզուգ վադթիմիլլտէ՝ կերէք աշալար պօրճլարընա մուգայէէտ օլմասըլլարը

իչին, կերէք ստապալար իղմազ էթտիքլէրի իչին, տիւնեայէ կիրմէք՝ տիւնեայը պօղմագտան ղայլը շէյէ եարամայաճագսա, տիւնեա երգըլաճաղընը պիլսէմ, սանա էվլէն աէմէմ : Տիւնեա պէջլէ չիրք գույուսու օլուպ տա, գօգուսու ալէմի պօղաճաղընա՝ տիպի տիւզ երգըլսա չօդ էյի տիր :

Էվլէնմէք էյի շէյ տիր հա՛. գարըսը օլմագ էյի շէյ տիր հա՛ : Գարընը. գատըն տէ շունա, եօրֆ սահիպի, գօճանըն պաշընա մուսալաթ. եադար, երգար, գըրար, տէօքեր, էվլի աէ պօդար՝ էվլինին լահաթընը սա :

Ամմա էվլիլլին սէֆալարը տա վար քի, պիր շէյէ գըլաս տէյիլ. տէլլ, էյէր սանա գալըրսա. եէրէ կեչսին օ սէֆալար. սէֆա էթմէք իչին էվլէնիպ աէ. տիւնեանըն պէլասընը պաշընա ալմագ, գտտէհին քենարընտա պալ պուլաշը. զը վար տէյի, իչլնտէքի զէհիրի իչմէյէ պէնգէր :

Տօսթում, պու պիր մատտէ տիր քի, քի. թապլար եազսամ կեօթիւրիւր եէրի վար. լտքին պէնիմ պու գըսսաճըգ տէրսիմտէն պագ կեօր աէ, իչլնէ էլ վէրիրսէ գէմանէնին եէնի չըգմա զարիֆ ասէթլէրի իւզըէ էվլէն : Պէնիմ գըսսա ագըմա կեօրէ՝ եա թապիաթընըն իգ. թիգասը, եա մասլահաթընըն իգ. թիգասը՝ սէն էվլէնմէյէ մէճպուր ուսան, պիր հալալ սիւթ էմմիշ, էյի թէրպիյէ օլմուշ զարիպ ելիտ էվլատը ալ քի, կելիրսէ սէնին մէշըէսլինէ ույա պիլսին :

Անճագ ճէհիզսիզ ալըրսամ, եախօտ ազ ճէհիզ իլէ ալըրսամ, լահաթ էտէրիմ տէրսէն,

նաֆիլէ իւմիտ տիր . զերա թապիսթինճէ կիթմէտիբլէյն , սանա ճէհիզ կեթիւմէտիմ տէյի պէնի իօրլայօրսուէն տէյերէք , եինէ սէնի թաճիզ էթմէքսէն խալի օլմազ :

Նիհայէթ էյէր եօլունու պուլուրում տէրսէն , պիրատէր , քենտինի ալտատըրսըն , նաֆիլէ եօրուլմա :

Պունլարըն եօլունու պուլմագ նասըլ օլուր , պիլլիրմիսին . տէօրթ թարաֆընը աթէշ սարիլը պիր էվտէ պուլունան ատամ կիպի , հէման էիւզիւնէ պիր իաշ չըգարըպ , սըտգ ըլա Ալլահա սըղընըպ , փէնճէրէտէն աթըլմալը . զերա պուզէմանէնին պօզուգլուզունտա էյիսի քեօթիւսիւ ինսան ագլըլա ֆարգ օլուր սանըրսան , ալտանըրսըն : Հագ թաուլա հազրէթի Ատէմէ գարըլը քենտի մուսարէք էլլիլէ վէրաի . պուճիւմէ իլէ նէօ օլտու . էիւզիւնէ կիւլլապ եալ թագլանարագ , հէմ գօճասընը պէլայէ ուղըաթալը , հէմ պիլիմ հէփիմիղի : Պունտան սօկրա ինսանըն պուլտուզու գարը նասըլ օլուր , սէն տիւշիւն : Լաքին պու ճիւմիլէ իլէ սէնին նիյէէթին Ալլահըն իզզէթի օլուպ , գըսմէթինի Ալլահտան իսթէրսէն , շու գուտար ֆաիտէն օլուր քի , Ալլահըն թագաղը պօյունտուրուգ՝ ճիւմէտէն իաֆիֆ օլուր պիլիրսին , վէ տղըպէթտէ ճանընա ֆաիտէլի օլաճագ ալը տէյի գալպինի րահաթ էտէրսին :

Պու պոպտէ պանա ինանմաղսան , թէճրիւպէսի գօլայ ա : Լաքին շունու էյի պէլլիլէ քի , իպթիտա ագլընա ուլուպ , սօկրա նաֆիլէ եէրէ փիւլման օլմալա՝ տէլլիլէ տէրէր : Պագը , պու

սէօյլէտիբլերիմ՝ սէնին մէջը պինէ իսթէր ույ-
սուն , իսթէր ույմասըն . սահիհ պիւլ քի , պէն
հեր վէճհ իլէ , եինէ սէնին սասըդ տօսթուն
ոււմ :

9

ՎԱԳԸԹ ԿԵԶԻՐՄԻՔ

Պէնիմ ապիդ տամի դասէմ .

Վրէօյտէ պիր գաչ կիւն թէնէֆֆիւու էթ-
մէյէ , պէնի տէ պիրլըքտէ իսթէմիշսին : Պանս
օլան մուհապպէթինի պու տէֆ'ա տալէթինլէ
թէքրար իսպաթ էտէյօրոււն , վէ-էվլէլքի օլան
զիմմէթիմէ եէնիտէն զիմմէթ գաթըս , պէնի
միննէթտար էտէյօրոււն : Լաքին հիդմէթիմին
իւթիզասըր րուխսաթ վէրմէյօր , աֆվ էյլէ , պու
տէֆ'ա տալէթինի գապուլ էսիւպ՝ միւշէրրէֆ
օլամայաճաղըմ . շիմոլիլք սատադաթ իշթիւա-
գընտա օլտուղումու գապուլ էյլէ տէ , իճրա-
սընը պիր վագթի տսանէ թէխիր էտէլիմ :

Անճագ կերէք սէնինլէ , կերէք տխեր իլէ
սէօյլէտիբլիմ գաման , պէն լադըրտըր տօլլու
սէօյլէրիմ . վէ սէն տէ տօլըույու սէվէրսին պի-
լերիմ . օնուն իչին քէօյտէ օլան սէֆալարըն
նագիլիւլէրինէ պիր գաչ միւլահազամ վար էա-
զաճագ . պիլըրիմ քի թօխումու էքէճէլիմ

Թօփրագ՝ գըօրր տէյիւ տիր, մագոուր պույոուր
տա՝ եազայլմ :

Պու միհնէթ տիւննատընտա սէֆա ատտ էթ,
տիյիմիզ շէյլէրի՝ հագ Թաալա վէրմիշ օլտուզու-
նա ինքեարըմ եօգ . վէ պունլար հէփ տիւննա-
նըն ճէֆալարընը գարշըլայլմ՝ ինսանա գուվ-
վէթ վէլմէք իշին տիր : Կերշի պու սէֆալար
օլտա տու օլուր, ճըմասա տա, լաքին եօլունտա
գուլանըլմ՝ ագը շաշըրմայարագ վիւճուտա
գուվվէթ վէրիրսէ, Ալահըն հիզմէթինէ տէ
եարար : Աէ վիւճուտուն Թաամը կիսի տիր
քի, գարարընտա եէնիրսէ, կերշի Ալահըն հիզ-
մէթինէ ֆաիտէսի զարարը եօգ ամմա, Թապիա-
թը պէսլէր, վէ կերէք Ալահա՝ կերէք գար-
տաշըմըզա հիզմէթ էթմիշ գուվվէթ վէրիր :
Աէ իլա գարարը Թէճաուզ էտէրսէ, օրանսըզ-
ըգ օլուր, սէրիսօլուգ չըգար, ֆաիտէսի պիր
եանա աուրսուհ, պէտ խույա տույանըր, զարա-
րը օլուր . վէ հէմ Ալահըն էմրինէ գարշը օլուր,
հէմ Թապիաթ իմիղի պօզար, վիւճուտումուզու
ֆասիտ ախլաթ ըլա ոօլտուրուպ գանըմըլը պօ-
զար . պիզի նիչէ մարաղարա միւպթէլա էտէր,
վէ պազըքերրէ էճէլիմիզէ պիլէ սէպէպ օլուր :

Լաքին զէվգին օրանսըզըլը Թաամտան վիյա-
տէ մուզըր տիր . զիրա Թաամ վիւճուտու խաս-
թա էտէր, լաքին զէվգ սէֆա ագը շաշըրրի :
Վագ՝ա արա վէրմէյերէք պիր այ կեզիպ եիւրիւ-
մէք, կիւլիւպ օյնայըմ՝ կեճէլէր սապահլարա-
տէք եէյիպ իշմէք, վիւճուտա պիր քերրէ պու
սէֆալարա ալըշըրտա, քիշի պիր տահա քեն-
տիյի նանըլ սըգըպ, իշէ օթուրա պիլէր, ագըմ

էրմէզ . աթըն տիգլինինի պիր քերրէ պօշատըր սան , սօկրա թօփլամագ փէք գօլայ օլամագ :

Պու թարղ սէֆալար՝ դարը էրքէք պիր պիւրինէ գարըշըպ , թէհլիքէնին էթրաֆընտա կեղմէք տիր . ոէնին պաշընա կեթիշ տէյիւ իսէ , պանա սօր . պէօյէ տէրնէքէրտէ նիչէ նիչէ չիքքին աշնալըգլար պաշլայըպ՝ մուրտար աօսթլուգլարտա գարար էթտիյին պիլիւրիմ :

Նէ՛ շէքիւ սէֆա տըր պունլար քի , ինսանը ինսանըգտան չըգալլըյօր . ինսանը կիւնահա սօգուպ , Ալլահըն լութֆուսու զայպ էթտիրիյօր , վէ պէլքի կիւնահտան տէօնմէյէ գուվլէթ պրագմայօր : Պունլար ոէֆա տէյիւ , պէլա տըր . զիրա մուսիպէթին էն պիւլիւլիւնէ սէպէպ օլույօր :

Սէն պունլարա՝ կիւնահաղը վագըթ կեչիրմէք տէրսին հա . ճանընը սէվէրուէն , վագըթ կեչիրմէք նէ՛ տէմէք տիր . պու սէօզ պանա օլ դատար ֆէնա կեօրիւնիւր քի . լուլաթ քիթապընա գայտ օլմուշուա տախի , շէյթանլար եազմըշ զանն էտէրիմ . զալիպա վագթիմիլ փէք ահէ . թէ կէչէյօր տա ճանըմը սըդըլըյօր , էօյլէմի : Պիղ իսէ վագըթլար գուշ կիպի ուշայօր տէմէյի աղըմըգտա էզպէր էթմիշիզ : Ղալիպա վագթիմիլ փէք չօգ աուր , էճէլին կեթմէսինէ փէք չօգ զաման պէքլէյօրուղ , էօյլէմի : Էօմրիւմիւղ փէք դըսսա տըր տէյի հէր տաիմ շէքէայէթ էտէրիլ , Օնսան սօկրա փէք ուղուն տուր կիպի վագթիմիլի կեչիրմէյէ օյունճագլար արարըղ : Կենճլիքտէ էօլէնի աճըրըղ , էօմրիւ փէք դըսսա օլտու , կենճլիյինէ տօյմաուր տէրիլ , վէ քէնտի .

միզէ կեղնճէ՝ վագթիմիզի տույմայրպ կեղեր-
մէյէ էյլէնճէլէր իճատ հոհերիզ :

Աֆլ էյլէ պիրստէր , պիլիւրիւմ սէն հադգը
սէվէր ատամ սըն . պուռնլարը եաղմամոսան մէ-
րամ՝ սէնին զէվցինի հարամ էթմէք տէյիւ
ֆագաթ տիւնեա ալտատըճը տըր , կեօղիւնիւ
աչ , տիւնեանըն զէվց ինէ գափըլմա տէմէք իւ-
թէրիմ : Վագըթ տէտիլիմիզ էօմիւմիւզիւն էօլ-
չիւտիւ տիւր . հադ թաալա պու էօլչիւյիւ վէր-
միշ իսէ , հէր քէս քէնտի ադըպէթի խուսու-
սուհա գուլլանսըն տէյի վէրմիշ : Ալլահտա վա-
գիթ էօդ , հալի տաիւմ տիր , նէ թէպտիլ օլուր ,
նէ էվվէլի վար , նէ սօնու վար . լտքին ինսանըն
իպթիտաաը օլմուշ , սօնու տա օլմալը սըր , իշ-
թէ վագըթ տէյի պուռնա տէրլէր :

Պիր աթ դօշուսու օլսա , հէփ պիրտէն նիշան-
կեահա տօղրու՝ աթ դօփարըրլար . քիմի իլէրի
կիտէր , քիմի կերի դալըր , քիմի տէ ագսայա
տգսայա հէփսինտէն սօկրա եէթիլի . արատա
պիրի դօշուսուն պաշլատըդլայն , եախօտ եարը
էօլա վարմըշ իքէն , եախօտ նիշանա եադլաշտը-
ղը եէրտէ , մէնղիլինի պրադըպ տա էօլ սափըթ-
ուա , դօշուսուն պիթիլէճէլինէ էօլտան տիշա-
րը՝ քէնտիլի պօշ եէրէ էօրսա , սէյիլիլէր նէ
սէօյլէր , պիր պէյէնէն օլմըր մու :

Եա պիզ ճէննէթ նիշանկեահընա եէթիլէլիւմ
տէյի հադ թաալա պիզէ էօլ կեօսթէրմիշ իքէն ,
պիզ օ էօլտա մէնղիլ ալմաղա պագաճաղըմըզա՝
վագթիմիզի այըն օյուն շէյլէրէ թէլէֆ հոհեր-
սէք , պիր էյի շէյ մի էթմիշ օլուրուզ : Էյլէնճէ
հա՛ : Պուռնլարա նիլին էյլէնճէ տէմիշլէր պիլիւր-

Միտին . ագլըմըը Ֆիքրիմիզի տօղորու եօլտան էլլէնտիրիր , օնուն իչին էլլէնճէ տէմիչէր . օն տան գաթի նազար , հագ թաալաննն վէրտիյի էն ազիզ սէրմայէմիզի թէլէֆ էթտիրէն շէյ կիւնահալըզ օլա պիւլըմի քի ր կիւնահալըզ տէյի շէօհրէթ վէրլյօրտուն :

Պիր էյի միւլահազա էթսէք , հագ թաալա հազրէթլէրի ինսանը եարատըպ շէյթաննն էլին տէն գուրթարտըը քերէմլէրտէն սօլրա , թիւ քենմէզ խազինէսինտէն չըգըպ , ինտանա շէրէֆ վէրմիշ վագթ իլէ իրատէի ճիւղլյէ կիպի ազիզ շէյլէր օլամազ : Պագ իմտի պիզ պու սէրմայէլէրի նասըլ գուլանըյօրուզ , իրատէթիմիզ վագթ թի կեչիրմէք իչին էլլէնճէլէր պուլուր , թէհիւ քել շէյլէր իճաա էտէր . պիզ սաաթլարը օյուն տա սէֆատա կեչիրտիյիմիզ եէրտէ , վագթըմըը կերչէք կեչիրիրիզ , լաքին եէրինէ նէ գազանըրըզ . ազար ազար պէտ խուլար էտինիրիզ քի , վարտըգճա սլաուար , օնլար պաուտըգճա պիզտէ գալդաճագ թագաթ գալմազ :

Էօմիւրլէրինի եէյիպ իլմէտէ , գոււմարտա օյուն տա , ֆէնա եօլլարտա կեչիրէն պէտիսույ ատամլար ինսանըլը պրադըպ հայվանճա եաշամալա պաշլումըլար ըսա , պիրտէն պիրէ՞մի օլմուլար սանըրտն . օնլար տա իպթիտա լաթիֆէ իլէ պաշլամըլար , սօկրա կեվէէք տուրուպ հա ճէթսիզ օլմուլար , նիհայէթտէ մէճպուր օլմուլար , մէքիր էտինմիչէր . շիմտի սէլամէթէ չըգամալարնա իւմիտ եօգ կիպի տիր . էօլուրլէր , պէտիսուլարընտան վազ կեչէմէզէր :

Իմտի պոււ ատամլար՝ վագթլարընը իլիմ օ .

գումաղա, իսայր ամէլ իշլէմէյէ գուլաննա պի-
լըբէն, գարտաշներն վէ պիւթիւն միլէթինին
ուղուրունա պեղլ էտէ պիլըբէն, էլլէրէ էյի
իպրէթ վէրիս՝ ճահիլլէրի իրշատ էտէ պիլըր-
քէն, կիւնլէրինի վագըթլարընը հէմ քիւֆրէ
էէմինէ պաիս, հէմ տիւնեալըգլարընը թէլէֆ
էթմէյէ սէպէպ, գումարտա էյլէնճէտէ կեչի-
սիքլէրինի կեօրիւրսէն, մուրտար սօհպէթլը-
տէ՝ էսէպսիլ ճիլլէլէրտէ կեչիտիքլէրինի տիւ-
շիւնիւրսէն, աճըմնըմըսըն, վէ օլտուգլարը
հալի կեօրիւրսէն, աղլամնըմըսըն: Օնլարը ա-
ճըրպ աղլայօրուզ տա, պիղտէքի նէ՝ ճէսարէթ
տիր քի, լւթիֆէ տիր տէյէրէք՝ օ տուզաղըն
էթրաֆընտա դօրդուսուզ օյնաշըյօրուզ: Պի-
ղիմ տէ պյաղըմըզա իլմէք տօլաշըպ, պիղի տէ
օնլար կիպի մուրտար դաֆլէթէ տիւշիւրէ պի-
լէճէյինի՝ սիր քերրէ իտրաք էթմէլի աէյիլ-
միսիլ:

Եաղըգ, էաղըգ. շուստա սիր դաշ կիւնտէն
սօնրա կեօչէճէյիմիլ տիւնեայը՝ ասիրիմիլ էյլէն-
ճէ իլէ տօլտուլմուշ, պին գատար չօճուգ օյու-
նա գաղարը, սապահլարատէք մէճլիս գուրուս՝
էէյիպ իլմէլէր, կիւլիւպ օյնամալար, վէ պու-
նա քեզալըք վագըթ կեչիւմէլէր իճատ օլմուշ:
Եաղըգ, էաղըգ քի, պու պուլաշըգ իլլէթ՝ նի-
չէ փէրհիլքէտար քիմնէլէրէ պիլէ սիրտէթ
էթմիլ. տիւնեանըն նիզամընա մէշղուլ օլաճագ
նիչէ ալիմէր պիլէ՝ պու իլլէթէ միւպթէլա օլ-
մուշ: Նիչէ քահանալար, Ալլահըն հիլմէթինէ
թայէին օլմուշ քիմնէլէր, էյլէնճէ աէրլէրսէ
ագըլարը կիտէր: Լաքին նէ չարէ, տիւնեայը

պու եօլտան չէվերմէք միւմքին տէյիլ, տիւնեաւ
նըն ատէթի ագըն օլմուշ, պէօյլէ ագար :

Պու Թարիգտէն տէօնմէք իգթիզա էթուէ,
պիր ատամ՝ օլտուղու քեօթիւ եօլ ուլա՝ Թու
Թաճաղը քեամիլըք Թարիգինի րուսար էտէ
ճէք՝ պիր ճիւղի վագթի օլամաղ մը. պիր ատա
մըն զէրրէ գատար իտրաքի օլսա, պետիուլար
տա հէր նէ գատար կեօմիւլմիւշ իւսէ աէ, էյ
լէնճէ տէտիքլէրի՝ վագըթ զայ էթմէք՝ նէ գա
տար զարարը շէյ օլտուղունու կեօրմէմէք միւմ
քին տէյիլ. զարարընը ալլատրպտան սօկրա,
քէնտիի պէօյլէ րէղիլ էտէն՝ ճանընը, Թէնի
նի, մալինի, վէ զեմմէթինի, պէօյլէ խարապ է
տէն խուլարտան՝ էլպէթտէ լըրա՜ էտէր տէօ
նէր :

Պու Թէհլիքէլէրաէն կերի տուրմանըն իլա
ճը, պիր աէ պէօյլէ եաշայանլարըն հալինի միւ
լահազա էթմէք տիր : Պիր ատամ օնլարըն նէ
հալտէ օլտուղունու տիւշիւնիւրսէ, էլպէթտէ
պէտիուլարտան կերի տուրուր : Ապա՜ հապ
Թաալա պիղի պու տիւնեայէ գօմուշ ուսա,
էէյիպ իչիս՝ շապա շէլաւ էթմէք իչին գօմուշ
տէյիլ : Հաթթա էօյլէ եաշայան ատամլար պի
լէ հիզմէթքեարլարընըն վէ քէնտի հիւքմիւնաէ
օլանլարըն վագըթ կէշիրտիինի կեօրիւրլէրսէ,
իշինիլէ մուգայէտ տէյիլինիղ տէյի Թաղի
էտէրլէր : Պու նէ՞ տէմէք տիր. Փագըր օլան՝
վագթինի պօշա կէշիրմէմէյէ մէճպուր տուր
տա, զէնկին օլան տէյիլմի : Ալլահըն ինտինտէ
զէնկին իլէ Փագըրըն նէ՞ Փարզը վար. հաթթա
ինճիլի շէրիֆտէ նագլ օլունան պողտա՝ պաւ

Թայտ կեւիւ պիտի ելն ամբողջապէս օթիւ աղաճ մէյվէսի օլմայան տըր :

Կեօրտիւնմիւ վազըթ կեջիրմէյէ տաւան առամլարա նէ մազարրաթլար օլուր : Պու միսիւ լի առամլարը՝ ինճիլի շէրիֆէ ինանմազլարն աւրասընա դօմալը : Պէյլէ րապըթասըզ էօմիւր կեջիրէնլէր՝ օլան վազըթլարնը զայ էթմէյէ հաճէթլէրի օլմայըպ , ազըպէթտէ հպէտիլլիսի տէ զայպ էթտիքլէրինէ Թաւաճճիւպ էթմէ :

Կերջի սէնին քեամիլլիյին մալոււմ տուր , նա սիհաթէ միւհթաճ տէյիլլին , լաքին խաթըրմա կեւիլի իքեն՝ սապը էլլէ պիր շէյ տահա սէյլլիյիմ , զիրա փէք էլլէմ մատտէ տիր : Պիր դաչ սէնէսէն պէրի տիր՝ քեյլէրտէ , վէ պէլքի քեյլէրտէն զիյատտէ շէհիրտէ , դարը էրքէք պիրլիքտէ ճէմիյէ էթլէր էթմէք առէթ օլմուշ . պու ճէմիյէ էթլէրտէ կեչէն սօհպէթլէր հեփ տին տէվլէթ մատտէլէրի իւզէրինն մի տիր . գալը էրքէք պիր եէրտէ օլտուգլայն , սալմա տա օլուր , Թէճնիս տէ սէյլլէնլիր , պազը արիֆ գաւընլար , խուսուսա պիր մերամը օլանլար , եա կիւլւմնէմէյլէ , եա պիր կեօզ գըփմայլա ճէվապ վէրիլլէր . եախօտ եիւզ եիւզէ պիրինին սէյլէտիլինի՝ օպիրի պուրնու ալթընտան Թէքրարլար Թաքլիտ հտէր . պուլնլար ուֆաճըգ գըվըլճըմլար տըր քի , տէր ագապ պաստըրըլմաղսա՝ պիւյիւք եանկընլար փէյտա օլուր :

Պազը քերրէ քեահատա օթուրուլուր , վէ առէթ օլան՝ պիր գալը պիր էրքէք օթուրմագ տըր : Գարըլարտա քեամիլ տուրան հիչ եօգ տէմէյիմ , լաքին փէք ազ վար . սէյլէյիլլէր ,

կիւղիւշէր, էլ շագալարը, տիւ շագալարը, օյուհուհի տէօնմէսի, հէփ մէճլիսէ րէփնագ վէրիւր շէյլէր տիր. լաքին թախթընտան պիր պիրի իղէ կիզլիճէ խապէրէշմէք չըգար, վէ պի այնի զէնճիրին հալգալարը կիպի՝ պիր պիրինէ ուլաշըգ շէյլէր տիր, պիր պիրինի չէքեր: Խուլա սա պուհլար քեօյտէ աշըլըր շիշէքլէր տիր քի, մէյվէսի շէհիրտէ փիշէր:

Ասիրմիզին վագըթ կեջիրմէլէրինաէն իքրահ էթտիրմէյէ՝ պու եազտըգլարըմ՝ քիֆայէթ է տէր. պէն սէնին էյլլինի իսթէրիմ, վէ զէմա նէնին քեօթիւ աաէթլէրինէ՝ վարըպ հայլան կիպի տալմամագ իչին, կեօղիւնիւ աշըգ իսթէրիմ: Կերջի պու գատար էօրնէքլէրի կեօրիւպ տէ՝ ույմամագ պիւյիւք հիւնէր տիր, լաքին պու գատար խօշա կեղէճէք իպրէթլէրէ գարլը գօյուպ տա եէնիլմէմէնին ֆէրահը՝ աահա պիւյիւք տիր:

Պանա խօճալըգմը թասլայաճագսըն աէմէ, զիրա պու եազտըգլարըմ՝ հէփ սէնի եիւրէքտէն սէվտիլիմ իչին տիր, վէ սէն տէ պէնիմ նասիւ հաթլարըմը հէր վագըթ գապուլ էթտիլին իչին տիր: Պիրասէր, քեօյտէ օլմագ տէմէք քրիս թիանլըգսան սիշարը օլմագ աէմէք տէյիլ տիր. կեզտիլին եէրլէրտէ՝ թանկընըն պիզիմ իչին եարաթողըր կիւղէլլէքլէրտէ, պիր քեամիլ ա տամ ֆիքրինի էյլէնտիրէճէք չօգ շէյ պուլուր, վագթինի օյուհլա, պօշ լագըրտըլարա կեջիրմէյէ հաճէթ տէյիլ. պագըպ ֆէրահ էտէճէք քեամիլանէ էյլէնճէլէր վար իքէն, գարըլարա կեղիպ եիւրիւյիւպ, սօշէլլէր ին վագըթ զօյպ

էախա՛լ քենտինի թէհլիքէյէ գօմաղա նէ՛ մու-
ճիւլ . օգուշաճաւ քիթապլար , հիսսէ ալընա-
ճադ , քեամիլանէ սօհպէթ հտէճէք ահպապ-
լար , Ալլահըն գուտրէթինի կեօսթէրէն եա-
րատըմը շէյլէր , պագըպ տա՛ քերէմինէ շիւ-
քիւրլէր հտէճէք մատաէլէր եօգ մու : Քէնտի
էվլինին առաւարըլա՛ կիւնահսըղճա՛ էյլէնիպ
սէֆա էթմէք , քենտինիդի թէհլիքէյէ գօմաղա-
րագ պիր պիրինիզ իլէ մուհապպէթ էթմէք
եէթիշմէզմի :

Կերէք ճանա , կերէք տիւնեայէ միւթտալ-
լիդ սօհպէթէր իլէ . չօճուգլարը թէրպիլէ էթ-
մէք , խուսուսա կեօրտիպիւն տիւրլիւ շիշէքլէ-
լին , մէյվէլէրին , եափրադլարըն եարատըլընը ,
պիթիւլ չօղալմասընը ալլատարագ՝ հէմ՝ քէն-
տինէ ֆաիտէն օլուր , հէմ՝ չօճուգլարա . հէմ՝
օնլարա պասալըդ էթմիշ օլուրսուն , հէմ՝ Ալ-
լահըն գուտրէթինի նագլ էախալ , էմրինի իճրա
էթմիշ օլուրսուն :

Իմսի պիրատէր , կէչէն վագթի նաֆիլէ եէ-
րէ տճըմայըմ տէրսէն , վագըթ կէչիւրէճէք շէյ
արամա , վագըթ աէտիյիմիզ՝ օնլու օնուպ
կէչէյօր . եիրմի սէնէ իլէրի օլանը տիւշլանիւր-
սէն , տահա տէմին իտի սանըրսըն . վայ օլան
վագըթ՝ եէրինէ կեւմէզ . հէր պիր ան կէշտիք-
ճէ , ագըպէթիմիզէ վարմաղա՛ պիրէրի էքսիլիր :
Հէր անըն կիտիպ տէօնմէմէսի՛ էճէլիմիզէ հօր-
նէք տիր . էճէլ կէլտիքլէյն . կէչէր կիտէրիզ .
պիր տահա կերի աէօնմէք եօգ . օնտան սօկրա
աճըրպ շիքեայէթ հտէճէյիմիզ՝ ֆագաթ վագ-
թիմիզէ էյի գուլլանմասըլըմըզ օլաճապ : Իօյլէ

օլտուգտան սօկրա, չէօյլէ եաշայալմ քի,
վադթիմիղի էյի գուլլանտըլմըզա սէվնէ պի,
լէլիմ:

Իհլնէ վէ էվլատլարընա պէնտէն սէլամ էյ.
լէ. պապը պու մէքթուպուլու օլան սատագա.
թըմա տէլիլի իսպաթ աստ էյլէ:

10

ԱՍԸԼ ԲԻՊԱՐԼԸԴ

Իֆէնտիմ,

Լ Ետէպսիզլիքտէն իպարէթ եազտըլըն մէք.
թուպուն իգթիզասընա կեօրէ, մերամըն՝ եա
ըրզըմը ալադլայըպ՝ պէնի տարըլթմագ սըր,
եախօտ գասպատայըլըլա պէնի դօրգութ.
մագ: Պէնիմ տէ պու մէքթուպ ուլա սանա
օլան ճէվապըմ՝ էյեր պու զիւիւմտէ իսէն ալ
տանըրսըն: Իօյլէ պէտ սէօզլէր սէօյլէմէյլէ,
պէնիմ կիպի պի գայտ ֆէյլէսօֆու հարա.
րէթլէտիպ տարըլթամազսըն: Պէն պիր քի.
պարըն աղզընտան պէտ սէօզ իշիտլիսէմ,
քիպար տէյիլ, խօյրաթ սըր սայարմ. գըյա.
ֆէթ չէլէպի ամմա, քէնտի համմալ տըր տէ.
րիմ: Խօյրաթ ատամըն սէօյլէտիլնի՝ կեչէնէ
տէօնէնէ իւրէն՝ քեօյ քեօփէքլէրիէն պէնզէ.
տիրիմ. ընլալը նասըլ սայմազսամ, խօյրաթըն

սէօզիւնիւ տէ էօյլէ սայմամ : Վէ սէնին սէօյլէ տիւնի պէտ սէօզլէրէ տարըմատըղմանն մատա, տէվէթ , քիպարըգ՝ եերինէ տիւնէմիշ տէյի աճըրըմ :

Պու սէօզիւմ սանա փէք այդըրը կեօրիւնիւր սէ , սէն քենտին միւլահաղա էյլէ : Պիր աւամ պիր աւամա պէտ սէօզլէր իլէ իթալէի լիսան էթսէ , ըրզնա կէչտի տէրլէր . խայր , սէօյլէտիյի աւամա պիր շէյ օլմաղ , հաթթա սէօյլէյն՝ քենտի ըրզնա կէչէր . կերչի օպիրի ըրզ տա վատը էթմէք ճաիզ տիր , լաքին պերիքինին ալապըլը քենտիէ աղ զաղապ տէյիլ տիր : Պու քենտի խօյրաթըղընը իճրա հտիպ , եիւրէք սօ ութմադ իչին , իքի չիթ մուրաւար լողըրտը սէօյլէմէյլէ , օպիրինէ նէ՞ զարար օլուր . ճա պիր շէյ օլմատըղմանն մատա , պուշուշ ալապըլը նէ տէրէճէտէ օլտուլու աշիքեար օլուր : Պալտըլը չըպլագ՝ խաղալէ թաւլը , էտէպսիզ սէօզլէր , քիպարըգ օլտուղունու սանա քին՝ էօյրէթտի , պալտըլը չըպլաղըն տիլինի քիպար տա դուլանմադ ճաիզ իսէ , աղա օլան տա՝ ետը չաիգընը կիպի քիւֆիւրպաղ օլմալըսա , քի պար ըլա խաղալէ նէտէն Ֆարգ օլուրն . էյէր փարսըլա , րուսըլա Ֆարգ օլուր տէրսէն , աթալարըմը՝ սէօյլէտիքլէրինի պիլմէղլէր իմիշ քի , քիպարըգ՝ պէտ խոյլարը եէնիպ , Ֆաղիլէթի ամէլէ գօմադտա տըր տէմիշէր : Քիպարըգ՝ հէր քեա իլէ թաթը դօնուշուպ , ֆուգարայա եարտըմ էթմէք , էլին էօվքեսինէ սապր էթմէք տիր տէրլէր իմիշ : Վերէք մալ կերէք պիւլ իւքիւք , միւհթաճ օլանա եարամատըգճա ,

չէյ եւրինէ սայմազար ըմբ: Սէն իսէ , ֆէլէյին
էթտիյի միւսաատէյի՝ սէնտէն աշաղա օլանլարը
այագ ալթընա ալմագ իչին տիր սանլօրսուհն :

Քիպար զտտէ օլմագ նէ տիր պիլմըմիսին .
անապա քենտիտէն աշաղա օլանլարա պիւյիւք
լիւք էթմէք մի տիր , եօգսա փարասը ազ օլան
լարը այագ ալթընա ալմագ մը տըր : Եօգ , էյ
զավալը , եօգ . հաթթա զայրըլարտան պիւյիւք
օլտուղուն իչին , քենտի նէֆսինի եէնմէյէ ,
էլէրէ արգա օլմաղա պօրճլու սուհն . քիպար
տան աօղմայլա քիպար օլմաղսըն , քիպարըգ
սէնին ամէլինէ օլուր : Քիպարըգ պիր ալթուհն
սիքքե տիր , էճտատընտան միրաա գալմըչ , լա
քին սէն գուլանմասընը պիլմէզսէն՝ էլինտէ
տէ պագըր օլուր :

Պիր խօյրաթ էվլասը խօյրաթըգ էթսէ ,
գասպահաթ տէյիլ , զիրա էօղլահիւհն հիւքմիւհիւ
իճրա էտէր . լաքին պիր քիպար ատամ՝ խօյ
րաթըգ էտէրսէ , քիպարըլը բուսլայ էթմիլ
օլուր , էճտատընըն էտինտիյինի քենտի թէլէֆ
էթմիլ օլուր : Պիր չալը տիքէնլի օլմագ թաաճ
ճիւպ էտէճէք շէյ տէյիլ , զիրա էարատըլըչ էօյ
լէ տիր . լաքին թէպէրսօղանընտա տիքէն պիթ
մէք , չիչէյի կիւսլիէ գօգմագ , թապիլաթ թա
րիգինտէն չըգմագ սըր : Էօյլէ օլտուգտան սօկ
րա , պէտ գօգուհ՝ գօգլայանըն տըմաղընա ֆէնա
կելլիսէ , ֆէնալըգ՝ գօգույու ալանտամը տըր ,
եօգսա գօգան չիչէքտէ մի տիր : Պէօյլէ տէ սէն
քիպար սօղմուչսուհն , լաքին քիւլսանիլիյէ թէ
նէղզիւլ էտիպ , տիլինի թէմիղ թուլմաղսան ,
քենտի միգտարընը պիլմէյիպ , խաղալէյէ ուհն

զերսէն , քենտի ըրզընը երգմը օյուրսուն ,
գարշնտաքինէ պիր շէյ օլմազ : Եռւվէնալ Ֆէյ.
էսօֆ տէր խտի քի , " Քիշլի քիպար հտէն խա.
նէտանըն ալամէթլէրի , հճտատընըն մէշհուր
քիմնէլէրի տէրիլ տիր , իլլա քենտի էյի ամէլ.
էրի տիր , : Վադ'ա հճտատընտա շէյլէ մէշ.
հուր ատամլար վար ըմը , Ֆախտէսի նէ քի ,
սէն հօմրիւնիւ խաղալէ կիպի պէտ խոշլարտա
կէշիրլի օրսուն , կէճէլէրի սապահլարատէք եէյ.
իպ իլմէքտէ , գումար ցնամագտա կէշիրիւ ,
օ աղի զէրի ըհզլլ հտէյօրսուն , օնլարըն կիւզէլ
թաավլիրինի' սէն պէտ ամէլլէրինին խտի իլէ գա.
րարալլօրսուն : Տահա էյիսինի սէյլէլիմ մի . օ
էյիւնտիւլիւն ճէտաինին շէհրէթի , աթալա.
րընըն թաավլիրէրի , նէյէ եարայօր պիլլիմիսին .
սէնին ըհզալէթինի արթըրմաղա եարայօր . զիրա
ոէնին ամէլլէրին օնլարընքինէ պէնղէմէտիլին
տէն , օլ մէշհուր ատամլարըն ոըրատընը պօզալ.
օրսուն :

Աթալարընըն էթտիլի խօշ ամէլլէրի նադլ
էթմէլէ քիպարլըգ օլմազ , օնլար քենտիլլէրինի
քիպար էթմիւլէր , սէնի տէրիլ . կերջի սէն օնլար.
տան սօղմալլա' ամէլլէրինի ուշտուրուպ , քիպար.
լըգ տավար էթմէլէ սանա եօլ աջմըշար , լա.
քին սէն ամէլլէրինի օնլարա ուշտուրմատըգլայն'
հագդը զայպ հտէրսին : Աթալարըն' իլլէտիքլէ.
րի խայր ամէլլէր իլէ քիպար օլմուշար . սէն
նէյէ օնլարըն էթտիլի իլէ էյիւնտիւլիւ օրսուն քի ,
էյիթի ալլանի փօսթու ալթընտա' պսա սպա.
ղը էշէյէ պէնղէյօրսուն :

Խալգ սանա իթիպար էթմէսինի իսթէրսէն ,

էճատորնն շէօհրէթինսէն մնտա , քենտի հիւնէրինտէն պիր շէյ կեօսթէր.օնլարն պրագ տըլընտան սանա ֆաիտէ եօգ . օնլարն հիւնէրի տաիմա օնլարն տըր , խալգ իթիպար էտէրսէ՝ օնլարա էտէր :

Պիր միրասիօր՝ ֆաղելէթի իշլէտիրսէ՝ աթաւարնն ֆաղելէթինէ վարիա օլմաղա լայրդ օլուր . եօգսա պապասընն էյիլէինի էօյիւնիւս՝ քենտի ֆէնա եաշամագ կիպի չիւքին շէյ օլամաղ :

Սանա պիր շէյ սօրայըմ : Պիւլպիւլէ սէն նէտէն թանըրսն . օպիր պիւլպիւլէր կիպի էօթաիւլէնտէն , էօյլէ աէյիլ մի . պիր էյի սօյ թայ ալաճագ օլտան , փարայը գըսգանմաղ . էթէյլէ վէրիսին , նիւլին . օ ճինս աթլար կիպի էյի տիր աէյի ումարսն : Եա ումուղուն կիպի չըգմաղ էշքինսիզ , տուրկուն , սագաթ չըգարսա , օ սօյսան աէյիլ տիր տէյի ալտըրնա փիւշման օլմաղ մըսն . օնտան սօնրա խթէրսին քի , խաղալէլլէտէ եաշայըս , աթալարնն շանըր փոսի ետս էտէն քիսար էվլատընա՝ իթիպար էթսինէր հա՛ : Օ թաֆրալար , օ սախթէ վագարլար , օ աղըր գըմըլտանըշլար , խալգա էյրի պագըշլար , փօհ փօհ արամալար , քենտինտէն աշաղալարը խօրլայըս՝ ապուզու չէհրէ իլէ գօրգութմալար պիւլիւքիւք աէյիլ տիր , եօգ . հաթթա փէք քիւլիւքիւք տիւր քի , պիւլիւք լօպմա հաղմ էտէմէյիս , գապարըր շիշեր :

Պախթըն սէնի նէ գատար եիւքսէյէ գալտըր մըշ ըսա , օլ գատար զեյատէ կեօղէ կեօրիւնմէյէ պօրճլու սուն . լաքին սէֆիհլէլէ տէյ

ել, էլէնրէ զուրմ էթմէլէ տէյիլ, իլլա էտէպ
իւզըէ, էլէ տօսթլուգ էթմէլէ՝ քենտինի պիւլ
տիրմէլիսին . պէտ խույլարա տալտըղընլա, խա-
զալէտէն տէ ալլադ օլուրսուն . զիրա օնլար Ֆա-
ղլէթ նէ օլտուղուն պիլմէղ ամմա,սէն պիլմէյէ
պօրճլու սուն :

Քիպարըդ մալտսմ մը տըր, էօգսա էճտատը-
նըն Ֆաղլէթինէ ույմադտա մը տըր տէյիլ՝ ալի-
մին պիրի սուալ էտէր, վէ եինէ քենտի ճէվապ
վէրիլ, “Եօգ, Եօգ, քիպարըդ հադգ իւզըէ եա-
շամադտա տըր, տէր : Պէն պիր խօյրաթըն Ֆա-
ղլէթ իշէտիսինի կէօրսէմ, Ֆաղլէթ սահլպի
քիպարտան զէյատէ սայարմ . զիրա պիր ըւրը-
ղան Ֆիտանը կիւլ աշսա, աւըլ կիւլ Ֆիտանըն-
տան չօդ մադպուլ օլուր : Վէ տիքենտէն զայրը
ջէջք վէրմէյէն կիւլ Ֆիտանը՝ տիքենտէն իպա-
րէթ ըսըղանտան յէնա տըր :

Պունլարը պիլտիքտէն սօկրա, սէնին էտէպ-
սիղ սէօղլէլին պէնի տարըլթամաղ տէտիմ իսէ,
Էալսն տէյիլ . զիրա պէն պիր ատամտան պիր
սէօղ իշիտիրսէմ, բուպասընա պադմաղա հա-
ճէթ տէյիլ, խույունուն ալլադըղընը՝ տիլին-
տէն ալլարմ, դայտ էթմէմ . զիրա պիլըրիմ
քի, նէ քեօթիւ աղաճտան էյի մէյվէ ալընըր,
նէ էյի աղաճտան քեօթիւ մէյվէ : Եա պիր քեօ-
փէք իւրէր իմիշ, Էա պիր Էշէք ալըրըր ըմըշ,
Էա պիր էտէպսիղ քենտի տիլլինի սէօլէր իմիշ,
ինտիմաէ հիփիսի պիր տիր :

Պու սուրէթտէ Ֆէլէք պէնի սէնտէն էտնա
էթմիշ իքեն, պէն քենտիմի սէնտէն քիպար
սայարմ . զիրա սէն պէնիմ պիր շէյէ օլմաղ

տէտիյիմէ սապր էաէմէտին, էտէպսիղ սէօզէր
իլէ էիւրէյինի սօութույօրուուն . պէն էօվլէտի
եէնիւ, հարարէթլէնմէյերէք, սէնին էտէպսիղ
լիսինէ սապր էտէյօրում :

Պէնի սէն գապատայըլըլա տա գօրգուտա
մաղսըն . պէն տիւնեատէ Ալլահուան գօրգար
ում . Ալլահըն զըոտը օլան պէտ խուլտան գօրգա
րում . զայրը շէյտէն գօրգամամ . տիւնեանըն թէհ
լիքիւրինէ գարշը գօյաճադ՝ օլ դատար գուվ
վէթիմ ճէսարէթիմ վար քի, ինսան էվլատը
կեօղիւմիւ գօրգութամաղ : Սէն պանա նէ՞ եա
փա պիւրսին . էլ էլէ տէյիւշիւրսին, էյլէմի .
Ալլահ քերիմ, սէնի եէնէճէք գատար գուվէ
թիմ վար : Եօգ, էլին ալթընտա օլան էշպէհ
տայըլարա՝ պէնի գանճդըլըլա թէփէլէտիր
սին, տահա կիւղէլ . պիր նէֆսանիյէթ իճրաար
իչին, սանա զարարը օլմայան ատամը՝ հարամի
կիպի վուրուպ էօլտիւրթմէք՝ սէնին քիսարըղը
նա շէրէֆ վէրիր : Ա՛սըլ քիսարըդ՝ քենտիյի
կիւճէնսիրէնէ աֆվ էթմէյքեն, սէն պիր գա
պահաթսըղ ատամըն գանընա կիրիրսէն, ատըն
տիլէրտէ մէտհ օլուր . էյլէմի : Եօգ, էօգ .
պուենոնլա տա գօրգութամաղսըն պէնի, էօգ .
զիրա պէն էօլմէսէն՝ թանկըտան զայրը՝ տիւշմէն
տէն գօրգամամ, վէ էօլտիւքտէն սօկրա տա, մա
տամ քի սէնին պէնտէն էիւրէք սօութաճաղըն
գաւմազ, վէ պէն տիւնեա զաիլէլէրինտէն խէլա
օլուրում, օ զաման սէնի չիմսիքի գատար տա
սայմամ :

Հիզմէթքերարըմը գօվայում հա . գօվմամ,
գօվմամ : Սէնին նէ՞ հաստին վար քի, էլին էվլէ

նէ պուլուրասըն . պիր տէ սէնտէն . քիւչիւյիւ-
միւշ, սէնին դատար զէնկին տէյիւ իմիշ, նէ՞ օ-
լուր : Ուշաղըն սանա պիր շէյ էթտիյի եօգ,
փէք էյի պիլիրիմ . նի՛շին դօվայըմ . դապահա-
թի օլաւյոր դօվարտըմ ամմա, սէնին խաթըրնը
խօշ էթմէյշին տէյիւ, Փադաթ էվլիմտէ պիր է-
տէպսիզ առամ սադլամայըմ տէյի դօվարտըմ :
Սէն ուշաղը պանա դօվտուրաճադսան, գապա-
հաթինի կեօսթէր : Սէնին էմրինէ պէլի տէմէ-
տիյիմ իշին, փիս տիլնէն ըրղըմա կէշէր, պանա
դօրդու վէրիրսին հա : Սէնին մէրամըն զուլմ
էթմէք տիր . պէն նէ՞ դատար ալլադ օլմալըյըմ
քի, խաթըր իշին սէնին ագընա ուշայըմ : Հադ-
գը առալէթի սէվմէյէն առամ՝ նամըլ քիպար
օլա պիլիր . սէն խալգը այագ ալթընտա շինէ-
մէյէ հէվէս սին . խալգ սանա նամըլ իթիպար
էթսին : Ելլէրի հայվան դատար պիլէ սայմայօր-
սուն . պէշ օն փարան վար տէյի , քենտինի
պաշգա խամուրտան մը եօղըուլմուշ սանըրսըն .
սէն տէ պու չամուրտան ետիլըմըշ առամ սըն,
էլէրտէն հիշ Փարդըն եօգ . սէն տէ պու տիւն-
եանըն տէրտէրինէ մուսիպէթլէրինէ միւպ-
թէլա սըն : Էյէր իթիպար՝ մալէ պիւյիւքլիւյէ
օլմալըսա , տաղ պաշլարընտա եիւքսէք գայա-
լարա ալար աիսալար կիտիրէլիմ :

Ասըլ քիպար օլան՝ հէր քէսէ իթիպար է-
տէր, հէր ինսանը քէնտի կիպի սայար , քէն-
տի նէֆսինէ իսթէմէտիյիին՝ էլէրէ տէ էթմէզ :
Պիր Փադըլը կէօրսէ , Ալլահ պէնի տէ պէօլէ
էթմէյտի՝ պէն տէ պուսուն կիպի իմտատէ
միւհթաճ՝ օղուրտուլմ տէյէրէք , էլ թուլթար

եաբարմ հատեր : Պիր քիմնէ խաթրնը ինճիթ,
սէ, տէրճալ ափիլ հատեր, վէ քենտիյի թագ,
սիրաթլարտան սագլայան Ալլահըն քերէմինէ
չիւքը հատեր : Հագգը սէվէր, նէֆտինի եէնէր,
հէր քեսէ էյլէք հատեր, քենտի աղալըղնտան
տիւլմէյէրէք՝ հէր քես իլէ խօշ կեչինիր, խա-
թըր շինաս օլուր, ալէմէ լքրամ հատեր, քեն-
տիյի պէյլէ սէվտիրիր :

Սէն իսէ պիրնուֆուղ իլլէթմէք սէվտասընա
տիւլմիւլսին . հէնուղ նուֆուղ նէ տիր՝ էօրֆ
նէ տիր, ֆարգ էթմէյէ գուտրէթին եօգ . կիւ-
ճիւ եէթմէյէնէրէ զուլմ էթտիքճէ, սէօղիւմ
նաֆիլ օլույօր տէյի, թաուս գուշու կիպի գա,
պարըյօրսուն : Էյլէ տէյիլ ա շաշըն, էյլէ
տէյիլ : Պարի սանա պու տէրսի տէ թաֆսիլ է-
տէյիւմ քի, խօճալըլմ էքքմիլ օլուուն : Կու-
ֆուղ տէտիքլէրի՝ սէօղիւ կեչքին օլմագ տըր .
վէ էյլէ պիր ֆաղիլէթ տիր քի, քիլլէ՝ քենտիյի
սէվտիրմէյլէ, վէ խաթրնը սայտըրմանղլա օ-
լուր . վէ աւըլ քիպարլըգ պու տուր : Եօգսա
կիւճիւ եէթմէյէն ֆագըրա գօրգու վէրէրէք
ճէպը էթմէյէ՝ էօրֆ տէրլէր քի, աւըլ զուլում
քեսար եարամաղարա մախուս, վէ քիլլէրուս
վայ հատեր պիր ամէլ տիր . զիրա օ էօրֆիւ իճրա
հտէ պիլիրսէ, զուլումքեսարլըգ իւնվանըլա
պէտնամ օլուր . վէ իլլա պէնիւմ կիպի՝ Ալլահ
տան զայրի քիմնէտէն գօրգմաղ՝ պիր ճէուարէթլի
ատամա լոսաթ կելիպ, իճրա հտէմէտիյի սու-
րէթտէ, պու մէքթուպումտա եաղուղըմ ճէ-
վապարըլա, վէ պէլքի սահա պէթէրլէրի իլէ
րէղիլ օլուր :

Պիր զաման էջլէ իմիշ ամնա , շինալիքի կէշին-
մէք թարլիգի պաշգա տըր տէրսին պլլըրիմ . սէ-
նին կիպի չէլէպիլէր՝ պիւթիւն տիւնեայը շիմ-
տիքի զարիֆ չըգարտըղընը մօտայա ուշտուր-
մուգ խթէրսինիզ . անճագ եաշամանըղ , կիւին-
մէնիզ մօտա օլտուն , եէյիպ իշմէնիզ , ուշգու-
ուշունանըղ , շիւրիւշիւպ խարապ օլմանըղ , հէփ
մօտա օլտուն . պուշլար հէփ տիւնեանըն նիզա-
մընը ալթ իւսթ էթմէք տիր . լտքին պէտ խուշ-
լարը տա մօտա էթմէք վաւմը . դապահաթ օլան
շէյ՝ թապիաթինի տէյիշիպ , ֆաղիլէթ օլմագ
միւմքինմի : Կեճէլէր սապահաթաթէք եէյիպ
իշիպ կիւնտիւզ ուշգու ուշույանա՝ նիշին էտէյօր
սուն տէմէմ , զիրա տտէթ օլմուշ , ծնու էջլէ
էտէճէք տիր . լտքին օ էջլէ էտէյօր տէյի , վա-
զըթլարըն ատընը տէյիշիպ , կեճէլէ կիւնտիւզ
տէմէք , կիւնտիւզէ կեճէ տէմէք՝ ահմագըդ
տէյիլ մի :

Քեզալէք պիր քիւպար նէ գատար պէտ խուշ
օլա , դապահաթ պիւթիւն տիւնեայէ
սիրայէթ էթմիշ օլա , տիւնեանըն պօղուշ-
տուղունա պէշարէթ օլուր . լտքին դապահաթ՝
ֆաղիլէթ օլմուշ տէնիրմի . ֆաղիլէթի իշէտէ-
ճէք առամ՝ պէտ խուշու ալթըշլայօր տէյի ,
թապիաթլէրի թէպտիլ օլմուր մու : Պունու ին-
սան տէյիլ ա , Ելլահ պիլէ էտէմէղ :

Տիւնեայը ֆէսատէ վէրէն մօտալար , ֆիթնէ
լէր , քիթապլարա պէյէնտիքլէրի մանայը վէրէ
պիլլըրլէր , լտքին քիթապլար տէյիշիլմէղ , եինէ
նէ խէ օ տուր : Կերչի չօդ տինսիղճէ մանալեր
վէրիլլէր , նիհայէթտէ հէփսինի տէ ինքեար է-

տերէր, լաքին պու ճիւմէ իւն, էտէպսիւլիք
դանուռն օլա պիլի՛ր մի :

Փաղիւէթ տէտխիմիդ՝ դանուռնլարտան ինճի-
լն շէրիֆտէն չըգմըչ տըր . Փաղիւէթ՝ օնլարըն
իճրասլըլա Փաղիւէթ օլմուշ . օնլար թէպտիլ
օլմատըգտան սօկրա , Փաղիւէթ հիչ թէպտիլ օլ-
մաղ : Լաքին պէտ խուշլար քեօթիւ լիւքտէն սօ-
ղար , հագգա էվլատ օլամաղ . պէտ խուշ նէ
գատար ֆիւրճէ պուլա , պախուսուս պիւլիւք
քիմսէլէրին եիւզիւնտէ նէ գատար կեօզէ կեօ-
րիւնսէ , եինէ պէտ տիր , եինէ չիւքին տիր :

Էքսէրիյեա քիպարլար էյի աթլարա պինմէք
ատէթ տիր . պիրինին քէյֆինէ կելիւ՝ էշէյէ
պինմէք իսթէսէ , էշէյի պէյէնտիյի կիպի կիւ-
միւշ թադըմլար ըլա , իշէմէ հաշալար , սըրմա
ուշադլար ըլա տօնաթսա , աթընտաքի էշէք՝
եինէ էշէք տէյիլ մի . եօլտա պիր զօյրը էշէյէ
րատթ կելսէ , պիր պիրինէ անըրարագ սէլամ
վէրմէյի իւսթիւնտէքի քիպար եասաղ էտէ
պիլի՛ր մի :

Հաքեզա պէտ խուշ պիր քիպարըն նէ գա-
տար ատէթի օլա , եինէ պէտ խուշ տուր , եի-
նէ չիւքին տիր : Վէ իլա պիր պիւլիւք քիմսէ
Փաղիւէթ սահիպի օլա , զիդըմէթ ճէվահիր
կիպի՝ չամուր իշինտէ պիւլէ զիդըմէթ տիր .
քեուհէյլան աթ կիպի , էշէքէր արաուրուտ
պիւլէ քեուհէյլան տըր :

Ա՛հ , քիպարըլըն մերթպէսի նէ ղիմմէթլէ-
րէ պօրճուտ տուր պիլսէն . քիպր իլէ պէտ ամէլ-
լէր՝ շէյթան գիւվէթլէրի տիր : Մահէր կիւ-
նիւնտէ հէր քիւ գապահաթինի եիւքլէնիպ ,

եիւզիւ եւերուէ, հուզիւրի պարկէ չըգորդտա՝
թիթիւրէճէքսին . Իմաստութիւն քիթապընըն
ալթընճը պապընը օգու տա, պագ քի տիւնեա
պիւլիւքէրենէ հոգին սուրբ նէ գօրդուլար վէ-
րիր . «Քիւչիւք օլանլար մերհամէթ պուլաճագ,
պիւլիւքէր ազապ չէքեճէք » :

Պիւրիւմ , պէն պունտան սօկրա խօճայա
միւհթաճ տէյիւրիւմ տէյէճէքսին . լաքին սանա
ջօճուդ եաշընտա վերտիլիւմ նասիհաթլարը ա-
ճըրլմ . եազըդ օ էքտիլիւմ թօխումա քի , եաշըն
պիւլիւտիւքճէ տիքենէ չալըա պօզմուշտուն :
Սէօյլէտիլիւմ եալան մը, պիւր էյի տիւշիւն . թա-
պիւթին նասըլ օլտուղունու անլամագ իսթեր-
սէն , եազտըղլմ միւլսհաղալարըն թէ՛սիւրինէ
պագ . էյէր իսքեաթ օլտուն ուսա , դալպինտէ
տօղուշուն կիպի քիպար տըր . եօդ , էյէր հա-
լարէթին արթտըսա, պիւլ քի քիպար տօղմուշ-
տուն , լաքին քիպար տէյիւ սին : Քիպար տօղ-
մագ՝ քիպարտան տօղմագ տէմէք տիր , քիպար
օլմագ՝ մէշընպի քիպար օլմագ տէմէք տիր :

Պէօյլէ պիր նաղլէ մաստէտէ իշպու տերիւմ
փէք դըսա օլտուղունու պիւլմէսէմ , մէքթու-
պումուն ուզունլուղունա էօղիւր էտէրտիւմ :
Եազտըղլարլմ հէի հագ տըր , վէ մերամըմ՝
հէմ սէնին ըրզընա օլան ղայրէթիւմ անլաթ-
մագ , հէմ սէնի Ֆաղիլէթ աշղըլա աթալարը-
նըն եօլումտա , իսշ ամէլէր սահիպի օլտուղու-
նու կեօրմէք իշթիյագընտա՝ սասըդ պէնտէն
օլտուղումու պիւտիրմէք տիր :

11

ՓԱՍՒՏ ԷՄԵԼՅԵԿԻԹ.
ԱԼԼԱՏՎԻ ԻՆՍԱՆ

Ազիզ գարընտաշըմ,

Պ ու տէ՛ֆ'ա եագսորդըն մէքթուպ պանա վա-
որը օլտու, վէ պիր էյեամտէն պերի քենտինի
վերտիլին հովարտալդգտան վաղ կեջտիլինի եաղ-
մըշըն. չօգ մէսրուր օլտում. շիւքիւրէր օլտուն
Ալլահըն քերէմինէ քի, սէնին ճան կեօղիւնիւ
աջմը տա, միւսվթէլա օլտուլուն պէտ խույլարը
պրադա պիւմիշին. վէ պունտան պէօյլէ թէօւ-
պէն սահիհ օլտուն տէյի, էլէրիմի կեօյէ գալ-
տըրըպ, կիճէ կիւնտիւզ հագ թաալանըն լուծ.
Ֆուճու նիյազ էտէրիւմ :

Անճագ պիր քերրէ խոստովանանք օլուպ,
կիւնահլարընը տէգքմէյլէ. հեր շէյի թէքմիլ էթ.
միշտին կիպի՝ փէք կիւվէնմիշ տուրույօրսուն
պիրատէր, պօրճում տուր սանա խապէր վէրիր-
իւմ : Սագըն պու էմնիյեէթ Ֆասիտ օլմասըն :
Խոստովանանք օլտում, Ալլահ կիւնահլարմը աֆվ
էթտի տէմիշտին. ումորըմ աֆվ էթտի տէյլ-
տին, իւմիտ էյլէ, լաքին գօրդույու տա գալպին.
տէն չըգարմա տէր իտիւմ. լաքին սէն փէք սահիհ
կիպի եաշայօրսուն :

Հայ հայ, նիւէ՛ ատամլար պիր քերրէ խոստովանանք օլտուգլայն, հէփ թէքմիլ օլտու սանըլար, վէ խոստովանահայրն ապաշխարանք տէյի թէնպիհ էթտիյի տուալարը սէյլէտիքտէն ոսկրա, կիւվէրճին կիպի փաքլէնտիք գլոյսս էտէրլէր: Օնտան սօկրա հագ թաալա՝ հէմ կեշմիշ կիւնահայրնը աքվ էթմէյէ, հէմ կեւէճէքլէրտէն հըքզ էթմէյէ պօրճլու տուր կիպի տուրուրլար: Պու էմնիյէէթ իլէ գալպլէրինտէ փիւշմանըդ օլմաղ, վէ էտինտիք գլոյսս էթտիքլէրի Ալլահն լուծֆու՝ քէնտիլէրինի հէր թէհլէքէտէն էտիւր կեմէյէ, վէ արանաղլարը փորձուծիւնլարտան պիլէ սաղլամաղա՝ պիր գավի սիլահ օլուր սանըրլար:

Պունուն իլին կերէք գարուալըդ զայրէթի իլէ, կերէք քահանալըղմ սէպէպիլլէ, պէյլէ պիր պիւյիւք մատտէ խուսուսունտա սանա պիր դըսսա նասիհաթ էտէյիմ, պիր էյի միւլահաղա էյլէ տէ իրշաու օլ: Վէ ինշա Ալլահ պէնիմ սանա օլան զայրէթիմ վէ մուհապպէթիմ գատար, սէն տէ նասիհաթըմտան ֆախտէ կեօրիւրոիւն:

Կերջի խոստովանանքը հագ թաալա իճաու էթմիշ քի, ինսան՝ ճանընըն լէքէլէրինի էայ. գայլպ, քէնտիյէ տիւշմէն իքէն, էիինէ տէօնիւպ տօսթ օլտուն տէյի: Լաքին էքսիքլիյինի խոստովանահայրա հէր նագլ էտէն աուամ փաքլէնէմէզ. զիրա պունա թէօվպէ տէրլէր. գալպտէ թէօվպէ օլմաուրգճա, ճան փաքլէնմէզ. վէ պիր տահա կիւնահա տիւշմէյէ գավի նիյէէթ օլմաարգճա, թէօվպէպի սահիհ օլամաղ. թէօվպէնին սահիհ նիշանէսի պուլ նիյէէթ տիր. շէյլէ քի,

կիւնահտան կերի տուրմագ նկէէթի նէ գատար
օլուրուա, փիւշմանըղը տա օ գատար օլուր :

Քիշինին կիւնահլարը աֆվ օլմալա՝ էալը.
նըղ տին, վէ էֆէնտիմիղին սէվապլարընա սըղըն.
մագ քիֆայէթ էտէր տէմէք, եէնի մէզհէպլէ.
րին պիր տին պահսը տըր.քի, թքէնթօ ժողովու՝
ալթընճը մէճլիսինտէ պու խուսուսա գարշը՝
բանագրանք ըլա չօդ գանսունլար գօմուշ տուր :
Պու սօկրատան եէնի մէզհէպ իճատ էտէնլէր
տէրլէր.քի, քիշինին կիւնահլարը աֆվ օլմալա՝
խայր ամէլէ միւհթաճ տէյիլ. ծնտան սօկրա
տէօնէրլէր, սիղին իթիգատընըղ էալընըղ սք
խորհուրդլարտա սըր, էֆէնտիմիղին սէվապլա.
րընը հիչ սայմագսընըղ տէյի, պիզէ գապահաթ
պուլուլլար : Հսճա, իֆթիրա տըր. զիրա պիզլմ
իթիգատընըղ՝ էֆէնտիմիղին սէվապլարը պիզէ
սք խորհուրդլար ըլա, վէ խայր ամէլէր իլէ թէ.
սիր էտէր, կիւնահլարընըղ օնունլա աֆվ օլուր
տէրիղ. լաքին օնլար՝ կիւնահլարընըն աֆվընը
էալընըղ տին իլէ պուլմագ իթիգատլարընտա
տըրլար. պու խուսուսատա փէք էանըլըրլար :

Իմոի սէն խոստովանանք օլտուգլայն՝ փաքէն.
տիւմ, հագ թաալա կիւնահլարընը սահիհ աֆվ
էթտի տէյի եիւրէյինի րահաթ էտէրսէն, զայ.
ըը շէյէ միւհթաճ տէյիլիւմ կիպի տուրմուշ
օլուրսուն, պու ֆիքիր էանլըշ տըր. զիրա Ա.
լահըն լուծֆունա միւհթաճ տէյիլիւմ սանմագ՝
ֆաաիտ իթիգատ տըր : Սէն նկէէթինտէ գամի
տուրմայըպ թէքրար կիւնահա տիւշէրսէն, էլ.
պէթտէ եինէ Ալլահա տիւշմէն օլուրսուն : Վէ
մատամ.քի կիւնահլէրին փաքէնիպ, փաքլիքտէ

գալմագ՝ Թէքրար կիւնահա տիւշմէմէյէ օլուր-
սա, Թէքրար կիւնահա տիւշմէմէյէ՝ Ալլահն
եարտըմնա միւհթա՝ սըն. էյէր միւհթա՝ տէյ-
լիւմ սանըրսան, զիքր օլունան ժողովուն ալ-
թընձը մէճլիսինին եիրմի իքինձի գանուկունսա
օղունան բանագրանքա տիւշէրսին :

Գերէմ էյլէ, շու տիւնեատէ՝ հագ Թաալա
կիւնահարըմը աֆվ էթտի տէյի, սահիհ ինանա
պիլէն. քիւմ. Ո՞չ պարծէնդի սիրք քիւնէլ. էսմ
համարչալիդի՝ էնէ սք ինէ 'ի մեղադ. (Ասալ. Է. 9.)
«Երկրէյիմ Թէմիլ տիր տէյի. քիւմ էյիլինէ պիլիւր,
կիւնահարմ եօգ տէմէյէ. քիւմ ճէսարէթ էտէ պի-
լիւր.», հոգին սք սուալ էտէր: Վէ (Ժողով. Թ.)
«Ինան սիլմէզ. քիւ տօսթըուղա մը լայըգ, զապա-
պա մը մուսթահագ. հէփ մէճհոյլ տուր, կէլէ-
ճէք վագըթա սագըլը տըր, տէր: Վագա պունձա
սքլար կիւնահարը եաշայըպ, Ալլահն լուծ-
ֆունսա օլուպ, էսմիւրլէրինի էզլեթէթ վէ
ապալսարանք իչինտէ կէչիրտիքուն սօնրա,
էինէ Ալլահն առալէթինտէն գօրգուպ Թիթի-
րէտիքլէրի՝ պօշ վէսվէսէ՝ մի իտի :

Պօղոս առաքեալ կիպի պիր առամ կերէք
էթալի քարոզըլթի ուլա, կերէք օլան Ալլահ
աշգը, վէ գարտաշ մուհապպէթի իլէ տէօքտիւյ-
իւ Թէր, վէ չէքտիլի հալածանքլար ըլա, Թիւ-
քենմէզ սէվապլար էտինմիշ իքեն, վէ խուսու-
սա պիր պիւլիւք առաքեալա լայըգ օլան՝ խըղձ-
մանքըմ հէր խուսուստա րահաթ տըր տէմէյէ
գաաըր օլմուշ իքեն, էինէ «Պէն փաք օլտուլումու-
պիլմէմ», (Էս. Կորն. Դ. 4.) տէր իտի : Կիւ-
նահարըմը աֆվ օլտուլունա սահիհ ինտնիմագ

խոստուտու՝ հիշ պիր քիթապտա օլմատըղընտան մա'տա, իւմիտ էտէլիւմ, լաքին գօրգուշու գալլա տէն չըգարմայալըմ տէյի, հէր քիթապտա թէն պիհէր վար: (Սիրաք. Ե. 5.) «Աֆվ օլունմուշ կիւ նահտան գօրգուտուզ օլմա,, : (Դ. 24.) «Ալլահ կիւ նահլարընը պէլքի աֆվ էտէ,, : (Յոնն. Դ. 6.) «Քիւմ պիլեր, Ալլահ տէօնիւպ աֆվ էտէրսէ,, :

Ալլահտան հէր տաիւմ կիւնահլարըմըղըն աֆվ լընը աիլէմէք իչին, սք քիլիսէ նէ գատար տուա լար իճատ էթմիշ՝ կեօրմէզմիսին. ճիւղէտէն գաթի նազար Քն էֆէնաիմիղին էօյրէթալի տուալարըն պիլի՝ փէտէր ուլլահտան կիւնահլարըմըղըն աֆվընը աիլէմէք աիր, Թու Ջեղպարփի Դեր: Կիւնահլարընըն աֆվ օլունտուղունու տիւն, եատէ պիր պիլէն օլսա (մէյէր Ալլահ թարա. ֆընտան խապէր վերիլէ), օ աաամ կերէք Հայր Դերէն պու լաֆընը՝ կերէք կիւնահլարըն աֆվ իչին քիլիսէնին գօաուլու տուալարըն էթմէյի հիշ միւհթաճ օլմազ:

Լաքին կեւ պիր էյի թէֆթիլէ կիրէլիւմ. շու չիւրիւք, գօգմուշ մաթարմըղը խոստովանահայըն այաղընա տէօքիւպ, էլինտէն արձակում ալարգտան սօնրա, Ալլահ կիւնահլարըն աֆվ էթտի, արթըգ եափաճագ եօգ տէյի, գալլալի ըրահթ էտէնլէրին հալինի անլայալըմ:

Պիլ ջիւմ իզ. Ալլահ քիւմ աիր, ագըմըղ եէ թիշլօրմու. Ալլահ պիլիւմ ագրանըմըղ մը արը քի, եիւզտէն պիր փիւշմանըղ կեօթթէրտիլէյն խաթըրը խօշ օլսուն. օլան թէօլպէմիղ նէ տէրէ ճէտէ տիրքի, Ալլահըն հէմ խաթըրըն խօշ էթսին, հէմ աուալէթինի էօտէսին:

ինստն ագլը Ալլահըն ճէլալէթինի աղամէթի
նի նէ դատար տիւշիւնոէ, էինէ խայալինտէ Ալ
լահըն լաթինէ պէնզէր պիր շէյ թախսին էտէ
մէշ: Հէր քէս Ալլահըն իամի շէրիֆինի իշխար,
պիր Ալլահ վար պիր, Ալլահա նիյալ էտէր,
սէճտէյէ լայըգ՝ իթաաթէ վաճիսլ՝ խալֆ օլու
նաճագ զաթ օլտուղունու պիր, իգրար էտէր.
իգրար էթաթէրի էէրտէ, էինէ Ալլահ չա
փուք աֆվ էտէր տէյի, Ալլահա էտէճէրէրի
սէճտէյի՝ շէհվէթէ թամաա էտէրէր. Ալլահ
տան գօրգաճագլարնա, ինսանտան՝ ինսան
խաթրնտան գօրգալար. տիւնէտնն հէր քէօ
թիւ ատէթինի իճրա էտէրէր, տաալէթէ՝ դար
տաշ մուհապպէթինէ նիսպէթ՝ էլն պաշնա
մուսալլաթ օլուրլար, էլէ պիւլիքիւք էթմէք
խաթէրէր:

Պաղը քէրրէ էթաթէրի լայըգսըղ տմէլէր խա
թըրլարնա կէլէ, Ալլահ մէրհամէթի տիր
աֆվ էտէր տէյի, տէր ագապ Ֆէրիլէրնտէն
կերի աթարլար. զէմանէ վարգապէտուիլարնլա
ֆէթվա սրարլար. քէնտիլէրինի կիւնահսըղ չը
գարմագ օլմագաստա, կիւնահլարնըքիւշիւլթ
մէյէ պագարլար: Պուշլարն հէփ սէպէպի՝ Ալ
լահ քիւֆ օլտուղունու, պիւլ քիւֆ օլտուղունու
զու տիւշիւնմէտիլիմիզ տիր:

Ըու տիւնէպէ պագալլըմ, ալթը պին սէնէ
տէն պէրի՝ պուշնա ալթմէր կէլիսլ, պիւթիւն
էօթիլլէրինի մախտուսէն տիւնէպը ալլամագ
թէֆթիլնտէ՝ իլիլէր տէվը էթմիլէր իքն,
հալա նէ պիւլիքիւլիւնիւ ալլայա պիլմիլէր.
նէ մահալլինի պուշա պիլմիլէր, վէ նէ սահիհ

շէքընի . պու տիւնեանըն պիւյիւքիւյիւնէ նիւ
պէթէն պէն պիր ուրֆըրում , պու գօճա տիւնեա
նըն իշինտէ պիր նօգթէ գատար եէր թութա
պիւմիշիւմ : Հաժաոա մուալլագ ասըլը պէօյլէ
պիր հէյպէթըն եըլընթը՝ Ալլահըն մուրատընըն
պիր գուտրէթ օյունճաղը տըր :

Տիւնեատէ հալա հայաթտէ օլան , վէ տիւն
եա գուրուլալտան պէրի եաշայան , վէ տիւն
եա ոսնունատէք եաշայաճագ պինլէրճէ ին
սանլարը տիւշիւնիւրիւմ , պիր տէ տէօնէր քէն
սիմէ պագարում քի , պունճա ինսան պէյնիւտէ՝
պէն տէնիղին սայըսըզ գումլարը արասընտու պիր
գում տանէսի կիպի իմ . պու ճիւմլէ իլէ պուն
ճա սայըյա կէլմէզ ինտանլար՝ Ալլահըն գուտրէ
թինէ նիսպէթէն՝ հիշ տիրէր . տիւնեանըն ին
սանլարը՝ Ալլահըն հուզուրունտա եօգ կիպի
տիրէր :

Կեօղէրիմի ասումանէ գալտըրը , օլ կեօք
գուպպէտէ փարլայան եըլտըզլարա պագարում ,
հէր պիրի պու օլտուղում տիւնեատէն պիւյիւք
էզ ճիւմլէ օլ պի նագիր աֆիթապ՝ պու գատար
քիւզիւք կեօրիւնիւրքէն , տիւնեատէն օնքերրէ
եիւզ պին գաթ պիւյիւք տիւր տէրլէր : Օ թիւ
քէնմէզ օվաոա հատարզ հիսապսըզ եըլտըզլար
փարլար : Կեօյիւն պիւյիւքիւյիւնէ պագարում ,
կիւնէշ պու գատար պիւյիւք իքէն , օրթասըն
սա պիր նօգթէ կիպի տուրուր : Պունլարա պա
գար քէնտիւմ քէնտիմէ տիւշիւնիւրիւմ քի , հա
լա տիւնեատէ օլան ինտանլարըն , վէ կէլմիշ վէ
կէլէճէքլէրին ագլընա խայարինէ սըլմայաճագ
հիքմէթլէրի՝ պիր մուրատըլա եարատան զաթին

գուարէթի նէ գատար ագըւա սըղմազ շէյ տիր :
 Կիւնէշէ պագայըմ տէրիւմ , շաֆգը , կիւղէլէյի
 օլ տէրէճէտէ տիր քի , կեօղէրիւմ դամաշըր ,
 պագամամ , կեօղիւմիւ եուամարըմ . տիւշիւնիւր
 իւմ քի , եարատըրըշ շէյ պու գատար կիւղէլ
 խէ , ետրատանը նէ՞ գատար կիւղէլ օլմալը .
 եարատըրըշ մախլուգտ պագամազտամ , եարա-
 տանը ագլըմա նանըլ սըղտըրա պիլէճէյիմ :

Տիւնէատէ հատարը հիւսպսըղ մախլուգաթա
 պագարըմ , քիմի եէրտէ , քիմի հաւատա , քիմի
 սուլարտա եաշար . հէր պիրիւնին շէքլի , թապիւ-
 թի , բէնկի պիրէր տիւրլիւ . հարէքեթլէրի ,
 արթմալարը պիրէր թարիւտէ . տիւշիւնիւրիւմ
 քի , պուշլարըն հէփսի՞ գատար եարատանըն պիր
 Եւան տէմէսլիլէ եօգտան վար օլմուշ :

Եէրտէ՞ հաւատա՞ տէրէատէ եաշայան հի-
 սապսըղ պէօճէք սիւրիւտիւնէ պագարըմ , հէր
 պիրի պիրէր տիւրլիւ , հէր պիրի պիրէր թա-
 պիւթտէ , հէր պիրի խթէտիլի կիպի գըմըլտա-
 նըր . վէ ալ-էլ-խուսուսս պաղըլարըն ուֆագ-
 լըղընա հայրանըմ քի , խուրտէպին օլմատըգ-
 ճա , կեօղէ կեօրիւնմէզ իքէն՞ եինէ հօմրիւ
 վար , հարէքեթի վար , հասսէսի վար , եաւլըու-
 սու օլուր : Պու հիքմէթլէրին հէփիսի օլ գուու-
 լէթիլ էլին պիր օյոււնճաղը տըր :

Օթլարըն՝ չիւէքլէրին էնվախիէ , աղաճլարըն՝
 մէվէլէրին տիւրլիւտիւնէ կեօղ կեզաիրիր պա-
 գարըմ , հիշ պիրիւնին նէ շէքլի , նէ գօգուուու ,
 նէ լէղղէթի օպիրինէ պէնղէմէզ . հէփիսի պիլ
 թօփրագտա պիթէյօրքէն , նաֆտագատա՞ հէր
 պիրիւնին գուվէթի պիրէր տիւրլիւ օլույօր . ի-

լաճ հագգընսա հէր պիրինին խասխէթի պի-
րէր թէսիրտէ : Եհր ալթընտա նիչէ սիւրլը-
թաշլար , մերմէրլէր , ճէվէրլէր , մատէնլէր ,
հէր պիրի պիրէր կիւզէլլէթտէ : Պուշլարըն հէ-
փիսի եարատանըն պիր գուարէթլի մուրասլըլա
եօգտան վար օլմուշ :

Թէքրար կեօզլէրիմի կեօյէ քալորըրը պունճա
եըլտըղլարըն սէյեարէլէրին պօզուլմազ նիզա
մընա պագարլոմ , ալթը պին սէնէտէն պէրի
շէյլէ պիր գարար ըլա տէվը օլոյօրլար քի,
վագթինտէ պուլունաճագլարը մահալլի , պիր
պիրինտէն օլաճագ ուզագլըլը վէ եսգընլըլը,
ինսանլար հիսուպ էսիպ պուլուպ , պիր գաջ
սէնէ մուգատտէմինաէն՝ կիւնիւնիւ , ասսթի-
նի , տափիգասընը՝ պայաղըճա փէյլամպէր կի-
պի խապէր վէրլօրլար :

Օնտան տէօնիւպ քենտիմի թէֆթիշ էտէ-
րիմ . վիւճուտումտա պունճա հարէքէթ վար ,
քիմի քենտի քենտիյէ օլուր , քիմի տէ պէնիմ
իրատէթիմլէ օլուր . պա խուսուս հէր հարէքէ-
թիմին խլթիտասը օլուն՝ ելըրէյիմին աուրմայըպ
գըմըլլասնմալը՝ նէտէն օլուր՝ հիչ անլամամ .
նէ պու հիքմէթլէրէ ագըլ էրտիրէ պիլիրիմ , վէ
նէ պիր տամլա սու , պիր տանէ գում , եա պիր
թօզ եափմապ էլիմտէն կիւլր : Պէն տէյիլ՝ սիւ-
թիւն տիւնեանըն խալդը պիր եէրէ կիւլէ միւմ .
քին տէյիլ : Պու շէյլէրի եափա պիլմէք աէյիլ ,
նասըլ օլուր զոլունու անլամապ պիլէ ագլըմըն իշի
օլմասըղընտան , վէ կերէք քենտիմ՝ կերէք էօմ
րիւմ՝ կերէք հէր նէֆէսիմ եարատանըն գուտ-
րէթինի վէ ազամէթինի՝ անճագ այնէ իշին .

տէն, կեօսթերիւր կիպի՝ հիքմէթէր օլտուղուն, տան, քենտիմհիչ օլտուղումու անլայլապ իգար էթմէյէ մէճսուր օլուրում:

Ալլահ՝ հէր շէյի եարատան, հէր շէյին սահիպի. պէն պիր էանա մախլուգ, հայվանի նէֆուէրլմէ պիլէ գուլ օլմուշ, եհնիլմէմէք իշին կիճէ կիւնտիւզ ճէնքլէշմէյէ միւհթաճ պիր զաիֆ գուրա. Ալլահ՝ զաթինտէ գութլու, էպիտի, թաղէիր օլմաղ, վէ մուսթապիլ պիր զաթ. պէն պիր աուճ թօփրապ, պիր կիւն տէ շիւրիւլիւպ հիչ օլաճաղում. տաղ իքէն պիլէ էիւզ պին իիթիլալէ, աղըրյա, սըզըյա, վէ նիշէ տէրտէրէ պէլալէրէ միւպթէլա, պիր քիւլլաճէք պէօճէքտէն պիլէ ինճիտիր թաճիլ օլուր պիր զապուն վիւճու:

Վէ պու միւլահազալարում նէ գառար չօդ օլա, էինէ սահիհինէ էրէմէզ իքէն, Ալլահ ըլա ինսան պէյնինտէ օլան ուղաղլըգ՝ գըլըր պուլունմաղ տէրէա կիպի պիր էնկին իքէն, պէօլէ պիր ազամէթ սահիպինին խաթըրնը՝ սայըրը կիւնահ ըլա ինճիտէն կիւնահքէար՝ պու գառար ճէսարէթ իլէ կիւնահլարումաֆվ օլտու տէյի կիւվէնիպ տուրմադ նէ աճաիպ հալտըր: Կիւնահ թօրպասընը պօշաթտըգլայն, ղայրը էտէճէք գալմատը տէյի՝ էիւրէյինի բահաթ էթմէք նէ ճէսարէթ տիր: Իւմիտ էթմէյէ սէօղիւմհօգ. լաքին իւմիտ տէտիլիմիզ պիր ֆաղիլէթ տիր քի, չօգ շարթլարա պաղը տըր: Խասթա օլան՝ սաղալմաղա իւմիտ էտէր, զիւրա փէրհիլ թուլթար, հէքիմին սէօղիւնտէն չրգմաղ. իւմիտ էտէր ամմա, սահիհ սաղալաճա՝

զըմ տէյէ պիլլիրմի : Սիլաճը օլան ատամ՝ վա-
թանըմա կիտէճէյիմ տէյի իւմիտ էտէր , զերա
եօլա չըգմըչ , մէմլէքիթինէ տօղրու կիտէյօր :
Կէմիճի՝ լիմանըմա վարաճաղըմ տէյի իւմիտ է-
տէր , զերա կէմինին պաշընը օ եանա տօղրուլթ-
մուչ կիտէյօր . լաքին վարաճաղը մահալէ սէլա ,
մէթ վասըլ օլաճաղընը սահիհ պիլլիրմի : Եա
խասթա փէրհիզ էթմէզսէ . սիլաճը եօլտա
տուրուր , եա եօլ սափըտըրսա . կէմիճի տէնի-
ղին օրթասընտա տէմիր աթար տուրուրսա , իւ-
միտէրի պիլէ օլամազ , հանում գալըր սահիհ
պիլմէք . պու հալտէ իասթա սաղըղընը ում-
մաք , սիլաճը վաթանընա էրմէք , կէմիճի լիմա-
նա կիրմէք իւմիտէրի՝ աէլլիք տէյիլ մի :

Եա պիր իասթա եաթագտա եաթտըղ եէր ,
սէ , պէն սաղըմ տէյի տուրսա . սիլաճը եօլտա
կիտէլէքէն , մէմլէքիթաէյիմ տէսէ . կէմիճի էն
կինաէ չալքանըպ տուրտուղու եէրտէ , պէն լի-
մանտայըմ գըյաս էթսէ , տահա պիւյիւք տէլի-
լէք տէյիլ մի :

Պէյլէ օլտուղու սուրէթտէ , պիր ատամ ախ-
րէթէ տօղրու եօլա չըգմըչ՝ կիւնահըմ աֆվ օլ-
տու տէյի գալսլինի բահաթ էտէրսէ , սահիհ
սէլամէթէ չըգաճաղընը նէյէ՞ պինա էտէր : Իւ-
միտ էթմէք ճաիզ սիր . օ տա քէնաի ամէլլէրի-
միզէ կիւլէնէրէք տէյիլ , եախօտ խոստովանանք
օլուպ . պիր ճիւզի զաման փիւշման օլտուղումու-
ղա կիւլէնէրէք տէյիլ , ապաշխարանք նիյէթի
իլէ պիր գաչ տուա սէյլէտիյիմիզէ տէյիլ , իլա
գուրթարըճըմըզ Քսուհ սէվապըարընա կիւլէ-
նիպ իւմիտ էթմէլլիլ : Պու ճիւլէ իլէ եինէ

իւմիտին եանընտա տախմա փիւշմանըդ կերէք ,
խայր ամէլէր կերէք . եօգսա պոռնլար յըմա-
տըգճա , հիչ մագուլէսի պիր ինսան՝ հիսապարզ
կիւնահ ըլա Ալլահըն զազապընա մուսթահադ
օրմուշ , կիւնահըմաֆվ օլտու տէյի սահհիհ ի-
նանմագ տէրլիք տիր , ֆօտուլուդ տուր :

Նէթիճէի մէրամ՝ Ալլահըն թիւքենմէզ մէր-
համէթինէ իւմիտ էյլէ , լաքին Ալլահըն պիւյ-
իւքըլիյինէ պագարագ՝ սէննէ գատար.քիւջիւք
շէյ օլտուլունու ըուպար էյլէ . վէ կերէի Ալլահ
ինսանլարը սէվէր , զիրա քենաի եարաթտըլը
գուլլար տըր . լաքին ինսանլարա իհթիյաճը օլ-
մատըլընը տիւշիւնիւպ , գօրդուշու գալպինտէն
չըգարմա , վէ ատալէթինէ սգըլլար էրմէզ օլ-
տուլունու՝ ֆիքրինտէ տախմա իշլէթ : Տիւշիւն
քի , կիւնահըբարա զազապ էթմէք տէ , կիւ-
նահսըզա իւճրէթ վէրմէք գատար՝ իզղէթինէ
լայըգ վէ շայէսթէ տիր : Վէ պիր գուլ՝ կիւնա-
հա կիրիպ քենտիյէ խեան էթտիյի անտէ , իւ-
զէրինէ աթէշ եաղտըրըպ՝ եագըպ քիւլէթմէզ
սէ , թիւքենմէզ մէրհամէթինին պիր հիւմէթի
տիր :

Պուլայքի պու ֆախէլի գօրդու՝ օ պաթըլ
էմնիյէթի գալպինտէն տէֆ էտէ . զիրա խու-
տովանանք օլտուգլայն , հէր շէյի թէմամ էթ-
տիմ տէյի տուրմագ՝ իթիգատ տէյիլ , ագըլարը-
լըգ տըր : Պու գօրդու գալպինտէ օլտուգճա ,
օլան թէօվպէն էօմրիւնէ սիւրմէք իգթիզա էթ-
տիյինի անլարսըն , վէ պու թէօվպէյի էտէ պիւլ-
մէք իշին , պէն քիմիմ , Ալլահ քիմ տիր տէյի
տախմա քենաինի ալագլայըպ , էֆէնտիմիզին

էօյրէթտիյի Մի Կաթիւ Կէտ Ի Ժոյժ-Ռիւն, ալ
 Ժրէ՛մ Ի Լաւ տէյի՝ կիճէ կիւնտիւղ եարտըմընը
 իկաղ էթմէլիսին :

Ալա՛հ պէքլէյէ, էյէր Թէքրար կիւնահա
 տիւղէճէք օլուրսան, էվլէլքինտէն զկատէ
 եիւրէք աճըսըլա՝ տէր ագապ փիւշման օլուպ,
 կիւնահ իջինտէ պիր ան տուրմամալա ճահտ
 էլէ :

Պու նապիհաթլարըմ՝ գսրտաշ, սանա օլան
 մուհապպէթիմին մէվլէլքի տիր . ինչա Ալա՛հ
 սէն տէ գարտաշըգ աշգըլա գապուլ էտէրսին :

12

ՉԱՐԽԸ ՊՕԶՈՒԼԱՆ ԶԷՆԿԻՆ ԽԱՆԻՏԱՆԼԱՐ

Պէնիւմ աղիզ գարընտաշըմ,

Պու՛նտան ագտէմ պէն էվլ սլրաղըպ չըգ-
 տըմ, վէ պու Թարաֆտա՝ կերչի տէվլէթ հիզ-
 մէթի ամմա, հիզմէթքեարըդ կիսի իշէ գանա,
 աթ էթտիւմ, էվլն իրաուլարընը հէյի սանա
 պրագտըմ, Թէք սէն րահաթ կեջինէսին, վէ
 էվլաուլարընը լիւթպէմիզէ լալըգ օլան Թարիգ-
 տէ պիւշիւթմէյէ զահմէթ չէքմէյէսին տէյի,
 քենտիմէ հիչ պիր շէյ ալը գօմատըմ, քենտի
 կեջինէճէյիմի պիլէ սանա պրագտըմ : Շիմսի

պէն էլ էլնէ պագարքէն , սէն պէնտէն խարճ-
լըգ խթէմէն՝ չօգ աճախպ շէյ տիր :

Ինան Գարոտշ, տիւշիւնտիւքճէ զիհնիմ փե-
րուշան օլույօր . պօրճ՝ իջինտէ պօղուլույօրում
տէյի եալմըշարն . կեճէյի կիւնտիւզէ Գաթմըշ
չալըշըյօրում , եինէ եէթիշտիրէմէյօրում , խոա-
րէ օլամայօրում տէմիշսին : Շաշարմ , եիրմի
պէշ պին ղուրուշա եադըն իրատ՝ աղ շէյ տէյիւ
տիր . սէնին էվին պիր Գալապալըգլը էվ տէյիւ ,
նէյէ՞ սըդընթը չէքէճէքսին : Տիւշիւնիւրիւմ՝
աղլըմ էրմէղ . պէնտէն եարտըմ խթէրսին .
պէնի նէ՞ զանն էտէյօրսուն , խաղնէլէր մի թօփ-
լայօրում սանըրսըն . պէն նէ սարրաֆ ըմ , նէ
սիքքէ պասար զարպխանէմ վար քի , աղ վադըթ-
տա մալ ճէմ էթմիշ օլում : Պէն նէյէ՞ մալքը իմ
քի , քենտիմ սըդընթը չէքմէյերէք՝ սէնին եա-
րալարինա մէլհէմ օլա պիլէմ . իլլա քի սէնին
տէրտին աղ շէյ իլէ տէֆ՝ օլաճապ մասլահաթա
պէնզէմէյօր : Պէնի պիր մալտար ատամ դըյաս
էթախինէ փէք կիւճիւմէ կելլօր . շիւքը էլլէ
քի , պէնիմ հալիմ փէք րահաթ տէյիւ իքէն ,
եինէ սէնտէն պիր ղուրուշ պիլէ խթէմէյօրում
քի , խթէսէմ՝ քենտի մալիմտէն խթէմիշ օլու-
րում :

Պիլըրիմ , պաղը վէրկիլէր թէքլիֆէր վար
վէրիլէճէք , պաղը մշտնջէնաւոր տուալար , պա-
տարադար , վասիյէէթլէր վար իճրա օլունա-
ճադ . յաքին սլունլար ճիւղի շէյլէր տիր , պիր
էվին չարխընը պօղամաղ : Օլան իրատլարքմըղ
քիւլլիէթլի շէյ տիր . տահա պու միրասլար
պիլէ կէլմէտէն , փէտէրիմիզ չօգ աղ շէյ իլէ ի-

տարէ օլուր, ըիւթպէսինէ կեօրէ՝ շանը շէօհրէ-
թի իլէ կէջինիրտի. աճապա դուլլանտըղըն ա-
տամլար սանա օյոճնմու օյնայօրլար. տէյմէտէ,
զէրա սէն պիր սէրսէմ աւամ տէյլէ սին, վէ
տէֆթէրինի քէնտին թութարսըն, նիջին իտա-
րէ օլումայաճադսըն:

Ա՛հ պիրատէր, մատահաթըն թէմէլի նէ օլ-
սուղունու՝ պէր վէճհի թախմին պիլըրիմ, լա-
քին Ալլահ վէրէ թախմինիմ կիպի օլմայայոր:
Պիր կէմինին տիւմէնի՝ պիր ուսթաղ տիւմէնի
էլինտէ օլուպ, ինսան ադլլլլա օլա պիլէճէք
թէգայէիւտտէ գուսուր օլունմատըգճա, կե-
մինին եօլտան գալմասընա սէպէպ՝ գօրգարլմ
գատըր Ալլահըն էլի տիր: Ալլահ վէրէ՝ Յոբ երա-
նէլի կիպի սէնի թէճրիւպէ էթմէք իլին, սանա
սէվապ գազանտըրմագ իլին օլա, լաքին գօր-
գարլմ գարսաշ, գօրգարլմ կիւնահլարընըն զա-
ղապը օլմայա:

Պիլըրիմ, սըգճա սըգճա խոսատլանանք օլու-
րում տէյէճէքսին. էվլիմին ստամլարը կիւնահ-
տան գօրգար, ճանլարընա մուգայէէտ տիրլէր,
հէր կիւն պատարապ իշիտիրիզ, կիճէ կիւնտիւզ
Ալլահտան մէրհամէթ տիրլէրիզ տէյէճէքսին:
Պունլար ըլա պիթմէզ գարսաշ, պունլար ըլա
պիթմէզ: Տուր սանա պիր աղ քարօղիլլէք է-
տէյիմ տէ տինլէ: «Պանա հէր ըտպպի ըտպպի
տէյէն՝ ճէննէթէ կիրմէզ», տէր էֆէնտիմիլ Յն:
Պօրճլարընը էտա էթմէմէք իլին, հագ եօլուն-
տան խարըճ վէսիլլէլլէր արայըպ, քէնտի քէյ-
ֆինէ կեօրէ անաքանութիւնլար իճատ էտիպ,
օլան պօրճլարընը՝ վատիէէթլէրի իճրա էթմէյէն

աստուծո՛ւ ջրամեռանդութիւնն ահա փախտէսի եօգ : Ալաճադըլար սէնի աղբը թըրամաղ, զերա կիւճ լէրի եէթմէղ . վասկեէթլէրին, պատարադլարն տաւաճըսը եօգ, վէքլի եօգ քի, սէնի հաքիմ հուզուրունա չէքսին . օնուն իջին պունլարը՝ հէր իշինտէն սօկրայա պրագըրուն : Պէլի, էտա էթմէյէ ֆիքրին վար, լաքին պիր աղ տա զայրէթին օլմալը տէյիլ մի : Նէ՛ սանըրալն, սէնի հաքիմ հուզուրունա կեօթիւրէճէք քիմնէ եօլ ուտա, հաքիմ քենտի եօգ մու : Խլթէ պէօյլէ՛ հէր մասլահաթընըն ալթընը իւսթիւնէ կէթիլի :

Քեօյէ երլարըմէնէր, չիֆթինի ջըպըղընը եադար քիւլ էտէր . շէհիրտէ եանդըն օլո՛ր, էվլինի պարգընը եադար . պունլարա սէն գազա ալը տէրսին . դայլար, ֆըրթընալար, սու թաշղընըլը, հայվան գըրըղընը, հէփ գազա՛ մը տըր . հաշա . հէփ Ալահըն զազասը տըր : Եա նին թէրտին սուլթանըմ . Ալահ սանա նասիհաթ էթմէյէ՛ մասսուս կեօքտէն մէլալը մի կեօն տէրսին . սէն պօրճուհու պիլմէզմիսին . զիմէթին գալպլինի տիւրթիւալ խապէր վէրալի եէթիլմէղ մի . օնու տա՛ տուլմաթըմ տէյէմէզսին ա : Վէրէճէյիմ տէմէյլէ պիթմէղ . վէրէճէյիմ տէմէք՝ վազթիմ՝ օլուրոա վէրիթիմ տէմէք տիր . պու վազթինին իսէ՛ օլաճալը եօգ : Պու սուրէթտէ սէնին վէրմէք ֆիքրին իլէ՛ վէրմէմէք նկեէթին գալիլէնկօր :

Քենտի քենտիմիղի ալտատլօրուղ գա՛րտաշ, քենտի քենտիմիղի ալտատլօրուղ : Պաղը ֆիլլէրիմիղ վար քի, քենտիմիղէ օլան մուհապ .

պէթ՝ պիղէ էյի տիր՝ հագ տըր տէյի կեօսթէ.
 րխօր, լաքին զաթինտէ հագգա առալէթէ զըտ,
 գարառաշ մուհապպէթինէ գարաշը ամէլէր տիր:
 Խապէրիմ վար, չօգ ֆիւղուլի տավարար Թութ.
 մուշտուն, վէ պաղըլարընտա սախթէ վէ նաշէրի
 մատտէլէր իճաս էտիպ, տավանը զայպ էթ.
 միշ, խալգա րէղիլ օլմուշտուն: Պունտան աղ.
 ըյօրօում քի, նահագ օլանա հագ սուրէթի
 վէրմէյէ, նահագ շէյի տավա էթմէյէ, էփի էյի
 հիւնէրին վար ըմըշ: Եաղըդ, եաղըդ, Թամա
 սէնի քեօր էթմիշ, քեօթիւ օլան կեօղիւնէ էյի
 կեօրիւնիւյօր: Տավանըն պիր գաշընը տա գա.
 զանմըշտըն, օնտան տա խապէրիմ վար. էզ ճիւմ
 լէ պիր Ֆաղըրը պիլըրիմ քի, Թէլպիպլըյէ հա.
 քիմի ալտուտուպ, իլամընը ալմըշտըն, վէ հալա
 օ Ֆաղըր ատամճըգ՝ էվլատ ու պյալըյէ, կեօղ
 եաշը տէօթիւպ սուրույօր: Օ Ֆաղըրա պու
 տիւնեատէ իլամ էթաին տէյի, հուղուրը պա.
 րիտէ տէ էթտիլին հանգ մը սայըլաճագ սանըր.
 սըն: Մահէր կիւնիւ գապահաթսըղ չըգայըմ
 տէյի իլամընը կեօսթէր, պաղալըմ պու տիւն.
 եանըն իլամլարընա օրատա տա իթիպար օլուր
 մու: Վայ սէնին տէ պտշընա, սանա եար օլան.
 լարըն տա: Տավա տէտիլին քեաղիտ օյունու
 տէյիլ տիր քի, հագ օլմոյան եէրտէ՝ օյուն չէ.
 վիլիպ, գարշընտաքինի: ալմաղա կեթիրէսին:
 Իլամ տավայը պու տիւնեատէ հագ էտէր ամ.
 մա, պաղալըմ ախրէթտէ տէ էտէր մի: Պու
 տիւնեանըն հաքիմլէրի ինսան տըր, սլտանա
 պիլըր, վէ ալտանմագ գապիլ տիր. վէ էյէր եա
 ճահիլ օլտուգլարընտան, եա տավայը էյի տին.

լէմէտիքլէրինտէն, ետ պիր էյի թէֆթիշ էթ-
մէտիքլէրինտէն կիւնահա կիրիրէրտէ, Ալահ
ըլա ճանլարը . լաքին օնլարըն ալտանմար, օն-
լարըն եանըմար, հուզուրը պարիտէ սէնի հագ-
ուահիպի էտէմէզ :

Ամուռաւորըն միրաւընտան իքի վասիյեէթ
վար՝ իճրա օլունաճագ . քենտի էօլէլի օն պիր
եըլ տըր, հալա տահա վասիյեէթի եէր պուլ-
մատը : Օնտան սօկրա տահա նէ՝ եիւզ իւլէ Ալ-
լահտան մերհամէթ տիլէրսին : Քենտի իղզէթի-
նէ տաիր օլան հագգը իպլթալ էթտիքտէն սօկ-
րա, նէ՝ ճէսարէթ իլէ իմտատ ումարտըն : Ե-
տէրիմ, էտէճէյիմ տէմէյլէ պիթմէզ . էտիպ պի-
թիլմէլի :

Պագըր էսնաֆըն ալաճաղընը վերմէմէք,
կիւնտէլքէլէրին հագգընը կէճիքտիլմէք, Ալ-
լահըն խօշունա՛մը կեւըր . սէն օնլարըն հագգընը
զապլթ էթմիշ, քեալընը եէյօրսուն . օնլար սէն-
տէն եա գօրդար, եա խաթլընը սալար սըգըշտըր-
մայօր, սէն նէ եափայօրսուն . փէք կիւյիւք
էֆէնտիլիլին՝ թաթը թաթը սէօյլէյէրէք ալըն-
տըրյօրսուն . օ ֆագըրլար կիտիպ կեւմէտէն ու-
սանըր . օղու ուշաղըլա սէֆիլիքտէ ինլէր եա-
թըր . զիրա եալընը սէն տէյիլսին, սէնին կիպի
տահա չօգ էզլիւէթ էտէնլէր վար, վէ տահա
պէթէր էտէնլէր վար, քեօփէք կիպի գօլուպ
ճէվապ պիլէ վէրմէյէնլէր վար . ագըպլթ ֆա-
գըր տիւքքէանճըլար՝ զիմմաթ տօլուսու տէֆ-
թէր իլէ միւֆիւս օլույօր . ալըգճըր կիւնտէլք-
ճի օլանլար՝ տիլէնմէյէ միւհթաճ օլույօր :

հուզուրը պարիտէ պուշլար կիւնահա սալըլ-

մայաճապմը : Օ Փաղըրլարն խարտալնա սէ-
պէս սէն սին . սէնինտէ մասլահաթընըն խարա-
պընա սէպէս՝ պու կիւնահլար տըր . Ալլահըն
հուզուրունսա տաւո ու Ֆէրեսա էսիպ , զազա
պընը ալէվլէնտիրլընը : Նիչէ Փաղըր գըզար՝
քիմի էվաէ գալըր , քիմի տէ ըրդընը զայա էտէր .
նիչին . եա պապաւոր ալաճաղընը ալամազ , էլինտէ
ապճէ եօգ քի՝ էվլատընը եէրլէշտիրէ պիւսին ,
պիւլքի պու մուսիպէթլէրէ սէպէս սէն սին : Ամ
մա տէյէճէքսին քի , ծնար սապը էտէյօրլար ,
սէն տէ արասա սիրէր միգասար շէյ վէրլօյօրսուն ,
վէրախին շէյ տէրուլէրինէ տէվա օլամազ , տամլա
սու տուր՝ տուտագլարընը ըլլատըր , սուսուզ-
լուզունու գանտըրամազ : Սապը էտէյօրլար .
սապը էթմէյիպ տէ նէ՝ եափաճապլար . ծնարըն
էթախլի սապըն գըմէթինի սիլմէք , վէ սէնին
պիւլլէքլիլինին իճրասընը էթմէք՝ սանա տիւ-
շէր : Քէնախին ծնարըն եէրինէ գօյուպ , պիւ
քերրէ տիւշիւնսէնէ քի , հագ թտալա սէնի ծն-
լար կիպի էթսէյոի . գարնընը էքմէյին գըրընթը
սիլլա ոօյուրմազ՝ նէ՝ կիւճ շէյ օլուրտու :

Պէլքի սէնինլէ ճէնքլէշէն՝ էլինտէքի Ֆու-
գարս հագգը տըր . էվլինին խտարէսինի պօզ-
մայըպ , ըլւթ պէնէ կեօրէ կեզլնմէք վէսիլէսիլլէ,
օ Ֆուգարանըն կեօզ էաշընը շէրպէթ էթմիշ
լիչօյօրսուն . պուհտան սօկրա տահա՝ մասլա-
հաթըմ նիչին Ֆէնա սուլթէյօրմու տէրսին :
Հաշան մասլահաթըն Ֆէնա օլուր , աղլըլա չարէ
սինի սուլալմագսան , պիւլքի , Ալլահըն փարմաղը
վար , հիչ շիւսհէ էթմէ . թէտալիլլէրինի պօզան՝
Ալլահըն էլի տիր :

Ա՛ ճանրմ, հէր քեմին խաթրընը խօշ էտիպ, պորճունու էտա էթմէք՝ պու գաւորա կլլւճմիւ տիւր. օլան էմլաքին՝ հէմ հոգւոր, հէմ մարմնաւոր պորճլարընը էօտէտիքսէն սօկրա արթար պիլէ. պորճլարընը թօփլալպ հիտապ էթսէն, վէ խթիզա էթտլիլ գաւորա շէ, սաթըպ, պօրճլարընը հէփ վէրսէն՝ օլմազ մը. իքի վառիլէ էթէ քէնտի վագֆ օլանլարընը վէրսէն, օպիր վագըֆլարըն տա թայէլին օլան իրատը գտտար էմլաք թէսլմ էթսէն, պագըսընը տա սաթըպ, օպիր պօրճլարընը վէրսէն՝ օլմազմը: Ամմա կերիտէ գալան սէնի պէսլէմէզ իմիշ. գափոունտա եիրմի քիշի պէսլէյէճէլինէ, օնունա եօլ վէր. հիզմէթէարլարընա ալըր գոււմաշ կիլինտիքէմէզսէն, պայալըսընա գանաաթ էլլէ. թավընտա եիրմի տէօրթ հայվան պէսլէյէմէզսէն, օն տանէսի նէնէ եէթիշմէզ:

Ամմա էօլէ տէլիլ սէնին հըրտըն չօգ շէյէ մալիք օլմագ տըր. քիւլլէթի իրատա սահիպ օլմագ իսթէրսին. հիշ տիւշիւնմէզսին քի, պու պօրճլարընը էտա էթմէյէ՝ մալինին թիւլթիւնիւ սարֆ էթսէն, քիֆայէթ էտէր. էօլէ իսէ պու պիր թիւլթ՝ էլին տիր, սէն օնու իպլթալ էթմիշ՝ ֆիւզուլի զապլթընա ալմըշ գուլլանըօրսուն: Ելինքինի այըր, մալինի պօրճտան գուրթար տէյի, քիթապլար թէնպիհ էտէր: Պօրճունու վէրտիքսէն սօկրա, էլինտէ գալաճագ մալտէն՝ հալա զկատէտի սէնին տէլիլ էլին տիր: Պու հարամ մալ սէնին չարիւրըն նիճէ գուրա օլուպ տա, վար օլան մալինի եէմէսին:

Տինէ պէնի պիրատէր. ինսանլարա սալթաւ

նաթ կեօսթէրմէքտէն իսէ, Ալլահա կիւնահ. սըզ կեօրիւնմէք չօգ էյի տիր: Քիպարլըզ տէ. տիլին սալթանաթա սէֆիհլէյէ պաղլը տէյիլ. ծնու՝ փարասը օլանլարըն հէփիսի եափա պիլըր. ասըլ քիպարլըզ՝ առալէթի սէվմէք տիր. առալէթին մանաւը՝ հէրքէսինքինի քէնտլէյէ վէրմէք տիր. սէն առալէթ սահիպի օլմաղսան, էլինքի նի սահիպլինէ վէրմէզսէն, նիճէ քիպար օլա պիլըրսին:

Պու տէրտէրին եէթիլմէզ, տահա պէթէրէրինի կեօրէճէքսին, զիրա քիպարըն էթտիլ զուլմու Ֆասլ էտէճէք՝ պիր աաիլ հաքիւմ տիր քի, տիւնեանըն խաթըր սայար հաքիւմէրինէ պէնղէմէզ, վէ տաւայը ծնտան էօթէյէ դաւըր. րաճադ մէհքեմէ էօդ աուր:

Ֆուգարայը փարասըզ իչէթմէք, խաթըր իչին չալըլթըրմագ՝ հսփ մը տըր. պիր իշնլի, պիր եազըճըր իչինէ գուլլանլօրսուռն, իչին պիթ. տիքտէն սօկրա, մուլամմէր օլ տէյիպ, պիր փաւասըզ կեօնտէրլօրսուռն. օ առաւլարը հէրքիւմ իչէթսէ՝ իւճրէթինի վէրիւր, սէն իքի լտգըրաղլա էօտէտիւմ սանլօրսուռն: Հէր քէս սէնին կիպի էտէճէք օլա, օ Ֆադըրլար նէ՞ իչէ կեչինիւր. քիսպլէրի պու տուր, պուռնտան զայըր իրատլարը եօգ. իչէտէն առամ՝ իւճրէթլէրինի վէրմէ. տիքտէն սօկրա, չալըլմաղա նէ՞ հաճէթ, վար. սընլար աուճ աչըպ, զահմէթսիզճէ տիլէնսինլէր. էլլէրին փարայլա ալտըղընը, սէն պատի հէվա էտինմէք՝ նէ՞ իտտիա տըր: Ամմա տէ քի, սայէմ տէ օլմագ իչին իրատէթլէրլէյէ էտէրլէր: Եա նէ՞ եափսընլար, եօգ աէյէճէք հալլէրլիմի վար:

Սէն տիւշիւն քի, օ Փագըրըրարն օղու ուշաղը՝
սէնին է վինին կեօլկե սիյլէ պէսէնէ պիլըրմի:

Պուհնլար հէփ, քենտի. քենտիմիլի ալտաթմադ
աըր գարտաշ. պուհնլարա՝ պաշը հօրթիւ լիւ դու-
լումաէրէր: Սանա պարճու օլանլարա սէն տէ
էօյլէ մի էտէրսին. թաւ թամամ. գափղա, նիղա,
մէհքեմէ. թօմրուգ, հիչ մէրհամէթ էթմէզ՝ փա-
րանը իսթէրսին:

Ամա պանա խոստովանահայրլար պուհա,
սիհաթլարը էթմէյօրլար տէյէճէքսին. պէլի,
զիրա ետ սէն իսթէտիլին կիպի եալուղլար՝ աօղ-
րուսուհու սէօյլէմէգսին, ետ իսթըրնը սոյա-
ճադ ասամ արարսըն քի, լաղըրտըը խաթըր
կեօղէտէրէք սէօյլէր, վէ էլինտէն թու թմուշ
սէնի տէ պիլէսինճէ ճէհէննէմէ կեօթիւրիւր.
եախօտ լաղըրտըրնը գըսգտնմայան իոտու-
վանահայրտան գաշարսըն: Հոգի ոյ հայրըն
պիրի նադլ էտէրտի. պիր պէյլատէ քենտիլէ
որդի օլմադ իսթէր, քահանայ գապուլ էտէր
խոստովանանքա պաշլար. իւշ տէօրթ խոստովա-
նանքտան սօնրա, պուհա՝ հիչ պօրճուհն վար մը տէյի
սօրար. պէյղատէ՝ վար աըր, պօրճ՝ էթմէյինճէ
օլմայօր տէյի էօղը էտէր: Քահանայ իդ թիզա է-
տէն նասիհաթլար ըլա, վար պօրճլարընը վէր
տէյի թէնպիհ էտէր. պու պէյղատէ օ թէնպիհ-
տէն սօնրա, պիր տահա կելիպ կեօրիւնմէգ:

Պօրճլարընը վէր գարտաշ, պօրճլարընը վէր.
վադթիմ հօգ տէյի էօղը էթմէ, վէրէճէյիմ
տէյի վադըթ կէչիւրմէ. քիպորըղընա կիւվէնիպ,
խաղըն հագգընը իպթալ էթմէ. հօգու հալին
տահա ֆէնա օլուր, աճըրըմ սէնի: Սէնէտէ

եիրմի պէշ պին զուրուշիրատուն օլուպ տա, եա
լըսը էլին օլմուգտան ըսա, օն պին զուրուշուն
օլսուն տա՝ հէփիտի սէնին օլսուն: Սէն պօրձ
վէրմէմէք իլին, վատիմ վար, սէօղ վէրմիլիմ, ըր
զըմ նամուսում վար, շանըմ շէօհրէթիմ վար,
սէօղիւմտէ տուրմալըլըմ տէյի էթտիլին էօղիւր
լէր նաֆիլէ տիր: Նիճէ սուլթանըմ. խալ
գա վէրտիլին սէօղիւ, ըրդընը շէօհրէթինի էլին
ադճէսիլէ մի թէքմիլ էտէճէքսին: Ելին մա
լինի աշիքեարէ գափանա նէ՞ տէրսին, հարա
միլիք տիր տէյի իբրահ էթմէզմիսին. եա իշ
ճիլին հադգընը վէրմէմէք, վագըֆլարը իպ
թալ էթմէք՝ եէտինճի թէնպիհէ գարշը կիւ
նահլար, հարամիլիք տէյիլ մի. եօգսա սէն պիւյ
իւք ատամ սըն տէյի՝ կիւնահըն քիւշիւք միւ
օլույօր. վէրմէյէ ֆիբրին վար տէյի՝ կիւնա
հըն կիւնահ տայլմույօր մու: Պանա ոօրաթ
ուան, սէնին կիւնահըն հարամիլիքտէն պէթէր
տիր, զերա մալինի հարամիլէ գափուրան ա
տամ՝ հաքիմ, զուպիթ մարիֆէթիլէ թուլթ
տուրուպ, մալինի կերի ալմուգ իհթիմալի վար
լաքին ֆադըր ալաճագըլըլար՝ սէնին եիւպիւնէ
պիլէ կէլէմէզէր. պիւյիւք ատամ սըն, ազար
լայըպ չըդըշ էթմէզսէն տախի, թաթը տիլ իէ
վէրիւրիմ տէյի ալընուրըրսըն. շէօյլէ քի, ֆա
գըրըն մալինի ալը գօմանլա՝ մուսլահաթ՝ թա
պիաթիլէ պաշը էօրթիւլիւ պիր հարամիլիք
օլուր: Իմտի էլին մալինի գափմալա՝ ալը գօյուպ
վէրմէմէտէ նէ՞ ֆարդ օլույօր. իքիտի տէ գար
տաշընը՝ հադգըր օլան շէյսէն մուհրում էթմէք
տէյիլ մի:

Պոռնոտան մաստա շէր'է ինձիլէ՝ քէյֆիմիդէ
կեօրէ մանալէր վէրիպ, քենտի մասաւհաթմըդա
ուչուուրաճադ՝ ալը լծաբանուկար եափաթըզ
քի, Ալլահըն աաալէթինի թահրէք էտէր, զու
զապընը ալէվլէնտիրի, պիզի քիւլ էտէր: Պա
զը էվլէրի կեօրմիւշիւմ՝ կէշինէճէքլէրի վար
իքէն, էինէ հալլէրի փէրուշան տըր, ապընը
թէֆթիշ էթմիշիւմքի, Ալլահըն մուրատընա ըի
զա վէրմէտիքլէրի, վէ էմրինէ իթաաթ էթմէ
տիքլէրի տիր: Պու միհնէթ տէրեաաընտայըսա,
պիզէ էօլ կեօսթէրէճէք՝ Ալլահըն էմրինտէն
մուրատընտան զալըդ դալուզուսուզ օլաւազ:
Քենտի ագըմըզա հէր իշի պաշա վարտըլա
պիլիքիզ սանըրըզ, վէ պազը քերրէ Ալլահըն
գատէրինէ եա ինանմադ՝ եա վէսվէսէ էտէր,
գատէրտէն զկատէքենտի ագըմըզա կիւվէնի
րիզ, ծնուն իշին՝ հէր շէյի պիլէն, հէր շէյի կեօ
րէն, հէր շէյէ գատըլ օլան սահիպ մութլագըն
տա հագ զազապը՝ հէր թէտպիլիքիմիզի ոլօզար
ալթիւսթ էտէր:

Պէն աէվլէթ խատէմէսինտէն օլուպ տա սա
նա պէօլէ վաիլլիք էթմէք չօգ շէյ տէյիլ մի
լսքի շիւքր Ալլահա տէվլէթ մասաւհաթմլարը
արասընտա տա քրիսթիյանճա եաշաւագ միւմ
քին իմիշ: Ելէր օլունտա, ճիլվէտէ կէշի
տիքլէրի պօշ վագըթլարընը պէն օգուչուպ իլիմ
թահսիլ էթմէքտէ կէշիլիլիմ: Պիրատէր, պու
եաղալըմ միւլահազալարտան շիւպհէ էթմէ,
զիրա եաղան՝ հէմ գարընտաշըն տըր, մասաւհա
թա սէնին գատար մէտխալի վար, հէմ հէր
եազտըլը՝ հագգա մէպնի տիր:

Տիւշկենմէ դարտաշ, մալինին չիւրիւք թարա
Փընը քես չըգար քի, սաղընս տա սիրտէթ
էտիպ չիւրիւթմէսին : Իլթէ սանա ադճէտէն
զիյատէ իմաստըմ սուլ ոլտուն, վէ սէնին սահիհ
դարտաշըն ոլտուլումա իսպաթ՝ իշպուլ մուհապ.
պէթ համէմ ոլտուն :

13

ՄԻՐԱՍՏԻՆ ԵԼՉԻՔՄԵՔ, ՎԷ ԻՕՄԻՒ ԳԸՍՍԱԼԸԸ

Պէնիմ աղիզ սօսթում,

Մասլահաթընա էյի տըդդաթ ոլունույօր,
վէսվէսէ էթմէ. սաւանը սիւրմէյէ վէքիլ էթ.
տիւիմատամ՝ պիր էհլի ըրզ քիմսէ տիր : Միւ.
թէչէրրի ոլանլարտա էհլի ըրզ սուլունուրմու
տէյի թաաճճիւպ էթմէ. հաթթա օսմանլը թա.
լաֆլարընա կիտէն փափաղարտան իշիթմիշիմ,
թէլրսանէ միւճրիմէրինտէ պիլէ պաղը էյի. քիս.
թիւանլար պուլունուր ումուշ : Պէն պու տաա.
մը պիր գաշ աէֆա թէճրիւպէ էթմիշիմ, վէ
հալա էլինտէ պիր չօդ մասլահաթ վար իքէն,
էինէ փարաղը ոլմատըլը՝ ինսաֆլը աստամ ոլ.
տուլունա պիր պիւյիւք իսպաթ սըր :

Էօլէնին վարիւլէրի միրտսէն էլ չէքմէյլէ,
պապալարընըն պօրճունտան գուլ.թու լամաղալի.

ղերս միրասա գարըշորդարընա իսպաթըմ վար տէյոր : Լիտանէն ըիւճու էթմէյլէ պիթմէղ, առէլ իլէ տէ էթմէլ . հաքիւմ հուզուրունա վաւրա, պէն պասաւմըն նէ միրասընա գարըշորմ նէ պօրճունա տէմէյլէ միրաստուն էլ չէքմէք օլմաղ . թէքմիլէն վաղ կեւմէլի քի , ըիւճուի շէր'ի օլտուն տէյոր . հաթթա լոմալըլարըն վադթին տէ' շէր'ան ըիւճու էթմէք՝ միրաստան քիւլլիւէն էլ չէքմէյիմիշ :

Հայ հայ , պիր զաման ըրզը նամուսու օլան առամ՝ պապամըն աաւընը միւֆլիս չըգարույլըմ տէլի , միրասընա գարըշմամ տէմէյէ ութանըրաը՝ զերա էլին մալինի կերի վէրմէմէք նիլեէթմէլէ ալապ, աէֆասընա, եէլիս իշմէյէ, վէֆէնա եօլարա թէլէֆ էթմիշ սայըլըր, իսալըն գանընը իշմիշ օլուր տէրլէրտի : Լաքին զէմանէնին պօզուգըւղու պիր տէրէճէյէ կեւմիշ տիր քի , պուսայլնթըլարը էտէն եօգ . հաթթա կերէք ինտանձա , կերէք Ալահձա պասպայա իքրամ վէլմուտ էթմէք՝ էվլատըն պօրճու իքէն , պապա մէզարա կիրտիքլէյն , էվլատար պօրճուան գուրթուրուգ սանըլօրլար . վէ պասպալարընըն պրագաւորը պօրճ՝ պէլքի քէնտի գարընլարընը տօյուրմաղ իշին , արդալարընը գըզտըրմագ իշին օլմուշտուր , պէլքի էթտիքլէրի ճահիլլէքլէրի էօտէմէք իշին , եախօտ քէնտիլէրի իլէրի չէքիս առամ էթմէք իշին պօրճա կիրմիշ իքէն , էվլատլորըն օնա գարըլըգ՝ աաւընը պօզուս , ճանընա սէյալիւրիւյօրլար :

Անասըն պասպաւընը էօրտիւրէնէ՝ շէրիաթտա չօգ ճէզալար վար , լաքին ըրզարընը երգա

նրն հապարակու պիր շէյ եազմանըչար . պէնիմ
գրասարմ՝ ինտան պէյնինտէ տնաննն պապաննն
ըրզընը երգմագ՝ էօլուիւրմէքտէն չօդ էքսիք տէյ
իւ տիր : Անճագ զէմանէաէ Ֆէնա եօլտա եա
չամագ , էլին ատընը պօզմագ , էլլէրէ զարար
վէրմէք , գայտ էտէճէք շէյլէր տէյիւ տիր . վէ
իթիպարտէ օլան շէրիաթ՝ հէր.քէսին իշինէ եա
րայան սրըր . պունա պիննէն միրաստան տա էլ
չէքմէյէ գայտ եօդ , զիրա պապա էօլուիւրմէն
սօկրա , էվլատըն դապահաթընը եիւզիւնէ վու
րան գալմագ :

Տահասը վար . միրաստան ըիւճու էթտիքէ
րի՝ պապատտան մալ գալմատըղը իշին տէյիւ . էօյ
լէ օլտա , Ֆէպիհա . (կերչի էվլատըն քէնտի մա
լի՝ պապասըննն ըրզընը ոսթըն ալմագ կիպի սէ
վապը շէյ օլմագ ալմա , պիզ օ սէվապտան
կիչտիք .) մալ տէ գալըր , միւք տէ գալըր , լա
քին պօրճըր լար զապթ էթմէսին տէյի , քիմինի
տնաննն մալի էաէրէր , քիմինի պիր զայրը թէլ
պիսլէյլէ զապթ էաէրէր , վէ շէրէ թաթպիգ
էթաիքէրինի ալտըգտան սօկրա , պիր տը տա
իւսթէ թէրագգը գօրլար : Վէ էյէր պուննըրլա
տա օլմագուա , պագը գալտըր սալլայըր , պա
պանըղտան պիր շէյ չըգմատը տէյէրէք , պօրճ
ըրլար չօդ արաշտըրլա տիպինէ տարը էքմէսին
տէյի , մասրաֆըր տավա էօլսըրը թուլթուպ ,
հէր քէսին իւմիտինի գաթ՝ էթտիքիլէր : Վէօր
իմաի ալաճագընն հապարկըն նաուը էէրէր . օն
տան սօկրա.քէնտի էթտիքէրի հարաթիսըրլա
վու՝ էօլմիւշ պապալարընն իւսթիւնէ տթարլար
Պիզ սէնինէ եաշըմըղը ալմըշ աուամլար ըլ :

կե չէն աե վրին հալինաէն պիր ազ շէյ նադէ էաէ
 պիրըրիւ սանըրմ . օ վադըթ խալք րըղընը պիր
 ազ տահա ղէյատէ սէյանէթ էաէրաի : Հէլէ
 պէյըլէ մատաէլէր՝ փէք ազ զուհուր էտէրաի,
 էյի պիրըրիմ . զերա եա միրասը գասսամ տէֆ-
 թէրի իւզըն զուրամնայէ գօրընարը , եա ալա-
 ճագըլըրլա սուհ զլուընարը . մութլագա
 կերէք քենաի րըղըրընա , կերէք պապալարընըն
 շանընա քիր կեթիրմէմէյէ ճահա էտէրըրաի :
 Լաքին շիմաի հէր քեօթիւ ամէլ՝ նէ գասար
 նահադ օլա , ատէթ ճլտուգլայն՝ հագ սայըլը-
 օր . միրաստէն թիւ ճու էթմէք աէ կերչի զաթին
 աէ հարամսորլուգ օլտուզունա կեօրէ՝ զարու-
 լէթէ մէտար տըր , լաքին պունլար զարուրէ-
 թէ մէտար իշին տէյիլ , իլլա պապասընըն պօր-
 ճունու վէրմէյիպ՝ էլին մալինի եէմէյէ վէսիլէ
 էթմիլէր :

Պունտան գաթի նազար՝ պիր ազ վադըթսան
 պէրի պիր շէյ տահա կեօրիւյօրում . միրասը
 գապուլ էտէյըրլար . պատէհու ալաճագըլ գալ-
 դպ ալաճաղընը խթէալի զաման՝ գասսամ
 տէֆթէրինէ գայտ օլան մէթրուքեաթըն հէր
 պիրինէ պիրէր թէլպիսլէր պուլուպ , ֆագըր
 ալաճագըլըրըր քիւլլի մասրաֆա սիւշար , վէ
 իւմիսլըրինի գաթ՝ էթաիրըյօրլար :

Զավալըր գոցյումճու . շէլէպի , շու գու-
 լանաղըն կիւմիւշէր պէնիմ մալիմ տիր , պապա-
 նա պէն սաթում , փարասընը տահա ալմաալմ
 տէր . իսպաթըն վաթ մը , եէմին էտէրմիսին :
 Ճէվաշիրճի կելըր՝ սոլթանըմ էհլինին իւս-
 թիւնաէքի րըղպըն ճէվաշիրինի պէն վէրմիլմ ,

հալա տահա փարասընը ալմամըշըմ տէյի ֆէք-
եատ էտէր . սէնին էթտիսին շիրէթլիք տիր .
մալինի քիմէ վէրմիշ իսէն՝ վար փարսնը ծնտան
խաթէ : Գոււմաշը կեւիւ , շու գատար գոււմաշ
վէրմիշիմ . Թէրզի կեւիւ , շու գատար տիքմէ փա-
րասը խաթէրիմ տէյի պոյունլարըն պիւքլուպ տու-
րուլլար : Վէլին , հուզոլը հաքիմտէ պիր պիր
խապաթ էտին , եօգսա վարըն պօրճոււնուղու
պոււլուն տա , փարսնըզը ծնտան խաթէյին տէյե-
րէք , տիւրլիւ Թէլլիւլիք իւէ պապալարընըն ա-
տընը ոտլանտըրըճը չըգարույ , չալտըղընը էօտէ-
մէմիշ խըրսըղ կիպի՝ ճանընը ճէհէնէմէ մուս-
թահաք կիօրիւրլէր :

Իմտի էյէր պու սէնին տաւանտա մէմուլ էթ-
տիլիմիղ կիպի խասմիսին հիլէսինի թուլթուպ ,
պապասընըն մալի օլուպ տա՝ սափլամըշ օլտու-
ղունու խապաթ էտէ պիլիւսէք , նէ՞ գատար լէ-
ղիւ օլաճաք պիլիւրմիսին . հաք էէյիճի հարամ-
խօր տէյի չէր քես փարմաղ ըլա կեօսթէրէճէք :
Աճապա գապահաթը աշիքեար օլունճա , ու-
թանըրմը տէրսին . հաճա . գապահաթընը պի-
լէն թանըրտան ութանըյօրմու քի , ինսանտան
ութանսըն . ութանտա , հէր քէսին հապքընը
հաք էտէրտի : Գալլիստէ ինտաֆ եօգ , Ալլահ .
տան վլիտաէ տիւնէատէն գօրգար . էօյլէ աուամ-
տան նէ՞ ումարսըն :

Վաֆ՝ա պէօյլէ աուամլար Ալլահտան գօրգ-
սա , շիրէթլիլիլէ խալլըն մալինի եէմէզ . լա-
քին նէ՞ սանըրսըն , պոււնլար խըրսըղըզ օլտու-
ղունու պիլմէլլէր մի . նաւըլ պիլմէսինլէր քի ,
ալաճադըյը հաքսըղ չըգարմադ իշին , տիւրլիւ

տէքէր հիշէլէր դուռանըրըր . էյէր պիլմէզէր .
տէ , նիշին թէլպիսիլէ գաշարըր : Պիլըրէր
տօսթում , պիլըրէր տմա , Ալլահն շէրիա
թնա ինանմազար . Ալլահն էմրինէն զնա
տէ քհնտի մէնֆատթարընը սայարըր , պէջ
լէ ատամլար՝ քիլիսէյէ նէ Եափմաղա կիտէր ,
քրիսթկան ըզ տէյի նիշին էջիւնիւրէր : Նիշին
պիլըրմիսին . տիւնեայը ալտաթաղըրըր կիպի ,
Ալլահ տա ալտատըրըզ սանըրըր : Զափալը
շաշգընըր , պիլմէզէր քի քէնտի քէնտիլէրինի
ալտատըրըր :

Ալլահն էմրինէ ինանմազար տօսթում , ի
նանմազար . ինանըրըրտա տա՝ զէմանէնին ա
տէթի իւզլէ ինանըրըր , Եանի , նէֆուէ տօ
դուռմազա ինանըրըր , իշլէրինէ Եարայանա ի
նանըրըր . Եարամայան՝ պիզլմ հագդըրըլա տէյ
իլ , քիթապըն սէօզիւ զայըրըր իշն տիր , պի
զլմ իշին տէյիլ սանըրըր . պագ նէ զամանա
Եէթիշաիք :

Հէր նէ հալ իսէ , պու թարաֆտա ինշա
Ալլահ հիլմէթտէ դուսուր օրունմազ , վէ
մասլահաթըն սուրէթ պուլտուդճա , խապէ
րինի հէր պար իֆատէ էթմէտէ թէքեսաիւլ
էթմէմ :

Վիլէլիմ Եաղտըրըն մէքթուպուն սօն մատուէ
սինէ : Վերչէք իքիմիզ տէ իիթկար օրուուգ , վէ
տօսթըղըղումուզ էլլի Եըլլէդ տօսթըղգ աուր ,
լաքին Էօմիւմիւղիւն գըսաալըղընը պէն հիշ իշ
Եէրինէ դօմամ : Էվլէլա տիւշիւնիւրիւմ քի ,
ուզուն Էօմիւր արզուլէմէք շաշգընըդ սըր . զի
րա արզում Եէր պուլմագ՝ պէնիմ էլլմտէ տէյիլ :

Սանկյա եաշատըլում էօմիւր՝ շիմաիքի վագըթ տըր . հէրնէ գատուր եաշատամ , էօմիւրում օպու լունտուլում սաաթ տըր . կեչէն սաաթ կերի տէօմէզ : Եաշայըպ տիւնեանըն սէֆասընը սիւր մէք՝ օլտուլում սաաթ տա տըր , կեչմիշին պիր ֆախտէսի եօգ . կեչէճէք պէնիմ էլիմսէ տէյիւ վէ նէ գատար օլաճաղընը պիւմէմ : Էջլէ խէ էօմիւրումին դըսաաղըլընս նիշին կիւճէնէճէյիւմ . եիւզ եաշընս տա վարսամ , եինէ գըսսա տըր . օ զաման տա պիւյիւնքի տէտլիւմ կիպի , էօմիւրում գըսսա տըր տէյէճէյիւմ . խուսուսա քի օ վագըթ էօմիւրումին սօնոււնս էլպէթսէ տաճա եադըն օլաճաղըմ : Պիր շէյ քի , տիւշլենսէմ , տիւշլենսէմէմ գարարընը շաշըրմայաճագ օլ տու գտան սօկրա , նէյէ՝ քենտիմէ տէրտ է տէյիւմ :

Սենեքա ֆէյլէսօֆ՝ էյլէք հագգընտա եաղ տըլը քիթապտա տէր քի , “Կիւնէլիմիլի հէրնէ վագըթ հիսապ էթսէք , սայըսը աղ տըր . վագա եիրմի եաշընտա իքեն տէ սայսագ աղ տըր , եիւզ եաշընս վարտըգտան սօկրա տա սայսագ , եինէ աղ տըր , :

Քերէմ էյլէ . պու էօմիւրում գըսսաղըլը նիշին կիւճիւմիւզէ կեւըր . էճէլէ գարըլ կիտէյօրուլ , մուուն իշլին կերէի եօլ սապիւտըպ , օ մուսիպէթ . տէն գուրթուլմագ միւմքին օլտա , էօմիւրումիւզ գըսսա օլմագ տը . անճագ օ վագըթտա պու գա տար ճանը պէսլէմէյէ , տիւնեանըն մահսուլու եէթիւմէզտի . պիզ եէթէր եաշատը պիւրատէր , եէթէլէ եաշատըգ . պիզ նէօվպէթիմիլի սավ տըգ , էօմիւրումիւզտէն կիտէնէլիւն արտը սըլա

կիտէրիմ, արտտան կեւէնէրէ եէր վերէրիմ,
կիկինէն չըդսն, սոյունանա եէր օլաուն :

Պարի սու տիւննատէ բահաթըմըզ օլաա, էօ
միւր արզուլէտիսիմիզէ հադգըմըզ վար տէր ի
տիմ. լաքին բահաթըզ կեօրաիւցիւմիւզ էօգ,
եաշարդգձա տէրաիմիզ արթար, էօմրիւմիւզ
ուզանտըզձա մէշադգաթըմըզ ուզանըր : Տիւն
եատէ շէյ էօգ քի, ինտանը դանտըրսն . խաս
թա օլաադ, սաղըզ արզուլէրիզ . սաղ օլաադ,
Ֆիլան սէֆայը իսթէրիզ . պիւրինէ մալիք օլաուգ
տան սօկրա, ուսանըր պիր ղայըր խօշանաձադ
շէյ արարըզ . կենձ եաշըմըզա՝ էվէնմէք սէվ
տաւունապըզ, էվէնտիքտէն սօկրա, տուլ օլմադ
իսթէրիզ . էվլատըմըզ էօլ իքեն, էվլատ արզու
լէրիզ, օլտուգտան սօկրա փիւշման օլուրուզ .
պիւթիւն էօմրիւմիւզտէ մալ թամաընտա կեզէ
րիզ, հարուն գատար մալ էտինսէք, եինէ կեօ
վիւմիւզ աօյմազ, վէ պիր միգտար շէյ ճէմ էթ
տիքլէյն, պիր կիւն պրագաձաղըզ տէյի աձը
մալա պաշարըզ : Սենեքա Ֆէյլէսօֆ սայըսըզ
մալ ճէմ էթմիշ իքեն, եուգարտա ղիքր էթտիյ
իւմ քիթապտա, քիշի բահաթ օլմադ իշին, ու
ղուն էօմիւր արզուլէմէք նաֆիլէ տիր աէյի խա
պէր վէրիւր . “Էձէլ կենձ կեւմէյլէ բահաթըզա
Ֆաիսէսի էօգ, զիրա չօգ եաշամադ՝ էօմիւրիւ
ուզատըր ամմա, բահաթ էտէմէզ,, տէր :

Պինաէն ալէյհ էօմրիւն գըսատըրընտան շի
քէայէթ էթմէք՝ շաշգընըզ տըր . մուլթուգա
էօլէձէք օլտուգտան սօկրա, եա պիր կիւն իշէրի
էօլմիւլիւմ, եա պիր կիւն սօկրա, նէ՞ օլըր : Պիր
ատամնէ գատար չօգ եաշտա, էօլիւմ ստաթիւն

տէ պիւթիւնն էօմրիւ հիչ կիպի կեօրիւնիւր .
այնի ֆիշէք աթէշինէ պէնդէր , եանայօլքեն
խօշըմուզա կեւրի . ոէօնտիւքէյն , օլմամըշ կիպի
հիչ պիր շէյ գաւմազ . ֆարազա պաղըսը պիր սա
աթ ղըյատէ սիւրէր ամմա , ոէօնտիւքէյն օտտ
օպիրի կիպի հիչ օլուր :

Պու սուրէթտէ էօմրիւմիւզիւն գըտալըղընը
աճըմագ նաֆիլէ տիր . կե չմիշի տիւշիւնմէք պօշ
շէյ տիր , կեւլէճէյի տիւշիւնմէք տահա պօշ աուր :
Կեչէն պիր կեօլկե տիր , կեւլէճէք պիլզիմ էլիմիլ
տէ տէյիւ , վէ էլէ կեթիրսէք պիլէ՝ եինէ կե
չէ ճէք տիր . կի չտիքէյն՝ վարըպ շիմտիքի կեչէն
լէր կիպի կեօլկե օլաճագ . էօյլէ իսէ շիմտիքտէք
եաշատըղըմըզ էօմիւր՝ եիրմի եաշընատէք եա
շատըղըմըզ գատար տըր : Պու սուրէթտէ պիր
կեօրիւնիւր ֆաիտէսի օլմայան շէյի նիլին ար
ղուլէյիմ . հաթթա էօմրիւմ ուզսնտըգճա է
ճէլ եաղլաշըյօր տէյի՝ եիւրէյիմին օյնամասը ար
թար , էօմրիւմ տահա բահաթարզ օլուր :

Տէյէլիմ քի եիւզ եաշընատէք եաշատըն , օ
եաշտա պու շիմտիքինտէն ղիյատէ նէ՞ն օլա պի
լիւ . էլտէն այադտան տիւշտիւյիւն միւ . կեօ
ղիւն ոէչմէզ պէլքի հիչ կեօրմէզ օլտուղընն մու
գուլաղըն իշէթմէզ , վէ ղայրը իլէթլէրէ միւպ
թէլա օլտուղընն մու . հա՞նկիսինի քեար սայար
ուրն : Խայր . պունլարըն հիչ պիրի օլմասըն , մա
թուհլուղա սէօղլինն նէ . օթուզ եըլ ղըյատէ եա
շամաղա , նէ՞ խայրըն օլուր . ֆագաթ էճէլէ
տահա եաղըն օլտուղընու սահիհ պիլտիլին սա
նա քեար :

Եաշամագ արղուսու թապիաթ իմիլէ պէրա

պէր ետրասուլմը տըր, լաքին պու արգու հանիկ
էօմիւնն արգուսու օլտուղունու անլամայըզ . վէ
պու տիւնեանըն էօմիւնէ ետփըմըզ օլտուղու
մուզտան, քենտիմիղէ օլան մուհապպէթիմիզ՝ է
պէտի էօմիւրէ օլաճադ արգուսուղու՝ պու կէ
չիճի էօմիւնն արգուսունա թէպտիլ էտէր :

Էօլմէյէ փէք հաղըր օլան քիմնէլէր պիլէ՝ քեն
տիլէրինի տլտաարպ, եաշամադ արգուսունու
պէլի էթմէմէք իչին, նիլէ՝ վէսիլէլէր պուղուր
լար: Պիրի էօլմէտէն էվվէլ մտալահաթլարընա նի
լամ վերմէք իսթէր, նիլամ վէրէյիմ տէյէրէք՝
սահա զիյատէ մասլահաթա պուլաշըր: Օպիրի
էվլատլարընը եէրլէշտիրէճէք, սիրի եէկեննիէ
պիր քեար եօլու պուլաճադ, օպիրի պօրճլարը
նը վէրէճէք . հէր սիրիին պունա քեղալէք
եափաճաղը վար . հէր քեսին մէրամը եաշամադ,
լաքին սահիհ էօմիւն արայան եօգ :

Տիւնեատէ թէճրիւպէ տէտիքլէրի շէյ՝ հէր
շէյին սահիհինի էօյրէտիյօր . պու ճիւմլէ իլէ
տիւնեանըն հէր շէյի պօշ օլտուղու՝ ամմէնին պի
լէճէյի շէյ իքեն, եինէ անլատամայօր: Տիւն
եայէ էօյլէ եիւրէք ետփըտըրմըզը քի, ալթը
պին երլտան պէրի քիմնէնին պուլամտարըր րա
հաթը՝ պիզ հալա արար եաթըրըզ, վէ տէրտտէն
մէշադգաթտէն իպարէթ տիւնեատէ եաշամաղա
շալըրդ, էպէտի էօմիւրիւ, սահիհ տէվլէթի,
խաթըրա պիլէ կէթիւրմէյիլ :

Արատըլըմըզ էօմիւն, րահաթը, պունտա պու
լամայաճաղըմը՝ պունճա զամանտան պէրի
թէճրիւպէ վէ թահգիդ օլունմմւշուսու, պէս
պէլի պիր ախէր տիւնեատէ պուլաճաղըզ, էօյլէ

օլմոսա, Ալլահ պիղէ պու արղույու նաֆիլէ վերմիշ օլուր . օյուսա Ալլահ նաֆիլէ շէյ եաւրաթմիշ տէյիլ:

Հէլէ սրանա ոօրարսան, հէր կեօրտիւյիւմ շէյ տէ՝ էճէլի կեօրիւրիւմ . զերա հէր շէյտէ Ֆիքրի մէ կեւր քի, եա օնլար պէնի պրադաճագ, եա պէն օնլար: Հիչ պիր շէյէ կեօնիւ վերմիշմէյէ պադարլում, սլիր շէյոէն խօշանմամուղա չալըըրում: Սէն տէ էօյլէ էյլէ, պագ էօմիլին գըոսա օլտուղունա կիւճիւնէ կեւր մի . հէր կեօրտիւյիւն շէյէ՝ չօղա վարմազ՝ պրադաճաղում տէյի՝ հաճէթսիլ օլ, կեօզ վուրմա. պագ քի տիւնեատէ հիչ պիր շէյտէ կեօզիւ օլմայան աուսմա՝ էօմիլին գըոսալըըր կիպի թաթը շէյ օլուր մու: Վէ իլլա տիւնեայէ հէվէսի օլան աուսմա՝ էճէլ կիպի մուսիպէթի կեչիտ օլմաղ: Էճէլէ տաիր իքի կիւճ իշիմիլ վար . պիրի պու վիւճուտուն չիւրիւյիւպ տալըլմաղ, պիրի տէ պիլիմ տէյի գա. պուլանալըլմը շէյլէրի պրագըս ալըլմաղը. իքիսիտէ պիւյիլիք աճը տըր . պսրի պիր շէյ էաէլում: պու իքի աճընըն պիրի իլէ գալալում, օպիրինի վագթիմիլ վար իքեն տէֆ՝ էաէլում . եանի, պիր կիւն զօր ուլա պրադաճաղըլ շէյլէրի՝ շիմուր տէն էլիմիլէ պրագալում . զիրա օ տար կեչիտի կեչէլքեն քիշի նէ գատար խաֆիֆ պուլունսա՝ օ գատար գօլայ կեչէր:

Իշ օ կեչիտի կեչմէյէ թէտարիգտէ պուլուն մագ տըր . պու թէտարիգ նէ իլէ օլուր . տիւն. եա արղուլէրինի խաֆիֆլէթմէյլէ . եօգսա Ալլահն վերտիլի՝ էօմիւր վէ րահաթըգ արղուսունու, պու տիւնեանըն կեօլկեսինէ, ոէֆիլէ

ըսինէ սարփ էտէրուէք , փիւշման օլուրուղ ամ-
մա , փիւշմանըղըմըղ նափիլէ օլուր :

Եաշ հագգընտա իքիմիզ պիր կեմիտէիզ . կեր-
ջի պիւշմիզճէ՝ տահա պէնիմ վազթիմ վար տէյ-
էնէր տէ պուլունուր , լաքին սէն սէօղիւմէ կեշ-
էօմրիւնիւ ուզաթմադ սէնին էլինտէ օլտա պի-
լէ , եինէ գըտա օլուր , եինէ տէրտտէն միհնէթ-
տէն իսլարէթ օլուր . արզուն՝ գըտա օլնոյաճադ
էօմիւրտէ օլուն , տէրտսիզ եաշայաճադ կիւն-
լէրի արղուլէ . վէ պէնիմ պու նասիհաթըմ՝
տանա օլան սատադաթըմտան նաշի օլտուղունա
ինան :

14

ՊԻՐ ՊՕՇ ՇԻՅ ԻՉԻՆ ՆԻԶԱԼԻՇԱՄԵՔ

Պէնիմ էֆէնտիմ ,

Պոլնտան ագտէմճէ թահրիր պուլուրտու-
ղունուզ մէքթուպուն մուգատտէմէսինի օգուր .
քեն , իքի ագրապա պէյնինտէ օլան արպէտէյէ ,
վէ պէօյլէ խասիմանէ պօղուշմասընա սէպէս՝
պիր պիւշիւճէք մատտէ օլմագ կերէք . պիր պի-
լինէ պիր չիլքին մուամէլէ մի էթմիշէր , պիր
պիրինի պըչաղ ըլա մը վուրմուշար , եօգսա պիր
պիրինին ըրպընա մը կեշմիշէր քի , պու իքի էվ
պու դատար հարարէթլէնմիշ , պիր պիրինէ

սու տէրէճէտէ խաամ օրնուշ տէյի՝ մէթու
պու օգուրքեն , պէյնէրինի պուլմանըն պիր
թարիպինի ֆլքրիմտէ իշէտէրէք , շէրլամ քի
թապլարընը խաթրումա կիթրալիմ եհրտէ ,
պիր տէ մատաէնին մէֆհուժուհա կէլտիմ քի ,
պու թանթանանըն սէպէպի՝ պիրինին էհլ
համլինի վաղ էտէրքեն , գայըն վալիտէսինէ
վագթինտէ խապէր վէրմէմիշ քի , կէլէ դըղ
նըն էանընտա պուլունայտը : Իթիմատ պուլու
րուն , պէնի պիր կիւլմէք ալմըշ տըր քի , սէրիւ
տիմ եաթում , կիւլէ կիւլէ կեօլլէրիմտէն եաշ
ադտը . օ արատա պէնի պիր կեօրէն օլսայտը ,
չըլտըրմըշում սանըրտը :

Պէօլլէ պիր մասգարալըգ իչին՝ իքի ագրուպա
պիր պիրինէ տիւշմէք նէ՞ տէմէք տիր . պու գա
տար պօշ շէյ իչին , իքի էվ պիր պիրինէ կէչսին .
մասլէյնտէ ինտանիյէէթ , մուհապպէթ , ագրա .
պալըգ հագգը եօգմուլուտու . եա օ ֆագըր
աղըր չէքեն գատընճըգ նէ՞ եափմալլըմըշ , վա
լիտէսի կէլիպ էէթիշինճէյէ գատար՝ թապիա
թըն հիւքմիւնէ գարշը տուրուպ , չօճուղուն
տօղմադընը մէն մի էթմէլլտի : Գօճասըլլսա էօյ
լէ շէյ կեօրալիւլ եօգ , հէր շէյտէն էվլէլգա
րըսընըն գայղըսընա տիւշմիւշ իւսէ , էլպէթտէ
պօրճուհու էթմիշ : Օ արալըգտա գայնանատընա
գայնաթապընա ըուսում կեօղէտիպ , տէր ագապ
խապէր կեօնտէրմէյի տիւշիւնմէմիշ իսէ , պու
գատար կիւրիւլթիւլէ մուսթահագ գապահմթ
մը իշէմիշ օլտու : Չօճուգ տօղաուգլայն միւճ
տէսին կեօնտէրմէտի մի . էլլէմ օլան պօրճուհու
էտա էթմէք իչին , թէքիլլ իւֆտէ դուսուր էթ .

տի տէյի՝ պու գառար գապահաթըլը՝ մը օլտու-
քի, էն ետգըն ագրապասընըն տիւշմանըլընա
մուսթահագ օլտուն :

Պու նէ տէլիլք տիր . պէս պէլի քի, պու
խաթըր գալան ատամլար՝ թէքէլիւֆիւ էլլատ-
լարընտան զիյատէ սէվէրլէր իմիշ . պիր պօշ եք-
րամը ագրապալըգտան զիյատէ սայալլար ըմըշ,
քենտի խաթըրլարը խօշ օլմագ իչին՝ քիմնէնին
խաթըրընը սայմաղար ըմըշ :

Հու ատամլարա սօրսամ քի, տոմատընըզըն
գապահաթը նէտիր, շէրխաթտէ մէսէլէսի վաճի
մը . զիրա պէն հիշ պիր քիթապտա էէրինի
պուլամաթընում : Պիր գըղ գօճայա վարտըգտան
սօկրա, վալիտէսի էանընտա օլմայընձա՝ համ-
լինի վազ էտէմէմէք համիկի գանուէնտա հապըը
տըր : Պէն տէ էլլիլիմ, պէնիմ տէ էհլիմ վար,
խաթըրմա կէլիր . պիր տէֆա էպէյի պիլէ
կէթիլէճէք վագըթ օլմատը, էպէյէ կէօնաէր-
տիլիմ ուշագ մէրտէվէնտէն էնէքքէն չօճուգ
սողտու : Պու պիր մասլահաթ տըր քի, գանու-
նա սըլմաղ, գանուէնու օլսա պիլէ, պին սէպէպ
իլէ իճրաուը միւմքին օլմաղ : Պուէնուէ գանու-
նու էօգ, րուսոււմու էօգ, վէ օլմագ միւմքին
տէյիլ, գանուէնու օլմայան շէյ նիճէ գապահաթ
օլսա պիլիր :

Խաթըր, էանլըշ սէյլէտիմ . գանուէնու օլ-
մագ կերէք . լաքին օնու . նէ սէն պիլիրսին, նէ
պէն պիլիրիմ, վէ նէ տիւնէսնըն գանուէնիլէրի,
քիթապ հազանլարը պիլէ պիլիր . զերա պու
միւլիլ գանուէնլարըն նէ էաղըլլար վար, նէ փա-
սիշահ ֆէրմանըլա էմր օլմուշու վար . պուէնլար

հէփ ագըլ ճօշգուհուղու սուր քի, հէր քես քենտի ագըլնընէ հասլիսնէ կեօրէ գուրար . հէփ պու միտիլի չէլէպիլէրին պէյէնմէսինէ՝ պէյէնմէմէսինէ թէփագգուֆէ էտէր քի, պէյէնիւրլէրսէ էյի օլուր, պէյէնմէղլէրսէ ֆէնա օլուր :

Զէվգ շունտա տըր քի, պու գանուհլարնի գարարլը հօգ . հէր քեսին նէֆսինին մէլլինէ կեօրէ թէպտիլ օլուր, պու կիւնքի էյի օլան՝ հարնի ֆէնա օլուր : Հաթթա տահա էյիտի վար . պիր շէյի պիրի էտէր՝ թագսիլաթ օլուր, օպիրի էտէրսէ՝ մէտհէ շայէսթէ սէվաս օլուր :

Պու գանուհլար՝ տիւնեատէ նէ դատար, պաշ վար ըսա, նէ տիւրլիւ մէշրէպ վար ըսա, օլ գաւ տար տիւրլիւյէ թէպտիլ օլուր : Պիրի պիր իշէ նէ սէվաս տըր, նէ գասպահաթ տըր . օպիրի, խայր, գասպահաթ տըր տէյի իտտիւ էտէր . պիրի տէ կիւլի՝ հաթթա խայր ամէլ տիր տէյի մէտհէտէր : Պուհլարն ապը նէ տիր պիլլիւմիսինիզ . պազը չէլէպիլէրին տիւշիւնճէսի հօգ, պիլլիլէրի հօլ էրքէան՝ քենտի կիտէր կիւլի ագըլլարնա ուլտն տըր . սուհուհլ իջին ագըլլար մէշրէպլէր տիւրլիւ օլտուգճա, գանուհլար տա տիւրլիւյէ թէպտիլ օլուր :

Տիւնեա մասլահաթլարնտա պէօյլէ օլտուղունա թաաճճիւպ միւ էտէրսինիզ . ատասլ խուսուսունտա, Ալլահնէ էմրի հագգընտա պիլլէ պէօյլէ օլուր . պու մէշրէպտէ օլանլար՝ Ալլահնէ հէր էմրինէ ինանըրլար մը տանըրսընիզ . հաշա . քիմի պիր միգտարընա ինանըր, քիմի օպիր միգտարընա . քիմի արատան պիր տը շէ սյըրըր պիր թարաֆա գօր, քիմի հիւմէթ էտիպ

մանաւէր վերիւր , քիմի տէ հիշ պիլրինէ ինանմազ :
Գանուէլար մէշտէպէրէ զըստ կեւտիքճէ , էպի-
տին չըգարըրլար , եէրինէ եէնիսին գօրլար : Աւ-
լահն էմրինէ պէօյլէ էթտիքտէն սօնրա , տիւն-
եա մսուլահաթլարընտա , իւնսիյէթ թարիգէ-
րինտէ էթմէսինէր մի :

Իթիմատ պոշլուրուն էֆէնտիմ , պու աղա-
լարըն , պու գատընլարըն պու գատար նաղիքիյի-
նի տիւշիւնտիւքճէ , ագլըմ շաշար , զիրա
զէվգ սէֆա իշինէ կեօմիւլմիւլէր , պիր քերրէ
տէ արուլարընա տէօնիւպ՝ հասըլ օլտուգլարը
ասըլլարընա պուգմազլար : Սէրհօշ տտամլարա
պէնիքէրիյէր , չօճուգ կիպի րահաթ եէյիպ իշիպ ,
վագըթ լարընը օյունճաղըլա կեշիրմէքտէն զայրը
շէյ պիւմէզէր :

Նէ էօմիւր տիւր պու : Քէնտիլէրէ սօրար-
սան , պունտան գութլու էօմիւր օլմուզ ստնը-
լար . քէնտիլէրտէն էտնա օլանը Ֆէլէյին էօյէ
էվլատլարը տըր , պաշգա ճինս տտամլար տըր
տանըլար : Հայ հայ . օյուսա տիւնեատէ պիր
քէամիլ ատամ եօգ քի , իսթէր ալա , իսթէր
էտնա՝ պու միհնէթ տիւնեատընտա , քիշէն
գութլու էտէճէք քէմալլիյէէթի պրաղըս տա ,
օնլարըն հալինէ հէվէս էտէ :

Պիր չիւրիւք թէքնէ իլէ աէօքիւնթիւլիւ տէ-
նիղտէ՝ պիր ատամ Ֆըրթընալա թութուլմուշ ,
լարգ օլմագ իւզըն իքեն , րահաթ ուլգու ուլու-
մագ , զէվգ սէֆա էթմէք , կիւլիւպ օյնալուպ
վագըթ կեշիրմէք տէլիւք տէյլլ մի . պէօյլէ ա-
տամլարըն հայվանտան նէ Փարգը վար :

Տէրա տէյէճէք պիր շէյլէրի եօգ . քէնտիլէ

րէ սահի՛հ տէրտ ոլտուն տէյի րահա թարղըդ սէ.
պէպլէրի արարլար : Պու պիր խասթէլիք տիր
քի , էպէտի հէքիմ՝ պիր պօլճա գան անսայրնճա
սաղաւամողլար :

Է՛ֆէնսիմ , պունլար հէփ պիւյիւքլիւք հա.
րարէթլէրի տիր . տահա էյիսինի իսթէրմիսինիզ,
պունլար տիւշիւնճէսիզ րահաթլըգտան հարլ
օլուր՝ ագըլ զայիֆլիսի տիր : Քէտէրի տիւշիւն,
ճէսի օլան ատամտա պու իտտիալար օլտմազ,
պունլարըն իշի կիւճիւ եօգ , րահաթլըղա ալըշ
մըշլար , պիր փիրէնին ըսըրմասընա տայանամազ
լար . տէրտլէրի փասալէթլէրի եօգ , պիրքիւշիւք
րիւզկէար վուրսա , պիր չէօփի սօգուկըրա թա.
ճիզ օլուրլար :

Զանվալըլար . էֆէնսիմիզ՝ «Պիր ղէնկին ա.
տամ՝ ճէննէթէ կիրմէտէն իսէ , պիր հսլաթ
իյիէնին կեօզիւնաէն կեչմէք տահա գօլայ տըր,
տէմէսին մի : Հայ հայ , ղիրա ճէննէթէ խաջ օ.
մուլուճուլսա՝ մէշագփաթ թարիփլը կիրէ
պիլէճէյիզ . եա պունլար քի , սահի՛հ մէշագ.
գաթտան գաջարգլարը՝ քենսիլէրէ եէթիշմէզ,
պէօյլէ գապահաթարզ շէյլէրէ կիւճէնիս՝ կեր.
չէքսէն կիւճէնէճէք թադսիրաթընր աֆվ էտէ.
ճէյի եագըն ագրապասընտան այրըլանլար , ճէն.
նէթէ նաւըլ կիրէ պիլեր :

Կեօլկէյէ վիւճուտ վէրմէք տէրլէր . պունլար
կեօլկէյէ վիւճուտ վէրմէք տէյիլ , վիւճուտ վէր.
մէք իշին կեօլկէ արամափ տըր : Պունլար պու
նազիք չէլէպիլիյի ունութմափ իշին , հագ թաա.
լանըն պաղը պաշըլը զապսալընա միւհթաճ տըր.
լար . պիր էվլասլարը էօլսէ , պիր ճէսիմ տա.

վաւարը օլսա, պիր չարէսի պուլունմաղ աէր-
տէ կիրիֆտար օլսաւար, փատիշահ զազապընա
ուղոսասաւար, վէ պունա քեզալիք պիր զսիլէյէ
սիւշսէլէր, պագըն օ վագըթ պու թասաւարգըւ-
րը նազիքլիյի նասըլ ունուտուրլար:

Հայ հայ. պու չէլէպիլէր՝ հապ եօլունտան
պու գատար ուզագ օլմասաւար, վէ պունըարը
իսքեաթ էթմէք պանս հավալէ օլմուշ օլսա,
պագըն պէն օնըարը նէ կիւղէլ թէրպիյէ էտէր-
սիմ: Պիզէ սինէքլէր պիլէ մօգունմամսը
տէյի՝ տիւնեա եիւղիւնտէ թանըրըգ իտտիաը
էթսիքլէրի եէրտէ, տիւնեանըն էն էտնա մախ-
լուգու օլտուգլարընը քենտիլէրէ թագրիր էթ-
տիրիպ, եիւղէրինին գարասընը կեօսթէրիր
իտիմ:

Պունըար քենտի հալէրինի թանըմայըպ, րա-
հաթը տէյի հաճէթսիղ եաշատըգլարը պիր
հիքմէթ տիր. իւզէրլէրինտէ օլան եիւքիւ տույ-
մայըպ, եիւք օլմայան շէյտէն ինճինմէլէրի պիր
աճսիպ հալ տըր:

Մաղուր օլտուն, սիղէ թաաճճիւպ էտէրիմ
քի. պէօյլէ րապըթասըղ մատտէի տէր իւհտէ
էթմիշսինիղ: Հէր նէ հալ իսէ, պէնիմ գըսսա
աղըմ կեօրէ՝ լօհուսանըն էհլինտէ գասպահաթ
եօգ, ճէրէմէյէ մուսթահադ տէյիլ. վէ մօղպն
չօճուգ կէրի տէօնմէք գասպիլ օլմատըլընտան,
պէօյլէ րուտում պիլմէզ, խաթըր սայմաղ մատ-
տէտէ թէրղիւէի խաթըր իսթէյէնլէր տէրի տիր:
Պու պասպտէ պէնիմ սիղէ վէրէ պիլէճէյիմ
նասիհաթ՝ պու մէքթուպտան իմպամը եըրթա-
սըղ. զիրա հագգը մօյմայտն առամա նիզալէշ.

մէք պէնիմ հալիմ աէյիլ . իմզամը եըրթադդ-
տան սօնրա մէքթուպուժու քենտիլէրէ օգու-
տասըզ, պէլքի տիվանէլիքլէրինի կեօրիւպ ու-
թանալար :

Պագը՝ սիզ տէ պու պէնտէլէրին սատադա-
թընը թէճրիւպէ էթմէք մուրատ էտէրսէնիլ,
պունտան պէօյլէ տահա րապըթալը մասլահաթ-
լարա իսթիխտամ պույուրմանըզ մէրճու տուր :

15

ԳԱՏԻՐ

Ազիզիմ ,

Պունտան ագտէմճէ եազտըղըն մէքթու-
պուն մէֆհումունտա՝ հալինի օլ դատար եիւ-
րէք աճըսլլա իֆատէ էթմիշտին քի , կիւլէճէյ-
իմ կելտի , վէ կիւլտիւմ . սագըն , թաշ եիւ-
րէքլէ իմիշտին տէմէ , զերա կիւլտիւլիւմ՝ սէնին
տէրտինէ տէյիլ , պէն զեյանա կիւլիւճիւ տէյի-
լիւմ , ֆագաթ սէնին տէ հալին պէնիմքինէ պէն-
զէր օլտուղունա կիւլտիւմ : Տիւնեաաէ պէնիմ
կիպի պախթսըզ ատամ եօդ տէյօրսուն , վէ
տէրտինին արասընտա՝ Ալլահտան իւմիտինի
դաթ՝ էթմիշտին . պէն իսէ խալքըն քեօր կեօ-
զիւնէ՝ նիզամնըզ վէ նահագ կեօրիւնէն վագա-
լէրէ պագար , հէփ տտիլ Ալլահըն հագ գատէ-
րի տիր տէյի թէսէլա օլուրում :

Պիր թարաֆստան սէնի ածըյօրում . լաքին
սէրա իշնաէ պօղուլտուղուն իշն աէյիւ, ֆա-
ւաթ օլտուղուն հալին գըյմէթինի պիւմէյիպ
գաթ'ի իւմիտ օլտուղուն իշն ածըրում . զերա
պիր էյի միւլահազա էթսէն , սէնին պու հալին
սէպէպի տէվէթին տիր :

Տէյէճէյինի պիւլերում . սէն չըլտըրմըշսըն ,
սէօյլէտիյինի պիւմէյօրսուն , կեճէյէ կիւնտիւզ ,
կիւնտիւզէ կեճէ տէյօրսուն տէյէճէքսին : Եօգ
էօյլէ չափուք ինֆաալ էթմէ , զերա պէնիւմ
սէօյլէտիւմ հադճա սըր , ինսանճա տէյիւ :

Սէնի Ալլահմը եարաթաը . հայ հայ . օնու
ինքեար էտէմէզսին . Ալլահ՝ եարաթաըղմախ-
լուգաթա մուգայէէտ տէյիւ տէյէ պիւլըմիտին .
հաշա . հաթթա աւետարանըն պույուրսուղու-
նա կեօրէ՝ պիր թէլ սաշա վարընճա՝ մուգայ-
էէտ տիր , վէ մուգայէէտ օլմամուգ միւմէին
տէյիւ : Պու սուրէթտէ Ալլահ հէփսինէ մուգայ-
էէտ օլույօր տա , եալընըզ սէնիմի կեօղտէն
պրագմը . հաշա . հաթթա քենտի իսմի շէրի-
ֆինէ քիւֆը էտիպ ալագ ալթընա ալանլարա
պիլէ մուգայէէտ տիր : Ալլահ ալանհանըն շէյ-
լէրինէ պադմազ , սէվասի , ճէզա եօգ տուր տէյէն
տինտիլէրի պիլէ՝ կեօղիւ էօնիւնտէն ալըրմազ :

Ալլահ սանա մուգայէէտ օլտուղունու ին-
քեար էտէմէտիքտէն սօնրա , սէնին հադգընտա
հաճէթսիզ տիր՝ հիշ տէյէմէզսին . զերա օ
լուման Ալլահըն քէմալէթինսէն վէ ազիմ
մուհապպէթինտէն շիւպհէ էթմիշ օլուրսուն .
Ալլահըն մուհապպէթի իսէ ամմէնին հադգըն-
տա պիր տիր :

Պու սուրէթտէ հագ թտալա ամմէյի նասըլ
պագարուա , սէնի տէ էջլէ պագար . պինա-
էն ալէյհ եա սէնին րահաթըն՝ տիւնեատէ զի-
ատէ պախթը օլանլարտան էքսիք տէյիլ , եա
զլսատէ պախթը օլանլարըն րահաթը՝ սէնտէն
զիստէ տէյիլ . սէն նասըլ իսթէրսէն էջլէ մա-
նա վէր . զիրա պու Ֆանի տիւնեատէ պախթ ,
սէֆիլիք , դութլուլուգ , դութսուզլուգ լաֆը-
լարը՝ մանասը եօգ պօշլագըրարըր տըր . տիւն-
եատէ դութլուլուգ դութսուզլուգ եօգ տուր ,
Փագաթ հէր քեսին սէլամէթի իչին՝ հագ թա-
սլանըն թագտիր էյլէտիյի թարիգ տիր . վէ
չիւնքի պու թարիգի վէրէն ամմէնին փէտէրի
տիր , վէ ամմէնին էյլիյինի իսթէր , հիչ պիր
վէրտիյի Ֆէնա օլամաղ . պիղէ Ֆէնա կեօրիւնէն՝
նիղամը գատէրէ պագընձա , մութլագա էյլէք
տիր :

Վագ՝ա հագ իւզլէ թէֆթիլ էթսէք , տիւն-
եատէ Ալլահըն զազապընտան զայրը գութ-
սուզլուգ եօգ տուր . վէ քիչնին գալպի րահաթ
օլամաղ կիպի , թագտիրէ ըիզա վէրիպ՝ մուրատը-
նը Ալլահըն մուրատընա ուշտուրմագ կիպի
մութլուլուգ օլամաղ :

Լաքին շու գտապահաթըմըզ վար քի , տիւն-
եանըն սըհուտէ իլիմէրինէ պու գատար ա-
դըլ եօրուպ՝ թալիմ էտէյօրուզ տա , էն իգ-
թիզալը իլմի էյրէնէմէյօրուզ . պիր տըգդաթլի-
ձէ միւլահազա էտիպ , հագ ազլիմ—իւշ—շան
հազընթէրինին դուտրէթինի հիքմէթինի՝ կեօր-
տիւլիւմիւզ շէյլէրտէ վէզն էթսէք , վէ գա-
տէրինին նիղամընտա անլաշըլան մուհասպսէ .

Թինին կեօրեանմեզ Թարիգէլինի տուչիւնսէք ,
կեօգիւմուզ չափուք աչքըր . քենտի նէֆսիմիզէ
օլան մուհապպէթիմիզ՝ պիղի ալտաթաղընը էյի
Փարգ էտէրիզ : Ալլահ Ֆիլան տաամա մալ վէր-
միշ իսէ , զազապ տէյի վէրմիշ . օպիրինին էլին
աէն ալմըշ ըսա , քենտի խոյրը իչին ալմըշ օլ-
տուղունու անլարըզ :

Տիւնեա խաթըրը իչին պիր ճիւզ'ի էյըք էտիպ .
գարջըղընա տիւնեատէ մալէր էտինէն ասա-
մա՝ Ծն էֆէնտիմիզին՝ Իւճընթէթէրինի ալտըլար ,
տէյի վէրտիյի Ֆէթվա՝ ինսան օլանա չօգ գօր-
գուլու սիթէմ տիր . զիրա օնտան զայրը ումա-
ճադլարը եօգ աէմէք տիր : Պուլուն զըտար՝
“Մութլու Փագըր օլանլարա , քելանին Թէսէլ-
լար , տիւնեա մալինտէն մահրում օլանլարա
ալ սէվինճ տէյիլ տիր :

Կէօր խմաի տիւնեայըլա աւետարանըն Թարի-
գի պիր պիրինտէննէ գատար ուզադ սըր : Եա-
րատանըն գատէրինի , վէ հադ ասալէթինի
անլայա պիրալին մի :

Լաբին պունլար տահա պու իլմին իպթիտաոր
սըրտահա իլէրի վարալմ : Էֆէնտիմիզ Զէքէթ-
եանըն էվլատըլը հադգընտա “ Իսթէյէճէյ-
ինիզ շէյի պիլմէզսինիզ , տէյի՝ էթտիյի Թաղիրի
Թէֆթիշ էտէլմ : Շու գըզճաղաղա պադ .
հէմ էհլի ըրզ , հէմ խօշ ախլադ , միպի եօգ
պիր էվլատ սըր . պու ճիւմլէ իլէ պիր գըսմէթի
ջըգայօր . նէ պիլիրսին , պէլքի տիւնեայէ կիրսէ ,
կիւնահա տիւշէճէք . Ալլահ օնուն իչին օ հալ-
տէ սադլայօր : Պադ շու Փագըր ասաամա . կէ-
ճէյի կիւնտիւղէ գաթմըշ չալըջըր , էինէ էվլատ .

լարնը պէսէմէյէ՝ կեօլ եաշըլա ըսլատաճագ
պիր փարչա եավան էքմէք պուլամայօր : Հայ
հայ . շինաիքի հալինտէ Ալլահ սըղընմը , գա
տէր ուլլահըն գափուսուենու սըտգ ըլա չալըպ
տուրոյօրքեն , պիր կիւն հայի թաղէիր օլուպ , էվլատ ու
այալնէ ֆէնա իպրէթ օլմայաճաղընը նէ սիւ
լիրսին : Շու էօմրիւնիւ իլմ թահսիլնտէ իփ
րանտըրմը ալիմէ պագ , օգուլուպ եաղմագ պի
լէ պիլմէզ ճահիլէր իլէրի կելիպ , մալ ճէմ
էսէյօրլար , քենաիինն օնլարտան չօգ զիյատէ
լիյագաթը վար իքեն՝ կերիտէ գալլօր . լաքին
մալ էսինտիլի հալտէ՝ մալնի էլիէ գուլանըս՝
պուլնճա սէնէտէն պէրի չալըզպ էսինտիլի թէր
պիլէյի պօզմայաճաղընա կիւվէնէ պիլիրմի : Պի
րի գըմէթ պիլմէզ ատամլարա հիլմէթ էթմէյէ
մէճպուր , հիլմէթի թէմամընտա՝ եա պիր ճիւղի
շէյ իլէ չըգար , եա հիլ իւճրէթ ալամաղ .
էօթէ եանտա քենաի գասար իշ կեօրմէյէնէր
իհեա օլուլօրլար : Պուլնլարնն պէյլէ օլմաթ
Ալլահ օնլարը կեօղտէն պրագմը , օնուս իլին
պէյլէ օլուր տէնիլ մի . հաշա . կեօղտէն պրագ
մը տէյիլ , իլա հալլէրինէ էյլէ իգթիզա էթ .
տիլի իլին էյլէ էթտիլի :

Քեզալիք հէր քեսին հալնի , վէ տիւնեանըն
հէր վադ'տարնը քենաին քենտինէ թէֆթիլ
էլէ . վէ էյէր տըգգաթընէ թէֆէքիւր էտէր
սէն , հէր շէյտէ՝ ասիլ Ալլահըն էլի օլուլուղու
նու էյլէ աշիքեար կեօրիւրսիւն քի , հէր պի
րինտէ աղիմ թէրթիպ իւ տըգգաթինէ հայրան
օլաճագ մատաէլէր պուլուրսուն :

Պու գատար՝ ղէնկին օճագլար ալթ իւսթ
օլուր, տիրլայի պօղուլուր, պօրճու տիւշէր .
չօգ տէֆ'ա կիւնտէլք խարճուլա պլլէ սրգըն-
թը չէքեր . հօթէտէ պիր էվսաթ ատամ՝ ազ
պուհուդ իրատ ըլա լահաթ կէշնիր: Սէֆիհ
էվլաղլար՝ պասալարընըն կիօզ նուրուլա ճէմ
էթտիլի տիւնեալըլ՝ սաղա սօլա թէլէֆ էտեր-
լէր: Գօճասը թօփլայըմ տէյի չալըշարըլ փա-
րայը՝ գարըսը տաղըսըր եաթըր: Պին զահմէթ
իլէ էտինիլմիշ հարամ մալրիւզկեարա թէլէֆ
օլուր: Խըրսըլ՝ չալըլըլ շէյ իւզէրինտէ՝ էլէ
կիրիր: Գանըլ հարամալ՝ ատամը էօլաիւրիւր-
քէն թութուլուր . վէ պուռնուն կիպլի նիւջ նի-
ջէ վագ'ալէր օլուր . գազա սըր տէրիզ , լաքին
պիր էյի տըգգաթ էաէրսէն , հէփ Ալլահըն
առալէթինին էսէրի տիր , հէփ գասէրինին
հիւքմիւ տիւր :

Գութսուլուդ , պախթսըզըգ տըր տէտիլի-
միշ շէյլէրտէ պիլէ՝ Ալլահըն էթտիլի քէրէմլէ-
րի ինքեար էտէմէյիզ: Մէսէլա պիլի շէյ իգթի-
զա էթտի , վագթինտէ եափամագսըն , հալինէ
կէօրէ եափամաղա գուտրէթին եօգ . պու ճիւմ-
լէ իլէ կերջի զահմէթ չէքերսին , լաքին վագ-
թինտէ էինէ էյի քէօթիւ եափարսըն . եա Ալ-
լահ եարողմ էթմէտէ իտի , եափա պիլըրմի ի-
տին: Ալլահ օ առաթուռուն էիւրէյինի երմըլաթ
մաաա , էօտիւնճ իսթէտիլին ագճէյի վէրլըրմի
իտի: Օ միւշթէրինին գալպլինի Ալլահ տիւրթ-
մէսէ , գօճա էսնաֆըն իշինտէ , սէնի ալըրըս
տիւքքեանընա կէլըր մի իտի: Սէնին օ սէօզ ալ-
լամաղ ալաճագլընա՝ Ալլահ ինսաֆ վէրմէսէ :

սանա կիւն պաղըշար մըրալ : Գեղալք կերէք
գազա զանն էթտիյիմիզ, կերէք քեհտի իշկիւ-
զարըզըմըզ տըր տէյի էջիւնսիւյիւմիւզ հէփ
մուգատտէր տիր :

Ալլահըն գուարէթինի՝ ճիւմէտէն գամ ի
նազար՝ պիր շէյտէ փէք միւլահազա էտէրիմ :
Գալտըրմ իւզէրինտէ պու գաաար քիւֆէճի
վար , հէփիսինին սաթտըլը պիր տիւրլիւ մէյլէ
տիր . վէ կեօյա սաթըճըլար կիւնտէլքէրինի չը
գարսըն տէյի միւշթէրիլէր պէյնլէրինտէ սէօզ
էթմիշ կիսի , հէր պիրի պիրինտէն սաթըն ա-
լըր : Պիր չարսուտա եիւզ աիւքքեան վար եան
եանա , հէփսինին սաթտըլը մալ պիր տիր .
հէփիսի սաթար , հէփիսի գազանըր , միւշթէրի-
նին նիշին պիրի պու տիւքքեանտա տուրուր ,
օպիրի օպիրինտէ , օպիրի տահա իլէրի կիսէր .
պուշլար՝ հէր քեսին եէվմիյէ էքմէյինի կեօն-
տէրէն գատըր Ալլահըն թագտիրի տէյիլմի :

Ալլէլիմ պէնիմ հալիմէ . տիւնեատէ պաիթ-
լը տէսիքլէրի աաում՝ պէն իմ ոանըրսըն , եա-
խօտ հալիմէ կեօրէ րահաթ կեչինիրիմ տէրսին .
զահիրտէ կեօրիւնէն թապըրմտան մասըսհաթը-
մըն անլաշըլան տիւզկիւնլիւյիւնտէն՝ հալիմ
փէք խօշ տուր գըյաա էտէրսին : Պազը աաում
տա վար քի , սանտըլըմտա պիր միգտար եա-
թըր ագճէմ վար սանըր : Օնլարըն էթալիլի հէփ
խիւլեա տըր . լաքին պու վար քի , պէն հալիմ
տէն խօշնուտ ում . վէ կերչի տէրսիմի եանմա-
մագ միւմքին տէյիլ , լաքին սըտգ ըլա Ալլահա
սըլընմըշըմ , եարալարըմըն աճըսընը ոապը ըլա
չէքէրիմ :

Եօգոսանէ սանըրսըն . գաջ տէֆ'ա պաշըմ' սըգըյա կեւիւն ալիւթմիսին , սէյլէսէմ շաշարսըն . պիւթիւն էօմիւթիւ զարուրէթլէ կեչիւթիւնիւմ , վէ հալա զարուրէթտէ իմ . սէրէն ճամըմը նադէ էթսէմ , մասալ տըր տէրսին : Սէյլէսէմ պէլքի ինանմազսըն , լաքին վադը հալիւմ պու տուր . պէշ եիւղ զուրուշու պիր եէրտէ կեօրտիւյիւմ եօգ , եիւղ զուրուշու պիւլէ փէք սէյրէք օլմուշ տուր . լաքին նէ եափարըմ , էն սըգընթըլը վադթիւմտէ ագըմըլա չըգաճագ եօլ պուլամայլընճա , գատէր ուլլահա սըլընրալ , թապիւթին հիւքմիւ օլան էլէմտէն զիյատէ թէէսաիւֆ էթմէմ :

Հադդը զաթինտէ հիւ պիր տէֆ'ա իւմիտիւմ պաշ չըգմըն տէյիւ . փէք տար վադիթլէրիմտէ' ումմաարըլմ' եէրտէն մէտար պուլմուշու . պիր տէֆ'ա սըգընթըլ էթրաֆըմը սարմըշ , ինսանճա գուրթուլմագ գապիւ տէյիւ , պօղուլաճաղըմ սանտըլըմ եէրտէ' անսըգըն թարիգի պուլուն մուշ , ըրզըմ վադարմիւ սըլըլմըն չըգմընըմ : Պաշըմա կեւլէճէք տէրտի ուզագսան կեօրիւրիւմ , նէ սըգընթըլ չէքեճէյիւ պիւլիւրիւմ . լաքին չըգաճագ եօլունու պուլամամ . ինսանճա չարէսի եօգ կիպի կեօրիւնիւր . նիհայէթ' վադթի կեւրիքտէ գատէր ուլլահ էէթիւիպ , աղ չըգ չարէսի պուլունմուշ տուր : Սանըրսըն քի հագ թալա պէնի մախուու պու զարուրէթտէ թութուպ , պիր ճիզլիւ րահաթլանմալա իւղին վէրմէյօր . հէր մաալահաթ ըլա կիւլէճմէլլէլիւ . անճագ հալմէ կեօրէ կեչիւնէճէլիւմ էք սիւլմէյօր : Հէր կիւն իրթէյիւ տիւշիւնտիւքճէ'

կիւճ կեօրիւնիւր , լաքին պու ճիւմէ իլէ , էւ
լէրին պու րաՀաթ գըյաս էթտիյի կիւնիւմէտէք
էէթիշտիւմ . կերչի զաթինտէ՝ զարուրի . քիֆաֆի
նէֆս տիր , տամա նէ՛ զարարլւմ վար :

Պէնիւմ կիսի հէր տէմ գատէր մէտրէսէսին .
տէ թալիւմ էտէն առամըն՝ սըտգը զսյրէթի
էքսիք օընւրմու . օնուն իչին սանա տա՝ տէրա .
լէրինէ սապր էյլէ տէյի զայրէթ վէրիւրիւմ . պիլ
արգուլէրիմիզի զապթ էաէլիւմ , վէ պիզի պիլ .
տէն զիյասաէ պիլէնէ սըղընալըմտա , օ քէնտիյէ
սըղընանը կեօզտէն պրագմաղ , վասի էօյլէ
տիր : Հագ թաալա սէնի տաիմա զարուրէթտէ
թուլթաուլու՝ քէնտի էթէյինտէն ալըրմաւագ
իչին օըմաւըղընը նէ՛ պիլիւրսին : Հէլէ պէնի պու
միւշէվվէշ հալտէ թուլթաուլունա պէն տաիմա
չիւքր էտէրիւմ , զիրա քէնտի էթէյինտէն ալըլ .
մամաղա սէպէպ օլույօր :

Չէքաիյիմիզ սըգընթը նէտէն տիր պիլըրմիսին .
տինտէ ագսաղըմըզ վար , օնտան սըր . սըտգըմըզ
հէմ վար , հէմ եօգ . իթիգատտա գուսուրու .
մուզ օլտուլու իչին , Ալլահըն իմտատընա լայըդ
օլտմայօրուզ . սըտգըմիզ օլմատըղը իչին , տէր .
տիմիզ աղըր կեօրիւնիւյօր :

Պէն սիլ գարը կեօրտիւմ , էօյլէ սըտգը պիւ .
թիւն՝ Ալլահա թէվէքքիւլ էթմիշ իտի քի , պա .
նա պիր պիւյիւք իպրէթ օլտու . հէր սըգընթը
սընը սապր ըլա չէքիպ , էլինին էմէյի՝ զարուրէ .
թինէ էէթիշմէտիյի վագըթ՝ նէրէտէն իմտաւ
իսթէյիւմ , էվլաուլըրմը նասըլ պէպէյիւմ տէյի ,
սըտգըլա Ալլահա նկաղ էտէրտի . Ալլահ նէ
եօլ կեօթէրիսէ , սըտգը պիւլթիւն՝ վարըր

տէրութիւնէ տէրման պուլնւրտու . պիր ճիւղի շիւսէն էթսէ , իթիգատտէ գուսուր էթովմ տէյի՝ փիւշման օլուր աճըրտը : Սըտգը էօյլէ պիւթիւն իւսիւ քի , միւճիզաթէր կեօրիւր իւտիւ :

Ագլէ մալիք պիր մախլուգ , պիր Ալլահ օլ տուղուշու պիւտիքաէն սօկրա , տիւնէայը Ալլահ եարաթմը , եէրտէ վէ կեօյտէ ճանարղ մախլուգաթը պիւլէ՝ քափի նիզամլար ըլա խոտրէ էթովինի պիւտիքտէն սօկրա , հափասա ուշան գուշարը , եէրտէ կեզէն պէօճէքէրի տօյուրու պէսլէտիւնի կեօրտիւքտէն սօկրա , քեն տիյէ մուգայէէտ տէյիւ զանն էթմէք՝ քիւֆրիւ նիմէթ տէյիւմի : Վիւնէշինի՝ էյիլէրին տէ քեօթիւլէրին տէ իւսթիւնէ սաչան Ալլահ , րահմէթինի սպիհէլէրին տէ կիւնսհքեարլարըն տու իւսթիւնէ եաղտըրան Ալլահ , քենտիյէ սըղընան գուլու իտթըրտան չըգարըր մը . պու պիր շիւսէն տիր քի , ճանըմըղ զայ էթմէյէ սէպէպ օլուր . օնուն իչին ճանըմըղ զայ օլմատըն , վէ հէր շէյի քենտինտէն պիւլէլիմ տէյի , հագթաալա պուշնոնլա պիղի թէտիպ էթմէյէ մէճպուր օլուր :

Չէքիլէն աէրտ՝ հէփ Ալլահտան իւմիտիմիղի քեստիլիմիղտէն տիր . պիր թարաֆտան տա պու էթտիլիմիղ՝ Ալլահա իսթէտիլիմիղի էթտիլմէք խոտիասըտըր : Պիղէ լազըմ օլանը՝ Ալլահ պիղտէն էյի պիւլըր , վէրկիսինտէ տէ հիչ գուսուր էթտիլի եօգ . լաքին վէրտիլինի՝ պիղիմ խայըլմըղա միւնասիպ օլտուղունա կեօրէ վէրիր , ագլմըղըն էստիլինէ կեօրէ տէյիլ :

Այդընտա հզպեր էթախին Եւէոյն Խոփո ,
սէնին մուրատըն օլսուն լաֆզընը՝ եիւրէքաէն
սէօլէմէյէ ալըսան , պագ տէրալէրին նէ գա-
տար խաֆիֆլէնիր :

Պէլքի պէնվազա նաուհաթա միւհթաճաէյ-
իլիմ տէրսին . փէք միւհթաճ սըն տօսթում ,
փէք միւհթաճ սըն . զիրա Ալլահն թէրթիպի
օլան հալինի՝ արաշարմուղա ճէսարէթ էթաիք .
լէյն , եօլունու շաշըրըսըն : Մաւտարանըն էմրի-
նի իճրա էթմէք իչին , գանըմը պիլէ տէօքմէյէ
հազըր ըմ տէրիզ . եա շու «Գայլը էթմէն .
պունլար հէփ հիւրմէթիլէ վէրիլէճէք տիր »
Ֆէհվալարը՝ աւետարանըն մանթուգու տէյիլ
մի . օնլարա նիճին ինանմայըզ : Պու սէօզլըէ
սըգընթը իչինսէ օլան աւամ ինանմատըտան
սօկրա , քիմ ինանաճագ . զէֆգ սէֆա իչինսէ
եիւզիւպ , ըհաթ եաշայանլը մը ինանսըն .
միւքէլէֆ գօնագլար եափմաղա ադըլ եօրան
լարմը , սալթանաթըլը ըուպալարա հէվէս էտէն
լէրմի , ալըր սէօշէմէլէր եափմաղա եօրուլան
լարմը ինանսըն , եօգսա զէյնէթ , զարիֆլիք ,
սէֆիհլիք տիւշիւնէնլէրմի : Պունլարըն չօղու
աւետարանը աուէթ տէյի տինլէր , վէ աւետա-
րան գապա խալզ իչին եաղըմըշ սանըր . պաղը-
լարը ճէհնէթէ պիլէ իրթիքեապ էթմէլ . զիրա
օնտա քիպար ըլա զարիւպ եիւիտ գարըշըգ օթու-
րաճագ : Պիր գարընըն աղզընտան պէն իշիթ
տիմ , Ալլահ հէր շէյի էյի եափմըշ ամմա , ճէն
նէթաէ պիր ալայ քիւլանիլէրի քիպար ա-
տամլաղըն արասընա գաթուրը՝ եապըշըգ սըլ
շէյ տիր տէտի :

Ճանընը սեղեւսէն, լաթիքէ պէր թարաֆ օւ
տուն, սէն սէ զէնկին մայտար օլուպ տա, պու
մէշէպտէ օլմայը իսթէրմիսին. հէլէ պէնի սօ
րարսան, զէնկին օլուպ տա՝ կեօղէրիմ պէօլէ
քիպր իլէ քեօր օլմատան ըսա, Ալլահըն ին'ամ
էթտիյի ագլըն գլլմէթինի պիլիպ, քէնտիմի էն
էտնա առամ ըլա պէրսպէր սայրարպ, առաճ
ալըպ պիր լօգմա էքլէր տիլէնմէյէ իրթիքէապ
էտէրիմ :

Պուհու սէօլէյէն գաւորնտա նէ գատար ֆա
ղիլէթ օլտուղու մալըմ. պու ճիւմէ իլէ ճէն
նէթի էօլէ պէնիմիլէնմիշ իտի քի, քէնտի
կիթտիքէն սօկրա, ֆուգարայը իէրի սօգմայ
աճադ, եախօտ ախօրուն պուճաղընա թըգայ
աճադ գատար հիւքիւմ թասլար ըտը: Կեօր
տիւնմիւ տիւնեանըն մալի առամը նէ եափար,
պու գարը, վէ պուհուն ագլընտա օլանլար,
ճէնիլէթտէ տէ այըը ճէմիլէթ էտէճէք միւսա
ֆիր օտալարը իսթէրլէր. տիւնեատէ էթտիլէ
րի պիլիլէքիլիւ՝ օնտա տա էտէ պիլէճէքլէր
սանըրլար. իլէթպէտէ քէնտիլէրտէն աշալա
օլանլարա էյրի պագմադ, գագալամադ, օլտուգ
լարը եէրտէն գօվուպ չըգարմադ իւմիտինտէ
տիրլէր:

Ալլագլար, քէնտիլէրինի նէ՞ գլլոս էտէր
լէր. օպիր ինսանլարտան ղէյատէ նէլէրի՞ վար
սանըրլար. Ալլահ վէրէ քի, օ իքրահ էթտիլէ
րի քիւլիանիլէրին, օ սիւփրիւնթիւ պէօճէյի
կիպի այագ ալթընա ալադգլարը առամլա
րն այաղը տիպինտէ տուրմալա լայըդ օլա
լար:

Կեօր իմտի զէնկինլէրին մէյվէսինի . քէնտխի
օլ գատար պիւշիւք եէրինէ գօյօր քի . Ալլահտա
պիլէ էքսիքլէք պուլուպ , քիպարա վաճիպ օլան
իքրամտա գուսուր էտէյօր տէյի՝ գապահաթը
չըպարըօր : Աւր ա մուրուար ֆօտուլ , վար .
ադըլար էրմէզ հիքմէթ սահիպինէ , էյլէքլէր
փուհարը օլան Ալլահա՝ լայըք օլան իքրամ պու
մու տուր . հէր շէյի եօգտան վար էթմիշ , վար .
տան եօգ էտէ պիլէճէք ատիլ Ալլահա՝ ճաիդ
օլան իպատէթ պու մու տուր : Սանա էլլէրտէն
զիյատէ թարաֆտար կի պի օլուպ , զայրըլարտան
զիյատէ հիւրմէթ էտէն սահիպ գատէրէ՝ շէքքի
նիմէթ պէյլէմի օլուր :

Ամու տէյէճէքսին քի , զէնկինլէրին հէփսի
էյլէ տէյիլ . պէլի , կերէէք սին , հէփսի տէյիլ .
լաքին օլմայտնլար օ գատար աղ տըր քի , աղա .
մաղա հաճէթ տէյիլ . տիւնեա նիւզիւնտէ պէն
կիպի կէօրիւնիւր : Խուլասէ տին իլէ զէնկինլէք
պէրապէր իսթիզաճ էթմէք պիր զարիպ հիք .
մէթ տիր քի , հիչ պիր միւճիզաթ է պէնդէմէզ :

Էյլէ տիր . լաքին պէն զէնկինլէք իսթէմէմ ,
լաղըմ օլանը իսթէրիմ տէյէճէքսին . փէք կիւ .
ղէլ , ամմա պու լաղըմ տէտխինին գաթը չօք
տէրէճէսի վար . վէ էյէր լաղըմը պիր էյի թէֆ .
թիշ էտէրսէք , տիւնեատէ լաղըմը օլմայան՝ գա
նաաթ էտէնտէն զայրի եօգ . գանաաթ էտէն
էրքէքլէրտէ փէք աղ , գարըլարտա հիչ եօգ .
էյլէ իսէ հէր քիմէ սօրսան , լուղումու վար ,
միւհթաճ տըր :

Պու էօգիւրլէր նէյէ՝ լաղըմ ա՝ տօսթում . պի
ղէ լաղըմ օլան , պու կիւն էտչամաղա իգթիղա

էաւնի տիր : Պու կիւնէտէք ետջոյտ պիւտինմի .
էօյլէ իսէ լազըմ՝ օլանընը պու կիւնէտէք պուլ-
տուն , եարընըն զտիւլէսինի՝ սէնի պու կիւնէ-
տէք պէսլէյէնէ պրագ , օ տիւշիւնսիւն : Սէնի
պու պատտէ իրշատ էտէյիմմի . սէնտէն աշաղա
օլանըտրտ պագ . նիշէ աաամլար վար քի , սէնին
էլինտէ օլան գատար շէյէ՝ ա՛հ էտէրլէր . սէնտէ
օլանը օնլար իհեալըգ սոյայօրտա , սանա նիշէն
ազ կէլիւր իմիշ :

Քենտինէ սըգընթը վէրմէնին սայլ՝ նէ . հա-
լին շիմտիքինտէն զիյատէ պօղուլտա սիլէ , էյեր
նծեան տէտիքլէրի մէզհէպսիզէր կիպի , Ալլահ
հիջ պիւր շէյէ պագմաղա թէնէզլիւլ էթմէզ , նէ
օլուրտա օլտուն՝ հիջ դայտը տէյիլ տէմէյիպ ,
հէր շէյէ մուգայեհա օլտուղունա ինանըրտան ,
սէնին գըամէթին պու օլտուղունա , պունտուն
զիյատէսի սանա միւնասիպ օլմատըղունա , սէնին
տէ սագըն շէհատէթ էտէր :

Չօգ աճաիպ շէյ տիր . արղուլէրիմիզին հատ-
տի հիսապը եօգ տա , էֆէնտիմիզին “ իպթիտա
Ալլահըն ճէննէթինի վէ աատլէթինի արղու-
լէյին տէտլի , վէ պուլնլար հէփ հիւրմէ-
թիլէ վէրիլէճէք , տէյի վատ էթտլի՝ գուլա-
լըլըղա պիլէ կիրմէյօր :

Տօսթում , կեօնիւլ աղապը սիւր իլլէթ տիր
քի , ինասըն՝ վիւճուտ խաթթէրիյինտէն զիյատէ
էօրսէլէր . պու աղապընը խաֆիֆլէթմէք
խթէրսէն , վաղ ունասիհատ իսթէմէմ տէմէ .
գատէր ուլլոհա ինան ամմա , սալթ սղըզտան
տէյիլ , կեօնիւլտէն տէ ինան : Վէ պիր կիւն
իճրասընը կեօրմէք իսթէրսէն , իպթիտա սրագ .

լլա ինան . միւշիգաթընը կեօրմէյինձէ Ալլահըն
միւշիգաթ էտէ պիւլէճէյինէ ինսանմայանլար կի-
պի օլմա :

Նիհայէթ հէր նէ եանա իսթէրսէն չէվլի .
քէնսինի թէփէլէմէտէն նէ գաղսնըսըն . Ֆիք-
րինի եօրմանըն պիր Փախտէսի օլսա , Փէպիհա .
լաքին Փախտէսի օլմաորդընտան մատա , Փէլէյ-
ին սանա ուղաթաղըր գատէհին աճրսընը՝ տա-
հա զկրատէ արթըրըր . պու էօտիւ իչմէտէ եիւ-
զիւնիւ էքչիթմէտէն իսէ , կիւլէր եիւզ իւլէ
ե ութմագ տահա էյի տէյլի՛ մի . եօգսա թանկ-
րընըն սանա մուալիճէ տէյի վէրտիյինի՝ սէն
զէհիբի մի էտէճէքսին . զօր ուլա չէքէճէյինէ ,
րիզան ըլա տէրիւհտէ էթսէն տահա էյի օլմա՛ղ
մը : Պապը , պու սէօզէրիմի պիր էյի տիւշինն
տէ , պէնիմ սանա նէ տէրէճէտէ սատրգ սօսթ
օլտուղումու . օ զաման անլարսըն :

16

ՔԵՆՏԻՅԻ ՔԵԱՄԻԼԼԻՐԻ
ՊԵՅԵՆՏԻՐՄԻՔ

Պէնիմ տօսթոււմ,

Եւ աճախոյ ատօմանն սէն . կեօյա պիրտին
սիւղ ատօմը տինէ կեթիրէճէք կիպի , պանա պիր
մուֆասսալ վազ եազմըչսըն . մէյէր սէն պու
թարաֆտա իքեն կեօրմիւշսին քի , պէն քիմ
սէնին մէշքէպինէ ույմայըպ՝ քենտիմի խալգա
պէյէնտիրէմէյօրումուշոււմ : խաթըրն դալմա
սըն . պէն սէնի տահա ագըլը , տահա թապիւթ
սահիպի տանըրտըմ : Կերչի , մուտմմէր օլ : էթ
տիւնն նասիհաթ մուհապպէթինտէննաշի տիր ,
լաքին պէն տէ հագգըմը սէյլէյիմտէ , սէնին
սափտըրըն ոօգադ ետնըլը օլտուղունու աչլա :

Նէ՞ եափըպ տա քենտիմի խալգա պէյէնտիր
մէլլտի . խալգ տէտիւնն պիր ալայ եօլտուղ ,
նիզամըղ ճահիլէր , պէտ խուլըրլա եօղըու
մուշ ահմադըր . քենտիմի ծնւորա պէյէնտիր
մէյէ պէն տէ քենտի մէշքէպլէրինտէ օլմալը
տըմ : Պիր նէմէլէ իլէ սէյլէլմէք իգթիղա էթ
սէ , քենտի զայրը սիւ աչլամայընճա , էլպէթտէ
պէն նէմէլէճէ սէյլէլմէլլտիմ քի աչլապըն : Սէն
պանա խալգըն մէշքէպինէ ույ տէմէն՝ ապէս

տէյիլ մի : Կէ՞ եափումալըտում . թէրպէտէն
թէօվպէ էթմէլի իտիւմ . հէր նէ միւնասիպէթսիւ
չէյ իշիթսէմ՝ գաուգ օալամալը , պէյէնիպ՝
չէրէֆ վէրմէլի իտիւմ , էօյլէ՞ մի :

Պալալըրը չըպլաղըն պիւրի՝ պիր էտէպսիզ օօհ
պէթ աչսա , պէն տէ քէնտիմի օ մէշքէպտէ կէօս
թէրիպ , տիւլմի քիրէտէյիմ մի : Պիրի պիր
աօսթու գաուրույօրսա , պէն տէ օճաղա օտուն
մու աթալըմ : Պիրի էէյիպ իչմէք սօհպէթի է .
տէյօրսա , պէն տէ քէնտիմի ճիւնոնըուղա մօրիլ
մի կէօսթէրէյիմ : Օպիրի պիւկիճլիք թասալըպ՝
պին գատար թիւրահաթ սէօյլէյօրսա , աֆէրիմ
տէյիպ՝ միւտահէնէ՞ մի էտէյիմ : Պալալըրը չըպ
լապ հադգընտա սէօյլէտիւմի՝ քիշիղատէ իլին
տէ սէօյլէրիմ . զիրա նէ քիշի վատէէր վար քի ,
պու միսիլի պէտ խուլարա տալընչար . իազա
լէտէն ֆարգ օլաճագ՝ պիր գուրու իւնվանտան
ղայրը շէյլէլի էօգ տա , թէրպէյէ խուսուսուն
տա՝ խաղալէնին սայրալընը արթըրըօրլար :

Սէնին սէօզիւնէ կէօրէ , հիչ տէյիլ իսէ՞ զա .
հիրտէ օլտուն՝ հադգըր էտէպի ինքէար էթմէլի
իմ . իքրահ էթտիլիմ շէյի սէվէրիւմ կիպի տուր
մալըյըմ , պէտխույու ալգըշալըս , խազալէ սը
րասընա կէչմէլիլիմ : Պապ շու նասիհաթա , նէ
կիւզէլ : Տօլուսուսունու սէօյլէյիմ մի . պու պէ
նի տուրը ուսուլը հիւլէպաղ էթմէնին էօլու
տուր . զիրա հէմ քէնտիմի ալտատաճաղըմ . հէմ
գալպիմտէ օլմայանը եիւզտէն կէօսթէրիպ՝ էլի
ալտատաճաղըմ . էլէ ֆէնա իպրէթ վէրիպ՝ հէր
քէօթիւլիյէ մէթանէթ վէրէճէյիմ , վէ հադ
թաալանըն ինայէթ էթտիլի ադըն գուլլէթիլի

քեօրէնիպ՝ այագ ալթընա ալաճաղըմ :

Իմաի պու դըյաֆէթէ կիրիպ, պէօյլէ պիր կիւղէ չիէք օլուրսամ, նէ՞ դազանմը օլուրում: Խալք պանա թափընըր, տիւնեալըզըմը տիւղէրիմ տէրսին. էօյլէմի: Ալէմին տէրսինէ տէրման օլուրում. սաղլարըն սէֆասը, հասթալարըն տէվասը օլուր՝ տիւնեա դատար մալ էտինիրիմ. էյի եա: Լաքին քեամիլ առամլար պէնի պու մասգարա դըյաֆէթտէ կեօրիւրէրսէ նէ՞ սէօլէրէր. հէմ իթիպարլարընը զայպ էտէրիմ, հէմ չըլըրմը աէյի սէմթիսէ ուղըամաղլար:

Ես տահասը վար. եարըն հուզըրը պարիտէ տէֆթէրիմ աչըլըպ, պու էսամէլէրիմ ֆիրատէ ֆիրատէ օգուճաճագ օլուրսա, պէն նէ՞ ճէվապ վէրիւրիմ. օմուղլարըմը դալուրըրը, եիւղիւմիւ սալէրէր կեօրմէսին տէյի էօրթէր, հաքիւմ հուզուրումտա զըզարըր պօզարըր, քէլէրէր իլէ պէրապէր տիշարըր քօվուլուր՝ գարանլըզ վիւլայէթէրէ սիւրկիւն օլուր կիտէրիմ: Տօլըուսու՝ չօգ քեար:

Պէ վաճըր էյ առամ. շէյլման ալըն օ մալի տէ, օ խալքըն մէահինի իթիպարինի տէ: Քիւլէէ աիւն էատէ քեամիլէրին իթիպարըր կիպի, վէ քէնտի գալպինին բահաթըր կիպի մալ խաղինէսի օլա մաղ: Քէնաիմի խալգա պէյէնտիրմէյէ ճահտ էտէրիմ հա. նէնին նասիհաթըր ալըր պու: Հաթթա Սէնէքա ֆէյլէսօֆ սէնտէն զէյատէ պիլըրաի. օ տէր քի “Քէնաիմի խալգա պէյէնտիրմէյէ պադմա: Քէնաիմի խալգա պէյէնտիրմէյէ տէյէն առամ՝ ֆաղիլէթ թարիդին տէն չըգար. ֆաղիլէթ պէյէնէնին հանկիաի

քեհնախի խալքա պէյէնտիրմիշ, ու տէյի սուալ էտէր: Պադամնղ մըսըն քի, խալք հէվաի նէֆա. տէն իպարէթ պիր հսլվան տըր. արմաղընա նէ թաամ ույարա. օնու մէտհ էտէր. մէնագըպ. տա նուգլ օրունան հօրօզ կիպի, պիր արվա տա. նէսինի՝ պիր ինճիւաէն գըյմէթլի սայար:

Ապա պիր թէթլիէ կիր, պապ խալքըն փէք իթիպար էթտիյի շէյ նէ ար. կեօրիւրսին քի, հէփ իւսթիւ վարագըլ օյմա տտամլար տըր, զահրտէ կիւզէլ, կեօզէրի գամաշտըրըր փար. լադ փութլար տըր. իւսթիւնտէքի վարաղը սը. ըր, իչի գուրտլանմըլ չիւրիւմիւշ պիր մուրտար օտուն փարչասը չըգար: Լսքին քեամիլ օլան. լար՝ ագըլ կեօզիւյէ պագար, հէր շէյին իչ էիւ. զիւնիւ կեօրիւր, գըյմէթլի ճէվհէրտէն եամըլ. մըլ օլանը պիւլիւր, իւսթիւնտէքի էօրթիւ՝ չա. փուլթ պիլէ օլա, էինէ իթիպար էտէր:

Պու պապտէ սանա պիր մէնգըպէ նագլ էտէյ. իմ՝ տինլէ: Պիր թարիիտէ եօլճունուն պիրի՝ ագչամըն ստաթ օն պիրինէ եագըն պիր քիւ. չիւք շէհրէ հէթլիւր. պագար վադըթ կիճ. քեհնաի էօրըուն, օ կեճէ օրատա եաթմաղա դարսըր վէրիւր: Գօնաղա էնտիքտէն սօկրա, էօլ ճուլարըն տտէթի տիր՝ շէհրին իչինի կեղմէյէ չըգարլար. պու տա չըգըպ տօլաշըրքէն, շէհ. րին մէյտան էէրինէ վարըր քի, պիր աղ խալք պիրիքմիշ տուրույօր. եանլարընա վարըր պապար քի, հօգդապաղըն պիրի սէրվի գուրմուշ. պա. դայըմ շու վէլէտիղնա նէ եափայօր տէյերէք ա. րալարընա կիրիւր:

Հօգդապաղ տուրմուշ պիր փէլէսէնք մէտհ

էտիպ սաթայօր, էլպէթտէ տօմուզ եաղնլա
չամ սապըզը տըր պէս պէլլի. լաքին եհրլի հօփ-
փալար ալտանըպ տըլյօրլար. պուշնլարն փա-
րասընը պէյէնտլի կիսի սաղտըգտան սօնրա,
խաղա տէօնիւպ, աղալար, տիւն ագչամ սիզէ
հիւրմիւզ անգա գուշունու կեօսթէրէյիմ տէյի
վաա էթտիմ իտի, իշթէ պու ագչամ իճրասընը
էտէճէյիմ. զիրա պէն չօդ շէյ սէօզ վէրիպ տէ
խաղըր ալտատան հօդապաղարտան տէյիլիմ,
պէն եիւզիւմէ քիր կեթիրմէմ, սէօզ վէրտիք-
տէն սօնրա՝ իճրասընը էտէրիմ տէյերէք, էլին
տէքի տէյնէյին ուճնէյլա եանընտան պիր փէր-
տէ գալտըրըր. նէ պապարսըն. պինազիր չիէէք
տէմէտլէրի իլէ, պոյ պոյ սաչաղլար փիւսքիւլէր
իլէ տօնանմըշ, պիր չիֆթ րէնկեամիզ էյրէթի
գանատը պիր կիւզէլ էէէք. իշթէ աղալար,
հիւրմիւզ անգա գուշունա պապըն տէր: Օ զէվ-
զէքէր պուշու կեօրտիւքլէյն հայրան օլուրլար,
հէր քէո աղզընը աչար, գաշընը կիւրէր, քիմի
պօյնուշու ուղատըր, քիմի փարմաղլարընըն ու-
ճունա պաօար. սէյր էտէճէքլէրի՞ նէ. քէնտի
թապիւթլէրինէ եազըն: քէնտի մէշըէպլէրինէ
ուշըուշ՝ պոս պայաղը պիր էշէք:

Եօլճու տուրուր՝ պիր պու էտէպիւզ հիլէ-
պաղըն արուղըղընա պապար, պիր տէ տէօնէր՝
սէյիրճիլէրին շաշընլըղընա պապար շաշար. պա-
շընը եօթէ պէրի չէվիւր, կեօզիւնէ պիրի իլի-
շիր, պապար պիր քեամիլ ատամա պէնգէյօր.
(էքսէրլեա պէօյլէլէրին արասընտա, քեամիլ
ատամ չափուք պէլլի օլուր.) եանընա վարըր,
պու հէրիֆ նէ՞ սէօյլէյօր տէյի սօրար: Օպիրի

չափուճագ եանընա եագլաշըր , ուսուլ ուլա
գուլաղընա՝ աման սուս օլ , սէօյլէմէ տէր . է-
շէք տիր , պէն տէ կեօրիւյօրում , լաքին պու-
շաղգընլար՝ էշէք տիր տէտիխմիզի իշխտիւլէրսէ ,
պիղի թաշա թուլթարլար . օնլար պու հլիլէ-
պաղա օլ գատար գափըլմըշլար քի , քենտի կեօղ-
լէրինէ պիլէ ինանմալօրլար՝ տէր : Պու գիս
սէտէն հիսսէ ալ տա , պէօյլէ կեօղիւ քեօր՝ ա-
դըրըղ տտամլարա քենտիմի պէյէնտիրմէյի՝ սօկ-
րա նասիհաթ էյլէ : Եօյլէ աստամլար քի , եէր-
տէքի էն ըէզիլ հայվանը՝ հավատաքի էն տա
գուշ տուր տէյի աուրույօրլար : Պուհտան ղէյա-
տէ շաղգընլըգ օղըր մու :

Պուլէյքի պու մէնգըպէմ հէր կիւն եէնիլէն
մէյէյաի : Սալթ քիւշիւք եէրլէրտէ տէյիլ , պիւյ-
իւք վիւլայէթլէրտէ պիլէ՝ էշէքլէր էյրէթի գա-
նաթլար թադընլա , չիշէքլէր իլէ տօնանա պիւ-
տիքտէն սօկրա , գարա խալգ իթիպար էտէր :
Սալթ գարա՝ խալգ մը . նիշէ քիպարլար՝ զարիթ
օլան ասէթլէրէ ուլմուշ օլալմ տէյի , թէր-
պիլէտէն չըգարլար . պարի կեօղլէրինէ կեօղլիւք
գօյուլա տա , կեօրտիւքլէրի գարթալ մը տըր ,
էշէք մի տիր ֆարգ էթասէլէր ա . խայր . կեօղէ
կեօրիւնէն ղէյնէթի կեօրիւլ , էշէյէ գարթալ
նազարըլա պագարլար :

Պիր ազ տա միւստահէնէճիլէր վար քի , օ պիւ-
կիճիլը ոսթան վարագլը օյմա վուլթար՝ ույար
ուլմազ հէր նէ սէօյլէսէ , պէյէնիլէր գաուգ
սալարլար . կեօյա սէօյլէտիքլէրի պիր աղիմ
ֆէթվա տըր կիպի մէտհ էտէրլէր , վէ էշէյի
իւզէրիտէ սաշագ փիւլքիւլ վար տէյի , գար-

Թալ սուրեթի վերլուէր: Ութանմաղ, արլան մաղ, ալադ հերիֆլէր. ինսան խաթըր իչին, հադգա խըյանէթ հտիպ՝ եալանը ալգըլար լար: Պէն պու ալադըլը դապուլ էթմէմ. հօյլէ պիր պիլկիճլիք թաալայանը կեօրսէմ, ի շիթմէղ օլուրում. լաքին եհրի կեւիլսէ, սօղըու սուհու սէօյլէրիմ. եա ինսանկիէթլէ սէօղիւնիւ դարչըլարիմ, ետ ուսուլ ուլա եանընտան դա չարմ: Խայր, պէն օ հայլանլար ըլա իմթիլաճ հտէմէմ. զիրա նէ րապըթասըղ սօհպէթլէրինէ ուլա պիլլերիմ, նէ զահիրաէ կեօսթէրաիքլէրի սալթանաթա իթիպար հտէրիմ:

Քիշի քենտկի խալգա պէյէնտիրմէյէ՝ հիլէ պուղ օլմալը: Տօսթում, պէն տօնանիլչ հէէք գիւմէթինէ կիլիպ տէ, քեամիլլէրին իթիպարը թէսէլլասընտան մահրում օլամամ. վէ սէն տէ պանա պու հասիհաթը հտէճէյինի ումմաղը տում:

Սենեքա ֆէյլէսօֆ տէր քի “Գարա խալգ պիր տտամը թանըմայընճա իթիպար էթմէլ,, սօկրա տէօնէր քենտկի թանըթմանըն եօլուհու հօյրէտիր. “Իլիմուսը օլման լաղըմ տէյիլ, ֆաղիւնէթ լաղըմ տէյիլ, հադգը սէվէր, թէրպիւէլի օլման իգթիլա էթմէղ. Խայր. քենտիլէրիէ պէնզէր օլման լաղըմ տըր տէր. շաշգըն, լաֆաղան, պէքրի, ետլանճը, ֆասսալ, պէտ զէպան, վէ պուհա քեզալիք կիւղէլ զինէթլէրին օլմալը տըր,, տէր:

Պու ալիմ՝ քենտկի խալգա պէյէնտիրմէնին եօլուհու հօյրէթաիքտէն սօկրա, պէօյլէ էյլէ տէր մի պագ. հաթթա խալգըն պէյէնէճէյի

չէյտէն սագըն տէյի թէնպի՛հ էտէր : Օնուն կի-
պի պիր ատամ՝ պանա խալգըն մէշըհալինէ ույ-
մա , խալգտան կերի տուր , թապիաթէրինէ
եագըն օլան շէյէրտէն սագըն տէյի թէնպի՛հ
էթաիքտէն սօկրա , հիչ պէն սէնին ոհօղինէ
ույուպ տա , խալգըն գիսվէթի օլան գաֆթանը
կէյինիրմիւմ :

Տօսթում , քեամիլ օլան ատամ՝ խալգը սայ-
մամալը , եօգ տուրլար կիպի տուրմալը . կերէք
մէտհինէ , կերէք զէմմինէ պիգայտ օլմալը տէր՝
պիգիմ ֆէյլէսօֆ . նէ պիրինէ սէվլինմէլի , նէ օ-
պիրինէ կիւճէնմէլի : Քեամիլ օլան քեամիլէրին
իթիպարընա պտգմալը : Ամա քեամիլէր աղ-
տըր . մանի տէյիլ . քիշէյի պիր քեամիլին պէյէն
մէսի՛ պիւ թիւն տիւնեանըն մէտհինեւէն էյի տիր

Տիւնեատէ թէրպիյէ տէտիքէրի՛ պէտխոյ-
լարտան էյի տէյիլմի . եօգ տէյէմէզպին ա . էօյլէ
իսէ թէրպիյէնին գըյմէթինի պիլէնէր քիմ .
օնու արայալըմ : Պիր ճէվէրի թախմին էթաի-
րէճէք օլան , հէման չարսույէ վարըր , իւք
րասթ կեւալին ատամա կեօսթէրմէզպին ա .
տէօնէր աօլաշըր ճէվահիրճիլին էն մահիրինի
արարսըն . նիշին . էլպէթտէ , գըյմէթ պիլէն
ատամ՝ էրպասըր օլմալը , պահայը էրպասըն-
տան էօյրէնմէլի : Օ էօյլէ իսէ , թէրպիյէ հագ-
գընտա՝ պէն գըյմէթի թէրպիյէփիլտէն նիլին
սօրայըմ :

Պագ շու նաուհհաթլարընլա պէնի նէ ֆագա
պաաութրաճաղըտըն : Տիւնեա պէնիմ հագգըմա
նէ խթէրսէ տէօյլէսին . օնուն աֆէրիմէրինէ
նաիլ օլայըմ տէյի , քէնտիմի հայվանա պէնղէտէ .

մէմ: Պէնի պիր քեամիլ ատամ պէյէնսին, պա-
նա օ էլ վէրիր: Օ տա լաղըմ տէյիլ. Ալլահըն
էմրինէ միւթիւ օլուպ, քենտի զինմէթիմի էտա
էտէյիմ, էտէպտէ դուսուր էթմէյիմ տէ, իտլը
լաթէտիյինի սէյլէսին. վաղիֆէմ տէյիլ:

Էյէր պէնի քենտի էսնաֆրմա պէյէնտիր-
մէնին եօլունու էօյրէտէճէքսէն, տաՀա ֆէնա:
Պիր սէնաաթաա իքի ուսթա պիր պիրինէ տող-
րու կեօզ իւլէ պադարըլընը կեօրտիւյին վադ-
մը. էն չօլիա ատամ՝ քենտիյի էն հիւնէրլիսիւ-
լէ պէրապէր թութար, վէ օպիրի պալըմըն չէլիզ
պանա դատր էտէյօր տէյի շիքէպէթ էտէր:
Հէքիմէրտէ պիլէ՝ սալըսըզ ատամ էօլտիւրմիւշ,
թէճրիւպէտէ սաչ սագալ ալարթմըշ, էօմրիւ-
նիւ օգումասա կէ չիրմիշ՝ էն մէմտուհ ուսթալը՝
պիր հէքիմ փարչասընա մէտհ էյլէ, պագ նէ սէյ-
լէր. հէփ պաթթընըն իգթիզատը տըր տէր. ա-
ճէմրլիսի իլէ մէզարա կեօնտէրտի տէտիքլէրի
էօլիւլէրի կէ օսթէրիւ: Հէլէ պու մաստտէնին
էօգլիւնիւ չօգտան ջոգալմիշլար, էսնաֆ էսնաֆը
չէքէմէզ տէրլէր:

Հէր էսնաֆըն ուսթալարը իքի պօյ տուր.
պիրի քենտի տէքալաղըլըյըլա, էլին շաշըն-
լըլըլա, վէ ֆէլէյին միւսաատէտի իլէ իլէրի
կէլըր: Պուշլար քենտիլէրտէն հիւնէրլի պիր
ատամ կեօրտէլէր՝ չէքէմէզլէր. դօրդարլար քի,
քենտի չօլիալըզլարը պէլլի օլուր, վէ քենտի-
լէրինէ իթիպար էտէն իալըլըն շաշընլըղը ա-
լէքէար օլուր տէյի: Օպիրլէր փիշէքէար ուսթա
ալըր, քենտի հիւնէրի իլէ, վէ ֆէլէյին միւսա-
ատէսինի էյի դուլտիմալա իթիպար պու-

լուր : Լաբին սուղար տա հէր նէ գատար քեա
միւ օլաւ, պիր Էհլ մարիֆէթէ նէ գատար իթի
պար էթսէ, վէ պիր մարիֆէթ սահիպի՝ քենտի
իլէ տօսթլաշմաղա նէ գատար չարլըմը օլաւ,
եինէ քարումա օրթադ օլուր տէյի իլէրի չէք
մէյէ գօրդար : Կիւնիւմիւղտէ աճ կեօղլիւլիւք
վաճ մը . քենտի քենտի սէվմէք վաճ մը : Պու
միսիւլէ մերտլիք ումմա , գարտաշմուհապլէթի
արումա : Էլլի թութսունլար , իլէրիմի չէքտին
լէր . պէլքի պիր աղ աճըտլար, եօգսա աղըլլար
ֆիքիւլէրի քենտի մէնֆաաթլարընտա տըր , սէ
նի տիւշիւնէն եօգ :

Պիրատէր, սէն պիր էյի վաիղ սին, էյլիլիմի
իսթէյօրսուն տմմա , եօլունու էյրէտէմէյօր
սուն : Խալդ ըլա պէրուպէր քենտիմի իօրաւ
մադ պանա եաղըմաղ . հէր քեսէ իթիպար
էտէրիմ . հէր քեսին խաթըլնը սոյարըմ . ղէն
կինէ տէ, ֆաղըրա տա գուտրէթիմէ կեօրէ եար
տըմ էտէրիմ, պէնի միւթէպէր էթմէյէ պու
գատարը քեաֆի տիր : Սաթըշա կելինճէ՝ էլէր
կիպի էտէրիմ . կեաճ կեօրիւրիւմ, կեաճ կեօր
մէմ . պաղը քերրէ թապիաթ եարտըմ էտէր,
պաղը տա տայանամաղ եղըլլըր . կեաճ շէյլէ
կեաճ պէյլէ կէլինի կիտէրիմ : Էսնաֆըմտան
հիչ պիր ումաճտղըմ եօգ, ումուտում ֆաղաթ
Ալլահտա՝ տըր . հիչ պիր շէյ տէյիլ իսէ, մէշադ
գաթըմըն իւճրէթինի օլսուն՝ օնտան ումարըմ :

Գալլիմտէ եաթան հադգըն խիւսֆը օլա՛ն
սախթէ վադար ըլա էտինէճէյիմ տիւնեա իթի
պարընը՝ Ալլահըն սալիհլէրէ իհսան էտէճէյի
իւճրէթտէն էվլէլլի թութայըմ : Տիւնեաթ

քիմնէնին ի թիպարնա թալիպ օլմասամ պիլէ ,
հագդա թապի օլտուղում սէվլինճ՝ գալլիմէ
քեաֆի իւճրէթ տիր :

Իշպու մէքտուպտան մէրամ՝ պէն սէնին մէ-
մուլ էթալլին ֆէնա ատամ օլմատըլմը իսպաթ
էթմէք տիր : Պագը , պանա իղհար էթալլին
տօսթլուղու ունուտամամ . վէ սանա օլան սա-
տուգաթլմ կիթիքճէ արթմասա օլտուղու՝
իֆատէի տօսթանէմ տիր :

17

ՏԵՐՔԵԱՐ ՕԼԱՆ ԱՏԵԹԼԵՐ

Պէնիմ տօսթում ,

Սէտրէսէտէն չըգըպ , սէնին արգաստաշը-
ղնտան մահրում օլալը՝ եէտի այ տըր , սանա
ֆագաթ մէմլէքէթէ տախիլ օլտուղումու եա-
ղա պիլտիմ . լաքին շիմսիյէտէք սէնտէն պիր մէք-
թուպ ալամատում : Անճագ պիր այ օլույօր իօ-
ճատաշըմըղն պիրի Պէչչէհրինտէ քենտի էվլի-
նէ կիտէրքեն , պու թարաֆտան կէչտի , սանա
եաղըղըմ մէքթուպուն վուսուլ խապէրինի ,
վէ սէնին սէլամլարընը կէթիրտի :

Պէն տէ օնտան սօնքա պիր տահա եաղմատում ,
ղիրա էվլիմին մասլահաթընա մէշըլ օլտում : Պէ-
նիմ կերէք սապիլլէք վագթիմտէ , կերէք մէտրէ-

սէտէ օլտուղում էսնատէ , վալիտէմ իշէրիմի
էօյլէ խտարէ իլէ պագմըշ ըսը քի , քէնտիլի
սըգընթըյա գամուշ , պէնիմ իշէրիմէ նիղում վէր-
միշ : Շիմաի պէն տէ քէնտի իշիմի քէնտիմ կեօ-
րիւպ , վալիտէմի զաիլէտէն գուրթարմագ իգթի-
ղա էթտի :

Հէր մաալահամ ըմա նիղաւ վէրալիքտէն սօկրա
շիմաի էլիմէ գալէմալտում , իշպու մէքթուպու մա
ահվալիմի սանա պիլտիլիլիմ : Պէյնիմիգաէ ճէրէլ-
ան էտէն մուհապպէթի խաթըրա կէթիլիլի-
տէն սօկրա , սէնտէն պըրլըրքէն՝ արգատաշ օլա-
լում տէյի պէնի սըփալըշ էթտիլին ամմի զատէն
իլէ պէյնիմիգտէ օլան վագալէրի նագէ էտէյիմ :
Սէնին կիւղէլ թապիաթըն , վէ քիպարանէ մէշ
րէպին , վէ քրիսթիյանճա եաշաման , սէնին
մուհապպէթինէ պէնի մէճպուր էթմիշ տիլ :
Լաքին ամմի զատէն իլէ պիլ տէֆա կէօրիւլիւպ
քէսիշտիմ . սէպէպի նէ տիլ տէրսէն , անլա-
տայլմ քի , սէնի տէ փէսէրին էվէ կէթիլտէ
ճէք օլուրսա , հալինտէն խապէրին օլտուն տո
գօնուշմայալըն :

Պու թարաֆա վուսուլիմտէ վարտում կեօ-
րիւլտիւմ . սէնին սըմարլատըղըն սէլամլարլ՝ սը-
փալըշտըր սէօյլէտիլքաէն սօկրա , տօսթուղու-
նու րէճա էթտիմ . վէ պիլ քիշի զատէ էլիա տիլ
տէյի՝ սէնին մէտհինէ պինաէն՝ արգատաշ օլա-
լում գօնուշալում տէտիմ . օ տա փէք խօշանտը ,
պու կիւնտէն սօկրա տօսթում ոուն , ետրանլմ
սըն , սէնտէն պըրլմամ տէյի սէօղ վէրտիլ : Օնտան
սօկրա , սէն շիմաի մէտրէսէտէն չըգմըշալըն , մէտրէ-
տէ տէտիլքէրի պիլ եապանի վիլայէթ տիլ , սէն

տիւնհատէ եաշայաճողսն, առամ արասընա
կիրիս՝ քիպար էվլապարքլա գօնուշաճագսն,
իւթիղա էսէն առէթլէրի սանա էօյրէսէյլմ
տէտի :

Տիւնհատէ առէթ տէտիքլէրի՝ չամաշըր կի-
պի հէր տալմ տէյիշիլիւ. առամ արասընա կի-
րէն՝ խօյրաթ կիօրիւնմէյիս, խալգա ույմագ
լիւն, կերէք քի պու առէթլէրի մէշգ էտէ :
Պէն սանա վարըրլմ, պիր կիւն սէնիւնէ օթուրա-
լլմ, սուկարըն սաշը գանուկարընը էօյրէ-
տէյլմ քի, արգատաշլարլմ օլան եխտլէր իլէ
կիօրիւշիւրսէն, աճէմի սուլունմայտըն . պագը-
սընը կիօրիւշէ կիօրիւշէ էօյրէնիրսին տէտի :

Պուրայատէք էյի, խօշանմայաճող շէյ կիօր-
մէտիմ . լաքին պիր իքի սաթըն զարփընսա
պաղը շէյլէր կիւտի. քի, պէնի շիւսհէյէ Կօտու-
ր Պէնի ալըը էվլինի կեղտիրտի . սիֆթահ քէնտի
օտաքնա կեօթիւրտիւ . պանա պիր սանտղգճա
կեօթէրտի . գալիալընը աշարգլայն՝ գորըլարըն
տիւպէն թագըմը Կըլաս էթտիմ . կիւմիւշլիւ
պըլգ թարտղլարը, եալ գուլուլարը, իրի
ուֆագ ինէլէր՝ թօփլուլար, ֆըրչալար, չագը-
լար, մագուսլար, չըմպըղլար, միպ սապուշու-
այնա, վէ պուշա քեղալիք թագըմլար քի, զէն-
նէ կիսի տիգմիշ սողլայօր : Օնտան եաղըխանէ-
սինէ կիրտիք . պէնիմ մէրադըմալը սիլիւրսին,
քիթապ կեօրտիւքլէյն օգուսալըլմ, քիթապ-
լարա կեօղ կեղտիրտիմ, հանկիսինի էլիմէ ալ-
սըմլա, հէփ մասալ թիւրքիւ, էսէպսիզ պէյթ-
լէր մէճմալարը :

էՊն քիթապլարա պագտըլլմ եէրտէ, օ տա

էշեռաւնըն կիւղէլլընիէ Էօյիւնիւս առուր ուրբէն,
պիր ուշադ կելտի . ալա , պագըրճը կելմիւն սէնի
խաթէյօր տէտի . նիւթէր շու հէրիֆ , լըիտէ
սիրտէ կելիւս սաշ աղըրսը Էտէյօր , կելմին պա-
գայըմ տէտի : Պագըրճը իչէրի կիրտի , Էհրտէն
պիր թէմէնիա Էթտի , կելտի Էնթարիսինին է-
թէյինի Էօփտիւ . սոլլթանըմ , սէնի թաճիզ է-
տէյօրում , աֆլ էյլէ տէտի : Ամի զատէն ա-
պուզու չէհրէ իլէ՝ նէ՞ վար , նիւթէրսին տէտի :
Էֆէնիտիմ՝ սէնին քեօյտէքի Էհնի մութպադ
թադըրնը Էափուրսում , պագըր իչին պաղըր .
կեանա պօրճուլ օլում , փարսըր պիր գաշ
տէֆ՝ա իսթէտիմ իտի աւմա , պու տէֆ՝ա պա-
ղըրկեան պէնի փէք սըդըլթըրցօր . պիլիրիմ
սէն պիր ալիճէնապ աղա ոըն , պէնիմ ըրղըմն
Էըդըլըղընը իսթէմէզսին , օնուն իչին թէքթըր
ըէճայէ կելտիմ տէտի :

Հէման ամմի զատէն կեօղէրինի չէվերիւս, աղս
օլտուղումու պիլիրսին , պիլտիքտէն սօկրա պէնի
պու գատար սոյարսըն հա . քէնտիմ կիւլի պիր
աղսյըլա գօնուշտուղում Էէրտէ , կելիր պէնտէն
փարա իսթէրսին հա . պրէ կիտի Էշէք , սանա
ատամըղը շիմտի օտուշիւ Էօյրէտիր իտիմ ամ-
մա , Էըդըլլըրաւան , պիր սահա սէմթիմ ուղ-
րամա , Էօգսա պէն քիմ օլտուղումու սանա Էօյրէ-
տիրիմ . հայսէ չըդ . նէ զաման խապէր կեօնտէ
րիրսէմ , օ զաման կել տէյի գօվտու :

Օ Քադըր կիթտի ամմա , պու թալըրա պէ-
նիմ կիւճիւմէ կելտի : Օնտան պանա տէօնիւս,
պէօյլէ էթմէյինճէ պու քեօփէքլէր իլէ սոշա
չըդըլմաղ տէտի : Սէնին տէ կեօղիւն տիւնեատէ

պունտան սօնրա աշըլաճագ. սէն տէ պէօյլէ
էթմէլսէն, պու քիւլլանիլէրէ քենտինի սալար
լամազըն տէտի :

Պէն օրատան պրագըպ չըգաճագ օլտոււմ,
պիր աղ տահա ալը գօտու. պիրէր դահվէ տահա
իշէքէն, պիր տէ պիր ահպապը զուհուր էթտի,
պու տա քենտի կիպի քիպար կիւրուհինսէն
խիշ, պէյնլէրինսէն թէքլիֆտիզ սօհպէթէ պաշ-
լաալար :

Պիր իքի սուսլ ճէվապտէն սօնրա, տէքրէար
օլսն ատէթլէր իւղէրինէ սօհպէթ աշաղլար :
Օնլար սէօյլէշաիքճէ պէնիւմ ճանըմ սըգըլլօր.
էթտիքլէրի սօհպէթ էտէստիղլէտէն իպարէթ,
քիպար աղընա եագըշաճագ սէօզլէր տէյիլ.
պէն չէհրէյի էքշիթմիշ սուրուլլօրում տոմա, եա-
գայը սըլըրմանըն եօլունու պուլտումյօրում :
Ամֆի զատէն տօսթուէն պէնի կէօսթէրիպ, պու
չէլէպի տէ պիղիւմ ահպապըմըզ օլաճագ, լտքին
մէտրէսէտէն տահա եէնի չըգմըշ տըր, տահա
կէօզիւ աշըլումըշ, մէտրէսէն թէրպիլէտի տիր
տէտի : Օնտան պանա տէօնիւպ, ուլան դար-
տաշ ուլան, ատամ արասընա կիրէճէքսին,
տիւնեատէ եաշումանըն եօլունու էօյրէն : Փա-
փազար սէնին ֆիքրինէ պիր աղ չօճուգճա չէյ-
լէր սօգմուշ, օնլար ֆիքրինտէն չըգար տէտի :
Տիւնեատէյիզ, տիւնեանըն զէվգինի չըգարմալը,
տիւնեանըն զէվգինի չըգարմալա՝ գանուն օլան
ատէթլէրէ ուլումալը տէտի : Պու լագըրտըլա խա-
թըր իշին պիր կիւլլումսէտիւմ, օնտան պապա
գալգտըմ. պանա տէսթուր, տայլւմ պանա
պէքլէր, կիտէյիւմ տէտիւմ՝ սաուշտում :

Մերան վէնտէն էներիմ տամա, պու գանուն
օլան ատէթլէրինէ ֆիքրիմտէն նասը սէյէրիմ:
Հայվան միսալի իճրաի նէֆսէրէ, հայվան իլ
գալէրինէ, գանուն օլմուշ ատէթ տէյօրլար.
հագգա էտէպէ՝ չօճուգլուգ տէյօրլար. պադ
շու քիպարլըլա:

Իքի կիւնտէն սօնրա պանա կելտի, րագս ու
շաղը կիպի պիր թէլ իւթիւնէ կելինմիշ. պու
նուն պու գըլաֆէթինէ կերչի ճանրմ սըգըլը
տամա, հիւ պէլի էթմէյերէք գարչըլատում, սա.
րըլըրգ, էօլիւշտիւք, պույուրուն տէտիմ օ.
թուրթաում: Պիր ազ քօհպէթտէն սօնրա, սա.
նա՝ շիմտի գուլլանըլան ատէթլէրին գանունլա.
րընը վէրէյիմ տէտի իտիմ, իշթէ պունլար ալը
տէտի, պիր եազըլը քեաղըտ չըգարսը: Գեա.
ղըրը ալտում, օգու պագայրմ տէյի ճէպր էթ.
տի. օգուտում: Իշթէ քեաղըտուն մէֆհուսու,
իշպու մահալէ լաֆղ պէ լաֆղ սուրէթինի
եազըլըլմ:

ՏԻՐՔԵԱՐ ՕԼԱՆ ԱՏԷԹԻՆ ԳԱՆՈՒՆԼԱՐԸ

1. Կելիմտէ գուշամսա զարիֆ մօտամը օւ
մալը. մօտատան կերի գալմամագ իշին, հէր
տաիմ թէրզիտէն գալփագճըտան խապէր սօր.
մալը:

2. Փարան վար եօգ՝ պայտը շէյ կելմէլի,
գալիույու գըրըպ օտուն էտիպ, էլլէրաէն կէ.
րի գալմամալը:

3. Գուշագ էնլի օլմալը, վէ կեօքսիւ իւգէ.

րինտէ պաղլանմալը . վէ այնանն էօնիւնտէ
քենտինէ պիր էյի նիզամ վերմէտիքճէ , էվ գա-
փուսուստան տիշարը չըգմումալը :

4 . Հաֆթատա իքի քերրէ օլսուն՝ թրաշ օլ-
մալը , վէ էիւզիւնիւ չըմալը ըլա տարրըն՝ պիր
էյի գատիֆէ փէրտահը էթտիրմէլի . էյեր սըլ-
ըլընտա գաշընտա պիր գուսուր վար ըսա , պօյ-
այըլա տօլտուրմալը :

5 . Եիւզիւնտէ չօգ ըէնկ Եօլ ուսա , պօյայը-
լա փարլաթմալը :

6 . Հիզմէթքեար գըսմընա էիւզ վերմէմէլի .
սէրթ սէյլէյիպ , վէ իգթիզա էթտիքճէ էլ տէ
գալտրմալը քի , սառն սէրթ չըգսըն , սէնի
սայընլար :

7 . Քենտինտէն աշաղալար ըլա կէօրիւշմէտէ
ալըր գըմըլտանմալը . աղ սէյլէմէլի . սէյլէտիւ-
ին լազըրտը ալըր օլմալը քի , պիլէնճէ թէքլիֆ-
սիզ օլմասընլար : Թէմէննա էտիպ սէլամ վէրի-
լէրտէ , սէլամլարընը պաշ ըլա ալ . պաղը քերրէ
տէ կէօրմէզլէքտէն կէլ կէչ : Վէ քենտինի պիւյ-
լիք թանըթմագ իչին , էյեր սանա լայըգ օլան
իքրումտա գուսուր էտէնլէր օլուրսա , միգտար-
լարընը պիլաիր քի , իսալք պէյնինտէ քիւչիւք
սիւշմէյէսին :

8 . Ճէմիյէ էթ արասընտա սէյլէյէճէք սօհ-
պէթին օլսուն տէյի՝ էլլէրին էվլիտէ հեր օլանը
թասհիս էթմէլի . էլլին գարըսընը գըզընը կէօ-
րիւփ , թանըլա , էյլլէնէ քէօթիւլիւյիւնէ
սիւրլիւ մանալէր վէրէ պիլմէլի :

9 . Հաղըր ճէվապ օլուպ , լազըրտը ալթըն-
տա գալմամագ իչին , պիր աղ սաչմալար թէճ-

նիսէլէր մէշք էթմէլի : Արատա պիր՝ մէճլիստէ
օլման գատընլարը տա ութանսըրըրսան՝ մանի
տէյիլ, պուռնլարա շսգաճըլըդ տէրլէր :

10. Օլուր օլմաղ շէյէ պէյէնմէ, հէր ատամ
տան խօշմանմա, հէր քէսի զէմմէ՝ հոէճէք շէյ
պուլլ քի, խալդ սէնի՝ իշ պիլըր, թապիաթ սա,
հիպի տիր տէսին :

11. Էլին տլթընտա պիր լէքի էշպէհ գապա
տայը պէսլէ քի, մահալլի իգթիզատէ իշինէ
գուլմանա պիլէսին :

12. Պօրճլարընը վէրմէյէ փէք աճէլէ էթմէ
քի, իւզէրինտէ խարճըդ էքսիլմէսին . կերէք
կեզիպ թօղմաղա, կերէք դումար օյնամաղա,
կերէք սաիր մասլահաթա իգթիզա էթալիսի հալ
տէ փարասըղ պուլուռնմայասըն :

13. Ալաճապըլլարըն փարա իսթէմէյէ կէլ
տիքտէ, ինֆատլ հաէճէք պիր վէսիլէ պուլլ
էլէրէ չըգըշ էյլէ քի օնլար դօրդուպ կերի չէ.
քիլսինլէր . վէ էյէր տինլէմէյիպ տուրան օլուր.
սա, տիւշիւնէճէյիմ հէման սէն միսին կիպլի
պիր չըգըշ տա օնա էյլէ . իշճէսի պէօյլէ տիր :

14. Տիլէնճիլէ եիւզ վէրմէ, հանընտ եագ.
լաշան օլուրսա, պիր էօյրէնէճէյին օլմաուրդ.
տան սօկրա, գօվ. զիրա օնլար արսըղ օլուր :

15. Քիլիսէյէ վարուրընտա տէրքէար օլման
աուէթի պօզմա, եանի, փարմաղընը օրհնած
սուլյա սօգմա քի, պիր ալսյ քիրլի փասը հէ.
րիֆլէրին էլի հայգանմըշ սուլյա պուլաշտըլմայ.
ասըն : Համմուլար կիպի պաշընը ալըպ, եիւ.
զիւնէ տէօրթ գօլլու՝ պիւյիւք խաչ չըգարմա,
ֆագաթ կեօքսիւն իւսթիւնէ պիր նիշան էթ.

տին՝ էլ վէրիւր : Մայրասէտ գատընլար կիպի
տիղ չէօքիւպ տուրմա . եա պաղատչ գուր օթուր .
եա օթուրաճապ եէր եօղ ուսա , պապատ
տուր քի , խալգ սէնին քիպար քիմսէ օլաուղու
նու կեօրսիւն : Կեօղիւնիւ՝ շաշգըն կիպի սե
ղանա պատարագա տիքիպ տուրմա , էթրաֆա
կեօղ կեզտիր . պապ քիմէր վար , նէլէր տէօ
նէյօր , գաշ ըլա , կեօղ իւլէ հէմ անլա , հէմ
անլաթ , ույանըգ օլ : Վէ էյէր րասթ կելալին
պատարապ փէք ուղուն ուսա , սօնունա պէք
լէմէ չըգ . նէթիճէի քելամ խալգա քենտինի
ջերմեռանդ կեօսթէրմէ , պըսս տըր :

16 . Քարոզա կիտէրսէն , կերէք քարոզաա ,
կերէք քարոզիչտէ պիր գաշ թագլիւ էտէճէք
շէյ պուլ քի , տիշարը չըգարսան սէյլէյէճէք
շէյին օլսուն , խալգ սէնի շաշգըն տըր աէմէսին :

17 . Ղարիպ ելիտին պիրի ըրղընա տիւշէրսէ ,
եօգ տէմէ , ալընտըր , իշինէ գուլլան , իշին
պիթաիքսէն սօնրա , պիր վէսիլէ պուլ , պաշըն
տան տէֆ էյլէ . զիրա պիր փէճմիւրսէ հէրի
ֆին իշինի կեօրմէյէ սէն պօրճլու տէյիլ սին :

18 . Չիւնքի ճէմլիւէթլէրսէ գուլար օյնան
մաք ասէթ տիր , թութղունա կելիպ եէնիլ
մէմէք իշին , պիր աղ էլ չափուլըլու մէշգ էյլէ :

Պէն պու շէյթանի տէրալէրի օգուտուլում
էէրտէ՝ թիւլէրիմ գալգտը , սասըր էտէմէտիւմ ,
պունա տէօնտիւմ սուլթանըմ , պէն պու թա
րիգէ սիւլուք էթտիքտէն սօնրա , անսըղըն էճէլ
կելիպ մուհասսէպէ կեօրմէք իգթիգա էտէրսէ ,
պու զայ էթտիլիմ վագթին հիսապընը , ալա
ճագլում էթտիլիմ էզլիւէթին ճէվապընը նա :

սըլ վերէյիմ. ելլէր տէ պէնիւմ կիպի ինսան օլ
լուպ, պէյնիմիզտէ ֆէլէյին միւսաւաւսինտէն
զոյրը ֆարգ եօլ իքէն, պէն օնլարը աճըմուզ,
տիւրլիւ ճէվը իւ ճէֆա էտէրսէմ, Ալլահ պէնի
աճըր, պանա մէրհամէթ էտէր տէյի նի՛ճէ իւ
միտ էտէյիմ: Պիր էտնա էսնաֆըն տիւքքեանըն
տա էթմէյէ ճէսարէթիմ օլմատըղը էտէպսիզ
լլի՛ Բսու՛ն քէնտի իսանէսինտէ էթաիքտէն սօկ
րա, սօն սաաթըմաւ օլ Բսու՛ն էիւզիւնէ նա՛
սըլ պագպըմ տէտիմ:

Ամի զտաէն տէօնտիւ պանա, պէ վա՛ր էյ
ատամ, նէ մէրագլըմըլըն. պէօյլէ շէյլէր
տիւշիւնմէ. տիւնէանըն զէվգինի չըգարմաղա
պագ. պու՛նլար էաշընը ալմըլ տաամլարըն տիւ
շիւնէճէյի շէյ տիր, զիրա օնլարըն անթըգ տիւն.
էատէ էիւզիւնիւն կիւլէճէք շէյի գալմամը,
պու՛նլարը օնլար տիւշիւնսիւն տէտի: Պէն էիւնէ
տէօնտիւմ, գօրգորըմ պէօյլէ էաշայան ատամ.
լար իխթիյարըգտա տա իմլայէ կէլէմէզլէյ.
կէնճիքտէ ֆէնա էաշամը՝ նիչէ՛ իխթիյարար
կեօրտիւմ քի, քէօթիւլիւքտէ փաս պաղլամըլ
ըտը, օ հալիլէ էօլտիւ կիթտի: Պիր տղա՛ Կօ.
Ճասըգտան սօկրա, էյրիսինի պուտաղըն ա.
թէշտէն զայրը շէյ սօլըրուտամուզ տէսիմ:
Պու՛նսան գաթի նազար իխթիյարըղա էէթիլէ.
ճէյիմէ քիմ քէֆիլ օլուր. սլիր մէճհուլ իւմիտէ
կիւվէնիպ, էլիմտէ օլմայան էմիլիէթէ սըղը.
նըպ, քէնտիմի թէհիքէյէ Կօմագ շաշընըլդ
տէյիլմի տէտիմ: Եւ պէն սանա տէմէտիմ մի,
մէտրէսէտէ՝ փափաղարըն սանա վէրտիլի գօր.
դուլար տահա հէֆ ֆիքրինտէ էաղըլը տըր:

պէն տէ հօյլէ խորմ, ամեն քենտիմէ կեցտիմ,
էյի կիւնիւմիւ Ֆէնայէ կեչիւմէք խթէմէտիմ
տէտի: Պու սիթէմէ քենտիմի թուլթամատըմ.
եաղլճք քի, պու քենտինէ կեւմէն՝ պիւր քենտինէ
կեւմէնէ տուհա միւհթաճ տըր. վէ էյէր կիւ
նիւնիւ՝ զիւ՝ միւնճէ էյի կեչիւմէյիմ տէտիյին կիւ
պի, էօլիւմիւնիւ տէ Ֆէնա կեչիւմէյիմ տէրսէն,
սօկրաքի քենտինէ կեւլէճէյին՝ էվվէլքինտէն չօդ
կիւճ՝ օլաճադ տըր տէտիմ: Վերջի տէնին պանա
մէրսամըն տօսթլուդ տուր, մուսամէր օլ, լաքին
պրուդ պէն պու թասլադ Ֆիքիրտէ դալայըմ.
եէնի ատէթլէր պէնիմ իշիմ տէյիլտիւր, պանա
էսքի զաման ատէթի իւլլէ էօլմէք տահա էյի
տիւր. զիրա եէնի ատէթ իլէ եաչսյան, էսքի ա
տէթ իլէ էօլմէք միւլիլին տէյիլ. պէն իտէ եէնի
ատէթ էօլիւմիւնիւ գաթի՝ իւմիտ էօլիւմիւ
սայարըմ տէտիմ:

Խօշ իմաի սէն տէ պու Ֆիքիրտէ գալմաղ թէպ
տիլ օլուրսուն տէյիպ, վէտալէչտի կիթաի:

Ինան պիրատէր, քիպար էվլատալընտա պու
գատար պօղուդլուդ օլտուղունա հիչ ադլըմ
եաթմաղըտը: Գըյասըմ՝ պէն փէք եալընըդ
դալաճաղըմ, զիրա շիւտիյէտէք կեօրտիւյիւմ
տէլէ գանըլարըն պաչընտա հէփ եէլէր էսէյօր,
հէփիտի շէհվէթտէն խարէթ, նէ տին պիլլօր
լար, նէ մէզհէպ. սէօղլէրի սօհպէթլէրի՝ եէյիպ
իշիպ ղէվչ էթմէք, գուսար օյնամադ, ֆուգա
րայը թաղէիդ էթմէք. Ֆէնա եօլա կեզիպ էլին
ըղընա կեչմէք տիւր:

Օնտան սօկրա, էթաիլէրի բուսվալըդլարը
պիւր աղիմ իշ կիպի՝ շէօհրէթ վէրէրէք, իֆ

Թիխար էտէրէք, պիր պիրինէ նադլ էտէրէք:
Վէ պէօյլէ վադ'ալէրին նադլինի իշխակօրլար.
ոա, կիւլիւկ աֆէրիմ տէյօրլար, էյի պէճէր.
միշ տէյի' եօլունու ուսուլունու մէտ' էտէյօր.
լար:

Քենտիլէր գոտար էտէպսիդ օլմայանը կեօր.
տէլէր, զէվզէ ալըպ իւսթիւնէ կիւլէյօրլար.
վէ էօյլէ առամը' էտէպ եօլունտան այրըրպ քեն.
տիլէրէ պէնդէթմէյէ, շէյթանտան ղիյատէ այ
էտէյօրլար:

Նիհայէթ մէմէքէթիմի պէօյլէ պօզու դ կեօր.
տիւյիւմէ շաշայօրոււմ: Պէն տէ օնլարու ույ.
մայըմ տէյի, ֆիքրիմ' պիր դաշիսթիյար քեա.
միւ առամլար ըլու գօնուշուկ, քիթապլարմիւ
թէնհաճէ էլէնմէք տիր:

Պիղիմ չօդ պաիսթըրդ վար ըմըշ քի էօյլէ պիր
մէարէսէտէ Թէրպիլէ օլմուշուդ, հապիւթ
մէշհուր մէարէսէ տիր տէմէլի, ղիրա պունլա.
ըրն հէփիսի' պիլտիլի քիւլնանիլիլին չսղունու'
մէարէսէտէ էօյրէնմիշիկ տէյի էօյիւնի.յօրլար:
Ալլա'ս պիղի պէօյլէ պէլատէն հըֆիլ էթտիլինէ
կեճէ կիւնտիւղ շիւքր էթմէլիլի:

Պէն մէմէքէթէ կելտիլիմ կիւնլէր, տէլիգան.
ըլլարըմըզը պէօյլէ էտէպսիդ կեօրտիւյիւման,
հէր քեա պապասը էվլինտէ պաշը պօշ պիւյիւ.
միւշ, մէարէսէ կեօրտիւքլէրի եօդ սանըմ,
լաքին տայըմ տէյօր քի հէր պիրի պիրէր մէարէ.
սէտէ Թէրպիլէ օլմուշ:

Անճադ մէարէսէլէրին հէփսինին նիգամը'
Թէրպիլէ խուսուսոււնա եարամաղ տէյօր, հէփ.
սինտէ խօճալարըն իլմինէ կեօրէ, չըրադլարըն

խթիտատինէ կեօրէ քիմի աղ, քիմի չօդ, պա-
ղը տիւլէր, պաղը իւրմէր, օպաղը հիւնէր վէ սէ-
նաաթլէր էօյրէնիրէր. լաքին թէրպիւնէյէ կի-
լինճէ, չիւնքի մէտրէսէյէ կիրէն չօճուգլարըն
պաղըսընտա՝ աղ չօդ պիր պէտ խոյ պուլու-
նուր, էյէր մէմուր օլան խօճալար մուգայէկո
օլմաղլարա, նիճէ քի չօղու պադմաղ, կեօրմէլ
պիլէ, պու սուրէթտէ օ պէտ խոյլար հէմ ին-
ճէլիր իճիրաղ օլուր, հէմ արթար, հէմ պիլմէլ-
էնլէրէ սիրաէթ էտէր: Շէօյլէ քի մէտրէսէյէ
էյի կիրէն քեօթիւ չըգար, քեօթիւ կիրէն՝ տահա
քեօթիւ օլուր, պիլմէտիլինի տէ էօյրէնիր էօյ-
լէ չըգար:

Կէլ իմօի էվլատլարընը մէտրէսէյէ կեօնտէ-
րէն պապալարըն միւլահաղասողլըղընա պագ-
էվլատլարընը թէրպիւնէ էթմէք զաիլէսինտէն
խէլաս օլմագ իչին, էվլատըն գանընա կիրիրէր.
պարի մէտրէսէտէն չըգան էվլատլարտան տա
խարէթ ալմաղլար: Պէն պապա օլտամ, պուն-
լարը կեօրտիւքտէն սօկրա, էվլատլարընը քէն-
տի էվլմտէ պիր ալիմ խօճա թութար, կեօղիւմ
էօնիւնտէ թէրպիւնէ էթտիրիրիմ:

Պու նագիլտէն սօկրա, ճանըն վար ըսա, ամմի
զտոէմին ահպապլըղընտան գաչընը օրումուլչ-
տուն տէյի կիւճէն: Պու չըլընըգլարտան սէն
տէ իբրահ էթտիլինի օլ գատար սահիհ պիլլիրիմ
քի, պէօյլէ տէլիլէրին պայրաղընա էաղըլմա-
սըղըմա՝ էլպէթտէ պէյէնիրսին. հաթթա պի-
նիմ պու թէրթիպէ գարար վէրտիլիմ՝ ինչա
Ալլահ սէնին սահիհ տօսթուն օլտուղումա
պիր սահիհ խալաթ օլուր:

ԻՆՍԱՆԼԱՐԸՆ ՀԻՐ ՊԻՐ ՇԻՅԻ ԵԹՏԻՅԻ
ԻԹԻՊԱՐԸՆ ՎԵՋՆԻ

Ազիզիմ ,

Պիր պիրիմիզտէն ուզագ դաւորդ ուզագ :
Ա՛հ պու ուզագլըղմըղա նէ դատար ճանրմ
սըգըլըյօր , նէ դատար կիւճիւմէ կելլօր պիլմը
միսին . տիւնեա եիւզիւնտէ եալընըղ դաւմըլմ
զանն էտէյօրում . զիրա կեօզիւմիւ հէր նէ եա
նա չէվլիրսէմ , սէնին կիպի պիր աղիզ տօսթտան
մահրում օլտուլունմտան պաշգա , ասիրիմիզին
պօղուգլունտան աղաշաճադ , վէ ֆազիլէթ
եօլունաւ պանա դուվլէթ վերէճէք պիր քիմ
սէ պուլամայօրում քի , թէքլիֆսիզ եիւրէք
աշայրմ :

Կերչի տիւնեանըն պու պօղուգլունտան
կերահ էտէր քեամիլ աստալար վար աւմա , օն
լարըն տա եա հագդը սէյլէմէյէ ճէսարէթլէրի
եօգ , եա գալպլէրինտէ օլան տօլրուլուն
պաւթըրաճագ պիր իլլէթլէրի վար . շէյլէ քի ,
տօլրուլուն պատրդ տօսթ օլմատըգլարընտան ,
պիլլէրինճէ սէրպէսթ սէյլէշիմէղ . մուլթա
գա մուտարայլա սէյլէշիպ , հագդը իպլթալ էթ
մէլիսին . ֆագաթ քենտիլէրին սէ կերահ էթ :

տիցի Թագաւորաթլար վար ըսա, ընկալի՛ր զէմմէ
էտէ պիւրիսին, Եօգսա խօշլա նարգլարը քեօշէ-
լէրէ սօգանսըղըն պիւրէ՛ սօհպէթին սօուգ
սիւշէր :

Պէտէյէ օլտուղունս պինսէն, պէն տէ տիւլմի
իշլէթէմէտիսիմ եհրտէ՛ գալէմիմի իշլէտիպ ,
սէնինլէ տէրողէշմէքտէն զայրի չարէ պուլա-
մասըղըմտան, աթէշիմի տէգքմէյէ՛ ապընտան
պէրի աահթ էթտիսիմիղ՝ ֆասըլ քեարի թէրթի-
պէ գարար վէրտիմ . ինչա Նըւհ սէն տէ պու-
ֆաիտէլի էյլէնճէմիզլին արաընը քեամէմէք իշլին՝
էլին արաըղգ օլտուգճա՛ պանս գարշըղըղընը է-
տէրսին :

Տիւնքի կիւն պիւր շէյ կեօրտիւմ քի, պէնի
իֆրաթ ալթ իւսթ էթտի . վէ գանըմը պիւր տէ-
րէճէտէ գըղտըրտը քի, ինսան գըսմընըն տիւն-
էէվի շէյլէր իլէ ուսրէվի շէյլէրէ էթտիսի ի-
թիպարըն վէզնին թէֆթիշ էթմէյէ մէճպուր
օլտում :

Սապահտան գահվէյէ վարտըմ, գահվէմի
իչտիքտէն սօկրա, օթուրմուշում, քենտի նէֆ-
սիմի թէրպիյէ էթմէք իշլին, ինսան էվլասընըն
սէֆիլլէսինի կեօրիւպ աճըյաճադ պիւր մաստէ
լասթ կէթիլրէ պիլիւրմիսիմ տէյի՛ պագընըպ
տուրօւրքէն, (շէյթան փախիլ տիր) գահվէտէն
իշէրի՛ աղա Եամուղու պիւր ատամ կիրտի . պէ-
լինտէն պիւր կէշմէ չըդարտը, չըպըղը իւֆլէյիպ,
սիլիպ, սըլալըպ, Թագաւորստան սօկրա, քեսէ-
պինի աչտը, իքի փարմաղըլըլա Թիւթիւնիւ
Թէլլէյիպ, հէր Թէլինի սալար կիպի՛ պիրէր
պիրէր ալըրըպ՝ լիւլէսինի նէղաքէթլէ սօւ-

տուրառու . գահավէնին թապիսի պիր աթէշ կե-
 թիրոսի . օ օլմազ , պիւշլւաք տիւր տէյի ալմասը .
 պիր աթէշ տահա կեթիրոսի . պու ուզուն տուր ,
 էյի հադմազ տէյի ալմասը . ուշագ պիրինի տա-
 հա կեթիրոսի : Աւէնին իւթիւնէ գօյուպ կի-
 տէրքէն , օնու տա արաը սլրա Ֆըրլաթուր .
 պու տամէյէր եասսըլըմըշ , գօլայեադմազ րմըշ :
 Հէլէ պիր եուվարլագ , ուֆարագ , քիւլլւ ա-
 թէշ պուլաու կեթիրոսի : Օնտան գահվէյի պի-
 ջիրիպ կեթիրինճէ , պունուն քեօփիւշիւ քե-
 սիւմիշ , պէյլէք իպրիքտէն տիր , պէն քէյֆ գահ-
 վէսի իսթէրիմ տէյի ալմասը : Պունտան ան-
 լտսըգ քի , պու առամ էհլէ քէյֆ , վէ թա-
 պիւթ սահիպի իմիշ : Սէն իսթէրսէն , թիթիգ
 միզաճ րմըշ տէ . պէն եօգ սէմէմա : Նիհայէթ
 պունա պիր քէյֆլէ գահվէ պէյէնտիրալէր :
 Գահֆէ ֆինճանընը էլլինէ ալտըղը պիրլէ , աղ-
 զընտան պուլնունտան պուրամ պուրամ թիւ-
 թիւն փիւսքիւրէրէք , պիր եութում գահվէյէ
 չօգտան պէրի հասրէթ չէքէրիմիշ կիպի , հէր
 պիր եութումոննաա՝ գաշլարըն գալլըրլպ ,
 կեօզլէրի տիշարը տիւշէրէք , իքի տուտալը ա-
 րոսսընտա՝ գահվէյի փըրըլաատարագ քէյֆինի
 չաթար :

Պունա պիր տէրէճէսէ ճանըմ սըգըմըշ տըր
 քի , քէնտիմի տար զապթ էթտիմ : Շիմտի
 սէն պանա տէ քի , սէնին էթտիյին տէլիլէ
 տիր . պու միսիլլի էհլէ քէյֆլէր ալ մը տըր ,
 հիչ կեօրաիւշիւն եօգ մույուտու քի , պունա
 ճոնըն սըգըլըյօր : Հէլէ սէպէսլինի սօր տա
 սէյլէյիմ : Իքի կիւն մուգատտէմ քիլիսէսէ

պուլունտում , պու առամ հաղորդութի աւ-
մալս կելտիլէրիսի նէ կեռնէ հաղորդ կեօր-
տիւյիւնիւ պիլմէմ . լաքին սք սեղանա եադ-
լաշարդընը կեօրտիւմ քի , էօյլէ էտէպսիղ թափ-
օլամազ : Գըթըգտա էքմէք գափմազա կիտէր
կիպի , խալդ ըլա տէօյիւնէ գըրըլըլա՝ քահանա-
նըն էօնիւնէ վարտը , վէ սք հաղորդութիու աւ-
լըդդայն , եռւվատան եամրու գափմըլ աթմա-
ճա կիպի , հիչ արտընա պագմաշըպ , եինէ խաւ-
գը գադըլթըրարագ , քիլիսէ գափուսոնտան
տիշարը չըգտը կիթաի :

Պէն օ միսիլի էհլի քէյֆէր չօգ կեօրմիւշ
իւտիւմ . լաքին սէնին պու միսիլի մէղհէպսիգ-
լիք կեօրտիւյիւն վաթ մը : Սք հաղորդութի տա-
հա աղընտա իքէն , տուրուպ պիր թէչէքքիւր
էթ մէտէն , չըդըպ պէօյլէ կիթաիլինէ թաաճ-
ճիւպ էթտիւմ . աճապա պէօյլէ աճէլէ էթաիլ-
ինէ պիր սէպէպի՝ մի վար , եօգսա հէր տէֆ՝ա
պէօյլէ մի էտէր տէյի սօրմաղա մէճպուր օլ-
տում : Սէնէտէ պիր իքի տէֆ՝ա սրունուն սըր-
բութի ալարդընը պիլէնլէր վար , հէր տէֆ՝ա
պէօյլէ էտէր տէտիլէր . զիրա սապսհտան թիւ-
թիւնիւնը գահվէսիղ տուրտամաղ ըմըլ :

Պագ իմաի ինտան էվլատընըն հէր պիր շէյէ
էթտիլի իթիպարըն էօլլիւսիւնէ : Չիւրիւյէճէք
թէնին սէֆապը իչին , հէյպէթլի եարառանընա
նէ՝ իբրում էաէյօր : Օ գօգմոնշ թէնինէ՝ եարա-
տանընտան զլյատէ իթիպար էթմէք տէյի՝ մի
պու : Հէր կիւն թիւթիւնիւնէ գահվէսիլնէ պու-
գատար թէքիլլիւֆ էտէյօր տա , սէնէտէ իքի
տէֆ՝ա սք սեղանա եադլաշըպ , օ աղիզ իտը-

հուրդա հիստետար օլաճադ, պագ շու էթախի
իբրամըղըղա :

Պու առամըն էվլատլարը, վէ քենախտէն էտ
նա ճահիլխալգ՝ պունուէն պու թավընտան նէ
իպրէթ ալըրլար: Պունլարը կեօրմիւքտէն սօկրա,
տիւնեա նասըլ պօղուլուր տէյի թէշէք. քի էտէ.
լիմ մի: Էվլատլար պապալարընտան, քիւ ջիւք.
լէր պիւլիւքէրինտէն, աշխարհականլար քահա,
նալարընտան նէ կեօրիւյօրլար քի, նէ էօյրէն.
սինէր. տիւնեա պօղուլմաղ տա նէ օլուր:

Գարտաշ, ինսան գըսմընըն հէր պիր շէյէ էթ.
տիւի իթիպարըն Ֆարգընը՝ պու գաղկեհտէն
անլատլմ: Հէր պիրինէ էթաիքլէրի թավըր
բուպար էյլէ, գալպլէրինտէ օլան իթիպար՝
ան ղը, չօգ մու անլարսըն: Պունու կեօրմիւշ
օլմասամ, պէյլէ պիր քիպար թավըրը Էհլէ
թապիլաթ ստամ՝ Ալլահընտան զիյատէ՝ պօղա.
զընա թափընըպ տա, գօգմուշ թէնինէ պու
տէրէճէտէ իթիպար էտէճէյինի՝ պէն նէտէն
անլայայտլմ:

Պաղը պունա պէնդէր շէյլէր կեօրմիւշիւտլմ
ամմա, սրգգաթ էթաիլիմ եօլ ուտու. պու
գաղկեհտէն կեօղիւմ աշըրոր տա Ֆարգ էտէյ.
օրում: Պիր էվէ պիր միսաֆիր կէլէճէք, եա.
իօտ քենաիլէր պիր տօսթա կիտէճէքլէր օլա,
գըպաֆէթլէրի թէմիղ օլմալը, էվլէրի տիւղկիւն
օլմալը. վէ կերէք կէլէճէք, կերէք կիտէճէք
ատամ պին գատար թէքեւլիւֆ էթմէյէ մէճ.
պուր սուր. նի՛շին. քենաիլ իւթպէսինաէ պիր
քիսնէ իլէ գօնուշաճադ, ծնուն իչին:

Օնա գարըըղգ՝ քիլիսէյէ կիտէճէք, եախստ

էվոէ տուա էտէճէք, խաւճասա եարատանլլա
գոնուշաճագ օլուր. գալալինտէ հիչ պիր թէ-
տարիք եօդ. թէքլիֆիդ տուրուր գոնուշուր:
Տահա պէթէրի վար. պազը քեջլիւքտէ քիլիսէ
օլմամագ սէպէսիլիլէ էվէրաէ պատարագ օլուր.
օլ հէյպէթլի խորհուրդուն էօնիւնտէ՝ պազը
աղալարմըլ՝ պաշարընտա կեճէլիք դառուգ,
այագլարը թուման փաշա, արգալարընտա պի-
րէր գըսա քիւք ետ վար, եա եօդ, մահալէ
պապընընա չըգար կիպի իպատէթէ տուրու-
լար: Գատընլարմըզ տէրսէն, կեճէլիք ըուպա-
սը արգասընտան տէօքիւլէրէք, էնթարիին
պիր տիւյմէսի կիւճ իւլէ իլիքլէնմիշ, սաշարը
էիւզիւնտէն աշաղա, եալըն այագ, սըրթը չըպ-
լուգ. պարի Պօղոս առաքեալըն էմրի եէր պուլ-
սուն տէյի՝ պաշընա օլսուն՝ պիր պէզ իլէ էօրթ-
սէ եա. խսյր. տարտաղըն, տէրպէտէր օթու-
րուր թէսպիհ չէվլիր:

Պունու պէօյլէ կէօրիւրսէն, պէօյլէ ատամ-
լար՝ Ալլահտան զկատէ ինսանա իթիպար էտէր
տէմէզ մի սին: Սագըն, էթտիլին մուսալաղա
սըր տէմէ. զերա պէօյլէ պիր դաղլէէյի կեօ-
վիւմէ կէօրալում. պէն կէօրմէտկլում շէյի լիսա-
նէ ալմամ: Քեօյիւն պիրինտէ՝ պիր էվաէ պա-
տարագ իշտիյօրտուգ. պատարագ պիթէրքէն,
պիր թէքլիֆլի միսաֆիր կելիյօր տէյի իսապեր
վերալէր. էվլին ատամլարընտան՝ միսաֆիրի
դարըլամագ իւթիզա էտէր. հէր քիմէ թէքլիֆ
էթտիլէր իսէ, պէն պու գըլաֆէթլէ էօնիւնէ
չըքսամամ տէյի, պատարագըն դարընընտա
տուրտու գլարը գըլաֆէթտէն ութանըպ, միսա-

Ֆիրին հօնիւնէ չըգամաւորլար . ագըսէթ միտա .
 ֆիրի՝ հիւլմէթքեարլար գարչըլամաղա մէշաւոր
 օլտու : Ալլահ ըլա ինսանա օլունան, իթիպարը
 րուպար էտէյօրմուսուն : Ամմա պէշքի Ալլահ
 քիշինին գալլինէ պագար , եիւղտէն օլան իք .
 րամ պօշ շէյ տիր տէրսին : Պէլի սուլթանըմ .
 չիւնքի պու իպատէթի էսէն աւամ՝ սասէ
 րուհտան սիր մէլէք տիր , էթալի իպատէթ տէ
 ճանտան օլուր : Պունա սէնին ագըն գանաւսա ,
 պէնի տէ գանաւր : Եօգ , էյէր Ալլահա ճանէն
 վէ պէտէնէն իպատէթ էթմէյէ պօրճընլու .
 սագ , պէտէնէն էթտիլիմիզ սէճտէ պէօյլէ օ .
 լուրսա , ճանէն էթտիլիմիզ նիճէ օլուր :

Խայր պիրատէր , հէր պիր շէյէ օլան իթիպա .
 րումիզ՝ էթտիլիմիզ իբրամանէն պէլլի տիր : Պիր
 պազըրկէան , եախօտ պիր տիւքքեանճը՝ միւշ .
 թէրինին պիրինէ մալին էյիսինի վէրիր , օպիրի .
 նէ սիւփրիւնթիւսիւնիւ . էօյլէ իսէ պիրինէ օ .
 պիրինաէն զիյատէ իթիպար էտէր , խաթըրնը
 զիյատէ սայար : Քեզալէք պիր իշճի՝ պիրինին
 իշինի պաշտան սավմա իշլէր , օպիրինին իշինէ
 ճանտան չալըլըր : Հասըլը քելամ տիւնէանըն
 հէր իշինաէ զիյատէ իթիպար օլունանա՝ զիյատէ
 արգգաթ օլունուր :

Տիւնէանըն հէր իշի պէօյլէ տիր : Սէն վարըր
 պիրինէ պիր շէյ ըէճա էտէրսին , սանա փէք
 էյի տէր , սէօզ վէրիր . պիրի տահա հէտլէէսի
 էլինաէ կիտէր , ծնուն զըտտընը ըէճա էտէր . օ .
 նուն ըէճաար իճրա օլուր , սէնինքի պօշա չըգար .
 նէ տիր օ . ըէճայը էթտիլին ստամ քեարընը
 սէօղիւնտէն զիյատէ սայար , օ տուր :

Պիր պապու էվլատլարընը քենտի հալլէրինէ
պրագմըշ, էթմէտիքլէրի ռուսվայըդ գաւմայօր ,
օնլարա հիշ պագմազ տա , կեռէ կիւնտիւզ թէ
փէլնիւպ , մալ պիրիքտիրմէյէ եօրուլույօր քի ,
էօլւարսէմ էվլատլարըմա եաղը միրաս տա
տէյիլ իտէ՝ քիֆաֆի նէֆս կեզնէճէք պրա-
դայլմ տէյի : Պէօյլէ պապանըն էթտիլի՝ էվլատ-
լարընըն թէրպիյէսինտէն զկյատէ՝ կեզնէճէք-
լէրինէ իթիսար էթմէք տէյիլ մի . էվլատլարընը՝
էպէտի սէֆիլլէքտէն զկյատէ՝ պիր գաշ կիւն-
լիւք Ֆապըրըդտան էսիրկէմէք տէյիլ մի :

Պիր անա դըղլարընա հէր զարիֆլիյի էօյրէ-
տիլ . տուրուչարընը , եիւրիւյիւլէրինի , գըմըւ
տանըլարընը կիւզէլ թէրպիյէ էտէր . թա-
վըրլարընտա պիր ազ սէրպէսթիյէէթ տէ
կեօրիւր , կեօզ գըրմար . օ ույանըդըդ տըր : Էօ-
թէ եանտու ճանընըն թէրպիյէսինէ կեզնէճէ ,
խոստովանանք ոսհպէթի եըլտա պիր քերրէ
օլուր . քարոզ հիշ իշէթտիքլէրի եօդ . պատարա-
գա՝ ասէթ տէյի կիալիւր , եախօտ մէզատ մաը
արը , փէյ սիւրէն օլուր մու տէյի՝ տօնատըպ
կեօթիւրիւրլէր . Ֆագաթ չօճուգլուգատ քրիւ
տոնէական վարդասպետութիու փափաղան կիպի
էզպէր էթտիրիլէրուէ , էօյրէնէճէյի հոգևոր օ
գատար տըր . եօգսա օնտան սօնրա եաշը արթ-
ալդա , պիլէսինճէ պիւյիւլէն սէվտալարը
գարըըլայլա էէնէճէք հոգևոր նասիհատլարըն
ոսհպէթի պիլէ օլմազ : Պէօյլէ անա էվլատլա-
րընըն թէնիլին թէրպիյէսինի՝ ճանընըն թէրպիյ-
էսինտէն էվլա թութար տէմէմէլի մի : Ալլահ
քիւնտիյէ պու էվլատլարը վէրալիլ թարիգտէ

պիւսիւթմէք՝ խաթըրնա պիւլէ կեւմէղ :

Պաղը անալար տա վար քի , պաղար եօրթու
կիւնէրինտէ պիւլէ հվլատլարընը քիւլսէյէ կեօ
թիւրմէղ . նիչլն տէրսէն , պիր գըղ հվլատ կիւլ
նիւ գուշանրալ , խալլա ալոյ կեօսթէրմէք եա
գըշմաղ տէրէր : Պարի պօրճուոու էտա էթմէք
իչին , տիւղէնտիղ կիթսէ օլմաղ մը : Եա պիղիւմ
կիպի ատամըն հվլատլարը՝ պօղչաճը գարը կի
պի՝ պօղուգ գըյաֆէթ իլէ ատամ էօնիւնէ
չըգարուա , խալլ նէ սէյլէր : Խալլ նէ սէյ
լէրսէ սէյլէսին , պէյլէ ատամլարա սէն նէ
սէյլէրսին . հվլատընըն տիւղէնիւնի՝ Ալլահըն
հիլմէթինտէն ղիյատէ սալար տէմէղ միսին :

Լաքին պուշարըն հէր պիրինի պաշգա պաշ
գա սէյլէմէյէ նէ հաճէթ . ալէսսէվիյէ պիր շէյ
վար քի . պէնի իֆրաթ թէլաշէ գօմուշ տուր ,
տիւշիւնտիւքճէ թիթիրէրիւմ : Պիր աղ ատամ վար
քի , տինի մէզհէպի պօշ պիր շէյ եէրինէ գօմուշ
լար տա , խալլը ալտաթմաղա եարատըղը եէրտէ
գուլլանըլար . եախօտ օճագ թիւթիւնիւ կի
պի՝ եա իչինտէն գաշարլար , եա սուրուրլարսա՝
իբրահէն տուրուրլար : Պէյլէլէրի հիչ լիսանէ
ալմամ : Իլլա տինէ մէզհէպէ իթիպար կիօս
թէրիւլ , Ալլահըն էմրինէ իթաաթ էթմէք , վէ
տինին հէր ամէլլինի իճրա էթմէք էլզէմ օլտու
լուոու՝ աշէքիար իբրար էտէրէք , տինէ իբրամ
կեօսթէրէնլէրի սէյլէլիւմ քի , ագըլարընը
գուլլանաւորգլարը իչին , իչէտիքլէրի ամէլլէրի
պիր պիրինէ լուպար էտէճէք օլսան , քենտի
մաւլահաթլարընա՝ ալէմին սահիպլինին խաթ
ընտան ղիյատէ իթիպարլարը օլտուղու աշի .

քեար կեօրինիւր • շէջլէ քի էթաիբլէրինի
պիւմէյէրէք, հէմ քէնտիւլէրինի ալտատըրլար,
հէմ էլէէրի :

Պոռնլար պատարագլար կեօրիւրլէր, թէս
պիհէր շէվլիրլէր, առաւար էտէրլէր • լաքին
պու ամէլէր՝ եա տիւնէէվի պիր մասլահաթ
իչին, եա պիր շէյսէջլէշիպ տինլէմէք իչին, եա
պաղը կիւլիւշիւպ օյնաշմագ իչին, կերի պլա
գըմաղ ամէլէրսէն տէյիլ տիր • վէ իգթիզա է
տէրսէ, եարը պուշուգ պրագըպ, վագթի ա
խէրտէ թամամլանա պիլիր :

Լաքին տիւնէէվի պիր մասլահաթտա, եա
պիր խօշլանաճագ ահպապ ըլա սօհպէթտէ
պուլունտուգըարը վագըթ, եախօտ պիր մէք
թուպ, եա պիր հիսապ եաղաճագլարը վագըթ,
եանլարնա քիմնէ վարմամալը, Ֆիքիւրլէրի
տաղըրը • կէլէն պիր աղ էյլէնսին • եախօտ տա
րըլըրլար, չաղըրըրլար, պէլքի սէյէրլէր սայար
լար պիլէ : Պու Փարգլար նէտէն օլուր տէրսէն
տիւնէէվի շէյլէրի՝ ուխրէվիտէն զիյատէ սայմագ
տան տէյիլ մի : Ստնա եուգարտան պէրի սէյ
լտիլիմ տիպաճէտէն՝ պունտան զայրի նէ՝ նէ
թիճէ չըգար : Տինէ մէզհէպէ վէ Ալլահ հիդմէ
թինէ իթիպար էտէր առամ վար ըսա տա,
իթիպարը օ գատար ճիւղի տիր քի, տիւնէէվի
շէյլէրի՝ օնլարտան չօգ միւթէպէր թութար
լար : Անճագ ալէմ պէյլէ տիր տէմէմ, լա
քին չօգլար պու ագըլտա տըր :

Էյէր պիր քիլիսէ, վազ, իպատէթ սօհպէթի
օլտա, կերչի իքրամ ըլա սէյլէշիւրլէր • լաքին իճ
րատէ էյլէ սօուգ օլուրլար քի, օ տիւնէէվի

մասլահաթ լարտա օլան աշգը ղայրէթի կեօրէ-
մէզսին: Տիւնեա մասլահաթ լարնտա՝ պիր իշի
պաշա վարտըրմաղա, պիր տավայը գազանմաղա,
պիր շէյի էլէ կեթիրմէյէ, պիր թէտպիրի իճրա
էթմէյէ, վար օլան գուվվէթ իլէ ղայրէթ վէ
իհթիրմամ էտէրլէր: Թաամլարընը ույդուլարը
նը ֆիտա էտէրլէր. կեճէ կիւնտիւզ գօշարլար
թէրլէրլէր, թէփէլէնիրլէր, հէմ վիւճուտա-
լընը եօրարլար՝ հէմ ագըլարընը: Օ արատա
գարըսը, էվլատը, գարտաշը, էախօս պիր տօս
թու պիր շէյ սէյլէյէճէք օլա, շիմտի օնուն
վագթի տէյիւ, պէնիմթէլաշմ վար. վար իշինէ
կիթ տէյի գօվար: Պու թէլաշ տէտիյի աղիմ
մասլահաթ հէր նէ իսէ, թա պաշա վարընճայա
գատար՝ հէր քեօշէյի կեօզէտիր, կէլէնի գար-
շըլամաղա թէրթիպլէր գուրար, հասըլը քէլամ
մասլահաթա քէտտ իւ քետէր օլաճագ շէյլէ-
րին տուրմաղա չարէսինէ չաըշըր:

Իմտի Ալլահ էօլունա, տին ուղուրունա
պէօյլէ թէլաշ էտէր, պէօյլէ ղայրէթ կեօսթէ-
րիր՝ գաճ քիշի պուլունուր: Փէք ազ պուլու-
նուր, փէք ազ. օնլարտան մատա՝ պիզ քրիսթի-
ան ըզ տէյէնլէր՝ կերջի քրիսթիանըգ ֆիլի-
լէրինի իճրա էտէրլէր ամմա, նէ գատար սոուգ
տարլար. կեօզէրի պու սէֆիլ կէջիճի տին.
էանըն մասլահաթ լարընտա տըր. օ մասլահաթ
լար ըլա ֆէքիրլէրի փէրուշան տըր:

Ինկիլթէրա տէվլէթինին գանջէլէերի (բի-
սի) մէշուր Թովմաա Մօրօ՝ պիր կիւն քիլիսէտէ
օթուրմուշ, տուապընը էտէրքէն, գրալ թարա-
ֆընտան իբի տէֆա՝ կէլին տէյի աճէլէ խա.

պէր կետի , վէ իբրն՝ առաջին՝ կեանքն՝ թէ՛ կե-
րն , կեանքիւնքն ինքնէն՝ առաջին կեանքն ,
վերա փէք առաջին ինքնէն տէրն , թո՛վմա
գարարնը պօղմայրալ , պէն իբրնքն տէ
տիսի օլանտ հիգմէթ էթտիլմէ՝ գրալմ կիւ-
ռէնքն տէրն առաջին վերտի : Հէր պիւր շէյէ լա-
յրգ օլան ինքնալը էթմէք պէյլէ օլուր : Օնտան
սօնրա առաջինքն ինքնգոս գրալ՝ հերետիկոս օլ-
տուգոտ , պու թո՛վմա քիլիսէյէ զօրպա օլմագ-
տան ըսա , գրալնքն էմրինի պապալ , նահատակ
օլմաղա առաջինքն էթտիլմէ թառառալ օլուր
մաղ : Պունուն կիպի գա՛ջ քիլիպուլունա պիլըր :
Տիւնեա փատիլահալընտան զիյատէ՝ կեյիլն
փատիլահալըն սայմագ պէյլէ օլուր . տիւնեալի-
տէն զիյատէ՝ ուրէլլէ սահիհ ինքնալը էթ-
մէք պու տուր :

Տահալ վար . օ ուղուրուղ հերետիկոսը
ինքնէթէրատա պաշատըր զաման՝ ինքնգոս
գրալ՝ պու առաջին տիւնեա գալի տուրու-
ղունու ինքնալ , հուղուրունա կէթիլթտի , վէ
աղընը գանալընալ չօգ թարիլէր արատը .
հիւ պիլի եարամայընձա , գարսընքն էլի ինքն
այարթմալա պագալը : Օ տա գօճալընա վարալ ,
էմրիլիւ սաթըն ալմագ ինքն՝ կէլ գրալնքն սօ-
վիւնէ եօգ առաջին տէրն՝ կեօղ եաշըլա եալըր-
մաղա պաշայընձա , թո՛վմա թալըրըն պօղմայ-
արագ՝ տէօնտիւ՝ պէն տահա գա՛ջ երլ եաշայա
պիլըրիմ տէրն սօրտու . օն , օնքի երլ տա մը
եաշամագըն տէրնքն , թո՛վմա տէօնտիւ՝ էյ
Ալթիգա , սէն նէ՛ հիսալընը պիլմէ՛լ առաջին
պալըրիկեան ըմբսըն . տիւրէթին էպէտի էմրիլ-

նիւ՝ տիւնեանըն պիր գաչ կիւնիւնէ տէյլ՝ մի
էտէյիմ տէտի։ Պագ խմտի շու գարլլա գօճա
սընըն ագլընա, իթիպար հագգընաա պիր պի
րինէ նէ գատար զըտ տըր . գօճասը էպէտի էօմ
րիւ արզուէր, գարըսը օն, օնիքի երլըգ էօմիւ
րէ՝ էպէտիլիքտէն զիյատէ իթիպար էաէր։ Պու
լայքի պիզիմ տէ վագթիմիզին նիչէ ազալարը,
նիչէ գատընլարը օ ադըլտա օլմայա։

Խմտի սու՝ աուը պիզիմ օլան տիւնեա շէյլէ
րինէ՝ հագիգաթտէ պիզիմ օլան՝ ախրէթ շէյլէ
րինտէն զիյատէ աշք վէ դայրէթ էտէրսէք, տին
ճէ իլլէտիլիմիզ ամէլէր՝ էօլմիւշ սայըլմնը մը։
Պուսուսն իչին տիր քի, Ալլահ աշգընա իլլէտիլ
իմիզ ամէլէրէ՝ էօլմիւշ թէն կիպի օլտու
ղուսուզտան, կերէք իչէրիմիզտէն, կերէք տի
շարտան օլան տիւշմէնլէրիմիզ իլլէ ճէնիլլէմէք
իգթիզա էթտիքտէ, հիչ գարըզ գօյամայըլ,
ադըլսըզ հայվան կիպի եէնիլլերիզ։

Պագը քերրէ պիր ճէսիմ մասլահաթ՝ պօր
ճուսուզու պիզէ ունու թտուրաճագ օլուր . էօյ
լէ վագթտա իլլէրտէն թէտարիլիլ պուլընուպ,
գալպինտէ գուվէթի օլան աուամ՝ քէնտի
քէնտիլէ դայրէթ վէրիւր, իղվայը կերի գօլար,
վէ Եսաւ կիպի՝ իլք էվլատըղընը՝ պիր չանագ
մէրճիմէք չօրսլասընա սաթմազ։ Հայ հայ . ա
ճապա սէօյլէ ելիտլէր՝ գաչ տանէ պուլու
նուր։ Պիր խօշանսըղըմը շէյ պիզի ճէլլ էթ
տիքտէ, էյէր հագգա օլան իթիպար էիւրէյի
միզտէ մէթին իսէ, Ալլահ էմրինի գարըսընա
տէնկ էտէ պիլլերիզ . էօգսա սէվտամըղըն իճրա
սընը՝ նէֆսիմիզի եէնմէք շէրէֆինտէն զիյատէ

ապար, քենտիմիղի խօրվարդ:

Նէֆսիմիղի եէնմէք հագգընա՝ թէն իլվա-
լէրի վար սէյլէյէճէք քի, քենտիմիղի հըֆզ
էթմէք իլին, ֆաղիլէթտէ քիւլի սէրմայէմիզ
օլուպ, թէհլէքէտէն դաջմալը իքէն, պու պապ-
տէ փալլէյէ օլան իթիպարմիզ օլ գատար աղ
ալըր, վէ էօյլէ թէհլէքէտէ պիղէ գուվվէթ վէ-
րէճէք քերէմ սահլիպինէ նիյաղմիզ էօյլէ կեվ-
շէք օլուր քի, տէր ագապ արգամիզ էէրէ կե-
լիր, մուրատար հայվան կիպի չամուրա պուլա
նըլ, օմէտհինի էթտիլիմիզ տինի մէվհէպի եէրի
իլէ ունուտուրուզ: Պէնիմ պու սէյլէտիլիմ՝
պաղըլարն հագգընա ալըր. զերա պու խուսուս-
տա հէրնէ գատար գօրգսագ, աղ օլտուղունու,
վէ գաշըպ սագընմաղա՝ քենտի գուվվէթիմիզ
տէն: զիյատէ գուվվէթ տիլէմէյէ միւհթաճ՝ օլ-
տուղումուզու՝ Ալլահըն լութֆուլլա՝ սէն տէ
սիլլիրսին, պէն տէ: Տին հագգընա օլան իթի-
պարմիզ՝ նէ այարտա օլտուղունու անլայաճագ
մէհէնը թաշը՝ իլթէ պու տուր: Թէմիզ գաֆ-
թանընը քիլլէթմէյէ գօրգուպ, թէհլէքէսին-
տէն գաջան ատաւ՝ երլանա րասթ կէլիքտէ,
արգամընը տէօնիւպ, վար գուվվէթի իլէ գա-
ջան կիպի էտէր:

Լաքին հէփսի պէյլէ մի էտէր. նէ միւնասի-
պէթ. երլանը կէօրիւրլէրտէ, Եւա կիպի տու-
րուպ՝ պիլէսինճէ թէքլիֆսիզ սօհպէթէ կիլիւր-
լէր: Պէյլէ ատամլարը երլան տալայրպ, զէհ-
րինի պիւթիւն վիւճուտունա իլլէթաիքտէն
ոօկրա, ալթուն պաշ թիրէաղլն նէ ֆատէսի
վար:

Տինէ տալիւ ամէլէրի իշ եէրինէ գօմատըղը մըղ նէտէն տիւ պիլքիմիսին : Քէնտի ճէհլիմիւ անն տիւ . պուռլար Ալլահ հիզմէթի տիւ գլլաու էտէրիւ . օյուսա քէնտի էօղ ճանըմըղն փէք էլըէմ մասլահաթլարը տըր . իշթէ եանլըշըմըղ պուռնտա տըր : Ալլահ պիզիմ տուաւրգան մը միւհթաճ տըր . հաթթա պու ախրէթ էօլճու լուղունտա՝ պիւղ օնուսն եարտըմընա միւհթաճ ըլլ Պիւղ պիւր պատարափ կէօրսէք , կէօքսիւմիւղիւ տէօյէրէք պիւր աղ տուա էթսէք , պիւր գաշ տէ . ֆ'ա եէր էօփիւաղ , եիւղիւմիւղէ պիւր գաշ խաշ չըգարսափ , վէ պուռնուսն կիպի պիւր միգտար տուրէթի մուամէլէլէր էթսէք , ազիմ իշէր կէօր միւշիւղ կիպի , տաէթտէն խարըճ սէվապլար գաղանմըղ , եարը սուրք օլմուշ կիպի , Ալլահ միսնէթիմիւղ ալթընտա գալտը , սաթիւր ամէլէրիւ միւղէ կէօղ գըրփմաղա մէճպուր տուր սանըրըր :

Ֆիլ-վագը պէօյլէ սուրէթի մուամէլէ իյէ տին ամէլէրինի իճրա էտէնլէր՝ էթալքէրի ճանսըղ խալըր ամէլէրինտէն իֆրաթ խօշնուս տուրլար . լաքին տրատա Ալլահ էմրինի , գար տաշ մուհապպէթինի՝ պին սուրէթ իլէ այափ ալթընա ալտըգլարընը հիշ սայյմաղլար . ետիստ օ իշէտիքէրի՝ եաղանտան իսլարէթ խալըր ամէլէրինին հիւրմէթինէ՝ օպիւր ամէլէրինի՝ հագ թաալա սըգը թէֆթիշ էթմէյէճէք սանըրլար :

Միսալ օրուճ կիւնլէրինտէ՝ օրուճլարընը սըգը թուլթալար , էօլէճէքլէրինի պիլսէլէր՝ եաղլը եէմէլլէր . պիւր էվլատ էվէնտիրէճէք օլալար , օպիւր թարաֆ ապրապա օլմապըն տէյի տըգգաթ էտէրլէր : Պուռլար էյի եա , քիլիսէ .

նին թէնսպիհէրինի թուծմադ տըր , քիւնսէնին
դանսունլարնա իթիպար էթմէք տիր : Անճադ
Ալլահըն էմրի օնլարտան էվլէլ իքեն , օնլարը
իճրա էթմէքտէ տէ պու գատար տըդգուծ
լարը վաճ մը : Ալլահըն մուպարէք իսմինի պօշ
եէրէ անմադ , վէ պէլքի պիր եալան շէյէ շահիա
էտիպ , ազիզ իսմինէ եէմին էթմէք . տնայա պա
պայա իքրամադ օլմադ , վէ պէլքի կերէք տիւ
իլէ կերէք ամէլ իլէ խօրլայըպ կիւճէնտիրմէք .
էլին առնըր գըրմադ , վէ պէլքի եալան իֆթի
րալար ըլա ըրզնտան էքմէինտէն էթմէք . էլին
հագդընը իպթալ էտիպ , պէլքի մալինի ֆիւ
զուլի զապթ էտիպ եէմէք . խալգա քեօթիւ
իպրէթ վէրմէք , վէ պէլքի քեօթիւլիյէ թահ
ըիք էթմէք . վէ պունուռ կիպի հէմ Ալլահըն
էմրինէ , հէմ գարտաշ մուհապպէթինէ դարշը
նիչէ նիչէ եարամազըրգլարը օ թուծտուգլարը
սըգը օրուճլար , դուրու փէրհիլէր գարշըլար
դըյաա էաէրէր : Էֆէնտիմիլն տիւնեայէ կէւ
տիսի զաման՝ եահուտիլէրին փարիսեցիլէրի տէ
պէօյլէ էթմէլմի իտի . աւետարանտա պուն
լարն նիչէ նագիլէրի վար քի , էֆէնտիմիզ հէր
սէօյլէտիլնտէ վայ օգուր :

Մազուր օլուն , պու լաֆլար ըլա պէն մէք
թուպու փէք ուզաթտըմ , ճանըն սրգըրմասըն :
Անճադ պու խուսուստա մէյտանա պիր էօլիւ
գօտում քի , հէր պիր շէյէ օլունան մուամէ
լէտէն՝ վէրիլէն իթիպարն ազըրզընա չօդլուզու
նա պիր սահիհ տէրի տիր . վէ եանլըլըմ եօդ
սանլըրմ : Պու ճիւմլէ իլէ սէն տէ թէֆթիշ
էյլէ տէ , պադ միւլահազամ եօլմու մու . վէ

պուհէն թէյՖ աղա՝ սապահ թէյՖինի սուրբ
հաղորդութիւնտան զիյառէ սոյար ըմբռ տէ
տիտիմէ՝ հագգըմ եօգ մու :

Կերի պէջլէէր ազ տըր . նիճէ թի առաքեալ
լար պէյնինաէ տէ եալընըզ պիր Յուգա զուհուր
էթտի : Պու պապաէ տօղրուսուհու սէջլէմէնի ,
արատա իբ ճանլար չօգ վար . վէ էյէր օլմաուա ,
վայ հալիմիզէ : Լաքին հէր նէ գատար ազ ըսա
աա . էթտիքլէրի եինէ պիր պիւլիւք Ֆէսատ
տըր . վէ քեօթիւ իպրէթի էջլէ մուսիպէթի
շէյ տիր քի , էլիմաէ Ֆըրսաթ օլսա , պու միսիւ
լի առամլարը՝ սրբապիլծ խըրսըզ կիպի՝ աթէշէ
եագարտըմ : ջիւնքի պուհլարըն՝ քեօթիւ իպրէթ
լէրի իլէ էթտի սրբապիլծութի՝ օ խըրսըզա
րըն էթտիյինտէն պէթէր տիր , զիրա թանըշ
նըն էթէյի ալթընտան՝ պիկիւնաճ ճանլար չա
լարլար :

Իմտի տիւնէ էվլ մաուլահաթլարա պու գատար
ղայրէթ իլէ չալըշուպ , ուխրէվլէ տաիր օլսնտա
պաշգա էօլլիւ գուլլանանլարըն էթտիյի՝ ուխ
րէվլիտէն զիյառէ տիւնէ էվլէ իթիսարլարը օլ
տուղունա՝ պու սէջլէալքլէրիմ սահիհիսպաթ
տըր . վէ պու պահստէ սէօղլումիւ կերի ալմա
տըլըմտան մնտա , էջլէ առամլար տին թաշը
մաղլար տէմէյէ տէ ճէստրէթիմ վար : Ամմա
սէն պունա՝ մուպալաղա տըր տէյէճէքսին . իօշ
իմտի , պիր տէ տահա սանտ օնուն տա իսպա
թընը էտէրիմ . զիրա պու տէՖա եաղմագտան
ուսանտըմ , լաքին սէնին տօսթլուղունտան՝
էօմրիւմ օլտուգճա ուսանմամ :

ՂԱՄԻՊ ԵՒՅԻՏԻՆ ԵՅԼԻՔ ՊԻԼՄԷՍԻ

Ազնզիմ,

Սէն պանա գայա իջինտէ պիր էլմաս պուլ
տուրսուն, ինէրին մաղարալարն տիպինտէն
պիր եխիտ ատամ չըգարտըն, չուլ ալթընտա
պիր ալիճէնապ փատիշահ թանըթուն: Օքիմ
տիր սէրսէն, կեչէն կիւն պիր մէթուպ ուլս
պանա կեօնաէրալին քեօյլեւ. պու Ֆազըր
կելտի պէնի պուլտու, վէ եօլուն իսթիւսչըլա
տափսընը էօյլէ եօլու թարիֆ էթտիքի, գա
պալըղնա պրագմատըմ: Սէնէտէրինի կեօզ
տէն կեչիրախէն սօկրա, սէն պու տալայը
պաղա վարտըլմաղա կիւճիւն եէթմէղ տէյի՝
քենալսէ մապահաթըն էսչէլ եօլունու կեօս
թէրաթիմ: Պանա պիր սատէ տիլ իլէ հիւրէքտէն
թէչէքքիւր էթաի: Օնտան սօկրա, ճէպինտէն
լքի փարչա քիւֆիւ սկտահ էքմէք չըգարտը.
լալիպա քենտինին ագչամ թաամլլտը. իւչ տա
նէ տէ օնլուգ չըգարտը. նէ՞ եախայըմ, պուն
տան ղայըլ շէյիմ եօգ տէյի էօզը էտէրէք՝ էօ
նիւմէ գօտու:

Վէրէնէ պագտըմ, վէրտի շէյէ պագտըմ,
հէտիւհսի փէք չօգ կեօրիւնտիւ. ղիլատ օլ

սուռն , պէն հէտիյեէ խթմէմ , ունին տօսթ լուղուն եէթիշիր տէտմ : Պադըր ատամ՝ ա ման ալա , աղ տըր պիլիւրիմ՝ ամնա , պունտան զիտաեյէ գուտրէթիմ եօգ , ազմը չօգ եէրինէ գապուլէյլէ , եօգ տէմէ տէյի՝ կեօզ եաշը տէօ . քերէք հալտէ եալլարլը : Պէն գալպլինի ըահաթ էթմէք իշին , ունի պանա պիր ազիզ տօսթում սըրփարըշ էթմիշ , շիմտի պէն հէտիյեէ ալամ , օ տօսթում կիւճէնիր տէյերէք՝ հէտիյեէսին կերի վէրտմ :

Պու սէօզիւմէ իպրեաթ օլտու ամնա , վէք մահգուն դալար . նիհայէթ պին տուա օգույա . ըադ չըգաը կիթաի : Պիր գաչ կիւնտէն սօկրա եինէ կելաի . պիր տէօնիւմ գատար եէր տալա . սը վար ըմըշ , տալալը պիր սուհուլէթէ պիթիրմէյէ պիր արզուհալ խթմտի . արզուհալն եազարմ . եինէ պին թէշէքիւր իւլէ՝ էշլինի Ալահտան ալասըն տէյի տուա էտէրէք կիթաի : Գենտի կիթաիքտէն սօկրա ուշալըմ կելաի . պու ատամ ունին եանընա կեւմէտէն , մուծալալա պիր պիւյիւճէք քեշն ուշալը կեթիրտի տէյինճէ , իթիմաա էյլէ , տալ իշինտէ տօղմուշ պիր Պադըրըն պու տէրէճէտէ էյլէք սիլմէսինէ թտաճճիւս էթաիմ :

Ե՛յ ազիզ , կել շու մատտէյի պիր էյի թէֆթիշ էտէլիմ . զիրա պէնիմ գըյաուրմ՝ թէվարի . խէ եազըլաճադ սիր վադ՝ տ սըր պու , թաշար իւզէրինէ եազըլալա լայըգ պիր մատտէ տիր . շաիրէր՝ պունուռն թիւրքիւսին եափըւզ մէսհ էթմէլի : Պու ատամըն եիւրէյի օլ գատար զանի իմիշ քի , էն ալիճէնապ փատիշահտան զէյա .

ուէ հիւրմէթի վար ըմբշ : Վազ'ա հէր շէյի միզւն
նը հէնտէսէ իլէ վէզն էթսէք , պու ատամնն
վէրտիլն իւչ րուպա նիւպէթէն' պիր փատիշահ
պանա պիր գալ'ա պաղըշլասա ազ տըր : Պու ա-
տամ պու իւչ րուպու գազանմաղա , էլպէթտէ
պիր հաֆթա չալըշմըշ տըր . պու իւչ րուպու
պիր եէրէ կէթիրինճէյէտէք , քիմ պիրիր քէն-
տի տէ , օղլու ուշաղը տա նէ սըզլնթը չէքմիշ .
վէ հայա իւզէրինտէ պէլքի իքի փարասը գալ-
մայօր , պու ճիւմլէ իլէ քէնտիլէ պիր նափհաթ
վէրտիմ տէյի , օնու տա սէվէ սէվէ պանա վէ-
րիօր :

Տահասը վար . պէն փարայը ալմայօրսամ ,
քէնտի ճէպինտէ գալըյօր , պիր էքսիքլիյի
կէօրէ պիրիր . խայր , պէն ալմայօրում տէյի քէ-
տէրլէնիպ մահզուն օլույօր : Վէ էյլլիին գար-
շըլըլընը էտէյիմ տէյի , ֆազըլըգ ուղլնթըշնա
պագմայօր , էյլլէք պիլմէք արղուուո՝ աճլըլը
զարուրէթի ունութաուրույօր : Գալպինին ֆէ-
րահընը աննընըն թէրի իլէ սաթըն ալըյօր :

Եա էյլլէք պիրիր ատամ օլտուղունու անլաթ-
մագ իլին , պանա Եօգ տէտիրմէյէրէք գուլան-
աղը ուսուլէ'նէ տէրաին . միւրիւվլէթսիզ կե-
րիւնմէք տէրտի' գալպինէ պիր իւզտէ օլմուշ
ուսու . պու տէրտտէն գուրթուլմագ իլին
մութլագ պանա պիր շէյ էտիպ , էիւրէյինի րա-
հաթ էթմէք իսթէր : Պիր տահա ագճէ թէք-
լէֆ էթմէտի , զերա հէմ ֆազըլըն գուտըթթի
Եօգ , հէմ պէն էինէ գապուլ էթմէմ տէյի գօր-
գար , վէ պէլքի ուշաղը տա ալմամ տէյի , պէն
տուլմայարագ կիզլն կէթիրիր : Պէշլէ պիր ա-

տամա՝ խուսուսա զէմանէմիզոէ տաղի Բիւս.
Թէմ տէնմէզ մի :

Իստի մէրտիք նէ օլտուղունու անլամադ ի.
չին . շունու պիր շուպար էտէլիմ . պանա , սա.
նա , վէ սալրէրէ՝ մասլահաթը տիւշէն . քիպար
աղալար , զէնկին քիմնէլէր , ատէթ օլան իւճ.
րէթիմիզի վէրսէլէր , մասլահաթլարընըն չար.
խըմը պօզուլուր . հաշա , հաթթա պու քեօյ.
լիւնիւն պանա էթտիլինէ նիսպէթէն՝ ծնարըն
էտէճէյի հիշ մագուլէսի իքեն , պիւլիւքլիւքլի.
րինէ կիւվէնիպ , քերէմէրինին թիւթիւնիւյ.
լէ , հիւանիւ նազարլարընըն պուհուրույլա էօ.
տէշմէք իսթէրլէր : Պիր մուամմէր օլ , պիր հազզ
էթտիմ լաֆլարը՝ փէք խպլիս ագճէ տիր սա.
նըրլար . օլուսա պու ագճէ՝ ինսանիլէէթ . անլ
ու իթտընտա նէ գտտար կէչէր օլսա , սիքքիլի
ագճէյէ թէպտիլ էտէլիմ տէրսէն , քիմնէ պիր
մանղըր վէրմէլ :

Ալէմ քէնտիլէրէ հիլմէթ էթմէյէ պօրճու.
տուր սանըրլար . էվէրինտէ պիր քիւլիանի ա.
տամա պիլէ՝ պատի հէվա հիլմէթ էթտիլէմէզ
լէքեն , էհլի ըրզ , քիշի զատէ առաւլարը , իլմէ
ագլէ մուլք քիմնէլէրի քէնտիլէրէ պէնտ է.
տիպ , փարասըզ գուլլանմադ իտտիառընտա
տըրլար :

Պունլար հէփ քէնտի քէնտիլէրինի սէվմէք.
տէն կէլիւր . գըլմէթ պիլմէզ նամքէօր օլտուգ.
լարընտան հասըլ օլուր : Տէպտէպէլէրի կիօզ.
լէրինի էօյլէ քէօրլէմիլ քի , թութտուգլարը
էօլ նահագ օլտուղունու կէօրմէյիպ , էլլէրին
փարաշլա տլարղընը՝ քէնտիլէր պատի հէվա է.

տինմէք խթերէր . զէնկին քենաիւէր տիր , փա-
րայր՝ քենաիւէր իչին Ֆուգարա վերսին տէր-
ւէր :

Պիր առամ պիր սէնաաթա սիւլուք էաէրսէ ,
էլպէթտէ էյլէնճէ իչին տէյիւ , իրասրնը ույ-
տուրուպ , ըրղըլայ կեչինմէյէ մէտար օլսուն
իչին սիր . պու առամ հէր քեսին իչինէ եարայ-
աճագաս , ալա , էվսաթ , էանա , հէփսինին
հիզմէթինի էտէճէքսէ , ալա օլանլար գուրու
լաֆ ըլա էօտէտիքլէյն . քենտի վէրէճէքլէրի
իւճրէթի տէ , էտնա վէ էվսաթ էտա էթսին
տէմէք տէյլլ մի :

Պիր նահագ անղ ու իթառա , հիւսնիւ նա-
ղար , էֆէնտիլէք տէյի՝ պօլ պօլ տաղըթտադլա-
րը՝ սիքքէլի ագճէ օլույօր : Հագ թաալա քեն-
տիւէրի էլէրտէն ալա եարաթմըլ ըսա , քենտի-
լէրտէն էտնա օլանլարա էլ թութուպ , իւճրէթ-
սիղ՝ հիմայէ էթսինլէր տէյի եարաթմըլ . ծնլար
ըսա էլէրինտէ օլան ըուխաթը՝ սիքքէլի ալ-
թուն կիսի , էլէրին քանը պահասը օլան շէյ-
ւէր իլէ տէյիլ էտէյօրլար : Պէօյլէ հարամ ալըշ-
վէրիլ օլուր մու :

Պու միւլահաղալարը էթտիքտէն սօկրա , սա-
նըրմքի , պէօյլէ ըուպար էտէն առամ պիր
սահիհ նէթիճէ պուլուր . եանի , կերէք Ֆագը-
րըն ալիճէնապլըղ , կերէք քիսլարըն պիւլիւք-
լիւք խտտիսը , թապիաթըն թագսիրաթը տըր
քի , պաղը քերրէ օրման իլէրինտէ պէօյլէ ա-
լիճէնապ առամլար պէսլէր , պաղը տա շէհի-
ր իլէրինտէ խօյրաթ քեօյլիւլէր չոգարըր : Հէլէ
սոդըուուունու սէօյլէյլմ մի . սահիհ քիպարըդ

Ալլահըն սիր ինայէթի տիր քի , քիշինին դալ-
պիննէ նուր կիպի եարատըր . քիպարըգ պախ-
թըն օյունու տէյիլ տիր , մալէ՛ զէնկիննէյ պաղ-
ը տէյիլ տիր . սիր ատամըն ֆաղիլէթի , խայր
ամէլի նէ գատար օլուրսա , քենտի տէ օ դա-
տար քիպար օլուր : Պու սիր մաստար տըր.քի ,
ինքեար օլունմազ :

Պու միսիլը՝ ատէթտէն նիզամտան խարըճ
աճայրպ շէյլէր փէք չօյ օլուր : Պիր քեօյիւ ,
եա սիր զարիպ եխիտ՝ ադըլ թամ , հագգը սէ-
վէր , սիր ազ թէրպիյէսի օլսա , իլիմ էտէպ էօր-
նէյի օլա սիլըր . օնա դարըլըգ՝ պաղը քիպար
քիշիզատէ ատամլար էօյլէ շաշգըն , ալլադ մէշ-
րէպի , քենտիլէրինէ պէյէնմիշ օլուրլար քի ,
հէմ աճըրսըն , հէմ իբրահ էտէրսին : Պու մի-
սիլըլ ատամլարը՝ քենտի ըլլթպէլէրինէ ճաիզ
մէշըէստէ օլան ատամլարա բուպար էտէրսէն ,
նէյէ պէնդէլըլէր պիլիրմիսին . քեօհէյլան աթ-
լար արասընսա գաթըրա տէօնէրլէր . տօնլարը
աթ աօնու տուր , լաքին էշէք կիպի անըրըրլար .
քենտիյէ թիմար էտէնէ պիլէ չիֆթէ սաու-
րուրլար , վէ թէփէլէրինտէ սիրէր չիֆթ էշէք
դուլաղը վար :

Եա պու պիղիմ քեօյիլէյէ բուպար էթսէք ,
եախօտ օնուն կիպի քիպար մէշրէպիլ ֆուգա-
րայէ թէշպիհ էթսէք , վար սէն տիւշին քի ,
նէ մասգարա գըլաֆէթէ կիրիլէր :

Հէր շէյտէն զիյատէ , պէօյլէ ատամլարըն
սիր շէյինէ թաաճաիւս էտէրիմ . քենտիլէր-
տէն էտնա օլանլար՝ նէֆսինի զապթ էտիպ , է-
տէպիլ եաշատըլընը կէօրիւրլէր տէ , քին .

տի էթալիքէրի էտէպսիզլիքաէն , ալլադ մէշ
րէսլէրինտէն նիճէ ութանմաղար : Եաղղգ ին
սանըղա եաղղգ . ինսանըգ քենտի րիւթալէ
սինտէն տիւշմիւշ . օ ատամլար քենտի պաշարը
նա պիր դանուն սլոււմուշար , հիշ պիր քիւթա
պա պաշ էյմէ մէյէ ալըշմըշար , քենտի պիւշիւք
լիւքէրինէ կիւվէնիս , հիճապը գօրգուլու գալպ
լէրինտէն գալարմըշար , քենտի մուրատլարըն
տան ղայրը , մէնֆաաթլարընտան ղայրը շէրիւթ
էօդ տէյի ագըլլարընը ինանտըմըշար :

Օնլարըն ինտինտէ Ալլահ էմրի , գարտաշ մու
հաուպէթի , էտէպ գանուշլարը , փատիշահ էմ
րի , հէփ պոյաղը խալգ իշին տիր . քենտի հապ
լարընա օլան շէրիւթ՝ քենտիլէրէ ֆուխտսի
օլան տըր , խօշլարընա կեւէն շէյ տիր :

Կիւքի պու զիւիւմտէ օլուպ , պէօյլէ եաշայ
անլար՝ ֆէնա օլանլար տըր . պուշլարտան
մատա էյիլէք թասըլանլար վար , վէ ֆիւլ-ասըլ
էյի օլանլար վար : Պու էյի օլանլարը սէօյլէմիւ ,
զիրա օնլարըն հագգընտա մէտհտէն ղայրը սէօյ
լէյիճէք էօդ , ֆադաթ էմնալէրի արասընտա
պոյ սոյ էօրնէքլէր կէօրիւպ տէ , պուլսյքի քեն
տիլէր տէ թէպտիլ օլմայալար :

Լաքին էյի տէյի անըլանլար վար , վէ պէլքի
քենտիլէր պիլէ քենտիլէրինի էյի սանանլար
վար . օնլարա պիր աղ տըգգաթ էթմիշիւմ , օն
լարըն աւատարանը՝ ղանն էտէրիւմ պաղը եէրին
տէ սիլգտէն այրը տըր : Հէր կիւն քիլիսէյէ կի
տէրլէր , չօգ չօգ տուա էտէրլէր . հէր կիւն
պատարագ կէօրիւրլէր , սըգճա սըգճա խոստո
վանտնք օլուրլար . պաղը սատադա վէրիլլէր ,

քարոզար իշխորէր : Լաքին էլուն ճէպրի հիզմէթ թալէպ էթմէյի , իշճինին կիւնտէլք ճինին հադգընր վէրմէմէյի , եախօս տէյէրին տէն զիյատէյէ մալ վէրիպ հադլաշմայը , պու իշէտիքէրի խոյր ամէլէրէ ուշոուրմանըն եօ լունու պուլմուշար . պիղիմ աւետարանտա եասաղ օլան նահագ տավար , քենտիտէն աւ շաղարար տիւշմէնլիք էտիպ այագ ալթընա ալ մալար , էլին ատընը չէքմէլէր , էմնալինի երգ մաղա չալըշմալար , Ֆէնա եօլարատա կեղմէլէր , վէ պունա քեզալիք պին տիւրլիւ քեօթիւլիւք լէրի տէ օ խայր ամէլէր իլէ պերասպեր էտէ պիլիյօրլար :

Արթըդ դափայալմ . զերա պու պիր ուղուն մատտէ տիր քի , հէփսինի եազաճագ օլտամ , քիթապարա միւհթաճ տըր : Փագաթ շունու ոէօյլէյիմ քի , պու աղալարըն չօյու քենտի մուրատլարընտան զայրը շէրիաթլարը օլմատը զը պունտան պէլլի տիր քի , հիւսնիւ հազար լարը նուգուսոնլա՝ խալլա հիզմէթ էթտիրմէք խոտիաւընտա տըրլար . վէ տէրքեար օլան առէթէ պադընճա , պունուէն տա աուը վար . զերա պիւլիւք աստուլարըն հիմայէսի՝ չօլլարըն ին տինտէ՝ կէչէր ագճէ օլմուշ , հէր չարսուտա ալընդպ վէրիլիյօր :

Պու ագճէ իլէ նասըլ հագլաշըլա պիլիյօր պիլմէմ . միւհթաճ օլմայանլարա պիլէ , պիր ագճէլիք իշլինէ եարամայանլարա պիլէ , նիճէ վէրիլէ պիլիյօր շաշարմ : Պէրէքեաթ վէրսին դուլանտըգլարը աւետարանա , հէփ օնուէն սպէսինտէ իշէտիլիյօրլար :

Թաաճճիւս էթտիւմ պիր շէյ տահա վար .
պաղըլար պիր իւպուտիյէէթ կեօրմէտիքճէ ,
պու հլւանիւ նաղար սոգճէսինի խորաֆ էթ-
մէզէր : Քենտիւր պիւյիւք պուլունմուշ , քիւ-
չիւքէրի հիմայէ էթմէք պօրճլարը իքին , պիր
մէնֆաաթ կեօրմէյինճէ , հիւ հարէքէթ էթ-
մէզէր : Օնտան սոկրա իսթէրէր .քի , էլէր
քէնտի հիզմէթէրինտէ պուլունմագ շէրէֆիւ-
նէ հիզմէթ էթսինէր :

Պու պէջլէ պիր թէրս հիսապ տըր քի , սա-
տագայէ միւհթաճ օլան՝ կեօրտիւյիւ էյլիւն
շիւքրիւնիւ պիւլին , դարշըլըլընը էտա էթսին ,
վէ փարա վէրէ պիւլէճէք ատամ՝ հիզմէթիմէ
միւշէրէֆ օլույօրսուն տէյի՝ սատագա մաթ-
լուս էթսին : Պիրի մէտհէ շայէսթէ իսէ , օսի-
րի զուլում տէյիլ մի , էլին հագգընը եէմէք տա-
հա նիճէ օլուր :

Պաղը տըճէնապ ալալար վար . պիղիւ՝ քէջ-
լիւ կիւլի ատամըն հէտիյէէտի ալընլը մը , էօյլէ
ֆագըրտան նիլին շէյ ալմալը տէրէր : Պիւլմէմ ,
նիլին մի ալմալը , եօգսա նէսինի մի ալմալը տէ-
մէք իսթէրէր : Հայ հոյ . հէտիյէէ ալմայանլար
վար , իւպուտիյէէթ եէմէյէնէր վար ամմա ,
չօղու՝ եա աղ տըր տէյի ալմաղ , եա քէջիւնէ
կիտէրսէմ՝ պանա զիյատէ իքրամ էթսին տէյի
ալմաղ : Պու ալմամագ տէյիլ , աղ ալմամագ
տըր . եախօտ թէխիւր էտիւ , գումարայա փա-
րա պրագմագ տըր :

Պաղըլար սա աղ չօգ հիւ իւպուտիյէէթ դա-
պուլ էթմէզ . էթմէզ ամմա նիլին պիլիւրմիսին .
քիպրինէ եէտիւրէմէտիլի իլին . պէ վար էյ գօն

տօրըօչ, պէն ուէնին իւշ րուպունա մը գալմըջմ,
պիր տաւամ տա իշիթսէ նէ՞ սէյլէր, շէյլէ պիր
Ֆադըրն իւշ րուպունա իրթիքեապ էթմիշ
տէյէճէք. պու պէնիմ շանրմ տիւշէր մի տէյ-
էրէք, հէմօ Ֆադըրն գալպինի երգար, հէմ
տէօնէր էշնէ սօսթունա նագլ էտիպ, եա օ
ղարիպ ելսիտի զէվէլէնի իւթիւնէ կիւլէր,
եա տիւրպիւնիւն թէրոինի կեօսթէրի. քենտի
էթտիսի ալիճէնապլըդ տըր, օ Ֆադըրն էթ-
տիսի քիպիր տիր կիպի, ա սուլթանըմ, եիւք-
լէրինի աշաղա երդմաղար. եէյէճէք էքմէքլէրի
եօգ, եինէ ալիճէնապլըղ էլտէն գօմաղար.
ագլըլա պէնիմ կիպի տաւմըն ալթընտա գալ-
մայաճագ տէյի՝ զէմմ էտէրէք, քենտինին օֆա-
դըրա էթտիսի՝ Ֆաղիլէթ, վէ գարտաշ մուհապ.
պէթի օլա պիլըրքեն, սօգագ սափար, քիպրէ
թէպտիլ օլուր, սէվապընը իթիլեր:

Սէն հագգը սէվէր տաւամ օլուղըւնտան,
թաւսիսէ էթտիսին քէյլէյիւ՝ սանա պիր սա-
աթ մէտհ էտիպ, պաշընը աղըրթտըղըմը տֆվ
էյլէ, վէ պունտան պէյլէ պէնի խաթըրտան
շըգարմա:

ԱՍՏՈՒԱԾԵԱՆ ՄԻԶՀԻՊԻՆՏԻ
ՊԻՐ ԱՏԱՄԱ

Տօմարում,

Սէնին եէնի թարիգաթ խրդասընը չօդ էվլը տիւմ չէվլըտիւմ՝ արգամա կէ չիրէմէտիւմ: Սիզին օ թարիգինիղէ՝ պէն մէղհէպ տէյէմէմ, զիրա հիչ պիր մէղհէպի գապուլ էթմէզ, հէր մէղհէպի ինքեալ էտէր՝ պիր զիւժիւ Ֆասիտ տիր: Պա գայլմ պանա ույարմը տէյի չօդ չալըչտըմ, գըլ գալըր գօլում՝ քիւրէյիմ չըգայազուր, գօրգ տում քի տիզէրիւմ գըրըլու էէրէ թէքերէնիւր՝ գաֆամը տաղըտըրըմ տէյի. նիհայէթ հագա սընը փիշնի պուլամատըմ: Տէլէլէր պիչմիշ, տին տիզէր տէքմիշ, ագըլարտան խտը՝ հիչ պիր շէյէ պէնզէմէզ՝ պիր աճալպ գիսվէթ տիր:

Մա՛զուր օլսուն, լագըրտըմը գըսդանմայօ ըումամմա, մասլահաթ փէք նազիք տիր, վէ սէն պէնի իսքեաթ էթտին գըլաս էթմէ. իս քեաթ էտէմէտլինտէն մանտա, ֆիքրիմէ հիչ պիր շիւպհէ պիլէ կէթլրէմէտլինի՝ սանա պիլ տիրմէք տիր մէրամըմ:

Վէ պէնիւմ էթտիլիւմ ինտաճըլըգ տըր, եախօսս չուհուտլուգ տուր սունմայասըն: Իլլա կերէք սէ

նին, կերէք սէնին կիւրուհինս օլանլարն զիւ՝
միւ հօյլէ րապր(թասըզ տըր.քի, թախ(թընսան ան-
լըլըք չըդտըրլընը սանա աշլքեար իսպամ էտէյլոմ
տէ, կեօր.քի սիզին թու(թտուղունուզ եօլ չօճուգ-
լարն րապր(թասըզ օյունլարնա նիճէ պէնդէր :

Ի վիճլա սէն Ալլահ վար օլտուղունու ինքեար
է(թմէյօրսուն. Ալլահ հէր շէյին սէպէպի էվիլի
օլտուղունու, վէ հէր շէյի քեհտի եարատըպ,
նիզամա քօտուղունու ինքեար է(թմէյօրսուն.
լաքին եարա(թտըգտան սօկրա պալտաշ գուրուպ
օ(թուրտու. եօգ, ույգույա եա(թտը. եօգ տին.
հատան տիշարը պիր եանա չէքիւպ կի(թտի
սանլյօրսուն. եախօտ օ(թուրմուշ՝ իճատ է(թտլի
կիւզէ շէյլէրին սէյրինի էտէր, հայվանլարն,
ինսանլարն քըմըլտանըճընա պագար, նէպա(թա-
լըն պի(թիպ պիւլիւմէսինէ պագար, երտըզա-
րն տէվրինի, հավատա կեղէն ա(թէշէրին ու-
ջուպ տիւշմէսինի սէյր էտէր, վէ եարա(թտըլը
վագը(թ՝ քօտուղուն նիզամիւղէ՝ շէյլէրին պիրի
պիրի արտը սըրա կելիպ կեջմէսինէ պագար,
մախլուգա(թըն կեահ ինսան օլուպ եաշատըղընը,
կեահ (թօփրապ օլուպ օ(թլարը պէսլէտլյինի,
կեահ պուղու օլուպ պիր հավայա չըգըպ՝ պիր
եէրէ էնտլի՝ սէյր էտիպ էյլէնիր. լաքին պուն-
լարն նէ ճանլըսը, նէ ճանսըղը, հիչ պիրի գայ-
տընտա տէյիլ, տիւշիւնմէզ պիլէ տէրսին :

Իմտի սէնին թաղիմինէ կէօրէ, ինսանլար՝
ատամ տա էօլտիւրէ պիլիր, էվլատ տա էտինէ
պիլիր. պիր ատամը սէվսէ տէ օլուր, սէվմէսէ
տէ օլուր. էյլք տէ էտէ պիլիր, քեօ(թլւլէք տէ
էտէ պիլիր, պունլար հէփ աղասէ. ամէլէր տիր,

Ալլահըն վաղիֆէսի տէյիւ, հիւ պիրինի գայո
էթմէզ: Օնտան մանտա ինսան ըլա հայլան՝ հէփ
պիր խամուրտան էափըլմը, հէփսինին տօլմա
սը էօլմէսի պիր տիւրլու տիւր. պիր քերրէ էօ
միւր թէլի գըրըլտըդէյան, բուհ օլան հավայա
ուչար զայ օլուր, թէն օլան՝ թօփրօղա գարըլըր
թօղ օլուր. ինսանըն էօլմէզ շէյի եօգ, վէ ամէլ
էրինին ճէվասընը քիմնէյէ պօրճըու տէյիւ:

Պուռըրըն մէֆհուսուհտան ամաշուհէ էա
լան օլմագ իգթիզա էտէր. տիւնեանըն էարա
տըլըք՝ Մուսա փէյլամպերին էազտըլընտան չօգ
էվլէլ տիր, վէ էազտըլը թանթանալը միւճի
զաթլար հէփ մասալ տըր. Մըսըր վէ Բիւտանի
թէվարիսէրինէ կէօրէ՝ տիւնեա տահա չօգ էս
քի տիր: Տին տէտիքլէրի փատիշահլարըն իճատը
տըր, խալզըն զաթի օլան սէրպէսթլէնէթինի
էրինտէն ալմագ իչին, փատիշահլար պիր կէօ
րինմէզ Ալլահըն գօրգուսուհու՝ թէրթիպլէ
րինէ էարար պիր ալաթ պուլմուշլար. եօգ
սա տիւնեատէ նէ պէյան օլմուշ տին վար, նէ
Ալլահտան էմր օլմուշ շէրիաթ վար. ինսան ազա
տէ տիր, նէ պաղը օլմալը, նէ գօրգուսու:

Իթիմատ էյլէ տօսթում, պու իւշ մաստէյի
էաղընճայա դատար պէն թէրլէտիմ: Ամմա սէն
տէնէճէքսին քի, պու վէսվէսէլէր՝ օլտուլում
թէրպլէնին ֆէսասաթը տըր, պուռըրը ֆի
քիրտէն չըգարմագ նէ գատար կիւճ իւսէ տէ,
չալըլու պէօքտէն սէօքմէլի քի, էիւրէք քահաթ
օլտուն: Եօգ, տօսթում, թէրպլէյէ ֆէսատը
տէյիւ ագըլմըն իքրահը տըր. քի, պու սէնին շէյթա
նի իլմինտէ՝ պիր հագ պէշարէթի պուլտուայօր:

Կեւ տօսթում մէնինչէ պիր կիւզէլ ակօյլէնչէնմ . վէ չենքի սանա ինծաշունչտան , նք պապալար . տան իսպաթ կէթիրմէք նաֆիլէ տիր , եաւընրդ ակօյլէնչէնմ :

Էլվէլա , նէ շէթանի թալում տիր պու սիլին թալիմինիդ . էյեր ինսանըն ճանը տա թէնի տէ էօլէճէքսէ , ամէլէրինին ճէվապընը . քիմնէյէ վէր . մէյէ պօրճըւ տէյիլլէր իսէ , սիլին զիւմլինիւզ . ճէ՝ եաշամատա նէ էյլէք վար , նէ Ֆէնալդ : Պիր փիրէ գըրմադ . նէ գատար ըսա , պիր ատամ էօլալըմէք տէ օ գատար տըր . եա պիր ատամըն մալինի չալըշսըն , եա պիր ատամա մալ պաղըշ լալըշսըն , իքիսի տէ պիր տիր . եա եալան սէօյլէ միշսին , եա սօղըրու սէօյլէմիշսին . պիր ատամը եա սէվէր իմիշսին , եա տիւշմէնի իմիշսին , եա էօմրիւ . նէ գատա էթմիշսին , հէփիսի պիր տիր . հիչ պիրինին նէ ֆաիտէսի վար՝ նէ զարարը . հիչ պիրինէ նէ էյի տէնէ պիրիւր , նէ Ֆէնա : Հէր շէյ հադ տըր . ինսանըգտա հիչ էօլ էրքեան եօգ սուր . զինա կիւնահը պիլէ պիր եութում սու իչմէք կիպի տիր :

Սագըն տէմէ քի ինսանլարըն ըահաթը իչին , արընըն գարընճանըն նիզամը կիպի ինսանլար . տա տա պաղը գանուընլար իգթիզա էտէր . զիրա էյի Ֆէնա օլմասըգլայն , գանուըն տա իգթիզա էթմէդ : Գանուընա իթաաթ էթմէյէ պօրճըւ օլմասըգտան սօկըա , պէն ազատ ըմ . վէ գանուըն լար Ալլահտան օլմայըալ՝ ինսանտան օլտուգտան սօկըա , իսթէրսէմ իթաաթ էսէրիմ , իս . թէմէզսէմ էթմէմ . գանուընլարա տա տէրքեար սլան ատէթէրէ ուշտուղում գատար իթաաթ

էտէրիմ. պանա քիմ գարըշըր : Կիւնտիւզ ույ-
ուր կեճէ կեղէրիմ. իսթէր կիլինիրիմ, իսթէր
չըսլադ կեղէրիմ, պանա քիմնէ գարըշամուզ :

Իմտի պիր քերթէ միւլահադա էլլէ, ալէմ սէ-
նին զեւ'միւնտէ օլտա, վէ մէզհէպ հադգընտա՝
փատիշահլարըն իճատը տէտիլին գանուշլար օլ-
մասա, հէր քես քենտի պաշընա սէրպէսթ,
հէր քես իսթէտիլինի զասլթ էտէ պիլէ, քիմ-
սէ հիւքմ ալթընա կիրմէտէ, իշճի եօրուլմադ
իսթէմէզ, չիֆթճի սալթ քենտի իջին չալըշըր :
Պէն նէրէտէ պիր շէյ պէյէնսէմ՝ չէքեր սլըրըմ,
դարը տուրան օլուրսա, վուրուր թէփէլէրիմ,
թօփրադա տա կեօմմէմ, լէշինի մէյտանտա պրա-
դըրըմ : Պու կիւն պիր գարըյա պէյէնիր ալըրըմ,
եարըն ուսանըր պրագըրըմ, եախօու վուրուր
էօլտիւրիւրիւմ : Գարը պու կիւն պիր գօճայա
վարըր, եարըն օսլիրինէ, սօկրա օնու տա պրագըր,
օսլիրինի տէ. համիլէ օլուրսա տօղուրուր, սօկրա
համիլինի թուլթար սօղար, եա քեօփէքլէրէ եէ-
տիրի, եա սօուգտան տօնտուրուր, եա աճ պրա-
դըր էօլտիւրիւր : Իվլատըն պասպատընր պիլէն
եօդ. հէր քես հէր շէյէ մալիք տիր. քիմնէնին պիր
շէյտէն ալադասը եօդ : Իվլատը թէրպիլէ էլթմէյէ
քիմնէնին սօրճու եօդ. եաշարլարսա, նէ ալա.
եաշամաղլարսա, դարարը քենտիլէրէ : Նէ պէն
սէնի սէվէրիմ, նէ սէն պէնի սէվէրսին, իքի էլ
պիր պաշ իջին, հէր քես քենտիլ տիւշինիւր :
Իսթէրսէմ ատամ էթի եէրիմ, իսթէրսէմ փի-
լիճ էթի : Պիր ատամը էօվքէ իլէ տէ վուրա պի-
լիրիմ, սէֆամա տա էօլտիւրէ պիլիրիմ : Պիր
ատամըն սաղ սաղ տէրիսինի եիւզէ պիլիրիմ :

էթինի տիւրմ չէքե սիւլերիմ: Նիհայէթ կերէք
պէն, կերէք ախէրի, գորդաճադ եօդ, չէքի-
նէճէք եօդ, ագլըմըզա կեւէնի էտէրիդ:

Վէլ իմաի տօսթու մաշու շերին տիւնեայէ պիր
կեօղ կեզտիր, պադ պէօյլէ պիր կեւզէլ դարդա-
շալըզն իճատը՝ հանկի ճանաւարըն Ֆիքրինէ
կեւէ պիր: Օնտան սօնրա պէօյլէ պիր անա
պասա կիւնիւ՝ նէ դատար զաման սիւրէ պիր.
պիր րէմիլ տէօք: Հէլէ պանա ոօրարտան, պէօյ-
լէ տիւնեա չօգտան թիւքէնմիշ օլմալլըտը: Տիւն
եատէ ինսան վար մը, եօդ մու, սէնին զիւմիւն
ճէ՝ Ալլահ դայտ էթմէալքտէն սօնրա, տիւնեա
հայվանլարա դալմալլըտը, զիրա զնլար քէնտի
լէրինի իտարէ էթմէտէ՝ թապիաթ իլգալէրի
սէնին տիւնեատաքի առամլարըն ագլընտան զիւ-
ատէ նիզամլը տըր:

Շիմտի սէն տէյէճէքսին քի, էօյլէ իսէ ին-
սանլարըն եաշամաորըն՝ սէն հայվանլարտան պէ-
թէր սոյոյօրսուէն, լաքին էօյլէ տէյիլ. ինսանըն
հայվանտան զիյատէ ագլը վար. պու տիւնեա
ինսանըն միլքի տիր, տիւնեանըն զէվէլինի ին-
սան էվլատը չըգարաճադ տըր. օնուէն իչլին ին-
սանը իտարէ էթմէյէ եօլ էրքեան լազըմ: Ին-
սանըն հէր իդպալլէ՝ եաշամալնուա օլմալլա,
էօմրիւնիւ րահաթ, վէ օլա պիւլալի դատար
ուզուէն էտէճէք թարիգլէրի օլմալլը: Պուշա
պինաէն, ինսանըն էօմրիւնիւ, մալինի հըֆիլ
էթմէյէ՝ փատիշահ էմրլէրի լազըմ տըր: Վէ
խալլըն իտարէսի իչլին, հէր փատիշահըն տիւր-
լիւ թէրթիպինէ կեօրէ, լաշալարընըն տիւրլիւ
իրատէթինէ կեօրէ, հէր միլլէթէ հալա մէրի

օլան տիւրլիւ եօլար էրքեանլար օլմագ իգթիւ
ղա էտէր իտի : Պու մինվալ իւղքէ , պու գա-
նունլարա ույղուն օլան ամէլէ՝ էյի տէնիր , ույ-
մայլա զըոտ օլանա՝ ֆէնա տէնիր . օնուն իլին
հէր միլէթին մէշքեպինէ կեօրէ , պիր շէյ էվլօ-
փատա ֆէնայլսա , Ասիատա էյի տիր , եախօտ
ղարարսըղ սայլըր . վէ օնտա էյի օլան օպիրին-
աէ ֆէնա սոր : Վէ ֆաղիլէթ խայր ամէլ տէյի
ֆիքրիփիղէ դօտուղունմուղ՝ պու գանունլարա
զնյատէ իթաաթ էթ մէքտէն հասըլ օլմուշ տուր .
հաթթա ինսանըն մուլթլագա հիւ պիր էպէտի
շէյի եօգ տէյի ինանըպ , շէհատէթ էտէն էպքի
ֆէյլէսօֆլար պիլէ՝ ֆաղիլէթէ իֆրաթ տըգ-
գաթ էտէրլէր իմիշ : Տէյէճէյին պու տէյիլ մի :

Կիւղէլ . լաքին պու ճիւմէ իլէ պու գանուն-
լար ինսան եափուուտ տէյիլ մի . ինսան ըէյի
իլէ օլմուշ շէյլէր տէյիլ մի . էօյլէ իսէ իթաաթ
էթմէսի տէ էթմէմէսի տէ ինսանըն իրատէթի-
նէ պաղը տըր : Ֆարաղա սէնին սէօղլանէ կեօ-
րէ , ինսանլարըն ըէյ ինտէ նիքեաճ շուրուլթլարը
վար իքէն , պէն տիշարտա մէղագ իճրա էթսէմ ,
վէ տիւնեանըն գարըսը պէնիմ՝ զապթըմտա օլ-
սա , պէն ֆէնալըգ էթմիշ օլմամ : Պէնիմ հագ-
դըմա ուէօյլէտիլիմ՝ ամմէնին տէ հագդընա ան-
լալըր . պիրինին էթտիլի . քեօթիւլիւք տէյիլ
իսէ , հիւ պիրինին տէյիլ տիր : Խմտի պու սէր-
պէսթ վէ կիւնահսըղ տէտիլին տիւնեայը՝ պիր
քերրէ կեօղիւն էօնիւնէ կէթիր , տին մէզճէպ
ֆէսատը եօգ , զապթուլ րապթը հիւ . նէ՛ անա
պապա կիւնիւ օլուր . օլմատըգ էտէպուիղլիք
գալըր մը : Նիքեաճ գանունլարընա քիմնէ իթա-

աթ էթմէք իսթէմէզ, հաթթա նիքեա՜հ գաւ-
մազ . քլմ տէլ տիր.քի, սիր տիշ հէլնին թի-
թիզլյինէ պաղլանա գալլըն, գարջը պէսլէմէյէ
մէճսուր օլտուն, էվլատ պիւլիւթ մէնին գալլըսը-
նը չէքսին : Վադ'ա հէր քես իսթէտլի սէֆուր
էտէ պիլսէ, գորդատուլու ճէֆատան գաջա պիլ-
սէ, տէրտ օլաճադ չէյէ քլմսէ եալլաճմազ :

Տահա սէթէրի վար . օ սէնին տէտլին տիւն
եատա, Սոդում Գոմոր կիւնահլարը թազէլէ
նիրաի, եախօտ ամմտէ ատէթ օլուր, հէր քես
տէն հիճապ գալլգարտը, վէ պու սերպէսթիւ-
եէթ իլէ՝ սէօյլէտլիմ քեօթիւլիւքլէրին հէփիտի
իճրա օլուպ, տիւնեանըն խարապընա սէպէպ
օլուրտու :

Խուլասէի քելամ, ինսան գլամրնըն ումա-
ճաղը գորդաճաղը օլմատըդճա, վէ գալլաինտէ
քենտլի իտարէ էտէճէք գանոունու օլմատըդ-
ճա, Մաղրպ չէօլլէրինին ճանաւարընտան զա-
լլմ վէ ետրամազ օլուր : Ինսանըն գուրտուլու
գանունլարտա՝ ինսանը զսպթ էտէճէք գուվ
վէթ օլամազ : Պէնիմ ամէլլէրիմտէ էյիլլէք քեօ-
թիւլիւք օլամազ տէյի՝ ինսանըն ադլը ետթսա,
պու էօմիւրտէն սօկրա ումաճադ գորդաճադ
եօգ տէյի ֆիքրինէ գօսա, գօ էմրիմիզէ իթա-
աթ էթսինլէր տէյի՝ փատիշահլար թէնպիհ է-
տէ կեօրսիւնլէր, խալպ տէլի՝ մի տիր.քի, տիւն
եատէ հէր տիւրլիւսիւյլէ էտէ պիլէճէյի սէ-
ֆատէն վազ կէչսին : Օնտան զայրը սիւրէճէք
տէվլէթի եօգ, հաղըր էլտէ իքեն հիշ քենտլի
մահրում էտէրմի :

Հէլէ շիւքիւր քի, հէր քեսին կեօղիւ՝ սէնին

կիպի վէ սէնին թարիգինուէ օլան իւչ պէշ քիշի
կիպի աջըմը տէյիւ. սիւ պիւլիշիսինիզի իչէ-
րինիզուէ սադլայըպ, թասաւտըղընը սէրպէս.
թիւէէթի՝ կիզլի գուլանըսընըզ. լաքին սէպէ-
պի նէ տիր. կերչի եէրին զէլզէլէսի, կեօյիւն
կիւրիւլթիւսիւ, շիմէքէր, երլաւըրմլար, հէփ
էլինին օյոււնճաղը օլան Ալլահտան գօրգոււուզ
եօգ, լաքին հափիստէն, գըլըճտան, իփտէն,
գաղըգտան գօրգարսընըզ, փատլիշահլարըն զա-
ղապընտան գօրգմաղա մէճպուրսոււուզ. վէ
մալինէ, ըրզընա տօգանտըղընը ասամըն ինթի,
գամընտան ինթիրազ էտէրսինիզ : Պէօյլէ օլ-
մասա, հէփսի սիզին զիւ՝ միւնիւզուէ օլսա, վայ
հալա, պիր գաչ սէնինին զարֆընտա տիւնեա
երգըրը վիրան օլուրտու :

Հէլէ տուր, շու պապուէ սանա պիր միւլա-
հալա էտէյիւ. չօփ աճափպ շէյ տիր քի, հէր
թարիխուէ տիւնեայր իլմ իլէ շէնլէթմիշ, վէ ա-
զիւմ քիթապլար ըլա պիզլի իլիմէրինէ վարիս
էթմիշ՝ պոււնճա մէշհուր քիմսէլէր զուհուր
էթմիշ, վէ պաղըլարը Ալլահ վար օլտուղոււու-
եալընը եարաթտըղը շէյլէրտէն անլամը՝ իլիւմ
սահիպլէրի կեւմշիքէն, ալլահըն պէօյլէ իշսիզ
կիւճսիւզ՝ թէնպէլ օլտուղուււնա նիճէ ագըլէր
տիրէմէմիշէր, թասաճիւպ էտէճէք շէյ տիր :
Վագ՝ա Ալլահըն Ֆիքրինի անլամաղա ինսան
աղը եէթիլմէզ, ագըլտան իւսթիւն պիր պիւ-
մէմնէ կերէք տիր. պու պիլմէմնէ տէ, հէ-
ման սէնին զիհնինէ սադլըմըշ, պիր տէ՝ պաշը
էօրթիւլիւ՝ սէնին մէզհէպինտէ օլան տղալարա
մախսուս ումուշ :

Պոռնճա իշխմտար ատամլար՝ հօմիւրէրինի օ. քուճատա կէջիրմիշ, վէ հալա օգույտաւ եազմաղա մէշղուլ. քիմնէլէր՝ պու գատար ագուլաղ օլա քի, Ալլահա իթաաթ. վէ իպատէթ լաղըմ տըր տէյէլէր, տիւնեատէ կիւնահ սէվսայ՝ օ ի. թաաթտան իպարէթ տիր. պու տիւնեատէն սօնրա ախրէթտէ սէվսայըն էճրի, կիւնահըն ճէգասը վէրիլէճէք տէյի ինանալար. ինան գըմընտա էօլմէզ պիր պիլմէմնէ վար քի, հայ. վանլարտա եօգ տէյէլէր: Հիշ պէօյլէ համա. գաթ օըրլը մու:

Էյ տօսթում, պիզ տէ փէք աղլըգ տէյիլիզ. պիղիմ մէզհէպիմիզտէ նիչէ պաշը էօրթիւլիւ ատամլար վար քի, սէնին խապէրին եօգ տէյէ. ճէքսին: Պիլիւրիմ, խալգըն կեօզիւնէ պէտ կեօ. րիւնմէմէք իչին, վէ քէնաիիլի խալգա ինան. աըրըպ՝ խալգըն տամարընա կիլմէք իչին, քէն. աի չամուրուճուղու՝ նիչէ միւթէպէր քահանայ վէ աշխարհականլարըն իւսթիւնէ տէ աթար. սընըզ. գուլանտըղընըլ թէրթիպ. պու տուր, պիլիւրիմ: Չըրագլարընըղըն ֆիքրինի գանտըր. մագ իչին, օնլարըն եիւզաէն կեօսթէրաիլի է. տէպ իւ էրքէան՝ թագլիտ տիր տէրսինիզ: “ Շու եպիսկոպոսու կեօրտիւն միւ. շու քա. հանայա պագտըն մը. շու աղայը, շու պէյըա. տէյի կեօրտիւն միւ. օնլար հէփ պիղիմ օլուու. դումուզ ֆիքիրտէ տիրէր, լաքին մաուլահաթ. լարը էօյլէ կեօթիւրիւր. պաշը էօրթիւլիւ տուր. մաըլ աըրլար. եիւզտէն կեօսթէրտիլքէրի հէփ միւրաիլիք տիր, տէյի՝ եութտուրուրսուճուզ: Պոռնլար հէփ իֆթիրա տըր. լաքին ամէլէրաէ

կիւնահ սէվապ եօդ տուր տէյէն՝ գալալինէ
պունու տա սըղսըրըր . պապանըղը զէհիրլէմէյի,
վէ տինեանն խալգընը հօթիրմէյի գալալինի
զէ սըղալըրա պիրոթիքտէն սօհրա , պունա կիւճ-
լիւք միւ չէքերսինիզ : Սիղին պիր մէղհէսլտաշը-
նըղ պանա իքի քիչի կեսութեաի , սահիհ պիղ-
տէն Կիրլէր տէյի . պէն իքիսինի տէ թէֆթիշ
էթաիմ . հէր կիւն տուատա իսլատէթտէ գու-
տուր էթմէյիս , քրիսթիանճա հաշատըղլարըն-
տան մատա , թահգիւք էթտիմ քի , կիւէք շէհ-
վէթ , կերէք թամա , կերէք հօվքե արասընտա
նէֆսէրլինի զապթ հտիս , մէշոէսլէրլինի փէք
փաք թութար ատաւըար ըմըշ :

Լաքին սիղ խալգըն կեօղլունէ ֆէնա կեօրլւն,
մէյէլմ տէյի , ծնա պունա իֆթիրա էթմէք իգ-
թիղա հտեր . եաղըդ քի , խալգա քենաթինիղի
ինանարրոնգ իչին , եալան շահտլէրլինէ միւհ-
թաճ սընըղ : Սիղին իչինիզ եահուտիլէրլին էթ-
տիլինէ պէնպէր . քրիսթիանըղը չօճուղլարը-
նա ֆէնա կեսութէրմէք իչին , պիր եահուտի
քրիսթիան օլսա , եա իփտէն եա քիւրէքտէն
գուրթուլմագ իչին տիր տէյի ինանարրըրար :

Հէլէ տօղլուսունու արայաճադ օլսագ , սայ-
լուս փէք աղ սընըղ , վէ պիր ճիղվիճէ տըգ գաթ
օլունա , չափուք թանըրըրսընըղ . զիրա սիղին
քահանայ գըլաֆէթինտէ պիլէ՝ պիւգայտ կեղէն
հտէպօթիլէրլինիզ վար . վէ ծնարտան մատա ,
քենաթիլէրլինի խալգա պիլաթիրմէյէճէք միւրայի-
լէրլինիզ վար . լաքին հէր նէ գատար միւրայի-
լիք էթսէլէր , եինէ արթիֆ օլան չափուք թանըր :
Էյ տօսթուլ , նէ հափալմ . պիղիմ սապըր .

տան ղայրը չարէմիւ իւր . ալեօյլէ պալա իրմէ
պալիւ զմագ՝ եալընը սիղէ գըմմէթ օլմուշ .
սիւնեանն պագըրը գարանը գտա սէֆիլ գաւ-
մըշ : Անճագ պիր տիւշիւնճէմ վար , շունու
պանա հալլ էյլէ . պու թահգիգ վէ սահիհ իլմէ՝
սիղ նէ վէճհ իլէ էրէ պիւրիշսինիւ քի , գալսի-
նիւ ըրահաթ օլուպ՝ պիր վէսվէսէնիւ պիլէ օլ-
մայօր :

Տօլրուսունու սէօյլէ , ութանմա : Սիղին՝
գիւմիւնիւզտէն ղայրը սահիհ շէյինիւ էօգ ա .
գիրա հագ թաալայը կեօրէն էօգ , ֆագաթ էա-
րաթարը շէյլէ՝ քիթասլարուա վէրիլէն խապե-
րի թաստիգ էթմէյլէ՝ Ալլահ վար օլտուղունու
ինսնա պիլիօրուղ : Պու սուրէթտէ , Ալլահն
մուրասունա , թէտպիրինէ քիմնէլէր ագըլ էր
տիրէմէմիշ . ֆագաթ քէնտի պէյան էթմէսի իլէ
անլաշըլմըշ : Իմաի սէն՝ Ալլահ պէյան էթմիշ
սէտիքէրի մատտէլէրէ մասալ տըր տէրսէն , սէ-
նին մէղհէսին սալթ ինսան գըյասընա տայան
մըշ օլուր . հիշ պիր ագըլ էաթաճագ իսպաթ
էէօսթ էրէ պիլլիրմիսին :

Եւ պու գըյասըն խիլաֆ չըգարսա՝ : Կէլ սէ-
նինլէ տօսթանէ սէօյլէշէլիմ . տիւնեատէ ին-
սանն գըյասը կիպի եանըլըր շէյ օլամաղ ա : Կեօ-
գիւմիւղ էօնիւնտէ օլան շէյլէրին իւղէրինէ սէօյ-
լէնէն թապիրէլտէ թարիֆլէրտէ հէր կիւն
եանլըշ պուլունույօրսա , հէր տաիմ էլիմիլտէ
օլան շէյլէր հագգընտա պինլէրճէ գըյասըր վար ,
հէփիսի միւճատէլէ գալտըրըյօրսա , ալէսի էարա-
տան Ալլահն զաթինի պիլլիրիմ տէմէյէ , վէ էա-
րաթարըլէ էն էսնա մախլուգու պիլէ կեօղէրէ

կեօրինմէզ էտէն՝ դատոր Ալլահըն Ֆիքրինի անլարում տէմէյէ, ինսան էվլատը նասըլ ճէսարէթ էտէ պիլիբ: Ինսան՝ Ալլահը անլայա պիլիբէ տէն սօկրա, Ալլահ նէնին Ալլահը օլուբ: Եւլատըմըլ մախլուգաթա ագըլ էրտիքէմէտիլի միզ՝ էօնիւմիւզտէ պիլիբի էրտէ տիլ. քի, Ալլահըն նէ օլտուղունու տիւշիւնիւպ անլայա պիլիբիլ իտտիաաւընը էթմէյէ հիւ եէր գօմայօր:

Ամմա ագըլ պանա անլատոր տէրսէն, օ անլատաւադ ագըլ, պիլիբիլէնին գանընըն ճէվէլանընը, փիլիբին նասըլ եաշատըլընը, կեօղիւնիւն կեօրմէսինի անլատամայըպ, շաշըրան ագըլ տէյլիմի:

Պու օ ագըլ տէյլիմի քի, մանթար նասըլ պիլիթէր, զիմ նասըլ հատըլ օլուբ, պունճա թօխում սուզ օթլար նէտէն օլուբ, տաշա պիլէմէյօր: Պու օ ագըլ տէյլիմի քի, աղըրըղըն ասըլ նէ տիլի, տէնիպին ճէզրիւ մէտտի նասըլ օլուբ, սուլարընըն տըլթըպ էքսիլմէսի նէտէն օլուբ, ըիւզիւսար նէրտէն չըգար տէյի հալա արսումստա տըլ: Պու օ ագըլ տէյլիմի քի, քէնսի հարէքէթիմիլ, հայվանլարըն գըմըլտանմասը, նէպաթաթըն պիլիլիւմէսի նասըլ օլտուղունու հալա անլայամամըլ: Հալա երտըղլարըն հալինի, վէ տէվլըլէրինին սէպէսլինի անլայամայան, վէ եարաւան Ալլահըն սիլղաէն քէթմէթաթի շէյլէրէ էէթիշէմէյէն ագըլ օ տէյլիմի:

Եւ պու մատտէլէրին իւզէրինէ պինլէրճէ սէպէսլէր սէյլէնիւպ, պինլէրճէ մուսահէսէլէր օլտուգտան սօկրա, հէփիսի իսիլաֆ չըգմըլ ըսա. կեօղիւմիւզ իւլէ կեօրիւպ, էլիմիլ իլէ սօգտն:

տըղըմըզ շէյլէրտէ, հիւ պիր վէրտիյի գարար՝
 սահիհ տէմէյիմ, ումումէն գապուլ օլունմուշ
 պիլէ տէյիլիսէ, էօյլէ ագըլըն կեօրմէտիյի, վէ
 կեօրմէտիյի շէյլին հագգընտա՝ վէրտիյի գարար՝
 նիճէ սահիհ տիր՝ եանըլմազ տէյէ պիլիւսին : Պէ-
 նիմճէ պու պիր խտտիա տըր քի, պիր քեօրիւն՝
 պէն թասվիր եաղա պիլիւրիմ տէմէսինէ պէնպէր,
 վէ պէլքի սահա պէթէր տիր . ապը թասվիրձի-
 լիք նէ օլտուղուն պիլմէզ, կեօղիւ կեօրմէզ քի
 պծյալարը գարըշտըրսըն . ընտան սօկրա, սէսինի
 իշիթտիյի ատամին՝ թասվիրինի չիզէճէք . հիւ
 պէօյլէ շէյ օլնւրմու :

Հիւ պիր քիւրէ Ալլահըն տա հագգընտա,
 ինսանըն տա հագգընտա գուրսուղունուզ իսիւ-
 եայէ պագ . կերչէք, զահիրտէ սիզին խարաքի-
 նիզ՝ Ալլահը ինքեար էտէն միւլհիւտիւլէրտէն
 ղլյատէ տիր, ղիրա ընլար Ալլահ օլտուղունու-
 տա ինքեար էտէր : Լաքին պէօյլէ կիւզէ թարիֆ
 իլէ, պէօյլէ մուգարարար նիզամըլա տիւնեանըն
 պուլնճա շէյլէրի եաշայլալ տուրմագ քէնտի քէն
 տիյէ գաղա մարիֆէթի օլամատըղը աշիքեար օ-
 տուղունաան, սիզին պու մեզհէպլինիզ փէյաա
 օլմուշ, Ալլահ վար տէրսինիզ, վէ հէր շէյին եա-
 րատան սահիպմուլթադ տըր, հէր շէյլին փունա-
 րը տըր, վէ հէր շէյլին սէպէպի էվվէլի տիր
 տէյի իգրար էսէրսինիզ :

Անճագ սիզ քէնտիլինիզ միւլհիւտիւլէրտէն
 ադըլը սայտըղընըզ եէրտէ, պէն սիզ ընլարտան
 ղլյատէ քեաֆիր սայարըմ : Պագ էօյլէ տէյիւ-
 միսինիզ : Օնլար Ալլահ էսիր եօգ տէրլէրտէ, սա,
 հիւ կիւնա, սահիհ սէվապ հօգ, էճիր աղապ

եօդ տէրլէրսէ, պարի Ալլահ տա եօդ, էմրի է. տէն տէ եօդ, էճրի ողասլը վէրէն տէ եօդ տէրլէր. լուքին ճէնապինիզ՝ Ալլահ վար տէյի իման կեթիլիքսինիզ, վէ ալէմի եարաթմըշ տէրսինիզ, լաքին եարաթարգտան սօկրա, հէփսինի գաղայէ հալալէ էթմիշ՝ քենտի պագմաղ սիլէ տէրսինիզ: Վէ հայվանլարն ճիւմլէսինին թապիւլաթի. նէ՝ իլգա տէտիլսինիզ եօլ էրքեանը գօմուշ իքէն, պէնի ատէմի սէրպէսթ աղատէ՝ քենտի նէֆու լէրինին թէսալուլթունա պրագմըշ տէրսինիզ:

Պու ճիւմլէ իլէ եինէ տէօնէր՝ Ալլահ հէր շէյէ գատրը տըր, ագըլար էրմէզ հիքմէթսահիսի տիր, հէր քեմալիյէ էթին խազլինէսի տիր տէրսինիզ. պունսլ իգրար էթտիքտէն սօկրա, օ ագըլար էրմէյէն քեմալիյէ էթտէ ատալէթ վէ մէրհամէթ օլտուլունու ինքեար էտէ պիլիքսինիզ: Ալլահ ատիլ վէ քերէմսահիսի օլմասա, վէ հաթթա ատալէթի քերէմի՝ սալթ հատտէն էֆըուն տէյիլ, պի նիհայէ, թիւքենմէզ օլմասա, նիճէ Ալլահ օլա պիլէր:

Պիր շէյ տահա վար. էյէր ֆիլիտէ էյի ֆէնա եօդ տէրսէն, հասսէտէ տույուլանտա տա էյի ֆէնա եօդ տէյէմէզսին ա: Պիրի սանա վուրսա, սէնի եարալասա, ըրղընա կէչսէ, մալնի դափսա, հաքեղա կիւճիւնէ կէլէճէք պիր շէյ էթսէ, էլպէթտէ աճը տույարսըն, ֆէնա շէյ տիր տէրսին. օ զաման տա էյի ֆէնա եօդ տէմէզսին ա:

Պու պուրէթտէ քենտի եարաթարղը շէյի հըֆը էտիպ, էյի օլմասընա ճահտ էթմէյէն Ալլահ նիճէ թիւքենմէզ քերէմսահիսի օլա պիլ.

լի : Մանլուգուն պիւրի քենտի մուրաարնա
գաստ էտիպ , քենտի էյլիք իսթէտիլի մախ
լուգա՝ նիյեէթի ֆատիտէ իլէ ֆէնալըգ էթտիլ
ինի կեօրիւր , թէհամմիւլ էտէրսէ , նէնլին ա
տիլի օլմուշ օլուր : Էօյլէ իսէ էա թիւքենմէզ
քերէմ սահիպի տէյիլ , էա թիւքենմէզ ատալէթ
սահիպի տէյիլ . հաթթա պիգայտ պիր Ալլահ
տըր քի , քենտի հըֆիլ էթմէյէ ճահտ էթտիլի
շէյի՝ մախսուս խարապ էթմէյէ գաստ էտէնի
կեօրիւր տա հաճէթտիլ տուրույօր :

Պունտան պիւլիւք քիւֆր օլա պիլլիւրմի : Նիլ
ճէ . Ալլահ գուտրէթի հիքմէթի վէրլիօրտուն
տա , ատալէթինի քերէմինի ինքէար էտէյօր
սուն . քէաֆիր տէտիմ իսէ , հագգըմ էօգ մու :
Ատալէթ իլէ քերէմ՝ եքի ֆաղիլէթ տիր քի ,
սոլ չօգ՝ ինսանլարտա պիլէ պուլունուր . ին
սանտա օլտուգտան սօնրա , Ալլահտա օլմամագ
օլմուր մու : Էօյլէ իսէ Ալլահ տէյիլ , ինսանըն
էտնա հալինտէն աշաղա պիր շէյ տիր տէմէլի :
Հիւ պէյլէ շէյթանի մէզհէպ օլմուր մու :

Տահա պէթէրի վար . պու պապտէ հիքմէթի
տէ իպթալ օլույօր : Սագլամագ իսթէտիլի մախ
լուգուն խարապընա սէպէպ օլմագ իհթիմա
լինտէ՝ պունճա մազարրաթ վար , պունլարքէն
տի մէրամնա զըտտ իքէն , էինէ պիգայտ օ
լույօր . թիւքենմէզ հիքմէթ սահիպի պէյլէմի
օլուր . էախօտ քենտի գուտրէթինէ վէ հիքմէ
թինէ կեօրէ՝ էարաթտըղ մախլուգաթը մու
ճէրրէա պիր պիրինի հըֆիլ էթմէք թապիսթին
տէ էարաթմագ իգթիլա էտէրքէն , պու գա
տար դօլայըղ ըլա պիր պիրինի խարապ էթմէք

Ճիպիլէթինտէ եարատրոսա, նէնին գուտրէթ վէ հիքմէթ սահիպի օլուր :

Էջլէ տէյիլ սօսթում, էջլէ տէյիլ. հաթ. թա սերպէսթ վէ ազատէ զաթէր եարատրա, պիր պիրինէ էյլէ վէ ֆէնալդէ էթմէք վէ իս. թէմէք իրատէթինի՝ հէր քեսին էլինէ վերմիջ իտէ, եինէ քենտի թիւքենմէզ գուտրէթինին վէ ագըլար էրմէզ հիքմէթինին հիւնէրի տիր : Քենտի զայէթ-իւլ-զայէ էյլէք սահիպի օլմաղ. լա, հէր քեսէ էյլէք էթմէյի թէնպիհ, վէ ֆէնալդը եասագ էթմիշ. վէ զայէթ-իւլ-զայէ ատիլ օլմաղլա, հէր էյլէյին սէվալընը, հէր քեմլէյին ճէզասընը վէրմէք հիւքմիւնիւ քեն. տլէ սագլամըշ. անլատրինը տօսթում : Ալլա. հըն հիջ պիր քենալլէէթինի իպթալ էթմէյէ. րէք՝ պու էթտէյիմ գըսսաճըգ թարիֆէ պիր ճէվալըն վաթ մը :

Էջլէ իտէ պիր ստամըն օպիրինէ էթտէյի քետէր Ալլահըն մուրատընա գարշը օլուղը. իլին ֆէնալդէ օլույօրոսա, Ալլահըն մուրատընա գարշը օլանըն էլպէթտէ ճէզասը վէրլիմէլ. Եօգաս Ալլահ նէ ստիլ օլուր, նէ քերիմ : Լա. քին չիւնքի տիւնեատէ էն եարամաղ ստամլար տէմ տէվէթ սիւրէր, վէ փէք էյի եաշայանլա. րըն էքսէրի՝ պին միհնէթէ միւպթէլա օլուր, Ալլահ զուլմ էաէր, ատիլ տէյիլ տիր, ետիստ պիդայա տըր տէյիլ՝ րասլըթասըզ պահսէ կիր. մէտէն իտէ, ալէմին ինանըպ ինանտըր իթի. գատա ույուպ տա, էճիր վէ ճէզա պու տիւն. եատէն սօնրա օլաճագ տըր տէ :

Եօգոս ինսանըն էօլլամտէն էթթէյէ պիր շէյի

Դաւմալայ, քիւլլեյէն հիւջ օլսա, նէ էճիր օլա
պիլըր, նէ Ճէզա: Իմոի պու մուգատտեմէյէ
պինաէն, ինսան էօլտիւքտէն սոնրա, պու էճրի
պու Ճէզայը կիօրէճէք՝ պիր շէյի գաւմալը տըր:

Եօյլէ օլմասա, Ալլահըն թիւքէնմէզ քերէմի,
ադըլար էրմէզ հիքմէթի նէրտէ գալըր. պէնի
ատէմին հալի հայվանսպն պէթէր օլմարու.
ջուսա պէնի ատէմ՝ եարատանըն էլինտէն չը
գան մախլուգաթըն էն ալասը տըր: Ինսան էվ
լատը ախնեայէ միւթէսարըրժ, ալէմէ սահիպ
հասալ օլմուշ իքեն, նիչէ՝ պին Ճինա մախլուգ
վար քի, կերէք չէվիքլէքտէ, կերէք կիօրմէպէ,
կերէք իշիթմէքտէ, կերէք գօգու ալմարտա,
ինսանտան ալա տըր: Ալէ ինսան էվլատը պու
հասէլէրի հայվանաթտա կիօրիւպ հայրան օ
լույօր տա, քենտիյէ կէլինճէ՝ էօյլէ զարպը
Ֆիքրի իլէթլէրինէ միւպթէլա տըր քի, պաղը
տէՖ՝ա իսասթէլիք տէյիլ՝ էճէլինէ պիլէ սէպէս
օլույօր:

Աադ՝ա հանկի հայվանըն տօսթու ադրապու
սը էօլտէ, մալի զայ օլսա, աճը տույար, գարը
նըն խըյանէթինէ, պիթինին տիւշմէնլիլինէ, ուղ
րատըրը զարարա հանկի հայվանըն կիւճիւնէ
կէլիր. փատիլաճ զազապընտան համնիկիսի գօր
գար. համնիկիսի իւմիտ իլէ կէվէր պուրուր,
հասէա իլէ քենտիլի էէր, գըսգանճլիլլա թէ
վիշէնիլ, գօրգոյուլա մահսուռն օլուր: Օնլա
րըն էէմինի եա թապիտթ եպիմիշ, եա ինսան
եպիար, քենտիլէր հիւ թէրլէմէզ. նէ եարինի
արամագ գայըրսը վար, նէ պուլտուգտան սոկ
րա, օլուր օլմազ իլէթէ ուղրամագ թասարը

վար : Էյեր , ազատ ըսալար՝ խթեմիքէրի կիպի
հէրլէր , իւէրլէր , ուշուրլար , կեղէրլէր , ցնար-
լար . ինսանլարտա փեք ազ քիմնէլէրին ետփա
պիլէճէլինի հէմ՝ ետփարլար , հէմ՝ ինսանտան
ղկատէ եիւրէք րահաթըլլա ետփարլար : Եօգ ,
էյեր , էլտէ թու.թու.ըմուշ ուսուլար՝ հիզմէթէ
թայէին պիր չադ Ճինստէն մնտաար՝ պէսլէ-
նիր , պագըրլըր , թիմար օլունուր : Մարաղա-
ըմըն տիւրլեսիւ արդ , վէ հիչ եաշլարը եօղ
լքէն , էքսէրի չօգ եաշար . չօղու տէրտինէ
քէնտի թիմար էաէր . քիմի փէրհիզ իլէ , քիմի
իլէթինէ եարար օթլար ըլա իլաճընը պոււղուր :
Ինսան էվլաար պոււնլարը ետփա պիլլիր մի :

Նիհայէթ-իւլ-էմր պոււնլարը պիր արդգաթ-
լիճէ րուպար էտէճէք օլադ , ինսանըն պու-
տինեատէն սօկրա պիր ումաճաղը օլմաորղը
սահիհ իսէ , հայվանտան պէթէր տիր : Պինսէն
ալէյհ Ալլահըն հիքմէթի պու պապտէ ուլու
պոյ ետիրլմըշ օլուր . վէ հաթթա հայվանըն զա-
թի՝ ինսանտան էանա իքէն , հայվանա պու գա-
տար էօղէնիպ , ինսանը պոււնճա տէրտէ պէլայի
միւպթէլա էթմէսի՝ տէրէճէսիզ զատըր արը :
Իմտի չիւնքի պու սուրէթ տէ Ալլահըն հիքմէ-
թինէ , առալէթինէ նագըս արը , էօյլէ իսէ ին-
սանըն պու տինեատէ եաշամաար՝ պիր էվլա-
տըն անա րահմինտէ եաշամաար կիպի տիր . եա-
նի , ինսանա լայըդ պիր սահիհ էօմիւրէ իպթի-
տա վէ թէաարլէք տիր տէմէք իդթիզա էտէր :

Կէօրտիւն միւ քի ինսանըն ճանը էօլմէզ օլ-
տուղու՝ ազար ազար իսպաթ օլույօր . վէ Ֆիլի-
տէ օլան էյիլի Ֆէնայը Ֆարս էթմէյէ՝ պիր շէ-

րիաթ իգթիզա էտէյօր. վէ պու շէրիաթ՝ մութ-
լափ Ալլահն մուրաուրնա մըթապըգ օլմափ լա-
զըմ կեւախինտէն, էլպէթտէ Ալլահ քենտի էմր
էթմէք իգթիզա էտէր :

Վլափ ա ճան հագգընտա՝ սլաթընէն պիլտիյի-
միդ շէյլէրի ինքեար էթմէտիքտէն սօյրա, ին-
սանըն հաստէլէրի իլէ, հայվանըն գուարէթլէ-
րինտէ նէ գատար Փարգ օլտուղունու իգրար
էթմէլլիլ. եօգ, էյէր իքիսի պիր տիր տէրսէք,
թախթընտան աշիքեար տէլլիլք չըգար :

Թէնսիլ ըուհլար հագգընտա, վէ ճանըն էօլ-
մէզ օլտուղու խուսուստա, քիթապլար եազան
միւհլիլիլլիլլիլլիլ կեօսթէրտիլի սահիհ իսպաթ-
լարըն հէփիսինի՝ պունտա սանա պիր խուլասէ
էտէ պիլլիրիմ. լաքին օ պիր մուֆասսալ մուսա-
հէսէյէ միւհլիլլիլլիլ տըր. պէնիմ ֆիքրիմ օ
տէյիլ :

Փագաթ, Ալլահ թէնսիլ ըուհլար եարաթ-
մազա, վէ էօլմէզ շէյլէր եարաթմազա գատըր
մը. շունու սօրարըմ : Գատըր տէյիլ տէրսէն,
գուարէթի էօլլիլլիլ տիր տէմէք իսթէրսին. օ
զաման Ալլահ՝ պիլլիմ իգրար էթմէյէ մէճպուր
օլտուղունու Ալլահ տէյիլ տիր. վէ էյէր քեն-
տի սատէ ըուհ ուսա (նիճէ քի էօլլէ օլտուղու-
նա շիւպհէ էօգ), վէ էյէր հէր շէյէ շէյլէ գա-
տըր քի, քենտի թապիաթինտէն խարըճ քեփի-
նաթի հիշտէն եարատըպ, պինլէրճէ պին սու-
րէթլէր վէրիպ, սիլիլլէլլիլլիլ պիր պիրինէ ու-
լաշտըրա պիլմիշ իսէ, նիլլին քենտի սըֆաթընա
պէնգէր՝ ագիլ վէ խորագ սահիպի ըուհլար եա-
րասամազ ըմը : էյէր եարատա պիլլիրսէ, նիլլին

եարաթմամբը տեյելիմ : Հագ Թաալանըն մերա մը . քենտիլի սեվմէյէ գատորը զաթլէր եարաթմագ օլտուղու աշիքետը կեօրիւնիւյօր . էօյլէ խէ պու մուհասպպէթինի՝ քենտի րուհանի փաք զաթի իլէ գուրու Թօփրաղըն պէյնինտէ մի իլէթմէլլիտի :

Պէն տէ , ինսանլարըն ճիւմլէսի տէ Ալլահը սեվէ պիտիլիմիլլէ շիւպհէն եօգ . զանն էտէրիմ՝ սէն տէ սեվէ պիլիբսին . վէ դայրըլար սէվէմէզ տէյմէզսին . իմտի պէն պիր կեօրիւնմէզ զաթի , պիր կեօրիւնմէզ վիւճուտու սեվմէյէ գատորը պիր զաթ ըսամ , կերէք քի պէնտէ օ սեվտիլիմ զաթէ միւնասիսը՝ պիր զաթիմ տա հա օլա :

Քեօփէյիմ պէնի սեվէր , զիրա պէնի կեօրիւր . պէնի կեօրիւր , զիրա պէնտէ կեօրիւնիւր Թէն վար . սէն օնուկ կեօգիւնէ կեօրիւնմէզ օլսամ , օ պէնի տույմասա , պէնի սեվմէզ . զիրա քենտի կեօրիւնիւր Թէն օլտուղունտան , քենտի հասսէլէրինին գուվլէթի իլէ խայալինտէ զըյապտէն պիր սուրէթ գուրուպ տա սեվէմէզ :

Ինսան ըլա հայլան պիր պիրինէ պէնգէմէտիլինէ՝ օլան խապաթլարըն պիրի տէ պու էօրնէք տիր : Պիլ Ալլահը սեվէ պիլիբիլ , օնլար սեվէմէզ . զիրա օնլար Ալլահը Թանըյամաղլար . քենտիլէր Թէնտէն իսպրէթ տիրէր , փիւր րուհ օլան շէյի Ֆիքիլէրինէ սըղտըլսամաղլար : Լաքին ինսանլար հէմ Թանըյա պիլիբ , հէմ սեվէ պիլիբ : Տէ պագայլմ , ինսան տա սատէ Թէն տիր , րուհու եօգ տուր տէյի ինսանըրա պիլլիբիլի :

Տահասը վար . հադ. Թաալա . քենտիսի սէվ
մէյէ գատըր զաթէր եարատաճադ օլմուշ տա ,
քենտի կիպի փիւր բուհլար եարատա պիլիւր
քեն , փիւր Թէն եարաթմըշ քի , քենտի աղիդ
զաթի իլէ քեօր Թէնին արատընտա մուհապպէթ
ալադասը փէյտա հտէյիմ տէյի . էօյլէ մի : Պու
խոտիալար Ալլահըն քեմալէյէթինէ գարը՝
քիւֆը էթմէք տէյիլ մի :

Պիր շէյ տահա վար . էյէր Ալլահ Թէնսիդ
բուհլար եարատա պիլիւր իսէւ վէ էյէր պու
տիւնէ ա սէնին իթիգատընտ կեօրէ՝ էպէտիգա
լաճադաս , Ալլահ օ Թէնսիդ բուհլարը տա նի
չին էպէտի եարաթմամըշ :

Վէ պու Թէնսիդ զաթէր հէյի պիր պիրին
տէն այրը օլուպ , հիչ պիրի օպիրինէ պալը
տէյիլ իսէ , Թէնէ օլտուղու կիպի՝ վիւճուտու
պօղըլտուգտա , օ Թէնսիդ զաթ՝ վարպ եէ
քեօնէ գարըմադ : Պինաէն ալէյհ , հադ Թա
ալա հէմ Թէնսիդ զաթէր եարատա պիլիւր
սահիհ տիր , հէմ սէնին տիւնէա հադգընտա
դըյաա էթալին կիպի՝ էպէտի եաշայաճադ օլ
տուղլարը սահիհ տիր . վէ սէնին Թանըրըմ
տէտլին կիպի՝ Ալլահը Թանըմաղա գատըր , վէ
պէնիմ սէվէրիմ տէտլիմ կիպի սէվմէյէ դա
սըր ճանլար եարաթմըշ տըր :

Իմոփ պուհլարը եարատա պիլիւր իսէ , վէ
եարաթմասը քենտի քեմալէյէթինտէն իսէ ,
էլպէթտէ եարաթմըշ տըր : Պունտան սօկրա
Թէնսիդ պիր էպէտի վիւճուտու Թէն իլէ պիր
լէշտիւմէք քենտի գուսրէթինէ նիլէն մուխա
լէֆ օլուր ումուշ : Պիրէշտիրէ պիլիւր մի , պիր .

լեշտիրէմէղմի . արիւնշտիրէ պիւտիքտէն սօրրա ,
արիւնշտիրմէտիւնէ նէ տէլիւմիզ վար . հաթ-
թա արիւնշտիրմիշ օլտուղունա՝ նիչէ սահիհ
խապթարմիզ վար :

Վէ չիւնքի քենտի թէնիիզ թուհ օլտուղուն-
նու ինքեար էթմէյօրսուն . վէ քենտի թուհանի
զաթինտէն խարըճ թէն եարատըպ , պունճա
տիւրլի սուրէթէր հարէքէթէր վէրմիշ , պուն-
ճա սէնէլէրտէն պէրի եաշատա պիւլյօրսա ,
պու թէնսիզ զաթէրի օ թէնլի վիւճուտլարա
դօյուպ , Ֆիլիլէրինի խարէ էթտիրէմէզ մի :

Տօլլուսու , ինսան քենտիի նիճէ հայվանա
պէնդէտէ պիւր , ադլմ էրմէզ : Հայվանտա
ինսանն խորաքինէ եադլն ճիւլի ադլլ օլտա ,
պէլքի պիր ազ շիւպհէ գալտորայտը . լաքին ա-
րատա օլ գատար Ֆարգ վար քի , հիչ պիր պէն-
զէտէճէք եէր եօդ :

Քենտի թէնիմիզ , թէնիմիզին պինտը , պիզի
եաշատան թուհլարն հիզմէթի , կեօրտիւլիւմիւզ
շէյին խայալի , հայվանլարա պէնդէր տէսէք ,
ճաիզ լաքին ադլէ մախսուս շէյլէրի կեօզիւմիւզ
կեօրմէտէն , թէնին հիչ պիր եարտըմը օլմատան ,
անլայլպ , անլատըպ , կէլէճէյի տույմադ ,
թապիւթտէ օլան շէյլէրին սէպէպինէ ադլլ
էրտիրմէք , հէր շէյին իչ եիւզիւնէ ադլլ եէթիշ-
տիրմէք , պիր Ալլահ վար օլտուղունու , Ալլահ
թէնսիզ պիր թուհ օլտուղունու՝ Ֆիքիրտէ գուր-
մադ , պունլար հայվանտա պուլունոլը գուր-
րէթէր մի :

Հայվանն տմէլէրինի՝ պէյէնտիին կիպի է-
վիր չէվիր , կեօրիւրսին քի , հէփ թէն գուվ-

վեթի իշէ կեօրտիւյիւ շէյին խայալի տիր : Լա-
քին ինսանտա էօյլէ տէյիլ . ինսանտա՝ թէնին
հիւճուժունա գարշը գօր՝ պիր տերունի գուլ-
վեթ վար : Բնսանտա օլան՝ իսթէմէք , իսթէմէ-
մէք , տիւշլունմէք , վէզն էթմէք , թէքրար թէք-
րար Ֆիքրինտէ էվիրիպ չէվերտիքտէն սօկրա ել-
նէ տէօնմէք , հայվանտա վար մը : Խօշա կեղէ-
ճէք պիր հասսէնին զալէպէսինէ գարշը ճէնքլէ-
շիպ , ագլ լլա քենտիք զապթ էթտիյինի՝ հայ-
վանտա կեօրտիւյիւն վար մը : Պիզիմ՝ հայվանի՝
թէնիմիզաէ՝ պիզի հայվանտան ֆարգէ էտէր՝
ֆէհմ , իտրաք գուլվեթի՝ պիր աշիքէար իսպաթ
տէյիլ մի :

Պունտան զկատէ սէօյլէմէյէ ութանըրմ .
ֆադաթ շու գատարընը սէօյլէյիմ քի , քեն-
տիքի հայվանա պէնդէթմէք իսթէյէն ատամ՝
հայվան նազարլլա պագըլմաղա լալըգ տըր :
Վէ մատամ քի Ալահըն քենտիք էթտիք էյ-
լիքլէրի ինքէար էտէյօր , Ալահ տիւնեայը վէ
իշինտէքի մախլուգաթը հէփ ինսանըն հիւքմիւ
ալթընա գօմուշ , քենտի հայվանի նէֆալէրինի
պիլէ քենտի էլինէ վերմիշ իքէն , վէ տիւնեանըն
հէր շէյինի քենտիք պախշ էթմիշ , հիքմէթինին
հէր ֆիլիլինի քենտիք սէյր էթտիրլյօրքէն , վէ
քենտի զաթի շէրիֆինի պիլէ ինսանա վերմիշ
իքէն , էյլիք պիլմէյիպ , պունճա նիմէթլէրի
ինքէար էտէն ատամ՝ պաշընա պիր եուլար կէ-
շիրսին , պօյնունա պիր պօյունտուրուգ , վար-
սըն կիւվէնտիրէ ալթընտա չիֆթ սիւրսին ,
թօփրադլարը եարսըն , ագըրըզ հայվանլար լլա
պէրապէր՝ օթ ուլա սաման եէսին :

Իմոտի չիւնքի Ալլահ թէնտիզ զաթէր եարա-
տա պիւրիշ իսէ, վէ պու զաթէրէ՝ կերէք քեն-
տիէրտէ, կերէք քենտիէրտէն տիշարը, կեօ-
րկնիւր տույուլուր շէյլէրի անլաշաճագ գա-
տար, վէ Ալլահը պիւլէ թանրյաճագ գատար
տգըլ Ֆիքիր վէրէ պիւրիշ իսէ, պու անլաշա-
ճագ ագըլ, Ալլահը թանրյաճագ Ֆիքիր, Փա-
գաթ պու գըսաճըգ էօմրիւմիւզ գատար եա-
շաճագ տըր տէյի ինտա էթմէնին ասլը՝ նէ :
Վէ չիւնքի պու ըուհանի զաթէր թէնտէն
պաշգա շէյ իսէ, իքիսի պիւր պիրինտէն այրը-
տըգտա, թէն քենտիյի եաշատան ըուհլարը
զապթ էտէմէտլինտէն, ըուհսուզ գալըպ էօ-
լլում իճապ էտէր տէյի, ճան պաշգա պիւր զաթ
օլուպ, քենտի եաշամասը նէ թէնէ միւհթաճ,
նէ եաշատաճագ ըուհա միւհթաճ իքեն, թէն
էօլտիւքլէյն՝ ճան տա պէրապէր էօլիւր տէմէնին
ասլը՝ նէ :

Պիր շէյ տահա վար . մատամ քի ճան թէն-
տէն այրը եարատըլըշ տըր, թէնին էօլիւմիւ-
ճանա պիր վէճ՝ իլէ սիրաէթ էտէմէզ : Եօգ,
էյէր սիրաէթ էտէր օլա, հագ թաալա պիւր
զըտա ամէլ իլէ քենտի քենտիյի թէնին վադա-
լէրինէ պէնտ էթմիշ օլուր : Հէր թէն էօլտիւք-
լէյն, պիլէսինճէ օլան ճանը տա պի էյիէ հալն
էօլտիւրիւպ եօգ էթմէյէ՝ քենտի դուտրէթինի
մէճպուր էթմիշ օլուր : Իմոտի էյէր եարատանըն
Ֆիքրի՝ եարաթ տըլը շէյլէրի էպէտէն եաշաթ-
մագ ըտա, քենտի քերէմինէ հիքմէթինէ մու-
խալթ օլան՝ պու միւթէմատի եարատըպ եօգ
էթմէք զիւ՝ միւնիւ նէյէ՝ պինա էտէյօրտուն :

Հայվան ինսանըն էսիրի լքեն , սէֆասը ինսան
տան զիյատէ օլտուգտան սօկրա , վէ տիւնէանըն
էն եարամազ ատամը զէվի սէֆա սիւրիւս , Աւ
լահըն էմրի օւղըն եաշայան՝ էքսէրիյեա տերա
միհնէթ իլինտէ եաշատըգտան սօկրա , հէր քե
սին լայըղընա կէօրէ վէրմէյէն Ալահ՝ նիճէ ա
աիլ օլա պիլըր : Եարաթարըլը մախլուգաթը
պէօյլէ գարմադարը՝ եօլտուղ նիղամաղ պրադ
տըգտան սօկրա , հիքմէթի քերէմի ատուլէթի
նէրտէ դալըր : Ինսանլարըն ճիւմէնի քենտի
մախլուգուլուսա , օլա պիլէճէք էյլիի նիլին
պէօյլէ թէրթիպսիզ թադսիմ էտիպ տէ , քի
մինի լահաթաա եիւզսիւրիւս , քիմինի սըգըն
թըտա պօղար :

Հէր գուարէթի զայէթ-իւլ-ղայէ թէքմիլ վէ
միւքէմմէլ օլան Ալահաա՝ պէօյլէ թադսիրաթ
լար վար տէյիպ , թիւքենմէզ քեմալլէէթիտէ
նօգսան պուլմագ՝ չըլընըդ տէյիլ մի :

Իմտի թէնսիզ ըուհ եարատամամագ՝ Ալահ
տա գուարէթ նօգսանիյէէթի իսէ , եարատա
պիլընիքտէն սօկրա՝ էճէլիլէ մահվ էթմէք տէ
նօգսանիյէէթ սիր : Վէ ինսանըն հալնի հայ
վանտան Ֆէնա էթմէք , վէ քիմինի սլախթը է
աիպ , քիմինի կէօլտէն պրագմագ՝ ղուլում վէ
նօգսանիյէէթ իսէ , չէքիլէն մէշագգաթըն միւ
քեաֆաթը՝ ոլու Ֆանի սիւնեատէն սօկրա վէրի
լիպ , ատալէթ իճրա օլունտճագ տըր տէմիլ :

Վէ ճանըմըզ ըուհանի օլմաղլա ըուհ թէնտէն
նէ գատար ալայըսա , ճանըմըզ տա թէնիմիզտէն
օ գատար ալա տըր . օնա պինաէն , կէլէճէք
էօմրիւմիւզ տէ էօյլէ ալա վէ միւպարէք օլտճագ

որը քի, շիմալքինէ թէշարհ օլաճագ եերի
եօգ :

Պու սուրէթտէ տիւնեաաէ Ալլահըն էմրի
իւզըն եաշայան սէֆիլ՝ չէքալիլ մէշագդաթլա-
րըն միւքեաֆաթընա ախրէթտէ նաիլ օլաճագ-
սա, հէր բահաթը եերինտէ, վէ Ալլահըն-էմ-
րինաէն տիշարը՝ պի փէրվա եաշայան աոտամ
տա ախրէթտէ պէսպէրապէր մութլու օլաճագ
տէմէք՝ Ալլահըն ատալէթտէ նօգսանը վար տէ-
մէք տէյիլ մի :

Էյյէ իսէ, քէվապ ազապ օլտուղունու ին-
քեար էտէմէալքտէն սոնրա, ամէլէրտէ էյիլք
քէօթիւլիւք օլտուղունու նաւըլ ինքեար էտէ
պիլիլիլ : Եա չիւնքի Ալլահ էյիլիլի էճրինի, վէ
քէօթիւլիւլիւն ճէզապընը վէրէճէքսէ, վէ ին-
սանա օ վէրէճէյի էճրի ճէզապը քազանաճագ՝
իրատէի ճիւղիւքէ վէրմիշ իսէ, պիրտէ շէրիսի
կիօթէրմէլի տէյիլ մի քի, ինսան էվլապը՝ օ-
նուն իճրասըլա սէվապ էտինալն, վէ իլիլայֆը-
լա ճէզայէ մուսթահագ օլտուն :

Պունտան մատա հագ թաալա ինսանը եա-
րաթորըլ զաման քէնսիլի թոնրմաղա գուտ-
լէթ վէրտիլքտէն սոնրա, քէնտիլի սէվմէյէ նի-
ջին գուտրէթ վէրմէսին : Ինսան Ալլահը սէվ-
մէյէ գատըլ մը, տէյիլ մի . գատըլ ըսա, սէվմէք
գուտրէթի ախր գուտրէթ ախր քինաֆիլէ օ-
լաիադ իճրաոր օլմալը . զիրա Ալլահը սէվմէք՝
պիլի էյիլք ախր, էյյէ իսէ ինսան Ալլահը սէվմէյէ
պօրճլու աուր : Պիրատամ Ալլահըն մուրասընա
մութիլ օլմատըքճա, Ալլահը նիճէ սէվէ պիլիւր-
վէ Ալլահը սէվմէք իջին մուրատընա իթաաթ

էթմէլի իսէ , Ալլահ քենտի մուրատընը քենտի
սէյան էթմէտիքճէ , ինտան նէյէ իթաթ էթ.
սին : Էմիրնի քենտի սէյան էթմէլի քի , ինտան
սա իթաթ էտէ սիլսին , Կեօրտիւն միւ Ալ-
լահն էմիր նիճէ իգթիզա էտէյօր :

Շէրիաթ փատիշահլարըն իճատը աըր տէր
սէն , եա նէտէն տիր քի , իղիմ շէրիաթ տէյի
ինանաըզըմը՝ փատիշահլարըն էթալի էմրէ սէն
էէմէզ : Հանկի՝ փատիշահ էմիր տիր քի , քի
շիւէ Ֆիքիր կիւնահլարընը , արզու կիւնահլարը
նը եասագ էտէր , ճէզա կեօսթէրիր : Փատի-
շահն պիրի պէյլէ պիր գանուն գուրսա , մաս
գարալըգ օլմազ մը : Զինա կիւնահլարըն հանկի
փատիշահ եասագ էթմիշ . հաթթա Ալլահն
էմիրինտէ՝ էվլի օլանլարըն հագգընտա՝ զինպէ
էօլիմ ճէզաըն էմր օլմուշ պիր կիւնահ իքեն ,
փատիշահ էմիրլէրինտէ՝ գօճաընտան ագրա
պաընտան պիր տաթաճը զուհուր էթմէտիքճէ ,
սօրան արայան օլմազ . պազըլարտա տա հիշ
ճէզա սէյան օլմուշ տէյիլ :

Էօյլէ իսէ , պու էմիրլէրին պիր պիրինէ պէն
ղէմէտիլի՝ էմրի էտէնլէրին գուարէթ ինտէն տիր :
Ֆիքիրլէրի արզուլէրի եասագ էտիպ , ճէզա
վէրէն հաքիմ՝ տէրուտէքի Ֆիքրի , գալպաէքի
արզուլի կեօրիւր օլմալը : Սէն պու գատար
գուարէթ վէ հիքմէթ սահիպի տէյի իգրար էթ-
ալիին թանդը՝ գալպէրտէ Ֆիքիրլէրտէ չալ-
գանանը կեօրմէզ տէյէ պիլլիմիսին :

Իմտի պիղիմ շէրիաթ տէտիլիմիղի՝ Ալլահ
էմր էթմիշ . լըքին պագ սէնին սայրգլաման
նէրէլէրէ պալիլ օլույօր . սէն մըսըլըլարըն էս .

քի թէվարիխինէ, Մանեթոնուն վէ Երասուսթէ նէսին հազիլէրինէ ինանլորսուն. Գիլտանլէրին տէվէթի հագգընտա 470 պին սէնէ սիւրմիւշ տէյի, Բերսուուն մասալարընա իթիպար էտէյորսուն. լաքին Վալիսթէնէս՝ խքենտէր փառիշահ ըլա Պաղատառա իքեն, Արիստոսէլ պուծանթանալը թարիխին թասհիհինի իսթէմիշ խոթ. Վալիսթէնէսին թահգիգինէ կէօրէ 1903 սէնէյէ պալիլ օլմուշ. քի, Մովսէս մարգարէնին հաղարդը կիպի՝ Ներսիսթուն վազթինէ մուսառիֆ օլույօր: Ներսիսին միւ եալանը: Էյէր մըսըրըլարընքինի տէրսէն, կիւնէշին, աթէշին տէվէթլէրինի, վէ Իրիս Ոսիրիս, վէ Թիֆոն, վէ փուծ իմամլարընը՝ նիշէ առընը պիլմէտիք՝ ըհլիլ վէ էտէսլիլ նիմ փուծլարըն 36 պին ելլ տէվէթլէրինի նագլ էտէրլէր: Վէ պունլարըն հէր պիլիին լուղաթ մանասընա իթիմաս օլունմամալը տէյի, Բլուգարքօ հասիհաթ էթմէյէ մէճպուր օլմուշ՝ իսպաթը հալանլարալը:

Պու ճիւմլէ իլէ սլունտան զեյատէսինի պէն սէյլէմէյէ ուծանըրմ, զիրա զէմանէմիլին նիլէ ալիմէրի պունլարըն մասուլ օլաուլունու իսպաթ էթմիշլէր: Սէն իսէ կէօղլենիւ գափաշլայ, պունլարա իթիգատ էտէրսին, վէ Մովսէսին հաղարդլարը հէփ եալան օլաուլունա՝ պունլարը հագգ իսպաթ առտ էտէրսին:

Պունլար, տօսթում, քէօրլիլիւ իրատէթինլէ գապուլ էթմէք սիր, վէ պիր շէյի թէճէսսիւս էթմէտէն ֆասլ էթմէք իտտիսսըտըր: Վէ գըլտարմ՝ ճէնապլէրինիպին շօլու անաշունշու

կէօրտիւյիւ պիլէ եօգ . զերա եա զէհրլէնիւրիզ տէյի գօրգարաւնըզ , եախօա անատան տօղմա քեօրլէրին պիլէ կեօղիւնիւ աչան նուրուն շաֆ . գը՝ զաֆիլ կեօղիւմիւզիւն պէպէյինէ տօգանըր տէյի չէքինիրսինիզ :

Քերմէմէյէ . Մովսէս մարգարէ՝ քիթապընը նէրտէ եազտը . Արապիսթան չէօլիւնտէ . էյյէ օլմալը քի , պագըւորնը Յետու թէքմիլ էտէ : Պապ իմտի չու տէլիլէյ . Մովսէս մարգարէ պիր միլէթին օրթասընտա եազայօր քի , քենտի էօլ տիւքտէն սօնրա , եազտըղը շէյլէրի պիր աղիզ խաղնէ կիպի միլէթ տէլիլիւ սագլայօր , վէ պիլէսինճէ կեօթիւրիւպ էվլատտէն էվլատէ մէրաս պրագըյօր : Մովսէսին եազտըղը նէ՝ տիր . Մըսըրա օլան զազապ , եահոուիլէրին Սիւվիտ սէնիգընի կեչտիքէրի , գլաղուզալը օլան աթէշ տէն թիւթիւնտէն տիրէք , ասքերի գանալըրմադ իշին գայատան չըգան սու , տաքերի տօյուրմագ իշին կեօքտէն եալան մանանա , երլանլար , պըլ սըրճընլար , Ալահըն թէնպիհլէրինին օգուհ , մասը , Կորիս , Դագան վէ Աբիրոն մուրթատարըն էհրէ կեչմէսի , վէ պուհա քեզալիք ադըլտըր տան խարըճ հէքմէթլէր : Պուհլարըն հէփիտի վագը օլմուշ ուսա , տիւնեանըն պիր ուճոհնտա , եախօտ պիր գաչ էիւզ սէնէ մուգատտէմ օլ մուշ տէյիլիտի . իլաօ պաշընա կելէն ասքերին կեօղիւ էօնիւնտէ օլմուշ շէյլէր իտի : Մովսէս էօլիւր , պու ասքեր պու եազըլան մասալտըր եալանլարը՝ էսահ մատտէլէր տիր տէյի ճէմ էտէր , պու գատար թէգայիւտ իւլէ սագլար : Ագլէ սըղմը շէյ մի տիր :

Տահարը վար . եինէ պու միլէթին հսկի
հայաթտէ օլան ատամլարընըն գարդաշալըը-
նը, զորպալըընը, Ալահա ասի օլուպ, եիւղ
պին ազընըգլարընը, տինսիլքէրինի իսմի
րէսմի իլէ եաղայօր տա, պու ճիւմէ իլէ, եինէ
պու միլէթ պէջլէ եալանլարը, քենասի տինսիզ-
լէքէրինին եպէտի թարիխէրինի պու գատար
տըգպաթ ըլա տէվչիքիպ սաղլայօր . հիչ պէջ-
լէ չէյ օլմէր մու :

Վար տօսթում , սէն պուշլարը պօսթան
գօրգուլուլունա անլաթ . ինսան օլանա ինան
տըրամուզըն : ինսանձա պիլէ պահս էտէրէք՝
աիւնեատէ ինսանըաձագ պիր տօղու - քիթապ
վար ըսա . Մովսէսին եաղաղը տըր . զիրա եաղ-
աղը չէյլէրի՝ քենտիլէրէ զիւլ օլաձագ ատամ-
լար սաղլամըչ, վէ թահգիդ վէ թաստիդ էթ-
միլէր :

Պունլար կերչի գօրգունձ չէյլէր տիր . լաքին
Մովսէսին քենտի կիւնիւնտէ օլմուչ, ինքեար
օլունմաղ սահիհ մաստէլէր տիր : Հագ թապա
պու միլէթէ պու գատար մուգայեէտ, վէ
Մովսէս մարգարէ Ալահըն էմրինէ պէջլէ միւ-
թիւ օլտուգտան սօկրա, կէչէն մաստէլէր ագ-
գընտա՝ Մովսէս նիչին մասալ եաղաձագ, Ա-
լահ նիչին եալան եաղարըաձագ :

Օնտան մատա, հալա կեօգիւմիւղ էօնիւնտէ
տու թուֆանընըն իսպաթլարը եօգ մու . տաղ
լարըն տիպինտէն թաշլանմըչ պինէրձէ գուրու
պալըգ՝ օլ թուֆանտան գալմա փարչալար տէյ-
լէ մի . հէր միլէթին թէվարիխի, վէ Իարայէլ
միլէթինտէն ուղագ՝ նէ Ասիայըլա, նէ Իվրօ-

փայլա միւնասիպէթի օլմայան միլէթլէրին պի-
լէ թարիխլէրի՝ պու թուֆանը իգրար էթմէզ
մի: Սուլուն զօրուլուլա նիւէ տալըլըլ տալլար,
թաշըլա գում փէքիշմիշ թէփէլէր, հէփ սու
թուֆանըլա օլմուշ օլտուղու աշիքեար կեօ-
րիւնմէյօրմու:

Լաքին պունլար հէփ պէր թարաֆ օլտուն.
պէն պէնի Ալլահ եարաթմըլ օլտուղունու պիլ
տիքտէն սօկրա, տիւնեանըն հէր էյլլի քենտի
քերէմի օլտուղունու իգրար էթտիքտէն սօկրա,
պէն Ալլահ տէօնիւպ քենտիյէ թէշէքքիւր
վէ նիյազ էթմէք թէսէլլասընտան նիշին մահ-
րում օլայըմ: Պիր հայվանա պիր փարչա էքմէք
աթսամ, հայվան պէնիւմ էյլլիմի պիլլիօր տա,
Ալլահ պանա պու վարըզըմը վէրմիշ, տիւն-
եայը պէնիւմ իշին եարատըպ պէնի իշինէ գօ-
մօւշ, պէն պու էյլլիքլէրի պիլլմէյիւմ մի:

Անտան սօկրա, թիւքենմէզ քերէմ սահիպի
Ալլահ՝ տուամը տինլէր տէ, իւսթիւմէ կիւլէր,
պէնի ղէվգլէնիւր տէյիւմ: Քենտի հէր շէյէ գա-
տըր, վէ պէն քիւլլէն քենտիյէ սըլընմըլ իքեն,
պանա իմուաու էթմէզ տէյիւմ: Ամմա էտէ պի-
լիր մի: Եա տիւնեայը եարատա պիլտիքտէն սօկ-
րա, պէնիւմ խայրըմ իշին, ինտանլարըն դալպի
նի գրիլլտատամազ իը. սաիր սէպէպլէր խալգ
էտէմէզ մի. էտէ պիլտիքտէն սօկրա, տուամը
նիշին գապուլ էթմէյէճէք. իւմիտիմէ նիշին
պիլգայո օլաճագ. քերէմ սահիպի իքեն, նի-
շին զուլմ էտէճէք. գուտրէթ սահիպի իքեն,
նիշին հաճէթսիզ օլաճագ: Նէր քիւֆիւրլէր տիր
պունլար:

Տօսթում, արինէ, տիւղին, սօնրա ճէվապ
վէր: Ինտանլարը եարաթմը տէտլին Ալլահը
պէն սէվէ սիլլըմլիմ . հայ հայ . էլիմի թու-
թան քիմ: Աերէք պէնի եարաթտըղընա, վէ
կերէք քենտի մէվճուտ ոլուպ, հիքմէթ վէ քե-
րամէթ սահիպի ոլտուղընա, վէ պանա ճէմի
գուտրէթինի՝ հիսս էաէճէք ագըլ վէրտլինէ՝
թէշէք. քիւր էտէ պիլլըմլիմ . հուղուրուտա
եերէ գափանըպ, թահգիրէն սէճաէ էտէ պիլլը-
մլիմ . պէնիմ քիւղիքլիւիւմ իւլէ քենտի
պիւլիւքլիւիւնիւ ըուպար էտէրէք՝ գալպիմ
տէ քենտլի միւթալսա էտէ պիլլըմլիմ .
քենտի էմրի տէտլիմ շէրիաթա պինաէն՝ նէֆ-
սիմի եէնիպ՝ զասթ էտէ պիլլըմլիմ . հայ
հայ . քիմ մանի ոլա պիլլը:

Իմտի պու պաթընէն գուրտուղում ամէլ-
լէր Ալլահա մալլում մու, տէյլ մի . սանըրմ՝
տէյլ տէյէմէզսին, զիրա օ զաման Ալլահը պիր
ոէնաաթ էհլինաէն ճահիլ սայմըլ ոլուրսուն:
Պիր սաաթճը սիլլէ եափտըլը սաաթի կեօրմէյէ
հաճէթ տէյլլ իչիտէքի չարիսըլը պիլլը:

Ալլահ պէնիմ մուհուպպէթիմի, շիքրիւ-
միւ, սէճաէմի, իթաաթմը տույմաղ տէյէմէզ
սէն . սուլար ամմա, հիչ խօշուտա կէլմէզ, պիր
միւքեաֆաթ գայտընտա ոլմաղ տէյէ պիլլըմլի-
սին . օնու տա տէյէմէզսին . զիրա օ զաման Ալ-
լահը սէլսէմ, ինսաֆսըլ, վէ ինտանլարտան
պէթէր սայմըլ ոլուրսուն: Եարաթտըլը գուլ-
լար քենտիտէն էյի՝ էլլէք պիլլը, քենտիտէն
վիլսաէ քեմալէյէթլէրի ոլմուշ ոլուր . հաթթա
պիր քեօիէքսէն պէթէր սայմըլ ոլուրսուն, զի-

րա քեօփէք քենտկի սէվէնի սէվէր :

Պու մուրտար քիւֆիւրէրի էթմէք խմէ մէզուն , սանա պիր շէյ սօրայըմ . Ալլահ պէ նիմ պու Ֆիկիւրիմէ միւքեաֆաթ էտէ պիւ լիւր մի , եօդսա հէման կեօրիւպ կեչէր մի : Էյէր կեօրիւր կեչէր՝ պիր ֆախսէսի օլմազ տէրսէն , պանա սիր զիւլիւրա թանկըր կեօսթէրկօր սուն քի , պունճա հիքմէթէր եարաունճագ գուտրէթի վար իքէն , շիմեքքենտկի սէվէնի , քենտկի սէճտէ էսիպ՝ էմլի իւզրէ եաշայօրում զանն էտէն աումա , պիր միւքեաֆաթ վէրէճէք շէյի գալմամը օլույօր :

Եսդ , էյէր միւքեաֆաթ վէրէ պիւր տէրսէն , տիւնեառէ սալհէտէտկիմիզ աամլար , Ալլահ սէվէր տէտկիմիզ քիմսէլէր , տիւնեանըն տէվ լէթինէ հէր քեստէն զկատէ մարիք օլմալըտը լար . վէ էօյլէ օլսայտը , սէն տէ Ալլահա իշսիզ կիւճսիւզ , ինսանլարըն իշինէ պի գայտ տըր տէմէզ իտին : Ապրին էօյլէ տէյիւ . շիւնքի էքսէ թլեա Ալլահըն տօսթու օլանլար՝ հէր քեստէն զկատէ սէֆիւ վէ միհնէթզէտէ օլույօր , պի նաէն ալէյ , պիզ տէ՝ Ալլահ սէրսէմ տիր , նալէթօր տիւր , գուտրէթի Դօդ տուր տէյի րա պրթասըզ մանալէր վէրէճէյիմիզէ , Ալլահ՝ տօս թու օլանլարա վէրէճէյի միւքեաֆաթը՝ պու տիւնեատէն սսկրա , ախրէթէ սադլամը տըր տէյիլիմ :

Պունլարըն թաթընտան շու խուլասէ չդար քի , ինսանտա պու միւքեաֆաթլարը տլմալա գատըր՝ պիր շէյ օլմալը . վէ պու վէրիլէճէք միւ քեաֆաթլար՝ պէօյլէ սահիպ գուտրէթ վէ միւ

Թաւ՛ պիր էպէտի Ալլահա լայրդ շէյլէր օլմուլը:

Տուր , սանա պիր շէյ տահա սորայրմ : Պէն Ալլահը սէվկտ , Ալլահա ոէճտէ վէ սէնա վէ թէշէքքիւր էթտիքտէն սօնրա , չիւնքի սէնի պու տիւնետտէ կեօրէմէյօրոււմ , էօլտիւքտէն սօնրա՝ ախրէթտէ կեօրէյիւմ տէյի լէճա էտէ պիլիսիլիւմ . էլպէթտէ էտէրիւմ , քիւմ մանի օլա պիլլը : Ալլահ տա տոււամը գապուլ էտէ պիլլը մի . էտէմէշ տէրսէն , պատիրէթսիզ պիր շաշգըն տըր տէմէք իսթէրսին . զիրա պիր ազ զսթէր էարսթմըշ , վէ շէյ իսթէմէյէ մուրաս վէրմիշ իքէն , հագդ օլարադ պիլլէ իսթէտիքլէրի շէյի վէրէմէյօր : Ալ իմտի սանա պիր Ալլահ քի , նէ քեմպլիէթի վար , նէ գուտրէթի վար , վէ նէ էթտիլի շէյին սօնոււու տիւշէնիւր :

Վէ իլլա , Ալլահըն հագդընտա պէօյլէ րապը . Թասըզ ֆիքիրլէր գուրմագ՝ սէնին տէ իթիգա . տընա զըտա ըսա , տոււամը գապուլ էտէ պիլլը տէմէյէ գարար վէրէլիւմ . վէ պէնիւմ Թապիւս . Թիմին զանֆիհտէն լէճամը պու տիւնետտէ իճրա էտէմէտիլինտէն , տոււամը գապուլ էտիւպ , ճէ մալլիի պանա էօլտիւքտէն սօնրա կեօսթէրէ . ճէք , էօյլէ իսէ թէնիւմ էօլտիւքտէն սօնրա՝ լէնիւմտէն այրը՝ պիր շէյիւմ գալմալը քի , կէօս . Թէրէճէյի ճէմալի՝ օնոււլա կեօրէ պիլլէմ :

Ալլահը կեօրէ պիլլէճէյիմի պիլտիլիւմ գա . տար էօլտիւքտէն սօնրա հիչ օլաճաղըմը տա սա . հիչ պիլտէմ պիլլէ , հէմ վալլահի հէմ պիլլա . հի , էինէ սէճտէ էտէրիւմ , էինէ նիլազ էտէ . ըլմ , էինէ էմրինտէն նիքեուլ էթմէմ : Նիլազ էթալիւմ վագըթ իմտապընտան շիւպհէ էթ .

սէմ , թիւքենմեզ քերէմինէ գարշը կիւնահ
իշէրինմ . զիրա պիւրինմ քի գուարէթի պիւղայէ
տիր : Քերէմինի պին քերքէ թէճրիւպէ էթմի-
շիմ , կերէք նէֆսլէրիմի եէնմէյէ , կերէք տիւշ-
մէնտէն խէլաս օլմալա՝ քենտիտէն իմտաս տի-
լէմէտիքճէ՝ գուվվէթ պուլամամըլում :

Պէն գալպիմի ալլադլայարապ Ալլահա տէօ-
նիւպ , իմտատընընկյազ էթտիքլէյն , նէֆսլէրիմ
զապթ օլուր տույարում . Ալլահ ըլա ինսան պէյ-
նինտէ օլան ալադայէ՝ պու պիր կեօրիւնիւր իս-
պաթ տէյիլ մի : Լաքին ճէնսպլէրինիզ տէյմէսէ՝
քի , պէօյլէ թէճրիւպէլէր էթմիշ օլաւազ . զի-
րա նէֆսլէրինիզին իճրասընա՝ հայվան կիպի
քէօր քէօրիւնէ մաիլ սինիզ . նէֆսի եէնմէք՝
հիշ գայարնըզ տէյիլ տիր :

Պէն պու սըտգ ըլա եաշատըգտան սօկրա ,
հադ թաալա սէնի եօգ պիլէ էթսէ , եինէ
տիւննեա եիւզիւնտէ քենտի իլէ պին տէֆա
տէրունէն սէօյլէշիպ , եարատանըմըն հուզու-
րունտա օլմադ թէսէլլասըլլա միւշէրրէֆ օլտու-
ղում՝ սլանա քեար գալըր : Վէ իլլա , պէնիմ
ուամուղում կիպի , վէ սահին պիլտիլիմ կիպի
թէնիմ էօլտիւքտէն սօկրա , պու պանա վէրտիլի
ճան՝ եինէ եաշայաճադտա , պու կեօզ եաշը
տէրէսինտէ չէքտիլիմ միհնէթլէրին էճրինէ՝
ինչա Ալլահ պիր կիւն նաիլ օլուրում :

Վէ էյէր մասլահաթ պէօյլէ չըգարսա , վէ
պէնիմ պու գալիլ իթիգատըմա գարշը , սէնին
էտէպսիզլէքտէն նաշի , վէ ազըլլարա մուխալէֆ
ինսան զիւ՝ միւնտէն զայրը իսպաթըն եօլ ուսա ,
սէնին հալին նիճէ օլուր . վարըն եօզուն հէվ

մահվ օլուր կիտէր : Պէյնիմիզտէ օլան Ֆարդա պադ . պէն տիւնեա մէշադդաթլարը առասըն տա՝ պիր կէլէճէք ալա էօմիւր իւմիտի իլէ րա հաթ եաշայօրում . իւմիտիմ եէր պուլմայա ճագ պիլէ օլա , էօլտիւքտէ հիչ պիր դայաթըմ օլմադ . լաքին տէտկիմ կիպի չըգարսա , սէն տիւնեատէ եաշատըղըն վադըթ՝ օ սայմատըղըն Ալլահըն զալիմ խըշմընտ ուղըայաճագ օլուր սան , հալինի սէն աիւշին :

Պիր էյի տիւշին , սանա տա տօսթում , սի զինքիլէրին պիրինէ վագը օլտուղու կիպի օլմա պըն . օ տէտկիմ տաւամ ճինտինիղին պէլքի էն մուաննիտի իտիւլէ թարիգինին իգթիզասը իւղըն՝ վաղ էտէճէյի տինի՝ չօդ սէնէ զէվգէ սըսլ մասգարա էթտիքտէն սօկրա , ագըպէթ չըլտըր տը էօյլէ էօլտիւ : Քենտկի սայմայան էտէպ սիզէրի՝ հագ թաալա տիւնեատէ տէ թէքտիր էտէ պիլիր : Ադճէ գազանմագ իչին , քիւպի տէ քրիթթլանլըգ թալիմի վաղ էտիպ , հիւճրէ սինտէ խալըր տինսիղլէ տալէթ էտէն աւաւմ՝ պոռնտան էյիսինէ իւմիտ էթմէսին :

Պու մուֆասսալ մէքթուպումու օգումազա իւշէնմէ , զիրա մատտէ փէք էլզէմ տիր . վէ իս թէրսէն թէքրար թէքրար չէվլերիպ օգու քի , պէնիմ սանա նէ տէրէճէ տօսթըուգ գայալըլա պալը օլտուղումու անլայասըն :

21

ՍՕՆ ՂՐԱՏԵՆ ԿԵՕՐՄԻՒՇ ԳԱՐԸԼԱՐՈՆ
ԷԶԻՔԼԻՅԻ

Պէնիմ ազիզիմ հալա զատէմ,

Հէլէսն տէ խաթրընը խօշ էթտիմ, պէնիմ տէ . վարտըմ սիզին էէնի կեղն տուտույու կեօրտիւմ, պիր ադշամ տա էվլնէ էլլէնմէյէ կիթտիմ. վէ պաշտան այաղատէք էօյլէ տըգ. դաթլի սիւզմիւշիւմ քի, սանըրըմ թասվիրինի այնի իլէ սսնա եաղա պիլըրիմ :

Պու պիր պաղըրկիտն դըզը տըր. անանըն պասպանըն հալի վագթի եէրինտէ օլմանղա, աղըրճա ճէհիզ իլէ քիպար եէրէ տիւշիւրտիւլէր : Ուզըւն պօյլու, պէյաղճա պիր կենճ տիր. վէ չօգ առամ՝ կիւզէլ տիր տէյօր, յաքին պանա թասլուգ կիպի կեօրիւնտիւ : Չէհէսինտէ պիլմէմ՝նէսի վար քի, դատընըգ կեօրիւնմէյօր. պաղը չէհէտէ պիր շէյ օլուր քի, պու գատար կիւզէլ պիլէ օլմասա, եինէ պիր քիպարըգ կեօսթէրիր . պունասա օ էօգ :

Պու դըզը նասըլ թէրպիւէ էթմիլլէր պիլմէմ քի, էվլէնիպ քենտի ասըլ հալնտէն պիր աղ եուգարը եէրէ կիթմէյլէ, քիպարըգ էթմէյլն

պիր աճախից թափը փէյտա էթմէլի տէյի դուր-
մուշ տա , պիր տէրէճէ քիւպիր թագընմը քի ,
քենտիյի պիր փասիշահ գարըսը օլտոււմ զսնն
էտէյօր :

Մէնին էմրին իւզրէ , կեօրմէյէ իւք կիթտիյիւմ
կիւն՝ եուգարըյա խապէր վէրտիքաէն սօկրա ,
պէնի կելին օտաւընա կեօթիւրտիւլէր . օտա
գափուսուռնուն փէրտէսինի գալտրորդըյն ,
պագաւմ քի , մախսուս գափուռնուն թա գար-
շըսնտա օթուրմուշ . պէն օտանըն ետրըսընա
փարմայընճա , այաղա գալցմատը : Հէլէ գալգ-
տը , պէն պիր գաշ թէմէննա էթտիքաէն սօկ-
րա՝ կիւճ պէլա պաշընը պիր աղ գըմըլտաթ-
տը :

Օտանըն պիր թաքաֆընա պուշուր տէյի ի-
շարէթ էթտի . լւքին իշարէթի աէ էյլէ զօրաքի
խալ քի . գօլունու պօճուրղատ ըլա գըմըլտա-
տըյօլլար սանաւմ : Պօյնուռնուն , պէլինին գը-
մըլտանտըլընը տէյէմէմ , ղիւրա կեօրմէտիւմ , էօյ-
լէ միւթէվի սուրույօր քի , օտուռնաւն եապիմա
տը տէյի գօրգտոււմ : Պաշընը փէք տիք թու-
թայօր , չէնէոփ տաիմա կերտանընա պիթիշէք ,
պիլմէմ քի մէրաւը՝ պօյնուռնու տիշարը թու-
թուպ , կեօքսիւնիւ կեօսթէրմէք մի տիր : Իթի-
մատ էյլէ , պու տուրուշընու՝ պէն օնտա իքէն
պիր տահա պօզմատը , նէ պաշընը պիր եանա
էվիւրտի , նէ կեօղիւնիւ էէրէ էնաիրտի :

Հէր նէ հայ իսէ օթուրտուգ . հաթթա իպ-
թիտա սիզ պուշուրուն տէյի իշարէթ էթտիւմ ,
պիր աէօղիւմիւ իքի էթմէտի օթուրտու . վէ
պէնիւր թիւթպէմ քենտիտէն աէ , գօճաւընտան

տա եռագարը օլտուղունուս պիլիքէն, հիւ թէ
քելլիւֆ էթմէյօր :

Իթիմատ օլտուն, քենտիմի մէյտան օյունուն,
տա սանաւմ. պունուն նէ տիվանէ օլտուղունու
տնկաւմ, մէշրէպիմ իւզրէ օյունուն զէվլինի
չըգարմուլա պաշասւմ :

Սէնին սէլամընը իֆատէ էթսիմ, եէր եւ
րաք օլտուղունտան քենտին կելէմէյիպ, պէյ-
լէ պիր ադրապայէ նտիլ օլտուղունա՝ օլան սէ-
վինճինի շիմտիլք պէնիմ աղզւմ ըլա թէսլիզ
էսէր, ինշա Ալլահ վապ թի ախէրտէ սիզ-զաթ
քենտի կելիւ, կէօրիւշիւր. շիմտիլքի հալտէ էյէր
օլ թարաֆլարտա պիր իշինիզ օլուրսա էմրէ
սին, հիզմէթտէ գուսուր էթմէզ աէտիմ :

Պու սօհպէթիմէ էլպէթտէ պիր էղլիք ճէվապ
վէրէճէք ամմա, շու թասլատորը պիւյիւքլիւյէ
լայըք պիր սէօլ օլմաք կէրէք աէյի տուրուր-
քէն, իսպր, վէրտիյի ճէվապը՝ անճաք թա-
թարիսան՝ իսօլ իսօլ տէյի՝ Ֆրէնկ իլլիլլիլինէ
վէրիւր . պու տա պիղէ պիր տէֆա զիյատ
օլտուն տէտի ամմա, նէ սաշ գըմըլտաթմաք
վար, նէ էլ օյնաթմաք . պիր կիւլլամնէմէտի
պիլլէ : Պէօյլէ տէլլիլլէ ճանըմ պըգըլտը ամմա,
նէ՞ չարէ :

Պիր ազ սօհպէթէ կիրէյիմ տէտիմ, պա-
տըմ ճէվապընըն հէր պիրի՝ պիրէր ճէվահիւր կի-
սի պահալը օլտուղունտան, էօյլէ սէյրէք վէ
իսթիլնայըլա վէլլիօր քիւ հէման պրազպ գաւ
գաճաղըտըմ, պիր տէ պիր ուշաք գահվէ կէ
թիրտի :

Ինսանկէնէթ օլտուն տէյի իպթիստ գահվէյի

պանա կեօնաէրէճէք սանաւմ, խայրը ալտան
տում, էջլէ աէյիւ իմիշ: Պիր տէ պիր պէսլէմէ
կելտի, մէյէր ֆիլճանըն ալթընա պիր թապագ
թուլթամլըմըշ, զալիպա գահվէ տամլայըս
տա, պէյազ կեօքսիւնիւ լէքէ էթմէսին աէյի:
Սագըն, գահվէսի իչէրքէն պօյնուսու էյէր,
պաշընը դըմըլտատըր զանն էթմէ, գաղ պօյնու
կիսի սըրաընա կերմիշ տուլուր: Ֆիլճանը թու թ
մասը պիր դըրըդ նէզաքէթ քի, օլուր շէյլէրուէն
աէյիւ. իքի փարմաղընըն ուճուլլա թու թմուշ,
օպիր փարմաղլալընըն հէր պիլիւնի պիրէր թա
րաֆա չարփմըշ. գօլու պիր աճաիպ աէօնիւք
քի, պէն էտէյիմ աէսէմ, օյնագլարըմ էէրին
աէն չըգար:

Պէն գահվէմի իչէլի պիր խայը օլմուշ ու
տու. օ տահա աղընը պիւզէրէք, ուֆաճըդ
էու թումլար չէքէ չէքէ էգիյէէթաէ տուլուր
քէն, էհլի կելտի, օնա տա մուխթասարճա զիյ
արէթիմին աէպէպիւնի իֆատէ էթաիմ, փէք
հաղզ էթաի. վէ չօգ չէլէպիլիքուէն սօկրա,
թէյլէսինի տանա վէլմէք սօհպէթինի աչտը.
վէ էյէր իճրա օլուրսա, քէնտիլէրէ պիր ազիմ
տէվէթ օլուր տէյի նիչէ իլթիֆաթաէն սօկրա,
պանա պաշգա աէօնիւպ, էվ սիգին տիր, նէ
փագըլթ իսթէրսէնիզ պուլուրուն, վէ հաթթա
պիլուէ հէր աղչամ ճէմիյէէթ օլուր, քիպար
քիմնէլէր կելըր, պազէն սիզ տէ թէշիֆ էտին
աէյի ըէճա էթաի:

Քէնտի չէլէպի ասամ օլտուլունու պիլիբիմ,
պէն տէ լայըդ օլան ինսանիյէէթ իլէ ճէվապ
վէրիպ չըգտըմ: Նէր տէրսին. կելն տուտու

եւերինտէն գըմըլտանմտաւ . ֆառաթ առէթ
էթալի կիպի ալաղա դալգալ, աիրէք կիպի տի
քիլտի տուրաու : Շաշարըմ արգա քեմլի նիճէ
չըգմայօր :

Իքի կիւնտէն սօկրա էհլինին տալէթինէ պիւ
նաէն՝ ճէմլիէթլէրինէ վարտըմ . վագ'ա վէք
կիւղէլ ճէմլիէթ : Քենաի իրատը վարլիէթի
եւերինտէ քիպարճա կիչինլօր : Ճէմլիէթտէ
չօգ քիպար քիմիէլէր վար լար , հաթթա պիր
գաչը սա տօթլարըմ ըտը : Պէնի կեղն տու
տոյլա քեաղըտ օյնամաղա տալէթ էթաիլէր ,
եօգ սէմէտիւմ, զիրա ֆիքրիւմ պիր թագըմ է
զեքլիլինի տահա թէմաշա էթմէլ իտի :

Պու արատա իքի ալւըլիւ սըգլնթը չէքտիւմ .
պիրի կիւլմէլիւմ տէլի քենաիմի թուլթարըմ,
պիրի սէ ճանըմըն սըգըլարըլընը տուլուրմայըմ
տէլի տիշիմի սըգար տուրուրտոււմ : Պէլինի տա
լա գըմըլտաթմազ , քեաղըտըլարը ալըլքեն պիլէ
էլիլմէզ . պաչը տաիմա պիր գարարտա . քեա
ղըտըլարը գարըշտըրմատա կեօքսիւնէ տայար ,
փարմագըլարընըն ուճուլուլա գարըշտըրըր քեա
ղըտը վէրիքէն , իքինճի փարմաղլըլա օրթա
փարմաղըլըն ուճըրընտ սըգըշտըրըպ , էզլէ
րէք պիւղիւլէրէք վէրէճէլի ատամըն մութադա
էլինէ վէրմէլ . քենտի քեաղըտըլարընը իքի փար
մաղըլըն արասընտ ալըր , չէնէսինին աիպլինէ
թուլթար . քեաղըտ աթալքէն , օպիր էլի իլէ
ուղասորը , նէղաքէթլէ սօֆրտնըն օրթասընտ
եաթըրըր . սէյլէշտիլի զաման առէթի իւղըն՝
էյլէ եավաշ սէյլէր քի , մէրամը նէ օլտուղու
նու էլինին գըմըլտանըլընտան աղլամալը : Նի .

հայէթ պիր պաշգա տիննեայա վարտում, պիր
եէնի եաշամագ Թարիգի էօյրէնմէք իգթիղա
էտէճէք սանտում:

Մէճլիսիմիզտէ պիր աջըդ կեօզ գատուն վար
լոր, պէնիմ ադրապալարմման, իբիտէ պիր
տէ շու արվանէյէ պագ տէյի կեօզ իւլէ իշարէթ
էտէր, արատա պիր տէ տիլ իլէ սաշմա սէօյլէր,
կիւլէճէյիմ կեւեր, քենտիմի կիւճ իւլէ Թու
Թարում:

Նիհայէթ օյունտան գալգարքեն պու գատը
նա՝ խանէ սահիպի նէրտէ տիր տէյի սօրտում.
Փագըր տաւամ նէ եափսն, գարըսընն մէշըն
պինէ ույամայօր, օ տա էյլէնմէյէ պաշգա եէ
րէ կիտէյօր տէտի: Պու գատար աղըր օլմա տէյի
ջօգ շէյ էթմիշ, պա խուսուս քենտիլէ պիր ազ
կիւլէր եիւզ կեօսթէրպին տէյի՝ չօգ նասիհաթ
էթմիշ. խայր, միւֆիտ օլմամըշ: Գօճամ տըր
տէյի պիր կիւն պիր իլթիֆաթ էթտիլի եօգ:
Պու պապտէ անսուր պապսար տա չօգ Թաղի
էթմիշէր, լաքին պէն քիպար գատընլըմ, Փա
հիշէ կիպի ճիլլէ էտէմէմ տէյի՝ ճէվապ վէրի
թմիշ: Պունտան սօնրա գօճասընը այըպլարմը
սըն. օ տա ուսանմըշ, նէրէտէ կիւլէր եիւզ կեօ
րիւրսէ, օրայա կիտէր:

Էվտէ էթտիլի տէլիլէքլէրին պիր աղընը նագլ
էթտէմ կիւլէրմիսին: Պէտէմէ հիղմէթբար՝ է
լինէ պիր շէյ վէրէճէք օլտա, պիր կիւմիւշ Թէփ
սի իլէ ուզաթմալը, էլ իլէ վէրմէք օլմաղ. քեա
ղտ ցնալքեն մահրամասը եէրէ տիւշտիւ,
պէսլէմէյի չաղըրտը՝ շու մահրամայը վէր տէտի,
քենտի էյիլէ ալա պէլքի պէլի ինճիլիլ. պէս

էմէ պրագտը կիթտի . նի՛չին վերմէտի տէյի
թաասճճիւպ էթտիմ . պիր տէ պէսէմէ պիր
թէփտի կէթիրտի , մահրամայը իջինէ դասու
էյլէ վերտի : Օպիր գատըն ըլա պիզ պիր պի-
րիմիզէ պագտըգ , պիր պիրիմիզին ֆիքրինի ապ-
լատըգ :

Հէր նէ օլտա , եէրինտէն գըմըտանմազ . պէ-
լինտէն դուշաղը չէօղիւլտէ տիւշտէ , էյիլիպ գաւ
սըրմազ . պէսէմէյի չաղըրըր , կէլին պաղլաաըն
տէյի պէքէր . շէյլէ քի պիր կիւն ագրապա-
տան պիրի զաֆիլ օտասընա կիրիր պագար քի ,
կէօմէքճէ տուրմուշ պէսէմէյէ պէքէյօր քի ,
կէլին կլինտիրսին տէյի :

Չօճուգ կիպի պաշտան տյաղատէք պէսէ-
մէլէր կլինտիրմէլ . հէր ագշամ բուպասը իւ-
թիւլէնիպ աիւրիւլիւպ , տիւզ տիւզ պիր սէլէյէ
գօնմալը . չամաշըրը գօգուլու Էաղլար ըլա , ը-
սըճագ իւթիւլիւլէ իւթիւլէնիպ աիւրիւլիւք-
տէն սօկրա , պիր կիւմիւլիւ սէլէ իջինէ տիղիւ-
մէլի :

Պուրնուհու սիւմֆիւրտիւլիւ զաման էօյլէ
նէզաքէթլէ էտէր քի , սէս իշիտիւմէղ . լաքին օ-
տաաթ մահրամանըն իջինէ պագար , զալիպա
պուրնուհուտան ինճի պուհնճուգ տէօքիւլիւլ
միւ տէյի արար : Իշթէ թէրպիցէտիղլին տիր
նիշանէսի : Մնգարտըղը վագըթ շամաթասը
էարըմ գօնագ էէրէ կիտէր : Տահա սէյլէյիմ
մի . պաշընը աղըրթտըմ , պիլերիմ . սըթըգ
սէյլէմէմ :

Քիպարըգ նէ օլտուղունու պիլմէյիպ տէ
քիպարըգ իտաիասը էթմէք՝ պագ ատամա նէ

տէլիքէր էթալիր: Պոռնլարն պէշի ալթըսը
պիր եհրտէ կեօղիւն էօնիւնէ կեթիր, էօլէ
կիւզէլ մէյտան օյունու օլա պիլլիր մի: Պու քեն-
տիլի պիր փատիշահ գարըսը եհրինէ Կօմուշ,
խմէր. քի հէր քես եհր էօփուհն, սէճտէ էթ-
սին. լաքին քենտի քիմսէյէ պիր խօշ մուամէլէ
էթմէյէ պօրճու տէյիլ սանըր: Ինսանիյէ էթ-
լիլմսանարըլ եհրտէ՝ ինսանիյէ էթտէն ոփսի
տիւղ չըգայօր տա պիր քէօլլէտէն պէթէր խօշ-
լաթ օլույօր:

Հայ տէլիէր հայ. սանըրլար քի, քիպարըլ-
պըր տուրմագտա ալըր, խթիլնա էթմէքտէ
տիր, աղ սէօլէմէքտէ, էլիլէրէք սէօլէշմէք-
տէ, պիր շէյի փարմաղընըն ուճույուլա թուլ-
մագտա տըր սանըրլար: Անտան սօկրա ինսանիյ-
է էթ իճրա էթմէյէ կելիւսէ, պին գատար Կա-
պահաթ էտէրլէր: Էօղլէրի խօյրաթ օլուպ,
պօղաղլըրնաաէք պէա խուլլարա պօղուլմուշ
օլտուլլարընը աշէքեսար էտէրլէր:

Իսթիլնա էտէնլէրին հալի սու աուր. էղլէ-
լիք պիր թագսիրաթ սըր քի, քիշէնէ չօգ փէ-
նա շէյէր էթալիր. վէ հէր շէյին վէղնինի պի-
լիպ, վաղթի հալէ րահաթ եիւրէյիլէ ույան
թապիլթ ոահիպի տաաւ՝ իսթիլնա նէ օլտու-
լուն սիլմէղ պիլէ: Պու գարը իսթիլնա էօր-
նէյի օլմուշ. հաթթա իսթիլնա, էղլէլիք տէ-
տիլլէրի քենտի տիր. ինսանիյէ էթ սուրէթինի
քենտի Ֆիքրինաէ էօլէ թէսալիլ էթմիշ քի,
Փօտուլլուգ, պէսիւրլէնմէք, վէ պունա քե-
զալիք պէսիսուլար՝ քիպարըլ նիշանլէրի տիր
զանն էտէյօր: Վէ քենտիլի փէք թէրպիւնէլի

կեսթերմէք գայտընտա օլտուլու եկրտէ, հիչ
թէրպլէսի օլմատըղընը իսպաթ էտէյօր :

Պու պէտխուշլար նէսէն հասըլ օլուր պլըր-
միսին . պէն պիր սէպէպ սէօյէյիմ . պէլքի սէն
տէյիլ տէրսին ամմա, պէն սա հիհ պլըրիմ քի,
տին մէզհէպ սայմատըղլարընտան տըր . պու
տէլըլքէրէ ագըլ վէրէն քիշինին էն էլզէմ
մասլահաթը պուշլար տըր տէյի տուրուր . օնուն
իչին պու միսլըլ գտըրլարըն չօլու՝ տիւղէնլէ-
րինի թագանլարընը թէքմիլ էթմէսիքտէն սօկ-
րա, իսպատէթ պօրճլարընը պլէէ իճրա էթմէղ-
լէր :

Հայ հայ . պազը փազար եօրթու կիւնլէրի՝
պիր գազայէ ուղրամայըմ տէյի պատարագսըլ
գալան համիլէ գատընլար, վէ եախսա քիմսէ
կէօրմէսին տէյի քիլիսէյէ կիթմէյիպ տէ, սէյրէ
համմամա կիտէն գատընլար կիպի՝ նիչէլէր տէ
վար քի, տօնանըպ տօնանըպ տա, ալ-իւ-լալա
ղարիֆըլք էթմէք իչին վազըլթլար կէջիբիլ,
ճտնընին գօլայ վէ էլզէմ հիղմէթինէ՝ վաթթի
իլէ էէթիշէմէտիքլէրինի իշ էէրինէ գօմաղլար :

Պուշլարը կէօրտիւքտէն սօկրա, ճանլարընտ
մուգայէէտ տիրլէր տէնիլըր մի : Մուգայէէտ
օլմատըղլարընտան մատա, կիլինիպ գուշանըպ,
էթտիքլէրի զարիֆըլքէ պապընճա, պէս պէլըլ
տինի մէզհէպի հիչ էէլինէ գօմուշլար : Պու
մազարրաթլար հէփ թէրպլէնին էսէրի տիր
քի, տիւնեատէ էյի եաշամանըն եօլունու էօյ-
րէտէճլինէ, աօղըու էիւրիւմէք, տիք տուր-
մագ, պաշընը եուգարը թութմագ, աղընը
պիւղմէք, էլլէրինի փարմաղլարընը դըրմագ,

վէք սարսըլաւ տա՛ պիր գազայէ ուղրամամադ
կիպի՛ րապըթաթըլ շէյէր էյրէտիր : Վէ աիշ
էհլը գըամը քէնտիլի կեսութէլմէյէ զաթի մաիւ
օլտուղունտան , պու աոէթէրտէն պըրըմադ
տէյիւ , իլլա աթթըլմաղա պապարլար :

Պու նագլիմտէն անլայա պիլիւսին քի , կեղի-
նինիզ հօփիա տըր տէյի եազմըշար ըսա , եաւան
տէյիւ տիր : Սէնին պու խուսուսաւ մէշըէպինի
պիլտիլիմտէն , պէն պիր աղ տա միւլահազա
պահսընա կիրտիմ : Անճագ պէն պիր տահա օ-
նուն սէմթինէ վարաճագ տէյիլիմ , զիրա հէր
կիթտիքճէ՛ սաֆրում գապարըյօր . կիւճիւնէ
կեւմէսին :

22

ԽԱՍԻՍ ԳԱՐԸ

Ազիզ ամմի զատէմ ,

Ս՛ ըզրապ մըղըապա ճէվապ տէտիքէրի կիպի,
սէն պանա պիր միւսէյէէպ գարընըն նագլինի
եազմըշ րուրն քի , տէլիճէ մէսարիֆի իլէ , օլան
մալիի օնա պունա եէտիրմիշ . քէնտի չըրջըպապ
գալմըշ . պէն տէ օանա պիր խասիա գարընըն հա-
լինի եազայըմ քի , միւլի կեօրիւլմիւշ տէյիլ :
Գարը գըսմը՛ կիլիմէ զարիֆլիէ վէ կիւնտէն
կիւնէ չըգան մօտուլարա օլմաթըգճա , էլի աշըգ

օլամաղ, զաթի թապիւթի խոսիսընէ մէյլն տիր տէյի, սէն օ զարիպ նադըն էթմէյլէ, պանա պիր թուհաֆ հէտիյէէ էթտին սանըրսըն : Նա, քին պէնիմ սանա կեօսթերէճէյիմ թասվերին թուհաֆլըդը՝ սէնինքինտէն աշաղա տէյիլ տիր : Նագլ էթմէյէ պաշայըմ տա սէյր էյլէ :

Լաքին փիշին սէյլէյիմ, պու կեօսթերէճէյիմ թասվերէ՝ թասվերձի շէրէֆ վերմիշ գըլաս էթմէ, հէփ զաթինին թըպդը հօրնէյի տիր, հիշ պիր իլավէսի եօգ : Վէ խաթըրմտա իքէն պուհու տա սէյլէյիմ, գարընըն զահիրտէ օլան թավըրնա պագըպ տա, ոէնի զէվգէնիյօրում սանմա . հաթ թա մապահաթ օնտա տըր, պու հաթուհու տիշարտան կեօրէն՝ զաթի հալինի անկամամալը . լաքին տիւնէպըր անկամալը տաւմ՝ պէյլէ զէվգէնէ վարըպ տա, ճիմրիլէյինի՝ օլտու, զու հալտէ թասվեր էթմէլէ :

Պու պիր քիպարգատէ տուլ հաթուհու տուր : Քիպարըղըր աւլա էլտէն գօմաղ, վէ օլ գատար պէպիւրլէնիւր քի, քէնտի թաշրալը օլմաղա, պիզիմ գատընլարա պէսլէմէ նաղարըլա պա գար : Զանն էտէր քի, քիպարըգ տէսիքլէրի՝ քիպարտան տօղմաղա, վէ վիւս'աթըր էվտէ տօղ մաղա պաղըր տըր, վէ էթտիյի չինկեանէլքէրին՝ քիպարըղա հիշ զիւլլիւ եօգ սանըր : Օնուն իչին կիլիմաէ գուշամտա զարիֆլէյինէ գարար եօգ, վէ թագընաղըր ինձի ճէվահիր հատտէն աշըրըր տըր . գարը գըսմընըն ագըլ վէրտիյի օյուհ ճագլարըր օլ գատար չօգ տուր քի, պիր պիր էաղաճագ օլտամ, պաշընըր աղըրտըրըմ . ֆա գաթ շուհտան անկա քի, հիշ պիր զարիֆլէքտէն

կերի գալարըը եօգ , ապընա հէր նէ էսէրսէ
լւճրասընը հոէր :

Իմսի կլխիմէ գուշամա պէցլէ հէվէսը , վէ
հիսապսըղ ապճէ քեսէր՝ զարիֆլէք ցլունճադ-
լարը պիւիքսիրմէք սէվտասընտա պիր դարը ,
հէմ օնլարը էթսին , հէմ պէցլէ ճիսրիլլէք չին-
կեսնէլլէք էթսին , իքիսի պիր եհրաէ օլուր շէյ
տէյիլ : Ամնա օնտա տա պիր հիքմէթ վար . պու-
մասրաֆլարը քենտի էթմէզսէ , հոէն պուլու-
նուր . վէ ապճէսի պիր քերլէ վէրիլլէք շէյիլ՝
պիր իքի քերլէ տահա վէրիլլէք : Անճադ պու-
լար պիղէ լազըմ տէյիլ . պիզ քենտի սօհպէթի-
միզէ պագալըմ :

Գարընըն սանա էվաէ օլան թավընըն նագլ
էտէյիլմ քի , պագ եուգարտան պերի սէցլէտի-
իմէ պէնզէրմի : Պիր գարտաշը վար , էվի օ պա-
դար , լաքին խտարէսինի դրգգարտաշընա պրագ-
մըշ ալը : Պիր վուգլթ մութպագ մասրաֆընը
տա քենտի կեօրիւր իւմիւշ . լաքին ապճէ ար-
թըրայըմ թամաղլա գարտաշընա փէք չօգ օ-
րուճ թու թտուրաուղուտան , շիմտի աշճըա
իհալէ էթմիշ , քենտի էմրի իլէ կեօրաիւրիւր :

Պու չէշմէ գուրույունճա , գարը զայրի եօլ-
լար պուլմուշ . հիզմէթքեսարլարըն կիւնաէ եէյ-
էճէյիլի քենտի թագսիմ էտէր , պիր թիւլթիւ-
նիւ տաղտըր , իքի թիւլթիւնիւ էլ ալթընտան
տաթտըրր , փարասընը ալըր : Պու ալըշ վէրիշէ
մէնմը՝ պիր էմին գօճագարընը վար , կերէք
պուլլարը , կերէք քենտի սօֆրասընտան ար-
թանլարը՝ եա սաթամազ , եա պէշ ալթը կիւն
խասթա օլուր գալըրսա , հիզմէթքեսարլարա

վերի սանմա . գօգուտուր քօփէքէրէ ա-
թար :

Հիզմէթքեարլարա պալըգ եհաիրալի կիւն ,
եաղը իտարէ էտիպ սաթմագ իչին , պալըղը ու-
շագլարա չիս վերի . վէ չօրպալարընտ գօտուր ,
տուղու եաղը սօրարսան , պալգ նասըլ էտէր :
Գապլար եայգոնտըգտան սօկրա , օ գօգմուշ
սուլու տուրուլտուր , վէ եիւզիւնէ չըգան փուլ
փուլ եաղլարը՝ նազիք փարմագլարըլա գալըգ
գալըգ տէվչիրիպ , հիզմէթքեարլարըն չօրպասը-
նը ծոհունլա պիշիրտիր : Սօֆրասընտան արթան
սալաթանըն եաղը զայ օլմասըն տէլի , պիր շիչէյէ
սօլտուրուր , եիւզիւնէ չըգան եալըլա ուշագ-
լարըն թաամընը եաղլար :

Հիզմէթքեարլարա՝ քէնտի պօրճլարը օլմա-
աճագ հիզմէթէր էթաիրի . սօկրա համալա
տիւլէրէ տիւլարճըլա վէրտիմ տէլի , գարտա-
շընտան փարասըն ալըր : Օճաղըն գուրումու-
նու աթարըրմազ , եագար քիւլ էտէր , սաթար
փարասընը ալըր : Մուստան տամլայան եաղը,
պալ մուսմուհու՝ էն քիւլիք տամլասընա վա-
րընճա զայ էթմէզ , պըչաղըլա գաղըր եէրտէն
տէվչիրի , պաղը քերրէ միսաֆիր էօնիւնտէ
պիլէ ութանմազ էտէր :

Պէզ , քեաղըտ խուրտէլէրի , տէմիր փարչա-
լարը զայ օլմասըն տէլի , աէլի կիպի տէվչիրի ,
պիր օտայէ թօփլար , սօկրա եղընըլա սաթար .
վայ հալինէ օ հիզմէթքեարըն քի , եա պիր փար-
չա պէզ , եա պիր փարչա քեաղըտ աթէչէ աթ-
մըշ օլա , էվի պաշընա եըգար : Էվտէն՝ օտուն ,
շարապ , ուն վէ զախիրէ սաթմագ՝ կիւնտէլիք

խոտ տըր, սօնրա գարտաշնա պին տօլապ ըլա՝
զախորէ չօգ կիտէյօր տէյի շեքեայէթ էտէր :

Գուշ վէ թառւգ թիւլիւ օլ գատար մէրադը
աըր քի, եէրտէ պիր տանէսինի կեօրսէ, ու-
թանմազ էյիլիր ալըր, վէ պիր գըմէթլի շէյ
կիպի, իւշէնմէտէն էվին պիր պաշընտան պիր
պաշընա կիտէր, խազինէսինէ Կօր սագլար :
Վէ պէօյլէ խուրտավաթ թօլլամաղա, գօճա-
գարըսընը մահալլէյէ եօլլար, սօգադլարտան
տէվլիրտիր, սօկրա գարընըն հիլզմէթինէ պէ-
տէլ սօֆրատան արթմըշ պիր փարջա գուրու-
էքմէք վէրիր . օ եքմէյի աէ եա հիլզմէթ-
քեարլարտան չալմըշ աըր, եախօա պիրիսի իշլինի
սիթիրինձէյէտէք սօֆրանըն իւզէրինտէ պրադ-
մըշ, պու գալտըրմըշ աըր . զերա սօֆրատա էք-
մէյին գըրընթըսընը սիլէ պրագմազ տէվլիրիր :

Գարտաշնտան չալա պիլտլի գատար չա-
լար . պազը քերրէ սրգասընա կիյալիլ ըուպա-
լարըն սիրի էքսիլիր, ուշագլարըն իւսթիւնէ
պրագըր : Հէփսինտէն վէսվէսէ էտէր, խըրսըզ
տըրլար, չալարլար աէր : Ճիւմէտէն գաթի նա-
զար, պու հաթուսուս սանա սիր էվճիմէնլիք
սըրընը եազայըմ տա, պագ քի, իտարէ հագ-
դընտա պուհնա ալիմէր նիլէ քիթապլար եազ-
մըլար, հիչ սիրի պէօյլէ պիր թէրթիպ իճաա
էտէ պիլմիշ մի : Պու հաթուսն վարըր իքիտէ
սիրտէ պէսլէմէլիին կիթալի քէնէֆին չու-
գուրունու եօգլար, վէ էյէր զկատէձէ պիր շէյ
պուլաճագ օլուսա, սիզ առէթտէն զկատէ շէյ
էէմիշսինիզ, աճ կեօզլիւ խըրսըզար տէյերէք,
օ գօլուլու մատէնի օլ գատար սիլլէր քի, պէս .

լէմէէր՝ ագըսէթ տայանամայրոյ չըգարար :
Վէ պուհուն պու հալէրինէ քիմսէ թէհամ
միւլ էտէմէյիւ , քենտի տէ , դարտաշը տա հէր
հաֆթա եէնի պէսլէմէ եէնի հիլմէթքեար ա-
րամաղա մէճպուր տուրար :

Գարտաշը պիր էյի առամ տըր , լաքին դըղ
գարտաշընն տէքքինէ եաւանընա գափըրը ,
էթտիլ չինկեանէլէլէրի կեօրմէյօր . գարը տա
պուհուն շաշգընըլըլա պիր եանտան չըգընար
պաղլայօր :

Տէ իմտի պադայըմ , պիրատէր , պու կեօ-
թէրտիլմ թապիր՝ պէյլէ նաաիտէ օլաճաղընը
ագըն քեսէր մի խօի : Հաթթա պէնիմ պու թա-
վիրմ սէնինքինտէն չօգ կիւզէլ տիր սանըրմ .
ղերա սէնին պանա րէսմ էթտիլն մուսրիֆ գա-
րը ֆէնա էթմիշ իսէ , սալթ քենտիլէ էթմիշ ,
պարի էլէրէ եարամըլ ա : լաքին պու հէմ քեն-
տիլէ ֆէնա , հէմ էլէրէ , հէմ խարէթի իլէ պիւ-
թիւն տիւնեայէ : Սէնինքինտէն խարէթ ալան
օլմաղ , զիրա գարըլարըն թապիւթի խափտիլէ
մէյլլ տիր . լաքին սէնինքինտէն խարէթ ալան
գաթը չօգ տուր . սալթ գարըլարտա տէյիլ ,
էրքէքէրտէ պիլէ պու չինկեանէլլէ մէ տահա
պուհուն ֆէնալարընտ նիլէ սէվոա վէրէնլէր
վար :

Ինան գարտաշ , ինտանլարըն հէր էքսիլէլինէ
պիրէր էօղը ետէճէք շէյ պուլուրում . լաքին
խափտիլէ կիւնահընա հիլ պիր էօղը եօգ . իլա
քիպարըգ թաղայան քիմսէլէրտէ : Ագճէ պի-
րիքտիրմէք իչին , պէյլէ ճիմիլէլէլէրի իրթիքեապ
էթմէք կիպի չինկեանէլլէ օլա պիլըրմի : Քի-

պարըը՝ պու խօրամաղսա, տահա նէ շէյ խօր-
լար: Եօգոսա քիպարըգ՝ խոմտէ տիր, ամէլտէ
տէյիլ մի տէյէլիմ: Պադ իմտի, թէրպիյէլ ա-
տառն խօրեաթըարտան Ֆարգ էտէճէք շէրէ-
ֆի՝ նէ գըլաս էտէյօրլար:

Չանն էտէրիմ պու ղիւիւմիւն սէպէպի՝ տէ-
լիճէ պիր ֆիքիր տիր քի. ինսանըն ագլընը քեօր-
լէր. էանի, քիպարըգ՝ մէշէպին փաքլիյինտէ
թէրպիյէսինտէ աէյիլ, իլլա ագճէտէ սիր. քի-
շինին փարասը նէ գաստար չօգ օլուրսա, օ գա-
տար չօգ քիսլար օլուր սանըրլար: Նսարիճտէն
կեօրիւնէն շէյլէր՝ կեօղլէրինի տէ ագըլարընը
տա էօյլէ տըր քի, հաստէլէրինի հայվանա պէն-
ղէտիր. վէ զահիրտէ կեօրտիւքլէրինէ ագըլ վէ-
րիպ, նէ հարամ հալալ պագարլար, նէ գարտաշ
գանը սայարլար, վարա վարա հայվանտան տա
պէթէր օլուրլար:

Դաւիթ մարգարէ տէր քի, պէօյլէ քիմնէ-
լէրին Ալլահտան հիչ պիր իւմիտլէրի եօգ, հէր
իւմիտլէրի մալտէ տիր: Էօյլէ իսէ պու միսիլի ա-
տալար տա ալթուկնա կիւմիւշէ թափան փուլթ-
փէրէսթէր կիսի ճանլարը զայտէ տիր: Ֆիլ-
վադը գալպլէրի պէօյլէ ալլագ արղուլէր իլէ
տօլու, ֆիքիրլէրինի ասլա Ալլահա գալարըրող-
լարը եօգ. գալարըրալար տախի՝ տիւնէէվի քիսպ-
լէրինէ հիմնէթ տիլէմէք սրբապղծուի իլլին տիր:
Ալլահն թիւքէնմէղ գուտրէթինի պիլիլլէր, վէ
մէրհամէթինի նիւաղ էտէճէքլէրինէ, քենտիլէ-
րինի Ալլահտան այըրաճագ շէյլէր էտինմէյէ՝
խոտաընը իսթէրլէր: Ալլահն էիւղիւնէ գար-
շը՝ սէնին նէ էմրինի սայարըղ, նէ էպէտի վատ-

էրինի խժերիդ տէմէյէ ու թանուաղդարն տան
պաշգա, գարտաշ մուհապպէթինի այադ աւ-
թընա ալըպ, գարտաշընըն տէրխինի իւղմէյէ՝
եարաւմընը խժերէր:

Պէօյլէ քիմնէր սաղ իքեն տէ զայ օլմուշ
տուր տէմէյիմ մի: Օ հէր շէյի պրագաւաղալը
սաաթ կելտիքտէ, եիւրէքլէրինին արզուլէրինի՝
օտար վագիթտէ՝ նիճէ թէպտիլէտէ պիւրնըր:
Օ կիւնէտէք եաշատըգարը հօմիւրտէն նիճէ
սէօնէ պիւրըր: Պիւթիւն հօմիւրլէրինտէ եիւ-
րէք եափըշարտըղարը շէյլէրտէն՝ պիւր տէմաէ
նիճէ իքրահ հտէ պիւրըր: Անի վահիտտէ
ֆիքիւրլէրի տէօնիւպ, Ալահտան պիւթիւն հօ-
միւրլէրինտէ խժէաիքլէքի շէյին զլտտընը՝ նիճէ
նկյաղ հտէ պիւրըր:

Հայ հայ. քիշինին չէշմէ կիպի կեօղ եաշը օլ-
մալը տա, պէօյլէ քիմնէլէրի՝ էօյլէ աղլամալը.
զիրա եաշատըղը զաման հայվան օլան, հօլտիւյիւ
զաման ինսան օլամաղ. “Քիշի նասըլ եաշարտա,
էօյլէ հօլւեր”:

Իմտի պու պիղիմ ճիմիլիք էօրնէյի հաթուն՝
աճապա իխթկարըղընտա թէպտիլ օլուր մու-
տէրսին. եաշընը ալըրսա թօվպէյէ կելըր մի:
Նէ մութըու: Խասիսըք զաթի իխթկար իլէթի
տիր, կենճլիքտէ պէօյլէ օլան՝ իխթկարըգտա
նէ մալ օլաճաղընը սէն տիւշիւն: “Տիւնեատէ
զէնկին գարը կիպի թէհամմիւլ օլունմաղ շէյ էօգ
տուր”, տէր Եուվէնալ շայր. զէնկինինէ թէհամ-
միւլ օլունմաղսա, հէմ զէնկին հէմ խասիս օլուր
սա նիճէ օլուր:

Հիմտի խաթըրմա կելտի. սանա պիւրինի տա.

հաճադէ Էտէյիմ քի, Էվվէլքինէ խապած օլուր :
Ալթը այ եօգ տուր պունտա պիր դարը Էօլտիւ :
Պու գարըյա՝ պիլմէմ խապիս մի տէսէմ, խապիս
լիք քենտի մի տէսէմ : Վէ էյէր պունու՝ Էվվէլ
քի թապիրէ չէրչէվէ սայարսագ, չէրչէվէսի
թապիրինտէն կիւղէլ տիր տէյէճէքսին :

Պու գարընըն պազըրիեան գարտաշարը վար
ըմը, օնլար տա պէօյլէ խապիսլիլէ մալ ճէմ
Էթմիլէր : Պու մալէր՝ կերէք սէրմայէ կերէք
իրաս՝ կելլէ կելլէ պու գարըյա միրաս տիւշմիւշ :
Գարտաշարընըն տօլասընը գափայըպ, սէնէվի
Էտինտիլ իրաս ըլա, կիւնտէն կիւնէ հիսասպըղ
ագճէ պիրիքտիրմիւշ : Վէ եաշը գօճասըղգճա՝ խիտ
սէթի արթմըշ, անճագ եիրմի սէնէտէն զիյատէ
նէ շէքիլ եաշատըղընը քիմսէ պիլմէղ, զիւրա Էվիւ
նէ նէ հիղմէթքեար ալարղը վար՝ նէ պէսլէմէ :
Պիրքեահեար վար, իրատլարընը թօփլար, քեն
տի հապգընը ալը գօր, պագընընը կեօթիւրիւր
գարըյա թէպլիմ հաէր, լաքին Էվլին մերտէվէնինէ
այագ պասմըշ տէյիլ տիր :

Կիւնտէ մասրաֆը՝ եա տէօրթ փարայըտը եա
պէշ, պէօյլէ օրուճ թուլթա թուլթա՝ վիւճու
տու պիր տէրէճէտէ գուրումուշ ուտու քի, Էօ
լիսիւնիւ չըգարտըղընը զաման, պանա տա
կեօրմէք գըսմէթ օլտու, մումեա կիպի գուրու
քէմիք գալմըշըտը : Եէյէճէյինի պիր գօճա գա
լը՝ հէր կիւն կեթիրիր գափուտան պրագըր կի
տէր իտի : Պիւթիւն կիւն Էվլիտէ՝ զընտան կիպի
գափանմըշ, քիմսէ իլէ գօնուշմուղ, փէնչէրէտէն
պիլէ քիմսէ իլէ սէօյլէմէղ իտի :

Օլ գատար օլմուշ քի, Էվլիտէն տիշարը՝ փա

ղար վէ եօրթու կիւնէրի պիլէ չըգրաւ տա . քի-
լիսէյէ կիթախի եօգ : Քիմի տէր . քի , քէնտի . քի-
լիսէտէ իքեն էվինի պօշաուրլար աէյի գօրգաւ-
ար , քիմի տէ սօգաղա չըգմագ իչին՝ արգասնա
կէ չիրէճէք պիր չափուծա վարա վէրմէք իսթէ-
մէզտի , ծնուն իչին տիշարը չըգմագ ըաը տէրէր :
Փիլ-վագը էօլտիւքտէն սօնրա , պուլուգլարը
րուպանըն ճէմի թօրպա կիպի քիւլէնկի պիր
ասթար . քի , արշընը ծն փարա էթմէզ :

Նիհայէթ պիր կիւն նէ փէնչէրէրի ալըլըյօր,
նէ նաֆագասընը կէթիրէն գօճա գարլըա դա-
փուսու աջըլըյօր , պունուն իչէրաէ էօլմիւշ օւ-
տուլու անլաշըլըր : Գափուլու աջարլար , լէնինի
պուլուրլար . քի , հէմ թէն եարտըմընտան մահ-
րում , հէմ ճան իմաատընտան , կէպէրմիշ
եաթմըշ :

Իլահի եա՛ րապպի , տիւնեաաէ պէօյլէ ճանա-
վարլար օլուլմուլումուշ : Նաուրլ ճանավար . իա-
սիս ասամ ճանավարտան պէթէր տիր . ճանավար-
լար թապիլաթլէրինէ լաղըմ օլանր իճրա էաէր-
լէր , վիւճուտլարընա եղլսէէթ էթմէզլէր : Թէ-
նինէ պօղազընա թափան ասամ , միւսրիֆ վէ
զապլթուդ վէ ինթիգամ սէվտուսընտա օլան ա-
տամ , ճանընը ճէհէննէմէ աթարսու , պարի պու-
ալունեատէ մէզագընը իճրա էթմիշ օլուլ . ամ-
մա տէյիլտէ ալտանըր ըմըշ , պաշըլ թաշա : Լաքին
խասիս ասամ , պիւթիւն էօմրիւնիւ եղլսէէթտէ
կէչլիւպ , տիւնեատէ հիչ պէր սէֆա կէօրմէ-
տիքտէն սօնրա , ճանընը տա թիւքէնիմէզ եղլ-
սէթլէրէ աթար : Քիչի՛ պրագաճաղընը ոահիհ
պիլախի շէյին ուլլոււնա՝ վիւճուտունու էօրսէ-

լէմէք՝ էօյլէ ագըլըղըդ տըր քի, տինի օլմագ,
պիր մէզհէպէ հիլմէթ էթմէք տէյիւ, ագըլ պիլէ
էօդ տուր տէմէլի:

Իշթէ պիրատէր, պէն սու մալէր իլէ հիսա
պըլըզը տօլտուրտուլմ տանըրում. շիմտի նէօվ
պէթ սէնին տիր, պանա եէնիտէն՝ պիր վէրէ.
Ճէք էիւզիւ աշմադա՝ պիր աղ Ֆասըլքեարի էմ
թիա տաճա փէյտա էյլէ տէ կեօնտէր. գօրդ
մա. պէնի իֆլատէ չըգարամաղսըն. տիւնեսա
մաղազէսի պիւյիւք տիւր, պիղիմ Ֆասըլքեա
րի ախզ ու իթամըզա՝ հէր տաիմ էմթիա պու
լուրուլ: Պէլի, պէնիմ իւմիտիմ չօդ տուր, սէն
տէ սադըն իւշէնմէ: Լաքին պապալում քի, պու
մալէրտէն քենտիմիլէ քեար չըգարալում. էլէր
տէ լքրահ էթտիլիմիզ էքսիքլէքլէրէ պիզ տիւշմէ
յէլիմ. զիրա գալպին քիսլրի պիր տէքպազ տըր
քի, պէնի պիր օյուհա կեթիրիր տէյի գօրպարում:

Պապը, սէն պէնի խաթըրտան չըգարմա,
պէն տէ տօսթլուգտա գուսուր էթմէմէյէ սայ
ու զայրէթ էտէրիմ:

ՈՒՂՈՒՐՍՈՒՋ ՖԱԼԼԱՐ

Պէնիմ ազիզ գըզ գարնաաշըմ .

Սէնին կեպի պիր թէրպէէն քիշիզատէ՝ գա-
պա խալգըն իման կէթիրտիյի մատգարալըզա-
րա ագըլ վէրիպ տէ ինանմայը՝ սէնին միզաճընա
քրիսթկանըզընա եագըշտըրամատըմ . պէն
քահանայ օլայըմ տա, սէն պանա նէ՝ շէյուզուր-
լու տուր, նէ շէյ ուզուրսուզ տուր տէյի սօրման
այըպ տէյի՛մի : Պէն սէնի կէօրմէյէն օն ալթը
էըլ տըր, լաքին մուգատտէմ եազտըզըն մէք-
թուպարըն իգթիզաւընտան, պէն սէնի տահա
քեամիլ վէ տահա ագըլըլ տանըրտըմ : Լաքին
չիւնքի ագընա սէն պէօյլէ շէյլէր դօմուշտուն,
պարի սանա պիր գարտաշըզ էտէյիմ . զիրա
պունըարա իթիպար էթմէք սօշ շէյ տիր, թախ
թընսան հէմ տէլիլք չըգար, հէմ ճանընա
զարար օլուր :

Պիլիրիմ, չօգ ալիմ առամլար, չօգ քիշիզա-
տէլէր վար քի, պու տէլիլքէլէրէ ագըլ վէրմիշ-
էր, օնուռն իչին սէնի չօգ այըպլամամ : Լաքին
օնու տա պիլիրիմ քի, պու իթիգատլար՝ միւ-
լահազաւըզ օլմագտան հասըլ օլուր . գապա
խալգըն ագընա ույմագտան, պապը ապլա գա,

տրնլարն մասալարնա գուլագ վերմէքտէն հա-
սըլ օլոր :

Ֆաւ ուղուր, թըլըսըմ տէսիբէրի, փուծ-
փերէսթըքտէն Կաւմա շէյլէր տիր, հաթթա
փուծփերէսթէրին մէղհէպի տիր. քրիսթիան-
լըգտա հալա իթիպար օլունտուղունա թատճ-
ճիւպ էտէրիմ : Քրիսթիան օլսն՝ հէր շէյլն
սահիպ մուծլագը պիր Ալլահ օլտուղունու
պիլըքէն, պէօյլէ տէլըքէրէ ադըլ վերմէք,
ադըլը շէյլէր՝ Ալլահն մուրասընըն պէշա-
րէթէրի տիր տէյի ինանմագ՝ ադըլա սըղար շէյ
տէյիլ տիր :

Ուղուրա ուղուրտուղա ինանմագ՝ տինսիլիք
հիւանէսի տիր տէսէմ, Ալլահը ինքեար էթմէք
տիր տէսէմ, պէլքի սանա աճաիպ կեօրիւնիւր .
լաքին էօյլէ տիր . հաթթա ինսանլարն, վէ ա-
գըլըլ շէյլէրին, Ալլահտան ղըյատէ գուտրէթի
վար տէյի ինանմագ սըր . պագ էօյլէ տէյիլ մի :

Տիվարտէն պիր այնա, պիր թասվիր տիւշէր .
տիւշտիւքլէյն, օ էվտէ պիր ատամ էօլմէլի . վէ
էյեր օ էվտէ պիր խասթա վար ըսա, սէլամէթի
էօք, էլպէթտէ էօլուր : էօյլէ իսէ պու գաղայը
գարըլլամանըն էօլու . այնայը թասվիրի՝ էնքսէր-
լէր իլէ տիվարէ պիր էյի մըխլամագ սըր, եա-
խու տահա էյիսի՝ էվտէ այնա թասվիր սագլա-
մամագ աըր : Պէօյլէ օլտուղլայն, Ալլահն գաու-
րինի ինսան էէնէ պիլիօր :

Օ էրըլէվէնին տիւշմէսի՝ էճէլին սէտէպի տիր
տէսէգսին ա. Ֆադաթ օնուն տիւշմէսի իլէ էճէլ
պաշգա պաշգա Կաղալէր տիր քի, պիրի պիրի
արար սըրա կիլըր տէրսին : Իմսի էյեր էճէլ Աւ

լահն էմրի իլէ կելրսէ , չերչէվէնին տիւշմէտի
նի տէ Ալլահ էմր էտէր , օնունլա խապէր վէ-
րիր : Տէյմէտէ քի չերչէվէ քենտիլյինտէն Գ.Օ.
փար տիւշէր տէրսին , զերա չերչէվէ ճանսըզ ,
հասսէսիզ պիր շէյ տիր , քենտիլյինտէն տիւ-
շիւպ խապէր վէրիր իթիգատունտայսան , զէնճիր
իլէ պաղլանաճադ տէրն սին :

Իմոի Ալլահ պիր քիմնէյէ էճէլնի կէօնտէ-
րէճէք օլուրսա , սանա պու նիշանէյի վէրէճէյ-
ինի քիմ պէյան էթմիշ . Խժաշունչտա Հադ
Թաալանին հէր պէյան էթտիյի շէյ եաղըլը Ի-
քեն , պիր եէրինտէ տէ պունու րասթ կելտիյ-
ին վաճ մը . հաթթա չօդ եէրինտէ զըտտըր օ-
գունուշտուն տուր . էճէլ վաճիլ կէլէճէք տէյի
խապէր վէրիր : Եօգուա Հադ Թաալա պիր նիշա-
նէ կէօսթերմէտիքճէ , քիմնէյէ էճէլ կէօնտէ-
րէմէլ մի : Պու սուրէթտէ պիր առսամ էօլէճէք
օլտուգլայն , պէօյլէ պէշարէթլէր կէօրլանմէլի-
օյուսա պէօյլէ շէյլէր՝ եիւզ պինտէ պիր րասթ
կէլմէլ : Էօյլէ իսէ Թաալիր այնա գունլանմայ-
ան՝ Ասիա Աֆրիգա միլլէթլէրի պու պէշարէլէ-
րի կէօրէմէլլէր :

Եօգ , չիւնքի խալդ պունըու պունսուզ էօ-
լիյօրսա , պէօյլէ շէյլէրէ սըգգաթ էթմէք՝
ասըլը ուսուլու տէլիլիք տիր : Էյէր հէր չերչէ-
վէ այնա տիւշտիւքճէ , օ էվտէ առսամ էօլմէք
իգթիլա էտէյտի , վայ հալինէ տիւնեանն :

Օթուզ սէնէ վար , պէն քէօտէ պիր քիպա-
րըն էվլնտէ օլուրառում . պիր կէճէ կէճ վա-
գըթ ուշագ եաթաղըմը եապսըն տէյի , պէն
օտամտա տթէլին եանընտա սէքլէյիպ տուրուր :

քեն , ուշու գլամըչըմ . տիվարտէն պիր պիւշիւք
թասվիր դօխմիւշ , տիւշմիւշ . պիր կիւրիւթիւ
չըգտը քի , թիթիւրէյէրէք ուշանտըմ , պագտըմ
մոնմ տա սէծնմիւշ , ըչըդ եօդ , նէյէ ուղլատը
ղըմը պիւթտիւմ . խտնէ սահիպի շամաթայը
իշիթտիւթէյն , սիւաչ փաթլատը սանիւրչ , հէման
եաթագտան սըչըրամըչ , փիշթօլտըրը գափմըչ
կեւրի . հօթէտէն ուշագլար սէյիրթտի , հէլէ
պէնի օ գօրգուշուլա եաթաղա գօտուլար . օ
կեճէ սապահա գատար թիթիւրէմէմ կէլմէտի .
սապահասը 1720 սէնէսի յունվարըն ալթընճը
կիւնիւյիւտիւ , պիր գան ալտըմ սաուշտուր
տում : Չէրէլէ տիւշտիւ , լաքին էվլին ապամ
լարը ճն պէշ սէնէ գտտար տահա սաղ սէլիւմ
իտիւրէր : Վէ հօլիւմ իճապ էթսէ , պէն հօլմէլի
իտիւմ . վէ էյէր էօլմիւշ օլսամ , շիմաի պու մէք
թուպու սանա եաղանաղտըմ :

Տահա զէվլիտի վար . տիւշէն այնա գըրըլմազ
սա , էվտէ պիր մուսիպէթ վար օլաճագ . գը-
րըլըրսա , գաղա տէֆ օլուր , պիր քետէր եօդ :
Պէն աքսինի սէյլէրիւմ . այնա գըրըլըրսա , եէ-
րինէ պիրինի տահա գօմագ մասրաֆը , եաիօս
էվլին իջնտէն պիր շէյ էքսիւլմէք քետէրի վար
քի , էքսէրի աղ փարայըլա եէրինէ կէլմէզ : Եօդ
էյէր գըրըլմազսա , սաղ գալտըղը ուղուր տուր :

Պէյլէ գաղալար ըլա , պիղիւմ ուղուրըռ ու-
ղուրսուզ տէտիլմիզ գաղլիւէլէրին պէյնիւնտէ
նէ միւնասիպէթ օլա պիւրի : Պիզ քենտի ալլը-
մըղա կէօրէ՝ ուղուրըռ ուղուրսուզ տէտիլմիզ
շէյլէր՝ հէի եարատանըն պիղէ օլան մուհապ
պէթի վէ տաալէթի իւզըէ թագսիւմ էթտիլի

գատերինն էսերէրի տիր : Պունոն ուղուրու
ուղուրսուղու նէրտէ գալըր :

Տահաւր վար . օն իւչ քիշի իւէ սօֆրայա օ .
Թուրուլնազ . Եօգաս սէնէ զարֆընտա պիրի
էօլմէլի , քիմի էն իխթլարը տէր , քիմի էն
կէնճի տէր , քիմի տէ պէլլի տէյիւ տիր տէր :
Պիր տէֆ'ա օլտուգճա իլմէ հիզմէթ էթմիշ
պիր առամ կէօրտիւմ , սօֆրատա օն իւչ քիշի
օլմայալըմ տէյի' Եանընա պիր քիւչիւք սօֆրա
պէօլտիւ , մէճլիսի այրտըր . Թաաճճիււկ էթ .
տիւմ : Պու տէլիլիքէրի հաղմն քիւմ , խապէր
վէրէն քիւմ : Էօյլէ իսէ , օն իւչ քիշի պիր սօֆ .
րայա օթուրտուգլայն , պիրի էօլմէլի տէյի Սւ
լահ գաւլ էթմիշ , Եախօտ էօյլէ էմը էթմիշ . նէ
զաման , նէրէտէ էմը էթմիշ . քիմի'նլէ գաւլ էթ .
միշ : Սլահ պէօյլէ էմը էթմիշ , ինսան Սլահն
էմրինի գարշըլայա պիլլիօր , Թագտիրինի պօզա
պիլլիօր . էօյլէ մի : Օն իւչիւնճիւլիւ սօֆրա .
տան այրտըրգլայն , Սլահն էմրի տէ պօզու
լիօր , գատերի տէ : Պունլար' Հապ ճէլլէ շա
նուհու հազրէթլէրինն' մտիլուգաթը իւզէրի
նէ օլան գուտրէթի մուլթադաւընա գարշը
քիւֆր էթմէք տիր : Էյէր պու' կիւնահ տէյիլ
իսէ , կիւնահ տէտիքէրի նէ շէյ տիր : Ինսանն
էօմրիւ էճէլլ' Սլահն էլնտէ իքէն , Թագտի
րինի պիլլէ ինսանլարն ամէլնէ պաղլամադ տին
սիզիք տէյիլմի : Սլահն Թանըմազ ագըլըր
ճանաւարըր' պունտան զիստէ րապըթասըզ
օլա պիլլի մի :

Պիր փարչա սապունու իքի քիշի էլտէն էլէ
վէրմէք ուղուրսուղուդ տուր . սապունու վէ ,

րէն՝ եւրէ պրագմալը, աշան եւրտէն ալմալը, եօգսա լեքսի պիր պիրինէ աիւշէր խմիշ: Ինստն էվլատընտա պէօյլէ տէր լադըրտըլարը օլա պիւլնի:

Օճագտա աթէշ հօրլարսա, խըսըմ ադրապա պէյնինտէ խըրըլթը փէյտա օլաճաղ ըմըշ. նինչին. օճագտաքի աթէշին՝ խալգըն նէֆսի իլէ նէ միւ. նասիպէթի վար: Եանան շէյին ինինտէ հավա պուլունուր, աթէշին գուվվէթի իլէ քեօրիւք իլիտի տիշարը վերէճէք, աթէշտէն սէս չըգար: Աթէշտէն հէր սէս չըգաղգճա էվտէ սէօզ միւ փէյտա օլուր. եօգ. էօյլէ իսէ ուղուր տէնէ տիլին շէյ՝ հէր զաման տօլըրու խապէր վերմէղ. պիր գուրու օտունուն վերէճէյի խապէրէ իթիլ գատ էթմէք՝ նէ տէլլիլք տիր: Եանան աթէշէ պուլ խապէրի քիւմ վերտիրէճէք. Ալլամի մը. Ալլահ Փէնա շէյտէն լեքահ էտէր, վէ ինսան լար պիր պիրի իլէ մուհապպէթըլ օլուն, քեօթիւլիւք էթմէսինլէր տէր: Օլաճաղը պիլլըքէն երնէ խապէր վերմէղ, վէ վէրիրիւմ աէտիլ տէ եօգ. զիրա օլաճաղը պիլմէք գուտրէթինի՝ հալընըք քէնտիյէ ոագլամըշ: Շէյթան մը խապէր վերտիրսին. օլաճագ շէյտէն շէյթանըն քէնտի խապէրի եօգ, ոանամ նաուր խապէր վէրիր: Էօյլէ իսէ պունլար հէփ ադըլ ճօղուն լուլու տուր քի, պէլքի իպթիտաօընտա լաթի Փէ տէյի սէօյլէնմիշ, սօկրա սահիհ տէյի թա վընմըլար:

Իւշ կէնճ քիմնէ պէրապէր պիր եաթագ եա փարլարսա, սէնէսի զարֆընտա պիրի էօլուր. էօյլէ իսէ պիրի եաթաղա էլ վըրմատըգլայն է.

Ճէլ տէֆ օլուր : Պէ ճանրմ , օ ֆապուրնի դա-
սահաթի՞ նէ . նիշին էօլսին . պէօլէ պիր
զարարսըզ հիղմէթ՝ պու գատար պիւյիւք դա-
պահաթ մը քի , թանկը պունոն վիւճուտինի
տիւնեատէն գալորըօր . սօհպէթինի էթմէք
պիլէ տէլիլք տիր : Պէլքի օ իշէ եափըլմասը՝
Ալլահ էօլիւմիւնիւ էմը էթտիլինէ պիր նիշանէ
իսէ , օ իշէ գարլըմատըղլայն Ալլահն էմիլ իպ-
թալ օլույօր : Պէօլէ րաֆըղըղլար ֆիթիւրէ
քիսանէ ալընըր մը : Հանկի քիթապտա սըր պուն
լարն եաղըլըր : Քիթապտա տէյիլ , հայվան
ազըլըր ստամլարն պէյնինտէ եաղըլը սըր :
Ալլահ վար տէյի իման կէթիւրէնէ՝ պէօլէ շէյ-
լէր եազըլմաղ գարտաշ , եազըլմաղ : Ալլահն
քիւրէմինէ ատալէթինէ ինանան ատամա՝ պէօյ-
լէ սէօղէր այըպ տըր :

Պսակ վաթթինտէ եանան մումու սէօնտիւր-
մէք ուղուրսուզլուգ տուր . եա կելին էօլուր ,
եա կիւէյի :

Էօլիւնիւն եանընտա եանան մումու սէօնտիւ-
րէն՝ սէնէ թէմալընտտէք քենտի տէ էօլուր : Պու-
լարթարը գոյա՞ն քիմ . օ մումու սէօնտիւրմէք
օ գատար պիւյիւք դասուհաթ մը քի , Ալլահն
ղաղապընը թահրիք էթսին . խայր . հիշ վարար-
լը շէյ տէյիլ : Էօլէ իսէ էօլում նէտէն իճապ
էտէյօր : Քիլիսէտէ ճէնաղէնին էթրաֆընը
մում ուլա տօնատըրլար , ճէնաղէ իլէ կիտէնլէ-
րին էլինտէ մումլար օլուր , ծնլարը սէօն-
տիւրմէքտէն նիշին պէօլէ մուսիպէթ իճապ
էթմէյօր : Պիլիւմիսին նիշին . պու տէլիլքիւրէ
ազըլ վէրէն կերէք գարըլար կերէք երքէքէր՝

էօլմէք եաշամադ Ալլահըն էլինտէ օլտուղունա
ինանմազլար , օնուն իչին : Վէ հաթթա փութ
փերէսթէր կիպի եարատըմը շէյէրէ թափը
նըրլար , եարատանա ասլա իման կեթիրմէզէր ,
օնուն իչին :

Պայգուշ պիր էվին տամընտա էօթէրսէ , չօգ
կեչմէզ , օ էվտէն պիր տաւամ էօլըր . օ սէֆիլ
հայվան պու ուղուրսուղլուղուն նէրտէն պիւլին .
տիւշինէճէք ագլը մը վար . քենտիւն պէյան
էաէն քիւմ . եօգսա փէյլամպէրլէք ինճամը մը
վար . Ալլահըն խասպէրճիսի մի օլմուշ : Ալլահ
հազընթէրի պիր զաման օլաճաղը խասպէր վէր-
մէյէ՝ մէլալքեսինի կեօնտէրի իտի . շիմաի պիր
երթթըճը դուշ մու գուլլանլօր : Պու հայվանըն
տիւն նամըլ անլաշըլըր . պիր աղաճ տալընտա
տա , պիր գալա թէփէսինտէ տէ սէյլէտիլ տիւշ
եինէ օ տէյլը մի . զայրը եերտէ էօթէրսէ զարարը
եօգ , պիր էվին իւզէրինտէ էօթէրսէ նիչին ու-
ղուրսուղ օլույօր . պու Ֆարգը քիւմ էթմիշ ,
քիւմ էյրէթմիշ . քիւմ , պիլըրմիսին . աւետա-
րանտան զեյատէ պիր եապանի գուշա գուլադ
վէրէն շաշգընլար . Ալլահըն էմրինտէն զեյատէ ,
քենտի թէճրիւպէլէրինտէն զեյատէ պէյլէ
շէյէրէ ագլը վէրէն հայվանլար էյրէթմիշ : Էյ-
էր հէր էօլէն՝ պայգուշուն էվ իւզէրինտէ էօթ-
մէսի իլէ էօլէճէք օլսա , նիչէ էօլմէզ առաւլար
պուլունմալը . զիրա տամլարը իւզէրինտէ պալ-
դուշ էօթտիւլիւ օլմայան , վէ պայգուշ պու-
լունմայան վիլայէթլէրտէ՝ հիւլ քիւմսէ էօլմէմէլի :

Քիւպարտան պիր տօսթում վար , չօգ սէնէ
կիւլ պլարընտա պէնի պիլէսինճէ քեօյէ կեօ .

Թիւրիւր : Կեճէ օլմաղ քի պիր գաչ պայդուշ՝
եա պիր փէնճէրէտէ, եա պիր փարմագլըգ իւ-
զէրինտէ Գօնուպ էօթմէյէ . պիր կիւն պու ու-
ղուրսուղուգ իւզէրինէ սօհպէթ էտէրքէն ,
պու տօսթում տէտի քի, պու ճիւմէ իլէ ալթ-
մըշ սէնէ տիր պու էվտէն էօրիւ չըդտըղը եօգ .
հէլէ եիրմի սէնէտէն զկրատէ տիր պանա կէչէ-
լի, տահա քիմսէմ էօլմիւշ տէյիլ տէտի : Իհթի-
մալ քի պայդուշ էվի եանըլմըշ օլա , եախօտ
վագթինի շաշըրմըշ օլա : Պունլար հայվանլըգ
տըր , հայվանլըգ . պէօյլէ ճէսիմ մատտէլէ-
րի հայվանա վէրէն՝ հայվանտան պէթէր հայ-
վան տըր :

Կիւէրճին պէսլէմէք ուղուրսուղուղ ումուշ :
Նիշին : Օ կիւնահսըղըգ էօրնէյի հայվանը պէս-
լէմէքտէ՝ նի ուղուրսուղուգ օլա պիլի : Ու-
ղուրսուղուգ օտուր քի, կիւէրճինի ուչուրայ-
լմ , ալարէ կիւէրճին կէթիրտէյիմ տէյի, իլի-
նի կիւճիւնիւ թէրք էտիպ՝ քէնտի մասլահա-
թինէ՝ քէնտի ուղուրսուղուգ չէօքիւտէ : Եօգ-
սա , աթ պէսլէմէք՝ կիւէրճին պէսլէմէքտէն
ուղուրլո մու տուր քի , պինէյիմ կէզէյիմ
սէվտասըլլա՝ իշինտէն կերի գալտըղընտան պաշ-
գա , տիւշիւպ պաշընը կէօզիւնիւ եարմագ ,
գօլունու պուտունու, գըլմագ ուղուրսուղուղ-
ղու վար :

Կեճէ պիր քէօիէք ուլույօր . մահալէտէ եա
պիր ատամ էօլէճէք , եա եանլըն օլաճագ ,
եա պիր զայը մուտիպէթ : Փէյղամպէր մի պու
քէօիէք , փէյղամպէր մի . օլաճագ չէյի՝ օլմ-
տան նանըլ տուլուպ տա խապէր վէրիյօր : Կե-

Ճէնին դարանըզընտա գորգունճ սէս իլէ ու
լուտու տա, սանա պիր իւրքէնն թիւ կեւաի իսէ,
օ գորգույուլա խայտընէ կէլէն մուսիպէթէր՝
քեօիէյին ուլումսալյա իճրա՞մը օլույօր: Պա
ղը շէյ րասթ կէլէք իճ թիմալ տըր. պաղը քեր
րէ եանղըն թու թուշոյօրքէն, քեօիէք դօ
գուսուն ալըպ ուլումսգ՝ իճ թիմալ տըր. լաքին
քեօիէք ուլումսուգճա պիր մուսիպէթ օլա
ճադ տէյի ինանմագ տէլիլէ տիր:

Ուղուրսուղուղուն էն պիւլիյիւ, վէ ալէս
սէվլէ չօլունուն ի թիգատ էթալի, սօֆրա
տա թուղուգ տէվլիլիսէ տիր: Պու գազա հէմ
էօլում կէօսթէրիր, հէմ տիւրլիւ պէլալար
մուսիպէթէր կէօսթէրիր: Պու տէլիլէ էօյլէ
քեօքէնսիշ տիր քի, պիր առամ կէօրսիւմ,
թարիգլինին իգ թիգասը՝ էլէրէ ադըլ էօյրէսէ
ճէլիքէն, սօֆրատա թուղուգ տէվլիլի տէյի
տէր ագասլ շարասլ շիշսինի իւզէրինէ գըրտը
վէ պու ուղուրսուղուգ պէօյլէ պասըլըր տէյե
րէք, սօֆրանըն իւսթիւնիւ պէրպատ էթաի:

Կէշէն կիւն պիր գաջ քիսար մէճլիսինտէ
պու պօշ շէյէրին իւզէրինէ սօհպէթ կէշտի.
պու տէլիլէլէրի հէր քեա այըպլատըլը եէլտէ,
օգումուշուն պիրի՝ պու թուզ մատէսինտէ
իլիտի. սօրտում, պու ճանսըղ շէյ պիր ֆէնա
լըգ էտէ պիլըր մի, եախօտ պիր ուղուրսուղուգ
խապէր վէրէ պիլըր մի աէտիւմ. հէ տէմէյէ ու
թանտը. եօգ ամմա, նէ պիլէյիւմ, վէսվէսէ է
տէրիւմ տէմէյէ պաշլատը: Պէօյլէ պիր զարար
ողղ շէյտէն գօրգմագ, վէսվէսէ էթմէք ադըլ
լըլըգ տէյիլ. ալէմին սահիպի պիր Ալլահա ինտ.

նոն ատաւ՝ պէջլէ շէյկերէ իթիգատ էթմէմէ
լի տէտիւմ :

Էյէր թուզ քենտիլիւնտէն տէօքիւսէ , թա
պիաթին հիւքմիւնտէն խարը՝ պիր հարէքեթ
օլմալլա , պէլքի պիր էօղիւր կիօթիւրիւր եէրի
օլա . լաքին թուզլուդ քենտի քենտիյէ տէվրիլ
մէզ . դազայլլա եա սօֆրատա օլանլարըն պիրի ,
եա հիզմէթեարլարըն պիրի սօգանմալլ քի
տէվրիւսին . էօլլէ օլտուգտան սօկրա պունա
տըդգաթ էթմէք՝ մասդարալլը տէյլլ մի : Պու
նու տա օպիր ուզուրսուզլուգլարըն եանընա
պալլամալլ . վէ պէլքի օնլարտան զկատէ շաշ
գընլըգ ար :

Թուզ տէտիլիմիզ հասսէ տույմալ պիր մախ
լուգ տուր . օլաճադ շէյ իլէ նէ՝ միւնտալպէթի
օլա պիրի քի , քենտի տույմատըլլ շէյի սանա
փիշին խապէր վէրսին : Թուզու՝ եա պիր կիւ
միւշ թուզլուդա գօմուշտուն , եա թօփրոդ
թուզլուդա , եա պիլուր թուզլուդա , եախա
սօֆրանըն իւզէրինէ տէօքմիւշսին . թուզտա
նէ՝ ֆարգ օլուր , եինէ սօֆրատա տէյլլ մի : Սօֆ
րանըն իւզէրինէ սաշըլլօրսա , ուզուրսուզլուգ
օլույօր . թաամըն իւզէրինէ էքիլլօրսա , զարա
սըլ օլույօր . եինէ օ սօֆրանըն իւզէրինտէ տէյ
լլ մի : Թուզուն տէօքիւլմէսի ուզուրսուզ օլույօր
շարապըն չօրպանըն վէսաիր թաամընտէօքիւլմէ
սի նիշին ուզուրսուզ օլմայօր : Գազայլլա օլան
շէյ՝ օլաճադ շէյին ուզուրսուզլուգունու նիճէ
խապէր վէրէ պիրի : Օ գազա օլուրսա , օ ու
զուրսուզ շէյ տէ օլուր . օ գազա օլմազա , ու
զուրսուզ շէյ տէ օլմալլ : Էյլլէ խէ օ ուլուր .

սուղղուղու կէթիրէն՝ օ դաղա տըր : Ագլըմ եէ-
թիրմէդ : Պիր սօլու թիւֆէյին թէթիլինի պա-
սարսան, պիր ատամըն էօլիւմիւ իճապ էտէր
տէսէլէր, ագլըմ եաթըր . լաքին սօֆրանըն իւ-
ղէրինէ տէօքիւլէն թուղուն՝ էճէլ իլէ վէ զայրը
մուսիպէթ իլէ նէ միւնասիպէթի օլա պիւրի,
անլամամ : Պիր դաղա քի, օլտուղու եէրտէ
պիր զարարը օլմայօր տա, սօկրատան սօկրայա
հիւ պիր միւնասիպէթի օլմայան ուղուրսուղ-
լուղա սէպէպ օլույօր :

Հէփսինտէն զէվգընսի՝ պունուն թըրսըմը
տըր . օ ուղուրսուղուղու շարապ ըլա քեստի-
րիրէր իմիւ : Տէյմէտէ հայվանլարտա պիլէ պու-
գատար շաշգընլըգ էօգ տուր : Թուղ տէօքիւլ-
տիւ, պիր ուղուրսուղուղուգ խապէրի տիր . պու-
ուղուրսուղուղուգ օլաճաֆ մը օլմայաճաֆ մը . էյեր
օլաճաֆսա, թուղուն իւղէրինէ շարապ տէօք-
մէյլէ, ուղուրսուղուղուն էօնիւ նիճէ ալընըր .
Ֆարաղա թուղուն տէօքիւլմէսի՝ պիրինին էօլէ-
ճէյինի խապէր վէրիր . իւղէրինէ տէօքիւլէն
շարապ՝ էօլէճէք ատամա սօգանմաղ պիլէ,
էօլիւմիւնիւ նանըլ մէն էտէր : Խայր . Թուղ
տէօքիւլաիւյիւ եէրտէ զէհիր օլուր, շարապ տա
փանղէհիր օլուր, զէհիրի քեսէր : Պէօյլէ տէ
օլա, նիլին սօֆրատաքիլէրին հէփսի տէ զէ-
հիրլէնմէյօր :

Պու մինվալ իւղրէ, պիր մէճհուլ դաղա քի,
հէմ օլմագ ինթիմալի վար, հէմ օլմամագ ին-
թիմալի . էօյլէ իքէն՝ պիր ուղուրսուղուղուգ գլա-
ղուղու օլույօր . պու ուղուրսուղուղուն էվ-
վէլքի օլան դաղայըլա հիւ պիր միւնասիպէ թի

եօղ իբեհն , եինէ օ գաղանըն զուհուրինուէն ի
Ճապ հաւեյօր : Պագ իմաի , ինսանլարա կեւէն
վագ'ալէր' Ճանը եօգ հասսէսի եօգ շէյլէրէ պաղ
լը օլույօր . հաթթա Ճանը հասսէսի օլմայան
շէյլէրին' Ալլահն գատերի իսթիւնէ հիւքմիւ
օլույօր : Ալլահ ինսանլարըն էօմրիւնիւն սա
հիպի տիր տէր իբեհն , հասսէսիզ մախլուգաթա
գուլ էտեյօրուզ . նիլին . եա թուզ տէօքիւլիւ
սէ , Ալլահ պիրինին էօլիւմիւնիւ հիւքմ' էտէր ,
տէօքիւլմէզսէ' թէ'խիր էտէր պէքլէր : Թուզ
տէօքիւլիւրսէ , Ալլահ էօլիւմիւնիւ հիւքմ' է
տէր . իսթիւնէ շարապ տէօքիւլաթլէյն , թը
լըսըմը պուլունուր , հիւքիւմ' Ալլահն էլինուէն
լըգար : Վէ պիր տատամ' օ շարասլը տէօքմէյլէ ,
Ալլահն թագտիրինի իսթ էտիյի կիպի շէվիւրյ
օր . պէյլէ քիւֆիւրլէր լիսանէ սլընըր մը :

Պուսուռն կիպի պին գատար գարըճա շէյլէր
վար քի , նիլէ էրքեքլէր տէ ագըլ վէրլյօր : Էվէ
պիր էշէք արըսը կիրմիշ , խայր ալամթ տէյլիւ
թուլթմալը , ուղուրսուզլուգ կեթիրիր : Փագըր
հայվանըն զէրրէ գատար ագըլ եօգ , օլաճաղը
նէրտէն տույար : Արըյը էվէ Ալլահ մը կեօն
տէրմիշ . էյլէ իսէ մէլաիքլէրին սա-հիպի' էմրի
նին խապէրինի պիր մուրտար հայվան ըլա կեօն
տէրլյօր : Եօգ . շէյլման մը կեօնտէրտի . էյլէ
իսէ օ էվին շէյլման ըլա միւնսսիպէթի վար քի ,
օլաճաղը խապէր վէրլյօր . լաքին շէյլման պիր
շէյլի' օլմատան էվիլէլ սուլյամազ , տուլյամաու
ղը շէյլի' փիլին նասըլ խապէր վէրէ պիլիր : Օլա
ճագ ուղուրսուզլուգ հանկիսի տիր , պիլրմի
սին . հայվանը գօվալմ տէյի գուտուրտուրլար .

ստ, զէնիւր չի պիտի իլէ պիտի նի սօգար, ճանրնը
աճըտըր, կեթիւտիւ ուղուրսուղուգ օ տուր :

Պիր էվտէ տէրտ պէլա էքսիք աէյիլ. եախօտ
քեար եօգ, քեարըն պէրէքէթի եօգ : Օնուհ տա
թըլըսըմը վար, գափուհուհն էօնիւնիւ պիր էյի
սիւիւիւրմէլի. զիրա պիր տիւշման թուղ սաչմըշ,
ուղուրսուղուգ էթմիշ տիր : Էյլէ իսէ օ սէ,
Ֆիլէրին գափուհուհնա պիր ատամ թուղ սաչ-
մըշ տէյի՝ Ալլահ մուրատ էթսէ պիլէ, արթըգ
օ էվի շէնլէթմէյէ գուտրէթի եօգ : Կեօրալիւն-
միւ, եարամաղ առամլար՝ Ալլահն թագափ-
րինի նիճէ զապթ էտէրլէր : Պուհարտան էօ-
թէյէ էէքէլէ օլա պիլլի մի : Ուղղախաւ քիւլի-
սէսիւսէ թէրպիլէ օլմուշ առամլար, հէր շէյի
եարատան, հէր շէյէ սահիպ պիր Ալլահա ինս-
նան առամլար, Ալլահն գուտրէթի մութլա-
գաւընա գարլը քիւֆիւրլէր էտիպ, թիւքենմէզ
մուհապսէթինէ գարլը, ազիւմ առալէթինէ
զըտ, վէ էպէտի գատէրինէ մուխալիֆ շէյլէրէ
իւնան կեթիւրէճէքէրի՝ ադըլա սըղմըր շէյ մի տիր :

Պէլքի փուլթիէրէսլթ ֆալճըլարըն իթիգատը
պու գատար ֆասիտ աէյիլ իսի. պու ճիւմէ
իլէ պիր ալայ շտգընլար՝ գարլը էքէք՝ գօյուն
կիպի պիր պիրինէ պագըպ, պէյլէ մուրտար
միւլահապըլարըն փիշինէ տիւշմիւլէր : Պուհուհն
կիպի պին գատար մաոգարալըգըլար վար քի,
աւետարանա ինանան առամլար՝ իթիգատ էթ-
մէք աէյիլ, լիսանի ալմասը պիլէ կիւնահ տըր :
Պսակ վագթիւտէ կիւլիին կիւլէյինին իւլէրին-
տէ տիւլիւմ պուլընմամալը : Պուհուհն սա ու-
ղուրսուղուղու նէ օլտուղուն ալլամագ իս.

Թէրսէն, Թարիֆ Էտէճէք պիր քեամիլ Ֆալճը պուլամաւորդըն հայտէ, պաղը քրիսթկանիւղը նասիհաթ Էտէճէք օգուժուել տաւալար վար, վէ պաղը քեամիլ գատընլար վար, պու տէլիլքէլէրի Թաստիգ Էտէր, օնլարա ոօր, օնլար սանա անլատըր :

Պիր գարը՝ համլինի վաղ Էթտիքտէն ոօնրա, կերէք քենսի իւղէրինտէ, կերէք տօղան չօճուլուն իւղէրինտէ, գըրմըղը րէնկ պիրէր շէյ պուլունմալը . եօգտա ալ պատար, հէմ չօճուգ գազայէ ուղրար, հէմ անաւոր : Պիր աւաւմ եաթմըշ իքեն իւղէրինտէն կէչմէք, եախօտ օթուրմուշ իքեն Էթրաֆընը տէօնմէք, եախօտ եիւրիւքէն եօլունու քեսաիրմէք, օ տաւմը պաղլամագ տըր : Թէրպիլէսիզիք տիր տէսէլէր, Ֆէպիհա . խայր . ուղուրսուղուգ տուր տէրէր : Վէ պաղընը չէօզմէյէ՝ անախթարը եանը պաշնտա արը . Էվլէլէքի տէօնտիւլիւ եէրի՝ Թէրսինէ տէօնտիւքէյն, կերջի Թէրպիլէսիզիք գաթմէր օլուր ամմա, օնուն պաղը չէօղիւլիւր :

Պաղը Էվի՝ պաղը մահալլէ ճինլէր, Փէրիլէր, վէ Պիղտէն էյիլէր զապթ Էտէր իմիշ . վէ հաթթա Ճիննի, փէրիլի կեօրտիւմ տէյէնլէր պլէ վար . լաքին կեօրտիւքէլի նէ օլտուղուն քենտիլէր տէ պիլմէղ . պունլար նէրտէն չըգմըշ տէյի, պէն չօճուգլուգտան պէրի աիւշիւնիւրտիւմ . պա խուսուս Պիղտէն էյիլէր տէմէնին մանասընը՝ չօգ քիմնէլէրէ սօրմուշում . քիմնէ Թարիֆ Էտէմէմիշ : Փագաթ օնսէքիլ եալընտա վար ըտըմ, պէօյլէ՝ Ճիննէ փէրիյէ իման կէթիլիւր՝ եէթմիշ եաշնտա պիր իխթիյար տաւամ ըւա

դօնուշտում . արունուն պիւլիւք պապաւոր փէք
մէշուր շարդի չալար լմըշ շէօյէ քի, ճինլերին
սուլթանը մէճպուրու օլմուշ, պիր կեճէ պու-
նու ճինլէրէ թուլթուրուպ, հուզուրունա
կեթիրտիր . վէ պիր գաջ կիւն շարգիսին տինլէ-
տիքտէն սօկրա, վաֆիր իքրամ էտիպ, սէմթի-
նէ կեօնտէրէճէյի զաման խաթըր նիշան օլտուն
սէյի, եհաի կեօպէյէտէք՝ սրզը տէտիքլէրի տիղ
աղըսը կեօրմէյէսինիղ տէյի մուաֆ էթտիյինի
նազլ էթտի . զէվդ շունտա քի, քենտի տահա
իւջինճիւ կեօպէք իքեն, քեօթրիւմ օլմուշ,
եերիտէն գըմըլտանամաղ լուր . պու ճիւմէ
իւ, օ ճիննին ֆասլընա օլ գատար իթիգատ
էթմիշ իտի քի, պու պէնիւմ իլլէթիւմ սրզը
տէյիլ, պաշգա պիր իլլէթ օլմալը տէյի իտ-
տիա էթտիյի եերտէ, պէն տէօնտիւմ, պա-
պա, պու ճին, փէրի տէտիյիյիլ ինսան էվ
լատը մը տըր, եօգսա բոնճ մու տուր . քիթապ-
տա եազըլըսըն կեօրտիյիւմ եօդ, վէ պուն-
լարա Պիգաէն էյիլէյ տէմէնին մանասը նէ տիր
տէյի սօրտում : Քիթապ լադըրտըսընա ճէվապ
եօդ . ֆագաթ օնլար տա պիղիւմ կիպի Ագամ
Եւա էվլատլարը սըր տէյիպ, թէվարիիլէրինի
պէօյէ նազլ էթտի քի, էօմրիւմ օլտուգճա
խաթըրմտան չըգաճադ տէյիլ տիր :

« Ագամ Եւա տահա դրախտա իքեն, չօգ
« էվլատլարը աօլմուշ տուր . վէ պալըլարը էօյ-
« լէ կիւզէլ իմիշ քի, քենտիլէր պիլէ հիւզէրի-
« նէ պագամաղա դըլմաղար լմըշ : Չիւնքի Հադ
« թապլա արատտ պիր դրախտա կեզիպ կեզէյօր
« պունլարը կեօրմէսին տէյի, գըդգանճ Ագամ »

„ փիլիճ գաֆէսի կիպի պիր գաֆէս եօրիւս ,
 „ կիւղէլ էվլատարընը իջինէ գօմուլ : Պիր կիւն
 „ հագ թաալաեինէ դրախտա կեւմիլ կեղէրքէն՝
 „ Ագամա էվլատարընը սօրմուլ : օ տա մէյաան
 „ տա կեղէր չիրքինլէրի կեօաթէրմիլ : Հագ թա
 „ ալա տէօնմիւլ՝ պուլնլարտան զայրը եօգ մու
 „ տէյի սօրմուլ : վէ Ագամ եօգ սուր տէյի ճէ
 „ վապ վէրինճէ , հագ թաալա՝ եօգ օլտունլար
 „ տէմիլ կիթմիլ : Պիր տէ Ագամ գաֆէսին եա
 „ նընա վարըր քի , հագիգաթ եօգ օլմուլար :
 „ Իշթէ պու ճինլէր Փէրիլէր օնլարըն էվլատ
 „ լարը տըր . վէ Պիզտէն էյիլէր տէալքէրինին
 „ վէճճի պու տուր , տէյի մանասընը թարիֆ
 էթաի :

Կեօր իմաի անաշտունչ ուլա սուասպէլաբանու
 թիու պիր պիրինէ գարըլթըրմագ նասըր օլուր :
 Առասպէլաբանութիւն տէալքէրի փութիէ
 րէսթ մասալարընա ագըլ եօրուպ եազան միւէլ
 լիֆլէր՝ պու նագլի տէ օ մասալարըն եանընա
 իլավէ էթսինլէր : Անճագ պէն պուլնտան զլա
 տէ սէօյլէմէյէ ութանըօրում . էյէր պու զիւ
 իւմլէր նէ գատար ֆասիտ , վէ սուրք տինիմիդէ
 նէ գատար զըտ օլտուղունու անլամագ իջն
 իսէ , պու գատարը սանա քեաֆի տիր :

Փալ , ճին , Փէրի , ճատը , Խօրթլագ , թըը
 սըմ կիպի մասգարալդգլար՝ փութիէրէսթ մէգ
 հէպլէրինին իթիգատընտան ըտը . պուլնլար իպ
 թիտա Մըսըրտա իճատ օլմուլ , սօկրա Եօունանի
 լէրէ կէշմիլ , օնտան Իթալէանլարա , նիհայէթ
 Բօմալըլարտա գարսար էթմիլ : Պուլնլար պիր պի
 րինտէն չըգմըլ միլէթլէր տէյիլ իսէ տէ , պիր

պիրինէ գարըշմըշ ճինսէր տիր : Բօմալըւարըն ուղուրսուզ սոյալըլը ֆալարը անլամագ իս թէրսէն Գանթէլլո նամ միւէլլիֆին քի թապընը օգու , թուզուգ դասէհ աէվիլիւր սէ տէյի՝ պիր թագըմ մասգարտըգլար եազ մըշ քի , օ վագթին շաշգընլարը ինանըր ըմըշ . վէ պիր ազը՝ հալա շիմսիքի եարը փութփէրէսթ քրիսթկանլարըն պէյնինէ սինմիշ տուրուր :

Հէլէ խօրթլագ հագգընտա՝ միլէթլիւրին պիրինտէ պիր աճախպ շէյ սէյր էթտիմ : Քէօյիւն պիրինտէ պիր ատում էօլմիւշ , պիր գաշ այտան սօկրա խօրթլանըր չըգար , օնա պունա կէօրիւ նիւր , վէ կէօրէնլէրի իֆրաթ իւրքիւտիւր իւ միւշ . պու փէք պիւյիւք ուղուրսուզուգ տուր տէյի , պունճա տուալար , օգումալար , վէ սիւր լիւ աւելլուպապաշտութիւր ֆաիտէ էթմէյին ճէ , պիր կիւն գարըսը , էվլաւարը , վէ պիւ թիւն քէօյիւսիւ , քահանալարընը եկեղեցա կան գըաֆէթի իլէ էօնլէրինէ գաթըպ , ալայ ըլա մէզարընըն պաշընա կելտիլէր . վէ մէզարը գազըլըպ , իչինէ օսուռն տօլտուրուպ թութուշ տուրաուլար : Քահանանըն էլինտէ պիր քի թապ , պիլմէմ տուա մը օգուր , պէտ տուա մը . օտուռլար քիւլ օլտուգտան սօկրա , եինէ մէզա ըր տօլտուրտուլար : Լաքին պու տա ֆաիտէ էթմէտի , իքի քերրէ տահա եագարլար . օնլար տա նաֆիլէ օլունճա , քէնտիլէր տէ ուսանսը վազ կէշտի , խօրթլագ տա :

Պու պապտէ սէօյլէյէճէք չօգ վար ամնա , պու ատամլարա , խուսուսա քահանալարը օլա

Ճաղա՝ պիր ատամ՝ եալընըզ շունու սօրսա քի ,
 պու խօրթըգ Զանլը մը տըր , Զանսըզ մը սըր .
 էյէր Զանլըյուա , սիզ նէ՞ տէյի մէզարա գտիա
 տընըզ . զերա մէզարա՝ էօլմիւշ Թէնի գօրլար .
 վէ էօլմիւշ տէմէք , Զանը Թէնաէն այրըլմըշ տէ
 մէք սիր . էօյլէ իսէ Զանսըզ տըր . էա Զանսըզ
 Թէն՝ մէզարտա սազ գալլը մը . էլպէթտէ չիւ
 ըիւր քեմիքլէրի տալըլըր , նիճէ քի , մէզարը աչ
 տըլընըզ զաման՝ տաղընըդ քեմիքլէրինի քեյճէ
 կեօրտիւնիւզ : Պու նէ՞ րապըթաաղ հիքմէթ տիր
 քի , պաղը կեճէ կեօղիւնիւզէ տիպ տիրի կեօ
 ըիւնիւյօր տա , մէզարը աչտըղընըզ զաման ,
 էթսիզ տէրիսիզ՝ տաղընըդ գուրու քեմիքլէրի .
 նի պուլույօրսունուզ : Եօգսա Զանը՝ օլտուղու
 էէրտէն արատա պիր՝ կելիպ , Թէնինէ կիրիպ ,
 մահէյր կիւնիւ նասըլ տիրիլէճէյինի մի մէջգ է
 տէր . էօյլէ տէ օլտա , էլէրէ կեօրիւնմէյէ նէ՞
 մուճիպ , վէ էօյլէ գօրգունճ շէքլ իլէ ուղուր
 սուղուդ կեօսթէրմէնին սէպէպի՝ նէ : Պէլքի
 պունլար օլմազ շէյ տէյիլ . կերէք էպքի վէ կե
 ըէք էէնի՝ կտակարանտա նիչէ էօլիւլէրին տի
 ըիւտիլինին նադլի վար , վէ հաթթա Ղազարոս
 տա աէօրթ կիւնիւք էօլմիւշ իքէն տիրիլտի տէր
 լէրսէ , պէլի . լաքին օնլարըն հէր պիրլնտէ Աւ
 լահն պիրէր հիքմէթի վար ըտը . վէ էֆէնտիլիլին
 Ղազարոսու տիրիլթտիլի՝ քենտի գուտրէթինի
 ալէմէ պիրտիրմէք իչին իտի . վէ Ղազարոս կե
 լիպ՝ ամմէյէ աչիքեար կեօրիւնիւպ , սիւնեպէ
 ֆաղիլէթ էօրնէյի օլտու . սէնին Ղազարոսուն
 կիպի պազը կեճէ պիր իքի քիլիլէ կեօրիւնիւպ ,
 ուղուրսուղուդ . պէշարէթի օլմատը :

Հէլէ պու նագըմ՝ ընդհանուր եկեղեցիտէն
այր ժլլէթէրտէ իտի . օնլարն իթիգատը պի-
ղէ լաղըմ տէյիլ . լաքին ուղղափառ եկեղեցի
էվլաալարնոտ՝ պու տէլլիլքէրէ իթիգատ է-
տէնլէրէ՝նէ տէյիմ : Սք տինիմիղին իտէ պիղէ
էօյրէթտիլի , ալէմին սահիպի պիր Ալլահ տըր ,
օլաճաղը կէլէճէյի եալընըղ օ պիլիր . պիր էմր
էթտիլի՝ պիր տահա տէօնմէղ . նէ քենտի փիւշ-
ման օլուր , նէ քիմնէ չէվիրէ պիլիր . վէ պիղէ
հեր կիօնտէրտիլի ուղուրլու տուր , պիլէ Ֆէնա
կիօրիւնէնլէր պիլէ՝ հագգըմըղա խայրլը տըր
տէյի ինանաճաղ իքէն , հասսէլի հասսէսիղ , վէ
ճանսըղ , վէ վիւճուտսուղ շէյլէրէ ագըլ վէր-
մէք՝ քեմնլ մէրթէպէ ագըլըղըղ . տըր :

Պու տէլլիլքէրի փուլթիէրէսթէր իճատ
էթմիլ իքէն , եինէ քենտի Ֆէյլէսօֆլարը վէ
քեամիլ ատամլարը պուշլարը զէվլէնիլի իտի :
Թէօֆրասթօս զէվլէ ալըպ , պիրի փուլթիանէ
տէն չըգալքէն , աղընտս պիր տէֆնէ եափրաղը
ալըր , պիր էյամ չէվիրիլ եաթըրտը , տէր : Պի-
րի սօգադտա կիտէրքէն էօնիւնտէն պիր կէլին
ճիք կէլէ , պիրի տահա կէլինճէյէտէք քենտի
կէլմէղ պէքէր տուրդուրտու , եախօս հայվանըն
կէլտիլի եէրէ իւշ թաշ աթար էօյլէ կիտէրտի
տէյի , պին գատար մասգարալըղար նագըլ էտէր :

Ինանըմըն , հաքի Բօմալըլար քրիսթիանըղ
լուլթիւնտան մահրուլ իքէն , պէյնլէրինտէ
ագիլ ատամլար վար ըտը քի , ֆալը ուղուրու
զէվլէնիլէր իտի . սանա պուշլարն չօղունու
նագըլ էտէ պիլիրիմ , լաքին սալթ իքիսինի եա-
ղայրմ :

Չափուգ ինանոր սափ տէրուն ատամնն պիրի՝
 Գորգուսունտան քենտկի ալորմըշ, Գաթօն
 նամ ըիճալէ թիթիրէյերէք վարըր սօրար քի,
 Փարէլէր փապուճլարմը կեմիրմիշ, պիր Ֆէ-
 նա ալամէթ տիր տէրլէր. աճապա նէ՞ կես-
 թէրիր տէր : Գաթօն տէօնէր , փապուճլար
 Փարէյի կեմիրմիշ օլսայտը , Ֆէնա ալամէթ օ-
 լըւրտու . լաքին չինքի Փարէլէր փապուճու
 կեմիրմիշ, պու ալամէթ՝ պիր չիֆթ եէնի փա-
 պուճ տիքտիրէճէյինի կեսթէրիր տէտի :

Բօմալըլարն Լուգուլլօ նամ սերապքերի էր-
 մէնիսթանտա Տիգրան փատիշահ ըլա սէֆէր է-
 տէրքեն, Լուգուլլօնուն օն պին եայա , վէ պին
 տթըսը վար , Տիգրանն եիւզ էլլի լին ճէնք-
 ճիսի : Տիգրանա խապէր վէրիւրէր քի , օ կիւն
 Բօմալըլար ճէնկէ տուրմազ, զիրա պիր թարիւ-
 տէ Շիֆիյօն նամ պիր սերապքերլէրի սօզղուն
 վէրմիշ օնուն իչին օ կիւնիւ ուղըւրտուզ սայ-
 տըլար տէտիլէր : Տիգրան սէվինէրէք՝ դալըն
 վարալըմ Բօմալըլարն պու կիւնիւն ուղըւրու-
 նու չէվիրէլիմ, ուղըւրտուզ կիւնլէրինի ուղըւր-
 լու էտէլիմ տէյիսը՝ ճէնկէ թուլթունուր :

Պիլըրմիսին նէ տիր գարտաշճաղաղըմ՝ դալը-
 լէրտէ Ալահ Գօրգուսու եօգ . զիրա եարատան
 տան Գօրգան աուամ՝ եարատըլմըշ շէյտէն Գօրգ-
 մազ . զիրա եարատանն էմիր օլմատըգճա , պի-
 զիմ իւզէրիմիզէ օնլարըն հիւ հիւքմիւ օլմազ .
 վէ օլաճազ շէյ իլէ օնլարըն միւնասիպէթի վար
 տէմէք՝ Ալահըն գուարէթինէ ինանմազ
 տըր :

Պազ էօյլէ՛ մի տիր : Պազ . պու տէլըլէլէրէ

օ չիրքին իթիգատտան վազ կեչիրմէյէ ճահա էյ-
լէ : Պագը, սէնին հագիգաթը գարընտտըն
օլտուղումա՝ իշպու մէքթուպումու խսպաթ վէ
արմաղան ատտ էթմէնի նիյազ էտէրիմ :

24

ՉՕՃՈՒԳԼԱՐԱ ԳՕՐԳՈՒ ՎԷՐԾԻՔ

Պէնիմ հէմչիրէմ գըղը՝ աղիզ եէկենիւմ,

() ահիր. չօճուգլարըն հաւթա տա օլուր,
սագաթ տա օլուր, էօլլուրէր պիլէ . նէ՞ սանտըն.
չօճուգլարա ճին փերի լագըրտըսը էթմէք, ճատը
կելլօր, սէնի ալաճագ . ալապիւճիւք կելլօր,
սէնի եէյէճէք տէյի գօրգու վէրմէք, հանկի՞ շէյ-
թանըն իճատը տըր : Քենտինի չօճուգլարա սայ-
տըրմագ իչին, օտալարըլ գարը կիպի պու մուր-
տար լագըրտըլարը աղզընա ալմաղա ութան-
մագսըն . օնլար եէթիշմէղ. չօճուգլարըն ֆիքրի-
նի պու գօրգունճ շէյլէր իլէ տօլտուրտուգտան
սօնրա, մումըղընտա տա գօրգաճագ կեօլկիէր
կեօսթ էրիրսին : Չօճուգլար տէրտլի օլմաղ տա նէ
օլուր : Սօնրա պաշընա օգութմագ, իւզէրինէ
մասունքլար ասմագ նէյէ՞ եարար. եարամաղ
տէմէմ, լաքին օնլարըն թէ՛ սիրինի կեօրմէյէ
պաշգա սրտգ, պաշգա իթիգատտ կերէք քի, օ
սէնտէ եօգ : Տէրտէ սէպէպ օլուպ տա, սօնրա

խէլաս էթսին տէյի Ալլահ տուա էթմէնին
ֆախտէսինէ : Ալլահ տան միւշիգաթ տիւշմէնին
եօլու՝ չօճուգլարնա Ալլահ գօրգուսու էօյրէթ-
մէք տիր . ալապիւճիւք գօրգուսու վերմէք տիր
սանրոսան , տէյիլ :

Տօղրուսու սիր ատամ էվլատընը թէրպիէ
էթմէյէ՝ հազըր էլի , սէսի , սաղ ալաթլար տու-
րօւրքէն , խայալի գօրգուսար գուլլանմագ՝ նէ
ադըլ տըր պիլմէմ : Կերչի սէսինի սէն պազը
քերրէ գուլլանըրօն , ամմա իլէնճ , պէտ տուա
օգումագ իլին : Չօճուգլարա իլէնճինլէ Ալլա-
հըն զազասընը տավէթ էթտիքտէն սօկրա ,
ֆիքրինի տէ խայալի սուրէթ գօրգուլարըլա
սէրսէմ էտիպ , ճէսարէթլէրինի քեօրլէտիքտէն
սօկրա , տէրպէրինէ տէրման արարսըն : Ճէսու-
րէթ՝ ինսանտա սիր ֆազլիլէթ տիր , օ ֆազլի-
լէթի գօրգուլուլա իւրքիւտէճէյինէ , պէտ սէօզ-
լէր իլէ խօրլայաճաղընա , անանըն պապանըն
սէօղլունիւ տիյնէմէզսէ՝ Ալլահըն էմրինտէն
չըգմըլ օլուր , կիւնսահ տըր տէյի , օ եաշտա իքէն
Ալլահը թանըթսան քի , օնլար տա Ալլահ տան
գօրգուսղա ալըշսալար , տահա էյի օլմնը մը :

Եազլըք քի , Ալլահըն էմրինի , վաճիպ օլմն
իթտաթը , չօճուգլարա հէր շէյտէն սօկրայա
պրագըրսընըզ : Գարտաշ մուհապպէթինէ գար-
շը պիր շէյ էթսէ , աչըք կեօզ տիւր տէյի խօշ-
լանըր կիւլէրսինիզ . օ ֆէնա եիւրէք պէշարէթ-
լէրինի՝ շէրէմէթ տիր , ույանըգլըք տըր տէյի
պէլքի սաղը քերրէ հիզմէթքեարլարա վէ էվլին
իլինսէքի առտմլարա գարշը՝ գաստի պիլէ էթ-
տիրիսինիզ : Պէօյլէ պէօյլէ հէր սէօղլէրինի

իճրա էթմէյէ ալըշտորըպ, անա պապա քէն-
տիւէրէ գուլ օլտուգտան սօնրա, թէրպիւնէսիդ,
ինատաճը օլուրլարա, թապիաթէրինի գըրա-
լըմ տէյի գօրգու վէրմէյէ պաշարսընըդ. էլպէթ-
տէ պու իւրքիւնիթիւյիւլէ պիւյիւյէն էվլատ
պիր գուգլա կէօրսէ, գօրգուսունտան թուշարը
ալթ իւսթ օլուր, պիր պիւյիւք տէրտէ միւպթէ-
լա օլուր: Պու փէք. թաաճճիւպ էտէճէք շէյ
մի տիր:

Հէ շաշգընըդ տըր պու. էվլատլարընը մաղ-
լըմ օլտուն, միւթիւ օլտուն տէրիդ. տօլտուղը
վազըթ Ալլահ էօյլէ նագիք եարատըր քի, իս.
թէտիւմիդ կիպի չէվիրէ պիւրիդ. վէ քիւցիւք
իքէն պէտ խուշարընը գըրաճաղընըզա, քէօթիւ
մէրամլարընը հէի իճրա էթտիրիդ: Օնտան
սօնրա աղաճ գաւընլանըր տօղըուլամաղ օլուրաա,
զօրուլա թէրպիւնէ էտէլիմ տէրիդ. հաթթա պու
տէլլէճէ գօրգուլարըլա վիւճուտունու խարապ
էտէր, իլէնճ, պէտտուա վէ սաիր լայըպըդ սէօզ-
լէր իլէ գուլապըրընը քիրլէտիր, գալպլէրինի
գըրարըդ: Վէ օնլարը թէրպիւնէ էտէլիմ տէյի
պիդ թէրպիւնէտէն չըգարըդ:

Պու տտէթ. քրիսթիանըգտան զէյատէ փութ.
փէրէսթլիք տիր: Պիղիմ պու թալըմըզտան նէ
սէմէրէ օլուր. եաշարը պիւյիւյիւպ, ապը-
լարը եէթիշտիքլէյի, պու գօրգուլար պօշ շէյ
իմիշ, քէնտիւրինի ալտաթմուգ իչին օլտուղու-
նու անլարըր, հէր իսթէտիքլէրինի իճրա էթ-
մէյէ ասը ալըշըգ՝ օլտում օլասըյա պէտ խուշա-
րա տալըպ, թուլթուլմաղ գափըլմաղ օլուրլար,
անալը պապալը սէվէճէքլէրինէ, սէօղիւմիւղիւ

էթմէմէք իչին պիղի պէօյէ եալան գօրգուլար
ըլա ալտատըրլար ըմրշ տէյի, տիւշմէն նաղարըլա
պտգարլար, սէօյէտիքէրի սահիհ շէյլէրէ տէ
ինանմազ օլուրլար . վէ եիւրէքէրինտէ Աւ
լահ գօրգուսու օլմատըղնտան, պիր քեօրփէ
դալէմ իքէն թիմարսըզ ալաճ կիպի պիւյիւտիւք
տէն սօկրա, էյրիսի տօղլուլմազա՝ աթէշէ միւհ
թաճ օլուր :

Իշթէ պիր էվլատըն սէօղնիւ իճրա էթ
մէքտէն պուլար գաղանըլըր . քիւչիւք իքէն ու
ֆաթ թէֆէք էքսիքլէքէր՝ պիր շէյ տէյիլ տէյի
պագըլմազ վէպէքի կերէք զարարսըզ շէյլէրտէ
պէօյէ րասըլթասըզ գօրգուլար վէրիլըր . քէն
տիլէր պիւյիւտիւքճէ՝ եալան օլտուղուն անլար
լար . վէ անանըն պապանըն աղղընտան չըգան
պէտ սէօղէրէ գուլագլարը ալըլըր, էօյէ էօյէ
պէտ խույլարը տահա գօլայ արթըրըլար :

Պու խուսուստա ոանա վէրէ պիլէճէյիմ նա
սիհաթ պու տուր քի, պիր ան էվլէլ չօճուգ
լարըն ֆիքիլէրինտէն գօրգույու չըգար . պիր
աղ չուլ չափութ թօփլա, գօրգուպ տա հավա
լէյէ ուղրատըրգլարը ճատը պու տուր, պիր շէյ
տէյիլ տէյի ագըլարընը պաշլարընա կէթիր
օնտան սօկրա Ալլահ գօրգուսու էօյրէթմէյէ
պաշլա . քէնտիլէրինի Ալլահ եարաթմըշ, էմրինէ
միւթիւ օլմալա սօրճլու տուրլար տէյի նասի
հաթ էյլէ . վէ էն քիւչիւք գապահաթլարընը՝
կիւնահ սըր տէյի խապէր վէր, վէ գապահաթ
լարընէ գատար քիւչիւք իւսէ տէ, պիւյիւքիւք
տէ էտէ պիլէճէք պիւյիւք գապահաթըն գլա
ղուղու օլուրտան հիտապ կեօր : Գապահաթ

լարընը՝ օլտուղունտան զկատէ պիւշիւք կեօս-
թէր . վէ պիր գապահաթ էթտիքէյն , տիղ չէօ-
քիւպ , Ալլահտան տֆվ տիւէյիպ , ապաշխարան .
քընը էթմէյէ ալըշորը :

Ա՛ ճանըմ . պիր էվլատա իպթիտա Ալլահ
գորգուսու , սօկրա անա պապա գորգուսու էյ-
րէթմէք պու գատսր կիւճ շէյ մի տիր քի , պու
գորգունձ խայալաթի գուլլանայըմ : Հագ թա-
ալա չօճուգլարը՝ եուգարտա տէտիլմ կիպի ,
նիչին էյլէ նազիք ետրատըր . աղը տա զաիֆ ,
գուվվէթի տէ զաիֆ . սէպէպլի նէ տիր . իգթի-
զա էթտիլի կիպի թէրպլէ էսէսին , վէ էյիլիսի
տէ , քեօթիւլիւ սէ , սէնին ըէյլինէ օլտուն
տէյի տիր :

Պիր էվլատա անատան պապատան զայըլ քի .
մի՛ն հիւքմիւ կէչէր . էվլատլարընը թէրպլէ էթ-
մէք սէնին էլինտէ օլտուգատան սօկրա , հիւքմիւ
նիւ էիւրիւտէ պիլաիքտէն սօկրա , նիչին թէր-
պլէլի քեամիլ պիւշիւթմէյէ սայ էթմէզսին :

Գըզճաղազըմ , էվլատլարըն երգըմընա՝ վա-
լտէլէր տիր սէպէպ . էվլատլարընըզա պիր րա-
պըթասըզմուհապպէթ էտէր . րապըթասըզմու-
հապպէթ կեօսթէրիրսինիզ . էթտիլինիզ մու-
հապպէթ ինտանտան վիլատէ հայվան մուհապ-
պէթինէ պէնդէր , գուճագլայըպ էօփիւպ օլ-
շայըպ , օլ գատար ալապա կեօսթէրիրսինիզ քի ,
նէ տէրէճէտէ սէվտիլինիզի անլարլար , աղայըպ
թիթիզլէնմէյլէ հէր իսթէտիքլէրինի էթտիրիւ-
լէր . կեօզլէրինին եաշը՝ սիզի եէնէճէք պիր սի-
լահ օլտուղունու պիլիւրէր , օնունլա՝ իրատէ .
թիլիզէ գարը ճէնքլէշիւլէր :

Սահի՛հ մուհապպէթ չօճուղու օգչայրս պէվ-
մէքտէ տէյիլ տիր • հէր իսթէտէյի մուհապպէթ
սիզ շէյլէրտէ պիլէ, իսթըրնը խօշ էթմէք չօճուղու
սէվմէք տէյիլ տիր: Ասըլ մուհապպէթ՝ Ալլահ սէնի
տէ ծնու տա նէ նիյէէթէ հարաթմըշ ըսա, օ էօլա
գօյուպ իտարէ էթմէք տիր • վէ էվլատը օ էօլա
գօւնաղա՝ նէֆսինի պէտխուշուհու՝ տօղսըքէն
քէօրլէմէլի • եօգսա պէտխուշլար պիր քերրէ
քէօքլէնտիքտէն սօկրա, աղլայրս տէյիւնմէնին
ֆախտէսի եօգ, ճէվլապընը պիր կիւն վէրմէյէ
սյօրճլու սուհ:

Փէք քիւցիւք տիւրլէր, անլամազլար, ադըլլա-
րը էրմէշ տէրսէն, իսթէտիքլէրինի իսթէմէյէ
ադըլլարը էրէր, քէնտի իսթէտիքլէրի կիպի էթ-
տիրմէյի անլարլար, սէնին իսթէտիյին կիպի
էթմէյի նիջին անլամազլար ըմըշ: Իսթէրլէր •
սէն նիլին տարըմազսըն • պիր աղ թաթլը սէյ-
լէրսէն, պիր ազ տա ազարլա, նէօլուր:

Աճտիպ տիրքի, գարըլար՝ չօճալպընը փար-
մաղա տօլայրս իսթէտիքլէրինի էթտիրմէք ի-
ջին, պու գատար ուսթալըզլար սուլուրլար •
պին գատար տէք տօլապ գուլլանըրլար տա •
էվլատարընըն թապիսթինի գըրմաղա կէլին
ճէ, փարմադ գատար պիր չօճուղու զապթլա-
րնա ալըպ խօցըր ամէլ էյրէթմէյէ կէլինճէ •
պիր էօլ սուլամազլար մը • էվլատլարընը Ալլա-
հըն էմրի իւղըէ թէրպլիէ էթմէյէ տէպիր տիւ-
ղէն օրմաղ մը:

Էյէր չօճուղարը կէօրինմէզ շէյ իլէ գօր-
գուլթմադ իգթիզա էտէյօրսա, փուլթփէրէսթ
կիպի ֆիքիրլէրինէ գօրգուհ՝ փուլլար խիււ-

եասը գօմատան ըստ, Ալլահ տա կէօրինմէղ տիր, Ալլահը սէօյլէսէն, հագ վէ վաճիպ օլան գօրգուսունու գալալէրինէ սօգասն, տահա էյի տէյիլ մի: Խայր. Ճատըլը, ալապիւճիլիւ, գարա գօնճօլուսուն անկլաթմալը, վէ զայրը եալանճը քերամէթ սահիպլէրի անմալը. վէ էօյլէ հէյսէթլի նագլ էտէրլէր քի, եանլարնտա տէյիլ իքէն սիլէ տույար, իշիտիր, գափալը գափուլարտան կէչէր, (թէօվսէ խաթասընա) պայաղը, եարատանըն գուտրէթլէրի հէփ իւղէրինտէ թէքմիլ տիր կիպի սէօյլէրլէր: Պունլար փութիէրէսթլիք պագլէնէլէրի տէյիլ մի:

Պունլարը վազ կէլ այ օղուլ, զայրէթ էյլէ քի էվլատլարըն Ալլահտան գօրգուսուն, սէնի տէ՝ պապալարընը տա սայսընլար. վէ օ գարըճա էօփիւպ օգճամալը վազ կէչ, զերա ծնլար չօճուգլարա զէհիր տիր: Վէ պու տէլիճէ գօրգուլէրմէյի սլրագ, իլէնմէյի վազ կէչ, զերա նէ սանա եագըլըր, նէ քրիւթիյանլըգ աաը թալըյանլարըն պիրինէ: Եօգսա շիմսի պու գօրգուլարըլա, պէտ տուալարըլա չօճուգլարը տէրտ սահիպի էթալիլնէ աղլայօրսան, սիլի կիւն թէրպիլէ դապուլ էթմէղ եարամաղլարօլ տուգլարընա աղլարսըն. վէ ագըպէթ հէմ քէնտի ահմագլըղընը, հէմ էվլատլարընլա պերապէր՝ մուսթահագ օլտուղունուզ չարէսի պուլունմազ տէրտէ ուղրատըղընըղը աղլարսըն:

Ինչա Ալլահ ու թաալա պէնիմ կիպի սէվ կիւլիւ տայընըն իշպու նասիհաթլարը ճանընա թէսիր էաիպ, ֆաիտէմէնտ օլուրսուն:

25

ՊԻՅՅԻՒՔԼԻՒՔ ՍԷՎՏԱՍՐՅԼԱ ԿՎԻՆԻՆ
ԻՏԱՐԻՍԻՆԻ ՊՕԶՄԱԳ

Պէնիմէհիմ,

ԼԵՂԵՂ

սոյցձը

Նադիգաթ աճախ պարը ունի . պէն պօրձ
լու էլինտէն Կաշմը քեցտէ օթուրուցորում .
պօրձլարում վերմէք տէյիւ, վերմէք ֆէքրիւ
օլտուլունու՝ ալաճադլըարա նադի Ինտար
րայում քի, պէնի չէքիւ չէքիւտիւմէտիւք տէյի
կէճէ կիւնտիւղ աիւշիւնիւ պտուրուցորում .
սէն աուրմայրա պէնտէն ագճէ իսթէրսին :

Ագճէյի սանա նէրտէն պուլայում . սէն տէ
րիւմի եիւղտիւն, իլքէրէրիւմի էմտին : Ունուլթ
տուն մու . էթտիլին սէֆի՛լքէրէ, տէլի տէլի
մաարաֆընա փարա մը եէթիշտի : Սէնին խաթ
րընը խօշ էտիւպ , կեօղիւնիւն եաշընը քեսէյ
իւմտէյի՝ կիւմիւշէրիւմի տէ , լադըմլարում տա
սաթմատում մը . սէնին ըրդգլարըն , ճէվաճիւր
լէրին , սալթանաթը զարիֆ րուպալարըն եէ
րինտէ օլտուն տէյի՝ քէնտի գուլսանաճաղում
չէյլէրի պիլէ սաթմատում մը . նիճայէթ օ դա
տար տա պօրձա կիրտիւմ քի , շիմտի գուրթուլ
մանըն եօլունու պուլամայորում :

Սէնին ագլըն ֆէքրին՝ էն ալա քիպարըն գա

լըսընա պէնզէյիմ, գարըլարըն հէր սէֆիհլըի-
նէ ուշայըմ տէրսին . իշին կիւճիւն՝ չըգայն զա-
րիֆլըլէրի էյրէնմէք տիր . քիլսէտէ պիլէ Աւ-
լահա վաճիպ օլան իպատէթի էտէճէյին եէրտէ,
օպիրլէրին իւզէրինտէ աճապա սէնտէն զիւս-
տէ պիր շէյ վար մը . էաշմաղընըն գըրըմընտա
զիւատէ էքսիք գաթը վար մը տէյի պագարսըն :
Օնտան սօկրա ճանըն սըգգըն էվէ կէլըր, վըր-
վըր էտէր սէյլէրսին, աղլարսըն, գավլա է-
տէրսին . էտէ պիլըրմիլիմ էտէմէզմիլիմ, կէօն-
լիւնիւ խօշ էթմէք իշին, սէֆիլ ստամ, գա-
փուլու գըրըսլ օտուէն էթմէլի իտիմ քի, ըահաթ
օլայտըմ :

Սօֆրատա պոյաղը շէյէ գանատթըն էօգ .
պոյաղը էքմէք էէյէմէզսին, միտէնէ չէօքէր, խաա
էքմէք իսթէրսին . էթի սինտիրէմէզսին, փիլիճ
տէն թիլթսինիւրսին . կիւվէրճին փալաղը՝ պտա
պիր քերրէ օլուրսա ֆէպիհա, էօգասա չիլ,
քէքլէք, պըլտըրճըն, չուլուգ վէ սաիր պահա-
լը ավար իսթէրսին . իհթիյաճ իշին տէյիլ ա,
պիւշիւքլէք օլուէն տէյի : Օնտան սօկրա պիւ-
թիւն կիւն շէրպէթլէր, ըէչէլէր, շէքէրլէմէ-
լէր, պօղաղա տօլտուրաճագ շէյլէր իսթէրսին .
փարասընը պէնտէն ալամաղսան, էվին իփնտէ
էլինէ կէլէնի սաթար, ըէհինէ գօր, քէօր պօ-
ղաղընա տօլտուրուրսուէն : Շիմտի էվին իփնտէ
սէնլին ըրդգընտան ըուպանտան մանտա՝ տօլապ
գալմաուր, ոանտըգ սէփիլթ գալմաուր, հէփ
պօշանտը . պէնիմ պիլէ կիլէճէք ըուպամ գալ-
մաուր :

Պէյլէ իսրաֆա տայանըլլի մը . պուէնտան

սօրա սէնին կեօգիւնիւ տօյուրմալա՝ պէն նէ-
րէտէն ագճէ պուլայլմ: Էլիմաէ պիր գաչ զու-
րուշ իրատ գալտը, ընճմու սաթայլմ. պէ վար
էյ տէրի. Էտէճէյիմի ագլըն քեսէր մի: Սէնին
խաթրընը խաչ էթմէք իչին աուճ աչըս տիլէ-
նէմէմ. ընլու ընսուղ ալաճագլըլար օ իրատը
տա էլիմաէն ալըր տէյի գօրգայօրում. ընուն
իչին պունտա օթուրմուշ տա, իրատը պօրճլա-
րա թագսիմ էտիպ, քենտիմէ տէ պիր փարչա
էքմէյիլէ պիր սօղան փարասը ալը դօմանըն Եօ-
լունու՝ երտըզլարա պագլու պիւշիւնիւյօրում
քի, ընունլա կերէք պէնիմ սանա ագլը վէրտի-
լիմ տէլըլին ճէզասընը, կերէք սէնին տօյմաղ
կեօգիւնիւն պէլասընը, էօմրիւմ օլտուգճա՝
տայանլու չէքէ պիլէյիմ:

Պէլի, պէլի. Էրքէքլէր, Եանի պէնիմ կիպի
շաչընլար՝ հէր նէ չէքերսէք հագ տըր, մուս-
թահագ տըր. պիր քէօր աչգ ըլա դալպիմիղի
քիօրլէյիպ, գարըլարըն խաթրընը խօշ էթմէյ-
լիչին քենտիմիղի թէլէֆ էթմէյիլէ, կեօյա մու-
հապպէթլէրինի Էտինէճէյիլ սանըրըզ. հիչ
պիւշիւնմէյիլ քի, պիղէ զէրրէ գատար մու-
հապպէթլէրի օլա, սիւլիւք կիպի Գանըմըզ
էմիպ, թաի ու թուվանըմըզ քեսէրլէր տէ
պիղի պէօլէ զէլը սէֆիլ Էտէրլէր մի:

Սիղին մուհապպէթլինիլ սալթ սիղէ տիր
պիլէյիլքիւք էթմէյէ տիր. պօղաղ, սալթանաթ
ուղուրունա Էվինիղի Էվլատընըզ սաթմագ տէյ-
լի, տիննայը պիլէ աթէչէ Էագարսընըզ: Իհ-
լինի, Էվլատընը սէվէն՝ Էաշամալարընա չալըզըր,
խարապլարընա գաստ էթմէլ:

Ամնա տէյէճէքսին քի, չօղու պէօյէ էտէր . պէն տէ տէրիմ քի, չօղլարն էօյէ էթմէսի իլէ նէ սէնին քապահաթըն քիւչիւլիւր, նէ պէնիմ էօղըիւմ զնատէ օլուր : Կէ տէլիլէրէ ույմադ ագըլլըլըգ օլուր, նէ չօղլար էտէյօր տէյի՝ ֆէնա շէյ էյի օլուր :

Պօղաղըմատէք պօրճա տաղմըլըմ, տէրտ իլին տէ պօլուլույօրում . տաճա շիմտի պըլլում, ագըլմ պաշըմա շիմտի կէլտի : Ամնա չի՝ ֆաի տէ . պուռնտան սօկրա ագըլմը գուլլանտճագ թա գաթում գալմամը : Եինէ պու ճիւմլէ իլէ՝ պիւ թիւն պիւ թիւնէ խարապ օլմամայը գուրտում . պէօյէ տիվանէլիլէ քէնտիմի երգմատան ըսա, սէնին սանտըգտաքի ինճին, պուռնճուլուռ, սալ թանաթը կիլիմ լուպալարն, պօրճլարա պիլ ազ մէտար օլուր, պիլ ազընա օնլարը վէրիլիմ, պադը գալմա տա աղըմապի լօգմայը պէօլը իւլէշտիլիլիմ, թէք մալիմլէ պէրապէր՝ ըրըմ տա խարապ օլմասըն :

Իմտի պուռնտան պէօյէ կիլիմինի գուշամընը, էէյիպ իչմէնի, էթտիլին պիւյիւքլիւքլէրի պրագ տա, կէչէն տէլիլըլէրին ճէղասընը պիլէմճէ չէքմէյէ թէտարիք կէօր : Շիւքիւր Ալլահաքի տիպի տիւզ խարապ օլուպ տա, իւմիտիլիլէ տիւլէմէտէն, չու թէհիհա էէրտէ՝ կէօլիւմիւ աջողը, ագըլմ պաշըմա կէլտի :

Պիլիլիմ, պէօյէ՝ աթտան էնիպ էշէյէ պին մէք փէք կիւճ օլաճագ, չօգ տէօյիւնիւպ թէ փինէճէքսին . լաքին սունա նասիհաթ օլուր, հէմէվինին շանընը ֆաիտէսինի արամայըպի եալընըզ քէնտի նէֆսինէ սէֆահաթընա մալ

օլոտուղունու անկարսըն , հէմ հէփիմիզ պէրա-
պէր տիւնիմէյէ մէճպուր օլմատան ըսա , եալը-
նըզ սէն պու արոլըզ Կիրմէն իալըրը օլուր :

Հէլէ պունտան սօկրա պէնտէն շէյ ումմա ,
պունտան պէօլէ՝ արթըզ սէնին հվէր երգըմը
սէֆիհիլինէ ույաճադ տէյիլմ : Գէշքի իլէրի
տէ ույմուշ օլմայոյտըմ : Սէնին նազ ու շիվէ-
լէրին՝ պէնիմ հվիմի երգմադ իլին իմիշ . եա-
զըզ քի տահա իլէրի պիլէմէտիմ : Լաքին չօղս
վարմազ՝ սէնին ճանընըն եօնղասը օլան մալլէ-
րի՝ էլնտէն պօրճուլար սլըրոս , ինչա Ալահ
էթտիլին սէֆիհիլի աղլամաղա պաշարսըն :
Ալարսըն , ալարսըն ամմա , քէլէրին աղլամասը
Կիպի՝ քէմիլմ իւսթիւնտէ էթ գալմատըլընա
ալարսըն :

Պուրնունուն եէլինի էնտիր . սիւլիւքլիւք իտ-
տիասընտան վազ Կել : Սէնին Կիպի ալադ գա-
րըլար սէնտէն էօրնէք ալսըն : Պէնիմ Կիպի սէր-
սէմ գօճալար տա պէնտէն իպրէթ ալսըն . տիգ-
կինի էլահէն պրագմասընլար , գարըլարընըն րա-
պլթասըզըլընը զապթ էթսիլլէր , զիրա օնըս-
րըն ալգը՝ եալընըզ քէնտի նէֆսլէրինէ տիր ,
մէրամ՝ քէնտի մէրամլարը տըր :

Պազը , էյէր շիտիլէտէք սէնին ագլընա ույ-
ուսպ , սէֆիհանէ հէվէսլէրինէ շաթըր օլտուլմ
ուսա , պիլ քի շիտէն սօկրա հէմ իսմէն , հէմ
ճիսմէն սէնին զապթը գօճան օլաճալըմ :

ՏԻՒՆԵԿՎԻ ԻՍԻՄԼԻՐ

Պէնիւմ տօսթում,

Կէլէ սէյեաճում թամամ օլտու . վէ այաղըմ
գարայէ պանտըղլայն , իլք իշիմ՝ մապէյնտէ
օլան տօսթուղու իսթար էթմէք իքն , իշպու
մուհապպէթնամէմ օլտու : Եյէր վէնէտիքտէ
օլան մասլահատթըմը սօրարսան , ամուճամըն մի-
րասընը ալտըմ տէյէմէմ , զերու միրասը սագլայա .
ճագ առոսմ տարտաղըն էթմիշիտի . Ֆադաթ
պիր միգտար տէգթիւնթիւսիւ էլիմէ կէչալի : Ֆա-
գըր ամուճամ հիչ ումմատըլը վագըթ , եքսէ-
րիյեա չօղունա օլտուղու կիպի՝ էճէլ կեւլպ ,
հէման աճէլէ պիր վասիյէթնամէ իլէ , օլա սիւ-
տիյի գատար՝ իշէրինի նիղամա գօմուշ : Լաքին
թայեին էթսիյի վասիլէր էջլէ իհմալճը ալագ
հէրիֆլէր իմիշքի , պէն վարընճայատէք , իքի
այ կէչմիշիտի , իքի այըն դարֆինտէ հէի թէ-
լէֆ օլմուշ : Տէֆթէրլէրին իգթիզասընա կէօ .
րէ , վէ պագը տօսթլարըն խապէր վէրտիլնէ
կէօրէ՝ կիւճ պէլա պիր թիւլթիւնիւ պուլա
պիւմիշիմ :

Մանի տէյիլ . պէն տիւնէսըլ էյի ապլամը-
լըմ . էօլէնին մալի պէրասէր էօլուր տէրլէլ :

էօլմիւշ ատամնն միրաոր՝ պի ապք վէ պի փերվա
փոսիեաւ օլտուղունա հիւ թաւաճճիւպ էթ
մէմ. զիրա թամա խալդն եիւզ փերտէսինի
էօլէ երթմիւշ քի, ծնուն սլունուն մալինի՝ պի
րէր վէսիլէ պուլուպ, աշիքեար գափայօրլար :

Եօլճուլուղունու սօրարսան, կերի տէօնիւ
չիւմաէ չօգ մուխարիֆ հավալարա րսութ կեւ
տիք, խըրվաթըդ եադատնետա պիր գաչ լիմոն
տա էլլէնտիք, չօգ ճան սըդընթըսը չէքաիմ,
խուսուսա պիր գաչ իզսիզ լիմանլարտա : Պու
ճիւմէ իլէ Գաթարօ թարաֆլարընտա Եէնի
գալստէն իւէրի պիր մահալտէ պիր շէյ կէօր
տիւմ, պու ամտէթիմոնէ սէնի՛նլէ օլան Ֆաարը
քեարի մէքեաթէպէմիզի յիտան պաշլայլմ :

Շէհրին էհալիսի գաթօրիք տիր, լաքին էթ
րաֆ հավալսինտէ օլանրսր հէփ հերձուածող
տուր : Քէօլէրին պիրինտէ պիր քէօլիւ տեր
նէյի կէօրտիւմ, մէյեր պիր եէնի տօլմուշ չօ
ճուգ վաֆթիզ էտէրլէր իմիշ. հաթթա չօճու
ղուն պապասը եիրմի եաշընտա վար՝ պիր տէրի
գանլը, տիլճէ պիլմէզ պիր ուշադ, չօճուղու
գուճադլամըլ սէվինէրէք կէթ իրտի պանա կէօս
թէրաի :

Պագարմ պիր սադալը ատամ տուրույօր,
մէյեր փափազ լմիշ. օլտուգճա տիլ պիլիւր, պա
նա թէրճումանլըդ էթմէյէ պաշլատը. չօճու
ղուն ատընա նէ գօտուլար տէյի պունա սօր
տում. խըրվաթճա վէքենէկօրլիսիա գօտու
լար տէաի. ունութմուլմ տէյի չափըճադ
գուրըուն գալէմ չըգարտըմ իշարէթ էթտիւմ,
եօդսա խաթըրընտա սադլամագ միւմքին տէյիլ

խոր : Պիղիմ տիլիմիզձէ նէ տէմէք տիր տէյի պու-
նա սօրտում . Կիւղէլտէն կիւղէլ տէմէք տիր
տէտի իսէ շաշորմ . զիրա ջօճուղուն չէհրէսին
աէ Չիրքինտէն չիրքին օլմադ պէշարէթլէրի
գաթը չօդ վար ըտը :

Պէնիմ թաաճճիւպ էթտիյիմի փափաղ կեօ-
րիւնձէ, թաաճճիւպ էթմէ, պու պիղիմ արա-
միզաա գուլանըր իսիմ տիր տէտի . վէ պիր գա-
րը կեօսթէրտի, իշթէ պունուն տա աար էօյէ
տիր տէտի : Պադտըմ պիր չիրքին գաթը քի,
կիւղէճէյիմ կէլտի, լաքին օ խօյրաթ հէրիֆլէր
իլէ պէլայէ ուլլամայըմ տիյի քէնտիմի թութ
տում : Փափաղ կիւղէճէյիմի անկատը, սուրէ-
թի սօզաու . սէն պիղիմ պու աար գուլանտը-
ղըմիզա կիւլէրտին հա՞ տէտի . պիղ տէ ոիղն
գաթօղլէրին գուլանտըրը տալարտան իքրա
էաէրսէք հադգըմըղ եօգ մու . էվլաալարընըլա
պիր ալայ փուլթիէրէսթ իսիմլէրի վէ փուլթ
փէրէսթլէրին էնքէօթիւ ֆիլիլիլէրինին խամիի
գօմալա խղճմտանը էթմէղսինիղ . պունլարս
գանաաթ էթմէղ, փուլթ իսիմլէրի պիլէ դօր-
սունուղ . սիղին պու գատար օրլարընըղ վար
սիղ, խուսուսա քիպարլարընըղ նք աուլարընը
գուլանմալա ուլթանըրսընըղ տէյի՝ պանա պիր
կիւղէլ սիթէմ էթտի :

Իթիմաա էյլէ, պու սիթէմ՝ գալպիմէ օ գա-
տար թէսիր էթտի քի, վէրէճէք ճէվապըմ
գալմասը : Պէնի էօյլէ մէրադ ոարտը քի, տիւ-
շիւնսիւքձէ փափաղըն սէօղիւ հադ, վէ պիղէ
պիւլիւք այըպ օլաուլու գօյուլույօր :

Վադ՝ա պիղտէ, խուսուսա պիւլիւքլէրիմիլ

տէ սիր տղ եէնի չըգում խտմէր վար քի, հէփ մասալարտան փութփէրէսթէրտէն տընմըջ ալը: Լապրիւէէր նամ ալիմին տէտխի կիսի, տինէրի գարա խաղըն տինինտէն այրը օլտուն, համմալըն տիւքքեանձընըն առնլա չալըրմա սընլար տէյի, Առաքեալլարըն, մարտիրոսլարըն, խոստովանօղլարըն խտմէրինտէն պիլէ իպա էթ միշէր: Պաղը աղանըն եանընա պիր հիզմէթքեար կիրիր, առը էա աղանըն առը օլուր, էա էվլա տընըն առը օլուրսա, հիզմէթքեարըն կնուիք առընը տէյիշիրլէր քի, աղանըն առնլա չալըրլ մասըն, աղայա իքրումնըլըգ ոլըր տէյի: Պաղ շու աղայա. պաղ իքրամը աղալըղը նէրէլէրէ պաղլամըշլար:

Խօշ, սթլարըն տէֆթէրինտէն խարըճ պիր աղ զարիֆ չիւէք, ճէվահիր խտմէրի օլանլար, միլլէթի ախէր լոռլաթլարընտան ալընմըջ զարիֆ վէ թուհաթ խտմէր գուլանան քիմսէլէր՝ քիմինն ըէնկի կիւղէլ, քիմինն գօգուսուլաթիֆ, քիմինն սէմթի միւֆէրրիհ, շէօհրէթըն առլարը օլանլար՝ քեարը տըրլար, պիրէր սըգընթըլարը էքսլք սիր. եանի իսիմէրիննին կիւնիւնիւ եօրլ թու էտիպ, նէ սահիպլինէ իզգէթ էթմէյէ մէձ պուր տուրլար, նէ քերէմինի տիլէմէյէ միւհ թաճ օլուրլար:

Պու պիր մէքրուհ առէթ տիրքի, պու նաղլ էթտիյիմ ֆասըլ օլմասա, աղգդաթ էթմիշ տէյիլ խտիմ: Լտքին շիմտի միւլահազա էտէյօրուլ. քի, հէփ մաղրուրլուդ, ֆօտուլլուդ տուր, տին էք սիքլի տիր. գապահաթ էվլատըն տէյիլ, ան ճագ անանըն սլտոլանըն, վէ էթրաֆ ագրապու

լարըն տըր :

Աւաջնորդ-լարըն ճիւմէսի եէքաիւ օլուպ,
պիրի կիպի էթմէլի խաիւէր . պէօյլէ պիր ույ-
ղունսուզ իսմ իլէ պիր քիպար էվլատը դրոշմ
օլմաղա վարըր, եպիսկոպոս իսմինի սօրսօր, պա-
գար քի իշիտիլմէտիք պիր աճաիպ իսիմ տիր,
տէյիլմէյինճէ դրոշմ էթմէզ . աաւընը սէյիլըր
Հերոնիմոս գօր, էօյլէ օծեւէ տէր :

Պագը, սէն տէ սահհաթ ահվալինտէն պանա
խապէր եաղաճագ օլուպ, պու թէյք էթտիլի-
միզ մէքեաթէպէյէ եինէ պաշայաճագ օլուր-
սագ, պու պէտ ատէթէ տաիր սէն տէ նէ ֆի-
քիրտէ օլտուղունու ահլաթ քի, պէյնիմիզտէ
օլան սօաթլուգ մուգարրէր օլուպ, պէն տէ
տաիրէի սատաքաթտէ միւտափլիմ օլայըմ :

27

ՇԷՐԻԱԹ ՄԵՃԼԻՍԻՆԷ ԹԱՅԵԻՆ
ՕԼՄՈՒՇ ՊԻՐ ԵԷՆԻ ՇԷՐԻԱԹՃԸՅԱ

Շէրիաթճը էֆէնտի սուլթանըմ,

Զօգ շէյ, չօգ շէյ . մէքթուպունու օգու-
սուղունտա, եաղսըղըն հէվատիս պանա էօյլէ
աճաիպ կէօրիւնիւյօր քի, քենտիմի մէյտան
օյունունտամըլըմ, եօգսա աիւշմիւ կէօրիւյօրըմ
սանըրըմ : Սէնի շէրիաթճը նասպ էթմիլէր հա՛ :

Ինան, արամըզատ օլան թէքլիֆսիզլէէ պինա-
էն, լաթիֆէ էտէյօրսուէն սանտրմ. վէ նէ վէճճ
իէ Թայէին օլտուզուէնու անլամըշ իքէն՝ քէն-
տիմի ինանտրամայօրոււմ :

Շիմտի շուէնու տուչմադ իսթէրիմ քի, օ փօս-
թա լազըմ օլան քէօշէլէրի նէ տօլապ ըլա չէ-
վիրտին . զահիր , օլմայանը վար կիսլի կէօսլթէր-
վիշին տիր : Պու պապտէ պէն սէնի էվլէլքին-
տէն լիյատէ իթիսարըլ տայարըմ . զիրա անլա-
տըմ քի, սանա հիմմէթ էտէնլէր փէք չօղ ումուշ-
լաքին պուէնճա ալիմ ատամլարըն կէօղիւնիւ
պաղլայըլ տա , փէք էլզէմ օլան քէօշէլէրի նի-
ճէ աթլաթտըն , օնա ադըմ էրմէլ : Իլմմէ
գանուէնտա սաչսագալ աղարթմըշ առամլար օ
մէսնէտէ նաիլ օլմուլա գան թէրլէյօրլաքէն ,
սէնին հիչ պիր լիյագաթըն օլմայարադ պէճէր-
տիլնէ , սէնի գըլասըմտան զիյատէ առամ ըմըշ-
տըն տէրիմ :

Անճագ պէն օնտա պուլուէնմատըլըմա սէվի-
նիրիմ . չիւնքի էյլէ քէամիլ առամլարըն սըրա-
սընտա սէն գաշլարընը չսթըպ , վագար ըլա օ-
թուրտուզուէնու կէօրէճէք օլսամ, քէնտիմի
զապթ էտէմէլիպ կիւլէճէլիմ . նիճէ քի հալս
սէնին օ վագարըլ հէյէթին կէօղիւմ էօնիւնէ
կէլտիքճէ , օտամտա կիւլիւպ տուրույօրոււմ :

Շիմտի սէն շէրիաթճըլ էֆէնտի մի սին : Կէս սէ-
նինլէ սիր ազլթէքլիֆսիզ սէյլէշէլիմ . սէն պու
մէմուլիլէթի ըրդըն վագարընլա նիճէ իճրա էտէ-
ճէքսին . սէնին շէրտէն , գանուէնտան , նիզամ-
տան նէ խապէրին վար . պու պապտէ հէմ-ման
բըպըն օլանլար ըլա նիճէ սէյլէշէճէքսին : Պիլ

պիր պիրմիզի պիլլիզ ա . սէն շէրիաթ իլմինի
չարշարտա կեզտիլն եէրուէ՞ մի էօյրէնտին,
դահվէխանէլէրուէ՞ մի պուլտուն . եօգսա պիլ
եարսօ, ֆարսօն , չիքինէթա օյնաքէնիմի մէջ
էթտին : Սէնին օ տիլէրտէն նէ խապէրին վար,
սէն հէնուղ քենտիտիլնի տօլրու պիլմէզսին,դա
լաթսըզ պիր իմալը եազը եազուրդըն եօգ իմանը
պիլէ տօլրու եազամազսըն, հուզուրունա չըգան
միւթէշէրրի տաւաճըլար մէհքեմէ լուղաթլա
րըլլա սէօյլէտիլի մատտէյի նամըլ անլարսըն քի
ծնլար սանա հէփ արնատուտճա տըր : խաթըրն
տան չըգալը մը, պիր տօսթու մուղ՝ պէնքիւէվ
լատ ըմ տէտիլնի (հէմ անատան հէմ պապա
տան էօքսիւզ) սէն փիճ էվլատ ըմ անլամը
ըտըն : Տիւնեատա էն չօգ գուլլանըլըր սօհպէթ
լէրուէ պիլէ օ դատար թիւրահաթ սէօյլէրտին
քի,խալդ սէնի քիպուր տէյիլ,քէօյլիւ սանըրու
զերա տիւնեատէ էն իքրահ էթտիլին շէյ իլիմ
էօյրէնմէք խտի . շիմտի պիլմէմ քի, նէ խալթ է
տիպ տէ , ըհզալէթսիզ սըյրըլաճագսըն :

Սէնին պու եադըքդսըզ հալինէ պիր չարէ
վար. եանի ուսանմայարագ իլմէ չալըշմագ. ծնա
տա քենտի նատանըլըն էնկէլ տիր . չիւնքի պիր
ուսթատան մէջդ արմատըգճա , էօյրէնտիլն եօ
լունտա օլմաղ , չօգ ֆախտէմէնտ օլմազըլն :
Հաքիմ էֆէնտի խօճայա կիթսին հա . նէ կիւ
ղէլ շէյ : Պու սուրէթտէքենտին քենտինէ մէջ
էթմէլիսին . փէք էյի ամմա , օ լուղաթլարըն
մանասընր անլամաղա նէ՞ եօլ պուլտուրուն :

Հէլէ տուր . լաթիֆէյի պէր թարաֆ էտէլիմ :
խղճմտանքընը՝ նասըլ րահաթ էտէճէքսին . սէ

նին տալմաստըն պէտ խուշ գալմամը սըր, ա-
տալէթի նապը իճրա էտէճէքսին քի, ատալէթ
տէտիին ֆաղիլէթլէրին սուլթանը տըր : Պիր
առամըն մալինին, րըզընըն, էօմրիւնիւն տալմասընը
ֆասլ էթմէյի մաագարալլէմը սանըյօրսոււն :
Ատալէթին հիւքմիւ՝ հէր քեսին հագգընը հագ
էթմէք իքեն, սէն նաճըլ էտէճէքսին քի, քենտի
պօրճարընը վէրմէք ապա խաթըրնա կէլմէտլին-
տէն պաշա, հիշ պիրինի վէրմէք ֆիքրի իլէ,
եէնիտէն պօրճ էթմէյէ, տէքլէր տօլապլար
դուրմագտան խալի տէյիլ խալին : Պիր գապահաթ-
լըյը ճէզպէ նաճըլ մուսթահագ կէօրէճէքսին
քի, հուղուրուհա կէլէն տալալարտա՝ վագթի
լէն սէնին էթմէտլին եարամաղըգ վար ըսա
տա, փէք նատիր տիր :

Եա պիր կիւզէլ խաթուհճուգ զուհուր էթ-
սէ, եա քենտի հագգընա, եա քենտի խաթըրը
իլին ախէրին հագգընա սէնտէն հիւմէթ խաթէ-
տէ, հագգըլ օլմատըրը հալտէ, սէնին հագգըն
եօգ տէմէյէ եիւղիւն թութաճադ մը : Սէն շիւմ
տիլէտէք էօյլէ փարա աշըգը առամ ըտըն քի,
դաղանմանըն հէր թարզընը իրթ իքեապ էտէր-
տին, շիւմի էտէճէյին պիր իլամա պիր միգտար
րիւշվէթ թէքլիֆ էտէճէք օլսալար, ագճէյի
կէօրմէք իլին, կէօղիւնէ նէ՞ փէրտէ չէքէճէք-
սին :

Պիր տէ տէյէլիւմ քի, սէն թէպտիլ օլտոււն,
էվլէլէքի առամ տէյիլին, վէ մէմուրիլէթինի
տօլըու իճրա էթմէք նիլէ էթիտէ սին. Պէք էյի
ամմա, հագգը հագ սահիսլինէ վէրիպ, զուլմ
էթմիշ օլմատըրընը նէտէն ալլարսըն : Միսուլ

էսքիճիլիք էթմէյէ օթուրսան, էսքի այագ գապ
լարընը եամալարըմ տէմէյէ, հէման էսքիճիլիք
տէ փիշէքեր ուսթամ մը օլուրսուն. հէլէ օնաա
վէրէճէյին զարար՝ պօզուուղուն պիր գաշ չիթ
էսքի այագ գապը իսէ տէ, պիլմէտիյին սէնաաթէ
էլ վուրուպ՝ աճէմիլիլինլէ էլէ նիճէ զարար վէրէ
պիլիւրսին : Պու պէօյլէ իքեն, եա գապահաթըլը
աֆիլ էթմէք, եա կիւնահը օլմայանա ճէզա չէք
տիրմէք սէհվի իլէ, նահապ՝ եէրէ էվէր երգա
ճագ, ճանլորս գասու էտէճէք թէհլիքերի տա
վալարընէ ճէսարէթլէ ֆիսալ էտէճէքսին : Տիւն
եատէ շէրիաթ ճըլըգ քիշիլի Ալահ վէքիլի մես
նէտինէ գօտուղու իլին, իլիմէրին էն ազիմի
իքեն, վուգուֆու աշնալըղը օլմայարագ՝ րասթ
կէլէ շէրիաթ ճըլըգ օլմըր մու :

Սէն անսըզըն պու մէսնէտէ կէլաիլինտէ,
Հագ թաալա պիրտէֆա Սողոմոն իմաստունա
էթտիլի կիպի քենտի լութֆոնլա սէնին տէ
տգլընա պիլիլիճլիք մի եաղսըրտը : Հայ հայ. տօլ
րու շէրիաթ կէօրմէք իլին, Ալահտան նուր
տիլէմէք եէթիլմէղ քիշի քենտիլի տիւշէնի էթ
մէլի, իգթիզա էտէն մալուամթը մէշգ էտիպ
օ իլմի էօրէտէճէք տէրէճէլէրի կէլմէլի : Նէ սա
նըրսըն, տէվէթլէր պունճա մասրաֆ ըլա մէտ
րէսէլէր գուրուպ, ճահիլլէրի թէրպիլէ էթ
մէք իլին նիլէ իլիմ ոահիպի առամլար թէր տէօ
քէյօրսա, պօշ եէրէ՞ մի տիր : Իլիմ էօրէնիպ
իլին ալմագ իլին, հէր զահմէթի պօյիունա ա
լըպ, տէվամ էտէն առամլար հէփ չըլըն մը տըր
Եօգուս սէն պաշգա թապիաթ տէ եարաարըլը
պիլիլիճլիք գաֆանտամ մը տօլմուլըսուն քի, պէյ.

է պիր չէթին հիզմէթի մէշ֊ Էթմէզաէն իճրա
էտէսին : Պու թանթանալը մաֆխէթէ հանկի՛
հրահերինէ ճէսարէթ Էտէյօրաուն :

Փատիշահար թերպխէ օլմուշ քիմնէլէր օ
լուպ, Ալլահըն տանազարը իւզէրէրինտէ իքէն,
հադդը նահադդը ֆարդ Էտէճէք շէրիաթ իլմի
նէ էլզէմ վէ նէ միւշքիւշէյ օլտուղուհու թանը
մըջ օլմասալար, կերէք սէլէֆէրիմիզին ըէյի իլէ,
կերէք տգըլ վէզնէսի իլէ վէզն Էտիպ պու խու
սուս իչին մէտրէսէլէր նասպ Էթմէյէ, կերէք
ուսթալարա, կերէք իլէրի կէլէն չիրագլարա
ճէսիմ իւճրէթէր վէրմէյէ խազինէլէր թէլէֆ
Էտէրէր մի խի :

Ճանընը սէվէրսէն . սէնին պիր տավան օլսա ,
սէնին կիպի Էօմիւհնիւ քիւհանիլքտէ կէչիւ
միշ պիր զըպ չըգտը ճահիւ հաքիմին էլինէ պրա
գլը մյտըն . մասլահաթընը թէհլէքէյէ դօմա
մադ իչին էլպէթտէ պրտգմաղ ըտըն : Եա քէն
տի մասլահաթընա պէօյլէ իսէն, էլին մասլահա
թընը հէր անտէ թէհլէքէյէ դօյաճադ փօսթա
նէ՞ ճէսարէթլէ չըգար օթուրսուն :

Հէլէ կէլ կիւնահընը տօլլու սէօյլէ . սէնին
կէօզիւն կէլէճէք ըիւշվէթտէ տիր, վէ օթու
րուպ իքի թարաֆըն թագրիլինի տինէսիքտէն
սօկրա պօրճուհու Էտա Էթտին սանըրսըն :
Լաքին օ Էափաճազըն շէյ հաքիմին զահիրտէ օ
լանըտըրքի, սլիր մայմուհ տա Էափա պիլիւր :
հաքիմլինն ճէվէէրի՛ հադդը թանըրպ Էալան,
տան ֆարդ Էթմէք տիր . վէ զէմանէտէ կերէք
պիր պիրինի ալմազա կէթիւմէք իչին, կերէք հա
քիմին կէօզիւհիւ սլաղայրպ թօրա տիւշիւրմէք

իչին . Թէլպիսէրին գուլանաւորը շիրքէթըքէրի
սկըւմագ տըր :

Ամմա , պէն քիպար զատէ իմ տէյէճէքսին .
օնունըա նէ օլուր . քիպար օլմագ իւթիլու է
տէն իլիմտարլըղըն եէրինի ԹուԹաթ մը . հաթ
Թա միւԹաալլիգ պիր իշտէ , սէնին քիպարը
ղըն սէնի պոյաղը պիր սէֆիլ առամտան ալա
էԹմէզ : Իլիմ անա րաՀմինտէն պէրապէր ոսզ
մագ , իլա զահմէթ իլէ էջրէնիլեր . պայաղը
խալլ նէ եօլ ուլա էջրէնիլսէ , քիպար օլան տա
օ եօլ ուլա էջրէնիլսէ տիր : Շու սէնին օԹուր
տուղուն փոսԹա պիր համմալ օԹուրԹմուշ
օլսալար , Թաաճճիւ պէտէրտին ա . շիտիքէն
սինէ տէ օնուն կիպի Թաաճճիւ պէԹմէլի սին .
չիւնքի օ մէսնէտի էտինմէյէ պիր համմալտան
ղիյատէ լիյագաԹըն եօգ , սէն տէ պու պապտէ
իգԹիղա էտէն վուգու : ՖիյէԹտէ օնուն կիպի
եայա սըն :

Օգումագտան եաղմագտան պիխապէր պիր
ճահիլ ասամ ճէմաաԹա վաղ էԹմէք իչին քիւր
սիւյէ չըգարլընը կեօրսէն , կիւլմէճ մի սին : Ես
պէն սէնին կիպի պաշը պօշ պիր առաւին շէրի
աԹճըլըգ՝ Թասլատըղընը կեօրիւրսէմ կիւլմէյ
իմ մի :

Հալա մէհքեմէտէ մասլահաԹըր գալապուլըը
նրն արաքընտան՝ Թաուա գուշու կիպի գա
պարմը՝ սալանարագ կէտիլին եէրտէ , էլ է
Թէք գաուշտուրուպ Թէմէնի էսէնէրէ կիւ
լիւմսէյերէք ճէվապ վէրտիլին կեօրիւրու
սանըրմ : Սաուլուն , սաուլուն , հաքիմ էֆէն
տի կելլօյ : Հէմ եաղայօրում , հէմ կիւլէյօ .

րում: Եւ պիր Էհլի վուգուֆ մէճըսինտէ
պուլունան, նէ Էափըպ տա քենտինի պիլկիճ
կեսութէրէճէքսին: Չիւնքի վուգուֆիէթի ազ
օլանլարն, վէ հիւ օլմայանլարն հալի տիր,
պիր մէսնէտէ Էրտիքլէրի զաման, նէ ալարաւ
ատամ օլտուգլարնը խալգ անլար գօրգուսույ-
լա, քենտիլէրինի իշ պիլըր, ումուր կէօրմիւշ
սաթմագ իշին, տուրմայրպ Էթալքլէրի իշիւ-
զարըզլարը նագլ Էտէրլէր. վէ հարէքէթլէրի
աորը մասլահաթլարնըն զտառ օլտուղունան,
նէ քեսութէպէք օլտուգլարնըն աշլքէար Էտէր-
լէր:

Պիր տավայը ֆասլ Էթմէքտէ սէնին ըէյին
օպիր շէրիաթճըլարնըն ըէյինէ ույմատըղը հալ-
տէ, չօգ աճախպ օլաճագ տըր. օ վագըթ քիւ-
շիւք տիւշմէք իշին, չօլունուն ըէյի պէնիմ
կիսի իտի տէյէճէքսին սանըրում. զիրա միւպթէ-
տի վէ ճահիլ շէրիաթճըլարնըն գաշագ գափու-
պու օ տուր: Ղաքին պաղը քէրրէ տէ օլա քի սէ-
նին ըէյինէ տօսթանէ սէպէպ սօրան օլուպ, ճէ-
վապ վէրմէյէ մէճպուր օլուրտան, զահիր օնա
տա պիր գաշ թուրահաթ սէյլէրսին: Կիւ սէօ
ղիւմիւ տինլէ, Էյլէլէրէ հիշ թընմա, հաքիմ
օլան ֆիքրինի սէյլէմէյէ պօրճլու տէյիլ տիր
տէ կէշ քի, սէնին ահմագլըլընը խալգ Էթտիյ-
ին թուրահաթտան տիւլամագտան ըսա, սիւ-
քիւթիւնտէն հիսապլատըն:

Էյ տօսթում, քենտիմիղլ ալտաթմայալում.
տիւնէատէ քենտի պաշըմըլա ֆէնա Էաշարսադ,
սալթ քենտի ճէվապլըլը վէրէճէյիղ. լաքին
Էլնիքինի ֆէնա Էէրլէշթիրմէյէ Էլ վուրմագ,

չէքիւն՝ ճէք շէյ աէյիւ աիր սանըրմ :

Տահասը վար . ամմա սէն պաննո սօփուղուգ
թապայօրսուն տէյէ՝ ճէքսին . սէօյլէ , մանին տէյ-
իւ . թէք պէն սատուգ տօսթ կիպի , սէնին նէ
պիւյիւք թագսիրաթ էթմիշ օլաուղունու ան-
լաթա պիւէյիմ :

Պու պաստէ սէն պիր աղիմ իշ կէօրտիւմաս
նըրսըն . լաքին տէլիգանլըլդ հարարէթի թէս-
քին օլաուղտան սօնրա , պիր տէ վարաճաղը-
մըղ մէմէքէթի տիւշիւնմէք իգթիղա էաեր .
պիղ գափուսունա եագլաշմագտայըղ , վէ օ սօն
տէմին վագթի պէլլիսիղ օլաուղունսան , թէր-
թիսիսիղ կիրմէյէլիմ տէրսէք , պու սէնին էթ-
թիլին գատար պիւյիւք շաշգընլըղ օլամաղ :

Վէ պիւլ քի , պու մէմուրէյէթի էաինտիլին
տէմտէն . Ալլահըն հուզուրունտա գապահաթ-
լըսըն , վէ պու մէմուրէյէթտէն էլ չէքմէտիքձէ ,
ճէհալէթին սէպէպի իլէ գապահաթլը գալըր-
սըն : Սէն աճէմիլէյինլէ կերէք պիրինին հագ-
գընը իպթալ էտիպ , պի դայրի հագգին օսլիքի
նէ վէրտիլինի , կերէք միւպթէտիլըք պէլաթըլա
տալայը էթրաֆը սէպէպլէրի իլէ ուզաթըպ ,
ֆապընը կէճիքտիլմէնլէ օլան մէսարիֆի էօտէ-
մէյէ խղճմտանըրն պօրճու տուր : Վէլ իմտի
աօսթում կէլ , շու տարաթլը աղամէթաէն էլ
չէք . եօգաս պու աճէմիլէյինլէ էլէ միւթէմա-
տի զարար վէրմէք թէհլըքէսինտէ օլտուգճա ,
աֆվէ նաիլ օլամալըրն : Վար , իլմի ատապ քի
թապլարընը հէփ օգու , հէփսինտէ պունու
պէօյլէ պուլուրսուն :

Տիւնեատէ հէր վագըթ աճէմի չէրիտթըլալ

վար ըմբռն, վէ հայա վար տըր տէրսէն՝ պէն տէ
տէրիմ քի, օնլար պէլքի սէնին դատար ճահիլ
տէլիլէր խէ տէ, սէնին դատար գապահաթը
տըրլար: Պիր գապահաթըլը նէ էլին Ֆէնա
խարէթի գապահաթըլ չըգարա պիլիւր, նէ քէն
տի կիպի գապահաթըլըն չօգըլուղու: Հագի-
գաթ, պաղը աճէմի շէրիաթըլար վար քի, տա-
վայը սահիպի պախաթընա Ֆուսէ տէրէր, վէ
պիր տավայը պիր էյեամ սարստըգտան սօնրա,
նէ եափաճաղընը մանսրպտաշարընտան էօրէն
մէք իսթէրէր. եախօտ տալանըն զաթինի հէ-
նուզ անլամատան, քէնտիլէրինի պիր կէօսթէ-
րիշէ պիր խայալէ ալաըրըրլար:

Պէն պիրինի թանըալմ, մուրաֆայը կերէյի
կիպի տինէտիքաէն սօնրա, տավաճըլարըն պի-
րինին վէքիլինի թէնհայէ չէքիպ, տօղըու ոէօյ-
լէ, թութաուղըն տավա հագ մը նահագ մը
տէյի սօրուշա, պէրէքեաթ վէրսին, օ տա
հէլը ըրզ ատամ ըմբռ, նահագ տըր սանըրմ
տէյի ճէվապ վէրաի: Լաքին օ էպի ատամլար-
տան ըտը, վէ էօլէլի խայը զաման տըր: Ամնա
շիմտի տիւնեա թէպտիլ օլմուշ, պու թարզ ա-
տամլար պուրունաճաղընա ագըմ եաթմուղ.
զիրա զէմանէնին իշճէսի սալթ հիլէսպղըղա
Ֆիլիլէրի թաղլիթ էթմէք տէյիլ, եալան ըլա
սա ալտաթմագ տըր:

Պու պէօյլէ օլտուգտան սօնրա, սանա գօր-
գուսուղ պիր շէյ տահա սէօյլէյիմ. շէրիաթ իւ
մինտէն խապէրի օլմայան շէրիաթըլարըն գօր-
գարմ նէ տինի վար, նէ խղճմտանք սայար:
Ֆարազա պէն էօմրիւմտէ սիլահ գուլանմայը

մէջդ էթմիշ օլմասամ, սիւհհընա պահատուր
պիր առամա գարշք սիւհհ չէքէր միշիմ. հաթ-
թա հօմրիւմիւ հօյլէ աշիքեար թէհհիքէյէ գօ-
մամագ իչին էլլէթտէ ուղագ գաչարլմ: Եւ
չէրիաթ իլմինտէն խապէրտար օլմայարագ տա-
վայը նահագ ֆաւլ էթմէք, քէնտի խղճմտան,
քընը թէհհիքէյէ գօմագ ըտա, հօյլէ ճահիլչէ-
րիաթճըլար խղճմտանք սայար տէնլիր մի:

Պու կիւն եէր էիւղիւնտէ վէքէալէթինի էթ-
տիքլէրի Հաքիմի մութլագա՝ ֆաւլ էթտիքլէրի
տավալարըն՝ պիր կիւն ճէվապընը վէրէճէքէ-
րինէ ինտնսալար, պուհնճա սէրմայէյէ միւհմաճ
սէնտաթէ՝ պօշ սանտրգլարլլա մուպաչէրէթ
էտէրլէր մի: Ինտն պանա, պէօյլէ առամլար ախ-
րէթի տիւղիւնմէղ. ախրէթի տիւղիւնմէյէնին
տէ տինի մէղհէպի օլմագ:

Պիր լագըրտլլա տաւայը անկատրգ կիպի
աուրուպ տա, պագըսընը տինլէմէյէ ճանը սը-
դըլան հաքիմլէր վէք ալիմ վէ խղճմտանք տա-
հիպի առամլար տըր տէրմիսին. հէլէ պէն տէյ-
էմէմ. զիրա նիչէ կերչէք վէ էհի ինտաֆ օլան-
լարընը կէօրիւյօրում քի, սօն հարֆընտէք
գուլագ վէրիպ տինլէտիքտէն սօկրա, սէնէտա-
թըն հէվիսինի պիր պիր օգույօրլար:

Խուլասա իլմի շէրլին իգթիղա էտէն թէմէ-
լէրինի պիլմէյէրէք, էլին մալի, ըրղը, վէ հօմրիւ-
տավալարընը ֆաւլ էթմէք, կերէք էլին իլմինէ,
կերէք քէնտի ճանընա նէ գատար զարարը շէյ
օլտուղունու պիլմինտէ, վէ սէն տէ միւլաչագա
էթմիշ օլտան, պիլմէղլիլինլէ պիլրինին մալմինի
չալըպ օպիրինէ վէրմէք, գապահաթլլըլը զէն.

կինէլթմէք իջնն, հագ սահիպինի սոյմագ, վէ
քենտինէ ճէհէննէմոէ պիր մէքէան փէյտա էթ-
մէք թէհլէքէլէրինի տիւշիւնմիւ շ օլան ըսը,
սանըրըմէնի ըսըթմա թուլթարուր:

Սագըն տէմէ քի, իքի թարաֆըն սէյլէտիւ-
ինտէն հագգը ֆարգ էաէր պուլուրում. զերա
զէմանէնին թէլպիսլէրի անճագ քենտի չըգա-
րընա պագար, տօյրու լագըրուր սէյլէտիլէրի
էօգ քի, հաքիմ օլան հագգը նահագգը ֆարգ է-
թմին, օնլարըն հիւնէրի հէմ հաքիմի ալտաթ-
մագ տըր, հէմ սաթրանճ օյուհու կիպի պիր
պիրինի աշմաղա կէթիլմէք տիր: Օսուէն իջնն
շէրիւթմը օլան առամ շէրիւթ իլմինի էյի պիւ-
մէլլ քի, օնլարըն տէքքիինի տօլապընը ֆարգ է-
տիպ, հագգը պուլա: Սէն իսէ հիւ աշնալըզըն
օլնայարագ՝ ալտանմամ տէրսէն, փէք ալտա-
նըրուրն:

Քենտինի ալտաթմա տօսթում, պու սէնին
խարճըն տէյլլ տիր. տիւնէաաէ ոանա իշ գըթ-
լըլը էօգ. իլլմ օգումաղա միւհթաճ օլնայա-
րագ, վէ խլճմոանքընը աղըլլաթմայարագ պիր
իշ պուլա պիլլրին:

Վէ շիւնքի պանա սաարգ տօսթ տէյօրուէն,
կէլիտիհաթըմը տինլէ քի, պէն տէ օլան սա-
տոգաթըմը սանա իսպաթ էթմիշ օլայլմ:

ՊԻՐ ՄԻԻԹԷՇԿՐԻՅԵ

Չ էլէպի ,

Ան տալայը գողանտըն , պէն կեղինէճէյ .
իմի իթիրտիմ . պէնիմ կիպի պիր պիչարէ՛ մա-
լիմին չօղունտան եատ օլտում : Պիրերիմ , պուն,
լար հէփ սիզին իշկիւզարըդ տէտիլինիզ հիլէ-
քեսարըղըն մէյվէլէրի տիր , օ հիլէ իլէ կեօղե-
լէրէ վիւճուտ վէրիւր , եալանը կերչէք էտէր ,
հաքիմի ալտատըրորըղ :

Պիր զաման տալալար զար օյունուլուտու .
պազը քերրէ պախթը օլան գազանա պիլլիրտի .
շիմտի սաթրանճ օյունու օլտու , հիլէպազ օլան
դազանըր : Սիզ տալանըն հագգընը արար ա-
տամլար տէյիլսինիզ , սիզին իշկիւզարըղընը՝
խասմինիլի եէնմէք տիր . օյուն օյնար կիպի դար,
շընըզտաքինի ալտաթմափ տըր : Պիր տալայա
գարըճամափ շանընըզտան տէյիլ տիր կիտի .
հէր մասլահաթա կիրիր , տիւրիւ վէլէտիլնա-
ըդ իճրասըլա հաքիմին կեօղիւնիւ պաղլարթ-
նըղ :

Խասմիմին հագգը օլմատըղընը՝ սէն տէ պէ-
նիմ գատար պիլլիր իտին , վէ պու տալա պաշա
չըզմաղ տէյի քենտիլէ տէ սէօյլէմիշ իտին . շիւն

քի հագգը թան ըօրոտուն, հագսըզ տավայա նի՛ն
չին սահիւլ չըգայօրոտուն. տէքք իլէ եալան ըլա
հագգը իպթալ էթմէյէ սըլանմանըն ասլը՛ նէ
իտի. տավա տէտլիյին մէտրէսէ մուպահհոթի՞ մի
տիր քի, եհնիլէն սալթ լագըրուր զայա էաէր,
վայրը պիր զարարը օլմազ: Պիլմէզմիտին քի,
պուռնոա էվէր երգըլըր, օճագլար սէօնէր:

Պէն քենտի հագգըմա կիւվէնմիշ իտիմ.
պիւյիւք պապամըն վասիլէթինի հաքիմէ իֆա-
տէ էթսին, վէ հագիգաթ հալն օլտուղու կիպի
անլաթսըն տէյի թարաֆըմտան պիր էհլի ըրզ
առաւ վէքիլ էթմիշ իքէն, սէն թէլպիսըլսին իլէ
տիւրիւ թէրթիպլէր գուրուպ, սէնէտլէրտէ
օլմայանը իճատ, վէ պէյէնտիլին կիպի մանալէր
վէրիպ, մէֆհոււղարընը էվէրիպ չէվիւրէրէք,
իսիւաֆ թէմնիլէր վէրէրէք, եալանա կերչէք
սուրէթի վէրտին. ֆատիտ մէֆհոււղար չըգա-
լարագ, հաքիմին տգընը թաղիլթ էթտին:

Իշթէ սէնին շիրքէթլիյին հիւրմէթինէ՝ պէն
սոյուլտոււմ չըր չըպլազ օլտոււմ. զիյանըմա սէն
սէպէպ սին. մալիմի սանս չալտըրտըմ, խըրու-
զըմ սէն սին: Պու տա խըրուրզըգ տէյիլ իսէ,
խըրսըզըգ տէյի նէյէ տէրլէր: Խըրսըզ տէյիլ,
հարամիտէն պէթէր սին: Հարամի օլան՝ քենտի
ճանիլտ ուղղաչըր. եա քենտիտէն զօրլու եօլ
ճուպա րասթ կելիւր, եա էլէ կիրիւ՝ իփէ գազը-
լա չըգար. էօմրիւ թէհլիքստէ օլուր: Լոթին
սէն՝ պէնիմ մալիմի գօրգուսուզ չալտըն, չալտըն
տա հագգը օլմայանա վէրտին:

Քեար թամար, իշկիւզարըգ շէօհրէթի, նա
հագ տավալարըն էօլմիւշ լէշինի պիլէ՝ սոնսա մէ

զարտան չըգարալոր : Խաթրն խօշ օլտոն մու,
գօլթուգլարն գապարն . եէնիլմէզ տալայը
եէնտին , աֆէրիմ , գօլունա գուվլէթ : Կիւլ,
սէվլին , սէն տէ , միւվէքիլին տէ , էանաֆըն
տա , աղւմ հիւնէրինիզէ սէվլինին շաղ օլուն :
Լաքին պիւլ քի , էվիմի կեօղ եաշըլա տօլտուր
տուն . Խաթրնա կեթիր քի , ալւնեա տուր
տուգճա , պի կիւնա հվլաշարմըն գանը՝ Սէ
լահտան ինթիգամ խթէյէճէք , վէ քեհաիլէ
րինի աիլէնմէյէ միւհթաճ էտէնլէրէ՝ Ալահըն
ղազապընը օգույաճաղար :

Մէրամըն գապահաթսրղ առամ սօյմաղ ըսա ,
հիլէպապլըղըն պահապընը՝ էվլէր երգըպ աա չը.
գարմաղա նէ հաճէթ . եօլ աղըղլարընը պէքէ
քի , արանտըղըն շէօհրէթի օնտա պուլապըն ,
վէ պէլքի ճէլաուլար էլլլլէ մուսթահափ օլ
տուղուն պէլայէ ուղրայապըն :

Պիր էվլի աթէշէ վէրմէք գատար ալլալլէք
օլամաղ սէրլէր . սէն իսէ գունտաքճըտան տա
պէթէր սին , զիրա պիր Փազըր էվլ՝ քիւլ էթ.
մէյէ՝ հաքիմ էլի գուլանըօրտուն : Պու ճիւմէ
իլէ գալպին րահաթ , հաթթա գահգահայլա
կիւլէր՝ քիւլահը պաշընա կիլաիւրիմ տէր խաս
մինի զէվգլէնիրսին :

Էլլէրէ վէրաիլին զարարա կիւլիւղ զէվգլէ.
նիպ , հափ սահիպլէրինին պաղընա աջաղըն
եարալարը՝ քեհտինէ էյլէնճէ էաէր , նագլի իլէ
վագըթ կէջիրիրադն . ճէլաուլարտան պէթէր
թաշէիւրէքլի օլտուղուն պուլտան պէլլի տիր :

Պիր Ալահ օլտուղունա իթիմասըն օլա ,
քեհտի մալինէ սոհիպ օլաճափ առամը՝ մահրում

էտիպ, սէֆիլիւ սէրկերտան պրագորընիա ,
էօմիլին օլտուգճա աղլամալըտըն, խըրտը՝ սէ-
նին մալինի ալան աղլ տէմէ, զերա չալանն սէն
սին, սէն չալտըն՝ օնա վէրտին : Օ Ֆիւղուլի
մաթլուպ էթտինի իշին դապահաթը տըր . լա-
քին սէն Ֆիթնէ վէ տօլապընլա ալը վէրտինի
իշին, օնտան զնյատէ դապահաթը սըն :

Հաքիմ ճահիլ իտի տէյի էօղը էթմէ, զերա
օնու տա տլտատան սէն սին, դապահաթ սէ-
նին տիր . հադդը տօլըու սէյլէմիշ օլտայտըն,
դապահաթ հաքիմին օլուրտու . լաքին տալտայը
սէն միւլէվլէս էթտին, հաքիմի տէ ալտաթ-
տըն :

Պու հարամիլէյի վէ պուռնա պէնզէր նէչէլէ-
րինի էթտին տէ, պու տիւննետաէ ճէզասընը
չէքմէտին իսէ, տալմա պէյլէ գալըր սանմա :
Պէ վար էյ շաշգըն վար . էյէր պու տիւննետաէ
պաշընա պիր էրլարըրմ էնիպ, սէնին նիշէ էմ
սալէրինէ վադը օլտուղու կիպի ինլէյէրէք ճան
վէրմէղսէն պիլէ, օլ սէնէտաթ օլուռնմազ՝ շա-
հիտ թէլպիս տինլէնմէզ՝ մէհքէմէյէ իհզար օլա-
ճաղըն կիւնիւ տիւշիւն :

Սէնին կիպի թէլպիպէրէ՝ նիշին էտէյօրսուն
տէյի պիր թազիր էտէն օլտա, նէ եափայըմ,
շէրի շէրիֆէ պէնիմ պիր աղ աշնալըղըմ վար,
օ տա տօթ մտամ պուլըռնմուշ, ատամ ատա-
մա պէյլէ կիւնտէ լաղըմ տըր տէյի՝ աղղընըզա
թէսպիհ էթմիշսինիզ : Շէրի շէրիֆէ աշնա օլ-
մազ պէյլէ մի օլուր : Հադգը հիմայէ էտէճէք
շէրի շէրիֆ՝ շիրէթէ հէմիտ, եա եալանա
հիլէյէ րէհնուլմ մը օլմուշ : Էյլէ իսէ շէրի

չէրի՜ֆէ աշնա օլմագ՝ հիւլէպազ, եարամազ, Ալ-
լահտան գօրգումազ օլմագ տէմէք տիր : Եօգսս
սիղին կիպի ալգուլարա նիսպէթ՝ շէրի շէրիֆէ
աշնա օլուպ տա, հագգը առաւելթի էլտէն գօ-
մայանլար՝ նահագ տաւլայը՝ եա նասիհաթ ըլա,
եա արայա կիրիպ՝ ուռհուլէթ իլէ մէն էտէն,
եախօտ սօհպէթինէ գարըշմայան՝ եարամազ
առամլար մը տըր :

Սիւ քիւմ, շէրի շէրիֆէ աշնա օլան քիւմ. օ-
գոււմագտան եազմագտան պէլքի խապէրինիզ
պիլէ եօգ, շէրի շէրիֆի նէրէտէ օգոււմաշտու-
նուզ, նէրէտէն աշնա օլմուշտունուզ : Սիղին
աշնալըղընը շէրի շէրիֆ իլէ տէյիլ, իլա պազը
սիղին կիպի՝ փօսթուռնու ճէհէննէմէ սէրմիշ,
Ալլահտան գօրգումազ, ինսանտան ութանմազ
հաքիմէր փէիքէրի սինիզ. շէրի շէրիֆէ աշնա,
հագգը առաւելթի պիլքի առամլար ըսանը, նի-
ջին հէր մէհքէմէյէ կիրէմէզսինիզ, հէր հաքիմին
հուզուրունա չըգումազսընը. պիրինին ազլինէ,
օպիրինին նասպինէ պէքէրսինիզ : Եօգ, եօգ,
սիղին արատա էթտիլինիզ պիր միյանձըլդ տըր.
օ առաւելթ փօսթուռնտա օթուրմուշ՝ շէրի շէրի-
ֆի մէզատէ գօյան տինսիզ հաքիմէրին՝ իման.
սըզ տէլլալարը սընըզ : Ալլահըն էմրինի աբձէ
իլէ սաթան մաթրապազլարըն միանձըլարը սը-
նըզ : Իգթիզա էտէրսէ վէքէալէթ, իգթիզա
էտէրսէ շէհատէթ, հէր նէ էիւզտէն օլսա զէ.
հիրլինիզ կէլքի : Խաամինիզին էվինի երգտըղ-
նըզա գանաաթ էթմէզսինիզ, թարաֆ էթսիլի.
նիզ տաւաճընըն պիլէ՝ իլքէրլինի սէօքէրսինիզ:
Տօսթ առամ՝ պուրունմուշ, առամ՝ առամա

էջլէ կիւնտէ լաղում հան: Տօսթ քիւմ, չօգ քերրէ սէնի արայան քիւմ. չօգ տէֆ'ա օ տաւաճըը արայըպ պուլուպ, տօսթ օլունճայա գտտար՝ նէ տէքէր, նէ տուզագլար գուլանըսըն: Չօգ տէֆ'ա իքի Թարաֆա տա տօսթ, իքի Թարաֆը տա գըղըշարըս, տաւաճը աղտորան սիղ տէյիլ միտինիղ: Սիղ պուլունու քենտինիղէ պիր քեար էտինմիշտինիղ. հուզըըը պարիտէ ճէվապըըը սիղ տիւշիւնիւն: Լաքին սիղէ գափըլան հօփ, փոխարա Թաաճճիւպ էտէրիւմ քի, սիղին նէ հիլլէպաղ օլտուղունուզու տույար, շէրիաթտէն խապէրինիղ օլմատըղըը անկար, դօճա էանաֆըըըը կեօրիւր, քիմի վէքեալէթտէ, քիմի շէհասէթտէ, քիմի Թէսթիւտէ կեզէր, նէ հարամ պիլիւր նէ հէլոյ պիր ալայ էտէպսիղ քիւլլանինիլ օլտուղունու՝ կիտէ կելէ էօյրէնիլ. սալա տէօնէր փարա վէրիւր, սօլա տէօնէր փարա վէրիւր, մասլահաթը պիր սոքէթ քեսպ էթմէտիլինտէն մատա, կիթտիքճէ միւլէվլէս օլտուղունու կեօրիւր. պուլ ճիւմլէ իլէ մասլահաթըըը ատիլ Ալլահա հավալէ էտիպ, շէրի շէրիֆին հիմայէթինէ, հաքիմին առալէթինէ սըղընտաղընա, էինէ Թէլլիպէրին, էալան շահիպէրին էթէյինտէն այրըմաղ, նահագ տաւապընը պիլէ հագգա պինա էտէճէքէր սանըը: Խօշ պէյլէրին տէ պիր աղընըն մասլահաթը պէյլէ կեօթիւրիւր. Ալլահա հավալէ էթտէ, շէրի շէրիֆէ պէքէտէ, մէրամը իճրա օլմայաճաղըը սահիհ պիլտիլինտէն, սիղին կիպի միւթէշէրիւրէրէ իւմիա էտէր:

Է'միր շէր'ին, ալ արգատուշլարընը տա պիլէն.

Ճէ, հուզուրը պարկէ պոչուրուն, մէհքեմէի
քիւարայէ կէլին: Շիրրէթըլ իլէ գաւառըն մա-
լին կէլ ճէվաղընը վէր. օնտա եալան տօլան քեար
էթմէզ, վէլէտիգնալըզ իշէմէզ, հիլէյի շէրիւ
ուշտուրմազ օլմազ: Օրատա սէն տէ պիր թէլալի
սէ միւհթաճ օլուրսուն, լաքին նաֆիլէ արար
սըն. օ էօյլէ պիւր հագ եէր տիր քի, եալանըն
իլիշէճէք քեօշէսի եօգ: Կէլ, Էմիր շէր'ին. տա
վաճըն պէն օլաճաղըմ. թէլալիսիլիի եիւզիւնէ
վուրուպ, ֆիւզուլի իպթալ էթտիլին հագգըմ
տալա էտիպ, թանկընըն զազապիլի իւզէրիւնէ
տալէթ էտէճէյիմ: Վէ ինչա Ալլահ պուտիւն
եաաէ իպթալ էթտիլին հագգըն իճրասընը՝
ուզրատըղըն զազապտա կէօրէճէյիմ:

Օրատա նէ պուլուպ տա գապահաթլարընը
էօրթէճէքսին. պու տիւնեանըն հաքիվէրիւի
ալտաթտըղըն կիպի, օնու տա ալտատըրըմ մը
սանըրսըն. օ պիր հաքիմ տիր քի, կէօզիւ էօ
նիւնտէ հէր շէյ աշոգ վէ աշիքեսար տըր. հիլէյի
հագ սուրէթի վէրմէյէնաֆիլէ չալըշաճագսըն:
Փօսթտա օթուրան՝ հագ ատալէթ քէնտի տիր
սէնի սէօյլէթմէզ պիլէ, գապահաթլարընը
մուսթահագ օլտուղուն զազասըլ՝ անիտէ հիւքմ
էսէր:

Հէ զանն էտէրսին. օ մէհքեմէյէ տէ, պուրա
տաքիլէր կիպի կէօքսիւնիւ կերէ կերէմի կիրէ
ճէքսին. խալգ սանա շէօյլէ պիր միւթէշէրի
տիր տէյի իքրամնը էտէճէք սանըրսըն: Պէքէ,
պէքէ. հաքիմ հուզուրունտա զազապա մուս
թահագ գապահաթլը սըն. մէլաիքէ էսնիւնտէ
րէզիլ, սալհէր եանընտա րուսվայ, վէ պիւ-

Թիւն ճէննէթին երրահը օլաճագ սըն :

Պուրատա պէյէնալսին կիպի ետախըրաղըն
իլաւարը հիւճճէթէրի կեօսթ էրկրոէն, գապա-
հաթաղ չըգալըմ տէյլօ մի ումարսըն : Եւ պէ-
լայէ պագ քի, սէնին աւըլ գապահաթինին իս-
պաթլարը՝ օ կիւվէնտլսին սէնէտէր տիր : Խալ-
դը ալտասըպ, տաւայը ֆիւղուլի հիւքմէթալը-
տլսինէ իսպաթ՝ պու պաթըլ սէնէտէր օլաճագ .
օ մէճլիտի շէր'իտէ կեօրիւլէճէք տաւան՝ աւճագ
պու գապահաթլարըն տըր :

Էթալսին հարամիլսին սէն պու տիւնետուէ
զէվլինի չըգար, մանի տէյիւլ : Լաքին էյեր հայ-
վան տէյիւլիսէն, էյեր պու տիւնետուէն սօկրա,
հաքիմէրին թէլլիսէրին ամէլէրինի ֆաւլ է-
տէճէք՝ պիր հաքիմ օլտուղունա ինանըրսան, էյ-
էր էլին մալինի տէքք իլէ գալիմագ՝ օլ հաքիմին
հուղուրունա ճէղայէ մոսթահագ օլտուղու-
նու պիլրոէն, հաղըր օլ, օ էօրֆիւլ հաքիմին
հուղուրունա վարըպ թիթիւրէյէճէքսին, հաղըր
օլ, հագ սահիպլինին հագդընը իպթալ էտիպ,
ֆիւղուլի տաւա էտէնլէրէ էէտիրմէյի՝ իշիւ-
ղարըգ սայտըղըն ալագըղըն ճէղասընը չէքէ-
ճէքսին :

Վէ չիւնքի սէն իսլահ օլուպ, շիրէթլսին իլէ
էլէ վէրտլսին զարարը էօտէյէճէյինէ մէմուլիմ
էօգ տուր, մալումուն օլտուն քի, պու տիւնեա-
տէ սէնին շէրրինէ ուղըսյանլարըն ճիւմէսի, օլ
մէճէմէյի քիւպրատէ սէնին տաւաճըլարըն օլա-
ճագ . վէ ճիւմէտէն զլլատէ էիւրէյի փէք մէր-
համէթսիղ շիքէայէթճին՝ պէն օլաճաղըմ :

ԳԻՊԱՐԼԸԳԻ, ԻԼԻՄ, ՎԷ ՓԱԶԻԼԻԹ

Պէնիմ էֆէնտիմ,

Սէն քիսար սըն, էօյլէ տիր, ալէմ էօյլէ
սէօյլէյօր. պէնիմ տէ ֆիքրիմ՝ խալգըն սէօ.
զիւնիւ գարշըլտամագ տէյիլ տիր. հաթթա հէփ.
տի իլէ պերասպէր սանա իղզէթ վէ իքրամ է.
տէրիմ. պէն էլլէլտէն այրը սոյ չէքմէմ. Սէ.
նին զաղապընտան գօրգարըմ, պօյուամու սէնին.
լէ էօլմէք խտտիսընտա տէյիլ իմ. զերա վարըր
էօրտէյին Կազ ըլա էթտիլի նէֆսանիլէթէ աէօ.
նէր:

Լաքին քերէմ էյլէ էֆէնտիմ, սէնին ըիւթ.
պէնին պալա քեօշէլէրինէ կիրէճէյիմ տմմա,
նէ էլքեանսըզ ըմըշսըն տէյի ինֆատլ էթմէ:
Քիսար լաֆզը՝ նէ տէմէք օլտուլունու հիւ միւ.
լահազա էթտիլին վաթ մը. պէնիմ գըլասըմ,
պու լաֆզ՝ քիսիրտէն սատըր օլուր քի, պիւյ.
իւք տէմէք տիր. էանի, զայրըլարըն արասընտա
սիւլիւք, մարուֆ, ալա, կեօղէ կեօրիւնիւր
տէմէք տիր:

Պինաէն ալէյհ քիսար տէմէնին ասըլ մանա.
սը՝ մարուֆ, կեօղէ կեօրիւնիւր տէմէք իտէ,
պու շէօհրէթ հէմ ֆաղիլէթ իլէ կեօրիւնէնէ

վերիէ պիւր, հէմ պէտ խուլար ըլա պէլն
լէնէնէ : Պիր մալտար առամա՛ն՝ քիպար զէնկին,
եախօտ մարուֆ զէնկին տէնէ պիւր : չուլ չա-
վուծ իջինտէ պիր քիւլսանիւն՝ մարուֆ զիւ-
լարա, քիպար զիւլարա տէնէ պիւր : Գիւղալիք
քիպար ալիմ, քիպար ճահիլ, քիպար հագ-
գը սէվէր, քիպար ֆաղիւէթ սահիպի, քի-
պար զալիմ, քիպար շէհվէթլի, քիպար խըր-
օղ տէնէ պիւր : Մէշըէսի ամէլի իսթէր էյի,
իսթէր քեօթիւ • կեօղէ կեօրիւնիւր օլտուգտան
սօկրա, քիպար օլուր, մարուֆ օլուր, եանի՛
թանըլըր • էլէրէ պէնզէմէզ, կեօղէ կեօրիւնիւր
օլուր :

Փարազա մէշհուր եալանձը պիր առամ օլ-
սա, ալէմին պիւրիյի եալանձը տըր տէրլէր • ա-
լէմին պիւրիյի նէ տէմէք տիր • կեօղէ կեօրիւ-
նիւր, մարուֆ, թանըլտըգ տէմէք տէյիլ մի :
Թանըլտըգ եալանձը նէ՞ տէմէք տիր • էլլէրտէն
իւսթիւն, ալա, քիպար եալանձը տէմէք օլ-
մաղ մը :

Կեօրտիւն միւ, պիր լաֆգը խալգըն զահիր-
տէ անլայըշընա պագմայըպ, թէմէլի արանըրսա
ասըլ մէֆհումու նասըլ պուլունուր : Կեօր իմ-
տի, պու քիպար, ալա լաֆգը մախլաս կիպի,
իւնվան կիպի, քիշինին սօլուշունտան միւնա
սիպէթ տլմայօր, իլլա ֆիիլինտէն, մէշըէսիւն
տէն իւթիզա էտէյօր :

Պէօյլէ օլտուգլայն, պու շէօհրէթ հէր քիսէ
վերիէ պիւր • միսալ պիր սէնաաթ հհը՝ էլի
մարիֆէթլի օլուպ տա, էսնաֆը իջինտէ կեօղէ
կեօրիւնիւր օլուրսա, ալա ուսթա, քիպար

ուսմա տէնիւմէլի . ֆիւլ-վագը պիր կիւզէլ միւ-
ճէվէէր իշ կեօրսէք , ալա իշ տիր տէմէզմիկը ,
պիր չիւնէրլի գոււմաշ , դուլծու , սաաթ , վէ
լաթըր շէյ կեօրսէք , ալա շէյ տէմէզմիկը :

Պու պէօլէ իսէ , պիր օգոււմուշ ալմ' ատտ-
մա' նիշին օնլարտան զնյատէ սլա , քիպար տէն-
մէմէլի իմիշ : Ֆազլիլէթի սէվէր , պէտխույտան
լէրաճ էտէր պիր ատամ' նիշին էլէրտէն ալա ,
էլէրտէն քիպար օլմամալըլմիշ . հաթթա պիր
ալիմ' ատամ' , պիր Ֆազլիլէթ սաճիպի ատամ'
հէր քէստէն ալա վէ հէր քէստէն քիպար տըր
սանըլըմ' :

Քէրէմ էյլէ , թէքլիֆսիզ սէօլէշէլիմ' սէ-
նինլէ . պիլիլիմ' , պու գաաար աշըգ եաղարը-
մա պիր ազ ինֆաալ էտէյօրսուն ամմա , սէն
հագգը սէվէր ատամսըն . ինշա Ալաճ եաղըր-
ղըմ' նաֆիլէ օլմազ :

Էյէր քիպար տէմէք' հագիդաթ կեօղէ կեօ-
րիւնիւր տէմէյ իսէ , հէր քիպար տէտիլլէրի
քիմսէտէ' պիր կեօրիւնիւր շէյ օլմալ . եօգսա
քէօփէքտէն քէօփէք տօլար , աթտան աթ տօ-
լար , էշէքտէն էշէք տօլար կիպի , քիպարտան
քիպար տօլար տէնմէզ . զիրա կերջի ինսառտան
ինսան տօլար , լաքին օպիր ինստնլարտան հիշ
պիր Ֆարգը օլմալ . Ֆագաթ պիրիտէն տօլ-
մայըպ , օպիրիտէն տօլտուլունու Ֆարգը օ-
լուր . պոււնսան լաթըր Ֆարգ օլմալ :

Վագ'ա պիր քիպար էվլատը' քէօլիլէր ա-
րասընտա թէրպիլէ օլա , օնլար կիպի ապա
շայագ կիլինսէ , քէօլիլաւէն Ֆարգ օլուպ , քի-
պար տէյէճէք եէրի գալըր մը :

Պապասը հվննո՛ւ գալսնա՛ւ ատէթ իւզրէ ստլթ քիւպարաւն աօլմո՛ւշ օլտուղու իշին , քիւպար տէրսէք , օնուն քիւպարըլը պիր պախթ տըր , քենտինին հիչ պիր լլտագաթը եօդ . զիրա քիւպարըլը քենտի հիւնէլի իլէ էաինմիշ աւելի : Թէճրուպէ էթմէք իսթէրմիսին , շու արգան տաքի կեղևի չէթարևի չըգար , չուլ չափութ կիւ , գօնաղընտան չըգ , վար պիր չէրկետէ օթուր . վէ էյէր քիւպարըլը՝ զահիրտէ կեօրիւնէն տէն պահս էտէճէքսէք , պագայլմ սանա քիւպար տէյէն օլմը մու : Իջլէ իսէ պաշնա պիր գա , զա կեղիպ , սէնի սօյաճագ օլուրլարսա , քիւպարըլըն տա պէրսպէր սօյուլուր . զիրա քիւպարըլգ էլէրին իթիպարընտայլսա , մալն կլթաթէլէն իթիպարըն տա կիտէր :

Մալիմ կիտէրսէ , գանրմ գալըր ա , տէյէճէքսին . պէլ . լաքին սէնին գանընը էն քիւլ խանի ատամըն գանըլլա վէզնէյէ գօսամ թարթ սամ , հիչ պիր ֆարդ պուլամայրգ : Գան տէտիլմիլ պիր տիւրլու շէյ տիր . պիր առամ քիւպար գանը տէրսէ , տամարընտա ճէվէլան էտէն գանըն ճինսի տէյիլ , գանը թահրիք էտէն րուհլար՝ ֆաղիլէթէ մալլէ էյի սօյ րուհլար տըր տէմէք իսթէր . լաքին վագրտա պու մէֆհում խիլաֆ չըգարսա , էլտէ նէ գալըր , ֆագաթ պիր կեօթէրիշ քիւպարըլը :

Իջլէ իսէ , սէնին սուրէթա կեօրիւնէն ըիւթ պէն , վէ թալիլինին ալա օլմասը , սանա էլէր տէն զեյատէ ֆաղիլէթ վէլմէղ , վէ խալգըն իւղերնէ հիչ պիր պիւլիւքիւլիւն օլամագ : Պէն րոյա ըսամ , սէն տէ րոյա սըն , սէնին զաթին

պէնիմքինտէն ալա նիչին օլմալըյըմը . ինսան
ըսագ , սէն տէ պէնիմ կիպի ինսան սըն . հէր
քեսին էթի կիպի էթին վար , քեմիյի կիպի
քեմիյին վար . հիչ սիր ֆարգ օլաճագ շէլին
եօգ : Գիպար էճտատտան տօլմուշտուն տէյի,
ինսանտան զայրի նէ՞ օլա պիւրսին :

Նէտէն օլա քի , ինսան պու պիր պաւսթ օյ-
ուհուհա քիպիրլէնիպ տէ , էլլէրին իւզէրլինէ
պիւրիւքլէք խափասը էտէր , խալլը հայվան
նազարըլա պագար , ճէվը էտէր , հէր քեսի
խօրլար , Ալլահըն էմրինի պիլէ սայմաղ . սէպէ-
պի՞նէ տիր : Սէպէպինի պէն սէօլլէյիմ . զէմա,
նէմիզին քիպարլարը՝ նէ իլմէ իթիսար էտէր ,
նէ ֆազիլէթէ հէվէսի վար . ալըզլարընը հէ-
վայէ աշմը , վադիթլէրինի պօշա կէ՛կրիլէր .
նէ ճահիլ օլմագտան չէքինիլլէր , նէ պէտխոյ
օլմագտան ութանըրլար . սէպէպի պու տուր :

Ինսանը հայվանտան ալա էտէն՝ ճանտա օլան
ագըլ տըր . գըլասըմ , պու ագըլը զիյատէ գու-
լանտան ատամ՝ ինսան պէյնինտէ զիյատէ ալա
օլուր . վէ ագըլսըզըգ , վէ հէվաի նէֆս՝ հայ-
վան թապիաթինէ մախսուս օլտուղունտան ,
պիր տտամ՝ նէ գատար ճահիլ օլտա , չէհիլ-
թէ նէ գատար մաիլ օլտա , հայվանըլա օլ
գատար եագըն օլուր : Վէ իլա ագընը իլէ-
տիպ՝ թալիմ էտէն ատամ , նէֆսինի զազա-
պընը զսպթ էտէն ատամ՝ հայվան թապիա-
թինտէն ուզագ օլմաղլա , ինսանլար պէյնինտէ
ալա օլուր :

Իշթէ իլմի սէվմէյէն , իլմէ հէվէսի օլմայան
քիպարլար՝ պուհուհ իչին տիր քի , քեհսիլէր

տէ. ելլերին ետփրլարըը քերէսթէտէն ետփրլը
մըշ օլտուգլարընա ադըլարը երմէզ, զահիրտէ
կեօրիւնէնէ պադարար. հէր շէյտէն մուաֆ
միւսէլլիմ իզ սանըրլար: Պաշ տիւշմէնլէրի ֆա
վլէթ տիր. հէր նէ պէս ամէլ օլտա, հէփոխի
իրթիքեաս պէտէրլէր: Վէ պու վէճհ իլէ, ուլիզ
քիպարըզ, ելլէրէ պէնզէմէլիզ տէյի, քենտիլէ
րինի ելլէրտէն ալա զանն էթտիքլէրի՝ ելլէրտէն
ահմադ, ելլէրտէն շէհվէթլի, խուլասա հայվան
թապիւթիինէ՝ ելլէրտէն զնյատտէ եագըն օլտուգ
լարը տըր:

Պուռուռն զըտտը, իլմէ հիզմէթ էթմիշ պիր ա
տամա պադ, թիւթպէսի նէ տէրէճէտէ օլտը
տա օլտուռ, մէշգ էթտիլի իլմ իլէ ֆիքրինի Աւ
լաշա դալարըրուպ, եարաթարըզ հիքմէթլէրէ
պադար, հայրան օլտը. պէնի Ապէմին՝ թա
տիւնեա գուրուլալտան պէրի՝ աթվարընը թէֆ
թիշ էտէր, միլլէթլէրին հալինի մէշտէպինի,
տէվլէթլէրին նիզամընը, աօլընը, սէպէպինի
թապհիհ էտէր. մահլուգաթըն նիզամընը, գու
րումնունը, վէ գուվլէթլինի թահգիգ էտէր.
խուլասա իլմէ աաիր մատտէլէրին ճիւմլէսինի
տէվը էտէրէք՝ ադընը իշլէտիպ, հայվան թա
պիւթիւնտէն ուղադ կիտէր. էօյլէ առամա քի
պար տէրուէք եագընըր:

Ֆադիլէթ աշգըլա Ալլահըն էմրինէ իթաաթ
էտէն առամա պադ, ճահտ ու զայրէթի՝ նէֆ
սինի դապթ էտիպ, էօվքեսինի զաղապընը եէն
մէք, պօղազընա փէրհիզ էթմէք, թապիւթիին
ղալէպէսինէ գարըն տուրմադ. գարտաշընա ին
սանիլէթ էտիպ, մուհապպէթ, միւրիւվլէթ

կեսթէրմէք . պու մինվալ իւզէ մէլաիքենին
Թապիաթինէ պէնզէր օլուպ , հայվանտան ու
զագ տուրտուգճա, ինսանլարըն խաղալէսինտէն
Փարգ օլուր . սահիհ քիպար տէյի օնա տէրսէմ,
հագ տըր :

Նիհայէթ պիր ատամ քի հէմ իլմի օլա, հէմ
Փաղիլէթի, պու իքի էյլլի պիր եէրտէ օլտուգ,
տան սոկրա, պիր խօրեաթ ըէնչպէրսէն տաթի
տօղմուշ օլա, ալ-իւլ-ալա քիպար օլուր :

Պունճա սէնէլէրտէն պէրի կէլմիշ կէջմիշ հո,
մերու, Պղատոն, Արիստոտէլ, Սուրատ, Փին,
տարուս, Քսենոփոնտ, Վիրկիլիոս, Չիչերօն, վէ
սաիր մէշհուր ատամլարըն տար ռիզմի կիւնիւ
միւղտէ պիլէ սէյլէնիյօրուս, աթալարըն քիպար
օլտուպու իշլին մի տիր. հաշա. իլիմէրի, Փաղի
լէթլէրի իչն տիր : Քիշլինին իսմինի էօմէզ է.
տէն իլմ վէ Փաղիլէթ տիր . քիպար օլմագ
պու տուր : Քիպար տէմէք կէօզէ կէօրիւնիւր
տէմէյիսէ, գլլասըմ, պունտան ալա քիպար
լըգ օլմազ . կերջի քիպարլըզնէսլինտէն պու
մուշ տէյիլ քէնտի հիւնէրի իլէ էսինմիշ օլուր
լաքին էտինտիլի քիպարլըգ թէմէլի տիր, էօլ
մէզ, ինսանլարըն խաթըրնտա տախմա եաշար .
վէ իքի պին, իւչ պին սէնէտէն պիլէ լուզիկէմ
ըլ էվգաթինտէն գօրգմազ :

Իլմ սահիպի քիպարըն շէօհրէթի քէնտի
տէն էվվէլ կէչէն էճատըրնա պիլէ թէսիր է.
տէր, իսիմէրինէ շան վէրիր, տիլէրտէ սէյլէ
տիր : «Արիստոն, Գրիլլօ, Սօֆրօնիսթօ իսիմէրի
նի պիլ նէրէտէն պիլէճէյիտիք», տէր Սէնէքա,
պիրի Գոննօլոնտուռն պապասը, պիրի Պղատոնուռն

պապասը, օպիրի Սոկրատըն պապասը օլմալարը
լա խիմէրինի պիլյօրուզ :

Քերէմ էյլէ , պիր թէմաիլիմ տահա վար սէյ-
լէյէճէք , օնու տա տինլէ : Միսալ պիր ճէմի-
էէթտէ պիր ահմադ. քիպար ըլա , իլմէ տշնա պիր
պայաղը առամ ըրոսթ կէլսէն , իլմէ օգումաղա
տաիր տիւրլիւ սօհպէթլէր կէշէր , աշնա օլան
սօհպէթէ գարըշըր , քենալյի ճէմիէէթէ պէյ-
էնտիրլր , քենտի համմալ էվլատի տախի օլա ,
տօղուշու՝ իթիպարընա հիշ պիր զիւլ օլմաթը-
ղընտան մատա , լյադաթընա շէրէֆ պիլէ վէր-
մէլ մի :

Պուռուռն գարշըսընտա , օ ահմադ. քիպար նէ-
յէ պէնղէր . աղղընը աշտա , սէյլէտիյի եագատը
փիլինէ ույմազ սօհպէթլէրէ կիւլէրլէր . սոււս
տուրսա , շաշգըն տըր տէյի զէվգլէնիլլէր . սէյ-
լէսէ տէ ֆէնա , սէյլէմէսէ տէ . իքի սուրէթտէ
տէ մէճիլսէկիւլիւնճ օլուր :

Լութֆ էյլէ , պէյլէ պիր էէրտէ սէն պու-
լունտան , քիպար օլուպ տա ահմադ պուլուն-
տան մը էյի , եօգսա քիպար օլմալըպ տա ալիմ
օլտան մը էյի : Լա թէշպիհ , սէն պէյլէ պիր
պահստա պուլունաճագ օլտան , նէ տիւրլիւ հի-
ճսպ , նէ դատար ըէզալէթ չէքէճէյինի՝ քեն-
տի գալյիլն շէհատէթ էտէյօր ա :

Պուռ մահալտէ , թէրպիլէ հագդընտա պիր
շէյ տահա սէյլէյէլիմ : Պիր քիպար ճէմիէէ-
թի օլա , հէփ ալիմ վէ օգումուշ քիպար ա-
տամլար մէճիլսէթմիշ , պիր եանտա՝ պիր գա-
սիս , եա էօվքէլի , եա շէհվէթլի , վէ եա պուռնա
քէզալիք պէտ մէշլէպ պիր քիպար , վէ էօթէ

եանաա քիպար տէյիլ, հաթթա փէք էտնա պիր
ատամ, ամնա հագգը սէվէր, իրմ վէ ֆազի-
լէթ սահիպի, րապըթալը պիր քիմնէ, իքիսի-
նին տէ ֆիլիլինի թէֆթիլ էսէճէք օլտալար,
իքիսինին հանկիսինէ՞ պէյէնիրլէր. էլպէթտէ օ
էտնա ատամա պէյէնիրլէր. էթէքի քիպար՝
էիւղիւնին դարասլլա գալըր :

Եա մէլաիքէնին էօնիւնտէ, էարատան Աւ-
լաշին հուզուրունտա էօյլէ պիր քիպար՝ նէ՝ հալ-
տէ օլուր. օ հագ ատալէթ թախթը էօնիւնտէ
պէտ մէլըէպ պիր քիպար՝ ֆազիլէթ սահիպի
պիր էտնա քիմնէնին էանընտա, կէօզէ կիօրիւ-
նիւր պիր շէյ մի օլուր : Օ էօյլէ պիր եէր տիր
քի, տիւնէանըն պիւլիւքիլիւ օնտա գապա.
հաթթարը արթըրմագտան զայրը իշէ էարամագ :

Պու թէմսիլլէրտէն սօկրա, օ ահմագլըգ վէ
պէտ ֆիլիլ զէյնէթլէրի իշէ տօնանմը՝ գուրու իւն-
վանտան զայրը պէպիւրլէնէճէք շէյի օլմայան-
լարըն գայլի՝ նէ տէրէճէտէ թաղլիթ օլմուշ
օլտուղունու սէն տիւլիւն : Ասիլ ատամլար,
մէլաիքլէր, հագ թաալա քէնտի պիլէ, իրմ իւ
ֆազիլէթ սահիպի էտնա ստամը՝ ահմագ վէ
պէտ խույ քիպարտան ալա սայար : Հէլէ պանա
ուօրասան, պէն քիպար ըմ տէյի քէնտիլի էլ-
լէրտէն պիւլիւք սայմագ, քէնտիտէն էտնա
օլանլարը պագ ալթընա ալմագ՝ տէլիլին պիր
նէվի տիր տէրիմ :

Հագըրտըլը պիր էյի անլայալմ : Պու քի-
պար լուղաթը պիր խայըրը գուրուրտան հասըլ
օլմուշ տուր. էանի, պու գուրուր ուլա էվլատ.
լար պապալարընը ֆազիլէթինտէն կէրի գաւ

մասրն լար տէյի իճատ օլմուշ տուր . լաբին էյ վահ , էյ վահ . պու օլաճագ խայր՝ նիչէ քերրէ խայրսըզ օլույօր , վէ հաթթա զէմանէմիզին պօզուգլուլունա պիր պիւլիւք իսպաթ՝ պու տուր քի , լկագաթը Ֆաղելէթի այագլար ալ թընտա շինէյիպ , պու սուրէթէն կէօրիւնէն պիւլիւքըլէ իթիպար օլունույօր : Պու խուտուտա Չինըլէր պիղտէն ագիլ տիր , քիպարըզը օգուճուշարտան զայրիւյէ վէրմէզէր . օնլարտա պիր ատումըն իլմի արթարդճա , քիպարըզ տերէճէսի տէ արթար . վէ պիր Մանտարին(փաշա) է վլատը՝ ճահիլ աճմագ օլտուգլայն , դարա իապըն ըրթպէսինէ էնէր :

Պու սօհպէթտէն սօնրա պիղտէ օլան ահմագըգ՝ նէ տերէճէտէ օլտուլունու սէն հիսս էյլէ , ամմա ինֆատլ էթմէ . քիպարըզ փարայլա օլուր , քիպարըզըն նիշանէսի զէնկինլիք տիր տէմէք՝ տէրլիք տիր : Շու ատամ ալիւ տիր . օգուճուշ տուր , Ֆաղելէթ սահիպի տիր , Ֆուգարայր տէվէր , էշինէ գարուաշընա մուհապպէթի վար . փարասը տա վաճ մը . էօզ ուսա քիպար տէյիլ տիր : Պէ վաճ էյ շաշգըն , վաճ . պէյլէ ատամլարտան սիզ պու գատար իբրահէտէրսինիզ քի , համմալ ճամալ սըրասընա գօրսունուզ , էյլէ մի :

Լաբին էվլէլէքի ատամլար էյլէ տէյիլէր իմիշ . իլմին Ֆաղելէթին գըլմէթինի պիլըրէր իմիշ . պիր ալիւ ատամ կէօրսէլէր , պիր թապիաթ սահիպի պուլալար , մէճըլէրինէ տա ինլէտէրէր , սօրալար , սէյլէտիրէր , քէնտի պիլմէտիլէրինի օնտան էյրէնիլըրէր իմիշ : Զէ .

լիւրիմ . լաքին եւրի կեւմիշ իբեն շունու տա
 սէյլէյիմ : Վեչէն տէվրինալիմէրինտէն՝ Թրայ-
 անօ Պօգալինի տէր քի . «Պուռնա իլմէ հիզմէթ
 ,, էթմիշ առամլար՝ կեօքտէ տէվլ օլան երլորդ
 ,, լարլն նիզամընա ադրլ երտիրմիշ, եէրտէ պի-
 ,, թէն օթլարլն գուվլէթինի էյրէնմիշ, եէր
 ,, ալթընտաքի ճէվէրին գըմէթինի Ֆարդ էթ-
 ,, միշ, վէ ախնեանըն հէր հիքմէթինի թասհիհ
 ,, էթմիշ իբեն , ինտոն պէյնինտէ օլան սահիհ
 ,, քիպարլորդա՝ օնլար նալլ օլամամըշ ըսա , քիմ
 ,, լէր լայըգ օրմուշ . ճահիլ ահմագլար մը , պէտ
 ,, խույ օլանլար մը . վադթինի սահաթինի սյօ-
 ,, շա կէշիւնէլէր մի , իշի կիւճիւ եէյիպ իշմէք ,
 ,, գոււմար ցնամագ , Ֆէնա եօլտա կէզմէք օլան-
 ,, լար մը . եօգուս պիւր ջիւրիւք էթ վարչասար
 ,, օլուպ , անընտալ իքի կեօգէ մամլէք , աթա-
 ,, լարընըն շէօհրէթինտէն , Ֆազիլէթինտէն ղոյ-
 ,, րի էյիւնէճէքլէրի օլմայանլար մը լայըգ օլ-
 ,, մուշ ,, տէր : Սօհրա տէօնէր ճէվապ վէրիւր ,
 ,, խայր , իլմի քեմալտէ , մէշրէպի պիլա գու-
 ,, սուր օլանլար , վէ Ֆիլհադիգա ալիմ , վէ խօշ
 ,, մէշրէպ օլմագ կիպի քիպարլորդ օլամաղ , տէր :
 Հէր վադթին քեամիլ առամլարը պու Ֆի-
 քիտտէ իմիշ , «Եճատըն մէշուր թասվիրլէրի՝
 ,, էվլն իշինի տօլտուրմաղա , քիշի քիպար օլա-
 ,, մաղ (տէր Սէնէքա Ֆէլլէսօֆ) . պիղտէն էվ-
 ,, վէ կէչէնլէր՝ պիղիմ տէյիլ տիր , քիշի քի-
 ,, պար էտէն՝ քենտի դալպի տիր : Գալպի վաք
 ,, օլան տաամ՝ հէր նէ ըիւթպէտէ օլուրսա օլ-
 ,, սուռն , պախթըն իւսթ թարաֆընա կէչէր ,,
 տէր :

Նիհայէթ քիսարըդ խտիասընտա քենտինի էյի սադըն : Գիշինին իլմի ֆաղիլէ թ ի եէրինտէ օլմասրգճա , քիսար օլմասյաճաղընա՝ պու եազարդլարըմլա սէնի գանտըրտըմ սանըրըմ : Գիսար պապատան տօղան առամ՝ իլիմ թահ սիլինէ , խայր ամէլ իճրասընա սարֆ էտէճէք մալ պուլուր , քիսարըլը էտինմէյէ սուհուլէթի օլուր . իլլա ճէհալէթտէ գալըր , մալի պէտ խուլլարա չիւրիւտիւրսէ , ըէզլիլ իւ պէտ նամ օլուր :

Իզ ճիւմէ , պու խտիայը ալիմ առամլար ըլլա , էհլի ֆաղիլէթ օլանլար ըլլա էթմէ , զիրա օնլար՝ անըլ քիսար օլուպ , պէտիուլ վէ համա գաթ՝ քիսարըլ ըլլա իմթիլաճ էտէմէլ տէյի եիւղիւնէ վուրուպ , սէնի հէճիլ էտէլլէր : Վէ իլմէ հէվէս էթմէք , խայր ամէլէ մալիլ օլմագ , սէնին պօրճուս իքէն , հէփսինի թէքք էտիպ , հայլան թապիլաթինէ նէ գատար եագըն օլուր սան քիսարըդտան օլ գատար ուզագ գալըրըն :

Պէն իլմէ հէվէս էտիպ , պէտիուլլարան սագընարագ , էտինտլիմ քիսարըդ՝ սէնինքին տէն նէ գատար ալա օլտուղունու պու եազարդլարըմտան տնլայա պիլիբսին . զիրա սէն քիսարտան տօլմուշ քիսար օլմուշ ուսան , պէն քիսարըլը քէնտի հիւնէրիլէ էտինմիլիմ : Վէ ինչա Ալլահ պու պէնիմ քիսարըլըմ՝ տիսէթ տէ տէ իշիմէ եարար : Իճէլ կիլիբսէ , էճրինի էլիմտէն ալամալ : Լաքին գօրգարըմ , օլառա սէնի՝ գարա խալգտան ֆարդ էտէճէք՝ ելինտէ պլիլ շէյին պուլուլնազսա , օ զաման եազըդ օլուր քիսարըլընա :

Ինչա Ալլահ սուլ լաֆլարըմ սանա նաոհհաթ
օլուր • վէ կեօղինաէքի փէրտէ եըրթըլըպ ,
հէմ հագդ օլանը կեօրիւրսին , հէմ պէն սէ-
նին պիր սաաըգ պէնսէն օլտուղումու ֆարգ
էտէրսին :

30

ՊԻՐ ԱԶ ԷՅԻԼԻՔ, ՊԻՐ ԱԶ ՖԷՆԱԼԸԴ

Հէմշերէի աղիղէմ ,

Սէմէքեթիմէ վաորը օլտուղլայն իւք իշիմ
օլ թարաֆտա պիզէ էթտիլին չէլէպիլըքէր զըմ
նը նտա սանա լայըպ օլտն թէշէքքիւրիւ թէպ-
լիլ էթմէք վաճիպէի զիմմէթիմ օլուպ , իշպու-
մէքթուպլա կերէք քենտի թարաֆըմտան , կե-
րէք հէլիմ թարաֆըմտան էթտիլին էյլըքէր
ուհուտուլմայաճալընա , վէ ալ-էլ-խուսուս էհ-
լիմին մասլահաթը սէնին ղայրէթինլէ սուրէթ
պուտուղունա պէտէլ օլաճագ , էհլիմին տէ
սէնին հիզմէթլէրինտէ պուլունմագ իշթիպալըն
սա օլտուղու իֆատէ գըլընտըգտան սօկրա :

Կերչի պիր գաչ սէնէտէն պէրի պիր պիրիմիզ
տէն ուղագ գալմըշըզ , ամմա տօսթլուղումուզ
գատիմ օլտուղունա մալլուրէն , սանա օլան
պօրճումու պիր էլլէմ մատտէ զըմնընտա տօս-

Թանէ նոսիհաթ ըլա էտա էթսէմ, տօսթ գալէ
պինաէն նէշէթ էթմիշ նոսիհաթ տըր աէլի,
աշգ ըլա գապուլէ տէճէյինի պիլիլիմ . վէ էյ.
լէ պիլմէսէմ, լիսանէ կեթիրմէմ :

Խաթըրնա կէլիր մի. պիր կիւն խոստովանանք
օլմուշ արբուլէի ալմըշ ըտրն, պիր ճէմլ.
էէթաէ պիր աղաջդ սօհպէթլէրէ կիրտին խի.
սանա պիր իքի շէյ սէօյլէտիմ . մանի տէյիւ,
Պիր աղ էյիլէք, պիր աղ ֆէնալըգ՝ էթմէք կերէք
տէյի՝ պանա պիր սէրպէսթ ճէվապ վէրաին ի.
տի: Սէնին պու սէօղիւնէ, վէ Թուլթուղուն
ապուր ճուպուր Թափա պիր Թաաճճիւպ էթ.
միշիմ քի, օ կիւնաէն պէրի սանա պիր տօսթա.
նէ սնլաթմագ իսթէր իտիմ :

Պու Թուլթուղուն հօշ նէ օլաուղունու պի.
լիրմիսին գարտաշ . էյեր պիլմէզսէն, ճանըն սը.
գըլմասըն, նէ օլաուղունու, վէ նաալը օլաու.
ղունու սանա պէն անլատայրմ :

Սէն պու Թէրթիպ իլէ իքի զըտ շէյի՝ պիր
էէրէ կեթիրիյօսուն . Եանի, պէյաղ ըլա սիյա.
հը պիր էտէյօրսուն . կիւնէշ իլէ գարանլըղ,
էէր իլէ կէօյիւ պիր պիրինէ գարըշտըրըօրսուն:
Հէր կիւն Ժամ սէօյլէրսին, լաքին հէր կիւն տէ
հիղմէթքեալըարնա սիթէմ սօգում սէօյլէր
իօրլարսըն . հէր կիւն պատտրագ իշտիրսին,
լաքին էլին զայպէթինի տէ տինլէրսին . տուա.
լար էտէր, Ալլահա իպատէթ կէօսթէրիսին,
լաքին էհլինէ խօտպինլիք էտէր, պաշ էյմէզին .
խոստովանահայրըն ըլա սաաթ սաաթ խոստ.
վանանքտ օԹուրուրսուն, լաքին պաղը կիլի
սօհպէթլէր տէ տինլէմէյէ խօշանլըրսըն . սըգճա

սըգճա ներողութի աւմաղա կիտէրսին , լաքին
սէն տէ ներողութի տաղըթմաղա՝ թախմինիմ
փէք խասիս տէյիլսին . ֆուգարայէ սատագոս
վերտրսին , լաքին էհլինտէն գափա պիլալին
գատար գափարսին . պէլքի կէճէ գոյնունտան
կիզլի պիլէ չալարսին . քիլիսէյէ կիտէր քարոզ
տինլէրսին , տիշարը չըգար , սէն տէ էլին զայ-
պէթինի քարոզ էտէր՝ հէմ սէյլէր , հէմ տին-
լէրսին . ուխտ էէրլէրինէ հէտլետէլէր կէօթիւ-
րիւրսին , լաքին էհլինտէն կիզլի էվտէքի շէյլէրի
տէ սաթարսին . հոգևոր էղբայրութիլարա էա-
ղըմըսին , լաքին մարմնաւոր ճէմլլիէթլէրտէն
տէ կերի գաւմաղսին . կրօնաւորլարին գապա
րուպա կիլտիքլէրինէ պէյէնիլսին , լաքին սէն
զարիֆլիլի էլտէն դօմազսին . ճումա իրթէսի
կիւնլէրի ծոմ թուլթարսին , լաքին էարը կէճէ-
սէն սօկրա , էօլէիւ օրան պիլմէզ էէր իչէրսին .
պաղը քիսնէլէրէ տօսթլուղուն սօգանըր , լա-
քին պաղըլարա տա գասա էտիպ . քիւլիւսթիւ-
նէ օթուրթաուղուն վար . էրքէքլէրին թադ-
սիրաթընը էօղիւր պուլուր էօրթէրսին , օնտան
սօկրա գարըլարսին էն կիզլի սըրընը աշլէհար
էտէր սէյլէրսին :

Սէնին մէրամըն՝ աթէշ իլէ սուլու պիր էթ-
մէք տիր . քիլիսէ իլէ օլուն , կիւնտահ ըլա ապաշ
խարանք , տին իլէ էտէպսիզլիք , խորան ըլա տու-
թանաթ , խայր ըլա շէր , հէփ պիր պիրինէ
գարըլարմագ տըր :

Պու պաշա չըգմազ գասընըմ . զիրա խաշ
ըլա շէյթան պիր պիրինէ օլ գասար զըս տըր
քի . իքիսինին հիզմէթինի պիր էթմէքտէն խաշ ,

պուզ ուլա աթէշի պիր խամուր էթմէք չօգ ԳՕ.
լայ տըր :

Պիր ատամ հէր կիւն պստարագ կեօրիւր,
սօնրա կիւնիւնիւ Ֆէնա եօլտա կեշիւրիւ. եսխօտ
պօլ պօլ սատաբտ տաղըտըր, լաքին էլին մալնի
Ֆիւզուլի գափար . գարըսընըն խաթըր իջն
գօճասընա տօսթլուգ էտէր . էլ կեօյիւտէ,
եիւլիւ եհրտէ, սապահլարը տուատսնիյալտա,
կիւնտիւզլէրի մէհքեմէլէրի կեզէր, էլին հագ.
գընը իպթալ էթմէյէ թէլպիսլիդէր մէշգ էտէր.
չօգ չօգ տուալար էտէր, լաքին քիւֆրիւ իլէն.
Ճի տիլինտէն պրագմաղ. պաղը գաթիլ կեմիշ
եարամագըն իթլաղընա հիմմէթ էտէր, լաքին
նիլէ պի կիւնահ Փագըրըն ալէյշինէ տօլաշըր.
եիւզիւնէ կիւլէր, սէնի մէսհ իլէ արշա չըգա.
րըր, սօնրա ղեապընտան զէմմ' էտէր, իփիի
չէքէր : Պէօյլէ ատամլարը կեօրսէն նէ տէրսին.
պիր ալայ ըրգսըզ էտէպսիզ, քէնտի ճանընա
պիլէ Կըսար, խայրը պիլէ շէրրէ թէպսիլ է.
տէր՝ ալցագ հէրիֆէր տիր տէմէզմիսին :

Իմտի սէնին թաւլըն ըլա պու հէրիֆէլին
էթտիլինտէ նէ Փարգ վար . հիւ. ծնւարըն էթ.
տիլի մէքրուհ ուսա, սէնինքի նիլին փէսէնտ
օլտւօր : Մատամ քի սէնին եաշաման պիր ալ
էյի, պիր աղ Փէնա օլտուղունու իգրար էտէյ.
օրսուն . էօյլէ իսէ էյի իլէ Փէնայը Փարգ է.
աէ պիլլօրսուն . էօյլէ օլտուգտան սօնրա, պիւ.
թիւն պիւթիւնէ Փէնայը պրագսան տա, տաթ
էյիլէ հէվէս էթսէն օլմաղ մը : Օլմաղ . նիլին .
եա էթտիլին էյլէք հաճնկիսի տիր . մէշգէպլինէ
իսիլաֆ օլմայանլար տըր . մէրամընա ղըտա օլմն.

լարը դուռագ արտընա պրագըրըն :

Պագ էջլէ տէյիլ մի . հիզմէթքէ արլարընա նիլին թաթը տիլ . կիւէր էիւզ կեօսթէրմէզ . սէպէսի նէ տիր : Իհլին իլէ պիր ազ տա . հա ալագ կեօնիւլիւ օլտան , սէօզիւնէ միւթիւ օլտան , օլմազ մը : Օլմազ եւ . քիպրինէ սրղմազ , նաւը օլտուն : Պազը թէքլիֆսիլ տօսթլարտան նիլին էիւզ չէվլիւմէզսին . սէջլէտիքլէրի եավէլէրէ նիլին սուրաթը պօզմազսին . մէշրէպինէ զըտ տէյիլ , ծնուն իլին : Վլիմաէ դուշամտա էվաթ գըյաֆէթտէ կեզսէն , օգատար զարիֆլէք էթմէսէն , օլմազ մը . խայր . քիպրինէ եէ տիրէմէզսին : Իհլինին ագճէսինէ կեօզ տիքմէսէն օլմազ մը . խայր , թամաշըն դանտըրամագսին :

Եւ քիպրինի նէֆսինի եէնսէն , իըրսընը թամաշըն զապթ էթսէն , էյի օլմազ մը . հաթթա ասըլ էյիլէք պու օլուր . լաքին մէշրէպինէ ույմազ , նէ չարէ . սէնին մէրամըն՝ ֆէհալըզա մանի օլմայաճագ էյիլի էթմէք տիր :

Իյ գարտաշճաղաղըմ , պուռնլար պիր ազ էյի էթմէք տէյիլ , հէփի ֆէնա էթմէք տիր . հաթթա պու էյի տէտլին շէյլէրի էթմէսէն , սանա տահա էյի օլուր , զիրա էյի տէյի էթտիլին ֆէնատան տա ֆէնա օլույօր : Սէն պու պիր ազ էյիլին իլէ Ալլահա եագըն օլայըմ տէրսին , լաքին պիր ազ ֆէնալըզըն ըլա շէյթանտան ալըլամտըլընտան , Ալլահտան ուզագ գալըրսն . զիրա Ալլա՛՝ գուրպանա շէրիք գապուլ էթմէզ . հաթթա պու էթտիլին՝ Ալլահա իբրամըղըգ տըր , զիրա մահսուլուն ֆէնասընը .

քենտիւն փիշքեշ էախ, էյիտինի շէյթանն
սագլայօրսուն . վէ պու հալիլէ էյի էտէյօրում
տէտիլին՝ հէփ ֆէնա օլույօր :

Ճէննայը հագգա ճաիլ օլան իքրամ՝ պու
մու տուր . հաթթա քենտի մէրամընը օնսան
էվվէլ սայըպ, էմրինէ ասի օլարագ գուրպան
սունտուլուն՝ ղազապընը տավէթ էթմէք տէյ.
իլ մի . քիլիսէտէ սէճաէ էտիպ, աիշարտա մաս
գարա էթմէք՝ Ալլահը սայմամագ տէյիլ մի:
Հայ հայ, պու խիւլէայը ֆիքրինտէն չըգարսան
ֆէնալընն տահա ազ օլուր :

Քերէմ էյլէ . ճանըն սըգըմասըն . զիւս
մասլահաթ փէք էլգէմ տիր . կերէի սէն պիր
սէօզ տինլէր գատըն ուն . ճանըն սըգըմասալըն
տան մատա, սէյլէտիլմէ խօշանըրսըն պիլէ,
լըքին սա նա օլան մուհապպէթիմ պէնի էյլէ
թահրիք էտէյօր քի , ճանըն սըգըլաճալընը
աաիսի պիլտէմ , էինէ սէյլէճէյիմ :

Հէր տուա՝ ջերմեռանդութի էթտիլիտէ,
վէ վիւժիւնիճէ էյի տէտիլին ամէլէրի իշլէտիլին
տէ , Ալլահըն խաթըր իշլին , էախօտ Ալլահըն
խաթըրնտան վիյատէ քենտի ճանըմըլ իշլին պիր
ազ շէյ էթմէլի տէրսին . շիւքիւր Ալլահա, սէն
օ ամէլէրիմիզլին ախրէթտէ սէվապը ճէղալը
մասալ սըր , չօճուգ գօրգուսաճագ շէյլէր տիր
տէյէն՝ ղէմանէ թապիաթ սահիպէրլինտէն տէյիլ
իմիշսին : Պազը տինի մէզհէպի ղէվլէնիպ, ախ.
րէթին ասըր էօգ տէյէնլէր վար . օ ֆագըլլալը
պաշտան չըգարսան՝ պազը ավարէ կիւվէրճին ա.
րար՝ ղալըմ՝ աթմաճալար տըր քի , ալը սիւրիւ.
տէն այըրըպ , իճրա էտէճէք մէրամլարը վար :

Չիւղքի սէն Ալլահըն խաթըը իչին պիր ազ
էյ էթմէք իգթիզա էթտիխինի պիւլյօրսոււն ,
նիչին սանա ուճուզ օլան շէյի Ալլահա սու-
նայօրսոււն տա , դալպինին փէք գըյմէթլի իաթի-
տառէրինի շէյթանա սադլայօրսոււն . չէօփիւ-
նիւ Ալլահա , էօղիւնիւ շէյթանա նիչին վէրիւ-
օրսոււն : Օ էզպէր էթտիլին տուալար , տիզ չէօ-
քիւպ էէրէ գափանմալար , կեօքսիւնիւ սէջ-
իւպ աճ էթմէլէր , վէ էիւզտէն էթտիլին սաիր
իպատէթլէր , հէփ մասգարալդգ տըր :

Սէն ինսան իքէն , պիրի սէնին էիւզիւնէ կիււ-
սէ , թէվազուլէր էթսէ , էիւզիւնէ գարշը պին
գատար սէնալէր չէլէպիլիքլէր էթսէ , սօնրա ար-
աբնտան սէնի զէվգլէնսէ , ֆաուլ էթսէ , զիւանը
նա գատտ էթսէ , օ տոտամա սէն նէ տէրսին . ալ
չադ տըր , խայըն տըր , իքի էիւզիւ տիւր սէ-
մէղմիսին . եա սէնին Ալլահա էթտիլին պաշգա-
տիւրլիւ միւ աիւր : Գըսսէտէն հիսսէյի սէն չը-
գար :

Պու թարզ եաշամադ՝ Յուգանըն գօլուէնու
եամադ էազըլմադ տըր . Քն ուլաւ աօսթանէ էօ-
փիւշիւպ , սօնրա զալըմ՝ ճէլլատլարըն էլինէ .
էանի՝ ալլադ նէֆուէրիմիղէ թէսլւմ էթմէք
տիր :

Գարտաշճըղըմ՝ , Ալլահա էիւզտէն տօսթ ,
գալպտէն տիւլմէն օլմադ կիւլի ալլադլդգ խայ-
ընլդ օլամադ : Ալլահըն պիզտէն մաթլուպ էթ-
տիլի գուրպան՝ գալպլէրիմիղին իաթիտասը տըր .
վէ վատ էթտիլի քէրէմի սէվասըլ՝ զայրը ագճէ
իլէ էափնէմէյիլ : Ալլահըն իաթէտիլի՝ էափրադ
ալար ալաճ տէյիլ , էյի մէյվէ վէրիւր աղաճ

խաթեր, եիւղտէն էթախիմիզ իսրատէթէր եափ-
րագ տըր, մէյվէսի՝ գալալտէ օլանլար տըր, ա-
ւետարանոա եաղըլան աղաճը խաթըրնա կե-
թիր, սլաղէ սահիպի քեստիրիր աթէշէ աթար:

Քէնտիմիզէ սըգընթը վէրմէյերէք պէօյլէ այ-
ըն օյուն շէյլէր իլէ, այնիմիղի իճրա էթալիք,
պօրճումուղու էտա էթալիք գըլաս էթախիմիղ՝
փէք սո՛ւի դան տըր. լաքին գարըլարըն չօղու, վէ
պէլլէի երբէքլէրին տէ էքսէրի պու զիւիմանէ
տիր: Հէմ նէֆսէրիմիղի օգշայըպ, հէմ Ալա-
հա տօսթ օլմագ, փօսթումուղ գուղու՝ գալ-
պիմիզ գուրտ օլմագ կիպի տիր:

Եօգ, եօգ, գըլգարընասշըմ, ալտանայա-
ըմ. իպթիտա գալպլէրիմիզի փաքլէյէլմ. Աւ-
լահա պիզի տիւշմէն էտէն նէֆսէրիմիղի եէնէ-
լմ. Եօգսա տիշի պէյագ, իշի սիւահ, տաիմա
խըլանէթ ալաճասը տըր:

Մութըլուտու, էյէր վարդարան չէվլիպ, ժ-
ամագիրք օգումնղըլա, պատարագ իշիթմէլի-
լէ, հարամ փարատան պիր միդստըր սատագա
վէրմէյիլէ, վէ պունա քէզալիք ամէլէր իլէ,
ճէննէթ գազանըլա, նէ էյի շէյ օլուրտու. հէր
րահաթըն եէրինտէ, եէ, իչ, սէֆանա պագ,
հէր մէզագընը իճրա էյլէ, օնտան սօկրա ճէն-
նէթէ կիթ. նէ կիւզէլ:

Պէլի, նիշէ երբէքլէր, վէ գարըլար, պիր իքի
իւչ, վէ իսթէրսէն տահա զըլատէ պատարագըր
կեօրալիքտէն սօկրա, պիր գաշ թէսալիհ, քի-
թապ չէվլիպ, եիւզլէրինէ չօգ չօգ խաշար
չըգարտըգտան սօկրա, պիր չօգ պատկերէր
էօփիւպ, եիւզլիւնիւ կեօգլիւնիւ սիւրիւպ, պու-

նա քեզանք սուրէթա իպատեթէր էթաթտէն
սնդրա, Ալլահտան գօրգար՝ սէվկիւլիւ գուլլա-
լը՝ սիզ իզ աշի, եիւրէքլէրինի րահաթ էտէր-
լէր : Պիր տէ ֆիլիւէրինի թէֆթիշ էյլէ . դալա-
լէրի շէհվէթ եաթալը , թամա եուվաոր , տիւ-
լէրի փիս էտէսլսիզ , եալան , եէմին , զայպէթ ,
քիւֆիւր՝ աղըզարընտա թէսպիհ , կեօյա քի-
լիսէտէ էթաիքլէրի սուրէթա իպատեթէր իլէ ,
տիշարտա էթաիքլէրի ֆէնալըգլարը էօտէիզ
սանըրլար :

Օրուստ պէօյլէ եաշամագ՝ Ալլահտան գօրգ-
մամագ արը , վազապընը թահրիք էթմէք տիր :
Եօգ , եօգ . պէօյլէ եաշամագ օլմազ . սէվապս
նալլ օլմազա , նէֆսլէրիմիզէ գարըը տուրմալըյ-
լը . ճէնքլէշիպ էէնմէլիլիզ . եօգսա ճէննէթի
դազանան սալիհլէր՝ գան ըլա , մէշագգաթ ըլա
սաթըն ալարըը սէվապը՝ սիզ սլատի հէվա էսի .
նիրիզ իտսիասը՝ ագըլարըլըգ տոր :

Հէ՛ սանըրսըն , պու սուրէթա էթտիլին իպա-
տեթէր իլէ , խալլա քէնտինի տինտար , քրիս-
թիան մը տէտիրէ ճէքսին . տէյմէտէ , սէնի պէն
սիր դաշ կիւն դօնուշմամըլըն զարֆընտա
թանըա պիլտիմ իտէ , պէնտէն եադըն օլուպ՝
տալիմ կեօրէնլէր պէնտէն էյի թանըմը տոր .
վէ սէնի նըլուգ թասլար միւրայի տիր , Ալլահը
տա ալտասըյօր , տիւնեայը տա տէյի թէվա-
թուր էթմէք . փէք իշլէրինէ եարար շէյ տիր : Լա-
քին պէն՝ եալընըլ քէնտին քէնտինի ալտա-
սըյօրսուէն տէրիմ : Կեօր իմսի քի , պէօյլէ եա-
շաման ըլա Ալլահա տիւլմէն օլման էէթիշմէզ ,
ինսանըն տա իթիպարինտէն տիւշէյօրսուէն :

Ա՛ղիզէմ, պու տիւնեատէ էյի եաշամանըն
եօլունու՝ կերէք էհլիմին վերտկի նաախաթ-
լարտան, կերէք պանա ալըվէրախի քիթապ-
լարտան էօյրէնտկիմէ կեօրէ՝ էյնի Ֆէնայը
Ֆարգ էտիպ, սանա տա նասիհաթ էաէ պիլյու-
րում, սէն տէ տիւնեատէ էն էլզէմ օլան մաս-
լահաթընը, հաթթա պիրիճիք օլան մասլահա-
թընը սէվէրսէն, պու էյի իլէ Ֆէնանըն իմթի-
ղաճ էաէմէյէ ճէյինի պիր էյի տիւշիւն: Պիզ հէփ-
սինի Ալլահա պօրճլույուզ, կերջի զայիֆլի-
իլէ Ֆէնայէ տիւշէ պիլլիիզ. լաքին մասսուս
տիւշմէյէ ճահտ էթմէլլիզ: Տիւնեանըն մէ-
րամը, տիւնեանըն եօլու էլքեանը, Ալլահըն
էմրի իլէ իմթիղաճ էաէմէզ. եա պիրի իլէ, եա
օպիրի իլէ, տիպի տիւզ քեսիլմէլլիիզ:

Վադ'ա Ալլահ հէր տըգդաթըմըպա լայըզ օլ-
մասա, գըլմէթի փէք ազ օլուրսու. պիլիմ
հէր նէմիզ վար ըսա, օնտան սըր. էօյլէ օլ-
տուգտան սօկրա, օ տա հէր օլանըմըզ՝ նիլին
իսթէմէսին. Ալլահըն պիզէ վէրախի էն էյի շէ՝
էիւրէյիմիզ տիր, օնու տա քէնտիտէն գըզպան
մագ լայըզ մը:

Ա՛ղիզէմ, պէնիմ կիպի սէնի ճանը կեօնիւ-
տէն սէվէն գըզգարտաշընըն պու նասիհաթլա-
րընը ըհատ էթմէ, վէ սանա օլան մուհապպէ.
Թիմի վէ ճանտան տօսթ օլտուղուսու՝ իշպու-
մէքթուպուսուսան ապլա:

31

ՍԱՆԹԷ ԻԼԹԻՓԱԹ

Պէնիմ տօսթում,

Պու տէֆ'ա պիզլմ' ֆասըլքեարի մէքեաթէ պէմիզէ՝ տիշարաան մատտէ արումալա հաճէթ տէյիլ. պէնիմ քէնտի էվիմաէ պիր կիւզէլ օյուն զուհուր էթաի, ծնու եաղայլմ' : Կերջի պու օյունտա պէն տէ օյունա չըգտըմ, սէնին զէվ գինէ մուսթահագ օլտում, ամնա գապահա թըմ' եօգ գարտաշ, անճագ պու ֆասըմրգա լայ ըդ մատտէյի սանա ոյնի իլէ եազմեսում, զիմէ թիմտէ գուսուր էթմիշ օլուրում. ծնուն իչին եաղայօրում :

Տօսթուն պիրի պիր թափսիյէէ նամէ իլէ պա նա պիր առամ կեծնտէրմիշ. վէ էօյլէ թէգայ էիւտ իւլէ սրփարըշ էթմիշ քի, հէր նէ գատար իքրամ էթսէմ աղ օլաճագ կիպի՝ իքրամըմ թէք միլ օլտուն տէյի էվիմաէ ալը գօտում : Պու առամ օթուզ եաշնտա վար, օրթա պօյլու, էս մէր իւսթիւնէ պիր ուշագ :

Հիքէայէյի եօլունճա նագլ էթմէք իչին իպթի տաշնտան պաշայլմ' : Իպթիտա կէլտիքէյն էթէյիմի էօփէճէք կիպի եէրէ էյիլիպ, դաթ գաթ թէմէննալէր, վէ պիր կիւզէլ սէօյլէյիշ

իլէ սէլամէր, վէ կեօնտէրէն տօսթ քէնտիյի պա-
նա նէ սրադ ըլա սրփարըչ էթտիյինի՝ թըրդը թը-
գըր նադլ էթտի, պէն տէ տէօրթ չիֆթ լադըր-
տըյըլա ճէվապ վէրտիմ. վէ մէքթուպունու օ-
գուտուգտան սօկրա, մէրամը խուսուսունտա
էլիմտէն կէլէնի տիրիլ էթմէմ տէյի վատ էթտիմ:
Մէրամը պիղիմ ումուրումուգտան խարըճ տըր,
եազմադա հաճէթ տէյիլ:

Էթտիյիմ իբրամտան խօշանսորդընը անկաթ-
մադ իչին, հէր լադըրտըմա պաշընը էյէր, կիւլիւմ
սէր, պիրէր թէմէննա էտէր. վէ մէքթուպտա
ֆիլան սօյտան շար տէյի եազարըլընտան, չիւնքի
օ սօյու՝ պէն ոսպիգա պիլըր իտիմ, կերչէք օ
սօյտան քիպար զատէ զանն էթտիմ, քիպար
նազարըլա պադմադա պաշտաթմ: Զիբը Էթ-
տիյիմ կիպի էվլիմտէ օտա վէրտիմ, էվ հիզմէթի-
նի էթմէյէ պիր հիզմէթքեար վէրտիմ, պիր տէ
տիշարը չըգարսա՝ պիլէսինճէ կիթսին կեւին
տէյի թայէին էթտիմ: Պու իբրամլարա էթտիյի
թէմէննալէր, թէչէքքիւրլէր, հիսասպա կեւմէլ:

Էհլիմին եանընա կեօթիւրտիւմ, էվլատա-
լըմը չաղըրտըմ, պու պիլիմ միսաֆիրիմիլ տիր
տէյի հէվտիննէ կեօսթ էրտիմ. իբրամտա գուսուր
էթմէսինլէր քի, օ տա՝ թէրպիլէլ ատամլար
էվլիմտէ օրուղըւնու պիլսին տէյի թէնպիհ էթ-
տիմ:

Պու ուշադ զահիրտէ խօշ կեօրիւնէճէք թա-
վըրլարը՝ հէր վէճհ իլէ էօյլէ էյի գուլանլըրտը
քի, պաթընընը տա էօյլէ խօշ զանն էթտիմ: Պէ-
նի կեօրմէյինճէ էվտէն տիշարը չըգմադ. կեօյա
պէնտէն իզլն օլաճադ կիպի. էօնիւման էթէք-

էրինի գառուշտուրուր տուրուր . օթուր տէ-
մէյինճէ օթուրմաղ, սօֆրոտտա թէքրար թէքրար
պուլուր տէմէյինճէ թաամա էլ սուհն: Բազա, շարա-
պը՝ պէն վէ էհլիմ իշմէյինճէ քեհտի իշմէզ, վէ
կիւզէլ թապիրէր իլէ աշգըմըզա իչէր-պիր եհրտէ
օթուրմաքէն իւ օթէ վարում, տէր ագապ ալաղա,
գալգար, սիր տահա օթուրմաղ . խուլասա հէր
եհրտէ պէնի պիւլիւտիւր իքրամ էտէր :

Փին թարիլէյի հէր վէճհ իլէ թէքմիլ, էլէքրինի
սըգ սըգ եալգար . աղղընը չալգար, ըուպտսընըն
թօղունու սիւքեր, չամաշըրը տալմա թէմիզ, զա-
րիֆ, տիւզուէք կիլինիր :

Կերչի պաղը շէյլէրինէ ճանըմ սըգըլըր ըւր,
լաքին թապիւթ սահլպի կեօրիւնէյիմ հէվէսիւ-
լէ էտէյօր զանն էտէր իտիւմ . զիրա պուշլար սիր
ազ եհնի չըգմա, յատէ թէր տիր քի, քեհտիլի պի-
լէն տտամ պուշլարա սապարագ՝ էտէպ գարա-
լընը շաշըմայըմ տէրսէ, չօգ զահմէթ չէքեր :

Լաքին չօգ կեչմէտի, պու ատամըն չէլէպի-
լէյի թագլիտ օլտուղու անլաշըլը . գալալինին
սալապլըղընը էօրթմէք իչլին, պու սիր սախթէ
վագար ըմըշ : Ելպէթտէ սիր քեօթիւ աղաճըն
ճիչէյինէ դատար կիւզէլ օլտա, եինէ մէյվէսի ա-
ղաճընըն սօյուհտան՝ սօղաղ ալան, տիլ պուրսն
օլուր :

Եհլիմին էօնիւհտէ սիր գաշ եազըմաղ լա-
գըրուր գաշըրտը, պէն եինէ տէլ գանլըլըզա վէր-
տիւմ, սասըր էթտիւմ . զիրա սիրիւրիւմ քի զէմանէ
ճահլըքրի էտէպսիզ սէօղէր իլէ տիլինի չիւք
իլինտէ չալգամտըրգտան սօկրա, չէլէպի միզա-
ձը, գուլաղը տէլիք, հաղըր ճէվտապ սայըլմայըզ

սանըրար : Հէր նէ հալ խէ գալալի տէ՛ էլի այ
աղը կիպի չէլէպի օլմատըղը անլաշըտը :

Քենտի հէմէ հրիլէրինտէն պիր քիշիզատէ տօս
թում վար , հէր վագըթ հվիմէ կելըր . պու
նուն խաթըրը իշին օնու տա պիր գաչ կիւն հվիմ
տէ աղը գօտում . օ ֆագըր առամըլա պու տախ
մա նիզալէշըր , խըրաշըր . նիհայէթ գավայը
օլ գատար աղտըրտը քի , ֆագըրըն ըրընա կէչ
մէյէ պաշլատը . նէ պու առամ պէնիմ տօսթում
օլտուղունու միւլահազա էտէր , նէ քենտի քի
մին հվլատը օլտուղունու՝ օ ասամ պէնաէն սըրը
էթտիլինին շիւքրիւնիւ պիւր :

Պու պիր կիւն օպիր տօսթումա պիր մասլա
հաթ թէքլիֆ էտէր , քի զարարը պանա տօգու
նաճադ , օ տա տէօնէր մատտէնին նէրէյէ տայա
նաճաղընը անլատայըմ տէրքէն , լագըրտը ալ
զընտա գալըր , հէման սէօյիւս տայարագ ֆա
գըրըն էիւզիւնէ աթըրըր , վէ էյէր սագընմասա՝
գըլ գալընը պիր սագաթըրգ չըգաճաղ ըմըլ : Օն
տան աճէլէ կիլինիր , էօֆքէսինէ սէպէս պէնիմ
կիպի , ուչագլարըն սիրինէ՝ պէն արթըգ կել
մէմ տէր , պրագըր կիտէր :

Պէն պունու իշլթտիքլէյն , պու հէրիֆ միւսա
ֆիրլէք հիւրմէթինի պիւմէզ , ինտանիլէթտէն
պի խապէր , քիշի զատէ տէյիւ , էշէք զատէ օլ
տուղունու անլատըմ . ամմա պէնիմ իքրամըմ՝
կէօնտէրէն տօսթա տըր տէյի եութգունտում
ալղըմը սիւլիմ : Թէքրար արտը սըրա առամ
էօլըտըմ , տարընըղընըն ասը հէր նէ խէ ,
գապահաթ սահիպի պէն տէյիւ իմ , էվիմտէն
պրագըս կիտիս տէ , գապահաթիմ օլմատըրը

եւերտէ՝ պէնի ինչա Ալահ թէքտիր էթմէզ տէյի խապէր կեօնտէրտիմ: Պու պէնիմ ինսա նիյնէթիմէ հէճիլ օլմուշ, ագշամ կեղրիմ տէյի ճէվսպ կեօնտէրմիշ: Աադ'ա տգշամըսը կեղտի, պէն կեչէնլէրի հիշլիսանէ կեթիւրմէտիմ. եինէ ատէթիմ իւղրէ կիւլէր եիւղ կեօսթէրտիմ. ամ մա պու էթտիյի միւրիւվէթմիղլիյին աճըսը գալսլիմէն չըգմատը:

Մուգատտէմ պիլէմճէ պիր գաչ. քիպար ճէմիլ հէթլէրինէ կեօթիւրմիւշ իւտիւմ, պէնիմ խաթ, ըմ իշին հէր. քես իթիպար էտէյօրտու. սօկրա իշիթտիմ. քի, պիր գատըն ըլա միւնասիպէթ փէյ տա էթմիշ, պէնիմ հադգըմա չօդ շէյ սէօյլէմիշ: Էղ ճիւմլէ պէն պիր իուլյսուղ ատամ ըմըրմ, ինսանճա եաշամսպ պիլմէզ իմիշիմ. քիպարըգ տան ղլյատէ իօյրաթըղըմ վար ըմըշ: Այլա իմտի կեօրտիւյիւ իքրամլարըն միւքեաֆաթինի. պէ նիմ պուհա էվտէ տէ, տիշարտա տա էթտիյիմ հիզմէթլէրին իւճիւէթի պուլումուշ:

Մէյեր պէնիմ էվիմտէ. քէնտի փարասընը եէր իմիշ, տօթուռն պիրինէ՝ այլըզ վէրիյօրում տէյի էօյ իւնմիւշ. պուհա նէ տէրսին, հիղմէթինէ թայեին էթտիյիմ հիզմէթքեարա էթտիյի է ղլիէթի արամա, կեճէ պիլմէզ, կիւնտիււղ պիւլ մէզ, նէ եաղմուրա պադար, նէ չամուրա, նէ գըշ պիւր, նէ գըյումէթ, պազը տէֆ'ա գար ուշաղըն տիղ գափադլարընա չըգար. պու ճիւմլէ իլէ էլինտէ պիր թէսքերէ՝ վիլայէթի պիր պաշ տան պիր պաշա սիւրթտիւրիւր:

Նիհայէթ էվտէ էթտիյի իշլէրի պիր պիր սէօյ. էսէմ, սօնու կեմէզ. պազըսընը տա էհիւմ պէն.

սէն սրբոյ էթմիշ, կիթախքտէն սօնկրա սէօյլէյօր :

Օպիր տօսթում պունուհն նէ օլտուղունու շինտի աշիքեսար էտէյօր : Ինանըրմըսըն . պու ին սանիլէէթլէ հալլ օլմուշ չէլէպի՝ պիր փէյնիր ճի օղույունուշ . կերլի փարասը չօգ , լաքին պայաղը պիր տիւքքէանճըլմըշ : Պէն տէ շաշ տըմ , քիպարանէ թէրպլէ օլմուշ պիր առամ՝ նէ դատար ճահիլ օլտա պէօյլէ միւնասիպէթսիգ խալթլար էթմէք միւմքին տէյիլ :

Պէօյլէ առամլար թէրպլէլի առամ թաղլիտի էտէլիմ տէյի՝ մայմուհն կիպի պէյէնտիքլէրի լիպասը կէյէրլէր , լաքին նաֆիլէ տիր . պէտ ա սըլ ասըլ օլմաղ : Չօգ առամ ագճէնին երղընընը կէօրիւրսէ , ապըմըղ թէպտիլ օլտու սանըր , ըու պասընը , ըրղընը , տէօշէմէսինի , վէ հէր թաղը մընը պիւլիւքլէրէ պէնգէտէյիմ տէյի էօրուլուր : լաքին թէրպլէլէրի օլմատըղընսան ինսանիլէթ տէտիքլէրի շէյ սուրէթա կէօրիւնէն սալթա . նաթտա տըր սանըրլար տա , կէօյա էտինտիքլէրի մալ սսըլլարընը թէպտիլ էթտի կիպի , պիրտէն պիրէ ագըլլարընա դօտուգլարը ըիւթպէյէ վա սըլ օլտուգ գըլաս էտէրլէր : Օնտան սօնկրա օլ դատար թագսիրաթ էտէրլէր քի , դափլան փօսթու ալթընտա էշէք օլտուգլարընը տույու ըուրլար :

Ապաթէ Պէլէկարտ նամ ալիմ տէր քի , պու միսլլի առամլար քէնտիլէրինի օլ դատար էիւք սէյէ գալարըրլար քի , ագըլլարը տէօնէր , կէօլէրի գտարըր , չըգտըրլարը չուգուրու կէօր մէզ օլուրլար : Ա է մէշըէպլէրինի թէրպլէլէ էտիպ , ինսանիլէթլի օլաճագլարընա , պասմա գալըպ

տէօրթ լապերտըրլա իքի թէմէննա էթմէք
էյրէնտիքլէյն, թէրպլէյն թէքմիլ էյրէնտիք
զիւ'մի իլէ, թապիաթլէրինտէ օլան խօյրաթլը-
ղը արթըրլա՝ զաթլէրինտէ օլան տըրպլարը տահա
աշիքեար էտէրլէր :

Էյ՝ զավալը շաշգընլար . պիլսէլէր քի, ին-
սանկէէթ տէտիքլէրի՝ տիգինին պօյնուանու սի-
նիրլէրի երմըադ օլուպ տա, տիղլէրինի գաթ
էտիպ օթուլմագտա տէյիլ . պօյնուանու կերտա-
նընր էյիպ պիւլմէքտէ տէյիլ, գըրըլըպ տէօքիւ-
լըպ էլ էթէք էօփմէքտէ տէյիլ . իլա ասըլ ին-
սանկէէթ կեօնլիւն ալադըղընտա, եիւրէյին
երմշադըղընտա տըր . միւհթաճ՝ օլանա եարտյ-
ըպ, հէր քեսի աճըմագտա . թաթլը տիլ, կիւ-
լէր եիւզ կեօսթէրիպ, թամաը եէնմէքտէ օլ-
տուղուանու անլտասալար, քենտի քերէսթէլէրի
սերթ մէշէ ալաճը տըր, պու թէրպլէրի
գապուլ էթմէզ օլտուղուանա ագըլարը եաթըր :

Պու գուլթուզ հէրիֆլէր պիլմէղլէր քի, թէր-
պիէ տէտիքլէրի՝ ինսանկէէթ հասսէլէրինտէն
հասըլ օլուր . ինսանկէէթ տէտիքլէրի՝ հէր քե-
սի քենտի կիպի սայըպ, հէր քեսէ քենտի
պէլէնտիլմէք տիր, հէր քես իլէ իմթիզաճ է-
տիպ, պարընա պիլմէք գայտը տըր :

Լաքին պուանու էթմէյէ՝ իքի շէյէ միւհթաճ
տըր . պիրի, ինսանլարըն հէփիտի պիր թէնտէն
եափըրմըլ օլտուղուանու պիլմէլի . իքինճի հէ-
փիմիզպիր պիրիմիզէ պուլուանմաղա պօրճըլ օլ-
տուղուանու սայմալը : Վադ'ա ինսանկէէթ,
իլթիֆաթ, չէլէպիլք տէտիքլէրի նէտէն հա-
սըլ օլմուշ տէյի չօգ տէֆ'ա տիւշիւմիւշլիւմ .

սրագարում քի, ինսանլարն գարտաշաւս պիր պի-
րինի սէվմէսինտէն հասըլ օլմուշ տուր . եանի,
պիրլիքտէ եաշայան ինսան գըսմընըն թապիւթի.
նէ մախսուս պիր հալ տըր պու քի, պիր պիրի
իլէ գօնուշուպ տիլէշիպ, հալէշմէյլէ օլուր :

Պու սուրէթտէ, ինսանլիէթին աւըլ մանա-
սը գըյասըմա կէօրէ, Ալլահըն էմրինէ գարը
օլմայարագ, ինսան խաթըր ինճիթմէյէրէք, կէ-
րէք տիլ իլէ, կէրէք ամէլ իլէ, հէր քեսէ Ֆաի-
տէրի, հէր քեսին խօշունա կէլէճէք հիզմէթ-
տէ պուլունմալա՝ պիր սահիհ վէ սատըգ նիլէէթ
տիր . պունա պինտէն, Ալլահըն էմրի իւզըէ օլա-
րագ, նէ տիլ իլէ նէ ամէլ իլէ, էլէ զարար օլա-
ճագ, վէ կիւճիւնէ կէլէճէք շէյ էթմէմէք տիր .
Պագ, պու թարիֆիմէ պէյէնիւրմին . ճտան
սօնրա, պագ տիւնէտտէ պու թարիֆիւիւզըէ
ինսանլիէէթը՝ գաջ քիշի պուլա պիլիւսին . փէք
ազ տէյէճէքսին սանըրըմ . հէլէ գարըլարը ա-
րամա, զերա օնլարըն պաթընընտա օլան հիլէ-
պազըլը, լէփ եիւզըլէլէյիւ, վէ կիզըլ կիզըլ մէ-
րամլարը, եիւզտէն կէօրիւնէն չէլէպիլիքէլիւնէ
պէնզէմէզ :

Նէթիճէի քէլամ, ինսանլիէէթ տէտիլիզ
շէյի պիր էյի թէֆթիշ էթսէք, թապիւթտէ
օլան իւնսլիէէթ շուրութուհտաննաշի հուգուգ
տուր քի, Ալլահըն էմրինտէն սատըր օլուր : Պագ
էօյլէ տէյիլ մի . սահիհ տիւտար օլան ասամլարա
պագ, նէ տէրէճէտէ ինսանլիէէթըլ օլուրլար,
հէր քեսին կէօնլիւնէ կէօրէ կիթսինլէր, հէր
քեսին խաթըրըն խօշ էթսինլէր, հէր քեսէ
Ֆաիտէլէրի տօգանսըն, եարաըմ էթսինլէր,

քննորդութեան քննէ ինձինմէսին . հէփ պու
Ֆիլիտէ կեզերէր : Կեօրտիւն միւ քի, ինսանիյ
եէթ տէտիքէրի՝ քրիսթիանա գարտաշ մու
հապպէթինտէն հաարլ օրուր :

Պէօյլէ օլտուգլայն, գլյուս էտէրիմ քի, տիւն
եատէ գուլանըլուն ինսանիյեէթին չօյու՝ սախ
թէ տիր տէնէ պիլեր . զերա խալդ պէյնիտէ պիր
թագըմ պի մանա սէօղէրտէն, վէ մէֆհուսուգ
էլ այադ գըրլըտաթմագտան իսպարէթ թէքէ
լիւֆէր վարքի, չէլէպիլիք, ինսանիյեէթ տէյօր
լան . լաքին օպիր եիւզտէն քէնտիլէրէ պիր մէն
ֆաաթ օլաճաղընը պիլսէլէր, պիր պիրինին էթի
նի պիլէ եէմէյէ իրթիքեապ էտէրէր :

Կեօրտիւն մու ածաթուստիւնեատէ ատէթ տէյի
գուլանարըլմըլ շէյլէր՝ տօղրուլու գտան նէ գա
տար ուղադ տըր . չօղու մայմուն թագլիտի տիր .
պէօյլէ ատէթ օլմուշ, եախօտ իշէրինէ պէօյլէ
էլվէրիր, ծնուն իշին պէօյլէ էտէրէր . եօգսա
Ալլահըն էմրի իւղըէ՝ գարտաշ մուհապպէթի
պէօյլէ օլմալը տէյի տէյիլա :

Վադա պաղըլար՝ պու պէնիմ միւսաֆիրիմ
կիտի, խալդ պէնի ինսանիյեէթլի պէլլիլէսին
տէյի, սուրէթա պիր ազ չէլէպիլիքէր եափար .
լաքին սալէպճինին իսպրիլի կիպի, կերչի աղզըն
տան ագան պալ տըր աոմա, հէլէ պիր գարնընա
էլվուր, պադ սէնի նաարլ եափար :

Պիր աղը տա պու թէքէլլիւֆլիւ հարէքէթ
լէր իլէ թապաաղըլ ինսանիյեէթ խալդը ալաա
աղպ տէքքէ կէթ իրմէք իշին տիր . պուսու էքսէ
րիլեա պաղըրկեան գըմըլ գուլանըր . պա խու
ուու տիւքքէանճը չէլէսիլէր, պին թէվաղու :

լա չէլէպիլըբէլը, էտիպ, էլ էթէք էօլիերէք, սէնի տիւքքեանա, ալըր, սէնի էլ կիպի պագ, մամ տէյի պիր ազ էէմինէր էթտիքտէն սօկրա, մալըն հէմ ճինսինաէ, հէմ պահասընտա կեօզիւ նիւ աշար: Տիւքքեանաճընըն պիրի տիւքքեանըն իշէտէմէզ՝ քեօր գալըր. օնուէն էէրինէ պիր ախէրի կեւր, ազ վապըթտա իշէտիւ՝ իշինի ուշտուրուսա, նէտէն տիր. սօկրաքի կեւն միւշթէրինին փարասընը չէլէպիլի իշէ թութ մանըն էօլուէնու պիրըր, էլպէթտէ տիւքքեանը չէնլէտիր:

Պուէնլարընքի՝ գուշպազըն գուլանտըր տէք, քէ պէնզէր. կէչէն գուշու փօթայա էնտիրմէք իշին, ճինսի կիպի սէս չըգալըր, փէթէլէայը սարսար, գուշարը գալըրըր, հավատաքիլէր տէ քէնտի ճինսիքի տիր, էէմ պուլմուշար տէյի էնիպ, տուզաղա թութուլուլար: Լաքին տօսթում, պու մատտէ պիր նամուլու ալրան ալըր, չօգ սու գալըրըր. պիր ազընը պիր վապ թի ախէրէ սագլտալըմ, պիր ֆասըլատա օ գալ սըն. պուքերրէլէք պէնիւմ պու միւսաֆիրիմտէ գարար էտէլիւմ:

Պու տէֆ'ա նէօվպէթ պէնիւմիտի, վէ պէն հալա աճըսընը տուշտուղում էէրտէ՝ սէն իւս. թիւմէ կիւլէր զէվգիմի չըգալըրսըն: խօշ, պէն էթտիլիմէ փիւշման տէյիլիւմ, զիրա ինսանիւ, էէթլի ատաւմ հէր նէ էթսէ՝ քիպր իշին էթմէզ, իլլա խայր ամէլ օլսուէն տէյի էտէր, վէ զէմանէ նին ատէթի իւզըն՝ էալընը քէնտի մէնֆա ալթընա չալըշմատըրը իշին, կեօզիւ պէտէլի միւքեաֆաթտա տէյիլտիր:

Սէն կիււ, կիււ, կիււտիւյիւնէ հագգըն վար, տը
մա զէմանէտէ պու միսիւլի ֆաղըլար սէյրէք տէյիւ
տիր. պիր կիւն տէ սէնին պաշընա կէրիսէ, պէն
տէ սէնին իւսթիւնէ կիւլէճէյիւմ: Ինչա Ալլահ
պու մէքթուպոււմա վէրէճէք ճէվապըն օլմագ
կերէք. վէ պու պասպտէ տէյիւ իսէ, պիր զայրը
պասպտէ էլպէթտէ եաղաճագ մատտէն վար
արը, կերէք քենտի թէրպիւէմիզ իչին, կերէք
մէքեաթէպէմիլին արտընը քեսմէմէք իչին, սէ
նին մէքթուպոււնա մունթաղըր, վէ խայր տոււա
նէ մէշպուլոււմ:

32

ՊԻՐ ՇԷՅԻՆ ՀԱԼԻՄԻ ՊԻՆԼՄԷՏԻՆ՝
ՊԵՕՅԼԷ ՏԻՐ ՏԷՅԻ ԳՈՒՐՄԱՆԸՆ
ՄԱԶԱՐԻԱԹԸ

Պէնիւմ տօսթոււմ,

Սէնին հիչ հագգըն եօդ, հաթթա սէնին
պանա պու թաղիրի էտէճէյինի ումմաղ ըտըմ,
զիրա գապահաթըմ եօդ. պասմա էթտիրտիյիւմ
քիթապըն պաշընա աարմը գօմագ էքսիյիտիքի,
հէմ քիթապըն աոր պօզուլոււն, հէմ պէն
խալպա բէզիւ օլայըմ, էօյլէ մի: Էօյլէ իսէ վագ
թիմիղին ատէթէրինտէն, վէ զէմանէնին պօ
շուգ հալինտէն սէնին խապէրին եօդ: Նէ զանն
էտէրտին. քիթապըն պաշընա պէն աարմը գօ

մանդլա շան գազանըրտում. էօյլէ՞ մի : Պէն չիմ
տիկեաէր շանա շէօհրէթէ՛ հէվէս էթ միշ տէյիլ
քեն , անաղզըն ալիմէր սըրասընն՝ մը կէշէր
տիմ : Պէնի սու կիւնէտէք սիր ագճէյէ ալմայ
անլար՝ գաշլտըն չաթըպ , պանա աֆէրիմ տէյի
իթիպար մը էտէճէքլէր , եօգսա պէնի շիմտիլէ
տէք ստսամ եէրինէ գօմայանլար՝ պուռնսան սօկ
րա խաթըրմա ըայէթ մի էտէճէքլէր :

Պէնիմ իտէ ալիտիլիմ պուռնուն խիւաֆը տըր
պագ հադգըմ վար մը , եօգ մու : Պասաւս էթ
տիրտիլիմ քիթապ՝ պէնիմ թանըրմտըղըմ եէր
տէ տալըլաճադ օլսա , ինթիմալ քի մաստէնին
պէճիտ օլտուղունա նաղարէն , հէմ քիթապ
միւթէպէր օլա , հէմ աուը պէլլիսիզ միւէլլէ
ֆի՛ իթիպար գաղանա : Լաքին պուռնտա հէր
քէս պէնի թանըր . խալզ պանա շէպէք նաղա
րըլա պագայօրքեն , իթիպար գաղսնմադ տէյ
իլ , պիր ալայ Փաոսալ , հասէտճի , տհմագ հէ
րի ֆլէրին տիլինէ տիւշէճէյիմ . վէ քիթապըմ՝
օլտուգճա տէլմէ ֆախտէսի օլաճալընա , պաս
տըրան էշէյիմիշ տէյի քիթապճլը խըրփալայ
աճադլար :

Պու սիր ալայ պէտղէսան հէրիֆլէրին տի
լննաէն՝ պէնիմ տէ չէքէճէյիմ պէր թարաֆ օլ
սուն , ֆագըր քիթապըն տա : Կէլէլիմ քիթա
պա պի ղարազ պագանլարա . քիթապըն սիլլ
քէրրէ պաշընա պագարլար . նէ՛ . ֆիլան տտամ
քիթապ պոսմիս էթ միշ հա՛ . հայ շաշգըն հայ :
Պագ իմաի պէնիմ էթտիլիմ քէարա : Օսիլի
ալըր . պագ շու էշէյէ . քիթապ թէլլիֆ էտէ
ճէք : Օսիլի ալըր , քիմ ալիլիր նէ րասըլթասըլ

չէյ տիր տէր : Պիրի տահա պագար , տէրի օլ-
տուղունու , պիրտիրմամա , պու գատար ում
մաղարմ տէր : Օպիրի կեւր , հայ էշէք հայ .
շաշգըն օլտուղունու խալգա նասըլ ալկատա-
ճաղընը պլլմէյօր : Խմաի պունըարըն սէսլէպի
խալգըն ինտինտէ իթիպարըմ օլմատըղը տըր :

Իշթէ միւհլլիֆին դաղանաճաղը շան շէօհ-
րէթ , եա քիթասըն շէօհրէթի տահա էլլի մի
օլուր . հաշա . քիմսէ եիւղիւնէ պագմալա իր-
թիքեապ էթմէղ . էյէր օգոււմալա վագթինի
պիր զայ էտէն տէ օլուրսա , մուգատտէմինտէն
ֆէնա տըր տէյի ալլընա գօմուշ , հէր սաթըրըն
տա ֆասլ էտէճէք շէյ պուլուր : Սէն պաշմա
գուգաճագարը իմթինանլարա պագ , նէ ճա-
հիլլիմ գալաճագ , նէ շաշգընըղըմ , նէ նատան
ագըսըղըղըմ :

Տօսթում , ղէմանէնին գանուունու մուգատ-
տէմ ալլընա գօտուղուն տուր : էյի տէ , գօ-
մուշ ուսան , էյի տիր . ֆէնա տէյի գօմուշ ու-
սան , ֆէնա տըր : Չէմանէտէ պիր շէյի սատէ
կեօղ իւլէ թէֆթիշ էթմէք եօդ տուր . հէյի պու
մուգատտէմ ագըլա գօնան կեօղլիւլիւլէ պա-
գարլար , օնուիլա , եա խալգըն սէօղլիւլիւլէ կեօ-
րէ , եա փիշին քենտի գուրտուգարընա կեօրէ
ֆասլ էտէրէր : Խալգըն թութուղու եօլա
կեօրէ , քիթաս պիւհլլիֆիննէ շէօհրէթ վէրէ-
ճէլինէ , միւհլլիֆ . քիթասընա շէօհրէթ վէ-
րիր : Չիլէրօն Լաթին միւթէքէլլիմէրին փիրի
տիր տէյի ալլըմըղա գօմուշուղ . օնուն իլին հէր
նէ եաղտըղը շէյի օգոււմագ պէյէնիր , մէսհ էթ-
մէտէն տօյամայըղ : Օ տա ինսան ըմըշ , պաղը

քերպէ օտա պիլմէտիյի շէյի ֆասլ էթմէր թագ-
սիրաթընտա պուլունուր ումուշ. եա քենալի
մէտհ էթմէտէ, եա նուգլ էթտիյի շէյէ պիհու-
տէ շէօհրէթ վէրմէտէ՝ ուղուն ֆասրլար էտըր
իմիշ. եա պօշ թէմնիլէր սէօյլէր իմիշ. պու
թագսիրաթլար պիլէ եազան՝ Չիչէրօն տէյիլ
մի. փէք ալա, փէք կիւղէլ տիր տէյի մէտհ է-
տէր, արշա չըգարըրը :

Պուտարքուս վէ օնուն կիպի միւտահէնէճի.
էյի՝ Հոմերոսուն եազարըլ շէյլէրտէ պազը պու-
լուշար, պազը իլիմէր մարիֆէթէր պուլմուշ-
լար քի, պէլքի քենտի՝ տիւշիւնտէ պիլէ կեօր
միւշ տէյիլ. զիրա Եունանի միլէթի՝ քենտի
շէյլէրի հէփ էյի տիր տէյի տգըլարընա դօմուշ
լար. օտգըլըա Հոմերոսու հէմ ֆէյլէսֆ էթ-
միշէր, հէմ նիւճում՝ սահիպի, հէմ էհլի հիք-
մէթ, հէմ դանունի, հէմ տէվլէթ միւտէպալի-
րի, հէմ ճէնքճի, հէմ միւհէնալիս, նէ պիլէյիմ,
իլիմ եօգ, մարիֆէթ եօգ քի, պունուն եազ-
արըլ քիթապլարոտան չըգմըշ օլմայա :

Պու իքի թէմնիլիմտէն՝ պազը կերէք կէշ-
միշ. կերէք հալա իթիպար վէրիլէն շէյլէրի տի-
լա : Պիր մէշհուր ատամլն եա շէօհրէթինի իլիթ-
մէյլէ, եա պիր հիւնէրինի կեօրմէյլէ, զիհնիմդ
սիր քերրէ իթիպարընա մէյլէտէր, օնտան տի-
րա ատընը իլիթտիլէյն, պիր մէշհուր շէյինի
տահա իշիտէճէյիլ տէյի դուլադ գապարտըրը,
վէ օ շէօհրէթ թալտիյէսի իլէ հէր նէ կիլէ,
էյի տիր տէյի տուրուրուգ : Վէ պազը քերրէ,
պազը տէյիլ շօգ, քերրէ էթտիյի շէյ նէ գատար
սօուգ օլա, եազարըլ շէյ նէ գատար զալաթ

օլսա, պաշտան այաղատէք եալան եանլըջ օլսա, հէփ էյի նաղարլըլա պագարըղ. հէփ զարիպ շէյլեր տիր, ալա շէյլեր տիր տէրիզ. հաթթա փեք կեօզէ վուրուր պիր զայաթ պուլուռսա, պիր էօզուր պուլուրպ, պիր նազըք պուլուրսո. ր աէմէնին եօլունու տրարըղ :

Վադ'ա պիր մէշուր շաիրին պէյթլէրինի իշի տիրսէք, խօշանարագ գուլագ վէրիլիզ. եախօսա պիր մէմսուհ ալիմին իսմի իլէ պասըլմըջ պիր քիթսապ կեօրիւսէք, տէր ագապ տըր՝ սէվինէ սէվինէ օգուրուզ. վէ օգուտուլումուղ եէրտէ, նասըլ մէտհ էաէճէյիմիլ մէշպ էաէրիզ քի, քիթասըն իսմի պազը. քերրէ տէքք իլէ էյրէթի օլա պիլիլ, վէ չօգ տէֆ'ա էօյլէ օլուր. եազան առաւ հիւնէրիմին մէտհինի տինէյիմ տէյի ախէրին իսմինի գուլմանըր : Այնիհի քէօյլէ գարըսընն պիրի՝ էվլատըմը պիր կիւն պէյղատէ գըյաֆէթինտէ կեօրէյիմ տէյի, գաաընըն չօճուղուլա կիզլի տէյիշ էթալյինէ պէնդեր :

Չօգ տէֆ'ա պիր մէշուր շաիրին իսմի իլէ պէյթլէր թիւրքիլէր տինէմիշիմ քի, օգուլանլարըն եափտըլը շէյլեր իքեն, օ ուսթանըն իշի տիր տէյի տինէյէնլէր մէտհ էաէրէլլաի : Պիր քերրէ տօսթումուն պիրի սասըր էտէմէտի, էթրաֆ' օգուտուլու պէյթլէրի մէտհ էաէրքեն, պունլար օ ուսթանըն տէյիլ, պունլարը պէն եափմըջում տէտիքլէյն, օ լալպ օլտուլու մէտհ՝ ղէմէ թէպտիլ օլաու. հէր քէս աղզընը պուր նունու էքշիտիպ, քիմի մէրում անլատամմըջ տէտի, քիմի պէյթլէրի ուլամմըջ տէտի, խուլաօս օ մէշուր առամըն իշի տիր տէյի տինէլ.

սիբիւրի անէաէք , սըգգաթ էթմէսիբիւրի գու-
սուրլարը՝ հէփ կեօրիւր օլտուլար :

Պունտան զիյատէ շաշգընըգ օլմըր մու . օլուր,
տինըէ տէ պագ : Քիպարտան պիր առամ չօգ-
տան պերի էօլմիւլ . խալգ պունու ալիմատամ
տէյի պէլլըլէմիշիտի . կերչի . քենտի շաիր տէյիլ
ամմա , չօգ շաիրըէր իլէ կեօրիւլէր իւմիւլ . մէ-
կը պիր վագըթ . քէյֆինէ կէլմիշ , պիրագ շիր-
լէր եափմըլըմըշ . էօլտիւքտէն սօկրա պունլարը
պոսմա էթաիրմիշէր . խալգ պունու նէ աշգ-
ըլա օգուր , նասըլ աղըլլարը տօլու մէտհ էաեր-
լէր , անլատամամ . օլ գատար քի , մէտհ չօգ
սէնէլէր սիւրտիւլիւնտէն մմտա , խալգ պէյիլի,
տէ զարպի մէսէլ օլմուլ . պիր առամ պիր շէյի
իֆրաթ մէտհ էտէճէք օլսա , պու պէյիլըլի
էօրնէք կէթ իրիւր իտի : Պագ նէ գատար շէօհ-
րէթ էտինմիշ :

Օ շէօհրէթ իլէ նաս պէյիլիտէ պու պէյիլէր
սէօյլէնիպ տուրուրքէն , պու առամըն պիր քի-
թապը էլիմէ կելաի , տիւնեա պէնիլմ օլտու
սանտըմ . լաքին պիր սըգգաթլիճէ օգուլուպ
տա թէֆթիշ էթտիքլէյն , պինասընտա օլ գա-
տար զալթ , պէյիլէրինտէ օլ գատար նօգսան
պուլտում . քի , պիր պաշտան պիր պաշա թագ-
սիրաթտան իպարէթ պիր քիթապ : Պէլքի եան-
լըլ անլատըմ տէյի թէքրար օգուտում . օգու-
տուգճա զիյատէ եանլըլ պուլտում :

Իմտի պէօյլէ պիր րասըլթասըլ շէյ , պու գա-
տար թագսիրի իլէ , էօյլէ իթիպարը նէրտէն
պուլտուր . եափան առամըն շէօհրէթինտէն ,
խալգ օնու ալիմ առամ տէյի ագընա գօմուլ ,

հէր քեա գոյուն կիպի տիւշնամետէն , վէզն
էթմէտէն պիրի պիրի արտը սըրա կիտէր : Ձանն
էտէրիմ , տգիլ օլան ասամլար հէփ պէնիմ գըյ
ասըմուա տըր . լաքին ագընթըա գարըը քըն
քիւրէք չէքիպ տէ , խալգըն էյի տէյի պէլլէ
տիյի շէյլէրին այըպընը մէյտանա չըգարսըն .
սուս օլուպ , տիւննայը քենտի հէվասընա պրադ
մատան զայլը չարէ եօգ :

Պիր շէյի թահգիգ էթմէտէն , էյլէ տիր տէյի
ադընա գօմագ իլլէթի խալգը եալընըլ իլլիմ
հագգընաա տէյիլ , հէր շէյաէ ալուատըր : Պիր
ատը սէյլէնմիշ սէնաաթքեարըն իշի՝ ասը պէլ
լիսիլ պիր ուսթանընքինտէն միւթէպէր տիր .
խսթէրսէ օնտան այլա օլուուն , եինէ իթիպար
օլունմաղ : Օ ուսթանըն աէօքտիւյիւ տիլէր ,
էթտիլ իլթիֆաթլար , աչըգ կեօլ օլմասը , զս
հիրաէ կեօսթէրտիլ թավը , սիր աղ տա սէր
մայէ օլուպ տա՝ չէշիտինի տիւզտիւքէյն , խալգ
էլլէթտէ օնուուն թօրուուն տիւշէր . պիր քերրէ
միւշթէրի եիւրիւյիւ շէթտիլլէյն , չէօհրէթի է
տիլիւր . օնտան սօկրա արթըգ վէրիլէն փարա՝
տիւքքեանըն չէօհրէթինէ տիր : Պաղը քերրէ
օնուրքինտէն էյի մալը՝ տահա ույլուն պահայ
լա ալա պիլըքէն , ուսթատընըն չէօհրէթի եօփ
տուր տէյի , օնու ալմտաան ըսա , պուռուքլինի
լէք գաթ պահայա ալըրլար :

Հիչպիր շէյին գըյմէթի քենտի տէյերինտէն
պահա օլունմաղ . հէր քեսին ադընա գօտու
լունտան պահա օլունուր : Պու պիր իսթիաա
քեօրլէյիւ տիւր քի , պիր շէյի պաղըլար փէք
ալա սայար , պաղըլար ֆէնա տէյիլ տիր տէր ,

պաղըւար տա փէք Ֆէնա սայար, հաթթա պիր շէյ պիր ատամա պու կիւն փէք էյի կեօրինիւր, եարըն փէք Ֆէնա օլուր . նիջն . պու կիւն էյի տէյի ագլընա գօտու, էյի տիր . եարըն Ֆէնա տէյի ագլընա գօր, Ֆէնա օլուր :

Կեօրտիւլին էօրնէքէրի տըգդաթ էյլէ տէ, պագ խիւաֆըմ վար մը : Պիր ատամ պիր էհըն ըրզը պիր էյեամ մէտհ էտէր, հէր վէճհ իլէ էյ. լիլինի սէօյլէր . պու ատամ պիր զաման փէք էհըն ըրզ քեամիլ ատամ ըտը, տիւնեանըն էյլիլ իւզէրինաէ թէքմիլ իտի, շիմոի օնտան Ֆէնա ատամ եօգ . պիր վագըթ մէտհինի էտէրտի, շիմոի իսալգա Ֆէնա կեօսթէրմէյէ չալըզըր . վէ զէմմ էթմէլսէ տէ, իթիպար էթմէսիլինի ան. լաթմադ իսթէր : Պու թէպաիլաթըն աուլընէ . եա շիմոի պալգա նազար ըլա պագայօր . օ դաման պու էհըն ըրզ ատամ քէնտիլէ ֆաիզիզ խայլը փարա պուլընմուշ ուտու, շիմոի փարաընը կերի իսթէյօր . օ զաման փարանըն թաթ. լըլըզը մէտհ էթտիրիլ իտի, պու կիւն էօտէ մէք տճըսը զէմմ էթտիրիլ : Պիրի պիր զաման պիր ազանըն սըրտաշըլտը, հէր քերէմինին խզինէտարըլտը . օնուէ էլի օլմայընճա, հիլ պիր էյիլինէ նաիլ օլմագ միւմքին տէյիլ իտի : Շիմ. տի կեօզտէն աիւշտիւ . նիջն, շիմոի պալգա ատամ մը օլտու : Խայր . ազանըն ֆիքրի պալգա օլտու, պիրինին էվինի երգմալա քէնտիլի տ. լաթ էտէճէյ իտի, պու ուլմաուր, ըիզա վէրմէ. տի, օնուէ իջին կեօզտէն աիւշտիւ, Ֆէնա ատամ օլտու :

Կերէի պունուէն այնի պիրինէ տահա վագը

օլտուր . օ քաղի օլտուր , քեօթիւլիւյիւ իճրա
էթտի , ամնա եինէ իթիպարտէն սիւշտիւ . ան
ճագ պունուռն սէպէպի՝ աղանըն Ֆիքրի տէյի-
շիւալի տէյիլ , իլլա զէմանէնին ատէթի իւզըէ՝
քեօթիւլիւյիւ էթտիրէն սէլամէթէ չըգսըն
տէյի , դապահաթը էտէնէ եիւքէտիրէր . պու-
նուռն իշին չօգ տէֆ՝ա պաղը շաշըն՝ աղա պէնի
գուրթարը իւմիտի իլէ փէրէնտէտէն աթըրը ,
վէ եարամաղըղը թէքմիլ էթտիքտէն սօնրա ,
գապահաթ սահիպի եալընըլ քէնտի տիր կի-
պի , զապիթ էլինտէն դաչար տուրուր : Պէն
թէվէքքէլի լագըրտը տէյլէմէմ տօսթուրմ : Պիւյ-
իւքէրին եագընըղը՝ քիւշիւքէրէ նէ գատար
զարար օլտուրուռնու պունտան անլա :

Պէյլէճէ տէ Ֆէնա տէյի ագըրըղա գօտու-
ղըմուղ էյի օլուր : Պիրի պիր առտամը Ֆէնա
նաղարըլլա պագար ըտը , շիմտի իֆրաթ իթի-
պար էտէյօր . տէպէպի . պու ստամ եա պիր
պիւլիւք հէտիւեէ էթմիշ , եա պիր ճէսիմ հիզ-
մէթինտէ պուլուռնմուշ , եախօտ էսրար օլաճագ
պիր գապահաթա եա ալաթ օլմուշ , եա վա-
դըֆ :

Կէօր իմտի քի , պիր շէյին դըմէթինի դաթ
էտէն՝ նէ տէյէրի տիր , նէ ճինտի : իլլա հէր քե-
սին մուգատտէմ ագընա գօտուղու տուր : Զի-
րա պիր շէյէ չըպլագ կէօզ իւլէ պագըպ , ագ-
ըն պի դարաղ վէզնէտի իլէ վէզն էթմէյիղ . հէր
պագտըրըրըղա դարաղ կէօզիւյիւ իւլէ պագա-
րըղ . օնուռն իշին կէօրտիւլիւմիւղ շէյ՝ կէօզիւ-
միւղէ սիյահ , պէյաղ , սարը , եէշիլ , պիւլիւք ,
քիւշիւք , նիհայէթ գուլանտըրըրըլ ճամլին ոյյ .

ունա կեօրէ , եանի նէֆսիմիզին վէրախյի գա-
րարա կեօրէ կեօրիւրիւզ :

Պիր շէյի Թէֆթիշ Էթմէտէն , Էօյլէ տիր տէյի
ադլնա գօյուալ աուրմագ հագգընտա՝ գարը-
լարն Թագսիրաթընը սէօյլէյէճէք օլաամ , ա-
սը կելմէշ . զաթի կեօնիւլէրի պիւյիւք , կեօգէ
կեօրիւնիւր պահալը շէյլէր իսթէրլէր . ալտըգ-
լարը շէյ պիր տտը սէօյլէնմիշ ուսթանըն իշի օլ-
սուն տա , գուսուրու տա վար ըսա մանի տէյիլ ,
փարսըր աուճ աուճ վէրլըրլէր . Թէրզիսի , քիւրք-
ճիւսիւ փէք մէշնուր ուսթա օլմալը . վէ էյեր
ալ-իւլ-ալա պիր իշ պիր գուսաշ կեօսթէրսէլէր ,
Հինտտէն Ֆիրէնքտէն կելմէ օլմատըգտան սոփ-
րա , պիր ադճէյէ ալմաղար : Պիր շէյին պահա-
սը ուճուզ օլաա , Էիւզիւնէ պագմաղլար . պա-
հալը շէյի ալմալը՝ պիւյիւքլէք սայարլար . եա-
խօտ պիր շէյին գըլմէթիինի՝ պահալը ուճուզ օլ-
մասընտան գըլաա էտէրլէր :

Պիր քիպարըն սօֆրասընտա պուլունտում ,
վէքիլլարճը պիր շարապ կեթիրաի , չէշնիսինի
պագսընլար տէյի . պահասընը սօրաուլար , փէք
ուճուզ սէօյլէտի . Էվին գատընը չէշնիսինէ
պագտը , պահասընը ուճուզ իշիթտիլի պիրլէ ,
գալտըր շունու , իջիլէճէք շէյ տէյիլ աէյի Թա-
ղիր էթտի . գօճասը արիֆ աասամ , Թասամտան
օնկրա՝ վէքիլլարճո՝ Էսրըն շու շարապտան
Էինէ կեթիր , լաքին օն փարա զտմմ էյլէ տէ ,
պահասընը Էօյլէ սէօյլէ տէյի Թէնպիհ էթմիշ :
Իրթէսի կիւն Էինէ օ շարապտան կեթիրաի ,
լաքին պուլունն պահասը տիւնքինտէն օն փարա
ղիյատէյէ տիր տէտի : Գօճասը աղզընա ալտը ,

եկւնին իւ էքշիթտի, լտքին դարըսը տատընա
պագտըդլայն, հա՛, պու փէք էյի տիր, էյի շէյ
խոթէյէն պահասընա պագմամալը տէտի: Գօ-
ճաւը՝ խօշխմտի, փէք էյի տէտի, տմմա սապը
էտէմէտի, պիր դաչ կիւնտէն սօնրա մատտէյի
դարըյա անլլաթար: Գարը պիւյիւքլիւք էտէյիմ
տէքէն, պէօյէ քիւչիւք տիւշմէսինի. քիւրինէ
էէտիրէմէտի, վէքիւլսարճը գօվտուրմաղա թա-
լիպ օլտու:

Ինտ տէտիքէրի՝ դարըլարըն թապիաթինէ
մախսուս իլլէթէրին պիրի օլմաղլա, ադըլարը-
նա պիր քերրէ դօտուգլարը շէյի՝ պիր տահա
չըգարթմագ միւմքին տէյիլ: Պագ շու ճիննէ
փէրլէ՝ ճաւըյա խօթլաղա ինաննլար, պիւյ-
իւճիւյէ պագըճըյա թըլըսըմա ադըլ վէրէնլէր,
պու զիւիւմտէն վաղ կէչտիքէրի վար մը: Ամ-
մա պունճա վաիղէր, խոտտովանահայրլար, ի-
լիմտ սաչ սագալաղարթմըլ ճաւբանլար նա-
սիհաթ էտիպ, պունլար էտլան տըր, շէյթան
իղվաւր տըր տէրլէր իւիւշ, տինիմիղէ գարըլ ի-
թիգատլար տըր, ճանընըգ զարարը վար տէյի՝
իք քիթապլարտան իսպաթլար կէթիրիրլէր ի-
միւշ. հիւ իլգամ օլանընը կէօրտիւիւն վար մը:
Աղլընա էյլէ դամուշ, չըգարթմագ միւմքին
տէյիլ: Գենտի Ֆիքրինտէն տէօնմէտիյիտէն
մատա, քէնտիյէ նասիհաթ էտէնի տէ իւքէտաթ
էթմէք իլին, կիւնլէրճէ, պէլքի էրլլարճա
տիլէշըր տուրուր, նէ էօրուլուր, նէ իլգամ
օլուր:

Տիւքքէանճըլար սաթտըդլարը մալի՝ Հինտիս-
թանտան. Գրէնկիսթանտան կելմէ տիր տէմէ-

սէւեր, օ գուլաճլամա քեարլարը էտէմէզէր :
Խօշ, պունլալա քեար տէնմէզ, խըրաղլըզ
սըր. զիրա հէփ եալանըն մէյվէլէրի տիր. լաքին
պէօյլէ էթմէսէլէր, խալգ ու ալտանըս, պօլ
պօլ փարա վէրմէզ : Մաթաա դաթտըզլարը
ոախթէ խիմէր իլէ, ուզագ եէրաէն կեւմիշ տէյի
խալգըն կեօզիւնիւ աչարլար :

Պազը կեօրմէտխիմ շէյի, եախօտ պիր եէնի
չըգմա րէնկի պիր տիւքքեանտա կեօրիւրսէմ,
պունա նէ տէրէր տէյի սօրարըմ. աճախախիմ
լէր վէրիւլէր քի, պէն կիւլէրիմ՝ էտէնլէրին
վէլէտիզնալըզընը ալալամամ, գափըլըպ տա
ալտանանլարըն ագըլըզըլըզընը աճըրըմ. զանն
էտէրէր քի, պիր մալ ուզագտան կեւլըսէ, վէ
պահալը օլուրսա էյի օլուր :

Շունու տինլէ տէ կիւլ : Տահա պիր սէնէ
եօգ, պէլլի պտշը քիպարըն սիրի, պիր զէնկին
գուլոււմճուտան տօգուզ եիւզ էլլի զուրուշա
պիր կիւղէլ գուլթու ալմըշ, Ինկիլթէրանըն սըր
տէյի. քիպարըն սիրի տահա կեօրիւր՝ գուլթույա
աշըգ օլուր. շու գուլոււմճույա պէրապէր կիւ
տէլիմ, պագալըմ պիր տահա վար մը, պիր տէ
պէն յալըմ տէյի րէճա էտէր. գուլոււմճույա
վարըրլար, շէօյլէ պիր գուլթուն տահա վար մը
տէյի սօրարլար. եօգ ոտուր ամմա, պիր այ գա
տար միւհէթ վէրիւրսէնիզ, Ինկիլթէրատան պի
րինի տահա կեւթիրտիրիմ տէր, սիր այ թէմա
մընտա եինէ լէրիսի պէրապէր տիւքքեանա վա
րըրլար, գուլոււմճու գուլթույու չըգարըր, իւ
թէ տիւն տէյիլ էվլէլսի կիւն կեւտի տէյերէք
վէրիր : Գուլթույա իֆրաթ պէյէնիւլէր, զիրա

լել է վկայութիւն տէր թէ միշտ իմիշ, թարթարաբար
պահապանը ուղղաբար : Ահա չմտնող պապը ,
փէհ , փէհ , նէ կիւղէլ տէտիտի ետրոհ , նէ ա-
ճախալ , Ինկիլթէրատա պէտքէ մարիֆէթի ուս-
թալար օլա տա , պու վկայութիւնքիւր հէփ է-
շէք օլա տէյի աղղընտան ֆըրլար . գու թույու
եափան սատէքեար օրատա պուլունուր , պու-
նու իշիթալի սիրլէ , թէհամիւլ էտէմէղ .
սուլթանըմ , պիր էյի պագ , օ գու թու Ինկիլ-
թէրանըն տէլիլ , ծնու պէն եափմընմ տէր :
Պու քիպար պուլունու իշիթալիլէյն , պու Ին-
կիլթէրանըն տէլիլ իմիշ տէյի , օ գատար պէյէ-
նիս՝ մէտհ էթալի գու թույու՝ ալմամ տէյի
կերի վերի . օսլիք քիպար ծնտան զարիֆ , սէն
քէնտի միլէթիլին տիւշմէնի իմիշալին տէյի թա-
ղիւ էտէրէք՝ փարալը սալար , գու թույու քէն-
տի ալը :

Խուլանէիքելամ , իսթէր հիւնէր իլէ , իսթէր
տէքք իլէ շէօհրէթ պուլունալ՝ իլէրի կէլէնլէր՝
ֆէնա շէյ պիլէ եափալար , ելինէ խալգըն ա-
ֆէրիմինէ նախ օլաճաղարընա շիւսհէ եօգ :
Օնա դարշըլդ ատը պէլլիսիղ օլանլար , տիւշ-
մէն շէրրինէ ուղըպանլար , հէր նէ գատար էյի
շէյ եափա , խալգըն պուլանըդ կեօղիւ՝ պին
գատար էքսիքլէք կեօրիւր . վէ հիշ սիւլ էքսիլի
եօլ իքէն պիլէ , էյիլէ ֆէնա նաղարըլա պա-
գար : Այն հալընա եափան ասամըն , էյէր մա-
լըմա եան չըփայըմ տէրսէ . պէլպէ ուղըար ,
խասըմարընը դըզըշտըրըր , զարար քէնտիլէ օ-
լուր . վէ էլէրտէն սէշքին օլայըմ տէր իքէն ,
ալէմէ լէղիլ օլուր :

Պիր շէյի Թահգիգ. Էթմէտէն՝ Էօյլէ տիր տէյի
աւելնա գօմադ. իլլէթինին Էսէրի՝ Զէր քէսի
պիրէր եուվարադ Թօփ կիպի Թէքէրլէյիպ,
Էօգուշ աշաղա կեօթիւրիւր : Օնտան մնտա
պու իլլէթին Էանընս պիր տէ տիւլմէն շէրրի
գաթըրըսա , քիշի քէնտէյի Թէլէֆ Էթմէպ
իլլին, Էլպէթ վէ Էլպէթ ասընը պէլլիսիդ Էսիպ
սագլանմագ իգթիզա Էսէր :

Տիւնեստէ Զաուուուէն , Փասսալըն , տիւլ-
մէնին գըթըզըմը վար : Օնլարըն գէվգի՝ քէնտի
Էտէպսիզլիքլէրինէ Էար օլմայանըն աուընը գըր-
մագ տըր , մասլահաթընա քէտէր Էթմէք տիր .
պախթը օլմայան Փագըրլար՝ դա՛ֆիլ քէնտի ալ
չագըդլարընը աշիքեար Էտէճէք՝ պիր սօլլու-
լագըրտը սէօյլէմէսինլէր տէյի , Զէր նէ տիւրլիւ
քիր օլա , իւղէրլէրինէ սիւրէրլէր , վէ խօրլայ-
ըպ րէդիլ Էթմէյէ , Զէր տախմ Էթէքլէրի պէլլէ-
րինտէ տիր : Պիր քիթապը Էազան աուամ՝ քէն-
տիլէր գատար պախթը քիւշատէ օլմաուընը
տույսուար , խալթա րէզիլ Էթմէյէ նիւֆուղա-
րը քիֆայէթ Էտէր : Պուըլարըն պու գատար
րուխսաթ պուընտը՝ պիրի գարշըրլարըն չըդդա
տա , սիզ տէ պիր պու գատար Էափըն կէօրէլմ
աէյէն օլմաուընը իլլին տիր . Էօգսա պիր քէրրէ
Թէֆթիլէ կիրիլէ , պէլքի Էազուդլարը Էազը-
նըն խնասընը պիլլէ պիլլէզլէր :

Քիթապըն պաշընա ասըմը գօմագ՝ Զէմ քէն-
տի նէֆսիսի , Զէմ Էլիմին Էմէյինի Թէհլէքէյէ
գօմագ օլաուըրուուէն ալլատըմ . պիր Զէքիմ Զէմ
տօղաճագ Էվլասը՝ Զէմ անասընը Թէհլէքէտէ
կէօրիւնճէ , անասընըն սէլամէթի իլլին , Էվլասը

Ֆիտա էթտիլի կիպի , պէն տէ քենտիմի դուր-
թարմագ իչին , քիթապըմը Ֆիտա էթտիմ . կէ-
լէն ըուսվայըգ քիթապա կէլսին տէյերէք , պէն
տրտընտա սիփէր օլտոււմ : Քիթապըն միւէլլիֆի
մալոււմ օլտա , քիթապա քիմսէ իթիպար էթմէդ
տի . շիմտի պիր մէճհուլ իսմ իլէ մէյտանա չըգ-
տըլլընտան , պու գատար իշթիհար պուլտու :

Պէօլլէճէ քիթապըն մէտհինի իշիտիր Ֆերահ
էտէրիւմ , վէ պէնիւմ իսմիւմ օլմատըլլընտան քիպր
էթմէյէ սէպէպիւմ օլմադ : Պաղը շաշգընլար տա
պու Ֆիքիրտէ օլտա , իճատ էթտիլլէրի ճէտիտ
թարիգլէրի խալգա պէյէնտիրէմէտիքլէրի հալ-
տէ , քենտիլէր եիւզ գարասը չէքմէզլէր . վէ
եաղտըգլարը քիթապ Ֆատըլլէարըն տիլի իլէ
փարալտըպ , կիւվէլէրէ եէմ օլմադ :

Քիթապըն պաշընա իսմիւմ գօմատըղըմա
հապգըմ օլտուղոււու՝ ինչա Ալլահ պու լաֆ-
լարըմըլա իսպաթ էթտիւմ տանըրըմ : Քիթապըն
պաշընա իսմիւմ գօմագ՝ չէօհրէթի թէմէլլէնմիշ
ատամլարըն հադգընա տըր . պիզիւմ կիպի դու թ-
տուզ ատամլար , պիր եանտան էլլէրին պիլիլէք
լիլիւ , պիր եանտան քենտի Փագըրըլլըմըգ՝
պիզի ալագ ալթընա ալմըշ , պիզ էյեր պուսոււն-
լա նէֆէսլէնիր տէ մէյտանա չըգարըզ տէրսէք ,
տրտըլլըտան թախթա չալարլար : Եուվէնալ
ալիմին տէալի կիպի , “Գոււմ իչինտէ նատաւ , վէ
տէնիլգ գըլըտընտա չիֆթ սիւրմիշ օլտըրուզ ,” :

Հէլէ չիւնքի սէն քիթապա պէյէնիյօրսոււն ,
լէվլիլի չըգար տա , իսթըրմը սալարսան՝ եա-
փանը աշիքէար էթմէ . կերէք քիթապըն միւ-
էլլէֆի , կերէք սէնին գալպտէն տօսթոււն՝ պէն

օրոտուղումու՝ եալընը սէնին պիւմէն քեաֆի
տիր :

33

ԳԱՐԼԱՐԸՆ ԱՅԸՆ ՕՅՈՒՆ
ՍԻՎՏԱԼԱՐԸ՝ ՎԻ ՊՕՇ ՇԻՅԼԻՐԻ
ՎԱԳԸԹ ՂԱՅՊ ԷԹՄԵԼԻՐԻ

Պէնիմ տօսթում՝

Ղանընը սէվէրսէն , սէնին պիր տօսթա վէ-
րէճէք պունտան էյի նասիհաթըն եօգ մու :
Էյլէ իսէ , սէն պէնիմ րահաթըմ տիւշմէն
սին քի , հօմրիւմիւ կիւնիւմիւ թէլաշ ըլա կէ-
չիւրմէնին եօլունու սալըգ վէրիօրսուն : Պէյլէ
պիր ֆէնա ասիրտէ պիր ֆադըր ատամն՝ տիւն
եայէ կիր տէմէնին ալէմի վաթ մը :

Ամա սէնինքի տէլիլէք տիր տէյէճէքսին .
պէլի . հէփսի պէնիմ ագլըմտա օլսա , տիւնեա
չափուգ թիւքենիր . պէն տէ տէրիմ՝ քի , գապա
խալլ քեօր քեօրիւնէ ասէթին փիշինէ տիւշ
սիւն կիթսին , Ալահըն ագլլ վէրտիյի ատամ՝
ագլընը գուլլանսըն . վէ էյէր քիշի ագլլլա ի-
տարէ օլտճադսա , պադգ էվէնիմէտէն իքրահ էթ
տիլիմէ հագգըմ վաթ մը :

Հագ թաալա գարըլը եարաթտըլսա , էրքէյէ
եարտըմճը տէյի եարաթտը . ծնլար ըսա շիտի

էվնին երգումը օրնուշ. էվնի խառնէսինէ , էվ
լատարն թէրպիւնէսինէ մուգայեհա օլաճաղը-
նա , ագլը ֆիքրի կիւմտէ գուշամտա , զարիֆ-
լիքտէ , մօտաւտա , վէ վազըթ կեչիւրէճէք էյ-
լէնճէլէրտէ տիր . կեօյա պուշարտան լայրը
էյ իչին եարատըմը տէյիլ , վէ ամէլէսինին
հիսապընը վէրէճէք ճանը եօգ կիպի , քիշինին
էն էլզէմ պօրճուհտան պիլէ ազատէ տիրէր
սանըրուն :

Պագ վազըթլարընը նաւը կեչիւրիւրէր . սա
պահտան կիւնէշ կերէյի կիպի եիւքսէլմէյինճէ ,
եաթապտան գալգամաղար . չօղու՝ եաթաղը
էրտէ պէսլէմէլէր իլէ լաֆա թութուհուր :
Եաթապտան գալգար , սաչարընը թարայըպ ,
պաղըլարը տա եիւղիւնիւն կեճէլէք եազըլարը .
նը եայգայըպ , պօյասընա րաստըղընա պէնլէրի .
նէնիլամ վէրինճէյէ գատար՝ իւչ սաաթա միւհ
թաճ : Պու գատար թէգայեիւտտէն մերամ՝
եա քենտիլէրինէ աղեարէ պէյէնտիրմէք տիր ,
եախօտ մէզագ իճրա էթմէք : Օ պիթաթիքտէն
սօկրա , կիլինմէյէ պաշլար . իքի սաաթ այնանըն
էօնիւնտէ լուպասընը տիւղէտիր , գուշաղընը
պաղար , գըմըլտանըլընը թալիմ էտէր , էլնին ,
պաղընը , աղզընը , կեօղիւնիւ էվիւրիւր չէվիւրիւ
մէշգ էտէր : Սագըն , պու էզիլիպ պիւղիւլմէ-
լէրտէ գօճասընըն հիսսէսի եօգ , հէիիսի գօ-
ճասընըն օլաճաղ իքէն , հիչ պիլիւտէն ալապար
եօգ . պուշար հէի էլ իչին տիր : Պիր գարը
հէմ Վլլահճա հէմ ինտանճա եալընըզ գօճասը-
նա պաղը օլաճաղ իքէն , իւսթիւնէ պաղընա
պու գատար նիլամ վէրմէք՝ գօճասը իսաթըր ի .

չին տէրիւ, իլլա էլին կեօղիւնէ կեօրիւնմէք ի չին, քենտիւն էլէ պէյէնտիրիպ՝ կիւնաճա սօդ մագ իչին տիր :

Համթա Ֆազըր դօճասը կեճէլք բուպալար ըլա տէրպէտէր կեօրիւր . սաչարընը թօվար, պաչընա տօլար, պաչընտա սիր տարտաղըն հօ. թօզ . տէրիտինի փարաթմագ իչին՝ ելուք եաղը, պուլաչըդ, եա էքմէք խամուրու վուր. մուշ, եա եումուրթա ագը սիւրմիւշ . Եուվէ նալ շայիլին տէտիւն կիպի, պուլալարը էլէրէ կեօրիւնէճէյի զաման եայգար :

Սանըրսըն քի գարընըն ճաճտ ու մէրամը՝ դօ ճասընըն մու հապպէթինի սօուտուպ, քենտիւն էլէրէ սէվտիրմէք տիր . զերա դօճասընա կիւ. զէլ կեօրիւնմէք՝ հիչ գայտը տէրիւ . հէման էլէ կեօրիւնէճէյի զաման կիւ զէլ օլմաղա չալըըր :

Պաղը զէվզէդ դօճալար տա վար քի, էվտէ գարընըն գըսաֆէթի հիչ վաղիֆէլէրի տէրիւ, տիշարտա էլէրէ կիւ զէլ կեօրիւնսիւն, սալթա. նաթ էթսին, կեօրէնլէր հայրան օլսուն, վէ պու զարիֆլիքէրէ, պու. տէլիճէ մասրաֆլա. բա տայանաճագ փարասը վար ըմըշ տէտիրմէյէ չալըըր . զերա պիլըր քի, քիմնէ վարըպ տա էանաֆըն տէֆթէրինի եօդլայաճագ տէրիւ : Պաղը կեօղիւ գափալը միլէթէր պէօյլէ տէրիւ. օնլար՝ գարըլարընը էվտէ կիւնտիրիլէր, տիշա. ըր չըգարըլարա, պաչը կեօղիւ էօրթիւլիւ չը. գարըլար : Էլպէթտէ . օնլար թէրսիլէսիդ Անա. տօլու թիւլքէրի տիր, պիլիմ չէլէպիլէքէրի. միվէ ուլամաղար : Պէլի, էօյլէ տիր . լաքին պու ճիւ մէ իլէ աօնըրըմ քի, օնլար համէլ պուրճու

էսերին տէն տէ կմին տիրէր :

Կէլէլիմ կիւնիւն պագըսընա : Կիւնիւն պագըս տա կէզլպ երկրիւմէտէ , ըհսիմ զկարէթ լէրինտէ , ֆընտըգ դապուղու տօլտուրմազ սօհ պէթլէրտէ , պէլքի էլի ֆասլ էթմէտէ կէ չիքիպ , նէ էվէրինէ , նէ ճանլարընա զէրրէ գատար ֆաիտէլէրի օլմայարագ , կիւնլէրինի ագչամ էտէրլէր :

Իմտի պէն քի աւետարտնա ինանըր ատամ ըմ , վէ կերէք էրքէք , կերէք գարը , էօմրիւմիւ զիւն հէր տէմինին ճէվապընը վէրմէյէ պօրճու օլտուղումուղու պիլիքէն , էօմրիւնիւ կիւնիւնիւ պէօյլէ մասգարուղըլարտա , չօճուդ օյոււն ճագըլընտա կէ չիքէն էօլտաչա՝ նի՛ճէ թէհամ միւլ էտիպ պաղանա պիլիքիմ : Էվլինին խտարէ սինէ մուգայէէտ օլմատըլընտան մանտա , պէօյլէ պիգայտ վէ պիհուտէ էաչայա պիլմէք իչին , էվլատըլընըն թէրպիլէսինի պիլէ պաիթլարընա հավալէ էտիպ , ախրէթի խաթըրընա պիլէ կէթիլըմէզտէ , վէ զէմանէնին պապը գատընլալընըն իթիգատը իւղըն՝ ճէննէթի էտինմէյէ սէ վտպա հաճէթ տէյիլ , հադ թաալա պաղըլլա մալը տըր . վէ գատընլար տա իրթիքէապ էտէր սէ , Ալլահ մէմնոււն օլմալը աըր զիւմինտէ օլանլարտան օլուրտա , պէն նի՛ճէ իսթիզաճ էտէ պիլիքիմ :

Խաթըրմա կէլտիքճէ՝ պաղըմտան աչալա սօուդ սուլար էնէր : Ալլահա օլան պօրճումուէտա էթմէյէ՝ պանա էարտըմճը տէյի վէրալի , պէնի հագ էօլտան այըրըպ՝ ճէհէննէմէ կէօթիլրէճէք օլուրտա , էվլմին իչինտէ էարտըմճը

տէյիւ, շէյթանըմ տըր զանն էտէճէյիւմ :

Հագիգաթի հալ, Ալահա հիգմէթ էթմէք իջին ետրատըմը զտուզունա ինանմատըմը թավըլլա կեօսթէրէն գարընըն՝ դօճասընա նէ խայըր օլա պիւր . քէնտի նէֆալէրինտէն զայրի շէյ տիւշիւնմէզէր , ագըլարը ֆիքիւրլէրի քէնտի թէնլէրինտէ , վէ թէնլէրինէ միւթապիգ օլան շէյլէրտէ տիր . էօյլէ առտամոա տին՝ մէզ հէպ օլո՛ր մու : Քիշնինէն պիւլիւք մասլա հաթը , հաթթա պիրիճիք մասլահաթը՝ Ալահա հիգմէթ էտիպ , էմրինի իճրա էթմէք իսէ , մէզ հէպի եօգ կիպի եաշայան առտամ՝ Ալահա հիգմէթ էտէյօր տէնի՛ր մի . եօգոա գարըլար Ալա շըն էմրինէ իթատիւթ էթմէյէ պօրճըւ մու տէյ . իլէր . պօրճըւ օլուպ տա՝ պօրճըլարընէ էտա էթմէտիքտէն սօկրա , տիւհեայէ նէ՛ եափմալա կիւլիշէր :

Ալահըն պիգէ ինայէթ էթտիլի վագթ՝ պիր պահասըզ իազլինէ իքէն , պագ նէլէրէ թէլէֆ էտէրլէր . վէ էյի գուլլանալըմ տէյի ագըլարընէ նէ շէյլէրէ եօրարլար : Քիլիսէտէ իսէլէր , Ալա հըն խանէտինտէյիզ տէյի թիթիւրէյիպ ետրէ գա փանաճագլարընա , էրքէքլէր պանա պագայօր մու տէյի կեօզլէրինի էթրոֆա կեզտիրիլլէր , եախօտ օպիր գարըլարըն իւզէրինտէ պիր եէնի չըգմա զարիֆլիք վսր մը տէյի սիւզէրլէր :

Կերէի պու պապտէ քէնտիլէրինի սագընան տա վար . իալգ պէնի կեօրմէսին , էվլատըմը թանրմասըն , իալգը կիւնսհա սօգմայալըմ տէյի՝ քիլիսէյէ այագ պաամայանլար աղ մը ուր : Հէլէ քիլիսէնին գափուսունու պիլմէյէնլէրի ան .

մամ, զիրա օնլար քրիսթիան սոյլըմազ . լաքին
քիլիսէնին եօլունու տա պիլըր, փաղար հօր-
թու կիւնլէրի պատարադ կեօրմէյէ պօրճու-
օլտուլունու տա պիլըրքեն, այլարճա, պէ-
քի երլարճա պատարադ սըղ գալանլարա քրիս-
թիան տըր տէյիմ մի : Կերչի սէյրէ, համ-
մամ, վիզիթայա կիտէր կիպի տիւզէնը
թադանը կիտէրսէ, միւլահաղասը հադ տըր .
լաքին պիր էտէպը գըլաֆէթէ կիթսէ՝ հէմ
խոլլըր կիւնահա սօգմազ, հէմ քենտի պօրճու-
նու էտա էտէր ա : Անճագ պէն օնլարա գա-
պահաթ պուլմամ . գապահաթ՝ քիլիսէտէն
գըսգանըպ տա, էլէր իչին տիւզէն թադան էթ-
մէյէ իճեն վէրէն՝ էվ սիւլիւքլէրինին տիր :

Եօդ, էյէր էվտէ իսէլէր, եա քենտի քենտի
լէրինէ զարիֆըք տիւշիւնիւրէր, եա իճաո
էթտիյի շէյլէրի օպիրլէրէ կեօթէրլըրէր, եա
թէրղլէ պիչիմ էյրէտիւրէր : Էլ էվլինտէ կեօ-
րիւշմէքտէ իսէլէր, պիրինին օպիրինին կիտիյի
շէյէ պադարլար տէնէրլէր քի, սօնրաքենտի
քենտիլէրինէ գալըրլարա, կիւնլէրինի կեչի-
րէճէք սօհպէթլէրի օլտուն : Պու նէ ագըլ տըր
ատամ . ագըլ մալիք պիր ինսան՝ ագըլը սալթ
պէյլէ մասդարալըղլարա մը հօրմալը : Պէյլէ
գալըլարըն տինի մէղհէպի վար տէյիմ մի :

Պու տիւշիւնճէլէրտէն, պու սօհպէթլէրտէն,
պադ տահա նէլէր հասըլ օլույօր . պու էնթա-
րի մօտա տէյիլ, պու գումաշ պարիտ օլմուշ .
պու միւճէվհէր չիչէք՝ էսքի զաման եափուսու
տուր, պու թէլ գըլապտուն խարճլար պա-
րիտ տիր . նիլէն . եա գարըլարըն մօտասը պիր

այ սիւրմէզ, օնուն իշին : Պիր տէ պագարսն
տօլապար սանտղգար պարիտ ըուպար ըս
տօլար, կիւվէլէրէ եէմ օլուր : Էօթէ էանտա
պիր սիւրիւ Ֆագըրըն կիւէճէյի եօգ, պուն
լարըն պարիտ տէյի պէյէնմէտիսին՝ օնլար սագ
լըգ կիւմէյէ, վէ գըզարընա ճէհիլ վէրմէյէ
աճ էտէրլէր : Պէօյլէճէ սէնէ պաշնատէք պու
գատար մալ թէլէֆի իլէ եափըլան շէյլէր՝ սան
տըգ պէքճիսի օլուպ, պիր կիւն էվլատլարըն
էլինէ կէզէրսէ, կէջմիշէրիմիզ շու ադըլտա տէ
լիլէր իմիշ՝ տէտիրմէքտէն ղայրը շէյէ եարամազ :

Ճանընը սէվէրսէն, պիր լէֆի տէֆա կիւլիմիշ
էսպապա էսքի տէմէնին ասլընէ, միւճէվէ
րաթ՝ եա օ տիւրլիւ մըիլանմըշ, եա պու սիւր
լիւ, եինէ ճէվահիր տէյիլ մի . քեզալիք ղայրը
շէյլէր, էյլէսի էյի, պաշասը եէրինտէ օլուպ
տուն սօկրա, թէպտիլ էթմէք նէ՝ տէլիլիք տիր
ղայրը շէյ տէյիլ, պիր գարընըն կիտէր կէլըր ագ
լընա ույուպ . քիպըլինի գանտըրմագ տըր : Տիւն
եօյէ սօրարսան, խայր, պիւյիւքիւք տիր
տէր . լաքին պու պիր պիւյիւքիւք տիւր քի
քիշլիսի փէք քիւշիւլտիւր . վէ թախթընտան
ջօգ մուսիպէթըլ շէյլէր հատըլ օլուր . հէմ քէն
տի էվինի եըգար, հէմ էլըն էվինի . պա խուսուս
էանաֆը խարապ էտէր, ղիրա պօրճլարընը վէր
մէյէ գուտրէթի գալմազ . Ֆագըր էանաֆ էլի
թաշ ալթընտա գալըր :

Իլահի եա՛ ըապսի . պիւյիւքիւք տէտիքէլի
պէօյլէ մասգարալըգլարա՞ մը պաղըր տըր : Պէն
էանըլմըշըմ . ղիրա պէն պիւյիւքիւք յիւ՝ էլէրէ
հարստմագտա, հէր քիս իլէ իւլֆէթ էթմէքտէ,

էլին գուսուրունա գալմայրալ, աֆլէթմէքոտէ,
տիւշէնին էլինտէն թուրուալ դաւորմագոտա
տըր սանըրտըմ:

Լաքին սոհպէթի սըրասընտան չըգարմոյա-
լըմ: Շիմաի սէն պանա էվէն տէրսին համ. զա-
լիպա տիւշիւնմէտէն սէօյլէյօրսուն. տիւշիւն
միւշօլսան սէօյլէմէղտին:

Պու ծյունճագլար լլա վագըթ զայալ էտիպ
պօշ լագըրտըլար էտէրլէր ամմա, էլինէ պագըլա-
լըն թէսպիհ էլինտէն տիւշմէղ, վարդարանլար
էվլիրլէր, ժամապիք օգուրլար, տիւլիէ չօգ
չօգ տուալար էտէրլէր տէյէճէքսին, էօյլէ մի:
էվլէլա պուշլարըն պիր աղը վար քի, սքըւգ
էտէյօրլար տէյի խալգ իւզէրիմէ շըլթագ ասա-
սըն, գարլար պէնի զէվգէնմէսին, էրքէքլէր
էիւզէվլիրմէսին տէյի, պուշլարըն հիշ պիլիւի
էթմէղ:

Սանիյա էտէնլէրին պու թարղ տուալարը
նէյէ՛ եարար. նէ ճանընա ֆաիտէսի վար, նէ
թէնինէ. տուտու գուշունուն պիրի՛ պիր սուա
էղպէր էթսէ, սապահտէն աղչամատէք սէօյլէ-
սէ տուրսա, նէյէ՛ եարամըշօլուր: Գարլարըն
չօղունուն էթալի տուա, ժամ, վարդարան,
տուտու գուշունուն սէօյլէմէսի կիպի տիր. տի-
լի տուտաղը սէօյլէր, լաքին ֆիքրի դայըր հէր-
լէրտէ կեղէր. աղգըլա տուա սէօյլէր, լաքին
էյեր էվտէ իսէ՛ էլի իլէ պաշ պալլար, այնանըն
գարլասընտա քէնտիյէ տիւզէն վէրիւր, պոյասը-
նը րասարղընը սիւրէր, եախօտ կեօրիւշմէյէ կի-
տէճէյի հէրի տիւշիւնիւր. մուգատտէմ կիթ-
ալի հէրտէ կեզէն սոհպէթլէրի տիւշիւնիւր.

Ֆիլան պանա չօգ իբրաւ էթտի, Ֆաւան պէնի
տտաւ եւերինէ դամաւը. եախօտ նանըլ էթ-
սէմ դօճամա շուհու եախտըրտտ. Ֆիքիւրէրի
հէփ պէյլէ շէյլէրտէ կեզէր. շէյլէ քի Ալլահ
եադըն վարըյօր գըյաս էթտիյին վագըթ, օլ գա-
տար ուզագ կիտէյօրքի, Ալլահ խաթըրնա պի-
լէ կելմէյօր :

Այնանըն էօնիւնտէ օթուրուպ տա, պէսէ-
մէ սաչընը թարար իքէն, տուաւարընը էտէն-
լէր աղ մը տըր. քէնտիլէրինի ջերմեւանդ սըրա-
սընա դօմուշար, տուա էտէրիզ սանըրար, այ-
նայա պագըպ տա, սաչընա հօթօզունա տիւզէն
վէրտիյի եէրտէ, ըէնկինին փարլագըղընա, կեօ-
զիւնիւն գըմըլտանըչընա տըգգաթ էթտիյի եէր-
տէ, Ֆիքիւր՝ մըրըլտանտըղը տուտա օլա սիլվըր
մի: Պէյլէ տուա էթմէք՝ սէյլէտիյի լագըրտը-
լարը այագ սլթընա ալմագ տըր: Պիր ինսան
ըլա սէյլէշէճէք օլա, Ֆիքիւր փէք իւսթիւնտէ
տուրուր տա, Ալլահ ըլա սէյլէշտիյի եէրտէ,
ինսան գատար պիլէ սայմաղ:

Եօգ, էյէր քիլիսէտէ խէ, էթտիքէրի տու-
այը աոէթ տիր տէյի էտէրլէր. սալթ գարըրաթ
մը. նիչէ՛ նիչէ՛ երքէքլէր՝ ելինտէ քիթապ թէս-
պիհ թութուպ, մըրըլտանմագ աաէթ տիր տէյի
պիր շէյ տիր սէյլէրլէր. լաքին կեօղէր, Ֆիքիւ-
լէր, գալպլէր տահա խօշ՝ տահա սէֆալի շէյ-
լէրտէ կեզէր:

Քիչի տիլինի տուտաղընը չօգ գըմըլտաթմաղ-
լա քիլիթիւնըդ օլմաղ, էվ գատընըղը օլմաղ,
եարատանա օլան պօրճումուղ էտա օլմաղ:
Պունըլար Ալլահա տուա էթմէք տէյիլ, Ալլահ

ղէվգլէն մէք տիր . զերա տիւ իլէ պիր շէյի սէջլէ-
տիքլէրի եհրտէ . ֆիլքը իլէ զըտտընը տիւշիւ-
նիրլէր :

Ալլահա՛ Սէնին մուրատըն օլտուն Եւրիֆէ Կահ-
թա , տէտիքլէրի եհրտէ . տիւնեանըն մուրատընը
իճրա եթմէյէ պաղաւլար . դօճասընը , էվլինի ,
էվլատընը եիւղիւ իւթիւնէ պրազըպ , էվ եըզը-
մը մօտալարըն փէշինէ տիւշէյլէր . քենտիմիզի
խալգա պէյէնտիրէլիմ , եանի , պիր պիրիմիզի
կիւնահա սօգաճագ պիր առամ պուլալըմ տէյի
պաղընըրլար :

Տուալարընտա՛ Իսմին աղիզ օլտուն Սէ Եւր-
իֆ անուն Կահ , տէրլէր , ամմա իսթէրլէր քի ,
իզզէթի էլլէր էթսին . քենտիլէր պու տուա-
լարը եթտիքլէրի եհրտէ , եիւզլէրինէ խաչ չը-
գարմաղա պիլէ ութանըրլար . զերա պիր զամմնա
եէթիշալիք . խաչ տէտլիմիզ շէյի՛ խօրանլարա
գօմասալար , շէքլի պիլէ ունուտուլլուրտու :

Նիհայէթ , պուստան զիյատէ սէջլէմէմ ,
մէշրէպիմի եէնէրիմ . զերա պու պապտէ սէջ-
լէյէճէք օլ գաաար շէյ պուլուրում քի , պիր
պիւլիւք քիթապ տօլտուրա պիլիլիմ : Իվլէն-
մէք պէլասընա՛ իսթէյէն ուղլատըն , պանա սօր-
մաղըն : Զէմանէտէ տիւնեայէ կիրմէք՝ միւլահա-
ղաղը օլմայան տաամա խարճ արը :

Սջոււմ թիւքենիլը տէրսին . նէ վաղիֆէմ .
տիւնեատէ գալաճապ շէյին նէսինի տիւշիւնէյ-
լիմ . էվլատ էտինմէնին ախրէթիմէ ֆախտէսի
օլտա , պէլքի պէնի գանտըրայտըն . եա էվլատ-
լարը վաճիպինճէ թէրպիլէ էտէմէյիպ , հիսապը-
նը վէրէճէք պիր ազ էսամէլէր տահա եիւքլէնիպ

կիտէրսեմ, եախօտ պրագաւըղմ էվլաուլար նաւոր
օլաճագ, էթտիլիմ թէրպիլէ նէ մէյլէ վէրէճէք
գասաւէթէրի իլէ կիտէճէք օլուրաւ, տահա
էյիմի օլուր. տօսթոււմ, պէն պու իհթիմալլի
տէրտէրի՝ տիւնեայէ կիրմէք պէլասլլա սաթըն
սլամամ:

Սէնի պըսլամամ, զերա սէնին թալին՝ օն
պին առամոտա պիրինէ օլմաղ. սէնին պիր էհլին
վար քի, նէ սալթանաթ պիլըր, նէ էյլէնճէ իս
թէր. մէշըէպի մէշըէպինէ ույլուն, կէլաի է.
վինի իհեա էթտի. սէնին տէ պաշընա տէվ
լէթ օլոու: Հէր տէրտինտէ սէնի թէսէլա է.
տէր. Ալահտան ումուտունու քեումէ աէյի զայ.
րէթ վէրըր: Տիւնեանըն պէտիսուլլորընտան
ուզագ, էվինին նիզամընա խաորէսինէ մուգայ.
եէտ՝ տիր: Սէնի հէմ էվլատ սահիպի էթտի,
հէմ սէնին մէշըէպինէ կեօրէ՝ էյի թէրպիլէ է.
տիպ, խայրըրը էվլատար սահիպի էթտի. վէ
քեօրվէ Ֆիտան իքէն օլան թէրպիլէնին՝ շիմաի
մէյվէլէրինի կեօրիւպ, նա տիտէ էօրնէք կիպի,
իւզէրլէրինէ սէվինէ պիլիյօրսուն:

Տօսթոււմ, պէն տէ պիլիլիմ քի, պու թարղ
տիւնեայէ կիրմէք խաֆիֆ շէյ տիր. պունա էշ
օլմագ հօլտաշ օլմագ տէրլէր. գարը գօճա պիր.
լիքտէ պօյունլարըն պօյունտուրաղա գօյուպ,
եիւքիւ պէրապէր չէքէրլէրսէ խաֆիֆ օլուր.
հօգսա ֆագըր գօճա հալընըզ կեօթիւրէմէզ:
Բէնտի եիւքէնմիշ, պիր եանա կեօթիւրլէրքէն,
գարը ոտըսըպ, չէքիպ, զայլը թարաֆա կեօթիւ.
րէճէք օլուրսա, իլէրի կիթմէք տէյիլ, պուլուն.
սուրուլու տա գըրըրըր, օգու սափանը տա:

Նէթիճէի քելամ, պանա սէնին էհլին կիպի
պիր դարը պոււլ, շիմաի էվէնիրիւմ. լաքին էվ
էնտիքաէն սոկրա տա էօյլէ գալաճաղընա թէ
քեֆֆիւլ էյլէ. վէ չիւնքի նէ սէն, վէ նէ ղայ.
ըլլար պուլ քեֆալէթի տէրիւհտէ էտէմէզ,
պէն տէ էօմրիւմ օլտուգճա պուլ պէլատէն կե
րի տուրուրում. լաքին սանա օլան սառադու
թըմտան պիր ան տյուրլում:

34

ՍԷՖԻԼ ՕԼԱՆ ՊԵՏՈՒՅ ԱՏԱՄ

Տօթում,

Կեօղիւն այոր, հաղզ էթտիւմ. չօդ թալլի
պաշըն վար ըմբշ: Թալիւմ նէ իմիշ տէյի սօրար
սան, պանա եազարըն կիպի՝ պաշընա կեւէն
դարա ֆէլաքէթ՝ սէնին սէպէպի տէվէթին
տիր: Պէլի, հաղզ էթտիւմ, սէվլինտիւմ: Պէլքի
պէնի չըլարմըլ ղանն էտէրսին. սէնի աճըլաճա
ղըմա, զլյանընա կիւլէյօրում. խայր, սահիհ
սէօյլէյօրում, հաղզ էթտիւմ: Քեշքի տիւն
եատէ նէ գառար պէտիույ ատամ վար ըսա, հէ
փիսի սէնին տարօսունլա տարօսընայար. պէլ
քի օ ղաման տիւնեա պէօյլէ ինսանտան ղէյատէ
հայլան մէքեանը օլմաղար:

Գոււմարը, շէհվէթի, իշիւ իշքէթի իճրա է

սէճէք դուտրէթին վար իբէն, պէտխույ կիր-
տապընտա չալքանըր եաթըրորն . օ զսման էյ-
լէնճէլէրին, հաթթա հէր մասլահաթըն զէվգ,
սէֆա, եէմէք, իչմէք, քեօթիւ եօլտա կեզմէք
իտի . պուռնարա փարա եէթիլտիրմէյէ՝ ազըն
ֆիքրին հէր շէյինի սաթմագ սալմագ, րէ-
հին գօմագ, իսթիլլայ էթմէքտէ իտի . գօնուշ
տուղուն ահպապ՝ ըրզըզ էտէսսիզ՝ խաղալէ
հէրիֆէր իտի, վէ էն եադըն տօսթլարըն էվ
երգըճը սըմարլար ըտը :

Օնտան սօնրա պիր քերրէ կեօղենիւ կեօյէ
գալըրըրտըղըն եօգ, ախրէթինի տիւշիւնտիւշին
եօգ . նիհայէթ եաշատըղըն էօմիւր ինսանճա
տէյիլ հայվանճա յըտը. պէօյլէ էօմիւրէ մութ-
լու վէրէ պիլըրմիյտին . զիրա էյէր պու էօմ-
րիւմիւզ ամէլէրիմիզին Այիլիյինէ քեօթիւլիյ-
իւնէ կեօրէ՝ ախրէթտէ էաինէճէյիմիզ՝ գութ-
լու գութսուզ էօմրիւն եօլճուլուզըւյուսա, սէ.
նին՝ շիմտիլէտէք եաշատըղըն էօմիւրէ մութլու
տէնմէզ իտի սանըրըմ : Վէ էյէր գալպինտէ աի-
նին պիր ճիւզլի էսէրի տահա գալմըշ ըսա, պու
սէօղիւմիւ ինքեար էթմէզսին . զիրա եաշաման
հայվանճա օլտուգտան սօնրա, էօլմէն տէ հայ-
վանճա օլաճալըտը . էօյլէ էօմիւրէ մութլու
տէնիլը մի իտի :

Շիմտի տիւշիւնիւպ չալըշաճադսըն, կեցինէ,
ճէյինի տիւլէնէճէքսին, վէ մալինի էէյէնլէրտէն
պիր լօգմա էքմէք իսթէյիւպ, պէլքի վէրէն պու
լամօյաճադսըն : Իլթէ պու՝ ինսանճա եաշա-
մագ օլըւր, էվլէլքի եաշամանա նիսպէթէն՝
պու էօմրիւնէ մութլու տէնիլը :

Իջլէ օլտուգասն սօնրա , սէվնմէյիւ մի . կեօղիւն ալար տէմէյիւ մի . հայլան իքէն ինսան օլմագ՝ պաշ թալիի տէյիլ իսէ , թալի՝ տէսիլին աահա նէ՞ օլա սիլլիւր :

Ֆադըր օլտուղունա կիւճիւնէ կելիյօր : Եսմ . Ֆադըրլըդ նէ տէվլէթ օլտուղունու պիլմէզսին , կիւճիւնէ կելիւր : Հիմտի տիւնեաստէ սէնին նէ հասէտճին գալար , նէ զօր ուլա փարանը էօ տիւնճ ալըս տա վէրմէյէն գալար . պունտան սօնրա աիւշկիւն օլուրում տէյի գօրգունեօգ . պունլար աղ տէվլէթ մի տիր : Հիմտի արթըգ հիչ սիւր քեօթիւ գարը՝ փիշինէ աիւշիւս սէնի ալարթմալ . հիչ սիւր գումարսալ քեսէնէ կեօղ աիքմէլ . հիչ սիւր տալ գաուգ ոօֆրանա կելլա՝ աղղընտաքի լօգմանա օրթագ օլմալ :

Պիւր զաման նէֆիա թաամլարըն աիւրլուսիւ սէ նի իսթիլա էտէր՝ միտէնի պօզարսը . շիմտի նէ գապա մանճա եէսէն՝ թաթը կելիւր , գօլայ սին տիրիսին , իսթիլա օլուս տա գայ էթմէզսին , իսհալէ հիւմմայէ միւսլթէլա տէյիլսին : Իսթէր իսթէմէլ փէրհիլըքեար օլուս տա թէնտիւրիւսթ եաշամագ ֆէնա՝ շէյ մի տիր : Եարամաղ պէնի սօյսը , փարամը ալմագ իչին ճանրմա գըլար՝ գօրգուսու էօգ . իսթէր կեճէ , իսթէր կիւնտիւլ , սէրսէսթ կեզէ սիլմէք՝ ող շէյ մի տիր : “ Թէրքեսի պօշ եօլճու խըսըղըն էօ նիւնտէ թիւրքիւ չաղըրըր , տէր Եուվէնալ շալիւր : Օնտան սօնրա Օվլտիտ շաիր “ Եիւքսիւլ էօլճու՝ գօրգուսուլ կեզէր , տէր : Հիմտիյէ տէք սէն էօմիւնիւս պօշ կեշիւրլոտին , շիմտէն սօնրա Ալահըն իլք էմիլիւլէն՝ էքմէյինի Գըր

քահնանջն թէրի իւրէ գազանաճագ օլաուն.
Ֆէնա՛մը :

Սէնին պիր ֆտիաէն տահա վար . սէն շիմտի
պիր մէհոլը վաիզ օլտուն , նասիր վարիզէրին
պիրի սին . զիրա պին նասահաթտան պիր մու-
սիպէթ եէյ տիր տէրէր : Սէնին պաշքնա կե-
տի , էլպէթտէ պունասն սօգրա պէտխույտան
տագընըսըն . քենտինի թարթորգլայն , մաը
սանա գաշա օլտուղունու կեօրիւր , պէտխույ
տէտիքէրի ամէլէրտէն կերի տուղուսուն :
Պունտան թէսիրի վաղ նասահաթմը օլուր : Վէ
էյէր պու շիմտիքի հալինտէն չըգմագ իսթէր-
սէն , տէրի սին . զիրա պու սէֆիլլէյինին՝ սանա
էթտիլի պունա էյլէքէրի էտէն չըգարմաղա
գաստ էթմիշ օլուսուն :

Սագըն , հալմ տիւղէլիւսէ՝ մէշքէպիթի
թէպտիլ էտէրիւմ , քենտիլի թէհլէքէտէն սա-
գընըրմ տէմէ . սէն տիւնհատէ չօգ շէյ կեօր-
տիւմ , ագըմ պու նիյէէթէ շէհատէթ էթմիշ :
Սէօզիւմիւ տինլէրսէն , հալինին տիւղէլմէսինի
արղուէմէ . զիրա պու արղու՝ էինէ օ մուրտար
խույլարա տալմագ արղուսոյլա պէս պէրապէր
տիր : Պէն պէօյլէլէրին պինինի կեօրմիւշիւմ :

Հալինտէն շիքէայէթի վաղ կեչ տօսթոււմ ,
վէ տիւշտիլիւն սէֆիլլէյին գըմէթինի պիւ-
զիրա պու մուսիպէթ իլէ՝ հայվան իքէն ինսան
օլտուն : Տիւնհատէ նէ գատար պէտխույ ատամ
վար ըսա , սէնին տարօսուն՝ օնլարըն տա պաշք-
նա օլտուն : Վէ սէն տէ էօմիւն օլտուգմա՝
ինչա Ալտահ պու թալլի հալտէ գալսսըն .
ամին :

ՊԵՂԿԻՃԼԻՔ ԹԱՍԼԱՅԱՆ ԱՅՄԱԳԼԱՊ

Պէնիմ էֆէնսիմ ,

Թաւիկէ պույուրտուղունուղ վարժապետ
պու թարաֆա վասըլ օլտու . վէ պուրտտա պիր
մէքթէպ աչըպ , խօճալըք էթմէք իշին , սիզին
մէքթուպունուղա միւրիւվվէթէն՝ էլինանէն կե-
լէն եարտըմ տիրիլ էթմէմ , զիրա սիզին ու-
փարըշընը՝ պանա պիր ազիմ էմիր տիր , վէ
մուրատ էթտիլիիլ շէյ՝ պանա վաճիպէի զիմ
մէթ օլուր : Անճուգ էյէր օնուն տա թասլատը
ղը հիւնէրտէ նօգատը վար ըսա , գօրգարըմ ,
հէր ճահտ ու զայրէթիմ նաֆիլէ օլսճագ տըր :
Հագիգաթ , սիզին մէքթուպունուղուն իգ-
թիղասընա կէօրէ , վէ քենաի կեօսթէրտիլի
թավըա կէօրէ , էփ էյի պիր առամ սանաւըմ :
Հէր սօրտուղում իլիմ պահսընա՝ սէրպէսթ
ճէվապ վէրիպ , վէ գուլլանտըղը լագըրտըլար՝
հէփ եէրինէ ույլուն օլսուղունտան , պէն պու-
նու պիր իլիմ խաղինէսի տիր սանաւըմ : Ապրին
մաղուր օլտուն , զալիպա սիլ տէ պէնիմ կիպի
լաֆաղանըլընա գափըլըպ , մուսթագիլ պիր
մատտէ իւզէրինէ սէյլէթմիլ օլմամալըսընը :
Ֆիլ-վագը պու պիր ալիմ առամ տըր ալիլ ,

սիր դաջ միւ՛թէպէր քիմնէլէրէ նադէ թախ-
տէն սօնրա, էօթէյէ ադշամ՝ սիր քիւլար մէճ
լիսինէ կեօթիւրաիւմ. մէճլիստէ օլանլար՝ քի-
թապլար տէվը էթմիշ, հէր աիւրլիւ իլմէ աշնա
քիմնէլէր իտի: Սօհպէթին իպթիաալարընտա՝
պու վարժապետիմիզ սիր հիճապ թադընրպ,
հիջ սիր մատտէտէ ճէվապ վէրմէտի. սօկրա
սէն նէ տէրսին տէյի, պունա ճէպը էթալքէ-
րինտէ, աիլէ աջըլըպ, հէր սուալէ ոլիւրէր գըստա
գըստա ճէվապ վէրմէյէ պաշըտը: Լաքին էօյլէ
եադաոր փիշինէ ուլմաարդ. ճէվապլար վէրնօր
քի. էօնիւնէ տիւշիւպ մէճլիսէ կեօթիւրտիւյիւ
մէ փիւշման օլոոում:

Եէօյլէ անլատայլմ քի, իլմի արդ սօհպէթի
աջըլար. Ամէրիդատա Գալիֆօռնիա տէտիլքէլի
եհէր՝ ասա մը տըր, գարա մը տըր տէյի սէօյլէշ
տիլքէլի եհրտէ, պունա տա սօրուհճա, Աֆ-
րիգանըն դարպ գըրըլարընտա ասա տէյի եա-
ղըլ սըր տէյերէք, շարգը դարպը սիր պիլինէ
գարըլթըրըպ, Մադագոսկար ատասընը Գալի-
ֆօռնիա էթտի: Պատէհու պիլիմ թարաֆլար
տան Հինտիւթան վէ Չինիմաշին սէսթէրինէ՝
իլք կիտէն քիմ օլմուշ տէյիսէօյլէշիլյօր, սիրի
վէնէտիկի Մարգօ փօլօ տուր տէտի. պու էօ-
թէթէն՝ խայր, Գօլմպօ տուր տէյինճէ, պէն
ութանտըլըմտան՝ եամալամադ իշին, սէն դարպ
թարաֆընըն Հինտիւթանընր տէյօրտուն տէտիմ
պէլի, օնու սէօյլէյօրում տէտի. պէն տէօն-
տիւմ թէքրար՝ շարգ Հինտիւթանընր սէօյլէյ-
օրլար տէտիմ. պու հիջ շաշըրմոյարադ, օնոն
մոլ, հայ հայ, Մարգօ փօլօ տուր տէտի:

Օնտան սօնրա հէր նէ սօհպէթ աչըլտըրա ,
հէ իրիսինէ տիւ աթըպ , լուսի . արապի , շինի լի-
սանլէրինէ պիւէ աշնա չըգըպ , սէօյլէնէն պահա-
լէրի՝ հաքիմանէ Ֆասլէթմէյէ պաշլատը : Պիրի
տէօնիւպ , սիզ պու լիսանլէրէ հիզմէթ էթմիշ
մի սինիզ տէյի սօրտու . եօգ ամմա , էօյլէ տիր
տէտի կէլտի : Թիճարէթ մի խաթէրսին , սէնա
աթմը խաթէրսին , հիչ պիւլմէտիյի եօգ . իլմի
հէնաէսէ , իլմի վէճհ , իլմի թըպ , իլմի հէյէթ ,
իլմի հիքմէթ , հէփիսինի խաթմ էթմիշ . հէր
պիրիսին սօհպէթի պաշլանտըղը եէրտէ , պիւլ-
րիստէն պիր դօփուշ էտիպ , քիսնէյէ աղըղ աչ-
տըրմայօր տա , հէր պիր սէօյլէտիյի պիրէր խալ-
թը քէսլիրէ տիր : Աստուածաշունչու էզպէր
պիւլրիմ տէր . Վարժապէտ ա . ծնտան սօն-
րա սու թուֆանընտան էվվէլ ինսանլար տիվ
իմիշ Նէքրովթ սու թուֆանընտան էվվէլ լիմիշ ,
վէ պուճուճ կիպի էթտիյի խալթիյաթըն հատ-
տի հիսասը եօգ . սույուն ճէզը իւ մէտտի՝ ըրիզ
կէարտան օլուր ումուշ . Նափիօլտէքի աթէշ
փիւքիւրէն տաղ՝ ճէհէննէմին աղըղըմըզ կիպի՝
պիր աղայ թիւրահաթ սէօյլէնտի տուրտու :

Նէթիճէի քէլամ , հէր նէ շէյիւզէրինէ սօհ-
պէթ աչըլտըրա , հէփիսինէ այգըրը պույգու-
րու խալթիյաթըլար էտիպ , հիչ եիւզիւ գըզար-
մաթը : Օնուն եիւզիւ գըզարմայօր ամմա , պէն
պուճուճ նէ մալ օլտուլուճուճ անլատըմ , պէօյ-
լէ պիր էշէյէ փէրսէնք օլմուշուճ տէյի ութան-
տըղման՝ պէնիմ եիւզիւմն գըրմըզսը կիթ-
տիքճէ արթմաղա պաշլատը : հէր էթտիյի
խալթը՝ պէն եամալայըմ տէտիքճէ , օ տահա

պիւշիւք երբեմն աչար : Նիհայեթ մէջնա տէ
սնկատը պուննուն նէ օլտուղունու . օրթայա
ալտըլար , զէվգինի չըգարմաղա պաշտարըլար .
քիմի կիւլէր , քիմի զէվգէնիւր , քիմինն ճանը
սըգըլըր . վէ արատաւ պիր՝ պունչար տէօնիւպ
պանա պագտըգճա , հէր պիր պագըշլարը պիւ
րէր օգ օլուպ , ճանըմա տէյէյօր ամմա , չարէ
նէ :

Ղայրը չարէ պուլամատըմ , հէման քաղըլպ
վէ տալէշիպ , պէրապէրճէ մէջնատէն չըգտըգ :
Օնտան պունա եօլ վէրսիւմ , երգըլտը կիթտի .
վէ ինչա Ալլահ պունտան սօկրա պիր տահա
էիւղիւնիւ կէօրմէզնէմ՝ , սիգ տէ կիւճէնմէզիւ
նիզ . զիրա կէօրիւշիւլէճէք ատամ օլմատըլընը՝
պուլ նագըլմաէն էյի անկատընըղ :

Հիմաի պաղը տօսթտան իշիտիյօրում քի ,
քահվէխանէլէրաէ օթուրուպ , իսճալըգ սա
թար ըմըշ . վէ էօյլէ եերլէրաէ էյլէնէնլէր՝ նա
սըլ ատամլար օլտուղունու պիլտիլնտէն , օ շաշ
գըն խալքա պիլկիճլիք էուլթաուրուպ արիլէ
տիր իմիշ : Սէօյլէտիւնի շէյլէրէ պիր սէպէպ սօ
րան օլուրսա , պու պէօյլէ տիր , սէնին ագըն
էրմէզ տէր կէշէր իմիշ : Պաղը իլմէ տաիր քի
թապլարըն իւմինի վէրիր , վէ հէվիսինի օգու
մուշ կիպի՝ պիրի շէօյլէ տիր , օպիրի պէօյլէ տիր
տէյէրէք Փաուլ էտէր . սէօյլէտիւնի քիթապ՝ նէ
մատտէ իւղէրինէ եաղըլըլ տէյի սօրսան , խա
պէրի եօգ : Շունտան պունտան պիր գաշ լա
ղըրտը չալմըշ չարփմըշ , գափուլը պիր սէօյլէյ
իշ փէյտա էթմիշ քի , իլմէ աշնա օլմալար՝ չա
փուգ Փարգընա վարըյօր , լտքին ահմագ խալ

գրն պիւտլտլ մասաւէլէր օլմատըղընտան, աղըզ-
լարը աշգ Գալըյօ, : Ալէ-Հասըլ Եզոմբոսուն
Գարդասը կիպի պիր հէրիֆ, Թառւսուն Թիւ-
լէրինի Թագընմը, պիւլիճլիք սաթաղը եհրտէ,
Գավվաֆըդտա պիւէ չօլիա օլառւղուն պէլլի
հտէյօր :

Տիւնեատէ պու միսիլլի իլիմ մաթրապաղլա-
լը օլառւղուն պիւլլրտիմ, լաքին կերէք սիլ,
կերէք պէնտէնիլ պէյլէ Գալըլըպ ալտանա-
ճաղըլըրը մէմուլ էթմէղտիմ : Հագիդաթ
պունլար պիր ալտաարճը Թավըէ մալիք տիրէր
քի, պիր Թըգըրթըրը սէյլէյիլ իլէ, պիր Գալ-
մատոէյի պիր պիրինէ Գաթըպ, տինլէյէնլէր,
պունլարը իպթիտա պիր խալիս ճէվէր սանըր,
լաքին չէնիլէ Գօռուղունլա, Ժոթանրն տիպլն
տէ սալթ ճիւրիւֆ Գալըր : Իլմէ հիգմէթ էթ-
միլ պաղը քիմնէլէր իլէ սէյլէյիլ, հէր պիրին
տէն պիրէր լագըրտը Գալիարըր . սօկրա՝ պու
պիլլիմ իճատըմը տըր կիպի՝ էլլէրէ սաթար-
լար : Պուլունտուգլարը մէճիստէ քիմսէյէ ա-
ղըլ աշարմայըպ, խալըր Թաճիլ էաէրլէր : Ալ
էյլէ լապըթասըղ օլուրլար քի, չօգ եհրտէ
Թարխոնճույա Թարխոն սաթմապ իսթէրլէր :

Պէյլէ լագըրտը Գավվաֆըրը հէր էսնաֆ-
տա վար : Պիլի հէքիմլէր տէյլլ մի . օ էթտիք-
լէրի լաֆըրըլա, իլիմէրինէ աշնա օլմայանլա-
լա՝ նէ սիլլիճլէրլէրի մաթեա տէյի ինանտըրը-
լար . աղըր խաթալարա Թիմար էթմէլէր, Գու-
րումուշ սինլիլէրի տիրիլթմէլէր, էյլէճէք խա-
թալարը մէզարտան Գալըրմալար, էյլմիւլէրի
մէզարտան չըգարըպ կէզտիրտիլէրլինի՝ ուլթա-

նորում սէօյլէմէյէ, նիճէ քի օնւար տա մէշար.
ճըյա գազանտըրա ըգլարը ագճէյի սէօյլէմէյէ
ուլթանըրլար . զերա օ մէշարա կիրէն Ֆազըրլար՝
պէօյլէլէրին էլինէ տիւշմիւշ օլմոսա , պէլքի
հալա սաղլար արասընտա օլուրլարտը : Պիզ տէ
շաշգըն կիպի՝ օ հօգփապազլարըն տիլինէ պա.
պըպ գափըլըրըզ . իլիմէրինէ հիշ աշնալըլըմըզ
եօզ իքէն , քենտի լաֆլարընա ինտըրպ , եախօտ
պախթլարընա րասթ կելէ՝ պիր խասթայը սա.
ղալթուրզլարընը կիօրիւպ , ֆիլտն հէքիմ ուս.
թա տըր , ֆալանըն հէքիմիքտէն խապէրի եօգ
տէյէրէք , պիզ ինտնարգտան սօկրա , էլէրէ տէ
զօր ուլա գլաուզլար՝ պիր եալանճը հօգփապա.
զա փնրէվէլք էթտիլիմիզ եէրտէ , պէլքի պիր
հհլի հիւնէր հէքիմին գըսմէթինի քեսէրիզ :

Պէօյլէ լաֆազանլար՝ սէնասթքէարլարոտ
տա վար քի , տիլէրի իլէ խալգըն կեօգնէնիւ
պօյարլար : Նաքին էյի տնկատըմ քի , իւնիւ
ջօգ օլան ատամըն՝ հիշ ունու օլմայօր : Եա գա.
րըլարոտ եօգ մու . էքքէքլէրտէն տինլէտիլէ.
րի լափըրտըրտան պիր գաչ շէյ պէլլիլէյիպ ,
հիշ ասընը թէմէլնի պիլմէտիլէրի սօհպէթ.
լէրէ գարըշըրլար . իլմ իմիշ , ալըշ վէրիշ իմիշ ,
սէնասթ ըմըշ , հէփիտինէ աշնա կիպի սէօյլէ.
նիրէր տուրուրլար : Վէ պիր շէյի տօղրու մու ,
էյրի մի՝ պիր քերրէ պէլլիլէտիլէտէն սօկրա ,
իրշատ էթմէք միւմքին տէյիլ : Պիր տէֆա պիր
մէճլիտտէ պուլտուտում , պէօյլէ արիֆ գատըն.
ճըղլար՝ տուա քիթապընը պիլէ օգումադ պիլ.
մէզ իքէն , անաբանլար հուզըրուտա՝ պգըրը
պույգուրու վարդապետութիւլար էթտիլէրի .

նի տինդէտիմ, ընչար սէջլէտի, պէն ութայն տում:

Ահլ-հասը պէն շունու էջրէնտիմ քի, տիւն
եատէ լաֆաշանլոգ կիպի քեարը սէնսաթ
եող ումուշ. զիրա տիւնեատէ չօգաւում, հաթ
թա փէք չօգ աւում. քենտի իշինտէն զայրի
շէյէ ագըլ եօրմուշ տէյիլ (օնու տա էյէր էյի
էջրէնէ պիւմիշ իսէ). էջլէ աւամլարըն կեօղիւ
նիւ պօյայըպ ալուաթմափ. փէք գօլայ օլուու
ղունտան՝ պիր իշէք սէնսաթ օլույօր: Անմա
արատա պիր գաշ անլայտն պուլունուր ու
մուշ. հատտի վար ըսա աղըղ աշարն սէջլէսին.
պէմ ընչարա թարաֆ տըր, պաշընա արը սէ
փէտի տէօքիւլիւր. օ տա պէլայէ ուղլամայըմ
տէյի թընմաղ, շնուն տիւքեուլթի իգըրա սայը
լըր, մէյտան օպիր հօգգապաղա գալըր:

Հէր նէ հալիսէ, պու պապտէ պիղ տէքքէ
կեթիշիղ. լաքին հէր շէյսէն զկատէ կիւճիւմէ
կէլէնիսիղին սըփարըլ էթտիյիիղ աւամըն հագ
գընտա՝ սիզէ պէջլէ հէվաաիսէր կեօնտէրմէյէ
մէճպըր օլուուղում տուր: Սիղ տէ ինչա Աւ
լահ պու պէլայը՝ պիր ան էվվէլ պաշըմաան
տէֆ էտէրսիիղ. զիրա հէր քիմէ գլաուզըս
տամ, հէմ պէն ըէզիլ օլաճալըմ, հէմ քեն
տի՝ պուլտուղում շայիրտէրին մասգարաւը օլա
ճադ սըր:

Պիզէ տէ նասիհաթ օլուուն, պունտան սօկ
րա պէջլէ լագըրտը գավվաֆլարընը թէֆթիշ
էտիպ, նէյէ մալէք օլուուգլարընը անլամաադ
ճա, տիլէրինէ գափըլմայըմ: Անճադ սէն
տէ փէք լաֆաղան ըմըշ սըն տէմէն, զիրա սիզէ
օլան սաւադաթըմաա գուսուր էթմէյէճէյիմի:

պէյտն էսէրէք, պու խուսուսոա օլան էօղրիւ միւ իֆատէ իշին, թափսիլիճէ եաղմադ իգ. թիզա էթսի :

36

ԹԻՖԹԻՇԻԼԵՐ

Պիրատէր,

Երազորլըմ քիթապ օլ թարաֆտա ճէմի. եէթլէրին էլէնճէսի օլմուշ. քիմի էնինէ չէքեր իմիշ՝ քիմի պօռնա, պաղըլար տա գարոը եաղ մադ նիյէէթնաէ օլտուգլարընը պանա խապէր վէրմիշին : Անճադ պու խապէրի վէրմէյէ՝ պու դատար թէքելլիֆ իսթէր մի իմիշ : Եօգսա պու խապէրի վէրտիլնտէ, եիւրէյիմէ պիւ պը չադ վուրմուշ կիպլի մի օլուրում սանաըն քի, սօհպէթի պու դատար Դօլաշարըմըշըն : Այնի հի պիւ ճէրրահ՝ քէսէճէյի ետրանըն աճըսընը տույուրմայըմ տէյի, խասթանըն թէնինի ույ ուշտուրտուղունա պէնղէթմիշին :

Մէքթուպունուն տիպաճէսինի օգուտու ղում եէրտէ, աճապա նէ դարա խապէր տիւր տէյի, եիւրէյիմ թիթրէմէյէ պաշատը. լաքին ագճէ ալաճագ եէրինէ կելլնճէ, կիւլէ կիւլէ պայըրում : Էլիմին էմէյինի պէօյլէ գըրըպ տէօ. քէյօրլար տէյի, եիւրէյիմ ջիւպաճագ սանաըն

ըստ պիրատեր , պէնէջլէ նազիք միզաճ տէյիլ
իմ : Աէ քիթապարըմը պիւթիւն տիւնեա՝ աւ-
լան փէնչէլէրի իլէ . տօմուզ տիլլէրի իլէ փա-
րալատըղընը կեօրսէմ , էլիմի պիր փիւէ բարմը
գատար աճը սուլմամ : Քիթապարըմը փարա-
լարլալ ըմըշ . իւրփալարլար ըմըշ , նէ վաղիֆէմ .
ըրղըմա վիւճուաումա սօգոճնամատըգսան սօն-
լա , գուլաղըմըն արար պիլէ թէրլէմէզ :

Պուշտան դաթ 'ի նազար , մալու մուէն օլտուէ քի,
սէնին պու գատար գօրգարագ . եալտըղըն մէք .
թուպա աէն թէսէլա օլաճագ շէյ պուլույօ-
րում . նէ տիր աէրսէն , ծելարըն պուշնա հիճ-
վի՝ ոալթ հիքմէթէ վէ եարատըմըշ շէյլէրի
տաիր միւլահաղալարըմ գարշօլտուլու տուր :
Պէն իսէ օ միւլահաղալարը օ գատար իշ եէրինէ
գօմամ՝ քի , ինտիմէ՝ իաթրմա կեւմէմիշ կի-
պի , գալէմիմաէն չըգմամըշ կիպի տիր . օնլա-
րըն հագգընա օ գատար պիգայա ըմ քի , էլին
հիճվինէ ճանըմ սըգըմագ տէյիլ , հագգա վէ
ագլէ մուղաիր օլտուգլարը հալաէ . սէյլէտիլի-
մի կէրի պիլէ ալըրմ :

Անճագ ճանըմըն սըգըլտըղը՝ քիթապարըմ
թէֆթիլէ հաէնլէր՝ պիր թագըմ՝ քեամիլ թէֆ-
թիլշիլէր տիր տէտիլն տիր : Պիր առամըն էլ
էմէլինի հիճվէլէլ մէք վէ զէմմէլէլէլ նիլէէ-
թիլէլթէֆթիլէլ տուրանլարա՝ թէֆթիլշիլ իս-
մի վէրիլմէզ զանն էաէրիմ : Զիրա թէֆթիլշ-
ճիլք պիր հաքիմլիք տիր . հաքիմ օլմագ իսթէյէն-
աէ՝ հաքիմլիք աթվարը օլմալը : Իլա ագլը օլ-
մալպ , կեօղիւ . նէֆուանիլէլէլտէ օլան առամ՝
նիճէ տօղու հաքիմ օլա պիլըր : Շէրիաթ կեօ-

րէն ատամնն ագլը իւսթիւնտէ , վէ ֆերի
փաք օլմալը քի , պիր ատամը իփէ չըգարմալա
պիլէ հիւքմ' էթսէ , սէվապ սահիպինէ իւճրէթ
վէրիր կիպի' պի զարազ եիւրէյ իլէ էթսին :

Իմաի էլին եաղտըղընը պէօյլէ գըզանճըղ
ըլա , պէօյլէ զարազ ըլա խըրփալայան պիլիճ
լիք թասլար տհմագլարա' հաքիմ' տէնիր մի :
Պէօյլէ ատամլար հաքիմ' տէյիլ , ճէլատ տըր .
իսպաթընը իսթէրսէն , պու մէքթուպուսու սօ
նունատէք օգու տա անլարսըն :

Ինսան ագլը եանըլըր օլտուղունտան , եա
պիր դափալը շէյի ֆարգ էթմէքտէ , եա օլանը
թէֆթիշ էթմէքտէ , եա նապիլտէ , եախօտ
հէր շէյտէն զիյատէ' սէօյլէտիշ շէյի պիրթէմէ
լէ պինա էթմէքտէ . քիշի չօդ տէֆ'ա եանըլըր .
վէ պիր անանըն էվլատը' տիշարտան օլանլարա
նէ դատար չիրքին կեօրիւնտէ , անասընըն կեօ
զիւնէ կիւզէլ կեօրիւնտիւլիւ' կիպի , քիշինին
տէ ագլը' էլինին էմէյինէ մէյլի օլմալա , եան
ըլընը պուլտալ :

Պու սէպէպ իլէ , հադգըն իզհարի ինն , է
լին էլ էմէյինի թէֆթիշ , վէ խիւփը' հադգա
րուսար , վէ եանըլը օլտնը աշիքեար էտէրէք .
տիւնեայէ պիր հիլմէթ օլտուն տէյի , հէր թա
րիստէ թէֆթիշ իլմինէ իթիպար օլունմուշ
տուր : Ա'սըլ թէֆթիշ տէտիլէրի պու տուր .
վէ զէմանէմիզ տէ պիր պալա մէրթէպէյէ էրմիշ
տիր քի , փէք էրքի , վէ փէք միւ'թէպէր միւէլ
լիֆէրին պիլէ եազուլըլարընը' թէֆթիշ վէ
թասհիհ էտէյօրլար . ֆիլ-վապը էաքի զէման
աէն պէրի իթիսլարտէ օլան գաթը չօդ եանըլը :

լար՝ սի զիւմ կիւնէրիմիզտէ թասհիս օլաուղու-
նու ինքեար էտէմէյիզ :

Անճագ թէֆթիշ տէտիքէրի՝ դափուսու ա,
ջոդ սիր մէհքեմէ տիր, հէր քես կիրիպ հաքիմ-
ըք էտէ պիւր, էլնն եափտըլընը ֆապ էտէ
պիւր . պէօյլէ օլտուղունտան, տիւնեատէ խաւ-
դըն եափտըլընը թէֆթիշ տէյիլ, իլլա թէքտիր
էտէր՝ սախթէ թէֆթիշիլէր սախիմս վարըմը,
վէ հալա վար : Պունլար՝ թէֆթիշ գանուշլարը
օլան՝ հադդը, տինի, էտէսի, վէ պիղարազը-
լը պիւ մէտիքէրինուէն պաշդա, թէֆթիշ էթ-
տիքէրի մատտէտէն պիլէ խապէրտար տէյիլէր :

Պու սուրէթտէ, թէֆթիշ տէտիքէրի՝ պիր
միւթէպէր իլմ օլմաղլա, պիր տատմա թէֆ-
թիշիլ տէմէյէ, կէրէք քի՝ ագը, սէօզիւ, վէ
շանը՝ միւթէպէր օլա : Պունտան աշլա քի,
տիւնեատէ սահիս թէֆթիշտէն մատա, սախ-
թէ թէֆթիշ վէ հիշիվ վար քի, ճահիլ գըս-
մը սիր պիրինտէն ֆարգ էտէմէզ :

Պու սահիս թէֆթիշ իլէ սախթէ թէֆթիշն
հագգընտա՝ սէնին պաշընը պիր ազ աղըրտա-
ճաղըմ, մաղուր օլտուն. սէն տէ պունտան սօկ-
րա, միւլահազասըլըդ էտիպ, պէտիսույա՝ ֆու-
ղիլթ իսմի վէրմէմէյի էօյրէնիրտին :

Սահիս թէֆթիշ ագըն պիր վէլնի տիր քի,
պիր մատտէյի՝ զըտտըլլա գարշըլայրպ, էտիլը-
լըշ օլանըն աքսինէ գարար վէրիւ . եախօս էթ-
տիլ թէֆթիշտէն չոգարտըղը ագիլանէ շիւպ-
հէյի՝ պիր հիւանիւ հալ իլէ, խալգըն կէօզիւ
էօնիւնէ գօյուալ, տաւանըն ֆապընը խալպա
պրադըր :

Լաքին լիւնքի թէֆթիշտէն մերամ ինտան
զաննի եանըրը օլտուղունու տշէքեար էտիպէհեր
քեսին ալատըղը , եախօտ արամագտայրդ տէտիլի
հագդը՝ զահիրէ ինրաճ էտէճէք իլմի պուլմագ
տըր քի , չօգ տէֆա քիշի պիր եէնի շէյ պուլ
տում գըյասըլա , ադընա պէյէնիպ ալտանըր .
օնուն իլին սահիհ թէֆթիշտէ՝ էքսիքէք պու
լուրսա , մատտէտէ պուլուր . միւէլլիֆին շալ
սընա ոտգունմաղ : Քեամիլ օլան ատամ պիլըր
քի , էվլէլէի եալան՝ քենտի գըյասըլա եանը
մըլ ըսա , էլին եանըլընը թասհիհ էտէն ա
տամ տա եանըլա պիլըր . վէ քիշինին գուտրէ
թի ալ օլմագ չօգ օլմագ՝ քիշինին քենտի էլին
տէ օլմատըղընը միւլահաղա էտէր . զիրա պիր
ատամըն ագըլ էվլէլ օլմագ , զիհնի ալըդ օլմագ
քիշինին քենտի հիւնէրի իլէ օլմաղ , անճագ
թանըլընը պիր ինայէթի տիր :

Քեամիլ ատամ՝ գարղա կիպի շամաթա էթ
մէղ . ֆագաթ նէֆսանիյէէթսիղ թէֆթիշ է
տիպ , սահիհ թէմսիլէրէ պինա էտէրէք , եուլ
տըղը շէյին հէր քեօշէսինտէ՝ տօղըույա օլան
աշգընը կեօսթէրիլ . միւէլլիֆին ատընա իգ
րամաա գուսուր էթմէղ . վէ թէֆթիշ էթսիլի
մատտէ վուգուֆ պուլմուշ պիր մատահաթ
օլմատըգճա , հաքիմանէ թալը ըլա ֆապ էտիպ
քեամէղ . իլլա մէշքեուք լիսան իլէ , քենտի
տաւաճը թարաֆընը թուլթար , հաքիմիլի էլ
էրին ադընա պրագըր :

Եուլուրթանըն իլինտէ գըլ արամաղ . հաթ
թա սէյլէյիշտէ պիր զիհնի կէվէշլիլի պուլուր
սա , մերամը՝ սալթ մատտէյէ գարըլ օլտուղուն

տան, նէ եազանա հիծվ էաէր, նէ ուփագ թէ.
Ֆէք եքսիբլբլբլբլ քիտանէ ալմաղա իրթիքեապ
էաէր: Հասլը քելամ, սահիհ թէֆթիլի
տէտիբլբլբլ ակիւ էհիլ ըրդ տտամ ուրբ քի, ան-
ճագ հագգը իղհար էթմէք գայտընտա կեզէր,
եախօտ եազան տտամ՝ օ հագգը տահա էտէ-
մէմիշ կիպի կեսթէրիւ:

Լաքին սախթէ թէֆթիլիշի օլան՝ ագլընը
խայալէրէ ալտըրիւշ, ակիրտէն ակիւէ՝ եազան
միւլիլիֆէ թու թուռուր. քենտի իլմի ծնտան
զկասէ մի եքսիք մի՝ հիւ միւլահաղա էթմէտէն,
իշէք տիր, Ահմադ տըր, Հերեաիկոս տուր տէյ-
էրէք, պէլքի նէփսանիւէէթ էթտիյի մատտէ-
նին թէմէլնի ակիւէ օգուռուշ տէյիլ իքեն, եա-
զանը, եախօտ սէյլէյէնի զէմմ էթմէք սէվտա-
օլլա խօճալըք թաուար:

Սախթէ թէֆթիլիշին դանոռնու ֆաղլէթ
տէյիլ, պէտխուշ տուր. ահմադլըգտան հասլը
օլուր, գըզդանճլլը ըլա պէսլէնիր, ինսաֆսըդ-
լըլ ըլա իճրա օլուր: Սախթէ թէֆթիլիշինին
տիլինի գալէմինի իշէտէն՝ սօղլուլուգ աշգը
տէյիլ իլլա ֆօտուլլուգ տուր. էլին շանընըքեօր-
լէտիպ, քենտի շէօհրէթ գազանմագ սէվտասը
տըր:

Սախթէ թէֆթիլիշինէ՝ հէր քիւլիւք մատտէ՝
զէմմ էտէճէք շէյ տիր. եա իմլատէ ակիր եան-
լըլ օլմուշ, եա լուղաթտէ տըգգաթ օլուռմա-
տըգ ակիր սէհվ վար ըմըշ, եախօտ սէյլէյիշ տիք
իմիշ, օ թէֆթիլիշիէրէ ակիր մէզէ տիր: Մատ-
տէ հէր նէ գատար էյի վէ իգթիղալը օլտա, եա
անլամաղար, եա անլամագ իշէրինէ էլ վէր-

մէջ . վէ ասը Էօղիւնիւ պրագը պ , մանասը չէյ .
լէրինէ ստթաշըրլար : Է՛հլի ըրդ Թէֆթիշի՛
պուլտուղու կիպի եաղար . լաքին սախթէ Թէֆ .
թիշի՛ գոստ Էթտիյի միւէլլիֆի խըրփալալը պ ,
քենտի պիր քեսքին ֆիքիրլի կեօրիւնմէք իչին ,
պիր քիւչիւք գոււմ տանէսինի պիւլիւտիւր ,
գօճա պիր տաղ Էտէր :

Պիր տէֆ՝ա Էլզէմ՝ վէ չէթին մատտէ իւզէ .
րինէ՛ եէնի պասմա օլմուշ պիր քիթասլըն պա .
չը Էլիմէ կելտի, պիր դաչ քիշիյէ կեօսթէրլյօր .
տոււմ . մատտէ ֆսիտէլի տիր , զահմէթի պօշա
կիթմէյէճէք տէյի , հէր քես միւէլլիֆինի
մէ ո՛հ Էթտիյի եէրտէ , պու Թէֆթիշիլէրին
պիրի զուհուր Էթտի , վէ հէնուզ քիթապըն ի .
չինտէ նէ օլտուղուսու տկլիսմասուն , վէ պէլ .
քի մատտէյէ աշնալըղը պիլէ Էօլ իքեն , ալըր .
նը պուրնուսու Էքշիտէրէք , պիր չիւքին չէյ կեօ .
րիւյօր կիպի , շուսուս իւչ եէրինտէ իմլեալ .
լըչը վար տէյերէք խըրփալամաղա պաշլատը :

Տիւնեատէ հիչ պիր քիմնէ՛ պէն ահմաղ ըմ՝
տէյի՛ Թէֆթիշ Էթմէքտէն կերի տուրմաղ . օ .
նուս իչին պէօլլէ սախթէ Թէֆթիշիլէր նէ
գոտար արթայօրսա , սահիհլէր օ գոտար աղա .
լըյօր : Հիչ իլմէ հիզմէթ Էթմէմիշ պիր ահմադ՝
քենտի պաշընա պիր չէյ Էափմաղա գուտրիթի
Էօլ իքեն , պիր դաչ քիթապ ֆիհրիսթի օգու .
մաղա , հէր քիսին Էափտըղընը՝ ֆասլ Էտէ պի .
լիրիմ զանն Էտէր : Հագդը իզհար Էթմէք իչին
Թէֆթիշէ տուրան փէք աղ սըր . օ գուտուղ .
քեօփէքլէրին սիւրիւսիւ՝ իւրմէքտէն զայրի չէյէ
Էարսումաղ . վէ պիրի պիր աղ սօհպէթէ աշնա օ .

լուսւ տա , պիրինին եափաղղընա պիր տիշ կե-
շիրէճէք օլուրսա , հագ պիրսին իշինի : Պէօյէ
ատամլարըն եաղըպ սէօյէտլսի՝ քենտի քենտիէ
պէյէնիպ , էլի գըղդանմագտան հասըլ օլուր .
էօյէ օլտուղու սուրէթտէ պէտ խույուլա պաշ-
լանան շէյ՝ նէֆսանիյէէթ իլէ եափըրը :

Իմ իշինտէ սաշ սագալ աղարթմըլ ատամ-
լարա՝ խայալի նիղամլար իճաա էտիճի , Շուշ-
դընլար , Ֆօտուլար , Սէրսէմէր , Եալանճըլար
տէյի , իթալէի լիսան էթմէք՝ էշէքէրին աղլը-
նա նէ կիւզէլ եաղըլըր : Սախթէ թէֆթիշի-
էրին սսըլ նիշանէլէրի՝ իշթէ պուռլար տըր :

Լաքին պիր քեամիլ ատամ՝ պէօյէ քեօփէք-
էրին իւրմէսինի սայաբ մը . վաղիֆէսի պիլէ
տէյիլ . իթ իւրէր , քերվան կիշէր : Սէն իսէ պա-
նա պէօյէ հէվատիս վէրմէյէ , եիւրէյիմ օյ-
նայաճագ սանտըն , էօյէ մի : Մաղուր օլտուն ,
սէն պէնի տահա թանըմագըլմըսըն : Պու աղըլ-
տա ահմագլարըն զէհլըլի տիլինէ եիւրէյիմ օյ-
նամագ տէյիլ , տիւնեանըն սայըսըլ ճահլլէրի
հէփ պիրտէն՝ եաղտըլըմ շէյլէրէ գարըլ գաստ
էթտիյին կեօրսէմ , եինէ եիւրէյիմ գըմըլտան-
մագ . էօյէ պիլ :

Եօդ , էյեր պէնիմ եաղտըլլարըմա գարըլ՝
լիմէ աշնա ատամլար եաղաճագսա , պէն քեն-
տիմէ օլգատտար պէյէնմիլ տէլի տէյիլ իմ քի ,
կիւճիւմէ կելսին . հաթթա պէնիմ աշգըմ
սալթ տօղըրուտա օլմանղա , ծնլար պէնիմ սէհվ-
լէրիմ աշիքետըր էթմէտէ՝ պէնի մէմուռն է-
տէրէր :

Խմտի խայալ էյլէ . պու շաշգըն տէլլէրին

սիւրիւսիւննէ պէն նէ գատար կիւճէնէճէլիմ :
Հաթթա իւսթէրիննէ պագար կիւճէրիմ . ին-
տիմտէ սինէք գատար եօգ տուրլար . զիրա սի-
նէքէր՝ պաղը քերրէ քիշնի թաճիզ էտէրէր .
օնլարնն՝ ֆագաթ հայլան կիպի նէֆսէրիննէ
ուշտուգլարնը աճըրմ :

Պունտան գաթի նազար, պագարմ քի, պու-
աշիմլիք թատլայան՝ թապլաթ վէ ինտան խօճա-
լարնըն զըատկէթի՝ եալտըրմ շէյլերտէ պա-
ղը հիքմէթէ վէ եարատըլա տաիւ մատտէլէրէ
գարշը տըր . գաթլըլար . էքսիքլիք պուլաճագ-
լարսա, պէտխույա գարշը եազտըրմ մատտէ-
լէրաէ՝ նիշին պուլաֆայօրլար : Պուլաֆայօրլար
եա՛ . Հաթթա գուճունտուգլարը օ տուր . պէն
եաղըրլարնա սօգուհույօրում , էլպէթտէ
այըպլարը աշէքեար էտէր էլ՝ տալամաղապա-
գարլար : Հագգա գարշը կիւճէրի եէթիշմէզ,
եիւզէրի գարա չըգար, օնուն իշին էշէյէ վու-
րամայըպ , լիւանընը տէօյէրէր :

Էտէպ հագգընտա եազտըրմ մատտէլէրէ՞
գարշը նիշին սէյլէմէզէր . սօղըու լագըրաղը
թանըյօրլար, գարշը սէյլէյէճէքէրի եօգ, օնուն
իշին սէյլէմէզէր : Եա ջիւնքի տօլլույու թա-
նըյօրլարսա , իլէթէրինի կեօսթէրէն հէքիմի
խըրիալայաճագլարնա , պէնիմէ պիր օլուպ
տա , քենտի էքսիքլիքէրինի թէֆթիշ էթսէլէր
օլմաղ մը : Խշթէ մէտհէ շայէսթէ՝ սահէ թէֆ-
թիշ օ տուր , զիրա օ տիւնեէվի թէրպիէ տէ-
իւ , իլա պէտխույարը գըրըպ , ֆագիլէթ իճ-
րասը հագգընտա տըր : Օ թէֆթիշ էյլէ եգ-
թիշալը օլուրտու քի , ֆաիտէսի՝ ճիւմէտէն

ղկատէ՝ քենտիւրէ տօգուճուրտու :

Լաբին պու միտիլլի ատամլար քենտի էքսիբ-
լքէլքինի թէֆթիշ հտիպ , իպա էտէմէլլէր .
նիճէ էթտինէր քի , հէր քես քենտի թագա-
րաթընա թափընլօր : Պիր զաման խալգ գա-
պոհաթինի էօրթմէյէ պագսրտը . վէ պիրինին
էքսիբլքի պիր ազ աուլուլա , ութանըր խուհ
օղււրտու : Սօկրա եիրէքլէր փէքիշկպ , պէտ
խոյ ատամլար՝ տայագ էէմիշ քեօփէք կիպլի՝
պաշընր էքի քերրէ սիլքեր , նասիհաթ տէյնէյի-
նին աշըաշընր ունուտուրտու , ամմա եինէ գալ-
պլիտէ պիր հիճուպ օղււրտու քի , իսլահ օլմա-
ղա պիր իւմիա իտի : Շիմաի եիւղէրինին փէր-
տէսի երթըմըշ , արը նամուտու գալտըրմըշլար .
հէմ հիշ ութանմալարը եօգ , ատամ՝ եիւղիւ-
նէ չըգարլար , հէմ էթտիքլէրի էտէպսիղլլի
սէրպէսթ սէրպէսթ էօյիւնիւրլէր : Զէմանէ-
տէ թագսիրաթան ութանն եօգ , հէր քես
քենտի էքսիբլքինէ աշըգ օլմուշ , վէ նասիհաթ
հտիպ՝ էթմէ տէյնէլէրէ՝ զարազ էտիպ ինթի-
գամ տըմաղա պտգարլար :

Հէլէ օ սախթէ թէֆթիշլէր գուտուրա
պլիթիքլէրի գասար գուտուրսոճնլար . թաշը
պաշարընա վուրուն էլի տալայամայրպ , գօ կի-
լէն թաշը տիշէյէ կէօրսիւնլէր , պէնիմ կէօզիւ-
միւ գօրգուտամաղար . պէն նէ քենտիւրտէն
գօրգարմ , նէ պէտխուլուճն իըշմընտան . էլիմ
տէն կէլտլի գատար ճէնքլէլի տուրուրում .
զիրա պէտ սէվտալար ըլա քէօրլէնմիշ ճաննա՝
թիմար էթմէք կիպլի սէվտպլը իշ օլամազ : Լա-
բին իլաշընր իսթիմալ էթմէ տլինտէն մատու ,

հէրիմէ տիւշմէն օշան վար ըսա , զարարը քեն .
տիյէ էսէր քի , իլլէթ ինտէն գուրթուլա պիլըր .
քեն , ինատ էտիպ սագաթ դալըր :

Իշիտիյօրում քի տահա քերականը տիւնսիւ
թիրմիշ պիր հօփիա տա պանա գարըը եաղմայը
գուրմուշ , վէ եաղաճաղը իլմի էտէպէ տար
իմիշ : Օ էտէպսիզ պէնի անճեան մէղհէպիւտէն
մի սանըյօր , եօգոս եահուաի մի գըլաս էտէյօր :
Էյէր էտէպէ թէրպիւէյէ գարըը պիր շէյ եաղալը
ղընը կեօրիւպ՝ պէնիմ տէ քեղիմ դըղաճագ
օշուրսա , վսյ հալինէ : Տօղրույու սիյանէթ էթ .
մէք իշին , պագ , պէն տէ օնա նէ օթլար հօլ
տուրայըմ : Պու նէ էտէպսիզլիք տիր : Խալլըն
իլլէթինէ տէվա օլմագ իշին եափըլան իրաճը
պօղմագ հա՛ : Էյէր օնուն մէրաիլ՝ պու զէհիլ .
լէր իլէ՝ քիթապլարը զէհիլլէմէք իտէ , պէն տէ
քենտիյէ պիր քեպքին շէրպէթ վէրէյիմ քի ,
իշէրիսինտէքի զէհիլի հէփ սիւրտէն տէօքտիւ
րէյիմ :

Իմսի սէն օ ալիմլիք թասլար պիր սիւրիւ զըր
ղօփլարա վէրտիյին՝ միւթէպէր թէֆթիշի
իսմի՝ քիմէրէ լսյըգ օլտուղուն անլտուն մը :

Տիւնեատէ շէյլէրին իսմինի թէպտիւ էթմէյէ
իֆրաթ ճանըմ սըգըլըր : Կիլիմ բուպասը օլսա ,
էվ թէճէմիլաթը օլսա , գարըլարըն զարիֆլք
օյունճագլարը օլսա , վաղիֆէմ տէյիլ . լաքին
միլլէթի աիւերէ ույմագ իշին , ֆաղիլէթ իսիմ
լէրինի՝ պէտիսույլարա վէրտիյիմիլ թէհամիլլ
օլունուր շէյ տէյիլ տիր :

Պունու պէջլէ էթտիյիմիլ՝ պէտիսույլարը
սալթ իսաֆիֆլէթմէք տէյիլ , շէրէֆ վէրիպ՝

տահա զկյատէ մէյտան ալմալա եօլ աշմագ տըր : Պու ճիւմէ իլէ էյէր խալգտա էլին ղէմ մինտէն խօշլանմագ օլմասա, պու ալիմէք թոս լայանլարը սէօյլէտէն՝ տօղրուլուգ աշգը օլմայ լպ, իլլա գալպէրինին քեօթիւլիւլ օլտուլու նու՝ տիշէրինին ղէհիւրինտէն անլար ըտը . վէ պու միսիլի ատուլլարա՝ թէֆթիշի հաքիմ տէմէզ, սիյաւէթաի ճէլլատ տէր իտի :

Պու պապտէ սանա պիր աղ շէյ տէ հիճվէն պէյթ էափանլարըն հագգընտա սէօյլէմէլի ի տիմ, լաքին ծնլարըն նաալլ ղէհիւրի ելլան օլ տուգլարընը, վէ տաշտըգլարը ատամը՝ նէ՝ շէ քիլ ղէհիւրէտիքլէրինի ալէմ պիլիւր, չէքէճէյիմ վահմէթէ տէյմէզ : Հիճվ տէտիքլէրի՝ իպթի տասընտա թոսլագ պիր շէյ իտի, լաքին տօղրու սէօյլէր, պէտիսուլու գօվալաթըր . նէ խաթըր կէօնիլսայար, նէ սէօյլէյիշին կիւզէլլիլինի ալար, օրտու ճէրրահը կիպի՝ հէր քեսին էարա, սըրը թուղ ուլա, պիպէր իլէ, վէ սիրքէ իլէ օվուշտուրուր ուտու . օնուն իչին աուրնա հիճվ տէմիշէր իտի : Սօհրա պիլզիմ կիւնլէրիմիզտէ պիր կիւլիւմսէմէք փէյտա էթտի քի, աղլըն գապահաթի օլմայան՝ վիւճուտ սագաթըլըլընը պիլէ ղէվգէ ալմաղա պաշաուր . վէ էալանը քեն տիյէ սէրմայէ էտիպ, կէօրտիւլիւնիւ պիւլիւթ տիւլիւնէ գանաաթ էթմէզ, զարարսըզ շէյէ տէ ֆէնա մանա վէրիր, վէ էյիսի պիլէ ֆէնայէ թէպտիլ էտէր օլտու :

Պու մարիֆէթ՝ ղէմքէարըլգտա ասլարընը սէօյլէթմէք սէվտասընտա օլան՝ ալլագ գալալ լէրէ մախսուս տուր . վէ քէնտի գուրուլանիւլը

չըպանլարը խաղաղն կեօզլւնէ իւրմէսին տէյի,
հլին ապառաշ ւէքնէրինի ղէվզէնէն՝ իշտիզ ապա-
րէկէրին էյլէնճէսի տիր :

Վէ պու կիւն օ էսքի հիճվին թարիգի իլէ,
պիր ատամ պէտխուշու թէ՛ տխպ էտէյիմ տէ-
սէ, վագ թինի զայպ էտէր. զիրա շիմտի հիճվին
գըլաֆէթի թէպաիլ օլմուշ տուր, ղէմմ իլէ է-
տէպսիղլիք օլմատըգճա, հիճվ պէյթէրի միւ-
թէպէր տէյիլ տիր :

Պէտ խուշ պէտ ամէլ տէտիքէրի՝ պէօյլէ
պէօյլէ իթտիքճէ մէյտան ալլօր. զիրա պիր
զաման փէլէսէնք տէյի գուլանտըգլար մուա-
մէլէճէյի՝ շիմաի ալուշա թէպաիլ էթմէնին եօ-
լունու պուլմուշար : Պուշտան պիւշիւք իլլէթ
օլմր մու քի, խասթա՝ իլլէթի՛նի ազարըրաճագ
արար, թիմարընա զայրէթ էտէն հէքիմ ազար-
լար գօվար. պէօյլէ խասթա նի՛ճէ սալալա պի-
լիր :

Պու ճիւ մլէ իլէ, պու իլլէթէրտէն սագընան
պիր գաշ քեամիլին՝ պէօյլէ պիր հէքիմէ պէյէն
մէսի եինէ պիր իւճրէթ տիր : Պու միսիլի խաս-
թալար՝ գօ պէյէնտիքէրինի սէօյլէսինլէր. տէ-
լլէրէ թիմար էտէն հէքիմ՝ նէ տէլինին սէսին.
տէն իւրքէր իրքիլըր, նէ չըլընլըլընտան գօր-
գար կերի չէքիլըր, վէ նէ իւաճըմտան իքրահ է-
տէյօր տէյի թիմարընը վապ կէլըր :

Պու սէօյլէտիքէրինտէն ալլա քի, օ սախ-
թէ թէթ իշճիլէր՝ պէնիմ տէֆթէրիմտէ եօգ,
զիրա իշէրինտէ պիր ըրզ էհլի ատամ եօգ,
քիմի ճահիլ ահմագ տըր, քիմի էտէպսիղ պէտ-
խուշ. հագ վէ էտէսլ սըզընտա օլան՝ պիր էհլէ

ըրդ ատամըն՝ լահաթինի՝ նէ պիրի պօզա պիւլի
նէ օպիրի :

Պիր զաման կրօնաւորուն պիրի աէ պէնիւմ՝
քիթապլարըմը՝ մուգատտէմ պիր քիւշիւք քի-
թապլըլ ըլա մէտհ էթմիշ իքէն, սօկրատան
նը կրօնունա էսգըշմոյաճադ. հէվաի քիպրէ
ուշուպ, գարշը էազմողա պաշխտը : Պադ պիր
քերրէ, հըրս տէտիլնի՝ քիշինին ադլընընէ շէքիւ
շաշըրտըր. քի, քէնաի գալլալնին շէհատէթինի
պիլէ ինքէար էսէյօր տա, մուգատտէմ մէտհ
էթմիլի շէյի՝ սօկրա սօղուպ զէվգլէնիս, զէմմ
էտիպ խըրփալայօր :

Պիր կրօնաւոր աստում՝ վէ քէնաի նէֆսինի
խաւհ էթմէք, կերէք սիւ իլէ՝ կերէք ամէլ իլէ
էլլէրի իրշատ էթմէք՝ կոչումունուն պօրճու ի.
քէն, ատըմ սէյլէնաին աէյի, Անա յիտ փու-
թուն փութխանէ սինէ աթէշ վէրէն էրոսս-
րատու կիպի, մուգատտէմ էյի տէտիլնին՝ սօկ-
րա տէօնիւպ աթէշէ վէրմէք իսթէտի : Եանի,
պու սէյլէտիլմ՝ պէնիւմ՝ էազտըղըմ շէյի՝ օ
փութխանէ կիպի տիւնէանըն պիր նասիաէ շէյ-
ինէ թէշալիհ էթմէք իլլն տէյիւ, իլա օ զէմ
քէար կրօնաւորուն քիպրիի ապլաթմադ իսթէ-
րիւմ : Պէնիւմ պու էանա էլ էմէյիմէ հէր քէս
պէյէնտիլին կէօրիւհճէ, օ տաղընըգ ագըլ մէտհ
էտէնէրին պիրի աէ քէնաի օլաուզուն ունու-
տուպ. քէնաի մէտհինէ նիսպէթ՝ քիթապլըմը
թէֆթիլէ չըգտը : Լաքին ասըլ մէրամը՝ օնու
խըրփալայըպ, քէնաի շան գազանմադ, ըար :
Այիհի իլմի մանթըգ (տրամաբանութի) օգուշ-
ան չօճուգլար՝ Ֆիքիրլէրինի իլլէթմէք իլլն,

պիր պիրէրի իլէ մուպահէսէ էթտիքէրինտէ ,
լադըրաւնըն ալթընտա գալմայալմ տէյի , ոյ-
ար ոյմադ րապըթասըղ շէյլէր սէյլէրէր . պու-
նուն տա սէյլէտիյի շէյլէրի ծնլարա պէնդէտի-
րիմ :

Պէյլէ առամա պէն նէ՞ էթմէլի իտիմ . պէն
տէ ծնուն կիպի էտէպսիզ րապըթասըղ ճէվաս-
լար մը վէրէյտիմ : Հա՛ջա . օ պէնիմ շանրմտան
տէյիլ , զիրա պէն օ լիտանէ հիզմէթ էթմիշ տէյ-
իլ իմ : Պէն քէնտի ըրզմը սիյանէթ էթմէլլի-
իմ : Օնա օ սիագտա ճէվաս վէրմէք՝ քէնտիմի
լէզիլ էթմէք տիր : Օ՛ ըրզը նամուսու պագմայ-
ըպ , գարտաշ մուհապպէթինի այսպ ալթընա
ալթըրսա , տիւնեա տուրտուգճա ըհզսլէթի
քէնտիլէ տիր :

Պագը , պէնիմ սահիհ թէֆթիշտէն գօրգ-
մաշըպ , սախթէյի հիշ ոայմատըլմը ալլատը-
տան սօնրա , պու սէյլէտիքէրիմի՝ ինշա Ալահ
թահսին էտէր , ֆիքրիմի պէյէնիրսին , մաստմ
քի պէնիմ մէրամըմ՝ էալընըղ տօսթըուլումու
սանա ինանտըրմագ ալըր :

37

ԷՃԷԼ

Պէնիմ աղիզ թէյզէ զատէմ ,

Պ ու տէֆ'ա խասթէլիքտէն նէճաթ պու-
լուպ դալքտըղըմա թէհնիյէէ էթմիշտին , պի-
լիլիմ . սէնին պու սէվինճին դալպինստէ օլան
մուհապպէթին էսէրի տիր , տօսթլուղունու ու-
նուտամամ :

Գալտը քի , խասթէլիլիմին նագլինի իսթէր-
սէն , տօղրուսու պէն անլատամամ . զիրա էաթ-
տըլլայի իլլէթ պէնի էօյլէ զարպ ըլա պաստը քի ,
քէնտիմի վայպ էտիպ , սայըդլամուլա պաշլա-
տըմ . ֆադաթ վիւճուտում գուլվէթտէն դալ-
տըգտան սօկրա ագլըմ պաշըմա կելմէյէ պաշլու-
տը . օլտուղում հալի օ զաման թանրտըմ , վէ-
տիրէթ գափուսունա էագըն օլտուղումու ան-
լատըմ :

Պու խուսուստա սէն պիր ալ շէյ սէօյլէյօր-
սուն քի , իսթէր իսթէմէզ կիւլմէլիլիմ . Ալլահ
կէճինտէն վէրսին տէմիշտին . սունա ոօրսանա .
պէն շինտի ուսթասը օլտում . էճէլէ օլ դատար
էագըն վտըրըմ քի , մուրաար շէքլինի , սուրէ-
թինի կերէյի կիպի սիւղտիւմ . լւքլին շիւքիւր
Ալլահ , նէ օլտուղունու տա անլատըմ : Խմտի

քերէմ էլլէ . էճէլտէն պու գատար գորգաու-
ղումուղ նէ՞ օլտուն . կէլի տէյի նիշին թէլաշ
էտէյօրուղ . սէպէպի նէ՞ տիր աղլամամ : Էճէլ-
տէն գորգայօրուղ . ճան թէնտէն այրլըթէն
չէքիլէն աղլըլար , սրգընթըլար իշին տէյիլ . ղի-
րա ինան պանա , օ սաաթա եագլաշտըգճա՝
աղլըլարում սրգընթըլարում էքսիլիտի . վէ տէյ-
մէտէ քի օ սաաթաա շէօյլէ իպքենճէ շէօյլէ սիյ .
սաթթ շէքէճէյիմ տէյի քիմնէյէ գօրգու կէլէ :

Էօյլէ իսէ էճէլտէն գօրգաուղումուղ , եա
պիլի պու տիւնեատէն այրաճագ տէյի տիր , եա
պիր պիլմէտիլիմիլ էէրէ կիօթիւրիւպ՝ էպէտի
գըսմէթիմիլի էօնիւմիւզէ գօյաճագ տէյի տիր :
Էյէր տիւնեատէն այրլաճագլը տէյի իսէ , գօ-
գումուղ տէլիլիք տիր . էճէլտէն գուրթուլմագ
միւմքին օլսա , գաշընմամըլ էօլլու . էօգ միւ-
ճէրրէս էօլէճէք օլտուգաան սօնրա , նէճաթ
սուլամայաճաղմըլ շէյէ՝ նիշին թէլաշ էթ-
մէլի :

Մասլահաթ նէ՞ տիր պիլլըրմիսին . շու պիլտէ է-
մանէթ օլան տիւնեա շէյլէրինէ օլ գատար էիւ-
րէք եափըշտըրմըլ քիւպիցտէն սօնրա կէլի սա-
հիս օլաճագլտրա սրագամագ կիւճիւմիւզէ կէ-
լիլ : Տիւնեատէ եաշայըս , տիւնեանըն ղէվգինի
չըգարմայը՝ պիր իգալ տըր սանըրըլ . տէրտիլի
պէլաոընը կիօրիւպ տէ՝ քիմնէ խօշնուա օլմաու-
ղընա իլգամ օլմայօրուղ : Աէօղիւմիւզէ սէֆալի
կիօրիւնէն շէյլէրի պրագմապա աճըրըլ . ֆապըր
շաշգընրար , հալիմիլի մէք րահաթ ղանն էտէր-
իլ . յաքին պիր քէրրէ տէ տիւնեայը թէրք էթ-
մէք սաաթինտէ օլանա սօրմալը . օ սաաթտէ

տիւնեա՝ նէ՛ քիւ չիւք շէյ կեօրիւնիւր, տիւնեա,
նոն էն կիւղէլ, էն աղիզ շէյն՝ նէ գըմէթսիզ պօշ
շէյ օլուր, օնտան էօյրէնմէլ :

Պէնիմ աշըմա կերտի, պիլիւրիմ. օ տար վա-
գըլթա ագըմնան ղայրը սաղ եէրիմեօգ, տիւն-
եա կեօղիւմէ հիւ կիպի կեօրիւնիւր իւտիւ,
տէրոնիմաէն տիւնեատէ օլան տէլիլէքէրի
զէվգէնիւրաիմ. ագըլըզ օլուպ, ալտանարըզ-
մըզ աճըրտըմ. տիւնեանըն շէյլէրինի շէյ եէրի-
նէ գօսուղումա աճըրտըմ. ֆագաթ պազը էթ-
տիլիմ խայրը ամէլ խաթըրմա կեւր, օնունըա
թէսէլա օլուրտում : Պիւթիւն տիւնեա կեօ-
ղիւմէ պիր գարանըգ կիրտապ կիպի կեօ-
րիւնիւրտիւ, վէ իջինտէքի ինսանլար՝ պիր ա-
լայ կեօղիւ կեօրմէզ քեօր, կէչէճէքէրի կէչի-
տի խաթըլարընա պիլէ կեթիլմէլէր, էքսէրի
օլունճագ շէյլէրէ ագըլ վէրմիշ, ագըլարընը
եաշան շէյլէր իլէ տօլտուրմուշըար. հիւ պիր թէ-
տարիլէրի եօգ, կէչիտ պաշընա թէհիտէսթ
եէթիլիլէր. կեօղիւմէ հէփ պէօյլէլէր կեօրիւ-
նիւրտիւ :

Պէնիմ օ վագըթ կեօղիւմ աշըլար, օ կիւնիւմէ-
տէք պօշ շէյլէրէ չալըշմըշ օլտուղումու օ ղա-
ման ալլատում. վէ քիշի հայաթտէ իքեն, պէօյ-
լէ պիր էլզէմ մասլահաթը գուլագ արտընա
պրագըպ, էօլէճէլիմիզ միւճէրլէպ իքեն՝ էպէ-
տի եաշայաճագ կիպի՝ սալթ պօշ շէյլէրէ ա-
գըլ էօրտուղումուղա շաշտըմ :

Եօգ, էճէլաէն գօրգտուղումուզ՝ էյէր պու-
տիւնեատէն սօնրա պաշըմըղա նէ կէլէճէյինի
պիլմէտիլիմիզ իջին իսէ, օ տահա պիւլիւք

տելիլիք տիր. էճէլտէն գօրգաճաղմըղա. կի
տէճէյիմիզ էօլա զախիրէ գուրուս, Թէտալիք
կէօրսէք օլմա՞ղ մը. աղապտան գօրգարըղ, աղա
պա մոլաթահաթ օլմատան կերի տոլումալը տէյ
իլմիլիզ. իւճրէթ զաղանմաղա հիչ գայո էթմէյիզ.
գաղանմապ. տա իթիրմէք աէ էլիմիլտէ տէյիլմի:
Շիւսհէյի տէֆ'էտիս, Պօղոս առաքեալ կիպի,
սէվապը էտինէ պիլիքքէն, օ տար կէչիտէ վար.
մայաճադ կիպի եաշայօրուզ:

Ազիզիմ, պիզ քէնտի. քէնտիմիլի ալտատըյօր,
ուզ. էճէլգօրգուսուլլա պիր ազ շէյ էտէյօրսադ,
պագըտընը՝ էպէտի եաշամագտան հիսապ կիօ.
րիւյօրուզ: Ինան պանա, օ տար վագթիմիտէ
քէշքի պէն չըրչըսլագ օլուս, մալիմի պիւթին
սատագա վէրմիշ օլայտըմ. քէշքի խաթըրմը
ինճիտէնէ հալալ էթմիշ օլայտըմ. հէր մէշագգա.
թա սապը էթմիշ օլայտըմ. հէր ներողութիւնու
ալմըշ օլայտըմ. հէր զէվգտէն սէֆուտէն լըրահ
էտիս, Ալլահը սէվմիշ օլայտըմ. քէշքի ին.
սանլարըն հէփանէ գարտաշ նաղարըլլա պադ.
մըշ օլայտըմ տէյի՝ տհ էթաիմ. նէթիճէի քէ.
լամ, քէշքի էթմիշ օլայտըմ տէյի, արղու չէք.
մէտիլիմ սէվապ գալմատը, վէ նիչլին կերի տուր.
մամըշմ տէյի՝ փիւշման օլմատըլմ էքսիլիք
գալմատը:

Եա տիւնեանըն հէր զէվգիւնի չըգարան ատամ
լար, հէր մէրամլարընը իճրա էտէն քիմնէլէր.
քէնտիտէն աշաղա օլանլարա հայլան նաղարըլ.
լա պադան պիւլիւքէր, տինի մէղհէպի առէթ
կիպի գուլլանտըլար, օ տար սաաթա էէթիլիք.

լերսէ աճապա նկ տիւշիւնիւրէր . խօշ, սէօ-
զիւմ՝ տիւշիւնէճէք ֆիքերէրի , վագիթլէրի
օլուրսայա արր :

Պու տիւնեատէն չըգաճագլարընը պիլմէզ կի-
պի , ախրէթէ վարաճագլարընա ինանմազ կիպի ,
եախօտ տահա եիւզ՝ իքի եիւզ սէնէ եաշայա-
ճագլարընա թանկըտտն սէօզ ալմըշլար կիպի ,
պի գայտ տուրտուգլարընը տիւշիւնտիւքճէ ,
աղլում փերուշան օլուր : Շու տիւնեատէն չըգա-
ճալմըզը էյի պիլիւրէր , նէ վագըլ չաղըրս-
ճագ օլտուղունուզ մալում օլմատըլընը պիլիւ-
լէր . չօղունու կեօրիւյօրլար քի , չաղըրտըղը
զաման , լէպ աէյէճէք վագթի եօզ , չըզպ կի-
աէյօր , պու ճիւմլէ իլէ քենտիլէրէ պիր մասալ
կեօրիւնիւյօր , եինէ սէջլէրիւմ , տիւշիւնտիւք-
ճէ աղլում փերուշան օլուր , շաշալում : Հայվան՝
հայվան իքեն՝ քենտիլէ զարար վէրէճէյի շէյի
անկատըգտան սօկրա սագընըր , կերի տուրուր .
պիզ իսէ ինսան օլաճաղըզ :

Տահա պէթէրի վար . պու տիւնեանըն օյուն-
ճագ իլէրինտէ սալթ պասիրէթ քեսիլմիշ՝ ագիլ
ատամլար , կերէք քենտի մասլահաթլարընըն
խտարէսինտէ , կերէք էլէ նասիհաթ վէրմէտէ ,
ագըլ ֆէթվասը տըրլար . ագլ ըլա պիլտիքլէրի ,
կեօղլւ լէ կեօրաիւքլէրի , վէ տին իլէ ինանարգ-
լարը , տօլան ատամըն էն էլէլմ մասլահաթլը
էօլմէյէ թէտարիք կեօրմէք օլտուղունու՝ հէփի-
սի խապէր վէրլյօրքեն , պագտըրըն քի եօլիւմ
մատուէսինի հէր մասլահաթտան սօկրայա պրագ-
մըշլար . վէ էյէր եա տիւնեատէն , եա խարիճ-
տէն՝ էճէլի խաթըրա կեթլրէճէք պիր շէյ զու-

հուր էտէրսէ , թաճիլ օլուպ , տէր ադապ Ֆի.
քէնտիլինտէն չըգարմուպ չալըչըրլար . վէ հիւ
քէնտիլէրէ միւթաալիւք մաստէ տէյիլ կիպի ,
էյի Ֆէնա քէնտի իշէրինէ պագարլար :

Հէլէ շու էճէլ սօհպէթինի տինլէյէմէյէն
նալիք միճաղ գատրնլարա ճանրմ իֆրաթ սը
գըլըր . պիրինին էօլմէսինի նագլ էթսէն , ճա
նրմ , շու լագըրտըլարը դափալըն , պիր լալը
սօհպէթ էտէլմ տէյի էզլիպ պիւզիւլիւրլէր :
Նիճէ սուլթանրմ . սէօյլէշիլէն սօհպէթ հէր
պիրիմիղէ մախսուս տէյիլ մի . հաթթա հէփի .
միղէ միւշթէրէք օլան մաստէ պու տէյիլ մի :
Պու էօլու հէփիմիղ կիտէճէյիլ : Պիր տիար .
տէն պիր տիարէ կիտէճէք օլապ , էօլունու
սօրտր , անլարըլ . էօլ իւղէրինտէ գօնաճափ շէ .
հիւրլէրի , քէօյլէրի , կէշլէճէք տալլալը , տէրէ .
լէրի թասհիհ էտէրիլ . վարաճաղըլը եէրին
հհալիսինի , մէշլէպլինի , լիսանընը սօրարըլ . պիր
րահաթ դօնագ թէտարիք էթմէք իշին , մուգատ .
տէմ խապէր կէօնտէրիլիլ . նիհայէթ թէտա
լիքին կէրիտինի սլամալըլ :

Պունտալըսա՝ պիղ պիր էօլա կիտէճէյիլ քի ,
քէնտի իրասէթիմիլ իլէ տէյիլ , իլա ճէպլէն ,
վէ գահրէն կիտէճէյիլ . պու ճիւմլէ իլէ , հիւ
պիր շէյին թասհիհ էթմէտիլիլտէն մաստ ,
սօհպէթինի պիլէ տինլէմէքտէն իմթինա էթ
մէք շաշգընըլ տէյիլ մի : Թէտարիքսիլ էօլա
չըգըպ տա , պիլմէտիլին՝ թանրմատըլըն վիւլայ .
էթտէ զուրպէթ չէքիպ , էպլէտ-էլ-ապատ պիր
քէօթիւ դօնագտա դափանըպ գալմագ՝ տէ
լիլք տէյիլ մի :

Քերիմ Ալլահըն մերհամէթինէ պինլէրձէ շիւքր օլսուն քի, ճանըմը արմատը, քենտիմի թանըմաղա վադըթ վերտի: Ինչա Ալլահ պուն տան ոսկրա դաւան պիր գաչ կիւնիւմիւ, պու աղիւմ եօլճուլուլա՝ թէտարիք կեօրմէյէ պեղլ էտէյիւմ:

Ինան պանա պիրատէր, պէօյլէ ետշայան՝ է ճէլտէն գօրգմաղ. շու պէնի մուհապէթլի թէյլէ զատէն օլտուլումու նասըլ սահիհ պիլըր սէն, պու մատտէյի տէ էօյլէ սահիհ պիլ:

38

ՔԵՆՏԻՏԵՆ ԱՇԱՂԱ ՕԼԱՆԼԱՐՏԱՆ
ԵՒԻԶ ԶԵՎԻՐՄԵԻ

Աղիզիւմ,

Ս իլայէթինիղին հադդընա նիձէ ֆէնա սէօյլէմէսինլէր. հէմէհըրլէրինէ ֆօտուլ տուր տէ տիքէրի՝ իֆթիլրա տըր տէրսին, պիր տէ պանա սօր, հէր նէ սէօյլէյօրլարքա աղ տըր:

Պիղիւմ հէքիւմ պառք՝ էհլի իլէ պէրապէր վէլլայէթինիղտէ՝ պու մաթիւս պընը էլլէնմիւշ, շիւմ տի պուրայա ավտէթ էթտի. էօյլէ պիր միւֆէրլիհ մէվսիմտէ զէվգ էտէձէյիւմէ կեօնիւլ աղա պընտան էօլտիւմ տէյօր: Պու առամ՝ փէք քենտիլի պիլմէղ առամ տէյիլ տիր. իլմի եհրին:

տէ, ինսանիյեէթլի, վէ իֆրաթ գէքի ատամ
սըր:

Օ սիզին վիլայէթին տէլիքէրնինն նագլինի
օնտան տինյէմէլիսին. զիրա պէն նէ օնուէ կիպի
նագլէտէ պիլիւրիմ, նէ սիզին քիպար աղաւ-
րըն էթալի քիպիր իտտիասընը ըէսմէթմէք ի-
չին, պազը ագիլանէ միւլահաղալարընը անլա-
տա պիլիւրիմ:

Պու ճիւմլէ իլէ պէյնիմիզտէ ճէրէյանէ էտէն
տօսթլուղա պինտէն՝ իլնին իլէ, սանա պիր դա-
պաճա թէսվիտինի եաղայըմոա կէօր: Վերչի սէն
օ մէշրէպտէ տէյիլ սին, լաքին մէմլէքէթինիզ
ինսանիյեէթ թուսուամանտան պի խապէր, վէ
ինսանիյեէթէ տիւշմէն տիր տէյի՝ խալք զէմմ
էտէյօրսա, հագլարը օլտուղունա սէնին տէ տգ-
լըն եաթսըն:

Միւթաաընըզ օլան ըէսմի մէշրէպինիզ հագ-
լընտա հէր սէյլէսլինի եաղմամ, զիրա փէք
ուղուն օլուր. Ֆագաթ տինեատէ սիզին վի-
լայէթտէն զայրը եէր էօգ զաննէտէր ատամ-
լար օլտուղունուղուն հագգընտա՝ սէյլէտի-
նի եաղայըմ: Պիր զայրը վիլայէթին քիպարը-
նըն սօհպէթի օլտա, քենտիլէրէ նիսպէթէն՝ օ
քիպարլարը խօյրաթ քէօյլու եէրինէ գօրլար,
տէր. վէ էյլէ խօրլայարադ սէյլէրէր. քի, կէյ-
ա քենտի հիզմէթքէարլալը արը կիպի: Հալ
գուլ քի, պու Ֆիքիր՝ ալալարտան զիյատէ էվ
ուաթընտա վար: Վէ մաղ՝ Ալլուհ քիպար օլմայ-
անտան պիրինին սօհպէթի օլտա, պալտըըը լու-
լադ հազալէ ըիւթպէսինտէ ոայարլար. վէ կէօր
տիւքէրի եէրտէ, հայվանա էթմէտիքէրի մուա

մէլէյի էտէրէր. էլլէրինէ պիր ֆըրրաթը կէշսէ,
դէվզէ ալըրլար, խօրլարլար, էթմէսիքլէրի ըէ-
ղալէթ գալմաղ:

Էյէր իլմէ էտէպէ աշնա պիր ատամ ըսա, վայ
հալինէ. զիրա ըիւթպէլի տտամլարլն էքսէրի՝
կէօղիւ Գափալը տհմադ օլաուգլարլնուան,
թէրպլէլի ատամը աալա չէքէմէղլէր, տիւշմէն
նաղարլըլա պագարլար: Վէ էինէ տէօնէր, զա-
լիպա քէնտի շաշգընըղլարլնը էօրթմէք իլլին
տիր տէր. վէ սէֆիլ հալլէրլինի աշիքեար էտէ-
ճէք պիր ըշըգ զուհուր էթմէսին տէյի, քէն-
տի գարանըղլարլնը՝ սլէմին նուրուշա փէրտէ
էթմէք իսթէրլէր տէր:

Հէլէ էսնաֆա էթսիքլէրի պէտ մուամէլլի
սէօյլէմէյէ հաճէթ տէյիլ. լաքին պաղըրկեանը
սօրարտան, պիր աղ տահա իթիպարը տըր. զի-
րա հէր պիրինին էօսիւնճ, վէրէսիյէ տէֆթէրի
աօլը տուր: Սահիհ օլարադ շէօյլէ նագլէտէյօր
քի, մէմլէքէթին զարիպ էիլիտի սիղին պիւլիւք-
լէրին ինաիտէ՝ քէօլէ ըիւթպէսինտէ իմիշ.
Փագաթ պաղը ճէսիմ մաստէլէրէ տէլլալըգ
էտէնլէրտէն մաստաւր. վէ էյէր պիր իշիլիւղար
տէլլալ օլուրոա, էֆէնտիսինին նաղարլնտա՝
գալպիլին անտիսթարը, վէ քէրէմինին խաղինէ-
տարը օլուր. իքրամտա, մուհապպէթտէ պիր
ըիւթպէյէ նաիլ օլուր քի, պիր ագիլ վէ ալմ՝
թէրպլէիէլի քիպարտան զկյատէ:

Օնտան սօկրա քէնտի չէքալիլ ըուալլըղը
նագլէտէր: Պիղիմ քիշիգատէլէրտէն պիրի էօ-
նիւնէ աիւշէր, պաղը քիպարլարլնըղ ըլա կէօ-
րիւշաիւրմէք իսթէր. հէր նէրէյէ կէօթիւրիւրոսէ

եիւզ չէ վերընէր . եռմուրճագլը կիպի գաշար-
լար , սէմթէրինէ ուղղաթմաղլար : Գարըսը տա
սիր քիպար հվաւոր տըր . վէ իֆրաթ ինսանկ
եէթը վէ ազըլը գատըն սըր . սիրիսի պիր կիւն
թաամա տաւէթ հտէճէք օլմուշ , սիզին գատըն
լար թիթսինմիշէր , կեօյա պիր միոքին գարը
տըր կիպի , արալարընա գապուլ էթմէմիշէք :

Նէ ֆօտուլուդ տուր պու . հէփիմիզ ինսան
տէյիլ միիզ . քիպար օլան տա , քիշի զատէ օլան
տա . պոյաղը խալք կիպի , տիւնեանըն հէր տէր
տինէ պէլասընա միւպթէլա տէյիլ մի . քիպար
օլանըն պայաղը խալքտան ֆարգ էտէճէք , պիր
թէվֆիգտէն զայրընէսի վար . պու թէվֆիգ իսէ
պաղը քերրէ քիշինին գալպինին չիւրիւքլւայիւնիւ
աշքեար էթմէքտէն զայրի իշէ եարամուղ :

Սիզին գատընլարըն վիւճուտունտա՝ էն էանա
գարըլարա պէնդէմէյէճէք նէ շէյէրի վար . օ
պիր գարըլարըն միւպթէլա օլտուլու տէրտին
պէլանըն հանկիսինէ միւպթէլա տէյիլէր :
Չաթինտէ վէ թէրպլեհսինտէ աիւրլիւ կիւ
ղէլիքլէրի օլան սիր քիշի զատէ գարըլը՝ լաֆիլ
պուլաշըրը տէյիլի արալարընա ալմաղլար :

Հադիգաթ , ազը օլան ատամ , ազը ըլա իտա
րէ օլմալը լաքին պէն պու թալըրտա՝ հիչ ազըլ
պուլաւայօրու : Պիլիբիմ իւնսկէթ նիզամը
իշին ըիւթպէլէրտէ ֆարգ օլմուգ իգթիզա էտէր
օնա ինքեարըմ եօգ . լաքին ալա էվսաթ ըլա՝ հվ
սաթ էտնայըլա ըիւթպէլէրի ֆարգ օլմուտուգ
տան սօկրա , հիչ կեօրիւշմէմէք նիշին օլմալըլ .
մըշ , օնա ազըմ էրմէզ :

Պիր քիպար էրքէյին վէ գարընըն , պիր էվսաթ

աստամտան վէ գարրտան նէ՛ ֆարգը վար . Թէ՛վ
ֆիգի իլէ փարասը , էջլէ տէյիլ մի . էյեր ին-
սանճա՝ զահիրինի սլրագըպ , իջ եիւզիւնիւ ա-
րայաճագ օլուրսագ , էվսաթ երբէքէրտէ վէ
գարլըլարտու պազը քերէ՛ էջլէ նաղիք Թէր-
պիլէլի քիմնէլէր պուլուրուզ քի , ալա օլան-
լարտա պուլունմազ : Պիր շէյին զահիրինէ պագ-
մագ՝ ինսանճա տէյիլ տիր , հայվանլար ըլա տէ-
լիէրէ մախտուս տուր . ինսան օլան սիր շէյին
պաթընընա պագըպ , էջլէ ֆարգ էթմէլի :

Եյեր սիզտէ պէջլէ ալա՝ էվսաթ պիր պիրի
իլէ դօնուշմագ օլա , քիպարլարընը՝ ագըլարը-
նա գօտուգլարը խաթալարըն չօղունու չըգարըր-
լար ըտը : Էվսաթ օլանլար՝ վաճիպ օլան էտէպ ի-
լէ , վէ պիւլիւքէր՝ իգթիզա էտէն իլթիֆաթ ըլա
կեօրիւշսէլէր , գօնուշմագ փէք լաթիֆ օլուր :
Զիրա պիւլիւքէրին սէֆասը էլլէրին իբրամըն-
տա սըր . էյեր քէնտիլէրտէն աշաղա օլանլար՝
եանլարընա եսդըաշըպ , էլ էթէք դաուլտու-
րարագ իբրամ էթմէղսէ , պիւլիւլիւն պիւլիւք-
լիւլիւ նէրէտէ գալըր . խայալլէրինուէ՝ պիզ
պիւլիւլիւզ տէյի գուրմատան ղայըր պիւլիւք-
լիւքէրի գալմազ :

Պունուն իչին ալիմ իսիտնէալընըն պիրի տէր
իտիքի , ‘Սէնտէն պիւլիւլիւլէ պիր ըլաթ պէտէ
,, օլմագ իսթէրսէն , պրտագ կիւնտիւզիւն ույ-
,, ուսուն . եանի , կիւնտիւզ մասլահաթճա ույ-
,, ուսուն , իլէ եարամասըն . կեճէ ույգույա
,, վարընճա , հէփիմիզ սլիթ իզ , տէր իտի : Հպգը
զաթինտէ պիւլիւքէրէ՝ էտնանըն էթտիլի Թէվա-
ղույու գալտըր , էլտէ սըֆըր գալըր . վէ պիր էյի

տըգգաթ էթսէն, պադարսըն քի, պիր միւլթէ.
 ֆիթ, վէ միւլթէգիճ՝ քիպարա՝ գուրդուն տու-
 րանտան զկատէ իքրամ օլունուր: Օնլար ապու-
 ղու չէհրէ իլէ պիր էօրֆ փէյտա էտէրլէր, վէ
 պիր քիմսէյի հուզուրլորննս կիթիրտէճէք օլա-
 լար, պաշարլը տիք, գաշարլը չաթըգ, տուտագ-
 լարը տէվէրիմի, էօյլէ սէօյլէշիլլէր. պու սէ-
 պէպտէն խալլըն գալլիլի, մուհապպէթինի
 ճէլլո էտէճէքլէրինէ. քինինի, զարալընը էտի-
 նիրլէր:

Պու իլլէթ ճրանչատա տէօրտիւնճիւ Խնրիքօ
 փատիշահըն կիւնիւնտէ վիք չօգ վար ըտ.
 փատիշահ սօյունտան օլան պէլլէր, օպիր պէյ-
 զատէլէրի ախօրտաքի սէյիսլէրին նալարլըա
 պադարլարտը: Լպքին փատիշահ պունլարա պիր
 կիւզէլ մուալէճէ պուլտու. իքիտէ պիրտէ պէյ-
 լէրին էօնիւնտէ՝ պիլ հէփիմիլ պիր իլ հէփիմիլ
 պէյզատէյիլ տէր իտի. էանի քէնտլի տէ պէյ-
 զատէ սըրասընա գօյարագ, օնլարըն թիւթպէսի՝
 սիլլին ագլընըգա գօտուլլունուզ գատար ալագ-
 տէյիլ տիր տէմէք իսթէր իտի: Վէ պէյզատէլէրի օ
 պէյլէրին թիւթպէսինէ գօյուպ, պէյլէր տէ պէյ-
 զատէլէրին վէ րայալարըն թիւթպէսինտէ օլտու-
 ղունու անլաթմագ իսթէրտի:

Սիգին քիպարլարընըլ էվսաթ քիմսէլէր իլէ
 կէօրիւշմէքտէն նիճին գօրգարլար, նէ՞ զարաք-
 լարը օլուր: Քիպար գատընլարընըլ էվսաթ ա-
 տամ գարըլարլըլա գօնուշուրլարտա, ըրզլարընա
 նէ՞ քէտէր օլուր. թիւթպէսի էվսաթ օլանտա՝
 ըրզա քէտէրլի պիր չէյի վար տա, քէնտլիլէրէ
 պուլաշմասըն տէյի՞ մի գօրգարլար. էօյսա իւ-

զէրլէրինտէ պիր պուլաշդ մարազ վար տա , օնուն իլին մի խրէնիրլէր դաշարլար : Օնտան օսկրա սիղէ ֆօսուլ տէրլէրսէ , կիւճիւնիւզէ կելր . խալդ սիզտէն նիճէ իբրահ էթմէսին :

Հէր նէ սէօլլէրսէն սէօլլէ . պիր քիպար քէն տիտէն աշաղալարըն իթիպարընտա օլմատրգտան սօկրա , օնլարտան իբրամ կէօրմէտիքտէն սօկրա , հայվանտան պէթէր տիր . զիրա խալդ քէնտիտէն գօրգմագ՝ գաչմագ , ասլանլարա դաւիլանլարա , վէ սաիր երթըճը հայվանլարա մախ սուա տուր : Վէ իզգէթ , իբրամ տէսիքլէրի՝ մուհապպէթտէն հասըլ օլուր . քէնտիլէ իբրամ վէ իթիպար էթտիրմէք իսթէյէն տաամ՝ կերէք քի հէր քէսին գալպինի ճէլպ էտէ :

Հագդը զաթինտէ պիր ստամ՝ աթվարընը Ալլահին թէտպիրինէ նէ գատար ուլյոտուրուպ , ինսան թագսիրաթինտէն կերի տուրուրսա , օլ գատար քիպար օլուր . վէ չիւնքի Ալլահ փիւր մուհապպէթ տիր , իսթէտիլի տէ հէփ մուհապպէթ տիր . ինսան տա քէնտիտէն աշաղալարը նէ քատար սէվէրսէ , վէ քէնտիլի նէ գատար սէվտիրմէյէ չալըշըրսա , օ գատար քիպար օլուր :

Պիղիմպուռնտա թավըրմըզ զայրը տըր . պիղ քէնտիմիզտէն աշաղա օլանլար ըլա գօնուշուրուզ . օնլար պիղէ կելր , պիղ օնլարա կիտէլիզ . թիւճճար ըմըշ , էսնաֆ ըմըշ , հատտինի պիլիպ , էտէպի իլէ օթուրուպ գալդուրգտան սօկրա , պիզտէ այրը սէչի եօգ , հէփսի իլէ գօնուշուր , տօսթուն ոայըսընը արթըրըր , հէր քէսին մուհապպէթինի էսինիրիլ :

Եյէր քէնտիտէն աշաղա օլանլարը՝ տօսթ է

տինմէք՝ ըիւթպէյէ քետէրլի շէյ օլտայտը , իս .
քենտէր փատիշահէֆէսթիսօն կիպի պիր րայա .
սընա իթիպար էտիպ , տօսթ էտինմէզ իտի .
քէզալիք նիւէ փատիշահլար րայալարընտան
պունճա քիմնէլէրէ տօսթ սէյի փայէ վերմիւ-
լէր . հաթթա փատիշահլար՝ քենտի ըիւթպէ-
լէրինտէ գօնուշաճագ ատամը օլմայըպ , քեն-
տիտէն աշաղա օլանըա տա գօնուշմաղա իրթի .
քէապ էթմէսէ , հալէրի նիճէ օլուր . իլլա քի
օնլարըն րայալարըլլա գօնուշմասը՝ րայա րայա .
ըլլա գօնուշմագտան չօգ ֆարգը սըր . իսթէր
սիւսիւք օլսուն , իսթէր քիւչիւք , հէփսի րայա
սըր :

Պու սուրէթտէ էյէր փատիշահլար տէլի տէյ .
իլ իսէ , տէլի սիզ սինիզ . վէ օլ տէրէճէտէ տէլի
սինիզ քի , պէր էտնա ատամ ըլլա պիր նահագ
մասլահաթընըզ օլսա , պիր հարամ իշինիզ օլսա ,
քիպարըլը պէր թարաֆ էտէր , թէքլիֆսիզ
գօնուշուրտունուզ : Նիճէ . պիր մուրտար մաս-
լահաթ թէրթիպինէ կելինճէ , քենտիտէն ա-
շաղա օլանլար ըլլա կեօրիւշմէտէ՝ պիւսիւքլիյէ ,
ըիւթպէյէ , քիպարըլըզ զիւլլ օլմայօր մու . զա-
լիպա սիզաէ՝ պիր քիպարըն պիր ալագ քիմնէ-
տէն ումաճալը օլույօրսա , քենտի պիւսիւքլիւք
շաֆդը՝ օ ալագ քիմնէյէ թէսիր էթմէք՝ սիզին
քիպարըզ շուրութունուզտան սըր . էջլէ՝ մի :
Պէլլ . սիզին քիպարըզ գանուշլարընը՝ հագ
մասլահաթ հագգընտա սիզտէն էտնալար ըլլա
կեօրիւշմէյի եասագ էտէր . լաքին պիր պէտ մէ-
րամ իճրասընա կելինճէ , թէնէզզիւլ էթմէյէ
իզին վերսըր :

Ճանըն վար ըսաւ, էօյլէ տէյիլ տիր տէ : Սէն
հագդը սէվէր ատամ սըն, պիլիւրիմ. վէ պու
եապորգլարում պագ տա, Ֆիքը իլէ մէմէքե-
թինտէն պիր ազ ուզագ վար. պագ օ զաման
պու. էքսիքլեքլէրի նասը կեօրիւր տէ, ագըւ-
սըզըդ տըր տէյի իքրահ էտէրսին : Վէ պու
մատտէյի ագիլանէ թէֆթիլէտէրսէն, արհերէ
տէ ֆաիտէն օլա պիլիւր: Պիր շէյի ապլ ըսա վէզն
էտիպ, հագդ ըլա րուպար էթմէտէն, տէքքէար
օլան ատէթէ ույմագ. հայվանտան ֆարգ օւ-
մամագ ոըր տէյի նատիհաթ էտիպ, հէմ տւե-
տարանըն էմրի իւզըն. գարտաշ մուհապպէթինի
իճրա էթմէք, հէմ քենտիտէն աշաղալարը խօր-
լայըպ, պագ ալթընա ալմուգ, իքիսի պիր եհր-
տէ իսթիլաճ էթմէյէճէյինի էլէքէ տէ անլատա
պիլիւրսին : Տիւնեայէ կէլէն ատամլարտա էֆէն-
տիմիլտէն ալա քիպար օլմամը ոըր. պու ճիւմ
լէ իլէ կիւնահքէարլար վէ մաքսաւորլար ըսա
կեօրիւլմէյէ թէնէզգիւլէթտի չէքինմէտի :

Պէն եինէ արնաւուտճա սէօյլէմէյէ պաշլա-
տըմ. զէմանէնին քիպարընաֆսու էօրնէք կեօս-
թէրմէք. այըպ տէյիլ մի. աւետարանըն էմրի
իւզըն ալագ կեօրիւլլիւ օլմագ, գարտաշընը
քենտի կիպի սէվմէք, տիւլմէնինէ պիլէ էլլէք
էթմէք, համագաթ ոըր: Թաթը տիլի, կիւլէր
եիւզիւ ֆստան էօյրէնմէք մանալարը ագըմընըն
էրէճէյի շէյլէր տէյիլ : Պուշար տիւնեալարընը
թէքէ էթմիլ. քեմալիյէէթէ չալըտան ատամլա-
րն հագդընա ոըր. Ալլահ պիլէ լիւթպէլէրին
պիր պիրինէ գարըլմասընը իսթէմէզ. պու թէն
պիշէր ամմէ իլին օլա պիլէ, եինէ հէր տէրէ.

Ճէյի եագըշըղնա ուշտուրմալը քի, րի թպէ-
լէր ֆարդ օլուն :

Կեօրտին միւ քիարին գարտրտաւէսի նէրէ-
տէ տիր : Լաքին էվվէլա սու տէրէճէյի եագը-
շըղնա ուշտուրմալ՝ աւետարանն նէրէսինաւ
եագըլը տըր : Եքինճի, կիունքտա քենտլէր տէ
էն էտնա տտամըն էթտիլի կիպի, շէյթանըն
սալթանաթընտան րիւճու էթմիշէր մի : Իւ-
չինճիւ, Ալլահ ինսանը ինսանտան ֆարդ է-
տէր մի . պիղի տէլամէթէ չըգարըպ՝ էվլտա է-
տինտիլի քերէմի, վէրէճէյի էճրի վէ ճէղալը՝
քիպարա պաշգա էօլչիւտէ, ֆաղըրա՝ տիէն-
ճիյէ պաշգա էօլչիւտէ մի վերիր :

Եօգտա Ալլահ տիւնեանըն տմէլինէ պիգայտ
մը տըր : Գարտաշ մուհապպէթինին շուրութու-
տի. նէա քիպարլարընըն ագընա մը պաղըլ տըր՝
Պիղ Ալլահն նէ կեօրմիւշիւզ, նէ աղամէթինի
պիլըրիլ . պու ճիւմէ էլէ ինտինտէ պիր իթի-
պարը շէյ իղ տէյի տուրույօրուզ . օյուսա՝ պիպ-
իւքլէրի փէք ինճէ թէֆթիլ էտէճէյիմ՝ աղըր
ղազալ ըլա թէքտիր էտէճէյիմ՝ տէյի՝ քիթապ-
լարտա գօրգուլար վէրիյօր . էլպէթտէ պիլիւք
օլանլար՝ էմրինի էյրէնիպ իճրա էթմէյէ ղյա-
տէ գուտրէթլէրի օլտուղունտան, էտնա օլան-
լարտան ղիյատէ պօրճըլ տուրլար :

Քիպարլարըն չօղունուն քիպլի՝ քենտիլի
պիլմէզ ճահիլ օլտուգլարընտան տըր : Պօրճա-
րընը էյրէնիմէյէ ճահտ էտէճէքլէրինէ՝ հէվաի
նէֆալէրինէ հէվէա էտէրլէր, փէք էյրէնի-
ճէքլէրի՝ տիւնեա թամար, քէտր քիսպ էօլը-
տուր : Գօյուն սիւրիւսիւ կիպի, պիր չալըրտա

օթ լանըրլար . վէ օթ լանտըգլարը չայըրնն օթ ու
նէ գատար եազը օրուր . չիմէնի նէ գատար
սոջ օրուրսա , իգալըքի օ գատար քեմալաէ
օրուր սանըրլար :

Տիւղէնիւրէր քի , պիզ պիւյիւյիւզ , զէնկին
իզ , խալզ պիզէ իբրամէտէր . լաքին հիչ միւ
լահաղա էթմէղէր քի , սու պախթընն թէվի
գին վէրկիւրինտէ , եախօտ գատէրին ինայէ
թինտէ , քենտիւրին հիչ լյաղաթը եօգ . վէ
պունլար ըլա՝ հուզըրը պարիտէ՝ օ պէյնիմէ
տիքէրի էտնալարտան ալա օլամաղլար . պու
հիչ Ֆիքրէրինէ կեմէզ :

Պուլայքի պու տիւնհանըն խայսլ փէրտէսին
տէն չըգտըղըզ վադըթ , օյունուն Ֆասը թէպ
տիլ օլմայա . պիզտէն էտնալար տէվլէթէ նալլ
օլուս տա , պիզ քեօլէ կիպի աշաղտա գալմայ
այտըգ : էյէր պու հագգը միւլահաղա էթսէք ,
ինան . օ պիւյիւրիւք եէլքէնէրինի էնտիւրիւր
պիզտէն աշաղալարա սօուգ սպգմոգտան վազ
կէչէրտիք :

Գօրգարըմ վաթան ղայրէթի՝ պէնիմ պու
սէօղէրիմէ սէնի կիւճէնտիւրիւր . լաքին սէնտէ
հագ ղայրէթի՝ վաթան ղայրէթինտէն զլյաուէ
օլուղընու պիւրիւմ , ինչա Ալլահ կիւճէնմէ
տիլինտէն մատա՝ հէմ հաղզ էտէրսին , հէմ իճրա
սընա սայ էտիպ , պէնի . քէլ-էվլէլ տօսթըղըն
տան եաու էթմէղսին :

ՊԱՅԱՂԸ ԱՏԱՄԼԱՐԸՆ
ՊԻՒՅԻՒՔԼԻՒՅԻՒ

Պէնիմ տօսթում ,

Ահօղիւն այտը , պիր էրքէք էվլատ պապաը
օլմուշտուն , սէվլնաիմ : Պանա միւճտէսինի
կեօնտէրմիշ իտին , մուամմէր օլ : Ինչա Ալլահ էվ
լատ էյի պիւյիւտիւքճէ՝ սէնին տէ սէվլնճին
արթար , զիրա պիր պապունըն սէվլնճի՝ էվլատ
լարըն քիւզիւքլիւյիւնտէ տէյիլ , տահա օղուման՝
էվլատ պապաը օլտուլունտան զայլը սէվլնճի
օլմաղ , իլլա էյի պիւյիւրէրսէ՝ սէվլնճի սահլի
օլուր :

Իշպու միւնաօիպէթլէ՝ պէյնիմիդտէ օլան
գատիմի տօսթլուղա պլնաէն , իզնինլէ սանա
պիր չէյ եազաճալմ . սապըն կիւճէնմէ : Օգու
մանը պէյլէ չափուք թէրք էտիպ , թիճարթ
սօլապլարընա կիրտխին՝ սէնի պիր գաշ զու
րուշ սահիպի էթտի տէյի , ապընա պիր աղ
խիւլէալէր գօտուլունա իֆրաթ կիւճիւմէ կիւ
լնօր :

Ալլաշլէրիշտէ սէնին թէվֆիդինի զայրը եէր
տէն տէ իշիթմիշ իտիմ . լաքին պիզիմ հէմէհրիւ
լէրին պիրի՝ ջօճուլու կիւննք էթտիլինիլ կիւն

օլ Թարաֆտա պուլունուռ, օ կիւնքի դայա-
պաղընը կեօրմուռ, պուլայա խապերինի կե-
թիրաի: Քիլիսէտէ նէ սալթանաթլա կնուռք օւ
տուղունու, Թագըմ Թագըմ կիւմիւշէր տիգիլի
քիլիսէնին ածնանմասընը, քեղալք էփաէքի
կիւմիւշէրի. շէրպէթին, շէքերին աէօքիւմ
սաշըմ իսրաֆընը, վէ կեօղ սյարնա կէլնիւէրէ
կեօրիւնմէք իշին, էհլինին եաթորղը պի նաղըր
եաթաղը, պիր պիր նագլ էթաի:

Պու խուսուստա մէճլիսէրտէ նէ գառար
սէօյլէնիպ, զէվգլէնիլտիլինի սէօյլէմէմ. ֆա-
գաթ քենտի Թարաֆրմաան՝ սէն նէ գատար
եանըրըղընը անլաթմապ իշին, սանա տօսթանէ
պիր դաշ շէյ եաղայըմ. վէ տօսթուղունուզա
պիւնաէն լագըրտըմը գշսգանմաղ Թէքլիֆսիղ
հէր նէ սէօյլէրսէմ, կիւճէնմէ:

Պու սէֆիհլի իլէ՝ մերամըն քենտինի նէ կեօս-
թէրմէք տիր. իալպ սէնի պիր պէյ, պէյլատէ
սանսընլար տէյլի մի. էլպէթտէ, պու պիւյիւք-
լիւքլէր պիւյիւք ատամլարա եագըրըր. էօյլէ
խէ պունլարը էթմէտէն մերամ՝ սէն օ օլմա-
տըղըն ստամըն եէրինէ կէշմէք տիր: Սէնին պա-
ղըրկեան օլտուղունու ուլէմ պիլիւր. սէնի պիւյ-
իւք ատամ եէրինէ քիւմգօր: Սէնին ալթու-
նուն, կիւմիւշիւն, ճէվահիրին, եախօտ աէօ.
շէմէն, կիւմգուշամ իսրաֆըն, շէքերէ շէրպէ-
թէ օլան մասրաֆըն, սէնի խալգըն ինտինտէ
պիր պաշգա ատամ մը էտէր սանտըն. էյէր պու-
զահիրտէ օլան սալթանաթ ըլա խալպ պիւյիւյ-
իւպ, էտնա իքէն ալա օլմապ միւնքին օլտա,
չարըրտա պաղըրկեան գալմաղ, հէփ ըրճալ օ.

լնւրտու . պունլարն էքսէրի սէրմայէ սահլիպի
առամլար տըր . պիզ տէ պիւյիւք օլայլմ տէյի քէն .
տիլէրինի սալթանաթա լուրուրլարսա , տին .
էտտէ հանատան զիյատէ . քիպար պուլուռուր :

Եօգ , էյէր պունլար սէնի՝ ասլլ ըիւթպէն
տէն չըգարամտըղընը պիլիւսէն , պիւյիւքէրին
էտէճէյի շէյի սէն նէ ագլ ըլա էտէյօրսուն .
օնլար էտէրսէ , հագլարը վար , ատէթ աիր . չիւն .
քի օնլար պիր վիլայէթտէ կեօլէ կեօրիւնէճէք
առամլար տըր , պու սալթանաթ ըլա պայալը
խաղտան ֆարգ օլմալը տըրլար :

Լոքին սէն պու սէֆիհէյ իլէ պիւյիւքէրէ
պէնղէյիմ տէրսէն , սէն տէ օնլար կիտի թալ
լանա պիր դաչ աթ պաղլա , դօնադլար , եալը .
լար լիէյտա էյլէ , դափուռտա պիր դաչ ուշագ
պէսէ : Եօգ . օգատարա դուտրէթիւմ Եօգ , եա .
խօտ պանա էագըլմաղ տէրսէն , օնլար էագըլ-
մաղսա , պունլար տա էագըլմաղ . օնլարն հէ .
փիսինի էտէմէղսէն , եախօտ էթմէք՝ տէրէճէ .
նէ էագըլմաղսա , պիր փարչասընը նիշին էտէյ .
օրսուն քի , օ տա սանա էագըլմաղ , անճադ
պիւյիւքէրէ մախսուս սուր :

Չիւիքի հէր տէրէճէյէ մախսուս առէթլէր
օլտուղունու պիլիւսէն , սէն նիլին աէրէճէնի
թէճաուզ էտիպ , սանա էագըլմայանը էտէյօր .
ուուն , միտէնէ ուլմայաճագ թաամը նիճէսա .
լէթլէ էէրսին . պու պիւյիւքիւք՝ հըրա պէլտը
տէյիլ մի : Եսօփօսուն դուրպալընը կիպի . մոն .
տա դատար օլայլմ տէյի , շիշէ շիշէ փաթլասը-
ղընա պէնղէր :

Վադ՝ա պէօյլէ տէլիճէ աթըլմալարն , պէօյ .

լէ ըստըթասըզ ուշմաւարնն , մուխութարալը
տիւղմէլէրի օլուր : Կիւնէշ՝ փէրթէվ սալար , զի
րա զաթի վէ վիւճուտի նուր տուր . աթէշ
սէօճէյի՝ պէնիւմ տէ նուրում վար տէյի , կիւ
նէշէ պէնգէյիւմ տէսէ , տէլիլէք տէյիլ մի .

Հէր շէյ քենտի զաթի գարարլնտա օլմալը .
սիլի քիպար՝ պայաղը ատամ կիսի հաշայըմ տէ
սէ , ըհլիլէք տիր , էօյլէ տէ պիր պայաղը ա
տամ՝ քիպար կիսի սալթանաթ էտէյիւմ տէմէք
տէլիլէք տիր :

Ախլը քէլամ , սէն պու թափրալար ըլա նէ՞
գաղսնըըմ ասնըրսըն . խալգա կիւլիւնճ՝ օլուր ,
քէնտիլի զէվգէնտիրիւմն : Օ սանա մաշ-Աւ
լահ տէլէնէր , տամկերիսէլէրիլի աշգընա իշիպ՝
շէքերլէմէնի էէյէնէր , գափուհտուն տիւարըլդ-
տըլլայն , սէնի շաշգըն հօփիւմ տէյի տաիրէյէ
գօրլար չալարար : Ապգ՝ա տիւնեա խայալինտէ
գարա կէօզ տէյի օյունա չըգան ատամ՝ թահի-
լին էէրիլի կէչիպ , զիւհրէ իլէ ճիլվէյէ տուր-
տա , ալէմէ կիւլիւնճ օլուր :

Քէլի իլէ մէրքէպլին մէնգըպէսի պունա պիր
կիւղէլ թէմսիլ տիր : Ֆադըր մէրքէպ պադար
քի , քէօփէք ալասընն էթրաֆընը տօլաշըր ,
որչըրար , օյնար . աղասը տա օնու սէվէր , օգ-
շար , գուճապար , փէքսիմէտ էէտիրիր , էլի իլէ
պէսէր . պու էյլէքլէրի աղամ պանա տա էթ-
սիլ տէյի , քէօփէյին թագլիտիլի էթմէյի գու-
րար : Պիր կիւն աղասը էվէ կէլիր , էշէք սէյիր
տիր գարշըլար , էթրաֆընտա սըչըրար , չիֆթէ
աթար , ապաղարընը աղասընն օմուգունա ա-
թար , էիւղիւնիւ հալար , թէփէր , թէփիլիլ ,

պին գատար էշէք չափաւորը էտէր . ֆադըր աղաւթ թէփմէ եէմէտէն քեմիքլէրի խուրա օլուր . իւսթիւ պաշը չամուր , էշէյին մուրտար սալեաւոր եիւզիւնէ կեօղիւնէ պուլաշմը , հայգըրմաղա պաշլար . ուշափլար եէթիւշիւր , հէման օտուոն եարմասըլլա օնլար տա էշէյի օդչամաղա պաշլարլար . վէ պիր տահա աղանըն մուհասլ պէթիւնէ հէվէս էտիպ , քեօփէյին շէրէմէթիւնի թօգընա էթմէյէ թէօվպէ էթտիրիւրլէր :

Պու հայվանըն կեօրտիւշիւ իբրամ՝ քեօփէյէ օլան իբրամա պէնդէմէտիւնէ , էլպէթտէ քէնտի քէնտիլէ թաաճճիւպ էթմիշ տիրա . լաքին թաաճճիւպ էթմիշիւնէ , հայվանըլընտանտըր , զիրա զէրրէ գատար ալը օլա , էշէք էշէքլիւնի էթմէյի , եօգսա քեօփէյէլէ հէվէս էթտիլ պիրլէ պաշընա խայր կէլմէյէճէյինի փիլինճէ իտրաք էթմէյի իտի :

Էյլէ տէ պու տիւնէտանըն խայալ օյուոնն տա՝ հէր քեօ տօղուշուոնն , իլմինին , սէնա աթիւնին հիւքմիւնիւ իճրա էթմէյի : Պիր աւտամ տիւնէտառէ քէնտի տէրէճէսինտէ դուսուր էթմէք կիպի ադըլըլըդ օլամաղ :

Քէնտի տէրէճէսինի թէճաուղ էթմէք՝ տէլիճէ պիր հըրս տըր քի , քէնտի հալինէ գանա աթ էթմէյիպ , գատէրէ պիւհէթան էթմէք , վէ եարստանըն դօտուղու նիզամա խալէլ վէրմէք տիր :

Կերչէք պու մէշիւպտէ եալընըդ սէն տէյիւսին , լաքին պէլայէ պադ քի , պու միտիլի էօրնէքէր չօղալտըդճա , տիւնէտանըն նիզամը պօզուլույօր : Վէ խալք պու հըրսը արթըրլըպ :

դախլէրահ պիր քերրէ քեօքէնտիքահէն սօհ-
րա, կեօզլէրի օ եանա տիքիլէ գալըր, լուրու-
լարընը գանաւըմաւա պադարլար. նիհայէթ
կերչէքահէն Եղովթոսուն գուրպաղըսընա ահօ-
նէրլէր. զիրա պիր Թարաֆտան պիր մուխտալիֆ
րիւզկեար էսսէ, եէլքէնլէրի էնտիրմէյէ ճան-
լարը չէքմէզ, ագըսէթ եէլքէն գաւիասըս
ղարփ օլուրլար :

Վէ պու Ֆազըր գուրպաղըլարըն էն պիւյիւք
տէրտի՝ քենտիլէրի պիր աճըսան պուլուննա-
տըղը տըր. հաթթա հէր քէսէ կիւլլունճ օլու-
լար : Պէն՝ աօսթում, ստնա կեօրտիւյիւմիւ
սէօյլէյօրում, զիրա կիւնիւմտէ պունլարըն պիր
գաչը օլտու :

Տիւնեանըն պու գատար պօզուլմասը՝ նէտէն
տիր սանլըսըն. հէփ տէրէճէմիղէ րաղի օլմա-
տըղմըզտան տըր. հէր քէսին կեօզիւ եուգար-
ա օլտուլունտան տըր : Իօյլէ օլտուգտան սօհ-
րա հէր քէս ապընըն եիւքսէքլիյինէ եէլթէնիպ,
թափ ու թուվանը քէսիլըր, քիմի գարաաշընըն
աէրիսինի եիւզէր, քիմի զօր ուլա էլլին մալինի
գափար, քիմի էմանէթէ խըլանէթ էտէր, քիմի
ըրզընը սաթար, պունա քէզալլէք նիչէ ֆէսաա-
լար օլուր, վէ պու սէտ ամէլէր ալէմտէ տէր-
քէար օլուպ քիմսէնին կեօզիւնէ պիլէ կեօրիւն-
մէլ օլուրսա, թաաճճիւպ էտէճէք շէյ տէյիլ
տիր :

Թիմատ էյլէ, հէր քէս քենտի տէրէճէսին
տէ տուրսա, տիւքքէանճը՝ պաղըրկեանա պագ-
մասա, պաղըրկեան՝ քիսարլըղա հէվէս էթմէ,
սէ, հէր քէս քենտի սէնասաթիւնին ալատանը.

ղընը գուլլանսա, տիւնեատէ պու գատար զմար ,
զոլլում, էտէպսիղիք, վէ պունա քեզալիք քեօ.
Թիւ շէյլէր օլմազար :

Ամմա տէյէճէքսին քի , փարամ վար , մաս
լահաթըմա քետէր էթմէյէրէք՝ պօլ պօլ խարձ
էտէ պիլիլիմ . նէ կիւղէլ . լաքին սէն ըիւթպէ
նէ կեօրէ րահաթ կեչինտիքտէն ոօկրա , օար
թան փարանը խարձ էտէճէք եէր եօդ մու : Իվ
լատըն տօլտուղունա պու գատար սէվինյօր
սուն , պու Ալլահըն պիւր քերէմի տիր . սէն տէ
օարթըգ փարանը հէվանի սալթանաթ Թիւթիւ
նիւնէ Թէլէֆ էտիպ , օ սէնին ղէվէինի չըգա
րանլարըն պօղաղընա տօլտուրաճաղընա , Ալ
լահըն սանա էթտիլի էյլիյէ Թէլէքքիւրէն պուն
ճա տիլէնէմէղ ֆուգարա վար , օնլարը սէվին
տիրսէն , Թալլանէլէրէ սառագա էթսէն , տա
հա էյի օլմազ մը : Մալին չօդլուղու՝ Ալլահըն
գատէրինտէն տէյիլ մի . էօյլէ իսէ Ալլահ
մագպուլ օլաճագ խայրաթա սարֆ էթսէն :

Փարանը տիւնեա սէֆահաթընա խարձ էթ
տիլինին սէպէպի , ինչա-Ալլահ , Ալլահ էլին
գանը պուլաշմըզ գուրպան սունմամագ իյին
տէյիլ տիր ումարըմ . եօգսա էօյլէ էտէճէք օլ
սան , էլին իլլիյինի էմիպ , շէյթանա պուհուր
եագամագ օլուր քի , տէլիլիյին էն պիլիլիյիւ
տիւր :

Սէնին պէօյլէ օլտուղունու ումմամ . հաթ
թա օ ուշտուղուն եիւքսէք հալալարտա , գալգ
արղըն եէրէ տահա պագաճագ գատար կեօզ
նուրուն գալմըշ տըր . վէ պէնիմ սէօյլէտիլէ
րիմ հագ , վէ սէնին Թուլթուղուն եօլ եանլը

օլտուղունու՝ ֆարգ էտէճէք դառար ագլըն վար տըր սանըրմ : Օ սլիւիւքլիւք կեօզլիւիւ նիւ կեօզլենտէն չըգար, զիրա կեօզլէրինի քա-
րարուպ, ագլընը տօլանտըրըօր . չըգար տօն-
թում չըգար քի, պէնիմ կիսի պիր սատըգ տօսթ՝
սանա պուլունտուղուն՝ եօղուն եանկըշ օլտու-
ղունու կեօսթ էրիրսէ, կիւ ճիւնէ կեւմէյիպ, իր-
շատ օլաւըն :

40

ԷԼԻՆ ՎԻՒՃՈՒՏՈՒՆՏԱ ՕԼԱՆ
ՍԱԳԱԹԼԸՂԸ ԶԵՎԳԷ ԱԼՄԱԳ

Սուլթանըմ,

Ը իմաի վաթանըմա կելտիքտէ պաղը տօսթ-
լարտան իշիտիյօրում քի, պէն օլ թարաֆտա
իքէն, սէն թասվիրճիլէսէ հէվէս էթմիշսին,
պէնիմ աղղըմըն էյրիսինի, չըգմըշ կեօզլումիւ
րէսմ էսիպ, պուլունտուղուն մէճլիսի պէնիմ
սօհպէթիմէ շէնլէսիր իմիշսին : Մանի տէյիւ-
պարի թափլիսիմ սէնի էյլէնտիրիր իմիշ ա . իւ-
զէրիմէ կիւլիւպ, էլէ ղէվք պաղըշար ըմըշըն
ա . պու տա պանա պիր քէար տըր . պէն տէ
տիւնեատէ պիր շէյ իմիշ իմ . պէն տէ տիլլէրտէ
սէյլէնիր իմիշ իմ . ամնա ճէսիմ մասլահաթլար
իճրասլըա տէյիլ տէ, վիւճուտումուն շապաթ :

ընթացումը, հէլէ սեօյէնիօրումա :

Պու սադաթըդարում սէպէպի իլէ, պէն տիւն, ետտէ թէքէրտէն իմ տէյի, հէր զաման սէօյէր իտիմ. վաֆ'ա էօյլէ իմիշիմ. իշթէ սէն տէ թաստիդ էտէյօրսուն. փէք հազզ էթտիմ. զիրա պիղիմ մէմլէքէթտէն սիղին թարաֆա վարան՝ դաթը չօդ օլմուշ, լաքին սէնին չէլէպի միղա. ճըն պէնտէն զայրը տըդգաթ էտէճէք. քիմսէ պուլամումը :

Անճադ չիւնքի պէնիմ սուրէթիմի չէքմէյէ հէվէս էթմիշսին, քերէմ էյլէ, տէրունի մէշրէպ. լէրիմտէն տէ պիր ազ շէյ խապէր վէրէյիմ, օն. լարա տա տըդգաթ էյլէ. զիրա սալթ զահիրտէ կէօրիւնէնի թադքիտ էթմէք՝ ինսանըդ տէյիլ, մայմունըդ տուր : Վէ թասվիրիմ տաՀա հիւ. պիւնիւ օլսուն, տաՀա փարլադ օլսուն տէյի, պիր ազ շէյ տէ պէն իլավէ էտէրսէմ, կիւճիւնէ կէլմէսին : Ֆադաթ սէօյլէյէճէյիմ շէյ սէնին ֆաիտէն իչին օլտուլունու ադլունա գօ. վէ պու գատար խօշունա կելպ, թասվիրինի չիզալին վիճուտուն՝ զաթի մէշրէպի պու օլտուլունու պիլ :

Իմտի մալումուն օլսուն քի, զահիրտէ վիւ. ճուտում նէ գատար չիրքին խէ տէ, պաթը. նըմտա ագլմ, իղանըմ վար. վէ վիւճուտու. մուն սադաթըդընը տօղլուլթմադ էլիմտէ օլմա. տըղընտան, պէն տէ ագլմըն թադսիրաթլարը. նը թէրպլեէ էթմէյէ չալըտում, պէտիտույա. ըրմը գըրում. զիրա պու էլիմտէն կելլը շէյ ի. տի. վէ էյէր խսպաթընը իսթէրսէն, իշթէ սէն պէնի մասգարա էթտիլինէ՝ պէն տարըլաճաղ

լքեն , լաթիֆէյէ պօզուպ , սապր էթտիլիմէ
պագ :

Իմօի թասվերիմի էյի պէնզէթմէք իչին կե-
րէք քի , մէշըէպիմի տէ թագլիտ էսիպ , թաս-
վիրէ կիւզէլ կեօլիէ վէրէսին . լաքին գօրգարլմ
օնու ուշտուրամաղսն : Հէլէ պու սիհուտէ
լաղըրտըլորը պէր թարաֆ էտէլիմ տէ , պրագ-
քի պէն սէնին թասվիրիէ տէօրթ գալէմ խաս
սոյա վուրայլմ :

Քերէմ էյլէ , սէն ինսան տէյլիմիսին . անտան
սօքրա զաթինտէ , թէրպիլէնտէ հօվարտա ա-
տաւլարտան ալա տէյլիմիսին . էյիլի ֆէնայը
ֆարգ էտէճէք աղլն , մալումաթն եօդմու .
ագլն , իլմին վար ըսա , ֆէնա շէյէ պագաճա-
ղնա , աղլնը , իլմինի էյիլէ գուլանսան օլմաղ
մը . էլին եիւղտէն օլան ֆէնալըղընա պէյլէ
ալգգաթը պագտըղընտան , գօրգարլմ , պա-
թընտա օլան ֆէնալըղընա՝ տահա գօլայ ույա-
ճապսն . ղիրա սէնի՝ զաթի նէֆսլէրինտէ օլան
ֆէնալըղա թահլիք էթմէք կերէք : Էլին վիւ-
ճուտուհուհն սագաթըղընը թագլիտ էտէճէյի-
նէ , էտէպիւ էլքեանընա պագըպ տա , աղլնը
թէրպիլէ էտէճէք պիր էյի շէյ պուլուրսան ,
օնու թագլիտ էթմէյէ ճահտ էթսէնէ :

Կել , թէքըլլիւֆիւ պէր թարաֆ էտէլիմ տէ ,
սէնինէ սէրպէսթ սէյլէշէլիմ : Էլին վիւճու-
տունտա օլան թագսիրաթը զէվզէնմէք՝ սէնին
հատտի՞ն մի . խալլըն սագաթըղընը մասգա-
րա էսիպ կիւլէյէ սանա քիմ ըուխսաթ վէր-
սի . սէն թասլիաթին միւֆէթթիլ միօին . պէ-
նիմ գաղայըլա պիր կեօղիւմ քէօր օլմուշ ուսա ,

պանա գապահած մը տըր . աղղըմ պիր Եանո
չարիրըմը ըսա , պէն գառտիմի էթմիշիմ . պիր
գաղա տըր օլմուչ , պէնիմ սուչում նէ :

Մէշէպ թագսիրաթընը սահիհ թագսիրաթ
իքեն , վէ գապահած սահիպի ինսան քենտի
իքեն , եինէ ափվ էթմէք Ալլահըն Էմրի իսէ ,
վիւճուտուն թագսիրաթընտա ինսանըն գա-
պահածը եօղ իքեն , զէվէ ալըպ կիւլէրսէն ,
թէհաւմիւլ օլունուր շէյ մի տիր : Պէն էյի օլա
պիրիքէն՝ ֆէնայէ մէյլ էտէրսէմ , օ զաման ճէ-
ղայէ մուսթահաֆ օլուրում . զիրա ֆէնալը-
տան սագընըպ , էյլէյէ մէյլ էթմէք պէնիմ էլիմ
տէ տիր . լաքին սագաթ ըմ , գամպուր ում ,
թօփալ ըմ տէյի էլէ նիշին կիւլիւնճ օլմալըմը
չըմ : Վիւճուտումու տօղրուլմագ թէպտիլ
էթմէք , պէնիմ էլիմտէ տէյիլ , նիշին հիճիլ
մուսթահաֆ օլույօրում :

Սագաթ ատամ՝ էլլէրտէն այրը , քիմէյէ
պէնզէմէզ օլտուղունու քենտի կեօրիւր . ֆա-
գըրըն քենտի սագաթըլը քենտիլէ աղ տէրտ
մի տիր քի , սէն տէ պիր Եանտան զէվէլէնիւլ ,
կիւլիւպ , տէրտինի արթըրըսըն . օ տա խալա
մասագարա օլմուչում տէյի Էէրինսին տուրսուն :
Պունա տէրտլինին տէրտլինի արթըրմագ տէրլէր :
Պու պիր զայըմըգ , փէք եիւրէքլիլք տիր քի ,
էօլմուլլէշին էթինի ջիյնէմէյէ պէնզէր :

Տահաուր վար . սագաթ ատամ՝ սէնի Եարա-
տան Ալլահըն Էափուսու տուր . նէ՞ սանըրսըն ,
Ալլահ հիչ պիր շէյի նաֆիլէ Եափուաղ իքեն ,
պէօյլէ սագաթ մագաթ առամլարը՝ սէպէպ-
սիլ ժի պէօյլէ էթմիւլ . հաշա , պունլար սանա

նտսիհաթ տըր . վէ կեօղիւն էօնիւնտէ այնէ տիր .
պապ տա էօյրէն քի , սէնի տէ պէօյլէ , վէ պէլ
քի տահա պէթէր էտէ պիլըր խտի , վէ հալա
եինէ էտէ պիլըր . տիւշիւն քի , պիր եէրտէն
տիւշիւս , պիր Թարաֆըն սադաթ օլմազ մը .
պիր գազնյա կեօղիւն չըգմազ մը . նուզուլ
էնիպ , աղլընը , եիւղիւնիւ էյէմէզ մի . Ալլահ
պիր օլմազ տէրտ կեօնտէրիպ տէ , սէնի գօլ
Թուգ տէյէնէքլէրի իլէ կեղմէյէ , դըլ իւսթիւ
նէ սիւրթիւնմէյէ միւհթաճ էսէմէլ մի . էօյլէ
խէ էլին սադաթըղը տանա պիր տէրտ տիր . օն
լարա պապ տա , Ալլահըն հէմ քերէմինէ շիւքր
էյլէ , հէմ պուշտան ոօկրա տա սադլասըն տէյի
նիյազ էյլէ :

Օնտան մատա էյէր պու սադաթլարը եարա
տան՝ սաղլարը տա եարատան Ալլահ ըսա , սէն
քիմ սին քի , Ալլահըն եարաթարըլը մախու
գու զէվգլէնիրսին . պու սէնին Թավընի գըլա
սընտան զիյատէ գապահաթ օլտուլունու ան
լայօրմուտուն : Ինտան էլինտէն չըգմը պիր Թաս
վիր , եախօտ պիր ղայրը իշ ֆէնա եաիրըմը տա
զէվգլէնէճէք օլուրսան , սէնին զէվգլէնմէն օ
լշի տէյիլ , եափան ուստայը տըր : Էօյլէ իսէ
պիր ատամըն սադաթըղընը քեօինթիյէ ալմագ
Ալլահը զէվգլէնմէք տիր , զիրա օնու տա եա
փան ուսթա Ալլահ տըր :

Կեօրտիւնիւ պիր ատամըն վիւճուտ սադաթ
ըղընա կիւլմէք՝ նէ գատար ֆէնա շէյ տիր .
սէն իսէ օյուն էյլէնճէ տիր սանըյօրսուն :

Էյէր սէնին վիւճուտուն սաղ , Թէքմիլ , վէ
կիւզէլ օլմուշ ուսա , հիւնէր սէնին տէյիլ տիր .

պէջլէ սաղ, սագաթսըզ օլմանա՝ սէն նէ՞ եափ
մըշտն : Եօգ, էյէր վիւճուտուն կիւզէլ տօ
ղուպ, սագաթսըզ եաշաման սէնտէն տէյլիսէ,
սէնին էօլունէճէք նէ՞ շէյին վար : Ֆագաթ սէ
նի պաշգա թարզ եարատա պիլըր իքէն, պէջ
լէ եարատանա շիւքր էափպ, տախմա պէջլէ
սագլամաղա ըէճա էյլէ : Իմափ պիր ատամըն քէն
տի գապահաթի օլմայարտօ սագաթ օլմուշու,
սա, վէ սէն տէ քէնտինի գուրթարամաղպ, օն
տան պէթէր օլտ պիլըրսէն, էօյլէ ատամըն իւս
թիւնէ կիւլմէնին տլէմի՞նէ : Էյէր վիւճուտ տօ
գաթըղը ֆէհա շէյիսէ, էլին ֆէնալըղնա
կիւլմէք՝ (հէլէ գարաաշ մուհապպէթինի պէր
թարաֆ էտէլիմ,) ինտանճա եաշամանըն հանկի
շուրու թունտա վար :

Սէն էօյլէ օլտան, խօշ (օլմայաճաղընը՝ նէ պի
լըրսին) . էլէր տէ սէնին իւսթիւնէ կիւլէ, խօ
շունա կէլըր մի իտի . եա սէնին խօշունա կէլ
մէզսէ, էլէրին տէ կիւլիւնէ կէլէճէյինի տիւ
շիւնսէնէ :

Էլէրին թագսիրաթընը զէվգլէնէճէքսէն, իպ
թիտա պագ քի, սէնտէ թագսիրաթ օլմասըն :
“Էյրի պաճաղը՝ տիւղ օլտն զէվգլէնսին . արա
պա՝ պէյաղ օլտն կիւլսիւն, ” տէր Եուվէնալա
լիմ :

Սէն նամըլ թագսիրաթըմ եօգ տէյէ պիլըրսին
քի, էվվէլա պէնի զէվգլէնմէն՝ սէնտէ թագսի
րաթ տըր . պէնի քէսինթիյէ ալման՝ սէնին էիւ
րէյինին չիլքինլիլի կէօսթէրիր. քի, պէնիմ վիւ
ճուտումուն սագաթըղընտան չօգ զէյասէ արթ
զիրա պէնիմ սագաթըղըմ վիւճուտտա տըր, պէ

նիմ գապահաթըմ Էօգ . լաքին սէնին տագաթ
ըղըն գալպինտէ տիր քի , գապահաթ սալթ
սէնին տիր :

Գորտաշ մուհապսէթի սայմայըս , էլի՝ ալէ
մէ կիւլիւնճ էթմէք՝ աղ գապահաթ մը տըր .
աւետարանըն էմրինէ կեօրէ , գարտաշմըզըն
կիւնահընը պիւլէ աճըրսո , հալալ Էտէճէքսէք .
վիւճուտու իւզէրինտէ , քենտի գապահաթը
Էօլ իքեն , օլան սագաթըղընը՝ նէ գատար ա-
ճըմուլըլ :

Պագ , կեօր , էյէր էլէրի թագլիտ Էտէյիմ
տէրսէն , քիշնի ինսան Էտէճէք շէյլէրինի թագ-
լիտ էյլէ . Էօգսա հայվան կիսի սալթ զահիրտէ
կեօրիւնէնէ պագմա : Ինսանա ճաիզ օլան՝ գալ-
պի , մէշըէպի թէֆթիւ շէթմէք տիր . վէ ինսանըն
վաճիպէի զիմէթի օլան՝ էլտէ կեօրտիւլիւ էյլէյի
ալմագ աըր : Սէ Պէրնարտօս պէօլէ նասիհաթ
Էտէր . “ Էլտէ պիր ֆէնա շէյ կեօրիւրսէն , պագ
,, սէնտէ վաճ մը . վար ըսա թէրք էյլէ , Էօլ ու-
,, սա սագըն . էլտէ պիր էյի շէյ կեօրիւրսէն ,
,, պագ սէնտէ վաճ մը , վար ըսա հըֆզ էյլէ ,
,, Էօլ ուսա Էտինմէյէ պագ , , :

Գալպին թագսիրաթլարը ֆէնա իսրէթ տիր ,
ծնտան սագընմալը . լաքին սագընաղըն Էէրտէ
այըպլամմալը . Էա վիւճուտուն թագսիրաթը
նը նիճէ այըպլարսըն քի , տիւնեանըն սէֆիւ-
լիքլէրինի տիւշիւնմէյէ պիր աշէքեար Էօրնէք
տիր , վէ ալէմի ալթ իւսթ էթմէյէ գատըր Աւ-
լահն գուարէթինէ սէճաէ էթմէյէ պիր սէ-
պէս տիր :

Պու սէօղիւմիւ խաթըրնտա թուլթ տօսթում .

էլին սագաթըղընը զէվգէնիրոէն , սաղըտա
սոգաթը տա եարատանը զէվգէնիմիշ օլուրսուն :
Վէ օլ եարատան՝ սէնի զէվգէնախին սագաթ-
տան պէթէր էթմէյէ գասարը օլտուղունու խաթ-
ըընա կէթիր :

Այլա քի , սանա պու եաղտըղըմ տօսթանէ
նասիհաթլար՝ սէնին Ֆաիտէն իչին տիր , պէնի
զէվգէնմէտէն վաղ կէջիրմէք իչին աէյիլ . զերա
սէնին քէսինթիլէրին պէնիմ էհիլ ըրզ օլմամա
մօնի օլմամազ . Ֆադաթ պէնի զէվգէնմէնէնիս
պէթ՝ պէն էինէ սէնին սահիհ տօսթուն օլտու-
ղունմա՝ իշպու մէքթուպուն իսպաթ սըր :

41

ԹԱՄԱ

Պէնիմ ազիզ տօսթուն ,

Պունտան ագտէմճէ եաղտըղըն մուֆասալ
թէվարիիի օգուչուպ խօշանտըմ . վէ իֆրաթ
թաաճճիւպ էթտիմ : Կերչի պու մատտէ՝ տըգ-
գաթէ միւհթաճ մասլահաթ սըր , լաքին մէք-
թուպուն նիհայէթինտէ պիր լաֆղ վար ըտր
օնա փէք կիւլէճէյիմ կէլտի : Պէնիմ կէօղիւմ
թօգ տուր տէմիշին . սէնին կէօղիւն թօգ տուր
համ . պու նէ գասար լադըրտը տըր պիլլիր միսին :
Պիզիմ մէքթուպլէշմէմիզին շարթը լադըրտընըն

սօսլորստունու սէօյլէյիս , էլտէ ալմաէ առէթ
օլան լիտանը դուլլանմամադ տէյլը մի . էօյլէ
օլտուգտան սօնրա , պիր սէօզիւ սէօյլէմէտէն
նի՛նն թարթմազսն , ա՛ տօսթում : Պիլլիւմ ,
մէքթուպումուն պու սէօրթ սաթըրընը օգուլ-
ունճա , սպլլն պաշընա կեիլր . ամմա չարէ եօդ ,
արանտըղըն ճէզտյը չէքտիրմէք իչին , սանա պիր
ուզըն պաշ ազըրը վէրմէյի դուրտում : Անճադ
սէն տէ պէնիւմ հէր նէ վագըթ պիր եօսուզլու-
ղումու պուլուրսան , սանա պէօյլէ էյլէ , պէն
րազիլիւմ :

Պէլլի սէօզիւմէ իրչատ օլաճաղըն եէրտէ ,
քենտի նէֆտինէ օլան մուհապպէթին , պէնի
սանա պիր րապըթասըղ պտամ կեօյլէրիսէ , ս
սուրէթտէ պէն տահա զիյատէ սէօյլէմէյէ մէճ-
պուր օլուրում : Աէ էյէր սէնին իւզէրինտէ օլ-
մայան թագսիրաթը տա եազարսում , պախթընա
քիւս . զիրա պէն դալէմի էլիմէ ալտըգտան սօն-
րա , գաստ էթտիլիւմ խույուն հագգընա աթէ-
չիմի տէօքմէտիքտէն սօնրա , եիւրէյիւմ սօումազ .
լագըրտըն եարը պուլուգ սօյլէիս կեզմէք առէ-
թիւմ տէյիլ տիր :

Իմաի պու աօրիին հիւքմիւնաէ , թամաի տէ-
տիքէրի իլլէթէ միւպթէլա օլմայան քիւմ . պու-
պիր չիհ տիր տիւնեայէ եաղմըլ պու իլլէթ պէն-
տէ եօդ տէյի էօյիւնէճէք առամ եօդ սուր : Չօդ
լագըրտըն տէյիլ մի պու : Լաքին հէօիսինտէն սէ-
ֆալիսի՛ պէնիւմ թամաըմ վար տէյէն եօդ . վէ
հէր քես թամաընը էօրթմէք իչին , ըրլա էտէ
պէ պինա էթմիչ՝ պիրէր սէպէպի վար , քենտի
լէրէ աճ կեօզիւ տէնմէզ տէյի աուրուրլար :

Քերէմ էլէ, իպօխտա սու խոյուննէ օտու
ղունու ֆասլ էսէլիմ տէ, սօկրա պագալըմ քի
սէնին, վէ տահա նիչէլէրին էջիւնտիւլն թօգ
կեօղլիւլէ Էսէճէք դալս փաքլիս սուլունու
մու :

Գըլասըմ, թամաըն անըլ մանասը՝ էլ մուլի իլէ
պիղ հալիմիղի րահաթ էթմէք սէվտասը տըր,
Էօյլէ սլտուգլայն, աիւնեատէ պու սէվտայէ
միւպթէլա չօգ ատամ վտր : Վսր աւմա, պէնիմ
թամաըմ վար տէլէն Էօգ : Էլլին մալինէ կեօղ աի.
քեն՝ աղ չօգ՝ հագ տտայլէթտէն ուզադլանըր,
պու ճիւմլէ իլէ հէր քեն պէնիմ արզում հագ
սըր տէլի աուրուր : Պու արզու նէ՝ տիր. կերէք
էլլին օլանը՝ զապթ էտիս վէրմէք, կերէք էլ
սէ օլանը՝ արմաղա ճահտ էթմէք տիր :

Պու խուսուսու իպօխտա փէք աշիքեար օլան
շէլէրտէ թէֆթիշ էսէլիմ տէ, սօկրա փէք կիղլի
օլանլարա տա զիհն սարփ էտէրիզ : Կերէք իս.
քենտէր փատիշահ, կերէք թիմիւրլէնք, կերէք
սաիր գահրամանլար, ճիւմլէսինին գաստ ու մե.
րամը՝ էլլին մալի իլէ քենտի հալլէրինի ալա էթ.
մէք արզուսու օտուղունա շիւպհէ Էօգ. պու
ճիւմլէ իլէ, հէր հանկիսինէ սօրսան, Սէնէքա
ֆէլլէսօֆուն խըրսըղլըգ տէալի կիպի, էթտիք.
լէրի խըրսըղլըդ հագգա պինա էսէճէք՝ պիրէր
սէպէս պուլմուշար քի, հագլարը օտուղուն.
տան մասա, քենտիլէրէ տէ շանը շէրէֆի պիլէ
վար : Քիմի հուտուտունա մէթանէթ վէրմէք
իլլին. քիմի րոյաօընը պիր զալըմ հուտուտա.
շըն թէսալլու թունտան սիսանէթ էթմէք իլլին.
քիմի մէմլէքէ թինին թիճարէթինի արթըրմագ

իջին . քիմի միլէթիներն իգպալնի արթըրմագ
իջին . քիմի աւ շանը շէօհրէթի իջին . նէթիճէթի
քէլպմ , էլին մալնի ալմագ սէվտասը իջին տէյի ,
սօղորու սէյլէյէն պուլամազլըն :

Պիր աղտահա աշաղա էնէլմ : Օ մալտար պա
զըրկեանլար , սարրաֆլար , էլին թիճարէթինէ
քեստէր էթմիլէր , վէ հալա սէտա օլուպ հէր
քեսլին թէրթիպինի պօլմագ գայառնտա տըրլար .
էթմիլէրի հագգա դարշը տէյիլ մի . էլին հագ-
գընը գափմագ իջին տէյիլ մի : Պիր տէ քենտի-
լէրէ սօր , պագ նէ տէրլէր : Տէք սօլապ տէտիք-
լէրի՝ ճէնքլէրտէ գուլանըլարը կիսի , թիճա-
րէթտէ տէ գուլանըլը . պուլարա իշիկ-
լարըդ տէրլէր , եալամայան էշէք տիր , տգը
էէթիշմէտլինտէն եալամագ . պու էլին հագ-
գընա կեօղ տիքմէք տէյիլ , զիրա օ տահա քիմ
սէնին էլինէ կէջմիշ տէյիլ :

Օ մահուա մուամէլէճիլէր , թիճարէթին
եռմուրճաղը , էվլէրին երգըմը , զէնկինին սիւ-
լիւյիւ , ֆագըրլին շիրիփէնէսի , ճանը թէնի
թամա քեսիլմիշ . լաքին պիր տէ քենտիլէրէ
սօր , պագ նէ սէյլէրլէր : Եիւրէքլէրի աճըր ,
դարտաշարընա պուլուռնուրլար , վէ սէվէ սէվէ
իմտաու էտէրլէր . օ ալտըգլարը եիւզտէ օն իքիյի ,
օն սէքիզի , եիրմի տէօրտիւ , վէ հիսապը շաշըր-
մամագ իջին՝ սըգճա սըգճա թէմէտիւլէ թագէ-
լէյիպ , հասըլ օլան գըրդ սէքիզ , վէ տահա զիյա-
տէյի սօրարսան , օ գալմիլտիր , զօր ուլա անմայօր
ա , թարաֆէյնին թիզասըլա տըր , իրատէթ իլէ
օլան նահագ օլմագ . օ իւսթէ ալտըլը՝ ագճէ
ֆաիզի տէյիլ , զիրա ագճէ պիր գըսըր շէյ տիր ,

մահաճուղու օլմաղ. ֆապաթ էօտիւնճ. ալանըն հէտիւնէսի տիրա վէրէնին հէտիւնէսի ալանա հա
րամ օլուր մոււ Եֆէնտիմիղին (Ղուկ . Դ. 34)
«Արի պիւրիսիլէ էօտիւնճ վէրիւ, գարլըլդ
պէքլէրսէնիլ, նէ՛քերէմ էթմիշ օլուրսուռուղ, տէտիւնին նասիհաթ տէյի տինլէրլէր, թէնպիհ
օլմասընը իսթէմէղլէր . կեօյա էֆէնտիմիլ պիւր
պիւրիսիլին տէրիսիսի իւզիւն տէյի իղին վէրմիշ
անլարլար :

Օ նահադ տավալար ըլա ֆուգարայը թաղ
էիդ էտէն զէնկիլիլէր, էթտիքլէրի շիրրէթլէք՝
մէրհամէթսիլիլէք իբէն, Եինէ հագդըմըլ վար
տէյի, հագ իտտիասը էտէրլէր . հաթթա տավա
էթտիքլէրի առամա Եան չըգմագ՝ էտէպսիլիլէք
տիր . քենտիլէրէ գարլը կէլմէք՝ տէնսիլիլէք
տիր :

Օյուն արասընտա նէքիմէլէր տիւրլիւ հիւ
լէլէր էտէրլէր, առնա էլչափուքլուղու տէր
լէր . պու պիւր թէհլէքէսիլ խըրսըլըդ տըր քի
քեաղըտ Եէրէ տիւշտիւքլէյի, հիւլէսի ղայա օլուր
իսպաթը միւմքին օլմաղ . պու ֆէնա շէյ տիր
տէսէն, խայր, մարիֆէթ տիր, օյունա կիրէն
պուռնարը կեօղլէնէ ալմալը, ղերա պիւրի էթ
մէլսէ՝ օ պիւրի էտէր տէրլէր :

Եա օխըրսըլըդտա կեզէն հէրիֆլէրին սէպէ
պի հօգ մու սանըրըն . պիւլիւքլէր միւհթաճ
տէյիլէքէն՝ տահա չօդ շէյ չալայօր . հիւ տէյիլ
իսէ, իշճիսիսի այլըլընը՝ կիւնտէլիսի քեսէր,
էսնաֆըն գարասընը վէրմէղ. պէն կեչիսմէքլէլին
պիւր աղշէյ չալարսամ նէ՛ օլուր ումուշ տէր :
Զէնկիլիլէր ֆուգարայը պագմաղա պօրճըլ

լեքն, մալի հեփ քենտի զապթլարնա կեշիրի-
լեր, ֆուգարա տա կեշնմէնին եօլունու արա-
մաւուն մը: Էլպէթաէ տիւնեանըն մալի տիւնեայը
պէսէլէճէք տիր տերէր:

Կիհայէթ նէ ճինա ատամ օլուրուա օլունն,
թամաա էսիր օլմուշ, էթտիլի ղատուր, ղուլմու
ալէմ կեօրիւր. ալէմէ պէյան Լեքն, եինէ ղաա-
տարըղընա էօղը էթմէք իչին, հէփիսինին պիրէր
վէսիլէսի վար. մէրամ օ օլմատըղընը քենտիլէր
աէ էլի պիլըր, լաքին թամա կեօղէրինի էօլէ
քիօրէմիշքի, էլլէրին կեօղիւնիւ տէ պաղլայըպ,
խալգա ինսաֆը ատամ կեօրիւնէ պիլըրիզ սա-
նըրլար: Վէ պէլքի հէր շէյի աշիքեար կեօրէն
թանըրը պիլէ ինանաըրըրըզ իւմիաինաէ օլանլար
վար:

Թամաըն պիր հալի վար, միւպթէլաաը օլուն
ատամըն կեօղիւնիւ էօլէ քեօրէր քի, թամա-
քեար օլուուղունու քենտի կեօրմէզ:

Իմաի թամա աէտիլիմիզ հըրս՝ խալգըն հադ
եէլիճի, հարամսօր աէտիլի քիսնէլէրին կեօղիւ-
նիւ քեօրէյօրսա, տահա ուֆադ ղուլմ էտէն-
լէրին կեօղիւնիւ քեօրէմէզ մի: Պու խուշ էօլ-
լէ կիւզէլ սուրէթլէր իլէ կեօրիւնիւր քի, ու-
վապ գըրվէթինէ պիլէ կիրիպ, գարտաշ մուհապ
պէթինէ գարշը չօգ եարամաղըրըլար էթտիրիր:
Պինաէն ալէյհ, հէր քես պիրէր եիւզտէն թա-
մաա միւպթէլա, վէ ղուլմա մաիլ տիր. լաքին
հէփիսի իրատէթի իլէ քեօր օլմուշ, թամաըմ
էօգ, հադգը սայարըմ տէյի տուրուր:

Չօղունուն պօրճու վար. էտասընը կէճիքտիր
տիլինաէն մաաա, հիւ վէրմէմէնին եօլունու ա-

բար . հաթթա կիւնտէն կիւնէ արթըմաղա պա-
դար : Պօրճոռնու վէրմէք՝ հէրքեսէ պօրճ տէյլը
մի . պօրճոռնու վէրմէմէք էլին մայլինի դապթ
էթմէք, Կրքիթասլարոտա եաղըլ տըլ . (Սիրաք .
թ . 8 .) «Պօրճոռնու վէր , տէր : Օնտան սօնլա
Պօղոս առաքեալ . «Հէր քեսէ պօրճոռնուղու
վէրին , տէյի պոյուրուր . (Հռովմ . ԺԳ . 7 .)
եա նիջին վէրմէզէր . էլին հագգընը նիջին դապթ
հաէրէր . հարամզատէլլին ապըլ նէ տիր . ա-
լաճադընըն կեօզեաշնա , պաղը տա քիւլլէն
եղգըմընա նասըլ հաճէթսիղ օլուրըս : Պէ տէ
իմի . եօղը դըթըղըմը վար . իրասը եէթիշմէլ,
մասրաֆլար արթտը , պաշնա դաղա կեւալի
Էվին եէվմիյէ մասրաֆընը կեօրմէլի , շանընա
լայըգ օլանտան կերի գալմամալ . տիւնհանըն
պին տիւրլիւ հալի վար , էլինտէ պիր գաշ լու-
րուշու պուլունմալ . սանտըղա եէրլէշվիլ ագ-
ճէյէ տօգանմագ օլմաղ . գօ ալաճագըլ պէքէ-
սին :

Պուշլար եարայա մէհէմօլուր լագըրտըլար
տէյիլ սէն տէ կեօրիւյօրսուն . հէփ օ մուրտար
թամարն քեօրլէյիւ տիւր . պու ճիւմէ իլէ պօր-
ճու օլանլար՝ պու պիհուտէ վէսիլէլլի իլէ .
Ալլահըն ոտալէթինի տէ ալտաթմատա կեզը-
լէր : Հատտի վար ըսա՝ պիրի տէճսիւն տէ .
էթտիլին զուլում տուր տէսին , օ սաաթ ա-
լընըր : Քէնտիլէրէ կէլինճէ պօրճուլարընը սը-
գըլթըրըր , թութուրուր , իլամ հաէր . վէրէ-
ճէք գուարէթի եօլ ուսա , հափիսլէրտէ շիւ-
րիւտիւր , նէ միւրիւվլէթ պիլլի , նէ մէրհամէթ :
Պու ճիւմէ իլէ թամա փէրտէսի կեօղիւնիւ քեօր .

լէմիշ, հէմ քենտի պօրճունու վերմէմէյի հագ
սանըօր, հէմ պօրճլուսունու սրգըլթըրմայր :

Չօգլար վար քի, պիր իշի այլըգ, կիւնտէլք,
եախօտ կեօթիւրիւ փաղար էաէր. իշի պիթ
սիքտէն ոօնրա, եա էյի օլմատը, եա կիւնիւնէ
էէթիշմէտի, եա ալ կիւնտէ պիթտի տէյի, իշ
ճինին հագգընը քէսէր. ֆաղըր իշի չապա
լանորգճա՝ աղանըն էօվքէսի արթար, սաթթէ
ինֆատլէր փէյտա էաէր. պագը վէրէճէյինէ
տէ էղլէէթ էտէր : Ֆաղըր առսամ՝ չար նաչար
րաղի օլմալը. եօգսա զոյրըլարա օլտուղու կիպի,
հիշ ալմազ, պօշ չըգար :

Պունչարա իշինի սիւլմէք տէրլէր, վագթինտէ՝
էէրինտէ գուլանըլաճագ իտարէլէր տիր : Իպ
թիտապընտա ֆիքրի փարա իտարճ էթմէյիտի ամ
մա, քենտի իշինին պիթմէսի իշին. եօգսա մաս
րաֆասան գալմաուրընը իշիլէ պիլտիրիպ տէ,
թութղունա կէլմէք իշին տէյիլ իտի եա : Թամա
լարընը էօրթմէք իշին, իշթէ պէօյլէ եալան եաչըգ
վէսիլէլէր պուլուրլար : Պու ճիւմէ իլէ հէփ տիւ
րիւսթ առամլարըզ տէրլէր :

Պիր եափըլաճագ՝ եախօտ եափըլմըշ շէյին
պահաուընը չէքիպ չէքիշտիրիպ, էլէրին սէքիգէ
ալըղընը ալթըյա ալմագ՝ հագգա առալթէթէ ուշ
ղուն չէ՞ մի տիր : Լպքին պիր իշիւզարըգ սըր
քի, առէթ օլմուշ, էթմէյէնի այլպլայօրլար :
Էսնաֆ էսնաֆտան պիր մալ իսթէր, սաթան
առսամ մէճպուր տէյիլ, ալան տէյերինի վէրիւ
սէ ալըր : Լպքին պիր պիւլիւք առամ՝ էօյլէ տէյիլ
օմալի տահա էքսիք պահայըլա ալըր. նիլին. եա
ֆաղըր առամ՝ միւշթէրի էտինէճէք, տօլապը

տէժնէճէք . զէնկին տղա՝ պողազընա պասարսա
նէ՞ եափսն . միւշթերկի եա գալըրըրմ, եա
տիւշմէն էտինիրմ տէյի գօրգար :

Պու միսիլի շէյէր թամառան , աճ կեօղիւ .
լիւքտէն հասըլ օլուր . հէփիսի նահապ սըր : խալք
պուշլարա զուլուքեարլըդ տէր , ծնար ըսո
քենտիւէրինի քեմալ մերթէպէ տիւրիւսթ եէրի .
նէ դօմուշլար : Աճ կեօղիւ , մերհամէթսիլ առամ
լար իքեն , քենտիւէրինի առալէթ սահիպի
սայտըրան կեօղ փէրտէսի իշթէ պու մուրապ
թամառն պուլուղու վէսիւէլէր տիր :

Էլլէրտէն մեճճանէն հիլմէթ իսթէյէնլէր ,
հանի , լիւթպէլէրի ալա օլուպ՝ էլլէրին աքճէ
լիւէ էտինտիլինի՝ քենտիւէր պօլպօլ տուղլթորգ .
լարլ քերէմլէրէ մուգապէլէ տէյի իսթէյէնլէր՝
փէք էյի պիւրլէր քի , օ իշճի , օ էսնաֆ էլլին
էմէյի իլէ կէշնէճէք . պիւրլէր քի իշէտիքլէրի
իշի զայրլար ագճէ իլէ սաթըն ալըր . էլլն սա .
թըն ալարղընը՝ պատիհէվա իսթէմէք հագդա
գարլը օլուղուղուսու էյի պիւրլէր . վէ պատիհէ
վա վէրիլէն շէյ վէրէնին գօրգուսուսան տըր ,
ղաֆիլ պիր պօրալը հէվայէ լասթ կելիպ , ելլ
ուրզըմըն տէվրինի պօղմայըմ տէյի , եօգ տէյէմէ
տիլինի պիւրլէրքեն , եինէ գալպլէրինտէքի թամա
քենտի հիւսնիւ նաղարլարը հէր ագճէտէն իւս
թիւն՝ պահա եէթիլմէզ պիր ճէվհէր տիր քոյաս
էթտիրի : Ֆիլ-վագը պիր առամ պուշլարըն
հիւսնիւ նաղարլըլա կէշնմէյէ գալսա , պուգա .
լէմուսն ճինսինտէն օլմալը քի՝ գարնը հէվա իլէ
տօյսուսն :

Քենտիւէրէ փարասըղ հիլմէթ էտէնլէր գա .

րարը մը չըդարար. պիղ տէ գարշըըզնա էլ
ըք էտէր, պիր իշինտէ պուլունուրուզ . վա-
գըթ օլա պիւր.քի, պիղիմ տէ օնլարա պիր ֆաի-
տէմիդ տօգանա տէրլէր: Լաքին թամա կեօղէ-
րինի քեօրլէմիշ, օ օլա պիւրին եանը սըրա,
օլամազ տա օլտուղունու կեօրլէմիշէր. եանի,
իհթիմալ քի էօտէյէլէր, իհթիմալ քի էօտէմէյէ-
լէր: Սանկյա սէօզ իւլէ ամէլին արասընտա նէ
ֆարգ. օլտուղունու տիւշիւնմէզլէր: Վէ էսնա
օլանլարա ինայէթ էթմէք՝ պիւլիքլէք ըիւթ-
պէսինին զիւմէթինտէն օլուպ՝ պիւլիքլէրին
հիմայէթ իւ սկյանէթի ադճէ իլէ սաթըմազ,
լիւա մէճճանէն վէրիլէճէք շէյ օլտուղունու
միւլահազա էթմէզլէր:

Պու պապտէ կեւ զէմանէմիզտէ պանա պիր
ատամ պուլ քի, հիշ պիր ումաճաղը օլմայարագ,
եա տիլ իլէ, եա ամէլ իլէ պիր ատամա ինայէթ
էտէ: Վերլի հիշ էօգ տէմէմ, լաքին չօղու քենտի
նէֆսլէրինէ օլաճագ մէնֆաաթ գոտար էտէր.
հէլէ շիմսիլէք պազը հարամ մէնֆաաթլար ու-
ման ատամլարըն սօհպէթինի գարշարմայա-
լըմ. լաքին սլունլարտան մանտալըն էթտիլի՝
էֆէնտիլիլին “ էյլէք էտին, գարշըք պէքլէ-
մէն ” տէյի էթտիլի թէնպիհին իճրասը մը սըր:
Հոյ հոյ, զէմանէտէ էյլէք էթմէք՝ պիր թիճա-
րէթ օլմուշ. էվլիյալարըն պիլէ իաթըրընը
էլէ ալմայընճա, հարէքէթ էթմէյօրլար. զէմա-
նէ տտամընըն պիր իւմտի օլմատըգճա, պիր
իշէ պաշ գօշմազ. հաթթա պիր եէրտէն գաղ
կեւմէլ քի, պիղ թաուղու գըսգանմայալըմ:

Վեօրիւլէն հիզմէթտէ մաւլահաթաա չէքիլէն

կիւճիւնիւ , ուղղուն ուղղուն նազէ կ'ըմէք , մաս-
նահաթ պաշա վարրնճայա գառար նէ տալլար
աշիւը , նէ հէնտէքէր աթլամը . վէ իմթինան
ակլաշըմսըն տէյերէք՝ տահա զնյատէ իմթինան-
լար եիւքէթմէք , հէփ թամսըն իճատլարը տըր :
Մէրամ . հիզմէթի պիւյիւք կեօսթէրիպ , էյնք
էթտիյի ատամըն խաթըրըն զնյատէսի իլէ խօշ
էթմէյէ մէճպուր վէ միննէթտար էթմէք տիր :
Պէյլէ ատամլար Սենէքա Ֆէյլէսօֆու իլթ-
սէէր , ութանըրլի մը աճապա . Ֆէյլէսօֆ
պու միսիլն հիզմէթէրէ՝ սաթլըդ էյնք տէր . օ
գութուղ ատամ աւետարանտան խապէրտար
տէյիլիքէն , “ էյնքէ տէն Ալլահտան իպրէթ ալ
սըն . Ալլահ էյնի պատիհէվա , վէ խաթըր
իլին էտէր , տէր : Վէ սէյլէտիլ էյնք՝ տիւ եար
տըմը տէյիլ , էլ եարտըմը հագգընա սէյլէր :

Հագգըր զաթինտէ Հագ թապա կիւնէշի եա-
րաթտըսա , գարանըդ տիւնէայէ ըլըդ վէր-
սին , սուգ թօփրաղը գըզտըրտըն տէյի եարաթ-
տըլը կիպի , պիւյիւք ատամլարը տա տիւնէատէ
էսնա խալգա իպրէթ օլտուն , վէ միւհթաճօլա
նա կէրէք էլ իլէ՝ կէրէք տիւ իլէ պուլտնտուն
տէյի եարաթտը : Կէօր իմտի Ալլահըն պու մէ-
րամը նիճէ իճրա օլտայօր : Հէլէ պու պապտէ
էօրնէք արամա . զիրա պու պիւյիւքլիւք թիւ-
թիւնիւ արատընտա պիր գաշփալլայան ելտըր
տա վար ըսա , գորգտըրմօնլար տա զայ օլտըր .
զիրա թամա քէօլլիւյիւ պիւթիւն տիւնէայը
զապթ էթմիւ :

Լաքին պուշլար պէր թարաֆ օլտուն . պիլ՝
իմտա , էյնք էթմէք հագգընտա սէյլէշէլմ :

Իմտառա էլյոյէ չօգ պահա վատ օլունմուշ տուր.
 “Էլլիք էտին . . . վէ իւճրէթինիզ չօգ օլուր , :
 Հէ ամմա , պու իւճրէթ լաֆղընա սագըմըզ էր-
 մէզ : Օնտան սօկրա “Հագ թտալանըն էվլատը-
 րը օլուրսունուզ . (Ղուկ . Գ . 35) . զիրա ետլընըզ
 գարտաշ մուհտապէթի իճրասը իչին էլլիք էթ-
 մէք , ֆիլիլմիզի փէտէր ուլլահըն ֆիլիլնէ պէն-
 ղէթմէք տիր : Փէք էլի ամմա , օ վատէր կէլէ-
 ճէք զամման հագգընա տըր . պիզ շիմտիքի շէյ-
 տէն խօշլանըրըզ , հէտիյէէյէ պիսգալըմ : Կիւ-
 ղէլ լաքին սօկրա էօթէտէ ումաճաղընըզ գաւ-
 մազ . “Իւճրէթլէրինի ալմըշ տըրլար , տէր է-
 ֆէնտիմիզ . (Մատթ . Գ . 2) : Պէ մանի տէյիլ-
 թամն օնլարա պիրէր էօյիւր պուլուր , վէ ճէ-
 վասլարը հաղըր տըր . պիր ատամ հիւսնիւ իրա-
 տէթի իլէ հէտիյէէ վէրիյօր , ալըրսամ կիւնաճ
 մը օլուր :

Լաքին պունլարա պիրի սօրսաքի , պաղըքիմ
 սէլէր վար , էթտիքլէրի էլլիք նէ գատար պիւլիւք
 օլա , հէտիյէէ գասուլէ էթմէղլէր տէտէ , նէ
 ճէվաս վէրիլլէր . հէտիյէէ ալմամագ՝ խայր ա-
 մէլ մի տիր , եօգսա տէլլիլէք մի տիր , տէրլէր :
 Պու հէտիյէէյի վէրէն՝ քենտիի երգայօր , եա-
 խօտ սրգընթըա կիրիյօր տէտէն , պու լագըր-
 տըրար նէյէ լաղըմ . աշիքիւր սէյլէշէլիմ . հէ-
 տիյէէնին կէլէճէյինի ոահիհ պիլմէտիքաէն սօկ-
 րա , անասպա մասլահաթա զայրէթ էտէրլէր
 մի . հիմմէթ էտիպ , մուպաշէրէթ էտէրլէր մի :
 Խայրէթ մի էթսինլէր . հիմմէթ մի էթսինլէր .
 աճ կեօղլէրինի տօյուլրաճադ իւմիտլէրի օլմայըն-
 ճա , պագ նէ սօուգ եսփըշըրլար . օլմոյաճագ

վասիւր էտէրէր. հիշ պիր իշ կեօրմէմէյէ վէսի-
լէէր պուլուրար. կեօրսիւքէրի իշ՝ օլան իւ-
միտէրի գաստիւր տըր: Հաթթա թէքերէքէրի
փիշին եաղլամայընճա, արասպ գըմընանմալ:
Կեօրսիւն միւ քի վէրիէն հէալեէ իրասէթէ
տէյիլ, զօր ուլա տըր:

Պէնիմ վէրսիլիմ մանա՝ պու պաստէ տէ սահիւ
օլույօր. զիրա պու սա էլին մալինի էտինմէք ար-
լուսու տուր: Պու սուրէթտէ էլըք՝ էլըք օւ-
մաղ, պաղարտա սաթըրը էթթա օլուր. վէ
պաղը քէրէ մէղատ մալի օլուր. զիրա եա ղիւս
սէ փէյ սիւրէնէ վէրիւրէր, եա ղիւստէ իւմիտ
օլան թարաֆա հիւմէթ օլունուր:

Պագ տիւնեա նասըլ ալթ իւսթ օլմուշ: Էլին
փիշին փարայլա սաթըն ալտըղընը՝ պուլար
մուֆթ ալմագ իսթէրէր. վէ ճապա վէրմէյէ
պօրճու օլուրգլարը շէյի՝ ագճէ իլէ սաթմագ
իսթէրէր: Պէյլէ շէյ օլուր մու:

Պիւշիւքէր պէյլէ տիր տէ՝ քիւլիւքէր օնլար
տան աշալմ մը գալըր: Էլէրինէ ֆըրսաթ կէշ
տիքէյի, գաղըրըլար մը սանըրսըն. օլ իշճի հագ-
դը քէսմէք, ֆուգըր էսնաֆը զապուրն պօղուս
մալի եօգ պահասընա գափաթմագ, ալաճագըլս
էղիյեէթ էտիպ, էքսիք ագճէ վէրմէք, մէղատէ
չըգան մալի իւշ պէշ քիշ տիւրլիւ տօլապլարըլս
գափատըս, սօկրա պէյնէրինտէ հէրէքէ էթ-
մէք, տիւրէ ալը վէրսիլի շէյտէ համին էթմէք.
մալին պիր պահասընա պիր տահա իւսթէ գօյ-
ուպ, պանտ պու պահայա տըր տէյի՝ Ալլահըն
իսմի շէրիֆինէ եէմին էթմէք, հէփ թամա իւ-
վալարը տէյիլ մի: Ամմա պուլնլարըն հէր պիրի-

նին պիրէր սէպէսի, պիրէր էօղըիւ վար : Պէլի .
վար ամնա, հէփ հիւլէյի շէրիյէ ույտուրմագ ի-
չին, ջիւրիւք վէսիլէլէր տիր քի, մահչէր կիւնիւ
հէփիսինին եաւան վէ թամնլարընտան նաչի
հիւլէ օլտուղունու իճատ էտէն հարամիսօրլար
քէնտիլէր իգրար, վէ շէհատէթ էտէճէքլէր :
Մահչէր վարմաղանէ հաճէթ, պու կիւն գալլա-
լէրինէ սօր, զիւմէթլէրի խապէր վէրմէզ մի :

Թաման իլլէթինին ալէմէ սիրաէթ էթալինի
անլամագ իսթէրսէն, գումարա տըգգաթ էյլէ :
Պիւլիւք սոյ օյունլարտա՝ փէք աշիքեար անլա-
շըլը : Պիր գումարպաղտան սէվտալլը պիր իշ
իչին պիր զուրուշ իսթէ . եօգ տէմէսէ պիլէ,
պաղաղընը պուրնունու նասըլ էքշիտէրէք վէ-
րիր . օյունա կէլինճէ՝ կիւլէրէք, սէվնէրէք պի-
նինի թէհլէքէյէ գօր . նի՛չին . գարշըսընտաքինի
սօյմագ իւմիտի վար, օնուն իչին : Պու աշիքեար
թաման տէյլլ մի :

Ուֆագ օյունլարտա՝ եէնիլմէյիմ տէյի կեօ-
ղինիւ տէօրտ էտիւ օ գատար տըգգաթ էթ-
մէք նէտէն տիր . քէշքի հէր պօրճումուղ օլան
շէյէ՝ օ գատար մուգայէէտ օլագ : Սայմաուտ,
օյնամատա, օպիրէրինին եանլըշընը թուլմա-
տա, նէ ճան սըգընթըսը վէսիլէլէր պուլուր,
նիլա փէյատ էտէրլէր, քէմալն պիր գաշ փա-
րա ալլ . խայր, օյունա տըգգաթ էթմէք տիր
տէրլէր, լաքին թէմէլի թաման տըր :

Պիր ֆաղըրա սատագա վէրմէյէ, պիր միւհ-
թաճ ստամա իմաատ էթմէյէ կելինճէ, պա-
շընտան տէֆ՝ էթմէյէ՝ նէ վէսիլէլէր պուլուն-
մազ : Տիւնեանըն իպթիտալարընտա խալք հէփ

զէնկին իմիշ, պէ՛լն , լաքին օնլար շինաթիքի զէն-
կինըրիմիզանն զլյառէ մալէ՛ մի մալք իմիշէր .
իւայր . օնլարն զէնկինըյի՛ գանաաթ ըմը :
Միւճէ վէէր ըրզլարա , ալթուռն , կիւմիւշթա-
դըմարա , ըուպայա , տէօղէմէյէ էթէյ իլէ փա-
րա խարճ էթմէղէր իմիշ . սալթ լաղըմ օլանա
գանաաթ էտէրլէր իմիշ . ագճէ սագլամայա
տէմիր սանտըղլարը պաշգա , ուֆագ սանտըղ-
ճալարը պաշգա տէյիլ իմիշ :

Սօկրա հէր քեօին ըլաթպէսի պիր օլուպ,
տիւնեայէ մաղարրաթ օլմամադ իշին , հագ
թաալա մալի աղ քիմնէնին թէսարրուֆունա
ճէմէտիպ , չաըչաճագ տոտալարը այըրտըղ-
նըն վէճհի՛ պէս պէլլի . մալէ մալք օլանլոր՝
քեհտիլէրտէն էտիա օլանլարա , եա զաճմէթի-
նին իւճրէթի , եա իհթլյաճընըն իմտտըր օլա-
րագ՝ մալի թագսիմ էթսինլէր տէյի տիր :

Պու վէճհ իլէ զէնկինլէր մալին էմանէթ .
քեալըր օլուպ, ֆուգարա եէյէճէք նաֆագաալ-
նը՝ աննընըն թէրի իլէ վէ աւուճ աչմաղլա է-
տինէճէք օլմուշ : Զէնկինին մալք օլտուղու
մալ՝ քեհտինին տէյիլ , իլա քեհտի՛ թագսիմի .
նէ մէմուր վէ մէճպուր պիր էմանէթ քեար տըր .
Պու ճիւմլէ իլէ քեհտիլէրէ էմանէթ վէրլէն
մալէ աշըդ օլուպ գափաթմըչար , իմոտորնա
եէթիլէճէքլէրի ֆուգարանըն ինլէտլինէ պա-
գըպ կիւլէրլէր :

Իշճի գըմալնա էթտիքլէրի էղլեէթտէն մա՛-
տա , տիլէնճլէ նէ՛ր էթմէղէր . պիր տիլէնճիլն
եիւղիւնէ պիր փարա աթտըգտան ոօկրա , պիր
պիւլիւք սէվապ էթտիք տէյի տուրուրլար . հիշ

տիւշիւն մէջէն . քի, նէ խառնէլէր ժար՝ երեւիւ
տիւարէ եաթմըշ ինչէր . նէ սահիպսեզ գըզլար
վար քի, ըրզը թէհըքետէ կեղէր . նէ տիւշնէ
մէզ տիւշնճիլէր վար քի, օլլունու ուշադընը՝
եավան էքմէյի իլէ պէսլէյօր . նէ՝ պօրճուլար՝
էտայէ գուարէթլէրի օլմայըպ, զընտանլարտա
չիւրիւյօր . նէ տուլ գարըլար՝ էօքսիւղէրինի
տօյուրաճադ էքմէք պուլամայօր . պուլարա
երւոյնի աճըյան քիմ . հա՛նկիսինին ֆէրեատը
ֆիլանը գուլադլարընա տօգանըր :

Կերչի ֆուգարա հադգընտա պազը պօրճու
նու էտա էտէնլէր վար, կերէք աշխարհական՝
կերէք եկեղեցական, լաքին պու եանան եան
կընտ սո՛ւ մու եէթիշի : Թամա՛ թիւթիւնիւն
տէն քեօրլէնմէտիք՝ պու պիր գաչ եըլտըրտան
մատաը՝ ֆուգարանըն չէքտիյի զարուրէթէ
պիգայտ օլուպ խօրլարըր : Աէ ֆուգարա ա՛հ
ու զար էթտիքճէ, քեհտի քեհէլէրինէ կեօզ
տիքմիշէր սանըրլար :

Պունտան զէյատէ զուլմօլա պիլըր մի : Կեօր
իմոի թամաըն քեօրլէյիւնիւ : Սիրաք քիթա
պընտա (թ. 1 .) « ֆուգարանըն սատագասընը
գաչըրմա, աէտիյինէ տըգգաթ էթտիյին վա՛ր մը .
սատագայը վէրմէմէք՝ գաչըրմագ ըսա, վէրմէք
պօրճ օլտուղու պանա փէք աշիքեար կեօրիւ
նիւր : Աննա պու լիտան՝ քիմնէնին աշխատըզը
լիտան տէյիլ . պունլար թէմնիլ տիր . լադըրտը
փէրսէնիլ տիր . պունլարը գուլանտան ստամա՛
գա՛հ գա՛հ կիւլէրէր : Հէրքես ըլւթպէսինի
սօլտուրմալը . էլնիքինի զապթ էթմէտիքտէն սօն
րա, պէնիլիքինի սագլամագ խասիսլէք մի տիր :

Էօթէյէ կիտէրքէն , շու պէնիմքի տէտիկն
աէն՝ պիլէսինճէ նէ կեօթիւրէճէք . Դափթ
մարգարէ պուռնարտան չօգ պիլիւր առամ ըսը .
• տէր քի (Սաղ . խն . 18 .) “ Էօթէ տիւնեայէ
կիւհրսէ , հէփսինի պէրապէր ալմաղ . շէօհ
րէթի պիլէ՝ պիլէսինճէ էնմէղ , տէր : Շու “ էն
մէղ , լաֆգընա պիւր էյի տըրգաթ էթտինն ժի .
մանասը փէք չօգ տուր սանըրմ . զիրա պու
լաֆգը աշաղա տօղըու կիտէնլէրէ գուլանըլար
կիպի կէրիւ պանա : Եինէ օ սաղմոստա պիր ուօ .
զի տահա վար , պուռնասն էյի թարփֆ էտէր .
“ Սաղըղընտա ճոնը մէտհ օլուր պապա
լարընըն էճտօտընա դատար վարըր . վէ ապա
նուր կեօրմէղ , տէր . պի այնի “ Տիւարը գա
րանըրդլարա կեօնտէրիլէճէք , տէյի՝ Էֆէն
տիմիլին աւետարանտա պուլուրտուղունա պէն
լէր :

Պէօյլէ մանլի խապիսէ մալիք օլուպ , ֆուգա
րայէ իմտատ էթմէքսէն գաչընան ստամլարըն
ֆէնա եօլարա , սէյրէ սէյրտնա , կիլիմէ գու
լամու վէ ղայրը սէֆահաթա էթափլէրի մաս
րաֆըրուպար էթմէլլիտի , ամմա շիմսի եէրի
տէյիլ . վարտընլար պու հիսապը տա , պիր կիւն
ալէմին մուվաճէհէսինտէ աչըլըպ օգուռաճագ
տէֆթէրին էսամէլէրինի դայտ էսէն իլէ կեօր
սիւնլէր :

Փագաթ րուպար օլունաճագ պիր շէյ տահա
վար , օնու սէօյլէյիմ : Նէ աճախպ . ֆուգարա
հագգընտա պագըլան խտարէ՝ սիւրիւյլէ քետի
լէրէ , քեօփէքլէրէ , աթլարա , գուլարա , խա
նէնտէյէ , սաղէնտէյէ , մուգալլիտէրէ , ապա

գաւուգլարա, վէ ստիր ճանաւարարա կելինճէ
պագըլմայօր : Մանի տէյիլ, մանի տէյիլ . պիր
կիւն օլուր քի, քենտիլէր կիպի ինսան էվլատը՝
ինլէտիյի եէրտէ, քենտիլէրէ պիր սագամէթ օլ
մայարագ՝ էլ թուլթուպ իմտաս էտէ պիլիլիլէր
մի իմիլ, աղլաշըլըր :

Պիւլիւք պուլունմուշում, պիւլիւքլիւլում
տէն տիւշմէմէլիյիմ : Եա պիւլիւքլիւք տէտիլին՝
մալի դապթ էտիպ իւսթիւնէ օթուրմագտա՞
մը ալըր : Օ մալ՝ սանա վերիլտիլի եօլա գուլա
նըրմալ տէյիլ մի . Սէնէքա Ֆէյլէսօֆ պիւլիւք
տէյի քիմէ տէր, պիլիլիլիսին . իապիւնէլէր իչլին
տէ Ֆագըրըդ էտէնէ տէր . պապ, պիր փուլթ
փէրէսթ աւսամ՝ տին ըշըղը եօլ իքեն, հագդը
նասըլ աղլամը : Էֆէնտիմիլ տէ “ Մուլթու
” Ֆիլբիլ Ֆագըր օլանլարա ” տէր . եանի, մայլուէ
կեօղլէրի օլմայըպ, քենտիլին տէյիլ կիպի, միւհ
թաճ օլանլարա՝ գըսգանմայըպ սաղըտանլարա
տէմէք իսթէր :

Օպիլիլի էօթէտէն, նէ՞ եափայըմ, պանա պիւ
լէ կիւճ պէլայլա եէթիլիյօր, հաթթա չօգ տէ
ֆա լաղըմ օլանը պիլէ էտէմէյօրում տէր : Պու
վէսիլէյէ տէ ապըմ եաթմալ : Պու լաղըմ տէ
տիլիմիլ նէրէյէտէք աղլաշըլըր, շունու պիլմէլիւ
իլ, զիրա (Աւակ . իբ . 9 .) “ Սէվապը սէվէր ա
սամ ” Ֆուգարայա քենտի էքմէլինտէն քե
տէր վէրիլ ” տէյի օգույօրում . լաղըմ տէյի
պիր աղ շէյ թուլթմուշ կիտէյօրուղ քի, լաղըմ
տէյիլ, զիտտէ տիր . լաքին սէօգ Պուսարգոս
Ֆէյլէսօֆուն սուր “ Զիյատէ շէյ արղուսուլ ” պիր
սուսուղըլգ տուր քի, ասլա գանմալ, տէր :

Նիթիճէի քելամ. ֆադըրն պիրի պիր լօգ-
մա եքմէք իսթէսէ, իրատում եէթիշմէյօր, սան-
տըգտա փարա գալմատը, ալաճադլար ալընմոյ-
օր կիսի՝ պին գատար վէսիլէլէր վար՝ փիշինճէ՝
հազըրլանմըշ. լաքին պիր զէյաֆէթ օլաճադ,
սիր սէֆայէ կիտիլէճէք, օ վադըթ պէրէքթ
էադար: Պու թէշպիճէր հէմ թամաը իսպսթ
էտէր, եանի, էլին հագգը օլանը վէրմէմէր խա-
սիսլինի, հէմ էլէ միւթաալիք օլանը զապթ
էթմէք իշին, էօզը էթտիքլէրի վէսիլէլէրին պօշ
օլտուզուհու թատտիգ էտէր:

Մէմէքէթլինին վէրէճէյի թէքլէֆի սաւա-
նէյի տէրիւհտէ էտիպ, սօնրա ֆուգարանըն ճա-
նըր սէօքմէք, արգաւանտաքի կեօմէլինէ վա-
րընճա սաթորըպ ալմագ, թաման տէյիլմի: Է-
լին պօրճուհու իւսթիւնէ ալըպ, ալաճադլըր
նըսֆընա, ըրւպիւնէ սուլհ էտիպ, սօնրա պօրճ-
լուտան պին էզլիէթլէ թամամընը ալմագ,
էթտիլի մասրաֆա իւսթէ գօյուպ, համին էթ-
մէք. էլինտէքի էլ փարաթընը՝ սա՛խսի իշին իշ-
լէթմէյէ մէմուր իքէն, քենտի մէնֆաաթընա
գուլլանմագ, թաման տէյիլմի տիր: Պու պիր
տէրեա տըր քի, հէր քէօշէսինի էօգլայըպ, կիւ-
զէլ էօզիւրլէր իլէ, օլան զասըր. զուլուճու սայ-
աճագ օլսամ, պիթիլէմէմ. եարը էօլա վարմա
տան էօրուլուր գալըրըմ:

Պաշը էօրթիւլիւ թէպտիլ խըրսըզարըն սայը-
պը օլգատար չօդ տուր քի՝ հիսապա կեթմէլ.
նաթըճը՝ թարթըտա չալար, էօլչիւտէ չալար,
սաթարզը մալ ուզագ վիլլայէթտէն կելիւօր,
պսնա չու պահայա օլտու տէյի էէմինի իլէ, պի-

րինէ պիր տահա իւսթէ գօյուպ, պահատա չա-
լար: Ալըճը՝ սաթանը զապուռն պօղար, մաղի
էքսիք պահայա ալըր, օ տա սաթանտան չալար:
պիւյիւքէրէ հանանըն հագգընը քեռէր, հանա-
տան չալար. հանա սոյայր ալտատըր, օ տա օն-
տան չալար. պու ճիւմէ իւէ հէփսինին կիւզէլ
կիւզէլ պիրէր վէսիւէսի վար: Անճագ պուռնար
պիրէր սուրէթ տիր քի, եալընըլ քեհտի կեօզ
լէրինի գամաշտըրըր, էօթէ տիւնեատէ հիչ սիր
իւէ եարամաղ, օնտա գապուլ էթմէղէր, օնու
իւին պուռնարա վէսիւէ տէնիր:

Մէջլէյէճէք չօգ ամմա, պուռնտա գարտըր է-
տէլմ: Տիւնեատէ թամաը օլմայան՝ կեօզիւ թօգ
ատամ՝ փէք կիւճ պուլունուր սանըրըմ: օնու
իւին պու գատար լաֆ ըլտ պաշընը ալըրթաըմ:
Թամա տէտիսիմիզ՝ տիւնեա շէյլէրինէ էթալիյի-
միզ իթիպարըն աղըլընիա չօգլուղունտ պա-
գար. տիւնեա շէյլէրինէ հիչ իթիպար էթմէզ
պիր ատամ պուլ, կեօզիւ թօգ՝ թամաը հօգ
տէյի օնա տէյիմ: Պու նատիտէ ատամը՝ իմաս-
տուն սալըդ վէրիյօր. "Մուլթըն օ զէնկինէ քի,
լէքէսիզ փաք տըր, վէ ալթունուն փիշինէ
տիւշմիւշ տէյիլ, վէ ագճէտէ՝ մալտէ կեօզիւ
եօգ," (Սիրաք. ըն. 8:) Հայ հայ, սէյլէր ամ-
մա, քիմ օլտուղունու քեհտի տէ արար, զիրտ
ալթ եանընտա, "Քիմ տիր օ ատամ, փէսէնտ
հտէլմ," տէր:

Զանն էթմէ քի պու թամա զիֆթի սալթ
պիւյիւքէրէ պուլաշմը. եօգ. գաղանըպ էլէ
կեթիւմէք զըմիւրնտա՝ հագգը թէճաուզ էթալի-
լէյն, ալտը տա էօյլէ, էվսաթը տա էօյլէ, էտ

նասը տա էօյլէ . հէփիսիսին էթէյինէ պուլաշ
մըշ տըր : Տիւննձիւլէր պիլէ տուճ աշմըշ տիլէնիւ
քեն՝ թամատան խալէ տէյիլէր . զերա հքմէքէ
րինի անլարընլն թէրի իլէ քաղանա պիլիւր իքեն ,
պին գատար սախթէ սէպէպլէր գուրուպ , ա
ուը միւհթաճ՝ օլանըն հադդը օլան սատադայը
չալայօր . վէ մէմէքիթէրինէ Փախտէլէրի օլա
պիլլիւքեն , խալքա եիւք օլույօր . կեօլէրի տմա
օլանլարը , վէ հիւմէթէ գուտրէթի օլմայան իւ
թիյարլարը սայմամ . կերջի պաղի մէմէքիթէր
տէ պէօյլէլէրէ տէ իշ պուլմուշար , լաքին հեր
եէրտէ օլմաւղընտան՝ օնլարը՝ սայըլա գօմամ :

Խուլասէի քէլամ , պուլ իլէթտէն աղատէ
պաղը սըգը կրօնլարտան ղայրը կեօրտիւլիւմ
եօգ . պաղը , հեր ճինս ատամ՝ աղ չօգ էթէյի
պուլ լաշըգ տըր :

Թաման պիր աթէշտիր քի , հեր եիւրէյի եա
գար , օնա տէյէճէք եօգ . լաքին եադտըղը եեր
տէ պիլէ՝ եինէ հեր քեօի ալտատըր : Վերջք
տիւնէանըն պիւթիւն մալի՝ սէֆիլլիքտէն խա
րէթ օլտուլունա ագլըմըզ գանար . լաքին ագլը
գանրալ , պուլ հադ տէրսի՝ էլէրէ վտղ էտէնէր՝
քենտիլէրէ նասիհաթ էտէմէյօրլար :

Սանա պուլ գատար օլանլըգ էթտիլիմին աղը
նէ իտի , պիլլիւրմիսին . պէօյլէ կիւճ էտինիւր սիւր
ֆաղիլէթէ մալէք իմտէյի ագլըն գօլայ եաթ
մասըն , վէ չիւնքի թօգ կեօլլիւ օլմալա հէվէ
սին վար , պուլնտան պէօյլէ նէֆսինի խտարէ
տիւպ , ղայրէթ էյլէ քի էօյլէ օլասըն : Վէ պու
պապտէ ալտանմադ գօլայ օլտուլունու կեօղն
էօնիւնէ գօտոււմ , սէն տէ պիր էյի տէրս էյլէ

քի, Թամնտան տաղընման կիւճ օլմասըն :

Պէնիմ տիւնեանըն հիշ պիր շէյինէ իթիպալ
լըմ եօգ , զերա փէք ազ շէյէ մալքէ իմ վէ Ալլա
հա նիյազ էաէրիմ , զէնկինլըյի պէնտէն ուղադ
թու թաուէն քի , պէն տէ Թամն իլէթինէ պու
լաշմայըմ . պանա եէ վմկէէ նաֆագամ եէթի
շիր : Սէնէքա ֆէյլէսօֆ՝ պիր զէնկին աուամ
լար . պու ճիւմէ իլէ ոֆիշի ֆագըրըգտա
ջօգ զնյատէ էմին օլուրոյ տէր իտի:Պու ֆէյլէսօֆ
թէճրիւպէտինի էթմիշ տէ էօյլէ սէօյլէր . պէն
պունլարը հէփ պիլլըքէն , տահա քէնտիմէ՝
Թամնըմ եօգ , կեօզիւմ Թօգ տուր , տէյէմէյօ
րում :

Ճահտ էտէլիմ գարտաշ , սէն տէ , պէն տէ ,
Թամնաղ օլալըմ , լաքին քէնտի քէնտիմիզի
ալտաԹմայալըմ : Թամնըմը օլմազոս , շու քեա
լըմըլ օլուր քի , մալինէ կէօնիւլ վէրմէտիքսէն
սօնրա , պու ֆանի տիւնեաւէն սէվինէրէք չը
գարըլ :

Տիւնեա մալինէ աշըգ օլուպ , պիրիքտիրիպ ,
տաղլամողա չալըշան աւամլար՝ օ տար վագըթ
տա նէ Թէր տէօքէճէքէր պիլլըրմիսին : Ահ զա
լըմայրըլգ ահ . եա օ էթտիքէրի զուլմու ճէ
ֆաքեարըլը էօրթմէյէ իճաա էթտիքէրի էօ
զիւլէրին , սէպէպլէրին եալան օլոուղու՝ կեօզ
լէրի էօնիւնէ տիլիլըրսէ , օ նէ մուսիպէթլի
Թաուիր օլաճագ : Խօշ իմտի , օնու տա օնլար
տիւշիւնսին :

Պիլ քէնտիմիզի ագլըլա իտարէ էտէլիմ , զի
րա ագլէ մալքէ օլան ինսանա լայըգ՝ տիւնեանըն
հիշ պիր շէյի եօգ . պիր էյի միւլահաղա օլուն :

սա , տիւնեա մալինէ իթիպար էթմէք կիպի ի
թիպարսըզըդ օլաւագ Տահա էյիսինի իսթէր-
միսին , տիւնեասէ պրադաճաղմըզ շէյէ ,
այրըլմալը աճըգը օլաճագ շէյէ , վէ ախրէթի-
միզի թէհլէքէյէ գոյաճագ շէյէ , պու գատար
կեօնիւլ վէրմէք՝ տէլիլէք տիր : Պագը , պու նա-
սիհաթլարըմը գապուլ էյլէ , վէ սէն աէ պէնի
պիր թագսիրաթտա կեօրիւրսէն , նասիհաթընը
տիրիդ էթմէ . վէ պէյնիմիզաէ օլան սաֆվէթ վէ
սասագաթ իւզդէ գապուլ էտէճէյիմէ շիւպհէն
օլմասըն :

ՀԻՐ ԳԵՍԻՆ ԳՕՅՆՈՒՆՏԱՔԻ ՓԵԹՎԱ

էյ ազիզ ,

Պիր ասամ՝ էթտիլի շէյ ֆէնա օլտուղունու
պիլը տէյի ֆասլ էթմէտէն՝ իպթիտա գու-
լանտըզ Աստուածաբանութիւն պիլմէք իգթի-
լա էտէր : Աստուածաբանութիւն տիրըլսիւ
վար տէտիլի , պու գատար ինֆասալ էտէճէք
շէյ մի իմիշ քի , հերէտիկու օլմուշում կիպի ,
պանա պէօյլէ թաղիլլէր եազայօրսուն : Պէն
տէ պիլիլիմ , սահիհ Աստուածաբանութի ,
եանի , ինսանըն ամէլլէրի հագգընսա օլան բա-
րոյտկան Աստուածաբանութի պիր տիր . պու

Աստուածաբանութի աւետարանտան, նք գանոնարտան, վէ նք պապալարտան աղորղըմըղտըր քի, սէն սէօյլէմէյէ հաճէթ տէյիլ, տաիմա պիր տիր, տէյիշիլմէղ, պիլիբրիմ: Լաքին սէն սէօզիւմիւ եանկըշ անկամըշարն, պէն սանա ծնունն սահիհ Աստուածաբանութիունու տէմէտիմ. պէնիմ Ֆիքրիմ հէր քես ամէլէլինէ հագ պուրմագ իշին՝ քենտի պաշնա գուրտուղու Աստուածաբանութի հագգընտպըտը. հէր քեսին գոյնունտաքի Ֆէթ վայը, հէր քեսին քենտի նէֆսինէ օլան մուհապէթին օյու նունու տէմէք իսթէտիմ քի, պիր ալտատըճը շէյ տիր:

Պիր քերրէ ինսանլտըն Ֆիլիինէ պագ, հէփիսի պիր պիլիինէ զըտ, հէր պիրի պիրէր Ֆիիւտէ, հէփիսի էյի էտէյօրում տէյի տուրուր: Պու նէսէն օլույօր. Աստուածաբանութիուն տիրիւսիւնտէն տէյիլ մի: Հէր քեսին քենտի պաշնա պիր Աստուածաբանութիուն վար, ծնտան օլուր: Տիւնեատէ պուշնա եագըշդըղ շէյլէր օլույօր. պիր տէ էտէնլէրէ սօր, հէփիսի պէն էյի էտէյօրում տէր: Պէս ամէլէրէ մանի օլմայաճագ՝ պաղը խայր ամէլէր վար, միսալ, հէր կիւն պատարագ կիօրմէք կիպի, սրբութի սրբոցա զիարէթ էթմէք կիպի, տուալար էթմէք սատագա վէրմէք կիպի, վէ պունա քեղալիք՝ եիւզտէն կիօրիւնիւր խայր ամէլէր էտէնլէր, կերէք էքքէք, կերէք գարը քենտիլէրինի խայր սահիպի եերինէ գօմուշըար:

Օլմայա քի եօգ տէյէսին, սօկրա սէնի հէրէտիկոս տուր տէրլէր: Վագա պիր առամը խայր

սահիպի էթմէյէ պու կեօրիւնէն խայր ամէլէր
քիֆայէթ էթսէ, ֆէպիհա :

Լաքին պու տինտար, ջերմեռանդ, վէ սա,
տագայր սէվէր քիմնէլէրին զահիրտէ էթտիլ
տին ամէլէրի, գարսաշ մուհապպէթէրի, էօթէ
եանտա էթտիքլէրի քեօթիւլիքլէր իլէ նիշէ
իմթիշազ էտէր. գօյնուստաքի ֆէթվայըլա,
քենտի քէյֆիլնէ կեօրէ իշատ էթտիլ Լս.
սուածաբանութի ուլա օլուր :

Հէր քես պիլիր քի, հադ թապաննի խտինի
պօշ եէրէ լիսանէ ալմամալըլ. հէր քես սի.
լիր քի, ատամ էօլտիւրմէմէլիլ. էօլտիւրմէք
տէյիլ, էլ պիլէ գալտըրմամալըլ. խաթըրնը
պիլէ ինճիթմէմէլիլ. ալթընճը թէնպիհէ
գարչը կիւնահ իլէմէմէլիլ. էլին մալինի չաւ
մամալըլ. էլէ զարար վէրմէմէլիլ. եալան
եէրէ եէմին էթմէտիլիլիզտէն մատա, եալան
պիլէ սէյլէմէմէլիլ. պուշարը հէր քես պի.
լիրքէն, օ սէյլէտիլիմ խայր սահիպլէրինին հէր
պիրի պու կիւնահլարըն պիրինէ, վէ պէլի
պիր գաչընա տիւշէյօրլար, վէ պաղըլար առէթ
պիլէ էտինմիլէր :

Պու քիմնէլէր հէմ պու կիւնահլարը, հէմ
օ խայր ամէլէրի, հէփ պիր եէրտէ էտէ պիլիլ.
օրլար, նիշէ օրլայօր. հէր քես քենտի գօյ.
նուստաքի ֆէթվայըլա էտէյօր: Վէ ֆէհա է.
տէյօրսուռն տէյէնէ, պիլիրմիսին նէ ճէվապ վէ.
րիրլէր. սէնին ֆիքրին ֆասիտ տիր, հէլ շէյէ
ֆէհա մանա վէրիրսին տէրլէր. զերա քենտիլէր
հէր էթտիքլէրինէ խայր մանա վէրմէյէ եա պի.
րէր սէպէպլէրի վար, եա քենտի պաղարընա

այլը Աստուածաբանութեամբ վար :

Տէօրթ լազըրաւտա պիր , եա տահա սըգ , եա տահա սէյրէք , Ալլահըն իսմի շէրիֆինէ իգ-
թիզաւը եհրտէ եհմին էտէն աստամ սօր ,
Ալլահըն թէնպիհինէ գարշը՝ ազիզ իսմինի նի-
ջին պէյլէ վարա եօղա գուլլանըսըն , էթալլին
կիւնահ օլտուլունու պիլմէղմիսին տէ . կիւլէր ,
զէվէլէնիր . պէ նէ տիտասըն . նիյեէթտէ քեօ .
թիւլլէք օլմասըգտան սօկրա , կիւնահ օլմէր
մու . պէնիմ ֆիքրիմ Ալլահը ինձիթմէք տէյիլ .
պու պիր լազըրաւ փէրսէնկի տիր , սէյլէնիր ,
նէ՞ զարարը վար : Օնուհ տա Աստուածաբանու-
թիւ պէյլէ տիր :

Էյլէ իսէ պու ֆէթվա մուճէպինճէ , պիր
ատամ խըրսըզլըգ տա էտէ պիլիր , քիւֆիւր
սէ էտէ պիլիր . Ալլահըն էմրինէ գարշը էթմէք
նիյեէթի օլմասըգտան սօկրա , կիւնահ օլմազ :
Լաքին պու գօյնունտաքի ֆէթվայըլա եինէ էթ-
տիյի Ալլահըն թէնպիհինէ գարշը տէյիլ մի :
Պու ճիւլլէ իլէ քէնտիյի էյի ատամ՝ եհրինէ
գօմուլ :

Ըու էօթէքինէ պադ , սապահտան պատա-
րադ կէօրիւր , օնտան վարըր գուլմար թիպկեսաշը
աշար , փէնչէսինէ տիւշէն գաղը եօլար եաթըր .
վէ օյնատըլը եհրտէ իգթիզա էտէրսէ իբլարը
պիլէ իմտատա չաղըրըր . եանի , էլինէ տիւշէնի
սօյմալա՝ եարարմ էտին տէյի ծըլարա ըէճա
էտէր : Հատտին վար ըսա , գուլմար օյունու
գարտաշ մուհապպէթինէ գարշը սըր , զիրա նի-
եէթ քէնտիյիքինի վէրմէք տէյիլ , էլինքինի
տլմադ սըր տէ . վէ էլին մալինի ֆիւզուլի ալ

մագ՝ եկտինձի թէնսպիհէ գարշը տըր տէ : Հատ-
տին վար ըսա, նըլարը ճանա տաիր օլտն մասլա
հաթտա իմտաա չաղըրըրլար, գումար օյու-
նուհտա էլի եէնմէյէ տէյիլ տէ :

Սանա տիտալըղ աղ կեօրիւրսէ, տիվանէ
պիլէ տէր : Պէն տէ փարամը թէհլէքէյէ գօյ-
րում, եէնէրսէմ պախթըմա . եէնիլմէք իսթէ-
մէյէն օյնամասըն . հէր քես քենտի մէնփաթը-
նը արամագ՝ Ալլահըն էմրինէ գարշը տէյիլ տիր,
վէ նըլարըն իմտատընը՝ տիւնեէվն մասլահաթ-
լարտա տա իսթէյէ պիլիլիղ տէր : Սէն հէր նէ
իսթէրսէն սէօյլէ, օնուն ֆէթվասընը պօզանաղ
սըն :

Հու աւուճ աւուճ սատափա սաղըտան ա-
ղայա տէ քի, ֆուգարայը խօրլամագ, էօրֆ
իւլէ թագէիդ էթմէք, կերէք տիլ իլէ, կերէք
ամէլիլէ քետէր վէրմէք, Ալլահըն էմրինէ գար-
շը տըր . իսթըրմըղը պիր երդան օլտա պիլէ,
ինթիգամ պիլէ տիւլմէզ, ինթիգամ Ալլահ
մախսուս տուր, տէ : Օ սաաթ էօվքէյէ չըդար-
պիլիւք օլտն քենտիյի սայտըրումը, հէր քես
հատտինի պիլմէլի, էօգսա տիւնեանըն նիղամը
պօղուլուր, այագ թագըմը եիւզ ալընձա՝ է-
տէպսիղ օլուր տէր :

Պէ ճանրմ, իսթըրնը տա երգմը ըսա,
թէրպիլէհսինի շէրան իսթէ . եա, ըրըմը իս-
թէմէյէ՝ գափուլու պաճսը օլայրմ քի, քիւ-
չիւք տիւլէյիմ, էօյլէ մի . հաքիմէ միւրաճա-
աթ էթմէք՝ պիր քիպարըն շանընա տիւլէր շէլ
տէյիլ . հաքիմ քիմ տիր, պէնտէն պիլիւք ա-
սամ՝ մը յըր . օնլար էն էտնա քիւլխանինին

խաթընը խօշ էտէրէր , քիւարա կեղնճէ ,
փօճ փօճ ուլա սավարլար : Ալլահն էմրի՛ գա-
պահաթը օրան՝ մուսթահաֆ օլտուղու ճէզայը
չէքմէք տէյի՛ մի . գօօ էթտիլինի չէքսին տէ ,
խաթէր հաքիմ զապիթ մարիֆէթի իլէ օլտուն ,
խաթէր ախէրին էլ իլէ տէր :

Սէն թէքրար տէօն , հաքիմ՝ պի զարաղ տըր ,
գապահաթըն աղըրըղընը վէզն էտէր , վէ օնա
կէօրէ ճէզասընը հագգ իւզլէ հիւքիմ էտէր . սէ-
նին կէօղլէն գարարմը , նէ գապահաթըն վէզ-
նինի սլուլա պիլիւսին , նէ ճէզանըն գարարընը
տէյէ կէօր . պուլտուղու ֆէթվա պու տուր ,
ագլընը չէվլիւէմէզսին , չարէ հօգ :

Ըու էօթէքինէ պագ , քիլիսէտէ պատարագ
պիթինիճէյէտէք տուրուր . տուրուր ամմա , օլ
հէյալէթլի խորհուրդա պագաղըր հօգ , կէօ-
ղլէ էթրաֆտա , ֆիքրի օնտա պուհտա , սըր-
բուլն սրոց գալլաղըր եէրտէ պիլէ , տիւրէք
կիպի տուրուր , նէ աիզլինի գաթ էթմէյէ իլթի
քեապ էտէր , նէ պաշընը աշմուղտ . պազը քէր-
րէ եիւզլէնիւ պիլէ սեղանա տէօնմէզ . եանըն-
տաքի իլէ սօհպէթ էտէր , կէօզ իւլէ , գաշ ըլա
իշարէթ էտէր . վէ քահանայ սօն խաղաղուլթիու
վէրիւ վէրմէզ , եիւզլէնտէն սինէքլէրի գօվա-
րագ , գափուլյա տօղրու տօղրուլըր . պու միսիւ
լի ջերմէռանդլար գաթը չօգ տուր :

Քիլիսէտէն չըգաղգտա , օնտա նէ՛ եափտըն
տէյի սօր , պատարագ կէօրտիւմ տէր . հէնուզ
պատարագա պագմատըն , նամըլ կէօրտիւն . Պա-
տարագ նէ՛ տիր . պատարագ վագթի քահանայ ,
ճէմատթա վէքէտլէթէն քիմի՛նլէ սէյլէշիր . օլ

արատա Էպէտի Էվլատ՝ Էպէտի Փէտէրէ գուր
պան սունուլաուղը՝ տինիմիդին հիւքմիւ տիւր,
սիլլըր միսին . սէնի ետրատան, սէնի եաշատան
Ալլահ օնտա մէվճուտ օլաուղունու՝ Ֆիքրինէ
Կիթիրալին մի իտի : Պէ վար էյ շաշգըն, Ալլահ
քիշինին գալլինէ պագար, նիյեէթիմ եէթի-
շիր տէյի սէնի իլզամ էտէր :

Սէն եինէ տէօն, սէնին տիր պորճուուն օլա,
սանա պորճուունու վէրմէք նիյեէթի իլէ էվնէ
կէլէ, վէ սիր փարա վէրմէտէն չըքու կիթ-
սէ, սէնին խաթըրնը խօշ էթմիշ օլուր մու : Եւ
խօտ սէն սիր փատիշահ հուզուրունա, եա սիր
պիւլիւք քիմանին եանընա վարսան, իքրամնը
էրքեանուրդ տուրսան, սանա գապահաթ տէյլի
մի, եա օ փատիշահ, օ քիսարը սիր աուճ
թօփրագտան ետրատան Ալլահըն խանէսինէ
վարցյօրսուն, նէ՞ճէսարէթ իլէ իքրամնը տու-
րա պիլիյօրսուն տէսէն, օ տէտիյին պիւլիւքէր
վիւճուտուն գրմըլտանըշնա պագար, լաքին
Ալլահ քիշինին եիւրէյինէ պագար տէյի, եա
վան եաշըգ Աստուածաբանութիւր ըլա սէնի
իսքեաթ էթմէք իսթէր : Օնլարն սէօգիւնէ կի-
րէ՝ պունճա նըլար շաշգըն ըմըշ . խորան այա-
ղընտա եիւզիւ գօյու եէրէ գափանըպ սէճտէ
էտէն ճանլար՝ հէփ տէլի տիրէր :

Կերչէք սիր աղ աղալար, գասարնլար տա վար
քի, տիգ իւսթիւնաէ տուրմաան տիգ գափագ-
լարը նասրը օլմուշ, նը ղօրութիւ տիգգաթ
իլէ կէօրիւրէր, պաշարնը, պօյունլարնը
գաթ գաթ էյերէր, քիւթիւր քիւթիւր կէօյ-
իւսէրինի տէօյերէր . լաքին քիլիսէտէն չըգ-

տղւլայն , քիմի խաղչըն է վինի երգմաղա չալըշըր ,
քիմի քէնտի է վինի :

Պունլարըն ճէմիյէ է թինէ պիր կիր տէ կէօր .
քիմի խաղչը զէմի՛ է տէր , քիմի է թտիյի է տէպ .
սիղլիյի է օյիւնիւր , քիմի է տէ ճէյի քիւլսանիլիյի
սէօյլէր . վէ Սոդոմ Գոմոր իսթիլահլարընա ,
Ալահըն իսմի շէրիֆինի նադարաթ է տէրլէ ր :
Պունլարըն է թտիքտէն սոնրա , պադարսըն , պիրի
գալգար՝ վարայրմ պիր պատարագ կէօրէյիմ
տէր . արոր սըրա իքիտի իւչիւ տահա գալգար .
պիրի էօթէտէն , պէնիմ՝ ատէթիմ տիր , իւք
պատարագա կիտէրիմ տէր . պիրի տէ գալգար՝
Ֆիլան քիլիսէտէ Ֆիլան ցնծում վար , օրայա
կիտէճէյիմ տէյի՝ հէր քեսաղ չօգ պիրէր խայր
ամէլ՝ եա է թմիլ , եա է տէ ճէք :

Պունլարըն հէր պիրինէ պաշգա պաշգա սօր
քի , պու է թտիլի զայպէթ , թէն կիւնահը , եա .
լանճըլդ , զուլում , վէ զայրը կիւնահլարը , իշ-
լէտիլի խայր ամէլլէ , իլէ նիճէ ույսուրա պի-
լիյօր . սօր տա հէր պիրինտէն պիրէր տիւրլիւ
Աստուածաբանութի տինլէ :

Պու տէր քի , էլին թագսիրաթընը սէօյլէմէ-
նին զարարը եօգ , սօհպէթ տէյի սէօյլէնիյօր . օ
տէր քի , պէն կիւնահ լագըրուրսըն է տէյօրսամ ,
լաթիֆէ տիր , կիւլիւշմէյ իլին սէօյլէրիմ տէր .
օ պիրի՝ պէնիմ է թտիլիմ՝ ատամ՝ ալուսթմագ
տէյիլ , իշկիւղարլդ տըր , իշնի պիլմէք տիր
տէր . պէօյլէ պէօյլէ հէր պիրի քէնտի ագլընճա
գուրուրու Աստուածաբանութի ուլա է թ-
տիլինէ հագ պուլուր :

Պէօյլէ րապլթասըլ ֆէթվալորա ճէվապ

վերմէք՝ փէք գօլայ շէյ իքեն , հէր նէ գատար
եօրուլան , զահմէթին պօշա կիաէր , զերա
հէր քես քենտի Աստուածաբանութիւնու
գալի թութմուշ , իրշատէթմէք միւմքին տէյլ :

Հու քահանայա պագ , պատարագը պիթիր
տիքէյն օյունա օթուրուր , հոգևոր քիթապլար
օգուլաճաղընա՝ վէ քենտի մէմուրլյէէթինէ
ճալզ իշէրտէ պուլունաճաղընա , վագթինի ,
կիւնիւնիւ քենտի ըիւթպէսինէ եագըմաղ շէյ-
լէր իլէ կէշիրլի . պունլար սէնին կոչումունա
եագըմաղ տէսէն , պէն քահանայըմ ամմա ,
կրօնաւոր տէյիլիմ տէր , պէնիմ իշիմ ժամ
սէյլէմէք տիր , պատարագ էթմէք տիր տէր :
Օյուն տա պիլտիլի Աստուածաբանութիւ պու
գատար տըր . եախօտ կէշիրտիլի պօշ էօմիւրէ ,
վէ նք գանոնլարա գարշը . քենտի ըութպէսինէ
տիւշմէզ պէտ ամէլէրէ էօղը օլարագ՝ քենտի
քենտիյէ պիր Աստուածաբանութի փէյտա
էթմիշ :

Էյէր պու պապտէ ալթընճը՝ եէտինճիթէն
պիհլէրէ գարշը կիւնահ իշէյէնլէրին Աստուա-
ծաբանութիւնու սայաճագ օլսամ , սօնու
կէլմէզ . հէլէ ալթընճը թէնպիհէ գարշը կիւ-
նահ իշէյէնլէրին՝ էօղը էտէճէք եէրիէօգ . Ֆէ-
նա էթտիքլէրինի պիլլիլէր . տիլլի իքեն , եինէ
Ալլահ քերիմ տիր , ինսանըն զալֆլսինէ մէր .
համէթ էաէր , զերա պու կիւնտհ պիր տիւշման
տըր քի՝ ինսանըն թապիաթինտէ մէքեան էթ-
միշ , եէնմէսի կիւճ տիւր տէյի ալըղլարընա փէր
սէնկ էթմիշէր : Պու Ֆատիա Աստուածաբանու-
թիլար ըլա հէր տիւրլիւ մուրտարըղը իճրա է-

տիպ, հիշ տիւշիւնմէզէր քի . պու կիւնահըն ու է
պէպինէ հագ թաալա պիր վապըթ տիւնեայր
սույա պողոտու , Սողոմ՝ վէ Գոմոր շէհիրէր ինի
աթէշէ եագոր . պու կիւնահա մերհամէթ է թ
մէք աէյլլ , հէր կիւնահասն զիյաաէ իքրահ է
տէր , օնու տիւշիւնմէզէր :

Եւտինճի թէնպիհատ խըրսըզըզ էթմէ տէ
տիւնն դարը , պէլլի վէ՝ պէլլիսիզ խըրսըզար
տիւնեատէ օլ գատար չօգ տուր քի , սայցյա
կէլմէզ . իճրա օլունան տէքէրին տօլապլարըն
հիսապը եօգ . պու ճիւմէ իլէ էլին դարարըլա
իլին տիւզէն ատամլար՝ պիր այաղը քիլիտէտէ
չօգ չօգ տուպլար էտէր . սատադալար վէրիր ,
պատարագուցլար տաղըտոր :

Պունլարըն հէր պիրի՝ էթտիյի հարամիօրլու
զու էօրթմէյէ , օլան Աստուածաբանութիւլարը
պիր պիր եաղաճագ օլսամ , սօնու կէլմէզ . զի
րա հէր քեա քենտի՝ գապահատընա մինսախոյ
պիր Ֆէթվա պուլմուշ կիտէր : Զէվզ շունսա
տըր քի , պիրի օսիրինին էթտիյի զուլուժու
կէօրտէ , իշիթսէ , հիշ պէօլէ ալադըզ օլմը-
մու տէյի , զայրըսընն էթտիյիտէն իքրահ է
տէր . քենտինինքինէ կէլինճէ , պիր տիւրլիւ
ալադըզ տա քենտինինքի իքեն , օնա պիր հագ
սէպէս պուլմուշ . Իֆէնտիմիզէն պոչուրաու
զու կիպի , էլին կէօղիւտէքի չէօփիւ կէօրիւր ,
քենտի կէօղիւտէքի տիրէյի կէօրմէզ :

Քիւպարըն պիրի պիր հաքիմտէն նահագ պիր
իլամ իսթէր , հաքիմ տէօնէր , էֆէնտիմ , պու
գապահատ ըլա պէնի սէնին հուզուրունա կէ
թիրսէլէր նէ՞ տէրսին . պրէ կիտի , Ալլահտան

գօրգմազ զալում, ոէնին հագգընտան կեւմէր
տէմէզ միսին. քիսար տէօնէր, ատամ, պուռ-
լոր ու ֆագ թէֆէք մատտէլէր տիր աէր. կեօյա
մատտէ պիւսիւք օլուրտա կիւնահ օլույօր կեօր
տինն միւ իքի եիւզլիւ Աստուածաբանու
թնու, պիր քեօթիւլիւք կեահ կիւնահ օլույօր
կեահ պիր զարարսըզ շէյ :

Տիւնեայը թէրք էթմէյէ եէմին էտէն քահա-
նալար՝ եէմինլէրինի պասըպ, տիւնեայէ գարը
շըրլարսա, ֆէթվալարը եօգ մու սանըրան :
Հայ հայ, հէմ վար, հէմ փէք գափլլէրի վար :
Պիլ տիւնեայը թէրք էթտիլմիլ վազըթ՝ պու
շէյլէր ատէթ օլմուշ ուտու, պիզիմ էթտիլի
միլ նիւէթ՝ օտիրլէր կիսի եաշամագ իջին խի.
օպիրլէր պէյլէ էտէյօր, պիլ աէ պէյլէ էտէ-
րիլ տէրլէր :

Լաքին եէմին էթտիլինիլ զաման՝ պու շարթը
գօտունն զմույուտու. խայր, շարթ նէյլ լա-
զըմ, օպիրլէր կիսի օլաճաղը անլաշըրը ա :
Պէք կիւզէլ, լաքին եէմինլէրինի թէքմիլ թու.
թանլարա նիլին սագմաղսընը տէսէն, պէ-
նիմ եէմինիմ էօյլէ անլաշըրը տէրլէր. թիւք
ճէ, եէմինլէրի Ալլահը ալտաթմագ իջին սիր,
օլուտա քենտի քէնտիլէրինի ալտատըրլար :

Գօ գանոնլար ժողովար պէյէնտիլլէրինի
սէյլէսինլէր. պիլ պիլախիմիլտէն գալմայը :

Եա գարըլարն Աստուածաբանութլարընը
նոնըլ ապայըմ. խալքը գէմմ էթմէք մի տէրսին,
պիրի պիրինին հագգընտ կերէք եալան նոգիւ-
լէր մի տէրսին. ամմա պուռլար էլի ֆասլ էթ.
մէք իջին սէյլլ, իլա գապահաթտան իքրահ է.

տիպ, քենտիւէր տիւշմէմէք իշին տիր: Գօճաւ
լարընըն խաթըր իշին քենտիւէրէ սաաթ սաաթ
տիւզէն վէրմէք մի տէրսին. անճադ օ տիւզէն
թադան՝ էվտէն տիշարը չըդտըդլարը զաման օ-
լուր. ամինս հաշա քի քենտիւէրինի էլէ կես-
թէրմէք իշին օլա, եօդ, հաթթա եիւզիւնէ պոյա
վուրույօրսա, խըսըմ ադրապա արասընտա
եիւզիւ սօլուդ կեօրիւնմէմէք իշին տիր. այնա-
նըն գարըսընտա սաաթ սաաթ տուրույօրսա,
վաթթինի Ֆէհա շէյէ կեշիւմէմէք իշին տիր.
գումար օյնարսա, պիր էյլէնճէ իշին տիր. ամ-
մա պու էյլէնճէ էվինի երդար ըմըշ, մանի
տէիլ, գօճասընըն վարասընը կիզի ալըրսա,
գօճասընըն օլան քենտիւնին տէ մալի տիր. էվ-
լաուլարընը եիւզիւ իւթիւնէ պրագըր, թէր-
պիյէսինէ մուգայէէտ օլմագսա, օ արդընթըր
տա քենտիւէր չէքեճէք տէիլէէր ա. այլդլը,
եըլըդը մախտուս ուսթալար վար, գարըլար
վար, հիզմէթճիւէր վար, օնլար պագար: Օնտան
սօկրա տինէ, մէզհէպէ զըտ, ըրզա էտէպէ գարը
օլան շէյլէրի սօրմա:

Նիհայէթ գարըլարըն հէր քեօթիւ Ֆիլիւնի
պիր պիր ոուալ էյլէ, պագ նասըլ հէր պիրինէ
պիրէր Ֆէթվա վէրիւրէր. էյէր ճանըն արգըլմա-
յըպ տա, հէր պիրինի պաշգա պաշգա սօրաճագ
օլուրսան, հէր պիր րապըթասըզ ամէլինէ պի-
րէր Ասաուածաբանութի պուլուր սէօյլէր, հիւ
պիրինտէ իլիշմէզ. զիրա գարը դըսմը էթտիլի
թադօիրաթտա օլ գատար ինատճը տըր քի,
էօլիւմիւ իրթիքեապ էտէր, էանըլարմ տէմէզ:
Ֆադըր խոստովանահայրլարըն եօրուլուուլու-

նուն ասլը պուռ տուր . ինքեար էանմէտիքէրի
կիւնահը պիւլէ , տիրլիւ տէօնիւմիւ տօլապլոր
ըլա գափաթմադ իսթէրէր . վէ խոստովանա-
հայր տա քէնտի ֆէթ վալարընա պէլի տէսին
տէյի , գուրմասըգլարը շէթանըգ գալմազ :

Կերչի պուռ խուսուստա սէյլէտիքճէ սէյ .
լէյէճէք շէյ վար , զիրա հէր քէս տինէ , շէրիա
թա գալըը էթտիլի թափսիրաթլարա էօլը էթ
մէք իչին , օլան Աստուածաբանութիւլարը հիտ
պա կեւմէզ , լաքին պիղէ պուռ գատարը էլ վէ
րիլ , զիրա հէմ պաշընը աղըլթալմ , հէմ մէք
թուպուլմ ուղանար , մէքթուպ շէքլինտէն չք .
տը : Քիշլինին գալլալի պիւր շէյէ մէյլ էթմէյէ
կեօրսիւն . էօգուս հէվէս էթտիլի շէյին իճրա-
ւը իչին , հէր նէ լապըլթասըզ շէյ օլա , քէն-
տիմիլէ օլան մուհասպէթ պիւրէր Աստուածա-
բանութի պուլտուրուր , հադ վէրտիլիլ : Գօ
քիթապլար քարոզիչէր չալըրսըն սէյլէտին .
քիտնէ պիւրտիլինտէն գալմազ , հէր քէս պուռ
լուհուղու պէտ խուլտա էօլէ սէպէպլէր
պէլլիլէվիշ տիւր քի , էլլէրտէ ֆէնա օլան շէյլ
քէնտի հադդընտա զարարըղ տըր սանըր :

Տահա պիւր ֆէնա շէյ վար քի , հէր քէս գալ
պիւնէ տօղան վէսվէսէյի պիւլէ , խոստովանահայ-
ըրնա սօրուպ հալլ էթտիլմէյէ մէճպուր օլնա
մադ իչին , պաստըլըպ տէֆ էթմէյէ պալար
Պափ քէնտի Աստուածաբանութիւնա նէ գա-
տար կիւվէնմիշ տիւր քի , զաֆիլ էտիլըը ա-
շիքեար օլմասըն տէյի , քէնտի քէնտիէ զօր
էտիպ , գալլալինի լահաթ թուլմաղա չալըլըր .
վէ հիշ քիմնէտէն նատիհաթ իսթէմէյէ միւհ .

Թաճ տէյիւմ կիպի տուրուր :

Կեօրոսին միւ, գարըլա՛ օլտուն, երբեքէր
օլտուն, հագգը կեօրմէյէլմ աէյի կեօզէրինի
նէ՛ շէքիլ եռմարլար, վէ օլաուդլարը Ֆասիւ
Ֆիքիրտէ նասըլ րահաթ տուրուրլար : Պազը
քերէ զինմէթէրի ույանըր, շունտա քենտի
քենտինի սլաաաթլօրսուն տէյի վէսվէսէյէ գօր,
լաքին հագգը պաստըրլալ, գալլալինի րահաթ
էթմէք իչին, խալալի խալաթլար գուրմաուլա օլ
գաստար խաման էթմիշէր քի, ագըպէթ զինմէթ-
էրի տէ եօրուլուր, մուրտար կիւնահ՛ սէվապ
սուրէթի իլէ, եա զարարսըլ շէյ շէքը իլէ իււ
թէ չըգար . վէ ագըլարը պաշլարլուս կէլմէ-
տէն, տիւնեալարնն թէպաիլ հոէրլէր :

Պունտան մա՛տա զէմանէնին պազը զահիրատէ
սըգը՝ պաթընտա կենիշ զինմէթլի վարգապետ-
լէրէ պագարսան, վէ վարգապետութիուն ագ-
լա եագըն օլմայանը, եանի, հագտան էն ու-
զագ օլտնը թութմազա՛ իզին վէրէն քահա-
նալարա տըգգաթ հոէրսէն, քրիսթիան թէր-
պլէսի տէ մօտամըր օլտուղունա թաաճճիւս
հոէճէյին գալմազ . վէ նը աւետարան հվվէքի
քրիսթիանլարնն գլաղուղու օլուս, պու կիւ-
նէտէք հիշ պլը մատաէտէ թէպաիլ օլմուշ աէյ-
իլ իքէն, զէմանէմիզին քրիսթիանլարը պէօյլէ
թէպաիլ օլտուղունա շաշմազըն :

Հէր քես ճանընը սէլամէթէ չըգարմագ իս-
թէր, լաքին ճանըմլա պերապէր՝ նէֆալէրիմի
տէ սէլամէթէ չըգարալմ աէր . պունսնլա վա,
լըր պլը մուրտար մախլութ հալիար քի, զա-
հիրատէ օլան ամէլէրի քրիսթիան տըր, պաթը

նընտա շէյթանը պէսէր : Հայ հայ . էյէր տի-
շարտան մայմուն կիպի էյլիք թագլիտի էտիպ ,
իշէրտէն զէհիրլի երլան օլմաղըլա քրիսթիան-
ըզ օլսայտը , նէ՛ մուծըլ շէյ օլըւրտու : Եաղըզ
հաղըզ-պիր վազթա եէթիշտիք քի , տինին եիւզ
սէն օլան ամէլէրի՛ էն մուրտար տըլապըզլարա
փէրտէ օլմուշ : Աւետարանըն մէֆհուսու՝ փա-
րիսցի կիպի , տիշարտան օլան ամէլէր տէյիւլ .
Ալլահըն էմրինի եիւրէքտէն իճրա էթմէք տիր .
պիզ պուսուս անլամապ իսթէմէյօրուզ :

Պու միսլիլ սուրէթէն ջերմեւանդլար՝ Եսայի
մարգարէնին Իսրայէլ միլէթինէ (իթ . 13 .) , վէ
Էֆէնտիմիզ փարիսեցիէրէ էթտիյի թաղիրէ
մուսթահազ տըրլար . « Պու միլէթ պանա տիւլ
իլէ իզզէթ էտէր . եիւրէքլէրի պէնտէն ուզադ
աղը , տէր : (Մարկ . է . 6 .) Զահիրտէ էյի կեօ-
րիւնմէնին Ֆաիտեսի եօզ . զահիրտէ էյի կեօ-
րիւնմէք միւրտիլք տիր : Էյլէ ասամլար զահիր-
տէ քրիսթիանըզ կեօսթէրրլէր , ամնա տէ-
րունտէն օ իճատ էթտիքլէրի Աստուածաբա-
նուծիլար ըլա , մէրտմլարը՝ Ալլահը ալտաթ-
մազ տըր , լաքին քէնտի քէնտիլէրինի ալտա-
տըրլար :

Իմոի հէր քէսին քէնտի պաշընա իճատ էթ-
տիյի Աստուածաբանուծի նէ օլտուղունու՝ անդ-
լատըն . լաքին հէփսինի սէյլէտիմ սանմա , զի-
րա հէփսինի սէյլէմէյէ հվլէլա հէփսինի պիւ-
մէլի , օնտան սօկրա հէփսինի եաղմաղա պիր
պիւսիւք ճիլա փէյտա էթմէլի : Լօթրանլար
հազգընտա , վէ եկեղեցիտէն տիշարը ստիր մէզ
հէպտէ օլանլար հազգընտա տէրլէր քի , զիմ

մէթէրի ազատէ օլտուղունտան հէր ստամին
պիր մէղհէպի վար. պու Աստուածաբանութիւնար
ըլա ուղղափառլարնն չօղունա պէօյլէ տէմէլի
տիր :

Հէր նէ հալ իսէ, էվլէլէլի մէթուպումուն
մէֆհումունու շինտի ուղլատուն. վէ ինչա Ալլահ
պու էթտիլիմ պաշ աղըրսընա տա ճանըն սը-
գըլմալ . հաթթա մէֆհումունտա. օլան հադ
մատտէլէրի աւլատըգտան սօկրա, պաշ աղըր-
սը տըր տա տէմէզսին. զիրա էօյլէ մատտէլէր
տիր քի, օ քէնտի պաշլարնա Աստուածաբա-
նութիւնար իճատ էտիպ՝ տին խուտուսունտա
թէնէլէրինի Ալլահա, վէ էիւրէքլէրինի նէֆսէ-
րինի շէլթանա վէրէն Աստուածաբանլար,
քրիսթիսանըգ թէրպիլէսինի՝ տիքիճի տաիւթիւ-
անը կիսի, էօթէ պէրի շէքիլթիրտիքլէրի՝ ու-
թանաճադ շէլ օլտուղունա, քէնտի ագըլլարը
տա շէհատէթ էտէր :

Պագը, սէնին մուհապպէթլի ագրապան օլ-
տուղումա՝ պէնտէ պէօյլէ Աստուածաբանութիւնար
էօգ, էանի, հիլէսիզ էաշանսըզ սատըգ
ասթումունում՝ պէօյլէ պիւ, վէ իթիմսուէյլէ :

ԻՐ ՔԵՔ ԻՎԼԱՏ ԱՐԶՈՒԼԻՄԵՔ

Պէնիմ ազիզ տամասըմ ,

Պիլերիմ , ոէն պանա գարըշմա , պէն ադը-
լը սէնտէն էօյրէնէճէք տէյիլիմ աէյէճէքսին :
Էօյլէ տիր . ոալթ ոսնա աէյիլ , գըզըմա պիլէ
գարըշմամ , զիրա սանա վէրտիլիմ կիւնաէն ,
պէն ալագամը քէսմիշիմ : Պու պէօյլէ տիր .
լաքին պէնիմ մէրամիմ՝ նէ սէնին էվինին մաս-
լահաթընա գարըշմագ տըր , նէ էհլին իլէ պէյ-
նինիզտէ օլան մուամէլէյի՝ էօյիլթ վէրմէք տիր :
Պէն զէմանէ գայնաթալարը կիպի՝ գըզընը գօ-
ճայա վէրտիլէյն տամատընըն նազըրը օլմուշ
կիպի , հէր իշինէ գարըշըր , էվինինիլինտէ պի-
լէ էվ սահիպլէյի էթտիրմէզ , կիւվէյիսինի քէօ-
լէ կիպի հիւքմ ալթընա ուլըր՝ գայնաթալար-
տան տէյիլիմ : Զէմանէ գայնաթալարընըն ա-
տէթի պու տուր , պիլերիմ . լաքին պէն օ ադըլէ
սա ոտամ տէյիլիմ , ոէնի հիւքմիւմ ալթը-
նա ալմագ խաթըրմուան պիլէ կեչմիշ տէյիլ :

Անճագ իւզէրլինիզէ՝ թապիաթտէն օլան հիւք-
միւմիւ տէ պիլերիմ . էվլատըմը սանա վէրմէյ-
իլէ՝ նէ գանըն հիւքմիւ գաթ օլմուշ տուր , նէ
թապիաթլին պաղըսըրը գըրըլմըշ տըր քի , պապա

օլառւղումն ունաւտայրմ տա , սէն դըզմը
խըրփաւաղընա կիւճիւմէ կելմէսին :

Իմսի , պու տիպաճէմաէն սօնրա , սանա պիր
չէյ սօրայրմ . գըզմը շիմալէտէք տիւնեայէ էր .
քէք էվլատ կեթիրմէտի աէյի խըրփալայօր
սուէն , նիւշին , նէհագ ըլա խըրփալարսն . րահ
մինաէքի էվլատը էքքէք էթմէք՝ գըզ էթմէք
քենաի էլինաէ՞մի տիր : Թապիւաթըն հիւքմիւ ,
Ալլահըն էմրի՝ քենաի իրտաէթինէ պաղըլ օւ
մատըպտան սօնրա , էվլատը գըզ սօղուրսուէն ,
եօգ , էրքէք սօղուրսուէն տէյի նիճէ ճէպր էտէ
պիլիրսին : Պիր մատըհաթ քի , իրատէթէ պաղ
լը տէյիլ . իրատէթէ պաղլը օլմայան շէյին գա
նուէն ու օլամաղ , գանուէն ու օլմայան շէյաէ՝ գա
պահաթ նիճէ օլա պիլիր . գապահաթ օլմատըպ
ճա , սէն նիճէ թէքաիր էտէ պիլիրսին :

Սէնին էթտիլին եարամաղըլդ սըն . Ալլահըն
էմրի իլէ օլաճագ շէյի՝ սէն նիւշին էթմէյօրսուէն
աէյի , գարըլը նահագ էէրէ թէքաիր էթմէք՝
նէ աէմէք տիր . սէն Ալլահտան պիւյի՞ք միւ
սիւն , օնուէն ինտիւտէ գապահաթ օլմայան շէյի՝
սէն նէ՞ տէր տէ թէքաիր էտէրսին . հաթթա
գապահաթլը սէն սին քի , Ալլահըն մուսթա
ղիլ մուրատընը՝ էշլինէ գապահաթ տատէտէյ
օրսուէն :

Պագ նէ գատար րապըթասըղ սըն . շիւնքի
պիր էվլատըն եա գըզ , եա էրքէք օլմատը գարը
նըն էլլնտէ տէյիլ , Ալլահըն էմրի իլէ օլուր ,
էվլատը սէն գըզ սօղուրսուէն տէյի , գարըլա
գապահաթ պուլմագ՝ Ալլահը գապահաթլը
էթմէք տիր . պագ շու սայըղլամալարա :

Եօգ, Էօգ, Փառքը հիշենին գապահաթը
եօգ. գապահաթը սէն սին քի Ալահն հմրինի՝
խաթէտկին կիսի չէվերմէք իսթէյօրսուն. պի-
լիր միսին քի, սէն պու թավրըն ըլա Ալահն
ղազապընը պաշնա տավէթ հաէյօրսուն, ծու-
տան խապէրին վա՛ր մը: Ալահ իսթէտկիմի էթ-
սին աէյի իտտիա էթմէք՝ նէ՛ Փօտուլլուգաուր.
Ալահ սէնին հմրինէ՞ մի պալլանսըն: Պու գա-
պահաթ սանա էէթիշմէյօր տա, սէնին մուս-
թահագ օլտուղուն զազապը՝ գապահաթաղ հի-
լինէ եիւքլէտիսլ, էօլքենի ծնտա՛ն մը ալաճագ-
սըն:

Պադ նէ՛ գտտար միւլահաղասըղ ասամ՝ սըն:
Սէնին էրքէք էվլատ իսթէմէն՝ պիր րապըթալը
արզուչուսա, օ արզու Հէր քեստէ րապըթալը
օլմալը. եա հէր դօճա պու արզուտա օլտա տա,
դարըլարը տա իճրա հտէ պիլսէ, սէն նէրէտէն
աօլարտըն. հաթթա տիւնեա չօգտան թիւքէն,
միշ իտի: Պէն էվլատլարմը էրքէք իսթէմիշ
օլտայտըմ, հիլիմ՝ տէ սէօղիւմէ ուլա պիլսէյտի,
շիմիտի սանա վէրէճէք գըղըմ օլմալտը:

Ամա տէյէճէքսին քի, էրքէքսիզ պէնիմ օ-
ճալըմ սէօնէր. պէն տէ տէրիմ.քի, գըղ էվլատ-
սըղ՝ պիւթիւն տիւնեա սէօնէր. վէ եարատանըն
իզգէթինէ լաղըմ՝ օլտն՝ սէնին օճալընտան զիս-
տէ՝ տիւնեանըն եաշամասը օլտուղունտան, սէ-
նին էվլատլարըն էրքէք օլմասընը իսթէտկին՝
քենսի քէօր օճալընըն իզգէթինի՝ Ալահն
իզգէթինտէն զիստէ թութմագ տըր: Տիւնեա,
տէ ինտանըն էլինտէ օլմայան շէյ՝ Ալահն հմրի
տիր տէնտիքտէն սօնրա, ինսան էվլատը Ալահն

մուրատրնա գարշը շէյ արզուէմէք՝ քէնտի մու-
րատընը Ալլահն մուրատընտան զիյատէ սոյ-
մադ տըր :

Օճաղըմ՝ սէօնէր . տիւնեատէ սէնին օճաղըն-
տան զսյրը սէօնմիւշ օճադ Էօգ մու . տիւնեա
գուրուլալտան պէրի նէ՛ օճադլար , նէ՛ խանէ-
տանլար սէօնմիւշ . նէ՛ քիպար Էվլէրի , նէ՛ փա-
տիշահ սոյլարը թիւքենմիւշ . սէնին օճաղըն սէօ-
նէրսէ նէ օլուր ումուշ :

Սէն էօլտիւքաէն սօնրա տիւնեատէ նէ օլուր-
սա օլտուն , նէ՛ վազիֆէն . սէն էպէտի տիւնեայէ
կեօջտիւքաէն սօնրա , ոլու տիւնեատէ սէ-
նին օճաղըն սէօնէր իմիշ , Էանտըր ըմիշ , սանտ
նէ՛ Ֆախտէսի զարարը օլուր : Եօգսա հուզընը
պարկէ չըգարսան , տիւնեատէ գաջ էրքէք Էվ-
լատ էտինտին տէյի՛ մի սօրարլար , Էօգսա զիմմէթ
էսամէլէրին օգուենտուլու զաման , էտինտիլին
գըզ Էվլատլարը պօրճ հիսապընա զամմ էտէր .
լէր տէ , էրքէքլէրի սէվապընա՛ մը մահսուս Է-
տէրլէր :

Քաւարանտա կիւնահլարընը էօտէյէճէք •
լուրան , էտիստ Ալլահ պէքլէյէ՛ ճէհէննէմէ
կիտէճէք օլուրսան , չէքէճէյին ճէյա՛ տիւնեա-
տէ պլուգտըղըն գըզարընըն՝ էրքէքլէրինին ազ-
լըղընա չօգլուլունա կեօրէ՛ մի տըրմար էքսիլիլ :
Պունլարըն հիւշ պիլի Էօլ ուտա , սէն էօլտիւք-
տէն սօնրա սոյուն թիւքենմէզ իմիշ , տանա նէ՛
Ֆախտէսի օլուր : Պու արզուենուն սէպէպի նէ՛
տիւր , պիլիլ միտին , տալթ տիւնեայը տիւշիւնիւ-
րիւզ , տիւնեատէն չըգմադ իսթէմէյիզ , ասը
օ տուր : Սոյուն Էաշատըգճա , սէն տէ Էաշայա-

Ճագարն սանրարն . լտքին պու հայվանճա եա-
շաւագ տըր , ալլընը ֆլքըրինի տիւնեայէ վէր-
մէք տիր : Պու տիւնեատէ իշիմիզ կիւճիւմիւզ՝
տիւնեատէն չըգմանրն եօլունու տիւշիւնմէք
օլմայը իքեն , սէն գալմանրն եօլունու արայօր
սուն . հաթթա պէօյէ եաշամուգ՝ էօմրիւնիւն էն
էլըէմ մասլահաթընը կեօրմէյէ վադըթ պրագ-
մամագ տըր . զիրա էվլատլարումա կեչինէճէք
պըրագայում տէյի , պիւթիւն վագթինի տիւնեա
տէրապէրի իլէ կեչիւրիսին . պիր աէ վագըթ կե-
լիւ , ախրէթէ չաղըրըրլար . վէ հաղըր պուլու-
նալում տէյի գաթ վէ գաթ թէնպիհ օլունումա շ
իքէն , հիչ պիր թէտարիքին օլմայարագ եօլա
չըգման իգթիղա էսէր :

Տօղուսու , քիշիյէ չօգ պիւլիւք տէվլէթ տիր
էօլում սաաթինտէ պիր սիւրիւ էրքէք էվլատ-
լար տէօշէյին էթրաֆընը դուշատըր , պիր ան
էվլէլ կեօպիւնիւ գափասըն քի , պիր ալըր թաշ
ալթընա գօյալում տա , էտինտիյի մալէ սահիպ
օլալում տէյի պէքէշիպ տուրուրլար . սէն էօթէ
եանտա օնլարըն սէպէպինէ սէր սէֆիւ , թէ-
տարիքսիզ՝ կիտէճէյին եօլա պագ :

Սէն անիւնըն թէրի իլէ գաղանաղըն մալի օն-
լար էէյիպ իշմէյէ թէլէֆ էթտիքէրի աղ տէվ-
լէթ մի տիր : Օճաղըն սէօնմէզ , շէն գալըր , գա-
լըր ամմա , պիր սիւրիւ Ալլահտան գօրգմաղ
եարամաղլար օճաղը օլուր : Սօյուն թիւքենմէզ
արթմատա օլուր , օլուր ամմա , պէտ ամմէլէք
իլէ , ինսանըղըր ըզիւլ էթմէյիլէ ալթար : Պուն-
լար հէվէս էտէճէք շէյլըր տէյիլ մի :

Իհթիմալ քի ուսուլ օլալար , խայրըր էվլատ-

լար օլալար • լաբին ղէմանէմի ղին պօղուգլու-
ղունտա ֆէնա օլմալարը՝ սահա ղիյատէ իհթի-
մոլ տըր • եարամաղ, գումարպաղ, ղինաբեար,
սէֆին • քիւֆիւրպաղ, Ալլահտան գօրգմաղ
էվլատար օլուրսա, հազզ էտէր միսին : Պու-
սահայս՝ էրբէք էվլատ սահիպի օլմագ իսթէր
մի իսին • պիր ատամըն ֆիքրինտէն կէչաէ, թիւ-
լէրի գալգար • պունլարը տիւ շիննիւպ տէ, Ալ-
լահա շիւքը էթմէնէ • պէլքի սանա էրբէք էվ-
լատ վէրմէտիյինին ասը՝ սէնի պէօյլէ տէրալէրէ
ուլրաթմամագ իշին տիր • նէ պիլիրոսին :

Պիլիրիս, էրբէք էվլատ արղուլէյէն տէլիլէր-
տէ՝ սէն եալընըղ տէյիլին • անճագ պու սէվ-
տուտա օլանլա՝ նէ դատար չօլ ուսա տա, սէ-
նին կիպի գարըսընը խըրփաւոյանաղ տըր • ղէվ-
շունտա սըր քի, նիչէ գօճալար, գայնաթա-
լար, գարըլարը կէլիլէրի էրբէք-տօղուրուրսա,
եաղլըճա հէաիյէլէր վէրիլէր, կէօյտ գարը-
նըն հիւնէրի իլէ էրբէք օլմուշ կիսի, ետիսա
գըղ էվլատ օլսա, համիլէլէքտէ՝ էքսէրի էրբէք-
տէն ղիյատէ սըգընթը չէքմէմիշ կիպի : Պուն-
լաշ հէփ տէլիլէր տիր, հէփ ֆօտուլուգ նիշա-
նէլէրի տիր, հէվանի նէֆտէ ույտուղունուլուն
մէյվէլէրի տիր :

Պիր ճինտ տիվանէլէր տահա վար • (քէշքի
սէն տէ օնլարտան օլայսըն •) էրբէքլէրտէն ղիյա-
տէ գարըլարաա վար • քիլիսէ գափուլարընը
ալընտըրըլար, նիյէ էթլէր, ղիյարէթլէր, կիճէ
կիւնաիւղ տուալար, Ալլահ էրբէք էվլատ քե-
րէմ էթմին աէյի • թանղըլը տա թաճիգ էտէր-
լէր՝ սըլարը տա • պպտարագուլլարըմը տէրսին ,

սատագաւարբմը տէրսին , ծնունդն սլուհուն ավու-
ճունա շէյ գըստըրըպ՝ տուալար ըսմարլամադ-
մը տէրսին . ծնտան սծկրա քերէմ լաֆլըլա իս,
թէրլէր :

Պու Ալլահտան քերէմ իսթէմէք աէյլլ . քեն-
տի մէրամըղը իճրտ էթսին տէմէք տիւ : Հագ-
թաալանըն ախրէթ հագգընա էթտիյի վատլէրի
տիւշիւնմէյիպ , ետլընըղ պու ախնեանըն բա-
հաթսըղ սէֆալարընա մէշղուլ օլմապ տըր :
Պու տիւլանէլէր իւճրէթլէրինի պու տիւնեա-
տէ՝ մի իսթէրլէր . պու դատար արզուլլէյօրլոր
մը , դօ պու ախնեատէ ալընլար : Աէ չիւնքի
Ալլահը քենտի ագըլարընա ույաճագ դատար
բապըթաաղղգըյաա էտէյօրլոր , պու տիւնեատէ
ալընլոր տա , ախրէթտէ Ալլահըն աղիզ ճէ-
մալլինի կէօրմէտէն մահրոււմ օլտունլար : Պապ
շու շաշգընլարա . պապ շու տէլլէրէ :

Պու միհնէթ տիւնեաաընտա պիղէ լաղըմ օ-
լանը՝ պիղտէն էյի պիլէն թանղը , քերէմինի
վէրմէյէ պու դատար ինատճը՝ մը տըր . քի , քեն-
տիյի թաճիղ էթմէյէ միւհթաճ օլալըմ . քերէ-
մինի նէ սուրէթ իլէ իսթէյէճէյիմիզն՝ քենտի
էյրէթմիշ տէլիլ մի . « Սէնին մուրատըն օլ-
սուն , տէյի էյրէթմիտի մի . էյլէ իսէ՝ պէնիւմ
մուրատըմ օլտուն տէյի , կիճէ կիւնտիւղ պա-
շընը աղըլթմանըն աղըլնէ : Սէն տէ օ քերէմ
իսթէյէն անալար պապալար կիպի օլտան , սա-
նա տա պէյլէ սէյլէր իտիւմ :

Լաքին սէն տահա պէթէր տին . կէօյա գըղ
էվլատ պաշընա դաղապ տըր կիպի , զօր ուլա
էրքէք էթտիւմէք իւլն , Ալլահըն սանա էշ վէ

եօլտաշ տէյի վէրախի չգարջը խորփալարսն :

Գլը նէ տիր , էրքէք նէ տիր . իբխտ տէ Աւ-
լահն եարաթաղը գոււ տէյի՛մի . գըզլարն
տա ճանը վար , ծնլար տա էֆէնտիմիզն ազիզ
գանձլա սաթն ալընմը , ծնլար տա էպէտո
իզգէթէ վարա ոլիլէճէք մախլուգ տուր . սէնին
գանընտան հասըլ օլմուշ , էօմիւ սէնտէն աւ-
մըշ էվլատլար տըր , պու գատար իբրահ էթմէ
նին աօլը՛նէ : Սէնի էօլտիւրիւրիւմ , թէփէլէ-
րիւմ տէյի էհլինին իւզէրինէ սէյիրտիպ , եիւ-
րէյինի գանա պուլամանըն ալէմի վար մը :

Եյէր տէրսէն քի , էրքէք գըզլտան միւթէպէր
տիր , էրքէյին պասիրէթի վար , թէտպիր սա-
հիպի տիր , տիւնեայը խարէ էտէն էրքէքէր
տիր , վէ հաթթա աւետարանտա պիլէ՛ համ-
լինի վազ էտէն գարընըն թէմսիլինտէ , էրքէք
էվլատա օլան սէվինճի էֆէնտիմիզ պէյէնիր
տէյէճէքսէն , պէն ծնլարը հէփ ոլիլիրիւմ . լա-
քին գարընըզ էրքէք տօղմատըղընը տա պիլի-
րիւմ , վէ պիր էվլատըն գըզ օլմասը՝ էրքէք օլ-
մասը , եարատանըն պօզուլմազ թագտիրի օլ-
տուզուհու տահա էյի ոլիլիրիւմ :

Ագըն եաթսըն պիր քէրրէ , ագըն եաթսըն
քի , պու սէնին էթտիլին սաթ չըլընիլըզ տէյ-
իլ տիր , թախթընտան միւլհիւտիւլիւք տէ չը-
գար . զիրա Ալահ քենտի մալնէ սահիպ օլ-
մասըն տէմէք տիր : Պու տիւնեատէ ինտան գըս-
մընա վադը օլան մատտէլէրտէ , Ալահ տիւն-
եայէ մուգայէտ տէյիլ տէյէն՝ միւնքիրի գատէր
օլան զէքի ագըլարը՝ շաշըրաճագ աշիքեար իս-
պաթլարըն ոլիրի , իշպու ինսանտա վէ հայվան .

տա՝ սօղանն էրքէյին վէ տիշինին վէզն իւզրէ օլլան հիսապը տըր . զիրա պու հիսապ՝ քեօր թապիաթին մարիֆէթի իլէ թադսիմ՝ օլուր շէյ տէյիւ տիր :

Իմտի սիր էվլատըն եա գըզ, եա էրքէք տօղ մասը՝ եաղընզ Ալլահըն էլնիտէ օլտուգտան սօնրա, վէ քենտի մութլագա էօյլէ էմրէթմիշ օլտուգտան սօնրա, գատէրի իլէ ճէնքէշմէտէն վազ կէշ . զիրա Ալլահըն հէր թադտիր էթտիյի հապ տըր, սանա սէօզ տիւշմէզ : Նէ էվլատըն էրքէք օլուպ տա, սօղաուգլայն, գալընըն գապահաթի օլմայարագ, Հապ թաուլա չէքեր էլնիտէն ալըբա, վէ նէ էրքէք տօղմազ տա գըզ օլլուրա, գալընա սաթաշմա, զիրա գարընըն հիշ գապահաթի օլմազ :

Մէշըէպիլնի սիր ազ ինսանա պէնզէթ, տիրէ, թէ պիլէնճէ կէօթիւրէճէյին շէյլէլէ մուգայէ եէտ օլ, տիւնհասէ սրագաճագլարընը տիւշիւնմէ : Ալլահըն իզզէթինէ պագ, սէնինքլնի արամա : Վէ չիւնքի սլր էվլատ՝գըզ տա օլտա՝ Ալլահըն քերէմի տիր, էրքէք տէ օլա, սէն էիւրէյինի օյնաթմա, հէման վէրտիլնէ շիւքր էյլէ :

Սէնին տիւշիւնէճէյին՝ Ֆադաթ էվլատընըն էի թէրպիյէ էթմէք տիր, իսթէր գըզ օլտուր, իսթէր էրքէք : Վէ Ալլահ սանա շիմտիյէտէք էրքէք էվլատ վէրմէմիշ իսէ, ալլա քի էյի թէրպիյէ էտէմէյէճէյինի պիլտիլի իլնի տիր : Ֆէհա պիւլիւլուպ, հէմ սէնին էվլնի երգաճագլար, հէմ էլլէրէ քէօթիւ իսլրէթ օլաճագլար :

Ալլահըն իզգէթինի արայան ատամ՝ երբեք
 էվլաում օլսուն տա , դօ քեօթիւ օլսուն տե-
 մէզ : Աէ պու դատար աշգ ըլա երբեք էվլաւ
 արզուէյէն պապա՝ էվլաւընը էյի թէրպիէ է-
 տէմէզ . զիրա էօրնէքէրի կեօզիւմիւզ էօնիւն-
 տէ տիր . երբեք էվլաւարընը իֆրաթ սէվէն-
 լէր՝ կեօնիւլէրի գըրըմաւըն տէյի , էլ դաւաւը-
 մադ տէյիլ , տարըլմադ պիլէ իսթէմէզլէր . քիւ-
 ջիւքիւքտէ հէր իսթէտիքէրինի էտէրլէր . չօ-
 ճուգ տուր , ադլը կէթիշմէզ , էօվքէյէ չըգար-
 տա քէյֆինի պօզար տէյի էօզը էտէրէք , չօ-
 ճուղուն էթսիլի դապահաթ ըտա պիլէ , կեօզ
 գըրպարլար : Պէյլէ պէյլէ քէնտի պաշարընա
 պիւլիւտիւքտէն սօնրա , դապթի միւմքին օլ-
 մազ . հէր իսթէտիլի էլպէթթէ իճրա օլմալը ,
 սօնրա պապաւարընըն մուհապէթինէ գարշը-
 լըգ , պաշարընա պէլա օլուրլար :

Իմտի սէօզիւմէ կէլ , նասիհաթլարըմը տինլէ .
 վէ էյէր պէնիմ սանա մուհապէթըն գայնա-
 թա օլմամը իսթէրսէն , էհլին իլէ ինսանճա
 կէշին :

Պէնիմ աղիգիմ,

Պանա կեչէնքի եազուրզըն մէքթուպուս՝
օ վիլայէթտէ տէ գոււմար օյնանըր մը տէյի սու-
ալ էթմիշսին : Նէ՞ սանտըն , պուրասը պիր եա-
պանի եէր մի տիրքի , պէօյլէ պիր կիւղէլ , պէօ-
լէ պիր սէֆալի էյլէնճէսի օլմասըն : Վագըթ կե-
չրէնճէք էյլէնճէլէրին էն զարիֆի՝ հէր վիւլյ-
էթտէ տտէթ օլսուն տա , պունուն կիպի հէր
զարիֆլէսին իճատը օլան վիլայէթտէ օլմասըն
մը : Սէն պու մէմլէքէթին աուամընը թաշտան
օտունտան օյմա փուլթլա՞ր մը սանըյօրսուն , եօգ-
սա էյի շէյի թանումազլար՝ թէրպէյէսիզ թապիւ-
աթմսըզ խօյրաթլար տըր տէյի մի տուրոյօր-
սուն :

Պու վիլայէթտէ պիր չօճուլուն գօլլարը գը-
մըլտանմազա պաշաաւդլայն , էօնիւնէ սիֆթաճ
օյուն քեազըաւ աէօքէրլէր , սիֆթաճ օնու թա-
նըաւըլար . հաթթա պուրանըն չօճուգլարընտա՝
պէլքի տուա էթմէք սիլմէյէն պուլունա , լաքին
օյուն սիլմէյէն եօգ տուր . հէր շէյտէն էվլէլ
էօյրէնիալէլէրի՝ օյուն տուր , վէ կեօրմէլի սին
նասըլ չափուք էօյրէնիլէր :

Գրումար տէտլսին՝ եհմէք եհմէք գատար պիր
խթիզալը իշ օլմուշ տուր . պիւլիւք , քիւ-
չիւք , աղա , գատըն , հէփիսի պու կիւզէլ թէր
պիսէյի էօյրէնմիշ տիրէր : Պուրանըն քիպար-
լարընտա ատամ վար քի , էլինէ քալէմ ալար
յը եօք , սօյրու տօյրույա օգումագ պիլէ պիւ-
մէզ , լտքին գումարըն փէք ուստասը տըր : Պիր
ղաման քրիսթիան օլան ատամա՝ փաղար եօր-
թու կիւնէրի պատարագ կեօրիւրմիւսին տէյի
սօրմագ՝ նէ գատար տըրպ ըտլիսա , շիմոի տէ
պիր ատամա , խուսուսա պիր քիպարա , էլն աղ-
ղնա եհթիշէն ատամա , օյուն օյնամագ պիլէր-
միսին տէյի սօրմագ՝ ըրղընա կեչմէք գատար
րէզալէթ տիր :

Եա պու գատար աղալար , հալի վագիթէրի
խօշ օլանլար , պօշ վագիթէրինի նէ՞ իլէ կեչիւ-
սիլէր . քիթամպ մը օգուսուշլար , իլմէ թէրպիւ-
էյէ տտիր , տինէ՝ մէզհէպէ միւթաալիգ շէյլէր
մի էօյրէնսինլէր , եօգտա քիլիսէյէ՞ մի կիթսին ,
տուա իպատէթ մի էթսինլէր : Օնուն իչին պու-
րանըն էյէնճէսի օյուն տուր . շէհիրտէ , քիօյ-
տէ , էվտէ , տիւքքեանտա , սէյր եհլէրինտէ ,
գօյրգտա պիլէ էյէնճէլէրի օյուն տուր : Ճէ-
միսէթէրի սէօյլէմէմ , գիրա ճէմիսէթ տէ-
սիքտէն սօկրա գումար անլաշըլըր . կերչի սօհ-
պէթ իլէ պիր ազ վագըթ կեչէր . քիմի նէքրէ եա-
վէլէր իլէ , քիմի էլին էսրարընը աշքեար էթ-
մէյիլէ , քիմի էլին էքսիքլիսինէ շէօհրէթ վէրմէյ-
իլէ , ֆարաղա մէրամ՝ խալգը զէմմ էթմէք տէյ-
իլ , արատա պիր սօհպէթ օլուն տէյի տիր . պս-
րը ճօգ վագիթէրինի գումար ըլա կեչիւրիլէր :

Համթա սուլա սապունա տոգունմաղ պիր
սօհպէթ իլէ ճիզվի վագըթ կեչէճէք օլաւ, պօշ
տուրմայալմ, վագըթ նաֆիլէ կեչէյօր, գօշ
սօսւթմայալմ տէյի, զայրէթ վէրէն խայր սա.
հիպէրի չօգ պուլունուր: Նիհայէթ գումար
տան կերի գալընտըլը եօգ. վէ չօգ համարաթ
ատամլար վար քի, վագթինի պօշա կեչերիյօր.
սուն տէմէսինլէր տէյի, կիւնտիւզ ագչամաւ դա.
տար օյնատըգտան սօկրա, կեչէլէրի տէ սապահ
էտէր. ֆագաթ էօլմէյէճէք գատար պիր լօգմա
էքմէք եէյէճէք վագըթ իսրաֆ էտէր:

Պաղըլար օյունտա հիւնէրլէրինի պիր տէրէ.
ճէյէ կեթիթիչէր քի, կեօղիւն էօնիւնտէ էլ
չափուքըւղըւլա քեաղըտը տէյիչլի, չալար.
թամլուտա զար թութար, փուլ սիւրէր, սլալա.
լը կեօզ պաղըճըլըգ էտէր, սէն տույմաղսն.
պիր աաամ պու տէրէճէյէ էրաիքտէն սօկրա,
հիչ եօգսուլուգ չէքմէզ, գումար քէնտիլէ պիր
քիմէա օլուր. էլինին չափուքըւղըւլա, քեռէ.
սինէ կեօզ տիքէն՝ աճէմի գաղլարը եօլար եա.
թըր:

Կերչի չօղու թուլըւնա կեչիս, թիւլիւ թիւ.
սիւ տէօքիւլտիքտէն սօկրա թէօվպէ էտէր. պիր
սաահա էլիմէ քեաղըտ տըմայըմ, սիր տահա ին.
սան տրասընա կիրմէյիմ տէյի նիլէթ էտէր.
օնտան սօկրա նիլէէթի պօղմայըմ տէյի քէնտի
էի իլէ օյնամաղ, լաքին էլ էլի իլէ օյնար. քէնտի
իլին տօսթլարլը օյնատըր:

Տէմէ քի գումար՝ աաամը հոգևորտան այը.
րըր. եօգ. գումարպաղլար ալասընտա տա չօգ
ջերմեռանդ ճանլար վար. չօղու օյունա օթնօր.

մատան քիլիսէյէ վարըպ, պատարսագ կեօրիւպ,
զարընըն աջըպ օլմասը իջին չօգ տուալար էթ
ալիյիտէն մատա, պիր իքի փարա սատադա պի-
լէ վերիր քի՝ ֆուգարտնըն տուասը զարընը աջ
սըն տէյի: Պաղըլար տա վար քի, էլի սօյուպ,
գօյնու ճէպի տօլու էլէ կէտիքէյն, Ալլահա
թէշքքիւրէն էթրաֆընը թօփլար տուայա
տուրուր. վէ տաիմա զարը քիւշատէ օլուոն տէյի
թէսպիհէլ չէվիրտիր: Քիշիզատէտէն պիրիի
պէն կեօրտիւմ, գումարուտ խայը փարա ալարգ-
տան սօկրա, պատկերին գարընընտա տուայա
օթուրմուշ՝ եա րասպի քեսէմի ալթուոն ուլա
տօլուր տէյի րէճա էտէյօրուո:

Սօկրա պանա՝ սէն օյնա՛ր մըսըն տէյի սօրայօր-
տուո. պու պաշգա մատտէ տիր: Տօղըուու
պու խուսուստա շաշգընըմ. պու ղէվգտէն խա-
պէրիմէօգ: Վէ օ գատար թապիւթսըզ ատամ
ըմ քի, օյուոն տէտիքէլէրի շէյտէն իքրա՛ն էտէ-
րիմ: Նէ չարէ. պաղը պէօյլէ թէրս մէշտէպ մէ-
րագըլար վար, տիւնեայէ ույմագ գասպիլ տէյ-
իլ: Լաքին պէն օյուոնտան իքրա՛ն էտէյօրսամ,
սէպէպիմէօգ զանն էթմէ. պէն օ գատար րա-
պըթասըզ ատամ տէյիլ իմ. օյուոնտան իքրա՛ն
էթալիմէ՝ պէնիմ տէ պիր նապըս սէօյլէյէճէյ-
իմ վար: Պադ պէն տէ քէնտիմ քէնտիմէ նէ
տիւշիւնիւրիւմ, պէօյլէ պիր րասպըթալը էյլէն
ճէտէն պէնի այըրան րասպըթասըզըդ՝ հանկի-
սի տիր, կեօր:

Պէն աիւշիւնիւրում քի, էվվէլա հագ թա-
ալա կերէքէքէքէլէրէ, կերէք գարըլարա եաշայա
ճագ պիր էօմը վէրմիշ. խաթէր ուզուոն օլուոն,

խաթեր գըստա, վաղըժ տէտխիմիզ պու էօմրիւն
էօլիւսիւ տիւր . իքինձի, խաթէր երբէք, խաթէր
գալը, հէր քեսէ էօմրիւնիւ կէջիւրէճէք պիւրիւ
հալ վերմիշ . վէ հէր հալին պօրճուոնու, մէմու
րկէթինի, վէ հիզմէթինի թայեկն էթմիշ իւշիւն
ձիւ, հէր քես գալը վէ էրբէք՝ էօմրիւնիւն հէր
պիւր տէմիին հիստպընը պիւր կիւն կեօմթէրմէլի
տիւր . վէ պօրճարընտա էթտիւքէրի գուուրոն
ճէվապընը պիւր պիւր վերմէլի տիւրէր տէյի, Աւ
լահ քենտի խապէր վերմիշ :

Պունտան մատա պիւր առամ վաղթինի պօշ
կէջիւրմէյիպ, օլան հալինտէ պօրճուոնու էտա
էթմէյէ մէշղուլ օլուուգտան սօկրա, կերէք Աւ
լահ էօլունա՝ կերէք քենտի էվինէ, վէ կերէք
գարտաշ ուղուրունա, չօգ հիզմէթէ եարայա
պիւր :

Վէ էյէր էլ հիզմէթինտէ օլուու, եախօտ քեն,
տի հիզմէթինի մէմուրլէր էլի իլէ կեօրիւպ, պօշ
վագիթլէրի օլանլար վար ըտա, նէ՛ հաճէթ քեն
տի քեսէսինէ զարար էտիպ, ճան աճըսը չէք
մէյէ, եախօտ էլին քեսէսինէ զարար վէրիպ՝
գալպ գըրմաղա . ծնլար տա պօշ վագիթլէրինի,
ճանլարընա տէյիլ իսէ, թէնլէրինէ օլուոն՝ ֆաի
տէլի իլլէրէ, եախօտ քենտիլէրինի թէրսիլէ էթ
մէյէ սարֆ էտէ պիւրլէր սանըրու՝ :

Վագ՝ա, խաթէր էյլէնձէ իչին օյուն օյնայան
լարըն էթտիլի, խաթէր քեսը իչին զարարըն
թէհլլէքէյէ գօյանլարըն էթտիլի, տէլլլէք տիւր
վիրա օյուն էյլէնձէ տէտիլին, պու տիւնտառէ
կէօլիւն միսաֆիւր կիսլի՝ եաշատըգճա էճէլէ
եագըն վարտն առամա՝ լայըգ շէյ տէյիլ տիւր :

Կեւ ի պթիտա էյլէնճէ ի չին օյնայտն լարը սէօյ
լէյէլիմ : Պիր քերրէ աղըր մասլահաթը օլմոյ-
ան լարա պագ, եանի, խալգըն ալարէ տէտիյի
ասամլարա պագ . սէնին օյուն տէտիյին՝ ագլէ
մալիք պիր ինսանա լայըգ էյլէնճէ մի տիր . տիւն-
եատէ ինսանա լայըգ՝ պունտան ֆախտէլի իշ
պուլունամայօր մու . պիր ինսան իսթէր էրքէք,
իսթէր գարը, կիւնիւնիւն կեճէսինին նիչէ սա-
աթ լարընը օյունտա կեչիրիւսէ, էլինէ նէ կիրլի-
նիչէ սէնէլէրինի պէօյլէ կեչիրսիքտէն սօնրու,
էվինին մասլահաթ լարընա, ագլընըն իլմինէ վէ
թերպիլէսինէ նէ թէրագգը էթմիշ օլուր : Ոււ-
րէվի մասլահաթ լարընը տէմէմ . կերչի տիւն
եայէ կէլէն՝ կերէք էրքէք, կերէք գարը . հէփ
օ մասլահաթ ի չին եարատըրընը տըր, լաքին պէն
սալթ տիւնէ էվլիյի սօրարըմ, տիւնէ էվիտէ՝ նէ
դաշանըր :

Պու միսիլի ասամլար տիւնեատէն կեօչտիւք-
տէ, տիւնեատէ նէ եափտընը տէյի սօրար լար-
սա, զահիր, թալլու, տամա, քեաղըտ օյնատըգ
տէյէճէքլէր . եանի, օյուն ուլա էյլէնտիքլէրի՝
վագըլ՝ կեչիրէճէք պիր կիւնահսըղ էյլէնճէ տիր
զաննի իլէ, հիչ պիր շէյ էթմէտիք տէմէք իս-
թէյէճէքլէր :

Եա պիլմէղէր մի քի, պիր աղաճ մէյվէսիզ օլ
տուգլայի, օլ աւետարանտաքի պաղ ոահիպի՝
եէլիլ եափրաղընա պագմաղ . պու նէյլէ՝ եէր
թուծմուշ նաֆիլէ գալապալըգ էտէյօր տէյի,
քեստիրիւր աթէշէ աթտըրըր :

Տիւնեատէ հիչ պիր տիւնիւնճէսի եօգ, քէնտի
մասլահաթընա պիլէ վագըլթ զալպ էթմէյէ մէճ

պուր օլմայան՝ էն իշխիզ ատամըն հէր տիշիւնձէսի Ալլահ տաիր օլաճաղ իքէն, տիշարտան տա պիր էյլէնձէ արասա, պուլամազ մը. ֆիքիր իշէտէճէք շէյլէր, էլ իւն իշէնէճէք մարիֆէթլէր. եապս, տըմըշ շէյլէրի թէֆթիշ էտիպ, Ալլահն հիք մէթինի անլայաճագ թօլրագ. մահսուլաթը կի պի, իմպիքտէն իֆրաղտան չըգան շէյլէր կիպի, նիշէ հիւնէրէր տահա լաթիֆ էյլէնձէլէր տէյլլ մի. ագլէ մալէք ատամա՝ պուշլար տահա զլլատէ լայրգ շէյլէր տէյլլ մի :

Եա նիճէ օլսուն քի, խալգ շաշգրն ճահիլ օլմա. պրն, հալի վագթի էն էյի օլանլար նիճէ աշմագ օլմաորն : Պուշուն իշին իլմէ մաիլ, եախօտ պիր սէնտաթէ աշնա պիր քիսար կեօրիւրոնք, հայրան օլուրուղ. պիր նատիտէ շէյ կիպի մէտհինի արշա չըգալըրըգ : Ալիմին պիրի՛ պիր քիսար ատամըն մէտհինի եազտուլը եէրտէ, տէր քի. «Պիցիւք քիմաէլէրին իշի կիւճիւ եա պիւյիւք լիւք իտտիատը տըր, եա թամա տըր, եա զէֆգ սէֆա տըր. օնուն իշին պիր քիսար ատամ՝ ա զիմ մաուլահաթ իշինտէ իքէն, էինէ իլմէ հէվէսի օլուրտա, ալիմ ատամլարա իթիպար էտէրտէ, ա գլլ իշէտէճէք շէյլէրէ մաիլ օլուրտա, նալլ մէտհ էտէճէլիմիզի պիլմէյիզ, տէր :

Շաշարլմ պազը տէվլէթի քիմալտէ, վէ հէր րահաթը եէրինտէ քիմաէլէր՝ կիւնէրինի սաաթ. լայրըր պէօլէ չօճուգ կիպի օյունտա կիշիմէյէ նիճէ ութանմաղլար. իլիմտէն օգուլմատան օլ գատար պիլիսպէր տիրէր քի, պուլուշոտուգ լարը մէճիստէ սօհպէթէ տէ գարըշալար, սուս տա տուրսալար, րէզիլ օլուրլար, էինէ ութան

մաղար :

Տիւնեառէ կեմիշ կեշմիշ իւմէ հոհպէ հեմէսիւ՝
պունճա քիպարըրը փատիշահարը Թափսիլէն
եազմողա հաճէթ տէյիլ, մասլահաթլարընըն
չօգլուղունտան՝ պօշ վագըթլարընէ գատար ազ
ըտըրսա, եինէ ագըլարընը իշլէտէճէք իւմէրէ, վէ
էլէրինի իշլէտէճէք մարիֆէթլէրէ սարֆէտէր
լէր իմիշ. լաքին օնլարտան գաթի նազար, հալա
կիւնիւմիւզտէ պիր փատիշահ վարքի, տէվէթի
նին խտարէսինէ, լալասընըն լահաթինէ, պուն
ճա տըգգաթը վար իքէն, վէ տիւշմէն իլէ սէֆէր
ղախէսինէ մէշլուլիքէն, գալան պօշ վագթիւնի
Թամչըգըղը իլէ տիւրլու Թուհաֆ շէյլէր եա
փար, օնուշլա էյլէնիւ :

Եւ պու օյուն իլէթի պիր էվ պիւյիւյիւնտէ
օլուրսա, էյլէնճէ տէյէրէք օյունա տալըպ, պօր
ճու օլան մաւլահաթլարտան կերի գալըր, է
վինին խտարէսինի եիւզիւ իւսթիւնէ պրագըր
սա, էվլատլարընըն Թէրախէսինէ պագմաղ, է
վինին առամլարընա մուգայէտ օլմազսա, օ ա
տամ սալթ մէյվէսիզ աղաճ տէյիլ ֆէնա մէյվէլի
աղաճ օլուր. օ զաման տահա զիյատէ աթէշէ
մուսթահագ օլմաղ մը :

Հագ Թաալա էվ պիւյիւյիւ օլան առամլարա՝
էվինտէ օլան պօրճլարընըն իճրասընտա, վագըթ
կէլիւէճէք չօգ էյլէնճէլէր վէրմիշ. պէնիմ
գըյասըմ՝ էվ պիւյիւյիւ օլան առամըն՝ էյլէն
ճէյէ վէրէճէք պօշ վագթի օլմագ մուհալգապիւ
լինտէն տիր : վէ պու ճիւմլէ իլէ, օնլար պօշ
վագըթ պուլուպ, պօշ էյլէնճէլէրէ Թէլէֆէտէր
լէրտէ, Թահրընըն ինայէթ էթտիլի աղլը՝ ֆէնայէ

գուլանմըջ օլուրլար . զիրա պէօյլէ եաշամագ՝
էվլնին հագգը օլան իոտարէ հիսսէսինի չաւնագ
տըր : Հէր էվ պիրէր կեմի տիր . կեմինին գլաղու-
ղու տիւմէնի պրագըւպ , եօլճուլարլա օյնաշըր ,
կեմիճիլէրին հիղմէթինէ մուգայեհա օլմագսա ,
էլպիթաէ կեմի եա գարայէ վուրուր , եա տէ-
նիղ պատտըրըր . օ զաման գըլաղուզ օլան՝ գա-
պահաթընըրնէ հօգը իւլէ գափատըր :

Պու ճիւմէլէ իլէ , նիչէ անալար պապալար ,
օյունապիր տէրէճէ հէվէն վերմիլէր.քի , տինն
եա եիւզիւնտէ օյունտան դայըր իշլէրի մարի-
ֆէթլէրի եօգ , օյունտան դայըր տիւշիւնճիլէրի
եօգ կիպի եաշարլար :

Հէր ճէմիյեհէթին չէշնիտի , իւնսիյեհէթին սէ-
ֆաուր , վէ տիւնէա սէֆալարընըն . քեմալի օլան՝
պէօյլէ սօնու կեմէզ օյունլարըն հագգընտա պէ-
նիմ րապըթասըզ միւլահագալարըմ պունլար
տըր : Զէմանէտէ իւչ աէօրթ . քիշի պիր եէրէ
կէլտիքլէյն , օյուն սօֆրասը գուրուլմայընճա
տուրամագլար : Վէ պու տա օսլիր պէտիսույա-
րա մանէնտ՝ գաթը չօգ միւսլթէլասը վար , օյ-
նամասա էօլիւրիւմ սանըր :

Պիր պէճիտ իշէ , եախօտ էվլնին մապահաթը-
նա ճանլարը սըդըլըւպ , կեվէք պադան էրքեք-
լէր տէ , գարըլար տա , օյունա կելնիճէ օլգա-
տար մուգայեհա տիրէր , ֆիքիլէրէրինի էյլէ
թօփ թուլթարլար .քի , կեօյա իշլէրի կիւճլէրի
սալթ պու տուր , տիւնէայէ պունուլն իշին կէ-
միլէր սանըրըն : Քիլիսէյէ վարսալար՝ չափը-
ճագ ուսանըրըր , ճանլարընըն սըդընթըսըն-
տան՝ նէ սէօյլէտիքլէրի տուայը պիլէրէր , նէ

օլան իպատեթի կեօրիւրէր, վէ նէ հուզու-
րունսա տուրուս, սէօլէշալքէրի թանկը
սայարլար. հէման պիր ան էվվէլ չըգմանըն եօ-
լունու արարլար. վէ օ սապր էտիս տուրտուգ-
լարը վագըթ սա էթալքէրի էօթէ պէրի կեօզ
կեղտիրմէք, եանընտալքէր իլէ սէօլէշմէք, վէ
պունա քեղալք Ֆիքիր տաղընդլըղը ալր քի,
քիթսէտէն չըգար իքէն, կիրտի վագըթտան
ղկատէ կիւնահ սահիպի օլմուշ էօլէ չըգար:
Լաքին օյունսա էօլէ տէյիլ, ագլը Ֆիքիր օյուն-
տա տըր, զայրը շէյէ դուլագ ասմաղ. վէ նէ գա-
տար չօդ սիւրսէ ուսանմաղ. վէ հաթթա զայրը
մասլահաթ լարտա նէ գատար թագսիրաթ օլսա
մանի տէյիլ, լաքին օյունսա զաֆիլ պիր եան-
լըչլըգ օլմասըն, մէշգլի պուլունալմա տէյի, հէր
քեօլէսինի տիւշիւնիւրէր, սէօլէշիւրէր. մոթ-
լույտու էյէր հէր մասլահաթ ըմըղտա, կերէք Աւ-
լահա տաիր՝ կերէք գարտաշըմըղա տաիր հիլ-
մէթլէրիմիզէ պու գատար մուգայէէտ օլսագ:

Պագ. իմտի ինսանլըգ նէրէտէ գարար գըլմըշ-
մասգարալըգ օյունլարա պու գատար սըգգաթ
օլունույօր սա, կերչէքտէն պէճիա օլան շէյ-
լէրտէ իհմալ վէ թէքեասիւլ օլունույօր:

Իմտի պէնիմ շիմսիյէ գատար եագտըղըմ մէ-
րագի միւլահաղալար՝ էյլէնճէ իլին օլան օյուն-
լար հագգընտայրտը: Լաքին օյուն տէտիլին
թամս ըլա արգատաշ օլտուղունտան, ագճէ
իլէ օյնանան օյունլարը սէօլէմէյէ պաշարսամ,
շէքլմ կերչէք թէպտիլ օլուր, օնտա տահա խույ-
սուղ օլուրում:

Հէր օյունսա եէնէն՝ եիլիլէնին փարաունը

ալըր . Էօյլէ իսէ օյուէն տէտլյին՝ գարշընտաքի-
նին քեսէսինէ գասա Էախպ , փարաալընը ալ-
մանըն եօլունու մէշդ Էթմէք տիր . փարաալը Գէր
նէ գատար աղօլուրսա օլունն . իլքինտէն սօնու-
նաաէք գասա ու ճահօ՝ գարշըմտաքի ղայպ Էթ-
սին , պէն գաղանայում . պու տէյիլ մի . Էօյլէ իսէ
Էլին քեսէսինէ ինսանկէԷթլէ գասա Էթմէք
տիր : Պիր շէյ քի գաղանսա պիլէ քեսարնտա
պիր մէալ եօգ . լաքին պու ճիւմէն իլէ կիւնիւ-
նիւ , սաաթընը վէ Էօրիւնիւն չօլունու , Էլէ
գասա Էթմէքտէ կեչիրմէք՝ Էճիւ ըրզ առաւըն
Էտէճէյի շէյ տէյիլ տիր :

Նիհայէթ գումարը սէվէն առաւընը՝ պիր
չօգ օյնատըրգտան սօկրա , Էա պիր ճիւղն շէյ գա-
ղանըլար , Էս պիր Էյեամ սպըլ եօրուպ՝ պիր չօգ
ճանըլար սրգըլտըրգտան սօկրա , փարալարընը
ղայպ Էտէրլէր . Էախօտ գաղանտըլարպլա ղայպ
Էթտիքլէրինի հիսապ Էտէրլէր . քի , Էլտէ սը-
ֆըր գալմըշ : Նաքին փարա ղայպ Էթմէղէրտէ
տէ , տահիհ վագըթ ղայպ Էտէրլէր . քի , պիր
տահա Էլէ կելմէզ : Հայ հայ . փարա ղայպ Էթ-
մէղէր , լաքին ինսանըն տիւնեատէ օլան Էն ալա
խապնէսինի ղոյպ Էտէրլէր :

Չօգ աճախպ շէյ տիր . քի , պու ավարէ առամ-
լար՝ աալա քենտիլէրինէ կելիպ , սօնունու տիւ-
չիւնմէղէր , նէ շիմաի , նէ կելէճէք վագըթտա
օլաճաղը՝ կեօղէրի Էօնիւնէ կիթիրմէղէր . վա-
դըթլարը նէ գատար օլաճաղընը պիլմէղէր ,
օլանը տա պէօյլէ չօճուգ օյունճագլարնա թէ-
լէֆ Էտէրլէր . սալթ չօճուգ օյունճաղը՝ օլա .
Էլին քեսէսինէ ղարար վէրիր , գարտաշ մու-

հասարակութիւնէ գարշը իշտէ կեչիւրիւէր :

Պու սօն լազըբաւմա պլըբ պուրաճագալն սանըբմ . լաքին պու շագըրալըբ իճաա էտէն պէն տէյիւ իմ . պէնտէն էվվէ Տէւ-էալէն նամ ալիմ սէօյլէմիշ . վէ սէպէպլինի տէ եազար . եա նի, "Չիւնքի եէնիլէնին կիւճիւնէ, կեւր, եէնէն" եէնիլէնին կիւճէնմէսինէ սէպէպ օլմուշ օլուր : Վէ չիւնքի Ալահըն էմրի իւզըէ՝ գարսաշըմը զըն կիւճիւնէ կեւլէճէյի շէյաէն սագընմալըբ . սագ , օյոււն օյնամատա՝ եա քէնտիմիզ կիւճէն մէյէ , եա գարտաշըմըզ կիւճէնտիրմէյէ սէպէպ օլուրուզ , տէր :

Տաճասը վար . քիթապլար թէլիֆ էթմիշ չօգ ալիմէր վար քի լգումար օյոււնուհու՝ էլին մալինէ կեօղ տէքմէք տիր տէյի , Ալահըն պույ . ուրտուղու ծնուհիւ թէնպիհէ գարշը սայար . լար . զերա պիր օյոււն նէ գատար իաֆիֆ օլսա , սուրլ նիլէէթ՝ գարշըսընտաքինին փարտալըն ալ մագ տըր :

Լաքին ու խագ օյոււն՝ պոււնլարըն սըրաուընա կիրմէյիս տէ , եալընըզ վագթինի շաշգընճա պօզ կեչիւմէք կիւնասը սայըլըյօրսա , ալըր գու մարսնէ էօզը էտէլիմ քի , քէնտի մազարրա . թընսան մատա , նիչէ նիչէ մուսիպէթլէրէ սէ պէպ օլուր :

Չօգ քիմնէլէրի իարապ էտէն՝ պու մուր . տոր էյլէնճէ հագգընտա , հէր նէ եազսում , նէ սէօյլէսէմ իբրահիմը անլատամամ : Գումար օյնանան եէրլէրի ճէհէննէմէ պէնզէտիրիմ . զիւրա ճէհէննէմտէքի ճանլարըն զկատէ էզկիէէթի՝ ագըլլարընտա օլտու զուհտան , գումարպաղ .

լարըն տու էղկեհեթի՝ ծնար կիպի ագըլըսընտու
Ֆիքիլէրինտէ սիր: Եօվքեւէրի, շէքեայէթէ-
րի, սէջիւպ սայմալարը, հէպի ծնարա պէնպէս:
Եհնէն՝ շէյթանըն եհրինի թութար, եհնիլէնին
էղկեհեթինէ սէպէպ օլուր: Լաքին քէնտի տէ
դօրդուտան, կեօնիւլ ազապընտան խալի տէյ-
իւ, էղկեհեթէ հիսսէտար օլուր: Եհնիլէն էօվ
քեւէնիր, թէփինիր, սիշէրին կըճըրտաաորը,
դապաւհաթ պէնիմ տիր տէյի քէնտի. քէնտի
էէր: Լաքին չի Ֆաիտէ, դարար եհրինէ կեւ
մէզ. սըսգա օլմուշատամ կիպի, սույու իշտիք.
Ճէ սուսուզուզու արթար. վէ ագըպէթ էօ.
լիւմիւնէ սէպէպ օլուզու կիպի, եհնիլէն դու.
մարպազ տա՝ եհնիլտիքճէ տալար, վէ քէնտի
զարարընա քէնտի սէպէպ օլուզու՝նու՝ ալւ.
շիւնէմէզ օլուր:

Գումար օյնանան եհրի ճէհէննէմէ պէնպէթ.
սիլիմին աալը՝ սալթ սլու մուսիպէթէր սէյիլ
տիր. կերջի պուշար տա Ֆէնա աւուա, տաւա
Ֆէնասը վար. գումար օյնանան եհր՝ հէր աւ.
չազըլըն սէրպէսթ իճրասը. ալ-էլ-խուսուս
հիւլէնին եալանըն մէքեանը տըր: Պիր վագըթ
հիւլէյի շէրիլէ ույտուրուպ, գումարը հալալ
էթմէք իչին, մապէյիտէ մուգալէլէլէր էաէր.
լէր խտի. կերջի քիթասպլարտա եհրի եօգ, լաքին
գումար՝ քեօքէնմիշ պիր իլլէթ օլտուլունտան,
շէրիաթլար՝ մէնինէ գաորըր օլմայըպ, հէր եհր.
աէ՝ հարամ տէյի իքրահէն զիքըր օլունուր ու-
տու. անճագ հարամըլընըր օլտուգճա խափիֆ.
լէթմէք իչին, մուգալէլէ խտի վէրիլէր խտի.
վէ խալգ մուգալէլէ նազարըլըա պագսըն, հիւ.

էն էթմէսին տէյի, ասը շարժը տօղրուղուղ ու
տու, վէ պիր ատամըն հիւլէսի թու թուլտուգ-
լայն, խըրսըզըզլա թու թուլմուշ կիպի, հէր
նէ լէզաւէթ իսթէսէլէր՝ էտէ պլիւրլէր իտի :

Շիմսի տօղրուղուգ տէտիքլէրի՝ օյունտան
էօյլէ գալգմըշ քի, էթտիքլէրի հիւլէտէն ու-
թանմասըզլարընտան մնտա, հիւլէր, իշկիւ-
զարըգ սայայօրլար . հաթթա զիքր էթտիլիմ
Տէւ-հալէի ալիմին տէտիյի կիպի, շիմտի արթըգ
հիւլէսիսըզլէ տէյիլ տիր . նիչէ քիպարլար վար
քի, աշիքեար վէ սէրպէսթ էտէյօրլար . զիւս
քիպար տըր, գօլայըզ ըս գարշը կեղինմէզ :
Իմսի գումարը ճէհէնէմէ պէնզէթտիլիմ հագ-
գըմէօգ մու :

Պէն պու մուսիպէթլէրի տիւշիւնտիւքճէ,
օյունտան իքրահ էթտիլիմէ զիւստէ հագ պու-
լուրում :

Նիչէ մալտար ատամլար՝ պագարըմ ազ զա-
մանտա ֆագըր օլուրլար . օլուլ ուշագ սահի-
պի ատամլար էվլատլարլընա չուլ չափութ կիւ-
տիրիլէր . փարայը գումարա գուլանալըմ տէյի,
պի կիւնահ մաքսըմլարընը աճ թագսիւ սագլուր-
լար . քիմի պու սնարտար գումար սէվտապլլա
պօղտընհատէք պօրճա կիրիւ, սօկրա վարըր զըն-
տանլարտա չիւրիւր . քիմի ծնուն պունուն փա-
րասընը գափար, մալինի տօլանտըրըր, գումա-
րա վէրիւր . էվլատ՝ պապասընըն սանտըլընա էլ
ուզատըր, հիզմէթքեար՝ ալասընըն մալինի չա-
լար . գարը՝ գօճասընը քիւլ էտէր, գօճա՝ գա-
րըսընը սօյար . նիհայէթ հէր քես պիր պիրինին
գանը պահասընա, կիւզ եաշլլա մուսիպէթ

սաթըն ալըըլար :

Նիշէ խըրսըղըսը իփէ չըգուր քի , խըրսըղ օլ-
մարնա իլք սէպէպ՝ գումարաա եէնիլտիքէրի
օլմուշ , վէ ագըպէթ իփէ չըգմըշլար . Նիշէէր՝
վար օլան մալինի գումարա ջիւրիւ թմիւշ , սօյրա
աւուճ աչըպ տիլէնմէյէ միւհ թաճ օլմուշ . գու-
մար երգըմընա ուլըպյանլարտա իւմիւտէրին
գաթ էաիպ , տալըլարա չըգըպ , հարամիլք է-
տէնիլք պիլէ վար :

Ըմնա տէյէճէքսին քի , հէր գումար օյնայան՝
օլան մալինի պու գատար թէհլիքէյէ դօմաղ , վէ
պու տէրէճէլէրէ վարմաղ . էտէն տէ վար ըսա ,
տէլի սայըլըր : Հէր նէ սայըլըրսա սայըլըրն . գու-
մարտան իքրահ էթմէյէ , գումարըն մէտրէսէսի
պու օլտուղունու պիլմէք պանա քեաֆի տիր :
Գումար մէտրէսէսինտէ մէշգ օլունան՝ պու եա
րամաղըլըգըսը օլտուղունու պիլմէք էլ վէրիլ :
Գումար տէտիլին պիր գանլը գույու տուր քի ,
իշինէ տիւշէնիլէր տէ , էթրաֆընտա թըրմանըպ
կեգէնիլէր տէ , տայմա թէհլիքէտէ տօլաչըրլար :

Պիր քերրէ գումար սէվտալընա տիւշտիւք ,
տէն սօյրա , էէնիլտիլիմ հալտէ զարարըմ տղ
իքէն , տղ զարարըմ չըգարալըմ տէյի , պիւթիւն
մալիմի ջիւրիւ թմէյէճէլիմէ՝ սէն քեֆիլ օլա պի-
լիլմիսին . եախօտ եէնաիլիմ սուգէթտէ , օ սոյ-
տուղում պաիլթօըղ առամըն հագգընը՝ պէն
նէ՝ էիւրէյիլէ եէյէ պիլիլիմ . օ գազանտըլըմ
ագճէ՝ էլին կիօղ եաշը տըր տէյի խաթըրմա կեւ
տիքճէ , էլէ ճան աճըսը վէրմիլիմ , էքմէյիտէն
էթմիլիմ , պէլքի ըրղընա զիմէթիլիլէ պիլէ քե-
տէր էթմիլիմ տէյի տիւ ջիւնտիւքճէ , պէն օ

փարանըն զէվէինի՝ նամըլ չըգարա պիւրիմ :

Գուժարտա փարա գաղանան տաամլոր նա սըլ սէվինէ պիւր, շաշտըմ . պու միւլահաղաւար հիչ խաթըրլարնա կելմէղ մի . խայր կելմէյօր . հաթթա պիրինի եէնտիքտէն սօկրա , րա . հաթ եիւրէյիլէ , պինինի տահա եէնմէյէ սըղա . նըրլար : Հալ պու քի , պաղը քերրէ եէնիլէն սէֆիլ՝ գութսուղ եվլատճըղլարը իչին չաըընպ թերլէյիպ գաղանաըըն նաֆագա փարաաընը ց . նամըլ . արթըրըրմ տեր իքէն , օնու տա իթիր . միշ օլուր : Հէլէ հէր նաաըլ օլսա , պէնիմ հալիմ տէյիլ . օ . գանընը եմտիլիմ շաշգըն եէնիլէնին՝ եվլատ ու այալինին՝ պէլքի ըշգըրա ըշգըրա եթ . տին ֆիղան՝ գուլաղըմա կելիր , վէ տէօքտիւլիւ կեօղ եաըլ՝ կեօղիւմ էօնիւնէ տէօքիւլիւր սանըլըմ . պունըար խաթըրմա կելտիքճէ , պաշըմտան սօուգ սուլար էնէր , թէփէտէն թըննաղատէք պէնի թիթիրէմէ ալըր :

Քիթապլար թավլույու քեաղըտը եասագ եթտիքէրի՝ սէպէպսիղ աէյիլ տիր . վէ շիմոի թընմայօրլարսա , մէն էտէմէտիքլէրինտէն տիր . զիրա գուժար տէտիլին՝ եռամուրճագ հասթէլիի կիպի , աղ իքէն տէֆի միւմքին տիր . արթըպ մէյտան ալտըգտան սօկրա , էօլիւլէրի կեօմմէտէն զայրը չարէ եօգ : Պու պուլաշըգ իլէթի տիւնեատէն գալըրմաղա , տէվլէթէր հէր մասըհաթըրընը թէրք էաիպ , օնուն փիլինէ տիւլմէք իգթիղա էտէր . օնու էտէմէտիքլէրինտէն , կեօղ գըփմաղա մէճպուր օլմուլար :

Պու ճիւմլէ իլէ , իմֆէրաթօր գանուընլարըն . տա՝ գուժար եասագ տըր . եէնէնին հագգը եօգ ,

զիրա տօղրուլուղա եէնմիշ սոյըլմազ, հաթ-
թա եէնիլէն զարարընը կերի իսթէմէյէ գատըր
տըր . պազը գանուըլարտա տա եէնէն ատամ՝
գազանտըլընը մաթուլ էթմէյէ գատըր օլմա-
տըլընտան մասա, օյնայտըլար տա, սէյր էտէն
լէր տէ, օյնամազա եէր վէրէնլէր տէ, սէրմայէ
վէրէնլէր տէ, գապահաթըլ տըր . վէ հաթթա
գումար օյնանըրքեն, էվտէն պիր շէյ չաընտա,
պիր շէյ զոյ օլտա, սահիպի զայաթընը արամ-
զա սալահիլէթի հօգ տուր: Էպքի Եունանի
միլլէթլէրի տէ գումարը հարամ սայարըլարմըշ
վէ քենտի գանուըլարը իւզըն՝ գումարտա եէ-
նիլէն՝ էլլէ սէնէյէտէք զարարընը կերի իսթէ-
մէյէ գատըր ըմըշ:

Պազը մէվլէքէթլէրին տէ պուշա տաիր՝ մախ-
սուս գանուըլարը վար, պուշարա պէնըզը .
միսալ, Բօմա հիւքմիւշտէ օլան եէրլէրտէ, տ-
զըր զար օյունըլար՝ թավլու վէ քեազըտ օյնայ-
տըլար՝ բանադրանք ալթընտա տըր: Վէնէտիք
Ճումհուրու գանուըլարտա՝ օյնայտըլար տա,
օյնանան եէրին սահիպի տէ գապահաթըլ տըր:
Վէ պու խուսուստա կերէք սէրմայէ վերմէք,
կերէք զայըր վէճհ իլէ էլ թուլթմագ հասագ
տըր . հաթթա Վէնէտիք Ճումհուրու գանուը-
լարընտա՝ գումարը զինա կիւնահըլտա պերատիք
սայարըլար: Վէ օ կիւնահտան զուհուր էտէն
տավալար՝ մէհքեմէլէրտէ տինլէնմէտիլի կիպի,
գումարա միւթապըլիգ օլան տավալարը տա հիւ
պիր մէհքեմէտէ տինլէմէզլէր:

Եուվէնալ շաիր գումարը օլ գատար ալուլ ոսպ-
ար քի, էն մէշհուր օճալըն շէօհրէթինի քեօր

լէմէյէ սէպէպ օլուր տէր : Վէ շէօհրէթլի քիմ
սէլէրին գումարսուղ էվլատլարնա , սիղ կէճէ-
լէրինիզի գումար ըրա կէշիրիս , էմիրիւնիւզ էճ-
տատընըզն էմիրիւնէ պէնզէմէտիքսէն սօնրա ,
էճտատընըզն շէօհրէթի նա.թիւէ տիր տէյի շի-
իրէրինաէ թազիր էտէր :

Ինտի կէլէլիմ պէնիմ միւլահազալարնա : Շէ-
րիւթըն հարամ սայտըզ շէյի , իւթէմէյէ հադ-
գըմ օլմայան քէարը՝ պէն նէ՞ ելւրէյիլէ զապթ
էտէ պիլիլիմ . եէնիլէն՝ զարարընը շէր՝ան կերի
իւթէմէյէ գատըր օլույօրսա , պէնիմ էէնուլիմ
նահադ վէ հարամ օլույօր . պէն պու քէարուսն
նի՞ճէ իքրահ էթմէյիմ :

Իշլէ պէնիմ պու բապըթաըզ միւլահազա-
լարնա տըր քի , գումարը պանա իքրահ էթտի-
րնօր . վէ սէնի պէն պիր քէամիլ առամ պէլլի-
լէմիշիմ , ինչա Ալլահ պու պապտէ պանա թէրս
մէշլէպ առամ սըն տէմէղլին :

Կերէէք պաղը քէաղըտ օյունլարը էյլէնճէ իշլն ,
պիր ազ վադըթ օյնամանըն զարարը եօգ , լաքին
եկին թէհլէքէսի թէհլէքէ տիր : Քէաղըտ տէտլ-
ին՝ հէմ էյլէնճէ օլա պիլիլ , հէմ քիշլնի աղսըրա
պիլիլ . էօյլէ օլուուղու ոուրէթտէ օյուն օյնա-
մագ՝ ուսթուրայլա օյնամալա պէնիզէր , հէն-
տէյին քէնարընտա աարմ աթմաղա պէնիզէր :
Հէր գումարսուղ իպթիտա ուֆագ օյունտան
պաշլամըշ , էյլէնճէ տէյի օյունա ալըմըշ . վէ
վարա վարա պու մուրտար իլլէթէ տալմըշ . օն-
լար տալմըշ ըսա , զայրըլար տու տալա պիլիլ :

Վաֆա պագ պու պուլաշըգ իլլէթ նէ տէ-
րէճէլէրէ կէլիշ . գումարը քէնտիլէրէ սէնաաթ

էտինմիշ՝ պիր ազ ատամշարտան մատա , նիչէլէր
տէ վար քի , պախթշարընը գումարտա տէնէյիպ ,
թիւլէրինի գումար ըլա տիւզմէք սէվտասընտա
տըրլար . վէ ալլարճա չաղըզուպ գազանտըզլարը .
նը՝ պիր իքի սաաթըն զարֆընտա թէսըմ էթ .
տիքտէն սօկրա , աման քէնտիմիզի տիւզէլմ
տէր իքէն , տիպիտիւզ թիւլինիւ թիւսիւնիւ
տէգըլուպ , չըրջըպլադ գալըրլար :

Սէնին էյլէնճէ տէսիյին օյուն՝ շիմաի պիր
սէնաաթ օլմուշ տուր : Նիչէ էվէր , նիչէ տիւք .
քէանլար գումարխանէ օլմուշ . հէր կիտէն՝
օյուն օյնամադ իչին կիտէր . կերէք դարը , կե-
րէք էրքէք , էյլէնճէ տէյի օթուրուպ , կիւնէ-
րինի ագչամ էտէրլէր , կէճէլէրինի սապահ է-
տէրլէր . պէօյլէ օյուն , պէօյլէ էյլէնճէ զարար .
սըզ օլմուր մու . հաթթա պունտան ֆէնա էօ-
մուր միւ օլուր : Պու մուրտար սէվտայէ քէօր
քէօրիւնէ միւպթէլա օլան շաշգընլար՝ Ալլահըն
հիզմէթի իչին եարատըմըշ օլտուգլարընը հիչ
խաթըրա կէթիրիըլէր մի . թէօվպէլէր օլուն :
Եա պու մէքրուհ իլէթէ սէպէս օլան՝ օ ու
ֆադ օյունլար տէյիլ մի :

Պէլի , ինսանա պիր տէֆի զաւմ էտէճէք շի
ճաիզ տիր . լաքին կերէք վիճուաա հարէքթ
էթտիրէճէք տիւրլիւ օյունլար , վէ կերէք վիւ-
ճուտու եօրմատան , սամա , սաթրանճ օյուն
լարը կիպի ֆիքիւր իշէտէճէք էյլէնճէլէր օլտու-
ղունտան մատա , վադըթ կէչիւրէճէք տահա զայ-
րը էյլէնճէ էօգ մու քի , ինսան պիւթիւն վադ-
թինի գումար ըլա կէչիւրէ . իշ էօյրէնիլէճէք պիր
խօշ սօհպէթտէն լաթիֆ էյլէնճէ՝ մի օլուր :

հէր քեսս պիր պիրիննէ շէյ էօյրէտիր . հէր քեսս
պիր պիրինտէն շէյ էօյրէնիր . հէր քեսսին մէջրէ
պինն ուշուպ , տիւնեատէ հէր քեսս իլէ պարըն
մանըն եօլու էօյրէնիր . կեսոհ լաթիֆէ սէօյ
լէնիր , կեսոհ պէճիտ սոհպէթ աջըլըր , հէր
մէճլիտտէ պիրէր շէյ էօյրէնիր :

Թէհնատէ եալընըզ եաշամուգ՝ ինսան իչին
տէյլ տիր . ինսան՝ ինսան ըլա օլուր . լաքին չար
սույէ վարսան , կերչի ինսան գալսպալըլը չօդ
ամուս , պիր անա սապա կիւնիւ տիւր քի , նէ
պիւյիւք պէլլի , նէ քիւչիւք . օնուն իչին ինսան
ըլա եաշամուգ տէմէտէն մէրամ՝ պիր գաշ ահ
պապ ճէմլեէթի տիր . սլու պիր հագ ֆէթվա
տըր քի , հէր միլլէթ թանըմը իգրար էտէր .
լաքին գումարա միւպթէլա օլանըր՝ ահպապ
ճէմլեէթինի գումարիւանէյէ թէպաիլ էթմիշ
լէր :

Պու մուրտար խույա՝ զէմանէտէ պիր տէրէ
ճէտէ իթիպար էտիպ ալգըշայօրլար քի , պու
խույտտն իքրահ էտէր պիր գաշ քեսմիլ աուամ
պիր էէրէ կէլէ , խույսուղ , թէրպիլէսիղ , ին
սան արասընա եագըլմուղ , խօյրաթ օլույօր , ին
սան ըլա իմթիճուղ էտէմէղ տէրլէր . տիւնեանըն
տըլթը իւթիւնէ տէօնմէք տէյլի՝ պունա տէմէղ
լէր մի :

Նիհայէթ գումար տէտիքլէրի շէյի՝ շէյթան
լար իճատ էթմիշ . վէ ինստը՝ սալթ ֆաիտէլի
սէվապը իչէլտէն սուր էթմէք իչին տէյիլ , իւ
լա կիւէք էրքէյի կերէք գարըլ . փէք էլզէմ մաս
լահաթլարընտան , վէ տիւրէթ ղաիլէլէրինտէն
պիլէ չէվիւմէք իչին տիր . իսթէր գարըլ իսթէր

էրբեք՝ սաաթ սաաթ օյունտա օթուտուդտան
սօնրա, արթըդ ադը իւթիւնտէ պիր իշ կէօր.
մէյէ պաշը մը գալըր. էզ ճիւմէն հէր մախլու.
դուն պօրճու օլան՝ եարաւտանա էտէճէք իւա.
տէթի թէշէքքիւրիւ սունաճադ Ֆիքրի մի գա.
լըր :

Գուժար տէտիլին զարարը սօյուլուսա՝ դու.
մարպազըն գալսլինի քիւլլէն թէպտիլ էտէր.
ադը Ֆիքրի օյունտա օլուր. եէնէրսէ՝ օ զտէ.
մէթսիզճէ գաղանտըլը փարայը՝ սաղա սօլա
պօշշէյէրէ թէլէֆ էտէր. եինէ կէօղիւ եէնի.
աէն գաղանտաւա օլուր. պու տիւնեայէ նէ ի.
չին կէտիլինի տիւշիւնէճէք վազըթ եօգ, եիւ.
րէյինին լահաթի իլէ ախրէթէ կէօլմէք իչին,
օլան պօրճլարընը էտա էթմէք՝ Ֆիքրինէ պիլէ
կեւմէզ :

Նէ պիլէյիւմ, տիւնեաւէ գուժարպազըն էօմ
րիւ կիսի լահաթորդ էօմիւր, գուժարպազըն
հաւ կիսի փէրուշան հալ օլա պիլլի մի :

Խլթէ պէնիւմ խօյրաթըլըմ պու տուր. իալդ
պէյէնմէզ, պիլլիւմ. լաքին վազիֆէմ տէյիլ.
սարըլդ մարազընա ուղըտյանըն կէօղիւնէ՝ սա.
լը կէօրիւնիւր իւմիւշիւմ, մանի տէյիլ թարաֆ.
տար օլան հաքիւմ՝ տաւանըն հադդընը կէօրէ.
մէզ : Սէն պիլէ պէնի էլլէրէ պէնզէմէզ տէրսէն,
կերէք պու մէրադըմ իչին, կերէք պու դատար
ուզուն եազըս, պաշընը ալըրթալըմ իչին, պա.
նա պէյէնմէզսէն, օ սա վազիֆէմ տէյիլ. պէն
ֆադաթ Ֆիքրիմի տօլլու սէօյլէյիւ, սէնին սա.
արդ տօսթուն օլտուղումու, ալլաթմամ լալըմ :

ԷՎԼԼՏ ՕԳՈՒԹՄԵԳՏԱ ՕԼԱՆ
ԹԱԳՍԻՐԱԹ

Ազիշ Կարընտաշըմ ,

Պիւշիւք Էվլատընըն պէջլէ Ֆէնա օլտու-
ղունա նէ գատար աճը տուլտուղունու աղլա-
տամամ . կերչի պէն պիր կրօնաւոր աստամ ըմ ,
չիւքիւլէր օլտուն լայրգ կեօրէնէ , պանա պիր
քեաէրի օլամազ , լաքին Գարտաշըն պուլուն-
մուշում , նէ եիւրէք տաշըր չէքուխնի պիւլ-
րիմ , սէնի աճըրըմ :

Շիմաի ուշագ եիւզիւնիւ սագլատըղը եեր-
տէն մէյտանա չըգաս պիւլէ , իմլայէ կելէճէյինէ
իւմիտիմ եօգ , եաշը եիրմիսինէ վարսը . պէտ
խոշլարը քեօքլէնմիշ , թապիաթ օլմուշ . Գօր-
Դարըմ պունտան սօկրա իսլահ օլմայա . սանա
լայրը վաման տա սէջլէմիշիմ , եինէ սէջլէ-
րիմ , լաքին սիթէմ աղլամա . պու Էվլատըն
Ֆէնա օլմասընա սէպէպ քիւչիւքլէքտէ րուխ-
սաթ վէրսիլին տիր , թէրպիլէօինէ մուգայէտ
օլմայըպ պիւշիւտիւքճէ թուլտուղու եօլա-
լա իլմազ էթուլին տիր , քեշուի լաղըմըրզ շէյ-
լէր օգումաղա հէվէս էտիպ , սէն տէ հէր շէյ-
աէն էլգէմ օլան՝ Ալլահըն էմրինի օղուլմա-
տըղըն տըր :

Պիւրիւմ, քիւշիւքը տէ քէնախէ րուխտաթ վէրիպ թերպլէսինէ մուգայէտ օլմաորընը՝ սէն տէ ինքէար էթմէղսին. վէ հաթթա սէօղիւ մէ կէլիպ կէօղիւնիւ աշմաորընա շիմոի նատիմ օլմուշտուն տուր, վէ ինչա Ալլահ օպիր իքի. քիւ չիւյէ՝ պունտան սօնրա մուգայէտ օլուրսուն. լաքին օգումագ խուսուսունտա սէն տէ տին, եայէ ույուպ, պիր էվլատ իշէ հարամագ իչին՝ թապիւթսէն մէյիլ օլան հէվէսինէ պրոգմուլը. մէյիլի գարըլամագ տէլիլք տիր տէտլին իսմթընա կէլըր մի. պէլի. սէնաաթ հադդըն, տա իհթիմալ քի էօյլէ օլա. լաքին օգումագ հադդընտա պու զիւիւմ նէ գատոր ֆասիտ օլ տուղունու շիմոի կէօղիւն էօնիւնէ գօյում տա սնլա քի, պիր էվլատըն օգումուղու ճէլէ մուգայէտ օլումմազսունէ ֆէնա շէյլէր օլուր:

Պու պէնիւմ իշիւմ տէյիլ. պունու ուսթալդէ էտէնլէր տիւշիւնսին տէրսէն, կերչէք ուսթալ լարըն տիւշիւնէճէյի շէյ տիր, լաքին պապալար տա պիր ազ մուգայէտ օլա, ուսթալար տա պէլքի թարիգլէրինի պիր ազ թասհիհ էտէրլէր: Սէնին ուսթա տէտլին՝ ելլըգճը, հաթթալդէ ճը պիր առամ տըր, սէնտաթինին ետիլըլ լարընը թասհիհ էթմէք՝ վազի. ֆէսլ մի տիր. էս քի առէթլէրի իւզըէ չօճուղու օգումուր, հադդընը ալմաղա պագար. էօլիւ էայգալըճըս հադ տէյսին տէ, իսթէր ճէննէթէ կիթմիլ, իսթէր ճէհէննէմէ: Չօճուղարըն արատընտա՝ ճապէճա զուհուր էտէն պաղը քէօթիւ տէթլէրի պիլէ տէֆ՝ էթմէյէ եօրուլմագ իսթէ մէզ:

Եվ վէլա պիր չօճուղու գարշըսընա ալըր , սապահտան ագշամատէք՝ պիր տէրսի թուծար ուրուր . օլ գատար սէօյլէտիր քի , չօճուգեալ ըջը թանրմատան ատընը էզպէր էտէր . օ եաշտա չօճուգլարա երերիւյիւպ գօշուշմագ թապիաթին հիւքմիւ իքեն , վիւճուսուռնուռն աօլուպ պիւյիւմէնի իչին , տրատա պիր միգտար հարէքէթ իգթիգա էտէրքեն՝ էլինի , կեօզիւնիւ պիլէ գըմըլտաթմաղա իլին վէրմէզ . քերականը պիր պաշտան պիր պաշա՝ հարֆ գաշըրմազ հէճէլէտիր . չօճուղա արատա պիր ազատ օլուպ , թէնէֆֆիւս էթմէք եօգ , չօճուղուն գանլարը տուրուր , ֆիքրի թուծուլուր , օգուտուղու ուղուն քերականտան պիր շէյ անլամազ , ճանը սըգըլը , ագըպէթ օգումագտան ուսանըր . չօգտէֆա չօճուգլար ուսթատան գաշար , ուսթայա կիթմէք իսթէմէզսէ , եախօտ այլարճա , երըարճա ուսթայա կիտէր կեւըր , պիր շէյ էօյրէնմէզսէ , սէպէպի սլունլար տըր :

Ուսթալար ատէթ էթմիշ , պիր թագըմ՝ քի թապ՝ սըրայա գօմուշ , պիրի պիթաիքտէն սօկըրա՝ օպիրինի օգումալը . էօյլէ օլմազսա , օգումագ էօյրէնմէզ կիպի՝ սըրասընը շաշըրմազ . վէհէր պիր տէրսինի օլ գատար սէօյլէտիր քի , չօճուգ փափաղան կիպի էզպէրտէն էօյրէնիր , նէ հազըլը թանըր , նէ հէճէլէմէք էօյրէնիր : Վէ պուքիթասալարը սըրասըլը օգուլուպ թէքմիլ էթմէտիքճէ , էլինէ գալէմ վէրիպ , եազը եազմագ էօյրէթմէզ . շէօյլէ քի , չօճուղուն եաշտա օլուպ , պիր սէնաաթէ կիթմէք իգթիգա էթտիի վագըլթ , եազը եազմագ պիլմէտիին :

տէն մնտա, աօղըու աօղըույա օգուումադ պիլէ պիլմէզ. օ կիւզէլ սէնէլէրինի նափիլէյէ կէջիրի, խօճառաշլարընտան պիր միգտար արսըզլըզ էջրէնիր չըգար. պու եօլուզ թէրթիպի ուսթալըզ էտէնլէր նիճէ թառհիչ էթսին քի, չօճուգ պիր երլտա, վէ պէլքի պիր դաշ ալտա օգու մայը էջրէնիր չըգարտա, քէնսի էքմէյի քիսի լիր:

Լաքին էվլատ սահիպի օլանլարա թառճախալ էտէրիմ քի, էվլատ քէնտիլէրին տէյիլ կիպի՝ պու միսիլի ճահիլէրին էլինէ պրադըրլար տա, ուզագտան սէյիրճի օլուրլար:

Պիր չօճուգա շէյ էջրէթմէյէ իպթիտա չօճուղուն հէվէսինի թահրիք էթմէլի. չօճուղուն հէվէսէ կէթիրմէյէ՝ պիր օգուտուրսա, պիր տէ օյնամաղա իզին վէրմէլի. պիր սըգըշաըրըրսա, պիր տէ աֆէրիմ տէյիպ, էիւզիւնէ կիւլմէլի. պիր տէրսի թութուպ սուրուպ, չօճուղուն ճանընը սըգմամալը. իլլա միւսքին մէրթէսի հէր կիւն եէնիտէն էնիլէ իշ կեսութէրմէլի քի, չօճուգ իլէրի կիտէյօրում տէյի զայրէթէ կէլ սին:

Չօճուգ օգուտուղու քիթապըն պիր քէաղը. որըն չէվլրտիլի կիւն, սլագմազմըսըն նէ գաւտար սէվինիր, զայրէթ կէօսթէլիր. եա էլին տէքի տէրսի, վէ քիթապը սըգճա սըգճա տէյի շէճէք օլսա, նէ գատար զայրէթէ կէլիր. եա զըլարը թանըր թանըմաղ էլինէ գալէմ վէրիլ սէ, հէմ եաղըլարը գօլայ թանըր, հէմ սէվինիր, հէվէս իլէ չաըշըր. անլամատըղը գրաբառ տիլտէն տէրս վէրիպ, անլատըղը տիլճէ

Թարիֆ էթաիրմէյէ՝ նաֆիլէ ագըլ Եօրուպ,
գում իւսթիւնտէ պիւնա Եափաճաղընա, քերա
կանուծի տէրս վէրիպ, տիլին Թէմէլինի (էյէր
քէնտի պիլիրսէ) չօճուղա տա Էօյրէթսէ, չօ-
ճուղա նէ՝ Կատար Ֆաիտէ օլուր քի, ագըլ պա-
լիլ օլտուգտա Էլինէ հէր նէ քիթապ ալսա,
օգուտուղունու անկար :

Խայր, պունըարըն հիչ պիրի օլմատըղընտան
պաշգա, կեօյա պու Էղլյէէթէր չօճուղա ազ
տըր կիպի՝ պաղը հայվան մէշըէպլի մերհամէթ
սիլ ուսթալար՝ սըրա Ֆալագասը Թապիրի իլէ
պի կիւնահ չօճուգլարը խաշարլար, ճանընը
աճարըրլար, ալի՛ սագաթ օլանլարը, վէ է-
ճէլիլ Էօլէնլէրի տիմայլմ : Չօճուգլարը հէ-
նուզ օգումաղա հէվէս էթաիրէմէմիշ, պու գօր
գոլլա ուսթատան տա քիթապտան տա քիւլ-
լիէն իբրահ Էթմէյէ սէպէպ օլուրլար : Պու
ղատտարըղըն տալընը քիմսէ պիլմէտիլինաէն
մանտա՝ Էտէնէ տաիի սօրսան պիլմէգ : Էյէր Թէր
պիլէ իլլին իսէ, գապահաթը օլանը տէօյմէյէ
սէօղիւմ Էօգ, գապահաթը օլմայանը տէօյմէ-
նին մանասը՝ նէ : Էյէր պէնտէն գօրգուտն տա
իթաաթ էթալին իլլին իսէ, հիչ միւլահաղա Էթմէզ
մի քի, ինսանը գօրգու թմագ՝ ճանսվարա մախ
սուս սուր . քիշի քէնտիլի սայտըրմաղա՝ քէն-
տիլի սէվտիրմէքտէն զայրը Թարիգ Էօգ : Լաքին
պու միւլահաղալարը Էթմէյէ՝ քիշինին քէնտի-
սինաէ Թէրպիլէ կերէք . օ շաշգըն էվլատ սա-
հիպլէրի տէ՝ ուսթայա հագ վէրիպօրում,
էվլատում Թէրպիլէ օլույօր տէյի սէվլինիր :

Պաղըլար տա պիլմէմ Թամաընտան մը օլա,

Եօգսա Էվլատընը զկատէ սէվալինտէն մի օլա,
պէնիմ Էվլատըմ տահա քիւչիւք տիւր, տու-
հա շէյ Էօյրէնէճէք վաքթի տէյիւ, զաիֆ Թէր-
Թիպ տիր, սըգըյա կեւրսէ՝ քէյֆինի պօզար
տէյէրէք, կիւզէլ չաղընը պօշա կեչիւրտիպ, եա-
շը պալիզ օլտուգտա՝ հէր շէյէ ագըլ Էրտիրմիշ.
պէլքի եաշընտան զկատէ շէյ պիւր, լաքին օ-
գումապտան եաղմադտան խապէրի եօգ. օ չա-
ղընտէք քէնտի հէվադընա կեզմիշ, օնտան սօկ-
րա կերէքտէն քէնտի սըգումազ. պիր իշ պա-
շընա կեչաէ, քէնտի հիսապընը տէֆթէրինի
ԹուԹամաարղընտան մանտա իմպսընը պիւէ
եազամազ: Կեօրտին միւ Էվլատը քէնտի մէյ-
լինէ պրազմանըն մէյվէլէրինի. լաքին պուշար
տա պիր շէյ տէյիւ. պուշար տիւնէվի. Թագ-
սիրաթլար տըր. սէնին Էվլատընտա պուշար-
տան մանտա, ուխրէվի Թագսիրաթլար տա Թէք-
միւ տիր. Ալլահը Թանըմադտին՝ մէզհէպ պիւլմէզ
Էիւզիւնէ տօղրու տօղրույա պիր խաշըգարմայը
պիւլէ Էօյրէթմէմիշսին: Աղզընտա հէր տալիմ եէ-
մինէր, իշիտիւմէտիք քիւֆիւրէր Էզպէր Էթ-
միշ, սէն իշիտիր Թընմազըն. վէ պէլքի խօշա-
նըս՝ կիւլմէտիւնի, քէնտին պիւլէ Էօյրէթմէտիւ-
նի նէ պիւլէյիմ: Ուսթա օլան տիւչիւնսին,
Էվլատըն՝ մէյլինէ կիթսին տէրմիտին. ալ իմօթ
սանա ուսթանըն տիւչիւնտիւլիւ արմազանը.
ալ սանա Էվլատըն օկմէնին պէրկիւզարընը: Սէ-
նին կիպի պապանըն պուշտան էյի Էվլատըն օ-
մագ՝ միւճիզաթ նէվինտէն տիր:

Օնտան սօկրա, միլլէթիմիզտէ իլիմ եօգ,
ճա հիլէրիմիզ օգումազա հէվէս Էթմէյօր տէյիւ:

հէր քես շեքեայէթ էտէր . լաքին սէպէսլին նէ
օլտուղունու քիմնէ արամազ : Սէպէսլինի պէն
սէօյլէյիմ , պագ էօյլէ տէյլիլ մի : Թապիւթիւն
հիւքմիւ տիւր , քիշի ճահիլլիքտէ քենտիմի խաւ
գա սէվտիրէյիմ սէվտասընտա օլուր . եաշընը
սալաքտան սօկրա , խալլա քենտիմի սայտը
րալըմ սէվտասընա ալաշէր : Չօճուղլուգտա
օգուլսուս թէրպլէ օլմադտան իքրահ էտէն
ճահիլլէ եաշը պաղիլ օլտուգտա , քենտիյի սէվ
տիրէճէք իլմի էտէպէ հիլլմէթ էթմիշ օլմատը
ղընտան , թապիւթ պօշ տուրմազ , հիւքմիւնիւ
իճրա էտէճէք տիր , քենտիյի սէվտիրմէք թա
րեգէլընի ղայրի եիւղտէն կեսթէրիր . եանի ,
թապիւթ սահիպլէյի տէտիքլէրի՝ կիյինիպ գու
շանրպ , քետի կիսի թիւլիւնէ տիւզէն վէրմէք .
հազըր ճէվապլըգ տէյի՝ սօհպէթ արասընտա
նէքրէ սաշմալար սէօյլէմէք , տիւնեանըն զէվցի
նի չըգարմագ տէտիքլէրի՝ եարան ըլա եօլտաշ
ըլա կեզիւ կիւրիւմէք . մասլահաթ արասընտա
իշիւղարըգ , աչըգ կեօզլիւք տէտիքլէրի՝ հիլլէ
իլէ եալան ըլա , էլի աշմաղա կիթիրմէք , վէ պու
նուն կիպի պէտ ամէլլէր իլէ օլուր սանըր :

Թամամ եաշընը ալըպ , քենտիյի սայտըրա
ճագ վտգըթ կեղինճէ , կենճլիքտէ պէյէնիպ
էթտիլ շէյլէր՝ գալպ ագճէ կիսլի եալորզըն
տէօքմիւշ . իլէ եարար շէյ օլմասըգլարըմ անլար .
լաքին օ եաշընտա քենտիյի սայտըրաճագ՝ նէ
ագլընտա քէմալիէթ վար , նէ էյիլի քեօթիւյ
իւ ֆարգ էտէճէք պասիրէթ վար , նէ տիլլնտէ
վէրէճէք նասիհաթ վար , քենտի էթտիլլիւնէ
քենտի պէյէնիւշ , էլլէրէ նասըլ պէյէնտիրսիւն :

Ֆրագաթ թէճրիւպէ իլէ պիր աղ շէյ կեօրմիւշ,
(օնու տա էօյրէնէ պիւլմիշ խսէ.) քէնախի սայտը.
րաճադ՝ պու եաւան սէրմայէտէն զայրի շէյի
եօգ . վագթիճի պօշա կեչիրտիլինէ՝ օ զաման
նառիմ օլուր . հայ վահ հայ . էօմրիւմիւ պօշա
կեչիրմիշիմ տէյի տէօյիւնիւր :

Տըգգաթ էյլէ տէ պագ պէօյլէ տէյիլ մի .
միլէթիմիղտէ իլիմ եօգ տէյի շիքեայէթ էտէն.
լէր , հէփ եաշընը ալմիշ առամլար տըր : Սէն
կենճիլքտէ տէ պէօյլէ սէօյլէր մի խախ տէյի
սօրսան , խայր , հաթթա օ վագթը պաշըմուա
գաւագ եէլի էսէրտի . րահմէթլի փէտէրիմ պա.
նա.օգու տէտիքճէ , ճանլմ սըգըլլըրաը . սէն
տէ օգումաաղղընա՝ պիր կիւն պէնիմ կիպի
փիւշման օլաճագսըն տէր իտի , պէն տինլէմէզ
տիմ տէր : Քեզալիք պու կիւնքի տէլի գանլըյա՝
պունտան օն սէնէ սօկրա սօրսալար , օ տա էօյլէ
սէօյլէյէճէք :

Պու ճիւմլէ իլէ պագը պապալար , վէ պա.
պալարտան զլյատէ՝ տնալար վար քի , էվլատը.
ըը օգումաղա պիր աղ զլյատէ հէվէս էթսէ ,
իշճէսիտէն կերի գալըյօր տէյի , օգումագտան
սօուլթմաղա չալըլըր : Իմտի պու ճէհալէթէ սէ.
պէպ՝ չօճուգլարա քիւշիւք եաշալընտա մու.
գայէէտ օլմաորդլարը , վէ օգումագտան իքրահ
էթտիրտիլլէրի տէյիլ մի :

Կերչի պիր չօճուղու՝ փէք քիւշիւք իքէն սը.
գըլթըրըպ էօրմանըն Ֆաիտէսի եօգ տուր . լա.
քին Ալլահ գօրգուսունու , գարտաշ մուհապ.
պէթիլի , գունաագտա իքէն պիլէ էօյրէտէ պի.
լերսին : Օյուն արասընտա պիլէ եաշտաշարընը

սէվմէք , իսթըրլարընը երգմամապ , շու շէյ
կիւնահ տըր , պունա Ալլահ տարըլըր տէյի ,
քրիսթիյանա մէշգլէր էթմէք՝ փէք Գօլյոյ տըր :

Ագընը իշէթմէյէ պաշտօրդալայն , օգուճա
սընա եաղմասընա մուգայեէտ օլուպ , հէր շէյ-
տէն էվլէ՛ տինինին թէմէլի քրիստոնէական
վարդապետութիւն , վէ տիլինին թէմէլի քերա-
կանութիւն էօյրէթտիքտէն սօնրա , պիր աղ
իլմի րադգամ (Թուաբանուֆ) պիր աղ իլմի արդ
(աշխաբանգրուֆ) էօյրէթմէք փէք էլլէմ տիր :
Պունըլարը էօյրէնաիքտէն սօնրա , վադթի օլուր-
սա , ստիր իլլիմէրէ մարիֆէթէրէ տէ չալըշա
պիրտիյի դատար չալըշսըն : Լաքին պունըլարըն
հէփիսինաէն էլլէմ օլան՝ իլմի էտէպ տիր (Բա-
րայան) : Քիշի քէնտի նէֆսինի թէրպիյէ էթ-
մէյի պիլմէտիքտէն սօնրա , հէր նէ իլլիմ էօյրէն-
սէ նաֆիլէ օլուր :

Լաքին սէնին տէյէճէյինի պիլիրիմ . պէնիմ
էվլատըմ էսնաֆ էվլատըտը . վադթի իլէ պիր
սէնաաթէ պաշտմալը . պունըլարը նէ՛ վադըթ
էօյրէնէյտի տէրսին : Էյէր պէնիմ թէրթիպիմ
իւզըէ՝ օգուլուպ եազմասընա մուգայեէտ օլ-
մուշ օլսայսըն , նէ սէնաաթէ գօյում տէյի
տիւշիւնիւպ գարար վէրինճէյէ գատար , էվլա-
տըն հէմ պունըլարը էօյրէնիւրտի , հէմ շիմտի
սանա եարարմ օլուր , պու Ֆէլաքէթլէրի պա-
շնու կէթիլմէզտի : Օգուլուպ եազմանըն սէ-
նաաթ էօյրէնմէյէ նէ՛ զարարը վար ըմըշ . պօշ
վադթիլտէ չօճուգլար ըլա օյնայաճաղընա ,
քեաղըտ , թավու , վէ ստիր գումար ըլա էլլէ-
նէճէյինէ , քիթապ օգումաղա հէվէս էթսիր-

սէն օլմադմլտը : Չօճուղուն էլննտէրի իշի
թէպտիլ օլտուգճա, հէմ ֆիքրի թաղէլէնիւր
էլէնճէ օլուր, հէմ քենտի թէրպիյէ օլուր.
լաքին սէնին մերամըն՝ էվլատընը իշիւզար էթ-
մէյտի. շէյթանլըգ էջրէնմէլլիտի քի, իշինին
րէճուլի օլտուն : Ալ իմտի սանա՝ իշինին րէճու-
լի՝ պիր իշիւզար էվլատ :

Ամնա տիւնեանըն առէթի պու տուր. էսքի
տիւնեայէ եէնի առէթ մի գուրմալը : Եօգ.
եէնի առէթ գուրմա. լաքին էվլատըմ քեօթիւ
օլտու տէյի տէ շիքեայէթ էթմէ : Եջլէ թէր-
պիյէ օլմուշ էվլատ՝ պէջլէ օլուր : Ելննէ անա-
շունչ, աւետարան, ետ պիր զայրը հոգևոր քի
թապ վերսէն, չօճուգ օյունճալը տըր, քենտի
ղէքի ագլընա լայրգ շէյ տէյիլ տիր տէյի՝ օգու-
մալտ իրթիքեապ էթմէգ :

Ինասնըն էօմիւ՝ էճէլէ տօղտու պիր գըսսա
էօլճուլուգ օլտուղունու՝ ալթը պին սէնէտէն
պէրի տիր թէճրիւպէ էտէյօրուգ, պու ճիւմէ
իլէ եինէ էվլատպարմըզա էջրէթտիյիմիզ շէյ-
լէր՝ վագթի էճէլտէ հիչ պիր իշինէ եարայա-
մատըլընտան պաշգա, օ տար վագըլթաա՝ պիւ
տիքլէրինի էջրէնմէյէ թէլէֆ էթտիքլէրի զա-
մանը, պու աղիմ կեջիտին հապգընա սարֆ էթ-
մէտիքլէրինէ աճըլպ, էջրէնտիքլէրի շէյլէրաէն
իքրաճ էտէճէլէր : Ամէլլէրիմիղին պիր կիւն
ճէվապընը վէրէճէյիմիղէ, վէ էպէտի տէվլէթի
միզ, էպէտի նէքպէթիմիզ՝ ամէլլէրիմիղէ կեօրէ
հիւքմ օլաճալընա ինանմազ կիպի, էվլատլա-
րըմըզը ուզագ էօլլարտան տօլաշտըրըլըգ :

Էվլատլարըմըզն էն ալա չալընը պօշ շէյլէ.

րէ զայ էթաիրիւ, Էն Էլզէմ մասլահաթընըզ
պուռ տուր կիպի, պուռնա չալըջըպ, պուռնա Էօ-
րուլաճադսընը տէյի, չօճուգլարըն ագլընը՝
տիւնեա մասլահաթլարընա պուռ գատար գան-
աըրտըգուտն սօկրա, քենտիյի իտարէ Էտիպ,
թէրպիյէ օլմաղա զսյրէթ Էտէր պիր Էվլատ
ղուհուր Էտէրսէ, միւճիգէթ տիր տէմէզմիսին :

Զէմանէսիգտէ տիւնեանըն պէօյլէ պօզուգ
օլտուղու թաաճճիւպ Էտէճէք շէյ մի : Պիզ
քօրսիէ ֆիտանլարըմըզ՝ տիւնեա շէրպէթի իլէ
թէրպիյէ Էտիպ, քէօթիւ տամարլարընը քիւ-
չիւքիւքտէ գըրմատըգտան սօկրա, Ֆաղիլէթ
այագ ալթընա կիտիպ, պէտիուլլար մէյտան
անմաղըմը : Էլտէ պիր պաղչէմիզ օլտա, պէօյ-
լէ մի թիմար Էտէրիզ. պիր Էապանի ֆիտան
պիթսէ, պիր Ֆէնա օթ պաշ կէօթէրսէ, տէր
ադապ չէքէր քօքքիւնտէն չըգարըրըզ : Եա պիր
Էվլատ պաղչէ գատար տա մը Էօգ քի, թիմա-
րընա պուռ գատար պիգայտ տուրույօրուզ :

Պի գայտ տուրտուղումուզ Էօգ, օնլարտիւն
Էէվլի Էյրէնտիյի Էէրտէ, պիզ տէ ուխրէվլի
Էյրէտիյօրուզ, ճանընա լաղըմ՝ օլան մէշգ Էթ-
տիրլօրուզ տէյէճէքսին : Պէլի, պիլիւիմ, թայ-
ապ Էանլըզ պուռլըզ պիր գաջ տուա փէ-
փէլէտիր . օ տէյիլ մի Էյրէթտիյինիզ . զիրա
պուռ սըգընթըլար վալիտէ գատընա տիւլմէզ .
օնուն զաճմէթի տիւնեայէ կէթիլինճէյէ գա-
տար տըր, օնտան Էօթէսինէ գարըլմազ : Չօ-
ճուգ՝ Ալլահըն թէնպիհլէրիւնի մասալ կիպի
Էյրէնիր . լաքին պուռ թէնպիհլէրի Էտէն քիմ .
մէֆհուլմու նէ տիր, նէ տէմէք իսթէր, իճրապը

նէ՛ գատար էլզէմ՝ տիր, էջրէսէն վար մը : Պու
թէնախհէրէ իթաաթ էսիս, նէֆսինի եհնմէ
նին եօլունու կեսութէրէն վար մը . հաթմա
տուա էթախքէրի եհրաէ սիլէ , օլուն օյնայա
րագ , կեօզէրի էթէսէ պերիաէ , ֆիքիլէրի
տալընըգ . քիմինլէ սէջլէշախքէրինի անլա
տըպ , գօրգու վէրէն վար մը : Չօճուգ պիր եա
գըլմազ սէօզ սէջլէսէ , խօշարընա կելլի կիւ
լէրէր : Հէր իսթէսիլինի իճրա էսէրլէր . թա
պիաթինի գըրմազա , պիւլիւքէրէ իթաաթ էթ
աիրմէյէ սլագսն եօգ : Հիլմէթքէսըլարը խօ
լար , իաթըրլարընը երգար , անա պապա ազար
լայաճազը եհրաէ՝ խօշանըրլար կիւլէրէր : Նի
հայէթ էսէպսիլլիլի քէնտի հալինէ գօլուպ ,
պէսիսուլլարը պիլէսինճէ պիւլիւսիւրէր :

Պիրիլիմ՝ , սէնինքի մէրագ տըր սէյէճէքսին .
օնլարը էսէն չօճուգ տուր , ագըլ էրմէգ : Պէն
տէ տէրիմ քի , չօճուզ իքէն էջրէսիս, սիլլէ
լարըն էրաիրմէլի . չօճուզ իքէն թէրպիլէ օլուր .
պիւլիւսիւքտէն սօնլա , սէնին թէրպիլէ գա
պուլ էթմէզ էվլատըն կիպի օլուրլարսաշիքէայ .
էթ էթմէք նաֆիլէ տիր : Պիր ֆիսանը քէօր
փէ իքէն տօլըրուլտուրլար . զիբա երմըշագ ալը
տօլըրուլտուր . գալընլանտըգտան սօնլա , տօլըրու
տալըմ տէսէն գըրլըր :

Անալար պապալար էվլատըմը վար տէյի սէ
վինիլի . լաքին էվլատը քէնտիլէրէ վէրէն նիլլին
վէրմիշ , օնու սիւշիւնմէզլէր . էվլատը՝ վէրէնին
ուղուրուա թէրպիլէ էթմէյի պիլմէզլէր , թէն
լէրինին րահաթընը արարլար . ճանլարընըն ի
տարէսինէ հիշ պագմազլար : Ե՛յ տօսթոււմ ,

օնու հայկանլար առ էջլէ հատր :

Պէնիմ Դըյասըմ՝ չօճու գլարա վերիլէճէք իւք տերս՝ Ալլահ քիմ օլտուղունու էջրէթմէք տիր . տրւնեայը, ինսանը, վէ հէր կե օրսիւլիւ շէյի, եօգտան վար էտէն տիր տէյի սնլլաթմագ, պատէհու Ալլահըն թէնպիհլէրինի էջրէտիպ, եաշը արթորգճա, նէ տէմէք օլտուղունու թաքիֆ էթմէք . վէ չաղլարընա կեօրէ՝ հէր ամէլլէրինտէ էյի իլէ Ֆէնայը այըլտ էտէրէք՝ իլմի էտէպի մէշգ էթմէք . վէ խայր ամէլ Ալլահըն էմրինէ մութապըգ օլտուղունու, վէ պէտ ամէլլէր զըտա օլտուղունու էջրէթմէք . ֆարաղա ինատ էտէրսէ, միւթիւլիւյէ գարշը կիւնահ տըր . չաղըրըր աղլարտա, մաղըրմըղա գարշը կիւնահ տըր . այագտաշընա էլ գալտըրըրտա, գարտաշ մուհապպէթինէ գարշը տըր . օրանսըզ օլուրտա, աճ կեօղլիւլիւք տիր . հագգը օլմայան շէյի իսթէրսէ, հագգա գարշը տըր . պօշ շէյաէն դօրպարտա, եխիթլիւ գարշը տըր, ճէսարէթսիղիք տիր տէյերէք, պուհա քեզալէք ուֆադ թէֆէք շէյլէրի տըգգաթ օլունուրտա, կերչի պուհլար չօճուգ նասիհաթլէրի տիր, լաքին էյի ամէլլէրինէ աֆէրիմ տէյիպ, քիօթիւլէրէ թաղիր օլունուրտա, եաշը պիւլիւտիւքճէ՝ քիօթիւ ամէլտէն կերի սուրուր, էյիլէրէ տըշըր :

Վագ'ա իլմ էտէպ, եանի բարոյական՝ ինսանըն ամէլլէրինին տէլլի օլտուգտան սօնրա, վէ ազըն թագաւորաթընը թասհիհ էտէճէք իլմ օլտուգտան սօնրա, չօճուգլարա քիւլիւքլիւքտէ էջրէթմէյիպ տէ՝ պիւլիւմէսինէ պէք .

լէմէնին մանաւորն է : Պաղըլար պու իլմի էջրէ-
տիր ամմա , հէփսինտէն սօնրա , օնու տա քի-
թապտան էջրէտիրէր քի , սվիր պիհուտէ զահ-
մէթ աէ պու օլուր . զիրա պաղը էջրէտէն ուս-
թալար՝ շայրտլարընտան զէյատէ թէրպիէսիզ
պէտխույ ատամլար օլաու գլարընտան , բարոյա-
կանը քէնտիրէր իճրա էթտիքէրի եօգ , չըրա-
ղընա նիճէ մէշդ էթսին . իսթէր իսթէմէզ քի-
թապտան օգու թմայը : Չօճուղուն եաղը տօլ-
մուշ , օլան պէտխույու քեօքէնմիշ տիր , օն-
տան սօնրա քիթապ օգումանըն նհօ ֆախէսի
վար :

Կէլէլիմ լիսան հադղընա . լիսան պիլմէք փէք
էյի շէյտիր , լաքին ճիւմէտէն էվէլ՝ քիշի քէն-
տի լիսանընը էջրէնմէլի . վէ էյի էջրէնմէք ի-
չին իլմի սարֆը (Կէրալանի) էջրէնտիքտէն սօն-
րա տալիմա քիթապ օգումայը . անճապ պու սա
քիթապ տըր տէյէրէք , զէմանէնին պաղը զա-
րիֆ քիթապլարընա հէվէս էտիպ , ճահիլէրին
ֆիքրինի պուլանտըրմագ ճախղ տէյիլ տիր . տի-
լին թէմիզլիսինի էջրէտէճէք՝ քիսթիյան թա-
րիդի իւլլէ եաղըրիշ՝ եէնի վէ էսքի նիչէ քի-
թապլար վար . չօճուղարա օնլարը օգու թմայը
քի , էվլատըն իլք մէշդի քրիսթիյանճա օլուր-
սա , պիւյիւտիւյիւ զաման պէտ խույլոր եէր
պուլմագ կիւճ օլուր . վէ իլլա էքիլէն թօխում
քեօթիւ օլուրսա , ֆիտանը պիւյիւտիւքտէ էյի
մէյվէ վէրմէյէ միւճիզաթէ միւհթաճ տըր :

Խուլասէի քելամ , էվլատը էյի թէրպիէ
էթմէյէ՝ էտէսիէ միւթատըլիդ օլան շէյլէրի էջ-
րէթմէլի . եօգսա Սէնէքա ֆէյլէսօֆուն տէտիլի

կիպի, հայւման մէջըէպէի պէտխուլ ետրամաղւա-
րըն վէրէճէի տէրստէն՝ էյի շէյ էջրէնիլմէզ:
Պիզէ էլզէմ՝ օլարագ՝ պիր շէյ վար աիւնեատէ,
տէր էֆէնտիմիզ. օնա տաիր օլմայան ճահտւա-
րըմիզ, օ մասլահաթտան ուղագ գալան զայրէ-
թիմիզ, հէվ ուֆաճըզ թէֆէճիք չօճուգ օյ-
ունճաղը տըր. հաթթա հէփիսի զարարը տըր:

Պիրստէր, օպիր էվլատարընը, վէ թօրունլա-
րըն օլուրսա՝ թօրունլարընը՝ տէտխիմ կիպի
թէրպլէէ էտէրսէն, վէ հէր էվլատ սահիսի օ-
լան պէյլէ էտէրսէ, տիւնեա թարղը ախէր օ-
լուր, տիւնեաստէն քէօթիւլիւք գալգար:

Ախրըր քէլամ, անա պապա օլունլար՝ աիւն-
եանըն քէօթիւ օլմասընա՝ քէնտի իհմսլէրի
սէպէպ օլտուղունու աիւշիւնսէլէր, կէօզլէրիւնի
աշարլար, թարիգլէրիւնի թէպտիլ էտէրլէր ի-
տի. զիրա սէն էվլատընա մուգայէէտ օլմազ-
սան, էվլատըն տա քէնտի էվլատընա մուգայ-
էէտ օլմազ, էյլէ էյլէ աիւնեա ֆէնստէն ֆէ-
նայէ վարըր:

Աճաշունչ վէ նք քիթապլար, եալընըզ եկե-
ղեցախանլար իչին տէյիլ, օնլարը եաղան նք հայ-
րապէտլէր՝ պիւթիւն եկեղեցի իչին եաղմըլար.
օ քիթապլար՝ ալէմէ լազըմ՝ օլան՝ էյի եաշամա-
նըն հօլունու էջրէտիրլէր. սաիր իլմէր կիպի,
գուլանմայան տտամա՝ լաղըմնըզ օլան քիթապ-
լար կիպի տէյիլ: Օ քիթապլարըն նէ գատար
ֆախտէլի օլտուղունու՝ չօճուգլարա քիւշիւք-
լիւքտէն սպլատըպ, իթիպար էթաիրիպ, վէ
օլունմաղա հէվէս էթտիրմէլի:

Ութանըրըմ սէյլէմէյէ. պիր քրիսթիան

Ալլահըն լուծֆուճնա լայրդ օլմուշ, աւետա-
րան ըլա թէրսիյէ օլմուշ օլա տա, օն իքի եա-
շնտա պիր եահուտի չօճուղու՝ անճաշունջու
քենտիտէն էյի պիլէ, ութսնաճագ շէյ տէյիլ
մի : Եինէ սէյլէրիմ . պու գատար իհմալէ թէ
քեստիլէ նիսպէթ՝ եինէ արադա պաղը էյիլը
զուհուր էտէյօրսա, Ալլահըն պիր պիւյիւք քե-
րէմի տիր քի, քիլիսէթինէ ինայէթ էտէյօր :

Ճահիլէրի պէյլէ պի գայո քենտի հէվալէ
րինէ պրագտըգտան սօկրա, թէրսիյէսիզ պիւյ-
իւրէր, թիզ մէշրէպ, հէվաի նէֆտէ թապի,
ըրզըզ, էտէպսիզ օլուրլարսա, նասըլ օլտու
տէյի թաաճճիւպ էտէճէք շէյ տէյիլ : Պիր սիւ-
րիւ չօճուգլար գօլլարըն սալլայարագ, կեօյիւս
լէրին կերէրէք քիլիսէյէ կիրիլէր, սէյր եէրին
տէ տուրուր կիպի, տիմ տիքլինէ տուրուրլար,
արգալարընը խորանա չէվիլիոյ, էթրաֆա պա-
գընըրլար . պիր պիրլէրի իլէ սէյլէշէպ կիւլիւ-
շիւրէր, օ նը խորհուրդուն էօնիւնտէ էթմէ
տիքլէրի էտէպսիզլէք գալմազ :

Պիր փէսփայէֆագըր ատամ՝ տիզ չէգքմուշ,
եիւզիւ էէրտէ եարաանյընա սէճուէ էտէր .
օպիր եանտա պիր ալայ քիշի զատէլէր՝ էտէպ-
սիզ թավը ըլա տուրուպ, տիզլէրինի պիլէ գաթ
էթմէյէ իրթլքեապ էթմէզլէր . կեօյա օլ աղի
եէրէ կիրտիքլէրինին ասլը՝ օլ էէրի կեօյիւ եա-
րատան, վէ քենտիլէրինի եաշատան թանկըյա
նիսպէթ էտիպ, զէվգլէնմէյէ կելմիշլէր սանըր .
սըն : Պագ շու քրիսթիանըզա :

Եա քրիսթիանճա թէրսիյէյի՝ սիւտ իւլէ
սէրտապէր էմիլշ օլալար, ինսանըն Ալլահ

օշան պօրճու խուսուսունտա՝ պէօյլէ պիգայտ
օշուրլար մը :

Պու պապտէ պէօյլէ ուզուն եազորղըմըն սէ
պէպի, պիրատէր, էվլատընըն ֆէնա օշմասը
սէնին ֆէնա թէրպլէ էթտիլինտէն օշտուղու
նու անլաթմագ տըր : Պուշտան սօնրա օպիրլէ
րինէ մուգայէնտ օլ քի, օնլար իչին տէ կեօղ
եաշը տէօքմէյէսին : Վէ տիւնեա էիւղիւնտէ
պիր քեօթիւ ճինա աթասը օշուպ, զիմէթինի
տահա զիյատէ պօրճ ալթընու գօմայասըն : Սէ
նէքա ֆէյլէսօֆուն տէտիլի կիպի “ Չօճուգ
լարըն թէրպլէսինէ զիյատէ տըգգաթ էթմէլի
զերա կեօնիւլէր տահա երմաագ իքէն՝ թէր
պլէ օշուր : Եօգսա պէտ խուլլար պիլէմիզ
ճէ պիւլիւտիւքտէն սօնրա, գըրըմագ փէք
կիւճ օշուր, “ տէյի վէրտիլի նասիհաթը՝ խաթ
րնտան չըգարմա :

Պագը, Ալլահ սէնին խայրը թութտուլու
նու գօրայ կէթիրսին, վէ ֆիքրինի աչըն քի,
տօղան առամ՝ էօլմէք իչին տօղտուղունու տիւ
ղիւնիւպ, էլպէթաէ օ կեչիտտէն կեչէճէքլէրիւ
նէ՝ էվլաուլարընըն տա ֆիքրինի գանտըրարագ,
օ էօլա տօղրու տօղրուլտասըն քի, օնլար տա
էյի եաշայըպ, էյի էօլէ պիւլսինէր :

Վէ պու աչգ ըլա եազորղըմ՝ նասիհաթլէր՝
գարտաչըղըմըղ մուհապպէթինտէն օշտուղու
իֆատէի տօսթանէմ տիր :

ՓՈՒԳԱՐԱՆԸՆ ԹԵՅԱՄԾԻՒԼԻՒ

Տօմար ,

Ի՞նչէ տիր . պիր ատամ ֆադըր օլտուգտան
սօկրա , եախօտ ըիւթպէսի էանա օլտուգտան
սօկրա , էլպէթաէ թէհամմիւլ էթմէլ : Պիւլիւք
օլանլար՝ հագգը ինսաֆը ունուտուլաա , քե-
տիսէն էտնա օլանը եա խըրփալար , եա զուլ՝
էտէր , օ ֆադըր էլպէթաէ թէհամմիւլ էթմէյէ
մէճպուր տուր : Լաքին պէնիմ սէօղիւմ՝ հէր
պիւլիւլիւն հագգընա տէյիւ . թադտիր իւահի՝
սաիրլէրտէն ալա մէրթէպէյէ դօտուղու քիմէ-
լէրին հէփիսի հագգընա տէյիւ , իլլա հագգը
ինսաֆը ունուտուլաա տէտիսիմ՝ ինսանը ինսա-
նա պէնգէտէն , հէր քեսի պիր սայտն , խօշ ախ-
լադ ասամը ֆարգ էթմէք իչին տիր : Վէ էյեր
տիւնեատէ պէօյլէլը օլմասա , վայ հալմըղայ-
տը . պալըդ կիպի՝ պիւլիւք քիւլիւլիւ եէրտի ,
քիւլիւք տահա քիւլիւլիւ :

Հէր քես հագգը սէվսէյտի , հէր քես Ալա-
հըն թա էղէլտէն էմրի օլան դարտաշ մուհապ-
պէթինի իճրա էթմէյտի , քիմէն թէհամմիւլէ
միւհթաճ օլմաղտը : Լաքին նէ ֆախտ . չօգ-
լար՝ դաստին պու նիլամա գարըը կիտէրէր .

քենտի մերամլարընտան ղայրը , քենտի մէնֆա
աթլարընտան , քենտի ռապըթասըզ ագըլարըն-
տան ղայրը , նէ հագ պիլիլըէր , նէ ինսաֆ թա-
նըրլար , նէ գարտաշ խաթըր սայարլար : Պու-
միսիլի ատամլար՝ ինսան գըսմընըն ելըթըճը
ճանաւարլար տըր . հաթթա ճանաւարլարտան
տա պէթէր տիր :

Չօղու աա տիլ իլէ հագգը սայար , գարտաշ-
լարընը սէվէր . վէ պաղըլար պու պապտէ կիւ-
ղէլ կիւղէլ նասիհաթլէր վէրի , լաքին իճըպէ
կէլինճէ , իգթիզասընա կէօրէ՝ տիւրլիւ էօղլար-
լէրի վար քի , քենտիլէրինի աֆվ էտէր . պու-
վէճճ իլէ հագգը իճըա էտէրլէր ամնա , քենտի
հագլարընա . էօթէ էանտա կիւճիւ եէթմէյէն-
լէր գարլը կէլէմէզ , էլպէթտէ թէհամմիւլ էթ-
մէլի :

Պիր ատամըն ըիւթպէսի ալա , էախօտ սէվ-
լէթի էէրինտէ օլտուգլայն , պիր ղուլումքէարլըգ
տըր թագընըր , հէր շէյ քենտի մերամը իւղըէ
օլմալը : Մութլու , Ալլահըն լութֆուլտա էա-
շայըպ տա պէօյլէ շէյթան իլըլասընա ույմայան-
լարա . մութլու , քենտի նէֆսինի թէֆթիշ է-
տիպ , հէր քեստէն էսնա սայանա , քենտիլի
հիչ էէրինէ գօյանա . լաքին էաղլըգ քի , պէօյ-
լէլէր փէք ազ պուլունուր :

Պէօյլէլէր փէք ազ պուլունուր . էօյլէ իսէ ,
էսնանըն թէհամմիւլ էտէճէլի ատամլար փէք
ջօգ տուր : Ագըլ էըմէզ իշին տէ պիլի պուտուր
քի , պիր էվաթ ատամ՝ պիւլիւլիւնտէն սը-
ղընթը շէքէր , պին գատար թէշէքքի էտէր , օն-
տան էօթէյէ սէօնէր քենտիտէն աշաղըսըլլա :

պիր իշի օլսա , քենտի սէ ծնա՝ հղկեւթ էտէր . վէ պէլքի քենտի չէքտլյնտէն պէթէր էտէր . տիւերին էլնտէն չէքտլնի քեթիւլլւքտէն շի քեայէթ էտէր , քենտիյէ գարշը դօյտմայաճադ պիր ատամ՝ պուլուրսա՝ քենտի տահա պէթէ թինի էտէր :

Պէօյլէլի իլէ պիրի օպիրինէ գաստ էտէր . օպլի լի՝ օպիրինին ալէյհնտէ կէզէր . պիրի ալաճա զըն ալամաղ , օպիրինին էլնտէքի մալի գաւար . պիրինէ սէօյէր , օպիրինի տէօյէր . քիմինին ըր զընա քետէր օլուր , քիմինին քեռնտինէ : Պէօյլէ պէօյլէ կիւճիւ եէթէն զալըմլարըն ֆուգարայէ , վէ քենտիտէն էտնա օլանլարա , էտէ պիլէճէյի ետարամազըզը էտէր : Պու մուսիպէթլէյի պիր պիր կեօղիւն էօնիւնէ կէթիր տէ , սադքի ֆու գարա նասըլ ուլթ օլուր , թէհամիլէ էտէր :

Սէնին անընըն թէրի իլէ եհյէճէյին էքմէյի՝ ֆուլուլի էլնտէն գաւարլար . օ եէթիլմէտի , պիր տէ ոէնին օլմայան պօրճու՝ սանա էօտէթ տիլէր . պէլայէ ուլլոտտըն , պէլի . զիրա գարշը տուրսան ըտը , խոսմին պիր ատամ՝ ըտը քի , ոէնին քիւլլէնիւ կեօյէ սաուրուր ուտու . էօյլէ խսէ , թէհամիլէ էթտիլնի էյի օլտու :

Կերչի զօրու՝ զօր ուլա գարշըլամադ ճալղ տիր . վէ հաթթա Օվլտիտա ալիմ՝ «Հիլէյի հիլէ իլէ , սիլահը սիլահ ըլա գարշըլամալա՝ հէր քիթապ իղին վէրիւր ,» տէր . խալը , ոլու եա գըլմադ . քիթապլար՝ զօրու զօր ուլա գարշըլամալա իղին վէրիտէ տէ , հիլէյի հիլէ իլէ գարշըլամալա հիլէ պիր քիթապլըն իղնի եօդ . հաթթա զօրու պիլէ հէր զօրա գարշը գուլանմադ

ճախիդ տէյիլ տիր . զերա քիշի քենտիտէն զօրլու-
յա գարշը դամագ՝ գալիսնա պըչագ չէքմէյէ
տէօնէր . քենտի խարապընա սէպէպ օլուր :

Պիր գուվէթ՝ դարշը գօտուգճա պասար .
էյլէ գուվէթին զօրու նէ գատար զարպլըյը-
սա , գարշըսընտաքի օլ գատար եավաշ օլուպ
թէհամմիւլ էթմէք իգթիզա էտէր : Պիւյիւյիւն
իսթէտիլնէ՝ քենտիտէն քիւշիւյիւ դարշը կե-
լէճէք օլսա , իսթէտիլի շէյ նահագգ ըսա պիլէ ,
եկնէ խօշ իմտի տէր , հագգընտան կելմէյէ
տիւրիւ զուլումլար արար : Պու պիր եէնի շէյ
տէյիլ ա . կեօղիւմիւզ էօնիւնտէ հէր կիւն օլույ-
օր : Պիր ֆագըրա , եախօտ ըիւթպէտէ էտնա
օլանա թէհամմիւլ էթմէք , նէ գատար էլզէմ
օլտուզունա՝ պուլնտան աշիքեար իսպաթ օլա-
մազ :

Իմտի պիրինին էքմէյինի զօր ուլա տըպ՝ ա-
խէրէ վէրիւլէրուէ , օ ֆագըր կերէք քի թէհամ-
միւլ էտէ : Էլնտէ զօրու օլան աւամ՝ պիրինի
զէմմ էտէր , կերէք քի օ թընմայա : Էսնաֆ՝
ալաճաղընը իսթէր , ագճէ եէրինէ իւմիտ վէ-
րիւլէր , պաղը տա սէյէրլէր սայարլար , պէտ
մուտմէլէ էտէրլէր , ընա տա սապը էթմէլի :
Խուլասէի քելամ , ալա մէրթէպէտէ օլան ա-
ւամ՝ հագգը ինսաֆը այագ ալթընա սըտըգ-
լոյն , հիչ պիր շէյտէն գօրգմազ , տէյէր , սէյէր ,
իւրիսլար , գօվալար , ըրդա կէչէր , վէ քեն-
տիտէն աշաղա օլտնլարը պէյլէ պուգըշար ըլա
չըպագ էտէր . օ տա տահա պէթէրինէ ուլըա-
մալըմ տէյի , աիշինի սըդըպ տուրմալը :

Պիր շէյտէն գօրգմազ տէտիմ իսէ , էթտիլի

դուժմունի թաաաոսինին ճեղասը եօգ տեմէոսմ.
լադըրադ անլալալմ . եօգսա օ պլեյլեյլե
բիւհեյլեյլե ֆարգ եթմկէն աաալեթ սահիպի
Նլահ՝ ալա մերթեպէլէ դօաաուղալ բիմեհէրե՝
բիւհեբլէրի ալադ ալթընա ալըսլ ճիյնեմէյ
րալսաաթ վըրմիշ անլալալըր :

Խայր . էջյէ տէյիւ . պու րապըթասըլ լագըր .
տը ֆիքրիմանէ պիւէ կէջմիշ տէյիւ տիր . հաթ-
թա նբ .քիթասլարըն շէհասէթի լւղըն , հագ-
թասյա պէջյէ զալըմըգլարըն ինթիգամընը՝
փէքթանթանայլա ալաճաղընը սահհիս պիւթրիմ :
Վայ հալընա օնլարըն .քի , տիւննետուէ Թօփրագ-
տան Խափըմըշ օլտուգլարընը ունեւաւուպ տա
թանըրըգ իտտիասը հաէրըն . եախօտ շէթման
շէքընէ կիրիպ տէ , ինտան էվլասլարընա էղլ-
եէթ հաէրըն :

Հագ Թապալա պաղը. քիմիկէրէ զկատէ գուտ.
րէթ վէ նուֆուզ ինայէթ էաէր տէ, օ տա
դուարէթինէ մասդուրէն՝ պաստըլը էէրի կեօր.
մէզ, էթմէտկի զուլում դալմաղ տէտլինի՝
էալընը պիւլիւքէր իշին տէյիւ. իլա հէր նէ
րիւթպէտէ օլուրսա օլուտն, քենտիտէն աշաղա
պիւր. քիմիէ պուլտուգլայն, ոյադ ալթընա ա.
լըպ, իսթէր թաթըլըլըլա, իսթէր աշըլըլըլա
չէնէյէնլէրի տէմէք իսթէրիմ :

Տիւնեաւոե պէջլէ արտամլար՝ իսթէտիլիսիզի
էտէ պիլիլօրուզ տէյի, դօ էջլունէ կէօրսիւնլէր,
վէ էթտիլլէրի զուլում հագ սուրէթի վէրմէյ՝
պէյնէտիլլէրի դաւար սէպէպլէր իճաւ էթ-
սինլէր. ադրուլէթ կիւն օլաճագ քի, պիլիլէք
իքէն քիւչիլէք օլաճագլար: Պու շիսիտիլի էօր-

Թիւնտիւքէրի պիւլիւքլիւք լիպասը , արգալա-
րընտա էրէթի ախր . պիր կիւն զօր ուլա ար-
դալարընտան սրադըս, չըր չըսլադ ալէմէ լէ-
ղիւ օլաճադըս : Վէ Յոհաննէս աւետարանիչ
տեսիւքտէ սէօյլէտիս կիպի , պիլէլէրինճէ կեօ-
թիւրմէյէ ամէլէրինտէն զայրը շէյլէրի օլմայա-
ճադ :

Նէ՞ խօշ օլուլուու , հէր քես սլու տիւնեատէ
խթէտիս կիպի եաշալըս տա , սօկրա կեօքսիւ-
նիւ կերէ կերէ ճէննէթէ տէ կիրէ պիւլէ : Օպիր
տիւնեատէ սէվապ ճէզա եօգ տուր տէյէն շաշ-
գընլարա շաշարմ . պիր Ալլահ օլտուղունու
իգարի էտէրլէր , հէր քեմալլէթին սահլալի
օլտուղունու ինքեար էթմէղլէր , օնտան սօկրա
ինսանլարըն դապահաթընա թընմաղ , ճէզապըն
չէքալիւմէղ տէյի տուրուրըս : Եօգ տօսթոււմ ,
եօգ . պիր քիմնէ՝ Ալլահտա ատալէթ օլտուղու-
նա իման կէթիւրմէտիքճէ , քեամիլ օլամաղ . վէ
տիւնեա եիւղիւնտէ խայր վէ շէրր ամէլէրի՝
Ալլահ ինսանըն իրատէթինէ պրադարգտուն
սօկրա , տիւնեատէ սըգընթը չէքենէ՝ ախրէթ-
տէ սէվապ , վէ տիւնեատէ զուլմ էտենլէրէ՝
ախրէթտէ ազապ վէրիպ , հէր քեսին լայրղընը
վէրմէտիքճէ , ատալէթ սահլալի օլամաղ :

Իմտի սէն սլու չէքալիւքլէրին իչին ախրէթտէ
սէվապա նաիլ օլաճաղըն ըլա թէսէլա օլ : Սք
Օդոստինոսուն սէօղիւնիւ խաթըրընտա թուլթ .
« Բեօթիւլէրին եաշամալը՝ եա քենտիլէր թէօվ
պէյէ կեւիլիլէր՝ եա էյիլէր թէրպիյէ օլտուլար
իչին տիր , տէր : Սէն ինթիգամ գայտընտա օլմա ,
ինթիդամ արղուլէմէ , սահլալինէ հաւալէ էյլէ :

ին թիգամը Ալլահ քենտիսէ սագլամըշ տըր, էւ
պէթտէ պիր կիւն իճրա էտէր, զիրա գուարէթ
ուահիպի տիր, հէմ սապըրը տըր, էովքէլէնմէդ:

Պագըր, պու մէթթուպում ինչու Ալլահ հէմ
սէնին եարէլէրինէ մէհլէմ օլուր, հէմ պէնիմ
սաննա սատըգ տօսթ օլտուլումա իսպաթ օլուր:

47

ՀԵՎԱՏԻՍԾԻ, ՎԵ ԹԱՐԱՓԿԻՐԼԻՐ

Պէնիմ տօսթում,

Սէրամըննէ տիր, պէնիմ տէլիլիմնէ տէրէ.
Ճէյէ վարտըղընը մը անլայաճողսըն, էօգսա տէ-
լի տէյիլիսէմ, պէնի կերչէքտէն չըտըրտաճադ
մըտըն: Պանա տիւնեա հէվատիսլէրինտէն խա-
պէր սօրմադ նէ օլտուն: Պէն հէվատիս միւլթէ-
զիմիմիլիմ քի, սանա պիր թագըմ մասալլար ի-
ճաա էտէյիմ. մէթթուպումու էօյլէ տատարզ,
թուզսուզ նագիլլէր իլէ տօլտուրսւրումնէ օ-
լուր. հէվատիսճիլլէրին մէրագընը գապարթումա
տան զայրը նէ՞ իլէ եարար:

Սէնին մէրամըն հէրնէ օլուրսա օլտուն, պիլ քի
պէն հէվատիս տէտիքլէրի շէյին ոօհպէթինի պի-
լէ էթմէմ: Լաքին տիւնեա վադ'ալլէրինտէ տէ,
գատըր Ալլահըն գատէրինի կօրիւպ, հայրան
օլաճագ շէյ պուլամազ աուամ տէյիլիմ քի, տիւն.

եանքն հէվատիսէրնի սորուպ արամայրմ' պէ-
նի օ քաաար դօյուն ագըլը սանմա . Ֆազաթ
հէվատիս սօհպէթի էթմէտիսմ' իբի շէյ իշին
տիր . պիրի, հէվատիսէ ինանան ատամ' կերէյի
անկայսմազ . իբինճի, պագարըմ հէվատիսճիլէր'
պիր տէսթէ չըլըն տէլիլէր տիր քի, միւպթէլա
օլտուգլարը իլէթ' հէմ'էլէ հէմ' քէնտի մասլա
հաթլարընա զարար վէրէն տէլիլբէլտէն չօգ
աշաղա տէյիլ տիր :

Իպթիտա էվլէլքի մէպէսիմի ոէօյէյիմ' քի,
տիւնեա հէվատիսաթիւնի դայտ էթմէզսին, ոէն
տէ օ եիւղտէն տէլն սին տէմէյէսին : Էվլէլա հէ-
վատիս տէտիլին նաւը կիտէր կելիր . հէվատիս
քեաղըտլարլըլա տէյլլմի . հէվատիս քեաղըտլարը'
հէվատիսի նէրէտէն ալըր . օնուն պունուն ալ-
զընտան , եաղըլան մէքթուպլարտան . կեօղիւյ
իլլէ կեօրէն եօղ ա : Էօյլէ օլտուգտան ոօնրա,
մասլահատթ իշիթտիբէրի կիպի օլտուղուլ նէ-
տէն մալում . եալան, եանլըշ օլանմազ մը . հաթ-
թա իշիթտիբէրիին զըտտընը եալմայաճագ-
լարընա քլմ' քէֆիլ օլուր . քիմինին թարաֆ-
տարլըլը, քիմինին գօրգուսու, քիմինին տէվտա-
սը, իշիթտիբէրի հէվատիսի արթըրըպ էքսիլթ-
մէք օլանմազ մը : Էօյլէ իսէ, հէվատիս տէտիլին'
սահիհ տէ օլա պիլիր, եալան տա օլա պիլիր,
եանլըշ տա օլա պիլիր, արթմըշ էքսիլմիշ տէ օլա
պիլիր . նէթիճէի քեւամ, սահիհի անլաշըլմա-
մադ վէք իհթիմալ տըր : Տահասընը իսթէր մի-
սին . հէր իշիտիլէն շէյ հէվատիս քեաղըտլարըն,
տան չըգմա տէյիլ, պագըլարընը տա սօշ պօղազ
թարաֆ թուլթան ատամլար իճատ էտէր :

Պոււ վէճհ իլէ , ուրի հէվատիս՝ տիւնեաննն պիր
Թարաֆընտա պիր տիւրլիւ սէօյլէնիր , օպիր Թա-
րաֆընտա պիր ղայրը տիւրլիւ . հաթԹա պիր վի-
լայէթսէ ֆրանսը Թարաֆը օլան պիր տիւրլիւ
նագլ էտէր , հէմէէ Թարաֆը օլան պիր ղայրը
տիւրլիւ : Պիր ճէնք , պիր տէօյիւշ օն տիւրլիւ օյ-
լէնիր , սահիհի հանկիսի տիր ուլի պագայրս : Տա-
հասը վար . պիր հէվատիս տիւտէն տիլէ եայրլ-
սըգճա պիւյիւր . պիրի շէօհրէթ վէրիր , օպիրի
պիր շէյ գաթար . վարա վարա պիր իքէն պին օ-
լուր . եախօտ պիրի քիւլիւլտիւր , օպիրի պիր
շէյ տէյիլ տէր , ախըր-իւլ-էմր սահիհի անլաշըւ-
մագ : Պիր ճէնկի պու կիւն պիրի գաղանմըշ , սէ-
քիլ կիւնտէն սօնրա , օ գաղանմաուրղընտան պաշ-
գա , եէնիլմիշ իմիշ պիլէ : Պիր ազընն տա Թէ-
մէլի եալան . ֆիլան սէրապեր ճէնքսէ էօլմիւշ ,
օյուսա եարալանտրղը պիլէ եօգ : Ֆիլան վա-
տիշահ շէօյլէ պիր շէյ ԹէրԹիպ էթմիշ , քի խաթ-
րընտան պիլէ կեշմիշ տէյիլ : Ֆիլան դալայէ
շու գատար պին ֆրանսըղ ապքերի կիրմիշ . օյու-
սա գըշալարընտան չըգտըգլարը եօգ : Ֆիլան
ապքեր ֆիլան դալայը մուհասարա էթմիշ , հաթ-
Թա օլտուղու եէրտէն կերի պիլէ չէքիլմիշ :

Պոււսա քեզալիք քիմի Թէմէլի իլէ եալան ,
հօփփա հէվատիսճիլէրէ մէղէ օլտուն տէյի իճատ
օլմուշ . քիմինն ալը պիր տիւրլիւ . Թարաֆիկը
լէրին ալզընտա՝ նագլի պիր ղայրը տիւրլիւ . քի-
մի տէ տիլտէն տիլէ եա սրթմիշ , եա էքտիլմիշ օ-
լուր : Հէր կիւնքի կեօրտիւլիւմիւզ շէյ տէյիլ մի
քի , եանը պաշըմըգտա օլան շէյին՝ տօյլու տօլ-
րույա խապէրինի ալամայօրուզ : Իօյլէ օլտուգ .

տան սօկրոս , Թողորու խաղերին ալըս , Թողորու
նազէ տէմէյէճէյիմ շէյին՝ նի՛ջին փիշինէ տիւ-
շիւս տէ վագթիմի զոյս էտէյիմ . մէրամ՝ մա-
սալ էօյրէնմէք իսէ , մասալ քիթասլարը Էօգ
տէյիլա . Թոյա Թոյա օնլարը օգուրում :

Կիլէլիմ իքինճի սէսէսէ . շու հէվատիսճիլէրէ
պիր քերրէ կեօղ կեղտիր . պուռնլարըն գալալի՝
տաիմա թարաֆըն պիրինէ էօյլէ մէյիլի տիր քի ,
ջըտըրըրլար : Մէյիլէրի օլան թարաֆա իսալըրը
պիր հէվատիս օլուրսա , պագ նէ աշգ ըլա , նէ սէ-
վինճիլէ շէօ հրէթ վէրէրէք նուգլ էտէրլէր . հատ-
տի վար ըսա , պիրի Էօգ տէսին . Թէր ագասպ միւ-
ճատէլէյէ թուլթուռնուրլար : Օնա գարշըլըգ՝ զըտա
օլտուգլարը թարաֆըն հէվատիսլէրինի՝ պագ
նէ գուտար խօրլայարագ զէմմէտէրլէր , քեօթիւ-
ֆալար աշարլար : Պիր թարաֆտան ուլագ զու-
հուր էթտիլըլէյն , պիր պիրլէրինէ կէջերլէր . տիւք-
քեանտան տիւքքեանա սէյիրտիրլէր խասպէր սօ-
լարլար , կերչէք եալան հէվատիսլէր տէվշիրիս ,
Էէր Էէր պաշարընա գալապալըգ թօփլայալ ,
տէվլէթլէրին էսրար ումուրլարըն սէօյլէշիլլէր .
պիր տէվլէթին Էէրլէրինի օպիրինէ վէրիրլէր ,
էնտիրիրլէր , պինտիրիրլէր , օպիր թարաֆը օ-
լանլար ըլա նիղալէշիլլէր , սէօյլէյէ սէօյլէյէ սօ-
լուրլար քեօփիւրիւրլէր , ապա րահամլարը Էօգ :

Պունտան սէմէրէ : Պէօյլէ Թզիմ մասլահաթ-
լարըն փիշինէ տիւշէրլէր . կիւռնլէրինի սասաթ-
լարըն օնուռն կէջիրիրլէր , քէնտի ումուրլարը-
նա պագաճագ վագըթլարը գալմալ , ուճուռնու-
տիպինէ գաջըրըրլար քիշի զատէլէր՝ սօրճու օ-
լան մասլահաթլարը ունուսուր , էվինին իսարէ :

սի՝ կիթտիքձէ ֆէնա պուլուր . էսնաֆ՝ էլն, տէքի իշի պրագըր . դարըլար պիլէ՝ էվէրինին ումուրունու թէրք էաէրէր, պիր պիրի իլէ սէյլէշիրէր տիլէշիրէր, պաղը քերրէ նիղալէ. շիրէր պիլէ :

Պու իլլէթէ միւպթէլա օլանլարըն պիր իքի ֆաուլընը նադլ էտէյիմ տէ, պագ նէ՝ կիւլէճէք հալլէր տիր : Հէվատիսձի չէլէպինին պիրի՝ պիր դահվէտէ օթուրո՛ւրքէն, քենտի ադլընտա իքի քիշի տահա կեւիր, պէյնիմիղտէ պիր նիղա վար, շունու սէն ֆասլ էյլէ . աճապա Փրակա շէհ. ըինի Էնքերոս գրալլչասընա վէրիլլէր մի տէյի սօրարլար . սանքի պու զայպ պիլիճի տիր կիպի : Պու չէլէպի՝ էլլէթտէ, նէ տէրլէր տէ վէրմէղ. լէր տէյի, պիր աղ հագլար սէպէպլէր սէյլէ. տիլի եէրսէ, օլ դատար հարարէթլէնմիշ քի, այաղա գալլմըշ, էլ իլէ, այաղ ըլա քեօփիւրէ քեօփիւրէ սէյլէյիպ տուրո՛ւրքէն, պինիշ արգա. սընտան տիւլէր, քենտի տուլմաղ : Ութաօղլու նուն պիրի՝ մէյէր արգասընտան պունու կեօղ. լէր իմիշ . պինիշ տիւլէթիւքլէյն, ուսո՛ւլլա ալըր դաչար : Պիր տէ Փրակա շէհրինի դրալլչայա ալը վէրէյիմ տէրքէն, քենտի արգասընտաքի պինիշի գափալըրըր :

Պիր ագչամ տա պիր ճէմլէէթտէ պիրի հէվա. տիւս սօհպէթի իլէ հարարէթլէնմիշ սէյլէշիր. քեն, գօյնունտան սուտթինի չալտըրըր :

Պիր տօղրամաճը վար . էլլինաէքի քերէսթէլի զայ էթտիլմէք իսթէրսէն, իշ իլլէր իքէն, վար էանընտա հէվատիւս սօհպէթի էյլէ . քենտիլի օլգատար ալտըրըր քի, նէ քեսէրի վուրաուղլու

եւերի պիւլեր, նէ տէսթերէյի. էլննաքի իշի պօ-
ղար պրադըր :

Պիր սէֆիլ գոչումճու՝ էլննին էմյի իլէ էք-
մէյնին փարասընը չըգարաճագ, հէվատիս կէլ
տիքէյն, հէր քէս օնա պիր քերրէ պաշ վուրուր,
իշի, տիւքէ-հանճը, պաղըրկէան, քիմի վարըր
իշիթտիլին սէյլէր, քիմի քէնտիտէն տինէմէյէ
կիտէր. Թարաֆկիրլէր պուսնուն տէլիսի տիւ-
լէր. զիրա էօյլէ շէօհրէթ վէրէրէք նադլ էտէր
քի, կէօյա հէր տէվլէթտէն մէքթուպլար քէն-
տիլէ կէլլօր կիպի, իշիթտիլի, նադլ էթտիլի,
սահիհ վէ ղայրը սահիհ հէվատիպէրտէն մէֆ-
հոււլար չըգարըպ, օլաճաղը խապէր վէրիւր, օն-
տան իքի սաւաթա վարմաղ, սէյլէտիլի հէվատիւ-
լէր մէմէքէթին իշինէ նէշը օլուր :

Պու մերադըլարըն հէր հալնի նադլ էտէճէք
օլսամ, սօնու կէլմէղ : Պու պուլաշըդ իլէթ
պանա տա պուլաշմարն տէյի սագընըրսամ,
հագդըմ էօգ մու : Պիրի գաղանըր ըմըշ, օպիրի
ղայի էտէր իմիշ. պէնիմ նէ վաղիֆէմ : Սէրաս-
քիլն պիրի էէնմիշ, օպիրի էէնիլմիշ, պանա՞ նէ :
Պիրինէ Թարաֆ օլուպ, հիշ պիր մէնֆատթըմ
օլմայարագ հարարէթլէնմէք, վէ մասլահաթըն
տօլըուսուսու ալլայամայաճաղըմ սահիհ իքին,
քէնտի իշիմի պրադըպ, էլննքիլնին արտընա տիւշ-
մէք՝ տէլիլիք տէյիլ մի :

Զէվգ շուստա տըր քի, պու հէվատիսճի-
լէր պաղը ղամըղ ատամլարըն ղէվգի օլուրլար :
Օնլար պիր էանտան հէվատիս իճաա էտէր,
պուլարըն ղէվգիլնի չըգարըր. գաւտէն զըտ Թա-
րաֆը օլուրլար, ույար ույմաղ էալանլար իճաա :

հտէրէր, սահիհ տիր տէյի գաստի ինստ հտէր-
էր, իբի Թարաֆըյը գըղըշաւըրալ : պիր պիրինէ
ԹուԹուշուրուրլար : պէօյլէ պէօյլէ տէք-
էր հտիպ, զէվգէրինէ չըգարըրլար : Հէվաթիս
մէրադը՝ ղայրը տէլլիքէրտէն Ֆէնա տըր տէ-
տիյիմ եալան միւ Սէն տէ պիր տօսԹուշուր՝ պու-
զըրգօփլարա պէնդէր կեօրիւրսէն, խօշունա կե-
լլիր մի : Պէն Հէվաթիսէ կեօրէյի կիպի վագըֆ
օլուրսամ, չօգ սէնէ տէ Ֆրանչա Թարաֆըպը
օլուրսամ, էլլիմէ՞նէ կիրիր, նէ՞ գազանմըշ օլու-
րում : Պէն քենտի մասլահաթըմը՝ Թէրքէ հտիպ
տէ, Ֆրանչանըն ղայրէԹինի կիւտէրսէմ, Ֆրան-
չալընըն շանընը շէօհրէԹինի պիւլիւտիւր մէտ
հտէրսէմ, Ֆրանչա գրալը պանա նէ՞ իքրամէ-
տէր : Օպիրէր՝ Նէմէէ գրալընըն Թարաֆընը Թու-
Թարլար սուրուրլարսա, էլլէրինէ նէ՞ կիրիր :

Ելլիմիղէ կիրէճէքտէն վուզ կելիք, Հէվաթիս
սէպէպի իլէ մասլահաթըմըզա օլան ղարաըր՝
քիմէօտէր. սէֆէրտէ օլան փատիշահլար մը.
Հէնուզ օնլար օ Թարաֆկիրլէրինին տիւնեատէ
օլտուղունու պիլէ պիլմէզ, վէ պիր գարընճա
էէրինէ պիլէ գօմալ. պիլսէլէր՝ հազգ հտէրէր.
լաքին պիլմէզլէրսէ, պուրլարըն նէ՞ ումաճալը
օլուր : Օնլար պէնի տիւշլանմէտիքտէն սօկրա,
պէն օնլարը պու գատուր գայղըյըւ տիւշլանմէք
տէլլիք տէյիլ մի : Պէնի պիլմէզ, Թանըմալ վէ
Թանըլաճալը եօգ պիր ատամըն իշի իշին, պէն
քենտի իշիմի Թէրքէ հտէյիմ, մասլահաթըմը
քեւէր հտէյիմ, տէլլիք տէյիլ տէ նէ տիր :

ՀաԹԹա տէլլիյին փէք պիւլիւլիւ տիւր. ղի-
րա պու Ֆոտիտէսիղ իշին սէպէպի իլէ, մասլա-

հաժարըն մասլահաթընա, տիրէթին իշինէ
քետէր օլուր : հագ թաալա պիզէ վագթի վեր-
միշ իսէ, պէցլէ պօշ շէյքէրէ թէլէֆ էթմէք ի-
շին մի վերմիշ : քենտի մասլահաթըմըդտա պիզ
նէ գատար գուսուր հտէրսէք, չիսապ պաշըն-
տա ճէվապընը վերմէլլիզ : Մահշէր կիւնիւ
պանա՝ հէվատիւլէրի էյի թասհիհ էթտին մի,
եան չուգտըլըն թարաֆըն ղայրէթին էյի կիւթ-
տին միւ տէյի սօրմազլար :

Տնթոււմ, պանա սօրարուան, վագթիմիզ օլգա-
տար ազ տըր քի, էլին մասլահաթընը սօրաճագ
տագիգա պուլամայօրոււմ. վէ չօգ տէլի օլմա-
լլըմ քի, քենտի մասլահաթընը պրագըպ տա,
միւնասիպէթիմ օլմայան իշէրին արալընա տիւ-
շէմ :

Խնտի էյէր սէնին մէրամըն՝ պէնի հէվատիսէ
հէվէս էթտիրիպ՝ չըտըրթմագ ըսա, պէն պոււն-
լօրը պիլտիքտէն սօկրա, քենտիմի էյի սագընը-
րլմ : Եօգ, էյէր պէնի-տէ օ տէլլէքտէն ղանն
հոէյօրսան, օլմատըլըմը էյի պիլ :

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԿԵՆՏԵՐԻ ԵՐԵՄԻԱՅԵ

Պերատէր,

ԲՅՈՐԸՆԴԱՆԻՆ . քէշքի էլմտէն կէլէյտի տէ
իսթէտիլին եարտըմը սանա էտէ պիլէյտիմ .
լաքին պէնիմ մանսրպըմ պիր էքմէքլ մէսնէտ
օլմատըլընտան մանտա , քիլսէնին դանուհիա .
ըննա կէօրէ պիր եպիսկոպոսուն պօրճու՝ էթ .
րափընը պէսլէյիպ ղէնկինլէթմէք տէյիլ, իլլա
իրատընը Ֆուգարայէ տաղըթմագ, աըր : Եպիս .
կոպոսուն խըսըմը ագրապասը՝ հիւքմիւ ալթըն .
տա օլան Ֆուգարասը տըր . պէնիմ պաշըմտա
պիր սիւրիւ Ֆուգարա վար քի , պէն պագմագ .
տամ , եիւզլէրի իւսթիւնէ գալըրլար : Օ Ֆագըր .
լարը պէն պագմագամ , քիմ պագսըն . աշխար .
հականըմըմը . հայ հայ . ղէմանէտէ տիւնէանըն
օլ գատար սըգար եէրի վար , սըզմագ տէյիլ՝ գօլ
կիպի ագար տէլէքլէրի վար քի , Ֆուգարայէ էք .
մէյին գըրընթըսը պիլէ գալմայօր : Պիւյիւք .
լիւք , սալթանաթ , կիլիմ գուշամ , եէմէք իլմէք ,
գուժար , շէհվէթ , հէր պիրի պիրէր սէլ օլմուշ ,
անայը տա սիւրիւպ կէօթիւրիւյօր , տանայը
տա : Պու սուրէթտէ Գնուն էվնի՝ վէքիլ խար .
ճը օլան եպիսկոպոս խարէ էթմէզսէ , տահա

քիմ էթսին :

Ինան պանա . պաղը հալէրինէ էլ վերտիյի
գատար քերէմ էտէն խայր սահիպլէրինտէն
մնտա , օ ֆադըրլարըն պէնտէն ղայրը կիւվէնէ
ճէքլէրի եօյ . պէն տէ պաղը քերրէ էյլէ օլու
րում քի , քենտի էքսիքլիսիսի պիլէ կեօրէմէմ ,
տիշարըյա պօրճ էթմէյէ միւհթաճ օլուրում :

Էյլէ օլտուգտան սօկրա , պանա իւմիտ էթ
մէ , գարտաշճըղաղըմ , պէնտէն իմնատ ումմա .
զիրա հէր նէ էթսէմ , խըրսըղըգ էթմիշ օլու
րում : Անճագ սէն իտարէ իլէ գուլանըրսան ,
կէչինէճէյին՝ կենիշ տէ օլմազսա , քիֆաճը նէֆ
սինէ զարուրէթ չէքմէզսին :

Պէն տէ քենտի հալիմտէ ֆադըր լւմ , պանա
տա իմնատ էթմէք ճաիղ տիր տէմէ . զիրա ֆա
դըրլըգ լաֆղընտ կենիշճէ մոնա վերէճէք օլուր
տագ , փէք պիւյիւք առտամլարը պիլէ թէֆթիշ
էթտիքտէ , տիւնեանըն թամաընտան աճ կեօզ
լիւլիյիւնտէն պահս էտէրէք , տիւնեատէ ֆա
դըր օլմայան եօգ : Անճագ անըլ ֆադըր՝ եէյէ
ճէք էքմէյի օլմայան տըր . ալիլ իիթկար , ոա
գաթ օլմն տըր : Լսքին քիֆաճը նէֆս կէչինէ
պիլէն՝ ղէնկին գատար տա տէյիլիսէ , եէյէճէք
թգմասը օլմայան գատար տա ֆադըր տէյիլ տիր :

Պիլերիմ , նիչէ եկեղեցականըր վար քի , պու
նու վէսիլէ էթմիշ , քիլիսէնին փարասըլլա քէն
տի էթրաֆընը սէմլրտիր . հիչ աիւշիւնմէղէր
քի , էթմէյէ սալահիւէթլէրի վար մը . հիլէ
պէն էտէյիմ տէսէմ , գալպիմին ղիմմէթի գօ
մազ , կեճէ կիւնտիւղ պէնի տիւրթիւպ՝ լա
հաթսըղ էտէճէք տիր :

Հինութեանն, պէն տէ օ զէնկին եւնալար եկե-
ղեցականլար կիպի, առաքեալ մէսնէտինտէ օւ-
տուղուսու ունուտուպ, էֆէնտիմիցին թէն-
պիհէրինի խաթըրա կեթիրմէյիպ, պիւլիւքլիւք,
սալթանաթ մը էտէյիմ, եօգսա մալի երղլպ եր-
ղլպ տա՝ էօլտիւքտէն սօկրա եէկէնլէրէ վարիս-
լէրէ՝ իրատուր, մէշուլթէլէր, պի նաղլը սը-
փահալըլը մը պրապալըմ՝ էյ զալալը սպէ-
նիմ եւնա օլմամ լաղըմ. եւնա օլտուգտան սօկրա,
քիլիսէնին իրատընը տէյիլ, քէնտի պապամտան
գալան միրասը պիլէ քիլիսէնին ուղուրոնա
գոյուպ, Ֆուգարասընը պէյլէմէյէ, վէ սաիր
խայրաթլարընա խարճ էթմէյէ պօրճլույում:
Պէն էօլտիւքտէն սօկրա, ունա պապատան օլան
մկրասըմ գալըրուա, օնա տա շիւքը էյլէ, էյեր
պաղըմ տարա կէլիպ, օնու տա սաթմըշ օլմադ-
սամ:

Օնտան սօկրա, հէմ քիլի զտտէ, հէմ զիւյ-
իւրո օլմապ՝ էսնա օլմապտան պէթէր աիր, զիրա
պէջլէլէրի աշաղա թադըմ խօրլար խըրփալար,
քէնտի էմալի եիւղ չէվիլիր տէմիշսին: Մանը-
րըմ պու պապտէ փէք եանըլըյօրսուն. եանըլ-
տըղընը սանա անլատալըմ տա կէօր:

Քիլիսէ կիրէք քէնտի էմալի, կերէք քէն-
տիտէն էտնասը՝ իբրամ էթմէք էթմէմէք՝ զէն-
կինլէքտէն Ֆադըրըգտան տէյիլ աիր. հէփ մէշ-
րէպին ուղընսուղուղունտան սըլ:

Ըու սիւլիւք տէտիքլէրի առամլարա պադ
քի մսըլ սոյու քիպար օլտուղունտան մատա-
քիւլլի տէ մալէրի վար. պու առամլար քէնտի
տէն աշաղալար ըլա կէօրիւշմէզ մի. եիւղէրինէ

էրբի մի պագար, խորփաւոր մը. պիր իշի տիւշ-
սէ, կեօրմէջ մի. քեօփէյէ սէօյէր կիպի սէրթ
մի սէօյէշեր: խալը, սիւլէլէրինձէ ինսանիյէթ-
լէ սէօյէշեր, կիւշէր եիւղ կեօսթերիւր, սէվէ
սէվէ էլ թութար, եարտըմ էտէր, էտնալար տա
քենտի կիպի ինսան օլտուղընու պիւր. վէ
հաթթա քենտի տլա օլմասը՝ անճադ էտնա
օլման էլ թութուպ եարամագ իլին օլտուղու-
նու պիւր:

Եւ սէօյէ հէր.քեսի սէվիպ, հէր.քեսէ էյլք է-
տէն ատամ՝ հէր.քեստէն սէվիլիպ, հէր.քեստէն
իզլէթ վէ իբրամ կեօրմէմէք միւմբին մի: խալգըն
իբրամընը մուհապպէթինի ճէլպ էտէն՝ ալթու-
նու կիւմիւշիւն գուվվէթի տէյիլտիր. բուպա-
սընըն աղըրլըր, տէօշէմէսինին կիւղէլլի տէյիլ
տիր. իլա մէշէպինին կիւղէլլի թաթլըրը
տըր, հէր.քեսէ էյլք էթտիլ տիր: Քահանա-
լար ըլա, ալիմ ատամլար ըլա, վէ կերէք ալա
կերէք էտնա թէրպիլէլի քիսնէլէր իլէ, պագ
նէ շէքիլ իւնսիյէթ էտէր գօնուշուր:

Պունուճ զըտըր, զիւլիւրտ քիպարլար՝ քի-
պարըրը կանլըշ պէլլիլէմիշէր. էթտիլէրի տէ
հէփ պունլարըն զըտըր տըր, օնուճ իլին աշաղա
թագըմ տա, քենտիլէրտէն իբրահ էտէր: Պուն-
լար պիր սէրթլիք թագընըր, հէր.քեստէն թէ-
վաղու տավա էտէր. վէ պիր էտնա ատամլա
սէօյէշտիլի եէրտէ՝ զօր ուլա պաշ էյտիրիպ,
եէրէ պագտըրայըմ տէյի, կեօղիւնիւ կեօղիւ-
նիւն պէպէլինէ տիքեր. պունա գարըրլըգ,
սէօյէշտիլէրի ատամըն եիւղիւնէ պագմաղա
իլթիքեսուպ էթմէտիլէրինտէն, պաշտըրըն էօ.

Թէ եանա չէլլիրէր . էթտիբէրի չէլլալիք
պու գատար տըր . հէման իսթէրէր քի , խալդ
այադլարն .ս գտփանսըն , խաքի փայ օլտուն
տա , քէնտիլէր իւզէրինտէ կէզսին , վէ խալդտ
միգտար պիլտիրմէք իչին , նուֆուզ սահիւի
օլմագ իսթէրէր :

Պաղը տա քէնտիլէրտէն աշաղասլլա սէօյլէլ
մէյէ թէնէզզիւլ էտէրէրսէ , եա ալըպ տա վէր
մէմէք նիյէէթի իլէ էօտիւնճ փարա իսթէմէք ի
չին տիր , եա ըրզա էտէպէ գարը պիր հիզմէթ
կէօրտիւրմէք իչին տիր . իլէրի պիթտիբէլն ,
քէօիէք կիպի խօրլամաղա պաշլարլար . վէ պիր՝
Ալլահ՝ րազի օլտուն տէմէյէ պօրճուլ օլմայալմ
տէյի , կէօրտիւլիւ իլի պիլէ եիւզիւնէ գարը՝
հիչ եէրինէ գօրլար :

Աշաղա թադըմըլա պիր տէրէճէտէ քիսր
իլէ սէօյլէլիլէր քի , փատիշահ պիր համմալըլա
սէօյլէլսէ , օ գատար էթմէլ : Պիր էհլի ըրզը թէ
միզճէ գըյաֆէթտէ կէօրտէլէր , ֆօտուլ տուր ,
պիւլիւք կէօնիւլլիւ տիր տէյի ֆասլ էտէրէր :
Վէ քէնտիլէրտէն աշաղասը՝ պէլ օն փարա սա
հիպի օլտուղուն կէօրտէլէր , պիր գաշըգ սուտա
պօղմալա պագարլար : Է՛հլի ըրզա օլ գատար
խատիմ տիրէր քի , պիր ֆըրասթը էլլէրինէ
կէչահ , տիլ իլէ մի օլուր , ամէլ իլէ մի օլուր ,
խօրլայըպ խըրփալամաղա պադարլար , թէքտիր
էտէրէր , թէքտիր էթտիրիլէր , թէք իւզէր
լէրինտէ օլան քիպարլըգ ատընը խալդ անլա
սըն , հէր քէս կէօրսիւն քի , նէ գուտրէթէ ,
նէ նուֆուլա մալիք տիրէր :

Տիլլէրինտէ էզպէր էթտիբէրի Սոդում Գոմմը

սօհակէթէրի, սէօյիւս սայմադ, քիւֆի էթմէք
աղըղլարընտա թէսպի՛ն տիր. եհմին էթմէք,
Ալլահըն աղիղ ասընը պօշ եերէ անմադ, լա-
թիֆէ արասընտա ոյիլէ, վէ հաթթա մուրտապ
սօհակէթէրտէ պիլէ, աղըղլարընտա սօհակէթէ
չէշնի վերիր փէրսէնք տիր :

Հադ թաալա օն թէնպիհինտէ իսմի շէրի-
ֆինէ իբրամ էթմէյի պու գատար դալի ըսմար-
լատրդտան սօկրա, վէ Դաւիթ մարդտրէնին՝
հէմ նը տուր, հէմ հէյակէթլի տիր տէտիյի իսմէ
պու գատար իբրամ էտէրլէրսէ, օպիր թէնպիհ-
լէրին հանկիսինի՛ իճրա էտէրլէր. հանկիսինի՛
եհրի կէլիքսէ, այադ ալթընա ալըպ չինհմէղէր:
Օնուն իչին Հադ թաալա տա իղին վերիր քի,
քէնտիլէրտէն աշաղա օլանլար տա, քէնտիլէր-
տէն իբրահ էթսին: Պունլար՝ հէր շէյէ ինանըր,
վէ ինանտըղլարընըն դըտուընը էտէր հէրետիկու-
լուգ կիպի, պիր տիւրլիւ մէղհէպ տէ պունլա-
լընքի տիր :

Պիլմէմ քի, սէնին տէ ֆիլիլն՝ աղ չօդ պուն-
լարա պէնղէ՛ր մի. լաքին սահիհ պիլիլիմ քի,
փէսպիայէ առամլարըն՝ զիւյիւրտ քիպարլարը
սայմատըղընըն ասլը պու տուր: Վէ էյէր պիր
սահիհ իսպաթ իսթէրսէն, իլմէ օդու մաղա հէ-
վէսի օլան քիչի զատէլէրէ պադ. տիւննալըդ-
լարը դըսըր իքէն, եինէ էյի թէրպիլէ օլմուշար,
պիւյիւյիւլէ պիւյիւք, քիւլիւլէ քիւլիւք,
զէնկին քիպարլարըն թաւըընտա եաշարլար. օն-
լար հէմ սէվիլիլէր, հէմ իբրամ կեօրիւրլէր, զի-
րա հէր քէսէ իթիստր էտէրլէր, գըլմէթ տէրէ-
ճէ պիլիլէր. հէր քէսէ թաթլը տիլ, կիւլէր

եիւզ կեօս(թերիս) հէր քեօ իլէ խմթիզաճ հտեր
լէր , էյլք Գայտընտա օլուրլար . ամնա մալլէի
սալքմանաթլարը Եօլ ումուշ , տէվէթ մանսը
պընտա տէյլլէր իմիշ , նէ մանի . մէշքէսլէրինին
թաթըլըղը մուսթէգիճլի , էտէս իւ թէրսլի
էթլէրի՝ ալէմին գալսինի Զէլս էտէր :

Հայվանս պիլէ հայվանս իբեն , սէրթ սէօյլէյն
տէն կերի դաշար , խօր պագանա խօր պագար ,
Եա ինտան քի , թապիաթտէ սէնին կիպի՝ շէյ-
թան հսիրլիինտէն խէլաս օլմուշ , տօղուշտա
սէրպէսթ տօղմուշ , թէնի սէնին թէնին կի-
պի , ճանը պէլքի սէնինքինտէն ալա , սէն
օնու խօրլարսան , օ ասնա սէճաէ մի էթ-
սին :

Նէ չըլլենլըգ տըր պու . պիր առամուան՝ քեմ
լքէ հտէրէք էյլք իսթէմէք , խօրլատըղըմ ա-
տամ՝ պանա իքրամ էթմէյօր տէյի շէքէայէթ
էթմէք՝ տէրիլք տէյիլ մի : Պուշլար ինսանիէէթ
պաղը տէյիլ , զուլում գոյտլարը տըր , կերէ
հսիրօլանըն էլինի այաղենը պաղլար , լաքինքիմ
սէնին Բիւրէյինի պաղլայամաղ :

Ալլահ սագլասըն , պէօյլէ առամլարըն էլի
նէ պիր հիւքիւմ կէջմէսին , Բօգաս , մայ հալա .
Բօմանըն Գալիկօլա , Գլաւտիոս , Ներոն , Կուպա ,
Ալիթէլլիոս , վէ պուհա քեզալք զարմ չապար
լարըն վագթինէ տէօնէր : Պու զարմլար է-
լէրինտէքի հիւքմիւ՝ խալդը գըրըս կէջիւմէյէ
գուլլանտըլար ըար . շիմտիքիլէր տէ օնլարուան
տշաղա դալմաղ :

Էօյլէ իսէ պիրտաէր , սէն խալդըն իքրամ
էթմէտիլինտէն շէքէայէթ հտէճէյինէ , քենտի

մէջըստինստէն շփեալեթ էյլէ : Իլինոտէ ճահիլ
օլան՝ աղիմէրսէն եիւզ չէվլըրիւր . թամար զալիւ
օլան՝ մալ քիշէյէ իղգէթ իբրամ ալը վերիւր զաննի
իլէ , մալէ կեօղ տիքեր . վէ աշաղա թագըմսան
պիլիմին հալնի իօշ կեօրիւրսէ , չէքեմէզ օլուր ,
խաւսումէթ վիշտա էտեր : Ֆիշէք միւսաստէսի
իլէ էլէքիմսէ պիւր քիպարըզ իւնլանը պուլուն
մուշ , Օնա կիւվէնիս , քիպար օլմայանը սիւվ
իւնլանլիւ եէքիմէ դօրլար : Ճիւմէտէն դաթի
նաղար , տինի մէզհէպի առէթ տիր տէյի գուլ
լանարգըլարը իչին , աւետարանըն թէմէլի , վէ
իւնալեէթին պաղը օլան գարտաշ մուհաղպէ
թինտէն պի խապէր , քենաիլէրսէն աշաղա օլան
լարա պաղմաղա թէնէզղիւլէրի եօգ , պաղլա
րընըն թուրապը ալը սանըրլար :

Գարտաշըլաղըմ , զիւիւրա քիպարլարըն
իբրամ կեօրմէտիլինէ սէսլէպ պուլնլար ալը .
եօգսապապատան եաղը միրա եէմէսիքլէրին
աէն տէյիլ տիր : Է՛հը ըրզ առամ՝ ֆագըր տա
օլսա իթիպար պուլուր , լաքին ալլազ առամ՝
հարուն գատար մալի օլսա , եինէ հէրքէս իք
րահ էտեր :

Պէնիմճէ՝ չիւնքի պիր առամ քիպրի պրագըպ ,
ապը գուլլանարգճա քիպար օլուր , քեզալէք
ապը պրագըլա՝ ասլան փօսթու թագընարգճա ,
քիպարըգտան տիւշէր . զիրա Օնլար էլին գա
նըլա պէսլէնմէք սէվտալնտա ալըրլար : Երթը
ճը հայվանլարըն հալնի՝ էլէ գօրգու վէրմէք տիր ,
լաքին քիպար լաֆղընըն մանասը պուլ տէյիլ տիր :
Իթիմատ էյլէ . ինսանըղըն չէրէֆի օլաճագ
քիպարըղըն՝ չիմտիքի հալնիէ պագար , քիպար

օլտուղու մահ ու թանրորմ. վէ շաշարմ քի, պու
միսլիլն քի պարլար՝ ալէմէ քեօթիւ իսլրէթ օլ
տուգլարնա ու թանմատղլարնոտան մատա,
էթտիքլէրի ըուսվայդլարը հօյիւնիւրէր պլիւ:

Ախլըրը քելամ, էյէր պու ադըլտա քի պար
լար՝ Սէնէքա ֆէյլէոօֆուհն նասիհատընը ալլա
սալար, վէ օ ալէմէ վաւրիւվլէթ ինսանլիէէթ
էտէն՝ տինի շէրիւթի ֆիլիլէրինէ հօրնէք թու
թան՝ կերէք զէնկին, կերէք ֆաւըր, թէրպլիւ
լի քիչի զատէլէր կիպի ապլասալար, ալա էտնա
արասընտա պու խուսուլմէթ օլմաղտը: «Քէնտի
պիւլիւքլէրի՝ քէնտիւն նէ շէքիլ մուամէլէ էթ
սին տէրսէ, քիչի քէնտի տէ քիւհիւքլէրէ հօյլ
մուամէլէ էթմէլ տիր,, տէր պու ալիւ:

Լաքին ֆէյլէոօֆլարն նասիհատինէ նէ հա
ճէթ. Եֆէնտիմիղն լիսանինտէն չըգան նասի
հատի տինլէյէլիւ. քէնտիւն քիպը իլէ պիւլիւ
տէն ալտանըր, քիչիլ իղզէթէ նաիլ էտէն՝ ալ
չապ կեօնիւլիւլիւք տիր. Կէնտիւն պիւլիւ
տէն խօրլանըր, քէնտիւն խօրլայան իղզէթ կեօ
րիւր,, տէր Եֆէնտիմիլ:

Հայր Աբրահամըն Ղովա ուլա սէօյլէշտիլի էէր
տէ, Ղովա քէնտի էէկէնի, վէ ըիւթպէտէ քէն
տիտէն էտնա իքէն, հայր Աբրահամ նէ գատար
թէվաղու իլէ սէօյլէշտիլինի՝ սլիմին պիլի միւ
լահաղա էտիպ, ալլապ կեօնիւլիւլիւք՝ եալընըզ
քէնտիտէն պիւլիւլէ, քէնտի ագլանընա թէ
վաղու էթմէքտէ տէյիլ տիր. քէնտիտէն քիւ
չիւլէ տէ թէվաղու էթմէլ տիր տէյի կիւզէլ
նասիհատ էտէր:

Ալլապ կեօնիւլիւլիւք պիւլիւքլէրտէ եալը.

նոր ֆաշիէթ տէյիւ, իլլա աւետարանաւ իման
կեթիրէն ատամա պօրճ տուր տէյի, պու միսիւ-
լի քիպարլար ինանսալար, Էֆէնտիմիզին նամ-
հաթընը թուլթարլար. «Պէնտէն էյրէնին, զի-
րա պէն մաղլըմ վէ ալլապ կեօնիւլլէյիւմ»,
տէր: Լաքին օնլար՝ եա աւետարանը պայալը
խալք իջին եափըլմըզ գոյաա էտէյօրլար, եա քէն-
տիւէրինի Ալլահըն էվլադընտան զնյատէ քիպար
սանըյօրլար:

Հադգը դաթինտէ, էյէր Քսա թապի օլան-
լար՝ Քսոն էյրէթտի թարիգտէն թանըլա-
ճագաա, պու միսիւլի քիպարլարն հագդընա
խայր մանա հասըլ օլամաղ, չիւնքի թափըլարն
տան քրիսթեյան տէյիւէր կիպի սնկալըլըր. զի-
րա Էֆէնտիմիզ «Պիւր պիրինիզէ մուհապպէթի-
նիզ օլուրաա, պէնիմ շայրալէրիւմ օլտուղանու-
ղու հէր քէս օնտան անլար», տէյի պույուր-
մուշ (Յոհ. ԺԳ.): Պիլիբիւմ պուլլարն պաղը եա
պանիւէրի վար քի, խալքըն իբրաւ էթտիլինի
տէ սայմաղ. լաքին շիւքը Ալլահա, սէն օնլար
տան տէյիւին. խալք պանա իբրաւ էթմէյօր,
խալք պէնի սէվմէյօր տէյի շէքեպէթ էթտիլին-
տէն պէլլի տիր: Օնլար զէհիրլի գահգահա եր-
լանըն սօյու տուր, ինսանա ալըշամաղլար, խալ-
քը կեօղ իւլէ զէհիրլէմէք իսթէրլէր. վարսըն
օնլար տաղիսթան եէրլէրէ չէքիլսին, ինսանտան
այրը տուրսուն, զիրա ինսան օլանա՝ Հագ թաա-
լա տիւշմէնինի պիլէ սէվմէյէ, տիւշմէնիք էտէ-
նէ պիլէ՝ էյլէք էթմէյէ թէնպիհ էթմիշ:

Ալլահըն քերէմի իլէ պու միսիւլի պիւյիւք-
լիւք խոտիադընտան ազատէ, վէ քէնտի սիւրիւ-

սիննէ հագ եօլունու կեօթերմէյէ թայէին՝
պէնիմ կիպի պիր դարընտաշըն՝ պու հագ նասի-
հաթլարընա կիւճէնմէ, վէ սահիճ տիւ քի,
պէնիմ մերաւրմ՝ պու սէօյլէտիւմ քեօթիւ
թարիգտէն սէնի պըրմագ աըր: Վէ պէնիմ կի-
պի պիր մուհապպէթլի դարընտաշա թէսէլա
օլաճագ՝ պէօյլէ միւնասիպէթլէր արարըմ քի,
սէնին կիպի պիր սէվտիւմ դարտաշա՝ աշգըմը
իճրա հաէյիմ:

49

ՍՕՆՂՐԱՏԱՆ ԿԵՕՐՄԻԻՇԼԻԻՐԻՆ ՀԱԼԻ

Ազիզիմ,

Պիզիմ մահուտ չէլէպի՝ մէսնէտէ էրաիքէյն,
էպի տօթլարընը ունութմուշ, վէ տար վագ-
թինտէ քենալսէ պուլունանլարը պիլէ թանը-
մայօր տէմիշին: Թանըմաղ էա՝. թաաճալիւ
միւ հաէյօրսուն: Պէն հիշ թաաճալիւ էթմէմ,
մալէ տէվլէթէ ալըշմըշ օլմայան ատամըն հալի
պու տուր. պու իքի շէյ կեօղլէրինէ էօյլէ դալըն
տուման օլուր.քի, էվլէլէի ալըշտրգլարը շէյլէրի
կեօրիւրլէրսէ, թանըմաղ օլուրլար:

Կերչէք, պէօյլէ ատամլար աճընաճագ աըր.
զերա պու պիր հիւմմա աըր.քի, քիշինին աղը-
նա ճիւնոքն կեթիլիր. լաքին էիւքսէյէ գալքան՝

եկրտէն այրըլըր . կեօղիւ հօնիւնտէ պիւլիւք շէյ
օլան՝ քիւլիւք շէյի կեօրմէզ . պոռնլար թապիւ-
թին հիւքմիւ սիրւր , օնուս իշին պէն պէօյլէլէրէ
թաաճճիւպ էթմէմ :

Պոռ սոսթոմուզուն հալի մաղոուր իքեն ,
ճէմլիւէթիմիլին շէնլիլի իտի . ինսանլիէէթլի .
խաթըր շինաս , հէր քեսին կեօնլինէ կեօրէ
կիտէր , քիպիր նէ օլտուզուն պիլմէզ . խուլասա՝
պիր չէլէպի ասամա իգթիզա հտէն էյլքլէր հէփ
իւզէրլինտէ թէքմիլ իտի : Պիր առամտան հօտիւնճ
փարա իսթէսէ , պիր կիւղէլ թավը ըլա իսթէր ,
էյլէ չէլէպիճէ վառլէր հտէրտի . քի , հէր հայ-
իլէ դաշլըսընտաքի վերմէյէ մէճպուր օլըրտուռ :
Ալարգտան ոօնրա , էյլէ եիւրէքտէն թէշէք .
քիւրլէր հտէրտի . քի , վերէն ասամ չէքտիլ սը-
դընթըտան զլլատէ Ֆէրահ տույարտը : Գօնուշ
մատա՝ պիր տէրէճէտէ նէզաքէթլի , հիչ հըլլմէք
էտա էթմէք պիլմէզ . պիր կիւն մառահաթը օ-
լուպ տա ճէմլիւէթիմիլի պոռլունամազսա ,
էյլէ ինսանլիէէթլէ կօղք հտէրտի . քի , հէփի-
միլին խօշունա կելլիրտի :

Պիլմէմ քենտի պախթընտան մը , հօգաս
պախթըրզըրնտան մը , աղասը պոռնա ալապա
էթտի , ճան էվլատընը վէրիպ , պոռնու էվէր-
տի : Պոռ սէպէպ իլէ , աղասը էվլինէ կիտիպ կեւ-
տիլինտէն գափուսու աջըլտը , չօգ պիւլիւք տ-
տալար ըլա դօնուշմաղա պաշատը , պիր տէ
սէլէֆինին մառահաթը զուհուր էթտիքլէյն ,
քենարտա եաթմըշ իքեն , օրթատա պուլուն-
սու :

Իմտի պէյլէ պիր մուվաֆըդ րիւզիէար ըլա

եւէքենէրին գապարտուս անըլուգլայն, պիզիմ
 Կալարը կեօրմէզ օլտու. արթըգ ուֆազ շէյ
 կեօրէմէյօր. լաղըրտըն միւնօնտան աշաղա տէյ.
 իւ. Ֆիքրի պալաէրտէ կեզէր. էպի տիւննայը
 թանւմաղ օլտու : Գօնուշաուդու հէփ պէյլէր,
 պէյզատէլէր, պիւյիւք տտամլար. ալթուռուռն
 փարլազլըղը կեօզլանիւ էօյլէ գամաշտըրտը քի,
 կեօրտիւյիւ շէյլէր կեօքտէքի էն պիւյիւք երւ
 տըզ գառար օլմատըգճա, կեօզլանէ հիչ կիպի
 կեօրիւնիւյօր :

Պէլայէ պազ քի, ինտանիւէթինի տէ դայս
 էթտի : Հիզմէթքեարլարը խօրլար խըրփալար,
 սէօյէր, պաշարընա էթմէտիյի գալմազ : Պիր
 զաման տիւննանըն քեօթիւ խուշարընտան իք.
 րահ էտէրտի, շիմտի իշինտէ պօղուլույօր : Սաւ
 թանաթ էթմէք տէլիլէք տիր տէր իտի, շիմտի
 չանաղը չէօմէլի պիւլէ ալթուռնտան կիւմիւշտէն
 տիր : Օրտնուղ եէյիպ իշմէյի զէմմ էտէրտի, շիմ
 տի էվինտէ զիյաֆէթէրին արար կելմէյօր :

Լաքին էպքի տօսթլարընը կեօզտէն պրագալը
 զը՝ թէհամմիւլ օլտնուր շէյ տէյիւ. ամմա սօկ
 րատան կեօրէնէրին հալի պու տուր. պիր քեր
 րէ եիւքսէյէ գալգընտըգլայն, աշաղաս իքէն
 քէնտիւլէրէ լաղըմ օլան շէյլէրին՝ ասընը ուրէ
 վէրմէյէ թիթսինիլէր. գօրգարլար քի, էվլէ
 քի հալէրինի խաթըրա կեթիւրիպ, Ֆիքրէրէրի
 նէ մուսիսէթլէք չէօքիւտիւրլէր : Պիւյիւք ա
 տամլար ըլա գօնուշմաղա պաշլատըգլայն, զա.
 Ֆիւլ քիւլէպ շէյ իլէ Ֆիքրիմիզի քիւլէլթմէյէ
 լիմ տէյի, պիւյիւք օլմայտի շէյլէրի՝ հէփ Ֆիքրի
 տէն չըգարմաղա պագարլար :

խալդ պունա նամբեօրիւք տէր քի, հէր դա-
պահաթտան պէթէր՝ ինսանիւնէթի ըհզիւ հտէր
պիր իլլէթ տիր. ամմա խալդ պիւմէյօր. օնլար
շիմտի ալէմ պիզէ հիզմէթ հեթմէյէ պօրճու-
տուր գըյասընտա տըրլար. վէ պիր դաման իլլէ-
րինէ եարայանլար՝ հիզմէթէրի շէրէֆի իլլէ պօլ
պօլ իւճրէթէ նաիլ օլմուշլար սանըրլար :

Խուլսաս չօդ մալ, չօդ տէվլէթ, ալըջըդ օլ-
մայանըն հլինէ կեչէրսէ, պէօյլէ հալլէր զու-
հուր հտէր : Պիր միտէ՝ իրի լօգմա սինտիրմէյէ
ալըջըդ օլմազսա շիշէր, պիւթիւն վիւճուտա
շիշքինլէք, սըսգալըդ փէյտա հտէր, ագլը տա
ալլէ օլուր : Պլուտարքոս Ֆէյլէսօֆուն տէտիյի
կիպի, օլ դատար սայըսըդ վէ հտէպսիզ օլուր-
լար քի, նէ մալլէրինին չօգլուղնլա պիւյիւյէ
պիւրլէր, նէ հլլէրինէ կեչէն Ֆըրսաթըն պիւյ-
իւքլիւյիւ իւլէ . . . հէման փէսփայէ խալգա
դաթըլըպ, քեօթիւլիւքտէ եաշարլար :

Եինէ սէօյլէրիւմ, պունլարըն հիչ պիրնէ
թաաճճիւպ հեթմէ. պունլար տաիմա պէօյլէ
իմիշ, նը քիթապլարտա եազըլըսը վար. Դաւիթ
մարդարէ պէօյլէրի հէյէ պէնղէտիր (Սաղմ.
խե)՝ «Նաիլ օլտուղու իզզէթին դատրինի պիւլմէյ-
իպ՝ Ֆէնայէ գուլանան ատամ՝ ագըլըզ հայ-
վանա պէնղէր, հայվան կիպի օլուր », տէր : Վէ
պիր սէօյլէր, պէլքի անլամազտան, եինէ օ սաղ-
մոտա պիր տահա թէքրարլար :

Պապմաղմըսըն քի, պիրի ըիւթպէսինի պիր
աղարթըրսա, պաշընը գալտըրըր, տուտաղընը
թօփլար, պիր դուրղունլուդ փէյտա հտէր,
մարգարէնին տէտիյի կիպի պիր հէքլէք թապը-

նոր : Պիր մանուրպա կեմիշ ասում՝ մեր թեպէյէ
էրտիքէյն , եվկէլէի թաթըըըը զայս էտէր ,
պիր աղբըըգ թագընըր : Պիր քիւլնանիյէ վա-
րընճա , պիր իշէ սլաշ օլտուգլայն . հէր նէ իշ
օլտուսա օլտուն , թախթա չըգտըմ վանն էտէր .
պիր պիւլիւքիւք էտինիր , հայվան կիպի օլուր :

Իմտի պու սօկրատան կեօրէնէր՝ ագըլարընը
զայս էտիս , պիւմէղ անլամաղ էշէյէ պէնդէր
օլուրլարսա , էթտիքէրի զըրզօվըուգլարա թա-
աճճիւպ էտէճէք եէր գալըր մը : Պու ըէղիւ
հայվանըն էքսիքիքէրինի պիր պիր կեօղիւն էօ-
նիւնէ կեթիր քի , օ սօկրատան կեօրմիւշ Ֆէլէք
Բենեամինէրինին իւղէքինտէ տէ կեօրիւսէն
շաշմայաըն : Տիւնեա գուրուլալը պու պէօյլէ
իմիշ , վէ սօտուհատէք պէօյլէ կիտէճէք տիր :

Պանա սօրարսան տօթթոււմ , տիւնեանըն տէվ
լէթինէ մալիք օլուպ , ատապտէն թէրպիյէթ-
տէն կերի գալաճագսամ , պու պաշայա նէ մալ
իտթէրիւմ , նէ իղգէթ . պէն թէրպիյէսիւղ , իա-
շըն , պէքրի , նամքէօր , Փօաուլ , նագըս օլայըմ ,
կեօրտիւյիւմ էյիլէքէրի ունուապըմ հա . շէյթան
սլալըն օ տէվլէթի տէ , օ էտինմէյի տէ : Մէշ-
րէպ կիւղէլլիյի կիպի նէ մալ օլու պիլիր , նէ տէվ
լէթ : Պէնիւմ քենտի էտնա հալիմէ գանաաթըմ
վար , թէք կեօղիւմէ տուման էիմէպին : Սէն նէ
տէրսին . էշէքիլի իրթիքէապ էտէրմիսին . ագ-
լընը զայ էտիս , էշէյէ տէնէրմիսին : Հէլէ տէյ-
մէտէ . լըքին պիւ քի . սօկրատան կեօրմիւն
պու թէհլիքէսի վար , զիրա էքսէրի էտինտիյի
պիւլիւքիւքիւ Ֆէնալէ գուլանըր , էշէյէ պէն-
դէր օլուր :

Հագգը զաթինտէ ատապ ու թերպլեյնին
գլմէթինի պիւլէն ատամ՝ ֆէլէյն պէյլէ ա-
տէթատէն խալը՝ վերկիւլէրինի արդուլէյմէզ: Օ
եիւքսէք հաւալարտա քիշի ագընը շաջըմասա,
թամա հտէնլէրէ՝ ինսան արը տէյի էօզը օլունա
պիւլին . լաքին մատամ քի պու իլլէթէրի է-
ճէլտէն էվլէլ պրադմաղա՝ մալին պիւլիւքլիւյ-
լին հիւ պիր ֆաիտէսի օլմատըղնտան պաշգաս,
ստապըն թերպլեյնին պաշ սիւշմէնլէրի տիր,
պէյլէ ֆէնա շէյ նիճէ արդուլէնէ պիւլը:

Պունտան Կաթի նազար, էյէր թերպլեյնի
թէրք էթմէք՝ Ալլահնէն էմրինի իճրա էթմէմէք-
տէն հատըլ օլուր տէրսէն, Ալլահնէն էմրինի իճրա
էթմէմէյէ՝ պէյլէ ատամլարըն էլինտէ չօգ սէ-
պէս, չօգ գօլայըդ վարի էօյլէ օլտուգտան սօն-
լա, մալէ պիւլիւքլիւյէ թամա էթմէք տէլիլէք
տիր. զիրա օնլար ըլա հէմ ագըմըղը զայ էտիպ,
էշէյէ պէնղէյօրուլ, հէմ պու տիւնեսյէ կեւ-
մէմիդէ ոէպէս օլան աղլիմ մասլահաթըմըղ
թէհլէքէյէ գօյօրուլ:

Տուր, տուր, տահատը վար: Պու մալ, պու
տէվլէթ նէ՞ թարիդ իլէ էտինիլիւօր. չօգ տէֆա
գալլի միտէյէ միւհթաճ, վէսվէսէլի օլմամալը.
էպքի վագթին տօսթլարնտան ուղադ կիթսիք-
ճէ, պիւլիւքլէրէ էալթսգլանմալը. օլուր օլ-
մաղ շէյի կեօրիւս կեօրմէմէլի, իշիտիս իշիթ-
մէմէլի. հարում հալալ սալմամալը. իշիւղարըդ
տէտիքլէրի հելէլէրտէ՝ փիշէքեր օլմալը. էալա-
նը եէմինի էյի մէշգ էթմէլի. եիւզիւ սըրըդ՝
արսըղ օլմալը. նիհայէթ հիճապը ինսաֆը գաւ-
սըրուս, հիւ պիր շէյտէն սագընմամալը:

Էքսերկեա մալէ տէվլէթէ նախ օլմաննն եօլու պու սուր . պիր տէ էլէ կէթլիտլիքէնն , հապըլ օլան մէվլէլէրի՝ եուգարոա սէյլէտիքլէրիմ տիր : Սօնրատան կեօրէնլէրտէ զէլրէ գատար ագըլ գալսա , ալէմին էօրնէյի՝ Էֆէնտիմիզ Յստան իպրէթ ալըրլարուր : Էվլէլէքի էանա հալնն ունուլմազ , էպքի աօսլարլընը սէվլէր , վէ էթտիքլէրի էյիլէլէրին ալթընտա գալմազ , պին գալթընը էտէրլէրտի :

Օնլար ըսա քէնտի մալլէրինին զէվգիին քէնտիլէր չըգարըյօր տա , թէքերլէյին ալթ թարա . Ֆընտա գալանը խօրլայպ խըրփալայօրլար : Հէլէ պու մէքթուպուլմ պիցիմ եատիկէ ուրն էլինէ կէլէճէք օլսա , պունլար ագըլլարլըն չըտըրլըն տէյի իւսթիւլմազէ կիւլէճէք . օյուսու չըլըն քէնտի տիր : Լաքին օնլարըն ինտինտէ փարսըր օլան , տէվլէթի օլան , հէմ ագըլըր օլուր , հէմ օգուսուլ օլուր , հէմ ֆազլիլէթ սահիպի օլուր : Եօգսա պիզի աճըր մը տէրսին . քէտի՝ եէթիլ մէտիլի ճիլէրէ՝ գօգուսու տուր տէտիլի կիպի , պունլար տա ճանլարլըն աճըսընտան սէյլէյօր մու տէր : Զաւալը շաշգըն , սանըրքի հէր քէս ալթուսու կիւլմալէ քէնտի պօզուգ գափանընտա թարթար . օյուսա պիլմազ քի մալի թարթ մալա՝ հէր քէսին քէնտի այրը գափանըր վար : Քէնտի գափանընըն պիր կեօզիւնէ ալթուս կիւլմալէ տօլտուրմուլ , օպիր կեօզիւնիւ թուճ տիր . հէմլէր իլէ թարթայօր : Պէն վէլնէմին պիր կեօզիւնէ ֆազլիլէթ , խայր ամէլ տօլտուրոյօրում , օ օպիր կեօզիւնէ ալթուս կիւլմալէ եէթիլ տիրսին տէնիլ էթսին , քէնտիլի կեօրէյիլմ : Աւ

Թունոուն կիւմիւշիւն զաթինտէ գլլմէթ եօգ տուր , գլլմէթի՝ խալգըն իթիպարինտէն ալըր . էջլէ իսէ ալթունոուն կիւմիւշիւն գլլմէթի պէ նիւմ էլինտէ տիր . պէն նէ գատար իթիպար է տէրսէմ , գլլմէթի օ գատար օլուր : Կերչի քե տի եէթիշմէտի ճիւէրէ գօգմուշ տուր տէր աւմա , եանընտա պիր ատամ կեօրսէ , շու ճիւէրի պանա ալը վէր տէյի՝ պաճադարընա սիւրթիւ նիւր , էթէքլէրինէ թըրմանըր . պապ պէն ալթունոուն կիւմիւշիւն գօգմուշ օլտուղունոս նա ալը սուհիհ պիլիօրում քի , մալիք օլանա խու լուս չադմապ գայտընտա օլմասըղըմոտն պաշգա , օլան քեօրլիւյիւնիւ եիւղիւնէ պիլէ վուրույօրում :

Գօրգմանգմըսըն , տարըլըր , խաթըր գալըր տէրսէն , գօրգարըմ տմնա , էլինտէ հիւքմ օլա՝ իրշընտան գօրգարըմ . զերա պու միսիլլի ա տամլարտա տին ինստֆ օլմաղ : Խաթըր դալա ճաղընը հիշ սալմամ . զերա էվվէլա քենտի խաթըր երգըլմամսընը իսթէրսէ , քենտի տէ էլին խաթըրնը երգմասըն : Սանիյա պու մէքթու պումտան քենտիյէ նասիհաթ հասըլ օլուր . էյէր նասիհաթէ կիւճէնիրսէ , օլան քեօրլիւյիւնէ տէվա պուլմայաճաղընա պիր սահիհ խապաթ տըր . զէրիէ գատար ագլը օլա , շունու միւլա հաղա էթմէլի քի , քենտիտէն պիւյիւք օլանլար , վէ քենտինին քիւչիւքլէրէ էթտիյի կիպի՝ քենտիյի ատամ եէրինէ գօմսյանլար , վէ քենտիտէն քիւչիւք օլանլար , հէփ պէնիւմ կիպի սէջլէյօլար . քենտի ըիւթպէսինտէ օլանլար՝ պիր էջրէնէճէքլէրի օլմայըպ իլթիֆաթ տա է :

տէյօրլարսա , միւրախիք , եիւզէ կիւլիւ լաւիւլիւք
օլտուղու անկաշըլըյօր : Պուհու աիւշիւնմէլի
տէյլի մի .քի , պիւյիւքլէր իթիպար էթմէյօր ,
քիւշիւքլէր սայմայօր , քէնտի ըիւթսիսինսէ
օլանլար՝ եիւզիւնէ կիւլիւպ զէվէլէնիյօր . թաւ
լատըլը պիւյիւքլիւք՝ պուհուհն նէրէսինտէ տիր :
Պէն պէյլէ պիւյիւքլիւյէ իթիպար էտէճէք օլ
սամ , ագըլ վար ըսա՝ իթիպար էթտիյիմէ կիւ
ճէնմէլի տիր . զիրա եարըն տէվլէթի էլլիտէն
կիթտիքլէյն , պիւյիւքլիւք քիմէ կէչէրսէ , օնո
իթիպար էթմէք իւթիղա էտէր . պէյլէ մու
հայէէր պիւյիւքլիւյիւն նէսինէ՞ կիւվէնմէլի .
պէյլէ էյրէթի տէվլէթին նէսինէ՞ պէպիւրլէն
մէլի :

Լաքին պու միսիլլի աոտամլար՝ հադդը սէվէն
լէրին ինտինտէ սիւր շէյ եէրինտէ օլմատըղաւ
ընըր սայմաղլար . վէ գաչ ադճէլիք աոտամօլ
սուգլարընը , վէ նէ գատար իթիպարէ մալիք
օլտուղլարընը՝ նէ անկաշաճագ ագըլարը վար ,
նէ օլան հալլէրի՝ անկամաղա եէր պրագըր . խալդ
քէնտիլէրինէ փօհ փօհ տէյօր մու , օնլարս լա
ղըմօլան՝ օ տուր :

Սգըլարընա գօրլար քի , քէնտիլէրի սէճտէ
լէրէ շայեսթէ տիր , վէ քիմսէլէր էթէքլէրինէ
պիլլէ սոգանմաղա լայըգ տէյիլ : Քէնտիլէրտէն
աշաղա օլանլար սա քիմի խուլուս չադայրի՝
տէյի , քիմի խաթըրլարը գալմասըն տէյի , պէլի
տէքլէր , գսուգ սալարլար . քէնտիլ աոտամլար՝
իլլէթլէրինէ թէլէննիլ էթտիրիպ , քէնտիլէր
պէլայէ ուղըամասընլար տէյի . իլաճընը գայտ
էթմէղլէր : Եա պուհուլարա քիւթ թիմար էթսին .

վաղէն՝ մի . տիւշիւն սիր քերրէ , պունլարն
եա հիշ վաղ տինլէմէյէ կիթտիյի եօզ , եա կի-
տերէրսէ՝ տինլէտիքէրի վաղ սիր դուլաղըն-
տան կիրիր օսիրինտէն չըգար . եսխօտ վաղ
վէք աշիքեար սէօյլէրսէ , սէօյլէտիյի պայաղը
խաղդ իչին տիր : Իշթէ պու չարէսի պուլուն-
մաղ քեօրիւքէրին սէսլէսի՝ հէփ պու տուր :

Պու վէճհ իլէ , աւետարանն թէնպիհ էթ-
տիյի՝ դարտաշ մուհապպէթի եօլունտան տիշա-
րը կեզտիքէրի իչին , ազըպէթէրի տէ աւետա-
րանա իթաաթ էտէնլէրին ազըպէթինէ պէն-
զէմէղ օլուր : Աւետարանն էմրի իւղրէ , հէր
քես իլէ ալադ կեօնիւլլու օլմալը . պունլար
ըսա քիսը իլէ տլուտէ տիր . աւետարանն էմ-
րինէ կեօրէ , քիշի հէր քեսի սէվմէլի . պունլար
սաթ քենտիլէրինի սէվէր , քենտիլէրտէն աշա-
ղա օլանլարտան իբրահ էտէր . աւետարան տիւն
եա շէյլէրինտէ կեօղիւնիւղ օլմասըն տէր ,
պունլարն ագը Ֆիքրի տիւնեանըն խայալի շէյ-
լէրինտէ տիր , օնտան ղայրը սէվտիքէրի եօզ :
Պէօյլէ պէօյլէ՝ հայվան կիպի եաշայըպ , հայվան
կիպի եօլիւրէր :

Լաքին Էօլմէտէն էվլէլ , Փէլէք սիր քերրի
չարիւլարըն թէրսինէ չէվիրէճէք օլուրսա , նի-
ճէ քի ազ վադթին ղարֆընտա տէվլէթէ էրէն-
լէրէ էքսէրլէա վադը օլուր . էիւքսէք եէրտէն
տիւշէնին տիւշիւշիւ Փէնա օլաուղու իչին ,
պունլար տա Նաբուգոդոնոսորուն փութու կի-
պի , պիր կեօզ աշըպ եուամատա քիւլ օլուր
տաղըլըր : Օ զաման էիւքսէքլէրտէ կեզէրքէն ,
թանըմաղդարը , պէյէնիպ էիւղէրինէ պադ-

մասը գլորը ատամնարա զէվդ օլուպլար :

Իջլէ իսէ պրագ օնլար քենտի քեօրլիւքլէ-
րինտէ գալըն . պիղ Դաւիթ մարգարէնին
սէջլէտիյի Ֆէթվա սա՛նհ օլտուլունու էջրէ-
նէլիմ : Պիղ տալըն էթէլինտէ օթուլմաղա գա-
նաւթ էտէլիմ . վէ թէփէսինտէ կեզիպ , թա-
ուղ գուշու կիպի գաղարանլար իչին տուա է-
տէլիմ : Զիրա պիղ պու տէրէճէտէ գալտրգ-
ճա , իքիմիղ պիրի պիրիմիղէ սատրգ վէ այլըմալ
ուսութ օլաճալըմըղա շիւպհէ եօգ :

50

ՍԻՓԱՀԻԹ

Գատըն ,

Պէյնիմիդտէ օլան թէքլիֆսիղլէյէ պինանն՝
կեչէնքի մէքթուպումտա , սէնին պունճա կիւ-
ղէՆՀալէրինի պօղար՝ սէֆիհլիքտէն խօշանտը-
ղըն սըր տէտլիմէ կիւճէնմիշսին կիպի : Վերջէք ,
պու պիր իլլէթ տիր . քի , պու վիլայէթտէ տէ
ալէսսէվլիէէ օլմուշ , վէ ալէմէ սիրաէթ էթմիշ
պիր աուէթ տիր : Անճադ իզին վէրիքսէն՝ սանա
թարիֆ էտէլիմ . պագ սէն տէ պէնիմլէ պե-
րապէր՝ սալթ պիր իլլէթ տէյիւ , չօգ մարարրա
թըն փուշարը տըլ տէր միսին . պագ , սէֆա-
հէթ զարարըղ շէյ տիր , վէ հաթթա թիճարէ .

Թէ ֆախտէլ շէյ տիր աէտլեյնէ փիւշման օրուր մուսուն :

Սէֆահէթին սանա զարարը օլմասա պիւլէ , զաթլինաէ զարարը շէյ օլտուղունու պէն թարիֆ էթաիքաէն սօկրա , էլպէթաէ սէն տէ իգրար էտէրսին . վէ զարարընսան գօրգուսու օլմայանլարըն հագգընա պիւլէ , զարարսըղ տէյիլ իմիշ տէրսին : Սէն պիր էհլ ըրլ քեամիլխաթուն սուն , ճանընա մուգայէտ սին . լսքին սաիր գարըլար կիպի թասիպլէք էթմէզսին , վագթինի պօշ կէշիրմէզ , գումար՝ օյուն էյլէնճէ պիլմէզսին , ըրզա էտէպէ գարըլ օլմայարագհէր քեաէ կիւլէր եիւղ կեօթէրիրսին , քիմսէնին գուսուրունա պագմազ , պիր խօշ մէշըէպէ մալէք սին քի , իճրա էթտիլին ֆագլէլէթլէր իլէ քեհալինի ալէմէ պէյէնտիրիրսին : Անճադ տարաթը սէվէրսին , զարիֆլէքտէն խօշաւըրսըն , հէր հաֆթա չըգան մօտալարա կեօրէրըզընը րուպանը թէպտիլ էտէրսին : Եինէ սէյլէրիմ , պու շէյ՝ սէնաէ պիր էքսիքլէք տիր :

Իպթիտա սէֆիհլէք նէ օլտուղունու թէֆթիլ էտէլիմ , սօկրա մազարրաթլարընը տա պաշգա պաշգա սէյլէշիրիլ : Վիւճուսուսուսուղուն չըպլագլըղընը էօրթմէք՝ իպթիտա իլք աթալարըմըղըն ութանմասընտան փէյտա օլմուշ . սօկրա կերէք էտէպ իլլին , կերէք սօուգտան ըսը՝ ճագտան սագընմագ իլլին , թապիաթէ՝ եարատանտան իլճամ օլմուշ : Ըսըճադ վիլայէթլէրտէ եաշայան եապանի ատամլարը սէյլէմէմ , զիրա օնլարըն էօրթիւնէճէյի՝ գարնընտան տիզ գափաղընա պիր չափութ տօլար , օնլարա օ էլ

վերին լաքին պիղիմ վերայեթերին հավասրնա
րուպա կելմէք իգթիզա հտէր. վէ եազըն էն ըսը
ճադ վագթինտէ եիննէ հտէպ իջին հօրթիւլիւ
օլմագ լազըմ կելիր :

Անճագ քիշի վիւճուտունու հօրթիւնմէյէ
ջօդ շէյէ միւհթուճ տէյիլ. նէ ալթուն իսթէր,
նէ կիւմիւշ, նէ ինճի. նէ ճէվահիր : Ապա
էսքի ատամլարըն կիլիմի գուշամը հէփ քեթէն,
փամսուդ, վէ եիւն իւտիւ. Ֆագաթ Բօմա չա
սարը Յուստինիանոսուն վագթինտէ խիէք գու
մաշ եայըմաղա պաշասոր. Աճէմսէն, Չինտէն
պիր ինճէ խիէք գումաշ կելիրտի, օնու տա
քեթիւ գարըլար գուլանըրտը տէյի, էսքի թէ
վարիս եազան Ապանիւլիսէր սէյլէր զէմմ
հտէր :

Չիւնքի պունճա սէնէլէր՝ կերէք երբէք կե
րէք դարը, խիէքսիզ, թէլսիզ սըրմասըզ թէմիզ
կելինէ պիւմիւլէր իսէ, շիմսիքիւլէր նիշին կիլինէ.
մէյէճէք պիւմէմ : Էյլէ իսէ կիլիմտէ գուշամ
տա իգթիզալը օլմայան շէյ զիւստէ տիր. զիւս
տէ օլան շէյէ պու գատար էօզէնմէնին ասլը
նէ. հէր կիւն թուպանըն պիլիմինի րէնկինի
թէպտիլ էտիպ, եէնիտէն էէնիլէ շէյ չըգար.
մանըն մանասլը նէ. լազըմ օլմայան շէյէ՝ իսա
զինէ փարալամագտան նէ՝ չըգար :

Լաքին պու խուսուստա Ֆասլ օլան՝ եալը
նըզ սիզ տէյիլսինիզ. էյէր սիզէ զարիֆիլէք մէ
րադըլար տէրլէրսէ, օ ազըր թուպալար ըլա կիլ
ինիպ գուշանըս էզիլէն զարիֆ շէլէպիլէր, օ եէ
նի չըգմա՝ մօտա տէտիլէրի զըրզօպլուպ ապըլ
վէրէն մօտամնըլար, զէնճիլ իլէ պաղլանաճագ

տէլլէր տիր :

Հագիգաթ գարըլարտա տա, էրքէքլէրտէ տէ պու չըլլընըղա սէպէպ՝ հայլան կիսի հիչ միւլահաղա էթմէյերէք, պիր պիրինէ պուգմագ տըր . լաքին նէ աճաիպ շէյ տիր քի , էյլնէ հիչ արգգաթ էտէն հօգ տա , քեօթիւ շէյ՝ պու դատար իհթիմամ ըլա փիչինէ տիւշէրլէր :

Սէֆիհլէք՝ գապահաթ օլմատըլընա էքի էօլը պուլմուշտուն , պիրի՝ սալթանաթ տըր , քիպար քիմսէլէր պոյաղը խալգտան Ֆարգ օլմագ իչին էտէրլէր . օպիրի արթըգ օլան իրտա տաղըլըր , պինլէրձէ էսնաֆ սէպէպլէնիր տէմիշսին :

Էյէր հագիգաթ՝ գալսին տէ պէօյլէ շէհա տէթ էտէյօրսա , պիր աղ սապը էյլէ , դըսաըն՝ սուի զանն օլտուղունու սանա իսպաթ էտէյիմ . վէ հիչ օլմաղսա , պէնիւմ աղլըմըն ետթմատըլընը անկատայլմ . զիրա էյէր եուլթուրուլուլում տէրսէն , պէն էօյլէ հէր դալըպա տէօ . քիւլլւր՝ երմհագ պուլմումուլ տէյիլիմ :

Էվվէլա , քիպար օլան՝ օ զահիրտէ կեօրիւնէն տալթանաթլա Ֆարգ օլաճագսա , եաղըգ օ . քի սարըղա , եաղըգ օ պիւլիւքլիւլէ . էօյլէ իսէ , քիշնի քիպար էտէն՝ մէշըէյլին կիւղէլլէնի տիր տէյէն ալիւմէր , կերէք Սէնէքա , կերէք դայրիւլէր , սէօյլէտիքլէրին պիւմէղէր իմիշ :

Էօյլէ իսէ , քիսարըղըն նիշանէսի՝ լուպանըն աղըրըղը տըր . էօյլէ իսէ , պիր քիպարը թանըմաղա գըսաֆէթինէ պագմաղը , էիւղիւնէ պաղմաղա հաճէթ տէյիլ . տիւղկիւն գըսաֆէթտէ պիր առամ կեօրաիւլիւմլէ , քիպար տըր տէ մէլլիւմ . էօյլէ իսէ , պիղիւմ աղալարըլը գա .

տընլարըմըդ, պայազը խալէ, քիպար կիտի կկնինյ,
օր, սիււշիւք, քիււշիւք պէլի օլմայօր տէյի շէքիւյ,
էթ էտէյօրլարուա , հագլարը վար . չիւնքի
քիպարըդ բուպատան ֆարդ օլաճագուա , փէս
փայէ առամլար կկնինիս գուշանմաղըլա՝ քի
սլարըդ բէզիւ օլույօր :

Իօթէ եանտա փէս փայէ օլանլարը տա պըրպ,
լամամ՝ . պիր գաշ զուրուշ ուլա քիպարըդը
սաթըն ալա սիլտիքտէն սօկրա , էլպէթտէ օ տա
փայէսինի սիւշիւթմէյէ պագար :

Պու նէ րապըթաւը շէյ տիր . քիւլի զատէ
օլանը՝ գըլաֆէթ ֆարդ էտէճէք . պու գըլա-
ֆէթի հէփսի տէ կկնէյօր . ֆարդ պուռուռն նէ՝
րէսինտէ գալըր : Քիւլի գըլաֆէթինտէն ֆարդ
էթմէք՝ հայվանը թիւլիւնտէն թանըմաղա տէօ
նէր : Եսոբոստուն գարդասընը կէօրէն՝ նէ կիւ-
ղէլ գուշ տուր տէյի հայրան օլուր . պիր աւլա-
նըն փօսթու՝ էշէյի սիւլէ աւլան էտէր :

Պու սօհպէթտէն ալլաշըլան պու տուր քի,
փարաւը օլան՝ պիր սաաթըն իչինտէ քիպար օ-
լուր : Հայ հայ . պիր գաթ բուպայըլա էն ալա
քիպարա պէնզէյէ սիլտիքտէն սօկրա , էթմէյէն
տէլի տիր : Ես պու գատար փէս փայէ առամ-
լարըն գարըսը՝ թէլի փուլլու բուպալար կկնիս,
ինճի պուռնճուգ թագընտըգլարընըն ապը՝ նէ
տիր . պագայօրլար քի , քիպար օլանլար՝ քի-
պարըդը գըլաֆէթէ վէրկօրլար . օնլար տա , ա-
ման շու մէսնէտէ պիլ տէ էրէլիմ տէ, պիլ տէ
պիւլիւքէր իլէ պէրապէր օլալմ տէյի , գա-
լիւյու գըլպ օաուռն էտէյօրլար :

Կէօրտիւն միւ քիպարըդը աղըր բուպայա

վերմէք՝ նէ գատար մատարալդ սըր . իշթէ
սիւսիւք . քիւճիւք այլըթ օլմատըղընընապը սու
տուր : Քիսար օլանլար՝ քիսարըդ՝ լուսանըն
աղըրըղընտան պէլի օլմալը տէյի ադըլարընա
գօտուգլարընտան , ըիւթպէլէր պիր պիրինէ
գարըջըս՝ պէլիսիղ օլույօր :

Իմտի սու սէպէպ իլէ սէֆիհլը նաֆիլէ օ
լույօր . զիրա պիւսիւսիւ քիւճիւքտէն ֆարդ է
սէմէտիլինտէն մատա , էն քիւճիւքլէրէ գա
թըշարըս , սիր պիրինէ գարըշարըս :

Պիլերիմ , քիսար օլմա՝ գըլաֆէթինտէն
մատա , գանընտա մէշըէպինտէ տէ քիսարըդ
կերէք . վէ իէս փայէ ատամ՝ աղըր լուսա կիլմէ
իլէ քիսար օլմալ , մայմուն կիպի թագլիտ էթ
միշ օլուր տէյէճէքսին : Հագգըն վար . լաքին
պիւլ օ ատամը պանա քի , պիրինի՝ պիր կէօ
րիւշտէ՝ թագլիտ մի տիր , զաթի մի տիր ֆարդ
էտէ պիլին : Գըլաֆէթի պէնպէտիքտէն սօկրա ,
տէրունի կէօրիւնմէղ քի անլայա պիլէյիմ :

Հաթթա սաղը քիսարըն տիրի , խուլու ,
թափը , մէշըէպի , ահմագլըղը , պալտըրը չըս
լագ խաղալէտէն ֆարդ օլմաղ քի , թափըրը
թէֆթիշ էտէ տէ , քիսար օլտուղուն անլայա
սըն : Էօյլէ օլտուգտան սօկրա , օ ոէնին հէմ
գանտան հէմ գըլաֆէթտէն , տէտիլին ֆարդ
աու պօշ տուր :

Էօյլէ իսէ , ալայը էտնատէն ֆարդ էտէճէք
նէ սէֆիհլը տիր , նէ լուսանըն աղըրըղը :

Սագըն տամարլարընտա ճէվէլան էտէն գանըն
փաքիլինի սէօյլէմէ . զիրա էյէր սէնին գանընըն
շէքլ՝ պիր էտնա աուամըն գանընտան ֆարդը

տըր , ակնհայտ պաշտօն օրուր տէրսէն , սէն տէ
պէնիմ շիմտիյէտէք թանրորդըմ թէրպիւնի
քեամիլ քաաւն տէրիլ իմիշտին տէրիմ : Ֆազաթ
պուռնու սէջլէմէնաէն մէրամ՝ պէտխույլար
տան կերի տուրմայը էջլէ ատէթ էթմիշ տիր
քի , դանընտա թապիաթ օլմուշ տէմէք իսթէր
սին :

Էջլէ իսէ , իւք սէջլէտիյին սէպէպ՝ սէֆա
հէթէ հաք օլամատլյսա , պադալմ՝ էքինճիսի
նէ դատար հաքք օլա պիւր :

Սէֆահէթ՝ մալի իրատը չօդ օլան քիմսէլէր
տէ՝ էսնաֆը իշլէթմէյէ պիր թարիք օլուր
պինէրճէ ճան վար քի , սէֆահէթ օլմայլնճա ,
աճըգտան էօրէր : Կիւզէլ սէպէպ . վէ էյեր
սահիհ օլտա , տէտիյին կիպի օլա պիւրտի . լա
քին պանտ սօրարտան , մա՛ղուր օլտուն , պու տա
է օղը իշին պիր վէսիլէ տիր սանրըրմ :

Հէլէ սէն պիր ալիճէնապ վէ տիւրիւսթ դա
տըն սըն . քիմսէնին հաքգընա էղլիէթ էթմէդ
սին . ոօղըրու աօղըրույա վէրիրսին , լաքին ոանա
պէնդէր գաճ քիշի տահա պուլա պիւրտին :
Եյէր սէֆահէթ՝ էսնաֆը տիւք քեանճըր կէ
շինտիրմէք իշին իսէ , խալգա վէրէտիւէ տէֆ
թէրի գարալաթմանըն աալլինէ , տէֆթէր էլին
տէ՝ պու կիւն կիթ , էարըն կիւ տէյի էղլիէթ
էթմէք՝ կէշինտիրմէք իշին մի տիր . ալաճաղլա
րընր փարչա փարչա վէրիպ , ագճէսինի փուլ
պուլուգ էթմէք՝ գաղանտըրմադ մը տըր , հօգտա
պաղը տա սէջիւպ սայրպ գօվմադ՝ չըրաղլըդ
մը տըր : Փաղար էթտիքլէրի վաղըթ պօղաղընա
պատըպ , ղարարը տա օլմաղտա , տարա պօղմադ՝

օ ֆադրը իհեա եթմէք իշին մի տիր: Սէֆահէթ
էանաֆը կեչինտիրմէյէ եարար հա՛. եա օ վերէ-
սկսէե տէֆթէրինէ դալէմ՝ Վուրաճագ. եէր
պուլամոյըպ տա իֆլասէ չըգանլա՛ր նէ տիր:

Խայր գատըն, էօյլէ տէյիլ. սէֆահէթ էս-
նաֆըն երգըմը տըր. փարասընը ալամաուրդտան
սօկրա, մալի սաթմանըն լութֆո՛ւ նէ: Իշճի
ատամ՝ հագգընը ալամաուրդտան սօկրա, վիւ-
ճուուուհոււ էօրմանըն տսլը՛ նէ:

Պէն տէ պիլըրիմ, սէֆահէթ է մաիլ օլանլա-
րըն հէիիսի սէնին մէշըէպինտէ օլտա, էլէէրի
սէնին կիպի կենիշ օլտա, սէօյլէտիլին վէսիլէ
պէշքի էօզը օլտ. լաքին զէմանէնին տատմը՝ գօմ-
շուհուէն էօրտէյի կիպի գօմշուհուէն դաղընա պա-
գար, էօնիւնտէքի նէրէյէ պասարսա, պէն տէ
օրայա պասայըմ տէր. հիջ տիւշիւնմէզ քի,
աթըմը եէթիշըր մի, եէթիշմէզ մի. պիր տէ ա-
թըլայըմ տէր իքեն, հէմ քինտի երգըըր, հէմ
նիշէ էանաֆը պիլէսինճէ երգար: Կէօրտի՛ւն
միւ քի, պու էօզիւր տէ պօշ տուր, թէմէլսիզ
վէսիլէ տիր:

Պուհտան մանտա, սէֆահէթ տէտիլին՝ հէր
տալիմ շիմաիքի կիպի՛ մի իմիշ. հէր միլէթաէ՛
պիզտէ օլտուղու կիպի՛ մի տիր: Տիւհեա չօգ
պին սէնէտէն պէրի՛ շիմաիքի կիպի գալապալդի-
լըտը. վէ հալա սաիր միլէթէրին գալապալդ-
ը պիզիվի՛նտէն աղ տէյիլ տիր: Էօյլէ իսէ կեչ-
միշ զամանլարտա՛ էսնաֆ նա՛սըլ կեչինիր իմիշ.
հալա սէֆահէթ օլմայան վիւլայէթէրտէ՛ խալդ
աճըղընտան մը էօլիւյօր. էլպէթտէ սէֆահէթ
օլմայան եէրտէ՛ իսալդ աճ գալմալըտը:

Գաստըն, պուռնլար գուրու վէսիլէլէր տիր: Պիր զաման տիւնեա շիմաիքինտէն տէ գալապալդը-
լըյըմը. պուռ ճիւլէ կէ շիմաիքի իշտիդ տվարէ-
լէրիմիդ՝ պէլքի կէ չմիշ գամանլարտան զկյատէ
տիր: Հօվարտա արարսան, գահվէխանէլէրէ,
պէրպէր տիւքքեանլարընա, մէյիսանէլէրէ պագ,
պիւթիւն կիւն արը գօվտնը կիպի իշէր. գալորը
ըմլարտա տիւլէնճիլէրտէն կէ չիւմէյօր. կերջի
պիր ազը ալիւ տիր, իհթիյաճընտան աուճ աւմը
օթուրմուշ, լաքին չօլու իշ գաչընը հօվարտա
տըր:

Պէլքի սէֆահէթ օլմասա, պուռ միսիլի այ-
լագ կէ զէնլէր տահա զկյատէ օլմարտու տէյէճէք
սին. հպշա, իշտէն գաչմայան, չալըճմագ իսմէյ-
էն, էքմէյինի թաշտան չըգարըր:

Էյէր սէֆահէթէ միւթապլիգ սէնտաթէր
իշէմէդ օլտա, պապալար էվլատլարընը օ իշէ
գօյուպ տա, էսնաֆըն սալըսընը պուռ գատար
արթըրմազլարըր քի, ադըպէթ էէյէճէք էք-
մէք պուռմայըպ՝ պիր պիրինին աղընտաքի
լօգմայը գափայօրլար: Նալլըն սէֆիհլէյինէ
ույաճագ շէյ իճատ էտէ պիլէն՝ եափըպ, սէ-
ֆահէթի արթըրմաղա սէպէպ օլույօր. եափա-
ւայան՝ եա կերէք աճ գալըյօր, ետ հագըրին
սաֆը թօրպայա գօմուշ, էլին պաշընտաքի քիւ-
լահը գափմաղա պագայօր, համինէ պիլէ գանա
աթ էտէյօր, հէրէքէյի պիլէ իրթիքէապ էտէյօր:

Իսքի գամանտա Բօմալը միլէթի իֆրաթ չօգ-
լուղ ուտու, լաքին կիլիմէրի էջլէ սատէ խոի
քի, էն աղըր րուպալարըր էիւն գուճաշ ըտը:
Գալիկօլա իսմինտէ Բօմա չասարլարընըն պիրի՝

հէրքեօթիւք իւզէրինտէ թէքմիւ իքեն , պա-
ղը քերրէ փէք կիւնիրսէ , արգասընտա պիր ի-
փէք գումաշ պուլունուրտու : Լաքին Ավրէլյա-
նոս չասար՝ քենտի էհլենէ՝ պիր գըրմըզը ըէնք
իփէք գումաշ կիւմէյէ իզին վէրմէտի տէյի , թէ-
վարիստէ նագլի մէշուր տուր :

Հալա Բօմալըլարն թասվիրլէրինտէ կեօրիւյօ-
րուղ ա . կիւտիքլէրի սատէ ըուպալար տըր . խու-
սուսա գատընլարընն նէ խարճը վար՝ նէ շէրի-
տի , նէ թէլի փուլու իշէմէսի . նէ պիզիմ կիւ-
նիւմիւզին գատընլարը կիպի՝ հէր կիւն մօտա
տէյիշմէք պիւլրլէր իտի : Պու ճիւմլէ իլէ , Բօմա-
լըլարն պաշպղը ստամլարընտա՝ շիմոիքիլէրտէն
չօգ զկատէ մալ վարըտը . վէ պու էօղս էթույ-
ին սէֆահէթ վէսիլէսի եօլ իքեն , ելինէ օ սալը-
սըզ գալապալըզ կէշինիրտի :

Օնլարն պիւյիւքլիւյիւ՝ մէմլէքէթի շէնլէտէ-
ճէք խայրաթլար , վէ էյեամի վագթէ գարջը
գօյաճագ՝ մամուր պինալար , սու եօլարը , շէշ-
մէլէր , համմամլար , իսպատէթ խանէլէր եափրպ ,
ֆուգարայէ էօյլէ իշ պուլուպ իշէտիրլէր իտի .
լաքին օ ստամլար՝ մէմլէքէթին սալթանաթընը
քենտի զկնէթլէրինտէն զկատէ սալարլար ըտը .
օնլարտա վաթան աշգը՝ հէր գալպին նիշանիւեա-
հլըտը :

Էօյլէ իտէ , շու սէպէպ թուլթաուզուն էօ-
զիւրլէրին իքիսի տէ գուրու վէսիլէ օլտուղու-
նու՝ սէն տէ սօլլու սօլլույա իգրար էյլէ ,
զիրա խիւաֆ օլտուղու իսպաթ օլույօր :

Իմսի սէֆահէթին աիւնէայէ պիր ֆաիտէ-
սի օլմաուղընը անլատըգտան սօկրա , քերէմ .

էլէ, պիր աղ տա զըստընը տիւշլւնէլմ, տիւն.
եատէ նէ մազարրաթա սէպէպ օլույօր :

Սէֆիհլը տէտիքլէրի՝ կեօղիւ պիւշիւքտէ օլ.
մազտան կէլըր . կեօղիւ պիւշիւքտէ օլմագ՝ քիպ.
րին էօղ գարընտաշը տըր : Տիւնեատէ քենտիյի
կեօսթէրիպ, էլէքրտէն իւսթ օլմագ հըրաք՝ քի.
շիւէ եէնիտէն եէնիյէ սալթանաթլար փէյտա
էթտիրիպ՝ պաշտան պաղատէք աօնանմաղա մէճ.
պուր հատէր : Պու խուսուստա գարըլարըն պիր
զիյատէ սէպէպի տահա վար քի, քենտիլէրինի
խալքա՝ եարատըլըլարընտան զիյատէ կիւղէ
կեօսթէրմէյէ մէճպուրիյէէթլէրի վար :

Սէֆահէթին սէպէպի՝ էյէր սալթ էլէքրտէն
իւսթ օլմագ իշին օլսա, հէր քիս սէֆահէթտէն
խպա հաէրտի. զիւր օնոնլա մէրամ իճրա օլ.
մայօր : Եուգարտա տէտիլմ կիպի, սէֆիհլը
էթմէյլէ իւսթ թարաֆա կէշիլմէյօր, հէր փարա.
սը օլան տա սէնին գատար եափա պիլիյօր, վէ
սէնին իւսթ թարաֆընա պիլէ կէշէյօր :

Վէ իլա էլէքրտէն իւսթ օլմագ իշին օլմայըպ
տա, քենտիլէրինի խալքա կիւղէլ կեօսթէր.
մէք իշին իսէ, պիր էհլը ըրղ գարը՝ պու էյրէթի
զլննէթլէրտէն կիւղէլըք արամագ նէ՞ օլուռն :
Պիր գարը՝ պիր էըքէյէ միւթաալիգ տէյլ՛ մի .
քենտիյի ֆագաթ օնա պէյէնտիլմէլ, ալէմէ
պէյէնտիլմէք սէվտասընըն ասլը՝ նէ : Սէն պիր
աօղըու սէօյլըր գատըն սըն, ճանընը սէվէրսէն
աօղըու սէօյլէ . խալք սանա կիւղէլ տիր չիքլին
տիր տէմէքտէն նէ՞ չըգար . օնտան սանա պիր
ֆաիտէ զարար օլըր մու . կիւղէլ տիր տէտիլէ.
Ճէլինէ, քեամիլ տիր տէտիլսէն, տահա էյի օլ.

մանջ մը :

Երարարը ըստան ղեկատէ՝ կիւղէլ կեօրինէյիմ տէյի , քէնտիէ տիւղէն էտէն սէֆիհ գարընըն մէրամը՝ եա էլէրի կիւնահա սօգմադ տըր , եա քէնտի կիւնահա տիւղմէյէ սէսլէսլ արամադ տըր : Լաքին կիւղէլլիքէրինէ պէօյլէ տէգգաթ էտէնէր , քէնտիլէրին տօնատըս տա՝ խալգա կեօթէրմէք իսթէյէնէր , պուլսլքի նիչէ չիքքին լիքէրէ տիւղմէյէլէր :

Երարարը ըստան ղեկատէ կիւղէլ կեօրինմէք . պսգ շու ադըլա . վարըս թաշարտան մասէն , էրոնէն , չամուրուէն պօյանըն ընկինտէն կիւղէլլիք տիւղնմէք՝ տէլլիք տէյիլ մի : Պէնի նիչին իսթէտիլմ գատար կիւղէլ եարաթ մամըշ տէյի , եարատան Ալլահա իսթինան էթմէք . նիչին : Մահէր կիւնիւ թէֆթիչէ կիտէրսէն՝ էօնիւնէ կիւղէլլիք մի տիւղիւս սէնի տիվանա չըգարա , ճագ , եօգսա Հագ թատլա սէնի պու տիւնեսայէ կիւղէլլիք տաթասըն տէյի մի կեօնտէրմիչ : Էյէր գարըլարըն տիւնեսա տէ գալիլէսի տիւղիւնճէսի պու օլմալլըտըրսա , Մարիամ մագդաղենացի օլստէն , պունճա փատիշահ գարըլարը գըղլարը օլստէն , աիւնեսանըն սէֆահէթինտէն սալթա նաթընտան իսպ էտիս , չուլ չափութ իլինտէ եաշտըղլարընա փէք Ֆէնա էթմիլլէր :

Կեօրտիւն միւ սէֆիհլիսին իլք մէյվէլէրինի . էտէսի գալարըր , ագը քեօրլէր , վէ ինսանը տուզսղարա տիւղիւրիւր : Աղ մաղարըմթ մը տըր պունլար . լաքին պիլլիլմ . պիլ պունլարը էտէրսէք , Ֆիքրիմիղտէ քեօթիւլլիք եօգ , զէվ գիմիլ իլին էտէրիլ տէյէճէքսին : Էյ գատըն .

հէփտինի սէջլէթմէ, եօգստ տահս նէլէրիմ վար. պէն պիւրինի սէջլէյիմ տէ գուսուրունու սէն անլարսն: Պու տիւղէն թաքան ըլա քէն. ախի կիւղէլէտիպ խալդա կեսութէրմէք՝ քեօ. թիւ գարըլարա մախտուս տուր. օ ուղուրսուզ. լարն պաշը սէրմոյէսի պու սուր. եա պիր քեամիլ խաթուն՝ օ մուրտարլարա պէնղէմէք եա. գըլըր մը. օ էտէպսիղէրն քեար իչին էթտիյի. նի, պիր էհլի ըրզ խաթուն՝ զէվի իչին էթմէք՝ ըրզընա շանրնա տիւղէր մի: Պրագ դասըն, պրագ. օ քէնտիլէրինի տիւղէն իլէ կիւղէլ կես. թէրմէյի՝ էրպապը օլան էտէպսիղէրէ՝ պրագ. սէն ագընը՝ հալատան գօգուսան պօզուլմաղ կիւղէլէն վէր. սէնէլէրին իփրանտըրամայա. ճագ կիւղէլէն պագ. եիւղիւնիւն պուրուշուդ. լարը՝ փարլագըղընը սօլտուրմայա ճագ կիւղէլ. լսէ հէվէս էյլէ. վէ շու գատար Փարզըն օլուր քի՝ էթտիյին զարիֆլէք, սէֆիհլէք, սէնի կեր. չի տէլիլէրին կեօղիւնէ սօգար, լաքին Փաղիլէթ մէշգ էսիպ, մէշրէսիին թէրպլէ էտէրսէն, հէմ քէնտինի քեամիլ օլանլարա պէյէնտիրիսին, հէմ հէր շէյտէն զէյատէ լաղըմ օլան՝ Ալահա մագպուլ օլուրսուն:

Սէֆիհլէք էթմէզ, զարիֆլէք պիւմէզ պիր գա. ըր կեօրիւրսէմ, էհլի ըրզ տըր տէյի գուրարըմ: Եւ. զարիֆլէք էտէնլէրին հէփտի էտէպսիլ մի. հաշա. իհթիմալ. քի հիչ պիր քեօթիւլիւսիւ. օլմայարագ, զարիֆլէք սէվտաը քէնտիլէրտէ պիր իլէթ օլա. լաքին զարիֆլէք էտէնլէրին հագգընսա՝ թախմիինմ նէ գատար եանլըշ օլա պիւրսէ, էթմէյէնլէրին հագգընսա տա, օ գա.

տար օլա պիւր :

Գալաւ քի , սէֆահէթին էն պիւլիւք մազար-
րաթընը՝ շիմաի կէշահմսէյլէմէսէմ , մասլահաթ-
տա գուսուր էթմիշ օլուրում , օնուն իչին պու-
նուտա սէյլէյիմ :

Սէֆահէթ տէսիյին՝ ասըլ եարատըրըշտան
ալա օլմագ իտաիատը տըր . ելքէքէր՝ օլաուգ-
լարը հալտէն ալա կեօրիւնմէք իչին , քենտի ըիւթ-
պէլէրինին կեօթիւրէճէյինտէն զնյատէ կնի-
նիպ գուշանրապ , էվէրինտէ տիւրլիւ միւսէյէպ-
լիքէր էսէրէր . գարըլար տա տօղուշարընտան
զնյատէ կիւզէլ կեօրիւնմէք իչին , տիշարտան
կիւզէլէք տիւննիւրէր : Պու սէվտա՝ պիւր քելլիւ
ագըլարը քեօրլէտիքէյն , տլատէն էվսաթէ ,
էվսաթտէն էանայէ սիրահէթ էտիպ , պիրուշա-
շըգ իլէթ կիպի պաշտան սյաշար՝ հէր ազայէ
եայըլըր :

Էյլէ էյլէ հէր քես քենտի ասըլ հալնի
պրագըպ , պիւլիւքիւք գօշուսունա չըգար .
էանա՝ էվսաթ օլմագ իսթէր , էվսաթ՝ ալա օլմագ
իսթէր , ալա՝ դանաաթ էթմէզ , տահա պիւլիւյէ
պագար , հէր քես՝ հատտինի հիւսուսունու-
շաշըրըր : Նաքին նէ եափալըմ , էյլէ էթմէ-
տիքճէ՝ քիմսէ իթիպար էթմէյօր : Պագ շու շաշ-
գընլարա . էյլէ իսէ՝ իթիպար ինսանա տէյիւ ,
սէֆիհէլյէ տիր . արանտըգլարը իթիպար նէ՝ տիր .
իալգ քենտիլէրինի օլտուգլարը հալտէն ալա
տըր սանսընլար . էյլէ՞ մի . իլթէ պու իտաիայը-
լա , մանտայա պագան գուրպաղը կիպի , շիշէ
շիշէ տէրիլէրի տար կելիւր , ագըպէթ փաթլար :

Պունտան նէ՝ հասըլ օլույօր : Պաղը պիւլիւք .

լէր՝ էմնալէրի գատար տիւնեալդդարը եօդ,
 օնլարն էթտիյի սալթանաթա վարամնյընճա,
 էմնալ ագրան արասընտա քիւզիւք տիւշէրիմ
 սանլյօր: Աէ պու խտիւա՝ քէնտի մէշքէպինտէ
 եօլ ուտա տա, գարըսը՝ կեահ կեօզ եօշլյա,
 կեահ սիթէմիլէ, կեահ գաւղայըլա, կեահ ճիւ
 վէ իլէ, կեահ պու սէնին շանընա շէօհրէթինէ
 ետգըմնալ տէյի ութանարըմնալա, քէնտի մե-
 րամընը իճրա էթտիլիյօր: Արթըգ էսնաթ թէւ
 լէր թագընսն. տիւքքէանճընըն վէրէսիէ
 տէթթէրինի տօլտուրտուգտան սօնրա, պաշար
 վապայէ էթէնտիսինին մազպաթա աէթթէրինի
 տօլտուրմալա. քիմի րէհին, քիմի խթիղլա,
 քիմի տէ գատրի եէտ հիւճճէթէրի. մատամ
 քի սէթահէթ տէտիլին՝ օլմայան մալի պիլէ
 եութայօր, հանտէ գալըր էլտէ պուլունան:
 Շէյլէ քի, օնլար տա էէր թուլմալ, հիւ պիւ
 ետրասընա մէլհէմօլամալ, իլէթի վարտըգճա
 Ֆէնա պուլուր:

Վարա վարա գուլադ ալըշըր, ութանմագ
 դալգար, իրթիքեապ արթար, մէշքէպ տէօնէր,
 էվլէլէի երմշագլըգ սէրթիլէ թէպտիլ օլուր.
 էվլէլտէն ալաճագընըն րէճասընա թաթը
 թաթը վատլըր էտէր, իւմիտէր վէրիւր խի.
 սօնրա եիւրէյի փէրիշիւր, սէյէր, սայար, տէյէր,
 դօվար, վէ պէլէի հագլը իքէն, հագսըլ չըգա-
 րըր: Աէ պանա իբրամտա դուսուր էթտի,
 հատտինի պիլմէզ, էտէպսիզ տիւր տէյի գապտ-
 հաթը պիլէ էտէր. պիւր տահա վարապ հագ-
 դընը իսթէմէյէ ճէսարէթ գօմալ:

Իշճիւրին հագդընը տա պուլտան հիսապ

կեօր : Ֆադրը Էսնաֆ՝ միւշթերինին տարաթը-
նա պագար, մալի վերմէմէյէ, իշինի իշէմէմէյէ
եիւղիւ թութմաղ, Էլիմէ ագճէ կելըր տէյի իւ-
միտ Էտէր, Էօգ տէմէյէ ճանը չէքմէղ : Իշթէ
պու ըսպըթասըղ սէֆահէթ գօշուսու՝ Էօյլէ
պիր դանլը դուլու աուր քի, քիշինին հէմ էվ
խտրէսինի պօղար, հէմ փէք միւ՝ թէպէր ասա-
մըն իթիպարընը պաթըրըր :

Տիւնեատէ սէֆահէթ օլմասա, պու գատար
տէք տիւզէն, սուանտըրըճըլըգ, զուլում, մէր-
համէթսիլըլք օլըր մու : Հաշա : Գայըղընըն
գալտըրաճաղը եէլքեն իլէ տէնիղէ չըգան Էօլ-
ճու, ըիւղկեարտան դօրգմաղ, լաքին պիր քիւ-
ջիւք չըրնըլա գալլօն եէլքենի վուրան, Էլպէթ-
տէ եէլքեն գափատըր :

Պունտան պահս Էտէրէք, հէր ըիւթպէյի կեօլ-
տէն կէջիւ, կեօրիւրաիւն քի, հէր քեփին չէք-
սիլի՝ սէֆիհլըք միւսէյէպլըք սէլասը տըր . զը-
րա պալըգ պաշտան գօգար տէրէր :

Քիւջիւքլէրին կեօղիւ տաիմա պիւյիւքլէրտէ
տիր . Էյէր պիւյիւքլէր վէղինսիղ իշ կեօրիւրէր-
սէ, քիւջիւքլէրին խորաքի տահա աղ տըր, գօյ-
ուն կիպի սիւրիւնիւն արտը սըրա կիտէրէր :

Պունտան զուհուր Էտէն մուսիպէթլէրի՝ ճա-
նըմ չէքմէղ քի սէօյլէյիմ : Պաղը Էվսաթ ատամ՝
սինէք գատար գանատը Էօգ, գարթալ կիպի
պուլու թլարտան եիւքսէք ուչմագ իսթէր, սէօյ-
լէ տէլիճէ հըրսա թէհամիւլ օլունմըր մու : Պիր
պայաղը ատամ գարըսը՝ Էլլի պին զուրուչուգ
ճէվահիր թագընըր, պիր Էսնաֆ ատամ՝ պէշ
փարա իրատը Էօգ, արգասընա պէշ պին զու-

րուշուդ քիւրք կիւհր . օպիրի երլոտ ալէշ պին
ղուրուշ գաղաւթաւաղ , պիր զկաթէթէ պին զու
րուշ խարճ էտէր : Օն զուրուշ հաթթալըղը օ
լան՝ պիր փաղար կիւն մէյքեաէտէ օթուրուր ,
եիրմի պէշ զուրուշ էէր : Շիմսի պէնիմ տէ էթ
տիւիմ տէլիլք տէյլլ մի . սլուհարը պիր պիր
սայաճադ օլաւի , պիր գաջ ճիւղ քիթապա միւհ
թաճ տրր :

Փադաթ պիր քերրէ կեօղ կեղտիր տէ , պու
սէֆահէթ սէպէպի իլէ օլան խըրսըղըղլարա ,
ալադըղլարա պադ : Պադ նէ եարամաղըղլար ,
նէ էտէպսիղլքլէր օլուր : Փէք չօդ սէօյլէտիւմ
գաւորն . պիլիւրիմ , պաշընը աղըլթալմ . լաքին
եինէ հէփսինի սէօյլէյէմէտիւմ . զիրա պու պապ
տէ սէօյլէյէճէք փէք չօդ շէյ վար : Սէնէքա ֆէյ
լէսօֆուս տէտիլի կիպի , Սէֆահէթին արթմա
սը՝ սալթ մէմլէքէթին երգըմընա սէպէպ տէյլլ ,
պիւթիւն տիւնեանըն խարապընա պէշարէթ
տիր , տէր :

Ֆիլ վադը , սէֆիհլք միւսէյէպլք կիպի պիր
շէյ տահա վար մը քի , քիշիլ պու գաւար
ըրզտան մէզէպատէն այըրա : Պու մանասըղ շէյ
սէվտա մէրէն՝ կերէք էրքէք կերէք գարը , պադ
քէնտիլէրինի նէ շէքիլ ալաըրըօրլար քի , քէն
տիլէր կիպի սէֆիհլէրին՝ կիւնտէ եիւզ պինի
պու օյուհադլարը պրադըղ կիթալիլինի կեօ
րիւյօրլար տա , եինէ միւթէնէպպիհ օլմայօր
լար : Չահիր , պու միսիլի աւաւլար տիւրէթի
ինքեար էթմէք կերէք . եօգսա տիւնեատէ սալ
թանաթ էթմէք իլին , ըրզը նամուսու սայմայան
աւաւլըն , ինսաֆը մէրհամէթի էլտէն գօյան ա

տամըն՝ ամենի մէջնէպի վար տէնինր մի :

Հէլէ պէն դօրդարում քի, չօղա վարմազ կեօք տէն ամէշ հաղար. զերա ղէմանէ ատամընըն ղաֆլէթինէ, վէ սէվտա վերտիսի շէյլէրէ պա գարում, այնիհի սու թուֆանընսան էվլէլօլան հալէրէ պէնղէտիրիմ : Հէր տիւշիւնտիւքլէրի ֆէնայէ մէյելլի տիր. վէ կերէք էրբէքլէրին, կէրէք գարըլարըն ֆիքրի՝ թավըլարընսան անկա չըլա պիլլիսէ, պէնիմ գըլսարմ, ղէմանէնին տամըն՝ Խմաստու թիւն քի թապընտաքի միւլհիւ տիւլէր կիպի : Թէնիմիզ թօփրադ օլաճադ, ճա նըմըզ հաւայա տաղըլաճադ էլիմիզաէքի օլանըն ղէվլինի չըգարուլմ կենճլէյիմիզի պօշա կէշիրմէյլիմ կիւլէր սօլմասան պաշմըղա թագընալմ ֆուգարայը սիւլահայը այագ ալթընա ալու, էզլիւէթ էտէլիմ հագ շէրիւթ էէրինէ, էլիմիզաէքի զօրու իւլէտէլիմ, տէրլէր :

Պիլլիրիմ գասըն, սէֆիհլէք՝ մէքրուհ շէյ օլ տուղուլունու անկաթմաղա՝ պու գատար լագըրուր իգթիզա էթմէզ. լաքին սէօյլէտիլիմէ փէք չօգ հագգըմ վար : Կերջի սէֆահէթի՝ սիզ պիր զուրարսըզ շէյ սայարսընըզ, լաքին սիզէ հագըլմազ շէյ օլտուղունա՝ հիչ պիր սէպէպ օլմասա, ահ մագ խալգա էօրնէք օլուպ, օնլար տա սիզէ պագա պագա՝ քենալէրին ամէշէ ամթորգալընա սէպէպ օլտուղունուզ էէթիշիւր : Պիւյիւք ատամլար՝ քիւջիւքլէրին էօնիւնտէ տէլլ տիր. պիւյիւքլէր հէր նէ հօլուղլուգ, հէր նէ նիղամ սըղլըգ էթսէլէր, տէր ագապ քիւջիւքլէրէ սի

րահեթ հոներ :

Սօհակեթիմ ներդէյէ վարաճաղընը անլարսն . ետնի , պիւշիւքէրին սալթանաթ տ օլան անլիճէ սէվտասը՝ եուգարտան պէրի սէօյլէտիւիմ մուսիւ պէթէրէ , վէ տահա պէթերէրէ սէպէպ օլույ օր : Նէ՛ սանըրսն . քիպար գասունլար սատէ տիւզ բուպա կիւնիսէլէր , պայաղը ատամ գաւ ըրլարը թէլլի փուլլու , իշլէմէ , օյմա , խարձը , շերտը ըուպալար կիւերէր մի . ինճիլէր ճէվաճիրէրէ գուգլա կիպի տօնանըրլար մը . նէ միւմբլն : Պիր սէֆահէթ շէյի եասագ օլունճա , իպթիտա պիւշիւքէր իթաաթ էթսէ , հիւ քիւ չիւքէր եասաղը պասա պիլլի մի . ֆերմանը պիւշիւքէր զէվգէնիպ կիւլէյօրսա , քիւչիւքէրտէ գապահաթ գալլըր մը :

Հէփսինն ագլը ֆիքրի , զէվգի սէֆաուր , սէֆահէթտէ տիր . հաթթա պաղը պէօյլէ սէֆիհ գըաֆէթ իլէքիւսէյէ կիտիպ , էլլէրէ նիսպէթ էտէմէյօրում ալի , պատարագսըղ գալան գատընլարա՛նէ տէյէլիմ : Կիօյա Ալլահն խանէսի՛ սէյր եերի տիր կիպի . քենտիլէրինի կեսութէրիպ խալլա սէյր էթտիրմէք իսթէրլէր : Եաղլիգ , եաղլիգ :

Պիր ատամ օրթա գարար կիւլնտիքաէն սօկ . րա , արթան իրաթըմըղ սէֆահէթէ վերմէզ սէք՝ նէյէ՛ գուլլանալլմ տէյէճէքսն . սէն սօրմասան՝ պէն ճէվապընը վէրէյիմ :

Ագճէյի խարճ էտէճէք եեր պուլմագ՝ պուգատար կիւճ շէյ տէյիլ տիր : Սալվիանոս իբուհ "Մալ սահիպի տէյիլ սինիզ , վէքիւարճսընըղ , տէտիլինի տիւչիւնիւրսէն , քիֆահի նէֆս կէ .

չինէ՝ Զէյիւն տէն զկատէ մայր՝ Հագ Թաալա սա-
նա նէ շարթ ըլա վերմիշ օլտուղունու անկարսն :
Պուռնա քիլսէլէր վար՝ քիմի պինասընտա , քիմի
Թագըմընտա , Թամիրէ միւհ Թաճ սըր . ուն աւ-
թուն , կիւմիւշ , Զէվահիրէր իւն սալթանաթ
էթալիս եհրաէ , օնլար՝ գապա քիթէն պէզնի
պիլէ պուլամայօրլար : Սէնին կիպի ինտան էվ-
լատարը՝ նիչէ սէֆիլ խասթալար եաթաճագ՝
Թավթանէլէր վար , հէվ սէնտէքի արթըդ մալ-
տէ հիսսէլէրի վար : Տիւնեայէ կիրէճէք զարիպ
դըզար , միւհ Թաճ ալիլէր , աճ Թագսիր ու-
թանդան Ֆագըրլար , տիլէնէմէղ տիլէնճիլէր ,
էվլինտէն վաթանընտան եառ օլմուշ էսիրէր ,
վէ պուռնար կիպի նիչէ՝ նիչէ՝ Հագ վէ խայրը
ամէլէր վար , արթըդ վարանը օնլարա պէզ
էլէ :

Իսնաֆը մը իշլէթմէք իսթէրսին . ֆուգա-
րայէ բուպալար պիչտիր . քիլսէլէրէ Թագըմ-
լար եափտըր . սօգագտա գալմըշ ֆուգարայէ
էվճիլէղլէր չաթտըր : Իշթէ սանա արթըդ մու-
լինի գուլանաճագ իշլէր : Պուռնան սօկրա տա-
հա սէֆահէթէ էօզը էտէճէք շէյին գալըր մը :

Մալտար օլանլար՝ մալլէրինի պէյլէ շէյէ
պէզլ էթսէլէր , էֆէնտիմիզին ճէննէթէ կիւճ
կիրլրէր տէալի կիւճլիւք տէֆ օլուր . զիրա օ
զաման զէնկին օլմաղլար , ֆուգարանըն վէքիւ-
խարճը սայրըրլար : Եօգսա քէնտիլէրէ էմանէ-
թէն վէրլէն մալի՝ պի զայրի հագգըն գապուլ-
լանդա , սէֆահէթէ Թէլէֆ էտէրլէրսէ , Եֆէն-
տիմիզին՝ « Պիր հալաթ ինէնին կէօզլանտէն կէչ-
մէք տահա գօլայ տըր » տէտիլի կիպի , օնլարըն

տա ճէննէթէ կիրմէսի կիւճ՝ օլուր :

Չիւնքի պիւյիւքէրին սէվտասը՝ խալք պէնի կեօրսիւն իւսէ , խալքա քենտկի կեօթէրիւ պէյէնտիւնէճէք՝ խայր ամէրտէն զիյատէ նէ՝ օլա պիւրը : Տիւնեա մալնիին քիֆաֆի նէֆս կեզիւ նէճէյիմիզտէն զիյատէսի՝ կեօղիւմիւզտէ օլմայլս , ալէմէ խայրաթ եափմադ կիպի , կեօզէ կեօրիւնիւր չէյ օլամազ :

Իմսի պէն սէֆահէթի պու գատար զէմիւնէթ տիքտէն սօնրա , ինչա Ալլահ սէն տէ պիւր տա հա՛ զարարսը չէյ տիւր տէմէզսին . վէ պէնքի պու Ֆիքիրտէ եալնըզ գալմայաճաղընը պիւ սէն , սէֆահէթտէն իբրահ պիւլէ էտէրսին : Լա քին պէն սէնի փէք ագըլը պէլիլէմիշիմ . սէֆիհլիլին պու գատար մէքրուհ չէյ օլաուզուռու ալլատըգտան սօնրա , տէյմէտէ քի պուռտան պէյլէ փիշիկէ աիւշէրսին . իլա քի սէֆանա տէյիլ , էլէրէ ույմադ իշին էտէճէք օլուրսան , սէնին քեմալիւնէթինէ եագըշտըրամամ : Գօ տիւնեաուէ տէլիլէր օլսուռ . լաքին պագ քի , օնլարըն տէլիլի սէնին ուսլուլուզումա քեաէր էթմէսին , օնլար նէ գատար տէլի օլսա , եինէ սանա՝ սէն պիւզտէն ագըլը սըն տէրէր :

Ամմա տէյէճէքսին քի , պէյլէ էթմէսիմ , էմաալ ագրան արասընտա կիւ լւնճ՝ օլուրում : Էյլէ իսէ էյի եաշամաղա ութանլըրսուն : Էյ տիւնեա . նէ՛ կիւնլէրէ եէթիշտիք . քեօթիւլիւք տիւնեայը ումուսմէն գապթ էթմիւլ , քիմնէ սյըպլամայօր . էյլէք էյլէ ունուսուլմուշ քի , պուլուտը հապատա պիւր երլտըզ կեօրիւնիւր կիպի՝ պիւր թարաֆտան պաշ կեօթէրսէ , ալէմէ

կիւրիւն՝ օլույոր . շէյլէ քի , հագ եօլունա
սիւլուք էտէճէք պիր աւամ օլաւ , քենտիմի
զէվէհտիրիրիմ տէյի մէյտանա չըգմաղա գօր-
գայօր :

Լաքին պունլարն սէպէպի նէ տիր պիլլիրմի-
սին . ախրէթաէ վատ օլան էյլլին իւճրէթինի ,
քեմլլին ճէզասընը ռայմատըլըմը տըր : Տահա
էյիսինի իսթէրմիսին . պու եազտըլըմ ժատտէ
հագդընտա , սէֆիհլէք կիւնահ օլտուղունա ի-
նանմատըլըմը տըր . օյուսա սէֆիհլէք էյլէ
պիւլիւք կիւնահ տըր քի , պունուն եանընտա՝
պալը էօրթիւլիւ խըրսըլլը . նէ օլաճագ : Վէ
պունուն իսպաթընա սանա քիթապլար տօլտու-
րա պիլլիրիմ : Քիշի քենտի մալլինի իսրաֆ էթ-
մէք , իշճինին տիւքքեանճընըն հագդընը քես-
մէք գատար՝ էլ հագդըն եէմէք տիր :

Չիւնքի սէֆիհլէք կիւնահ ըսա , նիլլին վազ
կեչմէզին : Տէյէճէքսին քի , իսալք նիլլին էտէր :
Խալք ճանլարընը քէօրլէմէսէն ճէհէնէմէ ա-
թայօրսա , կերէք մի քի , սէն տէ արտըրը սը-
րա թէքերլէնէսին :

Իմտի սէֆահէթ իչին , պօշ շէյլէրէ կիօնիւլ
վէրիպ՝ Ալահըն կեօղիւնտէն ախլէճէքսէն ,
թէնինի տօնաթմագ իչին՝ հագդըն ինսաֆը էլ-
տէն պրագաճագսան , սէնտէն էանուլարա վէ-
րիլէն քէօթիւ իսրէթլէրէ սէն տէ հիսսետար
օլաճագսան , զայրը չարէ էօգ , ճանընտան վազ
կեչմէլիսին . զիրա իքիտէն իսալ տէյիլ , եա ճա-
նընտան վազ կեչմէլի , եա սէֆահէթ ինտէն :

Պագը , սէն պիլլիրսին , հանկիսինի իսթէրսէն՝
օնու էյլէ . անճագ սէնին ֆաղլէթինի սէվէր

սիր սատրդ. պէնտէնին սէօզիւնէ՝ պիր տահա
պէօյլէ չափուք կիւճէնմէ :

51

ՀԻՐ ԻԼՄԻ ԱՇՆԱ ՕԼՄԱԳ

Պէնիմ ազիզ սօսթում ,

|| Էն պիր հիւսնիւ Թապիր իլէ , պէնիմ պիր
տալտա սուրմաղ հօվարտա օլտուղումն , վէ
ուէրսէմ վէ փերուշան , վէ հասըլը քեւամ ահ
մագ օլտուղումն (սէն տէ ֆարգընա վարմայա
րագ) եիւզիւմէ վուրույօրսուն : Պէնիմ եաղը
ճըլըդ հիզմէթինտէն ղայրը իլմէ հէվէս էթտիլի
մէ պէյէնմէյօրսուն : Եա նէ եափայրմ սուլթա
նըմ . սիւլթիւն կիւն դալէմ էլիմնէ , հալթի
հիսապար , խայալի մէքթուպար գուրուպ , ճան
սըգընթըսըլա վէրէմ իլլէթինէ մի ուղրայըմ :

Սէն հէքիմ սին , կեճէ կիւնտիւզ թըպ քի
Թապարը օգուրսուն , պապան ճանընա րահ
մէթ : Էլպէթտէ հէքիմիլք պիր իլիմ տիր քի ,
օգուտուգճա օգույաճագ շէյ վար . ինսա
նըն պու զաիֆ թէնի նիլէ տիւրլիւ իլլէթլէրէ
միւպթէլա տըր . իլէրիմիզտէ օլան իըլթլար ա
լթաթլար՝ օլ գատար պօղուլուր Թապէր օլուր
քի , քիլինին սաղ վէ թէնտիւրիւսթ օլմասը

գատորը Ալլահըն պիր միւշիւլաթը աըր , օնուն
իշին իլմի թըպ՝ նէ գատար օգունսա , թէքմիւ
էջրէիլէմէզ . վիւճուսլար պիր պիրինէ նէ գա-
տար պէնդէմէզսէ , թապիւլաթէր տէ օլ գատար
պէնդէմէզ . նէ կեօզ իւլէ կեօրիւլուր , նէ էլ իլէ
թուլթուլուր . հէփ զըյապսէն թախմին իւս-
թիւնէ պինա աըր . թախմինի՝ վագը օլանտան
պահս էթմէլի , վէ տօղսու թախմին էտէ պիւ-
մէք իշին , թէճրիւպէսի չօգ օլմալը . կերէք քեն
տինին , կերէք ալէմին խայրը իշին , եազան ուս-
թալարըն էթալի թէճրիւպէլէրի էյի պիլմէլի :

Օ ուսթալարըն թէճրիւպէսի հէմ սահիւ ,
հէմ տիւրլուսիւ չօգ օլմալա , էլպէթտէ չօգ
օգուլուպ մէշգ էթմէք իգթիզա էտէր . խու-
սուսա պաղը՝ էլտէ օլան քէյփսիզլիքէր հագդըն-
տա օլանլարը , իլլա քի մէշգ էթտիքճէ եանլըշ-
լար պուլունուլօյր . էլպէթտէ եանլըշ պուլուն-
տուգճա , տահա զըյատէ եօրուլուպ տըգգաթ
էթմէք իգթիզա էտէր :

Վէ հէքիւլիք պու գատար տէրին իւմ ի-
քեն , կեօրէ կեօրէ կեօզ օլ գատար ալըշըր քի , չօգ
տէֆա պիր խասթէյի կեօրտիւլքէյն , մախսուս
թէճրիւպէյէ հաճէթ աէյիլ , իլլէթի ալլա-
շըրը , իլաճը վէրիւր : Ֆիւլ-վագը նիջէ հէքիւլէր
կեօրտիւմ քի , հէքիւլիք իլմինին կիւճիւլիւնէ
նիսպէթէն , մէմլէքէթ կեզմէյէ չըգըպ , քէնտի
մալիֆէթլէրինէ պիր քէտէր էթմէյէրէք , տիւր-
լիւ իլմէլէրէ հիզմէթ էթմիւլէր :

Պունա գարշըլըգ , սէնին եաղըճըլըգ տէտիլին՝
պու գատար մէշգէ օգումալա միւ հթաճ աէյիլ .
պիր եաղըճը ատամ իշսիզ վագ թինտէ սաաթլու-

ըննը պօշ կեցիւրէճէինն , քենտի մասլահաթին տէն խարըճ՝ պաղը իլմէ մարիֆէթէ պաշ գօշարուս , պիր տալտա տուրմաղ ավարէ՞ մի օլուր ու մուշ : Պիր առամ քի գոււմար օյնամաղ, զըյպէթ էթմէք խթէմէղ , քենտի հիզմէթինի թէքմիլ էթաիքտէն սօկրա՝ գալան վագթինի պօշա՛մը կեցիւրին :

Հէլէ պէն գալալիմէ տանըջօրում , քենտիմ տէ պու սէնին թաղիւրինն մուսթահապ շէյ պուլամայօրում : Քենտի հիզմէթիմաէ գուսուր էթմէյերէք , տիշարտան պիր աղ շէյ թահսիլ էթմէյէ չալըշմըշըսամ , գապահաթ տէյիլ աիր : Վենճիլքտէ պիր գաչ տիլ էյրէնմէյէ հէվէս էթաիմ . րէսիմէ թասվիրէ պիր աղ հիլմէթ էթաիմ . հէքիմիլէ հէվէսիմ վար ըտը , պիր աղ ըրպ իլմինն , պիր աղ իլմի հիքմէթէ չալըտըմ . մուսիլպէյէ հէվէս էթաիմ , թէմէլ իլէ մէշգ էթաիմ . վէ կերջի օթուղ սէնէ տիր էլիմէ ալտըղըմ եօգ , լաքին դանուկտըր խաթըրմտա գալմըշ տըր , վէ ահէնկին լէզզէթի հալա գուլաղըմտա տըր :

Շաիրլէյէ , իլմի քէլամա հիզմէթ էթաիմ , մալում տուր՝ պուկուլարը էյրէնմէք իշին . կէրէք տին , վէ կերէք թէվարիխ քիթասլարընա աշնա օլմալը . իլմի հէյէթ , իլմի արղ , վէ պունա քեզալէք իլիմէր օգոււմալը . նէթիճէի քէլում , պաշըմտա չօգ տէրուէր վար իքեն , ուսանմատըմ , եօրոււմատըմ , չալըշտըմ :

Հէր շէյին սահիհինի էյրէնէյիմ , սահիհի օլմաղտա՝ սահիհէ պէնդէյէնինի , եախօտ ագլէ եաղըն օլանը թասհիհ էտէյիմ տէյի , պու ա

վարէլքելէրիմին չօղունս էօյլէ ճանաան սարըլ-
աւմ քի, շիմտի հիչ տէյիլ իսէ՝ պիր եհրտէ ոսհ-
պէթլէրի աշըլսա, իշիթտիլմ շէյի անլարւմ •
վէ շու գաւար քեարւմ վար քի, հիչ օլմաղսա՝
ինսանըն ագըլ գըսսա օլտուղունու պիլմէք շար-
թըլա, սաղը քերրէ պէն տէ ագըլմըն քեստիլ-
ինի տէօյլէյէ պիլըրիմ :

Ճիւմէտէն զլյսաէ իլմի էտէպէ չալըշտւմ ,
վէ տինիմէ միւթաալիգ սք քիթապլարը պաշգա
մէշգ էթաիմ քի, տիննեանըն պէտ խոշլարը՝
ուղլափաու տինինին շէքընի նէ գաւար պօզսս ,
եինէ Եահուտիլէրէ հերեալիոսլարա նիսպէթ՝
Ալլահըն գուրաուղու տին տիր տէյի՝ սըոգըմա
թագվիյէէթ վէրմիշիմ :

Սագըն սէն քենտինի մէտհ էտէյօրսուն տէմէ •
ղիրա հեր նէ գաւար օգումուշ օլսամ, էյի պիլը-
րիմ քի, իլիմ խուսուսուսնտա նիչէ երլաղլար
կէլմիշ կէշմիշ, տիննեայէ նուր վէրմիշ • վէ հա-
լա նիչէլէր վար քի, պէն օնլարըն փափուճու
օլսամա : Պէնիմ մէրամւմ՝ սէնին սիթէմէրինէ
ճէվապ վէրիպ, քիշի կեօրմէտիլի վիլայէթլէրի
կեօրմէք, պիլմէտիլի իլիմէրի էօյրէնմէք, նէ
թաթըլ շէյ օլտուղունու անլթթմալտը :

Սէնին ագըն պունա եէթիշմէյր տա, պիր
ատամ չօգ շէյ գարըշտըրըմ՝ հիչ պիրինի էյի
էօյրէնմէգ • պիր շէյի թէքմիլ էթմէյէ չալըշսա,
տաշա էյի օլուր տէրսին :

Պունա տա ճէվապըմ վար. էյէր պիրատամ
պիր շէյի թէքմիլ էօյրէնմէք միւմքին օլսա, պէն
տէ փէք էյի տէյիմ • լաքին քերէմ էյլէ • ագըլ-
տա, մարիթէթաէ պիւթիւն էօմրիւնիւ իփրան :

տըրտըգտան սօնրա , իլմինի թէքմիլ էթմիշ պա-
նա պիր առամ կեօսթէրսէնէ . նիչէ զէքի ազըւ-
լար կեօրիւյօրում քի , էօմիւրէրինտէ հատտէն
աշըրր չալըչըպ եօրուլույօրլար , վէ թանթանայ-
լա մէաճ օլարադէ կիւնէրինի թէմամ էտէյօր-
լար . պիր տէ արասը չօգ կեչմէյօր , եիւզ պին
գարըը սէյլէյէն գուհուր էտէյօր , հագ օլարադ
գարըըըգ պուըուպ , խիլաֆընը զալաթընը թու-
թայօրլար :

Իլմաէ ագըլտա թէքմիլ առամ արայան՝ ին-
սան կիւրուհինտէ տրամասըն . զիրա ինսանա
վէրիւէն՝ էքիքըք տիր : Ինսան գըսմը էլ մարի-
ֆէթինտէ պիլէ՝ հիւնէրի թէքմիլ էտէճէք կիպի
իքէն , թէքմիլ ինսան էօգ քի , քէնտիտէն թէք-
միլի օլմայա : Պուհնտան մատա թէքմիլ տէրսէք՝
ինսանլարն գըյասընա կեօրէ թէքմիլ աչլարըզ .
էանի , պազըլարա զիյատէ թէքմիլ կեօրիւնիւր ,
պազըլարա օրթա գարաթ թէքմիլ կեօրիւնիւր ,
պազըլարա ազ թէքմիլ , քի հիչ պիրի թէքմիլ-
լիք տէյիլ , էքսիքըք տիր : Նիհայէթ պու թէք-
միլլիք տէտիսիմիզ գուտրէթ՝ ինսանտա օլամազ ,
ֆագաթ Ալլահա մախսուս տուր :

Էյլէ տիր . լաքին թէքմիլլիք տէրսէմ՝ ինսան
տա օլա պիլէճէք թէքմիլլիյի աչլարըմ տէյէ-
ճէքսին . էյլէ իսէ , քիչի քէնտի թարիդինէ
իգթիզա էտէնի էյրէնտիքտէն սօնրա , օնու
թութուպ տուրուպ տա , ագլընը մապալթ-
մագ թէքմիլլիք մի տիր . պիր ազ տա զայրը շէյ-
լէրտէն խապէրտար օլտա , աւմա քէնտի ումու-
րուհնտան խալըճըմը , նէ զարարը օլուր :

Հաթթա ինսանտա մախսուս օլան , սանըրըմ .

պիր շէյի Թուրքուպ տուրմապ տէյիլ, իլլա չօդ շէյ էօյրէնմէք տիր . զերա պիր իշէ չալլըմալը՝ պէն հայվանլարա վէրիբիմ. օյուսա օնլարա պիւն նիլէ շէյէր էօյրէտիւօրլար քի, Թապիաթէրի նին իլլասընտան խարըճ ալլը : Ինսան էվլատը Ալլահըն սըֆաթընա եարատըլմըջ օլուպ, Ալլահն հեր շէյտէ քեմալլէէթ սահիպի օլմաղլա, կերէք քի, ինսան տա չօդ շէյէ ադըլ եէթիշտի. րիպ, Թէքմիլ նաթէքմիլ՝ օլ քեամլլ էօրնէյինէ պէնղէյէ պիլտիյի գատար պէնղէյէ :

Զանն էտէրիմ, պիր առամ պիր էհլէ քե-
լամը տինլէտիքտէ, սօհպէթին գուվլէթինէ նի
զամընա տալիր պիր շէյ սէօյլէյէ պիլմէք՝ ինսա-
նա պիր տէվլէթ տիր . մուսիգիտէն պիր ֆա-
սըլ տինլէսէ, ահէնքտէն ուսուլտէն, նաղմէտէն
փերտէտէն պիր սօհպէթ էտէ պիլմէք՝ ինսանա
պիր սէֆա տըր . պիր հէքիմ իլէ սօհպէթ էթ-
սէ, Թէշիհ լուղաթլարընա աշնա տըր, հէքիմին
սէօյլէտիլինի անլար, ղէվպ չըգարըր . պիր շի-
իր օգուուա, պինասընը, շէքլինի, պուլուշունու
ֆիքրինի անլար, լէղղէթ ալըր . պիր Թաուվիր
կեօրսէ, գալէմինի, րէնկինի, կեօլկեսինի Թէֆ-
թիլ էտէր . պիր եափըլմըջ սլինա կէօրսէ, րէս-
մինի, օթուրումուհու, տաիրէլէրինի, նիզամը
նը, մէթանէթինի, միւնասիպէթի օլանը օլմայ-
անը սէօյլէյէ պիլլիր . նիհայէթ Թէվարիի, իլմի
արզ, իլմի հիքմէթ, իլմի հէյէթ, իլմի հէհաէսէ,
վէ պուհա քեզալիք սօհպէթլէր օլա, հիշ տէյ-
իլ իսէ՝ սէօյլէնէն լագըրտըլարը անլար, քէնտի
սէ աղ չօդ՝ ճէվապէ գատըր օլուր :

Պուհա գարշըլըգ, պիր առամ՝ էլլէր սէօյ-

լէշտիյի եհրոէ՝ տինլէտիյի սոհպէթի անլտոնոյ .
օրում տէյի՝ սիւքեուծի իլէ իդրար էթմէք ,
պէնիւմ ինտոմաէ չօդ պիւլիւք ըհզալէթ տիր .
թախթընտան թէմպէլլէք թօրլադլըգ չըգար :
Իման պու գատարընր սէջլէմիլ իքեն, պարի թէք .
միլ էտէյիմ : Գիշի պիր իշաէն զայրը շէյ պիւ
մէմէք , զանն էտէրիւմ՝ ահմադլըգտան չօդ աշա .
զա տէյիլ տիր :

Վէ օ ըհզալէթաէն գօրգուպ տա , պազըլա .
ընն էթտիյի կիպի , խալց պէնի պիլիիճ գըլտա
էթաին տէյի , պիլմէտիյի մատտէյէ տիլ աթըպ
սոհպէթէ գարըլմագ՝ տահա պիւլիւք ըհզալէթ
տիր . զիրա էօյլէ տաւամ՝ աղզընր անտըգլտիյի ,
մատտէյէ աշնա վէ խապէրտոր օլմատըղընր՝ էր .
պապը անլար , վէ ահմագ օլտուղունտան պաշ
գա՝ եանընա պիր ոէ մաղըուրլուգ գաթար քի
եուգարտան պէրի արտորղըմըլ թէքմիլլէք՝
պունուէն ըհզալէթիտէ օլուր :

Խուլտա , չալըլմազա միւհթաճ օլմոյան ա .
տամ՝ վադթիինի պօշա կեչիրմէմէք իլին , տիւր
լիւ իլիմէրէ հիզմէթ էթմէք լաղըմ՝ օլտուղու
կիպի , եալընը պիր իշէ մէշըուլ օլան աւտամ
տա , ահմագտան Ֆարգը օլմագ իլին՝ քենտի
մապլահաթընա իւթիգա էտէնի էօյրէնաիքաէն
սօնրա , սաիր իլիմէրէ տէ պաշ գօշար , աղըլ
եօրարսա , զիւլիւ օլմագ՝ շէրէֆի օլուր :

Հաթթա պէնիւմ գըլտարմ , տիւննատէ ինտան
օլանա՝ հէր իլմէ աշնա օլմագ կիպի պիւլիւք
տէվլէթ օլմամ . իլա քի նէ գատար չօդ իլմէ
հիզմէթ էթմէ՝ եարատանըն էպէտի աղամէթի .
նի գուտրէթիինի վէ հիլմէթիինի օ գատար գօ .

լայ միւլահազա էտէր :

Պիլլըրիմ , պու գատար լագըրալտան սօնրա ,
պէն սէնի եինէ իլզամ էտէմէտիմ : Անճադ
պէն սէնին կիպի թարաֆտար հաքիմէ րազի տէյ-
իլիմ . օլմայա քի պու սամլամը ֆաուլ էտէսին ,
վէ թա պի զարազ պիր հաքիմ պուլունունճա-
յա գատար , պէն եէտիմսէ օլան հագդը սէյ-
լէտիլիմ սանա քեաֆի տիր : Պէն սանա՝ ոյու
ֆիքիրտէն վազ կել տէմէմ . ումարըմ քի , սէն
սէ գալսիլնտէ՝ պէնիմ ֆիքրիմի ֆէնա տէյի
զէմիմ էթմէզսին : Անճադ պու նիզամըզ նասըլ
օլուրսա օլուն , ինչա Ալլահ պէյնիմիպտէ ճէ-
րէյան էտէն սուլթուդ իթթիֆագընա՝ պիր
քետէրի օլմազ :

52

ՎԱՍՒՅԵԷԹ ՎԷ ՄԷՇՐՈՒԹԷԼԷՐ

Աղիզ թէյզէ զատէմ ,

Սալնի վասլէնէթ էտէճէքսին հա՛ճիւնեա
տէ նիզա սէպէպլէրի փէք ազ տըր , պիրինի սէ
սէն փէյսա էյլէ : Ղալիպա սէն՝ վասլէնէթտէն
նէ մազարաթլար հասըլ օլտուզունու պիր էյի
սիւշիւնմէմիշսին . սիւշիւնմիւշ օլսան , պուն-
տան ագտէմճէ քիպարտան պիրի էօլտիւյիւտիւ ,
սէն տէ օնուն կիպի սէյլէրտին : Պու առամա

վասխեէթ էտէրմիսին տէյի սօրմուշար . վասխեէթ էտէճէյիմէ՝ էօլլուրիւմ , տահա էյի տիր տէյի ճէվապ վէրիպ , տիւնեա մալինին գայլըը . նը՝ տիւնեատէ գալաճադարա պրագմը , քեն տի տիրէթ տէֆթէրլէրինի ըիւյ՝էթ էթմէյէ տիւշմիւշ :

Պու պապտէ պէնտէն նաոիհաթ իսթէտիյին ֆէնա տէյիլ . անճադ պէն պէօյլէ մասլահաթ լարտա սագալ ալարթմըշմ տէյի , սէն էօլ տիւքտէն սօկրա , վարիպէրին պէյնինտէ զուհուր էտէ պիլէճէք տալալէրի նիղալէրի հէր քեօլէ տի իլէ գարշըլյաճադ պիր թարիֆ մի սալդ վէրէ պիլէճէյիմ տանըրալն : Պէնիմ հիւնէրիմ տահա օ տէրէճէյէ վարմըշ տէյիլ . վէ պէլքի պիւթիւն տիւնեատէ էօյլէ պիր առամ պուլամազըն : խալգըն թամաը՝ զիհինլէրի էօյլէ աշայօր քի , վասխեէթ նամէնին էն աշիքետար լագըրտըսրտա էյրիլէր , թէճնիպէր պուլուպ , թէրս վէ գարըշդ մանալէր չըգարըսրալ : Պաղը զէքի առամլար վար քի , էօլմիւշ առամլար պիլէ՝ տիլէ չըգարլապ , քենտի իսթէտիքլէրինի սէօյլէտիօրլար . վէ մարիֆէթլէրինին զէվէի շուստա տըր քի , պու կիւն պիր շէյ սէօյլէտիրլէր , եարըն իշէրինէ եարամագսա , օնուն զըտալնը սէօյլէտիրլէր :

Իմտի , չիւնքի պէնտէն նաոիհաթ իսթէմիլէ տին , պէօյլէ նիգալի իշէրտէ պէնիմ էլիմ պուլունմասընը իսթէմէմ . անճադ , ագրապան պուլունմուշըմ , տահա մասլահաթա էլ վուր . մատան , սօնուստա զուհուր էտէճէք մագարա . թը՝ շիմափտէն կեօլիւն էօնիւնէ գօյուպ , գար .

տաշլըղըմըղ մուհապէթինի սանա իճրա է-
սէյիմ :

Իպթիտա , ճանընը սէվէրսէն , սու վասիյէէ-
թի էթմէնին ապընէ : Խայրաթ պրադաճադ-
սըն , պաղը միւհթաճ օլան քիմնէլէրէ պիրէր
միգտար շէյ պէյան էտէճէքսին , վէ էվլատլարը
նըն միրասընս գարար վէրէճէքսին . էօյլէ մի .
նէ կիւզէլ : Ըիմտի պունուն ճէվասընը վէրէյիմ
սօկրա թէրթիպ էթտիյին մէշուլթէյի սէօյլէշի-
րիլ , զիրա օ տա պիր սիւլիւք մասլահաթ տըր :

Խմտի քելէմ էյլէ . սու շէյլէրի եափմաղա՝
վասիյէէթէնէ մուճիպ : Էյէր խայր ամէլէր
էտէճէքսէն , էօլտիւքտէն սօկրայա նիշին պէք
լէյօրսուն . էտէճէյին էյլիյի էլ էլի իլէ էտէճէյ-
ինէ , սաղ լքէն , սէն քէնտի էլինլէ էթսէնէ :
Եօգսա Ալլահա տունաճաղըն գուրպան՝ սէնին
իշինէ եարամաղ օլմասընս մը պէքլէրսին : Այնի
կայէնին գուրպանը կիպի , քէնտի իշինէ եարա-
մայանը Ալլահա գուրպան էտէր խտի :

Էյէր սատագա վէրէճէքսէն , սէն էօլունճէյ-
էտէք օ Ֆադըրլարը նիշին ինլէտիյօրսուն , շիմ
սի վէրսէն օլմաղ մը : Օլմաղ , զիրտ մերամըն՝
Ֆուգարայէ մէրհամէթ տէյիլ , իլլա էօլտիւք-
տէն սօկրա , նէ մէրհամէթ սահիպի ատամ ըմըշ
տէսինլէր , սու իստիատա սըն . սու տա տէյիլ
խէ , էօլտիւքտէն սօկրա , մալ սէնտէ գալաճագ
տէյիլ ա , պիր միգտարընը տա Ֆուգարայէ վէր-
միշ օլմասըն : Անճագ սու կիւն օ մալին զէվէինի
ջգարա պիլիյօրսուն , մէրհամէթ իսթըրնա
կէլմէլ . հաթթա Ֆուգարայը աճըմագ տէյիլ ,
էլինտէքինի կիւլէ կիւլէ գուլսնտըգտան սօկրա

սիր աղ տա արթըրմաղա պագայօրսուն :

Եյէր հէր սէնէ տուալար , պատարադար ըս . մարայաճաքսան , սէն էօլտիւքտէն սօկրայա նիւին պէքլէյօրսուն . պունլար օ կիտէճէյին եօլա թէտարլէ մի տիր . հայ հայ . էօյլէ օլտուգ տան սօկրա , սէն եօլա չըգըպ տա , լէվազմա . թինի արտըն ուրա կեօնտէրսինլէր տէյի ըմար . լամանըն ապլընէ : Սէն տիւնեա մասլահաթլա . րընտա պէօյլէ էթմէզսին . պիր եօլա կիտէճէք օլտան , պանա լաղըմ՝ օլանը արտըմ՝ սըրա կեօն . տէրրլէր տէյի՝ թէտարլէսիզ եօլա չըգար շաշ . գընլարտան տէյիլին : Եօյլէ իսէ , եօլա լաղըմ՝ օլանը՝ իլէրի կեօնտէրմէն տահա էյի տէյիլ մի :

Պաղը տօսթունա ագրապանա պիրէր միգ . տար շէյ պէյան էտէճէքսին . նէ կիւղէլ . լաքին եա էօլմէտէն էվլէլ վէրմիշսին , եա էօլտիւքտէն սօկրա , նէ օլուր : Եյէր վէրէճէյին սիր իւճ . րէթ իսէ , պօրճ կիպի տիր . սիր կիւնտէն սիր կիւնէ պրագմագ հագ տէյիլ տիր . օ առամ սէնտէն էվլէլ էօլիւրսէ , հագգը նիւին սէնտէ գալըն : Մաղուր օլա . իւճրէթ վէրմէք՝ հագ իճրա էթմէք տէյիլ մի . եա պու հագգը սաղը . ղընտա իճրա էթմէն օլմիզ մը քի , էօլտիւք . տէն սօկրայա պէքլէրսին : Եօյլէ իսէ սէնին մէ . րումն՝ էօմիւն օլտուգճա հարամիսօր եաշամագ տոր . ամմա քիթապլար էօյլէ սէյլէմէյօր . Եօլիւմիւնտէն էվլէլ հագ իճրա էյլէ ,, տէր Սի . րաք . (ԺԴ . 17) :

Եյէր վէրէճէյին սիր քէրէմ իսէ , պիւմէզմի . սին քի , չափուք վէրէն՝ իքի գաթ վէրիւր տէր . լէր : Քէրէմ հագգընտա՝ Սէնէքա ֆէյլէսօֆ

տէր քի , “ Իրթէյէ պրապմադ՝ էթմէյէ նկեւէ-
թի օլմամադ տըր , , վէ պիր սաիր եհրտէ
“ Կեճ՝ էթմէք՝ էթմէմէքտէն սայըլըր , , տէր :
Պոռնլար քերէմ էթմէք՝ էյլէք էթմէք տէյիւ
տիր , էթմալի քերէմի աշիքեար էթմէք տիր .
խալզ տուլտուն , ասըմ սէօյլէնսին իտտիաաը
տըր : Էօյլէ օլտուգտան սօնրա , քիշի էտէճէյի
էյլսի սաղլըղընտա էթսէ , տահա էյի օլմամձ մը :

Սուլբ քիթապլարտա տա թէնպիհ օլունան
էօյլէ տիր . “ Տօսթունա սէն սաղլէքէն էյլէք էյ-
լէ ” (Սիրաք . ԺԴ . 13 :) Պիր էյլէք էտէճէքսէն ,
Փաիտէսի օլաճադ վադըթտա՝ էյլէ . Էանի ,
Փաղիլէթ սայրլաճաղը վադըթտա էյլէ տէմէք
լսթէր : Էլինտէ օլանը՝ սէն սաղլէքէն վէրիսէն ,
Փաղիլէթ օլուր . Եօգսա հէփսինի թէրք էթմէյէ
մէճպուր օլուս , հէր շէյ սէնին հիւքմիւնտէն
չըգաղդտան սօնրա , Էա պիրինէ պրազմըշըն ,
Էա օպիրինէ , Փաղիլէթ պունուն նէրէսինտէ
օլուր . սէնտէն պիր շէյ չըգմատըգտան սօնրա ,
էթտիլին նէ ճէօմէրտլէք օլուր , նէ ալիճէնքապ-
լըդ օլուր , Փագաթ քէնտի րէյինի ըսմարլամըշ
օլուրսուն :

Էյէր էվլատլարընըն միրասընը պէյան էտէ-
ճէքսէն , Էինէ վասիլէէթ լաղըմ տէյիւ սէն Էօլ-
տիւքտէն սօնրա , Գալան մալին շէր՝ Էն վէ գա-
նունէն էվլատլարընա տիւշէր . էվլատըն օլմասա
պիլէ , սաիր վարիսլէրինէ տիւշէր : Եօգսա պա-
ղըլար կիսի՝ պիրինէ զնյատէ կիօղիւն օլուս տա ,
օպիրլէրին հագգընը քէսիպ , օնամձ Էէտիրէ-
ճէքտին : Էյ պիրատէր , պունա տիւնէա մալի
տէրլէր , պունուն Էօլու գուրուլմուշ տուր ,

պրագ եօլունա ագարն կիթսին, սէն էօնիւնէ սէտտ օլմա: Սէն տիւնեատէն չըգտըգտան սօկ-րա, տիւնեատէ օլաճագ շէյի գայըրաճաղընա, վարաճաղըն եէրսէ քենտի նէֆսինէ օլաճագ շէյի գայըր: Վասկեէթ եաղըպ տա, եա, պիր նէֆսանկեէթ իճրա էտիպ, եա պիր նաճագ թէնպիճ էտիպ, աիրէթտէ ըիւյ'էթ օլունա-ճագ տէֆթէրէ՝ պիր գաչ էսամէ տահա իլավէ էթմէյէճէյինէ՝ քէֆլիւն վաճի մը:

Օնտան մատա, օ վասկեէթ էթալիւն շէյլէ-րի, վէ խուսուսա ճանըն իշին պրագտըղընը, էվատըրըն իճրա էտէճէյինի պիլըրմիսին: Պէօլ-լէէրին տիւրլըսիւնիւ կեօրիւյօրուզ. պաղը թէքեասիւլ, պաղը տա ինատ էտէնէր օլույօր քի, ագըպէթ Ալլահըն զաղապը էնիպ, օճագ-լարընը քիւլ էտէյօր: Սէնին տէ մէրամըն՝ էվ-լատըրընը պէօլէ թէհլէքէյէ՝ մի գօմագ տըր:

Խուլասաի քէլամ, վասկեէթ էթմէք պօշ շէյ տիր, վէ հաթթա էթմէմէք տահա էյի տիր: Պօրճուն օլանը՝ սաղըղընտա էտա էյլէ տէ, պա-գըսընը քենտի հալինէ պրագ. սէնտէն սօկրա տիւնեատէ օլաճագ էլ իլինի սէն գայըրմա:

Փէք ալիւմ ֆէյլէսօֆլարըն սէօղիւնէ պագար-սագ. պու վասկեէթ էթմէք առէթլինէ՝ հագ վէրէճէք հիւ պիր սէպէպ պուլմայօրլար: Պիր առամ էսլտիւքլէյն հիւքմիւնտէն չըգաճագ մալի՝ էօլտիւքտէն սօկրա էէրլէշտիրմէք գայը-սը՝ փէք միւնասիպէթսիզ տավա տըր. զիրա էօլմիւշ առամըն սաղըրա հիւքմիւ կէմէզ: Կեր-լի վասկեէթ շէր'ի տիր. լաքին հէմ նաֆլիւ, հէմ զարարը շէյ օլտուլունու անլաթմագ ի-

չին , պու գատար խապէր վերտիմ :

Կէլէլիմ մէշրուծէ ֆասլընա . ոէն տէյէճէք սին քի , մալիմ էվլատլարըմուան թորուըլարըմա , վէ թորուն վլէատլարըմա՝ պիրի պիրի տը տըրա կէչսին , օճաղըմըն շանը շէօհէթի տախմա գալըն տէյի , մէշրուծէ էափմադ իգ թիզա էտէր . էլպէթտէ վասիյէէթէ միւհթաճըմ . էօգսա իւչ տէօրթ կէօպէք իչինտէ պիր սէֆիհ զուհուր էթտիքէյն , մալի չիւրիւտիւր , էվլատլար տիլէնմէյէ միւհթաճ օլուր :

Էվլէլա սէն պու տիւնէատէն կիթտիքտէն սօկրա , էվլատլարըն թորունլարըն պուհճա էիւզ էրլ գալըր ըմըշ , սանա՝նէ : Սէն էպէտիլլէ վարուդտան սօկրա , սանա պիր ֆաիտէսի օլաճադ՝ խայր ամէլլէրինտէն զայրը շէյ պուլամադըն , վէ խաթրընա կէլէճէք՝ սալթ պօրճուն օլան շէյլէրտէ դուսուր էթտիլին օլաճադ :

Սէնին թորունլարըն , թորուն էվլատլարըն , թօրնունուն թորունլարը , վէ պիւթիւն կէլէճէք սիւսիլէն մալտար օլուր ումուշ , սանա՝նէ խայրը օլուր . քիպար գալմըշլար , օճաղընը շէն սագլա մըշլար , օնուն իչին սանա տա էօթէտէ պիր ալա մէսնէտ մի վէրիլլէր : Եօգ . զիրա օ պիր տէվլէթ տիրքի , պիւլիւքլիւլիւ՝ օճադ գատէլլիլլէ օլմադ անճադ խայր ամէլ իլէ օլուր . էօլլէ օլտուգտան սօկրա , էվլատլարընըն րահաթ կէչնիմէսինէ՝ ոէնտէքի պու գալըլ՝նէ տիր . սալթ շու չիլքին տիւնէատէ՝ էօլտիւքտէն սօկրա տա էաշարըմ սէվտաը տըր : Պարի ախրէթտէ զէվգինի տույա սիլսէն , էա պիր ֆաիտէն օլուր , ֆէպիհա :

Պու խուսուստու մէրամ՝ էճէլ զէվգլինիպ ,

էօլտիւքտէն սօնրա եինէ տիւնեատէ եաշամագ խիւլեասը տըր : Իսպաթընը կեօրմէք խաթէրմիւսին . պաղը միրասընը էճնէպիտէն պիր . քիմսէյէ պրագըրպ տա , էվլատտէն էվլատէ պէնիմատըմ ըլա անըլսն տէյի շարթ էտէնէրէ պագ , պուն . լարըն էթտիյի՝ էճէլէ նիսպէթ՝ տիւնեատէ էպէ . տիւնաշամագ զուրուրու տէյի՛ն մի : Նիչէ . քեամիլատամլարա՝ տիւշիւնտիւքճէ գան թէրլէտէն է . պէտի տիւնեա մասըսհատթլարընը՝ . քիշի էօլիմ սաաթիւնտէ հիշ իսաթըրա կէթիրմէյիպ , կէթիր . սէ տէ իւսթիւն . քեօյիւ տիւշիւնիւպ , ագընը ֆիքրինի պու պրագաճաղը միհնէթ տիւնեատընա վէրմէք տէյի՛ն մի :

Հայ հայ . պէն կիւնիւմտէ պու Բաբէլ գու . լէլէրինին՝ նիչէսինին երգըլտըլընը կեօրմիւշիւմ . տիւնեայը իտարէ էտէն օ գուտրէթ սա . հիպի՝ պիր նէֆէսի իլէ նիչէլէրինի եէր իլէ եէք . սան էթմիշ տիր : Պաղը էվլատիյէէթ , մէշու . թէթ , վասիյէէթ էտէնէր՝ եափտըլըմըլ դավի օլտուն , միւհքեմ օլտուն տէյի , էթտիքլէրի տըգ . գաթա պագար կիւլէրիմ . վտսիյէէթնամէլէրին . տէ էպէքէն լաֆընը պիլէ գուլտնըրլար . պիր տէ իքիւճի իւշիւնճիւ կեօպէքտէ էրքէք թիւ . քենիր : Պունու տա պրագալըմ . տէյիլիմ քի էրքէքլէր թիւքենմէյէ :

Մէշուլթէ տէմէտէն մէրամ՝ շարթա ըատթ օլունմուշ տէմէք տիր . էլլէթտէ սէն մէշու . թէնտէ իճրա օլունաճագ պիր դավի շարթ գոյա . ճագսն : Եա սէնին էվլատըն թօրնուն , մէշու . թէ իլէ պրագտըլըն մալի ֆէնայէ գուլտնըպ , էքսէրիյէա վագը օլտուղու կիպի սէֆիհ , քիււ

խոսնի, զուլումքեար օլա, Ֆէնա եօլսարաւ
կեզսէ, Ալլահըն էմրինի այագ ալթընա ալսա,
վէ սէնէվի շարթ էթտիյին պատարադոնց մու,
սատագա մը վէրելէճէք վազիֆէրի էտա էթ-
մսէ, խըրըզըզընա սէպէս՝ սէն օլմազմըսըն-
ճէհէննէմ եօլունու էօնլէրինէ սէն ալմըշ օլմազ
մըսըն :

Եւր կէլէճէք վագթին պու մուսիպէթլի
հալլէրինի այնէ կիպի կեօղւն էօնլինէ գօմագ
միւքին օլա, էլպէթտէ պու սէվաատան Ֆա-
րիլ օլմըրուուն . զերա սէնին մէշըէպինի պէն էյի
պիլերիմ, Ալլահըն իզըլէթլինի, քենտի օճալը-
նըն շանընտան զկատէ սայարսըն . անճագ կէ-
լէճէք վագթտա օլաճագ մուսիպէթի կեօրէ-
մէզսէն, շիմիլէտէք օլմուշարը կեօրիւս՝ օլա-
ճալը օնտան թահգիդ էտէ պիլիսին : Ալ պիլ
էվլատ՝ էճաատընըն պրագտըլը մուլի էյիլէ գուլ-
լանմըշսա, օնտան սօկրա կէլէն Ֆէնայէ թէ-
լէֆ էթտիյի՝ սալթ իհթիմալ տէյիլ, հէր կիւն
կեօրաիւլիւմիւզ շէյ տիր :

Ե՛յ գարտաշ, մէշուլթէնին տահա չօդ Ֆէնա
նէթիճէլէրի վար . էվլէլա, մէշուլթէ տէտիլին՝
ինսան ետիմաուր տըր, Ալլահըն էմրինէ տէ,
թապիլթին հիւքմիւնէ տէ, տէվլէթլէրին նի-
ղամընա տա գարշը տըր . զերա մալ պիլ եհրէ
պալլանըր գալըր :

Սանիյա, էքսէրիյեա մէշուլթէ էրքէքլէր
հագդընտա օլմնիլա, դըզ էվլատլարա օլան պիլ
ալլէքեար զուլումքեարըդ տըր . խուսուսա էր-
քէքլէր թիւքենտիլի հալտէ, միրաս պիլ աւա-
պատան օպիլինէ կէջէր . եա օ Ֆագըր դըզա-

րն գապահածի նէ տիր քի, միրաոտէն մահ
լում օլույօրլար . օնլար տա էրքէքէր կիպի օ
պապանն էվլաոր տէյլէ մի : Պիր պապա էօ
լիւյօր, գալան թերէքէտի մէջրու թէ տիր . էր
քէք էվլաոր էօք, մէջրու թէ ականէ ինթիպայ
էտէյօր, զավալլը գըզ էվլաոր՝ էիւղիւ իւսթիւ
նէ գալըպ, սատապայէ միւհլաւ օլույօր . պու
նէ զալլալը գալը : Ֆազըրըն՝ գըզ տօղմասը քէն
տիյէ գապահած մըլըմը . տահա քէնտի տօղ
մատան էճատորնն զազապընա նէտէն մուսթա
հաք օլմուշ : Եօգսա գըզլար՝ տիւնէպէ էրքէք
էր գատար լազըմ տէյլէ մի . օնլարըն գըզ տօղ
մատը օպիրէրին էրքէք տօղմասը՝ էալընը Ա
լահնէ էմրի տիր . գըզ տօղմասլա, ճանը՝ տիւնի
էրքէքէրտէն այրը տէյլէ ա . օնլար տա էրքէք
էր կիպի էֆէնտիմիլին սաթըն ալորըլը ճանլար
տըր :

Մէջրու թէ հագդընտա հէր նէ իսթէրէրտէ
սէյլէտինէր . փէք միւնասիպէթսիլ շէյ տիր :
Պիւլիւլիւն իսթըր իչին քիւլիւլիւ մահրում
էթմէք, էրքէյին իսթըր իչինգըլը մահրում
էթմէք, նահագ շէյ տիր . էվլաորն հէփտի պիր
տիր . ինսանճա իտրաքի օլան սլապա՝ գըզը էր
քէքտէն, քիւլիւլիւ պիւլիւքտէն ֆարպ էթմէզ :
Հաթթա Յակոբ նահապետին օն իքի էվլաոր
վար ըար, էն քիւլիւլիւ Բենիամինի հէփտինտէն
զիստէ սէվէրտի :

Էյեր Հագ թապանըն՝ մախլուգաթընին
ճիւմլէտինէ օլան մուհապպէթինէ պագըպ, քէ
րէմլէրինի քէնտի հագ վէզնէտինէ մախսու
օլան ատալէթ իլէ թագսիմ էթտիլինի տիւլին :

սէք , պիղ տէ մուհապպէթտէ գուսուր էթմէր
իշ, վէ գանրմըղըն պիր փարչասընա էյլէք , պիր
փարչասընա քեմլէք էթմէք՝ իսթըրմըլա պիլէ
կեմէզ :

Տահասը վար . սէն միւքինի մէշուլթէ էթ-
մէյլէ , տիւնէա տուրտուգճա օճալըն շէն դա-
լաճադ , էյլէ մի : էյ զափալլը . չօդ եանլըշըն
վար . սէնին էվլասլարըն եա սէփահամ , եա
զարուրէթ սէպէպի իլէ , մէշուլթէնի էրիտէ-
ճէք օլուրլարսա , չօդ տիւրլիւ եօլունու պու-
լուրլար . շէյլէ քի մէշուլթէ տէտիլմիլ՝ չօդ
մաղարրամա սէպէպ օլտուգսան սօկրա , եա-
փանըն նիյեթթի տախի իճրա օլմադ : Մէշուլ-
թէսի օլան նիչէ էվլէրտէ զուհուր էտէն իխ-
թիլալ , սանըրմ՝ պու Փօտուլլուլուն զազապը
տըր . զերա պիր էվլի եափուլ պօղմադ՝ Հադ թա-
ալանըն էլինտէ տիր . քիմինի զազապ , քիմինի
սէվապ տէյի կեօնտէրիր . ինսան գըամը ագլըլը-
լա գարլըլամադ իտտիասընտա կեղէր , լաքին
քիպիրլէրինին եատիկէարը օլտուն տէյի , պու-
միսիլի գուլէլէր եափանլարըն տիլէրինի շա-
շըրմանըն եօլունու՝ Ալլահ ազլմ-իւշ-շան հադ
րէթլէրի էյի պիլեր :

Էյլէ տիր ամմա , էվլատլարմտա պիր սէֆիհ
զուհուր էտիպ՝ մալի պիւլթիւն եէրսէ , պարի
էշտիւքտէն սօկրա , էվլատլարը միրաստէն ըիւ-
ճու էտիպ , մէշուլթէ օլան՝ էլլէրինտէ մէտարը
մաաշ գալըր :

Սէօզիւն պունա՞մը կեղէճէք . էյլէ իսէ էվ-
լատլարըն միրաստէն ըիւճու էտէճէքլէրինի պի-
լըսին . լաքին միրաստէն ըիւճու էթմէք նէ օլ-

տուղրունու տա պիլըրմիսին : Պատալարը՝ էտա
էտէմէյէճէյի պօրճուն ալթընա կիրմիշ . քենտի
էօլաիւքէյն , էվլատարը մէշուլթէ տիր , պու
վադֆ ուլլահ աըր՝ պօրճ էօտէմէզ տէյէրէք մէշ
րուլթէյի եէյիպ , սէնին օճաղըն շէն գալաճագ .
ալաճագընըն օճաղը սէօնիւպ , կեօզ եաշըյըւ
պէսլէնէճէք : Էվլատար միրաստէն էլ չէքիպ ,
պօրճու վէրմէյէճէքէր , պատալարը միւֆլիս
կիպի խըրսըզ կիպի պօրճու եաթաճագ : Կեօր
տին միւ գուրտուղուն օճաղընըն՝ շէնլիյինի
շանընը շէօհրէթլինի :

Ե՛յ պիրատէր , էվլատարընա մալինի մէշու
թէ էտէճէյինէ , պիր ալթմին տէտլինի կիպի՝ ագ
ընը մէշուլթէ էյլէ . էյի նասիհաթէր , էյի իպ
րէթէր վէր քի , օճաղընըն շանընը էտէպ իւ
էրքէանլէրի իլէ սագլասընլար . գալպլէրինտէ
Ալլահ աշգը , գարտաշ մուհապպէթի օլուն ,
նէֆսլէրի իլէ ճէնքլէշինլէր . վէ թէնալիհ էյլէ
քի , քենտիլէր տէ էվլատարընը էօյլէ թէրպլիէ
էտիպ , էվլատտէն էվլատէ միրաս վէ մէշու
թէ՝ Ալլահ գօրգուսու օլուն :

Վասիյէէթ վէ մէշուլթէ օլաճագ միրատէր
պունլար աըր . պունլարը էօյրէնիպ , իճրասըն
տա գուսուր էթմէտլիքահն սօկրա , պրագաղըն
մալի՝ հէմ թէլէֆ էթմէզլէր , հէմ էյի էօլա
գուլանըրլար : Լաքին անալարըն պատալարըն
ագը ֆիքրի՝ էվլատարընըն կէչինէճէյինտէ
տիր . թէրպլիէլէրինէ մուգայէէտ օլաուգլարը
էօգ . էօյլէ ատաւին մալինի՝ թանըր քիւլ էտէր
սէ , թատճալիւպ միւ էտէրսին :

Պիր էվլատա՝ տիւնէայէ կէլմէսինին ասը

սէպէսի օլան միրասը՝ եւմէնին եօլունու էօյ-
րէթմէի . եօգսա հէր նէ գատար մալտար օլսա ,
եինէ էօմրիւ մէշագգաթմէն իպարէթ օլաճագ .
պէօյլէ պիր տիւնեատէ եէյէճէյի միրասը էլուն
ջըգարմասըն տէյի գանուկարա պաղլամագ պօշ
շէյ տիր : Անանըն պասպանըն պօրճու՝ էվլատընա
թէնինին րահաթընը կեօսթէրմէք տէյիլ , ճա-
նընըն սէլամէթինի էօյրէթմէք տիր : Տիւնեա-
լըգլարը հագգընա՝ սէնին պրագտըղըն շէյի եէ-
մէք սագլամագ՝ օնըրըն տիւ շիւնէճէյի շէյ տիր .
սանա պիր զարտըր Փախտէսի եօգ , սէն հիւ
գայտ էթմէ :

Զէմանէմիզաէ տիւնեանըն պու գատարա-
տէք պօղուլտուղունա պագտըգճա , թիւլէրիմ
գալգար : Պիր զամանըն պապալարը՝ էվլատը-
րընա պիր էյի գըղ պուլուպ էվլէնախիպ , թօ-
րունլարընա էաէպ թէրալիյէսինի միրաս պրագ-
մաղա չալըջըրլար ըտը . շիմալիքիլէր՝ թօրունլա-
րըմըն տիւնեալըղը մամուր օլտուն տէյի , զէն-
կին տտամ գըղը արարլար . լաքին թախթընտան
նէ զուհուր էաէյօր . կելինին կեթիրտիյի ճէ-
հիւ սանորգլարընտան տիշարը՝ իխթիլալ , նի-
ղա , վէ խուսումէթ շէյթանլարը տէօքիւլիւպ ,
էվի աթէշէ վէրիյօրլար : Պէլի . մալ տէտիյին
գալլա գաշաղասը տըր , վարտըղը եհրի ալթ
իւսթ էտէր : Պունուէն պէօյլէ օլտուղունու ա-
լէմ կեօրիւպ տէ , եինէ քիմէն իրշատ օլմատը-
ղընա շաշարմ :

Ամմա պէն պունու էթմէսէմ՝ թօրունլարմ
վարա վարա քիշի զատէլիյի զայալ էտէր , տիւլէն
ճի օլուր : Սանսիւնէ . սէն օ զաման պիր վիւլայ-

էթտէ ոին քի, տէսթէ իլէ պէյլէր փատիշահ լար՝ համմալա րէնճպէրէ գարըշմը. տիլէնճի Ղազարոսլար՝ զնյաֆէթ սօֆրասընտա օթուր մուշտա, նիչէ մալտար ասամլար՝ պիր տամբա սուլա ահ էտէօր : Տիւնէա՝ իպթիտատան պու կիւնէ կելինճէյէտէք, օլան տէվրի պէյլէ տէյլ իլ մի : Սէնէքա ֆէյլէսօֆ՝ Պլատոնուն պու պապտէ էթտիլի միւլահապալը սէյլէր . «Փա. տիշահ Էօգ քի, էճտատը հիզմէթքեարըդտան կելմէ օլմայա . վէ հիզմէթքեար Էօգ քի, էճ տատը փատիշահ օլմուշ օլմայա , տէր : Պու թէպալլաթ Թանրընըն պիր անլաշըմազ նիզա մը տըր տա, սէն պունա գարըշ մը կելէճէքսին . նաֆիլէ տիր տէտիմ գարտաշ, նաֆիլէ տիր . պիր սահա սէյլէթմէ :

Պու պապտէ սէնին պանա պիր տէյէճէյին տահա վար : Եսայի մարդարէնին աղլըլա Եղե կիա փատիշահա «Իվինին նիզամընը կեօր, զնյա էօլէճէքսին , տէյլ՝ Հադ Թաալա քենտի թէն պիհ էթտի. էյլէ իսէ վասիյէէթ էթմէք Ալլահըն տա էմրինէ մըթասլըդ տըր տէյէճէքսին : Իվլէ լա Հադ Թաալա Նզեկիա փատիշահա նէ վասիյէ էէթ էյլէ տէտի, նէ մէշուլմէ Էտփ տէտի . Փա. գաթ էվլինին նիզամընը կեօր տէյի թէնպիհ էթտի . պու լազըրտը չօգ մանա գալտըրըր . վէ ճիւմ լէտէն գաթի նապար, էօլտիւքտէն սօնրա կի. տէճէյի էվլին նիզամը անլաշըլա պիլըր, զնյա ա. սըլ էվլի օ օլաճադ :

Վադա Եղեկիա փատիշահ կեօլ Եաշըլլա Թանրըն նիլազ էտիպ, օն պէշ սէնէ տահա միւտտէթ ալարդտան սօնրոս, կեօլ տյտընընա կելէն Պալլ-

տատ իշխելէրինէ՝ աչքս կեօսթերտելի խաղենէյի՝
պիր կիւն պաղտատըլլար եաղմա հոհեճէքէր,
վէ հվլատլարը Պաղտատ սարայընըն հարէմ ա-
ղալարը օլաճադլար տէյի . մարդարէ քենայէ
խապէր վէրտի խաի : Վար խմտի ճանըն վար ըսա
մարդարէնին 'Գնիզամընը կեօր , տէտիյինի՝ պու
էսիրըք խապէրինէ ույաուր սա , եա վասկ-
եէթ , եա զայրը թէնպիհ իշէ հվլատլարընըն մի-
րասընա նիզամ վէր տէմէք օլտուզունու աղլա :
Պունլարըն սէրէնճամը պէօյլէ օլաճաղընըն Հադ
թաալա պիլիւ իքեն 'Գնիզամընը կեօր , տէյի պա-
պալարընա էթտիյի թէնպիհ՝ տիւնեալըզլարը
հադգընտա նիճէ օլա պիլիւ : Պու նիզամ նա-
ֆիլէ օլաճադ օլտուգտան սօկրա , Ալլահ նիգն
թէնպիհ էթտին : Էջլէ իսէ 'Գնիզամընը կեօր ,
տէտիյի՝ հվլատլարընըն միրաո նիզամը տէյիլ տիր :

Ըիմտի սէն դանն հոհեճէքսին քի , պու աղիզ
փատիլահ հվլատլարընըն Պաղտատ փատիլահը-
նա դու օլաճադլարընըն իշիթտիքէյն , ելւրէյի
դալգսը , մուսիպէթ լէրինի աճըաղ աղլաուր . հա-
լա , Եսայի մարդարէ տէօնէր՝ 'Սէնտէն տօղան
հվլատլարտան ալըպ կեօթիւրէճէքէր , վէ վա-
րըպ Պաղտատ փատիլահը սարայընտա հարէմ
աղալարը օլաճադլար , տէր . Եզեկիա հիչ էիւ-
րէյինի դալտըրմայարադ . 'Բապպիմին սէջլէտիյի
խօշտուր , . վէ տէօնէր , 'Փադաթ պէնիմ կիւն
լէրիմտէ առալէթ , վէ լահաթըդ օլտուն , տէր :
(Եսայ . Էէ :)

Եյէր պէնիմ ադըմա էսիպ տէ , պիր վասկ-
եէթ նամէ եաղաճադ օլաամ , պադ նասըլ եա-
ղալուրմ . հվլատլարըն հէր հանկիսի , վէ հէր հան-

կիւլերի պօրճ էտէր , սէֆի՛, հարամազ , դ ու մարպող , քիւֆիւրպազ օլուրսա , ֆէնա հօլտա կեզէր , էլէ զարար վէրիւր , վէ պունա քէ զալիք պէտխուլլարա միւպթէլա օլուրսա , տէր ագապ վէրասէթտէն ըէտ , վէ միրաստան մահրում օլա տէյի վասիլեէթ էտէրտիմ :

Պրատէր , սէն տէ պէօյլէ Ալլահն իզզէթի նէ պագ քի , էվլատարն թէրպիլէլի օլտուգ տան սօնրա , օ իզզէթէ՛ զէնկին տէ օլաւար նա իլ օլա պիլիւլէր , Ֆագիր տէ օլաւար : Էվլատարնն պունտան ղայրը օլաճուգլարնը տիւշինմէ , վէ Դաւիթ մարգարէնին սէօղիւնիւ խաթրն տա թութ . “Էվի Ալլահ հափմատրգտան սօնրա , հափմալա չարչանլար նաֆիլէ եօրուլուր , տէր (Սաղ . Ծիւղ :) Սէն էվլատարնը քրիսթիան թարիգինէ գօ տա , պագըսընը՝ տիւն եօյր հօգտան վար էտիպը՝ իլթը պին սէնէտէն պէրի իտարէ էտէնէ հավալէ էյլէ :

Սագըն , նէ՛ օղան ոըն տէմէ , զիրա պէնիմ մէրամըմ՝ մատտէյի սանա էթրաֆլըլա տիլլա տըպ , նէ տէրէճէ մուհապպէթլի թէյզէ զա տէն օլտուղումու իսպաթ էթմէյիտի :

ԻՕԼԻԾԻՔ ԽԱՍԹԱԼԱՐԱ ՄՈՒՏԱՐԱ
ԻԹՄԻՔ

Պէնիմ աղիգ հեմըրէ զատեմ ,

Իշպու մէք թուպումու եազարդում միւրէք-
քեպ՝ կեօղ եաշլմա գարըըգ սըր . զերա Աւ-
լահ սանա սապըրլար վէրսին , գարտաշընըն ախ-
րէթէ կեօշտիւյիւնիւն մուսիպէթլի խապէրի-
նի վէրմէք զըմընտա եազմըըմ : Եիւրէյիմին զյւ-
ատէ աճըսը՝ պէօլէ պիր աղիգ ագրապայը իթիր-
տիւիմ իչին տէյիւ , իլա հէքիմին՝ վէ էթրաֆըն-
տաքի գարըլարըն՝ խաւթայը գօրդու թմայալում
տէյի էթտիքլէրի մուրտար միւլահազալար , վէ
պիր ինսաֆսըղ փափազըն էթտիւ խօտպինըք
սէպէպի իլէ , էօլտիւյիւնիւն թարղընը տիւշիւն-
տիւքճէ , ճիւէրիմ տաղլանըյօր :

Սէքիգ կիւն իւտիւ՝ ֆադըր ուշագ եաթագ-
տա ինլէր , լաքին կիթտիքճէ ֆէնա պուլտու-
ղունու քենտի սուլյմայօր : Իպթիտասընտա պէն
կեօրմէյէ վարտըմըտը , անճագ թէհլիքեսի էօգ
տէսիքլէրինտէն , հէր կիւն ուշաղը կեօնտէրիր
սօրտուրուր ուտում , հէր կիւն էյիճէ տիր տէյի
խապէր կէլիր խոի :

Պիր տէ տիւն ափ անսըղ էօլտիւ տէյի՝ խա-

պէր կելտի : Տէր ագապ սէյրտիր վարըրմ ,
ճանընը գայըրտընըզ մը տէյի սօրարըմ , խայր
սէրլէր . աղլար , տէյիւնիւր , նիչին մուգայեհա
օլմատընըզ տէյի սօրարըմ . պագ պանա նէ սէ-
պէպ սէյլէրլէր , նագլինի տինլէ :

Տէօրտիւնճիւ կիւն հէքիմ օտատուն տիշարը
չրգար , թէհլիքեսի օլտուզունու խապէր վէրիւ .
վալիտէն՝ գօրգուլթ մայրմ տէյի խասթայա պիր
շէյ սէյլէմէզ . էթրաֆընտաքի գարըլար սա
սէյլէմէտիքլէրինտէն մասա , պիր շէյ էօգ տէյի
իւմիտ վէրիւլէր : Հէքիմ պուշարա հէր կիւն՝
թէհլիքեսի արթայօր տէր . լաքին նէ քենտի
խասթայա խապէր վէրիւ , նէ սիզ խապէր վէ-
րին տէյի գարըլարա խարամէտէր : Անասը՝ էվ
լատըմ էօլիւյօր տէյի շաշգըն կիպի աղլար , օղ-
լունա խապէր վէրմէյէ աղզը իլէրի վարմազ . նէ
պիր զայրը խաշր սահիպի պուլունուր քի , ճու-
նընը գայըր տէյի խասթայա խապէր վէրսին :

Նիհայէթ աղըրլաշըր , հէքիմ՝ իշի պիթտի
տէր ամմա , խասթայա հաղըրլան տէմէյէ ճէ-
սարէթի էօգ : Խասթա աղըրլանորգճա , աղլա-
մագ տէյիւնմէք արթար . վէ խասթայա խա-
պէր վէրէմէտիքլէրինէ՝ էթրաֆ չըրվընըր եա-
թըր ամմա , օ սէվապը քիմնէ պօյնունա ալմազ :
Էօլէճէք ատամըն՝ ճանընըն սէլամէթինէ չալը-
շաճագ սաաթլարը՝ չօճուգ կիպի աղլայըր տէյի-
իւնմէքտէ , պիհուտէ ֆիրեսատ ու ֆիղան էթ-
մէքտէ կէշիրիւլէր :

Նիհայէթ խասթա ճան ալմաթթինէ տէօնէր .
վէ կերչի սաղըղընտա գալպի պիր աղ կէնիլճէ
խտի , լաքին օ տար վապըթտա՝ պայըն սէս իլէ՝

էօլիւօրում, պանա պիր խոստովանահայր եէ-
թիշտիրին տէր . մահալէ քահանասընա սէյրի-
տիրէր, էվտէ պուլունմազ . եագընտաքի մա-
նասթըրա վարըրլար, պիր կրօնաւոր վար խոս-
տովանանք իշիտիր . աման եէթիշ, էօլիւօր տէյի
եալվարըրլար . նէ ճէվապ վէրիր պիլըրմիսին .
ապուզու չէհրէ իլէ, օ պէնիմ որդիմ սէյիլ տիր,
վարըն քէնտի խոստովանահայրընը պուլուն տէր
կիթմէզ :

Ուշագ էօթէթի մանասթըրա սէյիրտիր, լա-
քին նէ Փախտէ, պիր քահանայ պուլուպ կե-
թիրինճէյէ գատար, խասթա քէնտիյի զայպ է-
տէր, արասը պիր ազ կեչէր, հիչ պիր նիշան վէ-
րէմէտէն թէսիլմ օլուր կիտէր :

Իշթէ գարտաշընըն էօլիւմիւ պէօյլէ մուսի-
պէթիլ օլտու : Կեօրափւն միւ, խասթայը գօր-
գուլմայալըմ տէյի՝ էթրաֆըն մուրտար միւ-
լահազալարընը . չօդ տէֆ՝ա թէհլէթէ օլտուլուն
պիլէ տուլմազլար, պիր շէյ եօդ տէյի տուրուր-
լար, վէ էն իգթիզալը իշի՝ էն սօնունտա տիւ-
շիւնիւրլէր : Պիր տէրէճէտէ զալիմանէ սայըն-
թը փէյտա էթմիշլէր, խասթայը գօրգուտուպ
աղըրլաթմայալըմ տէյի, պիր տէլիճէ միւլահա-
զա տըր թու թմուլլար . կեօյա պիր եարամազա՝
սէնի ասաճագլար տէյի գաթլինին խապէրինի
վէրմէք կիպի, Փագըր խասթայա՝ էօլէճէքսին
տէյի՝ թէհլէթէսինի խապէր վէրմէյէ չէքլինիլլէր :

Վէ պէլա շունտա տըր քի, պէօյլէլէր՝ եքսէ-
րիւեա սաղըղընտա ճանընա մուգայէէտ օլմայ-
լապ, կիւնահ իչինտէ եաշայանլարա զուհուր է-
տէր : Պէօյլէ վագըլթսըզ րապըլթասըզ՝ սայըր

սայրնթը հտէրէք, ճէհէննէմին գափու ելլինէ գասէմ պաստըրըրար :

Իւհհի եա՛րապլի . տիւնեատէ գարտաշ մուհապէթինի , ինսաֆը՝ մերհամէթի պատըրաճագ գատար սայրնթը օլա պիլըր մի իմիշ . ղիւրա պիր ատամըն պէօյլէ էլղէմ՝ մասլահաթընա թէքեսաիւլ հտէնին գալպինտէ՝ նէ մուհապպէթ օլա պիլըր , նէ մերհամէթ , նէ ինսաֆ : Ա՛ մերհամէթսիղ հէքիմէր , հէքիմ՝ աէյիլ , ճէլտտ սընըզ : Ա՛ թաշ եիւրէքլի անալսր , ա՛ խայըն գարտաշար , իքի եիւղլիւ եօլտաշար , ա՛ նամքեօր էվլատլար , մուհապպէթսիղ ագրապալսր , եիւղէ կիւլիւճիւ սոսթլար , հիչ պիրինիղ տոսթ տէյիլ , հէփինիղ տիւշման սընըզ :

Իճէլին էօնիւ սըրա էքսէրլեա պիր խասթէլիք կէլիպ , պիղի եաթաղա գօմաոը՝ թանրընըն թիւքենմէղ մերհամէթինին պիր հոէրի տիր . լաքին խասթանըն ֆիքրի՝ սաղալմագ իւմիտի իլէքէնտլի ալտաարը , էթրաֆընտա՝ էօլիւրսիւն , ճանընը գայըր տէյի խապէր վէրէն եօգ . թէհլիքեսինի հէքիմ խապէր վէրսէ պիլէ , եինէ էթրաֆ պիր շէյ եօգ տէյի իւմիտ վէրիւր : Խասթայը գօրգուսուրուզ տէյի էսիրկէրլէր , ճանընը ճէհէննէմէ աթարըզ տէյի գօրգմաղլար : Քիշի սէվտլի ատամը աճըմագ պէօյլէ մի օլուր :

Փափաղըն հագգընա մուպալաղա սէօյլէմէմ , ղիրա եէթիշէճէք մուպալաղամ եօգ : Պէ հէյ ինսաֆարզ , խոստովանանքա տա բուսոււմ պագըլըր մը . պէնիմ որդիմ տէյիլ տիր տէյի խասթէյի խոստովանանքարզ էօլտիւրմէք վար մը : Քէնտի խոստովանահայընա կիտին հա՛ . եա

պիր պէլլի խոստովանահայրը եօղուսա, նէ՛հ եափ-
մալը : Պո՛ւ մու տուր աւետարանտաքի գարտաշ
ղայրէթի . թայե՛րն օլտուղունուզ հիզմէթի պէօյ-
լէմի էտա էտէրսինիզ : Շիւքը Ալլահա քի պէօյ-
լէ թաշ եիւրէքըն փափազարըմըզ ազ արը . վէ
էյէր Ալլահ սագլայա՝ դարընտաշընըն ճանը զայ
օլսա , մահշէր կիւնիւ փափազըն եագասընա
եապիըմնայաճագ մը : Վէ ինշա Ալլահ գարտա-
շընըն նէյէէթինէ պագըլպ , օլ մէրհամէթլի հա-
քիմ՝ մէրհամէթ էթմիշ իսէ պիլէ , փափազըն
գապահաթը քիւշիւլլըր միւ :

Իօլէնին ճանը զայ օլմամասը՝ օնուն էլինտէ
տէյիլ իսի . եօգսա էթտիյի՝ պիր ատամա փիշ-
թօվ սըգըլպ տա էօլտիւրէմէմէք կիպի տիր . ու-
շաղըն ճանը զայ օլսա տա , օլմասա տա , օ դա-
լըմ փափազ՝ պու կէօղէթտիյի բուսում ուլա՝
գապահաթտան գուրթուլամազ :

Քիւ Իֆէնտիմիղին էմրի՝ չօպան օլան՝ էօմրիւ-
նիւ գօյունլարընըն ուղըռնա ֆէտա էթմէլի .
եիւզ գօյունտան տօգսան տօգուզունու պրա-
գըպ , եօլտան չըգան եիւզլինճիւյիւ արամա-
ղա կիթմէլի իքեն , պու ինսաֆսըղլար՝ քէնտի
աղըլընըն գօյունու աէյիլ կիպի , եօլտան չըգան-
լարը սօրմազլար պիլէ :

Պաշաղըրսը էտէյօրում ամմա կիւճէնմէ , զի-
րա աթէշիմի աէօքեճէք եէր արայօրում : Պու-
հայվանի մուտարալարը կէօրտիւքճէ , սապրէ
թագաթըմ գալմայօր : Խաթըրա միւրիւվլէթ ,
դարընտաշընըն պէօյլէ էօլմէսի՝ սանա էօրնէք
օլուն տա , պէօյլէ զալըմ միւլահաղալարա գա-
լըպ , քէնտինի թէհլէքէյէ գօմայասըն :

Սաղ իբեհն ճանրմըզա մուգայեհա օլմուտըլը մըլ իչին , տար վագթիմիզտե հաթիմիզե պիլափրէճէք ատտմլար՝ գօրդուլթմայալըմ միւլահա զասըլա պիզի էպէտէն զայ էթմէյէ սէպէպ օլա ճագլարսա , պիզ շիմախտէն թէտարիքտէ պուլունալըմ : Օլ մէրհամէթ փունարնա սըգճա սըգճա էագլալըպ , ճանրմըզըն լէքէլէրինի թէ միզլէմէք՝ աաէթիմիզ օլտուգտան սօկրա , օ տար սաաթտա տա հէր զամանքի էթտիլիմիզ շէյի թէքլիֆ էթմէյէ՝ նէ հէքիմլէր չէքինիր , նէ էթրաֆըմըլ : Վէ Սլլահ էթմէյէ՝ էօյլէ մէրհամէթ սիզ ատամլար էլինտէ սիլէ գալսապ , էինէ գարարմըզ էքուք օլուր . ղիրա կիւնահտան իքրահ էթմէյէ ալըըգ օլուպ , օ թէհլէքէլի կէշիտտէ մէրհամէթ սահլիպինէ սըղընըպ , թագսիրաթըմըզըն աֆլինի տիլէմէյէ սուհուլէթիմիզ օլուր :

Վէ էյէր գարընտաշըն կիպի՝ պիր ալայ շաշըն մուտարաճըլար էլինէ տիւշմիւշ պիր խասթա կէօրիւրսէն , սէն տէ Եւայի մարգարէնին Եղե կիա փատիշահա էթտիլի կիպի , խասթա հէր քիմ օլուրսա օլտուն , “Էվլինին նիզամընը կէօր , զիրա էօլէճէքսին ,” տէյի խապէր վէր գօրդմա . գօ օ գօրդսուն , իսթէրսէ էօլքէյէ չըգսըն , մա նի տէյիլ . սէնին վէրտիլին խապէր՝ էպէտի սէլա մէթ իչին տիր . սէն օնա ֆէնալըգ էթմէյօրսուն ա . հաթթա ճտնընը գուրթարմաղա չալըշթօրսուն : Պիլ խասթայը պիր տագիգա իւրքիւթ մէյիմ տէյի , էպէտ-էլ-ապատ ճէհէնէմ էղլի . էէթինէ աթմագ՝ չօգ խայընըգ տըր , չօգ զալըմ լըդ տըր :

Վէ էօմիւրլէրինտէ էճէլի խաթըրլարընա կէ .

Թիրմէյէն նազիք միշտ զլանլար, էօլէճէքսին տէյէնէ՝ ճանլարը սրգըլանլար. սէն պու տիվա՝ նէճէ Թէէննիլէրի էթմէյիպ, օլտուգլարը Թէհլէքէյի՝ գարտաշ վայրէթի իլէ խապէր վէրտիլի՝ նէ՝ շիւքիւրլէր էթսինլէր : Իհթիմուլ քի, էթրաֆըն պու ճէսարէթսիզլիլի Ալլահըն պիր զազալը օլուպ, սաղլըղընտա իպա էթտիլի էպէտի էօմրիւ՝ օ սօն սաաթինտէ արայըպ պուլա՝ մասըն տէյի օլա :

Լաքին սաղլըղընտա էճէլի կեօղիւ էօնիւն՝ տէն այըրմայըպ, էյի եաշայան ատամըն կեօղիւ սլըջդ տըր, ասլընտան պէրի կիւնահ իչլինտէ ույուշուգ տուրմայան ատամ՝ օ սաաթտա տա էճէլտէն գօրգմազ : Վէ պէօյլէ կիւնահսըզ եաշայանլար հապգընտա՝ Իմաստուլ քիլթապընտա (ք.) “Օնլար էօլիւմ ուգուպէթի չէքմէզլէր, տէր. զերա ծնլար էճէլի՝ պիզի պու տիւնէանըն ոէֆասընտան այըրաճապ նազարըլըպ պագմաղլար. հաթթա պու միհնէթ տիւնեա՝ ոընտան չըգարըպ, էպէտի տէվլէթէ նաիլ էտէճէք տէյի պէքլէրլէր : Էղլիէէթլի եօլճու լուղու թամամ էտէն ատամ՝ վաթանընա եէթիշտիլի՝ նի մուսիպէթ սայաթ մը :

Ա՛հ, էճէլ, էճէլ. պու ֆանի տիւնեայը քէնալիէ տէվլէթ սայան ատամն՝ նէ մուսիպէթլի կեչիտ սին. “Ա՛ էճէլ, րահաթընը մալլինտէ սայան ատամըն՝ սէն խաթըրնա կելտիքճէ՝ եիւրէյիլի նասըլ տաղարսըն, (Սիրաք. խա. 1.) Պիր ատամ րահաթընը տիւնեանըն մալլինտէ՝ սէֆասընտա սայարսա, էճէլին կեօլէիսինի պիլէ խաթըրնա կեթիւրմէզ : Պիր ատամ՝

ուղագատա պիր ուշուրում կօրսէ, գորգու-
սունտան էօթէ եանա պագար. եա ղաֆիլ թէ-
քերլէնիպ տիւշէճէք օլա, գորգուսու նէ տէ,
րէճէտէ օլուր :

Երինէ սէօլլէրիմ աղիզիմ. օլան էօմիլմիւղիւ՝
օ տար սաաթտա՝ քէշքի շէօլլէ եաշամըշ օլա-
տըգ տէյի, ահ էտէճէյիմիզ թարզ իւղսէ կէշի-
մէքտէն ղայրը չարէմիզ եօգ : Հանկի՞ տէլի տիր
օ քի, էօլիւմ սաաթիտէ, էյի քի գան էթմի-
շիւմ, քիւֆի էթմիշիւմ տէյի խօշանա. զալմըգ
էթմիշիւմ, ֆէնա եօլտա կէղմիշիւմ տէյի սէվի-
նէ, եախօտ քէշքի էթմիշ օլայտըմ տէյի արգու-
էտէ : Եա չիւնքի էօլիւմ սաաթիտէ հէր քես
էյի եաշամըշ օլմագ իսթէյէճէքսէ, վէ ագլընը
էյի գուլլանմաուղընա՝ Ալլահըն էմրինի իճրա
էթմէտիլինէ փիւշման օլուպ աճլլաճապսա, օ
զաման էթմէտիլիմիզէ աճլլաճապըմըզ շէյի՝ չիւմ
տի էթսէք օլմազ մը : Սօկրա փիւշման օլաճա-
ղըմըզ շէյի՝ շիմտի էթմէք տէլիլք տէյի՞ մի :

Պու նոսիհաթըրըմ այ օղուլ, աշգընըն թաշ-
գընըղընտան տըր. սէնլին տէ գալպինէ՝ տայը-
մըն թէնպիհլէրի տիր տէյի թէսիր հոիպ, սա-
նա նէ տէրէճէտէ մոհհապպէթիւմ օլտուղընու-
անլլայասըն :

ՊԻՐ ՔԵԱՄԻԼ ԳԱՐԸ՝ ՃԱՀԻԼԼԻՔՏԻ
ԿԵԶԻՆ ԳՕՃԱՍԸՆԱ

Ազիզ էհլիմ,

Պու գատար տա էվլինի էվլատընը ունուլթմադ օլընը մու . սէնիմ սանա նիթտելիմ վար , ա զալըմ . սէնի պիւլիւնք միւ թանըմազըմ . հանկի սէօղիւնէ գարչը կիւլիշ իսիմ . պու պի կիւնազ չօճուգլարըն նէ՞ գապահաթի վար : Իւլաճի եա րապպի նասըլ օլտու տա , սէն պէօլէ թէպտիլ օլտուն : Պիր զաման էվլինին ուզուրունա էօլլըրտիւն , ճանընա մուգայէէտ , օյուն տան գումարտան ուզադ , ճահիլլիքտէն իքրահ էտէրտին , եէլիպ իչմէք պիլմէզտին , էվլինին իտարէսինէ պադանրտըն : Նասըլ օլտու տա , շիմսի քենտինի պէօլէ քիւլնանիլիւէ վէրտին . ադընը տա շաշըրտըն , էվլինին իտարէսինի տէ :

Սէնին պէօլէ տէլիշլէճէլին ագլըմա խայալիմէ կելմէզտի . սէնին պու ազըն հալինէ պադադա , եիւրէլիմին աճըսընը անկատամամ . վէպու չէքտիլիմ տէրտ՝ հէր նէ գատար ազըր ըսա տա , եինէ շու թուլթաուղուն չըգմազ եօլտան սէնի չէվլիպ , ադընը պաշընա կեթիրմէլէ չալըրըմ :

Տէ՛ խմորի կե՛լ, էյէր շու աղղընըլըն արասըն-
տա զէրրէ գատար տահա ագլըն գաւընշ ըսա ,
էյէր Ալլահ սանա վազապ , պանա խաթիրսու
օլտուն տէյի սէնսէն քիւլլէն եիւզ չէվլըմիշ
տէյիլ խոէ , կեչէն կիւնլէրինին քեամիլլէրինի՝
շիմոխքի մուսիպէթինէ ըուպար էյլէ . պէօյլէ
թէպտիլ օլտուղունա՝ աճապա ութանմամագ
գապլիլ մի :

Լաքին գորգարմ եիւրէյինտէն հիճապ գալգ-
մըշ օլմասըն . զիրա պիլլըրիմ սէն էվլինտէն եատ
օլմանըն ապը՝ Ալլահն սանա եօլտաշ տէյի վէր-
տիյի պու չաքիրէյէ՝ հէր խըանէթի իճրա էթ-
տիքտէն սօնրա , վէ էվլատլարընը եիւզիւ իւս-
թիւնէ պրապլպ՝ էվլինի քիւլ էթտիքտէն սօն-
րա , ութանմագ պէլտաընը չէքմէմէք իգին խոի :
Կե՛լ խմորի կե՛լ. շու շիմոխքի հալինի՝ կեչէն
քեամիլլէրինէ ըուպար էյլէ . էվլէլքի մուհապ-
պէթինի , գալլըրինին ըահաթինի՝ շիմոխքի օւ-
տուղուն Ֆըրթընայլա ըուպար էյլէ . կեչէն ի-
տարէնի՝ շիմոխքի սէնին աէ պէնիմ տէ , պիր
սիւրիւ կիւնահսըզ էվլատլարըմըզն տա մուսի-
պէթլի հալինէ ըուպար էյլէ . էհլինին էվլատը-
նըն մուհապպէթինի՝ շիմոխքի չէքտիյին կեօնիւլ
ազապլարընա ըուպար էյլէ . պագ կեչէնքի ըա-
հաթընլա շիմոխքի հալինտէ նէ գատար Ֆարգ-
վար :

Սէնին պու դալըմըզընա նէ գատար եանսամ
ապլըսամ , հագգըմ եօգ մու : Պէն պիր գասա-
հաթտա պուլունսամ ըտը , ինթիգամընը գա-
նըմտան սլըրտըն . սանա կելինճէ , հէր նէ իըյ-
անէթ էթսէն , այլպ տէյիլ մի սանըրսըն : Եօգ ,

եօգ, օ տալամըզը ֆասլ էտէճէք հաքիմին չէ-
րիաթը էօյլէ տէյիլ տիր . պէն գապահաթը օլ-
սամ, պէնիմ գապահաթընէ տէրէճէտէ սալ-
արսա, սէնինքինի տէ օ տէրէճէտէ սալար . օ-
նուն հէփիսի պիր վէզնէ իլէ վէզն օլուր . էյեր
քենաի խայընըզըն նէ տէրէճէտէ օլտուզունու,
վէ պէնիմ հալիմ նսարլ օլտուզունու անլամագ
խաթէրսէն, քենտինի պէնիմ եէրիմէ գօ, կիւ-
ղէլ անլարսն :

Լաքին պէնիմ պու եաղաղըմ՝ ելինէ սէնի
սէվալիյիմոէն, սալթ օլտուզուն մուսիպէթլի
հալն անլամագ իչին տիր : Կերչի թաղիր տէ
էտէ պիլիւրիմ, ինթիգամ գայտընտա տա օլա
պիլիւրիմ . զիրա Ալլահըն էմլի իւզըէ՝ պէն սա-
նա նէ գատար պօրճլույուսամ, սէն տէ պանա
օ գատար պօրճլու սուն . լաքին սանա մուհապ
պէթիմ եիւրէքսէն օլտուզունտան, հէփսինի
պրագմը՝ սէնի իրշատ էթմէյէ չալըզյօրում .
թէք սէնսէն այրըլս, էվլինն օճաղընըն եը-
գըրըզընը կեօրիւյօրսամ, պարի ճանընըն զայ
օլտուզունու կեօրմէյիմ :

Նէ՝ տէրսին . պու ագըլ էքսիքլյինի տահա
չօգ գուլլանաճաֆ մըսըն, եօգսա էօմրիւն օլ-
տուգճա պէօյլէ կիտէճէքմիսին . տէյմէտէ քի
քենտինի պէօյլէ գաթի իւմիտ ունուսուս, է-
վլնտէն պարգընտան, էհլինտէն էվլատընտան,
վէ ճանընտան թէնինտէն վազ կեչիպ տէ, քեն-
տինի խարապա վէրմէզսին ինչա Ալլահ : Լաքին
ֆիքրին նէտիր . պու եօլտան նէ զաման տէօ-
նէճէք սին : Էվլն պարգըն քիւլ օլտուգտան
սօհրա, էվլատ ու այալնին մուսիպէթլինի աղլս-

մաղա՞ մը կեղեճէքսին . Եօգսա օ եանընաաքի՛
կեօղիւ տօյմաղ գարա գօնճօրսար , օ գումար՝
իշօէթ եարանլարը , գանըն իլլինի էմլա՛ սէնի
գուրու քեմիք պրագաճագլարնա՛ մը պէքէր .
սին . խաթըրլարը իչին հէմ քենտի էվինի եւ
գըսլ , հէմ օնլարն կեօղիւնիւ տօյուրամատըըն
քիւլսանիլէր՝ գափուլարըն եիւլիւնէ գափաշ
ըսլ , սէնի սէֆիլ մէնտէպուր՝ սօգաղա պրագ
տըգտան սօկրա , եաթաճագ եէր պուլմնայըն
ճա մը կեղիպ քենտի գափուլնու չալաճագըն :

Ելէր քեօթիւ լիւքտէն տօյայըմ պրգայըմ սէյի
պէքէրսէն , ալտանըսըն . վագըթ տէտլին
կերչի թաշը մատէնի աշընտըրը , լաքին պէա
խոշլարը կիթաիքճէ քեօքէնտիլի . կիւնաճ
քեմէնտինի կիթաիքճէ սըգըլթըրը . սէն օ պաւ
չըգտան չըգմաղա կեճիքտիքճէ , պիր եանտան
սէնին գուվլէթին էքսիլը , պիր եանտան օ
պուլաշըգ չամուրլար փէքիշի :

Հիչ ագըմ քեմէղ քի , պիր կիւն պու էթ
տիքէրինէ փիւշման օլաճաղընը ագըն տանա
խասպէր վէրմէյէ . քենտինի պու գատար իւմտ
տիղըյէ վէրմէնէ ագըմ եաթմաղ . տէյմէտէքի ,
Ալլահ սէնտէն պու գատար էլ չէքմիշ օլա , եա
խօտ սէն Ալլահը պու գատար ունութմուշ օլա
տըն , էլպէթաէ օլան հալինի արատա պիր տիւ
շիւնիւրսիւն : Զիւնքի փիւշման օլաճաղընը պիւ
լիրսէն , կիւնտէն կիւնէ պրագմանըն աւլընէ
տիր քի , կեճիքտիքճէ գուվլէթտէն գալըյօր
սուն : Արատա պիր՝ հալնին սէֆիլլի խաթըր
նա կեղիսէ , պիւլ քի Ալլահտան տըր , գալպինի
տիւրթէր , սէնի թէօվպէյէ տավէթ էտէր . սէն

օ ֆիքիրէրէ ճաննն սրգրլալ , պիր քերլէ կերի
աթարսան , պիր տահա կելէճէյնի պիլմէզսին .
էյեր պիր տահա կելմէյէճէք օլուրսա , վայ հա-
լինէ . իշթէ օ դաման իւմիտինի գաթ էյլէ , զի-
րա պիր տահա գալլըննաճաղըն օլմազ : Եօգ .
էյեր պու միւլահաղալարըն արտընը քեսմէզ-
սէն , ինչա Ալլահ կեօզիւն աչըլըր , ագըպէթ
օլտուզուն ջիքթէն սիւքինիր չըգարսըն :

Եէթէր օլտու , էէթէր օլտու . Թանկընըն
չու իքրահ էթտիլի էօմիւրտէն , օճաղընը սէօն-
տիւլէճէք քիւլխանիլլէքտէն , սէնի խարապ է-
տէճէք սէվտալարտան ութան պիր քերլէ , ու-
թան : Պիլիրիմ , պուլնլարտան վալ կեչմէք սա-
նա կիւճ օլլաճադ . լաքին հէմ ճանընը , հէմ
թէնինի սէլամէթէ չըգարսուգ իշին , ագը իղա-
նը օլան ատաուրն կեօզիւնէ կիւճլլէք միւ կեօ-
րիւնիւր : Ֆիքրին նէ տիր , ա՛ ճանըմ . հայվան
կիպի եաշայրալ , հայվան կիպի էօլմէք մի տիր :
Տաւըան իսոի պիր քերրէ թէօվպէյէ կեւ . Աւ-
լահըն լուծֆունա լայրգ օլաճաղըն թէսէլլայը
տիւչիւն . էվինէ այադ պասաճաղըն սաաթի
խաթըննա կեթիր . Ալլահըն սանա վէրտիլի հա-
լալ էօլտաչը կեօրէճէյին սաաթի տիւչիւն . պի
կիւնահ էվլատլարընը գուճագլայաճաղընը տիւ-
չիւն , պուլնլարը խաթըննա կեթիր տէ վայրէթէ
կեւ :

Շու սէնի պաղլայան կիւնահ զէնճիրլէրինի
գըր տա , օ եաթաղըն գանլը դույուտան պիր
քերլէ տիշարը չըգ . կեօզիւն աչըլսըն տա , պագ
հայվան կիպի պէօյլէ ջիքլէրէ տալտըղընա՝ նէ
շէքիլ ութանըսըն : Վէ սէնին պու գատար խըլ-

անէթինէ նիսպէթ՝ երնէ մուհապպէթի վէ
ուստագաթը օրուպ, սանա պէյլէ զայրէթ վէ.
րէն էհլինէ՝ ինշա Ալլահ չօգ տուա էտէրսին :

55

ՐՈՒՍՈՒՄ ՎԷ ԹԵՔԵԼԼԻԻՓ

Ազիզ տօսթում,

Պու վիլայէթէ տախիլ օլտուղում տաաթտան
պէրի՝ հիւ ըահաթըմ եօգ, կեաէ կիւնտիւզ է.
զիւէթաւիւմ ահսէմ, նիշին տէյի կիւլէաէքսին :
Իթիմաս էյլէ Էքէնտիմի Չինիւմաշինաէ գըլաս
էտէյօրում : Թէքելլիւֆիւն արտը արաաը եօգ,
իգթիզա էաէյօր քի, պէն աէ ըուսում կեօզէ.
տէյիւմ : Շու վիլայէթաէ իշիմի պիթիլինաէյէ.
տէք՝ պիրաղ ըահաթ էտէրիւմ տէր իքէն, պագ.
պաշումա կեւէնէ . կեաէ կիւնտիւզ զիւարէթէ
կիւլէնէրէ աէվապ վէրմէքտէն, գալըլըլընա
զիւարէթ էթմէքտէն, ըուսում վէ թէքելլիւֆ
մէշգ էթմէտէն իշիւմ պիթաի :

Չէվց շունտա քի, կելտիւմ մասլահաթը
պիլէսինաէ կեօրէաէյիւմ աւամ՝ մասլահաթա
պագաաադ վադթի եօգ, պանա թէշըլիֆաթ.
աըլըգ էտէյօր . հէր ոլիւ աւամ ըլա կեօրիւշմէ.
տէ՝ նէ թսլը մուամէլէ էտէաէյիւմ . հէր պիլի.
նին ըիւթպէսինի տէրէաէսինի պիլիպ, կելալք.

էրի զաման՝ այսպէս գալցմալը՝ մը, գալցմամալը մը, եօգսա սլիր անգ մը գըրմըլտանմալը, պանա օնլարը էօյրէթմէքտէ տիր: Աեօրտիւլիւմ աոտա մըն հանկիսինէ իպթիտա սէլամ վէրմէլի, հան կիսինին սէլամընա սէքլէմէլի. սէլամը էլ իլէ մի վէրմէլի, պաշ ըլա մը, կեօզ իւլէ մի, վէ պոռնուն կիպի պին գատար մասդարալըգլար մէշգ էթմէքտէն՝ պէնտէ նէ պաշ գալար, նէ պէյն:

Շիմտի հիսապ էտէյօրում քի, պէն պուրա սա մասլահաթըմը պիթիթէճէք վազթին՝ իւջիւ գատար տահա էլլէնմէք իգթիզա էտէյօր. զիւրա դօրդարըմ՝ իշիմի պիթիլտիքտէն սօնլրա, թէքրար վէտալէշմէք ըռւսոռմանա պաշլամալը:

Ուշաղըմը սօրարսան, սրգընթըսը պէնտէն զլլատէ տիր. սէլամ կեօթիւրիւպ, սէլամըն դարլըլըլընը կեթիթմէքտէն հալ օլույօր, վէ կեթիթիպ կեօթիւրտիւլիւ լադըրուըն՝ հարֆը հարֆընա ալըպ, վէրմէլի քի, եօլընտա օլսուն, եօգսա թախթընտան՝ ըռւսոռմա գարշը՝ չօգ մաղարրաթ զուհուր էտէյօր: Պոս կիւն կէլէնլէրէ՝ պիր աղ սալըմ աղըլըյօր, եաթմըշըմ տէսին տէյի թէնպիհ էթտիւմ քի, պէն տէ պիր աղ թէնէֆֆիւս էտէյիւմ, հէմ սրգընթըտան պալըմ տինսին, հէմ սանա պոռ մէքթօռպոռ եաղըպ, պիր աղ քենտիւմ քենտիւմէ էլլէնէյիւմ: Ագիին ուշագ գուլաղըմա պիր շէյ ֆիսիլտէտի, օնա փէք ճանըմ սրգըլըյօր. դօրդարըմ պոռ կիւնքի ըահաթըն տալըսընը՝ դաթ վէ գաթ չը գարաճադար. եարըն՝ շիւքիւր սաղըլըղա տէյի զիարէթլէր եէնի պաշսան պաշլանաճադ տէ:

տի : Պիւղուտու էքսիք , պուլայքի օնլարըն չէէ .
պիւլք տէյի էթտիյինէ դարըլըդ՝ պէն պիր է .
չէքըք էթմէյէյտիմ :

Պուրատա հէր շէյ րուտումա պաղը տըր . իլա
գարըլար , պու խուսուտու օ գատար մուտագ .
դիգ տիրէր քի , հանկիսինէ պիր քիւչիւք շէյ
օլա , իսթէր էյի , իսթէր ֆէնա , տէր ագապ պիր
պիրինէ զեյարէթէ տէօքիւլըլէր : Հէր հիզ .
մէթքեարլարըն իշի կիւճիւ՝ իքի աշաղա պիր
եուգարը՝ տէլամ կեթիւրիպ կեօթիւրմէք տիր .
վէ պաղը աա թէճնիս զալաթլար օլույօր քի ,
տիւն տէյիլ էվլէլիս կիւն՝ պիր կիւղէլի զու .
հուր էթտի : Լքի գըզ գարտաշըն պիրի մայրա .
պեալէյէ նիյէէթ էթմիշ , օպիրինէ պիր գըզ էվ
լատ տօղմուշ . գատընըն պիրի ուշաղընը կեօն .
տէրիր իքիսինէ տէ թէպրիք էթտիրիր : Շաշքըն
հիզմէթքեար՝ լօխուսայա վարըր , գատընըմ տէ
լամ էթտի , մայրապեալէյէ նիյէէթ էթմիշիւ .
նիլ , Մլլահ նիյէէթինիլի գապուլ էթտին տէտի
տէր . օնաան մայրապետէ վարըր , տիւնեայէ էվ
լատընըզ կելմիշ , կեօղիւնիւզ այտը , ուղուրու
էվլատ օլուոն տէյէրէք՝ թէրսինէ սէլամ կեօ
թիւրիւր :

Կիւլ իմտի , կիւլ լաքին կիւլէճէք շէյ պու
տէյիլ , գարըլարըն պիր պիրինէ էթտիյի զեյա .
րէթ տիր . էյի ֆէնա՝նէ քիւչիւք շէյլէրի օլա ,
պիր պիրլէրինէ զեյարէթ էթմէյէ թութուուր
լար . վէ զեյարէթլէրինտէ թէմէննիտէն զայրը
մէֆհուլեօգ . զիրա էթտիլէրի սօհպէթ ՚հի
ճէսինիզ . Գէյֆինիլ էյի մի . էյիքտէ օլուոն .
Սիլ նէ եափայօրսուոնուզ . Տուտուլարընըզ չէ .

լէսիւնքինիւ չնիճէ տիր . Էլննիդի Էօփերէր .
սիրինն աղըր նէվադիդի վար . Էօքսիւրիւքտէն
սօղոււսյօր . Պէնիմքինն աէ Էօթէյէ կիւն
սիր տիդի ԹուԹուլաու , կեճէ կիւնտիւզ րա-
հաթ վէրմէյօր . Հիչ սօրմա , պէնիմ աէ քիւչիւք
գըղըմն իւսԹիւնտէ սիր կիճիւմէք վար , կեճէ
ուլուԹմայօր . աման պու չօճուգլարտան չէք-
տիյիմիւ : Պէնիմ քիւչիւյիւ կեօրսէնիւ պիր մաս
դարա օլմուչքի , պապասընը կեօրտիւքճէ , պա-
պս պապս տէյի իւսԹիւնէ աԹըլըր . սէքիւ այ-
լըգ չօճուգ տուր , սիւչիւք քատար ագլը վար , :

Պու պօշ լագըրտըլար ըլա սօհպէԹէ ԹուԹու-
նուրլար , Էքի սաաթ իւչ սաաթ , Էա չօճուգ-
լարընը սէյլէրէր , Էա հիղմէԹքեարլարընը
պէսլէմէլէրինի , Էա քետիլէրինի քեօփէքլէրի-
նի , Էա կիյիմ գուշամ , րըղգ , րուպա , զարիֆ-
լէք լագըրտըր Էտէրէր , Էախօա "Գըղըմն սի-
շրտիյի Թաթըլը չէյլէ օլտու , պէնիմ պիշերտիյիմ
պէյլէ օլտու , տէյի , սիր Թաթսըլ սօհպէԹ
սիր ԹուԹուլուրլար : Հիչ սիր չէյ պուլմաղ-
լարսա , վէ պաղը քերրէ զայրը սէյլէյէճէքլէրի
վար իքէն սիլէ , հէփսինի պրագըպ , պիրինի օր-
Թայա վուրուրլար զէմմէտէրէր : ՆիհայէԹ Էն
աղ սէյլէշտիլէրի մաստէ՝ զլարէԹին սէպէպի
օլսն՝ կեօղ այտըն մը , խաթըր սօրմագ մը , վէ
չօգ տէֆա օնուն սօհպէԹի օլմատան տաղըլըր-
լար ըմըչ :

Պիրինն սիր սիլտիյի՝ խասթա օլուր , ուշա-
ղընը չաղըրըր , Ֆիլան ատամ խասթայըմը , հէր
կիւն վար սօր խապէր ալ տէյի ըմարլար . օլաքի
ուշագ հէր կիւն կիտիպ կէլիպ խապէր սօրա .

լաքին քենտի տէ պիր կիւն ուշաղա՝ նիճէ իմիշ տէյի սօրմալը տէյիլ մի . սօրսա տա , պիր կիւն էյիճէ իմիշ տէյի խապէր կեթիրիր . օյուսա պէլ քի խասթա ճան չէքիշլօյ . պիր տէ անսղըն էօրիւշ խապէրինի ալըր : Աօրտօն միւ լինա . նիյէէթի : Գալպտէ օլմայան տօսթլուղու՝ եիւզ տէն կեօսթէրտիքլէրի թէքէլլիւֆ իւլէ էտա էթմէք իսթէրէր :

Հէլէ տիւնքի կիւն պիր ճան սըգընթընա րասթ կէլտիմ , սանա օնու նադլ էտէյիմ . զիւա պիղիմ ֆասըլքեարի մէքեաթ էպէմիղէ փէք միւ . նասիպէթ ալըր : Եօլտա կիտէրքէն իքի տօսթա րասթ կէլտիմ , պիր տօսթուն գափուսունու չալայօրլար . պտնա տա պոլլուրուն , պունաա ջօգ ահպապ վար , պիրլէքաէ կեօրիւշէլիմ տէ տիլէր : Չալարգլարը էվին սահիպի պէնիմ տէ տօսթում ուտու , պիրլէքտէ իչէրի կիրտիք : Ա . գ . ա կերէք գատըն կերէք աղա՝ օն պէշ եիրմի . քիշի վար , հէփ պիրտէն պաղա գալգաղլար , սէլաւ ալարգաան սօնրա , հէփիմիղ օթուրտուդ , վէ թէքրար՝ խօշ կէլտինիղ սէֆա կէլտինիղ՝ ռու սումունտան սօնրա , ֆէյֆինիղ էյի մի՝ ռուսու մունա կիրտիք : Ճէմիլէէթտէ միւգատտէմօլան եիրմի . քիշի՝ պիղէ պիրէր պիրէր խաթըր սօրուպ , պիղտէ իւչ . քիշի՝ օնլարըն պաշդա պաշգա խաթրընը սօրուպ , վէ հէր պիրիմիղ՝ հէր . քէսին է . վինտէ օլան ալալարըն , դատընլարըն , տուսուլարըն , չէլէպիլէրին խաթրընը սօրունճոյա գատար , գահվէ վադթի օլտու : Պէրէքեաթ վէրսին քի , խաթըր սօրան ատամ՝ սօրտուղու ա . տամըն ճէվապընա պէքլէմէյօյ , եօգսա հիչ պիւ

Թէճէյի եօդ :

Պիր տէ ուշագլար Թեփսիէր իւէ իչերի կիր-
տիւէր . ամպերկեէ, րէչէլ, սու վէ գահվէ կեւ
տի : Խմտի օ գատար ատամ հէփսի պաշգա պաշ-
գա՝ ամպերկեէ իչէրքեն, հէփսինէ՝ Աշգընըզա,
Մուհապպէթինիղէ տէյալ, հէփսի տէ սիրէր
սիրէր՝ իշմէտէն պիր Աֆկէէթ օլսուն, իչտիք-
տէն սօկրա պիր Աֆկէէթ օլսուն . սուլար իչիւ
տիքտէն սօկրա պիրէր տահա Աֆկէէթ օլսուն .
իչէնէր տէ քիմի տիւիւէ ճէվապ, քիմի տէ տիւ
իւէ եէթ իշէմէյալ, էլիւէ Թէմէննա էտինճէյ
գատար, պիր էտրլոմ սաաթ կեչտի :

Իվ սահիպինին էհլէ եանլամտ օթուրոյօր,
պիւէսինճէ Թէքլիֆսիզ օլսուլըւմտան, գուլա-
ղընա տէտիմ քի, գասլըն, պէն սիպինլէ կեօրիւշ-
մէյէ կեւտիմ, էտրլոմ սաաթ տըր շունտա օթու-
րոյօրում, Քէյֆինիզ էյիմի իւէ, Աֆկէէթ
օլսունտան ղայրի սօհսէթ եօդ, պիր պու գա-
տար տա՝ Խօշճա գալըն, Սէլամ էտին՝ րուսու-
մու սիւրէճէք օլուրսա, պէն պուրայա նաֆիւէ
կեւմիշ օլսաղըմ տէտիմ : Հագդըն վար, պէնիմ
տէ ճանլմըն սըգըլտըղ շէյ տիր, լաքին աաէթ
օլմուշ, նէ էափալըմ, էթմէյէի Թէրսիլէսիզ
նազարըյա սրագարլար տէտի : Վէ պու սէօղււմ
տիւաէն տիւէ էայըլըպ, պագտըմ քի, ճէմիյէէթ
տէ օլանլարըն հէփիտի պէն ազըլտա ամմա, պիր
պիրլէրինտէն գօրգայօրլար :

Պագ իմտի Թէրպիւէյի ինսանկէէթինէ մաս,
գարալըգլարա պաղլամըլար : Օնտան սօկրա
տէօնէրլէր՝ լագըրտը գըլթըղընտա ասմալար պու-
տայըմ տէյի կիւլէրլէր : Անճագ հէր մէճլիստէ

պէնիմ կիպի Թէրպիլէսիզ ատամ պուշուհմազ
քի, օրթոյա պէօլէ պիր լադըրաթ աթըպ տա,
սօհպէթէ վէսիլէ օլա: Վէ պու լուսուհմ՝ սալթ
գարըլարտա արըր զանն էթմէ, էրքէքլէրտէ տէ
պէօլէ տիր: Հատտին վար ըսա, կեօրտիւլին
սատմա՝ հէր ըսաթ կէլտիլինտէ՝ պիր գաչ քեր-
րէ Քէյֆինիզ էյի մի աէմէ, սէնտէն գապա,
սէնտէն խօյրաթ ատամ օլամազ: Անմա սէն քէյ-
ֆինիզ էյի մի՝ տէտիքտէն սօկրա, գարընտաթի
էյի իմ մի տէյէճէք, ֆէնայլմ մը տէյէճէք, էօ-
լիւյօրուհմ մու տէյէճէք, ճէվապընա պէքլէմէ
մանի տէյիլ, զիրա մէրամ՝ խաթըր սօրմագ տէյ-
իլ, լուսուհմ իճրա էթմէք տիր:

Գարըլարտա պուշուտան մանտա տաՀա չօգ կեօ
զէտէճէք լուսուհմլար վար. “Օ պանա կէլտի ի
սէ, պէն օնու մէրտէվէն պաշընտա գարըլա-
տրմ, օ պէնի օտա գափուսուշտա գարըլա-
տը. կիտէքքեն պէն օնու գօլթուգլատրմ, մէր-
տէվէնին աշաղասընատէք էնտիրտիմ, օ պանա
մէրտէվէնին պաշընտան՝ վար սաղըղըլաՀ տէ-
տի, արգասընը տէօնտիւ: Պէն օնա՝ կելէ-
ճէյիմ տէյի խապէր վէրտիմ, օ պէնի ատամ՝
եէրինէ դօլուպ տա, իւսթիւնիւ տէյիշտիրմէ.
միշ իտի: Օ գըղ էվէրտի, կեօզ պտընա կիթ-
մէք ճաիզ իտի ամմա, պէն օնա էվվէլ կիթ-
միշ իտիմ, օ պանա կէլմէտի, պօրճլու տուր”
վէ պուշա քեզալիք չօճուգ օյուհնճապլարի:

Էրքէքլէրի տէրսէն, օլ գատար միւտագգիգ
տիրէր քի, չօք քերրէ պօզուշմալար, գալվա-
լար զուհուր էտէր, պիր պիլի իլէ գանըլ պըչագ-
լը օլուրլար, սէպէպի նէ տիր տէրսէն, էա սէ-

լամբ իսլթիտա օ վերմէմիշ, օպիրինէ պէքլէմիշ.
եա սէլամը էլ իլէ վերմէմիշ, եա տիլ իլէ, եա
պաշ ըլա վերմիշ. եա իչէրի կիրլըքեն՝ էթէք-
լէրին իւսթէ կեթլըմէմիշ, եա գըմըլտանմամըշ,
եա օթուրսըքեն քենտիտէն էվլէլ օթուրմուշ,
եա սու իչէրքեն աֆլիյէէթ օլսուն տէմէմիշ, եա
քենէֆէ չըգմըշ, թէքրար օտայա կիրլըքեն աշ-
աղա գալգմամըշ, վէ պուշուշն կիպի հօփիպըգ-
լար քի, պիր ատամնք օլսա սապր էտէմէշ :

Պու գատար տըգգաթ ըլա բուսուս կեօղէթ-
մէտէն նէ օլուր տէյի՝ թէշթիֆաթճըմա սուալ
էթտիմ. էմնալ տգրան արասընտա քիւզիւք
տիւշմէմէք իչին տիր, պուշուշը արամայան ա-
տամ քենտի տէրէճէսինի պիլմէզ՝ միւրթէքիւպ
սայըլըր տէտի : Ասհ զալտըլըրար, ասըլ քենտի
զաթէրի քիւզիւք, պիւշիւքլիւշիւ պու օյուշ-
ճագլարտա արարլար :

Գօնուշտուգլարը եէրտէ, սէօղլէրինի գըմըլ-
տանըլարընը էօյլէ վէզն էթմէլի քի, հատտին-
տէն նէ զիյատէ օլսուշ, նէ էքսիք : Ալէշն կիւշ
իքի քիշինին պէյնիտէ պիր ազիմնիզա փէյտա
օլմուշ, սէպէպի նէ խոի տէրսէն, պէրապէր սօհ
պէթ էթտիքլէրի եէրտէ, պիրի օպիրլինին օմու-
ղունտա պիր գըլ փարչասը կեօրմիւշ, գալտըր-
մըշ աթմըշ : Այս սէն պուշուշ պէօյլէ էթտին,
խալգ օնու քէհլէ զանն էթտի. պէնի խալգըն
էսնիւնտէ փիա, պիթլի էթտին տէյի, նիզա օլ
գատար պիւշիւտիւ քի, մէմլէքէթին իչինտէ նէ
գատար չէլէպի միզաճը, թապիաթ սահիպի,
բուսուսմտան թէքէլիւֆտէն անլար տտամ վար
ըսա, պիր պիրինէ կեչտի. նիհայէթ տիւշքի

կիւն տալայր ֆասլ էթմիշէր քի , չարսու իշին տէ պիր գաչ քիշի զատէնին էօնիւնտէ , օ կիւ ճէնէն տոամ՝ գըլը իւզէրինտէն գալորանըն իւզէրինէ պիր գաչ փարչա գըլ ակթսն տա , օ տա գըլարը սիլքմէտէն քենտի էվինէտէք կիթ սին : Վէ պու սապահ պու աղիմ ումուրուն իճարսը օլտու զանն էտէրիմ :

Ձէվք պուշլարըն նէրէսինտէ . իքիսի պիր պիւրինէ րասթ կէլաիքէյին , էէրտէն սէլամարը թէմէննալարը պիր պիրինէ չագըլթըրմալար , էֆէնիսիմ սուլթանըմ , գուլնոււմ , գուրպանըն ըմտէյէրէք , էիւզ պին իլթիֆաթ էտէրէր տէ , գապիլին պուսալար , պիր սիրինին գանընը իւ չէրէր : Պիրինին պիրինէ ըէճասը օլտու , պաւ շըմ իւսթիւնէ տէյէրէք թաթը տիլ իլէ սէօղ վէրիր , իշէրիսինտէն թէրսինի տիւշիւնիւր , ֆաւ գըրըն էվինի երգմաղա պագար :

Պիրի օպիրինէ պիր տուգագ գուրայօր , կիտէր կեքիւր գօնուշուր , էիւզիւնէ կիւլէր , կէօզիւնիւ քէօրէյիմ , չէվիրիլիմ տօլապը կէօրմէսին տէյի , պին գատուր իլթիֆաթ , չէլէպիլիք էտէր , տօսթ լուգ կէօսթէրիր : Օպիրէր իքիսի պիր օլմուշ պիրինին էվինի երգաճագլար , կիզլիտէ գուր տուգլարը թուրշույու՝ խալք տույմասըն տէյի , աշիքէարտէ պիր պիրլէրի իլէ սօուգլուգ պօղուգլուգ փէյտա էտէրէր , էախօտ պիր պիլլէրինի թանրմաղար :

Պուշլարտա պու ֆէնա շէյ վար քի , իլթիֆաթ չէլէպիլիք տայէսինտէ , էլ ալթընտան հէր իսթէտիքէրինի իճրա էտէյօրլար : Վէ պու սէպէպ իլէ հէր քէս ուսթա օլմուշ , քիսնէնին

քիմնէյէ ի թիմաւոր եօգ . հէփ պիր պիրըրինտէն
գօրգաւար, դօնուշմաւար՝ հէփ սուրէթ ի մուա
մէլէ տիր , իւնսիյէ եթի ի հեա հաէճէք էմնիյէ եթ
տէտիքըրի շէյ եօգ : Ելւղըրի տախմա կիւլէճ ,
տիրըրի տախմա թաթը , նէ կերչէք սէօյլէտիք
լէրի պէլի , նէ եալան սէօյլէտիքըրի , վէ նէ
պէյնլէրինտէ պիր սաւորդ տօսթ պուլունա պիւ
լի :

Պիւ թիւն էօմիւրլէր հալանտան իպարէթ ,
հէփիսինին՝ իջի պաշգա տիշի պաշգա , էթաիք
լէրի սալթ խօշամէտիլիք , պիր պիրիննէ խօշ կեօ
րիւնմէք իջին , պիր պիրինին էքսիքլիյին մէտհ
էտէրլէր , էօյլէ էօյլէ՝ հալան մէյտան տըպ , հադ
ղայպ օլույօր : Պիրի քէնալիլէրէ ույմայըպ տա
ուսուլ ուլտ հադգա եան չըգայըմ տէսէ , եա
խօտքեամիլլէք էտիպ թընմասա , իղանսըլ թէր
պիսէսիղ էշէք եէրիննէ գօրլար :

Պու ճիւմլէ իլէ պու վիլայէթի ինսանիյէ եթ
մէտրէսէսի սոյայօրլար . իլթիֆաթ պու վիլայ
էթտէ վար , չէլէպիլիյին էօզիւ՝ պուլնտա խուլա
սա օլմուշ սանըյօրլար : Պու ըուսուլարընա օլ
գատար գալի հաիքըմըլար քի , օ ղիյարէթլէրի
օ թէքելիլֆլէրի թէրք էթմէքտէն իսէ , ինտ
լէրինտէ՝ էօլմէք չօդ էյի տիր : Պիրի տիւշիւն
մէյէրէք՝ ղաֆիլ պուլունուպ , պիր թագսիրաթ
էտիպ , պիրինին խաթըրըն ինճիտէճէք օլտա ,
խըսըմը ադրապասը պիր պիրիննէ կէշէր , ինճիթ
տիյի ատամըն խաթըրըն էլէ ալալըմ տէյի , պիրի
պիրի արտը սըրա սէլամլար , էօղիւրլէր , ըէճա
լար , խաթըն նէ իլէ խօշ օլուրուա էտէլմ տէյէ
րէք , կիւճէնէնին եիւրէյի էնինճէյէտէք չալը

շըրլար :

Շէյլէ քի պիր կիւն թէջիֆաթ ճըմա տէտօմ
քի, էյեր պու մուամէլէյի խալգ Ալլահա էտէ-
ճէք օլա, քրիսթիյանըդ ալէմէ նիւմունէ օ-
լուրուռ : Հայ հայ. պիր ինսանըն խաթըր ին-
ճինմիշ տէյի, պէլքի զաֆլէթէ օլմուշ իքէն
պիլէ, խաթըրնը էլէ ալալմ տէյի, պիր պիրլէ-
րինէ կէչէյօրլար տա, հէր քեսին էճէլի հայաթի
էլինտէ օլան Թանըրնըն խաթըրնը՝ պիլէ պիլէ
ինճիթիթիքտէն սօկրա, պիշայտ տուրտուգլարը
պիր աճաիպ հալ տըր : Ալլահը ինսանտուն չօգ
աշալա սայմադ տէյիլ մի պու : Վայ հալմիզէ
վայ :

Իթիմատ էյլէ, պու թէքէլի.ֆ օյունճադ-
լարնտան իշէ պադմալա վադթիմ օլմատըրն-
տան, պաղը պօշ վադթիմտէ, պու մէշէպին
խիլաֆը տտէթէրէ պադարմ, ֆիքրիմէ պաղը
միւլահազալար կելըր քի, ղայլը ղաման խայա-
լմտէն կէչմիշ տէյիլ տիր : Պադարմ, կերէք էր-
քէք, կերէք գարը սուրէթա օլան թէրպիյէյի
պու գատար տըդգաթ ըլա մէշգ էտէյօրլար աա,
Ալլահա կէլինճէ՝ պու գատար խօյրաթըդ է-
տէյօրլար. պադար տա շաշարմ : Րուսուլիճրա,
սը իշին կէօրիւշմէք տէրլէր. պիրինին էվլինէ կի-
տէրլէր, սաաթ սաաթ օթուրուրլար, ճանլարը
սըգըլմադ : Լաքին Ալլահա ղիյարէթ էթմէք
պօրճ իքէն, պու ըուսուլարըն հիւ պիրինի կէօ-
ղէթմէտիքլէրինտէն պաշգա, քիլիսէտէ պիր
չէյրէքտէն ղիյատէ սուրմաղու ճանլարը սըգը-
լըր. պատարագըն պիլէ գըոսասընը արարլար.
ամմա սէյլէյէն քաշանայ գօրգուսուղ փէրվա.

արդ՝ օ նք խորհուրդա իբրամսըզըգ էտէյօր , օնու
կեօրմէյլէր :

Ագլորմըզն ճօշքունըւղու՝ քիսրիմիզին ի-
ճատը՝ պիր թագըմ գանունլար փէյտա էթմիշ-
իզ , օնլարա գարշը էտիպ տէ , պիր առամըն եա-
պիր գարընըն խաթրընը ինճիթմէյէլիմ տէյի ,
պու գատար տըգդաթ էտէյօրուզ . օնա նիս-
պէթ՝ էպէտի գանունլարը պատըպ , պիշի եարա-
տան՝ պիզի եաշատան՝ Ալլահն խաթրընը ին-
ճիտիօրուզ . հաթթա հիչ վազիֆէմիզ պիլէ օւ-
մայօր : Պիր առամըն խաթրընը ինճիթտիմ տէյի
քենտի րահաթընը զայս էտիպ , էլի տէ թէլաշէ
գօմագ , պէլքի ինճիթտիյի շէյ Ալլահն ինտին-
տէ գապահաթ պիլէ տէյիլ , օնտան սօկրա , պիր
տէյիլ պին տէյիլ , Ալլահն խաթրընը ինճիթ-
տիքտէն սօկրա , րահաթ ույգու ույումագ նի-
ճէ օլա պիլիլ :

Իթիմատ էյլէ պու թէքէլիւֆլէր՝ ասընտան
պէրի զըտորմ շէյ իտի , լաքին շիմտի իբրահ էթ-
տիմ . զերա Ալլահն խաթրընը ինճիթմէքտէն
ղայրը , քենտի տինտիզլիյիմիզի եիւզիւմիւզէ վուր-
մագտան զայրը , պիր մարիֆէթի եօգ : Պէօյլէ
մասգարաըգլարա պու գատար մուտագգիգ
օլուպ տա , պիր կիւն գապահաթլարըմըզ եիւք-
լէնիպ , հուզըրուհա վարաճաղըմըզ հաքիմէ՝
պէօյլէ խօյրաթըգ էթմէյի տիւշիւնտիւքճէ՝
պէյիմ թըրմանըր :

Պու թափը՝ ինտանլարըն խաթրընը Ալլահտան
զիյատէ սայմագ տէյիլ մի : Պիր Ալլահա թա-
փան առամլար . ետիօտ թափարըզ տէյէնլէր ,
անասպա Ալլահն նէ տիր տէրլէր : Սանըրըմ՝

պիր խօշ խայալն չէյ եկրինէ գօմուշար, եախօտ
է թտխիմիլի կեօրմէզ, գայտ էթմէզ տէյի տու-
րուրլար, վէ սո՛ւրէթա էթտիքլէրի իպատէթլէր՝
էլլէրէ պէնդէլէլիմ՝ տէյի տիր :

Վադ'ա սուռ ատամլար՝ Ալլահն գուտրէթի-
նի աղամէթինի պիլէլէր, ճանըմզ թէնիմիլ վէ
պիւթիւն էօմրիւմիւզ քէնտի ինայէթի օլտուզու-
նու տիւշիւնսէլէր, էլպէթտէ Ալլահա՝ քէնտի
էմսպլէրինտէն զկատէ լըրսամ էտէրլէր :

Ամմա տէյէճէքսին քի, Ալլահա ֆիքիրտէն
իպատէթ եէթիշիր, զիրա Ալլահ էիւրէյիմիլ
կեօրիւր, ինսանլար իշէրիմիլի կեօրմէզ, էիւզտէն
լըրսամ կեօսթ էրմէլի : Գերէմ՝ էյլէ, ֆիքիր լաֆ
զընը գալալըր, զիրա տիշարտա պիրի իլէ սէօյլէսէ,
տիյի եէրտէ, էլ էթէք գաուշաուրսն ատամ,
քէնտիտէն պիւյիւյիւ պիր չէյ սէօյլէսէ, տէր
ագուպ իճրասընա գօշան ատամ, վէ կիւճէնտիր
տիյի վար ըսա, էօզիւրլէր թէվազուլէր էան
ատամ, քիլիսէյէ կիտէյօր տա, Ալլահա իպա-
տէթ էտէճէյի եէրտէ, էան կէլիպ պի գայտ
օթուրույօր, ծնունլա պունոնլա սէօյլէշիպ կիւ-
լիւշիւյօր, էթրաֆը սիւզէյօր . վէ էյէր էլինտէ
պիր քիթապ, պիր թէսպիհ վար ըսա տա, նէ
մըրըլտանտըղը աուալը պիլիր, նէ քիմէ սէօյլէ-
տիյինի պիլիր . վէ ֆիքրինտէ կեզէն՝ ասընը ան-
տըղը թանկըլտան մնաալարը տըր :

Վիւնահ ըլա Ալլահը տարըլթմըլար ըսա,
հանի իաթըրընը էլէ ալմագ զայրէթի . Շնունդ
կեւլին, Ձատիկ կեւլին, պիր ներոյուէ կիւնիւ-
օլտուն : Եա Ալլահն խաթըր սու գատուր մը
սայըլըյօր : Հէլէ պագ, սանա պիր կիւլէճէք

մէքթուպ եաղայօրքեն, վաիղլէյէ պաշլատըմ.
պունլար նէյէ լազըմ. պիղ քենտի սօհպէթի-
միղէ պագալըմ:

Պիլըրիմ, փատիշահլար վէ տէվէթ ըիճալի
պէյնինտէ, ըիւթպէլէր պէլլի օլտուն տէյի,
պազը գանունլար իգթիղա էտէր. լաքին օնլա-
րն աւրլ մէրամը՝ հէր.քէսին ըիւթպէսինի հըֆղ
էսիպ, Թանկըրնըն քենտիլէրինէ էմանէթ վէր-
տիլի յայտյա րահաթ էթտիրմէք իչին տիր. պու-
ճիւմլէ իլէ, պունու եինէ քենտիլէրէ իշ կիւճ
էթմիլտէյիլէր, իգթիղա էթտիքճէ դուլանըր-
լար. պու պայազը աւամլար մայմուն կիպի փա-
տիշահլարա թագլիտ էթմէք՝ նէ՝ սէվտա տըր:
Պիլ պիրի իլէ տաիմա կէօրիւշմէյէ մէճպուր օլ-
տուգըրընտան, տաիմա զէնճիր իլէ պազը էսիր
կիպի տիրլէր. տիլլէրինի, Ֆիքիլլէրինի, ամէլ-
լէրինի, հէփ թէքէլլի-Ֆ ուղըրուհա Ֆիտա
էթմէլի տիրլէր: Պու սէվտայա չըլլընլըգտան
ղայը իսիմ վէրիլմէղ քի սէյլէյիմ:

Նիհայէթ պէյլէ ըուսում ուլա, թէքէլլի-Ֆ
իւլէ եաշամագ՝ չօճուգլարըն պէպէք օյունու
կիպի, պօշշէլլէրէ ազըլ էօրուպ թէփէլէնմէք
տիր. իքի եիւղլիւ օլուպ, միւտահէնէ իլէ հագ-
զը պագ ալթընա ալմագ տըր. տօսթըրգ սու-
րէթի ալթընտա, տիւլմանլըգ պէսլէմէք տիր.
վէ պէճիտ օլան պօրճլարըմըղը կերի պրագըպ,
չօճուգ օյունաճագլարըլա վագթիմիզի զայ էթ-
մէք, ինսանըն խաթըրնը՝ ինսանլարըն սահիպին-
տէն զիյատէ սայտըլըմըզա իսպաթ տըր:

Կէլ պիղ եինէ էսքի ատէթ իւղըէ եաշայա-
լըմ. զիրա թէքէլլի-Ֆ իւլէ եաշամագ՝ ինսիլ-

եւթի պօղմագ տրր • վէ իւնսլեւթին պալը
քինէտի օլան գարտաշ մուհապպէթինի գալ
տրմագ տրր : Սենեքա ֆէյլէսօֆ՝ իւնսլեւթի
թաշտիվարէ պէնդէտիր • Թաշար պիր պիրի
լիւ խմթիղաճ էտէրսէ , տիվար մամուր օլուր ,
հօգսա տայանամաղ երգըլըր : Պիր գօնուշմագ
միւտահէնէտէն իպարէթ օլուրսա , օնտա մու
հապպէթ օլամագ : Թէքելլէֆ տէտլին՝ երկզ
կիւլիւճիւլիւքտէն զայրը շէյ տէյիւ : «Պու աղեմ
վիւճուտուն հէփիմիղ պիրէր ազասըլը , (տէր
Սենեքա) , Թապիւթ հէփիմիղի ագրապա էթ
միւ , պիր պիրիմիղի սէվմէյէ Թէնպիհ էթմիւ ,
վէ հէփիմիղի միւթէղլէճ էթմիւ , տէր : Մու
հապպէթ տէտլին՝ Թէքելլէֆ Թէպտիւ օլ
տուգլայն՝ նէ իւնսլեւթ գալըր , նէ միւթէ
ղիճլէք :

Տօսթում , պէյլէ Թէքելլէֆ իւլէ հաշա
մոգտան՝ պու մուսիպէթլէր զուհուր էտէր
տէյի , պաշընը պու գատար ալըրթտըլըմա կիւ
ճիւնէ կելմէսին , զիրա պուշարը օանա եաղ
մատա , պէնիմ ֆիլքրիմ պիլէնտի , ինչա Ալահ
պու մէրագ պանա պուլաշմագ : Պէնիմ մէրամըմ
պէնտէն պիլիւքլէրէ , վէ տիւնէանըն աոամը
նա պիր հիղմէթ էթմէք տիր : Ալէ չիւնքի մու
րատում՝ ինսան օլանլար ըլա սատէ տիւ վէ սա
տըք մուհապպէթ իլէ գօնուշմագ տրր , հալա
պաշում պէյնիմ Թէքելլէֆ իւլէ տօլմուշ իքէն ,
եինէ սէնինլէ Թէքելլէֆտիւ տօսթ ում :

ԻՎԼԼԱՏ ԹԵՐՊԻՅԵՍԻ

Աղիշ եկեկենիմ,

Շիւքիւր Ալլահա . Ալլահ տանա պիր էր-
քիք էվլատ վէրտի, նէ շէքիւ թէրպիւնէ էսէյիմ
տէյի փիշինձէ նասիհատ իսթէյորսուն : Սէն
տէ պէնիմ լէ սէրապէր Ալլահա շիւքը էյլէ
քի, տիւնեանըն պէօյլէ պօղուգ վագթինտէ,
վէ սէնին կենձ չաղընտա, պէօյլէ պիր ազլիմ
մասլահատը տանա իլհամ էթմիշ :

Չիւնքի պէնիմ կիպի տիւնեայը անլամըշ
պիր ատամտան նասիհատ իսթէյորսուն, փէք
էյի . պիլտիլիմ կիպի սէօյլէյիմ : Պէրխուտար
օլ, պու տիւնեանտիւյիւն պիր պէճիտ մատտէ
տիր քի, պու տիւնեանըն պօղուգ հալինտէ,
քիմի հիւ մուգայեէտ օլմայօր, քիմի տէ էօնիւ-
նիւ ալաւընը սայմաղ, կեղիշի կիւզէլ կիտէյօր :

Ջէմանէմիզտէ պէտխույ պու գատար մէյ-
տան ալըպ, տիւնեամըղ ինսանտան զէյատէ հայ-
վան մէքեանը օլտուղունա սէպէսլ էվլաուար
էյի թէրպիւնէ օլմատըղը տըր տէսէմ, պէլքի ի-
նանմաղըն . լաքին էօյլէ տիր :

Հագ թաալա ինսանը եարաթուրըղ զաման ա-
ղլ վէրիր, վէ ադըլ թէնէ էօյլէ պիր պաղ ըլա

պաղար քի , պիզ շիմաի կեօրէմէյիզ . տօղտու զուժուզ զաման՝ պիզաի Ֆիքիւր , վուգուգ , իս թիտատ աէտիքլէրի շէյլէրին հիչ պիրի օլմազ , շէօյլէ քի պիր եէնի սօզլմուշ չօճուգ՝ հիչ պիր շէյ իսթէմէք պիլմէզ . զիրա խայալնաի ար զու աէտիքլէրի շէյի գուրամազ :

Անճագ շիմաիքի չօճուգլար՝ պիր գաչ սա աթըն իշինտէ ազալարընը գուլլանմազա պաշա տըլար , կեօզլէրի կեօրիւր , գուլագլարը իշաիւր , աղըլարը լէզզէթ ալըր , չափուճագ արդու փէյսա էտէրլէր , խօշարընա կելէն շէյի իսթէմէյէ պաշարար : Չօգ տէֆա կեօրաիւլիւմիւզ շէյ տիր , հէնուզ սօզլմուշ չօճուգ՝ պիր մում ըջըզ կէօրսէ , կեօզիւնիւ տիքեր պագար . պէս պէլլը խօշանըր . գունտագլարար պէշլէյ գօլլար , կեօզիւնիւ գափարար , աղար չաղըլըր . կեօզիւնիւ աջըպ մումու կեօսթէրաիքլէյն , օ սաաթ սուս օլուր . եինէ կեօզիւնիւ գափա , աղար . եինէ աչ , սուս օլուր . պէօյլէ օլտու զու միւճէրլէպ տիր : Քեզալլէ սաիր ազալարը հագգընտա , տօլտուգլայն՝ խօշունա կելէն շէյի իսթէմէյէ պաշայօր : Տիլի եօգ քի սէօյլէսին , կիւճիւ եէթմէզ քի ալըն , պագար քի աղալըպ չաղըրմազ ըլա իսթէտիլինի էթտիրէ սիլըյօր , ճանը հէր նէ իսթէսէ , աղար թիթիլլէնիլ :

Պու թէճրուպէլէրտէն աչլաշըլըր քի , թա պիտթին իլք կեօրիւնէն մէյլլ՝ իսթէտիլիմիլ իճրա էթմէք տիր : Պունա պինաէն հագ թա ալա ինսանըն ազաո օլմասընը իսթէր իքէն , ա գըլա միւթիւ օլմաղա վագթի իլէ ալըշմը օլ սուն տէյի դանունա թապի էթմիլ : Պունուն

իշին անա պապա՝ էվլատըն թապիւթինի գըր-
սըն, ինսանճա խաարէ էթսին տէյի, չօճուգ
կիւճսիւղ գուվէթսիզ աօզար :

Պու վէճճ իլէ անա պապա՝ էվլատընա ագի-
լանէ գարշը գօյարագ, խույունու թապիւթինի
գըրսպ, իւք կիւնէրինտէն թէրպլէ էթմէք
միւմքին տիր տէսէմ, պէ վար անամ, սէն չը-
տըրմըշըն տէրմիսին : Լաքին էօյլէ տիր : Պէն
պիր պապա կեօրտիւմ, պիր գաչ կիւնիւք չօ-
ճուղուն՝ աղլամաղը ըլա նագըլըլընը ֆարգ
էտէր իտի, վէ տաիմա նագըլըլընտան աղլա-
տըլը իջին, պիր կիւն իքի փարմաղլըլա եիւզիւնէ
աօգանըպ, ազարլար կիպի սէս չըգարտըգլայն,
չօճուգ կեիւէքսէն աղլամաղա պաշատը, սօզ-
րա սուս օլտու, պապասը տէօնիւպ էթրաֆա՝
պափլն, չօճուգ՝ թաղիրի նանըլ անլատը տա
սէսինի քեստի տէտի : Անճագ պիր էվլատըն
խուլարը՝ պիր թէրպլէսիզ սիւթանանըն գու-
ճաղընտա գըրըլմաղ :

Պու սօհպէթսէն մէրաՄ՝ պիր էվլատ փէք
քիւչիւք իքեն պիլէ թէրպլէ գտպուլ էտէր-
քեն, թէրպլէսիզ պիւյիւյիւպ, ֆէնա օլտուգ-
լարը՝ անալարըն պապալարըն իճմալինտէն տիր :
Էվլատլարընա աշըրը մուհապպէթէրի օլտու-
ղունտան, ագըլլարընա գօմուշսըր քի, չօճուգ-
լար քիւչիւք իքեն ապըլսըր եէթիշմէզ, թէր-
պլէ գտպուլ էթմէլէր : Պու աբըլ տէյիլ, ա-
գըլսըլըգ սըր : Ագըլլարը եէթիշմէզ, էթսիք-
լէրինի պիւմէլէր տէյէրէք, գալպէրինտէ սօ-
ղան քեօթիւլէքէրէ մէյտան վէրիլէր . օնլա-
րըն տա եաշը արթորգճա, խուլարը տա ար-

Թար գովովէթէնիր . սօկրա իԹաաԹա սօգա-
լըմ , խույլարընը գըրալըմ տէտիքէրի վադըԹ ,
խույլար քեօքըէնմիշ պուլունուր , չօգ զահմէ-
Թէ տիւշար օլուրլար :

Պու խուսուստա ազաճ աշը կիպի կիւղէլ
էօրնէք օլամազ : ՈւսԹա սրապէսպան՝ վուրտու-
ղու աշտիւրմէյէ պաշտարնճա կեօղիւ իւսԹիւն,
տէ օլուր , պիր աղ էյիւլիքէյն , էլէ իլէ դօրլար
տօղըուլտուր . Ֆախտէ էԹմէղ՝ եինէ էյիւրսէ ,
էանընա պիր քիււչիւք չաԹալ տայար . օ տա օլ-
մազա , պիր տիւզ գազըգ տիքէր , եէր եէր սը
գըճա պաղլար , զօր ուլա տօղըուլտուր : Պապէ-
պանըն պու գատար իհԹիմամընըն ապը՝ նէ .
պիլիւր քի ծնու էօյլէ պրադսա , էյրի պիւյիւյէ-
ճէք , գարԹլանտրդտան սօկրա տօղըուլմաղ .
պալԹալըլա աԹէշտէն վայրը շէյ .քեար էԹմէյէ-
ճէք :

Եա պիր էվլատըն քեօԹիւ մէյիլէրինի տօլ-
րուլԹմաղա , տահա նէ գատար զկատէ իհԹի-
մամիգԹիզա էտէր : Պու պապտէ Թէքեսիւլ
էտէն ատամ՝ պիր սիւրիւ Էսէպսիղէր սլապա-
սը օլմաղա հաղըրլանսըն . վէ էօմիւնիւ ան ու-
վահ ըլա կեչիւրիս , իխԹկարլըգտա րահաԹ
կիւն կեօրէճէյի եէրտէ էճէլի արզուլէյէճէք .
վէ էյէր Ալլահոան գօրգմաղ ատամ տէյիլիսէ ,
տիւնեա էիւղիւնտէ քենտի գանընտան հասըլ
օլմուլ՝ պիր սիւրիւ Էարամաղլար պրոգտըլընա՝
աղլայա աղլայա կեօղիւնիւ եումուս պիտէճէք :

Չօճուգլարըն Թէրպիլէսինի իհմալ էԹմէյէ
սէպէսլ՝ պիր րապըԹասըղ մուհապպէԹ տիր .
զիրա սահիհ մուհապպէԹ օլսա , ԹապիաԹէ-

րինի քիւջիւքիւքտէն տօղոռլաուրլար, քեօթիւ
մէյլէրինէ գարշը կելիրլէր, վէ թէրպլէնէ էթ-
մէյէ չալըշըրլար: Պրահլար օլմատըլընտան մա-
տա, էթտիքլէրինէ կեօղ եռւմարլար, կիւլէր-
լէր, վէ քենտի քենտիլէր պիլէ էջրէտիրլէր
աէ, չօճուղոռմոզ ադըլը աըր, աջդ կեօղ
տիւր, շէրէմէթլ տիր տէյի սէվինիրլէր: Չօ-
ճուգ տուրլար, էթտիքլէրինի պիլմէղլէր: Հայ
հայ. էթտիքլէրինի պիլմէտիքլէրի իշլին, Ֆէնա
էթտիքլէրինի ալլաթմալը: Չօճուգլուգ տուր,
պիր պիւլիւք շէյ էթտիքլէրի եօղ ա: Պէլի. ա-
տամ էօլտիւրմէղլէր, քիւֆր էթմէղլէր (էյէր
մախսուս էթտիրէն օլմաղսա), վէ պուհոռն կի-
պի պիւլիւք դապահաթլար իշլէմէղլէր: Խշլէմէղ-
լէր, զիրա իշլէյէմէղլէր. առմա քիւջիւքիւքտէ
ուֆադ դապահաթլարը քենտի հալինէ պրա-
դըրսան, եաշը պիւլիւքալիւքճէ՝ դապահաթի
աէ պիւլիւր, ադը պալիղ օլաուգլայն՝ պիւլիւք
ատամ դապահաթլէրինէ տիւշէրլէր. օ զաման
սէնին աէ թէրպլէնէն նաֆիլէ օլուր, զապթ է-
տէմէղսին:

Ասըլ մուհասպպէթ էվլատըն մէշըէպլինի թէր-
պլէնէ էթմէքտէ տիր. թէրպլէնէ խուսուսուռնա
կելինճէ, օ հօփիւա կիպի աճըմալար օլմամալը.
զիրա չօճուգլարըն տա քենտիլէրէ կեօրէ՝ իլմի
մանթըդը վար, դիսսէտէն հիսսէ չըգարմալը՝
օնլար տա պիլիր. էյէր աղլամալարընա աճըյանը
պուլուրլարսա, հէմ իսթէտիքլէրին էթտիրլի-
լէր, հէմ թաղիր իշլիթմէղլէր:

Իսթէտիքլէրինէ գարշը կելիպ թապիտթլէ-
րինի գըրմաղա էրքենճէ պաշլամալը քի, սէօղ

քենտիւրէրն օրնադ տէրիւ, քենտիւրէր պիւսիւք-
լէրինէ միւթիւ օլաճադլարընը պիւրիւնէր : Պու-
նոնլա հէմ իսթէտիքլէրինի աղալորըլար , հէմ
իսթէյէճէքլէրինի եալւարարադ իսթէրլէր : Իս-
թէտիւ շէյ եօլու եօլուադ՝ պադմամալը , մութ-
լադա իսթէտիւ զաման էթմէմէի . պունտան
շու հասըլ օլուր քի , չօճուգ քիւչիւքլիւքտէն
հէմ իթաաթ էթմէյէ ալըշըր , հէմ իսթէտիւ
շէյի՝ ումմատըլը վադըթ կեօրիւնճէ , անսյա
պապայա զիյատէ մուհապպէթ վէրիւր : Ամմա
չօճուգ ալլար ըմըշ , չալըրըր ըմըշ , պազը հիւ-
լէլէր եափար ըմըշ , հիւ պիւրինէ գուլադ վէրմէ-
մէի . վէ էվին առամլարընըն հէփիսինին սէօղիւ
պիւր օլմալը . եօգսա պապասը վէրմէշ , անասը
վէրիւր . անասը տա վէրմէշ , կիլլիճէ հիւմէթ .
քեարըլար վէրիւր . էօյլէ օլուրոա , տահա Ֆէնա
շէյ օլուր , չօճուգ՝ իսթըրընը խօշ էտէնէ մուհապ-
պէթ վէրիւր , օպիւրլէրինտէն իքրահ էտէր :

Քեդսըլք պիւրի չօճուղա թաղիւր էտէր , օ-
պիւրի՝ չօճուղուն էօնիւնտէ՝ օնա տարըլըր . պիւր
չօճուղուն թէրպլյէսինի պօղմաղա՝ արդա պուլ-
մագտան Ֆէնա շէյ եօդ : Էքսէրլյեա անալարըն
հալի տիւր , պիւրի էվլատընը թէրպլյէ էթտիւ
եէրտէ , օ տա կելըր օնու թէրպլյէ էտէր . վէ
թէրպլյէ էտէնին էօնիւնտէ , եախօտ ալէհհի-
տէ՝ չօճուղա հադ վէրիւր : Սապը էյլէ , էյէր օ-
նուն էթտիւ շէյ զիյատէ իսէ , միւնաաիպէթմիլ
իսէ , օնու՝ չօճուղուն օլմատըլը եէրտէ թէր-
պլյէ էյլէ : Փապաթ պիւրի կելիպ՝ չօճուգ իլին
րէճա էտէրսէ , չօդ եալւարթմայըպ , պիւր տա-
հա էթմէմէք շարթըլլա աֆվ էթմէք միւնաաիպ

տիր , էյէր չօճուգ օ գապահաթի ատէթ էթ-
միշ տէյիլ իսէ :

Խոռլասա անանըն պապանըն էվլատլարընա
թէգայեիւտիւ՝ Ալլահըն պիղէ էթտիլի կիպի օւ-
մալը . քենտիլէրինի հէմ սէվտիրմէլի , հէմ գօր-
գուլթիմալը :

Պուրայատէք ու ֆադ չօճուգլարը նասըլ պա-
գաճաղընը սէյլէտիմ : Շիմսի զանն էտէճէքսին
քի , պիւլիւմէտէ օլանըն հագգընտա տահա չօգ-
չէյ սէյլէյէճէյիւմ . խայր . քիւլիւքլիւքտէ էյի
պագըլլարգտան սօկրա , էյի թիմար օլմուշ ֆի-
տան կիպի , տօն տօղրու պիւլիւր : Անն թէր-
պիւլէյի կիվէթմէտիքտէն սօկրա , չօճուգ եէտի
սէքիզ հաշընա վարընճա զահմէթին չօղունու
էթմիշ օլուրսուն . օնտան սօկրա պաշլատըն
թարիգի թուլթար կիտէրսին , չօճուգ ալըլըգ
օլուր , թէրպիւլէյէ հաթմըշ օլուր , զահմէթ չէք-
մէզսին :

Անճադ սէն օնու՝ հիչ գապահաթ էթմէյէ-
ճէք գատար թէրպիւլէ էտէմէզսին , եինէ կիօ-
ղիւնիւ իւղէրինտէն այըրմամալըսըն . զիրա ին-
սանըն թապիաթի՝ հսքի խուլու չէքեր , վէ պա-
ղը եէնիլէր տէ փէյտա էտէր : Թէրպիւլէյի էւ-
տէն գօմամալը , լաքին իշինէ կիօրէ գուլլանմա-
լը , վէ գապիլի մէրթէպէ՝ գապահաթինի թաթ-
լըլըղ ըլա կիօղիւ էօնիւնէ գօմալը քի , հաշը
պիւլիւտիւքճէ , գապահաթին չիրքին չէյ օւ-
տուղունու անլասըն :

Պիր էքսիքլիլինի կիօրիւպ տէ թընմամագ՝
ֆէնա չէյ տիր , զիրա պիր քիւլիւք էքսիքլիք
իլմազ օլունտուգլայն , արտը սըրա պիր պիւլիւլ-

իւ կելլր : Լաքին հէր սաաթ տարըլլալ սէջլէ մէք , խուսուսա չօճուգ դապահաթինի թանը տըքտան սօկրա . ուղուն թաղիր էթմէք , վէ քիւչիւք դապահաթէ տէ պիւշիւք գապահաթ կիպի տարըլմագ , օ տա էյի տէյիլ : Վէ պաղը ուֆագ էքսիքլէքէրտէ տարըլմագտան ըսա , քէսինթիյէ ալմագ տահա էյի տիր.քի , քէնտիմի զէվէլէնտիրիյօրում տէյի՝ ութանմաղլա թէր պիյէ օլուր :

Պու պապտէ պիր շէյ տահա սէջլէյիմ , սա նա տա նասիհաթ օլսուն : Պաղը թէրպիյէսիզ անոս պապա էվլատլարընտա պիր կիւնահըն իպ թիտաւրնը կեօրիւպ , սօնու Ֆէնայէ վարաճաղընը Ֆէհմ էթտիքտէ , Սլւահ գօրգուսուլլա , վէ ութանտըրմայլա գալիատըպ , Ճահիլն Ֆիքրինի ույանտըրմատան , կիւնահտան իքրահ էթտիրիպ , ունութտուրաճագլարը եէրտէ , օ գապահաթըն արտը տըրա տահա նէլէր օլաճաղընը՝ թաղիր եիւզիւնտէն՝ պիր պիր թաֆսիլ , վէ պաղըլարընը էօրնէք կեօսթէրէրէք , էվլատընը թէրպիյէ էտէյօրում զիւիւմի իլէ , Ճահիլն գուլաղընը տէլիպ , կիւնահըն հօլւնու էյօրէտիրլէր : Օնլար տա հէճէլէյէ հէճէլէյէ մէշտ էտիպ , գուլմար մը տըր , եա յայրի կիւնահ մը տըր , վագթի կեւթիքտէ , պիւշիւքլէրիտէն տին լէտիքլէրի կիպի կիւնահը թէքմիլ իճրա էտէնլէրի կեօրտիւմ : Վէ պու թէրպիյէսիզլէք անալարտա փէք չօդ օլույօր :

Չօճուղուն թապիլաթինին քեօթիւլիւյիւնիւ գըրմագ իչնի , պու սէջլէտիքլէրիւմ էլ վէրիր . ֆագաթ պիր շէյտէ տահա չօդ ատամեանըլլա :

օր, սէն օնա մուգայեհտ օլ. եանի, չօճուգլա-
րն հէփսի պիր մէշնէպտէ տէյիլ տիր, պաղըսը
սէօզէ կեղիւր, պաղըսը ինատճը օլուր, պաղըսը
թաթըլ տիլիլէ թէրպիյէ օլուր, պաղըսը սէրթ-
լիլիլէ, պաղըսը տա տայաղըլա: Պու սուրէթ-
տէ ուսթաղ հէքիմ կիպի իսլթիտա խասթանըն
թապիաթինի գուվլէթինի թէֆթիշ էաիպ, ի-
լաճը օնա կեօրէ վէրմէլի:

Պաղըսը տայաղըլ ըլա թէրպիյէ օլուր տէտիյ-
իմ՝ սանա աճաիպ կեօրիւնմէսին. աճաիպ՝ օ
տտամլար տըրքի, պիր էվլատ նէ գատար ինաս-
ճը օլտա, եինէ էլ գալտորմայը միւնասիպ կեօր-
մէզէր. գաչընը պիլիլիմքի, ուսթալարընա
պիլէ՝ տէօյմէսինէր տէյի թէնպիհ էտէրէր.
գապահաթլարը նէ գատար պիւյիւք իսէ տէ,
եինէ խաթըրլարընը սայմալը՝ քիշիզատէլիքլէ-
րինէ րայէթ էթմէլի: Սօլոմոն իմաստուն պիր
պիւյիւք փատիշահ իքեն, էվլատընը տայագտան
գըզդանմայը՝ էվլատը սէվմէմէքտէն սայար լտը.
"Տայաղը էսիրկէյէն՝ էվլատընը սէվմէզ", տէր.
(Աւակ. ԺԳ. 24:) Վէ Սիրաք քիթաուրնտա՝
"Էվլատընը սէվէն՝ տայաղը էքսիք էթմէսին",
տէր. (Ը :)

Անճագ տայաղը պիւյիւք գապահաթլարտա
գուլլանմալը. խուսուսա պիր քեօթիւլիւք պէ-
շարէթի վար ըսա, էախօտ տինէ գարշը պիր շէյ
իսէ, պաշանիլըճընտա գարշըլամալը. վէ տայաղ
ըլա պէրապէր դօրգու վէրէճէք սէս տէ չըգար-
մալը քի, չօճուգլա զազապ տահա սէրթ կեօ-
րիւնսին: Ֆագաթ պիր շէյտէն սագըն քենտի-
նի. չօճուգլու թէտիպ էթտիքլէյն, թէքրար

տեօնիւպ եիւզ վերմէ, թէտիպ էթտիինէ փիւշ ման օլմուշ կիպի՝ օ սաաթ տեօնիւպ կիւէր եիւզ կեօսթերմէ . շէօյէ տուրքի, թազիւրին ա ճըսընտան զկատէ՝ սէնին խաթըրընը ինճիթտիինէ աճըսըն :

Պագքի թէտիպին տարլընլըլըն՝ չօճուղու թերպիյէ իշին օլտուն, էօվքէ պէլասը օլմասըն . զիրա էօվքէլէնիրսէն, Ֆէնա էտէրսին, ինսան ճա թերպիյէ էտէմէղսին : Պագը հայվան մէշըէսլի անալար պասպար կիպի էօվքէլէնիպ, նէ էլլէրի իլէ վուրտուգլարը եէրի պիլիւրէր, նէ տիլլէրի իլէ սէօյէտիքլէրի սէօզիւ . ալղըն տան իլէնճ, պէտ տուա, փիս սէօղէր չըգարմա . հէմ սէն կիւնահա կիրիւսին, հէմ էվլասընա Ֆէնա խարէթ վէրիւսին : Պէօյէլէրէ հայվան մէշըէսլի մի տէտիմ . հայվանտան պէթեր տիրէր : Հանկի հայվան տըրքի, թերպիյէ էտէյօրում տէրի եավըուսուն թէփէլէսին : Պունլար էլ իլէ թէփէլէտիքտէն սօկրա, տիլ իլէ տէ պէտ տուա օգույուպ, Ալլահըն զազապընը իւզէրլէրինէ տավէթ էտէրլէր : Հանկի հայվան տըրքի, եավըումու թերպիյէ էտէյիմ տէրի, էօվքէյէ չըգըպ, քենտի քենտիյէ քետէր էտէ : Պունլարըն ալղընտան չըգանը՝ գուլսգլարը իւշիթմէյիպ, սէօյէտիքլէրի մուրտար լագըրտըլար պէլքի քենտի ըրղլարընա աօգանըր : Պունտան մանտա սէն տարըըր տէօյէր իքեն, քիմնէ կէլիպ օգչամասըն, չօճուղուն էօնիւնտէ սէնի գասպահաթըլ էթմէսին . զիրա պիք չօճուղա պունտան Ֆէնա զէհիք օլմաղ . չօճուգ սէնի զալմ տիւշմէն նազարըլա պագար, սօնու Ֆէ.

նա օլուր :

Գապահաթինէ կեօրէ՝ պիր աղ վադըթ կեչ տիքտէն սօկրա , չիւնքի սէնին եիւրէյինտէ քին եօգ , եա չօճուղուն ըէճասլըյա , եախօտ չօճուղուն էօնիւնտէ՝ ախէրին ըէճասլըյա , գապահաթինի եիւղտէն տէ աֆվ էյլէ . լաքին պիր տահա աիւշմէյէճէյինի փիշին թէնսպիհ էյլէ . վէ օրատա պիր աղ նասիհաթ էթտիքտէն սօկրա , օ գապահաթի պիր տահա լիսանէ կեթիրմէ :

Պրագմա քի չօճուգ պօշ շէյլէրտէն գօրգու փէյտա էթսին . ճին , ճատը , փէրի , ալա պիւ ճիւք , վէ պունուն կիպի գօրգունճ շէյլէր չօճուղու գօրգադ էտէր : Ինսանըն էն կիւզէլ ֆաղիլէթինին պիրի՝ ճէսարէթ աիր , գօրգու՝ ճէսարէթի քեօրէր . վէ սաշընա պիր գաղա կէլէ , գարշը գօյաճադ եիւրէյի օլմաղ . չօճուգ լար՝ պիր Ալահսան գօրգմալը , պիր տէ անա տան պապատան :

Պունտան պիր իգթիզսլը շէյ տահա վար : Պաղը չօճուգ լար՝ հիզմէթքեարա՝ պէսլէմէյէ վէ զայրըրա էլ գալարըր . անալար պապալար լաթի ֆէյէ պօղարլար , սաղը տա զօր ուլա էթտիրիւլէր . չօգ ֆէնա շէյ տիր . օ լաթիֆէ վարա վարա տարլընըղա զաղապա թէպտիլ օլուր , չօճուղուն գալալինտէն գարտաշ մուհապպէթինի գալտըրըր : Պու պապտէ սադըն օլ , պօշ սրագմա , կեօրտիւյիւնլէ թաղեր էյլէ . էյէր չօճուգ քիւ չիւյիւսէ էօփիւշտիւր . եօգ , էյէր տիլի աջըլ լուա , ատամընա կեօրէ էօգըր էթտիր :

Պունու սէօյլէտիքտէն սօկրա , չօճուղուն տիւնի թէմիղ թուլմադ հադգընտա , ուղուն վա

զա միւհեմաճ տէյիլ սին . զերա էօվքէյէ չըզլպ տա , քիւֆիւր պէտ տուա էտէն անալարը պա . պալարը՝ եուգարոա հայվանա պէնդէթտիմ , հայվանտան պէթէր տիր տէտիմ . եա լաթիֆէյէ պիւիսպ տէ , հէնուղ տիլի աջըլան պի կիւհաճ մա սըլլարա՝ քիւֆիւր , իլէնճ , պէտ տուա , վէ էէ մինէր էօյրէտէն անալարը պապալարը , վէ զայրը շադաճըլարը նէյէ պէնդէտէյիմ : Չօճուգլարը գարշըլարընա ալըպ , տուա , սէնա , քրիստոնէ աւան վարգապէտուի էօյրէտէճէքլէրինէ՝ էտէպ սիզ թիւքլէր , հալա մանասընա ադըլսար էր մէյէճէք փիս լադըրտըլար , թէքրար թէքրար սէօլէտիպ կիւլէնլէրէ շէթման մը տէյիմ , հօգաս շէյթմանա էօլաչար , շէյթմանըն շաթըրը գլաղու զո՛ւ մու տէյիմ : Եօփ , էօգ , էօյլէ ատամլարա պու իսիմէր չօգ իքրամ տըր . զերա օ էաշաա չօ ճուգլարը՝ շէյթման պիլէ սիյանէթ էսէր , էան լարընա վարմաղ . պուհլար շէյթմանտան տա պէ . թէր տիր :

Չօճուգ պիր էէրտէն տիւշսէ , էա պիր էէրէ չարփսա , սէսինի քէսսին տէյի՝ տիւշտիւյիւ էէրի տէօյէրլէր . ադըլըզըզըն պիր տիւրլիւսիւ տէ պու տուր . չօճուգա ինթիգամ էօյրէթմէք տիր : Հաթթա իգթիգա էտէրսէ , ալըըստան էէրի՝ էօիտիւրմէլլ քի , էիւրէյիտէ քին լարալ սագ . լամաղա ալըշմասըն :

Փէք էյի ամմա , էօյլէ էօյլէ էվլաում սէրսէմ պիւյիւր , էարըն՝ ճիւրի տէօրթ ագճէ տէյմէյն ասամ՝ իքրամուս գուսուր էտէր , պէլքի ըրզն նա տա տօգանըրսա , միգտար պիլտիւրմէլլ տէյիլէ մի . ըրզընը վագտըրըն նէ՞ շէքիլ հըֆը էթսին :

Հէլէ պագ նէ եաժարմ. պէն ինթիգամն տ-
լըտըրմս տէր իքեն, սէն ֆօտուլուղա պիւլէ ի-
ղն իսթէյօրսուն: Եօգ պիրատէր. եօգ. մէ-
րամ՝ խաթըրա կեթիրմէք տիր. եօգսա սէն պու-
սուալի էթմէյէճէյինի էյի սիւրիւրմ, զիրա պու-
սուալտէ ինսանլըգտան զկատէ հայվանլըգ վար:
Հայվան՝ եավրուսոյլա օյնաշըրքեն, տիշլի իսէ
տիշինի, փէնչէլի իսէ փէնչէսինի, պօյնուզլույու-
սա պօյնուզունու ալըտըրըր, լաքին պիղ ինսան
ըզ, ինսան էվլատըրը:

Հէր շէյտէն զկատէ Ալահըն պիւյիւքլիւյիւ-
նիւ անկատարպ, ջօճուզուն դալպինէ Ալահ գօր-
գուսու գօ: Իլմին իսթիտատը՝ Ալահ գօրգու-
սու օլտուզուն պիւրիսին: Չօճուզուն եաշը
պիւյիւտիւքճէ, տիւնեատէ եարատըրըլ շէյլէ-
րին կիւզէլլիւնի կեօսթէր. օթլարը, չիչէքլէրի,
գուրալարը, պէօճէքլէրի կեօսթէրէրէք, Ալա-
հըն հիքմէթինի, գուտրէթինի, պիւյիւքլիւյիւնիւ
անլաթ, վէ էթտիյի տուալարը՝ օնա կեօթէ իպա-
տէթ իլէ էթմէյի էօյրէթ:

Սէնին պու սուալինտէն անկայօրում քի, սէն
զէմանէնին չէլէպի միզաճը պապալարընտան
տէյիլ սին. անճագ կերէք քի էհլին տէ սէնինլէ
պիւր օլսուն, էվլատլարըրը էյի թէրպիյէ էթ-
մէյէ մուգայէտ օլսուն, զիրա ուֆագ ջօճուգ-
լարըն թէրպիյէսի պապատան զկատէ անայա
տիւզէր: Պիւրիւրմ պու հիզմէթ զէմանէ զարիֆ-
լիքլէրինէ զլտ սըր. զէմանէտէ անտիւրն հիզմէ-
թի՝ էվլատը տիւնեայէ կեթիրմէք տիր, պագը-
սըն թայալար ըլա պէսլէմէլէր տիւշիւնիւն:
Լաքին սէն էօյլէ էթտիւմէ. պէնիւմ պիւր ախէր

գատընա սէօյլէտխիմի սէօյլէ . հուզըւրը պարկէ վարաըզը զաման , էվլատ էտինտին մի տէյի սօր . մաղլար . զիրա օնու հայվանլար տա էտէր . էվլատլարընը էյի թէրպլէ է թտին մի , քրիսթլան . ճա պիւլլիւթտին միւ տէյի սօրարլար :

Կէօղլանիւ աչ . հիզմէթքեար պէսլէմէ դըսմլլա չօճուգ չօգ դօնուշմսըն , պաղը փիսլա . դըրաըլար , նիչէ թէրպլէսիվլէքլէր , վէ պաղը տա էտէպիսիվլէքլէր էօյրէնիր :

Ելլնտէն կիտիլի գատար՝ պաղ . քի չօճուգլարը էվտէ օգուտա , էվտէ թէրպլէ էտէսին . տիշարը ուսթայա կեօնտէրմէ . պուշու սալթ պէն սէօյլէմէմ , քէնտիլէրինի պիլէն տտամար՝ հէփ պու Ֆիքիրտէ տիր : Չօճուգ մէքթէպէ քէնտի Ֆէնա խույլարլլա կիրիր , սօկրա քէն . տի խուլարլլըլա օպիրլէրին խույլարընը տա գա . փար էօյլէ չըգար :

Չօճուգ գըսը՝ խուսուսա պիր տանէ խէ , պիր էյլէնէճէք եաշտաշը օլմագ ճալղ տիր . լա . քին եանընտա եա սէն , եա անասը , եա պիր ստիր քեամիլ տտամպուշուշուշու . զիրա քեօ , թիւլլիւք տէտիլին պիր պուլաշըգ իլէթ տիր , պիրինտէն օպիրինէ չափուգ սիրայէթ էտէր . անալարըն պապալարըն լուս , պու պապտէ չօթ թագսիրաթլարը վար : Անճագ չօճուգ պիւլլիւ . իւպ , ագը պալիղ օլմաղա պաշարուս , կէօղլանիւ տէօրթ աչ , վէ արգատաշը ըլա էյլէնմէտէն իսէ , պօշ վագթինի կեչիրմէյէ պիր դալըր էյլէն . ճէ փէյտա էյլէ :

Հէր նէ շէյ էօյրէթտիրիսէն , պաղ . քի գօլայիօլ ուլա էօյրէթսինլէր . ուսթալարըն ճան սը .

գլխից թուր տաէ թէրինէ պաղանդս տա , չոճու-
ղու թաճիգ է թտիրմէ : Քենտի տիւրնի կերէյի
կիպի սէյլէյիս , օգուամարնը եազմարնը էօրէն
մէյինձէ , զայրը տիւլէ պաշլաթմա : Հէր օգու-
տուղու շէյտէ Ալլահն հիքմէ թինի , գուտրէ-
թինի կեօղիւ էնիւնէ գօսունլար : Ալէ պունու
էյի պիւլ քի , չոճուղու թէրպիւլէ է թմէնին հիւ-
նէրի՝ օգուամաղա հէվէս է թտիրմէք տիր :

Պէլքի տէրսին քի , չոճուգ քենտի տիւրնի
էօրէնինձէյէ գատար՝ վագթի կէչէր , զայրը
իւմ օգուամաղա վագթի գտլմաղ : Եա սանա
քիմ տէր քի , ուսթալըգ թապլայան թու թղուն
ճուլար կիպի , չոճուղուն օգույաճաղը շէյլէրի
սըրայա պուլուշտուր տա , պիրինի պիւթիրմէյին
ձէ օպիրինի պաշլաթմա : Էլպէ թտէ պէյլէ է թ-
աիրիւսէն , չոճուղուն ճանը սըգըլըր , օգուամագ-
տան իպա էտէր , օ էօրէտէձէյին տիւլ պիւլէ
էօրէնէմէղ : Սէնին գանըն չոճուղունքիտէն
տուրղուն իքէն , սէնի հէր կիւն կիւլպէ շէքեր
իւլէ պէսլէսէլէր , էինէ ուսանըր , թիթսինիր ,
մէրձիւմէք չօրպատընա գանաւթ էտէրսին . չո-
ճուղու տա քենտինաէն պահս է թսէնէ : Նիչին
սուլթանըմ , օգուտաճաղըն իլիմլէրի տիւլ իւլէ
պէրսպէր , վէ քենտի տիւրնաէն օգուսա , էօյ-
րէնէմէղ մի իմիշ : Էսքի եունանիւլէրին վէ րօ-
մալըլարըն պիղիմ գատար ագլը Էօգ մույու-
մուշ քի , էվլատլարընա՝ իլմի քենտի լիսան-
լէրինտէ էօրէտիրլէր իմիշ : Հաթթա տիւլ տա-
հա էյի էօրէնիր , հէմ սէյլէձմէսինի , հէմ
եազմարնը կիւզէլ թահսիլ էտէր , հէմ էօյ-
րէնալինի էյի սնկար : Պէն էվիմտէ էօյլէ է թ-

տիրտիւմ. վէ պու սահիհ տիր . քի, կերէք քեն,
տի լիսանինտէ էօյրէնիլէն շէյ, կերէք ստիր լի,
սանլէր, հէմ գօլայ էօյրէնիլէր, հէմ էյի զապթ
օրունուր:

Եվտէն տիշարը չոգարգլարը զաման եալընդ
գօմա, պիլէլէրինձէ ճանտան պիր ատամ օյսուն.
վէ հէր շէյտէն զլյատէ չօճուգլար էվ իչինտէ
էյի իպրէթ կէօրսիւնլէր. զերա չօճուգ գլսմը.
նա լագըրտըտան զլյատէ՝ իպրէթ թէ՛ սիր էտէր:
Չօճուղա ուսըու տուրմաղա թէնպիհ էտիս տէ,
քենտի զըտորնը էթմէք կիսիլ Փէնա շէյ օլամադ:
Եէնիկէչին անայըլա եալըրուսունուն միւզաքերէ.
սինի խաթըրնա կէթիր:

Հէր ճահաշն, հէր թէգայեիւտիւն տին իւ
զէրինէ օլուն. իպատէթէ, նք շէյլէրէ սէն իք.
բաւը օլ, օնլարա սա իքրամ էթտիր. Ալահը
ունութուրաճափ, Ալահըն էմրինէ գարը օ.
լաճափ շէյլէրտէն սէն կերի տուր, օնլարը տա
ոագընտըր: Եվտտը Ալահա հալալէ էյլէ, լա.
քին սէն աէ պօրճունտա գուուր էթմէ: Հա.
լա վէ կէչմիշ՝ պէտամէլ ատամլարըն նէ սէֆիլ
հալլէրէ տիւշտիւքլէրինի կէօզլէրի էօնիւնէ գօ.
վէ էյիլէրի էօնլէրինտէ տաիւմա մէտհ էյլէ:

Եաշլարընա կէօրէ՝ օգուամաղա հէվէս էթտիր.
իշ էօյրէնէճէք թէրպիյէ օլաճափ քիթասլար
ալը վէր. Փաղլէթին գըյմէթինի էօյրէնսինլէր,
պէտիսոյտան իքրահ էթսինլէր: Ղաքին եինի
սէօյլէրիւմ, կէօզլիւնիւ իւզէրլէրինտէն այըրմա:
Սէնէքանըն սէօզլէրինի խաթըրնտա սագլա. Եվ
լատ էտինմէյի՝ սինէքլէր պէօճէքլէր տէ էտինիր.
էվլատ տիւնեայէ կէթիրմէք՝ հիւնէր աէյիլ տիր,

էվլատը եաշաթմագտա սէվասէօգ տուր . սէվասէյի եաշաթմագտա տըր , , տէր :

Հէման Ալլահ թուրքուղունու գոլայ կեթիրէ , վէ հոգին նըրն սէյլէտիյի տախմա գալսինտէ եազըլը օլա . “ Բեօթիւ էվլատլար պրագմատան ըսա , էվլատսըղ էօլմէք ֆալտէլն տիր , , տէր (Սիրաք . ԺՊ . 4 .) Բեօթիւ էվլատլար պրագմագ՝ զաթինտէ ֆէնա տըր , լաքին սօնուհու տիւշիւնիւրուն տահա ֆէնա տըր , զիրա քեօթիւ աղաճտան էյի մէյվէ ալընմազ : Վէ ինսանըն թապիսթի . քեօթիւյէ մէյլըն օլմաղլա , սիր . քեօթիւ էվլատտան սլին եարամսղ թօրուն տօղար :

Փէք չօգ սէյլէտին տէյի պէնի պըպլամա այօղուլ , զիրա պու պապտէ քիթապլար տօլտուրուր մատտէ վար սէյլէյէճէք . լաքին սլէն շիւտիլք սուգատար եազտըմ , ինչա Ալլահ պունտան սօնրա տահա զայրը սուալէրինէ մուհթազըրըմ քի , սէնին սատագաթըր աւուհաճան օլտուղումու սանա կերէյի կիպի իսպաթ էտէյիմ :

ՕԳՈՒՄՈՒՇ ԱՏԱՄԼԱՐԸՆ ԹԱԳՍԻՐԱԹԻ
ԼԱՐԸ

Պէնիմ աղիգիմ ,

Պէն արթըդ քենտիմի շաշըրտում , նէ սէօյ ,
լէյէճէյիմի պիլմէյօրում : Օգուճալա տա լա-
նէթ , օգուչանա տա տէյէճէյիմ կեղլօր : Պէն
պու թարաֆա կեղմէմին սէպէպի՝ պունտա պիր
մէշհուր արիւմ առամ վար , օնունլա տօսթլա-
շըպ գօնուշմագ իչին իտի : Իքի այ արը շաշըր-
ում , կիւճ պէլա աշնարդ փէյտա էթտիմ : Իլք
կեօրիւշտիւլում կիւն՝ տիւնեա պէնիմ օլտու
տանարմ : Պէնի կեօրիւշտիւլէն տօսթ՝ իպթի-
տա էվլինէ կիթտիւլիդ կիւն իչին ալար , պէնի
քիթապխանէ տաիրէսինի կեզտիրտի : Իթիմաա
էյլէ , օլ գատար շէյ կեօրտիւմ քի , ագլում տօ-
լանսը քենտիմի շաշըրտում :

Քիթապխանէտի իւշ օտայըլա պիր սօֆա ,
պայալը առամ շէյի տէյիլ , պիր փատիշահ քի
թապխանէսինէ պէնդէր : Քիթապա օլան հէվէ-
սիմ իլէ՝ կիւնիւմիւ օնտա կեչիւրէճէյիտիւմ , լա-
քին կեօթիւրէն տօսթ՝ պունտա պաշգա շէյ
վար տէյէրէք , պէնի պիր օտայա տահա սօգ-
տու . սանարդ սանարդ՝ ըում վէ լաթին միտա-
լարը , էթրաֆտա տիգիլի էսքի թաշար , էսքի

օյնալար, էջլէ նիղամը տիղիմիշ քի, պագմադ
ըլա տօյուլմազ : Օնտան պիր օտայա տահա կիր
աիք • իքի տանէ իրի խարթա, պիր գաչ տանէ
քիւրէ՝ տիւրսինէր, խուրտէսլինէր, իրթիֆա
թախթալարը, ճէսվէլէր, մասթարլար, փեր
կէլէր, վէ պունուն կիպի տիւրլիւ միւհէնտիւ
ալաթլարը : Պիր օտայա տահա վարտըգ՝ թաս
վիրճի օտասըլմըշ • տիվարլէրի հէփ ուֆաճըգ
օյմա սուրէթլէր, ըէսիմլէր, էօրնէքլէր, վէ պի
նաղիր թասվիրլէր իլէ սօնանմըշ : խանէ սա
հիպինին էլ էմէյի պիր գաչ թասվիր, պիր գաչ
օյմա սուրէթ, վէ գաղըլմըշ միւհիւրլէր կես
թէրտի քի, իշինին թէմիղլիլինէ հայրան օլ
տում : Օնտան քիմեա օճաղընա վարտըգ, օնտա
տա պիր թագըմ շիշէ պագըր իմպիքլէր, օճագ
լար, փօթալար, մաշալար, իրիճէլէր, քեպճէ
լէր, վէ պէջլէ պին գատար ավատանըղ ըլա
տօնանմըշ :

Իօթէ եանտա պիր օտա իշինտէ տիւրլիւ գու
րու տէնիղ մէյվէլէրի, գապուգլար, թաշան
մըշ փուլու պաղըգլար, վէ պունա քեղալիք ա
ճախալ շէյլէր քի, հէփսինի եաղաճագ օլսամ,
ճիլալէրէ միւհիթաճ :

Քիթապխանէնին պիր օտաւընտա պիր գաչ
քիթապ կեսթէրտի, քիմի հիքմէթէ տաիր,
քիմի քիմեսյէ տաիր, քիմի շիիր, քիմի տէ
տաիր իլիմլէր հագգընտա • հէփսի պու ալիմին
թէլփի տիր տէյինճէ, պէն տիւնեամը շաշըր
ալմ : Անլատըմ քի, պու ատամըն ագըլ պիր
հիքմէթ տիր, հէր տիւրլիւսիւնիւ խաթմ էթ
միշէօմիւմտէ պէջլէսին կեօրմիւշ տէյիլ խաիմ :

Լաքին մասլահաթ պուշտաթ էքմիլ օլմայօր, պուշտաթ տախրէսինի իքի սաաթ տան զիյատէ սէյր էթտիքտէն սօկրա, հալա եաղըխանէսի օլան օտայա կիրտիք, օրթա եէրտէ պիր պիւլիւք փիշթախթա, իւսթիւ տօլու քեաղըտ, քիթապ քենտի տէ փիշթախթանըն էօնիւնտէ օթուր մուշ: Քենտի ալթմըշ եաշընը կէշկին պիր ա տամ տըր, ուաշը ագ, թէփէսի տաղ, անըն հէմ եիւքսէք, հէմ էնլի, չէհրէսի ուղուշ, պուշտաթ պիւլիւք, չէնէսի եատըր պիր ատամ տըր, պագըշը սէրթ, սէսի դալըն, ընկի պուշտաթ տիր:

Պիր իքի սաաթ գատար տա քենտի իլէ օթուր տուգ: Պէն քենտի զիշնինի մարիֆէթինի մէահ էթմէքտէն տօյամայօրում, քենտի տէ ճահլլ լիյնտէն պէրի ֆիքիր եօրմաղա հէվէսլի օլուպ, պիր դաշ տէֆ'ա տէվլէթ հիզմէթ լէրինէ թայ եին օլմուշ իքէն, եինէ տիւնեա եիւղիւնտէ ին սանա՝ իլիմ օգումապ կիսլի տէվլէթ օլմաղ տէյի, օգումատա էթուլի միւտավէմէթի, վէ ինսանը հալանտան ֆարգ էտիպ, ետրատանընը թանըմաղա գատըր էտէր իլիմ տիր տէյէրէք, իսթիտատընըն նագլինի պիթիւրէմէտի:

Նիհայէթ պէնիմ պու վիւլայէթէ կէլմէմին իլք սէպէպի՝ քենտի կիպի պիր ալիմի կեօրիւպ կեօրիւշիւպ, տօսթլաշմագ շէրէֆի օլտուղընու իֆատէտէն սօկրա, սըգճա սըգճա կէլիպ քենտի իլէ կեօրիւշմէյէ իզլին իսթէտիմ: Պագտը քի, պէն տէ պիր գապա ատամ տէյիլիմ, փիք էյի կեօրիւշէլիմ տէյի իզլին վէրտի: Արթըր պէն քենտիմի Պղատոնուշ, Արիտոտէլին, ետիտտ Սոկրատըն մէտրէսէսինէ կիրտիմ սանտըմ:

Իրթէսի կիւնտէն պաշտօնում , իբի հաֆթա
գատար հէր կիւն կիտէր իտիւմ : Իւք կիւնլէրի
քենտի քենտիսի սէյլէր , չէքտիսի զահմէթլէրի ,
էթտիսի մասրաֆը նադլ էտէր . կերէք իլմէ սու
իւր . կերէք սէնաաթէ տաիւր , էլէ կեթիրտիսի
քիթապլարը ալաթլարը սէյլէր , պէն սասուր է
տէր տինլէր իտիւմ : Օլան պիհէմթա հաֆըզա
սընա հայրան օլտոււմ . քիթապ էազանլարըն էա
լընըզ իսմինի պիլմէք տէյիլ , էազտըգլարը մաա
տէլէրի պիլէ պապըրլա , ոահիֆէսի իլէ խապէր
վէրիւր , վէ տիւր քերրէ օգուտուղու շէյի՝ էզ
պէրտէն սէյլէր : Պազը քենտի թէլիֆի՝ պէս
թէլէր պէյթլէր սէյլէր , վէ չօղունու՝ չօգ սէ
նէտէն պէրի էլինէ ալմըշ տէյիլ իքէն , հալա քի
թապ օգուր կիպի սէյլէր :

Պու Ճիւմլէ իլէ , սալթ քենտի սէյլէյիպ ,
պանա աղըզ աշտըրմատըղընտան , քենտի ոգը
նա պէյէնմէքլիք թախալին էթտիւմ . լաքին էօյ
լէ պիւր քիշի գատէ վէ ալիւմ ոստամըն խաթըրնա
րայէթէն՝ տինլէտիւմ տուրտոււմ :

Նիհայէթ պէն տէ նէ ֆիքիրտէ օլտուղումու
անլաթմադ իշին , քենտի միւլահազուլարըմը
սէյլէյէրէք , պազը մատտէլէր աշուպ , հէր գաջ
տէֆա սօհպէթէ գարըշայըմ տէտիւմ իսէ , լա
գըրտը աղըրմաա գալտը . պանա հագգըմը սէ
պէպիմի սէյլէթմէտէն՝ սօհպէթի օրթա էէրին
տէն քեսէր , պէնիւմ սէօղիւմ էանլըշ , վէ
քենտի ֆիքրի սահիհ օլտուղունա պէնի իլզամ
էթմէյէ , պիւր ուղուն սօհպէթ թուլթուրուր
քի , կերիտի կեւմէզ :

Պուսուն պու իլէթինի՝ էօյլէ սիւր ալիւմ ա

տամա եագըշտըրամատըղմտան , մերամըմը իճ-
րա էսէ պիլէճէյիմէ , կերջի շիւպհէ էտէյօրում
ամմա , ելնէ հէր կիւն պիր եէնի մատոէ պու-
լուպ կիտէյօրում . լաքին պիր կիւն տէ հագ-
գըմը սէյլէյիպ , կեօնիւ խօշլուղոյուլու աէօ-
նէմէյօրում . պէն ալղըմը աշաղգլայն , հէման
Ֆըրլար , քենտի պիլտիինէ թութունուր , պա-
նա սէյլէմէյէ նէօվպէթ վէրմէզ : Պիր տէՖ'ա
չալըշտըմ , ճէվապարըմը դըսապարագ սէյ-
լէյէճէք արալըգ պուլտում , պադտըմ քի , վէ-
րէճէք ճէվապը դալմտը . լաքին լադըրտընը
տրտընը քեսմէզ , պաշաւը թէլպիտլէ գաչ-
մաղա , վէ սէսինի եիւքսէլիպ , պանա աղըլ
աշաղըմայարագ՝ պիր ազ ուշ լագըրտըլար , պիր
ազ ուշար ուշմազ մանալէր իլէ հայգըրա հայ-
գըրա ալղըմը դափատըպ , աչլատըմ քի եէ-
նիլմէք իսթէմէյօր , պէն տէ պիվ-դիւրուր սիւ-
քեուլթ էթալմ :

Պիր կիւն պիր կիւզէլ մուպահէսէյէ կիրիս-
օրտուգ , իւսթէ պիր Նիկիլիզ միւրտու կելտի .
պու պիր մէշուր ՖէյլէսօՖ , վէ տլիմ միւհէն
աիս իմիշ , պուսու կեօրմէյէ կելտի : Պու ալմին
իլմի հէյէթէ տալի՝ հայլ էտէճէք պիր միւշիլ-
լի վար ըմըշ : Պու՝ օ ինկիլիզին նէ գատար իլմէ
մալիք վէ շէօհրէթ սահիպի օլտուղունու պի-
լիր իտի , հօնիւնտէ պիր աղ եըմըադ տուրտու .
լաքին պահսլէրի նէ իւզէրինէ օլտուղու լաղըմ
տէլիլ , սէյլէշէ սէյլէշէ օլ գատար գըղըշտըլար
քի , պօղաղ պօղաղա կելտիլէր , պիր պիրինին
լագըրտընը աչլամաղ օլտուլար : Իքի սաաթ
մուպահէսէ մի տէսէմ , միւճատէլէ մի տէսէմ

էթաիքտէն սօնրա , նէ օ հալլէ տէճէքէրի միւշ-
քիւ թահգիգ հաէ պիւտիւէր , վէ նէ քենտի
Ֆիւրէրէրի երշատ օլտու . երինէ իքիսի տէ հվլէ-
քի զուիւմաէ այրլտըլար : Պէն ալզըմը եռւմ-
մուշ պուշլարը սէյր էտէր տուրոնրատում :

Իթմմատ էյլէ , պուշլարըն պուշ նիզաինաէ՝
իքի գուտուղ քեօփէք՝ պիր պիրի իլէ տալաշըօր
ղանն էթտիւմ . վէ պէն իիզույէ գարըշմամը ի-
քէն , սօնուշտա պիր իքի տիշ տէ պսնա տօգան-
տը : Միւրօտ կիթաիքտէն սօնրա , տէօնտիւս պա-
նա՝ սէն նէ տէրսին տէտի : Պէն պուշուշն իուշ-
ուշու ալմըշմ . պէնիւմ քեսէճէյիւմ շէյ տէյիւ
տիր տէյի էօզը էթտիւմ : Հէլէ սէօյլէ , սէօյլէ ,
էյեր եսիլլըշմ վար ըսա , իսքեաթ օլուրում ,
պէն քենտի զաննիմի՝ հադ օլանտան զիյասէ
սայար ատում տէյիւմ տէտի :

Պէն տէ պուշ սէօղիւնէ գափըլըպ , գըլասըմ՝
միւրտուն հադգը վար տէմիշ պուշուշտում ք
նիշին տէյի սօրտու . պէն տէ սէպէպինի պիր
գըսսա եօլ ուլա սէօյլէյիւմ տէր իքէն , պէն ալ-
զըմը աչար աշմաղ , աշլատում , աշլատում տէ-
տի , պիր քերրէ սէօյլէմէյէ պաշլատը , շաղըրա
շաղըրա պիր ուղուշ լաֆ տըր թութաուրտու .
հէր սէօյլէտիլի սէպէպէ տօլապ չէվերէրէք , պօշ
լագըրտըլարըն կերիսինի ալամատը :

Պուշուշն պուշ թափընտան աշլատում քի ,
պուշ ասամըն գալպինտէ քենտիլէ պէյէնմիւշիք
վար . վէ երինէ սըգճա կիթտիլիմաէն , քիշինի
էվճէսի՝ մէշուէպին թադսիրաթլարընը փէք պէյ-
ան էտէր . պուշուշն էվճէսինէ պադտում քի ,
պուշ գատար իլմի իլէ , տահա մէշըէպինի թէր-

պիլէ Էտէմէմիշ . հաթթա տահա խոյսուղ օւ մուշ :

Թաման խուսուսունտա մուրթէքիպ հալէրի նի կեօրաիւմ . հիզմէթքեարլարա Էթալի պէտ մուամէլէ , ալէմէ Էթալի . քիսլը՝ վասֆ օլու . նուր շէյ տէյիլ : Քենտի կեօղիւ տիշարաա , Է . վինի օլ դաաար կեօղաէն պրադմըլ քի , իքի գըլ Էվլաալ վար , իքիսի տէ պիր պիրէնաէն թէր . պիսէսիղ : Հիզմէթքեարլըն պիրինէ պիր հիզմէթ գօյաճադ օլսա , Էվլէլա պիր ուզուն նասիհաթ վէ թաղիր Էտէր , վէ չօգ տէֆ՝ա սէյէր սայար Էօվքէլնիր , Էլ պիլէ գալորըր :

Իլմուէն խարըճ մասլահաթ լարտա պիլէ՝ քիմ . սէլի տինլէմէղ , հէփ քենտի սէօյիւ օլմալը : Թէ . քերլէմէ պօշ լադըրալար ըլա հէփիսինի պաս . տըրըր . լադըրալար ԷԷթիշմէզուէ , սէսինի եիւք . սէլաիր , հօյգըրմալա պաշար :

Իլահի եա Բապպի , պէօյլէ ալիմ ատամլալըն օգուտուղու իլմուէն չըգարտըլը մէյվէ պո՛ւ մու . Եա քենտի նէֆալէրինի զապթ Էթմէնին եօլունու Էօյրէնէմէտիքտէն սօնրա , օ քիթապ . լարը նիշլին տէվը Էտէրէր . գըրդ եըլ իլիմ՝ օլոյ . ուպ տա , պէտ խոյլարընը թասհիհ Էտէմէտիք . տէն սօնրա , օգումանըն նէ՞ ֆաիտէսի վար : Օգումադ ինսանը թէրպիլէ Էտէր , հայվանըգ . տան պըլըր տէրլէր տէ , օգուտուգճա հայվան օլըրլարսա , օգումադ նէլէրինէ՞ եարամըլ օ . լուր :

Իթիմատ էյլէ տօսթում , պէն պու իքի զըա հալի կեօրաիւլիւմտէ , իպա Էթաիմ , պիր տա . հա պու ատամըն սէվթինէ վարմալըմ : Նէ՞ տէ .

մէք օլսուն . տիւնեայը էօյրէնիւ , Թանըլլա ,
անլամագ իշին , պու գառար տէօքիւլէյիմ սա-
չըլայըմ տա , քենտինի Թանը լոֆզընա ագըմ
էրմէսին : Պու նէ քիւլը տիր . քենտիմէ պէյ-
նիւ , ալէմի էշէք էէրինէ գօյում : Թամա , շէհ-
վէթ , պէտ զէպանըգ , էօվքի . պըր Թէրպիլէ-
սիզ խօրյաթ օլա , պունտան զլյատէ նէ էտէ
պըլըր :

Էօյրէնտիքէրի իլիմ պունտան ղայրի շէյէ
էարամազա , էազըգ տէօքտիւքէրի Թէլէ-
թապիւթին Ֆիիլէրինի էօյրէնիւ տէ , քենտի
Ֆիիլինէ ագըլ էրտիրէմէմէք , կէօքտէ տօլանսն
էըլաղըրը պուրճլարը չըգըս սէյր էտիւ տէ՝
քենտի քենտիլէ կէլիւ քենտի տէրունինի կէօր-
մէմէք , իլմէ հիզմէթ էտիւ քենտի մէշընիլինի
Թէրպիլէ էթմէմէք , նէնիւ ալիմլէյի տիր :

Պու տաւամըն մէզհէպճէսի նիճէ օլոուղու-
նու անլայամատըմ . լոքին պունուն կիսլի նի-
չէ հիքմէթ սիրքէաթիպլէրի , նիչէ Ֆէլէք սէյ-
էահլէրի կէօրտիւմ , հիչ պըրինտէ մէզհէպ էօգ-
վէ պունլարըն տալը նէ տիր պըլըրմիսին : Ագըլ-
լարըլա տիւնեայը տօլաչըս , քենտիլէրինի ալ-
աըրըրլար , Թէնլէրինի քենտի հէվալ նէֆսի-
նէ պրագըրլար : Պէօյլէ ֆօտուլ ատամլար՝ պօշ-
մատտէլէրտէ գարչըրընտաքիլին հագպընը պօ-
շա չըգարըս , քենտի զիւլէմլէրինի իսպաթ էթ-
մէյէ՝ Թէլլիսիլքէր իճատ էտէ պիլտիքտէն սօն-
րա , նէֆսլէրինին իճրասը իշին տէ , գալպլէրինի
Թէսքին էթմէյէ՝ էլպէթտէ վէսիլէլէր տէ ոլու-
լուրլար :

Օգուսուլըգլարընա օլ գառար կիւվէնմիշ

էր քի, կեօնիւլէրինին հէր իսթէտիյի հագ
տըր սանըրլար: Վէ էլէրին ագլընա պէյէնմէ,
տիքէրինտէն, հագդըր կեօղէրինէ սօգսալար,
էինէ իլգամ օլմաղլար: Հէր նէ օլսա, քենտի
նէֆսէրինէ ույարլար, հիջ պիր շէյտէ գարը
գօյամաղլար: Պէօյլէ ատամլար հագ օլանը ան.
լամագ իլին, էլին սէօղիւնիւ տինլէրլէր մի. տօղ
րու շէյ՝ ագըլարընա էսէն տիր • իսթէրսէ շէյ.
թանտան տա եալան օլսուն: Կեօնիւլէրինին
իսթէտիյի շէյէ՝ էօյլէ մանիլ տիրլէր քի, թամա
մը, էօլքէ մի, հէր նէ խոյ օլսա, օլտուամ օլս
սըյա տաղլա, զապթ նէ օլտուղուն պիլմէղէր:
Էլպէթտէ, նէֆսինի սէվէն՝ նէֆսինէ զըտ օ.
լանտան խօշմանաղ:

Քենտի ինտլէրինտէ ալէմ էշէք տիր. քեն,
տիրլէր կիւնէշ, էլէր էէր ֆարէսի տիր. ալէմի
այագ ալթընտ ալմագ իսթէրլէր: Ալսահ էմ
րի՝ չօճուգ օյունճաղը տըր, զերա մէշըէպլէրինէ
ույորուն տէյիլ: Էսէպ գանուլարը՝ ալմ օլանը
պրալպամաղ. անճագ տէլիլէրէ պիր լալէ տիր
քի, քենտի էլէրի իլէ թագընըրլար:

Հայ շաշգընլար հայ • եարըն քենտի պօղաղ
լարընա սոտ պիր տանէսի թագըլաճագ քի, նէ
մուպահէսէ իլէ չէօղիւլիւր, նէ թէպլիրսթլա:
Եարըն էճէլ կելիր, օ զաման պագայըմ, օ տէվը
էթտիքլէրի քիթապլար, իլմ էօյրէնէլմ տէյի
չէքտիքլէրի զահմէթլէր, նէլէրինէ եարայաճագ:
Էյի էօլքէք իլին, էյի եաշամագ իլմինի էօյրէն.
մէտիքտէն սօկրա, նէյէ՝ չալըշմըշ օլուրլար: Օ
արատա անճապա շաշըրմաղլար մը տէրսին: Աւ
լահ օ սատաթտա քիմսէյի շաշըրմայա:

Իլևմ էօյրէնմէք ի չին, ուշգունու սաթ, թէրէ, եօրուստ, ինսանա լազում օլաճադ իլմի էօյրէնմէ. հայվանլարտան սէչիլէյիմ տէյի չալը տա, հայվանտան պէթէր հայվան օլ: Պէօլէ օգումուշլարա Դաւիթ մարգարէնին տէտիլինի տէմէլի. “ Իլմէրի իլէ պօզուլտուլար, մէքրուհ օլտուլար, տէր (Սալ. ԺԳ. 2) :

Ագգա չօդ աճննաճադ շէյ տիր քի, քիշի չալըշըն տէվննաին, իլմի թահսիլի ի չին պիւթիւն էօմրիւնիւ թէլէֆ էթօին տէ, նիհայէթինէ կէլինճէ, քենտի ի չին պիր շէյ էտինմիշ օլմասըն, էլի պօշ պուլունսուն:

Քիշինին իւք էօյրէնէճէյի իլմի քենտի քենտիլի թանըմագ տըր, սօնրա զայրըլարը, պուճիւմէ իլէ, օգումուշլարըն չօղու հիչ պիրինի էօյրէնմէտէն, օգումասընը՝ էօմրիւլէ պէրապէր թէքմիլ էտէր: Պիր օգումուշ առամ քենտի մէլէպլինտէ հէր տիւրլիւ քէօթիւլիւք թէքմիլ իքեն, պիր քէամիլ առամըն հագգընտա պիր զայպէթ իշիթտիքէյն, դարը կիպի հիչ միւլա հազա էթմէյերէք ինանմագ այըպ տէյլի մի:

Եւ ալիմ առամլար էլին իֆթիրասընա պէօլէ գօլայ վիւճուտ վէրիպ ինանըրլարուտ, ագընը գուլանան քիմ օլտուն. նահագ ֆասլ էթմէմէք ի չին, մաստէյի թահգիգ էտինճէյէ գասար, ագընը քիմ զապթ էթսին: Իլթէ պուհալէրինտէն իսպաթ օլուր քի, քենտի նէֆուլէրինէ գարշը գօմագ իսթէմէղէր:

Քենտի հէվաի նէֆսինէ ույան էն ալիմ առամսան ըսա, հագգը սէվէր, նէֆսինի զապթ էտէր, պիր խօշ թապիւթ քէօյլիւյէ տահա

ղկատէ իթիպար հոհերիմ :

Տիւնեւատէ սահիւհ իլիմ՝ տիւնեայը զապթ
էթմիշ պէտխոյլարը եհնմէք օլուուզուհու՝ սա-
նա թարիֆ էթմէյէ հաճէթ տէյիլ, զերա սէն
էյի պիլիրսին . վէ պու պուպտէ պէնիմ խոճամ
սըն . լաքին շու մէշոուր ֆէնէք գուլէլէրի կիպի
կեօզէ կեօրիւնիւր ատամլարա՝ օլ գատար գըլ-
ղընըլըմ վար քի, նէ գատար սէյլէսէմ՝ հարա-
րէթ իմի թէսքին էտէմէմ . պուհլար պիւթիւն
էօմիւրլէրինի ալէմէ ըլըդ . վէրմէք գայտընտա
կէջիրիլէր տէ , քէնտիլէր գարանըգտտա տու-
րուրլար :

Եյէր իլիմ աէտիլլէրի՝ պէնի պէյլէ թիղ մէշ-
րէպ խօցլաթ էտէճէքսէ, հագ տինլէմէդ, հագ-
գա իսքեաթ օլմազ . քէնտիմէ պէյէնմիշ պիր
ֆօտուլ էտէճէքսէ , պէնի պօղաղըմտէք պէտ
խույ պաթաղընա պաթրաճադտա , լանէթ վէ
լանէթ՝ օ իլմէ տէ , օ օգուհուշըուլա տա : Նի-
ջին . լանէթ օգուհանըն աալը՝ նէ . իլմէ չալըբ-
ըմ , լաքին պիր շէյ պիլմէզ կիպի տուրուրում .
զիրա պիլիրիմ քի ինսանըն ադլը գըստա տըր :
Հէվէսիմի իճրա էտէյիմ , լաքին պէնտէքի ադլը՝
Ալլահ հէր քեսէ վէրմիշ . պէնիմ անլայտա-
տըղըմ պիր շէյի՝ պիր համմալ անլայա պիլիր
օնա տա ադլըմ էաթսըն :

Իլմէ հէվէս էտէյիմ , լաքին Ալլահըն քերէ-
մինի ազամէթինի , վէ պէնիմ հիւլէնիմի էյի
անլամագ իչին չալըշայըմ : Էօմրիւմիւ քիթապ-
լար ըլա կէջիրէյիմ , լաքին թապիաթիմի թէր
պիլէ էթմէք իչին օգուլայըմ . օգուտուգճա
խույսուզ , խօյրաթ օլմայըմ . նէֆսիմէ ուլուպ ,

պէտխույլարդմը աղարմայրմ, իլլա ճէնքլէշիս՝
եէնմէնին եօլունու էօյրէնէյիմ. նէթիճէի քե-
լլամ՝ ալլադ կեօնիւլիւ. մէրհամէթի օլայրմ .
հէր քեսէ միւրիւվիւթ էտէյիմ, հադդ տա-
լէթի սէվէյիմ, վէ կերէք Ալլահա, կերէք դար-
տաշմա օլան պօրճունու թանրը օլայրմ :

Իլմէրինի պու թարիգտէ գուլանան ալիմ-
լէր՝ կերչի աղ տըր ամմա, նէ՛ դատար սէվիլէճէք
ճանլար տըր : Պու պապտէ Սէնէքա Ֆէյլէսօ-
ֆուն մա Ֆիքրի պու տուր. “ Չօդ պիլմէք իչին
օգունա, էյի պիլմէք իչին օգու, տէր: Օ նէֆս-
լէրինի եէնմէյէն, վէ քիմէյէ պէյէնմէյիս՝
քեհտիլէրինի էլլէրտէն այրը սայան Փօտուլարը
դօ տիւնեա իսթէտիլի դատար՝ ալիմ օգունուշ
տէսին, պէն եինէ էպէտ-էլ-ապատ ահմադ վէ
ճահիլ տէրիմ :

Տիւնեատէ պու Փօտուլ օգունուլարտան նէ՛
մաղարրաթլար զուհուր էթմիշ. տիւնեատէ եէ-
նի զիւլմէր, եէնի մէղհէպլէր իճաւ էթմէյէ,
պու ադըլլարնա պէյէնմիշ ալիմլէր կիպի մու-
ղրլէր օլամաղ. զիրա հէր իլմին թէմէլի՝ ալլադ
կեօնիւլ տիւր: Պունլար պիր միգտար շէյ թահ-
սիլ էտիպ, եա պիր եէնի շէյ պուլմուշլար, եա
պայաղը խալլատան զիյատէ պիր ալ շէյ էօյրէն-
միլէր իսէ, էօյրէնտիքլէրլի՛ նէ տիր. պու գու-
րանլիք կիրտապտա տահա էօյրէնէճէք՝ նէ թիւ-
քէնմէղ շէյլէր վար, վէ պու էօյրէնտիլի ադըլ
Ալլահըն մէճճանէն վէրտիլի քերէմ մի տիր,
հիչ սիլրինի տիւլիւնուղ, հէման թահսիլ էթ-
տիլի իլմէ մաղրուրէն՝ հիշ պիր շէյ սայմաղ, եէ-
նի զիւլմէր իճաւ էտէր, գուրտուղու ֆէ-

սատլարը ինստ էտէր, թուժար սուրուր:

Տիւրիւ մէզհէսլէր իճատ էտիւ, ֆազըր քիլիսէյի պէօրիւք պէօրիւք էտէնլէր՝ պու ադըլէր տէյիլ մի իտի. վէ հալա արատա պիր՝ իս. թիլալէ վէրէն՝ երնէ պուսլար տէյիլ մի:

Պազը տէֆ'ա իլմին եանը սըրա քիպր իլէ ի. նատ կէլիր. Սէնեքա ֆէյլէսօֆ՝ պէօյլէլէրտէն սագըն՝ տէյի թէնսիւհ էտէր. «Էօյլէ ֆէյլէսօֆ. լուդ սաթմա. քիպր իլէ, ինստ ըլա իշ կէօր. մէք՝ չօգ ատամա զարար վէրմիշ տիր», տէր: Վէ սօնուստա տէօնէր՝ «Իլմին եանընտա՝ քիպիր, դըղգանճըդ օլմամալը», տէր:

Պազը օգուժուչլար վար, պիր իքի շէյ րասթ կէթիրիւ, պիր պօշ շէօհրէթ էտինսիլէր, վէ քէնսիլէրինէ էօյլէ ալտըրմըչլար քի, տինսեա. տէ քէնսիլէր կիպի պիր տահա եօգ տէյի տու. րուրլար:

Քէնսիլի մէտհ էտէնլէրէ՝ ինֆուսլ էտէնլէրի պիլէ կէօրաիւմ. պէն սէնին մէտհինէ մի գուլ մըլըմ, պէնիւմ քէնսի շանըմ շէօհրէթիւմ եօգ. մու. սէնին պանա թարաֆ օլման էտէպսիլլէ տիր տէյի թաղիր էտէնլէրի իշիթմիլիւմ: Վայ ֆօտուլլուգ վայ:

Պիր ֆէնալըդ տա շուստա վար քի, պու զիւմ իւլէ իլմէ հիլլէթ էթմիշ ատամլար՝ ինսանըն եանըլըր օլտուղուսու ունուտուպ, մէյ. տանա պիր քիթապ չըգարըպ, խալգա պէլէն. տիրտիլի պիրլէ, դօլթուգլարը դապարըր. օն. տուն սօնրա արթըդ հիշ պիր ֆասլ էթմէյէէք. լէրի մատտէ եօգ. հէփիսինէ դարըլըրլար, քի. թասլար էազարլար, վէ ալէմ պիղէ պէլ տէ. սին տէրլէր:

Ճահիլ, ահմագ, եախօտ միւլտհազասորդ ա-
սամլար՝ պոռնլարըն թափրասընա դափրըրը .
վէ ճահիլն ահմաղըն սայըսը չօգ օլտուղուն-
տան, իճաւո էթաիքլէրի ֆասիտ զեւիւմէր ալէ-
մէ նէշը օլուր :

Վադ՝ա պիր աւաւմ չօգ սէնէ չալըշմըշ, եօ-
րուլմուշ, էսքի թէվարիխէ տաիր պիր ազ շէյ-
լէր պուլմուշ, քիթապլար եաղմըշ, էսքի զամա-
նա ղկատէ շէօհրէթ վէրմիշ տէյի, իլմի հիք-
մէթտէ տէ, շիլրտէ էտէպտէ տէ, տէվլէթ ու-
մուրունտա տա, հէփիսինտէ ուսթա՞մը օլմուշ
օլտու : Թէվարիխին պու իլիմէր իլէ նէ՞ միւնա-
սիպէթի վար :

Իլմի հիքմէթտէ եէնի նիզամլար իճաւ է-
տէն, էսքի զաման մանղըրլարընա էյի աշնա օ-
լան, իլմի իլահլի, իլմի էտէպի տէ էյի պիլմէք
խտախասը նի՞ճէ էտէ պիլիլ : Պու ճիւմլէ իլէ,
խալգ շէօհրէթինէ գաաիլըր, սալթ էյի պիլմէք
տէյիլ, հէր իլմին փիրի տիր սանըր : Օնտուն
սօլրա պիրի կեւիլ՝օնուն եափտըղընա սէյէնմէզ,
օպիրի կեւիլ՝ օնուն եափտըղընը պօզար, վարա
վարա իլմին փիրի տէտիքլէրի՝ եէնի չըրազ օլուր :

Պէն պու եօլճուլուղումտա Աթօւթօց Ծէնօ
կիպի պիր ալիւմ իլէ կեօրիւշտիւմ քի, իլմի իլէ
իթալէտյա շէօհրէթ վէրմիշ տիր : Քենտի սօհպէ-
թինի էթտիլի վազըթ՝ քենտիլի ալլադլար, ա-
ւաւմ եէրինէ գօմազ, պիր մաւտտէտէ ֆիքրինի
սէյլէյէճէք օլսա՝ էօյլէ սազընարազ սէօյլէյ
քի, սէօյլէտիլի շէյտէն քենտի տէ չիւպհէ է-
տէր կիպի սէօյլէր : Լաքին պու աւաւմըն իլմի նէ
գաւտար մէթին իտի իտէ, քրիսթիյա՞լըղը տա օ

դատար մէծին խոր . զերա քրիսթկանըդ պիր
քիթապ տըր քի . իլմէ հիգմէթ էտէն առամըն
էօյրէնէճէյի էն ալա իլմի եսնի , քենտի քեն
տիյի թանըմագ , վէ ալլագ կեօնիւլիւ օլմագ
իլիմէրինի էօյրէտիր :

Ախրըր քելամ , ինսան՝ քիթասլար տէվը
էտիպ՝ իլիմէր էօյրէնտիյի եերտէ , ալլագ կեօ
նիւլիւլիւք պիլմէզոէ , էլլէրտէն ալա օլաճաղը
նա , հայլանլարտան պէթէր օլույօր :

Պուշլար պանա հէփ սէնին թալիմին տիր . վէ
պէօյլէ օլտուլունա պէն տէ ինանըրըմ . վէ
ինչա Ալլահ պուշլարտան պէօյլէ սաատագաթտա
ուս սանա փուսուր էթմէմ :

58

ԳՕՅՈՒՆ ԱԳԸԼԼԸ ԻՆՍԱՆԼԱՐ

Իպրէնին հի-թի-

Պէնիմ էֆէնտիմ ,

Թէմպէլիք էթտիլիմէ կիւճէնմիշ իսէն՝
հագգըն վար . պէն պու մէքթուպու՝ սէնին սի
թէմէրինէ պէքլէմէտէն եազմալլուրմ : Իլթէ
չիմտի եազուրմ : Լաքին պէնիմ պիր խօճատա
չըմ վար ըտը , պիր տէֆ՝ա աօթթուշուշն պիրին
տէն՝ սէնին եազալլըն մէքթուպ կիպի պիր սի .

Թէմ մէք թուպու աւր . գարշըղընա ունքիդ լագըրտըտան իպարէթ պիր ճէվապ եաղար .

“ Տօսթում , սանա մէք թուպ եապմաորղըմա կիւճէնմիշտին . իշթէ եաղտըմ , վէսսէլամ , տեր պիթիրիր : Պէն տէ էօյլէ եափարըմ զանն էթմէ . պէնիմքի ծնուն զըտոր տըր . զիրա պէնիմ սէնի էյլէնտիրէճէք՝ հիսսէ ալընըր մատտէլէրիմ վար . վէ էյէր պիր ազ գանըմ գըզարուա , սանա պիր մէք թուպ եէրինէ՝ փէք իշթիմալ քի , պիր նըսըֆ վազ եաղայըմ :

Կերէի պէն պու վիւլայէթէ՝ պիր իքի ուֆադ թէֆէք մասլահատթլարըմոտն զլյատէ՝ զէվգէթմէք իչին կեւմիշ իսիմ . լաքին պիր այըն զարֆընտա՝ ծնալիր սէնէ մէսրէսէտէ օգուտուղում տան զլյատէ շէյ էօյրէնտիմ : Պախթըմա քի պորտան պիր աուսամըլա տօսթլուգ փէյտա էթտիմ . էլլի եաշընտա վար , պիր ալիմ , օգումուշ , վէ իֆրաթ թէրպիլէլի աուսամ . մէմլէքեթին իչինտէ՝ ատընա մէրագի գօմուշլար :

Պիլէսինճէ կեչէն տիւրլիւ սօհպէթլէրին հէփսինի եաղմամ , զիրա փէք ուզուն օլուր . անճագ պիլէսինճէ միւզաքերէսինի էթտիլիմիպ պիր մատտէյի եաղայըմ քի , եիրմի կիւն տիւր տիւշիւնիւր եաթըրըմ :

Պիր կիւն պանա տէծնտիւ՝ եարըն սանա զէմանէմիզին աաուվլարընըն ատէթինի կեօսթէրէյիմ , պագ տիւնեա նէտէն ալթ իւսթ օլուլօր , կեօր , տիւնեանըն պոււնճա մուսիպէթինէ սէպէսլ նէ տիր տէտի : Պագ պէնիմ տէ մէրագըմա : Իրթէսի կիւն ըսմուրլատըղը սաաթտա էվինէ վարտըմ . ագշամ իւսթիւ՝ պիր քիւշիւք

հինթօվա պինտիք, չէհիրտէն իւչ միլ ուզադ
պիր ջիֆթընի վար, օրայա վարտոդ : Չիֆթըն
ին իշինտէ կիւղէլ Եօլլարը վար, Եուգարը աշա,
ղա՝ պիր աղ կեզինտիք, շունու պունու սէջլէ-
տիք, լաքին պէն կեօսթէրէճէյի շէյ նէ տիր
աէյի պէքլէյօրում :

Ագչամ հազըն օլտու, Էվէ կիրտիք, տահա
նէ օլտուղունու անլայամատում, պանա մէ-
րադ օլտէյօր : Նիհայէթ պէնի մանտրուսը թա-
րաֆընա կեօթիւրտիւ, պագտում պիր գաչ ա-
ղը վար : Արատը ջօդ կեչմէտի, Էօթէտէն պերի
պիր գօյուն սիւրիւսիւ գօփտու կելյօր, պու
պանա տէօնտիւ՝ ինսանլարըն ստէթինի կեօր-
մէք խթէրսէն, շու գօյունլարա պիր էյի պագ
տէաի : Պու հայվանլար աղըըն պիրինին գափու
սունա տօղու վարտըլար, գափունուն էօնիւն-
տէ իւչ սէրէն էնինտէ պիր թախթա տուրուր,
մէյէր ինգաստին գօմուշլար ըմըշ :

Իպթիսա քեօսէւմ կելտի, թախթանըն իւս-
թիւնտէն աթլատը, կիրտի աղըլա, ծնա պագա-
րադ՝ օպիրէր պուշլատը աթըլըպ կիրմէյէ . լա-
քին արատան կեէնլէր՝ էօնտէքիլէրի Էօյլէ պաս-
տը քի, պիր պիրինին արգասընա չըգըպ, պիր
պիրինի թէփէլէյէրէք աղըլա աթըլըյօրլար տի-
մա, քիմի հանրնտիււշէյօր, քիմի գըչըն, պաշ
կեօղ Եարըլարադ կիրէյօրլար : Արատան կեէն-
լէր պասար, էօնտէքիլէր Եղըլըր գալըր . ջօ-
պանլար ըսըգ չալար, չաղըրըր, սօփալար ըլա
կերի գօփար . լաքին հէփ նաֆիլէ . կերտէ գա-
լանլար մութըլադ էօնտէքիլէր կիպի իշէրի աթը-
լաճագլար . նէ սէս աինլէրլէր, նէ սօփա :

Գափուռնուհն էօնիւնտէ ալթ իւսթ , պիր պիրնի չկնէյիւ , պիր պիրնի թէփէլէյօրլար . սօփա , թէփմէ , սօյնուզ եւմէտէն ճանլարը աճըլլա պարըըըլար , եինէ կեօղէրի գըղմըլ , հիւ պիր շէյ տինլէյէճէքէրի եօգ . հէման կեօղէրի աղըլա աթըլմագտա ոըր :

Իթխնատ էյլէ , պու ոէյրանա օ գաուար կիւլ միւլիւմ քի , նէֆէս ալամազ օլտոււմ . պէն կիւլարլէքճէ , պէնի կեօթիւրէն չէլէպի իօշլու նըօր : Նիհայէթ չօպանլարա ուսուլ ուլա շու գափուռութի թախթայը գալարըրն տէտի : Գօյ ունլարըն հէր պիրի պիրէր պիչիմաէ՝ օ թախթանըն իւզէրինտէ երգըլմըլ տուլուր , իքի չօպան տիպլէրինտէն թախթայը չէքիւլ չըգարմաղա խայը զահմէթ չէքտիլէր : Թախթա գալգաւըլայն հայվանլար տահա գըղըշըր , պիր պիրնի իւսթիւնտէն աթլայարագ աղըլա տէօքիւլտիւլէր :

Պու սէյր պիթտիքտէն սօնրա , պիլ եինէ հին թօլա պինալք , չէհիրէ կելիլք : Եօլտա կելուլ իմիլ եէրտէ՝ սօհպէթիմիլ սալթ օ հայվանլարըն զօրունու , պիրի պիրի իւսթիւնէ պասըլա աթլամասընը , պիր պիրնի թէքերլէմէսինի սէօլէր կիւլէրտիք , զիրա պէնիւմ հիւ կեօրտիւլիւմ շէյ տէյիլ իտի . եօլտա ղայըր սօհպէթ էտէմէտիլմիլղտէն , վէտալէշիլքէն պու տօսթոււմ տէօնտիւ՝ շիմտի թէմսիլինի կեօրտիւն , սօնրա մանասընը տա թարիֆ էտէրիւմ . պագ ղէմանէմիլղն աուամլարընըն սահիհ էօրնէյի տէյիլ մի տէտի , վէտալէշտիք այրըլլարգ :

Օնտան սօնրա , պէնի հէր րասթ կելիլքճէ ,

պուռ պապոսէ էթտիւրի՝ հէմ քեամիւ, հէմ նէք.
րէ սօհպէթէրի՝ շունտա սանա եազոս պիւսէմ.
լաքին եազըք քի, նէ հէփտի խաթրմտա գալ
ալ քի սէօյէյէ պիւէյիւմ, նէ օ լէթաֆէթ իլէ
միւլահազալարընը տօնատա պիւրիւմ քի, օ լէզ
զէթի վէրէյիւմ. անճաք խաթըրա կէթիւրէ պիւ
տիւիւմ եազալըմ: Վէ պու միւլահազալար՝ չիւն
քի պէնիւմ ֆիքրիւմի աշմաղա սէպէպ օլտու,
ինչա Ալլահ սանա տա նաոիհաթ օլուր, պոն
տան սօկրա պանա մէթուպ եաղմայօրսուն տէյի
շիքէայէթ էտէմէյէճէյինտէն մանա, եաղտը
ճա՝ սանա հիսսէ ալընաճաք խօշ շէյէր եաղտը
ղըմը իգրար էթմէյէ մէճալուր օլուրսուն:

Պաղը քիշի զատէլէրէ պագ տէր, կիլիմտէ
գուշամտա սալթանաթտա, պէյլէրէ պէյլատէ.
լէրէ նիսպէթ էտէրլէր. գօնադլար, սըփահա
լըգլար, աթլար, ուշագլար, հատլէրինտէն ղլյա
տէ պօրճա կիրիւրլէր, ալտըգլարընը վէրմէզլէր,
ալաճադլըյը ինլէտիւլէր, ալը չարիւլարը ալթ
իւսթ օլմուշ, եինէ պիր եանտան պօզմաղա չա
լըջըրլար: Պու շաշգընլըլըն ալըմ նէ. պիւյիւք
լէրի կէօրիւրլէր քի, սալթանաթ էտէյօր, քեն
տիւլէրտէ ծնարա պէնդէմէք իսթէր. հիշ տէմէզ
լէր քի, պիւզիւմ հալիմիղէ էլ վէրիւր մի, պու
մասրաֆըն ալթընտան չըգա պիւրիւմիւք. խայր,
հէր նէ օլուրա օլուրն, պոնլար տա էթմէլի
տիրլէր: Վէօրտիւն միւսաշընը կէօզիւնիւ եա
րարագ ալըլա աթըլան գօյուհու:

Պաղըլար գումարա տիւշէր, հէմ վագթիւնի
ղայպ էտէր հէմ ադճէսինի, էվինի պարգընը
եղգար: Նիշին. ղայըլարը կէօրիւր, գումար

տէտիբէրի պիր ասամըն հէմ էվինի, հէմ ըր-
ղընը երգար՝ պիր խույ օլաուղունու տիւշիւն-
մէզէր . քենտի էլէրի իլէ՝ էվէրինի աթէշէ
վերիրէր : Իշթէ էօնտէն աթըլըպ տա , եանընը
գըշընը գըրանլարըն ինիլթիլէրինի տինէմէյիպ,
արուլարընտան աթլայան գօյունլար :

Պազըլար եէյիպ իշմէյէ տիւշէր . զկաֆէթ-
լէր , էյլէնճէլէր , կէզիպ եիւրիւմէլէր , հէփ
վէրէսկէէ վէ էօտիւնճ մասրաֆլար քի , վէր-
մէյէ իգթիտարլէրի օլմատըղընտան մատա , պէլ-
քի վէրմէմէյէ փիշինճէ նէյէէթլէրի պիլէ վար .
շէօյլէ քի , պու սուլէթտէ էթտիբէրի՝ հարա-
միլլէ օլույօր : Եա պու ալթընտոն չըգամայա-
ճագլարը հարամ մասրաֆըն ասլլ՝ նէ . տիւզ
եէրտէ եիւրիւյէճէք հալլէրի եօգ , տաղըն թէ-
փէտինէ չըգամգ իսթէրլէր . միւլահազալարը
եօգ , պունլար հէփ պօշշէյ օլաուղունու տիւ-
շիւնմէզէր . կէճէ գուշու գանատլլա գարթա-
լըն ուշտուլու հալլալարա չըգաճագլար : Պուն-
լար պիր սիւրինի շլյնէյէն գօյունլար տըր քի ,
ալըլա զահմէթսիզ աթըլանլարա պագար . հէմ
քենտի թէփէլէնիր , հէմ աիւերի շլյնէր :

Չօլունուսն էվ պէսէմէյէ գուտրէթի եօգ ,
տիւննայէ կիրիր . հիշ տիւշիւնմէզ քի , գարը ,
չօճուգլար , վէ ճիւմէտէն զկատէ չօճուգլարը
թէրպիլէ էթմէք՝ քիշիէ նէ ալըր եիւք տիւր .
պունտ տա գանաաթ էթմէզ , էլէրէ պէնզէյ-
լմ տէյի , հատտինտէն զկատէ մասրաֆլը տիւյ-
իւն թուլթար , գուտրէթինտէն զկատէ՝ ըրըգա-
րուպայա թէլէֆ էտէր : Իրթէսի կիւն արփաճը
գումրուսու կիպի տիւշիւնմէյէ պաշլար . օնտան

սօնրա, եա պօրճ էթմէլի, եա էլինտէքի օլանը
էքսիյէ սաթըպ, լազըմ օլանը կէթիրմէլի : Ես
պէօյէ հատուկերինի թէճառուզ էթմէնին ասլի
նէ . էօնտէքիլէրէ պագար, օնլար սագաթլան
մատան աթըսոր, եախօտ էվ եափան ըլա էվ
լէնէնին եադտըմճըսը Ալլահ տըր տէյի՝ լայրէթ
վէրէնլէրին սէօղիւնէ պագտը , քենտի ագընը
գուլանմայարագ աթըսոր , թէփէ իւսթիւնէ
կէլաի :

Պազըլար էվէնէճէք օլուր, ղէնկին գըզը իս
թէր, կէօղիւ՝ ալաճաղը գըզտա տէյիլ կէթիրէ
ճէյի ճէհիզտէ , անասընըն պապառնըն միրա
սընտա տըր . հիջ աէմէլ քի գըզըն մէջքէպինի
թէրպէյէսինի սնլայըմ . պապառն էվէնին
թաւըրնա պագայըմ , պանա ույսը մը : Պիր
տէ կէլին էվէ կէլըր, պապառնըն էվնտէ կէօր
տիւյիւնիւ իսթէր . եա էվի երգըպ , գարնըն
խաթըրըն խօշ էթմէլի, եախօտ պիր չէօղիւլմէլ
պազ տըր պաղլանմըջ, էօմիւնիւ խըրիւր ըլա
կէջիրիպ, նէ տիւրլիւ մուսիպէթլէր գուհուր
էթտիլինի՝ պաշընա կէլէնլէրտէն սօր տէփի :
Ե՛յ զավալը, պէօյէ պիր չէօղիւլմէլ պաղ ըլա
պաղլանըօրսուն , պու գատար միւլաճագասըլ
ըդ օլուր մու : Պու տա Սէնէքա ալիմին սայ
տըզ տէլիլքէլին պիրի տիր . փազարտան պիր
աթ ալաճագ օլան , չուլունա եուլարընմ մը
պագարտըն , եօգսա խույունա խուսունա մը :
Ես պիլէնճէ եաշայաճագ պիր եօլտաշ ալըյօր
սուն տա , մէջքէպինի ալամազ , ճէհիզինի սօ
րարտըն , պու նէ տէլիլք տիր : Չարէ եօգ , օ
պիրէր էօնտէքինի քինէյիպ, ազըլա աթըլըյօր :

պունըր տա պաշը մը եարըլըր, գօրօւ մու գը-
րըլըր, նէ օլուրտա օլտուն, օսիրըլէր կիպի աթըլ-
մալը:

Տիւյիւն հադգընտա՝ հէման հէփ պիր ագըլ-
տա արըլար, կերէք ալա, կերէք էվսաթ, կերէք
էսնա, ըրդգա ըուպայա ղեյաֆէթէ հաստէն
աշըրը մասրաֆ էտէրէր: Նիչին. եա շիմալիքի
ինսանլար ինսան տէյիլ քի՝ ագըլ գուլանսըն,
գօյուն կիպի էօնիւնտէքինին աղղընլըլընա պա-
գար. պաշը կեօղիւ տէ եարըլսա, թիւյիւ թիւ-
սիւ տէ տէօքիւլէ, տէրիսի եիւղիւլէճէյինի
պիլաէ, էինէ սինլէմէղ աթըլըր:

Հէր քէս զարիֆլէք էթմէք իսթէր, օն պէշ
կիւնտէ սիր եէնի ըուպա պիշինիլը, էսնաֆըն
տէֆթէրինի աօլտուրուր: Պիլ աղ միւլաշաղա-
լարը օլսա, աիւշիւնիւլէր քի, զարիֆլէք տէ-
աիքլէրի՝ տէլիճէ սիր մէրադ տըր, եէփիղ եէնի
ըուպայը եէնի չըգմա տէլլիյէ պէնղէմէղ տէյի,
եա պօղմագ, եա պիր եանա աթմագ, ագըլ
ճօշըունլուղու տուր: խայր. օսիր տէլլէր
էօյլէ էանյօր. օ գափուտան քէնալէր տէ կիւլէ
պիլիր մի, վէզն էթմէտէն՝ գօյուն կիպի աթըլ-
լըլար:

Զէմանէմիղտէ օն քիշինին տօգուղու՝ աղ-
ղընա զպէր էթմիշ, Ալահըն իսմի շէրիֆինէ
եէմին էաէր. օլ իսմի շէրիֆի աղղըմըղա ալտըգ-
ճա թիթըլէյիպ, եէրէ գափանաճաղ իքէն, էն
էտէպսիղ սօհպէթլէրինին սէյթ պաշըսը օլ-
մուշ: Տիւլէրինի աիւրլիւ քիւֆիւլէրէ ալըշ-
ալմըլըլար. նէքրէ սաշմա տէյի, Սոդոմ Գոմոր
շէհրլէրինի աթէշէ վէրէն սօհպէթլէրի՝ լապըր-

ալը պիւղտօրում կիսի ճէմիւէթ արասնոտս
 Գահգահալըւ սէջլէյիպ կիւմէք, պազը Գա-
 տընլարա տա սիրահէթ էթմիշ իսէ, Ալլահն զա-
 զապընը իւզէրիմիզէ տավէթ էտէր կիւնահլար
 տէյիլ մի: Տէնի Գանըլարըմըզ պու էտէպսիզ
 սահպէթէրէ մէշգի օլմատըգճա, առամ արա-
 սընա կիրիպ, սահպէթէ Գարըշամազ կիսի, իֆ-
 թիխար էտէրէք սէջլէշիւրէր: Պունըլարն սէ-
 պէպլինէ տիր. խալք Գօյուն կիսի կէօրտիյիւ-
 նիւ էտէր, իշիթտիյինի սէջլէր. Եօլմս մու-
 տուր, էտէպլ մի տիր, նէ սայար, նէ տիւշիւ-
 նիւր: Պունըլար տա պիր պիրինի Գագըշտըլա-
 լապ: Ճէհէննէմին Գարանըգ պլըլընը սօլտու-
 բան Գօյունըլար տըր տէտի:

Ելլէրէ էյի իպրէթ օլաճապ պազը թէրպիւէ-
 լի Գատընլար՝ կիսիմ Գուշամ, զարիֆլիք հապ-
 գընտա՝ Գօճալարընըն հալինէ էլ վէրիւր էլ վէր-
 մէզ, օպիր տէլիւրէր ուշուպ, էվէրինէ տէօրթ
 քէօշէտէն աթէշ վէրիւրէրսէ, հիշ տիւշիւնմէզ
 լէր մի քի, օ ադըլ վէրտիքլէրի թէլ, սըմա,
 ինճի, պունճուպ նէ օլսա՝ ինսանը պիր զես-
 տէշէյ էտէ պիւր, նէ օլմաս, պիր էքսիքլիք
 կէթիւրիւր: Տիւշիւնմէլլէր մի քի, պիր Գարըտա
 արանահապ տիւզէն թադան՝ քէամլիլիք, ըրշ
 էհլիլիք, վէ պօրճունու իճրա էթմէք տիր: Պագ
 պու առամ նէ սէջլէր. տէլիւրէր պաշ կէօշ
 Եարարագ՝ աղըլա տթըլըյօր, ուշուլար տիշար-
 տա մը Գալըն, օնլար տա հիշ օլմալսա՝ քէնտի
 կէօղիւնիւ չըգարըր, քէնտի գըլընը Գըրար տա,
 արալարը սըրա էէթիւր:

Պազը զարիպ Ելիտ Գարըլարընա պագտըգճա

ճանրմ' սրգըլըր . պիր եերտէն պէշ ղուրուշ ի-
րատ եօգ , դօճասը պիր հիզմէթքեար ատամ ,
եա պիր հաֆթալըգճը , կիւնտէ գազանտըղը-
նը՝ կիւնտէ մասրաֆընա եէթիշտիրէմէզ՝ պիր
էսնաֆ փարչասը , քէնտի պիր քիպար գարըսը
էտասընտա կէզէր . հէր նէ եէնի մօտա չըգաս ,
եէնիտէն էսքիտէն դըլաֆէթինի ուշտուրուր .
տիվանէ դօճասը պօրճա կիրիր , չարխընը պօ-
զար , էլին մալինէ էլ ուզատորը , նիհայէթ քիրա-
սըղ էվէրտէ օթ ուրուպ չիւրիւմէյէ միւհթաճ
օլուր : Պունլարը օ դօյունլարըն հանկիսինէ՞
պէնզէտէյիւմ : Պունլարտան չօգ ագըլլըլարը՝
ղէնճիր իլէ պաղլարլար :

Պաղըլար էվլատլարընը թէրպիյէ էթմէք , է-
վին իտարէսինէ պագմագ , դօճասընա միւթիւ-
օլմագ , հիշ պօրճլարը տէյիլ , նահագ եէրէ էսիր
օլմագ տըր սանըրլար : Նիշին . եա էօնիւնտէքի
դօյունլար էօյլէ էտէյօր , օնլար տա եօլ պու-
տուր սանըր :

Պաղըլ քահանալար Ալլահա հիզմէթ էթմէյէ
եէմին էթմիշիքէն , Ալլահը պրագըպ , տիւնեանըն
հիզմէթինէ տիւշէլլէր . արստտան կեւէն դօյուն-
լարա՝ կերէք տիլ իլէ , կերէք ամէլ իլէ էյի իպ-
րէթ վէրէճէքլէրի եէրուէ , էօնտէքի գագըշան-
լարա պագարլար , օնլար տա օպիրլէրինի գա-
գալարլար . եօլտան չըգանլարը եօլա կէթիւրէճէյ-
ինէ , պէլքի տօղրու եօլտա օլանլարը սիւրիւտէն
այըլըրլար . պաղըլ եէրտէ օլուր օլմագ մատտէյէ
աթըլըպ , պօյնուզ սալարլար . հիշ տիւշիւնմէզ-
լէր քի , մարեա մըլըղ , գըվըրճըդ մըլըղ , էօն-
տէքիլէր գատար կիւճիւմիւղ գուվլէթիմիղ վար

մը . հէր պիրի քենտիյի պիրէր գօջ սանըր : “ Պիր մարազըը գօյուն պիւթիւն սիւրիւշիւ պուլաշ սըրըր ” տէտիքէրի՝ պունուն հադգընա տըր :

Նիւէ գօճալար վար քի , գարըլարը՝ էվէրինի եիւզիւ իւսթիւնէ պրագմը , նէ էվլաա թեր պիւհսինէ պագար , նէ էվլին խաորէսինէ , նէ էլ լինէ պիր իշ ալըր , նէ պիր հիզմէթէ եափըրը . պիւթիւն կիւն եա այնէնին գարշըսընտա , եա փէնճէրէ հօնիւնտէ տիւզէն՝ զարիֆըք ուզու ռունա , այըն օյուն շէյլէրէ էթալի իսրաֆ ըլա էվլինի եըգայօր . օ գօյուն ադըլը հէրիֆ՝ պա գար տա խօշլանըր : Գարընըն պու տէլիլիքէրի . նէ պիր ազ նիզամ՝ վէրմէլի տէյիլ մի . Ալաճըն քենտիյէ վէրսիւի հիւքմիւ գուլլանմալը տէյիլ մի . էվլինի պարգըրը պէօյլէ երգարըմանըն ա լէմի վաթ մը : Նաքին օպիրէր էօյլէ հտէյօր , պունըար տա էլլէրտէն կերի գալմամալը . զերա զէմանէնին առամը ագլա մալըք օլտուլունու ունուլթմուշ , ադըլսըզ գօյուն կիպի պիր պիլի . նէ պագըպ , թէփիէ իւսթիւնէ կեղէճէքէրին պիլէրէր , եինէ էլլէրտէն կերի գալմագ իսթէ մէզէր :

Կերէք գալը կերէք հըքէք՝ քիլիսէյէ կիտէրէր , մէրամ՝ խալըք սէյր էալպ , քենտիլէրին կեսթէրմէք տիր . սինէք գօվար կիպի՝ կեօքսիւ . նէ ոօյըրու լքի փարմաղըն սալար , մէյէր էիւ զիւնէ խաջ չըգարմազ ըմը . Քսուն պայրաղը . նա հազըլը օլտուգլարընա ութանըրըր : խորան իւզէրինտէ գուրպան սունուլույօր , պիր տին սիդ գատար իթիպար էթմէզէր . հաթթա պիր պայալը առաւա էթմէյէճէքէրի իքրումըզըլը

ծնտա էտէրլէր . հիչ տիւշիւնմէղլէր մի քի , քի-
լիսէ պիր հէյպէթլի եէր տիր , քենտիւէրինի
հարատան , դուրթարան , վէ հալա եաշատան
թանկը , վէ պիր մուրտտըլա եինէ քենտիւէ-
րինի եօղ էտէ պիլէն թանկը , օ եէրտէ հաղըր
տըր : Ատամ սէն տէ , պուշլար հէփ մէրագ
տըր . օպիրլէր տիւշիւնիւյօր մոռ . էօնտէքի դօյ-
ուշլար նասըլ էտէրսէ , պէն տէ էօյլէ էտէրիմ .
ամմա ծնլար գըջընը պուտուռու գըրար ըմը .
ուղը օլտուն , ծնլարա պէնգէմէք իջին , պէն տէ
գըրը վէրիւրիմ :

Պու տօսթում՝ պէօյլէ պէօյլէ գաթը չօգ
թապիրլէր էթաի , լաքին հէփսի խաթըրմա կեւ
մէղ քի եաղայըմ : Փոգաթ պաղը ումում իւզ
րէ էթտիյի միւլահաղալարըն պիր գաջընը եա-
ղայըմ քի , քիշինին ֆիքրինի աջմաղա՝ պոռնլար
տան աշաղա շէյլէր տէյիլ : Վէ եաղմամա հէմ
ֆիքրիմտէ իշէր , խաթըրմա պիր էյի եաղըրը ,
հէմ խաթըրմոտան չըգմատան սանա եաղմը
օլտըրում , ինչա Ալլահ սանա տա չօգ ֆաիտէ-
սի օլտըր :

Ութանըրըմ՝ սէօյլէմէյէ տէր . ինտան գըսմը
ագլընը գուլանմամագ՝ ղէմանէմիղ կիպի հիչ
պիր սէվիրտէ օլմուշ տէյիլ տիր : Տիւնեայը
գարանըգ գապլամըշ , ալէմտէ հիւնէր՝ պիգայո
օլմագ տըր . գապահաթ տէսիյին՝ ալէմտէ վար
տըր տէյի ատէթ օլմուշ , աուսպսէն սայըլըօր :
Սենէքա տա էօյլէ սէօյլէր՝ « Գապահաթ պիզտէ
աշքեար տըր , սէվսպ եէրինէ կեչէր » , տէր :
Ագլը էօյլէ քեօրլէմիշիզ քի , հիչ պիր իշտէ
գուլանաղըմըլ եօգ : Ագըլըլ իշ կեօրմէյի՝ ղէ

մանէտէ գուլանըլան զարիֆ լիսանէ պէնդէթ միշիզ . պիր զաման սէջլէշիլէն լիսան՝ պիր տիւր լիւ անկաշըլըլտը . շիմտի օ պարիտ տիր , թէյսլիի անկլամալը . քեզալք ագըլ գուլանմագ պիր զաման ըտը , շիմտի պարիտ տիր , գոյուն կիպի ագըլըղ օլմալը :

Քիշի էտէճէյի շէյի պաշլամատան սօնունու տիւշիւնմէք՝ խայլի զահմէթ տիր : Չիւնքի տէ լի չօգ , հէր քես տէլի օլմալը :

Տահալը վար . պիրինին հալինէ էլ վերիր՝ պիր շէյի եափար . օպիրի օնա պագար , կիւճիւ եէ թիշմէզ , քենտլի երրթար , կեօզիւ տէ չըգա . ճաղընը պիլսէ , կերի գալմազ : Պէ հէյ էլի եր գըլասը . պոյու ուզուն ատամ ըլա աթըմ աթ . լամագ՝ սէնին էյրի պիւյրիւ պաճաղընա ուլաթ մը . պէլիմ չըգար տէյի գօրգամզըլսըն . օնլար տէլի իսէ , սէն տէ տէլի կիպի արուարը սըրա նէ սէյրտիրսին . պոյուն եէթիշէճէք էէր տէյի իլիսէ , նիշին եիւքսէքլէրէ չըգար տա պաճաթ . լարընը հավատա սալլարսըն :

Սենեքա Ֆէյլէսօֆ տէր իտի քի , խալը կեօզիւնաէն զկյատէ գուլաղընա ինանըր . լաքին շիմտիքիլէրէ՝ ագընտան զկյատէ կեօզիւնէ ինա նըր տէմէլի : Ալահ պիղէ տահա նէ՛ եափմալըլտը . պիղէ պիր ագըլ վէրմիշ քի , օնունլա տիւշիւնիւր վէզն էտէրիզ , ֆասլ էտէր սէշէրիզ . օլաճաղը տույար , օնա կեօրէ գարար վէրիրիզ . տահա նէ վէրմէլի իտի : Պիզիմ կիւնիւմիւզտէ իսէ , ինսանըն պու էն ալա գուարէթի , հաթ . թա ինսանըն ինսանըղը՝ նաֆիլէ պիր շէյ օլմուշ :

Գարըլարըն հազգընա տէրսէն , սիր զաման
Ֆէյլէոօֆուն պիրի՛ագըլարը վա՛ր մը տէյի շիւպ-
հէ էթմիշ իսէ , շիմտի ագըլարզ հայվան տըրլար
տէյի ֆասլ էտիպ քեամէլի իաի :

Պա՛գ , միւլահապսըզըգ ինսանը նէ հալէ
դօմուշ քի , էյէր պիր առամ ալըր պաշըր ,
քեամիլ օլուր , նէֆսինի զապթ էտէր , եէյիպ
իլմէքտէն՝ սէֆահաթտան ուղագ տուրուրսա ,
տէլի տիր տէրլէր : Տէլիլէր ուպուլյա տէլի չա-
ղըրմագ՝ աճաիպ սէյրսն տէյիլ մի : Պիրի՛ սա-
տադայը սէվէր , ճանընա մուգայէէտ օլուր ,
տիլինի թէմիզ թուլթար , եէմին , իլէնճ , քիւ-
ֆիւր , զայպէթ էթմէղսէ , սօֆուլուգ թառ-
լար՝ միւրաի տիր տէրլէր :

Գազարա պիր քեամիլ խաթուն օլսա , զա-
րիֆլիք պիլմէզ , սալթանաթ խաթէմէզ , էվլին
խտարէճիսի , էվլատլարընըն սահիհ վալիտէսի
օլտուղունու կէօրսէլէր , խուլսուղ տուր տէր-
լէր : Պունտան ղիյատէ տէլիլք օլմըր մու . քեօ
թիւ իպրէթ տէտլին՝ պունտան ղիյատէ նէ՞
ֆէնա շէյ եափա պիլըր :

Հէփսինտէն ֆէնա շու տուր քի , տէլիլէրին
մէզագը զէվգէնմէսի , ուսուլարը տա չըլորը-
տըօր . քիմի սայղը , քիմի խաթըր սայարագ՝ ա-
գըլարըն գուլանառնազ օլուլօրլար . տէլիլք
օլտուղունու պիլըրլէր , լաքին տէլիլէրին՝ քիմի
կէօղլանտէն դօրգար , քիմի տիլլնտէն . լա իլաճ
օնլար ըլա պէրապէր չիրքտէ չամուրտա ոլուլա-
նըրլար եաթըրըլար : Պու գատար տա կէվէքլիք
օլմըր մու . սիր ալայ տէլիլէրէ կիւլիւնճ օլմու-
մագ իչին , Ալլահըն ղազապընա ուղըամագ օ .

լուր մու: Պու տէլլէրին տիրի՝ նէ՝ գատար զօր.
լու շէյ տիր քի, ու պուլարըն ագլընը չէլիս,
քեօթիւ լիսյէ ճէլս կտէյօր:

Պու տօսթուս՝ պիր քիշէ զասէնին պիր Ֆաս.
լընընադլ էթտի: Պէյնէրինտէ սօհպէթ օլտուդ.
Ճա, խորաֆլը մասրաֆլը տիւլիւն թուլանլարը
զէմմ էտէր սէյլէր իմիշ: Սօնլուս քենտի պիր
օլլունու էվէնտիրէճէք օլմուշ, օպիրէրինի զէմմ
էտէն առամ՝ քենտի հէփսինտէն պէթէր էթ.
միշ: Պագ, գօյուն ագլլըլըգ նէ Ֆէնա շէյ
տիր քի տէտի, էլլէրին հայվանլըզընը թանլյան.
լարըն պիլէ՝ կէօլլէրինի քէօրլէյօր, քենտի էթ.
տիքլէրինի կէօրէմէղ օլույօրլար:

Տիլլէրինէ էզպէր էթմիշէր, էթմէսէմ՝ խաղ.
նէ սէյլէր տէրլէր: Նէ՝ սէյլէյէճէք. ագլլըլ.
սը՝ հագգըն վար տէր, տէլլէրին սէօղիւ գալէմէ
կէլլը մի. նէ սէյլէրսէ սէյլէսին. եօգաս տէ.
լիլլէրին լագըրտըլլը, սէն քեամիլլէքտէն վաղ
մը կէլէճէքսին, քեամիլլէքտէն ուլմանաճագ
միւսըն: Գօրգմա, պիր կիւն օլուր քի, օնլար տա
տէլի օլտուդլարընը թանլյաճագլար ամմա,
պատէ խարապ էլ-պասրա: Սէն տէ օնլար կի.
պի էտիս տէ, վագլթարը նատիւ օլմալա կէօն.
լիւն չէքէրմի:

Պու Ճիւմէլէ իլէ, կէօրիւյօրու քի, քեամիլ
պուլընան պիր գաչ քիշինին տէ նիշէսի ագլլ
պայրաղընտան գաչըս, քեօթիւ իպրէթէրէ
պագա պագա՝ տէլլէր պայրաղընա հաղըլլօր:

Պունուն իչին տիր քի, պէնիւմ խօճամ Սե.
նէքա՝ Պիղիմ Ֆէսատաթընըն սէպէպլէրինին
պիրի՝ էլլէրէ պագտըլըմըղ սըր, քենտիլլի

ատէթէ ատորրոր , ագլորըդ գուլանմայը ,
տէր :

Պու նասիհաթէր գալպիմէ էօյլէ թէսիր
էթմիշ տիր քի , ինսանտա իլմ տէտիքէրի՝ ագլ
ըս եաշամաղ ըմըշ . քիշի ագլընը գուլանմա
տրգտան սօկրա , օգուլմաղա եօրուլմագ նս
ֆիլէ շէյ իմիշ : Քիշի չօճուգլուգտան պաշլոյ
ըպ , պիւթիւն կենճիլինի տիւրլիւ իլմէրէ
թէէֆ էթտիքտէն սօկրա , ագլը եինէ թասլագ
դալը , տէլլիք ուսլուլուգ հանկիսի օլտուղուն
ֆարգ էտէմէղսէ , օգուտուղու նէյէ՝ եարամըշ
օլուր :

Ազ կիւնիւն իշինտէ ֆիքրիւօլ գատար աջըլ
տը քի , տիւնեանըն ատէթէրլինի վէզն էտիպ ,
տէլլէրէ նիսպէթ՝ տէլլիքտէն սագընմաղա
խայը գուլվէթ քեսպ էթտիմ : Գօ պանա ֆէյ
լէսօֆ տէսինէր , խոյսուզ տէսինէր , շաշգըն
տէոֆնէր . օնլարըն թութտուղու թամը՝ խա
րապաթը օլտուղունու տգլըմ քեստիքտէն սօկ
րա , պէն տէ պիրլիքտէ պուլունայըմ տէյի ,
վարուպ տա՝ քենտիմի պէլայէ ուղըթմամ :
Էյէր տիւնեայէ եիւրէք եափըշտըրաճագ՝ այըն
յուն շէյլէր իսէ , տէլլէրլին խօշունա կելսին
տէյի , պէն քենտիմի պաղլատըպ տա , էօթէտէն
շաղրըրըղըմ վագըթա՝ այագ պողը փէյտա է
տէմէմ : Եօդ , էյէր պէնի ինսաֆ էտէպ եօլուն
տան չըդարաճագ շէյլէր իսէ , պիր ալայ էտէպ
պիղէրլին խաթըրըն խօշ էթմէք իշին՝ պէն ճա
նըմ ճէհէնէմէ աթամամ :

Ճանընը սէվէրսէն տօթուլ , պանա պագ
տա , պու քեսմիլ խօճամըն նասիհաթէրլինէ սէն

տէ ույ . տիւնեանն ատէթինէ ույայլմ տէյի
էթ տիւին ամէլէրին ճիւղէսինի՝ պու սաաթ,
տան թէֆթիւ էթմէյէ պաշլա տա , ագլէ ույ .
դուն տէյիլէր իսէ , հէման վաղ կիւլ , հիւ տիւ .
շիւնմէ : Ինչա Ալլահ պիր կիւն կելպ տէ , սէնի
պու քեմալյէէթ եօլունտա պուլաճագ օլուր .
սաւ , աճապա նէ գատար սէվինէճէյիմ . վէ
իքիմիզ տէ տիւնեանն միւլազաղսըզըզնը
միւլազաղա էթտիքճէ , կեօր քի նէ ֆէրահ
տուլաճաղըզ : Պիզ տիւնեանն տիշարըսըսա
տուրմուշուզ , պիր պիրինէ պագըպ , պիր պիրի .
նի չէյնէյէրէք օ աղըլա աթըլան գօյունլարն
ֆասըլ կիպի , պիր թիմարխանէ իշինտէ տէլիւր՝
պիր պիրինի գօվալար , պիզ ուզագտան սէյր է .
տէճէյիզ :

Ինչա Ալլահ ճլունտան սօնրա՝ մէթուպ եագ .
մատըն տէյի շէքէայէթ էթմէպին . իշթէ սանա
եէրինի տօլտուրտում , վէ պու սէյեաճըմտա
էն այա գազանճըմտան սանա տա հիսսէ չըբար .
տըմ . օլան սատագաթըմա իսպաթ օլսուն :

ՊԻՐ ՓԵՏԵՐ՝ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԻՎԼԱՏՐՆԱ

Պէնիմ աղիզ էվլատըմ,

Պալաւիմին շաղըղընը սանա եաղմալա հաճէթ
տէյլ, սէնին եպնըու գ մէսնէտինէ Էրոյինն՝ պէ-
նի պիր մէրթէպէտէ շաղ էթմիշ տիր քի, գըս-
մէթ հտէնէ նէ շէքիւ շիւքը հտէճէյիմի պիւ-
մէյօրում: Հէր շէյտէն զկտտէ սէվնտկիմ՝ սէն
թալիպ օլմագսըղըն թէվճիհ օլտուղու սուր քի,
էյէր եա պիւյիւքըիւք սէվտասըլա՝ եա քեար
թամաըլա սէն թալիպ օլմուշ օլսան, շիտիքի
սէվնիւթիմ գատար եիւրէյիմաէ աճը տույաճաղ
ըտըմ: Անլայօրում քի, պապանըն նասիհաթ-
լարը սանա քեար էթմիշ. տիւնեա պիւյիւքըիւք-
լէրի իլէ ճէննէթէ չըգըմազ, օնուն իչին քիլի-
սէ մանսըպըրընտա սա պաշընա թագ կկիպ,
աթուտա օթուրուպ, էլ էթէք հօփտիւրմէյէ
թամա էթմէմէլի տէյի սանա էթտիլիմ՝ նասի-
հաթլար թէսիր էթմիշ:

Հագ թաալա քենտի աղըլընա՝ չօպանը քեն-
տի թայէին էթմէլի: Աեօղլենսէ պէտիսույ
տումանը օլան տտամ՝ էլէ ֆաղիլէթ հօլու կեսա,
թէրէմէզ: Քիլիսէտէ մանսըպա թալիպ օլմագ՝

Ալլահ քենտի շէյնէ սահիպ օլմասըն տէմէք տիր . եախօտ քենտի գօյունլարընա քենտի չօպան թէտարիքի գայտընոտ օլմայօր կիպի օնուն իհմալ էթախլինի՝ պիգ քենտի հէվան նէֆ սիմիզ իլէ թէքմիլ էաէրիզ խտախար տըր :

Պունտան մատա, պիր ատամ էպիսկոպոս օլմալա՝ նէ մէշլէպ փաքլլինէ, նէ իհթիմամ վէ թէգայիւտէ միւհթաճ օլտուղունու տիւշինսէլէր, վէ չօպանլըգ էաէն՝ գօյունլարըն սահիպլինէ նէ նէ պըգը հիսապ վէրէճէք օլտուղունու խաթըրլարընա կէթիսէլէր, փէք էյի պլլըրիմ՝ քի՝ մանսըպա թալիպ օլանլարըն պապըսը՝ մանսըպ տէյիլ, մանսըպըն ատընը վէրոիքճէ՝ գօրգուսունտան էճէլ թէրի տէօքեր : Ձիրա պաղըլար վար քի, իւհտէսինտէն կիլէմէյէճէյի եիւքին ալթընտ կիրի, սօկրա աղըրըղընու տայանմայըս, եա տէվըրլիր, եա եիւքիւնիւ սիւրիւքլէր . պիր տէ հիսապ վէրմէյէ չաղըրըսա, պօրճ տէֆթէրի էօյլէ գարըչըգ պուլունուր քի, հիսապընը չաղըրըր :

Իմտի պու պասսուէ քենտինի սագընմագ իշնի, սանա պասպալըգ պօրճումու իճրա էախպ, պիր գաշ նասիհաթ վէրէյիմ : Չիւնքի սէնին չօճուգ էաղընտան պէրի՝ պէնիմ ճահտ ու զայրէթիմ՝ Հաֆ թաալանըն սէնի պու տիւնէպէ կեօնտէր տիլի մէրալը՝ վաճլպիւնճէ իճրա էթտիրմէք իտի սէն տէ շիմոկէտէք վէրախլիմ նասիհաթլէրի գապուլ էտիպ, ֆախտէմէնտ օլոյօրտուն. շիմտի տէ պէնիմ կիպի տիւնէպը կէօրմիւշ կէչիրմիւշ պիր ատամ, սէնի սէվէր, սէնին սէլամէթինտէն զայըր շէյ արղուլէմէզ՝ պիր պասպանըն նասիհա

թիւի՝ պէն եպոս օրմուշում տէյի, ինչա Ալահ
դապուլ էթմէղ տէյիլին :

Մալումուն օլտուն քի, շիւսի սէն՝ էվուէթի-
լէրէ ըշդգ վէրմէք իչին, շամտանա տիքիլտին :
Կերէք աւետարանն, կերէք Պողոս առաքեա-
լն, վէ կերէք սաիր նք քիթապլարն, վէ քի-
լիսէ գանուշլարնն միւճէպինճէ, ուր սասըգ
չսպանն օլան պօրճլարնն՝ պէն սէյլէմէյէ հա-
ճէթ տէյիլ, սէն օգուումուշ անլամշսըն տըր, վէ
սըգճա սըգճա կեօզսէն կեչիւրիպ, Ֆիքրիյիտէ իշ-
լէտէ պիլերսին :

Պէնիւմ սանա սէյլէյէճէյիւմ սալթ շու տուր .
սէն ալէմին կեօզիւ էօնիւնաէ սին, հէր քեսին
կեօզիւ սէնտէ տիր . քիմի սէնտէն էօրնէք ալա-
ճագ, քիմի սէնին էքսիքլիլինի պուլաճագ : Սա-
նա պիր փուլ փերէսթ օլիմին սէյլէալինի սէյլ-
լիւմ, պուլ խուսուտուս փէք միւնասիպ տիր . “Պիր
էքսիքլիք պիւլիւք ատամտա կիզլի գալամաղ”
տէր : Էյէր գաղարա թալըրնը պօղաճագ օլուր-
սան, սէնի կեօլմէղլէր սանմա . իւզէրինտէ փէք
չօգ կեօզ վար . քիմի նասիհաթ ալմաղա պագար,
քիմի էքսիքլիք պուլմաղա : Ելինէ օ ալիմին սէօ-
զիւ աիւր, “Պիւլիւք ատամլարն էթտիլի՝ հէր
նէ գատար կիզլի օլսա, ելինէ քիւչիւքլէր կեօ-
րիւր” տէր :

Մեճագ սէնին սագընման՝ ինսանլար կեօրիւր
տէյի տէյիլ, իլա վէքիլի օլտուղուն զաթ, մէմու-
րէն էթինին հիսապընը վէրէճէյին սահիպ մուլթ-
լագ, կեօրիւր տէյի քէնտինի սագընմալըսըն :
Պու պօղուգ զէմանէմիղտէ եպիսկոպոսլարն
էօմիւր փաքլիլի՝ հէր վագըլթտան զիյատէ էլզէմ

տիր : Պիր զաման էօմիւրէրին լէքէսիզ օրմասը , նա՛ կերէք ճէմաւածն , կերէք քահանայարն փաքլլի՛ եպիսկոպոսլարա չօդ եարտում ըտր . լաքին շիմտի տիւնեա պիւթիւն՝ օլտոււմ օլա . սըյա քենտիլի քեօթիւ-լիւյէ վէրմիշ , հագ թա ալա քիլիսէսինի՛ եպմարն : յայրէթի իլէ սագ-լայօր : Վայ հալա , էյեր օնլար տա թավլլարը . նը պօզարսա , քիլիսէնիլի կիւնիւ պիթէր :

Եպիմուգ՝ զարիֆլիք դալարումազ . զիրա գա . նունլարը՝ Ալլահն էմրի վէ նը աւետարան տըր . օնլար էպէտի վասիլեթլէր տիր , տալա թէպտիլ օրմազ : Գաիտէլէրի պօզոււմազ , զիրա եպմլարա թէնպիւհ օլունան զապթ՝ էվվէլքիլէրէ տէ պոյ-ուտու , շիմտիքիլէրէ տէ պու տուր , շիմտէն սօն-րա կէլէճէքլէրէ տէ պու օլաճագ : Քիլիսէնիլի նիզամը թէպտիլ օրմազ , թէնպիւհ էտէն սահի-պի կիպի տախմա պէր դարար տըր :

Պէն տէ պիլերիմ , վէ փէք էյի պիլերիմ քի , պու նիզամլարը՝ վաճիպ օլտուղու դատար սը-գը թուլթան փէք ազ տըր . պիլերիմ քի , աշ-խարհականլարն պօզուգըւղու քահանայարն տա չօղունա սիրալէթ էտէր , օնտան առաջնորդ-լարա պիլէ կէչեր : Լաքին շիքը Ալլահ , տիւն եէվի սէվալար քահանայարն պիր ազընը պաշտան չըդարըյօրսա , տօղուուուու սէշլէմէ-լի , առաջնորդլարընը թավլլընը պօզմայըլ՝ Ֆա-զաթ մէսնէալէրիլիլի շանը իչլն , առէթ օլան տա-րաթտան զիյասէսինի էտէն նատիր տիր :

Շիմտիքի զամանտա պօրճլարընը վաճիպիլու-րէ իճրա էթմէք միւմքիլի տէյլլ մի . հայ հայ . սանա պիր նը եպմուն հալէլիլիլի եազայըլ՝ զէ-

մանէնին պօղոզդուլունա նիսպէթ՝ կերէք էլ
էրէ էյի իպրէթ վէրմէյէ , կերէք քենտի հիզմէ-
թինի իճրա էթմէյէ , պիր առաջնորդ նէ էտէ
պիլտլինի ծնտան անլարսըն : Ստեփաննոս Գու-
փիլլի նամ՝ Սփալաթ ոօ արհիւպրու պէնի թէր-
պլէ էտէն խոճամ ըտը քի , իֆրաթ թէքլիֆ-
սիզ կեօրիւշիւր իւտիւմ :

Պու պիր տինտար , օգուժուշ , վէ իֆրաթ
զէքի ասամ ըտը . հիզմէթինաէ օլան ատամլար՝
ֆիլիլ փաք վէ քեամիլ տտամլար օլմալլտը :

Քիլիսէ նիզամնա օլգատար մուգայէտ իտի
քի , սօկրատան իճատ օլան տտէթլէրի իպթալ
էթմէք իչին , վէ եէնի չըգանլարը՝ պաշլամատան
քեօրլէթմէք իչին , հէր սէնէ պիրէր ճէմլյէէթ
էտէրտի :

Պիր կիւն խապէր վէրմիշէր քի , գըշն՝ դա-
սըն իչէրիտի սօուգ օլուր տէյի , կեճէ ժամլարը-
նը՝ աւազ սարկաւազը՝ աւանդատունտա սէօյ-
լէթմէք թէրթիպ էտէյօր ումուշ . զիրա էսքի ա-
տէթ իւղըն հէր . կիւն ստպահա իքի սաաթ գա-
լարագ՝ սապահ ժամլարընը սէօյլէտիրտի : Ա-
ւանդատունտա սէօյլէմէյէ պաշլոյաճագլարը
կիւն՝ չան ոէսինի իշիթտիլլէյն եանը սըրա պիր
քոհանայ վէ իքի տիրացու ալըպ , հէփսինտէն
էվլէլ դասա վարմըշ , միաբունլար ճէմ՝ օլուն-
ճայա գատար՝ քենտի իքի տիզ իւթիւնտէ տու-
այա օթուրմուշ : Ճէմլյէէթ թէքմիլ օլտուգ-
տան սօկրա , ժամը պիլլէլլէրինճէ սէօյլէր . վէ պու-
եէնի շէյ ատէթ օլուպ տա՝ ըահաթլըղա տիւշ-
մէսինլէր տէյի , օպիրլէրէ իպրէթ օլուպ՝ աւազ
սարկաւազըն իճատ էտէճէյի տտէթի՝ իպթալ

էթմէք իշին, պիւթիւն գըշ պէօլէն էթմիշ :

Իրթէսի ճէմլյեէթտէ եաղըլան էմիրէր օ. գունոյօլքեն, քիլիսէնին գանոււղարնա եէ. նի առէթէր սօգանլարըն մատտէսինէ կէլն. ճէ, օգուլանը պէքլէտիպ, աւագ սարկաւագա աէօնմիւշ՝ գալգ այաղա, պաշընը աչ, պիր էյի աինլէ, պու սէնին իշնն աիր տէյի, պիր էյի թա. պիր էթմիշ : Քահանանըն պիրինի տէ, պատա. րագ վագթի իքրամնըղ սուրույօր, վէ զարիֆ Կըլաֆէթտէ կէղէյօր աէյի, ճէմլյեէթտէն ալ. շարը գօվմուշ :

Ճէմաթընա օլան ղայրէթի՝ քահանալարա օլանսան էքսիք տէյիլ իտի : Հէր փաղար կիւն քիլիսէյէ էնէր, քէնտի պիննէֆս ճէմաթընա քրիստոնէական վարդապետուի թալիմ էտէր ի. տի. վէ էթրաֆընտաքի ալիմ քիմնէլէրին չէփ. սինէ տէ պաշգա պաշգա էթտիրլիրտի :

Պիւլիւք փերհիղտէ հէր ագշամ սաաթ պիր. տէ քիլիսէ գափուսուենու աշտրըր, ճէմաթ ըլա պիւ միգտար տուաւան սօնրա, օ կիւնքի տէ. տարանըն, գիրքին իւղէրինէ վաղ նասիհաթ է. տէրտի : Եըլըն գուսուր կիւնլէրինտէ գօնաղըն. տաքի էթպաի իլէ՝ հէր ագշամ մատուուա էնէր, պիրլիքտէ ագշամ տուաւըն էտէրտի : Էթպալնէ տաիմա թէնպիհի՝ Ալլահ գօրգուսու վէ գար. տաշ մուհապպէթի իտի :

Հէր ճումա իրթէսի կիւն մէմէքէթին ֆու. գտրասընը՝ գօնաղընա ճէմէտիպ, գափույու գափաաըր, հալլէրինէ չիւքր էթսինլէր, վէ ֆա. դըրըղը սապր ըլա չէքսինլէր տէյի վաֆիր վաղ վէ թէսէլլատէն սօնրա, պիլլէրինճէ տիլ չէօ.

քեր, պիր միգտար տուա էտեր, օնտան սօնրա
հեր պիրինէ հալլի հալլինձէ պիրեր ազ սատագա
վերիր կեօնտերիր իտի :

Քենտի գօնաղընըն եանընտա վալիտէսինին
էվի վար ըտը . նէ գատար ոահիպսիզ ֆուգարա
գըղարը վար ըսա, օնտա պէսլէր, թէրպլէէ հտէր,
գըսմէ թլլէրի չըգաղդձա՝ էվլէնտիրիր իտի :

Հէր նէ վագըթ պիր խասթէյէ սըբուլի կիտէ
ձէք օլսա, պիւ թիւն էթպաի իլէ քենտի պէրա
պէր կիթմէլի իտի : Պիր ատամ՝նէ գատար ֆա
գըր օլսա, սօն տըճակուսուսու պու աղիղ առաջ
նորդատն ալմատուն էօլմիւշ էօգ . հէփսինէ էէ
թիլիր, վէ փէք ֆագըլըն եասթըղը ալթընա
խարձըգ պրագըր էօյլէ չըգարար :

Ճէմատթընա օլ գատար մուհապպէթի վար
ըտը քի, հիւճրէսինին գափուսուսու ապա գա
փամազ, հէր կէլէն հալլինի իֆատէ էթմէլի ի
տի . վէ հուզուրունտան՝ թէսէլլասըղ կիթմիշ
էօգ : Տիլէնէմէղ տիլէնձիլէրի՝ կեօղիւնիւն պէ
պէլի կիպի սէվէրտի . էքսէրիլէա վերտիլի սա
տագա ալլաշըլլա տա, մահճուպ օլմասընլար
տէլի, քենտիլէ լուղումու վար էօգ՝ պիրեր իշ
պուլուր տա, իւճրէթ տէլի վերիրտի : Չօգ տէ
ֆա քենտի պիր ագձէսիզ գալըր, կէլէնի պօշ
կեօնտէրմէյէ ճանը չէքմէղ, պիր ազտան կէլ
քեահայամ կէլսին տէ՝ ալլալմ վերէյիմ տէլի
կեօղիւնիւ եափարագ կեօնտերիր իտի :

Լաքին քենտիլէ տէ Ալլահ կեօղիւնէ կեօրէ
վերիրտի . քենտիլէ տէ սատագա՝ կեօրիւնմէզ
էերաէն պօլ պօլ կէլիրտի : Հէր քեսին կերէք
թէնինէ կերէք ճանընա իմտաս էթմէք գայտըն :

տայրաւր : Նիհայէթ էօյլէ Փազըր էօլտու քի ,
էճէլ տէօշէյնտէ եաթըլքէն , եանընա պիր տի .
ընճի վարմը , տիշարտա կիրախին կեօրմէմը
ըն , պագմը վերէճէք շէյի եօգ , կեւայ օլու
տրգամտան շու կեօմէյի չէք տէմը , չուարմը
կեօմէյինի վերմը :

Եւմէքթին իչինտէ պիր մէքթէպ վար ըտ ,
պու մէքթէպի հէմ սիւյիւթտիւ , հէմ ալիւ վէ
քեամիւ ուսթալար թայէին էթտի . վէ քեմտի
կեօղիւ տաիմա իւղէրլէրինտէ , կեաճ թաամ
վագթի վարըր թերպիլէրինէ պագար , կեաճ
տէրա վագթի կիտէր տերալէրինի տինլէր . իլէրի
կեւնլէրի թէքար թէֆթիշ էտէր , կեօղտէն
կեչերիտի :

Իյէր հէր սէնէ հիւքմ էթտիյի եերլէրին հիւ .
սինի կեղէմէզսէ իտի , կերէք սարպ եերլէր օլ
տուղու իչին , կերէք քեմտի մաւլաճաթընըն
ջօգըուղու իչին , կեղէ պիլախինի կեղէր , լաքին
քեօյլէրին Փազըր քահանալարընըն ամպարընը
քիլէրինի գուրու թամազ ըտը . եաւան էքմէյի
գանաաթ էտէր , գարնընը տօյուրուր ուտու :
Վէ էթպախինին պագըընա թարիֆա թէչի .
ֆաթ գուլանմազ ըտը . զիրա քիլիսէնին գա .
նուլարընը սալթ պիլմէք տէյիւ , իճրասընա տա
սայ էտէրտի . պիր ուֆագ ագճէ , եա պիր հէ .
տիէէ նէքահանալարա վէրտիրի իտի , նէ էթ .
րաֆընա ալտըրըր ըտը :

Նիհայէթ պու ատամընը դայրէթինի , վէ գար .
տաշ մուհապպէթի իլէ էթտիյի շէյլէրի պիր պիր
եազաճագ օլտամ՝ սօնու կեւմէղ . սէն պու ազ
սէօզիւմտէն աչկա քի , պու ատամնէ գատար

ալեմ, տինտար, զայրէթլի, մերհամէթլի, ֆու-
գարայը սէվէր, վէ ճէսուր, վէ ալազ կէօնիւ-
լիւ ատամ ըտը: Սօն կիւնլէրինտէ թոշակ կէ թի-
րիրլէր, սրբուհ նբց մէրտիվէնտէն չըգայօրքեն՝
վարայըմ գարշըլայըմ տէյի ըուպասընը իսթէր-
էթրաֆ՝ եօրուլուրսուն, էօրսէլէնիրսին տէտիք-
ձէ, խայր, տիւնեանըն գուրթարըճըսը՝ պէնիմ
կիպի պիր կիւնահքեարա կելյօր տա, պէն եա-
թագտա եաթմանըն եագըշըլը եօգ տուր տէյի,
զօրուլա գալըլպ, եանընտաքիլէրէ տայանարագ,
օտա գափուսունա վարըր, տիղ չէօքեր, օնտա
սրբութիւն ալըր:

Իմտի պու ատամըն հագգընտա՝ պէն պիր
գաչ կեօրտիւլիւմ շէյլէրի, պիր գաչ տա պէն եա-
նընտան ալըրլըգտան սօնլա իշիթտիլիւմ շէյլէրի
եազտում, զիրա օ էօլմէղտէն պէն եէտի սէնէ մու-
գատտէմ՝ այրըլմըշ ըտում: Վէ թտաճճիւպ էտէ-
րիւմ քի, պու ատամըն պոււնճա էյլլինի կեօր-
միւշ ատամլար վար տա, պէօյլէ պիր ալէմէ իպ-
րէթ օլաճագ սուրբ ճանըն էօմրիւնիւ՝ գալէմէ
ալան օլմատը: Օ սէվտիյի ճէմաաթ՝ պէօյլէ պիր
ազիղ չօպանը իթիրտիլինէ չօգ կեօզ եաչը տէօք-
տիւ, վէ հալա եիրմի պէշ սէնէ տիր՝ տահա ու-
նուտամայօր:

Մզիզիւմ, էյէր պու սբ ատամ պէօյլէ եա-
չայա պիրտի իսէ, վէ հալա նիչէլէր տահա պէօյ-
լէ եաչայօրլարտա, սուաջնորդլարըն հէփիսի տէ
պէօյլէ եաչայա պիր: Նիւլայ օղուլ, պուպանը
սէվլնտիր, սէնի տէ պու թարիգտէ կեօրէյիւմ:
Սանա՝ չէօլտէքի ըուհպանլար կիպի՝ աճ տուր,
թօփրագ տէօշէն, թաշ եաստան տէմէմ, զիրա

պիր Եպիսկոսն տա՝ Թէնիսէ վերէնէք պաշտա Է.
զկէսէ Թլէրի վար: Օնտան մատա աւետարանտան
Թէնպիհիմիզ վար, օրուճու կիզլի ԹուԹմա,
լըլըլ: Պէնի պու նագլ էԹուիմա առաջնորդ՝ պիլ
աէֆ՝ ա կիւզէլ Թէրպլէ էԹտի. պէն պիւլիք
օրուճուն պիր ազլըն՝ սատէ սու եաման էքմէք
իլէ կիւլրիլ իքէն, պանա՝ օրուճու կիզլի էԹմէք
նէ աէմէք օլտուղունու ԷօյրէԹտի: Խօշանոր
ղըն Թաամը եէմէմէք, էլնտէքի լօգմանըն էյի
սինի չէօփէ գարըշտորմագ, պիր Թաամըն իւղէ
րինէ շարապ ԹաԹը կիւլէնէք եէրտէ իչմէմէք,
վէ պունա քեզալըք վիւճուտունա լաղըմ օլան
նաֆագայը քեամէյերէք՝ քիմէնին կեօղինէ
կեօրիւնմէյերէք, Ալլահա մագպուլ օրուճպուն,
լար տըր տէաի:

Չօպան օլանսալԹ քէնտի վիւճուտինէ էղկէսէԹ
վէրմէյիլէ հիզմէԹինի Թէքմիլ էտէմէղ, իլա
գօյունլարընա խայր տմէլ իպրէԹլէրի վէրմէլի:

Հէր չէ, տէն վկայտէ հիւքմիւն ալԹընտա օլան
քահանալարա մուգայէէտ օլ: ԳըլաֆէԹլէրի
ատէԹտէն զկատէ տիւզկիւն օլմաղա մաիլ օլ
մա. կերչի պօղուգ գըլաֆէԹ իլէ, քիրլի փասը
կեղմէք եագըլմաղ, լաքին փէք տիւզտէք վէ
զարիֆ կիլնմէլէրի աէ, ճիւզկյաԹ մագուլէ
սինտէն գըլաա օլունուր. կեօղէ կեօրիւնիւր
չէյ տէյիլ աւմա, ապիլէք նիշանէսի տիր. էԹուիլ
նկէէԹաէն փիւշմանլըգ ապլալըլըր. վէ պէյլէ
լէրին տալասընը՝ Էֆէնտիմիզ փիւլն հիւքմէԹ
միւ. «Պէնի ինսանլարըն Էօնիւնտէ ինքեար էտէ
նի՝ պէն տէ կեօյտէ օլան փէտէրիմին Էօնիւնտէ
ինքեար էտէրիմ», տէմիւ. (Մատ. Ժ. 35)

Պու սուրէթտէ տիշարտան կեօրինէն գլ-
աֆէթէրինէ մուգայեէտ օլմագ լազում տըր,
զիրա շէյթան սիյահ րուպատան գօրգմազ տէր-
լէր. չօգ տէֆ'ա գուզու փօսթու ալթընտա
գուրալար կիզէնիր :

Պիր առաջնորդուն իհթիմամը պու շէյտէ օլ-
մալը, զիրա քահանանըն քեօթիւ իպրէթի՝ ճէ-
մաթա եումուրճագ օլուր, հէր քեսի զէհիր-
լէր, արնսիզլիյէ փիշրէվ օլուր : Չօպանլար սիւ-
րիյի հէնտէյէ տօլլու սիւրէրսէ, օ սիւրիւ սէ-
լամէթ պուլամազ : Ալլահըն վէքիլի օլանլար
կիւահտան սադընմազսա, ճէմատթ նէ՞ եա-
փար : Քահանայ օլան՝ սք խորհուրդլարա իքրսալ-
սըզ օլուրսա, ճէմատթ նէ՞ դատար իպատէթ
էտէր : Պու պապտէ կեօզիւնիւ պիր էյի աչ. սա-
նա էմանէթ օլան թարլայա տէօքիւլէն՝ պու
միսիլլի զէհիրլի թօխումլարըն քեօքիւնիւ գըր-
մաղա պագ : Աէ պու նասիհաթլարըմը խաթըրն-
տան չըգարմա. զիրա պուլնլարը սանա ետզան՝
պէնիմ կիպի պիր մուհապպէթլի փէտէր աիր
քի, պիւթիւն արզուսու՝ անճագ սէնիյն պու
մէսնէտին հիզմէթինտէ՝ պօրճլարընը թէքմիլէն
էսա էթմէնի կեօրմէք իսթէր :

ՔԵՕՓԻՔԼԻՐ ԵՆԱԸ

Ազիզ պիրատեր,

Պու տօսթուումուզուն խանէսինէ վուսու-
լիմսէն իքի կիւն սօկրա էվտէ պիր գաղա զու-
հուր էթուի . օ կիւնտէն պէրի տիր տիւշիւմսէ
խայարիմսէ՝ եաստան մամթէմսէն զայրի շէյ կեօ-
րէմէյօրում . ադլումաա Ֆիքրիմսէ՝ խասթէլք
էօլում խայարլէրի , գուշողումաան աղլամագ սէ-
սի կիթմէզ . էօյլէ քի շու գալէմի էլիմէ ալմաղա
ճանրմ չէքմէյօր : Էվլն իչինտէ հէր քեսին չէհ-
րէսի ասրգ , կեօղէրինին եաշը սէլ օլմուշ՝ եիւզ-
լէրինտէն աշաղա ագար . էվլն իչինտէ Ֆիլան-
տէն Ֆիրեատտէն զայրի սէս եօգ , հէր քեօշէ-
տէն պիրէր ըշգըրըգ սէսի կէլր : Էյ պիրատեր ,
զալում էճէլ պիր սէվկիւլումիւզիւ էլիմիզտէն
ալըրսա , պէօյլէ մուսիպէթլէր օլուր . իլա աճը
կեօրմէյէնլէր՝ աճըս հիչ տայանամագ . տէրտ
նէ գատար քիւշիւք օլուտ , ալըըգ օլմայանա
պիւլիւք կեօրիւնիւր : Օնուն իչին Սէնէքա Ֆէյ-
լէսօֆ տէր իտի քի , քեամիլ օլան տէրտէ ալը-
մալը , վէ փիշին թէսարիքսէ պուլունմալը քի ,
տէրտ կէլրսէ՝ աճըսը ող օլսուն : Ամմա պու
պիւլիւք աղալար րահաթլըգտա եաշար , աճը

նէ տիր սկիւմէզ, սիր ճիշմի քեաէրէրի օլտա,
ալթ իւսթ օլուրլար. հաֆըզ Ալլահ, սիր սուլ-
իւճէք տէրտէ կեւէլէր, ֆիլանէրի տիւնհայը
թութար, թէսէլլա գապուլ էթմէզ օլուրլար :

Պաշըն սալ օլտուն. պու գատընըն սէվկիւլիւ
քեօփէճլի էօլտիւ : Ես գ կիւլմէյէ կեւ-
մէզ. զիրա մատտէ ոէնին անլատըլըն կիսի տէյիւ.
փէք ալլայաճագ շէյ տիր : Պիր շէյի սէն քէնտի
իթիպարընտան սլահս էթմէ. էլին իթիպարընտ
պագ : Պու հայվանըն ըուս, քէնտի կիւզէլլիլին
տէն մատա, էօյլէ շէրէմէթի վար ըմըշ, էօյլէ
կիւզէլ հալլէրի վար ըմըշ քի, քէնտիլի զօր ու-
լա սէվտիրի իմիշ : Հայվան էօլէլի օն պէշ կիւն
տիւր, կեճէլի կիւնտիւզլիւ՝ օլ գատար կիւզէլ
հալլէրինի մէտհէլլիլի տինէյօրում քի, փա-
րայը գըղգանմայըպ, սիր թէվարիիւ եազանա
ըմարլատալար, պիզտէն սօկրա կէլէնլէրէ սիր
աղիւմ պէրկիւզար օլուր : Սանա պու հայվանըն
օյնայըպ սըջրամալարընը, իքի պագ իւսթիւնտէ
եիւրիւմէսինի, ըագսընը, թագլասընը, էօլիւ
կիսի եաթմասընը, վէ տիւրիւ ճիւլմէլլիլինի,
եազըգ քի իշիթտիլիւմ կիսի նագլ էտէմէմ,
պունլար սիր հիւնէրլի ատամա միւհթաճ :

Նէթիճէի քեւամ, պու շէրէմէթլի հայվան
տէօրթ կիւն խասթէլլիք չէքտիքտէն սօկրա, էօ-
լիւ վէրտի : Անճագ պու տէօրթ կիւնիւն իշին
տէնէ զահմէթէ սլագըլար նէ մասրաֆա . հայ-
վանը սաղալտալըմ տէյի, էթմէտիքլէրի գալմա-
տը : Հէքիմէր, ճէրրահլար, էճզաճըլար պաշընա
պիլիքմիշ. լաքին հայվանըն տիլի եօգ, մարագ
նէրէսինտէ օլտուլու պիլինմէտի : Պու ճիւմէլ

իլէ, իւրաքանչէր արասընը քեամէտիլէր, խուսուսա
թէնդիւնէլէր պիրի պիրի արաը սըրա, ինձի ճէ
վահիր մաճուկարը, վէ իչէրիսինի երմէաթմադ
իչին տիւրլիւ խուլտաւար, վէ իչէրոն օլան
մուզախրաֆաթը հաղմվէ իֆրադ, վէ թախ
լիւնէ իչին, իլէթի պոստըրլու, թապիսթէ
գուվլէթ վէրէճէք մուլէճէ գոմատըար. լա
քին թաշ իւսթիւնէ տօլոուրուր կիսի՝ հէփ
նաֆիլէ օլտու. փարայը գոււմ կիսի սաշտըար.
հաթթա իւչ հէքիմի վարլուր, պաշ օլտնա՝ խաւ
թայը էյի էտէ պիլիսէ պին զուրուշ վաա էթ.
միշէր իտի:

Պու վատտէն ոսիրա, արթըդ պաշտան սալ
մա օլտը մու. լաքին չարէ եօդ, տօլան էօլմէլի
պու ֆադըր հայլանըն տա վատէսի՝ թումամը.
միշ, էօլտիւ կիթտի: Վայ, վայ, վայ. հվտէքի
օլան մուսիպէթի անլաթմադ միւմքին տէյիւ
աղլամաւար, չըղըշմաւար, տէօլիւնիւպ չըրփը.
նըպ էօլունմաւար. գալէմ իլէ անլաթմամ,
պուլունուպ տա, կեօղլունլէ կեօրմէլի իտին:
Ֆադըր պէսլէմէնին պիրի՝ քեօփէյէ եէյէճէյի
չօդ վէրմիշ, օնտան էօլտիւ տէյի պէսլէմէյի
գօլտուլար: Հիզմէթքեարըն պիրի՝ հէքիմին տէ.
տիլինի էճզաճըպ եանլըշ անլաթմադ տէյի, ա
ղաը ուշաղըն գաֆասընա պիր սօփա գափ.
տըրտը, ուշադ զայի ադըլ եաթաը, խասթաւա
րա կեօնտէրտիլէր:

Էթթէ էանուա, քեօփէք էօլտիւքլէյն, կեօմ
մէք գայղըսընա տիւշտիւլէր. վէ նասըլ էտէ.
լիւմտէյի պիր գաշ է՛հլի վուդուֆտան սօրտու
լար. վէ արիֆին պիրի տէրիւհտէ էթտի, նա.

սըլ օլաճաղընը քեաղըտա եաղըպ, աղայա տա
գատընա տա կեօսթէրտի պէյենսիրտի: Էվվէլա
քեօփէյին իջինի սօշատըպ պահարլատը, վէ
պաղէնին իւսթ պաշընտա պիր մէղար գաղթ-
տը, մերմէր թաշար ըլա տօնաթտը. վէ փէք
ալիմ շաիրէրէ թարիսլէր պէյթէր, վէ շիրլէր
եաղարտը. վէ ալատան գատընտան էօյրէնէ.
Ճէքլէրի օլան պաղը քիմէլէր՝ իոուլուս չափմագ
իչին, քեօփէյին մէհաի իւղէրինէ չօգ պէյթ-
էր, տիւրիւ թարիսլէր եաղտըլար. պուլարըն
էն մանալարըն մէղար թաշընըն իւղէրինէ եաղ
արտըլար: Նիհայէթ պուլար թէքմիլ օլտու-
լու կլան՝ էթրաֆտան նէ գատար քեօփէք
թէտարիք էտէ պիլաիլէր իսէ, հէփսինէ պիր
սօլ չօրպա վէ թիրիթ եէսիրաիքտէն սօկրա,
էվլին ուշագլարը եաս ըուպալարըլա լէշի գալ-
տըրպ, քեօփէքլէր էթրաֆընտան՝ պաղէնին
եօլարընը կեղաիրաիլէր. քենաիլէր աղա գա-
տըն՝ պիր եիւքսէք փէնչէրէտէ տուրմուշ՝ պէյ-
աղմահրամալար էլլէրինտէ, հէմ աղարլար հէմ
սէյր էտէրլէրաի. չօգ տօսթլար տա էթրաֆ-
լարըն ալմըշ թէսէլլա էտէր:

Նիհայէթ լէշի մէղարա գօյուպ թաշընը տիք-
տիլէր: Իւղէրինէ եաղարտըրգլարը թարիս պու-
տուր.

Տուրսուռն՝ շունտան հէր պիր կեչէն,

Շու մէղարա նաղար էթսին.

Գալպտէ աճը տույար իսէ,

Փընտըլմա պիր բահմ էթսին.

Սաղ իքեն շէնլէյիմ օլան,

Էօլիւսիւ պաղըրմը տէլէն՝

Կիւղէլ Ֆընսորգ պուռնտա եաթըր .

Կեչիպ տէօնէն սիր վահ տէսին :

Սէնէ 1740 :

Պու քեօփէյին էօլմէսի օլ դատար աճը վէր-
տիքի , հէման գըլ գալոր էվճէ դարալար կլէյ
օրլարտը . վէ էօլէլ օն պէշ կիւն տիւր հալա
նագլինի էթտիքճէ , էօքիւր էօքիւր աղլարտը :
Գատընը թէսէլա դապուլ էթմէղ , իւշ կիւն
թաամ էթմէք պիլէ իսթէմէղտի . էվին իչինտէ
սէս սէտա եօգ , աղլամագ ըշգըրղընտան ղալի :
Ֆագըր ուշագլար պէլլայէ ուղլամըլար . պիրինին
կեպէրտլինտէն ղլյատէ՝ եէրինէ պիրինի տահա
պուլուպ դօմաղա թէփէլէնլօրլար . հանկի-
սինի կէթիրտէլէր , պէյէնտիրէմէղէր . թաղի
իշիթմէքտէն շաշընա տէօնտիւլէր : Աղագատըն՝
հիլմէ թէնարլարա տարըլլապ սէյլէմէյէ՝ հէմն
սէպէպ արարլար :

Պէն տօղլուսուս սիր թարաֆտան աճըրմ ,
ղիրա պու ղէնկին տտալլար էվլատտան մահ-
րում օլտուգլարընտան , մուհասպէթլէրինի
գանտըրաճագ շէյ արտըլար : Լաքին օպիր թա-
րաֆտան՝ գմրտաշ , պու կիւնլէրտէ սաֆրամ
էյլէ գապարտը քի , աղ դալոր էօլէյաղտըմ .
վէ դօրգարմ , էվէ տէօնտիւլէնտէ պիր ըրթ .
մայէ ուղլամալլմ տէյի , պիր միգտար մուա-
լէճէյէ միւհթօլաճալլմ :

Վէ պու նագլի ստնա եաղմամտան մերամ՝
պիր աղ աթէլիմի տէօքմէք տիր . անճագ եա-
ղալքէն հարարէթիմի էվվէլքինտէն ղլյատէ
թահրիք էթմէլիմ տէյի , մէքթուպուսմու լաթի-
ֆէ իլէ պաշլատըմ :

Տիւնեասէ պէօյլէ շէյլէր օլուր ումուշ դար-
տաշ. պիր հայվան իշին գում կիպի փարա խարճ
էտէյօրլար. պիր Փագըր էվ օլուր ուշաղլըյա
աճըգտան էօլլւյօր, չըգարուս պիր զուրուշ վէր-
մէյէ էլլէրի իլէրի վարմայօր : Պիր քեօփէք իշին
տիւնեայը պիր պիրինէ կեջիրիրլէր . քենտիլէր
կիպի պիր ինտան՝ եիւզիւ տիվարէ եաթմըշ, պիր
գաշըգ ըսըճադ չօրպա՝ կեօղիւնաէն թիւթէր .
պու նաղիք չէլէպիլէր, դատընլար իմտատ էթ-
մէք տէյիլ, նաղլինի պիլէ իշիթմէյէ եիւրէքլէրի
տայանմաղ : Պիր մուրտայ հայվանըն խասթէ-
լըյինէ, կեպէրմէսինէ, կեօղ եաշը տէօքմէյէ ու-
թանմաղլար, տէօյլւնիւրլէր, չըրփընըրլար. տիւն-
եանըն Փուգարասընա գըրղըն կիրսէ, էօլլւլէ-
րի պիրի պիրի իւսթիւնէ եաթսա, պիր սինէք
էօրմիւշ գաուար աճը տույմաղլար :

Պիր քեօփէք խասթալանսը տէյի, հէքիմլէր
չաղըրըյօրլար, էթէյ իլէ մասրաֆ էտէյօրլար,
սաղալտալըմ տէյի էթմէտիքլէրի գալմայօր. էվ
լըլինտէ պիր հիւմէթքեարլարը քէյֆինի պօղ-
ու, օ Փագըր տա աղտսը գաուընը կիպի ինսան
իքեն, վէ քենտիլէր կիպի Ալլահըն գուլու, վէ
քենտիլէրտէն կիւնահըղ եաշայըպ՝ Փագըրը-
ղընա թէհամմիւլ էթտիլի իշին՝ Ալլահա պէլքի
քենտիլէրտէն վիյասէ մագպուլ իքեն, եա պիր
համմալ արգասընա վէրիրլէր՝ թավխանէյէ կեօն-
տէրիրլէր, եա փէք միւրիւվվէթ էտէրլէրսէ,
էէր իւսթիւնտէ պիր օտայա աթըս, եիւզիւ
իւսթիւնէ պրագըրլար :

Հիղմէթքեար՝ պէլքի ունութմուշ հայվանը
պագմամըշ. հայվանա պագմամըշ տէյի տէօյէր-

էր, սեօյերէր, պաղը քերոյն տն էքմէյինտէն
էաերլէր : Պիր հայվանը տօնաթմաղա փիւսկիւ-
լէր, աաչադլար, ինձի պունճուգ թասմալար
հափարար, նէ խարճտան գաչարլար, նէ զահ-
մէթտէն . պիրի վարսա պիր ֆագըր իչին՝ քեն
սիր պէզլնտէն պիր կեօմէք խթհսէ, թաճիլ
օլուրլար, եիւզ չէվլիրլէր :

Պու նէ խայընլըգ տըլ ատամ՝. պիւ հայվան
մըրդ : Հայվան ամմա նէ՞ հայվան : Հայվանլար
քենտի ճինսլէրինի պէօյլէ խըրփալամաղ : Եյ-
լէ խէ պիւ հայվանտան պէթէրիւ . զիրա քեն
տի ճինսիմիլէ հայվանլարն էթմէսլինի էսլ-
օրուզ :

Հէփիմիլ հաղընթի Աոէմին էվլատարըրդ .
հէփիմիլ թօփրագ գարտաշըրդ . հէփիմիլ տին
գարտաշըրդ . հայվանլարա պու գասար լըրամ
էսիպ սէ, քենտի գարտաշարըրդն եիւզինէ
պագմամանըն աալը՝ նէ . եօգսա զէնկին օլան
մուաֆ օրը, պաշը հիւ պիր քիթապա պաղը
աէյիլ մի : Ալլահըն էմրի՝ քիշի էլի տէ քենտի
կիպի սէվմէք սիր . թապիթաթին հիւքմիւ՝ էլ պի
զն նասըլ պագսըն տէրսէք, պիւ տէ էլի էյլէ
պագմալըրդ . ինսանկէթին հիւքմիւ՝ հէրքե
սին գալլինտէ եարատըրըտան եաղըլ օրը, էմ
սալլմիզի տէրտտէ կեօրիւրսէք, աճըմամագ միւմ
քին աէյիլ :

Պու ճիւմլէ իլէ, մալտէ րահաթտա նէ՞ զօր
գուվլէթ վար ըմըշքի, ինսանա պիր մուրտար
հայվան իչին, պու գասար եիւրէք աճըր վէ-
րկյօր տա, քենտի էմնալինէ կէլինճէ՝ հիւ վա-
ղիֆէսի օլմայօր . օյուսա պիր քիւշիւք ալըրա,

սիր աղ ըսըճաղա , սիր աղ սօուղա տայանամայ .
ան նազիք մէշքէպիւէր , պու քիպար տղալար ,
պու քիպար գատընլար տէյիլ մի : Եւ սիր աղ
տա գարտաշարընըն աճըսընը աղլըսընը տույ-
ուս , եարտում էթսէլէր օլմազ մը . քենտի դար-
տաշարընը սիր հայվանտան աշաղա սայմանըն
ասլընէ : Ասլընը մը սօրարսըն . ասլը՝ Ալլահըն
էմրի սայաղը խալգ իչին ետփըրմըշ , մալ տէվլէթ
քենտիլէրինի հէր զիմմէթսէն մուսաֆ էթմիշ
սանըրլար : Թապիաթին հիւքմիւ՝ զէնկին օլան-
լար եալընըզ քենտի նէֆսլէրի իլէ , քենտիլէրէ
միւթաալլիգ օլան շէյլէրէ պագմագ տըր սանըր-
լար . վէ թապիաթին հիւքմիւնճէ ալէմէ թագ-
սիւ՝ օլաճագ մուհապպէթի՝ եալընըզ քենտի
նէֆսլէրինէ գուլլանըրլար . վէ օ մուհապպէթ
իլէ ինսանիէթի պրստըրըպ , գուսուր ինսան-
լար քենտի ճինսլէրինաէն տէյիլ կիպի , հայվան
նաղարըլա պագարլար :

Տահասը վար . պու չէլէպի սիր տէրէճէաէ
նաղիք միղաճ տըր քի , սիր ճիզվի սօուգ օլա
տօգտնըր . եաթագտան դալգտըգճա , ըուպա-
լարընը գըզտըրտըպ , էօյլէ կիլինմէլի տիր . եօգսա՝
խաթէր կեճէ խաթէր կիւնաիւզ՝ տիւնեա եըգըլ-
սա , եաթագտան գալգմագ միւմքին տէյիլ իքեն ,
պու գըշըն սօուգ կեճէլէրինտէ քեօփէյին ինիլ-
թիսի գուլաղընա կելիր , եաթագտան կեօմէք-
ճէ սէյրտիպ , քեօփէյի կեօրմէյէ կիթմէսինէ
նէ՞ տէրսին . քեօփէյին եաթտըղը եէր իսէ՝
պաղէնին ուճուհտա սիր քեօք : Աճապա սիր
հիղմէթքարընըն ինիլթիսինի իշիթսէ , գըմըլ-
տանըրմըրտը . օյուտու էքսիք . սիր հիղմէթ-

քեար իւնն, աղա ույգ՝ սոսունու հարամ՝ մը էթ-
սին :

Եւրը կեճէլին կեօմէքճէ գալգ, պիր Ողջոյն
սէօյլէ տէյի խոստովանահայրը ապաշխարանք
գօմուշ օլա, նէլէր սէօյլէմէզտի . ինսաֆարդ
տըր, էրքեանսըդ տըր . պիւյիւք քիւլէիւք ֆարգ
էթմէլ տէյիլ մի . պէլքի իգթիզա էտէրսէ, է-
շէք տիրի տէ էիւքլէտիրտի . պէնիմ կիպի պիր
աղաննն էօմրիւնէ գաստ էթմէք տիր . կեճէ ըր-
ճագ էաթագտան կեօմէքճէ գալգայլմ, էա
պիր զաթիլճէմէ ուղըարսամ, էա պասուրու
թահրիք էտէրսէ տէյէրէք, քենտի կիւնահլարը
նըն աղըրըղընա պիր աղ մէտար օլուռն տէյի,
խաթըրը ինճիթտիյի թանկըյա՝ պէօյլէ պիր
ճիւլի՝ ուպուտիյէէթի պէօյլէ զօրաքի վէ իմթի-
նան ըլա սոռնան առամ՝ պիր ադըլարդ քեօփէյի
աճըր, քենտիյի թէշլէքէյէ դօր, մանի տէյիլ :

Վայ հալիմիզէ. պիւ պիրէթի նէ՞ սանըյօրուգ .
Էֆէնտիմիլին թէնպիհլէրինի նէ՞ եէրինէ գօմու-
շուգ : Ալլահնն էմրինէ, վէ քենտի ագըմըգա
թապան թապանա զըտ վէ մուխալիֆ՝ պաղը ա-
տէթլէրէ պագարըմ, ագըմ փէրուշան օլուր :
Զէնկիւլիք վէ պիւյիւքլիւք խիւլէալէրի միւրիւվ
վէթսիղըյի աւըլ ինսանիյէէթ տիր տէյի, էվ
լատտէն էվլատէ միրաս պրագըյօր, վէ պիր քիմ
սէ ճէսարէթ էտիպ՝ պուռըրըն մապարրաթընը
կեօզլէրի էօնիւնէ գօյաճագ օլա, քիպորըգ-
տան պի խապէր, թէրպիյէսիզ տիր, հայլան
տըր տէրլէր :

Հէր նէ հալիսէ, պու պապտէ օ գատար չօգ
սէօյլէյէճէք շէյ վար քի, փէք չօգ սէօյլէմէյիմ

տէյի, էն պիւլիւքէրինի լիսանէ կեթիրմէմ: Օ
ադըլտա ւատամլար աւետարանն սէօզիւնէ (էյ-
էր ընու տա պիւլիրէրսէ) իլզամ օլմատրգտան
սօնրա, քենտիյի պիւլիր սլիր աւտամլն ճանը եա-
նար տա տօլրուսուսու սէօյլէր, աթէշինի տէօ-
քերիմիշ, ընսնլա իլզամ օլուրլամր մը: Գօ պիրա-
սէր, ընլար քենտի պիւլիքէրինէ կիթսին. զի-
րա սլիր աւտամ օնլարա լադըրտը սնլամայրմ
տէսէ, նաֆիլէ եէրէ քեմ քիշի օլուր, հիւ պիր
ֆաիտէսի օլամադ:

Քենտիլէրէ լուզուսու օլմայաճագ պիր շէյի՝
ֆուգարայէ վերսէլէր, տիւնեատէ քենտիլէր
կիսի մէրհամէթլի ալիճէնսպ աւտամ եօգ տուր
սանըրլար. օյուսա՝ էթաիլէրի քերէմի պիր էյի
վէզն էտէրսէն, պիր հայվանըն էօնիւնէ էքմէք
դըրնթըսը տէքմէք գատար սէվասը եօգ:
Եուգարըքի նագլ էթաիլմ քեօփէյին ֆասը
կիսի՝ պիր շէյէ ըսթ կէլիրսէն, տըգգաթ էյլէ,
պագ հայվանլարա էթաիլէրի էյլիք՝ ինսանլարա
էթաիլէրինտէն զլսատէ տէյիլմի:

Պէն պիր գատըն թանըտըմ, պէշ պաշ քեօ-
փէյի վար ըտը, պու քեօփէլէր իչին հէր կիւն
տանա էթի ալըրըմալըյոր: Ա՛ճասլա պիր ֆա-
դըր՝ տէօշէք էսիրի օլսա, եա ֆուգարատէն պիր
ըհուսա օլսա, պէօյլէ մատրաֆ էտէրմլյտի. նէ՝
միւնասիպէթ. օնլարա վերէճէյի եա պիր թէք
փարա, եա պիր (Ալլահ Ինայէն Եյլէյէ): Խօշ իմոփ,
օ իլիտիպ տէ ինանմադ կիսի տուրտուգլարը
կիւն՝ էլպէթտէ կէլիր. վէ չիւնքի հայվանլարա
պու գատար մուհապպէթլէրի վար, իհթիմալ քի
օ քեօփէլէսէն ալագ սայտըղլարը աւտամլար՝

մէլախըկէրէ Կաթըլա սա, քենտիլէր Էսէտ-Էլ-
ապտա ճանաւարլար ըլա պէրապէր գալալար :

Պու մէքթուպուժ օ աղալարըն պիրինին Էլնիկ
Կեչսէ, պիլըրմիսին նէ տէր. պէ վար հէյ էրքեան
սըզ Էշէք. սէն քիւմ սին քի, սէնսէն պիւլիւյէ
հիճվ Էտէրսին. սէնլին քիպարըգոսան նէ՞ խա-
պէրին վար, ա՛ Էշէք. քիպար Էօլու պաշգա,
պայաղը առամ Էօլու պաշգա: Մէշհուր սօհպէթ
տիր, քեօփէյի սէօյէն սահպինին խաթըրը
սայար տէրէր. Էանի, պիւլիւք առաւարըն
քեօփէյինտէ պիլէ պիր պիւլիւքըլիւք վար քի,
պայաղը քեօփէքըլըտէն Փարգ Էտէր, վէ ղիյա
տէ իբրամ Էթմէք ճալիլ տիր :

Նէ տէրսին. վէթէճէքըլէրի ճէվապ պու տէյիլ
մի. պէնիմ պուճա տա գալըլըղըմ վարա. ջիւն
քի քեօփէք քենտի հիլմէթինտէ օլմաղլա իթի
պարը արթայօրսա, հիլմէթքեարլար տա քեն-
տի հիլմէթինտէ տիր. վէ քեօփէյէ պագընճա,
ինսանս տահա ղիյատէ իբրամ ճալիլ տիր. հիլ-
մէթքեարը նիլին քեօփէքտէն աշաղա սայար-
լար : Պու պիւլիւքըլէրին Էանընտա՝ հայվանլա-
րըն ինսանտան ղիյատէ նէ՞ սէվապը վար : Հայ-
վանլարը՝ սէֆալարընս սէվիպ իբրամ Էտէյօրլար
ինսանը սէվմէք Ալլահըն Էմրի իքեն, սէվմէթիք
լէրինտէն պաշգա՝ խըրփալայօրլար պիլէ. պու
նուճ սէպէպիլ նէ տիր :

Սէպէպինի տէ պէն սէօյլէյիմ. Ալլահըն Էմրի
պիր պաղ տըր քի, օ աղալարը գատընլարը պաղ-
լայամաղ, մէճպուր Էտէմէղ. օնլարը պաղլար
մէճպուր Էտէր վար ըսա, Էինէ քենտի ագըլա-
րը, քենտի նէֆսէրի տիր : Օ սէնին աւետա-

րան, Ալլահ էմիր, գարտաշ մուհապպէթի տէ-
տիին՝ պոյաղը խալպ իչին տիր. եօգսա էօյլէ
հէր րահաթը եէրինտէ չէլէպի միղաճը նազըք
ատամլար՝ օնլարը չէքէ մէլ :

Եա նէ՞ սանըլսըն . Ալլահա իթաաթ էթմէք՝
մութլուգա պօրճու մուզ տուր տէյի խաթըր-
լարինա կելլիր մի : Հէլէ պագ քի, Ալլահն ապըն
լարէրմէզ պիւյիւքիւյիւ խաթըրլարինա կելլանի
վա՞ր մը : Հէր շէյին սահիպի օ տուր, հէր շէյի
խաթէ էտէն օ տուր . օնուռն էօնիւնտէ տիւնեա
պիւյիւքլէրի թօփրաղըն պիր պէօճէյի տիր տէյի
տիւշիւնտիւքլէրի վա՞ր մը : Պագըսընըն՝ թուծ-
տուլու տինտէն պիլէ խապէրի եօգ : Քրիս-
թիյան տըր , զիրա քրիսթիյանլար արասընտա
սօլմուշ . լաքին սինտէ , ամէլտէ քրիսթիյան
օլանըն պօրճու նէ տիր , օնու արամա :

Սանա պիր եէնի թուհաֆըմ վար , պունա
փէք միւնատիպէթ ալըր : Պու կիւնլէրաէ պիր
քիպարըն էվլինտէ պուլունտուլմ, գատընըն պի-
լի՝ օլտուլում էվլին գատընընտ՝ պէսլէմէլէք իչին
պիր գարը կէօնտէրմիշ . գարըր իչէրի կէթիրտի-
լէր , գատըն պիր սզ շէյ սօրտուգտան ոօնրա ,
շիմտի կիթ տէ պիր ազտան կելլ պէն տէ տիւշիւ-
նէյլմ տէտի : Գարը կիտէրքէն , էլի կիօքսիւն-
տէ՝ տէօնտիւ՝ տիւշիւնիւն , իչինիզէ եարսրսամ
ալըն , եարամազսամ՝ պէն տէ գըսմէթիմի արա-
լըմ՝ սիզ տէ տէտի : Պու լազըրուղա հէփ պիր-
տէն պիր գահգահ տըր գօփարալլար . պիր պէս-
լէմէ գարըր սա Ալլահ մը գըսմէթ էտէր իմիշ
տէյի , կիւլէ կիւլէ պայըլըյօրլար : Գարը պուն-
լարըն կիւլիւշիւնտէն եէրինտի ամմա , եինէ լա .

գըրտընըն ալթընտա գալմատը : Պէնիմ սէօյէ.
տիյիմ լադըրտըմ՝ փէք կիւէճէք շէյ տէյիլ տիր է.
Ֆէնտիմ, պէն հեր շէյի Թաղըրտան ումարըմ
տէյիպ կիթտի :

Ինան գալտաշ, պոռնլար հիշ պիր շէյէ ինան
մազ, վէ հայվան կիպի էօլէճէքլէր սանըր-
լար . պու տիւնեատէն էօթէյէ՝ նէ պիր գօրգա-
ճադլարը վար, նէ պիր ումաճադլարը : Եօգ-
ուս, նէ՞ միւմքին . պիր ինանտըդլարը օլտա, տին
լէրինէ կեօրէ եաշարլար : Մալ տէտիյին՝ տիւն-
եանըն ճէննէթի տիր . նէ կիւզէլ . լաքին պանտ
սօրարտան, պաշլարընա փարալտիտըն, պէնի հայ-
վանա պէնզէտէճէք մալի՝ շէյթանլար ալըն :
Գօ ծնլար իսթէտիքլէրի գաւտար հայվան գալտըն-
լար, պէնիմ Փազըրըղըմ պտնա տէվլէթ տիր .
վէ էօմրիւմ օլտուգճա, պանա պու ինսանլիէթ
Ֆիքիրլէրինի վէրէն, գալպիմէ գարտաշ մուհապ,
պէթի վէրէն քերէմ սահիպինն շիւքիւրլէր է-
տէրիմ :

Պիլըրիմ, սէն տէ պէօյլէ հայվանըդլարտան
խօշտանմազըն . ինշա Ալլահ պու սէօյլէտիքլէ-
րիմ կիւճիւննէ կելմէղ . զիրա պիզ սէնի՛նլէ հէմ
գան գարընտաշըլզ, հէմ մէշէպ գարընտաշը :

ԵԸԼՏԸԶԼԱՐԸՆ ԹԻՍԻՐԻ

Իֆէնտիմ ,

Երբորդարն թէ՛սիրի հագգընտա , պէնիմ
գըրասընը ուուալ էթմէքտէն մէրամըն՝ ղալիպա
պէնի զէվգլէնմէք աիր . եօգսա զէմանէնին ա-
տամը պուենու եալանա չըգարմըռ ամմա , աճա-
պա պէնիմ րապըթասըղ ագլըմտա՝ օ նիւճոււմ
տէտիքլէրի մարաղտան տահա պիր իլէթ վաւր
մը տէյի ահլայաճագսըն :

Պէն իլիմ վէ մարիֆէթ թահսիլ իչին ագըլ
եօրմաղա պաշլայալտան պէրի , հէր չիչէքտէն
պիրէր էօղ ալըպ , կերչի եափսըլըմ մաճուենու
լէզզէթի՝ պալ կիպի թաթըլ տէյիլ , իլա էքչի ,
թուլլու , աճը , թաթըլ , քէսքին վէ միրմիրէք ,
հէփ գարըչըգ տըր , լաքին պու նիւճոււմ չօր-
պասը խաթըրմաան պիլէ կէչմիլ տէյիլ : Փա-
դաթ պէն շու ֆիլքիրտէ իմ քի , օ գուպպէի
ասուման պիր եալըղըլ քիթապ տըր , եազըլա-
րընըն կիւզէլլէնինէ պազըպ հայրան օլմալըլըգ .
լաքին մանալարընը պուլմաղա ագըլ եօրմալը
տէյիլը :

Կերչի պէն պազըլար կիպի ինտու էտիպ , պու
երբորդարն տիւնեատէ օլան շէյլէրին իւզէրինէ

հիշ պիր թէսիրի եօգ տէմէմ: Լաքին օ նուրա-
նի րազգամլարըն մանաւընը անլայրպ, օլաճադ
կեւէճէք շէյլէրի վիշնտէն տույմաղա, տինեա
գուրուլալտան պէրի ադըլ եօրանլար՝ հէփ նա.
Փիլէ եօրուլմուշար, էլէ կեթիրտիքլէրի պիւ-
կիճլիք՝ հիշաէն վիյասէ տէյիլ տիր տէրիմ:

Կեօքտէքի երլտըղլարըն՝ իւղէրիմիզէ հիշ պիր
թէ՛սիրի եօգ տուր տէմէք, կեօրտիւյիւմիւղ շէյ-
լէրի ինքեար էթմէք տիր: Երլտըղլարըն պիղէ
էն եադընը այ տըր. կերէք քէնտի թէնիմիլն,
կերէք հայվանաթըն, վէ նէպաթաթըն իւղէրի
նէ, այըն պունճա թէսիրիին կեօրիւյօրուգ քի,
ինքեարի միւմքին տէյիլ: Բէնճպէր վէ պաղլէ-
պան գըսմընըն՝ այըն եէնիսինէ էսքիսինէ պագ-
տըղլարը՝ օ գատար միւճէրիւպ շէյ տիր քի,
շիւպհէ էտէճէք եէր եօգ: Էպէլէր՝ դարըլարըն
համլէլէյի վէ համլինի վազ էթալիլ վագըլթար-
տա, վէ քեօյլիւլէր՝ հայվանաթըն հագգընտա
տըգգաթ էթալիլէրի՝ էսքիտէն պէրի հէր կիւն
կեօրիւլիւր իսպաթլար տըր:

Կեօքտէքի երլտըղլար ուղագ տըր, տինեա-
տէ օլան շէյլէրին իւղէրինէ շաֆլարընըն թէ՛-
սիրի օլամաղ տէյի ինաս էտէնլէրէ, պաղը իս-
պաթլար վար քի, փէք աշլիքեար տըր: Պիր միգ-
տար ասմա չըպըղը քիւլիւնիւ պիր էյի գայ-
նաթտըգտան սօնրա, պիր շիշէ իչինէ դօ տու-
րուլոււն. վէ եէնի այըն տօղաճաղընա եադըն,
եանի՝ այըն կիւնէշէ րասթ կեւէճէլինէ եադըն,
տըգգաթ էյլէ պագ, այըն կիւնէշէ րասթ կիւ-
տիյի անսէ, շիշէյն քիսինէ էլ տօղաթմատան,
քիւլիւն իչինտէն պիր գաչ քեօփիւք շիշէփի վէ

սիր ազաճըդ քիւլ Ֆըրըյըպ սույուն եիւզինէ
չըդար :

Այլն պու տիւնեայէ էն եագըն մէնղիլինի՝
Գասսինի նամ ալիմին հիսապինճէ 185000 իթա-
լեա միլի սոյարըմ . պու ճիւմէ իլէ այ կիւնէչէ
րասթ կելտիլի անտէ , օ սույու գըմըլտատաճագ՝
նէ չիչէյէ տօգունան վար , նէ գայնատաճագ
ըսըճագըդ վար ղքէն , սույուն պուլանտըլը ,
ետիսօա քիւլիւն գըմըլտանտըլը , վէ սույուն
եիւզինէ քեօփիւք շիչէլէրի չըգտըլը կեօրիւ-
նիւյօրսա , այլն շաֆգընըն գուվլէթի իլէ տէյ-
իլ . ղիրա իւզէրինէ թէ՛սիր էթտիլի չէյի կեօրմէ-
տէն գըմըլտատըյօր . պաղը քերրէ այ տիւնեա-
նըն օսիր եիւզինտէ պուլունույօր , պաղը տա
թէ՛սիր էթտիլի չէյի կեօրմէյօր . վէ պունըարտան
մանտա , կիւնէչին շէֆագըլլա Կարըչըդ պուլու-
նույօր քի , կիւնէչին շաֆգը այլնքինտէն քեպքին
իքէն , եինէ այ թէսիրինի իճրա էտէյօր :

Այլն տիւնեա իւզէրինէ թէ՛սիրի հագգըն-
տա՝ տէնիլին թաշըպ չէքիլմէսինտէն ղլլատէ
խսպթմը իսթէրիլ : Պու օ գատար միւճէրըէպ
չէյ տիր քի , այլն մէնղիլինէ տըգգաթ էթտիք-
տէն սօնրա , սույուն ճէղը իւ մէտտի նէ տէրէ-
ճէյէ վարաճատընը՝ տէրեա գըլալուզըսընըն
հէփսի պիլիլ :

Այլն թէսիրինէ իսպաթ օլարագ՝ պալըդճը-
լլըն պալըդ հագգընտա , պալըէպանըլըն նէ-
պաթաթ , չիչէք , վէ թօխուլ հագգընտա , վէ
հիւքէմանըն խասթէլիլէր հագգընտա տըգ-
գաթ էթտիքէրի հիսապըլտան՝ տանա չօգ իս-
պաթըար կէթիրէ պիլիլիմ . լաքին գըլատըմ՝

պու եռագարըքի սեօյլէալբէրիմ քիֆայեթ է տէր :

Խմոխի , տիւնեա իւղէրինէ այլն պէօյլէ թէ սիրի վար ըսա , օպիր երլարղլարն տա նիլին վար տըր տէմէյէլիմ : Վերջի օպիր երլարղլարն ուղադլըղը այտան չօգ զլյատէ տիր , լաքին եռագարտա սեօյլէալիմ էօրնէքլէրէ պագըլընճա , այլն տա թէսիրի նէ տօգուռնմաղլա օլույօր , նէ շէֆագըն գուվլէթի իլէ . իլլա հալա պիլմէ տիլիսիղ , վէ պուռնտան սօկրա տա պլլէմէյէճէլիմիղ՝ պիր գուվլէթ վէ միւնասիպլէթլէ օլույօր : Օնտան գաթի նաղար՝ այ կիւնէչէ րասթ կէլ տիլի անսէ , սույուռն իլլինսէ քիւլ՝ տէր ագապ գըմըլտանտըլընտան , պէսպլէլի տիր քի , երլարղ ուղադ օլլմաղլա թէսիրի կէճլքմէյօր :

Այլն ուղադլըղ օ գատար աղ տէյիլ տիր քի պիղտէքի օլան շէյի գըմըլտաաճադ հէր նէ գուվլէթ իսէ , տէր ագապ թէսիր էտէ . պիղ տէքի օլան շէյին գըմըլտանմասը՝ այլն կիւնէչէ րասթ կէլտիլի անտէ , էօյլէ սիլի գուվլէթին տօգուռնմաղլնա վէրիլըրսէ , օ գուվլէթ թօփտան չըգան կիւլլէ գատար չափուք կիլմսէ , եի նէ պիղէ եէթիլլէնճէյէ գատար եիրսի կիւնէ միւհլթաճ տըր . օնտան մատա օ գուվլէթ տիւնեա գատար եայըլմաղլ տըր , զիրա տիւնեանըն իքի եիւղիւնտէ տէ թէսիր էթալիլ շէյլէրին հէ փիսինէ իլլէյէճէք տիր :

Ղայրի գուվլէթ իլլէ տէյիլ տէ՝ շէֆագըն գուվլէթի իլլէ տիր տէսէք , կերջի շէֆագ տա հա չափուք իլլէր , լաքին տիւնեանըն իքի եիւղիւնէ պիրտէն իլլէյէմէղ . վէ էյէր պիղ օ շէֆա

գըն էսէրլէրինի թապիրէ տիւշէրուէք , սոհպէ-
թիմիդ սայըգլամադա վարըր : Շէֆագ տէտիւ-
միդ՝ կեօրիւնէն շէյի պիղիմ կեօզիւմիւզէ կեօս-
թէրիւր պիր եօլտան զայրի շէյ օլմասըղընտան
մատա , կեօրտիւյիւմիւզ շէյտէն տօղրու կելիւ
պիր տալ , պիր տամ , պիր տիւլար , եախօտ զայ-
րի պիր սիփէր օլան շէյտէն էթէյէ կեչէմէզ .
վէ թէ՛սիր էթտիյի շէյին իւզէրինտէ՝ աֆագը
աշտըգտան սօնրա , հիչ իշլէյէմէզ :

Իմտի պու տիւնեանըն իւզէրինէ եըտըղարըն
թէ՛սիրի վար տէմէք՝ նէ գատար ճաիզ իտէ ,
գուվվէթ էսէրլէրի՝ փէք աշիքեար օլան շէյլէր-
տէ պիւէ , նէ օլտուղունու պիւմէյիւ տէյի իգ-
րար էթմէք՝ օ գատար ճաիզ տիր : Հաթթա պի-
ղիմ պիւմէտիւմիւզ , վէ ագլըմըղըն եէթիւմէտիւյի
շէյլէր՝ սալթ պոււնլար օլմասըղընը իգրար էթ-
մէլիւ :

Եըտըղարըն տիւնեատէքի շէյլէրին իւզէրինէ
օլան էսէրլէրի անլաշըմագ գօլայ իքեն , թէ՛սիր
էտէն սէպէպլէր , եախօտ էսէրլէրի զուհուրէ
կէթիւրէն սէպէպլէրին ամէլի՝ անլաշըմայըյի վէ
թէսիրին նէ շէքիւ հարէքիթ էթտիւյինէ ագլը-
մըզ էրմէտիքտէն սօնրա , պէն տէ տէրիմ քի ,
եըտըղարըն պու տիւնեատէ օլան շէյլէրին իւ-
զէրինէ էթտիլէրի թէսիրին սահիւս էսէրլէրինի
տաիտի անլամագ մուհալ գապիլինտէն տիր :

Եիւզէրճէ սէնէլէր տիր միւնէ՝ Ճիւմլէր պու-
լիւմ ագըլ եօրար , Ճիւմլէտի սէնէնին մէվսիմլէ-
րինտէ օլաճաղը խապէր վէրիւրէր . լաքին խա-
պէր վէրտիլէրի շէյ րատթ կիւմէտիւյի հալտէ ,
քէնտի պէյիլէրինտէ օլան ույղունուղըուգտան

անկաշարք քի, իշէրի՝ ռասթ կելիշէ պաղլը, վէ գանուէն սայտըգլարը հիսապլար՝ հէփ եալան. սան իպարէթ՝ թէ-մէլսիդ շէյլէր տիր:

Փատաւ մէտրէսէսի ուսթալարընտան Ճէմի. նեանօ Մօնթանարի նամ ալիմ, պու պապուէ Եալանը իսպաթ օլմուշ նիւճում իսմի իլէ պիր քիթապ թէ՛ լիֆ էտիպ, չօգ շէօհրէթ էտինմիշ տիր: Պու ալիմ՝ երլաըզլարը թէֆթիշ էթմէլ. լէ, ինսանլարըն գըմէթինի, վէ տիւնեա եիւ զինտէ օլաճադ շէյլէրի՝ փիշին խապէր վերմէք՝ գապիլսիդ շէյ օլտուղունու, թապիւթտէն իս. պաթլարըլա, պու քիթապընտա աշքէար կիօս թէրիւր: Վէ էլլի սէնէ մուգատտէմէ կէլին. ճէյէտէք, իշթիհարտէ օլան էֆիմէրուէլ, գու. շսկու-թի տէյի թէ՛ լիֆ էթտիքլէրի թու-զնամէյի նէ շէքիլ էափտըգլարընը սէյլէր քի, փէք զէվէ. լի տիր:

Տինլէ տէ կիւլ: Պու քիթապընըն սօնուլտա նապլ էաէր քի, պիր միւնասիպէթլէ՝ քենտի վէ տէօրթ նէֆէր միւթէպէր քիմնէ իթթիֆադ էտիպ, պիր թուզնամէ էափմուղա գարար վերիւ. լէր. պուշլար վարա վարա օն սէքիդ քիշի օլուպ, հէր քէս այրը պաշընա՝ հէրայըն չէյրէքլէրինտէ վադը օլան խասթէլէքլէր, սէֆէրլէր հագգըն. տա, տէրեայէ միւթապլիգ, տէվէթ ումուրու. նա միւթապլիգ, վէ մէմէքէթլէրէ տաիր շէյ. լէր իշարէթ էթտիքտէն սօնրա, փիանգօ կիպի լագգամ չըգարուպ, չըգան լագգամը թուզնա. մէտէ էազտըգլարը շէյէ նիշանէ էտէրլէր իմիշ. վէ պու միւլվալ իւզքէ պիր սէնէտէ օլաճապընը խապէր վէրտիքլէրի շէյի՝ իլէրիսի սէնէտէն հա.

ղըրլարլար ըմբռնէ: Իմո՛ր օլաճագ շէյի՛ միւնէճճիւմ
լէրին փիշին վէրտիյի խապէր՝ նէ գատար իթի-
պարէ լայրգ օլտուղունու՝ վար պունտան պահս
էյլէ:

Պու ճիւմլէ իլէ սէնէնին պաղը պէլլի կիւն-
լէրի վար, քիմինտէ մէլթէմ էսէր, քիմինտէ
ֆըրթընա օլուր, պունլար տախի երլորղլարըն
թէ՛սիրինէ պէշարէթ տիր. լաքին պունլարտան
մատաւը՝ եալան, եանկըշ, վէ սո՛ւիզան տըր:
Իլա ինսանլարըն պաշընա կէլէն շէյլէրին հագ-
գընտա, երլարղլարըն թէ՛սիրինէ պագըպ, օ-
նունլա օլաճագը պիլմէք իտտիասը՝ փէք պիւյիւք
ֆոտուլուգ տուր: Օլաճագ շէյի պիլմէք իլմինի՛
հագ թաալա քենտիյէ սագլամըշ տըր. վէ նիւ-
ճում գանունլարը եալան օլտուղունու, վէ
սո՛ւիզան իւղէրինէ պինա օլմուշ, հիշ պիր թէ-
մէլի օլմատըղընը՝ չօգ ալմլէր իսպաթ էթմիշ
տիր:

Վէլ-հասըլ երլարղլարըն պու տիւնէամըղ իւ-
ղէրինէ թէ՛սիրի օլաուղունա ինքեարըմըղ եօգ-
լաքին միւնէճճիւմլէք իլմինին եալան օլտուղու-
նու տա կեօրիւյօրում: Երլարղլարըն թէ՛սիրինի
սնկլայաճագ պիր սահիհ իլիւմ օլա տախի, մա-
տամ քի պունլարը հագ թաալա ինսանլար
հագգընա օլաճագ վագ՝ ալէրէ նիզամ նաուպ
էթմիւշ, քենտի էմրի իլէ ճէհէնէմէ կիտէճէք
պիր կիւնահքեար՝ մէրհամէթինէ սըղընըպ եիւ-
րէքտէն թէօվպէյէ կելտիքտէ, սէլամէթէ չըպար-
մայը վատ էթտիյի կիպի, տիւնէա ֆէլաքէթլէ-
րինէ նիզամ տէյի նաուպ էթտիյի՝ պու երլարղ-
լարըն էսէրինի տէ թէպտիլ էտէ պիլըր:

Օնուն իշին պէն երբորդարն թէ՛ սիրինի մէջ
էսիւ, Հագ թալանն գատէրինուն գալա-
ճագ եօլ արայաճաղման, քենտի մէրհամէթինէ
սրղընըպ, հէր հալտէ քենտիմի մուրամը արլէէ.
սինէ թէսլիմ էտէրիմ : Հագ թապա էյիլէրին
տէ քեթթիւլէրին տէ սահիպի օլուպ, պէն քեն-
տի իզգէթինտէն զայրի շէյ արղուլէմէտիքտէն
սօկրու, վէ պանա հէր կեօնտէրտիլի՝ քենտի
խայրում իշին օլտուղունու ինանտըգտան սօկրա,
եըլտըղարն էսէրի՝ աինէա տիլինճէ՝ իսթէր
էյի օլտուն իսթէր քեթթիւ, գատէր նիզամն-
տա տաիմա էյի տիր :

Խաթիրում կէլի, ճահիլլէյիմտէ պանա՝ պու-
միւնէճճիմէրին պիրի՝ էօմիւնտէ չօգ ֆէլա-
քեթ շէքէճէքսին, հէր նէ իշէ եափըշան էլին
տէ գալաճագ տէյի խապէր վէրտի : Ֆիլ-վագը
պաշըմա չօգ շէյ կէլտի, հէր նէ իշէ եափըշում
ըսա, պէրաքու կիթտի, շէջլէ քի թէվարիխիմի
եաղաճագ օլտամ, պիր մասալ օլուր : Լաքին
պէն նէ եափաթում . օ եըլտըղարու թէ՛սիրի
վէրէն թանրըյա սըտգ ըլա սըղընըր, եա կէլէն
ֆէլաքէթի եէնէրտիմ, եախօտ եիլիտ կիպի
տայանըր, պի գայա տուրուրտում . վէ հէր
տէրտիմտէ՝ ալէմին փէսէրի օլան թանրընն
մէրհամէթիլ էլի օլտուղունու կեօրիւրտիւմ :

Վարա վարա անկատում քի, պաշըմա կէլէն
լէր՝ եըլտըղարն էսէրի տէյիլ, իլա տինէա
շէյլէրին հիշ օլտուղունու կեօսթէրմէք իշին՝
թանրընն փարմաղըլմըլ : Եւէր իշէրիմրասթ
կիթմիշ օլապալ, պէլքի պէն տէ սաիրլէր կիպի՝
պօրճումու ունուտուր, եօլումու շաշըրըրտում :

Պագ քի , օ չէք տիգլէրիմ՝ ֆէլագէթ տէյիւ
խիւ, իլլա երրորդլարա թէսիրի վէրէնին մէհա-
մէթ էսէրի իլէ, պաշըմա հէփ տէվլէթ իմիւ :

Կէթիւճէի քելամ, շէօյլէ ուղագ մէմլէքէթ-
լէրտէ, նէ օլտու. զուհու պիլմէտիլիմիւ վիւճուա-
լարն թէ՛սիրինի թէֆթիւ էթմէքաէն իսէ,
քենտի վիւճուտուհուղտա օլան թէ՛սիրլէրի,
եանի, զապթարդ սէվտալարըմըլը թէֆթիւ էթ-
մէք, տահա էյի օլմաղ մը : Ագլը օլան առամըն՝
ագլը եէթիւտիրէճէյի երրորդլար՝ օնլար ալը .
եաբընըմըդտա օլան քեօթիւ էսէրլէր օնլար
ալը քի, մուրատ էտէրսէք, դարըն գօյա պիլ-
րիւ. վէ երրորդլարը եաբընտան կեօրիւպ, թէ՛-
սիրլէրինի թէֆթիւ էթմէք հաբընտա՝ օլան սէվ-
տամըլը գանալըրաճագ եէրէ՛պիր կիւն պիլգի սէ-
լամէթ եէթիւտիրէճէք իլիմ՝ անճագ սու տուր :

Լաքին պիլգ էօյլէ էթմէյօրուղ . այնիհի մա-
սալտա նագլ օլուհան միւնէճճիմ կիպի, երլ-
տըղլարա պաղըպ, նէ օլտուգլարընը անլամագ-
տա կեղէրքէն, էօնիւմիւղտէքի չուգուրու կեօր-
մէյիպ՝ իչինէ տիւ շէյօրուղ :

Պուհտան սօկրա վար անլա քի, միւնէճճիմ
լիք մէշգ էթմէք՝ ագլըմա կելմիւ շէյ մի տիր :
Պու պապուէ պէն նէ ֆիքիրտէ օլտուղուհու սա-
նա անլաթտըմ . վէ սէնին քեամիլլէյինէ կիւ-
վէնիպ, սէն տէ ագլընը պանա ույտուրմանը իւ-
ճա էտէրիմ : Վէ սէն սէնի իրատէթիմ իլէ
տօսթ գապուլ էթտիլիմէ պէտէլսէն տէ տօսթ-
լըղուհու ըէտու էթմէտիլինէ իսպաթ օլարագ՝
մուհապէթիւնին երրորդընը պանա թէ՛սիր էթ-
տիր :

ԵԱՌԻԳԼԱՆՄԱԳ

Պէնիմ տօսթում ,

Նէ սէօյէյիմ պէն տէ պիլմէմ . ինսանըն
էն կիւզէլ Ֆիլի տաիմա տօյրու օլմագ իբեն ,
մէշրէս տէօնէքլէի ինսանտա թապիաթ օլմուշ .
սոու տիպաճէտէն՝ նէ սէօյէյէճէյիմի անլար .
սրն : Սէն էվլէլքի նիշանլընտան այրըլըշարն . իբի
թարաֆտան սէօզ ալընրս , սէօզ վէրիլիս , ֆա-
գաթ քիլիսէնին պիր օրհնութիունա դալըշ
իբեն , հովա պաշգա թարաֆա տէօնմիւշ , պիթ
տխէրէ նիշան վէրէճէյիմ տէյի եաղմըշարն :

Կէօրտիւն միւ , մէշրէս տէօնէքլէի նասըլ օ-
լուր . ամմա պէն շաշմամ , զիրա շիմոի պէօյէ
շէյլէր սոյըտա եօգ , հէր կիւն օլույօր տա , հիւ
կէօզէ կէօրիւնմէյօր : Սէքիզ կիւն եօգ տուր պի-
րինի իշիթաիմ , ֆիբրի օն սէքիզ տէֆա տէօն ,
միւշ , օն սէքիզ գըղա նիշան վէրմիշ , օն սէքիզին .
տէն տէ տէօնմիւշ :

Զէմանէտէ նիշան վէրիս ետուգլանմագ՝ է-
լին էվլատընըն ատընը գըրմալսա պիր ալաթ օլ-
մուշ : Սէն տէ էօյլէ էտէյօրսուէն տէմէմ , ան
ճագ զէմանէտէ ետուգլանմագ մասգարալդգ օլ

մուշ : Զգմանէտէ հէր շէյի Ֆէնայէ գուլանլը-
օրար . քիլիսէնին խորհուրդլարընը տա էլէ գա-
լար վերմէյէ , խայընլըգ էթմէյէ գուլանլըօր-
լար :

Մէն պու իսպերի պանա վերմէն իլէ , պէնի
քենտինէ տօսթ պէլիլէտիլինի աղլաթմըշսըն-
նէ կիւղէլ . պանա տա ճախղ օլան՝ զէմանէ ա-
տէթի իւղըէ՝ կեօղիւն այսը տէյի թէհնիլէ էթ-
մէլի իտիմ . լաքին պու ասիրտէ տիւնեայէն կի-
րէնէ՝ կեօղիւն այսը տէյի սէվլինմէքտէն իսէ ,
պէլքի Ալլահ սապըրլար վերէ տէյի աճըմագ՝
տահա զկատաէ տօսթլըգ տուր : Օնտան ոսկրա
պու պասպտէ սիր տօսթ պիր տօսթուն սէվլին-
ճինէ սէվլինմէյէճէք՝ պէնիմ տահա պաշգա
սէպէպիմ վար :

Քերէմ էյլէ . պէյնիմիղտէ ասընտան պերի
օլան տօսթլուղա պինտէն՝ սանա Ֆիքրիմի տօլ-
լու սէյլէյիմ : Շու էվլէլքի նիշանլընտան կե-
րի օլման՝ նէ պիւյիւք շէյ օլտուղունու պիլլիրմի
սին : Սանըրմ , զայրըլար էտէյօր տէյի՝ սէն
տէ էտէյօրսուն . լաքին զայրըլարըն էթմէսի իլէ ,
պիր գապահաթ՝ սէվապ օլամաղ :

Էյէր պիր քերրէ նիշան վերիպ , ոսկրա սէօ-
ղիւնտէն տէօնմէյի՝ չամաշըր տէյիշիր կիպի պիր
գօլայ շէյ սանլըյօրսան , եա օյունճագ , եա իշ-
կիւլարըգ ատտ էտէյօրսան , եանըլըրսըն : Պի-
լիրիմ , պու գապահաթ զէմանէտէ ատէթ օլ-
մուշ , վէ ինսանիլէէթէ աաիր շէյլէրին չօղուն-
տա՝ գուսուր էթմէք ստէթ օլտուղու կիպի ,
պու չէօղիւլմէզ ազիմ պապ տա մօտայա պին-
միշ : Պու թագսիրաթ՝ էյլէ ատէթ օլմուշ քի ,

քիմսէնին կեօղունէ կեօրինմէյօր :

Պաղը քիմսէլէր տիւնեայէ կիրիպ պէ հրէմէնտ
օլամաղլարսա , սէպէպի եօգտուր տէյի թաաճ
ճիւպ էթմէ . զիրա նաճագ եօլ ուլա , եալան
ճըլըզըլա տիւնեայէ կիրէն առամ խայր կեօրէ
մէզ : Վերջի պսակ էվվէլքի վէրիլէն սէօղիւ չէօ
զէր . լաքին հագ տէյիլ տիր : Շիմսիքի իճրա օ
լունան սէօղ՝ կելէճէք զամանտա իճրա օլունա
ճագ սէօղտէն էվվէլ տիր . պունա պինաէն , էվ
վէլքի սէօղ չէօղիւլմէք իւթիզա էտէր , լաքին
պու ճիւմլէ իլէ չէօզմէք հագ տէյիլ տիր :

Պէնիմ սէօյլտիլիմ սէնին խայրն վէ րաճա
թըն իչին տիր , կեօղունիւ աչ . պու պապտէ
սօնունու տիւշիւնմէզ ատամլարըն կիրտիլի եիւ
քիւն ալթընա կիրմէյէսին : Չիրա պու պիր եիւք
տիր քի , էօնիւնիւ արարըն տիւշիւնմէյիլ
լէ խաֆիֆլէնմէզ . պագ քի սէն տէ տիւնեայէ
կիրտիքլէրի սաաթա լանէթ օգույանլարըն սը
րասընա կեչմէյէսին : Չիրա նիշանլարընտան
կերի օլան պսակլարըն՝ տիւրիւ մուսիպէթլի
հալէրինի կեօրմիւշիւմ քի , պաշընա խայր
կելմէտիքտէն սօկրա , գօրգարոմ պիւթիւն էօմ
րիւնիւ աճ ու վաճ ըլա կեչիւմէյէսին :

Պիր քերրէ պիր գըզա նիշան վէրիպ տէ , օ
տա դապուլ էթտիքտէն սօկրա , սէն արթըգ
քենտինին տէյիլիւն . քենտի իւզէրինէ հիւքմիւն
դալմազ : Նիշան վէրիպ սէօղ ալմատա , կե
րէյի կիպի տիւշիւնմէլի . պիր քերրէ ալմուպ
վէրիլտիքտէն սօկրա , նք քիլիսէնին պիր խոր
հուրդունա սէօղ վէրտին , քենտի իրատէթինի
պապլատըն . օնտան սօկրա քիլիսէնին դանուն

լարը իւզըէ, ետխօտ ինստն աղլը իւզըէ, պիր հագ
սէպէպին օլմատըգճա, պիր տաճա չէօզէ մէզսին:

Տէյմէտէ սլու էվվէէքի նիշանլընտա՝ սօկրա-
տան պիր թագսիրաթ կեօրիւպ իշխթմէտին .
սօկրատան պիր տէրտէ իլլէթէ ուղրամատը .
տիւնեայը թէրք էթմէտի, ախէրէ նիշանլանմա-
տը, նիշանլն քենտի ըրզասլըլա կերի կէլմէտի:
Էօյլէ օլուուգտան սօկրա, սէն սէօզիւնտէն տէօն-
մէյէ հիջ պիր հագ սէպէպին եօգ: Սէն շիմտի
քենտիին տէյիւրին . պոււնտան այրըլըպ, քեն-
տինի ախէրէ վէրմէք՝ խըրսըղըգ հարամիլք
տիր, էլլն մալլնի ֆիւզուլի գափմագ տըր:

Պէօյլէ շիւրիւք թէմէլին պինասը նաժըլ օլուր .
կիւնաճ գափուստընտան կիրտիլին տիւնեայէ՝
Թանրընլն խայր տուասը էնէր մի: Աստուածա-
բանլար հէփ պիր աղըզտան՝ Նիշանլանտան ատամ
պասլը թէքմիլ էթմէզսէ, մահացու կիւնաճ
ալթընտա գալըր, տէյի գարար վէրմիշէք: Պու-
սուրէթտէ, էվվէէքի նիշանլըսըն պրագըպ,
ախէրէ պսակ օլան՝ Ալլահըն հուզուրուտա
մահացու կիւնաճ սահիպի տիր . էօյլէ ատամ՝
Ալլահտան նէ խայր ումա պիլիր:

Ամմա սլու շէյի էրքէքլէրտէն զլպտէ, գըզ
թարաֆլարընտան էաէյօրլար տէր սէն, պիլիրիմ
օ տաճա պիւլիւք գապահաթա . լաքին գապա-
հաթը օլան ատամ՝ քենտի գապահաթընա
էօղը էթմէք իլլին, քենտիտէն գապահաթընըն
էօրնէք կեթիլիր . անճագ էլլն գապահաթը
պիւլիւք օլմալլա, սէնին գապահաթընը էօրթէ-
մէզ: Սէնին գապահաթըն էինէ գապահաթ
տըր: Նիշանլանտըգտան սօկրա գըզտա պիր թագ-

սիրաթ տուչսան , նէ հափայլմ , գըզ էվլատ
 տըր , էքսիքլինին իլէրի տուչամասըմ տէյի էօղլ
 էսէ պիլիւր իտին . լաքին անլայըչըմ , սէնին
 քի օ տէյիլ , փարա գավլասը տըր . վէ պէլէի
 պէլէի լպաղը պիւլիւքլիւք իտտիտտընտա օղսն
 ատամլարըն ագընա ուլուպ տա , ըիւթպէ իտ
 տիասը տըր , քիպարըդ էանաֆըդ տավասը
 տըր :

Վէ պու տա տէյիլ իսէ , պէլէի կիւզէլիք
 գավլասը տըր : Նիշան վէրմէզսէն էվլէլ էսիր
 պազարընտա խալաիք ալըր կիպի սալսըդ գըզ
 լար կէօրիւպ , հէր պիրինտէ պիրէր էքսիքլիք
 պուլարագ , խալգըն էվլատընն առընը գըր
 տըգտան սօնրա , կիւճ իւլէ պու պիրինէ պէլէնէ
 պիլաին . օնու տա նիշան վէրտիքսէն սօնրա ,
 շիտի հիչ պիր հագ սէպէպին օլմայարագ փիւշ
 ման օլուպ , գանըհա էքմէք տօղըայօրսուն : Սէն
 Ալլահտան գօրգմանըմըն :

Եօգ , էյէր՝ խալգըն քէօթիւտիլի պէնի պաշ
 տան չըգարտը տէրսէն , սէն չօճուգ տէյիլին .
 պիր աղ միւղէվվիրէր քէնտիլէրինէ իշ հաինմիշ
 լէր , նիշանը օլանլարա՝ քիմի գըզ թարաֆըն
 տան օղլան թարաֆընա , օղլան թարաֆընտան
 գըզ թարաֆընա մուհաֆըդըդ էտիպ , քիմի նէ
 տլանտան նէ վէրէնտէն իքէն , գըզը տա օղլանը
 տա տիւրիւ ֆաուըլար ըլա ղէմմէ էթտիքլէրինի
 պիլմէղմիսին : Էօյլէ ատաուլարըն սէօղլանէ ա
 մէլ էթմէք՝ իւրէն քէօփէյին սէսինէ կիթմէք
 տիր . թանըրը սանա տգըլ վէրմիշ , սէն օ միւղէվ
 վիրէրին սէօղլանէ պադաճաղընտ , քէնտի ագը
 նը գուլլանսանա : Հէփսինտէն ղիյտտէ կիւճիւմէ

կէլէն շու տուր քի , պու մունաֆըզըլը էտէն՝
էքսերկեա քենտկի պիլմէզ դարըլար աըր . սէն
կի ճատընն սէօզլէյլէ , Ալլահըն հուզուրուն
տա վէրտիկն սէօզլէ նիճէ ինքեար էտէ պիլկւ
օրսուն :

Էյէր հիչ պիր հագ սէպէպ օլմայարագ՝ գըզ
Թարաֆընտան նիշանը կերի էտէնլէրի տերսէն ,
օնլարըն տա եիւզիւ ագ օլսուն : Էրքէքլէր սէօ.
զիւնահէն տէօնէրսէ , էվտէ գափալը գըզ էվ
լատ ոըր , Թասհիհ էտէմէտիք տէյի՝ եալան կեր
չէք՝ պիր էօզը էտէրլէր . լաքին էրքէքլէր մէյ
տանտա աըր , էյիլկի , Ֆէնալըլը գօլայ անկալը
լըր . գըզ ըազի օլուպ , նիշանը գապուլ օլուն
տուգասն սօնրա , Թէքրար կերի վէրտիքլէրի
զաման նն էօզը էտէ պիլկրլէր . գլաղուզլար պի
ղի ալտաթտը՝ մը տերլէր . էյլէ գլաղուզլարըն
տիլլէ գուրուսուն . օնլար պիր միյանճը տըր . էօ
լլէ էայգայըճըյա հագ տէյիսն աէ , իսթէր ճէն
նէթէ կիթսին , իսթէր ճէհէննէմէ՝ տէտիքլէրի
կիպի , օնլար քենտի գլաղուզլուղունուն չըգա
րըն ալագար : Լաքին էվլատ սիղին տիր , էյիլկ
ինի քէօթիւլէյիւնիւ սիզ Թասհիհ էլթմէլլ
տէյիլլմիսինիզ : Խայըր , գօլայ էօլ տուրոյօր ա .
օլմազսա՝ նիշանը կերի վէրիլիզ :

Վէ չօգ աէֆա օպիր ելկիտ պունստան փա
րալը տըր , պունստան իշկիւզար ոըր , քեարընըն
ճէլլատը ոըր տէյի , կէօյա հէր քէսին գըսմէ
թինի վէրէն Ալլահ տէյիլ տիր կիպի , օպիրինին
մալընա իշկիւզարըլընիա Թափա էտիպ , Ալլահըն
հուզուրունտա ալընըպ վէրիլէն սէօզլէ ինքեար
էտէրլէր : Պէյլէ առամլար հիչ տիւշիւնմէզլէր

մի քի, եառագլանմագ եարը պասկ տըր, վէ
հաթթա պասկըն իպթիտասը տըր. վէ պու ա.
լընլպ վէրիւնի սէօղէ՝ Ալլահ քեհնտի շահիտի:
Խայր, նէ տիւշեհնիւրլէր, նէ խղճմտանք է.
տէրլէր: Լաքին Ալլահ տա պէօլէ սէօղիւնտէն
տէօնէնլէրին հագգընտան էյի կէլլօր: Կէլլնէ.
Ճէք սըգընթըսընտան մանտա, էվ իլինտէ օլան
տէրտլէրտէն մանտա, գարը գօճա պէյնիւտէ զըտ.
տիլէէթ, մուհապպէթսիլլիք, նիզա, էվլին տիր.
լլիլինի օլ գատար պօղար քի, կէճէ կիւնտիւղ
չէքիլէն տէրտէ թագաթ կէթիրէմէյիպ, գարը.
սը տա, գօճասը տա էօլիւմիւնիւ արար տու.
րուր: Վէ պէօլէլէրէ պաղը տէֆ'ա սէօղիւնտէ
տուրմայանա՝ սէօղիւնտէ տուրմամագ հագ տըր
տէտիքլէրի իճրա օլուր:

Պու վէճ' իլէ տիւնէանըն տէրտինէ մէշագ.
գաթընա գարը՝ քիլլիէ թէսէլլա օլաճագ մու.
հապպէթ' հէր պէլանըն պաշը օլուր, հաթթա
քիլլի էօմրիւնտէն տիւնէասընտան իբրահ էթ.
մէյէ սէպէպ օլուր: Պաղը գարը գօճա արատըն.
տա իպթիտա մուհապպէթլի օլուպ տա, սօփ.
րա պիր պիրլինի չէքէմէմէք, քետի իլէ քեօփէք
կիտի պիր պիրլինի խըրփալամագ, նէտէն օլա
տէյի՝ պաղը աուամըն ագլը էրմէզ:

Պուլլար Ալլահըն կիլլի զաղապլարը տըր.
խսթէտիլին գատար տիւշիւն, պագ պիր զլլի
սէպէպ պուլա պիրլիմիտին: Պէօլէ աուամլարըն
չէքտիլի հէփ թանկընըն խըմը տըր. մալ, պիւյ.
լիւքլիւք, կիւղէլլիք սէվտասըլա, պիր վէրիւն
սէօղիւ՝ ֆիւղուլի պասըպ, պիրլինէ տահա պաղ.
լանմաղա ըրզասը Եօգ: Պէն պէօլէլէրի կէօր.

տիւքճէ, ելպէթտէ իբի թարաֆըն պիրինտէ՝
սէօգիւնտէն տէօնէն օլմուշ տուր տէրիմ . վէ
չօգ տէֆ'ա էօյլէ չըգար :

Վադ'ա էյէր, րահաթլըգ տէտլին Աւահըն
օլտուղու եէրտէ իսէ, կիւնահ օլան եէրտէ Աւ
լահ օլամաղ . վէ էօյլէ պիր կիւնահ քի, չօճուգ
օյունճաղը եէրինէ գօմուշլար . էօյլէ եէրտէ
րահաթ, մուհասպպէթ նանսըլ օլսուն :

Հէլէ շիմաիլլէ պէն սանա թէպրիք էթմէմ ,
կիւճիւնէ կելմէսին . զերա սանա տօսթ օլան ա
տամ' սէնի նէ պէօյլէ գապահաթտա կէօրիւպ
սէվինէ պիլիր, նէ չէքիճէյին պէլալէրի պիլիս,
մուպարէք օլսուն տէմէյէ աղզը իլէրի վարըր :
Տիւյիւնիւնիւն իլք կիւնլէրի սէվինճլի օլուր,
լաքին սէվինճլին չօգ կիւն սիւրմէզ : Քիշի նա
հագ թարիգ, իլէ էտինտլի շէյին սէֆասընը՝
չօգ չըգարամաղ, Հագ թաալա ճէղասընը արուր
սըրա եէթիշտիրիր : Քիշի կիւնահըն ճէղասընը՝
կիւնահընտա պուլուր տէյի, Սուլումն իմաստուն
Խմաստութի քիթապընտա խապէր վէրիր :

Պէյնիմիզտէ օլան տօսթլուգ, վէ սէնին պանա
օլան էմնիյէէթին, վէ պունըարտան զիյատէ՝ պէ
նիմ սանա օլան սատաֆաթլմ, վէ սէնին խայ
րըն սէպէպլէրի իլէ, սանա պու նասիհաթը
վէրիրիմ :

Քէշքի զէմանէտէ պիր պիրինին էքսիքլիյինի
խապէր վէրիր տօսթլար չօգ պուլունայար . լա
քին եազլըգ, եազլըգ . տօսթ տէյիպ սէվտլի
միզ ատամը՝ ճանընը ճէհէնէմէ աթտըլընը
կէօրտիւյիւմիւզ եէրտէ պիլէ, կէօնլիւնէ կէօրէ
կիթմիշ օլալմ տէյի, գապահաթլնա տա փօհ

փօհ տէր, էթտլինէ սէվինճ կեօսթէրխօրուղ:
Գարտաշ մուհապպէթինի իճրա էթմէյի ի.
ղանորդըդ էթէրպլէսիղլէք սայայօրուղ. վէ
թէրպլէսիղլէք էթմէյէլմ'տէյի, խաինլնի իր.
թիքեապ էտէր, գապահաթէ տիւչէն ատամըն
գասարահաթինի փէսէնտ էտէրէք, պիր թէփմէ
տէ պիղ վուրուպ, տիւչմէնլէք էթմէքտէն հիչ
սագընմայօրուղ:

Պիլլիրիմ, սէն սէօյլէմէյէ հաճէթ տէյիլ. պի.
լիլիմ, նիչէ տօսթլարըմըլ աֆէրիմ, փէք էյի
էթտին, իշլնի պիլմէք պուռնա տէրէր տէյի եիւ.
ղիւնէ կիւլմիւչէր տիր. օպիրինին չօգ գուսուր.
լարը վար ըտը. պուռնուն հէմ քէնտի գուսուր.
սուղ տուր, հէմ օնտան չօգ կիւղէլ տիր. հէմ
ճէհիղի պասսղըն տըր, հէմ տահա պիլմէմ նէ
գարա գատա տըր տէյերէք, էթտլինէ պէյէն.
միշէր տիր:

Պուշլար սանա տօսթլուդ մու օլմուչ օլտու.
հաթթա պու ճէլլատըդ տըր. սէն քէմէնտի
պօյնունա թագմըշտըն, օնլար չէքէյօլլար. սէն
Ալլահըն զաղասընը պաշընա տապէթ էտէյօր.
սուռն, օնլար էթրաֆլնտա՝ ամին տէյիպ՝ սանա
ղայրէթ վէրխօրլար. սէն հէնտէյէ տօլլու վա.
րըյօրսան, օնլար՝ էօնիւնաէքի չուգուրու
կեօրմէյէսին տէյի կեօղէրինի պաղլայօրլար:

Եյէր փէտէրինի վալտէնի տէրսէն, օնլար
քիշէ զատէ ատամլար տըր. սիղ քիպար ըղ. օ
պիր էննաֆ փարչասընըն գըղը տըր, պիգիմ ա.
րամըղա նէ եադըըր տէյի, պաղը սախթէ քի.
պարլար կիպի, քիպարըղը ֆօտուլուղա թէպ.
տիլ էտէր չըթագլարտան տէյիլէր: Եախօտ

պէն օնուէն տնտարնտան խօշմանամ, պապասըյլտ
սօզուղ ում տէյէրէք, պիր րապըթասըղ նէֆ-
սանկէէթ իճրասը իչին, էվլառընը աթէշէ ա-
թար քիմնէլէրտէն տէյիլէր: Սէն պու սէօզիւն-
տէն տէօնմէնէ սէսլէպ նէ տիր: Հէլէ պիր էյի
միւլահաղա էյլէ:

Պիր կիւն օլուպ տա, սէն տէ պանա միւտա-
հէնէ էթտին տէմէյէսին տէյի, հագ օլանը այան
ալիքեար կեօզիւն էօնիւնէ գօյօրում: Պիլըրիմ,
մալ թամար, կիւզէլլէք սէվտասը, քիպարըգ
խախտը, սէնին կեօզիւնիւ քեօրլէմիշ տիր,
սէօզիւմ գուլաղընա կիրմէզ, վէ իճրասընա դա-
տըր տէյիլսին: Շիմոի պու թէվաթուր պուլ-
տու, պիր տահա նասըլ տէօնէյիմ տէյի խալգ-
տան ութանաճագսըն. լաքին խաթրընա կե-
թիր քի, մահշէր կիւնիւ թանկըյա հիսապ վէր-
տիլին զաման, հէմ շիմոիքի խալցտան, հէմ
կէջմիլէրտէն, հէմ կէլէճէքլէրտէն ութանա-
ճագսըն:

Ալլահըն էմրինի այագ ալթընա ալմատան
ըսա, տիւնեանըն տէյէճէյինէ պուգմայըպ, էմ-
րէ աղիմի իճրա էթմէք իչին, էօլիւմիւմիւզիւ
տախիիրթիքեապ էթմէք՝ ճախլ օլտուղու գալ-
պիմիզտէ եաղըլը օլսա, տիւնեատէ պաշա չը-
գըլմազ մասլահաթ օլամազ. հէր նէ կիւճլիւք
օլսա, ելիտաճէ ճէնքլէշիր եէնէրիլ: Լաքին պէ-
լա շոնտա տըր քի, Ալլահը սայան եօգ, էմրի-
նէ ասի օլմագ՝ նէ աղիմ շէյ օլտուղունու հի-
սապ էտէն եօգ. նէֆսլէրիմիզ պիլի կիւնահա
տավթ էթտիքճէ, տիւշմէտէն էլիմիզ, այա-
ղըմիզ թիթիրէյէճէք իքեն, տիւշտիւքտէն սօն.

րա սիւրէ , հիշ վազիֆէմիդ օրմայօր :

Պէւքի նիշանտան կերի տէօնմէք՝ Ալահըն հանկի թէնսպիհինէ գարշը տըր տէյի ոօրարսըն . եօգսա պու սիզ փափաղարըն իճատը տըր տէր . սէն , պէնիմ տէ սանա ճէվապըմ , գավլ օլու նան շէյ՝ սէնին հիւքմիւնտէն չըգար . սէնին հիւքմիւնտէ օլմայան շէյի զապթ հտէրսէն , էլին մալինի ալմըշ օլուրսուէն . պու սուրէթտէ Աւլահըն եէտինճի թէնսպիհինէ գարշը կիւնահ էլէրսին :

Եաուգլանըպ նիշան վէրմէք՝ շէր'էն վէ գա նուէնէն սլտակ օլմալա՝ պոյնուէնա պօրճ ալմադ տըր : Պիր պալաղը մատտէ խուսուսուէնտա սէօզ վէրիւմիշ իքէն , սէօզիւնտէն տէօնմէք հարամ տըր . լաքին ղէմանէտէ օ գատար աուէթ օլմուշ քի , շէքէայէթ էտէն պիւէ եօգ : Աէ սէօզիւն . տէն տէօնէնլէրին հէփսինի շէրիաթէ չէքմէք իգ . թիղա էթսէ , հաքիմլէրին պոււնտան ղայըր էլ կեօրէճէք վադ թի գալմուգ : Լաքին քիլիսէնին պիր խորհուրդոււնտա սէօզիւնտէն տէօնմէք՝ նէ գատար սիւյիւք գապահաթ տըր . կերչի հադգը իպթալ օլան ոտամ՝ խաւմինի շէրիաթէ տա վէթ էթմէք նատիր օլույօր . լաքին ալէմին հաքիմի տաիւ Ալլահ՝ գապահաթ սահիպլինին ճէ ղասընը վէրմէզ մի . հաթթա էվլէքի սէօզիւն . տէն տէօնմէյէ սէպէպ օլան իքինճի պսակընը՝ պէհրէմէնտ էթմէզ :

Հէֆսինէ ույուպ՝ կեօզիւնիւ գափայան տա տամ գապահաթընը թանմատըղնտան , պու թէհլէքէլէրի կեօրմէզ , պաշը պաղըրըլա աթէ շին իչինէ աթըրըր . իպթիտաուր խօշ կեօրիւնիւր ,

լաքին չօդ սիրամշ, արայա սօուգլուգ կիրիր,
մէջնէպէր ուշմաղ օլուր, ուսանձ կեւր, զըտ-
տկեւէթ փէյտա սըուր. նիհայէթ տիւնեանն
րահաթը տըր տէյի ումաուղուն՝ տէրտ իլէ պէ-
լա օլուր: Էքսէրկեա պու խորհուրդա սէօլ վէ-
րիպ, սէօղիւնտէն տէօնէն առամա՝ Թաւրընըն
կեօնտէրտիլի ազապ պու եիւղտէն օլուր:

Էյէր էվլէէքի նիշանըն Թարաֆընտուն՝ զօր
ուլա տէյիլ, իրատէթ իլէ հալալըգ ալամաղ-
սան, սիր էյի միւլահաղո էյլէ քի, պսակ ալ-
թընա սիր աղըր կիւնահ ըլա կիրկօրսուն: Վէ
էյեր Ալլահըն էմրինի պամադտան տա գօրգ-
մաղսան, տիւնեայէ պէօյլէ ուղուրսուգ կիրէն-
էրէ՝ տաիմա կեօնտէրտիլի աշէքէար զազապլա-
րա պէքլէ, սէնին տէ պաշընա կեւլէճէք:

Պիլմէմ պէօյլէ մուսիպէթլի էվլէնմէք՝ նէ
օլտուղունու սիրլիրմիսին. տիւնեա եիւղիւնտէ
էօյլէ պիւլիւք տէրա օլամաղ: Պէօյլէ էվլէնմէ-
տէ՝ շէյթանըն փարմաղը վար տէրլէր, զիրա պէօյ-
լէ տիւնեայէ կիրմէք՝ տիւնեանըն ճէհէննէմի-
նէ տիւլմէք տիր:

Կենճլիլինի սէվլէրսէն գարտաշ, ադլընը պա-
շընա կեթիր. սրագ քի էպէտի հաքիմին խըշ-
մընա ուղըրմայասըն. զիրա կերէք տիւնեատէ,
կերէք ախրէթտէ օնտան պիւլիւք մուսիպէթ
օլամաղ: Կերցի շիմտի պունըար սանա պօշ կեօ-
րիւնիւր, լաքին տիւնեանըն տէլիլէքլէրինէ ույ-
մուշ օլայրոմ տէյի, ինչա Ալլահ քէնտինէ գըլ-
մալըն: Ինան պանա աղիղիմ, զիրա պու սէօյ-
լէտիլէրիմ՝ պէնիմ քէնտի խայրոմ իլին տէյ-
իլ, անճագ սանա նէ գատար մուհասպէթլիմ
օլտուղունու անլաթմագ իլին տիր:

ԳԱՐԸԼԱՐԸՆ ՓԱԶԻԼԻԹԼԻՐԻ

Գատրն ,

Հագգըն վար . գարըլարըն պէտխույլարը
հագգընտա չօգ շէյ եազարմ , ինքեար էթմէմ .
լաքին շիմաի նէ՞ տէլաին . սեօղիւմիւ կերլի մի ա
լայըմ : էյէր մէրամըն՝ պանա գարըլարըն ֆա
ղիլէթլէրինի եազարմաղ ըսա , գօրգարըմ սէնի
կիւճէնտիրիւրիմ , զիրա եազամամ . պանա պու
նու եազ տէմէք՝ էյի էթաիլինէ փիւշման օլ ,
հագգը ինքեար էյլէ տէմէք տիր . պու՝ տիւն
եսյը ալտաթմագ տրը , եալանճը օլուսլ՝ քէնտի
մի լէղիլ էթմէք տիր :

Նիշին . մէրամ իճրա էթմէք իչին՝ գարըլարա
տուղագ գուրուպ , պէտխույլարընա հագ վէ
րէրէք միւսահէնէ էտէնլէր եօգ մու . գօրգմա
գասըն , գօրգմա . նիչէ զլիմէթլէրինի ունութ
մուշ , գարըլարըն պէտխույլարընա փօհ փօհ ե
տիպ , ալգըշայանլար վար . հալա պիրի պէնիմ
փիշիմէ տիւշմիւշ , գարըլարըն ինթիգամընը ֆիւ
զուլի ալմագ իչին , հագգըմա հիճիվ պէյթլէրի
եազմըշ . լաքին օ տա ինչա Սլահ՝ պէնի պիր
աֆէրիմէ մազհար էտէճէք . պէնիմ վաղիֆէմ
տէյիլ , տօղըու սէօյլէտիլիմէ փիւշման օլամամ .

հաթթա զէվզ չըգարուրմ. սիզին հալինիզի ֆէ-
նա էտէն շէյլերին արթուրղընը կեօրտիւքճէ ,
պէն էաղաճադ մատտէ պուլուրում :

Նիհայէթ , հագգընը արարսող , հէր նէ սէօյ-
լէմիշ իսէմ , աղ տըր . պէնիմ սէօզիւմ նէ սա-
նա տըր , նէ ֆաղիլէթ եօլունտա եաշայանլարըն
պիրինէ տիր : Նիճէ . զէմմէթտիլիմ պէտ ամէլ
լէր՝ գարլարըն հէփտինտէ վար տէմիշմիլիմ :
Պէտ ամէլի զէմմէտէնէ՝ քեօթիւլէր պիլէ կիւ-
ճէնմէմէլի , հանտամ գալըր քեօթիւլիւլիլ օլ-
մայանլար : Քեօթիւլիւլիլ զէմմէտէնէ՝ քեօթիւ-
լիւք էտէնէ տօգունմաղ . հաթթա քեօթիւլիւլ-
իւն մազարրաթընը կեօզիւ էօնիւնէ գօյուպ ,
քէնտիլէ պիր հիզմէթ էթմիշօլուր : Վէ էյէր
սէօյլէտիլիմէ կիւճէնիպ , պէնի ֆասլ էտէն վար
ըսա , պէս պէլլի քի պէտիսուլլարընը փէք սէ-
վէյօր , վէ քէնտինէ կէլ , իսլահ օլ տէյէնէ տա-
րուլօր :

Գարըլարտա ֆաղիլէթ՝ սահիպի եօգ տէմիշ-
միլիմ . կերէք ճէսարէթտէ , կերէք թէրպիլէ-
տէ , կերէք էվ իտարէսինտէ , վէ սաիր ֆաղի-
լէթլէրտէ , թա նըլուղա վարընճա , գարըլարտա
հիշ եօգ , օլմուշ տէյիլ տիր տէտիլիմ վամ մը :
Սէն պէնի նէ գատար իուլյսուղ . խօջաթ իս-
թէրսէն թախմին էյլէ . լաքին հագգը տա իպ-
թալ էտէ պիլլիրմիլիմ . հալա ասիրիսիզին գա-
րանլըղընտա ըչըտայան ըչըղը՝ ինքեար էթմէք ,
վէ պուլ խուսուստա թէվարիսլէրի նք քիթապ-
լարը հէփ եալան չըգարմադ օլուր :

Սէլարըմ գատըն , անլարըմ . սէնին մէրամըն՝
պանա պունու սէօյլէթմէք տիր . սէօյլէրիմ . ամ

մա սէն տէ ֆէնա եաշայանլարա եան չըգըպ
տա, օնլարըն իսթըլը իջին, պէնիմ ֆէնա սէյ-
լէտիսիմէ գարշըլըգ՝ էյի սէյլէթմէյէ պանա էմր
էթմիշ օլմա . զիրա օ զաման իշլէմէտիսիմ կի-
նահըն՝ պանա աղասընը չէքտիրմէք իսթէմիշ
օլուրսուն . հաթթա պուռ նասիհաթլարլմա,
եօգուշաշաղա քեօթիւլիւք տէրէսինէ թէքեր.
լէնէն ասամը՝ ութանալըրպ կերի չէվերտիսիմ՝
խայր ամէլ տիր տէյի տուրոնըքէն, գապահաթ
իշլէմիշ կիպի, պանա ճէգա վէրմիշ օլուրսուն :

Պուռնա պինաէն, էվվէլա գարըլար տա էրքէք-
լէր կիպի ագլա մալլէ տիրլէր . պուռնու իգլար
էտէրիմ . օնլար տա էրքէքլէր կիպի տգըլալընը
գուլլանա պիլըրլէր, թապիտթըն քեօթիւնէֆու-
լէրի իլէ ճէնքլէշիպ, եէնիպ, ֆաղիլէթ իճրա
էթմէյէ գուվվէթլէրի վար . նիճէ քի տիւնեա-
նըն հէր տէվլինտէ մէշհուր գարըլար գուհուր
էթմիշ տիր : Ներջի ճէսարէթտէ, պասիրէթտէ
էրքէքլէր գատար տէյիլ, զիրա պուռ իքի ֆաղի-
լէթ էրքէքլէրէ մախսուս տուր կիպի . լաքին
տիւշիւնմէտէ, էտէպի էրքէանը սէվմէքտէ՝ չօգ-
լար կէլմիշ տիր :

Պուռ ճիւլլէ իլէ էյէր գարըլար տա սիւհ-
գուլլանմադ ասէթ օլտա, վէ ըրզլարընըն թէհ-
լէքէսի օլմասա տա, էվ իշինտէ գափանմասն
գուհուր էտէն գօրգ ուլու ելւրէքլէրինտէն գալ-
սըրսալար, զանն էտէրիմ օնլար տա ճէսարէթ-
լէնիպ, տիւշմէնէ գարշը գօյա պիլըրլէր . վէ էվ
լատ վէ վաթան աշգընա՝ ելիթճէ գանլարընը
տէօքէ պիլըրլէր : Թէվարիտտէ պէյլէ մէրալք
էթմիշ գարըլարըն նիջէսի վար քի, չօճուգըուգ .

տան ճէնքճիլկէ արջմըշ տէյիլ իքէն, օրտու-
լարտա պուլունուպ, ելելիթ կիպի թէհլիքէ-
րէ գարըլ գօմուշլար : Պազըլար էրքէք գըլաֆէ-
թիկտէ օրտուլուգ իշինտէ, հէմ քէնտի նէֆ-
սինի զապթ էթմիշ, հէմ ճէնկէ կիրիպ, տիւշ-
մէն իլէ մէրտանէ ճէնքէշմիշ, ելելիթլի իլէ
էիւզ աղարթմըշ գարըլար ազ տէյիլ տիր :

Էսքի զամանտա արնաուտլուգ գրալը Փիր-
րոս՝ էսքի Սփարթա շէհրինի (շիմսիքի Մանեա
տէտիքէրի եհրի) մուհասարա էթտիքաէ, մա-
նէալըլար գարըլարընը թէհլիքէտէն, վէքէնտի-
լէրինի ալապ պաղընտան գուրթարմապ իշին,
կէճէ իլէ գարըլարը կիրիտ առասընա գաչըրա-
ճապ օլաուլար : Օ ճէսուր գարըլար պու թէր-
թիպէ կիւճէնիպ, թարաֆլարընտան Արքիտա-
մէա իսմինտէ պիր հաթուունու՝ տիվանա իլշի
կիծնտէրտիլէր. պու հաթոււն գըլըճ էլինտէ տի-
վանա կիրիր «Պու նէ տէմէք օլսոււն, վաթանը-
մըզ էրգըլարգտան սանրա, պիզ հիշեաշարմըլզ-
եօյսա էրքէքլէրիմիզ իլէ պէրապէր՝ սէֆէր հիւ-
մէթլէրինէ չալըշլապ, գանըմըլը տէգքմէյէ ճէ-
սարէթիմիզ եօգ մու սանըրսընըլ, տէյի, շի-
քէայէթ էթմէյէ պաշլար : Ագըպէթ գարըլար
սէօղէրինի իճրա էթտիլէր. հէնտէքլէրէ կիրիպ,
հէմ հիզմէթ էթտիլէր, հէմ ելելիթճէ տիւշմէնէ
գարըլ տուրուպ, Բալիլէրին նազընէ կեօրէ,
գարըլարըն զայրէթի իլէ մանէալըլար տիւշմէն-
լէրինի եհնտիլէր. շէօյլէ քի, Փիրրոս՝ ասքերի-
նէ պաշ օլան Պտղոմէոս նամ օղլունու, վէ աս-
քերինին կիւզիտէսինի օրատա թէլէֆ էտիպ,
օրտուսունու գալտըրտը :

Պու Էօրնէքէր գարըլարըն տա գալախնտէ ճէ սարէթ օլտուլունա խալաթ տըր . լաքին իճրա . սընը Էթմէլէ՝ սիլահա թալիմէրի հօգ . Չիւնքի Մանեա գարըլարընըն սիլահ գուլանարըլը Էօղ իքէն , վաթան ուղուրունա գալի վաֆիլ սիլահ . լանըպ Էրքէք կիպի , սէֆէր հիզմէթէրինէ կի . րիշէ պիլտիլէր իսէ , զէմանէմիզտէ գարըլար սիլահ Էլլէրինի պիր ազ ալըշտըրսալտը , Էրքէք . լէրտէն կերի գալմայաճադլարընա շիւպհմէթ հօգ : Տօղըուսունու սէօլէմէլի , գարըլարըն ճէսա . րէթինի տէ գուվիլէթինի տէ քէսէն՝ փէք նա . զիք Էաշատըղլարը տըր . գըմըլտանըշլարընըն նէ զաքէթի պիր Էանտան , րուպալարընըն զարիֆ . լիլի օպիր Էանտան , պիր խաֆիֆ րիւզկէար Էօ . սէ Էթէքէրի գըմըլտանըր , աէր իսնին փարլադ . լըլը կիտէր , սաշընըն թէլլէրի տաղըլըր , Էա պիր իւշըանմայաճադ . գօգու , Էա պիր սըգընթը , Էա պիր քիւշիւք զահմէթ , ճէ սարէթէրինի քէ . սէր . պիր տամլա գան կէօրսէլէր՝ Էիւղլէրինին րէնկինի աթարլար , շէօլէքի , գօրգադլըք՝ քէն . տի զաթէրինէ մախսուս պիր իլլէթ ալր սա . նըրսըն :

Արտապաղըսը՝ կերէք քէնտի վիւճուսուն . նու , կերէք Էլլէ՝ թէհլէքէտէն գուրթարմագ ի . շին , սիլահ գուլանմըշլար վար , օնլարըն ճէսա . րէթինէ տէյէճէք հօգ . օնլար՝ պաղը րահաթաա թէրպիլէն օլմուշ , քիօքէնինտէ պիլիլմիւշ , պիր ճիլզիլ շէյաէն իւլքէն ճէսարէթսիղ Էրքէքէր . տէն զիյատէ մէահէ շայէսթէ տիր :

Պէն տէմէմ . քի , գարըլարըն Էլլինէ սիլահ վէր . սինլէր , ճէնկէ ալըշտըրսընլար , մէմլէքէթին ա .

սքերինի արթըմադ իչին, էրքեքէր իլէ պէրա-
պէր՝ տիւշմէնէ դարչը սէֆերէ եօլասընլար :
Հայ հայ, ասքերին ճէսարէթինի քեսիւպ, օր-
տույու պօզդուրմաղա՝ պույուտու էքսիք, պիր
էէնի չըգմա ճէնք տէ պու օլուրտու : Շէհիր ի-
չինտէ քենտիւլէրինի կեօրիւպ կեօզէտիպ հըֆզ
էտէնլէր վար իքէն, նէ տիշարսան տիւշմէնէ,
նէ իչէրտէն նէֆսէրէ՝ դարչը գօյամայօրլարսա,
օրտուլուգ իչինտէ՝ նէ էթմէզլէր :

Սագըն գատըն, էրքեքէր պիզի էսիր էթմիշ-
լէր . էլիմիզէ սիւահ վէրմէզլէր քի, պիզ տէ օլան
ճէսարէթիմիզի իճրա էտէլիմ կեօսթէրէլիմ տէյի
ֆիքերինտէն շիքեպէթ կէչիւրմէ . զիրա վիւճու-
տունուզուհ զաթի՝ զաիֆլիլինտէն մանտա, տիւշ-
մէն ասքերինտէն զիյատէ քենտի ասքերինիզին
ճէնկինէ վէ եիւրիւյիւշիւնէ դարչը՝ տէյիւշ-
մէք իզթիզա էտէր քի . տիւշմէն ճէնկինտէն
ջօդ կիւճ տիւր :

Պասիրէթ հագգընտա՝ կերչի էրքեք դըսմը
պիւյիւք նասպ օլտուզու իչին, պասիրէթ տէ
էրքէյէ վէրիւմիշ տիր . լաքին գարըլարտա տա ջօդ
տէֆ'ա խօշ թէտպիր սահիպլէրի պուլուհուր .
վագ'ա պազը քեամիլ գարըլար՝ նէ ագըլը վէ
ֆաիտէլի նասիհաթլէր վէրիր . գօճալար գարը-
լարընըն նասիհաթի իլէ, նիչէ պէլալէրտէն խէ-
լաս օլտուզու վար : Քեօթիւլիւքտէ կէզէն գօ-
ճալարըն գարըլարը՝ սապը ըլա չէքիւլ տուրուր-
սա, քեամիլլէք տէյիլ մի . գարըլարտա պասիրէթ
օլտուզունա իսպաթ տէյիլ մի : Գօճասը մալինի
էմլաքինի չիւրիւթտիւյիւ եէրտէ, գարը քեամիլ
լիլ իլէ խաարէ էտէրսէ, պասիրէթ տէյիլ մի .

Էտէպսիղիքտէ եաշայան Գօճալար սլաքսն տա
ու թանարն . քենտիւէր քիւլաննիւքտէ , էվէրի
նի եղգմատա կեղէր . Գարըլարը հէմ քենտի ալ
չագըղընա թէհամմիւլ էտէր , հէմ խտարէսի
է էվլինին նիզամընը պողմաղ . Գօճաւընն էթ
տնի տէրիւքէրի քենտի քեսամիլլէյի իլէ էօրթէր :

Անճագ պէօյլէ Գարըլար նատըր տըր տէյի ,
Գարըլարտա քեսամիլլէք էօգ տուր տէնմէղ : Էյ
էր միւնասիսի իւզըն թէրպլէէ օլսալար , մաս
լահաթ իլլինէ կիրսէլէր , վէ զէմանէնին քեօթիւ
իպրէթէրի զօր ուլա քեսամիլլէք էօլունտան չը
գարոնասա , թէսսիւր վէ միւլահաղա սոհիսի
քեսամիլ Գարըլար՝ պու գատար նատըր օլմաղ
սըր : Վէ Գոյասըմ Եանլըշ տէյիլ տիր սանըրըմ
զիրա պաղը պէօյլէլէր պուլունա պիլլօրասա ,
չօգլար տա պուլունա պիլլըր . Էյէր պէտխոլյասն
սագընըս , Ֆիսկիլէթէ հէվէս Էտէն չօգ օլուրաս :

Էյ Գատըն , սիզի պու գատար մէտհ էթտիլմ
էլ վէրմէղ մի . Եալընը՝ Էրբէքէրէ մախսուս Գը
աս օլունան պու իքի Ֆուզիլէթէ , սիզ տէ գա
տըր սընըգ տէմէք՝ աղ մը տըր : Հագիգաթ գալը
լարըն կէվշէքլիլի , Գօրգագըղը , թէսպիրսիղլիլի ,
ագըլ էքսիքլիլինտէն տէյիլ , Ֆէնա թէրպլէէ
օլմագտան տըր : Վագթի իլէ էյի թէրպլէէ օլ
սալար , նազըք պիւլիւմէսէլէր , թէնինին ըհիկի
նի փարլագըղընը պողաճագ շէյտէն սագընմագ
օլմասա , վէ Եիւղտէն կէօրիւնէն կիւզէլլէն մու
գալիէտ օլուպ , քենտիլէրինի խաղա պէյլէնալը
մէքտէն ղայրի իլլինիզ էօգ տուր տէյի , ագըլ
լարընը գանտըրան օլմասա , Էրբէքէր տէ Գարը
լարընը՝ ըիւզկէարտան Եալըլըշ կիսի նազըք

ապշտամասաւար , ծնւար տա պէտլէ Գօրգադ՝
պէտլէ մուհաննաթ օլուպ տա , րաֆտան սիւն-
կեր տիւշտիւ տէյի՝ ճէրրահլարը չըգըչճըլարը
պիր պիրինէ կեչիւմէզլէր :

Քեզալիք կենճ եաշարընտա զարիֆլիք եօս-
մալը Էօյրէտէճէքլէրինէ , թիւրքի սազ մէշգ-
էթտիրէճէքլէրինէ , Էվ խաարէսի Էօյրէթսէլէր ,
պէսլէմէլէրին հիզմէթինէ պաշ էտիպ՝ իշէ-
տիքլէրի իշէրի պադտըրսաւար , թաթը տիւ-
լիէ , կիւլէր եիւզ իւլէ պիւյիւքլիւք Էթմէնին
եօլունու մէշգ Էթտիրսէլէր , վէ եաշը պիւյիւ-
տիւքճէ , եաշընա կեօրէ՝ Էվին իշէլինի սօրուպ
սէտլէշէրէք , պու իշէ պու թէրթիպ ույար ,
օպիրինէ շու թէրթիպ եարար տէյի ադըլարընը
իշէթսէլէր , հէմ զիհինլէրի աշըլըր , հէմօ Գա-
րըճա այըն օյուն շէլէրտէն զնտտէ՝ իշ Էօյրէ-
նիրէր : Վէ զաթի իքի եիւզլիւ օլուպ սու-
լէթի մուամէլէյի , աշմազ եօլարընը էյի պիւ-
տիքլէրինտէն , հիւլէլէրինի էյիւէ թէպտիւլէտիպ ,
պու գաաար թէտալիրտիզ օլմազլար , վէ պէտլէ
պէտիսույլարա տալմազլար :

Պու ճիւմէլ իլէ , թէրպիւէէլէրինէ մուգայ-
եէտ օլունմուշ տէյիլ իքեն , կերէք թապիւթըն
իլգաար , կերէք ֆէնա իպրէթլէր , գալպլէրինի
թահրիք էտէրքեն , եինէ քէնտի ճիւտէրինէ
շան շէօհրէթ օլաճագ , կեօրէնլէրի հայրան է-
տէճէք՝ չօգ ֆաղիլէթ սահիպի քեամիլլէր վարքի ,
քէնտիլէրին սէվաիրի : Սէօզիւմ՝ մէտհէ շայէս ,
թէ օլանլարա տըր հա . ֆասլա մուսթահագ
օլանլարա տէյիլ : Պէն հադգը սէվէր ատամըմ ,
էյիլի քեօթիւյիւ ֆարգ Էթմէտէն , հէր կեօր-

տիւյիւմէ աֆերիմ տէմէմ. քեամիւլ օլանլարա
էիւրէյիմնէ գատար երմէափ ըսա, տիւնեա ա.
տէթէրինէ, մօտալարա թալիպ օլան տիւրիւէ
տէ օգատար սէրթ իմ. պիր տիշ էհլինտէ քեա.
միլլիք օրմատըգճա, նէ կիւղէլլիինէ գափըրըմ.
նէ ճիլլէսինէ, նէ ճէլլ իւ ճաղիպէսինէ: Պագ
նէ աճաիպ էիւրէյիմ վար. պիր տիշ էհլի քեա.
միւլ օլտուգտան սօնլա, տիւնեանըն չիրքինի օլ
ուա, չափուք ալաֆա էտէրիմ:

Փիր օլ. էյեր տիւնեանըն էրքէքլէրի հէփ պէ.
նիմ այգըրլ մէշըէպիմտէ օլա, օ. քէնտիլէրինի
խալաֆա պէյէնտիրիպ՝ թօյլարը թօրա էնտիլմէք
իչին, քէնտիլէրէ կէճէ կիւնտիւղ տիւղէն վէր.
մէք գոյտընտա օլան նաղէնինիմ եօտմա գատըն.
ճըգլարըն հալլ՝ նիճէ օլուրտու պիլմէմ: Էտէ.
ճէք ալ պուլամաղլար, աղըղլարըն փօյլաղա ա.
չարլարտը. զերա սուռնլարըն տուղաղը էօյլէ թէ.
թիքլէ տիր քի, ինան սրանա, էյեր տաղընմա.
տամ՝ պէնի պիլէ տիւշիւրիւրլէրաի: Խօշ, էիւ.
րէքտէն սէվտիրէմէղլէր, լաքին տուղաղա տիւ.
շիւրիւրլէրաի: Ամմա պէլքի սէն ինանմաղըն.
քէյֆինէ պագ. սէնին էմրինի իճրա էթմէք իչին
ճինտինիղըն ֆաղիլէթինի մէսհ էթտիլիմ՝ տօղ.
րու սէօյլէյիպ, հագգա պիր փիշքէշ սուռնագ
տըր. օնուռն իչին էյի օլանլարը սէօյլէրիմ. պագը.
սրնա սէն իսթէր ինան, իսթէր ինանմա:

Խափ գարըլարտա տա էրքէքլէր կիպի իլլմ
էօյրէնմէյէ ագըլ վար օլտուղու աչլաշըրտը. լա.
քին պէն պուռնու ֆաղիլէթտէն սալմամ, զերա
զայրի զաման տա սէօյլէմիշիմ. պիր ատամ իֆ.
րաթ ալիմ օլա պիւր, վէ օլան իլմի իլէ իֆրաթ

պէտիտեյ տա օլա պիւր . վէ հաթթա նիչէ պէօ-
լէ ութանաճագ հօրնէքէրիմիզ վար : Գարըլար
պէյնինտէ , Սաֆֆօ տէտիքէրի գարը՝ էօյլէ մէշ
հուր շիր ուսթասըտըր քի , հաքի զտման շիր
լէրինտէ թէքէրտէն տիր . լաքին լուծֆու նէ ,
թէվարիսէ պապ նէ սէօյլէր . վադթինին էն մուր-
տար , էն էտէպտիզ գարըլարընըն պիրի լիմիշ .
էթտյի էտէպտիզլէքէրի եազմաղա , հէմ գալէ-
միմի մուրտարլամաղտ իրթիքեապ էթմէմ , հէմ
սէնին միղաճընը ինճիլթմէյէ ութանըրմ :

Անճագ էյէր իլիմ տէտիքէրի քիշնէ շան վէ-
րիսէ , տօղրուսուշու սէօյլէմէլի , գարըլարտա
տա կերէք իլիմ , կերէք մարիֆէթ սահիպլէրի
հէմ վար ըմիշ , հէմ հալա վար : Գարը գըսմը տա
պու շանա հիսսէտար տըր . էյէր էվ իշլէրի գարը-
լարա վադըթ վէրսէ տէ , երքէքէր գատար օգու
մաղա չալըչա սիլսէլէր : Ամնա տէյէճէքսին քի ,
երքէքէրտէ տէ վադթլէրինին չօլունու՝ էէյիպ
իշմէտէ , գոււնարտա , օյունտա , պլադ կեզմէ-
տէ կէշիրէնլէր եօգ մու : Պէլի , վար . վէ գարը-
լար օգոչյա սիլսէլէր , էօյլէ ճահիլահմագ գա-
լան էրքէքէրի ութանտըրըլարտը :

Փագաթ պիր շէյտէն գօրգարլմ . չօգ օգու-
միղա , պազըլարա օլտուղու կիպի , տինլէրի
խաֆիֆլէնիր , վէ պէլքի սիլթիւն սիլթիւնէ
տինտէն չըգարլար : Պունտան մստա պիր փէք
ալիմ գարը կեօրիւրոհմ , պիր երքէք հօրէքէ խի-
րիօր , չամաշըր եամալայօր , օյա եափայօր կի-
պի գարըլարըն իշլէյէճէյի իշի իշլէյօր սանըրմ :
Պունու պէօյլէ խաֆիֆճէ կէչէրիմ , զիրա իլիմ
պիր զննէթ տիր քի , գարըլար փէք չօգ թագը-

նրոս , քերտիւրիւնի պէյնտորէճէքլէրինէ , զէվէնտորիւրէր . իլլա քի , զաթի՛ քեօթիւյէ մէյիլի տորէր . պիր տէ ինատլարը վար , գուր . տուգլարը Ֆիքիր եանլըշ ըսա պիլէ , թօփուգլարընա թիւքիւրմիւշէր , աթաղգլարընը կերի ալմաղար . էյի էտէլիմ տէր իքեն , Ֆէնա օլուր . լար :

Պուշտան մանտա չէհրէ կիւզէլլիւնտէն , վէ թապիւթին սաիր վերիլէրիւնտէն տէ պահս է . տիպ , ճինսինիլի մէտհ էտէճէյիմ սանմա . զերա պուշլար թէպտիլ օլմաղա միււթէլա շէյլի տիր . պիր շէյ քի , պու կիւն վար իքեն պէյնտորիւր . մէտհ էթտիրի . եարըն պօղուլաուգլայն , հէր քե . սէ եիւզ չէվլիւր . պէօլէ մուհայէէր շէյ իլէ՛ պիր տիշ էհլինի՛ մէտհ էթմէք տէյիլ տիր : խալլ սանա եիւզիւնիւն կիւզէլլիւն իչին պէյնտորէն , եարըն եաշընը անտրգլայն , եա պիր գալայէ կէ . լիպ կիւզէլլիւն պօղուլաուգլայն , խալլ անհոէն իքրահ էտէճէք : Ադլը թամ օլան առամ՝ էտի . նիպ սաղլամասը քենտի էլինտէ օլմայան էյլէք իչին մէտհ օլմայը՝ իրթ իքեապ էթմէմէլի :

Ամմա տէյէճէքսին քի , երքէքլէր գարըլարըն կիւզէլլիւնէ թափընըր , շիվէսինի , չէրէմէթի . նի իսթէր , էտատընը՝ վատէսինի՛ հիւսնիւնիւ պէյնտիր : Պէլի , լաքին ագլը օլան՝ տէլիլէրին պէյնտէսինի պէյնտէմէսինի գայտ էթմէմէլի . զերա օնլար՝ պէյնտիքլիւր շէյ պօղուլաուգլայն , իքրահ էտիպ խօրլամաղա պաշլարլար . ագլը օլան , քեա միլլէրին մէտհինէ պաղմալը քի . էօլտիւքտէն սօնրա պիլէ սէօլլէրլէր : Գարըլարըն ագլը օլա , պու միտիլի Ֆէլէք վերիլէրինէ ,

վէ քենտի էլէրինտէ օլմայան կիւղէլլէքէրէ
իթիպար էտէն առամլարըն իբրամընտան իբրահ
պիլէ էտէրէր . վէ հայվանլարըն էյիլլինի քեօ
թիւլիւխիւիւ ֆարդ էտէճէք՝ տէշինէ գըշընա
պագալդլարը կիպի , քենտիլէրին տէ հիւսնիւնէ
կիւղէլլլինի աշըդ օլանլարըն՝ էիւղիւնէ պիլէ
պագամալը տըրլար :

Կէլ , պիղ գարըլարը կերէքտէն մէտհ էթտի .
րէճէք շէյլէրէ պագալըմ : Ճիւմլէտէն էվվէլ ,
էվլին իշինէ հիզմէթինէ ուսանմայըպ , մուգայ .
էէտ օլմալարընա պագալըմ . հէր կիւն լազըմ
օլան շէյլէրէ մուգայէէտ օլմագ , հիզմէթ էտէն
լէրին հիզմէթինի թագսիւմ էթմէք , դօճաւընըն
էվլաուլարընըն կիւէճէյինէ՝ թէմիղլլինէ փիշին
ճէ՝ մուգայէէտ օլմագ , պէսլէմէլէր հիզմէթ
քեարլար պօշ տոլրուպ , հիզմէթլէրինտէ գուսուր
էտէր իքէն , հէփիսինէ իշ կեօրտիւրմէք . պոււն
լար հէփ սապրէ միւհթաճ հիզմէթլէր տիր , վէ
էալընըղ գարըլարա մախսուս տուր : Պու պիր
ֆազիլէթ տիր տէրաէմ , էալան տէյիլ տիր ,
լաքին պու սըգընթըլարա կիրէնլէր փէքաղ տըր :
Պէն տէ սանա մէտհէ շայէսթէ գարըլար չօգ
տուր տէմէտիւմա :

Գարըլարըն կերէք տիքիշէ , կերէք քերկէֆէ
օլան սապրլարընա տահա չօգ փէսէնտիւմ վար .
իշէտիքլէրի իշ օլ գատար ուզուոն կեօրիւնիւր
քի , պիթէճէյի էօգ սանըրտըն : Պու ճիւմլէ իլէ ,
իշի թէքմիլ էտինճէյէտէք , պինլէրճէ պին լինէ
վուրուլար ուսանմալար : Ինան գաւտըն , իշ իշ
լէմէտէ՝ սիղլին սապրընըղա պագալըմ , պիր իյնէ
իլէ սապահտան ադշամատէք տուրմայըպ չալըշ

մանրզա հայրան ըմ: Հաթըրմա կելըր . պիր տէ-
Ֆա տէնին պիր եափրադ իշէտիինի կեօրտիւմ,
իւսթիւնէ պիր կիւն չալըտըն , եափրաղըն տա-
մարլարընը , գըրըմլարընը , հէփ պիրէր ըէնկ
իփէյ իլէ չէշտիինի ույոուրունճայա դատար ,
օլան սապըրնա պէն քէնտիւմ քէնտիւմէ թաաճ-
Ճիւպ էթտիւմ: Հանկի երքէք պու գատար սապր
էտիպ , ճան էգէ պիլըր: Կերչէք զէմանէնին
մօտաը պունլարըն եօլունու պուլմուշ , իշի
գարըլարա իշէտիւր , լաքին պէնիւմ սէօղլում մօ-
տա էօրնէք պէղիսի գարըլար հագգընա օլա-
տըլընը սէն տէ պիլիւսին :

Եաքէնտիլէրինի ըրդ ու էաէպ եօլունա ֆիտա
էթմիլլէր , էվ քէօշէսինտէ գափանըպ օթուր-
տուգլարը՝ կեօղլէրինէ պիլէ կէօրիւմէդ՝ էնլի
ըրդ գարըլարըն սապըր աղ ֆաղիլէթ մի տիր .
պունլար տա ինսան տըր , ինսան կիպի իւնսինէթէ
մաիլ տիր . պու ճիւմլէ իլէ , ինսան ճէմլլէթին
տէն ուղադ գալըր . վէ պաղը քէրրէ էալընըղըդ՝
պունլարըն օլ գատար խօշունա կելըր քի , պա-
ղըլարըն էն կիւնահսըղ էլէնճէլէրտէն պիլէ էլ
չէքմիշ տիր: Կերչէք , պու էալընըղըդ լաֆը
զէմանէնին մօտա քիթապլարընտա եօգ տուր ,
լաքին մէտհ էթմէք խուսուսունա կէլինճէ , պու
քիթապլարըն սէօհպէթիմիդէ գարըլարընամալը-
ըդ . զիրա սէն էալընըղըղը պու գատար սէվմէ-
սէն , պու մէտհլէրէ նամըլ հիսսէտար օլա պիլըր
սին :

Պիլիւրիւմ սէնտէն իպրէթ ալանլար փէք աղ տըր .
վէ օլ գատար աղ տըր քի , տէֆթէրի՝ պիր քիւ-
չիւք փարչա քէաղըտա էաղըլա պիլիւր . անճափ

Ֆաղիլէթ պայրաղըն ասքերի՝ պու. պօզուգ ա.
սիրիմիզտէ նէ Կառար աղ ըսա տա, Ֆաղիլէթ
եհնէ Ֆաղիլէթ տիր, եհնէ մէտհէ շայէսթէ տիր:

Կերջի գարըլարըն տիրէ էօյլէ փէրՖափսըզ տըր
քի, ղայպէթ էտիպ էլի ղէմմէթմէք՝ քենտիլէրէ
թապիաթ օլմուշ կիպի իքին, շու էյլէքէրի վար
քի, էրքէքէրին պէտ ատէթ էտինտիքէրի՝ Աւ
լահն ատընա եէմին էթմէքտէն, քիւֆիւրտէն
իքրահ էտէրլէր, տիլէրինի փիս լագըրաղար
ըլա մուրտարլամաղլար: Աէ պու. խուսուստա
էօյլէ զապթը տըրլար քի, էն էտէպսիզ գարը՝
առամարասընտա պու. էտէպի էլտէն գօմազ:
Անճագ պաղը եէրլէրին պայաղը գարըլարընը
պու. հիսապա գօմամաղը. զիրա իշիթտիքէրիմ
վարքի, օնլար սէօյլէտիյի եէրտէ, պէն ութան
մըլըմ:

Սէին կիպի տինի մէզհէպի հէր ամէլինէ
փուսուլա էտինմիշ՝ պիր քեամիլ խաթունտան
ղայրընա պիր մէքթուպ էաղսամ, գօրգարըմ
քի, սէն գարըլարըն զաթի մէյլէրի օլան տին
խուսուսունու՝ Ֆաղիլէթլէրի սըրասընա գօմուշ
սուն, սօֆուլուգ թասլայօրսունտէյի սանա թա
ղիր էտէ. զիրա զէմանէմիղին չօգ քիպար խա
թունլարը՝ տինտարըգ պայաղը գարըլարա մախ
սուս իլէթ տիր տէրլէր. ինսանիյեէթլի, թաթը
տիլլի խաթըր շինաս օլմայը միւնասիպ կէօրիւր
լէր, լաքին քրիսթիյանըգ, տինտարըգ իսմինի րէ.
զալէթ սոյարլար. հաթթա պաղըլար սիթէմ
սայար, ըրզընա կէչմէք սայար. օյուսա շէր՝ ան
վէ զիմէթէն վաճիպ օլանը Ալլահա էտա էթմէ
տիքճէ՝ քիշիէ շան, շէրէֆ, վէ սալիհլէք օլամազ:

Տինէ մեղհեալէս պիգայտ օլան քեօթիւ ֆի-
իլը գարըլար՝ քենաիւէրինէ զօր էտէրէր, թա-
պիաթէրինին հիւքմիւնիւ էնէրլէրօօգսա եիւզ-
տէն ինատ էտիպ տուրմատալար, քիլսէնին գա-
րըլար հագգընա ջերմեռանդ տէտլինէ հագգը-
վար: Քսուռն ախինէ շէհատէթ էտիպ, մեր-
տանէ սայանըպ տուրմանըլըն պիր միգատըր՝
ճէսուր գարըլար սըր քի, զալըմ տինաիլէրին
իճատ էթտլի՝ կեօրիւմէտիք իշիտիլմէտիք եղը-
եէթէրէ գարըլ գօմու շար: Տօղլուսուռնու սէօյ-
լէմէլի, ելքէքէրէ՝ տինի զօր ուլա սէվտիրմէլի,
զօր ուլա տինէ հիլզմէթ էթտլիւմէլի սանըրսըն,
լաքին գարըլար զաթի մէյիլի տիրէր, տին-
տարըլգտա կիւճիւքէրի եօգ: Հայ հայ. գալպ-
լէրինին պու մէյլինի պատարըլպ տա, ֆէնա եա,
շայանըլար նաւըլ ճէվապ վէրէճէքէր:

Հէր շէյտէն զեյատէ, գարըլարըն պիր հալինէ
փէսէնտիւմ վար. եօլսուզ օրանըլ՝ պէտիույ-
լարա տալմըլ գօճալարընա նաւըլ սապր էտէ պի-
լիլէր, ընա շաշարմ:

Պիր ուսըւ, քեամիլ վէ Էհլի ըրզ գարընըն
գօճասը՝ գարըլը խօրլար, խըրփալար, սիւլի
էլ պիլէ գալտըրըր, սօրճուռնու տա ունուսուր,
էթմէտլի բուսվայըգ գալմազ. էվինին այալնին
գըսմէթինի օյուռնտա, գոււմարտա, ելյիպ իշմէ-
տէ, վէ սաիր էտէպաիլըլքէրտէ շիւրիւտիւր-
պոնըլարա թէհամմիւլ էթմէյէ, պիր գարըտա
նէ՝ գատար մերտըլք կերէք: Քենախինն գօճա-
սընա պու գատար մուհապպէթի վար իքեն,
գօճասը քենաիլի կեօզտէն պրադմըլ, մուրտար
եօլլարտա կեզէր՝ եիւզիւնէ պագմազա, գա-

ըլլա նէ եւրէք աճըսը արը . պէջլէս պիր աճըսը
պէլլի էթմէյիս, օ թաշ եւրէյի երմշաթմաղա ,
օ կեօղիւ տիշարտա օլան ատաւը Էօլա կեթիր-
մէյէ, նէ ուստնմաղ մուհապպէթ կերէք . ին-
սանլըգտան աշըրը Ֆաղիլէթէ միւհթաճ տըր :
Հադիգաթ փէք պիւյիւք մերալք տիր :

Պիր գարը էջլէ ետաւատ , Էջլէ աշըգ մէշրէպ
օլա, հաֆնկի գօճա սապը էտէր : Կերչի գօճա
պիւյիւք տիւր , լուքին Ալլահըն հագ վէզնէսին-
տէ լքիսի պիր տիր . վէ պէլքի գօճա պաշ օլուպ,
էյի իպրէթ վէրմէյէ պօրճըու օլտուղունտան,
վէ էրքէք օլուպ՝ նէֆալէրին իղվասընա զկատէ
տայանաճագ օլտուղունտան , թագսիրաթլարը
գարընըքինաէն ալըր սալըլըր :

Պու սէպէպտէն , քենտի էթաիքլէրի էտէպ-
սիղլէին ինթիգամընը ալմագ գայալնտա օլան
գարըլարըն գօճալարը տա , գարըլարընըն էթ-
աիլինէ պիգայտ օլուր . զիրտ պիլըր քի , պու գա-
տար էտէպսիղլէյէ թէհամմուլ էթմէք, հէր գա-
լընըն խարճը տէյիլ տիր : Պու ճիւմէլ իլէ, ալէմէ
իպրէթ օլաճագ չօգ քեամիլ հաթունլար վար :
Կերչէք, քեօթիւլիւքտէն կերի տուրմագ պօրճ-
լարը տըր, լաքին քենտիլի սէվմէտիլինտէն մատա,
քենտիտէն եիւզ չէվիլէն գօճայըլա պերապէր
օթուրուպ գտըգմաղա տա պօրճըու տէյիլտիր :

Շիքէայէթ , գավլա Նիզա էտէ պիլըրլէր
(իօշ էթմէյէնլէր փէք աղ տըր), գօճալարընը
պրագա պիլըրլէր, իթլագլարընը տավա էտէ պի-
լըրլէր . վէ պու պապտէ քիլիսէ իղին վէրլըքեն,
պէնիմ տէսիլիմ գարըլար եինէ սապը էտիպ ալ-
ըրմաղա , փէսէնտ էտէճէք շէյ տիր :

Տնւր, տահա հէփսինի ուէջլէմէտիմ: Գարը
լարըն զաիֆ հալինէ կէօրէ՝ պիր Ֆաղիլէթլէրի
տահա վար քի, օպիրլէրաէն աշաղա տէլիլ զանն
էտէրիմ: Զէմանէնին քեօթիւ իպրէթլէրինէ
գարշը գօմագ՝ պէտխույլարըն ատէթ օլմասընտ
կէօրէ. թապիաթին իլգասընա նիսպէթ, սօհ
պէթլէրին աշըլլըղընա, վէ էտէպսիլլէրին սախ
թէ էօզլւրլէրինէ տայանըպ, զէմանէնին պօզուգ
լուղունա ույմատըգլարը, պիւշիւք էլիտլլէ տիր
հէր նէ գատար մէտհ էթսէմ էէրի տիր, պէյ
լէլէրի շէյթանլար արասընտա մէլալքէյէ պէն
զէտիրիմ: Սէֆանըն ճէլպի, սէրպէսթիէէ
թին իօշուղու, թապիաթին մէյլի, իպրէթլէ
րին քեօթիւլիւշիւ, հէփ պիրլէքտէ տիշ էհլինին
էիւրէյինէ էյլէ տուղագլար գուրար, էյլէ զա
լէպէլէր էտէր քի, էէնիլմէմք միւսթին տէյլ
տիր սանըրսըն:

Էլքէքլէրին տէ գալպինի էէնմէյէ տիննա
նըն գուլանաղը սիւահ պուշլար տըր. լաքին ետ
զլգ քի Ֆաղիլէթէ նիսպէթ, էրքէքլէր էյլէ
մուհաննաթ տըր քի, գարշը գօմագ՝ իսթէմ
տիքլէրի իլին, էէնիլմէպ էէնիլմէպ տիւշէրլէր:
Գարըլար ըսա իպթիտատան սատագաթա սէօզ
վէրտիքտէն սօկրա, տայանըլար տուրուրլար:

Պիլիլիմ, սիզին ճինսինիզին էթինի շէյնէմէյէ
հըրսը օլանլար՝ պու Ֆաղիլէթլէր գարըլարըն
աղընտա վար տէյի, պէնի ետլան չըգարմագ իս
թէրլէր. լաքին պու գապահաթ՝ տիշ էհլի օլ
մանըն տէյիլ տիր. Ֆաղիլէթի գուլանմայան
լարըն պօզուգ մէշըպլինին տիր. պէնիմ սէօզիւ
մէ գարշըլըգ վէրէնլէրին պու սէյլէտիյի պօշ

տուր : Պէնիմ մերամբում՝ սէնին էմբինի իճրա է-
տիպ , ղէմանէմիզտէ գարը գըմը՝ հայվան կիպի
պիր մախլուգ տուր տէյի , սիզի խըրփալայանլա-
րա , գարըլար նէ ֆազելէթէրէ գատըր օլտու-
ղունու խապած էթմէյիտի : Հայվան օ տուր քի,
թապիտթին հիւքմիւնէ եէլթէնիպ , եարատա-
նըն վերտիյի ադը գուլունմազ , վէ հայվան կիպի
հէվաի նէֆսէ ույուպ , քենտիէրըն քեօթիւյէ
վէրէնէր տիր . քիպրէ , սէֆահաթէ ղէվգէ
սէֆայէ տալանլար տըր :

Օնլար տա՝ ղաիֆլիյիմիզ վար , ագըմըզ եէ-
թիլմէզ տէյի էօզը էտէ կիօրտիւնէր . լաքին տիւն-
եատէ հալա պաղը հհլի ըրզ քեամիլ գարըլար
վարըտա , չօգլար տա օլա պիլըր . անճագ էյեր
Հագ թաալա քենտիլէրինի պու տիւնեայէ նիլին
գօտուղունու տիւնիւնէն չօգ օլուրսա : Եյեր պա-
ղը հհլի ըրզ խաթունլար՝ քեամիլքէքէրի իլէ ,
գօճալարընըն ճահիլլիյինէ տէնկ օլույօրսա , օպիլը-
լէր տէ պէտիտույ գօճալարընըն եօլունու թու-
թաճողընտ , էվլատլարընը՝ էօյլէ պապանըն թէր-
պիլէէսի իլէ պրագըպ , պէտիտույլարըլա տիւն-
եանըն եումուրճաղընը արթըրաճաղընա , քեա-
միլ գարըլար կիպի էտէ պիլըրլէր :

Անճագ մէտհիմիզի եազմօյը մախսուսա տէրիւհ-
տէ էթտիյին եէրտէ պիլէ , եինէ պիզի ղէմմ
էտէյօրսուն տէյի թազիր էթմէ . ղերա սանա
եալանը իրթլքեապ էթմէմ , պէտիտույու մէտհ
էթմէմ տէյի փիշին սէօյլէտիմ . էյիլէրի մէտհ
էտէրիմ . լաքին եազըգ քի լադըրտըմ գըսըր տըր ,
նէ մէտհլէրինի իսթէտիյիմ կիպի էտիպ՝ ալէմէ
պէյէնտիրէ պիլըրիմ , վէ նէ ֆազելէթէրինէ օլան

Իթիպարընը անշտառաճող լազըրադ պուլա պիւ-
րիմ: Վէ էյեր ֆէնա եաշայանլար տա մէտհիմ
հիստէտար օլմագ իսթէրլէրսէ, վէ ճանլարըլա
թէնլէրլէլէ զայ օլմագ իսթէմէզլէրսէ, քե-
թիւլիւքսէն էլ չէքիպ, նէֆսէրիւնի իսլահ էթ-
սինլէր:

Օնլարըն պիր դապահաթը տա պուլ տուր քի,
էիւզլէրինէ կիւլէնէ պագարլար, կիւզլէլլէքլէրի.
նի կէօսթ էրիշլէրինի շէրէմէթլէրինի մէտհէ
լէրտէն խօշանըրլար, վագըթ կէշիւթլէրլէրի էյ-
լէնճէլէրէ, աջդ մէշէպ օլմալարընա էօղլ է-
տէնլէրի տինլէրլէր. քենտիլէրին ֆասլ էտէնի
պիրիսի զէմմ էթսէ, սէվլինիլէր: Փէք էյի պի-
լէրիմ.քի. քենտիլէրէ մէճպուրիյէէթի օլան-
լարտա՝ պէնիմ էթտիյիմ ֆասըլա գարըլլէք
եաղան օլուպ տա, քենտի ինթիգամլարը իլին,
պէնիմատըմը՝ զէմանէնին զարիֆ ատէթլէրինի
գուրպան էտէն պուլուռուրսա, չօք խօշանու-
ռագլար տըր: Չամլուլլէ շաշգընլար. օնլարն
պէտիսուլլարընա փիշէքեր օլան զըրգօպլար՝ սիւ-
րիւսիւյլէ իւսթիւմէ կէլսէ, վաղիֆէմ տէյիլ:
Օնլարըն խաթըր իլին պանա մէյտան օգու-
անլար՝ գճ սիլահլարընը էյի պիլէսինլէր. հագ
պանա եարաղմճը տըր. օնլարըն պէտ խուլլարը-
նա մէճպուրիյէէթի օլուպ, թարաֆ թուլտան-
լար՝ պէնիմ կէօղլուլիւ եըլտըրամագ. վէ պէյլէ-
լէրտէն իքրահ էթտիյիմէ ասըլա փիւշման օլա-
ճալըմ եօգ:

Սէն տէ գամուրն, չիւնքի գարըլլարըն ֆաղի-
լէթինի մէտհէ էթմէյէ պէնի մէճպուր էթմիշ
իտին, պէն տէ ֆաղիլէթին զըտար օլան պէտ.

խույու սէջլէմէտիքճէ, ֆաղիլէթի պու գատար
մէսհ էտէմէղտիմ :

Պէնիմ էթտիլիմ մէտհէրտէ սէնին չօդ հիս-
սէն վար . վէ ինչա Ալլահ , ֆաղիլէթին կիթ-
տիքճէ արթար : Ինան պանա , Հադ թաալա
պու տիւնեատէ պիղի թայեին էթտիլի հիղմէթ-
տէն պիղի այըրան իշէրին հէփիսի՝ պէտ խույ
օլուր , զիրա պօրճումուզտա գուսուր էթմիշ
օլուրուզ . սաաթին պիր չարիսը եէրինտէն չըգաա ,
պիւթիւն սաաթ պօզուլուր : Քեօթիւ ասէթ-
լէրէ եան չըգըպ , զարարսըլ շէյ տիր տէյի էօզը
էտէնլէր՝ պէսպէլլի քեօթիւլիւքաէն իօշանըր :
Ալաճընտան քէնտի քէնտիլէ տիւշէն մէյվէ՝
եա չիւրիւք տիւր , եա չիւրիւմէյէ եիւլ թութ-
մուշ տուր :

Պադը , Հադ թաալա սէնի գըումէթ էթտիլի
հալտէ տէվաւ էյլէյէ տէ , ինան քի պէն տէ սէ-
նին սատագաթընտա միւտափիմ օլուրում :

64

ԱՍԸԼ ՏԵԼԻԼԻՐ

Ազիզ թէյզէ զատէմ ,

Պուստան ադտէմ սէն պանա պիր թադըմ
տէլլէր սայմըշ ըտըն . օ նէքրէ սէջլէյիշնլէ
պէնի չօդ կիւլալուրտիւն . շիմտի կերէք քի պէն

տէ սանա ալարըմ կիպի սաթամ: Ֆաբաթ
շու Ֆարգըմըզ օլաճապ քի, սէնին եազարըն
տէլէր՝ կիւլէճէք տէլլէր տիր, պու պէնիմ
տայաճադլարըմ՝ աճընաճադ, աղլանաճադ տէ
լլէր տիր:

Հագդը զաթինտէ պիր սիւրիւ ասամ, գարը
էրքէք, կիւն տօղուսու սէմթինէ եօլճու օլալար
տա, եօրլունլուդ չէքմէյէրէք տօղրու տօղրույա
տիւզ եօլարը տուրուր իքէն, քիմի էյլէյէ տօղ-
րու սափսա, քիմի շիմալէ տօղրու, քիմի տէ
պաթըսա սէօնսէ, աճընաճադ տէլլիք տէլլի:
Տահա Ֆէնասը վար. պաղըլար տա սօլույա սօ-
լույա եօլունտան տիշարը եիւքսէք տուլարա
չըգսա, քիմի տէ սարպ պայըրլարա թըրման-
սա, քիմի տէ գումլու չագըլը եօդու շարտան
աշաղա թէքերլէնսէ, վէ հէր թէքերլէնսիքէ,
լինատ էտիպ էինէ չըգսա, քիմի տէ պալըղա
պաթըպ, չամուրուն իշինտէ պիգայտ կիւլէ
ջինսա, չըգմանըն եօլունու արամասա, վէ
պու ճիւմլէ իլէ հէր քէս՝ տօղրու եօլպու տուր,
գօլայ եօլ պու տուր տէյի կիթսէ, աճընաճադ
տէլլիք տէլլի:

Շու տէվլէթի ասամա պագ, պիր տէ եաշ,
տըղը էամիւ թէֆթիշ էյլէ. էամիւնիւ կիւնիւ-
նիւ պօշկէշիրիր, պիւթիւն կիւն զէվգտէ սէ-
ֆատէ եէյիպ իշմէքտէ, գումարտա էյլէնճէ-
տէ, վէ ղայըր եօլարտա, վար պիր քերրէ՝ տէ
քի, սուլթանըմ, Ալլահըն պու սանա վէրտի
էամիւն հիղմէթի վար. հալինէ կէօրէ օ հիղմէ-
թի իճրա էթմէյէ պօրճլուսուն: Պիր աղը վար
քի, պու տիւնեայէ մալիմին զէվգիւնի չըգար.

մաղա կեւմիշիմ իթիգատընսա տըր, պու տիւն, հատէն սօկրա նէ օլուրսա օլսուն տէյի, օպիր տիւնէայը տիւշիւնմէզ, պէօյլէլէրի սօրմա. լաքին պազը ախրէթի տիւշիւնէնլէր վար, ծնլարա սօր, պագ նէ ճէվապ վէրիր. հայ հայ, պիզ պու տիւնէատէ եօլճույուզ. պիր կիւն վարըպ ամէլլէրիմիզին հիսապընը վէրմէլիյիզ. լաքին ծնու սա տիւշիւնէճէք վագըթ վար տէր. վէ պու եօլ ուլա ախրէթէ տօղրու մէնզիլ ալարըը եէրաէ, օլտուլ օլապըյա ղէվգինէ պագար. եօգսա տիւն, հատէն չըգաճաղը վագըթ տիւշիւնէճէյի շէլլէրէ շիմաիտէն մուգայէէտ օլսա, եաշստըլը էօմի սալթ իսթիրուպ օլուր, եաշամագտան սայ, ըլմազ :

Պէօյլէ պէօյլէ օ մահուտ կեջիտէ ուղուն տիւր պին իլէ պագտըլը եէրաէ, պիր տէ եաղլաշըք քի, հիշ պիր թէտարիքի եօգ. կեջիտի նէ գատար կիւճ իւտէ, պիւթիւն էօմրիւնտէ ֆիքրին տէն կերի աթսըլը շէլլէրի՝ օ տար վագըթուա տիւշիւնմէք տահա կիւճ օլուր. օ գօրպույուլա, օ շաշգընլըղըլա չըգար կիտէր :

Նէ տէրսին. քիշի էօլէճէք օլտուղունա ինա նըպ, թէտարիքտէ պուլունմագ իգթիզա էթ տիյինի պիլիպ, պու էօմրիւ պիլէ վէրէն՝ էօլլմէ թէտարիք կեօրմէք իշին վէրմիշ օլտուղունու պիլիպ, ծնտան սօկրա օ էօմրիւ եա ֆէնա էօլմէյէ սէպէպ ամէլլէրէ սարֆ էթմէք, եա էճէլի իսթրըմըլտան չըգարտաճագ՝ պօշ շէլլէրէ թէլէֆ էթմէք տէլիլէք տէյիլ մի : Վէ պէօյլէլէր գաթը չօգ վար : Հէլէ տուր, տահա իլէրի կիտէլիմ :

Եւ օ ֆէնա եօլարտա կեղէնէր աղ մը տըր
քի, էօլէճէքէրին պիւրէր. էօլաիւքտէն սօկրա
կիւնահըն ճէզասընը չէրէճէքէրին պիւրէր.
Խօշ, պուռնարն հիչ պիրինէ ինանմայըպ, հայ-
վանճա եաշատըգլարը կիպի, հայվանճա էօլէ-
ճէյիղ տէյէնէր աղ տէյիլ ամմա, ընարը աննամ,
պիւրպ ինանանլարը սէօյէրիւմ . օ պիւրիքէրի,
օ ինանտըգլարը, պուռ եաշատըգլարը հայվան
էօմրիւնէ նիճէ ույար: Ասըլ տէլլիք տէյիլ մի
պուռ:

Պուռնար նէլէրինէ կիւվէնիրէր. Թանկը
քէնտիլէրինի զօր ուլա չամուրտան չէքիպ չը-
գարաճաճ մը սանըրլար. էօգսա էճէլլէրինի կէ-
ճիլթիլիպ, իսթէտիլլէրի զաման էօլմէք՝ քէն-
տի էլլէրինտէ մի տիր. պուռ հէփսիտէն զիյառէ
տէլլիք տիր: Պէօյլէ եաշատըգլա, Ալահըն
լուծֆուռտան ուղազլանըրլար. էճէլի ուղազ
սանտըգլա, էճէլ եադլաշըր. ագրպէթ տէլլի-
ճէ եաշատըգլարը կիպի, տէլլիճէ էօլլէրէր:

Էլլին քէսէսինէ զարար վէրէնլէրին սայըր
էօդ, սէն տէ պիւրսին. կիղլի վէ աշիքեար խըռ
սըղըգլար, ճէսըր իլէ՝ գահը ըլա էլլին մալինի
զապլթ էթմէլէր, կերէք պաշը էօրթիւլիւ՝ կէ-
րէք աշիքեար մուրապահալար, վէրիլէ պիւրպ՝
վէրիլմէյէն պօրճլար, քէսիլպ ինքեար օլունան
հադլար, վէ պուռնա քէղալիք հագգը իպլթալ է-
տիպ, էլլին օճալընը քիւլ էտէն զուլումար.
էլլին մալինի գափմալա՝ Ալահըն ըիզառ էօդ,
վէ էօտէմէյինճէ աֆ օլունմասըղընը պիւմէղլէր
մի, հայ հայ. փէք էյի պիւրէրէր. պիւրիքտէն
սօկրա նիճէն կերի վէրմէզլէր. հաթթա պուռ չալ

տրդւարձ՝ զօր ուշա, հիւէ իլէ զապթ էթտիքէրի
հարամ մալ իլէ, քենտի իշէրինի տիւզիւպ, էլին
ղլաննը արթըրմանըն սալլ՝նէ: Ֆէնա էթտիք-
էրինի պիւրէր. պու էթտիքէրի՝ հաքիմ հու-
ղուրունսա պիր կիւն ֆասլ օլաճաղընը պիւր-
էր. վէ պէլքի պու միսիլի ամէլէրի՝ հալաքեն-
տիւր էլլէրտէ ֆասլ էտէյօրլար. պու ճիւմէ
իլէ, քենտիւր իսլահ օլմաղ. ապլ՝նէ տիր: Պէն
պունլարա ասըլ տէլիլք տէմէյիմ մի:

Պազըլարա պադարսըն, էլին էթտիքի քե-
թիւլիւքէրտէն իքրահ էտէր. վար քենտի ֆիւ-
լինի արա, օ զէմմ էթտիքի քեթիւլիւյէ՝ քեն-
տի պօյլու պօյունճա պաթմը: Էլի զէմմ էտէյ-
օրսա, էթտիքի ֆէնա շէյ օլտուղունու պիւլիօր,
չիւլի ֆէնա օլտուղունու պիւրսէ, քենտի՝նի
չին իսլահ օլմաղ: Տէլի տիր, ծնուն իլին: Վէ
տէլիլի սոզըն տէլիլք տիր:

Ֆիւլան քիլիտէտէ պիր ալիմ վէ զայրէթլի վաիզ՝
Ալահըն քէլամընը վաղ էտէյօր. վէ էյլէ կիւ-
զէլ սէյլէյօր քի, հէր քեսին քենտի նէֆսի-
նէ օլան մուհասպէթին տիւրիւմէրի արասըն,
տան կիւնահը զօր ուշա չըգարըպ թէտիպ էտէյ-
օր. խալզ սիւրիւ սիւրիւ պունու տինլէմէյէ կի-
տէյօր. սէն տէրսին քի, հէր քես տէրսինէ տէ-
վա սուլմաղա, կիւնահտան տէօնիւպ՝ թէօվպէ
էթմէյէ կիտէրէր:

Թատթամամ. ծնլալըն պիր աղը՝ էլլէրտէ
օլուպ տա, տահա քենտիւրտէ պուլունմայան
թադսիրաթլարըն թաղերինի տինլէմէք հէվէսի
իլէ կիտէր, վէ պէլքի իպա էթմէք նիյէթի տէ
օլա. լաքին քենտի էքսիքիքէրինէ կէլինճէ,

գալալէրինին ֆէսատը՝ հէր պիրինէ պիրէր սէ-
պէպ արար . հագ տա վերեմէղսէ , հօղը էթմէյէ
չաղըըր : Պաղըլարըն փէք էտէճէյի , վախըն
հագդը վար , ֆիլիլիլիլի թասսիհ էթմէլի տէր .
լաքին գաչը թասսիհ էտէր . տինլէտիքէրի վազ
պիր գուլազարընտան կիրիր , օ պիրինտէն չըգար :

Վաղը տինլէյէն գարըլըսա , եինէ էվլէլէի
եօսմալըգտա , էվլէլէի զարիֆլիքտէ , եինէ քեն
տիմի խալգա կեօսթէրէյիմ՝ պէյէնտիրէյիմ սէվ
տասընտա , նիլէին . պէյլէ եագըըր . րիւթպէմ
պէյլէ կեօթիւրիւր . տոէթ պու տուր : Պէ ճա՛
նըմ , քիշինին րիւթպէսի պէյլէ օյուռնճապ չէյ .
լէրիլիլի մի պէլլի օլուր . քիշլիլի կեօսթէրէն՝ խալ
ըրը վէ էտէպլի ամէլլէր , Ալլահա մէ ինսանա
օլան պօրճուսնուղու իճրա էթմէլէր տէյիլ տէ ,
թէլլի փուլլու րուպալար , զարիֆ հօթօղար ,
ինճիլէր պուռնուգլար մը տըր : Ատէթ տէտիք
լէրիլ՝ ագլը օլան ինսանա , պէյլէ պիր աղիզ տին
տէ պուլլուսն քրիսթիյանա եագըըր չէյ մի տիլո

Վաղը տինլէյէն պաղըրիկեան լոսա , նէ խալ
կեօրիւր . սաթտըլը մալին նէ էօլլիւսիւ թա-
մամանըր , նէ թարթըսը արթար , նէ պահատը
էքսիլի . նիլէին . ասընտան պէրի ատէթ պու
տուր . հէփսի պէյլէ էտէր . տէֆթէրէր վէ
րէսիլէէ իլէ տօլու , պօրճու պօրճուսնու վէր-
մէզ , նէ եափալըմ . սիլզ տէ էվ պէսլէյէճէյիլ :
Պէլլի վաիզ պուռնարա ճէվապ վէրսիշտիր . էվ
լէրինիլին թագըմ , գարըլարընըն կիլիմի , իւ
զէրլէրինտէքի րըգգ վէ միւճէվհէրաթ , սիլ
պիր եօնտան էվէր ալըր իրատար փէյտա է .
տէրսինիլ . պէսպէլլի քեարըրընը ալըր տըր ,

աշըրը քեար հարամ տըր տէմիշ տիր . լաքին օ միւֆսիտ դալալէրի՝ նէ զարալը վար տէմիշ, միւշթէրի եօդ տէմէյիս ալըյօր, սաթտըլըմ պահա՝ կեչէր ֆիյտէն տիր տէյի, զըտսընը վաղ էթմիշ տիր :

Վաղը տինլէյէն մուամէլէճի իսէ, էվլէլա չօղու սարաֆըդ, փօլիցաճըլըդ խամ թագընըր : Կերէի պիր պիրինէ էօտիւնճ վէրիլէնսէն ֆաիզ ալմայը էֆէնտիմիզ եռասագ էթտիլինի՝ վաիզ տինլէտիր . լաքին չարսոււնոււն առէթի սու տուր . մատամ քի մալէրինի միւֆլիսէ դափտըրմագ թէհլիքէսինէ գօյօրլար . օնտան պիր միգտար քեար ճաիզ տիր : Գօ վաիզ քիւրսիտէն չաղըրա կէօրսիւն . էօտիւնճ վէրալիլիզ շէյսէն քեար արաման տէյէ կէօրսիւն . օնլար՝ չարսու պտէթի իւղըն ագճէ վէրմէք՝ էօտիւնճ տէյիլ տիր, ալը վէրիշ տիր տէյի, ֆիքիրլէրինսէն ճէվապ վէրիրլըր : Սէն վար օնլարա անլաթ քի, ալը վէրիշ տէտիլին՝ էլ էմէյի իլէ, զահմէթ իլէ, թէհլիքէ իլէ օլանա տէրլէր, տէ պագայըմ իլգամ էսէ պիլլըրմիսին : Ինթիգամ ալըճըլար, զուլուֆէար ատամլար, էֆէնտիմիլն թէնսիհինի տինլէրլէր, “Տիւշմէնինիզի սէվլն . սիզէ տիւշմէնլիք էսէնլէրէ սիզ էյլիք էտին, (Մատթ. Ե. 44.) տէտիլինի իշիտիրլէր : Քեղալիք ճիպիլլէթ ալ չաղըլընա միւսլթէլա օլանլարըն հեր պիրի, չօղու վազսէն չըդար, հիչ պիր ֆայտէ տույմալը . քիմի տէ դալալինէ տօդանմըշ, քէնտի քէնտիէ դապահաթը օլաուղունու իթիրաֆ էտէրսէ, վաիզին սէսի գուլաղընտան կիթաիքէյն, էինէ էսքի համմամ էսքի թաս :

Եւ չիւնքի վաղ անկէմէտէն մերամ' թող-
սիրած լարընը թանցըրայ, նէֆսէրինի իսլահ էթ-
մէք տէրիլ իսէ, նիչին վարըպ տինկյօրլար. տէ-
լի տիրէր, օնուն իչին : Պիր խաւթա՝ սալթ է-
լին իլէթինին նագլինի տինկէմէք իչին հէքիմ
չալըրսա, քենտի տէրաինի տինկէմէք իսթէմէ-
սէ, հէքիմին թէրթիպինէ տուրմասա, վերալի
իլաճը ալմասա, տէլի տիր տէմէլմիսին :

Պու միտիլլի տէլլէր սայլամ մը կէլիւ. եէթմիշ
իքի տիրլիւ տէլի վար տէրլէր, պէն օանըրմ քի
սալթ պու տիրլիւ տէլլէր հիսապա կէլմէդ :

Հագիգաթ ասըլ տէլլէր պոռնլար տըր. սէ-
նին պանա եաղտըգլարըն կիւլէճէք տէլլէր տիր.
լաքին պոռնլար աճընաճագ տըր. խաւթա տըր-
լար, ֆէնա օլտուգլարըն պիլլիլլէր, լաքին նէ ի-
լաճընը արարլար, նէ սաղալմագ իսթէրլէր. պիր
տիւնեհվի զարարլարը օլսա, էօլտիւքտէն սօկ-
րա քենտիլլէրէ պիր քէտէրի օլաճագ տէլլ
իքէն, պիր պիրլէրինէ կեչէրլէր, չարէսին պու-
մաղա սալաշըրլար. էօթէ եանտա չարէսի պու-
լունմաղ էպէտի զարարլարըն սէպէպ օլաճագ
թէհչիլլէրի ալան աշիքեար կիօրիւյօրլար, պի-
լիյօրլար, ինանլիյօրլար տա, ելինէ պիւգայա տու-
րույօրլար, եախօտ եիւրէքլէրինի րահաթ էթ-
մէյէ վէսիլլէր արայօրլար : Ասըլ տէլլիլք պու
տէլլիլ մի :

Հանտա՞ գալըր սէնին եաղտըլըն նէքրէ տէֆ-
թէրտէքի իւնվանլար, պիւշիւքլիւքլէր, սալ-
թանաթլար, զըրդօպուգլար, մասգարալըգլար
օնլար պէյն սագաթլըլը տըր. ասըլ տէլլիլք պու
պէնիմ եաղտըգլարըմ տըր քի, պինլէրճէ պին

միւս թէւաւարը վար : Գիշի խասթա օլտուղու-
նու պիլիպ, թիմար էթմէմէք, հէքիմ իլլէթինի
խապէր վէրիպ, հէքիմէ գուլագ վէրմէմէք,
քենտի գալպինի րոհաթ էթմէք իշին վէսիլէ-
լէր արայրպ, հէքիմի տէլ շաշգըն եէրինէ գօ-
մադ, պուռտան պիւլիւք տէլիլէք օլուր մու :

Պիր ատամ՝ խասթալըք վադթի վէպատէն
թութուլա տա, թութուլմուշտուն տէյի խա-
պէր վէրսէլէր, պէջլէ՞ մի տավրանըր . օ սաաթ
ալթ իւսթ օլուր, հէքիմ, իլաճ, փանզէհիր,
փէլէսէնք, խուլասա տէրտինէ տէրման արար :
Եա պու տիւնեատէ քեօթիւլիւք մարաղլարը ի-
լինտէ պիր ատամ՝ քենտի իլլէթինի տույար,
եա պիր տիւնէրի խապէր վէրիլսէ, նիճէ հաճէթ-
սիզ տուրա պիլիլ : Պու տիւնեատէ զայպ էտէ-
ճէյիմիզ պիր գըստաճըք վագըթ սըր, պիր կէլի-
ճի էօմիւր տիւր . օնա պու գատար մուգայէհա
օլույօրուզ տա, տիրէթտէ էպէտի օլաճուգ էօմ-
րէ, գուլթուլուղու, գուլթուլուղու՝ պու
տիւնեատէ էյի Ֆէհտ եաշամանըզա պալլը օլան
էօմրէ պէջլէ պի գայտ օլուպ, իլլէթիմիզի
թանըրդտան սօկրա, չարէսինի սրամատըրը-
մըզ, վէ թանըմազսագ, թանըմազա ճահտ էթ-
մէտիլիմիղ՝ տէլիլէք տէյիլմի :

Էլէր քենտի քենտիլի ալտաթմաղա չալըշան
տտամա՝ տէլի տէնմէզսէ, տէլի տէյի քիմէ տէր-
լէր պիլմէմ : Պագը, ոէն լուծֆ էյլէ՝ սէօզիւմէ
հագ վէր . զիրա պէն պիր սատըգ տօսթում քի,
նէ ոէնի ալտասըրըմ՝ նէ քենտիմ քենտիմի :

Պէնիմ տօսթում,

Ըօգ աճախոյ չէյ. մահուտ տօսթումն ի ֆլախէ չըգմըշ տէյի պու գատար շաշմագ. խոթէր մի: Հաթթա պէնի՝ միւֆլիս օլմասըղընա թա աճախոյ էտէյօրտում. պունա պու գատար շաշմանտան անլաշըլըյօր քի, սէն տահա ղէմա նէյի պիլմէյօրտուն: Պանա վագթինտէ սօրմուշ օլտայտըն օ էրմի պին ղուրուշու վէրիպ տէ, շիմոի զարարընը չէքմէզտին:

Տիւնէատէ պիւյիւքլիւք, սալթանաթ էտէն պաղըրիէանա, ըիճալ կիպի կիւմիւշ թագըմլար՝ աղըր մասրաֆլար էտէն պաղըրիէանա, ի թիմատ օլունմաղ. հաթթա պու մասրաֆլար՝ թիւճաւար ատամա եագըշմաղ չէյ օլտուղունտան, էթտիյի իւն տիւր, ունու օլմասըղը անլաշըլըր: Թիւճաւար դըսմընտա ֆիւրումայէտէն աղ զամմոնտա իլէրի կէլիպ, չարուտ եիւղիւնտէ էն պիւյիւքլէր իլէ աշըգ աթմագ կիպի շիւպհէլ չէյ օլամաղ: Թօփրագտան չըգըպ, պիր գաչ աւաթին վարֆընտա թէքմիլ պիւյիւմէք՝ մանթաւա մախսուտ տուր. վէ քէնաի զաթինտէ դուվ վէթ օլմասըղընտան, եինէ պիր գաչ ոսաթին

զարփընտա ջեւրիւր Թօփրադ օլուր : պիր էյի
Թէֆթիշ էտէրսէն կեօրիւրսին քի , կեօսթէ-
րիշինէ կեօրէ քեօքիւ եօգ , Ֆադաթ պիր քիւ
ջիւճէք սափ իւղէրինտէ տուրուր :

Պի այնիհի , աղ վագթին իջնտէ տօղուպ ,
մէյտանա չրգըպ , պիւյիւյէն պաղըրկեանլարըն
տա հալի օնլարա պէնղէր : Չիւնքի հիսապճա
էյլէ չափուք պիւյիւմէք՝ ատէթտէն խարըճ
տըր , կերէք քի , եա հարամ քեար օլա , եա
խըրսըղըդ օլա , եա էլտէն էօսիւնճ , եա մուա-
մէլէի փարա , եախօտ էմանէթ էլ մալը օլա :
Էյէր հարամ , խըրսըղըդ մալ խէ , կիւվէսի ի-
ջնտէ տիր . քեօքիւնէ վարընճա կեմիրի , էլ-
պէթտէ աղաճը տէվըլմէք իգթիղա էտէր : Պուն-
լարըն պիր Ֆէնա հալի վար քի , տիւնեալըդ պի-
րիքտիրէլիմ , սալթանաթ էտէլիմ տէյի , օր-
թագլարընըն տէրիսին իւղէրէր , էլի սօյարլար ,
հագդը օլանըն հիսսէօինի իպթալ էտէրլէր .
եիւզտէ օթուղ , վէ պէլքի տահա զիյտտէ մու-
րապահայը իրթիքեապ էտէրլէր . գավլ էթտիք-
լէրի հագդը քեսէրլէր . խըրսըղա , տօլանտըրը-
ճըպ էլ թութարլար . նէթիճէի քեւամ նէ
հագ սօյարլար , նէ ինսաֆ , Ֆիւրուհայէտէն
կելպ , առամ սըրասընա կէչաիքլէյն , սանըր-
լար քի պիր դաչ մանղըր սատագա վէրաիքլէրի
իջին , պատարագլար կեօրիւպ՝ տուալար էթ-
տիքլէրի իջին , Ալլահ քեհտիլէրէ խաթըր էթ-
մէյէ մէճպուր . վէ իշէտիքլէրի մէքրուհ ամէլ-
լէրէ կեօղ եումմաղա միւհթաճ տըր :

Տիւնեա եիւղիւնտէ Ալլահա տիւշմէն օլուպ
տա , զաղապընտան տիւնեատէ տէ քեհտիմ :

հըֆղ հտէրիմ տէմէք՝ տէլիլէ տիր : քենտի
խաթըրըրըրէ եա տիլիլէ եա ամէլ իլէ պիր ին
ճիտէն օլսա , եախօտ պիր հարամ քեար իջն
էլին տէրիսինի իւղէճէքլէրինէ՝ պիր մաննի օլսն
օլսա , հադգընտան կէլմէյէ չալըըրըրա տա ,
քենտիլէր Ալսահա հէր կիւն տիւլմէնիլէք էտէյ
օրքէն , զազապընտան դուրթուլուրուզ տէյի
ումարլար :

Իլթէ պէօյլէ գալգընմարըրն՝ պէօյլէ կիւ
րիւլթիւլու տէ տիւլմէլէրի օլուր . զիրա քէն
տիլէր տիւնեալըլըմըզա մէթանէթ վէրէլիմ
տէյի , աթմաճա կիպի տէօրթ եանտան մալ գա
փալըմ տէր իքէն , ատիլ Ալսահա պիր ուֆաճըդ
թաշըլա , օ եափտըգլարը Նաբուգոդոնոսորու
փուլթուսու տէվիլիլը երգար , թուզ կիպի էրի
տիր : Ինտանըն դարըըլայամայաճալը՝ խաթըրա
կէլմէզ գազալար վար . տէրեատէ կէմիլըր պա
թար , գարատա մազաղէլէր եանար , մալլէրմա
ղազէտէ չիւրիւր , ալաճալը օլսն առամլար իֆ
լասէ չըգար , վէ պուհա քեզալիք նիլէ գազա
լար զուհուր էսիպ , օ գում իւլթիւնտէ դուր
տուգլարը պինայը՝ էէր իլէ եէքսան հաէր :

Պուսըրտան մանտա առալէթ սահլալի գա
տըր Ալսահա սաիր եէտէք զազապլարը վար քի
պիղ օնըրա ֆէլաքէթ տէրիզ : Պու խըրաղա
ըն պաղըսըր պիր էօքսէյէ եափըըր . թիւլիւ
թիւսիւ տէգիւլթիւլիւնտէն մատա , էթի պիլէ
փարլա փարլա տէգիւլիւր . քիմի պիւլիւքլէր
իլէ ալըդ աթմադ իջն , քիմի էսիրի օլուուլու
մալին խաթըր իջն , քիմի տէ թուլթուուլու
թիւլքինին թուլթուլուսնա կէլալիլ իջն , պիր

հարամոտան կեւէն մալ օպիր հարամոտան ագար
կիտէր: Խըլար ագաճէսի իլէ կեւէն եշէին էօլւ-
միւ՝ սուտան օլուր տէրլէր: Պէն պունլարն
պաղըլարընը կեօրմիւշիւմ, հէր եէրտէ խասիւ-
լիք, ճիւրիլիք էտէր տէ, օ քիւլխանիլէրէ կե-
լինճէ, փարայը էթէյիլէ խարճ էտիւպ, եուլթ.
սուգլարը հարամ լօգմայը՝ պու չէրպէթ իլէ
չըգարուպ, դըչլարը իւսթ իւնէ օթուրա գալըր-
լար: Պունլար՝ օ աոիլ հաքիմին իլմաղը տըր քիւ-
պիր չամուրտա չալլանմաղա խօշմանն ատամը,
օպիր չամուրա տիւշմէյէ պօշ պրադըր: Պիր կիւ-
նահ ըլա օպիրինի թէմիղլէտիր, սօկրա իքիսինին
տէ աղապընը չէքտիրլը:

Մարաֆլը տափալարը նիզալարը ղուհուր է-
տէր. օլանճա տիւնեալըվլարընը չիւրիւտիւր.
մալլէրինի խըրսը չալար, տօլանտըրընը գա-
փար, նիհայէթ եա իշի կիւճիւ թէրք էտիւպ,
գափուտա պաճաոա սիւրթիւնմէք իգթիղա
էտէր, եա տլաճադըտան էիւղիւնիւ սագլա-
մաղա, եախօս մէմլէքիթի թէրք էտիւպ, ֆի-
րարէ մէճսուր օլուրլար:

Նէթիւճէի քելամ, պու մանթարլարն ջօ-
ղու՝ սիւփրիւնթիւտէն չըգրպ՝ պէսլէնէճէք
թօփրաղը օլմաթըղընտան պէօյլէ չիւրիւր:

Նիչէլէրինի կեօրտիւք քի, էֆլաքէտէք սէր
չէքտիլէր, սօկրա աուճ աչըպ տիլէնմէյէ միւհ-
թաճ օլուրլար: Լաքին ջօղու տիլէնմէյէ հաճէթ
գալմայօր. աոլը էլ ուղուչիւղուչիւ ալըչըգ օլ-
սուգլարընտան երգըլաճադլարընը ագըլլարը
քիստիլէյն, պու սէնաաթի էլէ ալըրլար:

Պէօյլէ, աղ զամանտա պիթէն մանթարի՝ պա-

ղըրկեան լարըն պիր աղը տա, կերչի սէմիդ թօփ
րադտա հասըլ օլուր, չիւրիւք տէյիլ տիր, լա
քին քենտիլէր էմանէթքեար օլուպ, էլլէրին
տէքի՝ էլ մալը օլմաղլա, էթտիքէրի հէփ իւն
տիւր, պիր տիրհէմ ունու եօդ, աչըք կեօդ,
տիլպազ, չալըշլան սառմլար տըր. թէրթիպ
վէ ճէսարէթ սահիպլէրի տիր. կեօղլէրի
նի պուտադտան սադընմաղլար. հէր քես
պուշլարըն զահիրտէ օլան հալինէ պադըպ, պիր
սիրինէ նիսպէթ՝ մալ տէ ինանըրլար, ադճէ
տէ վէրիլէր. պուշուշլա աղ սէնէնին իչինտէ
ճէսիմ իշլէր կեօրիւպ, էն պիւշիւք պապըր
կեան գատար շէրէֆ էտինիլէր:

Լաքին մալ քենտինին տէյիլ, քենտինին ֆապ
տա զարար տէֆթէրինտէն դայրի շէյի եօդ. օ
լան վէրէսիյէսի՝ պօրճուշա պէտէլ տիր. օնու
աթլաթմադ իչին, քենտի հէնտէքէր աթլար,
թէհէլքէրէրէ կիրիր, սալթանաթը տա էլտէն
գօմաղ: Կերչէք տիւնէտինն հուլի պէօյլէ տիր.
էօղ անա՝ էվլատըմ էօլմէսին խասթա օլմասըն
տէյի չալըշլըր, լաքին էօյէ անանըն էվլատը՝ խաս
թալանսա տա վաղիֆէսի տէյիլ, էօյսէ տէ:

Նիհայէթ հէր նէ ետնա տէօնսէ՝ քենտիլէր
քարըլը տըր, էվլէլա տիւրտիւքէրի տէմի՝ քիմ
սէ կերի ալամաղ. սանիյէ ֆըրսաթ էլտէ լեքեն՝
գարըլարընա պիր միգտար շէյ էտինտիրիլէր.
սալիսա էվ թուլթուշմիւշ էանսյօրքեն՝ քենտի
լէր հէփտինտէն էվլէլէլլէրինի գըզտըրըլար: Պու
մինվալ իւզըէ՝ շու գատար սէնէ ալաճադընըն
մալնի ալըպ վերմէտէ չէքտիլի գահմէթ իչին,
հադ տըր տէյէրէք, սադլատըրը մալիլէ գարը-

սընա էտինտիրտնի շէլէր՝ քենտի իշննի էօյլէ տիւղէր քի, ալաճադլըյա՝ վերէսնէ իլէ կեօզ էօնիւնտէ օլան մալի կիօսթէրիւր :

Պէշնէրինտէ պիր թապիր վար, միւֆլիս օլան պաթար ամմա, ուօղուլմազ տէրէր: Էյէր օ վիւլայէթտէ էօքճէ թուլթաուլամազսա, էլին աէ գալանը ալըր, ուիր ախէր վիւլայէթէ կիտէր, քենտիսի սէլամէթէ չըգարտըգաւան սօնրու, ալաճադլըլար ըլա փաղարըլա պաշլար: Ալաճադլընըն պանա պիր փարասը լաղըմ տէյիլ, Ալաճ պէնի ուօրճլու եաթըրմայա, էհլիմին ճէհլիլնտէն մաւտա՝ նէմ վար ըստ սիղին օլտուն, կեօմէլիմէ վարընճա վէրէյիմ տէր ամմա, էօթէ եանտա պիր երղըն տէֆթէր վար, քիմսէ էլ վուրամազ. ֆադլըր ալաճադլըլար, զարարա կելմիշ, օնտա պուշտա պաթըրմըշ տէյի ինա նըզ, չար նաչար եիւզտէ օն վուրամմայէ ըաղի օլուրլար: Ալ իմտի սանա պիր միւֆլիս քի, էլ մալի իլէ տէյիլ, եանղընտան գաչըրմըշ սէրմայէսի իլէ, եինէ չարսու եիւզիւնէ չըգար. կեօյա քենտի հալալ մալի տիր կիսլի ըահաթ եիւրէյիլէ գուլլանըր:

Պէօյէճէ, միւֆլիս օլան ատամ՝ քիւլ իւս թիւնտէ օթուրաճաղ իքէն, էվվէլէքինտէն ալա օլուր: Էվվէլինտէ պիր փարայա մալիք տէյիլ իսի, շիմտի ալաճադլըլար եիւզտէ սէքսէնի տօգսանը պաղըշլատըլար, քենտի զիւմիւ ֆասիլինճէ՝ էլտէ գալան քենտի հալալի օլտու: Օյուսա ասըլըր ուսուլլու հիլէ տիր. զիրա ալաճադլըլ զայրը շէյիմ էօգ տուր տէտիլինէ ինա նըր, գարըսընըն ճէհլիլ տէտիլի՝ քենտի գանը

պահասը օլտուղունու պիւմէղ, զարարա ըստի
օլուր. լաքին պաղըշատըը հալալ տէրի տիր:

Իմտի պու միւֆլիսըին չօղու՝ պսոպայաղը
խըրսըղըդ տըր: Պէն տէ պիր ալմին տէտին
կիպի՝ թաաճճիւպ էտէրիմ, պիր դաչ դուրուշ
լուգ շէյ չալան պիր Ֆադըլ, ատամը՝ քիւրէյ
վէրիւրէր, իփէ, գաղըղա չըգարըրար տա, պէօյ.
լէ հիւլէլ միւֆլիսըլէր իլէ պիւլէրճէ չալան
խըրսըղըսը՝ թէտիպ օլմատըղընտան պաշգա,
անլարը աչըգ, կեօքսէրին կէրէրէք, էհլը ըրղ
մէճլիսինէ կիրտիքլէրի՝ նիճէ թէհամիւլ օլու-
նուր:

Պուշլարըն գաչը՝ իւչ տէօրթ տէֆ՝ա պէօյլէ
սախթէ միւֆլիսըլէ մալ ճէմ էտիպ, էվլէրի.
րատըր փէյտա էտիպ, տիւլիւմիւշէր տիր: Ահ,
էյէր օ վարագըլ փէրտէլէրի գալըրըլպ, իչ
էիւլէրինի կէօրէ պիւլէմ, նիչէ մանթալըր
վար քի, էլ գանըրըս սուլանա սուլանա պիրէր
մէշէ ալաճը օլմուշ:

Գօ էվլատըրը մալին ղէվգինի չըգարըն.
ամմա պիւլիւք պապաւը՝ նաըր ճէհէննէմտէ
էանար ըմըշ, պախթընա քիւսպիւն: Շաշարմ.
էմիլիէթ տէտիքլէրի շէյ՝ թիւճճար պէյնիստէ
պիր աղ գալըրը ըտը, պագ թամա՝ ինտանը նէ
գատար քէօրլէյօր քի, օնլարտան տա էմիլիէթ
գալըլմը. օնուշ իլին միւթէպէր պաղըրկէան-
լար՝ պէյնլէրինտէ պէօյլէ լաֆաղանլարը, վատի
պօլ օլան էէնի էէթմէլէրի կէօրտիւքլէյն, էա-
նաֆա զիւլ օլմասըն տէյի, էումուրճադտան
գաչար կիպի գաչմալը աըրըրար:

Պաղը քիպարըն թիճարէթտէն իսպա էթտիք.

էրինէ՝ իհիծիմալ քի սէպէս պու յըս. զիրա
էթտիքէրի հէի խըրսըզըգ տըր. թիւճճարըն
ատընը սօղար. էյէր սէպէս պույուսա, պիր
աղ հաղարը վար: Անճագ շոնու միւլահազա
էտէ պիւրէր քի, քենտի սերմայէտի իլէ չալը-
չըս, պաղըրկեան թարիգի իւզըէ իսսարէ իլէ
կեջինէն առամ՝ փէք գօլայ միւֆլիս օլամալ:

Պիր տէ շոնու աիւլունմէլ տիրէր քի, պիր
պաղըրկեան էլէրտէն զարար կեօրիւս տէ, եը-
գըմա տայանամազոս, ալըս տէյիլ. Փագաթ
սէֆիհլէքտէն, պէտխուլարտան սագընմայըս,
սերմայէնին էն ալաւընը թէլէֆ էտէրսէ, ըէ-
զալէթ տիր:

Թիճարէթ տէտլիմիլ՝ ապըլ իլէտէճէք պիր
հիւնէր տիր, քիշի զատէլլէ հիւ պիր զարարը
էօգ. մէմէքէթին պիր աղ ֆուգարտընա իշ
կեօսթէրիս, հէմ օնլարը կեջնտիրմէյէ, հէմ
քենտի տիւնեալըլընա չալըշմագ տըր: Քիշի
վիլայէթինի աիւլմէնտէն հըֆզ էթմէյէ պօրճ-
լու սուր տէրէր. եա սէֆիլլիքսէն գուրթա-
րըս, մալինի արթըրմագ զիւլ միւ օլույօր:

Ֆուգարայա սասագա վէրմէք՝ մէրհամէթլի-
լիք տիր. լաքին իշ պուլուս, էքմէյինի աննընըն
թէրի իլէ գազանտըրմագ՝ էֆէնտիլիք տիր: Իմ-
տի պիզ քենտի սէօհպէթիմիզէ կելէլիմ: Պա-
ղըրկեան գըաւընըն իշ էիւզիւ տիշ էիւզիւնէ պէն-
զէմէզ. զէնկիլիլիք թաւայան պաղըրկեանտա՝
պէսպէլլի մոյէ էօգ տուր:

Պու հալէրի սէն տէ մուգատտէմ պիլմիշ օլ-
սան ըուր, պու զարարը չէքմէզ իտին: Վերջի
պու նասիհաթըմ չիմտի նաֆիլէ տիր, զիրա օ-

լան օլմուշ . լաքին կելէճէք վադըթտա պէլքի
իշինէ եարար , ինչա Ալլահ պիր տահա՝ թէտա
րիքտէ պուլունուրսուն :

66

ՊԻՐ ԿԵՆՃ ԳԱՐԸՅԱ

Պէնիմ սէվկիւլիւ գըղգալընտաշըմ ,

Պագգըն վար . զէմանէնին թավընա կեօրէ՝
սէն պիր պախթարզ գալը սըն . աճըրըմ սէնի .
տէրտին հէմ չօգ սոււր , հէմ տէտլին կիպի՝
չարէսի պուլունաճագ շէյ տէյիլ . զիրտնիքեահ
պիր չէօղիւլմէզ պաղ սըր : Սէն հէր տալիմ
կեօղիւմ էօնիւնտէ սին . կեօղիւնիւն եաշը
տինմէզ , հէր կիւնիւն՝ հէր սաաթին տէրտ իլէ
մէշագգաթ սըր սանըրըմ : Հագիգաթ պիր գա
րըյա թէրս , նագըս , կիւն կեօսթէրմէզ գօճա
կիպի՝ ճէզըրէ օլամազ :

Անճագ պէն ինիշթէմի՝ սէնի ալմատան չօփ
էվլէլ պիրիբիմ . պէն օնու պիր քեամիլ տտամ
թանըմըլըմ , օնուն իշին գըյաալիմ՝ սէնին տէրտ
տէյի եանտըլըն՝ սանա տէրտ կեօրիւնիւյօր ,
ամմա զաթինտէ տէրտ տէյիլ , պէլքի տէվլէթին
տիր :

Իշթէ պու փէք այգըրը . պունա՝ շապը շէքեր
տէյի եութտուրմագ տէրլէր աէյէճէքսին : Սա

պըր էյլէ , տարըլմա տա , պագ սէնին տէ ագլըն
եաթըր մը : Սէն էօյլէ տէյիլ տէյէճէքսին . տէ-
լի տէյիլ իմ ա , աէրտիմ օլմասա աղլսմըմըմ
տէյէճէքսին : Էյ գըղգարընտաշըմ , էյէր գա-
րըլար սալթ սահիհ օլան տէրտլէրի իչին աղս-
սալար , մութուլուտու . լաքին սիպին աղլամա-
նը՞ հալընըդ տէրտ տէյի՛ թէրս ագլընըգա դօ-
տուլունուզ շէյ իչին տէյիլ , չօգ աէֆ'ա էյի
շէյ իչին տէ աղլարսընըդ , ֆէնտըր համէյօրուզ
տէյի տէ աղլարսընըդ : Վհօզ եաշը՝ էլինիլտէ
սէրմայէ սիր , իսթէտէլինիլ կիսի կերչէքսէն
տէ աղլարսընըդ , եալանտան տա :

Տարըլմա . պիլիրիմ , ագլըն հօգ տէյիլ . տէյէ-
լիմ քի , սէն հալիմ ֆէնտա տըր տէյի պէլլիլէ-
միշսին . լաքին ֆէնա օլմայըպ տա , էթտէլին՝
գուրունթու օլմագ իհթիմալ տըր : Խայր , գու-
րունթու օլմագ : Նիճէ , սէն հիչ հանըլմա՞ղ
մըսըն : Էյէր տէրտին պաշընտա , գօլունտա , եա
պիր զայըր հէրինտէ օլսա , եանլըշ տէյիլ տէյէ-
լիմ . լաքին կեօնիլ աղսպըլա ագլընա դօտու-
լուն տէրտ՝ գուրունթու օլա պիլիր : Պու պէօյ-
լէ պիր շէյ տիր քի , պիրինէ տէրտ օլան շէյ՝ օ-
պիրինէ պօշ շէյ կէօրիւնիւր . տաշա օպիրինէ
ֆէրահ կէլիր :

Անճագ հէր քեսին քէնտի հալինի թէֆթիշ
հտիպ տէ , էօյլէ սէօյլէմէլի տէրսին : Փէք էյի .
պէն սէնի քիշի զատէ , շէն մէշրէպ , վէ նաղիք
թապիաթ սըն տէյիմ . վէ հէր խուսուստա
խաթըրն սայըլմաղա լայըգ սըն տէյիմ . լաքին
էինէ էթտէն հափըլմըշ տիշ հհլի սին , էվլ-
գալը սըն , վէ քրիսթիան սըն :

Վէ զանն էթմէ քի , էտնա տուամոա սէնի
ռւնուաուրում . եօգ . կերջի պէն պիր էտնա կրօ
նաւոր ումլաքին կեճէ կիւնտիւզ սէնին իչինԱւ
լահըն քերէմինի նկազ էտէրիւմ . անճադ պու
նու տա պիւլ քի , Ալլահա տուա էթտիյիմիլ վա
գըթ , տուայը քենտի իղլէթի իչին էթ.Ռէլիլ .
տիւնէէվ շէյէր տիլէմէյէ միւհթաճ տէյիլիլ :
Ալլահ պիղիւմ փէտէրիմիլ տիր , պիղէ թադ .
տիր էթտիյի շէյէրտէն , էօնիւտէ տուրուպ
թէշէքքի էթմէք , իհթլաճըմըլը պիղտէն
էյի պիլէն մուհապպէթինէ պէյէնմէյիպ , քեն
տիլէ տիթէմ էթմէք օլուր . պիղէ էաէճէյի
ինպէթին՝ վադթինի էէրինի՝ պիլ օնա կես
թէրմէյէ հաճէթ տէյիլ : Օնուս իչին չօգ տէ
Ֆ'ա էթտիյիմիլ տուալար պաշ աղբըսը տըր .
էյլիյիմիլ իսթէյէճէք էէրտէ , Ֆէնալըլըմըլը
իսթէրիլ : Պիղիւմ տուամըլ՝ քենտիլէ էյի հիլ
մէթ էթմէք իչին իմտաուրըն տիլէմէք տիր . պա
գը պիղէ միւնասիպ օլանը՝ քենտի պիղտէն էյի
պիլիւր :

Քերէմ էյլէ . պու եօլուղլուղա՝ կերէք սէն
կերէք պէն՝ տիւշմէմէք իչին , Ալլահըն իմա
աւըն նկազ էթմէտէն , պու միւլահաղալարըմ
պիր էյի վէզն էյլէ :

Իվլէլա շունու ագլընա դօ քի , սէնին նէ քի
շիղատէլիլին , նէ կենճ չաղըն , վէ նէնաղիլ թա
պլաթին Ալլահըն էմրինի իճրա էթմէքտէն սէ
նի աֆվ էթմէզ . վէ Ալլահըն էմրի տէտիլիւմ
սալթ նէֆալէրիմիլգէ գարշը կէմէյէնլէր , եա
խօտ զէմանէնին մօտապընըն կէվէթտիյի էմրէր
տիր սանմա . խայր , Ալլահըն հէր էմրինի վէ

հէփսինի Թէքմիէն , վէ հէր շէյտէն էվվէլ իճ-
րա վէ էտա էթմէլլիզ :

Սէն սլանա աէ քի , պէնիմ Ալլահա իպա-
տէթիմ վար , քիւֆր էթմէմ , ատամ էօլլիւր-
մէմ , պատարագ կեօրիւրիւմ , ալթընճը Թէնպի-
հէ գարշը կիւնահըմ եօգ , իըրսըզըզ էթմէմ ,
եալան սէյլէմէմ . սուր , տուր , աճէլէ էթմէ-
գարըլարըն հիչ պիրի եալան սէյլէմէզ քի ,
տիւնեանըն էն պիւլիւք եալանը պու սուր :
Պուստան մա'տա օպիր թուլթարըմ տէտիյին
Թէնպիհէրի աէ թուլթաուղուն՝ եալան տըր
տէյէ պիլիրիմ ամմա , օնլարը շիմտի սէյլէյէ-
ճէք եէր տէյիլ :

Անճագ գարըլարըն հագգընտա Ալլահըն պիր
էմիր տահա վար քի , տիւնեանըն իպթիտա վագ-
թինտէ Թէնպիհէ օլուհմուշ օլմաղլա , սօկրատան
եազըլը վէրիլէն օն Թէնպիհտէն էվվէլ սիր . վէ
Մովսէսին թախթալարընա եազմաղա հաճէթ
եօղ ուտու , զիրա էվվէլքի աթալարըն եիւրէյ-
ինէ եազըլմըշ , էվլատաէն էվլատէ նէշր էտէր-
տի :

Տէտիյիմ Թէնպիհէ՝ գօճանըն հիւքմիւ ալթըն-
տա օլ տէյի սուլյուրաուղու սուր : Տիւնեանըն
իւք գարըսը Եւանըն եիւզիւնտէ , պու Թէնպիհէ՝
գարըլարըն հէփսինէ ըսմարլանմըշ տըր . վէ պու
Թէնպիհի պատմագ՝ ատամ էօլլիւրմէք , իըր-
սըզըզ էթմէք , վէ սաիր Թէնպիհէրի պատմագ
գատար կիւնահ տըր : Չօգ շէյ տիր քի , պու
Թէնպիհի Չինիւմաչլինտէ , ճափօնտա , վէ պուհն
ճա Թէրսիյէսիզ միլէթէրսէ հալա իճրա օ-
լունա տա , եալընըլ քրիմթիյանլար պէյնիմտէ ,

տիւրլիւ մանաւար վերլիկայ, իճրասը թէքեա տիւլ, վէ այագ ալթընա տընըօր . շէօյլէ քի, պու թէնպիհի մասալ նաղարընլա պագըպ, էր. քեքէրինին թէսալլու(թու տուր տէյօրլար :

Օյուսա պիր գարը զէմանէնին զարիֆ տտեթ. լէրինէ նիսպէթ՝ Ալլահա ի(թաաթ էտէճէք օք տուգտան սօնրա, օն թէնպիհտէն էվլէլ՝ պու նու իճրա էթմէլի . հաթ(թա տիւնեայէ կիրտիք. լէյն իպ(թիտա պուհա սայ էթմէլի, ղիրա օպիր. լէրին իճրասը պուհտան սօնրա օլուր :

Պուհա պինահէն հէր նէ գատար թէրո մէշըպ նադըս գօճայա տիւշմիւշ օլաան, սէնին պօր. ճուհ ի(թաաթ էթմէք տիր. գօճանըն մէշէպի՝ սէնինքինէ նէ գատար զըստ օլստ, էինէ սէն օնուշքինէ ույմաղա ճահտ էթմէլիտին, նիլէ գարըլար կեւմիշ, վէ հալա նիլէլէր վար քի, քէնտի թապիաթլէրինի եէնիպ, գօճալարընըն նադըսըղընա սապր էտիպ, կեօնիւլէրինճէ կի. տէրլէր :

Հէ տմմա, կիւճ շէյ տիր. տէմիրտէն լէպլէ. պի տիր՝ շէնէնմէզ : Հայ հայ, էօյլէ տիր . լաքին նէ՝ եափմալը . գարըլարտա գաչ տիւրլիւ մէշէպ վար ըսա, Ալլահ հէր պիրինէ պիրէր տիւրլիւ գանուհ մու գօսուհ : Երինէ եէթլիշմէզ, գանուհ. լարընը արօտա պիր թէպտիլ էթմէլի իտի. ղի. րա գարըլարըն հիչ պիրինին մէշէպինտէ պիր գարար եօգ . պու կիւն պիր շէյի ֆէնա տըր տէրլէր, հարըն էօյլէ ատէթ օլուր. քի, էլպէթ. տէ էյի տիր տէմէլի տիրլէր : Պիր զաման էվին հիլմէթլէլինի գարըլար կեօրիւրտիւ . հիլմէթ. քեարը օլսա պիլէ, էինէ սլէոպէրպպէր չալըշըր.

տը . շիմախքի գարըլարա հիղմէթ էթմէք տէյիւ ,
հիղմէթին պաշընտա տուրմագ պիւէ այըպ տըր .
գոճասընըն քեռէսինէ էլ վէրիւր էլ վէրմէզ , չիֆ-
թէ չիֆթէ հիղմէթքեարլարը տուրտուրտուգ-
տան սոկրա , օ ճանն էղինթիսինի գատըն նի՛շին
չէքսին : Լաքին Ալլահ իշինի պիւրի . օ ղահմէթի ,
օ ճան էղինթիսինի չէքմէզ մի . եէտիւի էքմէք տէ
քէնտիւէ սինմէզ , պաշը եասսուրգտան գալգմագ :
Պիր զամանըն գարըլարը՝ մալ գոճամըզըն տըր ,
գոճալարըմըլտան իղինսիղ թէլէֆ էթմէք կիւ-
նահ սըր տէրլէր իտի . շիմախքիւրսալթ զարիֆ-
լիւէ , եէնի չըգմա մօտալարա տէյիւ , գոււմարա
պիւէ գոճալարընտան իղինսիղ , վէ պէլէք ըիզա-
տընա գարըլ թէլէֆ էտէրլէր : Էվլէլէք գարը-
լար՝ չօճուգլարընը թէրպիւէ էթմէք՝ քէնտի
պօրճլարը տըր տէրլէրտի . շիմախքիւր տիւնէայէ
կէթիթմէքաէն ղայըլ հիղմէթլէրի եօգ տէյի տու-
րուրլար , օնտան սօկրատընա գարըլմաղլար : Պիր
ղաման գարըլար քիլիսէյէ կիտէրսէ , Ալլահա
իպատէթ էթմէք իշին , պիւնիսինի իճրա էթմէք ի-
շին կիտէրլէր իմիշ . շիմախքիւր եա առէթ սիր
տէյի կիտէրլէր , եա քէնտիլէրինի խալգա կեօս-
թէրմէք իշին . հիշ կիթմէյէնլէր՝ ղալիպա պու-
սիթէմլէրի իշիթմէսինլէր տէյի տիր :

Իմտի սէն պիր քէրրէ հիսապ էյլէ . հափ
թաալա պոււնլարըն հէր պիւրինէ միւնասիպպաշ-
դա պաշգա գանոււնլար գօմագ իգթիզա էթսէ ,
գաճ տիւրլիւ նիղամ օլմալը . վէ գարըլարըն կէ-
լիւր կիտէր աղլընա ույտուրմագ իշին , հէր պի-
րինի գաշար տէֆա թէպտիւէէթմէլի : Հիշ էջ-
լէ շէյ օլմուր մու . հաշա . Ալլահըն էմիւ պիր տիր ,

վէ թէպտիւլ օլմադ . վէ էյէր թէպտիւլ օլսա , Աէ
լաճ էմրի օլմադ :

Հալ պու քի , Ալլահն էմրի կիւճ տէյիլ
տիր . լաքին նէֆսէրիմիդ պիզէ հայվան կիպի
էօյլէ թապիւթ օլմուշ , պէտիսոյլարըմզա օլ
գատար գուլ օլմուշուդ քի , ադլուրդ՝ գալպի
միզի խտարէ էտէմէյօր . օնուէն իչէն Ալլահն
էմրի կիւճ կեղյօր . եօգսա տիւնետտէ Ալլահն
էմրի կիպի՝ ադլէ եադըն , վէ իճրասը լաթիֆ
շէյ օլմադ . կեօնիւլ չալգանթըսը արասընտա ա
րատըղըմզ րահտթը , արղուլէտիլիմիդ իգպալի ,
անճադ Ալլահն էմրինի իճրա էթմէքտէ պու
լա պիլերիդ : Պիլերիմ պու սէօյլէտիքէրիմ սա
նա փէք աճաիպ կեօրիւնիւր , խալգըն աղլատը
ղը լիսան տէյիլ . լաքին նէ եափայլմ , թադսի
րաթ նէ հադտա արը , նէ Ալլահն էմրինտէ ,
իլլա զէմանէնին պօզուգլուղունտա տըր քի ,
խալգ խօշլանտըղը շէյի սէվիպ , ադլէ եադըն օ
լաննա՝ քեմ նաղար ըլա պադար :

Իմոի պիզ քենտի սէօհպէթիմիզէ կեղէլիմ :
Սէնին գօճան ինսան շէքլիտէ պիլ հայվան սի
լէ օլսա , իսթէտիյի շէյ Ալլահն էմրինէ գարը
օլմատըգտան սօկրա , սէն պաշ էյիպ՝ թաթը
ըղըլա երմէթմալըսըն , գարը սէօյլէմէյիպ միւ
թիւ օլմալըսըն : Ֆարաղա իսթէտիյի շէյ՝ էվինէ
ղարար օլաճադսա , սէնին սէօզիւնիւ տիլլէմէ
տիքտէն սօկրա , սէն նասիհաթ գայտընտա օլուպ
տա , կեօնիւլ ազապը սաթըն ալմանըն սալընէ :
Հիլմէթքեար թու թմանըն , հիլմէթ էթտիլմէ
նին եօլուուլ պիլմէզսէ , էվինէ լաղըմօլան շէյէ
մուգայէէտ օլմազսա , սէն նիճին շէքիլիպ , թէր-

սկսէ Կոթիս , քեմ քիշի օլաճագսըն : Իվինին
Թարղը Թաւրը՝ Հինտոտէ Նէմէնտէ Էթտիքէրի
կիսի օլտուն , Ֆրէնկեանէ օլմալն , մօտամօր
օլմասըն տէրսէ , սէն նիշին մէշդէպինէ ույմաղ-
սըն . աւմա սիր աղ այգըրըլմը , Էլէրէ պէն-
ղէմէղ իմիշ , նէ զարարը վար , ա՛ ճանըմ : Սէնի
օնա նէ խօճա տէյի վէրտիլէր , նէ դասըն տէյի .
օնա եօլտաշ օլասըն , հիւքմիւ ալթընտա օլասըն
տէյի վէրտիլէր . սէն Ալահըն Էմրինէ իթաաթ
Էթմէնէ :

Տահա պէթէրինի սէյլէյէլմ . պիր լապը-
թասըղ սէֆիհ առամ օլա , կեչինէճէյինի օյու-
նա գոլմարա թէլէֆ Էթսէ , եախօտ կեօղւ տի-
շարտա՝ քիւլլանիլէքտէ չիւրիւթսէ , սէնին ճէ-
հիղինի թէլէֆ Էթսէ , պիր սիրինիլտէն այրը-
լաճագ տէրէճէտէ օլմատըգտան սօկրա , չէքի-
շիպ իրըրաշու , արանըղտա պիւրուտէթի արթը-
րուպ , տէրտինէ թէրագզը Էթմէնի՛ն տսը նէ .
կեօնլիւնճէ կիտիս , ալադ կեօնիւլ կեօսթէ-
րէրէք՝ մէճպուր Էթսէն , կիւլէր եիւզիւլէ ագ-
լընը պաշընա կեթիրսէն , Ալահ ագըլար քե-
րէմ Էթսին տէյի տուա Էթսէն , տահա էյի օլ-
մաղմը :

Եւեր պէյլէ գօճալսրա տիւշէն գարըլար՝
պու տէտլիմ եօլու թուլթասլար , պէյլէքեա-
միլանէ տաւլրանան՝ պաղը գարըլարըն կեօր-
տիւլիւ միւճիլաթը՝ օնլար տա կեօրիւրա : Պիր
գարընըն եիւզիւ եէրտէ , տիլ թաթը , գօճա-
սընա մուհապպէթ կեօսթէրտիքտէն սօկրա , նէ
գատար քենտիլի ալտըրմըլ առամ օլա , եիւ-
րէյինէ Էլպէթսէ սիր կիւն նէտամէ թ կեթիրիր :

Իմո՞ւսի պէր գօճա նէ գատար նադրա մէջըէս
օլսա, երնէ Ալլահըն էմրի իւզըն՝ գարըսը միւ-
թիւ օլմագ լաղըմ՝ ըսա, պիր ուսըւ քեամիւ
գօճայա՝ գարըսը նէ գատար զիտտէ իթաթ
էթմէք իւթիզա էտէր, սէն տիււնն :

Ապգ՝ա կեւ պիր քերէ սէն քենտի ճանընըն
խսթէմէսինի ունուծ տա, շու շիքէայէթ էթտի-
ին շէյլէրի թէֆթիշ էտէլիմ, պագալըմ՝ քի-
րապըթասըղլըդ՝ հագիգաթ գօճանըն իղին վէր-
մէտիլինտէ՞ մի տիր, եօգսա սէն իսթէտիլին շէյի
ինտտ էտիպ, իսթէմէնտէ՞ մի տիր :

Գօճան ոանա պտա, հաֆթատա, կիւնտէ
պիր տիււրիւ մօտա էափմաղա իղին վէրմէզ-
տօղրուտու, եօսմալըղը սէվէն առամա՝ պու
պիր պիւլիւք տէրտ տիր : Էլէլըլին գարըսը պու
կիւն ֆիսթան կիւմիշ, էարըն իւշ էթէք էնթա-
րի կիւէր. տիւն ֆէսինի պիր էանա էյմիշ խոի,
պու կիւն օ պիր էանա էյէր. պու կիւն թէլի
փուլու թուպալար կիւմիշ, էարըն շալար, սա-
տէ իփէքլիլէր կիւէր. պիր կիւն իշէմէ թէրլիք
կիւէր, պիր կիւն սատէ շէգ օսիսթիյան. սէն
պիր այ պիր տիւղիյէ պիր տիււրիւ շէյ կիլինմէք՝
չօգ եէրինէճէք շէյ տիր :

Կեւ իմո՞ւսի սէնինլէ գարտաշա սէյլէշէլիմ :
Պոնլար պիր գարլըր էափաճադ, պօզաճագ
շէյլէր մի տիր : Էյլէ իսէ գօճան սանա պու-
այըն օյուն մէրամլարընը իճրա էթմէյէ իղին վէ-
րիրսէ, մութըն սանա, վէրմէզսէ՝ վայ հալը-
նա. էյլէ՞ մի : Պու նէ՞ րապըթասըղ սէօզ տիւր.
գօճանըն իղին վէրմէտիլին՝ թապիւթիլինին նա-
գըրըղընտան սիլէ օլսա, գարընըն հալընէ նէ՞
օլուր ումուշ :

Եւայէր գօճանըն հագգը վար ըսա, գարը-
նըն կեօզ եաշ լըլա էթտիւն շիքեայէթ նէ հոդ
վերիրսին : Պագմանդ մըսըն քի, զարիֆլիք մօտա
տէտիքլէրի շէյ սամնաֆի տէլիլիք տիր . պիր
գուրտ տուր քի, փէք գաւիլ էվէրլին թէմէլինի
չլւրիւտիւյօր . պիր զալիմ աթէշ տիր քի, օ-
ճագլարը քիւլ էտէյօր : Հէլէ պէն օլսամ, թէ-
համմիւլ էտէմէզ չըլտըրըրաւմ : Սէն պու տիւն-
եայէ նէ հափմաղա կեմիշսին . պախթընը,
զըսմէթինի պու օյունճագ շէյլէրէ պաղլամաղմ
մը կէլտին . էյլէ իսէ գօճան՝ իտարէմի պօղմոյ-
ւմ տէյի, քեամիլանէ գարշը գօյօրսա, աղլա,
սըղլա, հալինտէն շիքեայէթ էյլէ : Փարոյը պօշ
եէրէ թէլէֆ էտէմէյօրում տէյի, պախթսըզ
մը օլույօրումն :

Իլանի . եւ գազարա Ալլահըն խաթրընը ին-
ճիթմիշ օլսան նէ հափարտըն . պու գաստար պի-
լէ աղլայը պղլամաղսըն . էյլէ տէյիլ մի : Հայ
հայ . էյէր տիւնեանըն շու պօղուգլուղունտա
տահա պիր ճիղվիճէ տին գուվէթի գալմըշ
ըսա, քիշէն՝ Ալլահըն տիւշմէնլի կիպի պախթ-
սըղլըգ օլամաղ : Վայ շաշգընըգ վայ . այըն օյ-
ուն շէյլէր իլէ էվլիմի օճաղմը երգամայօրում
տէյի, ըգըրա ըգըրա աղլայըլ ֆիղան էթմէք,
Ալլահըն խաթրընը երգըպ տա պի գայտ պի
փէրվա տուրմագ, նէ աճախալ թէշպիհ տիր :

Ըու ղէմանէնին րասըրթասըզ տտէթլէրինէ
ույուպ, հէր տէլիլիլինի իճրա էտէմէզսէն, նէն
էքսիլըր . ըիւթպէնտէն մի տիւշէրսին, իթի-
պարըն մը էքսիլըր, վիւճուտոնն մու սագաթ-
լանըր, րահաթընը մը իթիրիրսին, նէ օլուր :

Պիճրմիսին նէ օլուր, տէլլէրին տէֆթէրին տէն տիշարը գալըրսն: Եա սէնին՝ ուսուլուլա քեամիլլէն պու գատար իբրահիմ մը վար:

Պիր շէյ տահա սօրայլմ: Պու հէր պիր կիւն պիրէր սուրէթէ կիրէն էզլըլէլէրի իճրա էթ մէյլէ. ֆիբրին՝ քէնտինի քիմէ պէյէնտիրմէ տիր. գարըլարա մը. հաշա. զիրա գարը գըւ մընըն թապիաթինին տէլլըլի տիր, քէնտի գա տար պիր կիլինէն կեօրսէ, չէքեմէզ. հէր գարը տա՝ պէն օպիրլէրաէն իւսթիւն օլայլմ տէյի պիր իտտիա վար: Եա. էրքէլէրէ մի պէյէնտիրէ ճէքսին, օնու ումմամ. զիրա օ զաման տէլի տէմէմ, տահա պաշգա շէյ սէօյլէրիմ: Քէն տին քէնտինէ մի պէյէնտիրէ ճէքսին. եօգ. զըրա սէն արգանտաքի ըուպայը կէլէր գատար կեօրէմէզսին. գօճանա մը պէյէնտիրէ ճէքսին. եա պու տէլլըլէր օնուն իսիլաֆը մէշքէսի տիր: Ալլահա մը պէյէնտիրէ ճէքսին. Ալլահ զարիֆ լիք իսթէմէզ, թապիտթին կիւ գէլլ իլինտէն խօշ լանըր: Եօյլէ իսէ շէյթանա պէյէնտիրէ ճէքսին: Թուհ. նէ սէօյլէտիմ. շէյթանա մը տէտիմ: Հայ հայ. ինսանը պէճիտ իշէրտէն ավարէ է տիպ, պօշ շէյլէրէ վագթ զայպ էթտիրմէք՝ շէյթանըն խօշանտըրը շէյ տիր. խալգ պօրճուհու իճրա էթմէմէք, պու էօմրիւն ադըպէթինի տիւ շիւնմէմէք, շէյթանըն պէյէնէճէյի շէյ տիր: Զավալը, պախիթըն եօգ. աէօյլէնիւրսիւն, չըր փըրըրսըն, կեօզ եաշըն սէլ օլմուշ ագար. նիլ չին. գօճամ պրագմայօրքի, աէլլէրին տէֆթէրինէ եազըլայլմ, պանա ուսլու օլ տէյօր, քեամիլ օլ տէյօր: Պադ շու օլան իշէ: Սէն մէ.

զադ իճրա էթմէք իշին, ճաննը ֆիտա էտէյօր
տուն, գօճան սէնի էսիրկէյօր, շէյթանըն խաթ-
րընը խօշ էթմէյէ իղին վէրմէյօր. տէրտին պո՛ւ-
մու տուր :

Էյէր տէրտին գասավէթին պույուտա, ադըլ
էքսիքլիյի օլտուղունու ինքեար էթմէ : Հէլէ
պիր աղ տահա իլէրի վարալըմ . զերա տահա
չօգ շէյ վար սէօյլէյէճէք . մէթուպում ուզուն
օլուր ամմա, էյէր հագգը սէվէրուն, պէն եաղ-
մապա իւշէնմէտլիմ կիպի, սէն տէ օգումագ-
տան ուսանմապըն :

Գօճան սէնտէն փարայը դըզգանըյօր . փուլ
փիրչիւք շէյլէրէ վէրէճէք, քեաղըս գումար
օյնայաճադ փարան եօգ . օյնայըպ եութուլան,
պօրճունու վէրմէզ : Պունա սէօղիւմ եօգ . պու
փէք սըգը թութմագ տըր . խուսուտա քի, նիչէ
գօճալար լվար . գարըսը նէ գատար եէնիլէ՛
թընմազ պօրճունու վէրիր եութգունուր : Հագ-
գըն վար, պօրճունու վէրմէմէք ըէզալէթ տիր :
Պու խուսուտա նէ գատար ութանտըղընա ,
կեօղ եաշը տէօքտիյիւնէ ագլըմ շէհատէթ է-
տէր . լաքին պու գատար պախթաղը ըմ, սէֆիլ
իմտէյի եանըպ թութուշտուղունուն սէպէպի՛
պու օլմտըղընը տա պիլիրիմ :

Տօղրուսունու սէօյլէյիմ մի . ինիշթէմ փէք
էյի էտէյօր . պէն տէ օնուն եէրինաէ օլտամ .
էօյլէ էտէրտիմ : Սէն խթէրսէն, գարըլարը
խըրփալամաղա կելինճէ՛ էրքեքլէր հէփ պիր ա-
դըլտա տըր տէ . պէն տէ տէրիմ քի, գարըլար
ադըլ գուլանմաղա գատար օլտալար, էրքէլէ-
րին քէնտի հագլարընա սէօյլէտիյի՛ հագգը զա-

Թիմոէն չօգ աղ օլաուղունու ապլարլար:

Վագրա պիր գարը՝ գռճապնըն է վլինի գումար
ըլա, այրն օյուհն մտալար, զարիֆըլէր իլէ մ.
Թէշէ վէրմէք՝ հագ շէյ տէյիլ տիր . իլա քի , օ
հվտէ քեհաի հիսսէսի վար ըսա , հվլաալարընն
սա հիսսէսի վար . պոնըլար՝ էլըն մալինէ էլ
ուզաթմագ տէյիլ մի : Իլըն մալինէ սէն նէյէ
սա՛հիպ օլույօրսուն : Էյի ճէհիզ կեթիրտին , օ
նոն իլըն մի : Ճէհիզ կեթիրտին տէյի էվլ աթէ-
շէ՝ մի վէրէճէքսին . սէնին լըզգըն , ճէհիզն է
մին օլմալը . էլլի եըլտան սահրա կերէք սէն ,
կերէք վարիսին իսթէտըլէյն ալա պիլմէլիսի-
նիզ . օնուան սահրա օն կեթիրմիշ իսէն , եիրմի
թէշէֆ թմաք ինսմֆ մը տըր :

Պիր գարը պեջլէ միւսրիֆ վէ միւսկեդպ
օլուրսա, էվլինին խտարէսինէ, մալինին արթմա
սընա էտէճէյի զպրէթ նէրէտէ գալըր: Ալլահ
սէնի գօճանա եօլաաշ տէյի վէրսի, սէն գօճա
նա երգըմ տէյիլ եարալըմ օլմալըսըն. էվլինին
խտարէսինն եարալըմ էթմէյէ պօրճըլուսըն. է-
վի երգմադ հաստին տէյիլ տիր: Տօլըուսու,
գօճան հէմ՝ քենտի խտարէսինի, հէմ սէնի,
հէմ էվլատլարընը տիւշինիւպ չալըշտըրը եեր-
տէ սէն էրինէ կէլէնի վարա եօլա թէլէնֆ էթ.
Մէք՝ սէնին սէօղլուննէ կեօրէ՝ չօգ պիւյիւք սէվ-
լէթ տիր:

Տահա էյիսինի խմբերմիսին, սենին պուգառար
աղալար սղղաման՝ նիշին կիւնաչ իշլէկէմէյո-
րում տէյի տիր: Պու պօշ լազըրար տըր տէյե-
ճէքսին . խայր սո՛ւլժանըմ, պօշ լազըրար տէյ-
իւ. պէն սէօյլէտէյիմ պիշրիմ: Նէ զանն էտէր.

սին . Եւտինչի թէնսիհէ գարշը կիւնահ իշէյ-
էնէր՝ եաւընը իփէ , գաղըղա չըգան խըրսըղ-
լար մը տըր : Էյէր էլէ զարար վերէն խըրսըղա-
րըն հէփիսի թուծոււմագ իգթիղա էթսէ , նէ
տավալարըն կեօրմէյէ մէհքեմէ եհթիշլիւրտի , նէ
հափս էթմէյէ հափիսխանէ : Սէն փարայը թէ-
լէֆ էթտիքճէ , հէմ գօճանըն մալնի չալմըշ
օլուրսուն , հէմ էվլատլարընըն գըսմէթնի .
զերա թէլէֆ էթտիլին՝ քէնտի մալն տէյիլ տիր :
Պիր հիզմէթքեարըն՝ սէնին փարան ըլա գումար
օյնոսա , խըրսըղ տըր տէյի՝ հագգընտան կէլ-
մէյէ պագարսըն , փարանը կերի իսթերսին . եա
սէնին էթտիլինտէ՝ նէ ֆարգ վար . հիչ . հիզ-
մէթքեարըն օյնատըղը փարա՝ քէնտիլին օլմա-
տըղը կիսի , սէնին տէ թէլէֆ էթտիլին՝ սէնին
տէյիլ , Ալլահըն էմրի իւզըէ սագլամաղա մէ՝
մուր օլտուղուն փարա տըր :

Տէյէճէքսին քի , պէն թէմիզ կիլնիւրսէմ , ա-
ղամա շան տըր . գումար օյնարսամ , եհիլմէմ ,
փարա գաղանըրըմ : Պունլար հէփ պօշ լագըր-
տը տըր , պէօյլէ տէլիճէ հէվէսլերի օլանլարըն՝
եիւզլերինէ փերտէ էթտիլլերի էօղիւրլէր տիր :
Հէրնէ հալ իսէ՝ թէլէֆ էթտիլին փարա՝ սէնին
օլմատըղընը ինքեար էտէմէզսին ա :

Ինիշթէմ փարա վերմէտիլինէ փէք էյի էտէլ ,
վերիսէ շաչգըն սայարըմ : Աղամա շան տըր
հա՛ . քիլնիլն շանը՝ պէօյլէ օյունճագլար ըլա
օլմաղ . շան տէտիլին շանը շէրէֆլի ամէլլերիլէ
օլուր : Քիշի պօրճունու վերմէմէք ինսաֆսըղ-
լըգ տըր . լաքլին պիր գարընըն սէֆիհ սագլնա
ույուպ , փարայը տէնիզէ աթմամանըն՝ շանա
շէօհրէթէ զարալը եօգ :

Նէ կիւզէլ շէյ . Գարը Գուճար օյնասըն , եէ .
նիւսին , Գօճասը փարայը վէրսին . նէրէտէ օլուր
պու : Ամմա Գարը Գօճա իբիսի պիր տիր : Պէլ
Գաճաընում , լաբին Գօճա սահիպ տիր . Գարը՝ Գօ
ճանըն հիւքմիւ ոլթընտա տըր : Էյէր Գօճա՝
Գարընըն ճէհիզինէ էլ վուրամայօր , սասէ պիր
էմանէթքետր ըտ , Գարը՝ Գօճանըն մալինի նէ՝
հազ Գ ըլա թէլէֆ էտէ պիրի :

Գօճում փարա վէրմէզ , նէ հափայում : Փէք
էյի էտէր . փարայը նէ հափաճագսըն . լազում օ
լանընը՝ Գօճան կէօրմէյօր մու . սատագա վէրէ
ճէք Գասար , ճէպինտէ իւչ պէշ մանղըրըն պու
լոնմայօր մու . օ աէյիլ , քեսէն տօլու օլմալը
քի , իսթէտիլին կիպի՝ ագլընըն էստիլ շէյ
թէլէֆ էտէսին : Պու լազըրտըլար նէյէ լազում
ա՝ Գարտաշ . ըրզը նամուսու օլան խաթմուս՝
եօսմալըգ , Գուճարպազըլգ կիպի ըգալէթ օլա
մազ : Սէն տահա անլամաղըն . պու լքի շէյ
պիր կենճ Գարըըն նէ իլէթլէրէ միւսլթէլա է
տէր . էյէր օ տուղագլարա տիւշմէլում , էօմրիւ
միւ հայվան կիպի կէջիմէլում տէրսէն , քեն
տինի զապթ էյլէ , պու սէվտալարաան վազ կէչ :
Ալլահա շիւքր էյլէ քի , Գօճան սէնի պէջլէ
պագայօր . Գօճանըն պէջլէ զապթը օլմասը՝
ալլայաճագ շէյ տէյիլ , սէվլինէճէք շէյ տիր :

Պիր ազ տահա իլէրի վարալում . Գօճան իս
թէմէզ քի , տիշարը չըգասըն . իսթէմէզ քի ,
հէր քես իլէ Գօնուշասըն . պէսպէլլի պէնտէն
վէսվէսէսի վար , ըրզըմը սագընմում Գըլսա է
տէյօր տէրսին : Էջլէ աէյիլ , տիւնեանըն պօ
զուգլուլընուս պիլէն առամ՝ ըրզընը թէհիլ .

քեյէ դամազ . հէր քես իլէ գօնուշմագտան նէ-
լէր հասըլ օլուր . քեօթիւ խարէթլէրտէն , սէր-
պէսթ սէօհպէթլէրտէն նէլէր չըգար , սէնին
տահա ագլըն էրմէզ : Գեօթիւլիւք տէտիլին՝
պիրաէն պիրէ մի օլուր սանըրսըն . խալր . իպ-
թիտա պիր քիւշիւք շէյտէն պաշլար , տէրէճէ
տէրէճէ վարարադ պիւլիւր . տիւնեայը անլա-
մըշ առամ՝ պիւլիւքտէն սագընմագ իշին , քիւ-
շիւք սէպէպլէրտէն կերի սուրմալը . զիրա հէր
խուսուստա քեօթիւլիւք տէտիլին՝ պիր պուլա-
շըգ շէյ տիր քի , պիր տէրէճէսինէ գաաէմ
պաստըդլայն , պիր տահա կերի տէօնմէք միւշ
քիւլ օլուր :

Եա պէն պայգուշ կիպի ետընըզ մը օթու-
րայլմ : Եալընըզ նիշին օթուրուքսուշն . կեօրիւ-
շիւպ գօնուշաճագ տատմըն եօգ մու . պուռնճա
ադրապալարըն վար , խալր ամէլ էօրնէյի օլա-
ճագ պուռնճա տօթլարըն վար , օնլար , ըլա կեօ-
րիւշ , ինիշթէմ օնլարա իղին վէրմէզ տէյիլ ա :
Ինիշթէմ իղին վէրիւր , ամմա օնլար ըլա սէն էյ-
լէնէմէզսին , սէօհպէթիւնիզ ուլմազ , ճանըն սը-
գըլըր . սէնին արատըլըն ահպապ՝ եա զարիֆ-
լիք սէօհպէթի էթմէլի , եա էլի զէմմ էթմէլի ,
եա պազը նէքրէ սաշմալար՝ թէճնիւ լաթիֆէ-
լէր էթմէլի քի , կեօնլիւն էյլէնսին , ճանըն սը-
գըլմասըն : Խուլաա սէնին տէ տիւնեայէ կիր-
մէտէն մէրամըն՝ պազը ագլէ եէլքեն էտէն գա-
րըլար կիպի , պաշըմա պիր էօրթիւ օլսուշ քի ,
պէն հէր մէզագըլը իճրա էտէյիւմ , իւզէրիւմէ
քիմսէ սէօյլէյէմէսին . էյէր ֆիքրին պուլու-
սուլուսա , Ալլահ սէնի չօգ սէվէր իմիշ քի ,

պէջլէ պիր գօճանն էլինէ պրագլպ, զսպթ
ալթընա գօռու :

Օնտան մա'տա , էվլին իջինտէ սէջլէշէճէք
ատամ արարտան , եանը պաշընտա գօճան վար ,
էլ ատամընա՞ նէ հաճէթ : Ի'հ, գօճանա պօր-
ճուն օլտուղու գատար մուհապպէթին օլտա,
գօճան եանընտա օլմատըղը զաման սըգըլըրար:
Տիւնեանըն իպթիտաւընտա Հագ. Թաւալ պիր
Ագամ ըլտ պիր Եւա եարաթտը, պունլար իբի-
սի պիր եէրտէ եաշատըլար , հիչ ճանրարը սը-
գըլմատը : Հալա նիչէ քեամիլ գարըլար վար քի,
գօճասընը կեօրիւրսէ եիւղէրի կիւլէր . օ պօր-
ճունու ունուտան գարըլար տըր քի, գօճալա-
րընա տիւշմէն նազարըլտա պագարըր :

Նէթիճէի քեւամ, ինիշթէմ իշինի պիլիր ա-
տամ տըր . էյէր սէն տէ իշինի պիլէն , ֆախտէ-
նի արասան, ատէթին՝ մօտանըն պու գատար
փիշինէ տիւշմէզտին : Վէ չիւնքի սէն ֆախտէնի
զարարընը ֆարգ էտէճէք ադըն եօգ, շիւքը էյ-
լէ քի, Ալահ սանա պիր իտարէ էտէճէք ա-
տամ գըսմէթ էթմիշ :

Պիւյիւք կիւնլէրտէ գալապալըգ վադըթտա
քիլիտէյէ կիթմէյէ իգլին վէրմէզ իմիշ . կիտէրսէն
տիւղէնը կիթմէ, կեօղէ կեօրիւնմէ տէյի, թէն
պիհ էտէր իմիշ : Հագգըն վար , պու պիր եէնի
իճատ տըր : Պէլի, սէնին հագգըն վար տէրիմ
ամմա , ինիշթէմին դապահաթի վտր տէմէմ .
հաթթա էթտիյի փէք ադըլըլըգ տըր : Սէջլէ-
տիյիմէ տարըլմա . սանա գարաւաշ մուհապպէթի
իլէ սէջլէյօրում, հէմ սէօղիւմտէ խիւաֆ եօգ-
վէ էյէր սէնին տէ զէրրէ գատար ադըն վար

ըստ, սէօղիւմ հագ օլտուղունու իգրար էտէր .
գօճան իֆրաթ ագըլը օլտուղունա խօքեաթ օ-
լուրսուն :

Քիլիսէ տէտլիմիղ նէ տիր . Ալլահա վագֆ
օլմուշ մախսուս պիր եէր տիր : Ալլահ քիմ
տիր . պիղիմ սահլալիմիղ տիր : Պիղ քիմ իղ .
հէփ քենտի մախլուգաթըլը . թապիաթտէ
խօր, նէֆսէրէ թապի սէֆիլէր իղ . քիլիսէյէ
նէ՞ եափմաղա կիտէրիղ . պիղե եարառան , վէ
հալա պիղե քերէմլէրի իլէ պէսլէյէն Ալլահա
սէճաէ էթմէյէ . պիղ քենտի տիւշմէնլէրի օ-
լուս , պիր մուրասըլա պիղի եօղ էտէ պիլըր-
քեն , քենտի զաթինէ լալըգ սապըլա , պիղէ
թէհամիւլ էթտիլինէ՝ թէհէքքիւր էթմէյէ կի-
տէրիղ . շէյլէ քի , քիլիսէյէ կիրաիքտէ , պիր
գուլ՝ փատիշահլար փատիշահընըն էվինէ կիրիր ,
հուզուրունա չըգսր , կեօյա կիւնէշլին գարշուրն .
տա պիր պէօճէք կիպի , հաքիմ հուզուրունտա
պիր գաուլահաթըլը կիպի , էմրինէ ասի օլմուշ պիր
եարամաղ կիպի վարըր . վէ օ պիր հաքիմ տիր
քի , էլինտէ օլան հիւքմ՝ սալթ պու տիւնեա-
նըն ճէզալարը տէյիլ . տխրէթտէ տէ քենտի է-
պէտիլլի գասար սէվապլար ազապլար հէփ է-
լինտէ տիր :

Իմաի պիրինին պիւյիւքլիյիւնէ , օպիրինին
քիւլիւքլիյիւնէ պագարագ , հիղմէթքեար ա-
տամ՝ վէլի նիմէթինին խանէսինէ՝ էվ սահլալի
կիպի կիրսէ , եախօտ գապահաթըլ օլան՝ հա-
քիմ հուզուրունա՝ պիր աղիմ իշ կեօրմիւշ կի-
պի չըգսա , եագըշլը մը . հաթթա գարըլարըն
քիլիսէյէ կիլինիպ գուշանըպ կիթմէսի՝ պուն-

լարտան պէթէր տիր . վարդա Ալլահն էմինտէ՝
քէնտիլէր պիրէր փութ օլույօր , օլ ազիզ գուր-
պանն միհրապընա գարշը՝ պիրէր միհրապ տա
քէնտիլէր գուրալօր . վարդա քէնտիլէր սէճտէ
էտէճէքլէրինէ՝ քէնտիլէրինէ սէճտէ էթտիրիլ-
օրլար . վէ խանէ սահիպինէ , ալէմին ետրատը-
ճըսընա , քէնտի Էֆէնտիմիդէ օլաճադ իպա-
տէթի քէնտիլէրէ ճէլպ էտէլօրլար :

Ամնա գարըլարն Ֆիքրի պու տէյիլ . Ֆիքրի
պու օլմատըլընն նէ Ֆախաէսի վար քի , ամէլ
պէջլէ տիր : Ղալիպա սէն տէ , պուռլար օլ-
մասըն տէյի քիլիսէյէ հիչ կիթմէլօրսուն . զերա
փէք էյի պիլիլիմ՝ քի , ինիլթէմ ղայրլար կիպի
տէյիլ . պազըլար կիպի գարըսը գըզը տիւզէնսիզ
սօգալա չըգորսա , ճանը սըգըլըր . տիւզէն իլէ
քիլիսէյէ կիսէրսէ , խալց կեօրիւր տէյի , ալլը-
նըն պիր էանը սէֆիհ , պիր էանը դըզգանճ , ի-
քիսինին օրթաարնը պուլմագ իչին , գարըսը գը-
զը քիլիսէյէ կիթմէյէ հիչ իզլին վէրմէզ հօփ-
փալարտան տէյիլ տիր : Պաղը ագըլնա պէյէնմիշ,
էախօտէահուտի տգըլըր էքքէքլէր կիպի , կեօյ-
ա գարըլարն ճանը եօգ , գարը քիմ տիր
քի , Ալլահ օնուն ամէլէքլինին ճէվապընը սօր-
մաղա իրթիքէապ էթսին կիպի , ախըրնտաքի
պէյիլիլին եէմ վագթի շաշմասըն տէյի՝ սապահ
ադշամ մուգայէէտ իքեն , գարըսընը գըզըլն
ճան մապահաթընա պի գայտ գօճալար կիպի
տէյիլ տիր : Ինիլթէմ տինինի տլյանէթինի էյի
պիլիլի . նը տինիմիզտէ իճրա օլունաճագ Ալլա-
հն օն թէնպիհինտէն սօկրա , քիլիսէնին պէշ
թէնպիհի օլտուղունու պիլիլի . պու պէշ թէն-

պիհին սիրի՝ փաղար վէ եօրթու կիւնէրի պա-
տարագ կեօրմէք օլտուլունու պիլիւ : Քենտի
պատարագ կեօրիւս տէ , էվինտէքի առաւելարը՝
պատարագըդ արագմագ՝ օնուն հալի տէլի տիր :
Սագըն , պունա խոստովանահայրըմ՝ թընմայօր ,
եախօտ իլին վէրիյօր տէմէ . զիրա եա սէն կիւ-
նահ եէրինէ գօյուպ խոստովանանք օլմայօրսուն ,
եախօտ քիլիսէնին պուլուրտուլու թէնպիհի՝
պիր շէրի՝ սէպէպ օլմաորդձա , դալորմադա
հատաի օլմատըլընը՝ խոստովանահայրըն պիւ-
մէյօր :

Էյ գըզգարընտաշըմ , նէ սէյլէյիմ . Ալահ
ըլա ինսան պէյնինտէ նէ Փարգ օլտուլունու
պիւսէք , պու շէլէրին հիչ պիրի օլմադ : Ինիլթէ-
մին հագգը վար . սէնի կիլիմ գուշամ ըլա սօ-
նանմա կէլինի կիպի՝ քիլիսէյէ կեօնտէրմէք իս-
թէմէզսէ , օ գըլաֆէթ իլէ վարըպ տա , օլագիզ
եէրի մէքրուհ էթմէյէսին տէլի տիր :

Եա սպիլլէր պէյլէ հտէյօր : Օպիրլէր Ալ-
լահը թանըմազ , էմրինի սայմազ , տին հիլմէթի-
նի՝ առէթ տիր տէլի հտէր . օնուն իչին էյլէ է-
սէլլէր . լաքին պիր կիւն վիւշման օլաձագլար .
սէն տէ օ չըլլընլարըն սըրասընա՞ մը կէչէճէք
սին : Սէն սոլ օլանլարտան իպրէթ ալ , վարըպ
քէօր քէօրիւնէ սայղըսըզ տէլլէրին չօգլուլու-
նա ուլմա : Էյի օլանլարա պուգ , դօձանըն քեա-
միւնասիհաթլարընը տինլէ : Էյլէ պիր քեամիլ
գօձան վար , գըլմէթինի պիլ , վէ պէնիմ կիպի
պիր գարընտաշա եիւրէք աչտըղընա , Ալահըն
քէրէմի օլմուշ . շիւքրիւնիւ պիլ տէ , վէրտիլիմ
նասիհաթլարը իճրա էթմէյէ ճահա էյլէ : Պագ

քի, Ալլահա եարանաւորն, քենտինի տէրիւրէ պէյէնտրմէնին Ֆախտէսի եօգ: Էյէր պու գաւ տար նասիհատման սօնրա, եինէ Ֆիքրինի տէյ իշմէզուէն, եազըդ օլուր սանա:

Օ եօմալըգլար, զարիֆլիքէր, օ գումար օյնամագ, սերպէսթ գօնուշմագ, քիլիսէյի սայմամագ, պիր ատամրն գալպինի պօղմաղասուն, լարն պիրիսի եէթիշիւր իքեն, սէն գատրնըմ, հէփիսինի պերապէր իսթէյօրսուն. տիւշլն պիր քերրէ նէ կիւղէլղաթ օլուրսուն: Ութան, ութան. օ եազարղըն տէրիւրէլէրի՝ շէյ եէրինէ գօյուպ տա, շէքէայէթ էթտիլինէ ութան, վէ ադընա գօ քի, օ իսթէտիլին կիպի եաշամանըն՝ սօնրա պիր ժիւշմանըղը օլմագ իհթիմալի վար. հիսապ պաշընտա կեօզ եաշը տէօքմէյէ միւհթոմ շօլուրսուն, լաքին գօճանըն իսթէտիլի կիպի եաշարսան՝ փիւշման օլաճաղըն եօգ:

Իսթէրուէն, գապահատըն վար տէտիլիմէ կիւճէն. կիւճէն ամմա, սէօղիւմէ կիւլ: Վէ ինշա Ալլահ պէնիմ պու նասիհատըլարըմ՝ արղուէտիլիմ գատար գալպինէ թէսիր էթսին քի, սէ նին նէ տէրէճէտէ սէվկիւլիւ գարընտաղըմ՝ օլուրղունու՝ սէն տէ անլայաւորն:

ԹԻՕՎՊԻՔԵԱՐ ԷՕԼԻԻԼԷՐ

Պէնիմ էֆէնտիմ,

Պոռնտան ագտէմ եաղտըղմ մէքթուպտա,
մահուտ սոսթումուզ էօլտիւքտէն սոնրա կիւ-
ղէլ ապաշխարանք էթաի տէյի, եաղտըղմ հիճ-
վէ՝ էլպէթտէ թաաճճիւպ էթմիշսին: Պու սիր
շէյ տիր քի, ամմէտէ ատէթ օլմուշ: Պու եաղ-
տըղմմա սէն կիւլմիւշսիւն տիւր, լաքին ճիտտ
օլարագ. պիր միւլահաղա էթսէն, փէք ալլայա-
ճապ շէյ տիր:

Վադ'ա քիշիսէվապ դաղանաճադ վագթի թէ-
մամ օլտուգտան սոնրա, թաւընը գըլաֆէթնի
թէպտիլ էթմէք՝ Ալլահը ղէվգէնմէք տէյիլ մի:
Պու աստմըն նասըլ եաշատըղնը սէն տէ էյի
պիլիւսին. էօմրիւնիւ կիւնիւնիւ եէյիպ իշմէքտէ
կիլինիւ գուշանըպ միւսէյէէպլէքտէ կէջիւտի.
հէր մէզագընը իճրա էտէր, հիշ պիր շէյտէն կերի
գալմըլ տէյիլ. սալթ թէնիւնէ թափընըրտը. հէք
մէրամընը իճրա էթմէք իշին, նէ Ալլահ էմրի պի-
լիւտի, նէ Ալլահ գօրգուսու սայարտը, նէ տին
պագարտը, նէ ինսաֆ սայարտը. պիր սինէք,
պիր փիրէ, պիր ճիւզ'ի լադըրտը սօգուլսա,
ալմընը ալթ իւսթ օլմըրտու: Պիր տէ օ էօմրիւն.

տէ խաթըրա կեթիւմէտիւի , եախօտ խաթըրնա
կեթիւքճէ զէվգէննաիւ մուսուպէթիւ ստաթ կե-
լիւ , օ թափընաղը թէննուֆուզտան տիւշտիւք .
տէն սօնրա , ինթիգամա գատըր օլմատըղընր վէ
նէ արլու չէքեճէք , նէ սէֆա նէ ճէֆա տույա .
ճագ հալի գալմատըղընր , խուլաա թէնիւն
հիչ պիր իշէ եարամայաճագ օլտուղունու՝ ագ-
լը քեստիքտէն սօնրա , թէնիմի քիլիսէ գափու-
սունուն տիշարըսընտա՝ էշիէ պիթիշիք կեօմիւն ,
վէ մէզար թաղըմը եէր թապանիլլա պերապէր
գօյուն տէյի վասիէէթ էթտի : Ղալիպա սաղլը
ղընտա քեննաի խօրլայըպ խըրփալատըղը ատամ-
լար քիլիսէյէ կիրիպ չըգտըգճա , թէնիւն չիյնէ
սփնէր նիյէէթիլլէ տիր : Պու թէպտիլլիէ նէ
տէրսին . էօլտիւքտէն սօնրա թէօլպէքեար օլմոգ
տէյիլ մի :

Մէղարընր կեօրէն՝ շու նէ ալլագ կեօնիլլիւ
ատամըմը տէր : Հայ հայ , պիլէնէրէ սօրսուն-
լար : խալցը ամէլի իլէ ալտատամաղ օլտուգ-
տա , մէզարտա օ եաթըշլլա օլտուն , ալտաթ-
մագ իսթէր : Եօգսա նէ տէվլէթ տիր , սաղ իքէն
զէվգտէ սէֆատա , կեօնիւմիւն հէր իսթէտիլի
նի իճրա էտէյիւմ . սաղ իքէն հայլան կիպի եա-
շայըմ , եաշամատան գալարգտան սօնրա՝ թէնի-
մէ ճէզա չէքտիրմէք հաղըր ա . էօլտիւքտէն
սօնրա նք օլուրում :

Գարըլար պիլէ , սաղ իքէն տօնանըրլար տիւ-
զէնիլլէր , էօլունուրլար պօյանըրլար , տէրիւրիւն
կերէրէր , հէր կիւն էէնիտէն էէնիլէ պիր պիլիւն
տէն պասսիւն մօտալար չըգարըպ՝ էթմէտիւք-
լէրի սէֆիլլիք գալմաղ . էօլտիւքտէն սօնրա

քիմի սաչընը քեստիրիր, քիմի մայրապետ էս. պապլըյլա կեօմիւլմէք իսթէր. հէր զարիֆ. լիքտէն էլ չէքիւյ, հէր պիրի պիրէր Մարիամ Մաքդապենայի օլուր: Թաւմամ էէր ալթընտա՝ գուլտլար Ֆարէլէր իլէ էաշամաղա կիթտիյի զաման, սալթանաթտան իպա էտէր: Էյի նէտամէթ տէյիլ մի:

Սաղ իբէն էօյլէ նաղիք, էօյլէ չէլէպի միղաճը սըրլար. քի, պիր ճիղվի բիւզկէար պիլէ ինճիտիր: Զէվլի սէֆայը ուսանընճայատէք էտէրլէր, հէր բահաթլարընը եէրինտէ իսթէրլէր. Թամամ թէնլէրի սէֆա սուլթաղ օլուր, տիւնէայէ էարամաղ օլուրսա, պօյունլարընտան պիր խաջասըպ, էլլէրինէ թէսպիհ տօլարլար, գարսնլըզ վիլայէթէ օ գըլաֆէթէ կիտէրլէր:

Պունուն կիպի՝ էօլտիւքտէն սօնրա ասպաշ խարանք չէքմէնին տիւրլիւսիւ վար. քիմի գուրու թօփրագտա էաթմագ իսթէր, իւզէրինէ թաշ պիլէ պրագտըրմաղ. քիմի էօլիւսթիւնտէ կեօմիւլմէք իսթէր, կէչէն աէօնէն մէղարըմը չիյնէսին տէյի. քիմի կէօզ էօնիւնտէ էաթըպ տա, կէօրէնլէր տուա էթսին տէյի. քիմի աէ պէն օ աղիզլէրին արասընտա, էախօտ քիլիսէ իչինտէ, քիլիսէ Գափուսունտա սյադլարըմը ուղատըպ էաթաճագ ատամ տէյիլ իմ, պէնի պիր իղսիղ եէրէ կեօմիւն տէյի վասիյէէթ էտէր: Պէօլէ պէօյլէ թէօվպէքէարըզլար էտէրլէր: Նէ կիւզէլ, լաքին օ թէն՝ քէնտի տոնլամուրգտան սօնրա, խըրիալամուտան նէ՞ չըգար. հա պիր Թաշա պաամըշսըն, հա օ մէղարա, հէփիտի պիր տէյիլ մի. էօյլէ օլտուգտան սօնրա նէնի՛ն ասպաշխա.

րանքը օլուր : Թէնին տույտու զուգաման օգշար-
սըն , Թամամ տույմաղ օլուրսա էզիյէէթէ գօ-
սուն . ապաշխարանք էտէճէյի վադըթ կիւնահ
իշէմսին , հէր մէղադընը իճրա էտէրսին . կիւ-
նահ իշէմէյէ գուտրէթի գալմազսա , ապաշխա-
րանքա գօրսուն . պէօյլէ Թէրսինէ շէյ օլմըմու :

Պիրի էօլիւր , էօլիւրքէն խոստովանահայրը-
նա ըմարլար քի , քէնտիտէն ինճինմիշ ատամ
վար ըսա , հալալլըգ իսթէսին : Հալալ օլուն .
լաքին քէնտի սաղ իքէն նիշին իսթէմէտի տէ-
շիմտի էլ աղղըլլա իսթէյօր . սաղլըղնտա խաւ-
գը խօրլատը , խըրփալատը , ըրղընա կէչտի , ի-
թիպարընը երգտը . պէնիմ քիւսիւմ էօգ տուր
տէյերէք . պէլքի Թանլըր սէլամընը պիլէ վէրմէլ-
տի . շիմտի էօլտիւքտէն սօնրա , վէքեալէթէ
հալալլըգ իսթէր . սէպէպի նէ տիր . Թէօվպէ-
սինի էօլտիւքտէն սօնրա էտէճէք , սէպէպի օ
տուր :

Օպիրի պիր չօգ սատագա վասիյէէթ էտէր .
սաղ իքէն ֆուգարատսն էմտիյի գանա պէտէլ
օլսուն տէյի : Եա քէնտի սաղ իքէն նիշին էօ-
տէմէտի : Սաղլըղնտա պու զուլոււմարը էթմէ-
սէ օլմաղ մըլտը : Սաղ իքէն իշնին հագգընը
քէսէր , էսնաֆըն պօրճունու վէրմէլ , էլին աւ-
ղընտաքի լօգմալը գափար , ագճէ մուրապահա-
սը , վէ ղալըր նահագ վէսիլէլէր իլէ գարտաղընը
գանընը էմէր , իշկիւզարլըգ ատտ էթտիյի շէյ-
Թանլըգլար ըլա խալգըն հագգընը իպթալ էտէր ,
էօլտիւքտէն սօնրա էլ էլի իլէ էօտէմէնին էօլու-
նու արար : Նիշին . Թէօվպէսինի էօլտիւքտէն
սօնրա էտէճէք , օնուն իշին :

Պաշտօնլար, պատարագութեամբ, տուալար, խայրաթլար, վէ պին գառար խայր օմէլէր, քենտի Էօլտիւքտէն սօնրա Էթսինէր տէյի վա- սիւեէթ Էտէր. պունլար փէք էյի շէյլէր տիր, տէյէճէք Էօգ. լաքին սաղլըղընտա քենտի էլի իլէ նիլին Էթմէղ տէ. Էօլտիւքտէն սօնրա Էլ Է- լինէ հաւալէ Էտէր: Պունլար էյի շէյ տիր, աւ- մա պիր շարթ վար. քենտի սաղ իքէն տիւնեա- լըղը Էքսիլմէմէլի. Էօլտիւքտէն սօնրա քենտիլէ լաղըմ տէյիլա, օ դաման քեօթիւ Էօլա գուլա- նաճաղը Էօգ, էլէ զուլմ Էտէճէյի գալմաղ. Ֆիք- րի Ֆասիտինճէ՝ պունլար ըլա ախրէթինի եա- փար: Պիր մէշհուր վաիլին տէտիլի կիպի, սաղ իքէն հէր տիւրլիւ Էարամաղըղը իճրա Էտիպ, Էօլտիւքտէն սօնրա, Թէնի եիւրէյի տույմազ օլ տուգուա Թէօվպէյէ կեւմէք՝ չօգ կինիլ իթիգատ տըր:

Վադա Թէնինէ Էղլիեէթ վէրմէք, սառա- գա վէ սաիր խայր ամէլէր Էթմէք, տիւնեատէն Էլ չէքմէք մի տիր, տէյիլ մի տիր. Էէր տէյիլ իսէ, հիչ պիր վագըթտա Էթմէյէ մուճիպ Էօգ. վէ իլ- լա տիւնեատէն Էլ չէքմէյիսէ, սէվապ գաղսն- մաղ ըսա, նիլին տիւնեատէն չըգտըգտան սօն- լայա պէքլէմէլի. էյէր պունլար կիտէճէյիմիղ Էօլա Թէտարիք իսէ, Էօլա չըգտըգտան սօնրա Էթմէնին Ֆաիտէսի նէ:

Հայ հայ. էյէր Էօլտիւքտէն սօնրա սօյու- նուպ տէքթիւնիւպ, հէր տարաթը սալթանաթը, հէր պիւլիւքլիւլիւ սյրագըպ, գուրու Թօփրագ- տա եաթմադ, մէզարընը իալգա չլինէթմէք, քիֆայէթ իտէյտի, նէ էյի շէյ օղուրտու. լաքին

հիշ պիր քիթապտա պունուն եազըըսընը պու-
լամատում. հիշ պիրինտէ՝ էլ էլի իւէ թէօվպէյէ
կեւին, ջիւրիւմիւշ լէշնիզէ ապաշխարանք չէք
տիրին տէյէնի կէօրմէտիւմ. հէր հանկի քիթա-
պը տըմըշ ըսամ, հայաթուէ իքեն թէօվպէյէ կե-
ւին տէյի գաւիլ թէնպիհէր օգուժուշում: Նին
ուէլլէր չուլար կլինիւ, քիւլ սաջընմաղա,
մէմէքէ թին երբըմէն ալէքէմէտիւլէր. զաղապըն
խապէրի կեւտիւլի պիրլէ թէօվպէյէ կեւտիւլէր:

Կենճ եաշարընտա տինեատէն իպա էտիպ,
թէնէրինէ հզլէէթ վէրէն ճանար, էօմիւրէրի-
նի օրուճուլա, եաւան էքմէյիլէ կեւիւրէն նըլար,
շաջըն ըմըշար քի, էօլտիւքտէն սօկրա էտէ պի-
լըքեն, սաղըգլարընտա էթմիւլէր:

Օ նէ տէվէթ տիր, օ նէ իգպալ տըր. սաղ
իքեն զէվգտէ սէֆատէ եիւղէյիւմ, հէր եառագ
օլան մէյվէյի տօյա տօյա եէյիւմ. րասթ կեւտիւլիւմ
պուլանըգ սույու գանա գանա իչէյիւմ. էլին
ըրզընը եըգպըմ, մալինի գափայըմ, ֆուգա-
րայը այագ ալթընա աշայըմ, գարընտաջըմըն
գանընը իչէյիւմ. պուլնլարըն հէփիսինի էթտիք-
տէն սօկրա, էօմիւրմիւ ապաշխարանքտա կեւիւր
միշ կիպի, ճէննէթին տէվէթինէ նաիւ օլայըմ.
նէ հագգ ըլա. էօլմիւշ թէնիմէ հզլէէթ վէ-
րիօրոււմ, մէղարըմ խալլա ջիւնէտիւօրոււմ տէյի
պուլնտան սօկրա իչիմէ եարամայաճագ մալտէն,
գուլանաւայաճաղըմ շէյէրտէն էլ չէքէյօրոււմ
տէյի: Նէ տէվէթ տիր պու: Էֆէնաիմիզին
հզլէէթ չէքիւ, իզլէթինէ էօյլէ նաիւ օլմալ
տէտիւլինէ ույմագ իչին, էօլտիւքտէն սօկրա է-
զլէէթ չէքմէք. քիֆայէթ էտէր:

Պու. պէօյլէ օլտուգտան սօկրա, աւետարանն նէյէ լաղըմ. Ալլահ էմրի՞նէյէ լաղըմ. սաղլարա թէօվ պէքեարըդ վաղ էթմէնին ասլը՞նէ. թէօվպէյի էօլիւլէրէ սէօյլէմէլի: Զավալլը տին, զավալլը էման: Խայր, տին զավալլը տէյիւ. զավալլը՝ տինի աւետարանը, Ալլահըն էմրինի ունուտանլար տըր քի, տինի իգրար էտէմէզ օլտուգլարը զաման, էլէ ալըըլար. աւետարանա իթաաթ էտէճէք գուտրէթէրի գալմատըղը զաման՝ խաթըրա կէթիրիւլէր. Ալլահըն էմրինի իճրա էտէմէզ օլտուգլարը զաման՝ խայր ամէլ իշլէմէյի տիւշիւնիւրէր:

Պու. թարգեաշամագ՝ թէնտէ ագըլ վար իքեն, տղը պրագըպ թէնճէ հաշամագ տըր. վէ թէն ագըլտան այրըտըգտան սօկրա, ագըլ գուլլտնմաղա ճահա էթմէք տիր: Ֆաիտէսի օլմայաճագ թէօվպէյի՝ էթմէնին ասլը՞նէ. թէն հըլյէէթի տոլյմատըգտան սօկրա, խըրփալամանըն ասլը՞նէ: Պիր ատամ՝ էօլմիւշ գուշու ուշուրուրում տէսէ կիւլէրիզ. պիր ատամ պիր գուրու օտունա էօվ քէլէնսէ տէօյսէ, տէլի տիր տէրիզ. պիզ էօլմիւշ լէշիմիզէ հըլյէէթ էտէրսէք, փէք ագըլլըլըգ մը տըր:

Պու. թէօվպէքեար էօլիւլէրին չօլու՝ սաղ իքեն քիլիսէյէ կիթտիքէրի հօգ. էօլիւսիւ հէմ սալ թանաթլա քիլիսէյէ կիթմէլի, հէմ քահանանըն պիրի մէնպէրէ չըգըպ մէրհումուն մէտհինի էթմէլի: Զավալլը քահանա. մէտհ էտէճէք նէ՞ պուրուր տա սէօյլէր. էթտիլի զէվգի սէֆայը, սիւրտիւլիւ տէմի տէվլէթի սէօյլէյէճէք վագըթ տէյիւ. օ կիւնիւն իգթիզասը՝ ախրէթէ միւթա

ալիք ամէլերինի սէջլէմէլի . հէր պիտլսինի
տօղրու տօղրույա սէջլէսէ , լէշինի քիլիսէսէն՝
վէ պէլքի մէղարլըգտան պիլէ տիշարը պրադ-
մադ իգթիզա էտէր . քահանանն օ կիւնքի հիզ-
մէթի էջլէ միւշքիւ շէյ տիր քի , եա հէր քեօ-
թիւ ամէլինէ պիրէր խալըրը մանա ուշտուրուպ,
սէվասպ թէպտիլ էթմէլի , եա եալանը իրթիւ
քեապ էտիպ , պիտլսինին զըտտընը սէջլէմէլի :

Չօգլար տա վար քի , սալլըլընաա քիլսէյէ
կիթտիլի՝ եա խալգը սէյր էթմէք իշին տիր , եա
քենտիլի խալգա սէյր էթտիրմէք իշին . քիլսէյէ
կիրիր , ագրանընա թէմէննա էտէր կիպի էլինի
գալիալընա տօգատըր , աննընը պիր փարմադ
աշար , էինէ չափուճադ գափար . եիւպիւնէ պիր
տօղրու խաչ չըգարմաղա ութանըր . օլ գա-
տըր Ալտահըն հուղուրուենտա եէրէ գափանըպ ,
կիւնահլարընը աղայաճադ եէրտէ , էթէքլէրինի
իւսթէ կեթիրմէյէ պիլէ իրթիքեապ էթմէզ՝
մէքետէյէ կիրիր կիպի , գօլլարըն սալլայարադ
սէրպէսթ կիրիր . օլ աղիզ եէրտէ օթուրան քիմ
տիր , օլ սեղանտա սուշուլան գուրպան նէ՝ տիր ,
Ֆիքրինէ պիլէ կիթիրմէզ . եա պալտաշ գուրար
լէնկէրլէնիթ օթուրուր , եա տիրէք կիպի տու-
րուր էթրաֆա պագընըր : Պաղըսընն տուտագ-
լարը գըլմըլտանըր , ալմա սէջլէտիլի նէ օլտու-
լուեն քենտի տէ պիլմէզ . պին տէֆ'ա թու Ռե
աֆիւ էլլէ տէլիպ , պիր տէֆ'ա պարֆիս Ռե ,
պօրճումուղու տիւշիւնմէք եօգ . պու թարղ
ըա գալպտէն Ալահա տիւշմէն , եիւզտէն՝ ա-
տէթ տիր տէլի հուղուրուենա վարմադ . եիւզ-
տէն Ալահա սէճտէ էթմէք , գալպտէն տիւշ-

մանը օրան պէտիուլարը օգշամագ , Ալլահը
զէվլէնմէք տէյիլմի : Կէ մանի . Էօլտի . քաէն սօկ-
րա Թէօվպէքէտարըդ նիշանէսի իշին , իքի էլինի
սիր սիրինէ պողլոյաճաքլար ա . սիւրիւլէ . քա-
հանալար քէնտի եէրինէ ' Ի Խուրդ Խուրդ . Ուր-
մա Ինչ տէյի չաղըրաճագլար ա :

Միլէթի ախէրին էթալի իպատէթէ պէյէն-
մէյիդ . պարի զահիրտէ պիլտէն Էտէպլի , պիդ-
տէն Էրքէսնը տուրուրլար ա : Պիղտէ նէ ալա-
լար , նէ դատընլար վար . քի , տուա վագթինտէ ,
պատարագ դարչըսընտա , գալսլէրինտէ իպա-
տէթ օլմատըլը՝ Թավըրլարնտան գըլաֆէթլէ-
րինտէն պէլլի տիր : Լաքին մանի տէյիլ , Էօլ-
տիւքտէն սօկրա Էն աղըր ըուպալարընը իւսթիւ-
նէ սրագըրլար , Էթէքլէրինի գաուչթուրուպ ,
Թէօվպէքէտար գըլաֆէթ իլէ . քիլիսէյէ կիտէճէք-
լէր ա . օ զաման էյվալլահ տէյիպ , սէնին հու-
ղուրունա պէյլէ խօր հագիր կէլմէք ճաիզ տիր
տէյի , Ալլահա իթիրաֆ Էտէճէքլէր :

Տէ իմտի պիրատէր , պունլար օլ աղիզ եէրէ
ալագ կէօնիւլ իւլէ . Էտէպլ իւ Էրքէան ըլա կիր-
մէք ճաիզ օլտուղունու պիլըրլէրտէ , նիշին կէօ ,
նիւլին ալագըղը Էիւքսէքլէի գալմատըլը զա-
մանա պէքլէրլէր . Էտէպլ իւ Էրքէան ըլա տուր-
մալա կէօլէրինի էլէր Էնտիրիպ , Էլէրինի Էլ-
լէր պողլամաղա , Էթէքլէրինի Էլէր գաուչ-
թուրմաղա նիշին պէքլէրլէր . օնտան սօկրա
Թէօվպէնին իպատէթին ալագ կէօնիւլին նէ՞
Փալտէսի վար . չիւրիւք լէլէրինէ պու իպա-
տէթլէրի Էթաիրմէյլէ , սալ իքէն պին Էրքէան
սըղըղըլ , տիւրլիւք օթիւլիւքլէր իլէ ինճիթ-

տիբլէրի ասիւ Ալլահն խաթըրնը մը էլէ ալա-
ճադլար . Ալլահն խաթըրնը եափմաղա՝ կեօղ
հաղը , եիւրէք աճըր լաղըմ , ամէլէրինի իսլահ
էթմէք լաղըմ . էլլէր պէնիմ իչին Աճ Կաւէա գէ-
պէղաւաք տէմէլէ պէն սէլսմէթ պուլամամ :

Զավալլը շաշդընլար . Քաւութիու թողու-
թիու քէնտի սաղ իքէն ամէլի իլէ տիլէմէլի .
հօգսա էօլտիւքտէն սօնրա փափաղլար տիլէսին
աէյի վասիյեէթ էթմէնլին Փաիտէսի հօգ : Պու-
տուալար նը եկեղեցիներն կիւզէլ դանունլարը
տըր , լաքին տիւրպին կիսլի կեօղիւ կեօրէն ա-
տամա եարար , քեօր օլսնա Փաիտէսի հօգ . Լյա
ճաքնէնաւար Ժագէտյի նոցա . պէլի կիւզէլ տուա ,
լաքին օ լոյսու՝ կեօղիւտէ նուրու օլսն կեօրիւր ,
կեօղիւ քեօր օլսն կեօրէմէղ : Ելէ կիւզէլ շէյ .
սաղլըլըմտա Փօսուլլուգ էտէյիմ . սօն նէֆէսի
մէտէք Ալլահն հէր էմրինի ալագ ալթընա ա-
լայըմ . էօլտիւքտէն սօնրա չիւրիւք լէշմի խօր-
լամաղլա , էլլէրին տուա էթմէսլէլ , սալհէլ-
րին իւճրէթինէ նաիլ օլալըմ . էյի տէյիլ մի :

Ամմա պէլլէի տէրսինքի , պու տուալար , սօն
սաաթլալընաա փիւշման օլուպ աֆիլ պուլաու-
լար գլլատըլա տըր : Էյ պիրատէր , փիւշման
լըգ նէ տէմէք օլտուղունու պիլսէք , պէյլէ դօ-
լայ դըլաա էթմէյիլ : Էօլիւմ սաաթինին աղղը-
լարը սըզըլարը արասընտա , տիւնեատէ էն աղիլ
շէյլէրինի՝ պիր գաչ տաղիգայէտէք պրադըպ կի-
տէճէյի աճըր իչնտէ , սաղ իքէն եիւրէք եա-
փըշտըրտըլը շէյլէրտէն՝ քիշի անի վահտատէ
եիւրէքտէն իսլա էթմէք , միւշքիլ շէյ տիր . ալ
վադթին զարֆընտա՝ հէմ՝ եաշատըլը էօմիւրտէն

կերահ էթմէք, հէմ սաղ իբէն պի փէրվա եա-
շայրայ, խաթըրնը ինճիլթոյնի Ալլահա մուհապ-
պէթ վէրմէք, հէմ գօրգուսունու տույմագ,
հէմ սաղլըղընտա մասալ տըր տէյի զէվլէնտիյի
աղապլարա ադլը եաթըլ գօրգմագ, մէյէր Ալ-
լահն սիր պիւյիւք լութփու օլա քի, ադլընը
գանտըրա. եօգսա հաութա օլան աստմտա, էք-
սէրլեա սաղալմագ իւմիտի օլուր, վէ էթրափը
վէ հէքիմի, խասթա դափիլ ինճինմէսին, զա-
ֆիլ իւզիւմէսին տէյի իւմիտ վէրիւպ, ճանընըն
մասլահաթընա նիզամ վէրմէք խասլէրինի՝ սօն
նէֆէսլէրինէ պրագաղըլարը սէպէպ իլէ, էօմ-
րիւնտէ իշէթմէտիլի ֆիքիւլէրի՝ օտար վագըթ-
տա պիլմէմ նասըլ իշէտէ պիլլի :

Յուգա իսկարիովտացի տէ՝ գապահաթսըղ ա-
սամըն գանընա կիրտիւմ տէյի, էթտիլի խըյանէ-
թէ փիւշման օլտու. լաքին էթտիլի՝ փիւշման-
լըգ տէյիլ իտի, իւմիտ քեսիքլիլի իտի քի, գա-
պահաթընը իգրար էթտիքտէն սօնրա՝ վարտը
քենտի քենտիլի ասար :

Պիրահն պիրէ էսքի ֆիքիւլէրի թէրք էթմէլի,
ղարարսըղ տէտիլի շէյլէր՝ ֆէնա օլաուլուն իգ-
րար էթմէլի, էն սէվտիլի շէյտէն իբրահ էթմէ-
լի, էլ-հասըլ անի վահիտտէ թէպտիլ օլմալը =
հէլէ Ալլահ միւճիւղաթ էսէ պիլէճէյինէ շիւպ-
հէ եօգ, լաքին ինճիլի տէ տօմուղլարա աթաճա-
ղընա ինանմագ՝ չօգ պիւյիւք իթիգասս տըր :

Հալա հայաթտէ օլան կերէք գարը, կերէք
երբէք, պէօյլէ թէօվպէքհարըղ. թագլիտի է-
տէնլէրի կեօրիւպ, ագըպէթ օտար վագըթտա
պու տիւնէանըն մասգարալըղլարընտան իպա

էթմէք իգ թիզա էթտէյնի անկառուգտան սօկրա ,
եինէ քենտիլէրինի թէհլըբեաէն սագընմատըգ-
լարը՝ չօգ աճտիպ շէյ տիր . եինէ էօմիւրէրինի
օնլար կիպի կեցիրիւէր . հիշ տէմէզէր քի , սօն
սաաթլարընտա թէօլպէ էտէ պիւլէճէքէր մի , վէ
էթտիքէրի թէօվպէ մագպուլլ օլաճադ մը :

Պիրատէր , սէն տէ պուռնլար կիպի օլտան , Աւ-
լահ սագլայա , էօմրիւնտէ տիւնեա մասլահաթ-
լարընտան զայրը շէյ տիւշիւնմէսէն , տիւնեալը-
ղընա մէթանէթ վէրմէք իշին՝ հարաւ հալալ
պագմասան , կերէք քենտի մալլիւէ , կերէք էլ
մալի իլէ հէր դէվլի՝ հէր սէֆայը իճրա էթսէն ,
եախօտ պիր եօսմա գարը օլտան , իշին կիւճիւն
թէնինէ տիւզէն վէրմէք , տիւլլիւ մօտալար եափ-
մագ , խալգը պաշտան չըգարմագ օլտա , վէ
պու հալտէ իքէն՝ էճէլ մարաղը պաստա , իլէթին
պաշընը սէրսէմ էտէր . արատա պիր ագլըն պա-
շընա կելէ պիւլէ , Ֆիքրինէ կելէն հէփ սալը-
ղընտա էթտիլին շէյլէր օլուր . զերա խայալին օն-
լարա ալըչըգ , Ֆիքրինէ կէթիրէճէք՝ հաղըրտա
օնտան զայրը շէյի եօգ : Պուռնլարտան մնտա
տիւշիւնէճէյլին , պիր ուսթատ հէքիմ օլտա ,
հէքիմնէ սէյլէտի , նէ իլաճ ըմարլատը . եա-
թագտան պիր տն էվլէլ գալգսամ , Ֆիլան մաս-
լահաթա նիղամ վէրսէմ , ֆալան իշի շէյլէ եափ-
սամ . պուռնլարը տիւշիւնիւրսիւն :

Գարը էլլէրինէ պագար , լէնկիւմ սօլմուշ՝ տէ-
րիւմ պուրուշմուշ տէյի էէրինիր . Ֆիքրի եինէ
կէյիմինտէ գուշամընտա , ըղզընտա ճէվահիրին-
տէ կեզէր :

Պուռ հալտէ եաթըպ սուրուրքէն , պիր տէ

քահանա կելի , այ օղուէ , սէնին վագթին թէ մամ տըր , կեւ ախրէթ տէֆթէրէրինի եօգլայա լըմ տէրի խապէր վերի :

Այի անսըզ պէջլէ պիր խապէրէ գօրգուն տան էօլմէզուն , միւճիւղաթ տըր : Լաքին չարէ եօգ . այրըլլիգ կիւճ տիւր ամմա , դատէրէ ըիզա վերմէլի : Այո օնէ կիւճ սաաթ տըր . օնէ քես քին աճը տըր : Էօմրիւնտէ ֆիքրինէ կեթիրմէ տիյին շէյլէրի տիւշիւնմէլի . տիւշիւնմէլի ամմա , պէջլէ շէյլէր տիւշիւնմէլէ ֆիքրին ալը շըգ տէյիւ . խալալինաէ պուհա տաիր շէյ եօգ քի խաթըրնա կեթիրէսին :

Գափ զաֆիւ գալսին թաւընը տէյիւր , կեւ չէն էօմրիւն ֆէնայըտը տէյի եիւզիւնէ գագար : Ֆիքրին իւթէ կելի , կերէք Ալլահըն էմրինի իճրա էթմէյէ պօրճու օլտուլունու , կերէք իսրաֆ էթտիյին վագթին պիր կիւն հիտալընը վէրէճէք օլտուլունու , գաչ տէֆ'ա տինլէյիպ տէ , պի գայա օլտուլունու խաթըրնա կեթիրի : Հագիգաթ , ախրէթտէ էպէտի տէվլէթ' էպէտի նէքսլէթ օլտուլունա ինանտն ատամա' օ մուսիպէթլի սաաթ պիր պիւյիւք ազապ տըր :

Ճանընը սէվէրուն , պու կեօնիւլ ազապը ալտընտա , էօմրիւնիւն զէվպի սէֆտըր օլան շէյլէր ֆէնայըմըշ տէյի , եիւրէքտէն իքրահ էտէ պիլըրմիսին : Էօլտիւքտէն սնչրա էօլիւմիւ քիւլիսէյէ կեօթիւրիւն , պօլ պօլ պատարագցուլար , սատագալար տաղըտըն , թէնիմի այագ ալթընա կեօմիւն տէմէյլէ եիւրէյին ըահաթ օլուր մու :

Պուհլալը էտէճէյիտինսէ , սաղ իքէն նիլին

էթմէսին տէ , Էօրտիւքտէն սօնկրայա պէքլէտին .
 օ զաման ֆիքրին՝ պէօյլէ Թէպտիլ օլաճաղընը՝
 պու կիւնտէն պիլմէզմիսին . օ տար սաաթտա է-
 տէ պիլէճէյինէ քեֆիլին վար մը :

Պօշ պիր շէյի էտիպ տէ . սօնկրա փիւշման օլա-
 ճաղըմըզը ագլըմըզ քեսէրսէ , վաղ կեչէր՝ էթ-
 մէյիզ : Պու ճիւմլէ իլէ , տիւնեատէ զէվգտէն
 սէֆատան , հէր քեօթիւլիւքտէն ազլընըզտան
 փիւշման օլաճաղըմըզը պիլիքքէն , եինէ օլաուժ
 օլասըլա քենտիմիզի տիւնեայէ վէրմիլիզ : Նէ
 տէլիլիք տիր պու : Հայ հայ , էօյլէ տիր . հադ-
 գըն վար . լաքին էօրտիւքտէն սօնկրա , ալազ կեօ-
 նիւլիւլիւլիւլէ մեզարա կեօմիւլմէք քիֆայէթ
 էտէր : Նէ կիւզէլ : Տօլրուսու . հայլան էօմրիւյ-
 լէ գազանըլան ճէննէթէ սէօզ օլամազ . լաքին
 Հադ Թաալանըն՝ փէյղամպէրլէր ազլըլա սէօյլէ-
 տիլի էօյլէ տէյիլ . հաթթա սաղ իքէն ապախա-
 րանք էտին տէյի Թէնպիհ էտէր : «Վիւնտհընը
 սաղ իքէն իթիրաֆ էյլէ» , (եանի Թէօվպէքեար
 օլ) «Վիւճուտուն սաղ վէ հայաթտէ իքէն» , (Սի-
 րաք Ժէ. 27.) «Եօյլէ էտէրսէն Ալլահա սէնա էթ-
 միշ օլուր , մէրհամէթի իլէ միւշէրրէֆ օլուր-
 սուն» , Եօգսա սօն սաաթինտէ մէրհամէթ միւ-
 ճիգաթլարը ումմադ՝ Ալլահըն պիւլիւքլիւլիւլիւ-
 վէ քենտի էքսիքլիլինի Թանըմայան տինսիլէրէ
 մախսուս տուր : Հադ ազիմ-իւշ-շան հազրէթ-
 լէրի «Գուտրէթլի վէ սապըլը տըր , հէր կիւն
 տարըլմաղ» , (Սլմ. Է. 12.) եա նէ եափար ,
 «Եայընը կերէր , հազըր Թուլթար , վէ էճէլ գա-
 տէհլէրինի տօլաուրուպ , օգլարընը Թուլթուշ-
 տուրուր» : Վէ պու ղաղապ օգլարընը՝ օ սօն

սաաթտա ֆրըլատըր: Օ տար սաաթտա էն պիւշ-
իւք Կըլար պիւլէ դօրդուպ թիթիթէմիւլէր . պիւզ
իսէ պի գայտ վէ պի փէրվա սալանա սալանա
գարչը վարլըօրուզ:

Ա՛հ տօսթում, պու սէյլէտիւմ շէյլէրի՝
թաշարըն պիւլէ տիւշիւնէճէք ադլը օլսա, էճէլ
թէրի տէօքերլէրտի: Պու էօլտիւքտէն ոօնրա
թէօլպէյէ կէլէնլէր իսէ, պիր փարչա չիւրիւք
էթէ էղիւէէթ էթմէյիլէ, պիր աղիւմ շէյ էտէրիւ
սանըրլար:

Նէմիզէ լաղըմ . օնլարա աֆիւէէթ օլսուն,
պիւզ օնլարտան իարէթ ալալըմ տա, վագթին-
տէ թէօլպէ էտէլիւմ քի, քերիւմ Ալլահըն մէր-
համէթինէ իւմիտ էտէ պիւլէլիւմ: Ա՛հ օնլար կի-
պի տահա չօգ էաշայաճաղըղ իւմիտի իլէ, թէօլ-
պէմիզի կէճիքտիրիւ, թէօլպէ վագթինի պօշա
կէլիթէճէյիմիզէ, ապաշխարանքա շիմտիւնէն
պաշայալըմ:

Պագըր, պէնիւմ պու էազտըղըմ միւլահազալա-
ը՝ սանա նէ տէրէճէտէ տօսթ օլտուղումա իւ-
պաթ ատտ էտիւպ, ոէն տէ պէնի խաթըրտան
չըդարմա:

ՔԻՇԻ ԱԼԱՃԱՂԸ ԳԱՐԸՅԸ ՊԵՅԻՆԻՊ
ՍԻՉՄԻՔ

Պէնիմ ազիզ ամբի զատեմ ,

Լիւրպէթ սէնիւն տէ մի քեւին գըզտը . սէն տէ րահաթընը պօղմալա հէվէս էթաին . էջլէ մի : Էվլէլէրին տէրեասընա տօղրու՝ սէն տէ եհլ քեն էթմէյի գուրմուշուռն . սէն տէ վարդպօ ֆըրլթընալարտա չալթանաճագսըն . Ալլահ սէլամէթ վէրէ : Անճագ պու էնկինլէրի լիմանէ . տէք տէօրթ տէֆ'ա աշան ստամա՝ նէ տէրսին տէյի սօրմայը՝ նէրէտէն տիւշիւնտիւն . պէն սա . նա նէ սէջլէյիմ . պու պիր ալտատըճը տէրեա տըր քի . լիմանտան չըգաթքեն սիւտ կիպի լիման լըգ կէօրինիւր , պատի սապահ կիպի սիր հա . զիմրիւգկէտը էսէր , պէշէք կիպի թաթլը թաթլը սալար՝ ուֆաճըգ տալլաճըգլար , օրթասըն տա եէր եէր ճէննէթ կիպի շէն ստալար , քենա . րընտա կիւզէլըրմագլար , սէֆալի եէրլէր , շէն լիքլի շէնիւլէր : Լաքին պիր քերրէ էնկինէ չըգա լըղընլա , վէ պազը քերրէ լիմանտան չըգար չըգա լազ , նէ գարա եհլ ֆըրլթընալարը , նէ գայլար գըլամէթլէր գօփար քի , պօղուլաճաղըմ սա . նըրսըն . Էօլուն իւսթիւնտէ տէգքիւնթիւլէր ,

սպաղը տա իւսթիւ Էօրթիւլիւ գումնալարօղուր
քի կեօրէմէզսին . քենարընտա ու չուրում տաղ-
լար , եապանի եէրլէր , թանըլմաորդ վիլայէթ-
լէր , չալըլըգ , տիքենլըք , գօրգունճ օրմանլար
լասթ կեւրսին :

Կերչի պու սէօլէտիքլէրիմ ալէմին մալըւմու
տուր . Էօրնէքլէրինի հէր կիւն կեօրիւյօրուզ .
պու տէնիղաէ պօղուլանլարըն սոյլսը եօգ . դա-
րատա օլանլար պուլանլարը հէր կիւն կեօրիւյօր :
Լաքին պու տէնիղաէ պիր սի հիր քուվլէթի վար
քի , պինէճէք աաամըն ագլընը քեօրլէյիպ , պու
պիր տէվլէթ տիր տէյի ինանսըրըյօր : Օնուն ի-
ջին պու խապէրլէրի սանա վէրմէք ճաիղ տիր
սանըրըմ :

Լաքին նէյլէյիմ քի , պէնաէն նասիհաթ իս-
թէմէյօրսուն . նէն եօլճուլուղու գուրմուլսուն .
Ալլահ սէլամէթ վէրսին . ինչա Ալլահ նիլեէ-
թին խալըլը տըր , ղիրա Պօղոս առաքեալըն
նասիհաթը իւզըէ “ Եանմագտան ըսա , էվլէն-
մէք եէյ տիր , նիլեէթի իլէ տիր : Հագիգաթ
Ալլահա առի եաշամագտան ըսա , տիւնեա տէր-
եատընա աթըլմագ չօգ էյի տիր : Օ եօլտա եա-
շամագ նէ գատար ֆէնա շէյ օլտուղունու տիւ-
շինիւպ , հէր քես եարատանըն էմրի իւզըէ
տիւնեայէ կիրէճէք օլտա , տէրեալարա ըիւզ-
կեարլարա հիւքմ էտէն սահիպ գուտրէթին
սոյէսինտէ՝ պէլքի տիւնեա տէրեասը տահա
լիմանլըգ օլուրտու :

Պէլի . պու ֆուրթունալարըն չօղունս սէ
պէս՝ էվլէնէն աստամլար տիւնեա կեօղիւյէ ,
քեար թամալըլա , տիւնեայէ կիրտիքլէրի տիր :

Նիքեան տէտիկին պիր պաղ տըր քի , հագ թա-
ալա՝ ինսանա եարտըմ օլտուն , վէ քենտիէ
խայրըլ գուլար փէյտա օլտուն տէյի իճատէթ.
միշ : Վէ պու նիյեէթլէրի իճրա էթմէյէ , տիւն-
եանըն իւք նիքեանը՝ եալընըլ Ալլահըն մու-
րատըլյա օլմուշ ուսա , կերէք քի սօկրաքի օլան
նիքեանըլ տա , եինէ եալընըլ քենտի մուրատը
իւզըէ օլմաղա ճահտ էտէլիմ :

Տիւշիւն պիր քերրէ , Ալլահըն մուրատընը
տիւշիւնէն քիմ . քիմի հայվան , քիմի աճ կեօզ-
լիւ , քիմի տէ պիւլիւք գօլա չաթայըմ տէյի էվ-
լէնիր : Պէօյլէ տիւնեայէ կիրէնլէր Ֆըրթընայա
թուլթուլուրուս , թաաճճիւնպ միւ էտէրսին :
Տիւնեա գարանըլընտա՝ փուսուլաորըլ եօլա չը
գան առամ՝ երլորըլ նանըլ պուրս պիւրի :

Պու տիպաճէմտէն անլալա պիւրիսին քի , քի-
շի քենտիէ պիր եօլտաշ սէչմէտէն էվլէլ , ճան-
տան տուայէ տուրմալը . զիրա օ եօլուն ուզու-
րունու տա աչան , տարըլպ Ֆըրթընայա տա
ուլըրառան օլ թանկը տըր : Վէ կերջի ինսան
հէր մաղահաթտա ագլընը գուլանմադ ճաիդ
տիր . լաքին պու խուսուստա ագլըլ պանա օլ
գատար ֆաիտէսիդ կեօրիւնիւր քի , հէման պիւ-
թիւն պիւթիւնէ նաֆիլէ տիր սանըրըմ : Էքսէ-
րնեա աչգ ըլա թամա՝ քիշինին պասիրէթինի
պաղլար , ագլընը շաշըրըր : Վէ պու պապտէ
ճիւմէտէն զիյատէ ինսանը ալտատըր՝ իքի շէյ
վար :

Պիրի՝ գըզը անմատան էվլէլ թապիաթինտէ
օլան թապսիրաթ եա անլաշըլմաղ , եա խայր
մանա վէրմէք իգթիզա էտէր : Գարը գըսմընըն

տեքքի, վէ ճօճուգլուգտանս պէրի, խալլա քեն-
ախէրինի պէյէնտիրմէյէ էթտիքլէրի մէշգ՝ կե-
րէք վիւճուառունտա, կերէք մէշրէպլինտէ օլան
այըպլսրը էօրթմէք տիր. վէ էօյլէ էտէրլէր քի,
ալէսսէվլլէ հէր գարլընըն գուլլանարըլ տօլապ-
լար իքեն, գարլլար պիլէ ալտանըր: Պիր տէ
տուվադ ալթընտան չըգտըգլայն, թօրպատաքի
էիւզ մէյտանա չըգար, օլան պէտխուլլարընը
իճրա էթմէյէ պաշլար. ֆազըր կիւվէյի՝ կեմլի
թաշա օթուրթաուղուենու՝ օ զաման անլար:

Իքինճի, պիր գըզ էվլէ՛նմէտէն նէ գատար
քեամիլ խոի իսէ տէ, պաղը քերրէ էվլէնտիքլէյն
թէպտիլ օլուր. քիմի գօճասընտան էիւզ պուլուր,
քիմի գօճասընը փարմաղա տօլար. քիմինին գօ-
ճասը փէք սըգը թուլթար, քիմինի էթրաֆ պաշ-
տան չըգարըր. վէ գարը գըսմընըն գալպի՝ ա-
լը քեօթիւյէ մէյիլլի, պուենլար տա իւսթէ կե-
լինճէ՝ էլպէթտէ ֆէնա օլուր:

Էօյլէ իսէ պուենուեն էօլու պուլլուենմաղ տէ-
մէնէ: Ինան պանա պիրատէր, տիւնէայէ կիր-
մէք՝ պիր զար օյուենու տուր, փիյանգօյա եա-
ղըմաղա պէնղէր, գաղանան օլ գատար աղ տըր
քի, հիչ էօգ տուրտան պահա էթմէլի:

Պու ճիւմիլէ իլէ քենտիմիղի եէնմէյէ գուտրէ-
թիմիլ օլմատըղը սուրէթտէ, Ալլահըն զաղա-
պընա ուլլամագտան լուա, իմտատընա կիւվէ-
նէրէք, Հայր, Ուրդի, Հագի, «Աւր տէյիպ, օլ-
տոււմ՝ օլասըլա տէնիղէ աթըրմամըգ էվլա սըր:
Զիրա պու պիր էօլճուլուգ տուր քի, սօկրա-
տան փիւշմանըգ ագճէ էթմէղ. պիր քերրէ էօ-
լա չըգտըգտան սօկրա, պիր տահա կերի տէօն-
մէյէ իղլին էօգ:

Պու սուրէթտէ, չիւնքի Ալլահ պիղէ միւճիւ, զաթ էթսին, քէնտի մուրատը օլանը աշիքետը կեօսթէրսին, վէ պիլիմմէրամըմըզա միւնասիպ օլանը անլաթսըն տէմէյէ լայրպ տէյիւ իզ, կէրէք քի, ագլը օլան՝ պասիւրէթինի գուլլանսըն :

Պասիւրէթ գուլլանան ստամ՝ զէմանէ տտէթ լէրինէ ույմամալը . օնլար հէփ տէլլիք՝ րասլըթասըզըգ տըր, քիշէյէ հէմ քէնտի րահաթընը զայպ էթտիրի, հէմ Ալլահա օլան պօրճու մուզտա գուուրը էթտիրի : Կէ տէմէք օլուն, հէր շէյտէն էվլէլ գըզըն կիւզէլլիլինի արամադ, ճէհիզլինի արաշտըլմադ, վէ պապասընըն թիւթ պէսինէ, մալինին չօգլուղունա պագըպ, մութլագ ֆիլան ստամըն գըզը օլմալը տէյի, պապաւընը ալաճագ կիպի, պիր ատտմըն էվլտտընա թալիպ օլմադ . վէ գըզըն թապլաթինի, մէշէ պինի, թէրպլիէէսինի հիչ սօրմադ եօգ, սալթ զահիրտէ կեօրիւնէնէ պագմադ՝ տէլլիք տէյիլ մի :

Սէն պաղարտան պիր աթ ալաճագ օլան, իպթիտա տօնոունա՝ չուլունամ մը պագարսըն, խույուունու խուսուունու անլամայընճա փարա սայարմըն : Օ՝ պիր հայվան տըր, պէյէնմէզսէն կեօթիւրիւպ սաթա պիլլիթսին . պույուսա թէնիլինի եարըսը օլաճագ, էօմրիւ օլտուգճա՝ պիլլէնճէ եաշայաճագ . պէյլէ ազիմ՝ մաստէտէ պու գատտըր կեվէէք տուրմադ . պէյլէ պի գայտ օլմադ ադըլսըզըգ տէյիլլ թի : Պու պապտէ Սէնէքա ֆէյլէսօֆ տէր քի «Պիր աթ ալաճագ ստամ՝ ալաճալը աթա պագմադ, իւսթիւն տէքի թագըմա պադարուս, շաշըն տըր : Գարը

ալաճադ ատաւմ՝ ալաճաղը գարընըն ըուպասը-
նա , ըիւթպէսինէ պագարսա , տէրէճէսիզ տէլի
տիր , տէր :

Էջլէ օլտուգտան սօկրա , պրագ տէլլէրի
տիւնեանըն ատէթլէրինէ ույսունլար , սէն ագ-
լընը գուլան , հայվան կիպի տիւշլինմէտէն իշ
կիօրմէյէսին , հէր ամէլինի անգլըլա վէղն էտէ-
սին տէյի՝ Եարատան սանա մէլաիք կիպի իտ-
րուք վէրմիշ :

Ալաճաղըն գըզըն սօյունու արա , պագ քի
հալլա սիւտ էմմիշ օլտուն . ճէստինին էճտատը-
նըն քիպար վէ մալտար օլմասընը արամա . պա-
զը արանաճադ մատտէլէրտէն մանտա , ըիւթ-
պէսի սէնտէն էտնա օլտուղունա պագմա . ույ-
ղունլուգ մէշրէպտէ օլմալը , ըիւթպէտէ ույղուն
օլմանըն ֆախտէսի եօգ . մէշրէպ ույղունլուղու
լիքի տօսթ արասընտա՝ տօսթլուղա մէթսնէթ
վէրիրսէ , գարը գօճա արասընտա մուհապպէ-
թէ քինէտ օլուր :

Պու պուպտէ պունուն պիր նէքրէսինի կիօր-
տիւմ , սանա օնուն ֆըգրասընը նագլ էտէյիմ :
Պիրինին պիր գըզը վար ըտը , չօգ էյի եէրլէր-
տէն իսթէտիլէր : Պապասընըն պաշընտա քի-
պարըգ եէլի էսէր , քիպարվէ քիպար զտաէլիք
խատիասընտա կեղէր . հէնուզ էօյիւնտիւլիւ քի-
պարըգ սահիհ մի տէյլլ մի մալում տէյլլ , վէ
քէնտինին հալա օլան հալինէ պագմաղ , գըզընը՝
հէր իսթէյէնին սօյունու էճտատընը արաշթը-
րըր , գըզընը եէրլէշթիրմէյէ հալա հայաթտէօ-
լանլարըն հալինի սօրմաղ , էօլմիւշլէրին հալին
տէն իսպէր իսթէրտի : Պէօյլէ պէօյլէ հէր քէ-

սի ուսանաւորըս, գըզը՝ հէր վէճհ իլէ՝ ըսպու-
թալը հվլատ իքեն, էվտէ գալտը : Քիսարըք
խոտիսաւնտա օլանլարըն պիր պիւշիւք էքսիք-
լնի տէ պու տուր : Ագըլ գուլանան ատամ՝
պէօլէ ֆէլէք վերկիսի օլան շէյլերին ուշլուն-
լուլունա՝ ուշլունսուղուլունա պագմալը տէյ-
իլ, զիրա օնլարըն հիչ պիրի պիգիմ տէյիլ, հէփ
էյրէթի տիր :

Հաթթա ըիւթպէտէ սէնտէն ալասընա հէ-
վէս էթմէ, զիրա պէսլէմէսի կիւճ օլուր, պաշը-
նը պէլայէ ուղրատըրսըն : Սէնտէն ալասը՝
պապասընըն հվինտէ կեօրտիւշիւնիւ խթէր,
սանա էօլտաշ օլմաղ, գատընլըդ էթմէք խթէր,
պաշընա տէրտ օլուր : Լաքին սէնտէն հանսալ
տամարընտա քեօթիւլիւք օլմայըս, էյի թէր-
պիլէ օլմուշ օլտուգտան սօկրա, գըլմէթ պիլըր.
հէմ էյլիլնի ունուլթմաղ, հէմ սէնին էթէյին
ալթընտա օլուր, պաշընա տէրտ տէյիլ՝ տէվլէթ
օլուր :

Պաղը ատամա ճանըմ սըգըլըր. ֆիլան ա-
տամ հվլէնմիշ, պիր շիքքին գըզ ալմըշ, եախօտ
պիր ղարիս էսխա գըզը ալմըշ, էյի խալթ էթ-
միշ. քենտիլէ ուշլուն պիր ատամ հվլատը
պուլմամըշ մը սէրլէր : Սանքի պիր աթալըյօր,
եախօտ չիֆթէ գօշաճագ էօքիւղ ալըյօր տա,
տօնուլ՝ պօյնուղու ուշլուն պիր էշ պուլմա-
մըշ, պիր կիւզէլ հիւսիւնլիւ հայվան պուլմա-
մըշ կիպի զէմմ էտէրլէր : Ձիւքի հայվան սա-
թըն ալմաղա պունլարը պագմագ ճալի տիր.
լաքին ինսանըն էյիսինի քեօթիւսիւնիւ ֆարգ
էտէճէք պունլար տէյիլ. ինսանըն պագըլա-

Ճագ Զէյի՝ մէշըէսի տիր :

Պուռնա դարշըլդէ՝ պազը անա պապա՝ էվլա-
տըմա պիր զարիալ եկնիտ գըզը ալայըմ՝ , պիր
ֆագըրը սէվլնտիրէյիմ տէր : Կիւզէլ նկէէթ .
լաքին ալաճաղը գըզըն մէշըէսինի , թէրպլէսի-
նի արա՞ր մը . խայր . չէհրէսի կիւզէ՛լ մի . օնտան
էօթէսինի սօրմազ պիլէ . գըսմէթիմ պու սուր
տէր տըր . էլնն էվլասրնը սէվլնտիրէյիմ տէյի ,
քենտի էվլատընը աթէչէ եագար :

Սէն ալաճաղըն գըզըն զահիրտէ օլանընը ան-
լատըգտան սօկրա , պաթընտա օլանընը արա ,
պագ նէ՛ չէքիլ թէրպլէս օլմուշ . վագթի իլէ
զարիֆլէք էօյրէնմի՛շ մի . էօսմա մը տըր . մօտա-
լար իճատ էտէ պիլըր մի . սէօյլէշալի եերաէ ,
մասգարա կիսի էզիլիպ պիւզիւլէ պիլըր մի .
գըմըլտանաղը եերաէ , գօլուհու գանաաընը
գըրըպ տէօքէ պիլըր մի . թիւքի մէշգ էթմի՛շ
մի . կիւզէլ սէսի վա՞ր մը . էյի սաղ չալա՞ր մը .
րագս օյուռն օյնսմագ պիլըր մի , վէ պուռնա քե-
զալէք հիւնէրլէր սօրմա . վէ սօրարսան՝ պիլմէզ
տէտիքլէրի դըզա պագ . զիրա պուռնլար պիր ազ
մարիֆէթլէր տիր քի , զէվգինի սալթ սանա գօ-
մաղլար , էլէր տէ չըգարըր , վէ պէլքի էլէր սէն-
տէն զնյատէ չըգարըր . զիրա պուռնլար հէր կէօ-
րէնին , հէր իշիտէնին կէօզլանէ , գուլաղընա ,
վէ գալսինէ սօգանըր չէյլէր տիր :

Նէ շազընլար վար քի , պիր էօսմա գարըյա
տիւշէրլէրաէ , եախօտ պիր էյի սէսի , եա էյի
սաղ չալար՝ պիր գարըյա տիւշէրլէրաէ , պաշա-
րը կէօյէ եէթիշտի սանըրլար : Նէմիղէ՞ լաղըմ .
գօ օնլար պու խոյալէր իլէ կիւնլէրինի կէզիր-

սինէր , երբ պաշտօնատա հիսապընը քենտիւթը վէրէճէք : Անճապ սէն պիւ քի , պու մարիֆէթըրտէն չօգ մաղարրաթլար զուհուր էտէր . էյէր ինանմաղսան , պաշտօն կեւէնլէրէ սօր :

Պէօլէ շէյլէր մէշգ էթմէք՝ կենճ եաշընը պօշա կեշիւիպ , տիշ էհլինէ լաղըմ օլան իշէրտէն կերի գալարղընտան մատա , ճանլարա աաղարարը սոր . շէօլէ քի , էվլինի նիզամը իսթէյէն աուամըն խարճը շէյլէր տէյիլ տիր : Իմաի պէնտէն նասիհաթ իսթէրսէն , պապ քի ալաճաղըն գըղ՝ անասընըն գօլթուղու ալթընտա էյի թէրպլէ օլմուշ օլուուն : Վէ էյի թասհիհ էթմէք իսթէրսէն , քենարըն կէօր՝ պէղլին ալ , անասըն կէօր՝ գըղըն ալ ֆէհվասընճա՝ իսթիտա տնասընըն հալինի թասհիհ էյլէ . պու պիր քի . թապ սըր քի՝ տէյմէ հալ իլէ եալան սէօլէմէղ , զերա զէվգէ սէֆույէ մաիլ պիր էօսմա անանըն էվլատը՝ էյի թէրպլէ օլամաղսաղընը տիւննայէ վէրէն գարը՝ հէմ քենաի մէզագընը իճրա , հէմ էվլատլարընը թէրպլէ էթմէք միւմքին տէյիլ : Պու միսիլլի անալար՝ գըղլարընըն թէրպլէսինի այլըգլը եըլլըգլը գարըլլարըն էլինէ պրագըրլար քի , չօգ տէֆա ֆէնա իպրէթլէրի իլէ , պաղը տա ճահիլլիքլէրինէ բուխտաթ վէրմէյիլէ , չօճուղլար քէօթիւյէ մէյիլլի օլմա սալար պիլէ , զօր ուլա պաշտան չըգարլար :

Օնտան գաթի նաղար պիր գըղ անասընտան իպրէթ ալտըգտան սհրա , գըղ իքէն իճրասընը էտէմէսէ պիլէ , կենճ եաշընտան ֆիքրի էօյլէ հէվէսլէր իլէ սօլար քի , քէօթիւ լօօխում կիսի լօօփրաղա էքիլմէյէ պապար , հէման տիւն .

եայէ կ'ընտրէին, մէյլէսին կ'օսածէրիր, պէ-
քի անասընտան պէթէր օլուր:

Լաքին անասը՝ էվլինէ մուհապպէթի օլուպ,
իշինէ մուգայեհտ օլուրտա՝ ղէմսէն, Ֆասըլտան
գաշընըր, գըղարընը գափալը թութար, կերէք
տինճէ կերէք ինսանճա, էյի թէրպլէէ էտէրսէ,
կերէի էվլասարը շիւպհէսիզ էյի օլուր տէմէք
տէյիլ, լաքին էյի օլաճագլարընա պիր նիշանէ
գըլտա օլունա պիր. պիլէսինճէ կ'ընտրուի
թօխում էյի օլտուլու իշին, մէյլէսի տէ էյի
օլուր տէյի պիր իւմիտ տիր:

Պու Ֆէթվայը Եղէկիէլ մարգարէ տէ թահ-
գիդ էտէր. «Անասը նասըլ ըսա, գըղը տա էջ-
լէ օլուր», տէր. (Ժ՞՞ 44:) Հագ թատլա պու-
նու պիր փէյղամպէր աղըրյա սէյլէթտիքտէն
սօնրա, պէյլէ օլաճաղընա իւմիտ էտէ պիրլիդ:

Անճագ պու տա եէթիշմէզ. նիշէ գըղար
վար քի, էն էյի թէրպլէէնին ալթընտա, եինէ
գալպէրինտէ քէօթիւ թօխում պէսլէրէր.
նիշէ քէամիլ վալիտէլէրին գըղարըն՝ թէրպլէ-
լէրինէ նիսպէթ՝ վալիտէլէրինին գըլտա օլուր-
լար: Էյլէ իսէ թէրպլէէնին տէ թարղընա տըգ-
գաթ էթմէլ. զերտ էքսէրլէտա պէյլէ սաիթէ
թէրպլէլէր՝ անալար գըղարընըն փէք կ'օնլին-
ճէ կ'իթտիլիտէն օլուր. քէնտի էյի տիր, քէա-
միլ տիր, լաքին գըղարընը թէրպլէ էթմէնին
էօլունու պիլմէզ: Պի տյիհհի պաղը օգունուշ ա-
տամլար վար, պիտիքլէրի իլիմ՝ քէնտիլէրէ եա-
րար, լաքին աիէրէ էյլէթմէնին էօլունու պիլ-
մէզ, խոճալըգ էտէմէզ:

Թէրպլէէնին էյիտի՝ Ալլահա օլան պօրճլա-

ընը պիւմէք տիր : Տէմէմ քի ժամերգութիւն
էօրէնմիշ օլտուն , պիւթիւն կիւն թէսպիհ չէ
վիրսին , եօգ . էվ գաւունը օլաճագ գարընըն
պօրճու պունլար տէյիլ . Ղիրա պիր գարընըն
հալի նէ գատար րահաթ օլտա , էթրաֆընտա
նէ գատար հիլմէթճիսի օլտա , եինէ վագթիլի
սարֆ էտէճէք իգթիլալը իլէրի էքսիք օլմալ :
Իճրա էտէճէք պօրճլարը օլտնա՝ ֆիքրի տաղը
նըգ , ոսպահտան ափշամտէք տուա էթմէք
ուէվապ օլմաղընտան պաշգա , կիւնահ պիլէ
օլուր : Գուլույա տիւշէն ատամը՝ ճուամ իրթէ
սի կիւնտէ չըգարմագ ճալիջ մի տէյիլ մի տէյի ,
էֆէնտիմիլին Եահուտիլէրէ սօրտուղու թէմ
սիլտէն ալլաշըրը քի , տուատան իւլատէթտէն
էվվէլ՝ պօրճումուղ օլտն հիլմէթէրէ մու
գայէետ օլմալըրը , գարտաշ մուհապպէթինի
իճրա էթմէլիլ :

Պիր գըղըն գափալը օլմալը՝ չօգ թէհլէքէլը
տէն հըֆղ էտէր . տոտմ արապընա կիրսին ա
չըլըն , ինսան ըլա գօնուշմագ էօրէնսին տէյի ,
կեվէք պրագըլան էվլատ՝ աչըմագ տէյիլ եր
թըրըր պիլէ : « Սէն քէնտի մէշըէպիլնէ ույտու
ըյըմ տէյինճէյէտէք , էլէր պաշտան չըգարըր ,
տէր Սէնէքա ալիմ : Պիր կիլին՝ պապտսընըն է
վիտէ աչըմատան ըսա , գօճասընըն էթէյի
ալթընտա աչըմագ չօգ էյի տիր : Ճահիլ գըմը
պէօյլէ թէրպլէ օլմագտա ղէհիլէնիր , վէ էանը
պաշընտա փանղէհիլի օլմաղընտան , պէտ
խույլարա միւպթէլա օլուր :

Պիր գըղ էվլատ փէք ճահիլ օլմամագ իչին ,
օգումագ պիլսին . լաքին օգումնուշ օլմալը լա .

զում տէյիլ: Գրգ էվլատըն պաշը իշն՝ էվ իտա-
րէսի, վէ էլ հիւնէրի օլմալը: Սողոմոն իմաս-
տունուն տէտլի մէթին գարընըն քեմալլէէթի
պունլար տըր:

Հէր շէյաէն էվլէլ ալտըլըն գրգըն թապիա-
թինի անլա. սէօզէ կէլլըր մի, եօգսա քէնտի
ադընա մը պէյէնմիշ տիր. սաֆ տէրուն մու-
տուր. իքի եիւզլիւ միւ տիւր. շէն թապիսթ
մը տըր, եօգսա տուրդուն մու տուր. մաղլըմ
մը տըր, եօգսա էօվքէլի մի տիր. պունլարը էյի
թասհիհ էյլէ քի, ծնա կէօրէ իտարէ էտէ սի-
լէսին:

Ամմա տէյէճէքսին քի, գրգը անմատան պուն-
լարըն թասհիհի միւլլէին տէյիլ, զիւա տօլըու
խապէր տընմաղ: Պէլի, էյլէ տիր, պէն տէ
պիլլըրիմ. լաքին էվլինէ կէթիրէճէյին՝ մէլէք մի
տիր, շէյթան մը տըր, պիլմէտիքտէն սօնրա,
Եուվէնալ ալիմին տէտլի կիպի "Տիւնէայէ կի-
րէճէյինէ պօղազընա պիր թաշ պապլա, ագըն-
թլլա աթըլ. պօյնունա պիր իփ թագ, տար
աղաճընա տարլ, եախօտ պիր եիւքսէք եէրտէն
աղաղա աթըլ: Անճագ ալտըգտան սօնրա, մէշ-
րէպինի անլայըպ, ինսանճա թէրպիլէսինէ մու-
գայէէտ օլուրսան. զահմէթին պօշ օլմաղ:

Պու սէպէպլէր իշին զէմանէ ատէթլէրի իւզ-
րէ էվլէնմէ, գրգըն ըիւթպէսի ույլըուն օլմա-
տընը փէք արամա տէտլիմին ասլը օյուտու:
Սանա՝ ըաթ կէլտիլին համմալըն ճամալըն գը-
ղընը ալ տէմէմ ա. թէրպիլէլի պիր քիշի զատէ
էվլատը օլտուն տա, ըիւթպէսի սէնտէն աշա-
ղայըսա տա զարարը եօգ. հաթթա սանա տա-

հա էյի օլուր քի՛ , տահա թէքլեֆսիդ , տահա սէրպէսթ օլուրսուն : Աէ իլլա սէնտէն ալա օլ սա , սանա կիւճ օլուր , զերա էյլէլէր սալթ քենտի ագրանընա՝ քենտի էթրաֆընա ալըըր , սանա ալըրամադ :

Խուլտա պէյլէ ազիմ մասլահաթտա քեօր քեօրիւնէ իշ կեօրմէք՝ շաշգընըդ տըր : Գըզըն ճէհիլինէ՝ կեօզլունիւ դափա , լաքին հալինէ կելինճէ տէօրթ աչ . հիչ տէյիլ խէ՝ էլինէ կէչ տիլի վադըթ , խթէտիլին կիպի գուլանա պիլէճէյինէ՝ ագըն եաթաճագ դատար՝ հալինի թասհիհ էյլէ :

Հագիգաթ պիր քեամիլ ատամ՝ պազը սայլընթըլարա պազլանըպ տա , քենտի իշինի քենտի կեօրէմէմէք՝ փէք միւշքիլ հալ տըր . էթրաֆըն սէօզլունէ պազլանմալը . ծըլարըն տա հէր պիրիին պիրէր մէրամը վար , աօղլուսոնու սէյլէրէր միլլաքին հէր նասըլ օլա , պիր ագիլ ատամ՝ ըսպըթասըզ ատէթէրէ պազլանմալըպ , էթրաֆընտան՝ տօլայըսընտան ուսուլ ուլա սօրուպ սօրուչոուրուպ անլամանըն եօրլունու պուլուր : Եօգսա ֆիլան ատամըն պիր դըըր վար ըմըշ , կիւզէլ մի . իֆրաթ կիւզէլ , այ վար չասընա պէնզէր . ճէհիլի վաթի մը . էյի տէ ճէհիլի վար . հայտէ իսթէյէլիմ՝ Եա մէշքէպի , թէր պլեէսի . պէ տէ իմտի , ծըլար էլպէթտէ էյի տիր : Էյլ մի տիր . ալ սանա պիր էյի ճանավար քի , էօմրիւն օլտուգճա պաշընա պէլա օլտուն :

Պունլարտան սօնրա պսնա գըզըն չաղընը սօրաճագսըն . քիւզիք միւ օլտուն , եօգսա եաշը տօլլուն մու օլտուն : Պագ դարտաշ , փէք ճա-

հիշ օլուրսա , էվ խտարէսինտէ տէ ճահիշ օլուր , ստնա սըդընթը վէրիր : Էաշը տօլղուն օլան տա-
հա փիշքին օլուր : Պու տա վար քի , Էաշտա
ճահիշ օլուրսա , պաղն խույլարտան խալի օլուր ,
գօլայ խտարէ էտէ պիլիրսին . պիր էյրի աղաճ
ֆիտան իքեն պիր ուսթատ պաղէպան էլինէ
կէչէրսէ , գօլայ տօլղուլուր . պիւլիւտիւքտէն
սօկրա գարթընըր . քեօրփէ իքեն փէյտա էթ-
տիսի էյրիւք փէքիշեր , տօլղուլթմադ փէք միւշ-
քիշ օլուր : Պու խուսուստա հիշ պիր սաղ թա-
րիդ օլամաղ , հէր նէ սէյլէսէմ՝ Էանըլմուդ
միւմքին տիր . հէման Ալլահտան իմտատ արա ,
վէ եօլա չըգմաստան ադընը գուլան :

Պիր իքի շէյ տէ կեօսթէրիշիհագղընտա սէյ-
լէյիմ տէ , Էլ վէրիր : Չէհրէսի կիւզէլ օլանտա
տա , չիրքին օլանտա տա հէմ էլյէր պուլունուր՝
հէմ ֆէհուլար : Աիւզէլ տէալիսինն եիւզիւ սը-
լըդ օլմամալը , իլլա պիր վագար օլմալը . կիւ-
զէլլիք տէալին պէնզըն ըէնկինտէ տէյիլ տիր ,
քիպարանէ թալըրտա սըր : Չիրքին տէալին՝
խօր օլմասըգտան սօկրա , թապիաթինտէ թաթ-
լըլըդ օլտուգտան սօկրա , նիշէ կիւզէլէրտէն
էյի օլուր . չունու խաթըրնտա թուլթ քի , կիւ-
զէլին կիւզէլլիսի մուհայէ էր տիր , պիր ճիւզի
շէյ իլէ պօղուլուր , չիրքինէրաէն չիրքին օլուր :
Վէ չիրքին տէալին ասամտա , նիշէ կիւզէլլիք-
լէր պուլունուր քի , քիշի ալագա էթմէմէք
միւմքին տէյիլ : Թապիաթին հիւնէրի տիր , քի-
շնէ իխթիարլըգտա պիլէ եէնիտէն եէնիլէ կիւ-
զէլլիքլէր փէյտա էթտիրիր քի , ադընը գուլա-
նան ասամա՝ զօր ուլա քէնտիլի սէվտիրիր : Պի-

րասէր, գօ թէնտէն ետփըլնը առամլար թէնէ
թափընսըն. սէն, եինէ տէրիմ, ագընը գու-
լան, օնլարա պագմա :

Շունու էյի պէլիէ քի, պիր գարը նէ գա-
տար ուսլու օլա, նէ գատար քեամիլ օլա,
զէմանէնին պօզուգ առէթէրի, վէ գօճաւընը
կեօզիւ տիշարտա օլմասը, էվլինէ մուգայէն
օլմամասը, գարըլը պաշտան չըգարըր. վէ պիր
գարը նէ գատար պէտիսուլ օլա, գօճասը ին-
սանճա տավրանըպ՝ պիւլիւքլիւլինիւ իճրա
էթտիքաէն սօնրա, գարընըն քեօթիւ տամա,
ընըր գըրար :

Պու սէօզիւմտէն անլարսըն քի, պագը գօճա-
լար՝ գարըլարընըն ֆէնա օլմասընը քէնտիլէր
իսթէրլէր. սէն ճիւէրի մէյտանա պրագըրտան,
քեաիինն գապահաթի նէ տիր. քեօթիւ իպրէթ-
լէր՝ նըլարը պիւլէ պաշտան չըգարըր : Էրքէք
օլան՝ հիւքմիւնիւ ինսանճա գուլանմալը. թաթ-
լըլըլըլա իտարէ էտէ պիւտին իսէ, սէրթըլըլա
զըմ տէյիլ. թաթըլըլըլա օլմազսա, օ վագըթ
սէրթ թութ. սագալընը սալտըրըպ տա, քէն-
տինի փարմաղա տօլաթմա : Լաքին պէն էրքէյիմ
տէյի ըսպըթատան տա չըգմա. իսթէտիլին շէ՝
ըսպըթալը օլուուն տա, իսթէրիմ տէտիլինի
մութլագա իճրա էթտիր. եօգսա գարը պիր
քէրրէ գափունուն անախթարընը պօւլտուգըյն,
հէւմ սէնին իսթէրիլինի զէվէլէնիւր, հէմ սէնի
քէնտի իսթէտիլի կիպի գալլանըր : Գարը սա-
նա հէր տօլապը գուլանըր. էօվքէ, տարլըն-
լըգ, կեօզ եաչը, սիթէմ, պալընըլըգ, սախթէ
իասթէլըք, թաթըլըլըգ, եալլարմագ, իլէնճ,

էյրի եււղ, պէն սէնինլէ օթուրամամ, պապա-
մըն էվլնէ կիտէրիմ, վէ սուռնա քեզալլը շէյ-
թանլըգ խաղնէսինտէ նէ տիւրլիւ տէքք օլա
պիլլիւսէ, հէփիսինի մէյտանա տէօքէր:

Լաքին սէն գսովի տուրմալըսըն. կեահ թաթ-
լըլըլըլա, կեահ սէրթլիւ իլէ հէր կեւլն թիւզ-
կեարա գարշը գօյոււլ, գարընըն էլլնաէ սիլահ
սլրագմամալըսըն քի, էյվալլահ տէտիքէսին:
Ճէնկին իւք կիւնլէրինտէ չէքլէն զիյատէ զահ-
մէթ՝ պուռնար տըր, հէր շէյին պաշանլըճընի
գարշը գօմալը:

Գարը պիր քերրէ սէնի եէնիւլ, արգանը եէ-
րէ կեթիլէճէք օլուրսա, պիր տահա գալգա-
ճալըն եօգ, էօմրիւն օլտուգճա ինլէր եաթըր-
սըն:

Եօգ, էյէր սէն մէթին տուրուլ, իքի իւչ
տէֆ'ա օնու եէնէրսէն, օ տա քենտիյէ կեւլի,
իրատէթ իլէ էթմէք իսթէմէտիլինի՝ զօր ուլա
էթմէք իգթիզա էթտիլինէ ագլը եաթըր, քեն-
տի քենտիյէ եօլա կեւլի: Վէ ազար ւզար պէս
խուլլարընը թէրք էտիւլ, ագըպէթ իսլահ օ-
լուր, սէն տէ ըահաթ էտէրսին:

Գարըլլարըն էն չէքէմէտիլի շէյ՝ գօճալարընըն
հիւքմիւ ալթընտա օլտուգլարը տըր. պու պիր
նագըլըգ տըր քի, Ալլահըն պիղէ տաիր օլան էմիր-
լէրինի իճրա էթմէք իսթէմէտիլիմիզտէն հասըլ
օլուր: Հագ թաալա տիւնեանըն իպթիտասընտա,
գարը գօճանըն հիւքմիւ ալթընտա օլտուռ տէյի
էմր էթտի. իշթէ պուռնուռն իչին տիր քի, գարը
մուաննիտլըք էտէր. պուռնուռն իչին գարը գըսմը
հէր տէքքիլինի ամէլէ գօր, գօճալընա պէրապէր

օլմադու տա գանաաթ էթմէզ, գօճասընը քեն տի հէօքմիւ ալթընա ալմադու չալըշըր, գօճասընըն պաշընա մուսալլաթ օլմադ իսթէր :

Իմաթի պիրաաէր, չիւնքի սէն էվլէնմէյի գուր մուշտուն, պադ քի պիր էյիսին պուլաորն, օն տան սօնրա չալըշ քի էյիւլթուէ սագլայասըն :
 “ Եյի գարը էրքէյէ էյի ամէլ իչին վերիւր, (Սիրաք . Իճ . 31) Էօյլէ իսէ, հէր շէյուէն զնյաուէ Ալլահըն լուծֆուհտա օլմադա ճահտ էյլէ, զիրա ալէմին գալպի Ալլահըն էլինտէ ալր, էյիւլէրն քիօթիւ էտէ պիւր, քիօթիւլէրի տէ էյի էթմէյէ գատոր տոր : Կիւնահ իչինտէ էաշամալլա, Ալլահըն զաղասընա մուսթահադ օլուպ, քենաթի պէլանա քենտին սէպէպ օլմա : Պաշընա սէվլէթ օլաճադ շէյի՝ էլլիլէ զաղասաթ թէպուիլ էթմէ : Գարըր թազլր իլէ նասիհաթ էթմէտէն իսէ, էյի իպրէթլինլէ տահա գօլայ թէրպիլէ էաէրսին. ճահտ էյլէ քի, սէնտէն քիօթիւ իպրէթ ալմասըն, իլլա ֆիլիլինի՝ սէնին էյի ֆիլլէրինէ ույտուրմատըղընա ութանսըն :

Պազը քիօթիւ էաշայան գօճալար՝ գարըլարընտան իքրամ մուհասպպէթ իսթէաիքլէրի պիր մուրիւվլէթուիլիք տիր քի՝ միսլի եօգ : Հասըլը քէլամ, եէնկէչին մէնգըպէսինի խաթըրնա կէթիր . սէն տօղրու եիւրիւ քի, օտա արտըն սըրա տօղրու կէլին : Ալլահ գօրգուպուհու սէն խաթըրնտան չըգարմա, կէճէ կիւնտիւլ նիյազ էյլէ քի, կէմին սէլամէթ իթիւին :

Վէ պէօյլէ օլմասընը պէն Ալլահըն քերէմին տէն ըէճա էտէրիմ, ինչա Ալլահ ըէճամ գապուլ օլուր :

ԻԼԻՐԻ ԿԵԼՄԻՇ ԺԱՅԻԼԼԻՐ ,
ԼԱՅԱԶԱՆԼԱՐ ՎԻ ԱՐՍԸԶԼԱՐ

Պէնիմ էֆէնտիմ ,

Սէնին կիսի պիր ալիմ առամ տիւնեատէ
հեր կիւնքի զուհուր էտէն շէյլէրէ Թաաճախալ
էթմէք՝ տըստ տէյիլ մի : Սէն պիլմէզմիսին քի ,
տիւնեատէ պիր առամ իլէրի կեւիպ , աշըղընը
ալէ էթմէյէ՝ իլմէ օգուամաղա հաճէթ տէյիլ : Քի-
շի տիւնեալըղընը տիւղմէյէ լաֆաղանլըգ լաղըմ ,
օգույուպ եազմապ պօշ տուր : Սէն տէ պիր էյի
հիսապ էթմիշ օլսան ըտը՝ դալէմի կեօղււնէ սօ-
յուպ , կեճէ կիւնտիւղ վիւճուտինի Թէփէլէմէզ
իտին . սէն տէ պիր Թաղըմ լաֆ մէշք էտէր , խալ-
դըն կեօղււնիւ պօյարտըն . սիյահը պէյաղ , պէյ-
աղը սիյահ տէյի՝ պէյէնտիյին կիսի սաթմարտըն :
Տիւնեա քիթապընը պէնտէ կենճիլքտէ օգուամուշ
օլսամ ըտը , պիր ալայ էօլմիւշ տտամլարըն եազ-
աղը քիթապլարը չէվիլիպ եաթմադտան , դա-
ֆամը պիր Թաղըմ Թուրսահաթլա տօլտուրուպ ,
հիշ պիր սէրմայէ փէյտա էտէմէյէճէյիմի ահլար-
տըմ տա , պէյլէ նաֆիլէ շէյէ չալըշաճաղըմա ,
իքի չիֆթ նաթըգալը լաղըրիւր , պիր միգտար

եիւղ սլորդըղը թէտարիք էտէր դօր ուտում,
օ զաման տիւքբեանրոմ էյի իշէրտի :

Օ Սէլանիք չըֆտորնըն կելիւ պատիշահ հէ-
քիմի օլմատը՝ սանա նիլէն պու գատար աճաիւ
կեօրիւնմիւշ, պիլըրմիսին. պէօյլէ շէյլէրին կիւն
տէ եիւղ պինի օլույօր տա , սէն տըդգաթ էթ-
մէյօրսուն , օնուն իչին . եօգսա շիմիլէտէք տըդ-
գաթ էթմիշ օլտան ըտը , վէ պուհուան սօկրա փի-
շինէ տիւշիւպ սնլըյաճագ օլուրսան , կեօրիւր-
սիւն քի , լաֆաղանըդ տէտիլն տահա նէ իշ-
էր կեօրիւյօր : Պու հէրիֆին հէքիւլէքտէն խա-
պերի եօգ , պիլըրիւմ . պիւ աճէմի էշէք տիւ քի
թէնգիլէէյի պիլէ՝ նասըլ էտէրլէր պիլմէդ . լաքին
շէյթանըգտա եիլմի տէօրթ գրաթ տըր , լա-
ֆաղա տէվէ ուչար տէյի ինանտըրմաղա գատըր
տըր :

Պէօյլէլէր հէր էսնաֆտա , հէր ճինս ատամ
տա սիւրիւսիւյլէ պուլուհուր . պիւ աղ տըդ-
գաթ էյլէ տէ՝ կեօրիւրսիւն քի , պէօյլէ թան-
թանայըլա իլէրի կելէնլէրին սէրմայէսի՝ իւն
տիւր , հիչ պիլըրնտէ ուն եօգ : Լաքին պու լա-
ֆաղան թադըմը՝ իֆրաթ հօգգապաղ օլուր .
էմիթիլարընը սաթաճագ վադթինի էրսլապընը
էյի պիլըրլէր , սանա պանա սաթմաղար . մա-
թալարընը թանըյանըն հիչ պիլըրնէ եագլալմաղ-
լար , վիւա իշէրինէ էլ վէրմէդ . սէնաաթլէրինի
անըլամայան ատամ արալըլաք քի , կեօգիւնիւ աչ-
սընլար . սէօյլէյիշէրի սէրպէսթ , լադըրտըլարը
ֆասիհ . գուրտուգլարը եալանլարը պիւ սէր-
պէսթիլէթլէ նադլ էտէրլէր քի , տգըլ եէթիւ-
մէյէն ատամ՝ աւետարանտան սէօյլէյօր սանըր :

Ագլը եկեթիւմէյէն ահմադլար՝ պու հերիֆլէ-
րի պիր շէյ սանըր տա , պիր իշի տիւշտիւքլէյն
օնլարա գօշար , վէ պիր տէֆ'ա եթէքլէրիի
էօփմէք դըսմէթ օլուրսա , գուրպանլար քեսէ-
ճէք գատար տէվլէթէ նաիլ օլտուգ սանըրլար :
Պու հօգգապաղարն սաթաղը մարիֆէթ հէր
նէ իսէ , հանաֆընըն իթիպարընը սօրան եօգ .
ֆադաթ սաթաղը մարիֆէթտէն պի խապէր՝
ահմադ խալգըն , վէ պիւյիւք աստամլարըն ալ-
լընիա պադարըն . օնլարըն իշինէ եարայան՝ պու
միսիլի հօփփալարըն մէսհի տիր . վէ հաթթա
սէնտաթինէ աշնա օլան ատամ՝ պունլարըն է-
շէք օլտուղունու աշիքէար էտէյիմ տէսէ , խալ-
գա կիւլիւնճ օլուր . օնլարըն նէտէն խապէրի
վար , օնլար շաշգըն տըր , չէքեմէտիքլէրինտէն
սէյլէրլէր , խալցըն աւորըն գըրարլար տէյի ,
քէնաիլէրիի զէմմէթտիրիրլէր : Օնուէն էյիսի
եուլթգունուպ սուրմալը , խալցըն սէյլէտիլ-
նէ գաուգ սալլամալը : Օ հօգգապաղար տա՝
պու թադրիպ իլէ շան շէօհրէթ էտինիրլէր :
Հանկի՝ քէամիլ ատամ՝ շաշգըն խալգա լազըր-
տը անլատայըմ տէյի եօրուլուր . պաշա չըգըլըր
շէյ մի տիր . ատամը թաշա թուլթարլար : Սօ-
նունու սայան ատամըն՝ սապըրտան զայրը չա-
րէսի եօգ . քէնտի քէնտիլէ զէվլէնի չըգարըպ
տա , լազըրտընըն տօլըրուսունու տիլ իլէ սէյլէ-
մէք տէյիլ , փարմալը ուճույ ուլա պիլէ կէօս-
լթէրմէլէ :

Տիւնէանըն հալի տալմա պէյլէ իմիշ . Չիշէ-
րօն պիլէ պու խուսուստա քէնտի վաթթինտէն
շիքէայէթ էտէր . վէ շիմտի տէ պէյլէ օլուպ ,

տիւնէն ալ թէրտէն ալ թէր օլույօրսս , հիւ
շաշմայալմ :

Պու պապտէ ստնա պիրինի նազլ էտէյիմ :
Պիր հէքիմ տօսթոււ վար ըտըքի , իլմինտէ կեր ,
չէք մէհարէթի վար ըտը . պու պիր վէրէմլէ տէ
լի գանլըյա թիմար էտէրտի : խասթանըն էթ
րուֆը պիր մէվէրէթ իսթէտի . պէյլէ տիլէր
տէ սէյլէնիր՝ ճիլպէնտի տօլու պիր հօգապազ
վար ըտը , ծնու իսթէտիլէր : Օ մէճլիստէ պէն
տէ պուլուհուտմ : Պու վէլէտիզնա պու իլէ
թին սէպէպլէրինի իլմի հիքմէթ իւղէրինէ պի
նա էտիպ տէ , իսթիլահ փարալայարագ սէյլէ
տիքլէրինի՝ եազըգ քի այնի իլէ նազլ էտէմէմ .
սէյլէտին շէյլէր հիքմէթ տէյիլ խայալէթ տիր :
Պուհուհու ըրզընա քիւէր օլմայաճագ պիր լքի
շէյինի սէյլէյիմ . զիրա էճէլ պագտը քի պու
էէնի էէթմէ Լօգման , տիլինին նաթըգապըլա
քէնտի տէվլէթինէ գաստ էտէճէք , հէման խտս
թայը էօթէ տիւնեայէ աթտը :

“Պու մարազըն արըզը՝ պագը մուզեր զէրրէ
լէրտէն զուհուր էտէր , տէտի . “Պու զէրրէլէր
ագ ճիլէրին տէլքլէրինէ կիրիր , ծնտան թաամը
հազմ՝ էտէճէք միտէլէրէ տաղըլըր , ծնտա պօշ
տուրտուգլարը եէրտէ՝ թաամը հազմ՝ էթտի
րիպ , քիլուս փէյտա էտէճէք ըիւթուպէթին
իչինտէ մայէլէնիր կիպի , պիր չիւրիւքիւք վէ
վէրէմլիլք Ֆիսաստի փէյտա էտէրլէր . ծնտան
քիլուս ուլա պէրապէր տէմէ գարըչըպ , մու
զիր թապիաթլէրի իլէ տէմէ մաիլուլթ օլուպ ,
վուրուշա վուրուշա տէմ փարէճիքլէրինին տէյ
իրմիլէյինի պօզուպ , հիւքմիւ ճէվլէանին

խաթալ էտէրէր : Պատէհու պու Ֆասիա
տէմ տէօնիւպ , եիւրէքտէն ադ ճիւերէ տաղը-
տըղը զաման , պու մուղըր զերրէլէրին պիր միգ-
տաղը ճիւերին հիւճրէլէրինտէ չէօքեր եափը-
շըր , վէ սիւլիլէրի իլէ ճէհէնէմ թաշը կիսի
ճիւերի եէր , եադար , չիւրիւտիւր , , տէտի : Գու-
սուր սէօյլէտիքլէրի տէ հէփ պուռնուռ կիսի ի-
տի : Իմտի պու թապիրլէրէ սէօղիւն վաճ մը .
պէօյլէ էշէքճէ նագիլէր իշիթաիլին վաճ մըր-
տը : Մէճլիստէ քենտի կիսի պիր հօգգապազ
տահա վար ըտը , մէճլիս տաղըլըպ , պու լաֆա-
զան կիթալիքտէն սօկրա , էվ հէքիմինէ տէօն-
տիւ , շու աաամըն սէօյլէիշինէ սէօղիւն վաճ
մը , նէ գատար կիւզէլ տիլատըօր , սէօյլէտիլի
շէյի աաամըն պէյնինէ սօգայօր տէտի :

Հէքիմ տէօնիւպ , փէք կիւզէլ ամմա , պիր
շէյի էքսիք տիր տէտի . ալէմտէ պու սէօյլէտիք-
լէրի սահիհ օլտա , տահա կիւզէլ օլուրտու տէյ-
ինճէ , օսիր լաֆքէօրիւք , նիճէ սուլթանըմ ,
օնուռն կիսի պիր աաամ եալան մը սէօյլէր տէյի,
իտտիայէ պաշլատը : Տարլըմա տօսթում , տա-
րըլմա . շուրատու պիր թապըմ լադըրտը սէօյլէ-
տի քի , նէ օլտուղունու քենտի պիլմէտիքտէն
սօկրա , տիւնէատէ հիշ պիր պիլէն տահա եօգ .
վէ էօյլէ օլտուղունու սանա տա իգրար էթտի-
րիրիմ տէտի . կեւ պանա պիր ճէվապ վէր . վէ
սէն վէրէմէզտէն , գօ քենտի կեւին վէրսին տէ-
տի : Օ մուղըր զերրէլէր տէտիլի նէ տիր . ադ
ճիւերին տէլիքլէրինէ կիրտիլինի նասըլ կեօրմիւշ .
Բասմը հազմ էքէճէ+ Քիւէլէրէ , նէ եօլտան կի-
րիր իմիշ . նասըլ տաղըլըր ըմըշ : Պու գապիլսիզ

կեցիտի կեօրէն քիմ. օրատա դաւարդւորնր
քիմ տրդգաթ էթմիշ: Թաամը հաւմ էնփրէճէ
րիւնապէնէ շիւրիւրիւր քէյաա էթտիրտիւնի
նէտէն պիւլիօր. օ լէրէնիւիւի քարշաւարն պիւլի-
մի նասըլ օլուր ումուշ. Գանըն քարշաւարնա վա-
րաշաւա, պիւլիւիւրիւի պօղաւարնա քիմ կեօր-
միւշ. պու քարէլէրիւ Գան ըսա պերապէր ճիւլէ
իւրիւ Եաթըւալընը նասըլ կեօրմիւշ. պու քա-
րէլէրիւ սիւլիւի օլուրուրնու նէրէտէն պի-
լիօր:

Իթթէքի տէօնտիւ, կերէք՝ հէյի Թախմին
տիր ամնա, անլատրլըն կիւղէլլիյինէ սէօղ օլա-
մաղ ա, տէտի: Հէքիմ տէօնիւպ, հայ հայ. պիր
մասալ տա սըրասըլա նագլ օլուրուրու, կիւղէլ
օլուր. լաքին երին մասալ սըր, հիւ պիր սէմէրէ
չըգմաղ. պիզիւմ խասթանըն տէրաինէ՝ կիւղէլ
սէօյլլիւ տէվա օլամաղ. հէքիմ օլան՝ իլէթին
գուվլէթինի, Ֆասիտ ախլաթըն հալինի ան-
լամալը քի, հարէքէթինի գարըլլասըն. Էօգսա
տաստ սու՝ հէր կիւն հէր սասաթ էլլիւրտէ իքէն՝
փարէլլէրի նասըլ օլուրուրնու անլալամայօ-
րուղ տա, իլէրիւիլլտէքի ըլլաթուպէթի պօ-
ղաճափ, էթլէրիւիլլ շիւրիւտէճէք փարէլլ-
րին պիւլիւիւի նասըլ պիլէ պիլլիւիլ: Պուշլար
Թախմին տէյլ տիր տօսթոււմ, սալըլլամաղ սըր
քի, պիր խասթայը սալալթմաղա Ֆաիտէսի
օլմատրլընտան պաշգա, պու սալըլը գուլլանա-
նըն աղլը տա պէօյլէ օլուրու, երլ պաշընա գա-
տար՝ էօլտիւրտիւյիւ խասթալարըն սալըսը՝ օպիր-
լէրտէն չօգ սլասգըն օլուր. ղիւա քեօր կիպի
գարանլըգտա կէղէր, Թուլթուրու Էօլ սալթ

չըգճաղ տէյիլ, եօլ օլտուղու պիլէ եալան տըր տէտի :

Պունուն աղաճըգ ադը եաթտը ամմա, էօ-
թէքի հէրիֆէ օլ գատար գափըրը ըտը. քի, խաս-
թայը թէք օ պադայտը տա, լաֆաղանըղը ու,
ղուրունա գուրպան օլտա պիլէ, աճըմայաճաղ
ըտը: Պունլար շաշաճագ շէյ տէյիլ. տիւնեա
էօյլէ քեօր տիւր քի, եալանը կեօգիւյիլէ կեօ-
րիւյօր, հօգգապաղըն հիւլէսինի թու-թայօր. եի-
նէ ալտանաըմ տէմէյիմ տէյի, եանկըշնտա իս-
րար եաիպ սուրույօր: Վէ քենտի շաշգընըղը-
նա գանտաթ էթմէզ, ագը եէթիշէնէրի տէ
քենտիլէ պէնգէթմէք իսթէր:

Լաֆաղանըղըն նէ գատար ֆաիաէսի օլտու-
ղունու անլամագ իսթէրսէն, հէր սէնտաթտէ,
հէր իլիմտէ պիլիւրիմ տէյի օրթայա տիւշէնէրէ
պագ. պիլէն առամ՝ պիլիւր քի, քենտի հէր նէ
գատար պիլէ, տիւնեատէ քենտիտէն զկատէ
պիլէնէր վար. պիլիւրիմ տէմէյէ ճէսարէթ էտէ-
մէզ: հէր նէ գատար պիլիւրիմ տէյի էօնէ կեչիպ՝
արսըղըղա իլէրի կեւէնէր վար ըտա, պիլմէտիք-
լէրի պիլտիքլէրինտէն զկատէ տիր:

Պունլարա պիրէյի տըգգաթ էտէրսէն, պէօյլէ
հօգգապաղարըն իլէրի կեւմէսինէ թաաճճիւպ
էթմէզսին: Կերչէք տիր քի, էհլի ըրզ առամ՝
արսըղըգ գաֆթանընը թագընմագտան ըտա,
վէ եալանտան իպարէթ լաֆաղանըգ վէ սախ-
թէ կեօսթէրիշ եափմագտան ըտա, էօրիւմիւ իր-
թիքեապ էտէր: Լաքին եաղըգ քի, պէօյլէ հիւլէ-
պաղար՝ պիւյիւք քիմէլէրին եանընտա իթիպար
պուլուրլար: Չարէ եօգ, տիւնեա աւընտան

սերի սեփեյն իմիշ: Պիր լաֆազան ասում՝ նէ
գատար չէյ սելմէսէ, լաֆազանըլը սիլաթտէն
սօնրա, հեր շէյի սիլիւրիմ տէյի սաթար: Եու-
վէնալ շաիր՝ եունանիւէրին քիւլանիսի՝ Բօմա-
տա իւէրի կելմէսինի սեփէր: զիհնի աչըդ, տիւն
չափուք, եիւզիւ ողորդ օլտուգսան սօնրա,
պու սերմայէլէր իլէ նէ գըլաֆէթէ իսթէսէլէր
կիրիւլէր: արգասը սէմէրլի գաթար էշէյի իքէն,
ինսան շէքլնէ կիրիս, քէնսի ադլընսա օլան
շաշգընլարը ալտաթըրլար: Ի՛մի սարֆ, ի՛մի
քէլամ, միւհէնսիսլիք, թասվիլիւլիք, բամ-
մալլըդ, ֆալճըլըդ, ճանպաղըդ, հէքիմլիք, միւ-
նէճճիսլիք, հէփիսինի սիլիւրլէր տէր:

Լաքին ազլը օլան ասում՝ պու թաֆրալարա
կիւլէր: սեփեյն ֆիւրումայէտէն կէլէն հէրիֆ-
լէրէ, մէշընպի ալչագ քիւլանիւլէրէ, ֆիէլէք
միւսաատէ էտէրսէ, քէամիլ ատամ՝ նէ կիւ-
ճէնմէլի, նէ թաաճճիւս էթմէլի: Գէամիլ
ատամ քէնսիլի գասլա խալգտան ֆարգ էթ-
մէք իլին, վէ օնլար կիպի պու հօգգապաղըլըն
թուլթըլնոնա կելմէմէք իլին, լաֆը ճէսարէ-
թի չօգ օլան ասումտան ուղագ տուրմալը:

Ազ վագթիւն գարֆընտա մէյտանա կէլէն ման
թարլարըն տէքքիւնի թարիգիւնի, կէլէն կիւն
սանա եազալմ ըոր: պուլնլարըն օլանճա սեր-
մայէսի պիր ազ ճէսորէթ, պիր ազ տարըլըդ,
պիր ազ տա հիւլէպաղըլըլըլ, էլին հիւնէրիւնի
գասպուլանըլ, քէնսի մալի կիպի սաթարլար:
Պուլնլարըն մէնգըպէլէրիւնի սանա պիր պիր
նագլ էթսէմ, սէն տէ կէօրիւրսիւն.քի, անլարը-
նըն թէրի իլէ գազանըլմըլ սէրմայէլէրի Խօգ,

հէփ Թագլիտ տիր, հէփ սուրէթի մուամէլէ տիր. լաքին անլայանլարն կեօղինիւ պօյայըս, հլելէլերինի կիղէյէմէղէր. պու սուրէթսէ պունլարն սէնաաթի պիր էհլի ըրզ ատամըն գուլանաճաղը շէյ տէյիլ. զիրա պի այնիհի ման Թար կիպի՝ օնլարն տա օոդուշու Ֆըզըլըդտա օլսուղունտան, մէշըէպլէրի Թապիաթլէրի պէտ գօգուլու օլուր :

Օնուն իչին հէր էանաֆտա տիլ սաթանլար նէ գատար չօլ ուսս, քիչի կեօղինիւ օ գատար աչմալը : Տիլի օլմայան տիւքքէանճը՝ ատամ ալտաթամաղ. լաքին սանա տիլ տէօքէն ատամ՝ «Սէնի էլ կիպի պադմամ, մալին էյիսինի սէն տէն էյի տօսթա՝ մը վէրէճէլիմ, պահասընը սէն պիլիրսին, նէ վէրիրսէն վէր, տէյի, էօնիւնէ գաչան վէլէտիղնանըն ֆիքրի՝ էլպէթտէ սէնին կեօղինիւ աչմադ տըր. տէօքտիւյիւ տիլլէրէ գափըլըրսան, Թուլթղունա կելիրսին : Հէր էս նաֆ էօյլէ տիր. իսթէր Թէրզի, իսթէր գավ վաֆ, իսթէր օօղլսամաճը, իսթէր պադգալ, իսթէր ճէվահիրճի, հէփիճլի պիր սուտա տըր : Չօդ լադըրտըտան սագըն, Թաթըլ տիլէ գափըլմա. զիրա հլելպաղ, եալանճը, Թուլթղուն ճու տօտմըն՝ պաշը սէրմայէսի տիլ տիր. օօղըրու սէօյլէյէն չօդ լադըրտըլա միւհթաճ տէյիլ. օօղըրուլուգ տշիքետր տըր, տիւղէն իսթէմէզ, պսգաղըլայն կեօրինիւր :

Պէն լադըրտըմը գըզգանմամ, սէօյլէր, եաղար ատամ օլտուղումտան պունլարն պաղըսը պանա էյրի պադար. զիրա պէնիմ սէօյլէյիպ եաղմամ ըլա մալէրի խըրփալանըր, սէնաաթլէրի

պօգրուուր • գապիլինի պուլալար, պէնի զէ.
հիրէրէր պիւլէ • լաքին պէնիմ սէօգիւմ գապա
հաթըյա տէյիւ, գապահաթա տըր : Պէնիմ կիպի
պիր է հըի ըրզ առամ պուլունուպ տա, պասիրէթ
կէօգիւլէ տօլապլարընըն գարանըգ մաղաղէլէ
րինէ կիրիպ, չիւրիւք մայլէրինի ալէմէ աշիքար
էթտիլիմէ, ճանլարը նէ գատար սըդըլա պիլեր
սէ սըգըլըն :

Ամմա տէյէճէքսին քի, պէյլէ առամլարը
տիւշմէն էտինմէքտէն իսէ, թընմամադ տահա
էյի տիր : Հաշա, պէն տօղըուլու սէվէր առամ
ըմ • եումուրճադըլը կէօթէրմէմ, լաքին խալց
պէյիինտէ եումուրճադըլը վար տէյի խապէր վէ
րիրիմ • քիմէր օլտուլունու՝ գօ հէր քես թա
նըմաղա ճահտ էթսին տէ, քենտի վիւճուտու
նու սագընսըն :

Վէ արատա պուլաշըդ օլանլարտա՝ պու սիւ
լուք էթտիլի սէնաաթ՝ քէօթիւ շէյ օլտուլու
նու պէնիմ սէօղէրիմոէն հիսս էտէր օլուրսա,
իհթիմալ քի ադըլ պաշընա կէլիպ, տօղըուլու
ղա հէվէս էտէ :

Վէ ինշա Ալլահ սէն տէ պէնիմ տօղըուլու
ղումու՝ սաֆ վէ թէքլիֆտիղ սօսթուն օլտու
ղում իգրարընտան անլարսըն :

Ֆ Ի Ն Ր Ի Ս Թ

1	Պիբ եկեի խոստովանահայրա	15
2	Եւ պաշտ ինչպիսի	24
3	Գարբաշ ճահապաշի	30
4	Էօլէի իւն գալգան՝ զիյան ըլա օրհարար .	42
5	Հիւսիսիւնէս պառնէն ալիսիսիւն Գիւշէ .	47
6	Հասիւնէի	56
7	Պաիւն Գիւշաքէ ահմալար	63
8	Էլիւնիւն խոստովանապա	70
9	Վադլիւն ինչիւն	84
10	Աւել Գիւշար	94
11	Փառիք Էփիսէի . Աւազ ինչիւն	106
12	Չարիւն պօղոսն զիսիս խոստովանար .	118
13	Միւրապէն Էլիւնիւն, ինչ Էփիւր Գլաւար .	130
14	Պիբ պօշ ինչ ինչ ինչիւն	141
15	Գառի	148
16	Գիւշիսի Գիւշիւնի պիւնիսի	163

- 17 Տերեւոր օլան ապեւեւեր 173
- 18 Ինսանլարն հեր պիւր շէյե եւեպիյի իւրպա-
րն վեղնի 186
- 19 Ղարեպ եփիպիւն եյնի պիւմեւի 203
- 20 Աստուածեան ղեզնէպիւսի պիւր ապամա 223
- 21 Սնդրապան իւրօրիւ գարնարն եղիւնի 250
- 22 Խաւիս գարն 259
- 23 Ուղարսուզ փաւար 270
- 24 Չօճոգարա գորգոս վերիւ 292
- 25 Պիւրիւնիւ պիւրաւ քիւրիւն իրարեւ-
սիւի պօղմա 299
- 26 Տիւնեւի իւրիւն 304
- 27 Շերիւն ղեզնիւնի լաւիւն օլմաւ պիւր
եւեի շերիւնիւն 308
- 28 Պիւր փիւրիւնի 320
- 29 Քիւրաւն, իւր, վե փաւիւն 328
- 30 Պիւր աւ եւիւն, պիւր աւ փեւաւն 341
- 31 Սաւնի իւրիւն 351
- 32 Պիւր շէյի հաւիւն պիւրիւն պիւր
պիւր գարման ղեզնարաւն 361
- 33 Գարնարն այն օյնի սեւաւարն, վե պօւ
շէյիւն ղեզն ղապիւն 376
- 34 Սեփիւ օլան պիւրիւն ապամ 387
- 35 Պիւրիւն լաւարաւ 391
- 36 Թեփիւն 398
- 37 Էշիւ 413
- 38 Քիւրիւն աւաւ օլանլարաւ եւիւն
վերիւ 419

39	Պայաւել ապամլարն պիտիւտիւնիւ . . .	430
40	Էլիէ լիւճապանքաւ օլան սագաւելու	
	յէլգէ ալմագ	437
41	Թամի	444
42	Հէր թեմի գօյնունքաթի քէլիւ . . .	466
43	Էրէթ Էլլապ աբղաւէթէ	482
44	Գոմար	492
45	Էլլապ օգոմլմագաւ օլան լագաիւրաւ . .	513
46	Փոգարանն լեհամիւնիւ	530
47	Հէլապիւճի, լի լագափիւրէր	536
48	Քիպարուգ լի Էօգոմլաւագ	544
49	Սօնլարաւն ինօրիւնլէրիս հաւի	554
50	Սեփահել	564
51	Հէր իւն ալն օլմագ	586
52	Վապիյէլ լի յելրաւելէր	593
53	Էօլէճէ Խասնաւարա ճապարա Էլմէթ .	609
54	Պիւր թեմիւ գարն՝ ճահիւլիթաթէ ինլէն գօ ճասընա	617
55	Բաւոմ լի լեթելլիւփ	622
56	Էլլապ Բերպիյէնի	637
57	Օգոմոմ ապամլարն լագաիւրաւլար . . .	654
58	Գօյնն ագըլլէր ինսանլար	669
59	Պիւր թեպեր՝ Էպիսկոպոս Էլլապընա . .	685
60	Քեօթէլէր Էսալ	696
61	Եւլալլարն լեթիւրի	709
62	Եսոգլանմագ	718
63	Գարըլարն Քալիլէլիւրի	730
64	Աւել թեմիւր	749

65	Մի-Քիւնի	758
66	Պէր կէնճ գարնա	766
67	Թեօյպէտէր էօնի-ւեր	787
68	Քիւնի աւաճաւ գարնադ պէնէնի պէնէ .	802
69	Իւերի կէնի ճահիւնի, լափաղանի և աբաղաւ	819

Սահէ
Քէ

Սահէ
Բեր

Սէհլ.

Սահէ

16 26 չերկբէրիմ
18 7, 11 Թէվպէ
19 Գըրգմաղ ըլա
21 31 զէֆայէ
35 24 խաթըրչ ինաս
37 3 նագլէ Թախի
87 20 Գօշուսուն
147 22 Խէր իւհաէ
174 5 զախլէտէն
175 31 Էղն
228 28 մուճէրրէտ
303 3 արուղլա
313 21 օթուրսուն
335 29 Գասիս
339 26 Ֆէյլէսօֆ
353 31 օլաճագ
359 10 տէյօրլան
364 30 չօգ, քերրէ
390 14 Էտէն
410 12 մուլաճէլէճէյի
411 29 Գաղանմաղ, ըտը
415 18 Էաչան
426 18 պէր
437 26 չէնլէնտիր
459 29 խայրէթ

չերկբէրիմ
Թէօվպէ
Գըրգմաղ ըլա
սէֆայէ
խաթըր չինաս
նագլ Էթախի
Գօշուսուն
տէրիւհաէ
զախլէտէն
Պէն
միւճէրրէտ
տարըղա
օթուրսուն
խասիս
Ֆէյլէսօֆ
ալաճագ
տէյօրլար
չօգ. քերրէ
Էլտէն
մուլաճէլէճէյի
Գաղանմաղ ըտը
Էաչան
պիր
չէնլէնտիր
ղայրէթ

472	8	սէնին տիր	սէնին պիր
516	20	էնիյէ	էնիյէ
523	22	օլան	օլանը
525	27	լիմ էտէս	լիմ էտէս
551	12	պաղը	պաղը
575	6	տէգգաթ	տըգգաթ
599	4	վիատարումս	էվիատարումս
672	31	կեօրիւր, գումար	կեօրիւր: Գումար
675	21	էաէյօր	էաէյօր
711	8	լբէն	լբէն
719	9	տիւնէայէն	տիւնէայէ
722	5	լպէլբի	պէլբի
	19	քեօթիւտիլի	քեօթիւ տիլի
740	18	պօզուլուդլայն	պօզուլուդլայն
743	4	փէրֆալսըզ	փէրվարզ
763	28	ֆասիդինճէ	ֆասիտինճէ
788	10	գըաֆէթնի	գըաֆէթլինի
795	4	պաղլայաճաղլար	պաղլայաճաղլար

